T077 Bộ Luật 7 - Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da - số 1442 (quyển 1-50)

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 77

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA
SOÁ 1442
(QUYEÅN 1 |50)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1442

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA QUYEÅN 1

TÖÏA TYØ NAÏI DA

Kính laïy ñaáng Ñaïi bi
Thöông xoùt khaép taát caû
Khuoân maët Phaät ñaày ñaën
Maét trong nhö sen xanh
Phaät sanh nhaø ñieàu phuïc
Chuùng ñeä töû ñieàu phuïc
Ñieàu phuïc tröø caùc loãi
Kính laïy Phaùp trung toân
Phaät noùi ba taïng giaùo
Tyø-naïi-da ñöùng ñaàu
Con ôû trong giaùo naøy
Xin löôïc baøy khen tuïng
Nhö caây, reã laø troïng
Caønh nhaùnh töø ñaây sanh
Phaät noùi Luaät laø goác
Sanh ra caùc phaùp laønh
Ví nhö bôø ñeâ lôùn
Nöôùc luõ khoâng traøn qua
4 BOÄ LUAÄT 7

Giôùi phaùp cuõng nhö vaäy
Cheá ngaên söï huûy giôùi

Chö Phaät chöùng Boà ñeà
Ñoäc giaùc thaân taâm tònh
Cho ñeán A-la-haùn
Ñeàu nhôø Luaät haïnh thaønh
Ba ñôøi caùc Hieàn Thaùnh
Xa lìa phöôïc Höõu vi
Ñeàu laáy luaät laøm goác
Ñeán ñöôïc choã an oån
Giaùo phaùp ñieàu phuïc naøy
An truï nôi theá gian
Töùc laø Nhö lai truï
Taïng chaùnh phaùp khoâng dieät
Giôùi an laäp chaùnh phaùp
Ñeøn chaùnh phaùp Nhö lai
Lìa giôùi thì khoâng coøn
Ñöôøng Nieát-baøn an oån
Phaät du hoùa theá gian
Tuøy nôi noùi kinh phaùp
Luaät giaùo khoâng nhö vaäy
Neân bieát khoù ñöôïc gaëp
Nhö ñaát chôû muoân loaøi
Nuoâi lôùn caùc caây coû
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Hay sanh caùc phöôùc trí
Phaät noùi nhôø Luaät giaùo
Caùc coâng ñöùc phaùt sanh
Phuïng trì ñöôïc giaûi thoaùt
Huûy phaù sanh coõi aùc
Voi ngöïc khoâng thuaàn phuïc
Cheá ngöï baèng roi moùc
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Khoâng thuaàn khieán thuaàn phuïc
Nhö thaønh coù haøo ao
Ngaên ñöôïc caùc oaùn ñòch
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Ñeà phoøng ñöôïc phaù giôùi
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 5

Ví nhö nöôùc bieån caû

Troâi giaït ñöôïc thaây cheát
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Taån xuaát keû phaù giôùi
Luaät laø vua trong phaùp
Daãn ñaàu cuûa chö Phaät
Bí-soâ ví thöông buoân
Giôùi laø ngoïc voâ giaù
Phaù giôùi nhö ñoäc raén
Luaät nhö thuoác trò ñoäc
YÙ maïnh meõ khoù ñieàu
Laáy luaät laøm haøm thieác
Luaät ôû nôi ñöôøng laønh
Thöôøng laøm caàu phöông tieän
ÔÛ nôi bieån aùc thuù
Luaät cuõng laøm thuyeàn beø
Neáu ñi nôi ñöôøng hieåm
Giôùi laø ngöôøi daãn ñöôøng
Neáu leân thaønh voâ uùy
Giôùi laø caàu thang vöõng
Ñaïi sö baäc toái thaéng
Ñích thaân noùi luaät giaùo
Caû hai khoâng sai bieät
Ñeàu neân quy kính leã
Phaät vaø Thaùnh ñeä töû
Ñeàu truï trong luaät giaùo
Nôi giôùi sanh cung kính
Vì theá con kính leã
Con nöông Luaät taùn thaùn
Lôøi naøy neân toân troïng
Vöøa cuùi ñaàu quy y
Vieäc laønh ñaõ thaønh töïu
Bieån caû Tyø-naïi-da
Bôø meânh moâng khoù bieát
Töôùng sai bieät voâ cuøng
Con sao töôøng taän heát
Bieån Luaät giaùo cuûa Phaät
Thaâm dieäu thaät khoù löôøng
6 BOÄ LUAÄT 7

Con nay theo söùc mình

Khen ngôïi chæ ít phaàn
Khi Theá Toân Nieát-baøn
Baûo khaép caû ñaïi chuùng:
“Sau khi Ta dieät ñoä
Ñeàu neân toân kính giôùi”
Cho neân con taùn tuïng
Saép noùi Tyø-naïi-da
Caùc vò neân chí taâm
Kheùo nghe giaùo ñieàu phuïc.
Bieät giaûi thoaùt kinh khoù ñöôïc nghe
Traûi qua voâ löôïng traêm ngaøn kieáp
Ñoïc tuïng thoï trì cuõng nhö vaäy
Baäc nhö thuyeát haønh trì khoù gaëp
Phaät thò hieän ôû ñôøi laø vui
Dieãn noùi phaùp vi dieäu laø vui
Taêng nhaát taâm ñoàng kieán laø vui
Hoøa hôïp cuøng tu tieán laø vui
Gaëp Thaùnh nhôn hieän höõu laø vui
Ñöôïc cuøng ôû chuùng cuõng laø vui
Neáu khoâng gaëp nhöõng ngöôøi ngu si
Ñoù môùi goïi laø thöôøng thoï laïc
Gaëp ngöôøi trì giôùi ñuû laø vui
Neáu gaëp Ña vaên cuõng laø vui
Gaëp A-la-haùn chaân thaät vui
Vì ñôøi sau khoâng coøn taùi sanh
Nôi beán bôø soâng-theàm dieäu laïc
Duøng phaùp haøng ñòch-chieán thaéng vui
Khi chöùng ñaéc sanh chaùnh hueä quaû
Taän tröø ñöôïc ngaõ maïn laø vui
Neáu coù theå laøm quyeát ñònh yù
Kheùo ñieàu caên-duïc ñuû ña vaên
Töø treû ñeán giaø ôû trong röøng
Lan-nhaõ nhaøn cö, tòch tónh vui.
Chaép hai tay cung kính
Kính laïy Phaät Thích Ca
Bieät giaûi thoaùt ñieàu phuïc
Toâi noùi caùc vò nghe
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 7

Nghe roài phaûi chaùnh haønh
Nhö lôøi Nhö Lai daïy
ÔÛ trong caùc toäi nhoû
Doõng maõnh sieâng phoøng hoä
Taâm nhö ngöïa khoù kìm
Lieân tuïc quyeát chí töø
Haøm thieát Bieät giaûi thoaùt
Coù traêm kim cöïc beùn Neáu ngöôøi naøo traùi phaùp
Nghe daïy phaûi döøng ngay
Ñaïi só nhö ngöïa gioûi
Xoâng ra traän phieàn naõo
Ngöôøi thieáu haøm thieác naøy
Chöa töøng coù hæ laïc
Cheát trong traän phieàn naõo
Meâ chuyeån trong sanh töû.
I. BOÁN PHAÙP BA-LA-THÒ-CA: Toång Nhieáp Tuïng: Neáu laøm haïnh baát tònh, Troäm laáy caép, gieát ngöôøi, Voïng noùi phaùp Thöôïng nhôn, Ñeàu khoâng cuøng ôû chung.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: HAÏNH BAÁT TÒNH
Bieät Nhieáp Tuïng:
Toâ Traän Na khoâng phaïm
Bí-soâ ôû trong röøng
Nhöôïc Yeâu vaø Tröôøng caên
Dieäu Hæ caû ba phaïm
Ban ngaøy nguû trong phoøng
Ngöôøi lìa duïc trong röøng
Kheùo cuøng nhôn duyeân xöa
Neân bieát tuïng toång nhieáp.
Tröôøng hôïp Toâ Traän Na khoâng phaïm:
Töø luùc ñöùc Baïc-giaø-Phaïm môùi chöùng ñöôïc chaùnh giaùc cho ñeán trong suoát möôøi hai naêm, chuùng ñeä töû Thanh vaên khoâng coù loãi laàm, chöa phaùt sanh ung nhoït toäi loãi, Theá Toân noùi kinh Bieät giaûi thoaùt giôùi cho caùc
8 BOÄ LUAÄT 7

ñeä töû nhö sau: Taát caû aùc chôù laøm Taát caû thieän neân tu Ñieàu phuïc nôi töï taâm Ñoù laø lôøi Phaät daïy Hoä thaân nghieäp laønh thay! Hoä khaåu nghieäp laønh thay! Hoä yù nghieäp laønh thay! Hoä ba nghieäp toát nhaát Bí-soâå hoä ba nghieäp Giaûi thoaùt ñöôïc caùc khoå Kheùo giöõ nôi mieäng noùi Cuõng kheùo hoä nôi yù Thaân khoâng laøm caùc aùc Ba nghieäp höôøn trong saïch Ñaây goïi laø tuøy thuaän Ñaïo Ñaïi tieân ñaõ haønh. Ñeán cuoái naêm thöù möôøi ba, nôi thoân Yeát-lan-ñaïc-ca

nöôùc Phaät Laät Thò, con oâng Yeát-lan-ñaïc-ca teân laø Toâ Traän Na giaøu coù, nhieàu cuûa caûi, ñoâng toâi tôù, vaøng baïc chaâu baùu, luùa thoùc ñaày kho laãm, coù theå saùnh baèng Thieân vöông Tyø Sa Moân. Toâ Traän Na cöôùi ngöôøi con gaùi cuøng doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc. Thôøi gian sau oâng sanh loøng tín kính phaät phaùp taêng, quy y Tam baûo, thoï naêm hoïc xöù: khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø haïnh, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng caùc thöù röôïu, taát caû ñeàu xa lìa. Do loøng tín kính ngaøy moät taêng tröôûng, Toâ Traän Na töø boû neáp soáng gia ñình tìm ñeán neáp soáng khoâng gia ñình, caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y. Ñaõ xuaát gia roài, neáu ôû chung xen taïp vôùi thaân thuoäc thì ñaâu khaùc gì taïi gia. Luùc ñoù Cuï thoï Toâ Traän Na suy nghó: “Vaøo trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xuaát gia, haù cho Ta chöùng ñaéc quaû chöa chöùng ñaéc, neáu Ta coøn ôû chung xen taïp vôùi thaân thuoäc. Ta nay neân rôøi boû thaân thuoäc, chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian”. Suy nghó roài, Cuï thoï beøn rôøi boû thaân thuoäc du haønh ñeán phöông khaùc, chaúng may gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng giuùp nhau ñöôïc huoáng chi cho ngöôøi khaát thöïc khaùc. Luùc ñoù Toâ Traän Na suy nghó: “Hieän nay thaân thuoäc cuûa ta giaøu coù, Ta neân trôû veà thoân Yeát- lan-ñaïc-ca khuyeân thaân thuoäc cuùng döôøng Taêng ñieàn côm chaùo, thöùc aên thöôøng thí hoaëc thænh môøi aên hoaëc cuùng vaøo nhöõng ngaøy moàng taùm, möôøi boán raèm. Ta daïy baûo thaân thuoäc cuûa ta khôûi chuùt nghieäp phöôùc,

laøm vieäc Lôïi-ích”. Suy nghó roài Toâ Traän Na lieàn chaáp trì y baùt tuaàn töï du haønh trôû veà thoân Yeát-lan-ñaïc-ca, ôû trong moät phoøng nhoû nôi A-lan- nhaõ caùch thoân khoâng xa. Sau ñoù ñeán choã thaân quyeán khen ngôïi Phaät phaùp taêng, khuyeân moïi ngöôøi thi thieát cuùng döôøng laøm vieäc Lôïi-ích. Coøn Toâ Traän Na ôû A-lan-nhaõ, haønh haïnh ñaàu ñaø, maëc ba y phaán taûo, ñi khaát thöïc theo thöù lôùp töøng nhaø; ñôïi caùc thaân toäc cuùng döôøng cho chuùng taêng roài Toâ Traän Na môùi ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc, thöù lôùp ñeán tröôùc nhaø cuûa mình. Luùc ñoù meï cuûa Toâ Traän Na vaéng nhaø neân Toâ Traän Na khoâng nhaän ñöôïc söï boá thí gì ñaønh phaûi ra ñi; ngöôøi tôù giaø töø xa troâng thaáy nhaän ra Toâ Traän Na, bieát laø vì khoâng ñöôïc boá thí gì neân ra ñi, lieàn noùi cho meï Toâ Traän Na bieát: “Ñaïi gia bieát chaêng, tröôûng töû Toâ Traän Na lìa queâ nhaø ñaõ laâu, nay ñaõ trôû veà, do khaát thöïc khoâng ñöôïc gì neân ñaõ ra ñi”. Baø meï nghe roài suy nghó: “Phaûi chaêng con ta quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình, do tình sanh khoâng vui neân muoán trôû veà theá tuïc, khoâng coøn meán moä neáp soáng khoå haïnh cuûa sa moân, xaáu hoå nhaøm chaùn muoán boû haïnh sa moân?”. Nghó roài baø lieàn ñi ñeán choã Toâ Traän Na noùi: “Naøy Toâ Traän Na, phaûi chaêng con ñaõ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình… muoán boû haïnh sa moân? Con coù nghe noùi taøi saûn nhaø ta khoâng? Meï sôû höõu moät taøi saûn khoảng loà coù ñeán traêm ngaøn vaïn öùc vaøng baïc chaâu baùu, huoáng chi caùc taïp loaïi khaùc. Con neân trôû veà nhaø tuøy tình thoï höôûng vaø laøm phöôùc thí”.

Toâ Traän Na noùi: “Con khoâng luyeán nhôù gia ñình, khoâng phaûi vì tình sanh khoâng vui maø trôû veà ñaây, cuõng khoâng phaûi khoâng coøn meán moä neáp soáng khoå haïnh cuûa sa moân, hoå theïn nhaøm chaùn muoán boû haïnh sa moân nhö Meï ñaõ nghó”. Baø meï nghe con noùi nhö vaäy lieàn suy nghó: “Chaúng phaûi ta neân laøm ñieàu gì ñoù sao, muoán con ta trôû laïi phuïc tuøng thì ta phaûi laäp baøy keá khaùc”. Baø lieàn trôû veà nhaø noùi vôùi con daâu (vôï cuûa Toâ Traän Na tröôùc kia): “Nguyeät kyø cuûa con chöøng naøo ñeán thì haõy baùo cho meï bieát”. Thôøi gian sau khi nguyeät kyø ñeán, ngöôøi con daâu ñeán noùi:”Ñaïi gia, nay nguyeät kyø cuûa con ñaõ ñeán, meï muoán con laøm gì?”. Baø meï noùi: “Ñôïi khi nguyeät kyø qua, con haõy taém röõa saïch seõ, caøi leân toùc caùc loaïi hoa ñeïp, ñeo caùc chuoãi anh laïc, thoa leân ngöôøi baèng danh höông, trang ñieåm thaät loäng laãy gioáng nhö hoài choàng con ôû nhaø, Toâ Traän Na yeâu thích ñieàu gì con ñeàu phaûi laøm heát”. Ngöôøi con daâu vaâng lôøi laøm y nhö lôøi meï choàng daën baûo, sau ñoù ñeán choã meï choàng noùi: “Nhöõng gì meï daën con ñeàu daõ laøm xong, neáu coù laøm gì thì hoâm nay laø ñuùng luùc”. Baø meï daãn con daâu ñeán choã Toâ Traän Na, luùc ñoù Toâ Traän Na ñang kinh haønh beân ngoaøi, baø meï ñeán baûo: “Naøy Toâ Traän Na, con noùi con khoâng quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình…. Nay vôï con thaân saïch ñeïp, con neân

löu laïi chuûng töû ñeå noái doøng, neáu khoâng toaøn boä taøi saûn nhaø ta seõ vaøo cöûa nhaø quan”. Luùc ñoù Phaät chöa kieát giôùi neân Toâ Traän Na khoâng thaáy toäi loãi do duïc sanh, vöøa nhìn thaáy ngöôøi vôï treû ñeïp tình sanh nhieãm ñaém, löûa duïc böøng chaùy hoûi Meï: “Con coù neân cuøng vôï keát hôïp chaêng?”. Baø meï noùi: “Muoán löu laïi chuûng töû noái doøng thì phaùp phaûi nhö vaäy”. Toâ Traän Na lieàn cuøng ngöôøi vôï cuõ ñeán choã vaéng hai, ba laàn laøm haïnh baát tònh. Luùc ñoù coù moät höõu tình caàu thaéng haïnh, coù taùnh giaûi thoaùt höôùng tôùi Nieát-baøn, töø boû sanh töû trong ba coõi naêm ñöôøng, khoâng coù taâm ñaém tröôùc, duøng thaân sau cuøng töø coõi trôøi Thaéng dieäu xuoáng ñaàu thai nôi vôï cuûa Toâ Traän Na. Neáu nhaäp thai laø ngöôøi nöõ minh hueä thì coù naêm loaïi trí ñaëc bieät khaùc vôùi ngöôøi nöõ bình thöôøng, ñoù laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc, bieát thôøi tieát, bieát töø ngöôøi naøo ñeå ñöôïc thoï thai, bieát laø nam vaø bieát laø nöõ. Neáu nhaäp thai laø con trai thì nöông ôû hoâng beân phaûi, neáu laø con gaùi thì nöông ôû hoâng beân traùi. Luùc ñoù ngöôøi con daâu bieát mình coù thai, taâm sanh hoan hæ noùi vôùi baø meï: “Ñaïi gia bieát chaêng, con nay ñaõ coù thai, thai naèm hoâng beân phaûi nhaát ñònh laø con trai, seõ laøm raïng rôõ doøng hoï nhaø ta”. Baø meï vui möøng noùi: “Töø laâu Meï mong coù ñöôïc moät chaùu trai khoân ngoan ñeå noái thaïnh gia phong, hy voïng khi noù lôùn khoân seõ oâm loøng baùo ñöùc, thöôøng tu phöôùc hueä laøm Lôïi-ích cho gia ñình ta”. Sau ñoù baø meï ñöa con daâu leân ôû treân laàu cao tuøy thôøi cung caáp, coù nöõ löông y troâng coi veà thöùc aên thöùc uoáng khoâng ñeà xaûy ra chuùt sô soùt naøo. Treân thaân trang söùc chuoãi anh laïc nhö theå nöõ coõi trôøi ñi ñöùng khoan thai ñuû oai nghi, thöôøng ngoài treân giöôøng gheá, chaân khoâng dính ñaát, maét khoâng nhìn saéc xaáu, tai khoâng nghe tieáng

aùc…. chín thaùng troâi qua, haøi nhi ra ñôøi dung maïo ñoan nghieâm, traùn roäng, mi daøi, muõi cao, soáng muõi thaúng, tay daøi quaù goái… khieán ai cuõng yeâu meán. Traûi qua hai möôi moát ngaøy môû hoäi aên möøng, baø noäi boàng chaùu ñeán hoûi thaân toäc neân ñaët teân cho chaùu laø gì. Moïi ngöôøi cuøng nghò baøn roài noùi: “Ñöùa beù naøy nhôø phaùp “chuûng töû” maø caàu ñöôïc, vaäy neân ñaët teân laø Chuûng töû”. Baø noäi trao Chuûng töû cho taùm baø vuù nuoâi: Hai baø lo vieäc buù môùm, hai baø lo vieäc boàng giöõ, hai baø lo vieäc taém röûa, hai baø cuøng vui ñuøa. Chuûng töû mau lôùn nhö boâng sen leân khoûi maët nöôùc, ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân hoïc thuaät, gioûi veà xem töôùng nhö töôùng vaät baùu, töôùng traâu boø, töôùng nam nöõ… Thôøi gian sau, Chuûng töû khôûi loøng chaùnh tín saâu, quy höôùng Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù, do loøng tin ngaøy moät taêng tröôûng neân Chuûng töû töø boû gia ñình tìm ñeán neáp soâng khoâng gia ñình, caàu haïnh xuaát ly. ÔÛ trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi caïo boû raâu toùc, maëc phaùp phuïc, moät mình ôû nôi tænh

laëng, taâm khoâng phoùng daät sieâng naêng chuyeân nieäm, khoâng bao laâu sau ôû trong hieän phaùp chöùng ngoä roát raùo, phaù tan löôùi voâ minh, ñoaïn saïch hoaëc nghieäp trong ba coõi, chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc ba minh saùu thoâng, ñaày ñuû taùm giaûi thoaùt, hieåu roõ “Sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau”. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi vò, thöông gheùt khoâng khôûi leân, xem vaøng nhö ñaát khoâng coù khaùc bieät, töø boû moïi danh lôïi, chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Khi Chuûng töû chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc giaûi thoaùt laïc lieàn noùi keä tuïng: “Haïnh Thaùnh ñaõ troøn ñaày Taøi saûn cha, khoâng luïy Thaân naøy, thaân sau cuøng Ñaõ tröø heát toäi loãi.” Luùc ñoù Theá Toân ñang ôû trong ñaïi chuùng thuyeát phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn Bí-soâå Thanh vaên veà phaùp lìa tham, saân, si ñöôïc taâm giaûi thoaùt vaø tueä giaûi thoaùt. Toâ Traän Na sau khi laøm haïnh baát tònh roài, ôû trong chuùng hoäi nghe Phaät thuyeát phaùp trong loøng saàu naõo, hoái haän vaø xaáu hoå laëng leõ trôû veà phoøng vôùi taâm öu saàn. Thôøi gian sau coù caùc Bí-soâå ñi xem xeùt caùc phoøng, tuaàn töï tôùi phoøng cuûa Toâ Traän Na thaáy Toâ Traän Na saàu naõo lieàn hoûi: “Tröôùc ñaây moãi khi thaáy khaùch ñeán, thaày nieàm nôû ñoùn tieáp chaøo hoûi baèng hai chöõ “Thieän lai”, roài caàm laáy y baùt vaø caùc ñoà duøng, tai sao hoâm nay laïi saàu naõo laëng leõ khoâng noùi gì? Thaày bò thaân bònh hay laø taâm bònh?”. Toâ Traän Na noùi: “Caùc cuï thoï, Toâi chaúng phaûi thaân bònh maø taâm bò thieâu ñoát”. Hoûi: “Vì sao taâm thaày bò thieâu ñoát?”. Toâ Traän Na keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, caùc Bí-soâå nghe xong khoâng vui, cuõng khoâng cheâ traùch ñöùng daäy ra veà, ñeán choã Phaät ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Toâ Traän Na naøy ôû trong phaùp höõu laäu laø ngöôøi ñaàu tieân laøm haïnh phi phaùp laø haïnh baát tònh”. Theá Toân do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâå laïi, Phaät bieát vaø thaáy roõ söï vieäc maø vaãn hoûi, khoâng phaûi bieát maø khoâng hoûi; hoûi ñuùng luùc, khoâng ñuùng luùc

thì khoâng hoûi; coù Lôïi-ích môùi hoûi, khoâng Lôïi-ích thì khoâng hoûi ñeå phaù tröø nghi hoaëc, coù lôïi neân hoûi. Phaät hoûi Toâ Traän Na: “Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm aáy phaûi khoâng?”. Toâ Traän Na ñaùp: “Thaät vaäy thöa Theá Toân”. Phaät quôû: “Thaày chaúng laø sa moân, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng thanh tònh, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia. Toâ Traän Na, Thaày ñaõ ôû trong phaùp vi dieäu maø Ta ñaõ daïy laø lìa tham saân si ñeå ñöôïc taâm vaø tueä giaûi thoaùt maø xuaát gia,

taïi sao laïi laøm vieäc phi phaùp ñaùng xaáu hoå naøy. Thaày laø ngöôøi ngu si, thaø ñem nam caên ñeå vaøo mieäng raên ñoäc chöù khoâng neân ñeå vaøo nöõ caên”. Theá Toân duøng moïi lôøi leõ noùi roõ vieäc nhô nhôùp ñeå quôû traùch Toâ Traän Na roài baûo caùc Bí-soâ: Do nhôn duyeân naøy Ta quaùn thaáy möôøi ñieàu Lôïi-ích, vì caùc ñeä töû Thanh vaên nôi Tyø-naïi-da cheá ñònh hoïc xöù naøy. Möôøi ñieàu ñoù laø: 1. Nhieáp giöõ nôi Taêng 2. Khieán Taêng hoan hæ 3. Khieán Taêng an laïc 4. Ñieàu phuïc keû phaù giôùi 5. Khieán ngöôøi bieát hoå theïn ñöôïc an laïc 6. Khieán ngöôøi khoâng tin ñöôïc tin 7. Khieán ngöôøi ñaõ tin ñöôïc taêng tröôûng 8. Ñoaïn höõu laäu hieän taïi 9. Ñoaïn höõu laäu vò lai 10. Khieán chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu. Ñeå hieån döông chaùnh phaùp vaø laøm Lôïi-ích roäng lôùn cho trôøi ngöôøi ôû nôi Tyø-naïi-da cheá ñònh hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng vôùi caùc Bí-soâ ñoàng ñöôïc hoïc xöù, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh hai thaân giao hoäi thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng cuøng ôû chung”. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû trong röøng phaïm. Theá Toân vì caùc Bí-soâ cheá hoïc xöù naøy roài, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ôû trong moät thaát nhoû trong vöôøn Truùc laâm nôi A-lan-nhaõ caùch khoâng xa ao Yeát-lan-ñaïc-ca. Trong röøng naøy coù moät con khæ caùi vì muoán ñöôïc thöùc aên neân ñeán choã cuûa Bí-soâ, Bí-soâ thöôøng ñem thöùc aên dö cho noù roài cuøng noù laøm haïnh baát tònh. Vaøo luùc ñoù coù caùc Bí-soâ tuaàn du kieåm tra ñeán choã cuûa Bí-soâ naøy, ñang cuøng ngoài noùi chuyeän thì con khæ caùi ñoù ñeán. Noù ñöa maét nhìn Bí-soâ naøy vaø tôùi gaàn beân, Bí-soâ naøy caûm thaáy xaáu hoå vôùi khaùch Bí-soâ neân ñöa tay caûn ngaên vaø xua ñuoåi noù nhö theá ñeán hai, ba laàn. Con khæ caùi bò xua ñuoåi nhieàu laàn nhö vaäy neân töùc giaän ñöa tay caøo vaøo ñaàu, maët vaø y cuûa Bí-soâ naøy khieán bò raùch xöôùc roài chaïy qua moät beân nhaûy nhoùt keâu la. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn hoûi: “Naøy cuï thoï, vì sao con khæ naøy vöøa ñeán lieàn ñöa maét nhìn thaày vaø tôùi gaàn beân, thaày ñöa tay caûn ngaên xua ñuoåi noù lieàn caøo vaøo ñaàu maët cuûa thaày khieán bò raùch xöôùc roài nhaûy nhoùt keâu la nhö theá?”. Bí-soâ naøy ñaønh keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, caùc Bí-soâ nghe xong noùi: “Naøy cuï thoï, haù chaúng phaûi Theá Toân ñaõ cheá ngaên caùc Bí-soâ laøm haïnh baát tònh hay sao?”. Bí-soâ naøy noùi: “Theá Toân

cheá giôùi chæ ngaên caám loaøi ngöôøi, khoâng cheá ngaên vôùi loaøi baøng sanh". Caùc Bí-soâ nghe roài khoâng vui cuõng khoâng cheâ traùch ñöùng daäy ra veà, ñi ñeán choã Phaät ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Loaøi ngöôøi coøn caám ngaên huoáng chi laø loaøi baøng sanh". Luùc ñoù Theá Toân do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ laïi, bieát maø vaãn hoûi Bí-soâ naøy: "Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm naøy phaûi khoâng?". Ñaùp: "Thaät vaäy thöa Theá Toân". Phaät quôû traùch nhö treân roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai. Ta nay vì caùc Bí-soâ nôi Tyø-naïi-da cheá laïi hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng vôùi caùc Bí-soâ ñoàng ñöôïc hoïc xöù, khoâng xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø khoâng töï noùi ra, laøm haïnh baát tònh hai thaân giao hoäi cho ñeán vôùi loaøi baøng sanh. Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng cuøng ôû chung". - Caâu neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Toâ Traän Na... Coù naêm haïng Bí- soâ: Moät laø, danh töï Bí-soâ. Hai laø, töï xöng Bí-soâ. Ba laø, khaát caàu Bí-soâ. Boán laø, phaù phieàn naõo Bí-soâ. Naêm laø, baïch töù yeát ma vieân cuï Bí-soâ. Sao goïi laø danh töï Bí-soâ? nghóa laø teân Bí-soâ do ngöôøi ñaët ñuôïc ngöôøi ñôøi chaáp nhaän hoaëc chuûng toäc laø Bí-soâ. Sao goïi laø töï xöng Bí-soâ? nghóa laø ngöôøi aáy thaät khoâng phaûi Bí-soâ, chæ töï noùi mình laø Bí-soâ, hoaëc laø taëc truï töï xöng Bí-soâ. Sao goïi laø khaát caàu Bí-soâ? laø chæ cho ngöôøi theá tuïc ñi xin aên ñeå töï nuoâi soáng. Sao goïi laø phaù phieàn naõo Bí-soâ? laø chæ cho ngöôøi coù theå ñoaïn heát caùc laäu hoaëc phieàn naõo, ñoát chaùy heát caùc khoå dò thuïc veà sanh giaø bònh cheát ôû ñôøi vò lai, kheùo bieát roõ laø ñaõ tröø heát goác reã nhö chaët ngoïn caây Ña-la, chöùng phaùp baát sanh. Sao goïi laø baïch töù yeát ma vieân cuï Bí-soâ? nghóa laø baûn thaân ngöôøi naøy khoâng coù caùc chöôùng naïn, Taêng nhö phaùp taùc phaùp thaønh töïu vieân maõn. Nghóa cuûa Bí-soâ noùi ôû trong ñaây laø chæ cho haïng Bí-soâ thöù naêm. - Noùi laïi coù laø noùi coøn coù Bí-soâ khaùc thuoäc loaïi nhö vaäy. Noùi cuøng vôùi caùc Bí-soâ laø noùi cuøng caùc Bí-soâ khaùc. - Noùi ñoàng ñöôïc hoïc xöù laø noùi neáu coù ngöôøi thoï giôùi tröôùc moät traêm naêm, nhöõng vieäc caàn phaûi hoïc cuõng gioáng nhö ngöôøi môùi thoï giôùi khoâng khaùc. Vieäc caàn hoïc cuûa ngöôøi môùi thoï vieân cuï cuøng vôùi vieäc neân hoïc cuûa ngöôøi thoï vieân cuï tröôùc moät traêm naêm khoâng khaùc nhau, nghóa laø nghi quyû trì phaïm cuûa hoïc xöù thi la khi ñaéc giôùi ñeàu gioáng nhö nhau. - Noùi khoâng xaû hoïc xöù laø ñoái vôùi ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn bò

14 BOÄ LUAÄT 7

khoå naõo raøng buoäc hay ngöôøi caâm, ñieác ngu si maø xaû hoïc xöù thì khoâng goïi laø xaû. Neáu ôû choã vaéng veû moät mình khôûi yù töôûng laø vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã vaéng laëng moät mình khôûi yù töôûng laø khoâng vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã khoâng vaéng laëng moät mình maø khôûi töôûng laø vaéng laëng moät mình thì chaúng phaûi laø xaû hoïc xöù. Neáu ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Trung phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông, hoaëc ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng

ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ Trung phöông nhö treân coù theå bieát. Neáu ñoái vôùi ngöôøi nguû, ngöôøi nhaäp ñònh, phi nhôn, trôøi, loaøi baøng sanh bieán hoùa, hoaëc trong luùc oàn aøo naùo ñoäng hoaëc ngöôøi taâm taùnh maát thaêng baèng… ñeàu khoâng thaønh xaû hoïc xöù. - Noùi hoïc xöù bò suy keùm maø khoâng töï noùi ra phaân bieät coù boán tröôøng hôïp: Moät laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Hai laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi xaû hoïc xöù. Ba laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Boán laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Sao goïi laø xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc, ñoái vôùi ñaïo sa moân khoâng coøn taâm yeâu thích nöõa, caûm thaáy khoå sôû nhaøm chaùn roài ñeán choã moät Bí-soâ khaùc noùi raèng: “Cuï thoï nhôù nghó, toâi laø Bí-soâ nay xaû hoïc xöù”, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù. Hoaëc noùi: “Toâi xaû Phaät ñaø, Ñaït-ma, Taêng giaø”, hoaëc noùi: “Toâi xaû Toá-ñaùt-la, Tyø-naïi-da, Ma-saát-lyù-ca”, hoaëc noùi: “Toâi xaû OÂ-ba- ña-da, A-lan-nhaõ giaù lôïi gia”, hoaëc noùi: “Bieát Toâi laø ngöôøi tuïc, bieát Toâi laø Caàu tòch, laø Phieán-tra-baùn-traïch-ca, laøm oâ nhuïc Bí-soâ ni, gieát cha, haïi meï, gieát A-la-haùn, phaù hoøa hôïp taêng, taâm aùc laøm Phaät bò thöông chaûy maùu, laø ngoaïi ñaïo, laø ngöôøi höôùng veà ngoaïi ñaïo, laø taëc truï, laø ngöôøi bieät truï, baát coïng truï”, cho ñeán noùi: “Toâi vôùi ngöôøi ñoàng phaùp, ñoàng phaïm haïnh nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø”. Ñaây goïi laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Sao goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù? Nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc… nhö vaên treân, ñeán choã moät Bí-soâ noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, phaïm haïnh khoù laäp, choã vaéng laëng khoù nöông ôû, khoâng theå soáng trong röøng,thoï ngoïa cuï xaáu. Toâi nhôù cha meï, anh em, toâi phaûi keá thöøa söï

nghieäp cuûa oâng cha. Toâi muoán hoïc caùc ngheà coâng xaûo, kinh doanh vaø ngheà noâng”. Bí-soâ naøy noùi ñuû lôøi hoái tieác nhö vaäy maø khoâng noùi Toâi xaû hoïc xöù, ñaây goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù. - Sao goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? nhö coù Bí-soâ quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình… nhö vaên treân, ñeán choã Bí-soâ khaùc noùi roõ raøng Toâi xaû hoïc xöù… nhö vaên treân, cho ñeán noùi nhöõng ngöôøi ñoàng phaïm haïnh nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Sao goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? laø tröø ba tröôøng hôïp neâu treân thì goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Noùi laøm haïnh baát tònh laø haønh daâm duïc, daâm duïc laø hai thaân giao hôïp, nôi thaân nghieäp laøm vieäc phi phaùp. - Noùi cho ñeán cuøng vôùi loaøi

baøng sanh laø chæ cho con khæ caùi; chöõ thöû laø chæ cho ngöôøi phaïm; Bí-soâ laø ngöôøi ñöôïc taùnh Bí-soâ. Sao goïi laø ñöôïc taùnh Bí-soâ? töùc laø ngöôøi thoï vieân cuï, vieân cuï laø Taêng baïch töù yeát ma nhö phaùp thaønh töïu vieân maõn; ngöôøi taán thoï cuï taâm chí thaønh mong caàu giôùi phaùp, taâm khoâng saân haän theä nguyeän thoï giôùi, duøng lôøi noùi bieåu baïch, ngöõ nghieäp theå hieän roõ raøng neân goïi laø Vieân cuï. - Noùi Ba-la-thò-Ca-laø toäi cöïc troïng, cöïc aùc, ñaùng loaïi boû khoâng neân yeâu thích. Bí-soâ vöøa phaïm toäi naøy lieàn chaúng coøn laø sa moân, chaúng phaûi laø Thích ca töû, maát taùnh Bí-soâ, traùi taùnh Nieát-baøn, bò ñoïa laïc suïp ngaõ, bò ngöôøi khaùc vöôït troäi hôn, khoâng theå cöùu vôùt ñöôïc nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå soáng laïi ñöôïc neân goïi laø Ba-la-thò-ca. - Noùi khoâng cuøng ôû chung laø noùi ngöôøi phaïm toäi naøy khoâng ñöôïc cuøng ôû chung vôùi caùc Bí-soâ khaùc. Taêng boá taùt, töï töù hoaëc ñôn baïch, baïch nhò, baïch töù yeát ma; hoaëc trong chuùng coù vieäc Taêng sai möôøi hai haïng ngöôøi thì ngöôøi phaïm giôùi naøy khoâng ñöôïc sai. Duø phaùp hay thöïc ñeàu khoâng cuøng thoï duïng, ngöôøi naøy neân ñuoåi ra khoûi chuùng neân goïi laø khoâng cuøng ôû chung. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Haønh daâm nôi ba choã Ba choã caùch khoâng caùch (coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc) Soáng, cheát, hoaïi khoâng hoaïi Nam, Nöõ, baùn-traïch-ca

16 BOÄ LUAÄT 7

Thaáy ngöôøi nguû haønh daâm Hoaëc trao cho thuoác, röôïu… Cöôõng böùc thích khoâng thích Phaïm khoâng phaïm neân bieát. Neáu Bí-soâ nôi ba choã laøm haïnh baát tònh, haønh phaùp daâm duïc phaïm Ba-la-thò-ca. Noùi ba choã laø choã ñaïi tieåu tieän vaø mieäng, vöøa vaøo ba choã naøy cuøng giao hoäi lieàn phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ cuøng ba haïng ngöôøi laøm haïnh baát tònh phaïm Ba-la-thò-ca, ñoù laø nam, nöõ vaø baùn-traïch-ca. Bí-soâ nôi ba choã chöa hö hoaïi cuûa ngöôøi nöõ coøn soáng laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc, hoaëc khoâng coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi khoâng coù y phuïc, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy cuøng giao hoäi lieàn phaïm Ba-la-thò-ca. Bí-soâ nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nöõ coøn soáng laøm vieäc daâm duïc , coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Bí-soâ nôi ba choã khoâng hö hoaïi cuûa ngöôøi nöõ ñaõ cheát laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Ba-la-thò-ca; neáu nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nöõ ñaõ cheát laøm vieäc daâm coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Ñoái vôùi phi nhôn nöõ hay baøng sanh caùi soáng hay cheát, ba choã toån hoaïi hay khoâng toån hoaïi, coù caùch hay khoâng caùch, phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát. Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ ñang nguû laøm haïnh baát tònh, neáu Bí-soâ ni ñang nguû trong ba thôøi ñeàu khoâng hay bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu Bí-soâ ñang nguû luùc ñaàu bieát, giöõa vaø sau khoâng bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu ban ñaàu vaø giöõa bieát, sau laïi khoâng bieát cuõng khoâng

phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi ñeàu bieát maø taâm khoâng thoï laïc cuõng khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi taâm ñeàu bieát vôùi taâm thoï laïc thì caû hai ñeàu phaïm toäi caên baûn. Neáu Bí-soâ ñeán choã Bí-soâ ni, Thöùc-xoa-ma-na, Caàu tòch, caàu tòch nöõ phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát. Neáu Bí-soâ duøng röôïu laøm töø gaïo, neáp, hoa quaû hay reã... cho Bí-soâ khaùc uoáng say ñeå laøm vieäc baát tònh, Bí-soâ say naøy trong ba thôøi bieát hay khoâng bieát, thoï laïc hay khoâng thoï laïc phaïm toäi hay khoâng phaïm toäi nhö treân neân bieát; ñoái vôùi ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö tröôøng hôïp treân nguû ôû treân. Neáu Bí-soâ duøng thuoác hay chuù thuaät khieán cho ngöôøi kia meâ loaïn ñeå laøm vieäc baát tònh, cho ñeán ñoái vôùi ba chuùng khaùc phaïm hay khoâng

phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ cöôõng böùc Bí-soâ khaùc, ngöôøi bò cöôõng böùc luùc môùi vaøo ba choã haønh daâm maø khôûi thoï laïc thì caû hai ñeàu bò taån; neáu luùc môùi vaøo vaø khoaûng giöõa khoâng thoï laïc nhöng sau laïi thoï laïc thì caû hai cuõng ñeàu bò taån; neáu ngöôøi bò cöôõng böùc caû ba thôøi khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi cöôõng böùc bò taån. Cöôõng böùc ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö treân maø ñònh toäi. Tröôøng hôïp Nhöôïc Yeâu phaïm: Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-Phieät coù moät tröôûng giaû cöôùi ngöôøi con gaùi cuøng doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc, khoâng bao laâu sau sanh moät con trai, xöông meàm nhö meøo thoû. Traûi qua hai möôi moát ngaøy toâng thaân môû hoäi aên möøng, ngöôøi cha boàng con ñeán hoûi yù toâng thaân neân ñaët teân cho chaùu laø gì, moïi ngöôùi baøn baïc roài noùi:" Xöông soáng cuûa chaùu meàm maïi neân ñaët teân laø Nhöôïc Yeâu". Nhöôïc Yeâu khoân lôùn ôû nôi chaùnh phaùp luaät kheùo giaûng noùi doác caàu xuaát gia, sau khi xuaát gia vaøo thoân khaát thöïc nhieáp giöõ oai nghi, caùc caên khoâng loaïn, kheùo phoøng hoä taâm yù. Khaát thöïc xong trôû veà choã ôû thoï thöïc roài doïn deïp y baùt röûa chaân vaøo phoøng nghæ, khi vaøo trong phoøng taâm duïc boång khôûi, khoâng kìm cheá ñöôïc beøn ñöa sanh chi vaøo mieäng ñeå caûm thoï duïc laïc. Thôøi gian sau, caùc Bí-soâå ñi tuaàn tra laàn löôït ñeán phoøng cuûa Nhöôïc yeâu baét gaëp Nhöôïc Yeâu ñang laøm vieäc naøy beøn hoûi: "Cuï thoï ñang laøm gì vaäy?", ñaùp: "Toâi ñang caûm thoï duïc laïc". Hoûi: "Haù chaúng phaûi Theá Toân ñaõ caám ngaên laøm vieäc daâm duïc roài sao?" Ñaùp: "Phaät chæ caâm ñoái vôùi ngöôøi khaùc chöù khoâng caám ñoái vôùi chính mình". Caùc Bí-soâ nghe roài khoâng vui cuõng khoâng cheâ traùch boû ñi, ñeán choã Phaät ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Ñoái vôùi ngöôøi khaùc coøn caám huoáng laø ñoái vôùi chính mình, ngöôùi ngu si naøy phaïm Ba-la- thò-ca. Neáu coù Bí-soâ khôûi taâm daâm duïc, khôûi yù thoï laïc ñöa sanh chi vaøo mieäng cuûa chính mình, hoaëc ñöa caên cuûa ngöôøi khaùc vaøo mieäng mình thì phaïm toäi caên baûn. Tröôøng hôïp Tröôøng Caên phaïm: Luùc taïi thaønh Thaát-la-phieät coù con oâng tröôûng giaû, nam caên raát daøi neân ñöôïc ñaët teân laø Tröôøng Caên, Tröôøng Caên xuaát gia trong Phaät phaùp ñöôïc thoï vieân cuï, sau khi veà phoøng

taâm duïc boång khôûi khoâng theå kìm cheá lieàn ñöa sanh chi vaøo ñöôøng ñaïi tieän cuûa mình ñeå caûm thoï duïc laïc. Sau coù caùc Bí-soâ ñi tuaàn tra baét gaëp hoûi ñaùp gioáng nhö treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñoái vôùi ngöôøi khaùc coøn caám huoáng

chi ñoái vôùi chính mình, ngöôøi ngu si naøy phaïm Ba-la-thò-ca”. Tröôøng hôïp Toân-ñaø-la-nan-ñaø phaïm: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh OÁt-theä-ny (Taây AÁn Ñoä) coù moät ñaïi thöông chuû teân Nan-ñaø giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû, taøi saûn caát chöùa nhö Thieân vöông Tyø sa moân. Thöông chuû cöôøi ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc nhöng ñaõ laâu vaãn chöa coù con. OÂng thöôøng ñeán mieáu ñeàn caàu khaån nhöng vaãn khoâng ñöôïc nhö sôû nguyeän, tuy nhieân coù ba nguyeân nhaân hoäi hôïp thì coù theå coù con: Moät laø cha meï giao hôïp, hai laø thaân ngöôøi meï saïch öùng hôïp vôùi coù thai vaø ba laø thaân trung aám hieän tieàn. Luùc ñoù do nghieäp duyeân cuûa thöông chuû hoäi hoïp neân coù thaàn thöùc cuûa moät vò trôøi töø trôøi Thaéng dieäu xuoáng nhaäp thai nôi vôï cuûa thöông chuû. Ngöôøi vôï vui möøng noùi cho choàng bieát, ngöôøi choàng lieàn ñöa vôï leân laàu cao tuøy thôøi cung caáp saên soùc cho ñeán khi haøi nhi ra ñôøi. Ngöôøi cha boàng con ñeán hoûi yù cuûa toâng thaân neân ñaët teân cho chaùu laø gì, moïi ngöôøi noùi: “Theo pheùp nöôùc, ñöùa con sinh ra dung maïo ñoan nghieâm ai naáy ñeàu yeâu meán thì neân ñaët teân laø Toân-ñaø-la-nan-ñaøø”. Toân-ñaø-la-nan-ñaøø lôùn khoân hoïc thoâng caû boán minh vaø taùm moân hoïc thuaät, ngöôøi cha vì thöông con neân luùc naøo cuõng lo toan moïi vieäc khoâng heà ngôi nghæ. Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi: “Vì sao cha phaûi khoå sôû lo toan suoát ngaøy?”, ngöôøi cha noùi: “Con vui chôi suoát ngaøy thì coù theå cai quaûn gia nghieäp ñöôïc chaêng, cho neân cha phaûi lo toan”. Toân-ñaø-la-nan-ñaøø nghe cha noùi roài suy nghó: “Cha noùi lôøi naøy laø ñeå caûnh giaùc mình”, lieàn quyø xuoáng thöa: “Neáu nhö vaäy, xin cha cho con ñi du phöông ñeå kinh doanh saûn nghieäp”, ngöôøi cha noùi: “Con cöù ôû nhaø, nhaø ta giaøu coù, con caàn gì phaûi ñi xa caàu lôïi”. Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi: “Cha tuy giaøu coù nhöng con nhaát ñònh phaûi ñi”, ngöôøi cha suy nghó: “Ta phaûi laøm cho noù döùt taâm ñi xa caàu lôïi”. Nghó roài oâng lieàn môû cöûa kho chæ cho con thaáy vaøng baïc chaâu baùu ñaày aép trong kho roài noùi: “Nhaø ta giaøu coù chaâu baùu ñaày kho, con cöù an vui höôûng thoï, tuøy yù boá thí tu taïo phöôùc ñieàn, coøn vieäc ñi xa caàu lôïi thì neân döùt taâm”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi: “Cha coù cuûa caûi chæ cho con, nhöng con laáy gì ñeå chæ cho con cuûa con”. Ngöôøi cha khen con noùi chí lyù roài suy nghó: “Sau khi ta cheát, con ta phaûi coi ngoù gia ngieäp, nay ta neân daïy noù daàn daàn, cho noù ñi ñeán phöông khaùc kinh doanh caàu lôïi, moät laø hoïc kinh doanh, hai laø ñöôïc ñi khaép ñoù daây ñeå taâm khoâng meâ muoäi”. Nghó roài, oâng lieàn noùi cho vôï bieát, ngöôøi vôï noùi: “Mình nghó ñuùng, haõy laøm theo yù nghó cuûa mình”. Sau ñoù oâng noùi cho con bieát yù nghó cuûa mình vaø khuyeán khích con ñi xa kinh doanh caàu lôïi. Luùc ñoù thöông chuû Nan-ñaø lieàn cho ngöôøi thoâng baùo khaép trong

thaønh aáp: “Thöông chuû Toân-ñaø-la-nan-ñaø nay muoán ñem haøng hoùa cuûa caûi deán phöông khaùc kinh doanh caáu lôïi, thöông buoân naøo muoán cuøng ñi thì qua cöûa aûi, beán soâng, beán ñoø khoâng phaûi ñoùng thueá, neáu coù haøng hoùa gì thì chuaån bò ñeå cuøng ñi”. Coù naêm traêm thöông buoân nghe ñöôïc thoâng baùo naøy lieàn chuaån bò haøng hoùa tieàn baïc ñôïi ngaøy cuøng ñi. Tröôùc khi ñi, ngöôøi cha laøm tieäc ñaõi caùc thöông buoân roài noùi: “Toân-ñaø-la-nan-ñaø laø con toâi, toâi ñoái vôùi caùc vò cuõng khoâng coù taâm rieâng khaùc. Caùc vò ñi ñeán phöông xa kinh doanh caáu lôïi phaûi traùnh xa ba ñieàu, ñoù la côø baïc, röôïu cheø vaø nöõ saéc. Neáu caùc vò thaáy con toâi vaáp trong ba ñieàu naøy thì neân kòp thôøi can ngaên giuøm, vieäc coù Lôïi-ích thì khuyeán khích noù laøm. caùc vò cuøng nhau can ngaên laøm ñieàu aùc, khuyeán khích laøm ñieàu laønh, neáu con toâi nghe theo thì toát, neáu khoân nghe theo thì caùc vò cöù mua baùn haøng hoùa cuûa mình roài quay veà baùo cho toâi hay”. OÂng quay sang noùi vôùi Toân-ñaø- la-nan-ñaø: “Con laø con cuûa cha, cha xem caùc vò thöông buoân naøy cuõng nhö con khoâng khaùc, vì vaäy hoï coù khuyeân nhaéc ñieàu gì con haõy nghe theo”. Sau ñoù vaøo ngaøy giôø toát thöông chuû cuøng ñoaøn thöông buoân naêm traêm ngöôøi leân ñöôøng vôùi nhieàu haøng hoùa, ñoaøn ngöôøi ngöïa döøng laïi nghæ ngôi trong moät löõ quaùn caùch thaønh Thaát-la-phieät moät khoaûng xa. Luùc ñoù taïi thaønh Thaát-la-phieät coù moät daâm nöõ teân laø Hieàn Thuû chuyeân ngheà baùn saéc, nhan saéc myõ mieàu khieán ngöôøi say ñaém, muoán qua ñeâm vôùi c6 phaûi maát naêm traêm tieàn vaøng. Daâm nöõ naøy nghe ñöôïc tin coù ñoaøn thöông buoân naêm traêm ngöôøi töø thaønh OÁt-theä-ny ñeán, thöông chuû laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø dung maïo ñoan nghieâm ñang döøng nghæ taïi moät löõ quaùn, coâ lieàn suy nghó: “Neáu ta khoâng ñoaït ñöôïc heát tieàn baïc cuûa thöông chuû naøy thì sao xöùng danh laø Hieàn Thuû”. Nghó roài coâ lieàn baûo thò nöõ: “Taïi löõ quaùn coù moät thöông chuû teân laø Toân-ñaø-la-nan-ñaøø giaøu coù, em haõy mang traøng hoa, huông thoa vaø y phuïc thöôïng haïng naøy ñeán cho thöông chuû aáy, noùi ñaây laø taëng vaät cuûa ñaïi gia Hieàn Thuû sai toâi mang ñeán. Em hoûi yù cuûa thöông chuû nhö theá naøo maø laïi ôû taïi löõ quaùn aáy, haõy neân ñeán choã cuûa ñaïi gia toâi”. Thò nöõ vaâng lôøi ñeán choã Toân-ñaø-la-nan-ñaøø noùi y nhö lôøi chuû daën, Toân-ñaø-la-nan-ñaø nghe roài noùi: “Coâ haõy veà tröôùc, toâi söûa soaïn roài seõ ñeán sau”. Thò nöõ trôû veà baùo laïi, Hieàn Thuû nghe roài vui möøng cho ngöôøi queùt doïn trong nhaø, raûi hoa ñeïp, xoâng höông thôm, söûa soaïn giöôøng ngoài giaêng maøn tröông ngoài ñôïi thöông chuû ñeán. Luùc ñoù Toân-ñaø-la-nan-ñaø sau khi söûa soaïn xong cuøng tuøy tuøng leân xe ngöïa ñeán nhaø cuûa Hieàn Thuû, Töø xa Hieàn Thuû ñaõ troâng thaáy thöông chuû dung maïo khaùc vôùi ngöôøi thöôøng, hoûi thò nöõ bieát ñuùng laø thöông chuû Toân-ñaø- la-nan-ñaø lieàn vui möøng noùi keä:

20 BOÄ LUAÄT 7

“Khoâng luaän giaøu hay ngheøo

Löông thieän hay thaáp heøn
Chæ caàn dung maïo ñeïp
Khieán taâm ngöôøi nöõ loaïn”.
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 2
21

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 2

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: HAÏNH BAÁT TÒNH (Tieáp Theo)

Luùc ñoù Toân-ñaø-la-nan-ñaø xuoáng xe ñònh vaøo nhaø thì Hieàn Thuû ñaõ voäi xuoáng laàu ra cöûa ñoùn tieáp, nieàm nôû ñöa thöông chuû vaøo nhaø môøi ngoài roài hoûi teân thöông chuû. Ñaùp: “Toâi teân Toân-ñaø-la-nan-ñaø”, Hieàn Thuû noùi: “Hay thay, teân vôùi ngöôøi thaät töông xöùng. Neáu cha meï chaøng khoâng ñaët teân naøy thì em cuõng döïa vaøo dung maïo, oai nghi cuûa chaøng maø goïi chaøng laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø”. Thöông chuû hoûi laïi: “Naøng teân gì?”, ñaùp: “Em teân Hieàn Thuû”. Thöông chuû noùi: “Hay thay teân thaät töông xöùng vôùi ngöôøi. Neáu cha meï naøng khoâng ñaët teân naøy thì toâi cuõng döïa vaøo dung nhan cuûa naøng maø goïi naøng laø Hieàn Thuû. Toâi maïn pheùp hoûi moät ñeâm cuøng naøng phaûi traû giaù bao nhieâu?”. Hieàn Thuû noùi: “Caâu hoûi cuûa chaøng, yù sao phaøm tuïc coøn lôøi laïi taàm thöôøng nhö theá!”. Thò nöõ lieàn ñaùp: “Nguû qua moät ñeâm phaûi traû naêm traêm tieàn vaøng”. Toân-ñaø-la- nan-ñaø lieàn baûo tuøy tuøng moãi ngaøy mang ñeán ñaây naêm traêm tieàn vaøng roài ôû laïi hoan laïc cuøng daâm nöõ. Ñoái vôùi ngöôøi tham duïc khoù coù söï thoûa maõn hay nhaøm chaùn, tuy ñaõ nhieàu ngaøy ñaém chìm trong hoan laïc nhöng Toân-ñaø-la-nan-ñaø vaãn khoâng coù taâm töø boû. Luùc ñoù caùc thöông buoân baøn luaän: “Thöông chuû ñi vaéng ñaõ laâu, hieän nay ôû ñaâu chuùng ta khoâng bieát. Chuùng ta ñaõ nhaän lôøi uûy thaùc cuûa laõo gia, nay phaûi ñi tìm”. Hoï beøn hoûi gia nhaân môùi bieát thöông chuû ñeán nhaø daâm nöõ, lieàn cho ngöôøi ñeán keâu veà. Thaáy thöông chuû muoán ra veà, Hieàn Thuû lieàn naém aùo laïi noùi raèng: “Chaøng bieát khoâng, coù hai haïng ngöôøi treân theá gian naøy coù theå höôûng thoï duïc laïc: Moät laø ngöôøi coù dung nhan ñeïp ñeõ, hai laø thieáu nieân cöôøng traùng. Nay chaøng coù ñuû hai ñieàu naøy haõy neân höôûng thoï duïc laïc, chöøng naøo tuoåi giaø toùc baïc haõy ñi caàu lôïi”. Thöông chuû xieâu loøng baûo gia nhaân: “Ngöôi veà tröôùc, ta seõ veà sau”. Gia nhaân trôû veà baùo laïi, caùc thöông buoân

22 BOÄ LUAÄT 7

chôø maõi khoâng thaáy thöông chuû trôû veà beøn cuøng nhau ñeán nhaø daâm nöõ noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: “Haõy vaøo trong baùo cho thöông chuû bieát, caùc baïn cuûa thöông chuû ñang chôø ngoaøi cöûa ñoùn thöông chuû veà”. Luùc ñoù thöông chuû muoán ra veà thì laïi bò Hieàn Thuû níu laïi noùi raèng: “Chaøng khoan ñi, caùc vò aáy ñeán ñaây laø yù muoán tìm gaëp em, em khoâng tieáp hoï thì chaøng cuõng ñöøng ñi”. Do tham duïc troùi buoäc neân Toân-ñaø-la-nan-ñaø baûo gia nhaân ra

noùi: “Caùc vò cöù veà ñi, khi naøo toâi muoán veà toâi seõ trôû veà”. Caùc thöông buoân thaáy thöông chuû khoù theå hoài taâm chuyeån yù neân cuøng nhau baùn haøng hoùa ñaõ mang theo vaø mua laïi nhöõng thöù caàn mua roài leân ñöôøng trôû veà. Keå töø hoâm aáy gia nhôn khoâng coøn mang tieàn tôùi cho daâm nöõ nöõa, Hieàn Thuû hoûi thò nöõ: “Vì sao hoï khoâng mang tieàn tôùi nöõa?”, Thò nöõ noùi: “Ñoaøn thöông buoân ñaõ trôû veà heát roài”, laïi hoûi: “Tieàn baïc cuûa Toân-ñaø-la-nan-ñaø cuõng mang veà heát sao?”, ñaùp: “Hoï mang veà heát”. Hieàn Thuû nghe noùi nhö vaäy nhöng vaãn ôû vôùi Toân-ñaø-la-nan-ñaø theâm hai, ba ñeâm nöõa roài noùi: “Toâi khoâng coù ruoäng ñaát cuõng khoâng coù ngheà nghieäp buoân baùn gì, chæ nhôø vaøo ñoàng tieàn cuûa khaùch chôi maø soáng. Chaøng phaûi tính ngaøy ñaõ ôû roài ñöa tieàn cho toâi, neáu khoâng coù thì mau ra khoûi nhaø ñeå toâi ñoùn khaùch”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi: “Naøng thaät khoâng coù chuùt quyeán luyeán gì sao?”. Hieàn Thuû noùi Chaøng haù khoâng nghe: “Kyû nöõ voán caàu tieàn Khoâng tieàn thì töø boû Nhö caây kia khoâng traùi Chim choùc khoâng ñaäu chuyeàn”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi:”Neáu khaùch ñöa tieàn thì naøng thuaän yù, heát tieàn thì naøng töø boû hay sao?”. Ñaùp: Chaøng haù khoâng nghe: “Neáu trôøi kia möa xuoáng Nuùi soâng ñeàu töôi nhuaän Nam töû ñöa tieàn cuûa Kyû nöõ chuyeån tình theo”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi: “Quaû kyû nöõ laø ngöôøi khoâng theå tin ñöôïc”, Hieàn Thuû noùi: “Daâm nöõ moãi chieàu ñeán Xem ngöôøi nhö thaân mình Veà khuya loøng nhaït daàn Saùng ra vaát nhö coû”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi: “Heã khaùch coù tieàn thì naøng tha thieát maën noàng, heát tieàn thì naøng xua ñuoåi”. Ñaùp:

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 23

“Neáu ngöôøi coù tieàn cuûa Daâm nöõ voäi yeâu thöông Nhö boø thích coû meàm Tieàn caïn heát keû thöông”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø bieát tình kia ñaõ ñoåi thay neân ñònh ra ñi, Hieàn Thuû lieàn suy nghó: “Toân-ñaø-la-nan-ñaø dung maïo ñoan nghieâm, khoù tìm ñöôïc ngöôøi nhö vaäy. Nay haõy coøn vaéng khaùch, ta neân löu giöõ laïi”. Nghó roài lieàn níu aùo lai noùi: “Ngöôøi trong nhaø coù theå khoâng noùi ñuøa ñöôïc sao, toâi noùi ñuøa maø chaøng cho laø thaät ö?”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø voán coøn say ñaém daâm nöõ neân lieàn ôû laïi khoâng ñi nöõa. Sau ñoù coù khaùch ñöa naêm traêm tieàn vaøng ñeán, daâm nöõ lieàn cuøng khaùch haønh daâm tröôùc maët Toân- ñaø-la-nan-ñaø, Toân-ñaø-la-nan-ñaø beøn suy nghó: “Khoå thay, daâm nöõ thaät voâ tình, ôû tröôùc maët ta maø vaãn laøm nhö theá”, nghó roài lieàn töø boû ra ñi, vì khoâng hieåu raønh ñöôøng saù neân laïc höôùng khoâng bieát phaûi ñi ñaâu. Luùc ñoù coù moät Bí-soâå khaát thöïc töø trong thaønh ñi ra, Toân-ñaø-la-nan-ñaø lieàn ñi theo sau, Bí-soâå veà ñeán chuøa ñaët baùt xuoáng, laáy ñaõy löôït nöôùc ra, daäp giuõ y Taêng-kyø-chi roài röûa tay chaân, sau ñoù ngoài thoï thöïc, thaáy Toân-ñaø- la-nan-ñaø ñöùng tröôùc maët lieàn hoûi: “Coù theå aên thöùc aên dö naøy khoâng?”. Toân-ñaø-la-nan-ñaø suy nghó: “Neáu ta khoâng aên, ta seõ khoán ñoán vì ñoùi”, nghó roài lieàn noùi muoán aên. Bí-soâ lieàn ñöa thöùc aên dö cho aên roài hoûi: “Hieàn giaû töø ñaâu ñeán?”, ñaùp: “Thaùnh giaû, con teân laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø, con cuûa thöông chuû Nan-ñaø ôû thaønh OÁt-theä-ny. Con

cuøng vôùi naêm traêm thöông buoân vaø nhieàu haøng hoùa ñeân phuông khaùc kinh doanh caàu lôïi, khi ñeán nôi ñaây con vì meâ say tình duïc cuøng vôùi daâm nöõ neân taát caû tieàn baïc ñeàu khoâng coøn, baây giôø moät thaân ñôn ñoäc chòu nhieàu gian khoå". Bí-soââ noùi: "Neáu vaäy sao khoâng xuaát gia?", Toân-ñaø-la-nan-ñaø suy nghó: "Neáu ta trôû veà nhaø aét seõ bò cheâ cöôøi, chæ coøn caùch ôû ñaâu yeân thaân thì ta ôû ñoù". Nghó roài Toân-ñaø-la-nan-ñaø noùi muoán ñöôïc xuaát gia, Bí-soââ lieàn nhö phaùp nhö luaät cho xuaát gia thoï cuï giôùi roài daïy haønh phaùp Bí-soââ, daïy xong noùi raèng: "Naøy cuï thoï, Nai khoâng nuoâi Nai, thaønh Thaát-la-phieät raát roäng, thaày neân ñeán ñoù khaát thöïc töï soáng". Toân-ñaø-la-nan-ñaø vaâng lôøi saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, luùc ñoù daâm nöõ hoái tieác vì ñaõ ñeå Toân-ñaø-la-nan-ñaø ra ñi beøn baûo thò nöõ: "Neáu ngöôi gaëp Toân- ñaø-la-nan-ñaø thì môøi veà ñaây cho ta". Toân-ñaø-la-nan-ñaø do ñöôøng quen loái cuõ neân ñi moät voøng laïi ñi ñeán nhaø daâm nöõ, thò nöõ vöøa troâng thaáy lieàn chaïy vaøo baùo, daâm nöõ lieàn baûo môøi vaøo, thò nöõ noùi:"Toân-ñaø-la-nan-ñaø nay ñaõ xuaát gia", daâm nöõ noùi: "Duø ñaõ xuaát gia cuõng vaãn môøi vaøo". Toân- ñaø-la-nan-ñaø vöøa vaøo trong nhaø, daâm nöõ lieàn ñaám ngöïc noùi: "Vì sao

chaøng laïi boû em maø ñi xuaát gia?", ñaùp: "Naøng ñaõ baïc tình laïi tham tieàn cuûa khinh khi toâi, laøm sao toâi khoâng vöùt boû tuïc luïy cho ñöôïc?". Daâm nöõ noùi: "Thaùnh giaû, daâm nöõ voán nhieàu toäi loãi, nay em môùi phaïm moät toäi xin Thaùnh giaû dung thöù, thaân em vaø cuûa caûi naøy ñeàu thuoäc veà Thaùnh giaû, xin thaùnh giaû cuøng em chung soáng vui veû nhö tröôùc". Ñaùp: "Naøng laø ngöôøi voâ trí, tröôùc kia toâi coù tieàn ñeàu bò naøng laøm cho tieâu taùn heát, nay naøng laïi muoán laøm cho toâi phaù giôùi nöõa hay sao?". Daâm nöõ noùi: "Duø xuùc chaïm beân trong, tinh tieát ra ngoaøi hoaëc xuùc chaïm beân ngoaøi, beân trong tinh tieát ra thì cuõng chöa thaønh phaù giôùi". Toân-ñaø-la-nan-ñaø nghe roài suy nghó: "Haù chaúng phaûi Bí-soâ luùc ñi khaát thöïc cuõng ñaõ laøm vieäc aáy, neáu khoâng thì laøm sao bieát ñöôïc vieäc naøy". Toân-ñaø-la-nan-ñaø laø ngöôøi tham duïc, nghe noùi nhö vaäy lieàn cuøng daâm nöõ laøm vieäc phi phaùp. Sau khi thoûa maõn roài, daâm nöõ ñem thöùc aên ngon sôùt vaøo ñaày baùt ñöa cho Toân-ñaø-la-nan-ñaø roài noùi: "Thaùnh giaû neáu caàn gì thì cöù ñeán ñaây". Toân-ñaø-la-nan-ñaø thoï thöïc roài trôû veà chuøa, luùc ñoù Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng veà phaùp lìa tham saân si ñöôïc taâm vaø tueä giaûi thoaùt. Toân-ñaø-la-nan-ñaø nghe phaùp xong trong loøng saàu muoän, hoái haän vì ñaõ laøm vieäc phi phaùp, daùng veû xaáu hoå, hình dung heùo ruõ nhö coû lau phôi döôùi naéng heø. Caùc Bí-soâ hoûi: "Naøy cuï thoï, thaày bò thaân bònh hay laø taâm bònh?". Toân-ñaø-la-nan-ñaøø hoå theïn khoâng traû lôøi, luùc ñoù coù thaày thuoác ñi ngang qua, caùc Bí-soâ môøi vaøo xem bònh cho Toân-ñaø-la-nan-ñaø, thaày thuoác xem bònh xong lieàn noùi: "Cuï thoï naøy thaân khoâng coù bònh hoaïn chi, chæ laø taâm bò thieâu ñoát". Caùc Bí-soâ hoûi: "Taâm bò thieâu ñoát chöõa nhö theá naøo?", ñaùp: "Thaùnh giaû, toâi chæ chöõa ñöôïc thaân bònh, khoâng chöõa ñöôïc taâm bònh, caùc Bí-soâ môùi chöõa ñöôïc

taâm bònh". Caùc Bí-soâ hoûi: "Naøy cuï thoï, thaày khoâng coù cha me thaân thích, chæ coù chuùng toâi laø ngöôøi ñoàng phaïm haïnh, laø choã quen bieát thaân thieát vôùi thaày, thaày neân thaät giaûi baøy cho chuùng toâi ñöôïc roõ". Toân-ñaø-la-nan-ñaø lieàn keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra cho caùc Bí-soâ nghe, caùc Bí-soâ noùi: "Ai ngôø hoa muøa xuaân laïi gaëp phaûi möa ñaù, thaày vöøa thoï vieân cuï thì gheû lôû laïi sanh". Caùc Bí-soâ khoâng vui boû ñi, ñeán choã Phaät ñem söï vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Ngöôøi ngu si naøy phaïm Ba-la-thò-ca". Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang nguû: Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû vöøa cöôùi vôï xong, ngöôøi vôï lieàn qua ñôøi, cho ñeán ngöôøi vôï thöù baûy ñeàu laàn löôït qua ñôøi, cho neân ngöôøi ñöông thôøi goïi oâng laø ngöôøi gieát vôï, töø ñoù trôû ñi oâng khoâng theå cöôùi ai laøm vôï ñöôïc nöõa, khoâng ai coøn muoán gaû con cho oâng nöõa, thaäm chí ñaøn baø goùa cuõng

khoâng muoán laøm vôï oâng. OÂng phaûi moät mình lo lieäu heát moïi vieäc trong nhaø. Thôøi gian sau coù ngöôøi baïn ñeán thaêm, sau khi hoûi bieát roõ moïi vieäc ngöôøi baïn naøy giôùi thieäu cho oâng moät daâm nöõ ñaõ boû ngheà, oâng baát maõn noùi: "Toâi ñaâu theå cöôùi phöôøng daâm nöõ", ngöôøi baïn noùi: "Baø ta boû ngheà ñaõ laâu roài, oâng ñeán tìm hieåu thöû xem". OÂng tröôûng giaû nghe lôøi ñeán nhaø baø daâm nöõ, sau khi xaû giao vaøi ba caâu, oâng hoûi: "Tröôùc kia baø haønh haïnh ñaàu ñaø ngheà khoâng toát nay ñaõ thay ñoåi chöa?", ñaùp: "Toâi ñaõ boû phaùp aùc aáy töø laâu roài". OÂng tröôûng giaû nghe roài lieàn ñeà nghò: "Neáu thaät nhö vaäy thì baø haõy cuøng toâi chung soáng, toâi seõ cung caáp cho baø côm aùo coøn vieäc nhaø seõ giao phoù cho baø lo lieäu". Baø daâm nöõ naøy nghe roài baèng loøng veà chung soáng vôùi oâng tröôûng giaû, lo lieäu heát moïi vieäc trong nhaø, nhôø côm aùo ñaày ñuû khoâng bao laâu sau baø trôû neân phì noän. Tröôùc cöûa nhaø oâng tröôûng giaû coù caùc coâ ñaøo haùt, hoï muoán cuøng nhau ñeán röøng Theä-ña, baø noùi ñôïi baø ñi cuøng nhöng trong khi baø ñang söûa soaïn thì hoï boû ñi tröôùc. Caùc coâ ñaøo naøy vaøo trong chuøa ñi khaép nôi tham quan, ñeán tröôùc phoøng cuûa moät Bí-soâ khoâng coù ñoùng cöûa, thaáy Bí-soâ naøy ñang nguû, aùo quaàn xoác xeách, thaân hình loä baøy sanh chi khôûi leân. Thaáy vaäy caùc coâ ñaøo naøy buïm mieäng cöôøi roài ñi ra, luùc ñoù baø daâm nöõ vöøa ñeán thaáy caùc coâ naøy vöøa ñi ra vöøa cöôøi beøn quôû: "Taïi sao laïi cöôøi, caùc coâ khoâng bieát vaøo trong chuøa cöôøi maéc quaû baùo suùng raêng hay sao?". Caùc coâ ñaøo naøy laëng thinh boû ñi, baø daâm nöõ thaàm nghó: "Khoâng bieát caùc coâ naøy vaøo beân trong chuøa thaáy gì maø cöôøi nhö vaäy, ta haõy vaøo trong xem thöû". Khi baø ñi ñeán tröôùc phoøng cuûa Bí-soâ khoâng coù ñoùng cöûa, thaáy Bí- soâ naøy ñang nguû aùo quaàn xoác xeách, thaân hình loä baøy sanh chi khôûi leân. Thaáy roài daâm tình taùc ñoäng, baø lieàn ôû treân thaân Bí-soâ laøm vieäc phi phaùp, Bí-soâ naøy nguû say khoâng hay bieát. Luùc ñoù daâm nöõ thaàm nghó: "Daâm nöõ chuùng ta xöa nay bieát saùu möôi boán caùch haønh haïnh ñaàu ñaø daâm, nay nhôø ngöôøi xuaát gia

naøy bieát theâm caùch saùu möôi laêm laø nguû say khoâng bieát maø vaãn thoï duïc laïc". Sau khi thoûa maõn duïc tình roài, baø ñaùnh thöùc Bí-soâ daäy roài noùi: "Thaùnh giaû, nhaø toâi ôû taïi , neáu Thaùnh giaû caàn gì thì cöù ñeán ñoù". Bí-soâ naøy ñaùp: "Baø laø ngöôøi ngu si ñaõ laø nhô nhôùp truù xöù cuûa Taêng, nay toâi voâ taâm thoï vieäc xaáu xa naøy, haù laëp laïi vieäc naøy ôû nhaø cuûa baø hay sao?". Daâm nöõ nghe xong laëng thinh boû ñi. Luùc ñoù Bí-soâ trong loøng hoå theïn khoâng bieát mình coù phaïm toäi Tha thaéng hay khoâng, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi Bí-soâ naøy: "Taâm thaày coù thoï laïc khoâng?", ñaùp: "Luùc ñoù con nguû say neân khoâng coù taâm thoï laïc". Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm do khoâng coù taâm thoï laïc, nhöng ta vì caùc Bí-soâ ôû gaàn thoân xoùm maø cheá phaùp haønh

26 BOÄ LUAÄT 7

naøy: Neáu Bí-soâ ôû chuøa gaàn thoân xoùm, ban ngaøy nguû phaûi ñoùng cöûa, hoaëc baûo Bí-soâ troâng coi hoaëc coät chaët quaàn döôùi, ai khoâng y theo thì hoâng vöøa dính chieáu lieàn phaïm AÙc-taùc". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc trong thaønh coù moät Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ tu thieàn ñöôïc boán tænh löï, thöôøng ñeán ñaûnh leã Theá Toân vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc. Bí-soâ naøy maéc bònh gheû lôû, Bí-soâ quen bieát thaáy theá lieàn hoûi sao khoâng tìm thaày thuoác chöõa trò, Bí-soâ Lan-nhaõ noùi: "Coù moät söï thaät chaéc chaén seõ ñeán maø ngöôøi theá gian ñeàu khoâng öa thích, nhöng khoâng moät ai traùnh khoûi ñoù laø caùi cheát. Gheû lôû naøy ñeán treân thaân toâi seõ cuøng toâi ñi ñeán caùi cheát thì caàn gì chöõa trò". Bí-soâ quen bieát noùi: "Nhö Theá Toân noùi ngöôøi trì giôùi soáng laâu coù nhieàu phöôùc nghieäp ñöôïc taêng tröôûng, phöôùc nghieäp taêng tröôûng thì thoï phöôùc laïc coõi trôøi laâu daøi, cho neân thaày caàn tìm thaày thuoác chöõa trò". Bí-soâ Lan-nhaõ nghe lôøi tìm ñeán thaày thuoác hoûi phöông thuoác trò gheû lôû, thaày thuoác noùi: "Thaùnh giaû, sau böõa aên tröa laáy daàu meø thoa khaép ngöôøi roài ngoài döôùi aùnh maët trôøi seõ ñöôïc thuyeân giaûm". Bí-soâ noùi: "Xin oâng cho toâi loaïi daàu ñoù", thaày thuoác noùi: "Thaùnh giaû, toâi chæ cho phöông thuoác chöù khoâng theå cho thuoác, neáu ai ñeán hoûi toâi cuõng cho thuoác thì toâi aét seõ baàn cuøng. Tuy nhieân coù oâng tröôûng giaû ôû taïi , tröôùc ñaây cuõng maéc bònh gheû lôû naøy, toâi coù chæ oâng aáy naáu daàu meø chöõa trò, Thaùnh giaû ñeán ñoù xin aét seõ ñöôïc". Bí-soâ noùi sôï oâng aáy khoâng cho, thaày thuoác noùi: "OÂng aáy chaùnh tín Tam baûo aét seõ cho". Bí-soâ caùm ôn roài caùo töø tìm ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, tröôûng giaû vöøa thaáy lieàn hoûi: "Thaùnh giaû maéc bònh gheû lôû sao?", ñaùp phaûi, tröôûng giaû lieàn chæ caùch trò gioáng nhö thaày thuoác ñaõ chæ, Bí-soâ noùi: "Thaày thuoác chæ toâi ñeán ñaây, neáu oâng coøn daàu ñoù cho toâi moät ít, oâng seõ ñöôïc phöôùc quaû". Tröôûng giaû noùi: "Neáu Thaùnh giaû tröa nay thoï toâi cuùng döôøng, toâi seõ daâng daàu meø cho Thaùnh giaû". Bí-soâ nhaän lôøi, tröôûng giaû thieát baøy thöùc aên ngon cuùng döôøng roài laáy baùt nhoû ñöïng ñaày daàu meø ñöa cho Bí-soâ, Bí-soâ thoï vaø chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài caùo töø ra veà. Veà ñeán A-lan-nhaõ, Bí-soâ maëc aùo xaáu raùch, thoa daàu khaép ngöôøi roài ngoài döôùi naéng, do caûm thaáy deã chòu

neân nguû thieáp ñi. Luùc ñoù coù loaøi truøng OÁt-chæ-tröng-giaø caén trong nam caên neân sanh chi khôûi leân, thaân hình loä baøy, moät ngöôøi nöõ maäp khoûe ñi tìm hoát phaân boø gaàn ñoù troâng thaáy duïc tình khôûi leân, lieàn ôû treân thaân cuûa Bí-soâ naøy laøm vieäc phi phaùp, Bí-soââ thöùc giaác nhöng söùc yeáu choáng cöï khoâng laïi, ngöôøi nöõ aáy sau khi thoûa maõn duïc voïng roài noùi: "Thaùnh giaû, nhaø toâi ôû taïi ,Thaùnh giaû caàn gì thì cöù ñeán ñoù". Bí-soâ noùi: "Baø laø ngöôøi ngu si ñaõ laøm nhô nhôùp choán A- lan-nhaõ, toâi voâ taâm thoï vieäc xaáu xa naøy, haù coù theå laëp laïi vieäc naøy ôû nhaø

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 27

cuûa baø hay sao?". Ngöôøi nöõ laëng thinh boû ñi, Bí-soâ trong loøng hoå theïn khoâng bieát mình coù phaïm toäi Tha thaéng khoâng, beøn ñem söï vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ , caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi Bí-soâ Lan-nhaõ: "Thaày coù taâm thoï laïc khoâng?", ñaùp: "Baïch Theá Toân, con ñaõ lìa duïc neân khoâng coù taâm thoï laïc". Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm vì khoâng coù taâm duïc, nhöng ta vì caùc Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ maø cheá haønh haïnh ñaàu ñaø phaùp naøy: Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ, chung quanh choã ôû phaûi laøm haøng raøo ngaên caùch, khi nguû neân baûo Bí-soâ khaùc troâng coi hoaëc coät chaët quaàn döôùi, ai khoâng haønh theo thì phaïm AÙc-taùc". Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi baïch Phaät: "Vì sao Bí-soâ Lan-nhaõ naøy ñaõ ñaéc töù thieàn, xa lìa duïc nhieãm maø sanh chi coøn khôûi?". Phaät noùi: "Coù naêm nhôn duyeân khieán ngöôøi chöa lìa duïc, sanh chi khôûi: Moät vaø hai laø khi ñaïi tieåu tieän böùc baùch, ba laø theá löïc cuûa gioù böùc baùch, boán laø bò truøng OÁt-chæ-tröng-giaø caén, naêm laø duïc nhieãm hieän tieàn. Coù boán nhôn duyeân khieán ngöôøi lìa duïc, sanh chi khôûi: Moät vaø hai laø khi ñaïi tieåu tieän böùc baùch, ba laø theá löïc cuûa gioù kích thích, boán laø bò truøng OÁt-chæ-tröng-giaø caén. Bí-soâ Lan-nhaõ naøy bò truøng OÁt-chæ-tröng-giaø caén neân sanh chi khôûi chöa khoâng phaûi do duïc nhieãm". Luùc ñoù caùc Bí-soââ laïi coù nghi baïch Phaät: "Bí-soââ Toâ Traän Na con cuûa Yeát-lan-ñaïc-ca trong luùc trong Taêng chöa phaùt sanh toäi loãi, chöa coù hoen oá, nhôn duyeân gì laïi laø ngöôøi ñaàu tieân laøm cho hoen oá laøm haïnh baát tònh?". Phaät noùi: "Caùc thaày neân bieát, Bí-soâ aáy khoâng phaûi ngaøy nay môùi laø ngöôøi ñaàu tieân phaùt sanh toäi loãi, laøm cho hoen oá; maø trong thôøi quaù khöù cuõng laø ngöôøi ñaàu tieân phaùt sanh toäi loãi laøm cho hoen oá. Caùc thaày laéng nghe: Luùc theá giôùi gaàn bò huûy hoaïi coù nhieàu höõu tình sanh leân coõi trôøi Quang AÂm, dieäu saéc yù thaønh, chi theå vieân maõn, caùc caên khoâng khieám khuyeát, thaân coù aùnh saùng, bay töï taïi trong hö khoâng, laáy hæ laïc laøm thöùc aên ñöôïc tröôøng thoï. Thuôû ñoù ñaïi ñòa laø moät bieån nöôùc, bieån nöôùc naøy do gioù kích ñoäng hoøa hôïp thaønh moät loaïi nhö suõa naáu chín, khi laïnh thì ñoâng laïi, saéc höông myõ vò ñeàu ñaày ñuû. Khi theá giôùi naøy thaønh, do phöôùc maïng heát neân loaøi höõu tình töø coõi trôøi Quang AÂm cheát sanh xuoáng theá giôùi naøy laøm ngöôøi, dieäu saéc yù thaønh, caùc caên ñaày ñuû, thaân coù aùnh saùng, bay töï taïi trong hö khoâng, laáy hæ laïc laøm thöùc aên vaø ñöôïc tröôøng thoï. Luùc ñoù trong theá giôùi

naøy khoâng coù maët trôøi, maët traêng vaø tinh tuù, khoâng coù thôøi gian vaän haønh neân khoâng phaân bieät ngaøy ñeâm naêm thaùng vaø nam nöõ, chæ bieát keâu nhau laø “Taùt ñoûa” maø thoâi. Luùc ñoù coù moät höõu tình toø moø duøng tay neám thöû vò ñaát lieàn sanh ñaém nhieãm, töø ñoù ñöa ñeán ñoaøn thöïc. Caùc höõu tình khaùc laàn löôït baét chöôùc aên vò ñaát, do aên vò ñaát thaân hình naëng daàn, aùnh saùng nôi thaân cuõng nhaït daàn roài

28 BOÄ LUAÄT 7

maát haún, theá giôùi rôi vaøo caûnh toái taêm. Khi theá giôùi toái taêm, boång nhieân phaùt sanh maët trôøi, maët traêng vaø tinh tuù, töï nhieân thôøi gian vaän haønh vaø phaân bieät ñöôïc ngaøy ñeâm naêm thaùng. Caùc höõu tình tuy aên vò ñaát nhöng vaãn ñöôïc tröôøng thoï, höõu tình naøo aên ít thì thaân coøn coù aùnh saùng, höõu tình naøo aên nhieàu thì khoâng coøn neân sanh coù ñeïp xaáu. Do coù ñeïp xaáu neân sanh so saùnh phaân bieät, ngöôøi ñeïp coi thöôøng ngöôøi xaáu neân phaùp aùc lieàn sanh, phaùp aùc sanh thì vò ñaát cuõng maát. Khi vò ñaát maát, caùc höõu tinh tuï hoïp laïi moät choã öu saàu keâu leân ‘kyø laï thay myõ vò’, tieáng keâu mang ñaày söï nuoái tieác. Tuy vò ñaát maát nhöng caùc höõu tình naøy coøn phöôùc löïc neân baùnh ñaát xuaát hieän ñaày ñuû saéc höông vò, nhôø ñoù ñöôïc tröôøng thoï. Höõu tình naøo aên ít thì thaân coøn coù aùnh saùng… nhö treân ñöa ñeán phaùp aùc sanh khieán baùnh ñaát bieán maát. Khi baùnh ñaát maát caùc höõu tình taäp hoïp laïi moät choã keâu leân “Khoå thay”, tieáng keâu mang ñaày söï tieác nuoái. Tuy baùnh ñaát maát nhöng caùc höõu tình naøy con phöôùc löïc neân coù röøng caây xuaát hieän ñaây ñuû saéc höông vò, nhôø ñoù ñöôïc tröôøng thoï. Höõu tình naøo aên ít thì thaân coøn coù aùnh saùng… nhö treân ñöa ñeán phaùp aùc sanh khieán röøng caây bieán maát. Khi röøng caây bieán maát, caùc höõu tình taäp hoïp laïi moät choã keâu leân “Ngöôøi ñaõ lìa boû toâi”, tieáng keâu mang ñaày söï tieác nuoái. Tuy röøng caây maát nhöng caùc höõu tình naøy coøn phöôùc löïc neân luùa dieäu höông xuaát hieän, khoâng troàng maø töï moïc, saùng chieàu lieàn thu hoaïch, thu hoaïch xong luùa laïi töï sanh, nhôø vaäy neân caùc höõu tình ñöôïc tröôøng thoï. Vì thöùc aên luùc baáy giôø laø ñoaøn thöïc neân aên xong sau ñoù phaûi thaûi caên baû ra ngoaøi, neân hai ñöôøng ñaïi tieå lieàn lieàn sanh, do ñaây phaùt sanh nam nöõ sai khaùc vaø ñaém nhieãm nhau, do ñaém nhieãm neân thaân gaàn laøm ñieàu phi phaùp. Caùc höõu tình khaùc troâng thaáy lieàn laáy ñaù gaïch quaêng neùm quôû maéng vaø ñuoåi ra ngoaøi chuùng höõu tình. Xöa kia laø nhö vaäy nhöng nay thì khaùc, vaøo ngaøy cöôùi hoï duøng höông hoa tung neùm chuùc möøng nhau. Xöa cho laø phi phaùp nay thaønh hôïp phaùp; xöa cheâ traùch khinh tieän, nay cho laø hæ söï. Thuôû ñoù nhöõng höõu tinh laøm ñieàu phi phaùp bò ñuoåi ra ngoaøi lieàn tuï taäp nhau laïi xaây döïng phoøng xaù, ñaây laø khôûi nguyeân cuûa xaây döïng nhaø cöûa goïi laø gia thaát; höõu tình naøo khoâng laøm phaùp aùc ñoù, ñieàu phuïc ñöôïc saùu caên thì goïi laø Thaéng nhôn. Ngöôøi ñaàu tieân laøm ñieàu phi phaùp, laøm oâ ueá höõu tình thuôû ñoù khoâng ai khaùc, chính laø Toâ Traän Na. ÔÛ trong giaùo phaùp ta, tröôùc khoâng coù hoen oá, nay sanh hoen oá cuõng chính laø Toâ Traän Na. Vì vaäy caùc Bí-soâ phaûi haøng phuïc taâm tham nhieãm saân si, chôù coù buoâng lung”.

Hoïc Xöù Thöù Hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY Tröôøng hôïp Ñaøn-ni-ca: Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát lan ñac ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù Bí-soâ Ñaøn-ni-ca tröôùc kia laø con cuûa oâng thôï goám, ñang ôû taïi moät thaûo am nôi A-lan-nhaõ. Khi Ñaøn-ni-ca vaøo thaønh Vöông Xaù khaát thöïc, ñaùm chaên traâu, chaên deâ, kieám cuûi ñeán thaûo am cuûa Ñaøn-ni-ca ñaäp phaù vaø gôû laáy heát caây goã mang ñi. Ñaøn-ni-ca trôû veà thaáy thaûo am ñaõ bò ñaäp phaù lieàn tìm laáy caây goã laøm laïi thaûo am khaùc ñeå ôû, nhö vaäy ñeán ba laàn ñeàu bò ñaùm ngöôøi ñoù ñeán ñaäp phaù. Ñaøn-ni-ca suy nghó: “Sao maø quaù khoå, quaù cöïc nhoïc nhö vaäy, ta vöøa ñi khaát thöïc lieàn bò ñaùm ngöôøi xaáu ñeán ñaäp phaù thaûo am cuûa ta ñeán ba laàn. Ta ñaõ hoïc hieåu ngheà goám tinh xaûo cuûa cha oâng ta, taïi sao ta khoâng laøm moät caùi thaát baèng ñaát gaïch nung”. Nghó roài Ñaøn-ni-ca lieàn töï ñaøo ñaát, duøng nöôùc khoâng coù truøng troän vôùi ñaát laøm thaønh buøn nhuyeån baét ñaàu xaây neàn moùng tröôùc, sau ñoù xaây töôøng vaùch, beân trong lôïp traàn, beân treân lôïp maùi, troå cöûa caùi vaø cöûa soå. Ñôïi buøn khoâ Ñaøn-ni-ca-laáy maøu saéc toâ veõ roài duøng cuûi, coû vaø phaân boø nung, sau khi nung xong ngoâi nhaø coù maøu saéc ñoû nhö boâng kim tieàn. Ñaøn-ni-ca vui möøng vì thaáy ngoâi nhaø do chính mình xaây döïng ñöôïc thaønh coâng toát ñeïp, sau ñoù Ñaøn-ni-ca nhôø Bí-soâ ôû gaàn troâng coi giuøm ngoâi nhaø khi ra ngoaøi ñi du hoùa. Luùc ñoù Theá Toân muoán ñi tuaàn tra truù xöù neân baûo A-nan-ñaø: “Thaày ñi baùo cho caùc Bí-soâ bieát Nhö Lai nay muoán ñi tuaàn tra truù xöù, caùc Bí-soâ naøo muoán cuøng ñi thì neân mang theo y baùt”. A-nan-ñaø vaâng lôøi ñi thoâng baùo, caùc Bí-soâ lieàn mang y baùt ñi ñeán choã Theá Toân, Theá Toân cuøng caùc Bí-soâ tuaàn töï ñi ñeán thaát cuûa Ñaøn-ni-ca , thaáy ngoâi nhaø naøy ñöôïc xaây baèng ñaát nung coù maøu saéc ñoû nhö boâng kim tieàn, Theá Toân lieàn hoûi laø nhaø cuûa ai, caùc Bí-soâ baïch Phaät: “Ñaây laø nhaø cuûa Ñaøn-ni-ca con oâng thôï goám ñaõ töï xaây caát”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Haõy phaù boû ngoâi nhaø naøy vì caùc ngoaïi ñaïo seõ phæ baùng Nhö lai raèng: Sa moân Kieàu-ñaùp-ma coøn ôû ñôøi maø trong chuùng Thanh vaên ñaõ coù ngöôøi laøm phaùp höõu laäu nhö vaäy, huoáng chi laø dieät ñoä”. Caùc Bí-soââ vaâng lôøi ñaäp boû, ñôïi ngoâi nhaø ñaäp boû roài Theá Toân môùi boû ñi, khoâng bao laâu sau Ñaøn-ni-ca trôû veà thaáy ngoâi nhaø bò ñaäp phaù lieàn hoûi Bí-soâ ôû gaàn laø ai ñaõ ñaäp. Bí-soâ noùi: “Chính laø ñöùc Ñaïi sö baûo caùc Bí-soâ phaù boû”, Ñaøn-ni-ca töï noùi: “Neáu laø phaùp chuû Theá Toân baûo caùc Bí-soââ phaù boû thì ñaây laø vieäc laøm ñuùng phaùp”. Trong thaønh Vöông Xaù coù vò Ñaïi thaàn troâng coi caây goã laø baïn thaân quen vôùi Ñaøn-ni-ca tröôùc kia, luùc ñoù Ñaøn-ni-ca chôït nghó ñeán vò Ñaïi thaàn naøy, muoán ñeán choã oâng ta tìm goã ñeå xaây laïi ngoâi nhaø. Nghó roài lieàn ñeán choã Ñaïi thaàn naøy noùi: “Quan coù bieát khoâng, vua Vò-

30 BOÄ LUAÄT 7

sanh-oaùn nöôùc Ma-kieät-ñaø tröôùc coù höùa cho toâi goã, nay muoán laáy duøng Quan coù theå ñöa cho toâi ñöôïc khoâng?", ñaùp: "Thaùnh giaû, neáu Ñaïi vöông ñaõ höùa cho thaày goã thì toát roài, Thaùnh giaû tuøy yù laáy". Thaät teá caùc loaïi goã ñaõ coù trong thaønh ñeàu do vua Vò-sanh-oaùn coi giöõ, ñöôïc caát giöõ chaéc chaén ñeå danh tu boå nhöõng choã bò suïp ñoå trong thaønh Vöông Xaù, phaûi khoù khaên laém môùi döï tröõ ñöôïc soá goã naøy neân vua khoâng höùa cho moät ai khaùc. Luùc ñoù Ñaøn-ni-ca choïn laáy moät caây cöa chaët roài chôû ñi, vò Ñaïi thaàn canh giöõ cöûa thaønh troâng thaáy lieàn kinh hoaøng suy nghó: "Phaûi chaêng nöôùc Ma-kieät-ñaø cuûa vua Vò-sanh-oaùn coù oaùn taëc xaâm nhaäp thaønh? Caây goã naøy do vua coi giöõ khoâng höùa cho ai, taïi sao coù ngöôøi laáy cöa chaët mang ñi?". Nghó roài oâng voäi ñeán choã quan troâng coi caây goã noùi ñieàu vöøa mình troâng thaáy vaø yù nghó cuûa mình roài hoûi: "Quan coù ñem caây goã ñoù cho ai khoâng?", ñaùp: "Toâi khoâng daùm ñem caây goã cho ai, nhöng Bí-soâ Ñaøn-ni-ca ñeán noùi vôùi toâi laø vua Vò-sanh-oaùn ñaõ höùa cho goã neân nay muoán laáy, toâi noùi neáu vua ñaõ höùa cho thì Thaùnh giaû tuøy yù laáy, chaéc caây goã ñoù laø do Bí-soâ Ñaøn-ni-ca mang ñi". Ñaïi thaàn canh giöõ thaønh lieàn ñem söï vieäc naøy ñeán taâu vôùi vua roài noùi: "Xin Ñaïi vöông nhôù laïi laø ñaõ coù höùa cho ai goã khoâng?", vua noùi: "Traåm nhôù laø chöa bao giôø höùa cho ai goã". Vua lieàn cho goïi quan troâng coi goã ñeán, vò quan naøy voäi vaõ ñeán choã vua, luùc ñoù Ñaøn-ni-ca coù vieäc vaøo thaønh Vöông Xaù , quan troâng coi goã töø xa troâng thaáy lieàn ñeán than phieàn raèng: "Thaùnh giaû bieát chaêng, vì thaày laáy caây goã ñoù maø vua cho goïi toâi". Ñaøn-ni-ca noùi: "Quan ñi ñeán tröôùc toâi seõ tôùi sau". Duø ñeán tröôùc hay sau caû hai ñeàu phaûi ñöùng ngoaøi cöûa chôø, söù giaû vaøo taâu vua: "Ñaïi vöông, quan troâng coi goã hieän ôû ngoaøi cöûa, coøn coù Bí-soâ tuy vua khoâng goïi cuõng ñeán hieän ôû ngoaøi cöûa". Vua baûo: "Quan troâng coi goã khoan baûo vaøo, haõy goïi ngöôøi xuaát gia vaøo tröôùc". Söù giaû lui ra truyeàn Bí-soâ vaøo ñeán tröôùc vua, vua hoûi: "Thaùnh giaû, ngöôøi khaùc khoâng cho goã coù ñöôïc töï tieän laáy ñi khoâng?", ñaùp khoâng ñöôïc, vua noùi: "Neáu theá sao thaày daùm laáy goã cuûa toâi mang ñi?", ñaùp laø vua tröôùc ñaõ cho, vua noùi: "Toâi khoâng nhôù laø ñaõ cho". Ñaøn-ni-ca noùi: "Leõ naøo vua khoâng nhôù, khi vua môùi leân ngoâi ñöùng tröôùc quaàn chuùng, caát tieáng nhö sö töû noùi raèng: Trong nöôùc ta neáu sa moân, Baø-la-moân, ngöôøi giöõ giôùi tu thieän khoâng troäm caép thì trong xöù sôû ta baát cöù choã naøo coù coû caây vaø nöôùc ñeàu ñöôïc tuøy yù laáy duøng". Vua noùi: "Toâi caên cöù vaøo vaät voâ chuû maø noùi lôøi noùi ñoù, coøn caây goã laø vaät coù ngöôøi coi giöõ, vì sao thaày laïi laáy?". Ñaøn-ni-ca noùi: "Vua ñaõ döïa vaøo vaät voâ chuû ñeå noùi thì vieäc naøy ñaâu coù can heä gì". Vua nghe xong lieàn noåi giaän, loâng mi döïng ngöôïc, trôïn maét noùi: "Sa moân ñaùng cheát, nhöng ta khoâng theå gieát, thaày

haõy ñi ngay, töø nay veà sau khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy nöõa". Luùc ñoù moïi ngöôøi ñeàu xoân xao baøn taùn: "Thaät kyø laï hieám thaáy, vua Vò-sanh-oaùn nöôùc

Ma-kieät-ñaø taùnh voán baïo ngöôïc noùng naûy, sa moân toäi ñaùng cheát maø vua chæ quôû traùch roài thaû ñi". Trôû veà ñeán truù xöù Ñaøn-ni-ca noùi vôùi caùc Bí-soâ: "Vöøa roài toâi suyùt bò vua Vò-sanh-oaùn gieát", caùc Bí-soâ hoûi nguyeân do, Ñaøn-ni-ca beøn keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo cuï thoï A-nan-ñaø: "Thaày ñaép y Taêng-kyø-chi cung moät Bí-soâ vaøo thaønh Vöông Xaù ñeán choã ñoâng ngöôøi tuï taäp hoaëc Baø-la-moân, cö só, thöông chuû, ngöôøi coù loøng tin hay khoâng coù loøng tin ñeàu hoûi hoï raèng: Laáy caép vaät ñaùng giaù bao nhieâu thì phaùp vua xöû toäi cheát". A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät vaøo thaønh hoûi, moïi ngöôøi ñeàu noùi: "Laáy caép vaät ñaùng giaù naêm ma saùi hoaëc hôn naêm ma saùi thì vua xöû toäi cheát". Hoûi xong A-nan-ñaø trôû veà baïch Phaät: "Nhö lôøi Phaät daïy con vaøo thaønh hoûi, moïi ngöôøi ñeàu noùi neáu laáy caép vaät ñaùng giaù naêm ma saùi hay hôn naêm ma saùi thì phaùp vua seõ xöû toäi cheát". Luùc ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ laïi, bieát maø vaãn hoûi khoâng phaûi khoâng bieát maø hoûi; ñuùng thôøi môùi hoûi, khoâng ñuùng thôøi khoâng hoûi; coù Lôïi-ích môùi hoûi, khoâng Lôïi-ích khoâng hoûi, hoûi ñeå phaù tröø nghi hoaëc, vì Lôïi-ích neân hoûi: "Naøy Ñaøn-ni-ca con oâng thoï goám, thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñuùng ñaén laø laáy caây goã cuûa vua phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy, baïch Theá Toân". Phaät quôû: "Vieäc thaày ñaõ laøm khoâng phaûi sa moân, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi laø ñieàu ngöôøi xuaát gia neân laøm". Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: "Ta quaùn thaáy möôøi ñieàu lôïi cho ñeán ñieàu thöù möôøi laø khieán chaùnh phaùp truï laâu, nay vì caùc ñeä töû Thanh vaên nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong tuï laïc hay ôû choã nhaøn tænh vaéng laëng laáy vaät maø ngöôøi khaùc khoâng cho vôùi taâm troäm caép, khi laáy nhö vaäy neáu vua hay ñaïi thaàn baét hoaëc gieát hoaëc troùi hoaëc ñuoåi ra khoûi nöôùc, maéng raèng: Naøy sa moân, thaày chính laø giaëc, ngu si khoâng bieát chi neân môùi laáy caép nhö vaäy. Khi laáy caép nhö theá thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng cuøng ôû chung." - Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñaøn-ni-ca vaø coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. - Choã nhaøn tónh vaéng laëng laø ngoaøi phaïm vi töôøng thaønh, haøng raøo. - Chöõ Tha laø chæ cho Nam, nöõ vaø huyønh moân. - Khoâng cho maø laáy laø khoâng coù ngöôøi ñöa cho, khôûi taâm troäm caép maø laáy.

32 BOÄ LUAÄT 7

- Khi laáy caép nhö vaäy laø laáy naêm ma saùi hay hôn naêm ma saùi. - Chöõ vua laø doøng Saùt-ñeá-lôïi hoaëc Baø-la-moân, Pheä xaù, Thuû-ñaø-la khi thoï nhaän ngoâi vò ñöôïc quaùn ñaûnh, hoaëc ngöôøi nöõ thoï ngoâi vò ñöôïc quaùn ñaûnh ñeàu goïi laø vua. - Chöõ ñaïi thaàn laø quan phuï töôùng cuûa vua, giuùp vua troâng coi vieäc nöôùc. - Chöõ baét laø baét giöõ daãn ñeán, gieát laø ñoaïn maïng soáng, troùi coù ba laø goâng cuøm vaø xieàng xích, noùi ñuoåi ra khoûi nöôùc laø khoâng cho ôû trong nuôùc, maéng ngöôi chính laø giaëc, ngu si khoâng bieát chi laø lôøi khinh khi nhuïc maï, - Bí-soâ laø ngöôøi ñöôïc taùnh Bí-soâ, töùc laø ngöôøi thoï vieân cuï. Sao goïi laø vieân cuï? töùc laø baïch töù yeát ma nhö phaùp thaønh töïu vieân maõn, ngöôøi taán

thoï cuï giôùi vôùi taâm mong caàu thoï giôùi, taâm khoâng saân haän, duøng lôøi noùi bieåu baïch, ngöõ nghieäp hieån baøy roõ raøng neân goïi laø vieân cuï. - Noùi phaïm Ba-la-thò-Ca-laø toäi cöïc troïng, cöïc aùc, neáu ngöôøi naøo vöøa phaïm toäi naøy lieàn chaúng phaûi laø sa moân, chaúng phaûi Thích ca töû, maát taùnh Bí-soâ. Traùi taùnh Nieát-baøn, bò ñoïa laïc suïp ngaõ, ngöôøi khaùc vöôït troäi leân treân, khoâng theå cöùu vôùt, nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå soáng ñöôïc. - Noùi khoâng cuøng ôû chung laø ngöôøi naøy khoâng ñöôïc ôû chung vôùi caùc Bí-soâ khaùc, khi Taêng yeát ma boá taùt, töï töù, ñôn baïch, baïch nhò, baïch töù hoaëc möôøi hai haïng ngöôøi Taêng sai, ngöôøi naøy khoâng ñuôïc döï phaàn. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Toång Nhieáp Tuïng: Töï laáy ôû treân ñaát Hoaëc treân khoâng rôi xuoáng Luïa, xe vaø dinh ñieàn Troán thueá, loaøi khoâng chaân Ñaøn ñoà la, Theá-la Toång coäng laø möôøi vieäc. Bieät Nhieáp Tuïng: Töï laáy, khoâng cho laáy, Taâm troäm vaät cuûa ngöôøi Nghó laø vaät coù chuû Coù ba, naêm khoâng ñoàng Laïi coù boán, boán khaùc Vaø hai, naêm sai bieät Ñeàu thuoäc vaät quyù troïng

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 33

Vieäc tuøy xöù neân bieát. - Coù ba töôùng phaïm neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Töï mình laáy, troâng chöøng cho ngöôøi laáy vaø sai baûo ngöôøi laáy. Sao goïi laø töï mình laáy? töùc laø töï tay laáy caép hoaëc töï daãn ngöôøi ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø troâng chöøng cho ngöôøi laáy? töùc laø mình troâng chöøng cho ngöôøi laáy hoaëc troâng chöøng cho ngöôøi daãn hoï ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø sai baûo ngöôøi laáy? töùc laø mình sai ngöôøi ñeán laáy hoaëc sai ngöôøi daãn hoï ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. - Laïi coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Ngöôøi khaùc khoâng cho, theå vaät laø quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø ngöôøi khaùc khoâng cho? Töùc laø vaät cuûa nam, nöõ, huyønh moân chöa ñöôïc chính hoï ñöa cho. Sao goïi laø theå vaät quyù troïng? Töùc laø ñuû naêm ma saùi hay hôn naêm ma saùi. Sao goïi laø vaät rôøi khoûi choã cuõ? Töùc laø dôøi töø choã naøy qua choã khaùc. - Laïi coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: khôûi taâm laáy caép, khôûi phöông tieän laáy caép vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø khôûi taâm laáy caép? Töùc laø khôûi taëc taâm, coù taëc taâm laáy caép vaät cuûa ngöôøi khaùc. Sao goïi laø khôûi phöông tieän laáy caép? Töùc laø duøng tay, chaân hoaëc baøy möu tính keá ñeå laáy caép. - Laïi coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôùi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: vaät coù sôû höõu chuû, theå vaät quyù trong vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø vaät coù sôû höõu chuû? Töùc laø vaät quyù troïng naøy thuoäc sôû höõu cuûa nam, nöõ hay huyønh moân. - Laïi coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: khôûi töôûng coù sôû höõu chuû, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø khôûi töôûng coù sôû höõu chuû? Töùc laø

Bí-soâ töôûng vaät naøy laø cuûa ngöôøi khaùc hoaëc cuûa nam hay nöõ... gìn giöõ. - Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: vaät sôû höõu cuûa ngöôøi khaùc, khôûi töôûng vaät cuûa ngöôøi khaùc, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. - Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Coù taâm laáy caép, khôûi phöông tieän laáy caép, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. - Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc

khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Ngöôøi khaùc giöõ gìn, töôûng laø cuûa mình, theå vaät quyù troïng, nhaác rôøi khoûi choã. Sao goïi laø ngöôøi khaùc giöõ gìn? töùc laø ngöôøi coù vaät quyù troïng caát giöõ hoaëc töï giöõ hoaëc ngöôøi hay binh lính canh giöõ. Sao goïi laø töôûng cuûa mình? töùc laø ngöôøi coù vaät quyù troïng caát trong röông tuû, töôûng laø cuûa mình noùi ñaây laø vaät cuûa mình. - Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: vaät coù ngöôøi gìn giöõ töôûng khoâng thuoäc cuûa mình, hoaëc khoâng coù ngöôøi gìn giöõ töôûng thuoäc cuûa mình, theå vaät quyù troïng vaø nhaác rôøi khoûi choã. Sao goïi laø coù ngöôøi giöõ töôûng khoâng thuoäc cuûa mình? nhö coù keû cöôùp cöôùp phaù thaønh aáp, ngöôøi giöõ laøng ñoaït laïi ñöôïc gom laïi moät choã ñeå coi giöõ maø khoâng nghó vaät aáy laø cuûa mình. Sao goïi laø khoâng coù ngöôøi giöõ töôûng thuoäc cuûa mình? Nhö coù vaät quyù troïng caát trong röông tuû khoâng coù ngöôøi coi giöõ, töôûng cuûa mình neân laáy. - Laïi coù naêm duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø khoâng töôûng thuoäc cuûa mình, khoâng töôûng thuoäc cuûa thaân höõu, khoâng töôûng chæ duøng taïm, khi laáy khoâng noùi vôùi ngöôøi, coù taâm laáy caép. - Laïi coù naêm duyeân Bí-soâ khoâng phaïm, ñoù laø khôûi töôûng thuoäc cuûa mình, töôûng cuûa thaân höõu, töôûng chæ duøng taïm, khi laáy noùi cho ngöôøi bieát vaø khoâng coù taâm laáy caép.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 3

Hoïc xöù thöù hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY (Tieáp Theo)

Töôùng phaïm (Tieáp Theo): Nhieáp tuïng: Hoaëc ôû treân maët ñaát Hoaëc ôû trong röông tuû Hoaëc ôû nôi baõi troáng Ñoàng ruoäng caùc caây thuoác. Neáu Bí-soâ bieát vaät quyù trong cuûa ngöôøi ñeå treân maët ñaát nhö kieàng xuyeán, chuoãi anh laïc... caùc thöù trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän, töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ñeán laáy, khi chöa chaïm ñeán ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu chaïm ñeán maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi, ñuû naêm

ma saùi thì phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng ñuû thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå. Neáu maët ñaát baèng phaúng trôn tru thì goïi laø moät choã, neáu goà gheà hay coù suïp lôû, ñaép vaù hoaëc coù ghi chöõ hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu treân baøn hay maâm baèng phaúng thì goïi laø moät choã, neáu coù beå moùp hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå trong saân nhö kieàng xuyeán, anh laïc..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc ; neáu xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi nhö treân. Neáu luùa baép... phôi treân saân baèng phaúng moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu ñuøn thaønh ñoáng cao thaáp khoâng baèng nhau nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc caát trong hang, haàm nhö vaät baùu, anh laïc..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu xuùc chaïm maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå; neáu ñaõ nhaác rôøi khoûi choã theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu luùa

baép... caát chöùa trong hang, haàm ngang baèng vôùi cöûa moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu khoâng ngang baèng vaø chaát cao thaáp khoâng baèng hoaëc coù vaùch ngaên thì goïi laø khaùc choã. - Neáu trong ñoàng ruoäng cuûa ngöôøi coù caùc loaïi caây thuoác nhö Höông phuï töû, Hoaøng khöông, Baïch khöông vaø caùc loaïi thuoác nhö OÂ ñaàu..., Bí- soââ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Nhaø cöûa coù ba choã Vaät cuûa chim ba loaïi Tuïng chuù laáy ñem giaáu Ba vieäc naøy khoâng ñoàng. - Neáu caùi aùo taïp saéc cuûa ngöôøi treo treân nhaø, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baéc thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. - Neáu ngöôøi giaët y ñem phôi treân laàu, gioù thoåi rôi xuoáng choã Bí-soâ kinh haønh hoaëc rôùt xuoáng beân cöûa, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa nhaác leân thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác leân ñònh toäi nhö treân. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi caát treân laàu cao nhö vaät baùu caùc loaïi trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän duøng thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa nhaác leân cho ñeán ñaõ nhaác leân khoûi choã cuõ ñònh toäi nhö treân. - Neáu coù ngöôøi ôû trong nhaø beân vöôøn ao troàng hoa vaø caây aên traùi, vaøo ngaøy leã hoäi treo giaêng caùc vaät thöôïng dieäu ñeå trang nghieâm. Luùc ñoù coù chim bay qua ngaäm laáy haït chaâu mang ñi, neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán haït chaâu thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi chim, töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm

AÙc-taùc, neáu laáy haït chaâu rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu töôûng haït chaâu naøy laø cuûa ngöôøi, khi chaïm ñeán haït chaâu chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 37

- Neáu trong vöôøn ao coù nuoâi caùc loaïi chim Anh vuõ, Xaù-lôïi, Caâu-la- chæ, Maïng maïng... roài duøng chuoãi anh laïc trang söùc cho chuùng, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc; khi chaïm ñeán vaät nghó töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm AÙc- taùc, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la- ñeåå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu nghó töôûng ñaây laø vaät cuûa ngöôøi khi vöøa chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu coù Bí-soâ ñoái vôùi hai loaïi phuïc taøng, moät loaïi coù chuû moät loaïi khoâng chuû; Bí-soâ coù yù muoán laáy phuïc taøng coù chuû, töø choã ngoài ñöùng daäy laøm Maïn-ñoà-la ôû boán phöng ñoùng ñòa la moäc, duøng chæ naêm maøu coät laïi, trong loø ñoát caùc loaïi caây taïp, mieäng tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng coù chuû ñeán, phuïc taøng khoâng chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng coù chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán duø maét chöa thaáy ñeán vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå , khi maét thaáy ñeán goïi laø troäm caép tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu khi tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng khoâng chuû ñeán, phuïc taøng coù chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng khoâng chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán, maét chöa thaáy ñeán thì phaïm AÙc-taùc, khi maét troâng thaáy ñeán tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi phuïc taøng coù chuû hay khoâng chuû vaøo thôøi gian khaùc nhau, taùc phaùp rieâng leû ñeå troäm laáy ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Nhieáp tuïng: Neáu vaät treân chieáu giaï Hoaëc ôû treân taûng ñaù Caây hoa traùi kyø dieäu Tuøy choã vieäc neân bieát. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân chieáu giaï hay treân thaûm nhö vaät baùu, caùc ñoà trang söùc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy caép, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu nhaác rôøi khoûi choã thì goïi laø troäm caép ñònh toäi nhö treân. Neáu chieáu thaûm kia ñoàng moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu nhieàu maøu saéc khaùc nhau thì goïi laø khaùc choã. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân taûng ñaù cho ñeán laáy khoâng ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu taûng ñaù trôn nhaún moät khoái thì goïi laø moät choã, neáu coù ñuïc khoeùt hay treân coù chöõ hoaëc toâ veõ vôùi

38 BOÄ LUAÄT 7

nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Coù ba loaïi caây: Caây coù hoa, caây coù traùi vaø caây kyø dieäu, neáu Bí-soâ chaët vôùi taâm laáy troäm hoa traùi... tính giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Neáu vaät treân yeân ngöïa Vaø voi, ngöïa, kieäu xe Tuøy maäp oám neân bieát Troäm thuyeàn vieäc sai khaùc. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân yeân ngöïa nhö vaät baùu..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân yeân ngöïa duøng taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc choã. - Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân thôùt voi nhö caùc vaät baùu... Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Con voi maäp maïp da thòt troøn ñaày thì goïi laø moät choã, neáu oám gaày thaáy xöông söôøn xöông soáng... thì tuøy moãi choã goïi laø khaùc choã. Neáu treân mình voi coù trang söùc chuoãi anh laïc..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïn ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân mình voi phuû taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc choã. Cho ñeán xe ngöïa, xe boø, kieäu... ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. - Neáu Bí-soâ thaáy thuyeàn ñaõ coät neo, khôûi taâm laáy caép ñi ñeán laøm thuyeàn dao ñoäng thì phaïm AÙc-taùc; neáu môû daây neo laøm cho thuyeàn troâi theo doøng nöôùc, maét vaãn coøn troâng thaáy thuyeàn thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå khi thuyeàn khuaát khoûi taàm maét thaáy tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, neáu khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn ñi ngöôïc doøng nöôùc ôû trong phaïm vi töông tôï beà roäng cuûa con soâng thì phaïm toäi Caên baûn, phaïm vi chöa tôùi beà roäng con soâng thì phaïm Toát-thoå- la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn töø bôø naøy ñeán bôø kia cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu keùo thuyeàn leân bôø troäm laáy mang ñi cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu troäm thuyeàn baèng caùch nhaän chìm daáu döôùi buøn roài sau ñoù tìm caùch mang ñi, khi thuyeàn vöøa chìm xuoáng buøn lieàn thaønh toäi troäm, ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ troäm vaät roài choân hoaëc ñoát hoaëc phaù nghó raèng laøm nhö vaäy ñeå vaät thuoäc veà ta, khoâng thuoäc veà ngöôøi khaùc thì phaïm

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 39

Toát-thoå-la-ñeå. Nhieáp Tuïng: Coù ba loaïi ruoäng ñaát, Thuyeàn coù ba loaïi khaùc Ngoãng nhaïn vaø ao hoa Troäm nöôùc, ñoà saên löôùi Ñeä töû chæ baøy giaëc Ba loaïi, vieäc khoâng ñoàng. Vaøo muøa thu coù ngöôøi laøm ruoäng vaø troàng troït nhö luùa, baép, mía... neáu Bí-soâ thaáy trong ruoäng cuûa mình thieáu nöôùc beøn ôû nôi ñoàng noäi coù keânh nuôùc chung, laáp khoâng cho nuôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa ngöôøi vaø khôi cho nuôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi khoâng ñöôïc toát. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö

treân. Ngöôïc laïi neáu thaáy nuôùc nhieàu ôû nôi keânh nöôùc chung, khôi cho nöôùc chaûy vaøo ruoäng ngöôøi cho ngaäp uùng vaø laáp khoâng cho nöôùc chaûy vaøo ruoïâng mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi thì khoâng. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Vaät phaân bieät coù boán loaïi: Moät laø theå vaät vaø giaù ñeàu troïng nhö ma ni, chôn chaâu, löu ly, kha boái...; hai laø theå vaät khinh nhöng giaù troïng nhö tô luïa, nhung gaám, uaát kim höông...; ba laø theå vaät troïng nhöng giaù khinh nhö chì, thieát, saét...; boán laø theå vaät vaø giaù ñeàu khinh nhö gai, boâng goøn, kieáp boái... Neáu ñem loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu troïng cuøng loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû cuûa ñoà vaät tuyeân boá: “Vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì tuøy yù laáy, vaät naøo chìm döôùi nuôùc thì thuoäc veà toâi”. Neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laën xuoáng soâng laáy, khi chöa chaïm ñeán doà vaät thì phaïm AÙc- taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu vaät chìm döôùi nöôùc khôûi taâm yù vôùt laáy, nghó raèng vaät naøy khoâng phaûi cuûa mình cuõng khoâng phaûi cuûa ngöôøi, nhöng muoán khoâng thuoäc veà ngöôøi neân vôùt laáy, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu ñem loaïi vaät coù theå khinh giaù troïng vaø loaïi vaät coù theå troïng giaù khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû thuyeàn tuyeân boá: “Vaät naøo chìm döôùi nöôùc thì tuøy yù laáy,vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì thuoäc veà toâi”. Neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy vaät noåi treân maët nöôùc, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu

ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã vaø ñaõ laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù ngöôøi nuoâi ngoãng... trong ao hoà vaø trang söùc cho chuùng baèng chuoãi anh laïc, Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän loäi vaøo trong ao hoà baét ngoãng, khi chöa chaïm ñeán chuoãi anh laïc thì phaïm AÙc-taùc; neáu khi chaïm ñeán nghó raèng toâi laáy vaät cuûa ngoãng thì phaïm AÙc-taùc, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu khi laáy nghó laø toâi laáy vaät cuûa ngöôøi thì khi chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi mình ngoãng lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu trong ao hoà coù troàng hoa nhö hoa Thanh lieân, Baïch lieân, Phaân ñaø lôïi..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän vaøo trong ao haùi troäm hoa, khi chöa chaïm ñeán hoa thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán cho ñeán khi laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu treân bôø ao coù troàng caùc loaïi caây nhö A-ñòa-moäc-ña-ca, Chieâm-baùc-ca, Ba-tra-la, Baø- lôïi-sö-ca..., Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän haùi troäm, khi leo leân caây chöa chaïm ñeán hoa traùi thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ haùi laáy cho ñeán leo xuoáng caây, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù nhoùm thôï saên trong röøng caøi baãy saên ñeå baét caùc loaøi thuù laøm nghieäp gieát haïi, Bí-soâ khôûi taâm troäm laáy caùc baãy saên naøy tính theo giaù

ñònh toäi nhö treân; neáu khi laáy vôùi taâm töø bi muoán phaù huûy nghó raèng: “Chôù ñeå nhöõng baãy saên naøy saùt haïi nhieàu sanh maïng, khieán cho boïn thôï saên chuoác laáy voâ löôïng toäi nghieäp”, thì Bí-soâ chæ phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaáy Nai bò baét, neáu khôûi taâm troäm laáy ñeán môû daây cho noù tính giaù ñònh toäi nhö treân, neáu khôûi taâm töø bi maø thaû thì chæ phaïm AÙc-taùc. Neáu nhoùm ngöôøi ñaùnh caù quaêng löôùi ñaët nôm ñeå baét caù, Bí-soâ khôûi taâm troäm gôõ laáy löôùi vaø nôm naøy, tính giaù ñònh toäi nhö treân; neáu khôûi loøng töø bi cuõng ñònh toäi nhö treân. Neáu laáy caù trong löôùi vaø trong nôm cuõng ñònh toäi gioáng nhö treân. Neáu coù ñoaøn thöông buoân mang nhieàu haøng hoùa ñi trong ñöôøng hieåm khoù tìm ñöôïc nöôùc, nöôùc ñöïng trong bình, voø hay ñaõy nöôùc baèng da mang theo cuûa moãi ngöôøi coù giôùi haïn; Bí-soâ coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy phaàn nöôùc daønh cho ngöôøi, ñònh toäi nhö treân, neáu laáy phaàn nöôùc daønh cho suùc vaät tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Ñoái vôùi ñoaøn thöông buoân ñi treân thuyeàn ra bieån, nöôùc khan hieám neáu Bí-soâ coù taâm laáy caép, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Tröôøng hôïp ñeä töû ñi theo hai thaày treân ñöôøng, thaày giao y vaät cho

ñeä töû mang, neáu ñeä töû coù taâm laáy caép ñi tuït phía sau caùch xa hai thaày, neáu coøn trong taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu maát huùt ngoaøi taàm maét thaáy tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thi phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu ñi nhanh veà phía tröôùc cuõng ñònh toäi nhö treân; neáu laáy y töø trong phoøng leân laàu hoaëc xuoáng laàu, cuõng döïa trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Tröôøng hôïp Bí-soâ soáng nôi A-lan-nhaõ, coù keû cöôùp muoán cöôùp phaù thoân ñeán hoûi Bí-soâ: “Thaày coù bieát nhaø trong thoân ñoù khoâng?”, ñaùp bieát, keû cöôùp hoûi: “Nhaø ñoù nhieàu ngöôøi nöõ ít ngöôøi nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi toâi khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät phaûi khoâng? Neáu cöôùp ñöôïc toâi seõ chia cho thaày moät phaàn”. Neáu Bí-soâ traû lôøi: “Toâi bieát nhaø ñoù nhieàu nöõ ít nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi oâng khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät”, keû cöôùp nghe Bí-soâ noùi theá lieàn vaøo nhaø ñoù cöôùp ñöôïc taøi vaät, trôû veà ñöa cho Bí-soâ moät phaàn, duø chöa chaïm ñeán vaät Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaän laáy thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ sau khi noùi vôùi keû cöôùp nhö vaäy roài lieàn hoái haän, voäi ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö sau: “luùc naõy toâi chöa suy xeùt kyõ neân voäi noùi nhö theá, thaät söï thì nhaø ñoù nhieàu nam ít nöõ, coù choù döõ vaø nhieàu buïi gai, khoù vaøo khoù ra, duø laáy ñöôïc taøi vaät cuõng khoâng traùnh khoûi bò thöông toån”, duø keû cöôùp coù ñi cöôùp hay khoâng, Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ khoâng ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö vaäy maø ñeán nhaø ñoù noùi raèng: “Caùc vò neân caûnh giaùc, caån thaän ñeà phoøng keû cöôùp toái nay seõ ñeán cöôùp, ñöøng ñeå taøi saûn bò cöôùp hoaëc thaân maïng bò thöông toån”, duø cho keû

cöôùp coù ñeán hay khoâng, Bí-soâ vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Veà phöông tieän laáy caép lieân quan tôùi ba vieäc: Moät laø vieäc ruoäng ñaát, hai laø vieäc nhaø cöûa, ba laø vieäc quaùn xaù. Veà vieäc ruoäng ñaát coù hai caùch laáy: Moät laø kieän tuïng laáy, hai laø bao vaây laáy. Sao goïi laø kieän tuïng laáy? neáu Bí-soâ tranh chaáp ruoäng ñaát vôùi ngöôøi tuïc kieän leân quan, khoâng thaéng kieän thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu thaéng kieän cho ñeán ngöôøi tuïc taâm chöa döùt boû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ngöôøi tuïc taâm duùt boû thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø bao vaây laáy? neáu Bí-soâ ôû treân ruoäng ñaát cuûa ngöôøi khaùc duøng caây troàng hay truï coät che ngaên chung quanh, hoaëc ñaøo haøo, xaây töôøng vaùch chung quanh, xaây chöa giaùp khaép thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ giaùp khaép tính giaù ñònh toäi nhö treân. Veà vieäc nhaø cöûa vaø quaùn xaù theo nhö vieäc ruoäng ñaát maø ñònh toäi.

42 BOÄ LUAÄT 7

Nhieáp Tuïng: Vaät ñoùng thueá gôûi ngöôøi Mang giuùp vaät cho ngöôøi Khoâng nhaän beøn cöôõng eùp Mang ñi cho cha meï Laïi vì Tam baûo mang Cho giaù sau chia ñeàu Chuû y mang ñi giuøm Khieán ngöôøi nhieãm khoâng nhieãm Troán thueá ñi cöûa sau Ñoaït heát vaät thöông buoân. - Luùc Theá Toân môùi chöùng ñöôïc trí voâ thöôïng, vieäc giaùo hoùa chöa roäng khaép neân caùc Bí-soâ qua cöûa aûi quan thueá raát khoù, coøn ngöôïc tuïc laïi qua raát deã daøng. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng vôùi ñoaøn thöông buoân ñi qua nöôùc khaùc, khi qua moãi chaëng quan thueá Bí-soâ noùi vôùi caùc thöông buoân: “Hieàn giaû, chuùng toâi coù chuùt ít vaät phaûi ñoùng thueá, xin mang giuùp chuùng toâi qua cöûa aûi quan thueá roài ñöa laïi”. Caùc thöông buoân nhaän lôøi mang giuøm qua cöûa aûi quan thueá roài ñöa laïi, khi caùc Bí-soâ naøy tôùi moät truù xöù coù caùc Bí-soâ ñeán tröôùc hoûi thaêm: “Thieän lai cuï thoï, ñi ñöôøng coù an oån khoâng? qua cöûa aûi quan thueá coù bò laøm khoù deã khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi qua cöûa aûi quan thueá khoâng bò laøm khoù deã”. Hoûi: “Caùc cuï thoï khoâng coù mang vaät gì phaûi ñoùng thueá sao?”. Ñaùp: “Chuùng toâi nhôø caùc thöông buoân mang giuøm qua aûi quan thueá roài ñöa laïi”, hoûi: “hôïp taùc vôùi nhau ñeå mang vaät qua aûi quan thueá sao?”, ñaùp: “Duø sao chuùng toâi cuõng ñaõ qua ñöôïc aûi quan thueá roài”. Caùc Bí-soâ noùi roài caûm thaáy hoái haän khoâng bieát mình laøm nhö vaäy coù phaïm Ba-la-thò-ca khoâng, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân gôûi vaät cho ngöôøi ñeå leùn qua aûi quan thueá, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. - Khi Theá Toân ôû Tröôïng Laâm ñaõ laøm cho vua AÛnh-thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø ñöôïc Kieán ñeá, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät noùi kinh Thieáu Nieân cho vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la ñöôïc ñieàu phuïc. Luùc ñoù caû hai vua ñeàu tuyeân boá mieãn thueá cho caùc Bí-soâ trong nöôùc cuûa hai vua, cho neân caùc Bí-soâ qua cöûa aûi quan thueá raát deã coøn ngöôøi tuïc laïi qua raát khoù, vì söï giaùo hoùa cuûa Theá Toân ñaõ roäng khaép. Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân ñi du hoùa, khi ñeán gaàn aûi quan thueá caùc thöông buoân laøm leã baïch caùc Bí-soâ: “Thaùnh giaû, chuùng toâi töø laâu ñaõ bò laïnh noùng böùc baùch, bò gioù, ñoäc

truøng laøm haïi, vì sinh keá tìm caàu taøi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 43

vaät raát khoù khaên, nhöõng lôïi loäc ñaõ kieám ñöôïc seõ cuùng döôøng Tam baûo. Nay chuùng toâi coù moät soá taøi vaät phaûi ñoùng thueá gôûi caùc thaày mang giuùp, qua aûi quan thueá roài ñöa laïi". Caùc Bí-soâ nhaän lôøi mang giuùp giuøm qua aûi quan thueá roài ñöa laïi, khi caùc Bí-soâ naøy ñeán thaønh Thaát-la-phieät , caùc Bí-soâ truù xöù hoûi thaêm gioáng nhö vaên treân, cho ñeán caùc Bí-soâ naøy ñaùp: "Chuùng toâi ñaâu coù cöïc khoå gì, laïi coøn laøm Lôïi-ích cho ngöôøi khaùc nöõa", hoûi: "Laøm Lôïi-ích nhö theá naøo?". Caùc Bí-soâ naøy keå laïi söï vieäc, caùc Bí- soââ truù xöù noùi: "Hôïp taùc nhö vaäy ñeå qua cöûa aûi quan thueá hay sao?", ñaùp: "Duø sao chuùng toâi cuõng ñaõ mang giuùp qua aûi quan thueá roài". Caùc Bí-soâ noùi roài caûm thaáy hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm Ba-la-thò-ca khoâng, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soââ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân mang giuùp vaät phaûi ñoùng thueá cho ngöôøi leùn qua aûi quan thueá, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". - Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh, khi tôùi gaàn aûi quan thueá caùc thöông buoân laøm leã caùc Bí-soâ baïch nhö treân, caùc Bí-soâ noùi: "Phaät ñaõ cheá ngaên Bí-soâ khoâng ñöôïc mang giuùp vaät phaûi ñoùng thueá cuûa ngöôøi ñeå leùn qua aûi quan thueá, chuùng toâi khoâng daùm laøm traùi". Caùc thöông buoân nghe roài lieàn suy nghó: "Caùc Bí-soâ khoâng chòu mang giuùp thì chuùng ta phaûi laäp baøy phöông tieän khaùc". Sang hoâm sau hoï noùi vôùi caùc Bí-soâ: "Thaùnh giaû, saùng nay chuùng toâi trong loøng phieàn muoän khoâng theå lo lieäu côm nöôùc, caùc thaày haõy vaøo thoân tuøy duyeân khaát thöïc". Khi caùc Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc, caùc thöông buoân lieàn ñem vaät phaûi ñoùng thueá cuûa mình nheùt vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ khaát thöïc xong trôû veà, thoï thöïc xong lieàn mang haønh lyù cuûa mình tieáp tuïc leân ñöôøng, vöøa qua khoûi aûi quan thueá caùc thöông buoân chaïy tôùi môû haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ ñeå laáy laïi taøi vaät cuûa mình noùi raèng: "Thaùnh giaû, chuùng toâi ñaõ leùn ñeå taøi vaät phaûi ñoùng thueá cuûa chuùng toâi vaøo trong haønh lyù cuûa caùc thaày, nay xin ñöôïc laáy laïi". Caùc Bí-soâ noùi: "Caùc vò ñaõ coá taâm laøm cho chuùng toâi phaïm toäi", caùc thöông buoân noùi: "Caùc thaày ñoái vôùi vieäc naøy, ba nghieäp khoâng khôûi thì ñaâu coù toäi gì". Khi caùc Bí-soâ ñeán thaønh Thaát-la-phieät , caùc Bí-soâ truù xöù hoûi thaêm gioáng nhö vaên treân, caùc Bí-soâ ñaùp: "Chuùng toâi khoâng coù cöïc khoå gì, nhöng khi chuùng toâi vaøo thoân khaát thöïc caùc thöông buoân ñaõ leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong haønh lyù cuûa chuùng toâi, qua aûi quan thueá roài chuùng toâi môùi bieát neân trong loøng cöù aùy naùy khoâng bieát coù phaïm Ba-la-thò-ca khoâng". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng y baùt sôû höõu cuûa Bí-soâ phaûi xem xeùt laïi tröôùc khi ñi, muoán ñi ñaâu

44 BOÄ LUAÄT 7

phaûi cöû moät ngöôøi ôû laïi troâng coi, neáu khoâng xem xeùt vaø khoâng cöû ngöôøi ôû laïi troâng coi thì phaïm toäi Vieät phaùp". - Thôøi gian sau coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh, khi vaøo thoân khaát thöïc cöû moät ngöôøi ôû laïi troâng coi. Caùc thöông buoân ñôïi luùc Bí-soâ naøy ñi tieän lôïi hay ñi laáy nöôùc lieàn leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, ñôïi qua aûi quan thueá roài chaïy ñeán laáy laïi... (söï vieäc xaûy ra gioáng nhö treân). Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng neân cöû hai Bí-soâ ôû laïi troâng coi". Thôøi gian sau, caùc Bí-soââ khi ñi khaát thöïc cöû hai ngöôøi ôû laïi troâng coi haønh lyù, caùc thöông buoân ñôïi moät trong hai ngöôøi ñi tieän lôïi lieàn chaïy ñeán choã Bí-soâ coøn laïi, ngöôøi naém tay ngöôøi keùo chaân Bí-soâ ñeå cho ngöôøi khaùc nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng theá vaøo trong haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ, Bí-soâ naøy nghó: "Ñôïi caùc Bí-soâ trôû veà seõ noùi cho hoï bieát". Khi caùc Bí-soâ trôû veà, caùc thöông buoân doái baøy phöông tieän laøm cho huyeân naùo leân khieán Bí-soâ naøy khoâng theå noùi gì ñöôïc. Sau khi qua aûi quan thueá caùc thöông buoân chaïy ñeán môû haønh lyù cuûa caùc Bí-soâ laáy laïi vaät noùi raèng: "Chuùng toâi ñaõ leùn nheùt nhöõng vaät phaûi ñoùng thueá vaøo trong ñaõy cuûa caùc thaày, nay xin ñöôïc laáy laïi". Caùc Bí-soâ hoûi hai vò giöõ haønh lyù: "Hai thaày ôû laïi troâng coi sai laïi ñeå chuùng ta cuøng phaïm toäi nhö theá?", hai Bí-soâ naøy keå laïi moïi vieäc, caùc Bí-soâ phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng phaïm, nhöng ngöôøi coi haønh lyù thaáy ngöôøi nheùt vaät gì vaøo phaûi baûo ngöôøi tuïc hay Caàu tòch laáy ra, neáu khoâng coù ai thì phaûi töï laáy roài giao traû laïi cho chuû vaät ñoù, neáu ai laøm khaùc phaïm toäi Vieät phaùp". - Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cho con xuaát gia, ngöôøi con naøy nhaân ñeán phöông khaùc ñöôïc cuùng hai tröông ñieäp, nghó raèng: "Theá Toân coù daïy tuy ñaõ xuaát gia nhöng ñoái vôùi cha meï cuõng neân cung caáp, hai tröông ñieäp naøy moät xaáp daønh cho cha, moät xaáp daønh cho meï". Treân ñöôøng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät tôùi cöûa aûi quan thueá, quan hoûi: "Thaùnh giaû, coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá noùi: "Xin Thaùnh giaû môû haønh lyù cho toâi khaùm xeùt moät chuùt". Khi vöøa môû ra troâng thaáy coù hai tröông ñieäp, quan thueá noùi: "Thaùnh giaû laø ngöôøi xuaát gia sao laïi vì hai tröông ñieäp maø voïng ngöõ nhö theá?". Bí-soâ noùi: "Hieàn thuû, ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa toâi", hoûi: "Vaäy thì cuûa ai?", ñaùp: "Moät xaáp cuûa cha toâi, moät xaáp cuûa meï toâi". Quan thueá noùi: "Cuûa ai toâi khoâng bieát, toâi chæ bieát Thaày phaûi ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi". Sau khi ñoùng thueá roài trong loøng

caûm thaáy xaáu hoå beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm nhöng khoâng neân noùi laø cuûa cha meï, neân noùi vôùi quan thueá nhö sau: Hieàn thuû, Theá Toân coù daïy coâng lao cha meï ñoái vôùi con caùi raát lôùn, trong chaâu Thieäm boä naøy neáu coù ngöôøi con naøo

moät beân vai coõng cha, moät beân vai coõng meï traûi qua moät traêm naêm cuõng khoâng thaáy moõi meät; hoaëc duøng ma ni, chôn chaâu... cung phuïng cho cha meï ñöôïc sung söôùng cuõng chöa theå goïi laø baùo ñöôïc aân. Neáu cha meï khoâng coù tín taâm khieán sanh chaùnh tín, neáu cha meï khoâng coù giôùi thì khieán cha meï thoï giôùi, neáu cha meï coù taùnh xan tham thì khieán che meï laøm vieäc hueä thí, cha meï khoâng coù trí hueä thì khieán phaùt sanh trí hueä... ngöôøi con naøo coù theå khuyeán duï cha meï ñöôïc an truï nhö theá môùi goïi laø baùo ñöôïc aân. Hieàn giaû coâng ñöùc cha meï saâu naøy nhö theá neân toâi muoán mang phaåm vaät naøy daâng cho cha meï ñeå baùo ñaùp chuùt aân kia. Khi taùn thaùn aân ñöùc cuûa cha meï nhö theá, quan mieãm thu thueá thì toát, neáu khoâng thì phaûi ñoùng thueá roài ñi, neáu ai laøm traùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå."

46 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 4

Hoïc Xöù Thöù Hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY (Tieáp Theo)

Töôùng phaïm (Tieáp Theo): - Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä- ña, thaønh Thaát-la-phieät noùi keä tuïng Phaùp moân cuùng döôøng cho caùc Bí- soâ: "Ngöôøi naøo khoâng laøm phöôùc Thöôøng thoï caùc baùo khoå Ngöôøi naøo hay tu phöôùc Ñôøi naøy, ñôøi sau vui". Caùc Bí-soâ nghe phaùp roài laøm nhieàu haïnh boá thí, ñoái vôùi Phaät phaùp taêng höng khôûi cuùng döôøng khieán cho giaùo phaùp cuûa Phaät caøng theâm môû roäng. Trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï khoâng bao laâu lieàn sanh moät ñöùa con, ñeán khi lôùn khoân laïi xin xuaát gia. Luùc ñoù Bí-soâ naøy suy nghó: "Nay trong thaønh naøy coù nhieàu Bí-soâ, khaát caàu khoù ñöôïc, ta neân ñeán phöông khaùc vì Phaät phaùp taêng höng khôûi cuùng döôøng". Nghó roài lieàn ñeán phöông khaùc khaát caàu ñöôïc nhieàu luïa laø phaåm vaät, treân ñöôøng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät deán aûi quan thueá, quan hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá noùi: "Xin Thaùnh giaû haõy môû haønh lyù cho toâi khaùm xeùt". Vöøa môû ra troâng thaáy raát nhieàu luïa laø phaåm vaät, quan thueá noùi: "Ñuïng ñaày aép nhö vaäy maø khoâng chòu ñoùng thueá, boä ñôïi chôû ñaày treân con laïc ñaø môùi chòu ñoùng hay sao?". Bí-soâ noùi: "Ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa toâi", Hoûi: "Vaäy thì cuûa ai?" Ñaùp: "Laø cuûa Phaät phaùp taêng". Quan thueá noùi: "Toâi khoâng bieát laø cuûa Phaät, phaùp hay taêng, toâi chæ bieát phaûi ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi". Sau khi ñoùng thueá roài trong loøng

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4
47

xaáu hoå ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng khoâng neân noùi laø cuûa Phaät phaùp taêng maø phaûi ôû tröôùc quan thueá khen ngôïi Phaät phaùp taêng. Khen ngôïi Phaät nhö sau: Phaät coù ñuû möôøi hieäu Nhö lai, Baïc-giaø-phaïm, ÖÙng-chaùnh-ñaúng- giaùc,

Minh-haïnh-tuùc, Thieän-theä, Theá-gian-giaûi, Voâ-thöôïng-só, Ñieàu-ngöï-tröôïng-phu, Thieân-nhôn-sö, Phaät, Theá Toân. Khen ngôïi Phaùp nhö sau: phaùp do Theá Toân kheùo giaûng noùi ôû trong hieän phaùp ñöôïc an laïc truï, Phaät tuøy cô noùi phaùp khieán ngöôøi nghe höôùng tôùi Nieát-baøn, chöùng ba minh, trí hueä vieân maõn. Khen ngôïi Taêng nhö sau: Haøng ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá Toân an truï nôi chaùnh lyù, tröïc taâm cung kính tuøy thuaän theo thaéng phaùp. Trong chuùng taêng coù vò ñöôïc höôùng Döï löu, quaû Döï löu; coù vò ñöôïc höôùng Nhaát lai, quaû Nhaát lai; coù vò ñöôïc höôùng Baát hoaøn, quaû baát hoaøn; coù vò ñöôïc höôùng A-la-haùn, quaû A-la-haùn. taùm baäc ñaïi nhaân naøy ñeàu vieân maõn Thi la, vieân maõn Tam-ma-ñòa, vieân maõn baùt-nhaõ, vieân maõn giaûi thoaùt, vieân maõn giaûi thoaùt tri kieán. Nhöõng vò naøy laø choã neân quy y, ñaùng ñöôïc cung kính laø phöôùc ñieàn thaéng thöôïng cuûa nhaân gian. Khi khen ngôïi Tam baûo nhö vaäy ñöôïc mieãn thueá thì toát, neáu khoâng thì phaûi ñoùng thueá roài ñi, neáu ai laøm traùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. “Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ cuùng döôøng Tam baûo mang caùc taïp vaät qua aûi quan thueá, tuy ôû tröôùc quan thueá khen ngôïi Tam baûo nhöng khoâng ñöôïc mieãn thueá, Bí-soâ tuøy laáy moät phaàn ñöa cho quan thueá. Phaät baûo neân laáy ñeàu ôû caùc phaàn khoâng neân rieâng laáy moät phaàn, sau ñoù Bí-soâ laáy ñeàu ôû caùc phaàn laøm keùo daøi thôøi gian bò ñoaøn thöông buoân boû rôi neân bò giaëc cöôùp hoå lang laøm haïi. Phaät baûo: “Khoâng neân ngay trong luùc ñoù laáy ñeàu ôû caùc phaàn maø tuøy laáy moät phaàn trong soá ñoù ñöa cho quan thueá, sau khi ñeán truù xöù môùi chia ñeàu vaät ñaõ ñoùng thueá, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät Bí-soâ hieåu thoâng ba taïng, kheùo thuyeát phaùp, bieän taøi voâ ngaïi moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát. Bí-soâ naøy du haønh ñeán thaønh Vöông Xaù, ôû ñaây an cö ba thaùng xong muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân neân tìm ñoaøn thöông buoân ñeå thaùp tuøng. Luùc ñoù coù moät thöông chuû mang nhieàu haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la-phieät, Bí-soâ nghe tin tìm ñeán noùi phaùp cho thöông chuû nghe veà ba phöôùc nghieäp thuø thaéng laø thí, giôùi vaø tu. Thöông chuû nghe phaùp xong sanh loøng tín kính, thænh Bí-soâ vaøo nhaø cuùng döôøng roài daâng cuùng moät xaáp luïa baïch ñieäp. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, nay toâi muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân, thöông chuû coù theå giuùp toâi khoâng?”. Thöông chuû nhaän lôøi, vì tu phöôùc neân treân ñöôøng

ñi cung caáp cho Bí-soâ moïi thöù caàn duøng. Tôùi aûi quan thueá, taát caû haøng hoùa cuûa thöông chuû ñeàu ñaõ ñoùng thueá xong, thöông chuû nghó ñeán xaáp baïch ñieäp cuûa Bí-soâ chöa ñoùng thueá muoán ñeå vaøo trong haøng hoùa cuûa mình ñeå khoûi phaûi ñoùng thueá nöõa, beøn noùi vôùi Bí-soâ: “Thaùnh giaû haõy ñöa xaáp baïch ñieäp cho con”. Hoûi: “Hieàn thuû hoái tieác söï cuùng döôøng naøy chaêng?”. Ñaùp: “Con khoâng coù hoái tieác, chæ laø haøng hoùa cuûa con ñaõ ñoùng thueá xong coøn xaáp baïch ñieäp naøy chöa ñoùng, con muoán ñeå noù vaøo trong haøng hoùa cuûa con ñeå khoûi phaûi ñoùng thueá nöõa”. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû,

Theá Toân ñaõ cheá hoïc xöù, Bí-soâ coù mang vaät phaûi ñoùng thueá khi qua aûi quan thueá phaûi ñoùng thueá". Thöông chuû thaáy Bí-soâ khoâng chòu ñöa xaáp baïch ñieäp beøn laäp baøy phöông tieän, saùng hoâm sau noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, saùng nay con trong loøng phieàn naõo neân khoâng kòp lo côm nöôùc, thaày haõy vaøo thoân tuøy duyeân khaát thöïc". Khi Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc, thöông chuû beøn soaïn laáy xaáp baïch ñieäp ñeå vaøo trong haøng hoùa cuûa mình, Bí-soâ khoâng heà hay bieát neân khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp: "Toâi coù moät xaáp baïch ñieäp". Khi quan thueá baûo ñöa ra xem thì laïi khoâng thaáy xaáp baïch ñieäp ñaâu beøn noùi: "Xaáp baïch ñieäp bò troäm laáy maát roài", quan thueá noùi: "Thaùnh giaû bò troäm toâi cuõng bò troäm, vì maát xaáp baïch ñieäp naøy toâi cuõng maát khoaûn thueá thu ñöôïc". Sau khi qua khoûi aûi quan thueá thöông chuû hoûi: "Vì sao Thaùnh giaû öu saàu khoâng vui?", ñaùp: "Hieàn thuû coù phöôùc boá thí nhöng khoâng coù phöôùc thoï duïng", hoûi: "Thaùnh giaû noùi Theá-laø nghóa gì?", ñaùp: "Xaáp baïch ñieäp maø Hieàn thuû cho ñaõ bò troäm laáy maát roài". Luùc ñoù thöông chuû môùi noùi roõ söï vieäc roài ñöa laïi xaáp baïch ñieäp cho Bí-soâ, Bí-soâ noùi: "Thaø bò troäm laáy maát chöù khoâng neân vì vieäc naøy maø toâi phaïm toäi", thöông chuû noùi: "Thaùnh giaû ñoái vôùi vieäc naøy khoâng khôûi ba nghieäp thì ñaâu coù toäi gì". Bí-soâ trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñem söï vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm nhöng Bí-soâ khi ñi ñöôøng, khi vaøo thoân khaát thöïc trong haønh lyù coù mang theo vaät gì phaûi laøm daáu, khi trôû veà neân xem laïi, neáu ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät giaø moät treû cuøng du haønh trong nhaân gian, Bí-soâ giaø mang theo nhieàu tö cuï coøn Bí-soâ treû mang ít hôn. Khi gaàn tôùi aûi quan thueá Bí-soâ giaø suy nghó: "Ta coù vaät phaûi ñoùng thueá, khi hoï hoûi neáu ta noùi khoâng thì phaïm toäi voïng ngöõ, neáu ta noùi coù thì phaûi ñoùng thueá, ta neân laøm phöông tieän gì ñeå traùnh ñöôïc hai ñieàu treân, ta neân ñöa haønh lyù cuûa ta cho Bí-soâ treû mang giuøm, qua khoûi

aûi quan thueá roài laáy laïi". Nghó roài beøn nhôø Bí-soâ treû mang giuùp haønh lyù, Bí-soâ treû töôûng Bí-soâ giaø moõi meät neân nhaän lôøi mang giuùp, khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá cho ñi qua. Luùc ñoù Bí-soâ giaø ñi hai tay khoâng tôùi sau neân quan thueá khoâng hoûi gì, qua khoûi aûi quan thueá Bí-soâ ñoøi laïi haønh lyù, Bí-soâ treû hoûi: "Thöôïng toïa bôùt meät roài sao?", ñaùp: "Toâi ñaâu coù meät nhoïc gì, chæ laø trong haønh lyù cuûa toâi coù vaät phaûi ñoùng thueá, toâi nghó neáu quan thueá hoûi maø toâi noùi khoâng coù thì phaïm toäi voïng ngöõ, neáu noùi coù thì phaûi ñoùng thueá neân môùi nhôø cuï thoï mang giuøm, nay qua khoûi aûi quan thueá roài cuï thoï haõy ñöa laïi cho toâi". Bí-soâ treû noùi: "Thöôïng toïa muoán khoûi ñoùng thueá maø khieán toâi phaïm toäi", ñaùp: "Cuï thoï khoâng hay bieát gì

thì ñaâu coù phaïm toäi". Bí-soâ treû trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng Bí-soâ khi ñi ñöôøng neáu khoâng hoûi roõ thì khoâng neân mang giuùp haønh lyù cuûa ngöôøi khaùc qua aûi quan thueá, neáu mang giuøm thì neân hoûi roõ trong ñoù coù vaät phaûi ñoùng thueá khoâng, hoûi ñeå bieát roõ nhö vaäy thì toát, neáu khoâng hoûi ñeå bieát roõ thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät daïy khoâng neân mang vaät phaûi ñoùng thueá qua aûi quan thueá, neáu mang giuøm phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù coù saùu möôi Bí-soâ du haønh ñeán moät thoân, ôû ñaây coù moät tröôûng giaû giaøu coù, do coù loøng chaùnh tín saâu neân khi gaép caùc Bí-soâ naøy lieàn môøi veà nhaø cuùng döôøng, sau ñoù cuùng cho moãi Bí-soâ moät caëp baïch ñieäp. Bí-soâ noùi: "Tröôûng giaû, Phaät caám Bí-soâ khoâng ñöôïc mang vaät phaûi ñoùng thueá qua aûi quan thueá neân chuùng toâi khoâng daùm nhaän". Tröôûng giaû nghe roài khoâng cuùng nöõa, caùc Bí-soâ chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå laïi söï vieäc cho caùc Bí-soâ nghe roài noùi: "Do Phaät cheá ngaên neân chuùng toâi maát lôïi döôõng naøy". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân thoï, thoï roài neân nhuoäm". Sau ñoù caùc Bí-soâ ñöôïc vaät muoán nhuoäm, do tìm duïng cuï nhuoäm neân keùo daøi thôøi gian bò ñoaøn thöông buoân boû rôi vaø bò hoå lang laøm haïi. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân duøng nöôùc raûy laøm cho hoen oá roài tuøy yù mang ñi". Caùc Bí-soâ laøm theo lôøi Phaät daïy, khi ñeán aûi quan thueá vaãn bò ñoùng thueá, Phaät noùi: "Neân duøng nöôùc, phaân boø laøm cho hoaïi saéc". Caùc Bí-soâ laøm theo, vaãn bò ñoùng thueá, Phaät noùi: "Neân caét roïc, neáu coù naïn duyeân môùi laøm nhö vaäy, neáu khoâng coù naïn duyeân thì khoâng neân laøm, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh Vöông Xaù coù Bí-soâ haï an cö ba thaùng xong, khoâng ñôïi chia y lieàn muoán

50 BOÄ LUAÄT 7

ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân, caùc Bí-soâ noùi: "Sao gaáp gaùp vaäy, ñôïi chia y roài haõy ñi", nhöng Bí-soâ naøy vaãn khoâng ôû laïi. Coù moät Bí-soâ ñem xaáp baïch ñieäp taëng cho Bí-soâ kia, vò naøy nhaän roài suy nghó: "Neáu ta nhuoäm cho hoaïi saéc thì khoâng coù thì giôø ñeán chaøo taïm bieät caùc ñoàng phaïm haïnh cuûa ta, ta neân nhôø Bí-soâ quen bieát nhuoäm giuøm". Nghó roài Bí-soâ naøy lieàn ñeán nhôø Bí-soâ quen bieát nhuoäm giuøm vaø daën nhuoäm xong thì boû giuøm vaøo trong haønh lyù. Vò Bí-soâ quen bieát kia löôøi bieáng khoâng nhuoäm giuøm maø ñeå nguyeân nhö vaäy cho vaøo trong haønh lyù, Bí-soâ naøy chaøo taïm bieät roài trôû laïi, khoâng xem xeùt gì lieàn leân ñöôøng. Khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá baûo môû haønh lyù ra xem thì thaáy coù moät xaáp baïch ñieäp lieàn noùi: "Thaùnh giaû ñaõ xuaát gia ñaâu neân vì moät xaáp baïch ñieäp maø voïng ngöõ". Bí-soâ noùi: "Toâi thaät khoâng bieát Bí-soâ quen bieát ñoù ñaõ khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñeå nguyeân nhö vaäy cho vaøo haønh lyù cuûa toâi". Quan thueá noùi: "Ngöôøi ñoù khoâng quen bieát vôùi thaày maø quen bieát vôùi toâi

vì nhôø vaäy toái môùi thu ñöôïc thueá naøy, thaày haõy ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi". Bí-soâå ñoùng thueá roài trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå laïi söï vieäc cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng Bí-soâ neân hoûi laïi Bí-soâ kia laø ñaõ nhuoäm giuøm chöa, neáu khoâng hoûi laïi maø voäi mang haønh lyù ñi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong luïc chuùng Bí-soâ Nan-ñaø ñeán choã OÂ Ba-nan-ñaø noùi raèng: "Caùc Haéc-baùt ñeàu duøng môû khæ boâi nôi chaân cuûa hoï, khi ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, ñöôïc nhieàu ngöôøi yeâu meán kính troïng. Chuùng ta nhö eách ngoài ñaùy gieáng khoâng böôùc ra khoûi cöûa, chuùng ta laøm sao coù ñöôïc nhieàu lôïi döôõng vaø ñuôïc moïi ngöôøi kính ngöôõng. Nay chuùng ta neân ñi nhö caùc Bí- soâå ñoù". OÂ Ba-nan-ñaø hoûi: "Muoán ñi ñaâu?", ñaùp: "Chuùng ta ñi tìm thöông buoân naøo muoán ñeán phöông Baéc, chuùng ta seõ thaùp tuøng theo". Luùc ñoù caùc thöông buoân noùi: "Phöông Baéc ñaát ñai khoâ caèn, coù nhieàu choù döõ, ngöôøi phöông ñoù thoâ sô moäc maïc, caùc thaày khoù yeâu thích nôi ñoù", ñaùp: "Ñaát ñai nôi ñoù tuy xaáu nhöng vui vì ñöôïc tham quan", thöông buoân noùi: "neáu noùi nhö vaäy thì haõy cuøng ñi". Luïc chuùng beøn thaùp tuøng ñoaøn thöông buoân ñeán phöông Baéc, khi vöøa ñeán loøng ñaõ khoâng vui thích, caùc thöông buoân noùi: "Chuùng toâi ñaõ noùi tröôùcvôùi caùc thaày roài, nay caùc thaày khoâng vui thích, vaäy coù muoán trôû veà hay khoâng?". Luïc chuùng noùi muoán trôû veà, caùc thöông buoân noùi: "Chuùng toâi môùi ñeán haøng hoùa chöa baùn xong neân khoâng theå trôû veà lieàn ñöôïc. Coù maáy thöông buoân khaùc ñaõ baùn xong saép

trôû veà, toâi seõ gôûi gaém caùc vò cho hoï". Luïc chuùng lieàn cuøng ñoaøn thöông buoân ñoù leân ñöôøng trôû veà, giöõa ñöôøng gaëp moät ñoaøn thöông buoân khaùc ñi ngöôïc laïi lieàn hoûi thaêm: "ÔÛ trong thaønh phoá mua baùn thu lôïi coù nhieàu khoâng, caùc quan thueá coù laøm khoù deã khoâng?", ñaùp: "Trong thaønh phoá mua baùn tuy ñöôïc nhieàu lôïi nhöng caùc aûi quan thueá thu thueá toái ña gioáng nhö giaëc cöôùp vì haøng hoùa ñaõ coù ñeàu bò hoï ñoaït laáy heát". Ñoaøn thöông buoân phöông Baéc nghe noùi nhö vaäy trong loøng saàu naõo, luïc chuùng vöøa ñi tôùi thaáy vaäy lieàn hoûi vì sao, thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi vì laïnh noùng böùc baùch, bò gioù möa ñoäc truøng laøm haïi, vaát vaû caàu lôïi chæ laø muoán ñöôïc an nhaøn thoï duïng. Chuùng toâi töø phöông Baéc xa xoâi ñeán trong thaønh naøy mua baùn, nghe caùc thöông buoân khaùc noùi quan thueá thu thueá thaúng tay gioáng nhö giaëc cöôùp, haøng hoùa ñaõ coù ñeàu bò ñoaït heát, vì theá neân chuùng toâi lo buoàn". Luïc chuùng noùi: "Caùc vò laø tri thöùc cuûa chuùng toâi coù gì phaûi lo buoàn". Caùc thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû coù theå xin vua mieãn thueá cho chuùng toâi sao?", ñaùp: "Chuùng toâi khoâng theå xin vua mieãn thueá cho caùc vò, nhöng vua thaønh Thaát-la-phieät coù cheá lònh laø ai khoâng bieát thì khoâng thu thueá. Trong thaønh coù möôøi taùm cöûa thaønh lôùn vaø ba möôi saùu cöûa thaønh nhoû, chuùng ta haõy ñi vaøo cöûa thaønh nhoû". Caùc thöông buoân

nghe noùi vui möøng cuøng ñi, ñeán döøng nghæ taïi moät xoùm laøng caùch thaønh khoâng xa, ñôïi ñeán toái môùi vaøo cöûa thaønh nhoû. Luùc ñoù taïi thaønh Thaát-la-phieät, quan thueá nghe coù ñoaøn thöông buoân töø phöông Baéc tôùi saép ñeán cöûa thaønh nhöng chôø hoaøi khoâng thaáy, khoâng bieát hoï ñaõ leùn ñi vaøo cöûa thaønh nhoû. Saùng hoâm sau lieàn thaáy trong chôï baøy baùn la lieät saûn phaåm cuûa phöông Baéc. Luùc ñoù coù moät ngöôøi khoâng theo kòp ñoaøn thöông buoân neân phaûi vaøo cöûa thaønh lôùn, quan thueá hoûi: "Toâi nghe noùi coù ñoaøn thöông buoân töø phöông Baéc ñeán ñang ôû taïi xoùm laøng phaûi khoâng?". Ñaùp: "Ñoaøn thöông buoân ñoù laø baïn ñoàng haønh cuûa toâi, nhöng hoï ñaõ vaøo thaønh tröôùc roài, toâi vì ñi khoâng kòp neân loït laïi ôû sau". Quan thueá noùi: Toâi ôû cöûa thaønh ñôïi nhöng khoâng thaáy ai ñi qua, vaäy hoï ñaõ ñi ñöôøng naøo". Ñaùp: "Neáu quan khoâng tin thì ñi vôùi toâi vaøo trong traán seõ bieát hö thaät theá naøo". Quan thueá lieàn theo ngöôøi naøy vaøo trong traán, taän maét troâng thaáy caùc thöông buoân baøy haøng hoùa phöông Baéc ra baùn beøn hoûi: "Ai ñaõ daãn caùc ngöôøi vaøo thaønh", ñaùp: "Chaân toâi daãn toâi vaøo", hoûi: "YÙ toâi muoán hoûi laø ai daãn caùc ngöôøi vaøo vaø vaøo baèng ñöôøng naøo?", ñaùp: "Chuùng toâi leùn ñi vaøo cöûa thaønh nhoû", hoûi: Haõy noùi thaät cho toâi bieát, ai daãn ñöôøng cho caùc ngöôøi?", ñaùp: "Laø luïc chuùng Thaùnh giaû". Quan thueá nghe roài cô hieàm quôû maéng: "Nhöõng Thích ca töû naøy laø keû giaëc ñaïi aùc, chaúng phaûi sa moân chôn thaät, bieát laø cuûa caûi cuûa ngöôøi khaùc maø vaãn troäm caép". Caùc

Bí-soâ nghe roài baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng neân chæ daïy ngöôøi khaùc leùn ñi ñöôøng nhoû ñeå khoûi ñoùng thueá, ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù quan thueá suy nghó: "Ta neân thaân gaàn luïc chuùng sa moân ñeå bieát ñöôïc taâm hæ laïc cuûa hoï". Saùng hoâm sau quan thueá thaáy OÂ Ba- nan-ñaø ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc lieàn ñeán chaøo hoûi: "Trong baùt khaát thöïc ñöôïc gì, toâi muoán xem", hoûi: "OÂng muoán xem trong baùt toâi coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng chöù gì?". Quan thueá noùi: "Thaùnh giaû, toâi theà laø khoâng coù taâm naøy, toâi muoán xem coi coù thöùc aên ngon thì cho toâi xin chuùt ít", ñaùp: "OÂng neân cho toâi chöù ñaâu coù chuyeän toâi cho oâng". Quan thueá noùi: "Toâi chæ noùi ñuøa maø thoâi, toâi muoán môøi thaùnh giaû ñeán nhaø toâi". OÂ- ba-nan-ñaø lieàn ñeán nhaø cuûa quan thueá, quan thueá sôùt ñaày thöùc aên ngon vaøo baùt ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø roài noùi: "Töø nay Thaùnh giaû caàn gì cöù cho bieát, toâi seõ cung phuïng taát caû", OÂ-ba-nan-ñaø chuù nguyeän cho quan thueá roài töø taï ra veà. Luùc ñoù luïc chuùng ñi ñeán truù xöù naøo ñeàu tuyeân thuyeát phaùp yeáu cho caùc sa moân, Baø-la-moân qua laïi, neáu coù ai luaän nghò lieàn bò chieát phuïc ngay neân tieáng taêm vang khaép vaø lôïi döôõng ñöôïc taêng theâm. Luùc ñoù phoøng cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ôû caïnh moät con ñöôøng, ban ñeâm coù ngöôøi troán thueá ñi ngang qua. OÂ-ba-nan-ñaø hieåu roõ thinh töôùng lieàn hoûi xuoáng laø ai, caùc thöông buoân nín thinh, OÂ-ba-nan-ñaø xuoáng laàu ñeán gaàn ngöôøi ñoù hoûi: "Caùc ngöôøi laø ai maø ban ñeâm ñi qua ñaây?", ñaùp: "Thaùnh giaû, chuùng toâi laø nhöõng thöông buoân troán thueá". OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc ngöôøi ngu si, ñaïi

vöông Thaéng Quang thöôøng ñeán chuøa naøy cuùng döôøng chuùng taêng ñaày ñuû, thöôïng toïa Kieàu-traàn-nhö ñích thaân laøm leã chuù nguyeän cho vua, nguyeän cho vua thoï duïng nhieàu cuûa caûi chaâu baùu, vaät gì chöa coù khieán ñöôïc coù, vaät ñaõ coù roài seõ ñöôïc nhieàu hôn. Caùc ngöôøi coù haøng hoùa gì haõy ñi theo ñöôøng lôùn maø vaøo thaønh, nay laïi ñi ban ñeâm laø muoán troán thueá, toâi ñaâu coù theå ñeå caùc ngöôøi ñi maø khoâng noùi chöù". Thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû ñaïi bi khoan thöù, toâi khoâng daùm queân ôn Thaùnh giaû". Ñaùp: "Caùc ngöôøi baùo ôn nhö theá naøo?", thöông buoân noùi: "Chuùng toâi seõ mang thöùc aên ñeán cuùng döôøng", ñaùp: "Neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi cöù ñi". Caùc thöông buoân ñi ñöôïc moät khoaûng xa noùi vôùi nhau: "Vua Thaéng Quang thu thueá ta coøn khoâng ñoùng huoáng chi oâng thaày troïc ñaàu kia, hôi ñaâu ñem thöùc aên cuùng döôøng cho oâng ta chöù". Ngay trong ñeâm ñoù hoï vaøo thaønh, saùng hoâm sau vaøo trong traán trao ñoåi haøng hoùa roài ñi luoân. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø aên saùng xong ra cöûa ñöùng troâng chôø, moät Bí-soâ troâng thaáy hoûi côù sao, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Coù moät thöông buoân quen bieát ñaõ mang haøng hoùa vaøo thaønh neân toâi troâng chôø hoï". Bí-soâ noùi: "Khi thöôïng toïa aên saùng, caùc thöông buoân ñoù ñaõ ñi roài".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 53

OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài noåi giaän noùi: "Theá-laø ta bò hoï doái gaït roài, keû voâ tri kia daùm laáy tay ñaám vaøo dao beùn, laáy kim chaâm vaøo ñaù, ñoái vôùi vieäc chuùng ñaõ laøm hoâm nay ta seõ cho chuùng bieát". Thôøi gian khoâng laâu sau, caùc thöông buoân trôû laïi, nhö laàn tröôùc OÂ-ba-nan-ñaø chaän ñöôøng hoï ñi troán thueá noùi raèng: "Laàn tröôùc caùc ngöôøi ñaõ doái gaït ta", ñaùp: "Thaùnh giaû, laàn tröôùc vì coù chuùt vieäc gaáp neân khoâng ñeán traû leã cho Thaùnh giaû, xin Thaùnh giaû khoan dung moät laàn nöõa, laàn tröôùc vaø laàn naøy chuùng toâi seõ ñaùp taï ñuû". OÂ-ba-nan-ñaø noùi: Neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi cöù ñi". Ñi ñöôïc moät ñoãi xa, caùc thöông buoân noùi vôùi nhau cuõng gioáng nhö laàn tröôùc. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: "Laàn tröôùc ñaõ doái gaït ta, khoâng leõ laàn naøy laïi daùm doái gaït nöõa", nghó nhö vaäy neân saùng hoâm sau OÂ-ba-nan- ñaø ñaép y mang baùt vaøo trong traán ñeán choã caùc thöông buoân ñang trao ñoåi haøng hoùa, caùc thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû haøng hoùa chöa trao ñoåi xong, ñôïi xong seõ mang ñeán cho Thaùnh giaû". Tuy noùi theá nhöng khi vieäc mua baùn ñaõ xong hoï lieàn boû ñi luoân, OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà sau khi aên xong ra cöûa troâng chôø nhö laàn tröôùc, cho ñeán khi bieát ñöôùc caùc thöông buoân ñaõ boû ñi heát giaän döõ noùi: "Boïn tieåu nhôn daùm ñuøa côït ta, laàn sau baét gaëp ta seõ baét troùi chuùng cho chuùng troïn ñôøi khoâng laøm thöông buoân". Thôøi gian khoâng laâu sau, caùc thöông buoân trôû laïi vaø söï vieäc taùi dieãn nhö laàn tröôùc, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc ngöôøi daùm quyû quyeät doái gaït ta, nay ta seõ cho caùc ngöôøi bieát tay", thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi buoân baùn nhieàu vieäc baän roän neân ñaõ thaát höùa nhöng laàn naøy seõ khoâng daùm nhö theá nöõa". OÂ-ba-nan-ñaø chôït nghó: "Neáu ta naëng lôøi chuùng noù seõ töï giaùc", nghó

roài lieàn noùi: “Coù thaät laàn naøy caùc ngöôøi khoâng daùm nhö theá nöõa chöù?”, ñaùp: “nhaát ñinh khoâng daùm nhö theá nöõa”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi haõy taïm ôû ñaây, ta ñi xem xeùt tröôùc cho caùc ngöôøi, ñuøng ñeå caùc ngöôøi gaëp hoïa roài seõ traùch ta xaáu “Caùc thöông buoân nghe lôøi ñöùng ôû ñoù chôø, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø voäi ñeán choã quan thueá thaáy hoï ñang ngoài baøn luaän: “Chuùng ta laøm sao khoâng lo raàu vì coù nhieàu thöông buoân thöôøng thöôøng troán thueá, hoï leùn vaøo cöûa thaønh nhoû neân khoâng theå thu thueá ñöôïc, thôùi haïn keá toaùn saép ñeán, nhaø vua voán taùnh noùng naûy baïo ngöôùc quyeát seõ khoâng dung thöù cho söï thaát thu naøy”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi: “Caùc oâng laø ngöôøi ngu si, ai baûo caùc oâng laøm quan thu thueá maø chæ hôïp vôùi keû só vaùc caây vaùc gaäy, taïi sao ñoái vôùi keû troán thueá laïi khoâng ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï chöù?”. Quan thueá noùi: “Thaùnh giaû, vua thaønh Thaát-la-phieät xöa kia coù lònh: Bieát thì thu thueá, khoâng bieát thì khoâng thu, khoâng thu thueá naëng thì laøm sao ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï ñöôïc”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc oâng laø ngöôøi voâ trí, thaønh

Thaát-la-phieät coù luaät thu thueá naëng maø bieát môùi thu”, hoûi: Chuùng toâi laøm quan thu thueá ñaõ laâu chæ nghe noùi bieát môùi thu thueá, chöù khoâng nghe noùi coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu, chuùng toâi laøm sao thu thueá naëng cho ñöôïc?”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc oâng ôû ñaây chôø, khi toâi quay trôû laïi tha cho nhöõng ngöôøi troán thueá thì caùc oâng phaûi baét hoï ngay roài ñoaït heát taøi vaät, neáu hoï noùi thaønh Thaát-la-phieät xöa nay bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naëng, caùc oâng neân noùi vôùi hoï laø coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu. Neáu hoï noùi chuùng toâi buoân baùn ñaõ laâu khoâng nghe noùi coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu, taïi sao hoâm nay laïi coù, caùc oâng haõy cuøng chuùng toâi ñeán quan ñoaùn söï trong traán ñeå giaûi quyeát. Neáu hoï noùi nhö vaäy thì caùc oâng khoâng neân thuaän theo lôøi hoï maø neân ñöa hoï tôùi choã nhaø vua, neáu luùc ñoù vua noùi Traåm laøm vua ñaõ laâu khoâng nghe noùi thaønh Thaát-la-phieät coù thu thueá naëng nay sao laïi coù. Caùc oâng neân taâu vua raèng xöa kia vua Phaïm Ma Ñaït Ña ra cheá lònh cho caùc thöông buoân vaø ngöôøi trong tuï laïc: Neáu töø vöôøn , töø mieãu Thieân töï hoaëc töø choã nhieàu ngöôøi tuï hoïp maø vaøo thaønh thì bieát môùi thu thueá, khoâng bieát khoâng thu thueá. Neáu khoâng töø nhöõng nôi naøy maø vaøo thaønh thì phaûi thu thueá naëng, ñoaït heát taøi vaät. Neáu vua hoûi ñieàu luaät naøy hieän nay ôû ñaâu thì caùc oâng neân taâu vua laø hieän ôû taïi kho , trong röông , treân taám thieáp ñoàng ñoû coù ghi cheùp roõ raøng, vua haõy ra lònh ñem tôùi ñeå kieåm tra”. Luùc ñoù quan thueá nghe theo lôøi chæ baûo cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ñoaït heát taøi vaät cuûa caùc thöông buoân, caùc thöông buoân noùi: “Taïi sao caùc oâng cöôõng ñoaït heát taøi vaät cuûa chuùng toâi, thaønh Thaát-la-phieät coù luaät bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naëng”, quan thueá noùi: “thaønh Thaát-la-phieät coù luaät ñoái vôùi thöông buoân troán thueá thì thu thueá naëng”. Thöông buoân noùi: “Chuùng toâi buoân baùn ñaõ laâu chæ nghe noùi coù luaät bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naêng, taïi sao

ngaøy nay laïi coù luaät naøy. Caùc oâng haõy ñöa chuùng toâi tôùi quan bình ñoaùn", quan thueá noùi: "Chuùng toâi seõ ñöa caùc vò ñeán choã nhaø vua". Luùc ñoù quan bình ñoaùn cuøng ñoaøn ngöôøi ñeán choã nhaø vua taâu vôùi vua raèng: "Coù caùc thöông buoân ñeán thaønh naøy ñeàu bò quan thueá ñoaït heát taøi vaät, nay daãn ñeán choã vua, mong vua chieáu theo luaät phaùp cöùu giuùp hoï". Vua lieàn ra lònh keâu quan thueá ñeán hoûi: "Vì sao caùc ngöôi ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï?", quan thueá taâu: "Thaønh Thaát-la- phieät coù luaät thu thueá naëng ñoái vôùi caùc thöông buoân troán thueá, cho neân chuùng toâi môùi ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï". Vua noùi: "Traåm laøm vua ñaõ laâu khoâng nghe noùi thaønh naøy coù luaät thu thueá naëng, taïi sao ngaøy nay laïi coù luaät naøy?". Quan thueá taâu: "Xöa kia ñaïi vöông Phaïm ma Ñaït cuøng caùc thöông buoân vaø ngöôøi trong tuï laïc ra cheá lònh... gioáng nhö vaên treân". Vua

lieàn baûo quan giöõ kho ñem saéc lònh ghi treân taám thieáp ñoàng ñoû ñeán, quan giöõ kho vaâng lònh mang ñeán vaø ñoïc leân, vua vöøa nghe saéc lònh cuûa cha khoâng kìm ñöôïc loøng thöông nhôù rôi leä noùi: "Neáu laø giaùo lònh cuûa tieân vöông, töùc laø giaùo lònh cuûa Ñeá Thích, laø lònh cuûa Phaïm vöông, ñoaït heát taøi vaät laø ñuùng luaät". Luùc ñoù caùc thöông buoân tuyeät voïng ra veà, sau ñoù hoûi quan thueá: "Ai ñaõ baùo cho caùc oâng bieát chuùng toâi leùn ñi con ñöôøng ñoù?", quan thueá noùi: "Chuùng toâi tìm hieåu töï bieát, khoâng coù ai baùo caû. Chaúng phaûi chuùng toâi khoâng bieát ñieàu luaät naøy, chæ vì loøng töø bi neân khoâng nôû ñoaït heát maø thoâi, nay vì caùc ngöôøi laøm quaù neân chuùng toâi môùi ñoaït heát". Caùc thöông buoân noùi: "Caùc oâng laøm gì coù loøng töø bi nhöng chuùng toâi caûm thoâng vôùi caùc oâng, chuùng toâi seõ khoâng phuï loøng caùc oâng neáu caùc oâng cho chuùng toâi bieát ai ñaõ baùo vaø chæ veõ caùc oâng nhö theá". Quan thueá noùi: "Chính laø luïc chuùng Thaùnh giaû baùo vaø chæ veõ cho chuùng toâi nhö theá". Caùc thöông buoân hieåu roõ söï thaät lieàn cô hieàm: "Thích ca töû laø keû giaëc ñaïi aùc, khoâng phaûi chôn sa moân neân môùi chæ veõ quan thueá ñoaït heât taøi vaät cuûa chuùng toâi". Caùc Bí-soâ nghe roài baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng neân chæ veõ cho ngöôøi khaùc ñoaït heát taøi vaät cuûa thöông buoân, neáu ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Nhieáp Tuïng: Khoâng chaân vaø hai chaân Boán chaân cuøng nhieàu chaân Troäm cuûa caùc loaøi aáy Phaïm nheï naëng neân bieát. - Noùi khoâng chaân laø chæ cho loaøi raén, löôn, ñæa. Ba loaøi naøy ñöôïc ngöôøi chôi raén, thaày thuoác cuûa vöông gia vaø ngöôøi sôn daõ nuoâi. Ngöôøi chôi raén thöôøng baét raén laøm troø chôi ñeå kieám soáng. Thaày thuoác cuûa vöông gia thöôøng duøng ñæa trò bònh ñeå kieám soáng. Ngöôøi sôn daõ nuoâi loaøi khoâng chaân naøy ñeå laøm thuoác oùi möõa hoaëc nöôùng ñeå nhaém röôïu. Neáu Bí-soâ troäm laáy nhöõng loaøi truøng naøy tính theo thôùi giaù ñònh toäi nhö treân. - Noùi hai chaân laø chæ cho ngöôøi vaø chim, khi troäm ngöôøi coù coù ba phöông tieän: Heïn choã, ñònh thôøi gian vaø hieän töôùng. Heïn choã laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng neáu oâng thaáy toâi ôû trong vöôøn hay choã taäp hoïp hay ôû mieáu Thieân töï thì

oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Ñònh thôøi gian laø noùi raèng vaøo buoåi saùng, tröa hay chieàu neáu oâng thaáy toâi töø ñaèng xa thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Hieän töôùng laø noùi raèng neáu oâng thaáy toâi môùi caïo raâu toùc, ñaép y ñoû, tay caàm tích tröôïng, böng baùt ñöïng ñaày thöùc aên thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Khi troäm caép nhö theá tính theo thôøi giaù ñònh toäi

nhö treân. Khi troäm chim coù hai phöông tieän: Töø döôùi ñaát baét ñöôïc hay töø treân khoâng rôi xuoáng. Töø döôùi ñaát baét ñöôïc laø baét troäm chim töø traân maët ñaát, tính giaù ñònh toäi nhö treân. Töø treân khoâng rôi xuoáng laø ngöôøi baét chim ñoát ñoàng coû khoâ khieán chim bò khoùi löûa böùc haïi rôi xuoáng. Khi rôùt xuoáng choã kinh haønh haïnh ñaàu ñaø cuûa Bí-soâ hay ôû tröôùc cöûa nhaø, neáu Bí-soâ coù taâm troäm caép nhaët laáy, tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. - Noùi boán chaân laø chæ cho voi, ngöïa, löøa, laïc ñaø, traâu, boø, deâ... Khi troäm caép coù hai phöông tieän: Töø choã nhoát töøng baày hay laø choã coät rieâng töøng con. Khi Bí-soâ töø trong ngöïa troäm ngöïa daãn ñi, trong phaïm vi taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ngoaøi phaïm vi taám maét thaáy thì phaïm boån toäi. Khi Bí-soââ troäm ngöïa coät nôi truï coät hay goác caây daét ñi, ñònh toäi gioáng nhö treân. Caùc loaøi boán chaân khaùc chuaån theo ñoù neân bieát. - Noùi nhieàu chaân laø chæ cho loaøi saâu boï, ong böôùm, rít... Ñoái vôùi loaøi nhieàu chaân coù ba haïng ngöôøi caàn duøng laø quan ñoaùn söï, ngöôøi giöõ thaønh vaø thöông buoân ra bieån. Quan ñoaùn söï nuoâi ong hoaëc rít, boø caïp... trong moät caùi voø, khi keû toäi phaïm khoâng chòu khai lieàn baét hoï ñöa tay chaân vaøo trong voø cho ong chích hay rít caén ñeå hoï khai ra. Ngöôøi giöõ thaønh nuoâi ong trong voø, neáu coù keû ñòch ñeán khieâu chieán khoâng theå ñaùnh lui ñöôïc thì môû voø thaû ong ra chích quaân ñòch, bò chích ñau quaân ñòch boû chaïy. Thöông buoân ra bieån tìm chaâu baùu nuoâi ong trong voø ñeå phoøng luùc gaëp haûi taëc, neáu ñòch khoâng laïi thì môû voø thaû ong ra chích giaëc cöôùp, bò chích ñau giaëc cöôùp boû chaïy. Nhieáp tuïng: Chieân-ñoà La vaø Toâ-ñaø-di Laáy y ño thöû khoâng taâm troäm Sö Maâu khoâng noùi Baø Toâ Ña Töôûng laø phaàn mình böng baùt nhoû Nguyeät Hoä bieát ngöôøi muoán laáy y Nan Thaéng mang ñi phaïm toäi thoâ Nam quoác, Trung phöông khoâng hieåu nhau Löôïm ñöôïc vaät rôi mau traû laïi. - Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ quen thaân nhau moät vò teân laø Chieân-ñoà La, moät vò teân laø Toâ-ñaø-di. Chieân-ñoà La ñöôïc nhieàu ngöôøi quen bieát, coù ñaïi phöôùc ñöùc maø thaân hình nhoû thoù, coù nhieàu y vaø tö cuï. Coøn Toâ-ñaø-di laïi ít ngöôøi quen bieát, thaân hình to lôùn maø chæ coù ba y xaáu raùch khieán thaân khoâng che kín heát. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy noùi: “Naøy cuï thoï, thaày soáng thieåu duïc chæ coù ba y xaáu raùch laø vì coù lôïi döôõng hay khoâng coù lôïi döôõng?”,

ñaùp: “Laø vì khoâng coù lôïi döôõng”. Caùc Bí-soâ hoûi: “Sao thaày khoâng khaát caàu?”, ñaùp: “Ai chòu boû ruoäng phöôùc Phaät Phaùp Taêng cuûa mình ñeå boá thí cho toâi”. Caùc Bí-soâ noùi: Bí-soâ Chieân-ñoà La laø thaân höõu cuûa thaày coù ñaïi phöôùc ñöùc, nhieàu y vaø tö cuï sao thaày khoâng hoûi xin?”, ñaùp: “Thaày aáy khoâng cho ñaâu”, caùc Bí-soâ noùi: “Thaày ñaõ ñeán xin chöa maø bieát khoâng cho”, ñaùp: “Toâi chöa xin”, caùc Bí-soâ noùi: “Thaày neân xin, Chieân-ñoà La seõ cho thaày”. Ñöôïc khuyeân neân Toâ-ñaø-di beøn ñeán choã Chieân-ñoà La nhöng Chieân-ñoà La ñi vaéng, Toâ-ñaø-di suy nghó: “Chieân-ñoà La ngöôøi nhoû thoù, ta laáy y Taêng-giaø-chi cuûa thaày aáy ño thöû, neáu vöøa khoå ngöôøi cuûa ta thì ta seõ hoûi xin, neáu khoâng vöøa thì xin laøm chi”. Nghó roài Toâ- ñaø-di beøn vaøo phoøng cuûa Chieân-ñoà La xem y vaät, thaáy y Taêng-giaø-chi maùng treân saøo lieàn laáy xuoáng ño thöû. Vöøa luùc aáy Chieân-ñoà La böôùc vaøo troâng thaáy lieàn noùi: “Thaày duøng taëc taâm laáy y cuûa toâi ñaép phaïm Ba-la- thò-ca”. Ñaùp: “Cuï thoï, toâi khoâng duøng taëc taâm laáy y cuûa thaày ñaép, toâi chæ suy nghó raèng Chieân-ñoà La ngöôøi nhoû thoù, ta laáy y cuûa thaày aáy ño thöû, neáu vöøa khoå ngöôøi cuûa ta thì ta seõ hoûi xin, neáu khoâng vöøa thì thoâi”. Chieân-ñoà La noùi: “Cuï thoï ñöøng göôïng doái quanh, thaày ñaõ duøng taëc taâm laáy y cuûa toâi ñaép phaïm Ba-la-thò-ca”. Toâ-ñaø-di nghe roài hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng lieàn baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi: “Thaày duøng taâm gì laáy y?”, Toâ-ñaø-di lieàn ñem söï vieäc baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy laáy vôùi taâm ño thöû neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân chaúng phaûi thaân höõu maø töôûng laø thaân höõu. Coù ba loaïi thaân höõu thöôïng trung vaø haï, ñoái vôùi thaân höõu baäc haï khôûi taâm tin caäy baäc haï, thaân höõu baäc trung khôûi taâm tin caäy baäc trung, thaân höõu baäc thöôïng khôûi taâm tin caäy baäc thöôïng. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi ngöôøi chaúng phaûi thaân höõu maø töôûng laø thaân höõu phaïm toäi Vieät phaùp”.

58 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 5

Hoïc xöù thöù hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY (Tieáp Theo)

Töôùng phaïm (Tieáp Theo): Luùc ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, coù hai Bí-soââ moät teân laø Toâ Sö Maâu moät teân laø Baø Toâ Ñaït Ña keát baïn vôùi nhau. Toâ Sö Maâu coù caùi baùt lôùn toát, Baø Toâ Ñaït Ña coù caùi baùt nhoû cuõng toát, luùc ñoù sau khi aên xong hai ngöôøi ngoài röûa baùt, Toâ Sö Maâu laáy caùi nhoû cuûa Baø Toâ Ñaït Ña ñeå vaøo trong baùt lôùn cuûa mình roài noùi: “Naøy cuï thoï, neáu ai coù ñöôïc hai caùi baùt naøy aét ñuû tænh duyeân tu phaåm thieän”, ñaùp: “Neáu thaày muoán ñöôïc nhö theá thì sao khoâng laáy baùt naøy”. Moät hoâm coù chuùt vieäc Baø Toâ Ñaït Ña noùi vôùi Toâ Sö Maâu: “Cuï thoï, toâi coù chuùt vieäc trong xoùm ñoù, neáu thaày coù theå lo lieäu giuùp toâi vieäc naøy thì toâi seõ ñem baùt nhoû cho thaày”. Toâ Sö Maâu

hoûi: “Thaày noùi thaät chaêng?”, ñaùp laø thaät. Toâ Sö Maâu nghe noùi muoán ñi lieàn nhöng laïi chôït nghó: “Coù phaûi do nhaân duyeân hoâm tröôùc maø nay ñoàng phaïm haïnh cuûa ta môùi noùi lôøi naøy”. Luùc ñoù Toâ Sö Maâu ñang laøm giuùp vieäc cho ngöôøi khaùc neân khoâng ñi nöõa, sau ñoù laïi coù chuùt vieäc caàn phaûi ñi beøn suy nghó: “Ta ñi lo lieäu vieäc cuûa ta thuaän tieän lo luoân vieäc cuûa Baø Toâ Ñaït Ña cuõng toát”. Sau khi Toâ Sö Maâu lo lieäu xong caû hai vieäc lieàn trôû veà noùi vôùi Baø Toâ Ñaït Ña: “Hoâm ñoù thaày noùi coù chuùt vieäc trong xoùm ñoù nhôø toâi lo lieäu giuøm, nay toâi ñaõ giuùp thaày laøm xong, thaày neân ñöa baùt nhoû cho toâi”. Baø Toâ Ñaït Ña noùi: “Thaày ñi lo vieäc rieâng cuûa thaày ñaâu phaûi lo lieäu vieäc cuûa toâi, toâi laøm sao coù theå cho thaày caùi baùt nhoû”, ñaùp: “Thaày khoâng cho toâi seõ töï laáy”, Baø Toâ Ñaït Ña noùi: “Neáu thaày laáy ñöôïc thì cöù laáy”. Sau ñoù Baø Toâ Ñaït Ña coù vieäc ra ñi, Toâ Sö Maâu lieàn laáy caùi baùt nhoû ñeå vaøo baùt lôùn cuûa mình. Baø Toâ Ñaït Ña trôû veà khoâng thaáy baùt nhoû lieàn hoûi Toâ Sö Maâu: “Ai ñaõ laáy caùi baùt nhoû cuûa toâi?”, ñaùp: “Chính

chuû cuûa noù laáy”, hoûi: “Ñoù laø vaät cuûa ai?”, ñaùp laø cuûa toâi, Baø Toâ Ñaït Ña giaän noùi: “Thaày vôùi taâm troäm maø laáy baùt phaïm Ba-la-thò-ca. Toâ Sö Maâu nghe roài hoái haän beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi: “Thaày duøng taâm gì laáy baùt nhoû ñoù?”. Toâ Sö Maâu keå laïi söï vieäc, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy khôûi taâm nghó laø vaät cuûa mình maø laáy neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân nhaän laøm vieäc giuùp cho ngöôøi khaùc, neáu ñoåi vieäc laøm vaø vì caàu phöôùc maø laøm thì khoâng toäi. Neáu Bí-soâ nhaän laøm vieäc giuùp cho ngöôøi khaùc phaïm toäi Vieät phaùp”. - Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät teân laø Nan Thaéng moät teân laø Nguyeät Hoä keát laøm baïn thaân. Nguyeät Hoä nhieàu ngöôøi quen bieát, coù ñaïi phöôùc ñöùc, coù nhieàu y vaø tö cuï; Nan Thaéng ngöôùc laïi ít ngöôøi quen bieát, chæ coù ba y cuõ raùch. Caùc Bí-soâ hoûi Nan Thaéng: “Thaày do thieåu duïc ñaép y cuõ raùch khoâng theå che thaân naøy laø coù maø khoâng ñaép hay laø khoâng theå coù ñöôïc?”, ñaùp: “Laø do khoâng theå coù ñöôïc y”, hoûi: “Vì sao khoâng khaát caàu?”, ñaùp: “Ai chòu boû Tam baûo Thaùnh chuùng maø thí cho ngöôøi phaøm nhö toâi”. Caùc Bí-soâ noùi: Nguyeät Hoä laø thaân höõu cuûa thaày coù nhieàu y vaät, sao thaày khoâng ñeán xin?”, ñaùp: “Thaày aáy khoâng chòu cho ñaâu”. Caùc Bí-soâ khuyeân Nan Thaéng ñeán choã Nguyeät Hoä xin, Nan Thaéng nghe theo lôøi khuyeân ñeán choã Nguyeät Hoä noùi: “Thaày cho toâi xin caùi baùt”, ñaùp: “Toâi khoâng cho ñaâu”, laïi noùi: “Neáu khoâng cho baùt thì haõy cho caùi y Taêng-giaø-chi”, ñaùp: “Toâi ñaâu phaûi laø keû giöõ kho cuûa thaày, xin baùt khoâng ñöôïc laïi xin y, thaäm chí moät sôïi chæ toâi cuõng khoâng cho”. Nan Thaéng nghe roài noåi giaän thaàm nghó: “Thaày aáy caàn laøm vieäc gì mình ñeàu laøm giuùp, nay ñeán xin lieàn noùi thaäm chí moät sôïi chæ cuõng khoâng cho. Neáu ta khoâng ñoaït y cuûa thaày aáy thì ta khoâng goïi laø Nan Thaéng”, töø ñoù Nan Thaéng coá taâm laáy y vaät cuûa nguyeät Hoä. moät hoâm thaáy Nguyeät Hoä ñang

nhuoäm y, Nan Thaéng lieàn noùi: “Thaày coù caàn toâi giuùp khoâng?”, ñaùp: “Haõy giuùp toâi nhuoäm”. Nan Thaéng trong luùc giuùp nhuoäm laät qua laät laïi xem kyõ caùi y, Nguyeät Hoä thaáy vaäy lieàn nghi Nan Thaéng coù yù ñònh troäm y neân khi thaáy y vöøa khoâ lieàn xeáp boû vaøo ñaõy y cuûa mình roài goái ñaàu naèm nguû. Caùc Bí-soââ ñaàu ñeâm cuoái ñeâm tænh giaùc tö duy, luùc ñoù Nan Thaéng ruû Nguyeät Hoä cuøng tu phaåm thieän, Nguyeät Hoä noùi: “Thaày ñi tröôùc, toâi hôi meät seõ ñeán sau”. Nan Thaéng ñi roài, Nguyeät Hoä suy nghó: “Neáu ta ñi nhaát ñònh seõ bò laáy troäm y, neáu khoâng ñi thì khuyeát tu phaåm thieän. Ta phaûi laøm sao ñeå khoûi bò maát y maø laïi ñöôïc tu nghieäp thieän”, nghó roài Nguyeät Hoä lieàn ñem ñaõy y cuûa mình ñeå qua beân ñaàu giöôøng cuûa nan Thaéng, roài laáy ñaõy y cuûa Nan Thaéng ñeå qua ñaàu giöôøng cuûa mình. Luùc ñoù nan Thaéng tu phaåm

thieän xong trôû veà giöôøng nghæ, Nguyeät Hoä lieàn noùi: “Chuùng ta cuøng tu phaåm thieän”, ñaùp: “Thaày cöù ñi, toâi ñaõ tu xong neân taïm nghæ”. Nguyeät Hoä ñi roài, Nan Thaéng suy nghó: “Ta neân xem xeùt ñaõ ñeán luùc haønh haïnh ñaàu ñaø ñoäng hay chöa”, nghó roài lieàn laáy ñaõy y beân ñaàu giöôøng cuûa nguyeät Hoä, vöøa ra khoûi cöûa lieàn suy nghó: “Ta haõy xem laïi caùi y”, nghó roài lieàn môû ra xem thì thaáy laø y cuõ raùch cuûa mình. Trong loøng hoái haän lo laéng suy nghó: “Ta vì caùi y cuûa ta maø phaïm toäi, ñaây chaúng phaûi laø vieäc laøm cuûa ngöôøi xuaát gia. Ta neân ñeán thænh hoûi Theá Toân, neáu ñöôïc thì ôû choã Theá Toân tu phaïm haïnh, neáu khoâng ñöôïc thì laøm baïch y”. Nghó roài lieàn ñeán choã Theá Toân, luùc ñoù Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho chuùng Bí-soâ, töø xa troâng thaáy nan Thaéng ñeán lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày coù thaáy Bí-soâ töø ngoaøi ñi voâ chaêng?”, ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: “Ñoù laø Nan Thaéng, ngöôøi ngu si vôùi taâm troäm caép maø laáy chính y cuûa mình phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Caùc thaày neân bieát vôùi taâm laáy caép duø laø y baùt cuûa mình cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå.” Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ ni moät ôû phoøng phía Ñoâng, moät ôû phoøng phía Nam tröôùc sau cuøng ñeán ñaûnh leã Theá Toân, Phaät vì hai vò noùi phaùp, nghe phaùp xong cuøng trôû veà. Vò ni phoøng Ñoâng ñi tröôùc, y Taêng-giaø-chi vaét treân vai saép rôùt, vò ni phoøng Nam keâu noùi: “Y cuûa Thaùnh giaû saép rôùt”. Vò ni phoøng Ñoâng ñang tö duy phaùp vaø vì tieáng ñòa phöông coù khaùc neân khoâng nghe hieåu, luùc ñoù y rôùt xuoáng ñaát. Vò ni phoøng Nam ôû sau ñi tôùi nhaët laáy nghó raèng: “Neáu ta ñöa laïi ngay seõ trôû ngaïi kia tö duy, ñôïi trôû veà truù xöù ta seõ ñöa laïi”. Khi veà ñeán truù xöù vò ni phoøng Ñoâng röûa chaân xong lieàn vaøo phoøng tu phaåm thieän, vò ni phoøng Nam suy nghó: “Neáu baây giôø ta ñöa y thì seõ trôû ngaïi kia tu phaåm thieän, haõy ñôïi kia xuaát ñònh ta seõ ñöa laïi”, nghó roài lieàn mang veà phoøng mình maùng treân saøo tre. Saùng hoâm sau vò ni phoøng Ñoâng baûo ñeä töû mang y ñeán ñeå ñi khaát thöïc, ñeä töû tìm khaép trong phoøng khoâng thaáy lieàn trôû laïi thöa, vò ni naøy baûo ñeä töû qua beân choã ni phoøng Nam hoûi, ñeä töû vaâng lôøi qua ñeán choã ni phoøng Nam

lieàn thaáy y cuûa thaày mình maùng treân saøo tre lieàn hoûi: “Ai ñaõ mang y cuûa thaày toâi maùng treân saøo tre naøy?”, ñaùp laø toâi, lieàn hoûi cô sao, vò ni naøy lieàn keå laïi söï vieäc, nhöng vò ñeä töû naøy voán hieàm khích vò ni phoøng Nam neân noùi: “Coâ duøng taâm troäm mang y cuûa thaày toâi veà phoøng cuûa mình, phaïm Ba-la-thò-ca”.Vò ni phoøng Nam ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi vò ni phoøng Nam: “Khi coâ nhaët caùi y ñoù sao khoâng baùo cho coâ kia bieát?”, ñaùp: “Con coù baùo nhöng coâ ni kia nghe khoâng hieåu”. Theá Toân noùi: “Tieáng ñòa phöông coù khaùc neân nghe

khoâng hieåu nhau thì khoâng phaïm, nhöng loãi laàm naøy do löôïm vaät rôi cuûa ngöôøi laâu maø khoâng ñöa laïi cho chuû, laïi coøn caát trong phoøng mình. Neáu Bí-soâ, Bí-soâ ni löôïm ñuôïc y vaät rôi cuûa ngöôøi khoâng neân caát giöõ laâu, ai caát giöõ laâu phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù Bí-soâ löôïm ñöôïc vaät rôi cuûa ngöôøi, bieát laø cuûa Bí-soâ neân ñem ñeán phoøng cuûa vò ñoù keâu ñeå ñöa laïi. Nghe keâu vò naøy phaûi xuaát ñònh hoûi laø ai, ñaùp: “Toâi löôïm ñöôïc y cuûa thaày ñaùnh rôi taïi neân ñem ñeán ñöa laïi”. Vò Bí-soâ naøy noùi: “Thaø caùi y cuûa toâi bò keû troäm laáy ñi, haù vì côù naøy maø thaày goõ cöûa keâu laøm kinh ñoäng thaéng ñònh cuûa toâi”. Bí-soâ nghe roài hoái haän suy nghó: “Ta laøm kinh ñoäng tænh löï cuûa kia coù phaïm toäi hay khoâng”, beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ñoù khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân vì vieäc nhoû maø laøm kinh ñoäng caûnh giôùi thaéng ñònh cuûa ngöôøi khaùc. Neáu löôïm ñöôïc y vaät rôi neân ñem ñeán choã ngöôøi ñoù duøng daây coät ñeå hoï nhaän sau, ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù Bí-soâ löôïm ñöôïc vaät rôi bieát laø cuûa Bí-soâ , beøn ñem ñeán choã vò ñoù noùi: “Ñaây laø vaät cuûa thaày ñaùnh rôi, toâi löôïm ñöôïc neân ñem ñeán co thaày”. Vò naøy voán coù hieàm khích vôùi Bí-soââ löôïm vaät rôi neân noùi: “Chaúng phaûi thaày löôïm ñöôïc maø duøng taâm troäm laáy vaät cuûa toâi, thaày phaûi nhö phaùp saùm hoái toäi”. Bí-soâ nghe roài hoái haän beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng phaïm, töø nay Bí-soâ löôïm ñöôïc vaät rôi neân ñem giao cho Tri söï cuûa taêng, vò Tri söï naøy trong vaøi ngaøy neân hai, ba laàn baïch cho Taêng bieát, neáu chuû cuûa vaät ñeán nhaän thì neân ñöa laïi, neáu khoâng ai ñeán nhaän thì ñöa vaøo Taêng töù phöông tuøy chuùng thoï duïng, ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp”. Nhieáp Tuïng: Ñeä töû ni Theá-la Thöû ngöôøi ñeán xin daàu Muïc Lieân duøng thaàn thoâng Baét laïi con tröôûng giaû Taát Laân Giaø Baø Ta Baét treû vaø hoä vaät Roäng noùi vieäc laáy troäm Tuøy choã noùi neân bieát. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù vò A-la-haùn Bí-soâ ni teân Theá-la ñaõ ñoaïn caùc phieàn naõo. Moät ñoàng töû baùn höông vöøa troâng thaáy ni Theá-la heát loøng kính troïng, ñeán choã ni Theá-la baïch: “Thaùnh giaû, neáu caàn vaät gì cöù ñeán nhaø con tuøy yù laáy

duøng, Thaùnh giaû daïy baûo gì con ñeàu vaâng theo", ñaùp laønh thay. Thôøi gian sau ni Theá-la maéc bònh naëng khoâng theå ñi khaát thöïc, ñoàng töû baùn höông troâng thaáy caùc Bí-soâ ni thöù lôùp khaát thöïc lieàn ñeán leã baùi vaø hoûi thaêm ni Theá-la vì sao khoâng ñi khaát thöïc, moät Bí-soâ ni noùi: "Hieàn thuû, vò ni aáy maéc bònh naëng". Ñoàng töû noùi: "Thaùnh giaû, tröôùc ñaây toâi coù baïch vôùi ni Theá-la neáu caàn vaät gì cöù ñeán nhaø toâi tuøy yù laáy duøng, nhöng maõi khoâng thaáy vò ni aáy ñeán. Neáu ni Theá-la caàn gì xin Thaùnh giaû ñeán laáy mang veà cho vò aáy", Bí-soâ ni naøy noùi: "Laønh thay Hieàn thuû". Ñoàng töû baïch nhö vaäy ñeán hai, ba laàn khieán moät Bí-soâ ni treû suy nghó: "Ñoàng töû naøy aân caàn thænh cho nhö vaäy, ta neân thöû xem hö thöïc theá naøo", nghó roài lieàn ñöa caùi baùt nhoû cho ñoàng töû noùi: "Hieàn thuû, Thaùnh giaû Theá-la nay caàn ít daàu". Ñuùng luùc ñoù daàu môùi vöøa eùp xong, ñoàng töû lieàn muùc daàu ñoå ñaày baùt nhoû roài ñöa cho vò ni treû noùi raèng: "Neáu Thaùnh giaû Theá-la coù caàn gì theâm cöù tuøy yù ñeán laáy". Vò ni treû nhaän daàu roài veà laáy daàu naøy thoa cho ni Theá-la, daàu thoa vöøa heát thì bònh cuûa ni Theá-la cuõng khoûi haún. Khi thaáy ni Theá-la ñi khaát thöïc, ñoàng töû lieàn ñeán ñaûnh leã noùi raèng: "Ñaõ laâu con khoâng gaëp ñöôïc Thaùnh giaû", ñaùp: "Laâu nay toâi maéc bònh", ñoàng töû noùi: "Tröôùc ñaây con coù thænh Thaùnh giaû caàn gì cöù ñeán nhaø con tuøy yù laáy duøng nhöng maõi khoâng thaáy Thaùnh giaû ñeán, vöøa roài coù moät vò ni treû ñeán noùi Thaùnh giaû bònh caàn ít daàu, con ñaõ laáy daàu môùi eùp muùc ñaày baùt nhoû ñöa cho vò aáy". Ni Theá-la chuù nguyeän cho ñoàng töû roài ñi, khi trôû veà truù xöù lieàn hoûi caùc Bí-soâ ni: "Ai ñaõ ñeán choã ñoàng töû baùn höông laáy daàu mang veà?". Vò ni treû noùi: "Thaùnh giaû, khi toâi ñi khaát thöïc gaëp ñoàng töû aáy hai, ba phen noùi vôùi toâi laø oâng coù baïch vôùi Thaùnh giaû neáu caàn gì cöù ñeán nhaø oâng aáy tuøy yù laáy duøng nhöng maõi khoâng thaáy Thaùnh giaû ñeán laáy, nay Thaùnh giaû Theá-la bònh neáu coù caàn gì toâi cöù ñeán laáy mang veà. Toâi nghó neân thöû xem hö thöïc theá naøo neân ñöa caùi baùt nhoû cho ñoàng töû noùi laø Thaùnh giaû Theá-la caàn ít daàu. Ñoàng töû aáy lieàn muùc daàu ñaày baùt nhoû ñöa cho toâi, toâi ñem veà thoa cho Thaùnh giaû, vöøa heát daàu thì bònh Thaùnh giaû cuõng heát". Ni Theá-la hoûi: "Toâi coù nhôø coâ ñeán choã ñoàng töû xin daàu khoâng?", ñaùp khoâng coù. moät vò ni treû khaùc voán coù hieàm khích vôùi vò ni treû naøy lieàn noùi vôùi ni Theá-la: "Thaùnh giaû, vò ni naøy nhôn Thaùnh giaû bònh khoâng phaûi chæ ñeán choã ñoàng töû xin daàu, maø ñaõ xin khaép thaønh Thaát-la-phieät naøy". Vò ni treû naøy nghe roài hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni baïch caùc Bí-soâ , caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi vò ni treû: "Coâ duøng taâm gì ñeán choã ñoàng töû kia xin daàu?", ñaùp: "Con khôûi taâm muoán thöû ñoàng töû kia". Phaät noùi: "Khoâng phaïm; nhöng Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng hoûi ngöôøi bònh thì

khoâng neân xin giuøm. Khi caàn xin neân hoûi ngöôøi bònh laø neân ñeán phoøng thuoác cuûa Taêng xin hay ñeán choã tín ñoà, thaân quyeán xin. Tuøy lôøi noùi cuûa

ngöôøi bònh maø ñeán xin; neáu Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng hoûi ngöôøi bònh maø ñi xin thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thaáy tröôûng giaû ñang daïy con mình ñoïc tuïng ngoaïi ñieån Thanh Minh taïp luaän lieàn noùi: "Tröôûng giaû, taát caû ngoaïi ñieån ñeàu nhö saét, nhö thaïch löïu roát raùo cuõng khoâng aên ñöôïc. Taäp hoïc ngoaïi ñieån cuõng nhö vaäy, hao coâng toán söùc roát cuoäc cuõng khoâng nhôø ñoù maø ñöôïc xuaát ly, ñöôïc nhaäp chaùnh ñònh tuï vaø ñoaïn tröø caùc phieàn naõo. Nhöng ñoái vôùi Phaùp do Phaät noùi ban daàu, chaëng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, neáu hoïc hieåu tu ñöôïc thì coù theå ñeán Nieát-baøn, vì sao tröôûng giaû khoâng daïy chaùu hoïc taäp Phaät phaùp?". Tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû, vì khoâng coù ai daïy", ñaùp: "Neáu vaäy toâi seõ daïy cho", Tröôûng giaû noùi: "Neáu ñöôïc Thaùnh giaû chæ daïy thì thaät laø may maén", noùi roài lieàn baûo con raèng: "Töø nay moãi ngaøy con neân ñeán trong röøng Theä-ña choã Toân-ñaø-la- nan-ñaø giaû ôû ñeå hoïc Phaät phaùp", ñaùp xin vaâng. Theá Toân laø moãi ngaøy Tröôûng giaû trang söùc cho ñoàng töû chuoãi anh laïc roài cuøng caùc thò tuøng ñeán trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, choã toân giaû Muïc Lieân ôû ñeå hoïc Phaät phaùp. Luùc ñoù laø vaøo ñaàu muøa thu coù boïn giaëc cöôùp Ca-laät ñeå ca quaáy nhieãu, chuùng cuøng nhau baøn luaän: "Taát caû chuùng ta neân laøm gì ñeå troïn naêm chuùng ta khoûi phaûi vaát vaû, maø laïi ñöôïc ñaày ñuû côm aên aùo maëc, an laïc thoï duïng. Ta nghe noùi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc moãi ngaøy cho con ñeo chuoãi anh laïc cuøng caùc thò tuøng ñeán trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, nôi toân giaû Muïc Lieân ôû ñeå hoïc Phaät phaùp. Chuùng ta seõ baét coùc ñöùa beù naøy treân ñöôøng ñi, toân giaû Muïc lieân cho laø ñöùa beù ôû nhaø, coøn tröôûng giaû laïi cho laø con mình ôû choã toân giaû, hai beân ñeàu khoâng bieát ñöùa beù bò baét coùc thì chöa caàn tìm, chuùng ta giaáu ñöùa treû laøm con tin suoát ñôøi. Tröôøng hôïp khoâng baét coùc ñöôïc ñöùa beù thì ta seõ cöôùp laáy ñoà trang söùc treân ngöôøi noù, ñöôïc nhöõng thöù trang söùc naøy ta cuõng an laïc thoï duïng". Baøn baïc xong chuùng mai phuïc treân ñöôøng ñi ñôïi ñoàng töû, vöøa thaáy ñoàng töû ñi ñeán lieàn baét coùc ngay. Caùc thò tuøng troâng thaáy ñoàng töû bò giaëc cöôùp baét coùc voäi chaïy veà nhaø baùo tin, tröôûng giaû voäi vaõ ñeán choã vua Thaéng Quang taâu: "Ñaïi vöông, con toâi bò giaëc muøa thu baét coùc, xin Ñaïi vöông cöùu naïn con toâi". Vua nghe roài lieàn ra lònh cho Tyø Loâ Traïch Gia: "OÂng phaûi nhanh choùng bao vaây boïn giaëc muøa thu ñeå cöùu con cuûa tröôûng giaû". Tyø Loâ Traïch Gia voán coù hieàm khích vôùi tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc neân tuy phuïng meänh vua

nhöng chöa voäi ñi cöùu lieàn. Luùc ñoù coù vò trôøi raát kính troïng toân giaû Muïc Lieân neân baùo cho toân giaû bieát tin naøy ñeå toân giaû ñi cöùu. Sau khi bieát ñöôïc tin naøy, toân giaû Muïc Lieân suy nghó: "Neáu ta khoâng cöùu ñöùa beù thì giöõa cha meï vaø con caùi coù khoå sanh ly, ngöôøi khoâng kính tín nghe lieàn vui möøng, ngöôøi coù kính tín thì sanh thoái chuyeån cho raèng vì lui tôùi nôi naøy neân môùi bò giaëc cöôùp baét coùc, coøn ai daùm ñeán röøng Theä-ña naøy nöõa, ta phaûi

duøng thaàn löïc cöùu ñöùa beù naøy". Nghó roài toân giaû Muïc Lieân lieàn hieän ñaïi thaàn thoâng hoùa laøm ñoâng ñaûo quaân lính cuûa Tyø Loâ Traïch Gia bao vaây boán phía vaø ñaùnh troáng lôùn khieán cho boïn giaëc ñeàu kinh sôï. Chuùa giaëc noùi: "Caùc ngöôi neân bieát, Tyø Loâ Traïch Gia vôùi caùc binh só ñaõ bao vaây boán phía, chuùng ta neân thaû ñöùa beù ra ñeå traùnh bò tuø nguïc". Boïn giaëc beøn thaû ñöùa beù ra, toân giaû Muïc Lieân thaáy ñöùa beù ñöôïc thaû lieàn thu hoài thaàn löïc ngoài döôùi goác caây beân veä ñöôøng chôø ñöùa beù chaïy ñeán hoûi raèng: "Con töø ñaâu ñeán?", ñaùp: "Thaùnh giaû, con bò giaëc muøa thu baét coùc", hoûi: "Ai ñaõ cöùu con thoaùt ra?", ñaùp: "Chính laø Tyø Loâ Traïch Gia", toân giaû Muïc Lieân noùi: "Con neân veà nhaø gaáp, cha meï con ñang raát lo laéng, saùng mai con ñeán hoïc laïi nhö thöôøng leä". Ñoàng töû vaâng lôøi voäi vaõ veà nhaø, luùc naøy Tyø Loâ Traïch Gia môùi thoáng lænh boán quaân chuûng: voi, ngöïa, xe vaø boä binh; vöøa ra khoûi thaønh Thaát-la-phieät lieàn gaëp ñoàng töû hoûi raèng: "Con töø ñaâu ñeán?", ñaùp: "Con ñeán röøng Theä-ña giöõa ñöôøng bò giaëc muøa thu baét coùc", hoûi: "Ai ñaõ cöùu thoaùt con ra?", ñaùp: "Chính töôùng quaân Tyø Loâ Traïch Gia". Tyø Loâ Traïch Gia nghe roài lieàn suy nghó: "Ta môùi baét ñaàu haønh haïnh ñaàu ñaø quaân sao noù noùi laø ta ñaõ cöùu noù, haù chaúng phaûi coù moät ñaïi ñöùc thaùnh giaû ñaày ñuû oai löïc ñaõ cöùu ñöùa beù naøy". Nghó roài lieàn hoûi ñoàng töû: "Luùc con chaïy thoaùt ra coù gaëp ai ôû gaàn choã ñoù khoâng?", ñaùp: "Con gaëp toân giaû Muïc Lieân ngoài beân veä ñöôøng". Tyø Loâ Traïch Gia suy nghó: "Chính toân giaû Muïc Lieân ñaõ duøng thaàn thoâng cöùu thoaùt ñöùa beù chöù khoâng ai khaùc". Nghó roài vui möøng cao gioïng noùi to: "Chuùng ta hoâm nay saép ñöôïc thieän lôïi, vì trong nöôùc chuùng ta coù moät Thaùnh giaû ñaïi trí nhö vaäy, ôû trong hieän phaùp ñöôïc ñaày ñuû oai löïc vaø ôû vò lai ñoaïn heát caùc laäu hoaëc". Tyø Loâ Traïch Gia heát lôøi khen ngôïi roài keùo quaân trôû veà, luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ coù vieäc ra ngoaøi thaønh nghe khen ngôïi lieàn hoûi: "OÂng khen ngôïi ai?", ñaùp: "Khen ngôïi Thaùnh chuùng", hoûi: "Chuùng toâi coù gì maø oâng khen ngôïi?", ñaùp: "Con oâng tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc bò giaëc muøa thu baét coùc, toân giaû Muïc Lieân duøng thaân thoâng cöùu thoaùt ñöùa beù ra". Luïc chuùng noùi: "OÂng laø ngöôøi ngu si, chuùng toâi cuõng coù thaàn löïc nhö vaäy maø khoâng ai kính tín, coøn keû ngoaïi ñaïo xuaát gia kia laïi toân thôø aùi kính. Keû ngoaïi ñaïo xuaát gia kia coù laøm vieäc gì, chæ

laø do giaëc muøa thu thaû cho noù thoaùt ra". Tyø Loâ Traïch Gia nghe roài im laëng boû ñi, luùc ñoù luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Chuùng ta tuy kheùo noùi nhö vaäy nhöng keû thieåu duïc ñoù hieän ñang phaïm toäi, chuùng ta ñeán baûo saùm hoái". Baøn baïc roài luïc chuùng ñaéc chí trôû veà truù xöù sau ñoù tôùi choã toân giaû Muïc Lieân chaøo hoûi roài baïch: "Thöôïng toïa cho pheùp chuùng toâi gaïn hoûi moät vieäc", ñaùp cöù töï nhieân, hoûi: "Nghe noùi con cuûa tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc bò giaëc muøa thu baét coùc, chính toân giaû ñaõ cöùu veà, vieäc naøy hö thaät theá naøo?", ñaùp chính laø toâi. Luïc chuùng noùi: "Chuùng toâi tuy bieát Thöôïng toïa ñaõ

truï trong tænh löï thoï vui giaûi thoaùt, nhöng khoâng bieát Thöôïng toïa coù loøng töø bi. Tuy coù töø bi nhöng khoâng phoå caäp, rieâng ñoái vôùi ñeä töû thì thöông xoùt cöùu veà, coøn ñoái vôùi giaëc muøa thu thì laøm cho sanh kinh sôï, Hôn nöõa vaät thuoäc cuûa ngöôøi khaùc maø cöôõng ñoaït veà laø phaïm toäi, Thöôïng toïa phaûi nhö phaùp saùm hoái", ñaùp: "Toâi thaáy khoâng coù toäi". Luùc ñoù luïc chuùng luaän toäi: "Caùc vò neân bieát, nhö Theá Toân daïy ngöôøi naøo khoâng thaáy toäi thì laøm phaùp xaû trí cho keû aáy". Noùi roài luïc chuùng ñeán choã vò Tri söï noùi: "Cuï thoï, neân ñaùnh kieàn chuøy, chuùng toâi muoán laøm phaùp yeát ma xaû trí", hoûi: "Taùc phaùp yeát ma xaû trí cho ai?", ñaùp: "Coù vò thieåu duïc baûn thaân phaïm toäi maø khoâng chòu saùm hoái, neân chuùng toâi taùc phaùp yeát ma xaû trí cho vò aáy". Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû laø thuû laõnh trong chuùng lieàn baûo Tri söï: "khoâng neân ñeå coù ngöôøi ôû trong phaùp toái thaéng naøy laøm cho suy toån", noùi roài hoûi luïc chuùng: "Cuï thoï vì ai taùc phaùp Bieán truï, taùc phaùp Phuù boån bieán truï, taùc phaùp YÙ hæ hay laø xuaát toäi?", ñaùp: "Khoâng ai khaùc chính laø toân giaû Muïc Lieân, baûn thaân phaïm toäi maø khoâng thaáy toäi neân chuùng toâi muoán taùc phaùp xaû trí". Cuï thoï Xaù-lôïi-töû noùi: "Cuï thoï chôù vì vieäc nhoû maø xuùc naõo vò kyø ñöùc, nhöng ñöùc Baïc-giaø-phaïm laø baäc Nhaát thieát tri kieán nôi caûnh trí voâ thöôïng ñaõ ñöôïc töï taïi, coù theå ñoaïn nghi cho ngöôøi khaùc. Cuï thoï neân ñeán hoûi, Phaät daïy nhö theá naøo toâi seõ phuïng haønh theo". Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät hoûi toân giaû Muïc Lieân: "Thaày duøng taâm gì hieän thaàn löïcñeå cöùu ñöùa beù veà?". Toân giaû lieàn keå laïi söï vieäc, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ Muïc Lieân vôùi taâm nhö vaäy maø hieän thaàn löïc thì khoâng phaïm". Phaät ôû trong vöôøn Truùc Laâm thaønh Vöông Xaù, toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta saùng sôùm daép y mang baùt vaùo thaønh thöù lôùp khaát thöïc ñeán nhaø ngöôøi em reã nghe thaáy ñöùa chaùu ngoaïi ñang hoïc taäp ngoaïi ñieån, lieàn khuyeân baûo cha meï cuûa chaùu cho chaùu hoïc Phaät phaùp hôn laø hoïc ngoaïi ñieån. Vì khoâng coù ngöôøi daïy neân ñích thaân toân giaû daïy Phaät phaùp cho chaùu, söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö treân. Ñöùa chaùu ngoaïi naøy vôùi chuoãi anh laïc trang söùc treân ngöôøi tôùi Truùc Laâm ñeå hoïc Phaät phaùp, giöõa ñöôøng

bò giaëc muøa thu baét coùc nhoát trong chieác thuyeàn ñaäu ôû ven soâng. Tuøy tuøng thaáy ñöùa treû bò giaëc baét lieàn chaïy veà nhaø baùo tin, ngöôøi cha nghe roài voäi vaõ ñeán choã vua AÛnh-thaéng taâu: "Ñaïi vöông, con toâi bò giaëc muøa thu baét coùc, xin vua cöùu naïn cho con toâi". Vua nghe roài ra lònh cho Vò-sanh-oaùn ñem quaân bao vaây giaëc muøa thu ñeå giaûi cöùu con cuûa Baø-la- moân naøy. Vò-sanh-oaùn voán coù hieàm khích vôùi Baø-la-moân neân tuy phuïng maïng vua nhöng khoâng voäi ñem quaân ñi giaûi cöùu. Luùc ñoù coù moät Thieân nöõ raát kính trong toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta lieàn baùo tin cho toân giaû bieát, nghe roài toân giaû suy nghó: "Neáu ta khoâng cöùu ñöùa chaùu ngoaïi naøy thì giöõa cha meï vaø con caùi seõ coù khoå sanh ly. Ngöôøi khoâng tín kính thì vui möøng, coøn ngöôøi tín kính thì hoái haän cho laø vì lui tôùi nôi ñaây neân môùi bò giaëc baét, nhö

vaäy coøn ai chòu ñeán trong Truùc laâm naøy nöõa.Ta neân hieän thaàn löïc ñeå cöùu chaùu". Nghó roài toân giaû hieän thaàn löïc laøm cho thuyeàn giaëc khoâng theå di chuyeån ñöôïc, chuùa giaëc lo laéng khoâng hieåu vì sao thuyeàn khoâng tieán leân ñöôïc, vöøa nhìn leân bôø lieàn thaáy toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta ñang ñöùng nhìn xuoáng. Chuùa giaëc hoûi: "Vì sao toân giaû naõo haïi chuùng toâi", ñaùp: "Caùc ngöôøi duøng phaùp aùc naõo haïi ngöôøi khaùc chöù chaúng phaûi laø ta naõo haïi caùc ngöôi. Neáu ta khoâng hieän thaàn löïc nhö theá thì con cuûa Baø-la-moân seõ bò baét ñi maát". Chuùa giaëc noùi: "Neáu vaäy toâi seõ thaû ñöùa beù naøy cho Thaùnh giaû tuøy yù baét laïi", noùi roài lieàn thaû ñöùa beù leân bôø. Toân giaû thu hoài thaàn löïc baûo chaùu ngoaïi: "Chaùu haõy mau veà nhaø, saùng mai seõ hoïc laïi nhö thöôøng leä". Ñöùa beù treân ñöôøng veà nhaø gaëp Vò- sanh-oaùn ñang ñöa quaân ra khoûi thaønh, troâng thaáy ñöùa beù Vò-sanh-oaùn hoûi: "Ai ñaõ cöùu chaùu veà?", ñaùp: "Chính caäu cuûa chaùu laø toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta ñaõ cöùu chaùu veà". Vò-sanh-oaùn nghe roài vui möøng noùi lôùn: "Chuùng ta ngaøy nay seõ ñöôïc thieän lôïi, vì trong nöôùc ta coù moät Thaùnh giaû ñaïi trí nhö vaäy, ôû trong hieän phaùp oai löïc ñaày ñuû vaø ñôøi vò lai ñoaïn heát höõu laäu". Luùc ñoù luïc chuùng coù nhaân duyeân ra thaønh nghe khen ngôïi lieàn hoûi khen ngôïi ai, ñaùp laø khen ngôïi Thaùnh chuùng. Luïc chuùng hoûi: "Vieäc gì maø laïi khen ngôïi chuùng toâi?", ñaùp: "Con cuûa Baø-la-moân ñeán Truùc Laâm hoïc Phaät phaùp bò giaëc muøa thu baét coùc, toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta ñaõ duøng thaàn löïc cöùu thoaùt veà". Luïc chuùng noùi: "OÂng laø ngöôøi ngu si, chuùng toâi cuõng coù thaàn löïc nhö vaäy maø khoâng kính tin, coøn keû ngoaïi ñaïo xuaát gia kia laïi ñöôïc kính tin, vieäc ñoù chæ laø do giaëc thaû leân bôø maø ñöôïc thoaùt". Vò-sanh-oaùn nghe roài laøm thinh quay binh veà, luùc ñoù luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Tuy chuùng ta kheùo noùi nhö vaäy nhöng keû thieåu duïc kia hieän ñang phaïm toäi, chuùng ta neân ñeán baûo saùm hoái". Baøn baïc roài trôû veà truù xöù, sau ñoù ñeán choã toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta noùi: "Thöôïng toïa

cho pheùp toâi gaïn hoûi moät vieäc", ñaùp cöù hoûi, lieàn hoûi: "Nghe noùi con cuûa Baø-la-moân bò giaëc muøa thu baét coùc, chính Thöôïng toïa ñaõ cöùu veà?", ñaùp phaûi, luïc chuùng noùi: "Chuùng toâi tuy bieát Thöôïng toïa ñaõ truï trong tænh löï ñöôïc giaûi thoaùt thaéng laïc, nhöng khoâng bieát Thöôïng toïa coù loøng töø bi. Tuy coù loøng töø bi nhöng khoâng cuøng khaép, ñoái vôùi thaân toäc thì Thöôïng toïa thöông xoùt cöùu veà, ñoái vôùi giaëc muøa thu thì sanh taâm baát nhaãn. Hôn nöõa vaät thuoäc cuûa ngöôøi khaùc maø cöôõng ñoaït laïi, Thöôïng toïa ñaõ phaïm toäi neân nhö phaùp saùm hoái", ñaùp: "Toâi khoâng thaáy coù toäi". Luïc chuùng lieàn luaän toäi: "Caùc vò neân bieát, nhö Theá Toân daïy ngöôøi khoâng thaáy toäi neân laøm yeát ma xaû trí", luaän toäi roài lieàn ñeán choã vò Tri söï noùi: "Cuï thoï neân ñaùnh kieàn chuøy", hoûi: "Ñaùnh kieàn chuøy laøm gì?", ñaùp: "Coù vò thieåu duïc baûn thaân phaïm toäi maø khoâng chòu saùm hoái neân chuùng toâi muoán taùc phaùp xaû trí". Cuï thoï Thaân Töû laø baäc thöôïng toïa trong chuùng nghe roài lieàn

hoûi luïc chuùng: “Cuï thoï vì ai taùc phaùp Bieán truï hay phaùp Phuù boån bieán truï, phaùp YÙ hæ hay phaùp xuaát toäi?”, ñaùp: “Khoâng ai khaùc, chính laø toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta phaïm toäi maø khoâng chòu saùm hoái neân muoán taùc phap Xaû trí”. Cuï thoï Thaân Töû noùi: “Cuï thoï khoâng neân vì vieäc nhoû maø xuùc naõo baäc kyø ñöùc, nhöng ñöùc Baïc-giaø-phaïm laø baäc Nhaát thieát tri kieán nôi caûnh trí voâ thöôïng ñaõ chöùng ñöôïc töï taïi, coù theå ñoaïn nghi cho ngöôøi khaùc. Cuï thoï neân ñeán hoûi, Phaät daïy theá naøo toâi seõ phuïng haønh haïnh ñaàu ñaø theo”. Phaät ôû trong Truùc Laâm gaàn ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông Xaù, luùc ñoù vua Taàn Tyø Ta La theo thöôøng phaùp moãi ngaøy ñeàu ñeán leã Phaät vaø Taêng roài nghe Phaät noùi phaùp, Phaät vì vua chæ baøy phaùp yeáu khieán vua ñöôïc lôïi hæ. Vua nghe phaùp xong leã Phaât lui veà roài ñeán choã ôû cuûa cuï thoï Taát Laân Giaø Baø Ta, luùc ñoù Taát Laân Giaø Baø Ta ñang töï tu boå phoøng xaù bò hö, töø xa thaáy vua ñeán beøn röûa tay chaân ñoùn tieáp vua, vua leã baùi roài baïch: “Thaùnh giaû phaûi töï lao taùc nhoïc nhaèn nhö vaäy sao?”, ñaùp: “Ñaïi vöông, phaøm laø ngöôøi xuaát gia phaûi töï laøm vieäc, toâi ñaõ xuaát gia ñaâu theå baûo ai laøm”, vua noùi: “Neáu nhö theá, toâi seõ cung caáp ngöôøi giuùp vieäc cho Thaùnh giaû”. Vua thænh nhö theá ñeán naêm laàn, moät ñeä töû cuûa toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta taùnh tình chaát tröïc beøn baïch vua: “Töø khi Ñaïi vöông höùa cung caáp ngöôøi giuùp vieäc cho thaày toâi, neáu thaày toâi nghe lôøi Ñaïi vöông chôø ñôïi ngöôøi giuùp vieäc ñeán maø khoâng töï tu boå phoøng xaù thì phoøng xaù ñeàu bò hö hoaïi heát”. Vua hoûi: “Thaùnh giaû, ta ñaõ töøng höùa cung caáp ngöôøi giuùp vieäc sao?”, ñaùp: “Khoâng nhöõng moät laàn maø ñeán naêm laàn”. Vì vieäc nöôùc baän roän neân vua khoâng nhôù, nhöng phaùp thöôøng cuûa vua laø vua noùi ra ñieàu gì lieàn coù quan ghi cheùp, vua hoûi quan ghi cheùp: “Ta ñaõ töøng höùa

cung caáp ngöôøi giuùp vieäc sao?”, ñaùp laø thaät, vua noùi vôùi ngöôøi ñeä töû cuûa toân giaû: “Neáu ñaõ traûi qua naêm laàn thì nay ta cung caáp naêm traêm tònh nhôn ñeå giuùp vieäc”. Noùi roài vua lieàn baûo ñaïi thaàn cung caáp naêm traêm ngöôøi cho Thaùnh giaû sai khieán, Taát Laân Giaø Baø Ta lieàn baïch vua: “Nay Ñaïi vöông cung caáp ñeán naêm traêm ngöôøi giuùp vieäc thì toâi bieát duøng vaøo vieäc gì?”, vua noùi: “Xin Thaùnh giaû nhaän ñeå giuùp vieäc cho Taêng chuùng”, ñaùp: “nhö lôøi vua noùi thì xin ñôïi toâi ñeán baïch Phaät”, vua noùi: “Thaùnh giaû haõy ñeán baïch Phaät”. Taát Laân Giaø Baø Ta ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu vì chuùng taêng thì coù theå nhaän”. Taát Laân Giaø Baø Ta vaâng lôøi Phaät nhaän soá ngöôøi giuùp vieäc naøy, soá ngöôøi giuùp vieäc naøy tuy ñöôïc giao cho Taêng nhöng vaãn chöa thoâi vieäc cuûa vua, hoï ñeán baïch vôùi toân giaû: “Ban ñaàu nghe noùi ñeán giuùp vieäc cho Taêng, chuùng con raát vui möøng, nhöng treân thöïc teá chuùng con phaûi kieâm caû hai vieäc”. Toân giaû noùi: “Caùc vò chôù lo, toâi seõ vì caùc vò taâu laïi vôùi vua”. Thôøi gian sau nhaø vua ñeán, toân giaû lieàn noùi: “Hoài ñoù Ñaïi vöông caáp ngöôøi giuùp vieäc cho chuùng taêng, Ñaïi vöông coù sanh taâm hoái tieác khoâng?”, ñaùp laø khoâng coù hoái tieác, toân giaû hoûi: “Neáu thaät nhö vaäy thì sao soá ngöôøi aáy chöa ñöôïc mieãn vieäc cuûa vua?”. Vua nghe roài lieàn ra lònh cho

ñaïi thaàn: “Soá ngöôøi giuùp vieäc cho chuùng taêng ñöôïc mieãn vieäc cuûa vua”. Ñaïi thaàn vaâng lôøi lieàn cho mieãn heát, thôøi gian sau trong cung caàn ngöôøi xaây döïng, Ñaïi thaàn goïi veà giuùp vieäc thì khoâng ai ñeán, ngay caû nhöõng ngöôøi khoâng caáp cho chuùng taêng cuõng noùi doái laø ñaõ caáp cho taêng, khoâng chòu ñeán. Ñaïi thaàn lieàn ñem vieäc naøy taâu vua, vua noåi giaän noùi: “Neáu hoï ñaõ noùi nhö vaäy thì trôû laïi nhö cuõ, töø nay nhöõng ngöôøi ñaõ caáp cho chuùng taêng trôû laïi kieâm laøm caû hai vieäc nhö tröôùc kia”. Soá ngöôøi giuùp vieäc aáy nghe roài lieàn ñeán baïch vôùi toân giaû: “Chuùng con töø nay phaûi kieâm laøm caû vieäc trong cung, xin Thaùnh giaû ñeán taâu vua giuùp chuùng con”. Toân giaû nghe roài lieàn ñeán choã vua taâu: “Vua caáp ngöôøi giuùp vieäc cho Taêng nay ñaõ hoái tieác roài sao?”, vua noùi: “Lôøi Thaùnh giaû coù yù gì?”, ñaùp: “Vì soá ngöôøi aáy nay laïi phaûi kieâm caû vieäc trong cung”, vua noùi: “Thaùnh giaû, vì trong cung nay coù vieäc caàn ngöôøi, ñaïi thaàn keâu hoï veà laøm, hoï ñeàu noùi laø ñaõ laøm cho Taêng, ngöôøi khoâng caáp cho Taêng cuõng noùi doái laø ñaõ laøm cho taêng khoâng chòu ñeán. Ñeå khoûi phaûi xen taïp vôùi ngöôøi laøm vieäc trong cung, mong Thaùnh giaû laäp rieâng moät phöôøng cho tònh nhôn”. Toân giaû taâu: “Toâi seõ veà baïch Phaät”, vua noùi: “Neân nhö theá”. Toân giaû trôû veà baïch Phaät, Phaät noùi: “Nay ta cho pheùp laäp rieâng moät phöôøng cho tònh nhôn”. Luùc ñoù caùc Bí- soâ khoâng bieát neân xaây caát nôi naøo cho thích hôïp, Phaät noùi: “Neân choïn ôû giöõa tinh xaù vaø vöông thaønh, nôi nghe ñöôïc tieáng goïi nhau thì xaây caát”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 69

Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ñeán baùo cho Ñaïi thaàn bieát, Ñaïi thaàn baïch vua, vua noùi: “Haõy laøm theo lôøi Phaät daïy”. Ñaïi thaàn lieàn loan baùo cho caùc tònh nhôn: “Nay Taêng laäp rieâng moät phöôøng cho nhöõng ngöôøi giuùp vieäc chuùng taêng, caùc ngöôi neân taäp trung laïi ñeán ôû trong khu vöïc ñoù”. Caùc tònh nhôn nghe roài lieàn cuøng nhau ñeán ôû trong phöôøng rieâng cuûa mình, sau ñoù thöôøng xuyeân ñeán Truùc Laâm giuùp vieäc, caùc Bí-soâ noùi: Nghieäp naøo thanh tònh thì neân laøm, nghieäp khoâng thanh tònh thì khoâng neân laøm, do laøm nghieäp thanh tònh neân goïi laø tònh nhôn”. Caùc tònh nhôn naøy vaø ngöôøi giöõ vöôøn cuûa taêng thöôøng xuyeân lui tôùi trong Truùc Laâm laøm oàn aøo gaây naùo ñoäng, trôû ngaïi caùc Bí-soâ thieàn haønh haïnh ñaàu ñaø. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñöøng keâu taäp hoïp thöôøng xuyeân, chæ keâu ñeán khi naøo caàn maø thoâi”. Luùc ñoù caùc tònh nhôn caàn côm aên aùo maëc, caùc Bí-soâ khoâng bieát cung caáp nhö theá naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: “Ngöôøi ñöôïc taêng sai thì neân cung caáp y thöïc, ngöôøi khoâng ñöôïc sai thì chôù neân cung caáp, coù ngöôøi giaø bònh cuõng neân cung caáp y thöïc vaø thuoác men”. Thôøi gian sau tôùi phieân OÂ-ba-nan-ñaø laøm tri söï cuûa Taêng lieàn baûo caùc tònh nhôn moãi saùng sôùm phaûi ñeán giuùp vieäc. Luùc ñoù trong thaønh Vöông Xaù, caùc Bí-soâ haï an cö vöøa xong, trong thôøi gian naøy coù boïn giaëc muøa thu thöôøng hay cöôùp phaù, chuùa giaëc noùi: “Chuùng ta neân laøm gì ñeå troïn naêm khoûi phaûi vaát vaû maø vaãn ñöôïc an laïc thoï duïng?”. Trong boïn giaëc coù moät ngöôøi töøng phuïc dòch cho Taêng neân raát am

hieâu vieäc taêng, lieàn baùo cho chuùa giaëc bieát: “Trong Truùc Laâm coù phöôøng cuûa tònh nhôn chöùa nhieàu taøi vaät, neáu ñeán ñoù cöôùp aét seõ tron naêm no ñuû”. Moät ngöôøi trong boïn giaëc noùi: “Caùc Bí-soâ laø chuû cuûa tònh nhôn, haèng ngaøy phaûi ñi khaát thöïc coøn chöa ñuû nuoâi thaân, huoáng chi tònh nhôn laøm gì coù nhieàu taøi vaät?”, teân giaëc aáy lieàn noùi: “Caùc oâng khoâng bieát caùc Bí-soâ tuy khaát thöïc nhöng ñöôïc hueä thí raát nhieàu, laïi coøn töï tìm caàu. Taøi vaät cuûa hoï ngöôøi trong thaønh Vöông Xaù coøn khoâng baèng, huoáng chi tònh nhôn laïi khoâng coù taøi vaät hay sao?”. Sau khi baøn baïc xong, boïn giaëc quyeát ñònh ngay trong ñeâm ñoù ñeán trong phöôøng tònh nhôn cöôùp taøi vaät. Luùc ñoù coù moät thieân nhôn raát toân kính toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta lieàn ñeán baùo cho toân giaû bieát ñeå cöùu giuùp hoï. Nghe bieát tin naøy toân giaû suy nghó: “Neáu ta khoâng cöùu thì caùc tònh nhôn maát heát taøi vaät seõ saàu khoå, ta neân hieän thaàn löïc giuùp hoï”, nghó roài toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta lieàn hoùa moät böùc töôøng ñoàng bao quanh phöôøng tònh nhôn. Luùc ñoù boïn giaëc ñaõ cöôùp ñöôïc taøi vaät muoán mang ra khoûi phöôøng tònh nhôn thì thaáy böùc töôøng ñoàng bao qua- nh, khoâng coù loái ra. Taâm sanh kinh sôï lieàn boû taøi vaät xuoáng thì khoâng coøn thaáy böùc töôøng ñoàng bao quanh nöõa, nhöng khi mang taøi vaät leân thì

böùc töôøng ñoàng laïi hieän ra, nhö vaäy ñeán baûy laàn. Boïn giaëc kinh sôï noùi vôùi nhau: “Caùc ngöôi bieát khoâng, chaéc coù Thaùnh giaû ñaày ñuû oai ñöùc hieän thaàn löïc giöõ gìn nhöõng taøi vaät naøy, chuùng ta neân boû taøi vaät laïi roài chaïy ra khoûi choã naøy”, noùi xong boïn giaëc lieàn gom taøi vaät laïi moät choã roài boû chaïy. Luùc ñoù caùc tònh nhôn chôït thöùc giaác thaáy taøi vaät ñeàu bò troäm heát lieàn la lôùn laø giaëc cöôùp roài chaïy khaép trong phöôøng tìm kieám, khoâng ngôø thaáy nhöõng taøi vaät bò troäm ñöôïc chaát ñoáng moät nôi. Hoï vui möøng mang taøi vaät trôû veà roài nguû laïi, trong giaác moäng vò thieân nhôn kia noùi cho hoï bieát: “Taøi vaät cuûa caùc ngöôi bò giaëc muøa thu troäm laáy ñi ñeàu do thaùnh giaû Taát Laân Giaø Baø Ta duøng thaàn löïc giöõ laïi”. Saùng hoâm sau hoï noùi vôùi nhau: “Taøi vaät cuûa chuùng ta khoâng bò maát ñeáu laø nhôø thaàn löïc cuûa toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta, chuùng ta neân ñoùng goùp taøi vaät ñeå cuùng döôøng Thaùnh giaû”. Baùn baïc xong hoï taém röûa, maëc aùo traéng môùi, trang söùc höông thôm mang taùi vaät cuùng döôøng ñeán trong Truùc Laâm. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñang caàm chìa khoùa ra môû coång chuøa, queùt doïn trong chuøa thaùp roài leân gaùc chuoâng ñaùnh kieàn chuøy. Nhìn ra xa troâng thaáy ñaùm tònh nhôn maëc aùo traéng môùi trang söùc ñeïp ñeõ treân ñöôøng tôùi chuøa, OÂ-ba-nan- ñaø suy nghó: “Khoâng bieát nhöõng ngöôøi ñang ñeán kia laø thöông chuû, tröôûng giaû hay cu só naøo maø môùi saùng sôùm ñaõ ñeán”. Khi hoï ñeán gaàn OÂ- ba-nan-ñaø môùi nhaän ra laø caùc tònh nhôn lieàn noåi giaän noùi voïng xuoáng: “Ta chöa baûo ñeán, môùi saùng sôùm caùc ngöôi ñeán laøm gì?”, caùc tònh nhôn noùi: “Thaùnh giaû, ñeâm qua neáu khoâng nhôø thaàn löïc cuûa toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta cöùu giuùp thì taøi vaät cuûa chuùng toâi ñaõ bò giaëc muøa thu troäm laáy heát roài, neân saùng sôùm chuùng toâi ñeán ñeå cuùng döôøng Thaùnh giaû”. OÂ-ba- nan-ñaø noùi: “Caùc ngöôi

döïa vaøo thaàn löïc cuûa keû aáy maø môùi saùng sôùm laøm oàn aøo nhö theá phaûi khoâng? Ta seõ taùc phaùp trò phaït keû aáy". Noùi roài lieàn keâu luïc chuùng cuøng ñeán choã toân giaû Taát Laân Giaø Baø Ta noùi: "Thöôïng toïa cho pheùp chuùng toâi gaïn hoûi moät vieäc", ñaùp cöù hoûi, luïc chuùng hoûi: "Nghe noùi trong phöôøng tinh nhôn bò cöôùp, Thöôïng toïa ñaõ duøng thaàn löïc giöõ laïi nhöõng taøi vaät ñaõ bò cöôùp laø hö hay thaät?", ñaùp laø thaät, luïc chuùng noùi: "Chuùng toâi bieát Thöôïng toïa ñaõ truï trong tónh löï ñöôïc giaûi thoaùt thaéng laïc, nhöng khoâng bieát Thöôïng toïa coù töø bi. Tuy coù töø bi nhöng khoâng phoå caäp, ñoái vôùi tònh nhôn thì töø bi hoä nieäm coøn ñoái vôùi boïn giaëc thì bao vaây khuûng boá hoï baèng töôøng ñoàng. Hôn nöõa taøi vaät ñaõ thuoäc ngöôøi khaùc cöôõng ñoaït laïi laø phaïm toäi, Thöôïng toïa neân nhö phaùp saùm hoái". Söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö treân cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät hoûi Taát Laân Giaø Baø Ta: "Thaày duøng taâm gì hieän thaàn löïc ñeå giöõ laïi taøi vaät cuûa caùc tònh nhôn?". Taát Laân Giaø Baø Ta lieàn keå laïi

söï vieäc treân, Phaät nghe roài baûo caùc Bí-soâ: "Taát Laân Giaø Baø Ta duøng taâm naøy maø hieän thaàn löïc ñeå giöõ laïi taøi vaät cho caùc tònh nhôn thì khoâng phaïm. Laïi nöõa nhöõng tröôøng hôïp sau ñaây ñeàu khoâng phaïm, ñoù laø ban ñaàu chöa cheá giôùi, cuoàng si taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch".

72 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 6

Hoïc Xöù Thöù Ba: ÑOAÏN MAÏNG NGÖÔØI

Toång Nhieáp Tuïng: Duyeân ñaàu Ñaø-saùch-ca Noäi thaân v.v... haønh saùt Ñoäc haïi khôûi thaây quyû Sau luaän vieäc nhaø taém. Bieät Nhieáp Tuïng: Ñaø Saùch Ca, Ba Laïc Thieän ngöõ vaø Kieát töôøng Baùt, y vaø truïc thai Tröôûng giaû Loäc, phaïm chí. 1. Tröôøng hôïp Ñaø Saùch Ca: Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , coù hai Bí-soâ moät teân laø Ñaø-saùch-ca, moät teân laø Ba- laïc-ca cuøng nhau keát baïn. Thôøi gian sau Ba Laïc maéc bònh, Ña-saùch-ca laøm ngöôøi khaùn bònh, moät hoâm vaøo luùc nöûa ñeâm Ba-laïc-ca boång khoùc la lôùn tieáng, khi Ñaø-saùch-ca hoûi thì Ba-laïc-ca noùi laø bò ñoùi khaùt böùc baùch, Ñaø-saùch-ca lieàn noùi: "Cuï thoï ôû trong phaùp xuaát gia caàn phaûi öùc cheá, neáu coù thöùc aên maø khoâng coù ngöôøi trao cho thì cuõng khoâng ñöôïc aên, huoáng chi hieän giôø khoâng coù thöùc aên". Ba-laïc-ca cöù khoùc la nhö vaäy cho ñeán saùng, Ñaø-saùch-ca noùi: "Cuï thoï daäy suùc mieäng ñaùnh raêng, toâi ñeán choã thaày thuoác hoûi thaêm veà chöùng bònh cuûa cuï thoï". Ñaø-saùch-ca lieàn ñeán choã thaày thuoác hoûi: "Hieàn thuû, nay coù Bí-soâ khi bònh cöù la khoùc nhö con nít, coù phöông thuoác naøo chöõa ñöôïc bònh cuûa thaày aáy", ñaùp: "Thaùnh giaû, bònh cuûa Bí-soâ ñoù neân uoáng thuoác ". Ñaø-saùch-ca vöøa ñi

khoûi, Ba- laïc-ca thöùc daäy suùc mieäng..., caùc Bí-soâ hoûi: “Cuï thoï taïi sao cöù khoùc la

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 73

suoát ñeâm nhö theá?”, ñaùp: “Toâi bò ñoùi khaùt böùc baùch”. Coù moät Bí-soâ hoûi: “Toâi coù nöôùc chaùo, cuï thoï uoáng khoâng?”, ñaùp uoáng, moät Bí-soâ khaùc laïi hoûi: “Toâi coù söõa, baùnh, canh thòt... cuï thoï aên khoâng?”, ñaùp aên. AÊn uoáng no buïng roài, Ba-laïc-ca vaøo phoøng naèm treân giöôøng, vöøa luùc ñoù Ñaø-saùch-ca trôû veà vôùi nhöõng thöù thuoác maø thaày thuoác baûo neân uoáng. Ñaø-saùch-cabaûo Ba-laïc-ca ngoài daäy roài baûo ngöôøi mang thöùc aên tôùi cho Ba-laïc-ca, Ba-laïc-ca chæ muùc vaøi muoãng roài laïi naèm xuoáng, Ñaø-saùch-ca hoûi côù sao thì Ba-laïc-ca noùi laø khoâng muoán aên. Ñaø-saùch-ca noùi: “Cuï thoï suoát ñeâm la khoùc ñoøi aên, baây giôø coù thöùc aên mang ñeán laïi noùi khoâng muoán aên, neáu cöù nhö vaäy e cuï thoï khoâng qua khoûi”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ lieàn keå laïi söï vieäc vaø noùi: “Ba-laïc-ca ñaõ no neâ roài”, Ñaø-saùch-ca hoûi laïi Ba-laïc-ca coù thaät nhö vaäy khoâng, Ba-laïc-ca xaáu hoå noùi laø thaät. Ñaø-saùch-ca noåi giaän noùi: “Toâi vì lo laéng cho cuï hoï maø y baùt khaùnh taän, boû pheá vieäc tu nghieäp thieän, trong khi ñoù cuï thoï laïi khoâng kieâng cöõ, thaø uoáng thuoác ñoäc coøn hôn laø aên nhöõng thöùc aên kieâng cöõ nhö theá”. Nghe Ñaø-saùch-ca quôû traùch, Ba-laïc-ca caûm thaáy xaáu hoå thaàm nghó: “Laønh thay lôøi traùch moùc cuûa ñoàng phaïm haïnh: Thaø uoáng thuoác ñoäc coøn hôn aên nhöõng thöùc aên kieâng cöõ nhö theá, ta nay neân uoáng thuoác ñoäc”. Suy nghó roài lieán ngoài daäy luïc tìm trong tuû thuoác thaáy coù thuoác ñoäc lieàn laáy uoáng, uoáng xong bò thuoác coâng phaït caû ngöôøi choaùng vaùng, ñoâi maét nhaém nghieàn, mieäng suûi boït khoùc keâu: “Ñaø-saùch-ca, toâi cheát maát”. Ñaø-saùch-ca nghe keâu kinh hoaøng chaïy ñeán hoûi, Ba-laïc-ca noùi: “Nghe cuï thoï noùi ñaõ vaát vaû vì toâi maø toâi laïi khoâng kieâng cöõ, thaø uoáng thuoác ñoäc coøn hôn aên nhöõng thöùc aên kieâng cöõ nhö theá, toâi töï caûm thaáy xaáu hoå neán ñaõ tìm thuoác ñoäc ñeå uoáng”. Ñaø-saùch-ca nghe xong bi caûm noùi: “Taïi sao cuï thoï laøm vieäc ngu ngoác nhö vaäy chöù!”, noùi xong lieàn chaïy ñi keâu thaày thuoác ñeán, nhöng vì thuoác ñoäc quaù maïnh khoâng theå keùo daøi maïng soáng, khi Ñaø-saùch-ca trôû veà thì Ba- laïc-ca ñaõ qua ñôøi. Ñaø-saùch-ca hoái haän suy nghó: “Haù chaúng phaûi chính ta ñaõ khuyeân Ba-laïc-ca uoáng thuoác ñoäc maø cheát sao”, beøn ñem söï vieäc baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñaø-saùch-ca khoâng coù taâm saùt neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân noùi vôùi ngöôøi bònh nhöõng lôøi nhö vaäy khieán ngöôøi bònh nghe roài töï tìm ñeán caùi cheát, neáu ai noùi lôøi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Theá Toân chöa ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thinh vaên. 2. Tröôøng hôïp Thieän Ngöõ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät teân laø Thieän Ngöõ, moät teân laø Kieát Töôøng cuøng nhau keát baïn. Bí-soâ Thieän Ngöõ laø boû ngheà thôï saên maø xuaát gia, coøn Bí-soâ Kieát Töôøng

laø boû neáp soáng tröôûng giaû maø xuaát gia. Luùc ñoù coù hai ñoàng töû laø chaùu ngoaïi cuûa Thieän Ngöõ vì cha meï ñaõ qua ñôøi neân löu laïc ñeán röøng Theä- ña, ñuùng luùc Thieân Ngöõ vöøa ñi ra troâng thaáy bieát laø chaùu ngoaïi lieàn hoûi thaêm, môùi bieát cha meï chuùng ñaõ qua ñôøi lieàn rôi nöôùc maét. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy beøn hoûi hai ñoàng töû laø ai, Thieän Ngöõ ñaùp laø chaùu ngoaïi, caùc Bí- soâ noùi: "Neáu laø chaùu keâu baèng caäu thì neân ñem veà nuoâi döôõng", Thieän Ngöõ noùi: "Toâi khaát thöïc coøn khoâng ñuû nuoâi thaân laøm sao nuoâi theâm hai ñöùa chaùu naøy", caùc Bí-soâ noùi: "Haõy baûo hai chaùu laøm chuùt vieäc nhoïc cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ seõ sôù bôùt côm trong baùt cho hai chaùu ñöôïc no ñuû". Thieän Ngöõ nghe lôøi ñem hai chaùu veà nuoâi, hai ñöùa chaùu naøy baåm taùnh sieâng naêng thaùo vaùt, kheùo bieát haàu haï vaø cung kính caùc Bí-soâ neân caùc Bí-soâ raát thöông meán cung caáp cho y thöïc ñaày ñuû nuoâi döôõng hai ñoàng töû naøy cho ñeán tröôûng thaønh. moät hoâm hai ñoàng töû ñöùng chôi beân ngoaøi, coù maáy ngöôøi thôï saên quen bieát ñuoåi theo moät con nai chaïy ñeán troâng thaáy chuùng lieàn hoûi: "Taïi sao chuùng baây laïi ñöùng ôû ñaây?", ñaùp: "Caäu cuûa chaùu xuaát gia ôû trong ñaây, chuùng chaùu hieän ñang ôû vôùi caäu", thôï saên noùi: "Caäu cuûa chuùng baây khoâng töï nuoâi soâng ñöôïc neân môùi xuaát gia ôû trong ñaây, chuùng baây khoûe maïnh nhö theá haù khoâng töï nuoâi soáng ñöôïc hay sao, phaûi laäp chí hoïc ngheà nghieäp cuûa cha oâng", ñaùp: "Caäu cuûa chaùu coù thaâm aân, chaùu phaûi veà hoûi yù kieán cuûa caäu roài môùi quyeát ñònh". Hai ñoàng töû trôû veà ñeán choã Thieän Ngöõ noùi: "Thaùnh giaû, hai chaùu phaûi laäp chí hoïc ngheà nghieäp cuûa cha oâng neân ñeán caùo töø Thaùnh giaû", Thieän Ngöõ noùi: "Chuùng ta ñaõ duøng cuûa tín thí nuoâi döôõng hai chaùu neân ngöôøi, sao hai chaùu laïi quay veà hoïc theo haïnh aùc", hai ñoàng töû noùi: "Tuy ñoù laø haïnh aùc nhöng laøm ngöôøi ai laïi boû ngheà nghieäp cuûa cha oâng", noùi xong caû hai ñeàu boû veà laøm ngheà saên baén ñeå töï nuoâi soáng. Thôøi gian sau Bí-soâ Kieát Töôøng maéc bònh naëng, Bí-soâ Thieän Ngöõ laøm ngöôøi nuoâi bònh, luùc ñoù Kieát Töôøng bò côn bònh haønh haï beøn suy nghó: "Tröôùc nay ta trì giôùi khoâng laøm ñieàu aùc, thieân ñöôøng giaûi thoaùt nhö caùch moät böùc maøn moûng. Nay ta neân töø boû thaân ñau khoå naøy ñeå sanh veà coõi thuø thaéng", laïi nghó: "Nhöng ai seõ haønh saùt ñeå ñoaïn maïng soáng giuùp ta? AØ, hai ñöùa chaùu cuûa Bí-soâ Thieän Ngöõ, baåm taùnh thoâ baïo coù theå ñoaïn maïng soáng giuùp ta, ta khoûi phaûi nhôø ai khaùc". Suy nghó roài lieàn hoûi Thieän Ngöõ: "Hai ñöùa chaùu ngoaïi cuûa cuï thoï hieän nay ôû ñaâu?", ñaùp: "Toâi khoâng muoán nghe ñeán teân cuûa chuùng nöõa, toâi ñaõ duøng cuûa tín thí nuoâi döôõng chuùng, nay chuùng trôû laïi laøm nghieäp aùc nhö toå phuï noù ñaõ laøm, ñoù laø ngheà saên baén gieát haïi chuùng sanh ñeå töï nuoâi soáng". Kieát Töôøng noùi: "Khoâng neân hieàm haän hai chaùu, duø sao khi hai chaùu coøn ôû röøng Theä-ña cho ñeán con truøng con

kieán chuùng cuõng khoâng gieát haïi. Do ngöôùi aùc khuyeán duï neân chuùng môùi trôû veà haønh nghieäp aùc, cuï thoï neân khuyeân chuùng lìa xa nhöõng ngöôøi aùc ñoù, neáu cuï thoï coù gaëp chuùng neân goïi veà ñaây giuùp ñôõ toâi luùc ñang bònh naëng, nhöõng luùc cuï thoï ñi vaéng toâi khoâng bieát nhôø ai". Moät hoâm Thieän Ngöõ ñi khaát thöïc troâng thaáy hai chaùu ñang baùn thòt ôû trong moät cöûa haøng thòt, hai ñöùa chaùu töø xa troâng thaáy caäu lieàn chaïy ñeán ñaûnh leã, Thieän Ngöõ giaän noùi: "Ta vôùi hai chaùu ñaâu coù thaân thuoäc gì?", ñaùp: Thaùnh giaû laø caäu cuûa hai chaùu", laïi hoûi: "Cuï thoï Kieát Töôøng coù thaân thuoäc gì?", ñaùp: Cuõng laø caäu cuûa hai chaùu". Thieän Ngöõ noùi: "Cuï thoï Kieát Töôøng hieän ñang bònh naëng, hai chaùu coù laàn naøo gheù thaêm chöa?", ñaùp: "Hai chaùu quaû thaät khoâng hay bieát, baây giôø hai chaùu seõ ñeán thaêm, caäu muoán chaùu laøm gì?, Thieän Ngöõ noùi: "Neáu thaày aáy baûo hai chaùu laøm gì, hai chaùu cöù laøm theo", noùi roài boû ñi. Hai ñoàng töû naøy ñeán choã Bí-soâ Kieát Töôøng ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Kieát Töôøng hoûi: Thaùnh giaû Thieän Ngöõ laø gì cuûa hai chaùu?", ñaùp: "Laø caäu cuûa hai chaùu", laïi hoûi: "Ta laø gì cuûa hai chaùu?", ñaùp: "Cuõng laø caäu cuûa hai chaùu", laïi hoûi: "Ta maéc bònh naëng sao hai chaùu khoâng ñeán thaêm?", ñaùp: "Hai chaùu quaû thaät khoâng bieát, hoài naûy nghe caäu chaùu noùi, hai chaùu lieàn ñeán thaêm Thaùnh giaû". Kieát Töôøng noùi: "Hai chaùu coù muoán ta sanh leân coõi trôøi khoâng?", ñaùp: "Raát muoán", Kieát Töôøng noùi: "Hieän giôø thieân ñöôøng giaûi thoaùt ñoái vôùi ta nhö caùch moät böùc maøn moûng, ta muoán boû thaân ñau khoå naøy ñeå sanh veà thaéng xöù, ta nhôø hai chaùu ñoaïn maïng caên naøy giuùp ta", ñaùp: "Ñaâu theå ñöôïc, neáu coù keû naøo ñoù ñeán haïi caäu, chaùu seõ gieát keû aáy chöù ñaâu coù chuyeän chaùu ñoaïn maïng caên cuûa caäu", Kieát Töôøng noùi: "Chaúng leõ Thieän Ngöõ khoâng noùi vôùi hai chaùu ta baûo laøm gì hai chaùu cöù laøm theo hay sao?", ñaùp: "Caäu coù noùi nhö vaäy", Kieát Töôøng noùi: "Neáu vaäy thì neân nghe lôøi ta ñoaïn maïng caên naøy giuùp ta". Hai ñöùa chaùu nghe roài cuøng baøn baïc: "Haù chaúng phaûi caäu cuûa chuùng ta ñaõ truø löôïng tröôùc neân keâu chuùng ta ñeán thaêm bònh ñeå laøm vieäc naøy hay sao". Baøn baïc xong moät trong hai ñöùa caàm con dao beùn chaët ñöùt yeát haàu cuûa Kieát Töôøng roài laáy taám baïch ñieäp phuû leân töû thi. Vöøa luùc aáy Thieän Ngöõ trôû veà noùi: "Hai chaùu troâng coi ngöôøi bònh ñaâu neân ñeå cho nguû nhö theá?", ñaùp: "Ngöôøi caäu naøy seõ khoâng daäy nöõa ñaâu". Thieän Ngöõ nghe noùi kinh haõi beøn hoûi roõ söï vieäc, hai ñöùa chaùu lieàn keå laïi söï vieäc ñaõ xaûy ra, Thieän Ngöõ kinh hoaøng ñeán giôû taám baïch ñieäp ra xem, troâng thaáy Kieát Töôøng bò gieát nhö vaäy trong loøng heát söùc hoái haän töï nghó: "Haù chaúng phaûi ta laø ngöôøi tìm ngöôøi caàm dao gieát cheát keû khaùc hay sao?", lieàn ñem söï vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng coù taâm saùt neân khoâng

phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân sai ngöôøi voâ trí chaêm soùc ngöôøi bònh, neáu coù duyeân söï phaûi ra ñi phaûi chæ daïy caën keû ngöôøi nuoâi bònh khoâng hieåu bieát, chôù ñeå ngöôøi bònh phi lyù bò haïi, hoaëc teù ngaõ trong nöôùc löûa

hoaëc aên thöùc aên ñoäc... Taát caû ñeàu phaûi caån thaän ñeà phoøng, khoâng ñeå cho ngöôøi bònh bò toån haïi, neáu Bí-soâ naøo sai ngöôøi voâ trí chaêm soùc ngöôøi bònh maø khoâng kheùo chæ daïy maø ra ñi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù naøy. 3. Tröôøng hôïp vì y baùt: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù coù moät Bí-soâ baùt thöôøng ngaøy thoï duïng bò maát maøu vaø luûng chaûy, caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn noùi: "Baùt thöôøng thoï duïng cuûa cuï thoï ñaõ maát maøu vaø luûng chaûy, sao khoâng nung treùt laïi?", ñaùp: "Nung treùt laïi phaûi caàn nhieàu vaät duïng nhö ngoùi beå, phaân boø, daàu meø...", caùc Bí-soâ noùi: "Neáu khoâng coù caùi baùt laønh thì laøm sao khaát thöïc töï nuoâi soáng ñöôïc?", ñaùp: "Khoâng coù caùi baùt laønh taát nhieân khoâng theå khaát thöïc töï soáng, nhöng coù moät Bí-soâ ôû taïi , ñang bònh naëng khoâng bao laâu nöõa seõ qua ñôøi. Bí-soâ ñoù coù caùi baùt raát toát coù theå thoï duïng ñöôïc, ñôïi vò aáy qua ñôøi toâi seõ laáy duøng". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: "Cuï thoï chæ vì caùi baùt maø sanh taâm Chieân-ñaø- la cöïc aùc nhö vaäy hay sao?". Bí-soâ naøy nghe roài caûm thaáy xaáu hoå hoái haän töï nghó khoâng bieát mình coù phaïm toäi hay khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng coù taâm nguyeän caàu cho vò kia cheát neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân vì caùi baùt maø sanh taâm Chieân-ñaø-la cöïc aùc nhö vaäy, neáu khôûi taâm naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp. Caùc Bí-soâ phaûi hoä trì baùt nhö giöõ troøng maét, choã caàn treùt thì treùt, baùt caàn nung laïi thì neân nung laïi; neáu Bí-soâ naøo coù baùt caàn phaûi nung treùt laïi maø khoâng chòu laøm thì phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù coù moät Bí-soâ y Taêng-giaø-chi ñaõ cuõ raùch vaø dô baån, caùc Bí-soâ thaáy vaäy noùi: "Y Taêng-giaø-chi cuûa cuï thoï ñaõ cuõ raùch vaø dô baån sao khoâng giaët nhuoäm vaø vaù laïi", ñaùp: "Neáu giaët nhuoäm vaù laïi phaûi caàn nhieàu vaät duïng nhö thuoác nhuoäm, kim chæ, cuûi noài ...", caùc Bí-soâ noùi: "Neáu khoâng coù y laøm sao che thaân?", ñaùp: "khoâng coù y taát nhieân khoâng theå che thaân, nhöng coù moät Bí-soâ ôû taïi , ñang maéc bònh naëng khoâng bao laâu seõ qua ñôøi, vò aáy coù Taêng-giaø-chi coøn môùi coù theå thoï duïng ñöôïc, ñôïi chöøng naøo vò aáy qua ñôøi toâi seõ laáy duøng", caùc Bí-soâ nghe roài noùi: "Cuï thoï vì y maø sanh taâm Chieân-ñaø-la cöïc aùc nhö vaäy sao?". Bí-soâ nghe roài caûm thaáy xaáu hoå hoái haän töï nghó khoâng bieát mình coù phaïm toäi hay khoâng, lieàn ñem vieäc

naøy baïch caùc Bí-soâ , caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng coù taâm nguyeän cho vò kia cheát neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân vì y maø sanh taâm Chieân-ñaø-la cöïc aùc nhö vaäy, ai khôûi taâm nhö thaá phaïm toäi Vieät phaùp. Laïi nöøa caùc Bí-soâ phaûi hoä trì y nhö da treân thaân, caàn giaët nhuoäm vaù laïi thì neân tuøy vieäc maø laøm, neáu khoâng laøm phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù naøy. 4. Tröôøng hôïp

tuøy hæ laøm ñoïa thai: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû teân laø Thaéng Quaân giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû. OÂng cöôùi moät ngöôøi con gaùi cuøng doøng toäc laøm vôï, khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï coù thai, sau chín thaùng sanh moät con trai töôùng maïo ñoan nghieâm khieán ai cuõng yeâu meán. Traûi qua hai möôi moát ngaøy gia toäc vui möøng môû hoäi, ngöôøi cha boàng con ra hoûi toân thaân neân ñaët teân cho chaùu laø gì, moïi ngöôøi luaän baøn roài noùi: “Con trai cuûa Thaéng Quaân neân ñaët teân laø Ñaïi Quaân”. Thôøi gian khoâng laâu sau ngöôøi vôï laïi sanh theâm moät con trai, dung maïo kyø ñaëc hôn anh gaáp boäi phaàn, laø em cuûa Ñaïi Quaân neân ñaët teân laø Tieåu Quaân. Thôøi gian sau vôï cuûa Thaéng Quaân qua ñôøi, thi haøi ñöôïc ñöa vaøo röøng hoûa taùng, Thaéng Quaân töï nghó: “Neáu ta laáy vôï nöõa e seõ xuùc naõo hai con, ta neân cöôùi vôï cho Ñaïi Quaân”. Cöôùi vôï cho Ñaïi Quaân xong, khoâng bao laâu sau Thaéng Quaân ñau yeáu luoân, duø coù thuoác thang ñaày ñuû nhöng söùc khoûe ngaøy caøng suy yeáu, ñeå khuyeân nhaéc hai con Thaéng Quaân noùi keä: “Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Leân cao aét teù naëng, Sum hoïp aét bieät ly, Coù soáng roài seõ cheát”. Noùi keä xong lieàn qua ñôøi, nghi leã hoûa taùng toå chöùc raát chu ñaùo. Ñaïi Quaân vì cha roäng tu nghieäp phöôùc, töï nghó: “Cha ta luùc coøn soáng lo lieäu moïi vieäc cho ta, nay ngöôøi qua ñôøi ta phaûi xoay sôû theá naøo ñeå gia nghieäp khoâng bò sa suùt. Ta neân mang tieàn baïc haøng hoùa sang phöông khaùc mua baùn caàu lôïi”. Nghó roài noùi vôùi Tieåu Quaân: “Em coù bieát khoâng, luùc cha coøn soáng lo lieäu moïi vieäc cho chuùng ta khoâng coù thieáu thoán, nay cha qua ñôøi chuùng ta phaûi töï kinh doanh caàu lôïi. Em ôû nhaø troâng coi gia nghieäp, anh sang phöông khaùc kinh doanh caàu lôïi moät thôøi gian roài seõ trôû veà”. Tieåu Quaân taùn thaønh yù kieán cuûa anh, Ñaïi Quaân lieàn mang theo tieàn baïc haøng hoùa ñeán phöông khaùc kinh doanh caàu lôïi, taát caû ñeàu thuaän lôïi nhö yù neân vieát thö veà cho em noùi raèng: “Anh raát an oån, vieäc mua baùn thuaän lôïi nhö yù, em ôû nhaø coi ngoù gia nghieäp”. Vì ham caàu lôïi neân caøng

78 BOÄ LUAÄT 7

ñi xa hôn, thôøi gian sau gôûi thö veà cho em noùi keä: “Do tham neân caàu lôïi Ñöôïc lôïi laïi sanh tham. Neân laøm khoâng neân laøm, Vì tham neân maát heát”. Cöù ñi nhö theá ñeán taän bieân phöông xa xoâi, traûi qua nhieàu naêm khoâng coøn tin töùc nöõa. Luùc ñoù ngöôøi vôï cuûa Ñaïi Quaân soáng höôûng thuï ñaày ñuû neân duïc tình phaùt sanh ñoái vôùi ngöôøi em choàng, nhöng Tieåu Quaân khoâng chaáp nhaän noùi raèng: “Chò daâu lôùn coi nhö meï”. Vì khoâng ñöôïc thuaän tình neân vôï Ñaïi Quaân buoàn baõ veà nhaø cha meï than thôû: “Con bò duïc tình böùc baùch, meï neân tìm cho con moät tröôïng phu khaùc”, baø meï noùi: “Tieåu Quaân dung maïo ñoan nghieâm sao con khoâng caàu?”, ñaùp: “Con ñaõ caàu nhöng ngöôøi aáy khoâng chaáp nhaän”. Baø meï noùi: “Con haù khoâng thaáy nhöõng ngöôøi vôï khaùc, choàng hoï ñi xa vaãn giöõ khí tieát sao con laïi coù yù khaùc ñeå rieâng mình chòu khoå?”, ñaùp: “Choàng hoï ñi xa vaãn coù tin töùc neân coøn coù hy voïng gaëp laïi nhau, coøn choàng cuûa con thì baët voâ aâm tín chaéc laø ñaõ cheát roài”. Baø meï ñuû caùch khuyeân nhuõ nhöng vôï Ñaïi Quaân vaãn buoàn baû öu saàu naèm maõi treân

giöôøng khoâng chòu daäy, coøn noùi: “Meï neân tìm cho con moät tröôïng phu khaùc, neáu khoâng con seõ boû troán ñi, khi ñoù caû hai hoï ñeàu mang tieáng xaáu”. Luùc ñoù cha meï beøn cuøng hoï haøng baøn baïc: “Chuùng ta neân laøm moät böûa tieäc môøi Tieáu Quaân ñeán, tieäc xong chuùng ta seõ noùi vôùi Tieåu Quaân laø chuyeän trong nhaø neân uyeån chuyeån giaûi quyeát, chò daâu cuûa Tieåu Quaân bò duïc tình böùc baùch, Tieåu Quaân neân baûo boïc chôù ñeå boû nhaø troán ñi khieán hai hoï ñeàu mang tieáng xaáu”. Tieåu Quaân ñeán döï tieäc nghe moïi ngöôøi noùi nhö vaäy lieàn suy nghó: “Chò daâu veà nhaø ta laøm daâu töø nhoû, ta khoâng neân ñeå chò aáy boû troán ñi khieán cho hai hoï ñeàu mang tieáng xaáu”. Nghó roài lieàn chaáp thuaän röôùc vôï Ñaïi Quaân trôû veà, cuøng nhau aên ôû chöa bao laâu thì ngöôøi vôï naøy coù thai, nhöõng ngöôøi baïn gaùi troâng thaáy lieàn hoûi: “Thai trong buïng cuûa chò töø ñaâu maø coù?”, ñaùp: “Töø khi choàng toâi ñi xa, toâi ôû nhaø thuû tieát sao caùc baïn laïi noùi nhö vaäy”. Trong soá ñoù coù moät ngöôøi baïn thaân noùi: “Chò muoán daáu nhöng töôùng buïng ñaõ hieän roõ ra roài”, ñaùp: “Toâi coù thai thì ñaõ sao?”, ngöôøi baïn lieàn hoûi laø cuûa ai, ñaùp laø cuûa Tieåu Quaân, ngöôøi baïn noùi: “Neáu laø cuûa Tieåu Quaân thì ñaâu coù loãi gì”. Thai trong buïng caøng ngaøy lôùn daàn, baát ngôø Tieåu Quaân nhaän ñöôïc thö cuûa Ñaïi Quaân gôûi veà noùi raèng: “Vieäc kinh doanh gaàn ñaây thuaän lôïi nhö yù, em chôù lo buoàn, khoâng bao laâu sau anh seõ trôû veà”. Ñoïc thö xong Tieåu Quaân hoái haän töï nghó: “Ta troâng thö anh nhö naéng troâng möa, töø laâu khoâng coù tin töùc cuõng khoâng thaáy trôû veà,

ta voâ taâm laáy vôï cuûa anh roài thì anh môùi trôû veà. Ngöôøi ñôøi coù noùi oan gia naëng nhaát khoâng gì hôn laø xaâm phaïm vôï ngöôøi khaùc. Anh ta veà bieát ñöôïc chaéc seõ khoâng tha thöù cho ta, ta nay neân troán ñi”, laïi nghó: “Queâ nhaø khoù töø boû, nay vua Thaéng Quang coi Thích Ca töû ñoàng nhö thaùi töû, töï taïi voâ ngaïi, ta neân ñeán ñoù caàu xuaát gia, anh ta trôû veà cuõng khoâng laøm gì ta ñöôïc”. Nghó roài Tieåu Quaân lieàn ñeán röøng Theä-ña gaëp moät Bí-soâ caàu xin xuaát gia, Bí-soâ noùi: “Taøi vaø maïng khoâng laâu beàn, coù theå töø boû maø xuaát gia laø toát”. Noùi roài cho Tieåu Quaân xuaát gia vaø thoï vieân cuï, daïy cho Tieåu Quaân haønh phaùp cuûa Bí-soâ roài noùi: “Cuï thoï, nai khoâng nuoâi nai, thaønh Thaát-la-phieät roäng lôùn thaày neân ñi khaát thöïc töï nuoâi thaân”. Tieåu Quaân vaâng lôøi saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, thöù lôùp ñeán nhaø cuûa mình, ngöôøi vôï töø xa troâng thaáy ñaám ngöïc hoûi vì sao, Tieåu Quaân noùi: “Naøng haù khoâng bieát toâi troâng ñôïi anh toâi nhö naéng troâng möa maø anh toâi laïi baët voâ aâm tín cuõng khoâng thaáy trôû veà. Toâi voâ taâm laáy vôï cuûa anh mình, anh toâi veà bieát ñöôïc chaéc seõ khoâng tha thöù cho toâi, cho neân toâi phaûi boû ñi xuaát gia”. Ngöôøi vôï noùi: “OÂng töï troán traùnh coøn toâi laøm sao?”, ñaùp: “Toâi voán voâ taâm, chæ vì chò bò duïc tình neân böùc baùch toâi laáy thì raùng chòu laáy”, noùi xong lieàn boû ñi. Luùc ñoù coù ngöôøi baïn thaân cuûa Tieåu Quaân gioûi veà y thuaät tìm ñeán nhaø hoûi thaêm Tieåu Quaân môùi bieát söï vieäc xaûy ra vaø

Tieåu Quaân hieän ñaõ xuaát gia ôû trong röøng Theä- ña, lieàn tìm ñeán röøng Theä-ña ñeå thaêm Tieåu Quaân, thaáy caùc Bí-soâ hình töôùng vaø y phuïc ñeàu gioáng nhau neân khoâng bieát ai laø Tieåu Quaân. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ chæ choã Tieåu Quaân, khi gaëp maët ngöôøi baïn hoûi vì sao ñi xuaát gia maø khoâng noùi cho bieát, Tieåu Quaân noùi: "Vì voäi vaõ neân khoâng theå noùi cho bieát", noùi roài lieàn thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc ñaõ xaûy ra. Ngöôøi baïn noùi: "Toâi bieát raønh veà y thuaät vaø ñieàu cheá thuoác, ñoái vôùi ngöôøi mang thai cuõng coù thuoác laøm cho tieâu thai". Tieåu Quaân nghe noùi im laëng, ngöôøi baïn naøy lieàn trôû veà ñieàu cheá thuoác tieâu thai, baûo moät ngöôøi nöõ ñem ñeán ñöa cho ngöôøi vôï kia vaø daën noùi raèng: "Thuoác taùn naøy do Bí-soâ Tieåu Quaân sai toâi mang ñeán, hoøa vôùi nöôùc uoáng seõ ñöôïc bình an toát ñeïp". Ngöôøi nöõ ñem thuoác ñeán vaø noùi nhö lôøi ñaõ daën, ngöôøi vôï naøy nghe roài nhaän thuoác vaø cuõng y theo lôøi ñaõ daën hoøa vôùi nöôùc uoáng, keát quaû thai ñöôïc truïc ra ngoaøi. Khi nhöõng ngöôøi baïn hoûi veà caùi thai thì ngöôøi vôï naøy noùi: "Tröôùc ñaây toâi coù noùi choàng toâi ñi xa toâi ôû nhaø thuû tieát, laøm gì coù caùi thai naøo". Moät ngöôøi baïn thaân trong soá ñoù laïi hoûi: "Tröôùc ñaây chò noùi laø thai cuûa Tieåu Quaân, sao baây giôø laïi noùi laøm gì coù caùi thai naøo?", ñaùp: "Noù töø kia ñeán neân giôø cuõng ñi theo kia", laïi hoûi : "Ñi theo kia laø nghóa nhö theá naøo?", ñaùp: "Tieåu Quaân ñöa thuoác tröïc

thai cho toâi uoáng neân caùi thai ñaõ tieâu roài". Nhöõng ngöôøi baïn naøy nghe roài cuøng nhau cô hieàm: "Thích Ca töû coù theå laøm vieäc aùc, khoâng phaûi chôn sa moân ñaõ cho ngöôøi uoáng thuoác truïc thai". Tieáng xaáu naøy lan ra khaép thaønh aáp ñoàn raèng chính Tieåu Quaân laø thuû phaïm, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät hoûi Tieåu Quaân: "Thaày thaät ñaõ laøm vieäc naøy phaûi khoâng?", ñaùp: "Con khoâng coù laøm, con chæ coù tuøy hæ". Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Tieåu Quaân khoâng coù taâm saùt neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân sanh taâm tuøy hæ vôùi vieäc laøm nhö vaäy, neáu ai tuøy hæ thì phaïm toäi Vieät phaùp". Khoâng bao laâu sau Ñaïi Quaân trôû veà döøng nghæ taïi moät nôi caùch thaønh khoâng xa, theo thöôøng tình heã nghe ai laøm ñieàu toát thì vui möøng theo, coøn thaáy laøm ñieàu xaáu thì lo buoàn giuøm, cho neân thaáy Ñaïi Quaân saép veà ñeán nhaø lieàn coù ngöôøi baùo cho ngöôøi vôï bieát. Ngöôøi vôï naøy nghe tin trong loøng lo sôï, öu saàu naèm treân giöôøng, Ñaïi Quaân vaøo thaønh lieàn ñöa haøng hoùa ñeán caùc cöûa haøng roài môùi veà nhaø. Veà ñeán nhaø thaáy gia caûnh aûm ñaïm, böôùc vaøo trong phoøng thaáy vôï naèm buoàn baõ treân giöôøng lieàn hoûi: "Hieàn thuû, vì sao thaáy anh veà maø khoâng vui möøng ra ñoùn?", ñaùp: "Anh veà em raát vui, nhöng trong thôøi gian anh ñi khoâng coù tin töùc gì, Tieåu Quaân ñaõ xaâm phaïm em". Ñaïi Quaân nghe xong lieàn noåi giaän noùi: "Noù laøm nhö theá khoâng nhöõng khi em maø coøn khi anh nöõa, em haõy ngoài daäy anh seõ trò toäi noù, noù hieän giôø ñaâu roài?". Ngöôøi vôï noùi: "Nghe anh saép veà, noù ñaõ leùn troán ñi xuaát gia roài", lieàn hoûi xuaát gia ôû ñaâu, ngöôøi vôï ñaùp laø ôû trong röøng Theä-ña, Ñaïi Quaân noùi: "Nôi ñoù ñaâu phaûi laø thaønh Thí Voâ uùy, anh seõ

ñeán ñoù trò phaït noù". Luùc ñoù coù ngöôøi ñeán baùo cho Tieåu Quaân bieát Ñaïi Quaân saép ñeán, Tieåu Quaân hoûi: "Coù nghe anh toâi noùi gì khoâng?", ñaùp: "Ñaïi Quaân noùi röøng Theä-ña ñaâu phaûi laø thaønh Thí Voâ uùy, ta seõ ñeán ñoù trò phaït noù". Tieåu Quaân nghe roài lo sôï thaàm nghó: "Ta vì sôï anh maø ñeán ñaây xuaát gia, tuy bieát Bí-soâ ñöôïc vua xem ñoàng nhö Thaùi töû khoâng coù chöôùng ngaïi, nhöng ta coù toäi, neáu anh ta ñeán aét seõ laøm haïi ta, ta khoâng neân ôû ñaây, neân troán ñeán nôi khaùc". Nghó roài lieán ñeán baïch thaày: "OÂ-ba-ñaø-da, vì con sôï anh neân ñeán ñaây caàu xuaát gia, nay nghe tin anh con saép ñeán aét seõ laøm haïi con, anh noùi röøng Theä-ña ñaâu phaûi laø thaønh Thí Voâ uùy, ta seõ ñeán ñoù trò phaït noù. Tuy con bieát Bí-soâ ñöôïc xem ñoàng nhö Thaùi töû an oån voâ ngaïi, nhöng con coù toäi, con muoán troán ñeán nôi khaùc". Thaày hoûi: "Con muoán troán ñi ñaâu?", ñaùp: "Con muoán ñeán thaønh Vöông Xaù". Vò thaày noùi: "Nôi ñoù coù Bí-soâ quen bieát vôùi thaày, thaày seõ vieát thö, con mang thö naøy ñeán chaéc chaén thaày aáy seõ aân töø hoä nieäm cho con". Vò thaày noùi roài lieàn vieát thö, trong thö noùi: "Tieåu Quaân laø ñeä töû cuûa toâi, nay muoán ñeán nöông töïa choã thaày,

thaày haõy aân töø hoä nieäm giuùp dôõ cho Tieåu Quaân ñöôïc an laïc truï". Tieåu Quaân caàm thö roài leã taï thaày leân ñöôøng, trong loøng lo sôï neân cöù nhìn ngoù hai beân, daàn daàn ñeán ñöôïc thaønh Vöông Xaù, hoûi thaêm choã ôû cuûa Bí-soâ thaân höõu vôùi thaày mình. Gaëp maët roài daâng thö, vò Bí-soâ naøy môû thö ñoïc xong noùi raèng: "Thieän lai cuï thoï, nay ta nhö thaày cuõ cuûa con, con nhö ñeä töû cuûa ta, con cöù ôû laïi ñaây tu hoïc Phaät phaùp, neáu coù caàn y baùt... caùc vaät caàn duøng ta ñeàu seõ chu caáp, khoâng ñeå con thieáu thoán. Phaät daïy Bí-soâ coù hai vieäc neân laøm laø thieàn tö vaø ñoïc tuïng, con nay thích tu theo phaùp naøo?", ñaùp: "Con thích thieàn tö". Vò thaày nghe roài lieán y phaùp daïy cho Tieåu Quaân thieàn tö, Tieåu Quaân lieàn tìm ñeán moät khu röøng laïnh vaéng, nôi boû thaây cheát ñeå töï saùch taán chuyeân tu thieàn tö, khoâng bao laâu sao ñoaïn heát caùc laäu hoaëc, chöùng phaùp Voâ sanh, ñaéc quaû A-la-haùn, xa lìa duïc nhieãm cuûa ba coõi, xem vaøng nhö ñaát bình ñaúng khoâng coù hai töôùng, coù theå duøng ñaïi trí phaù voâ minh. Ñöôïc ba minh saùu thoâng vaø boán bieän taøi voâ ngaïi, caùc ñieàu aùi nhieãm lôïi döôõng cung kính thaûy ñeàu buoâng xaû, neân chö thieân Ñeá Thích ñeàu khen ngôïi. Luùc ñoù Ñaïi Quaân ñeán röøng Theä- ña hoûi thaêm Tieåu Quaân môùi bieát Tieåu Quaân ñaõ ñi ñeán thaønh Vöông Xaù, Ñaïi Quaân thaàm nghó: "Nôi ñoù cuõng ñaâu phaûi laø thaønh Thí Voâ uùy, ta seõ ñeán ñoù trò phaït". Theá-laø Ñaïi Quaân chuaån bò löông thöïc ñi ñöôøng ñeán thaønh Vöông Xaù, vaøo trong Truùc Laâm hoûi thaêm Tieåu Quaân, coù moät Bí- soâ cho bieát Tieåu Quaân thieàn tö trong khu röøng laïnh vaéng, nôi boû thaây cheát. Ñaïi Quaân nghe roài lieàn tìm ñeán röøng laïnh vaéng, thaáy coù nhieàu Bí- soâ cuøng tu phaïm haïnh, do thôøi gian caùch bieät ñaõ laâu neân Ñaïi Quaân khoâng theå nhaän ra Tieåu Quaân trong soá ñoâng Bí-soâ coù hình töôùng gioáng nhau. Phaûi caàn thôøi gian quan saùt kyõ

löôõng môùi coù theå nhaän bieát ñöôïc, Ñaïi Quaân suy nghó: “Neáu noù bieát mình seõ haïi mình tröôùc, mình phaûi laùnh maët ñeå baøy möu tính keá”. Nghó roài Ñaïi Quaân ra khoûi röøng nhìn khaép nôi, troâng thaáy moät thôï saên mang cung teân ñi ñeán gaàn lieàn hoûi: “OÂng mang cung teân laø muoán laøm vieäc gì?”, ñaùp laø muoán saên baén, Ñaïi Quaân hoûi: “OÂng saên baén nhö vaäy thu ñöôïc nhieàu ít?”, ñaùp: “Luùc coù luùc khoâng”, laïi hoûi: “Neáu coù thì thöôøng ñöôïc bao nhieâu?”, ñaùp: “Ñoä naêm, saùu kim tieàn”. Ñaïi Quaân noùi: “Nay toâi cho oâng naêm traêm kim tieàn, oâng coù theå gieát moät Bí-soâ oan gia giuøm toâi ñöôïc khoâng?”. Luùc ñoù ngöôøi thôï saên vì tham lôïi neân nhaän tieàn, nhaän roài lieàn suy nghó: “Caùc Bí-soâ naøy ñöôïc quoác vöông quyù troïng xem ñoàng nhö Thaùi töû, töï taïi voâ ngaïi. Saùng chieàu ta thöôøng tôùi ñaây, neáu ta gieát Bí-soâ thì vôï con ta chaéc chaén bò giam vaøo nguïc ñeán cheát”, laïi nghó: “Ban ngaøy ta vaøo trong röøng naøy coøn thaáy ôùn laïnh döïng caû loâng toùc, nhöng caùc Bí-soâ naøy khoâng luaän ngaøy ñeâm

thöôøng ôû trong röøng naøy maø vaãn ñöôïc an oån, haù chaúng phaûi hoï ñaõ thaønh töïu ñöôïc haïnh thuø thaéng roài hay sao. Coøn ngöôøi naøy laø ai ta khoâng bieát, neáu ñaõ laáy tieàn cuûa hoï roài maø khoâng laøm thì hoï coù theå trôû laïi gieát ta”. Nghó roài lieàn naïp teân ñoäc vaøo daây cung baén thaáu tim ngöïc cuûa Ñaïi Quaân, thuoác ñoäc ngaám saâu khieán Ñaïi Quaân khôûi aùc taâm: “Ngöôøi thôï saên naøy trôû laïi gieát haïi ta, chaéc laø do Tieåu Quaân laäp möu tröôùc ñeå haïi ta. Nay ta cheát, kieáp sau duø sanh vaøo coõi naøo, laoøi naøo ta theà seõ cho kyø ñöôïc Tieåu Quaân”. Ñaïi Quaân phaùt lôøi theà ñoäc roài lieàn taét thôû, do theà ñoäc neân Ñaïi Quaân ñaàu thai laøm raén ñoäc naèm döôùi truïc cöûa ra vaøo cuûa Tieåu Quaân. Duø chöùng quaû A-la-haùn neáu khoâng quaùn tröôùc cuõng khoâng bieát ñöôïc vieäc saép xaûy ra, cho neân khi Tieåu Quaân môû cöûa, truïc cöûa lieàn keïp cheát con raén aáy. Do taâm aùc chöa döùt neân thaân sau cuõng thaùc sanh laïi laøm raén, cuõng naèm ôû truïc cöûa ra vaøo vaø cuõng bò keïp cheát nhö laàn tröôùc. Thaân sau laïi cuõng thaùc sanh laøm raén nhöng naèm döôùi chaân giöôøng nguû cuûa Tieåu Quaân, laïi bò Tieåu Quaân ñeø cheát, cöù nhö theá ñeán boán laàn thoï sanh trôû laïi ñeàu bò Tieåu Quaân laøm cheát. Do nhieàu laàn cheát, nhieàu laàn thoï sanh trôû laïi neân thaân con raén nhoû daàn, thaân caøng nhoû daàn thì taâm aùc caøng taêng tröôûng vì khoâng theå caén cheát Tieåu Quaân. Cuoái cuøng thoï sanh laøm con raén nhoû baèng muùt ñuõa naèm treân giaù y cuûa Tieåu Quaân. Luùc ñoù Tieåu Quaân ñang toïa thieàn trong phoøng, con raén ñoäc nhoû xíu naøy vôùi taâm oaùn haän nhieàu ñôøi thaû mình xuoáng caén vaø nhaû noïc ñoäc vaøo ngöôøi cuûa Tieåu Quaân, Tieåu Quaân bò raén ñoäc caén lieàn heùt lôùn goïi caùc Bí-soââ: “Caùc cuï thoï, coù con raén laï noïc ñoäc ñaùng sôï, nhoû baèng muùt ñuõa, daøi chöøng boán taác rôi xuoáng caén noïc ñoäc vaøo ngöôøi toâi. Caùc vò mau ñeán khieâng toâi ra ngoaøi, chôù ñeå thaân naøy vôõ nöùt ra, nhö baøn tay naém caùt soûi môû ra lieàn raõ rôøi”. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû ñang ngoài tö duy döôùi moät goác caây caùch ñoù khoâng xa, nghe tieáng keâu cuûa Tieåu Quaân lieàn chaïy tôùi hoûi: “Toâi

khoâng thaáy saéc dieän cuûa cuï thoï coù bieán ñoåi, vì sao cuï thoï laïi baûo laø coù con raén laï noïc ñoäc ñaùng sôï, nhoû baèng muùt ñuõa dìa khoaûng boán taác rôi xuoáng caén noïc ñoäc vaøo ngöôøi cuûa cuï thoï... nhö treân?". Tieåu Quaân ñaùp: Ñaïi ñöùc, neáu ñoái vôùi ngöôøi maø maét, tai, muõi, löôõi, thaân yù coù ngaõ vaø ngaõ sôû höõu; ñoái vôùi saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp coù ngaõ vaø ngaõ sôû; ngöôøi nhö theá coù theå khieán caùc caên vaø dung saéc coù bieán dò. Ñaïi ñöùc, nay toâi ñaõ khoâng nhö theá, toâi ñoái vôùi caùc caên caûnh, saùu giôùi, naêm uaån ñeàu khoâng coù ngaõ vaø ngaõ sôû neân dung saéc khoâng coù bieán dò. Ñaïi ñöùc, töø voâ thæ toâi coù ngaõ, ngaõ sôû, ngaõ maïn, chaáp tröôùc, tuøy mieân, phieàn naõo; nhöng nay toâi ñaõ bieát, ñaõ ñoaïn saïch goác reã caùc thöù aáy, nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå taêng tröôûng ñöôïc nöõa. Ñôøi vò lai khoâng coøn taùi sanh thì laøm sao dung saéc coù

theå bieán dò". Cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaø caùc Bí-soâ vöøa khieâng Tieåu Quaân ra khoûi phoøng thì thaân cuûa Tieåu Quaân lieàn tan raõ thaønh traêm maûnh, nhö baøn tay naém caùt môû ra lieàn tan raõ. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû noùi keä: "Phaïm haïnh ñaõ thaønh laäp, Thaùnh ñaïo ñaõ kheùo tu, Thoï maïng taän, vui möøng Cuõng nhö xaû caùc bònh. Phaïm haïnh ñaõ thaønh laäp, Thaùnh ñaïo ñaõ kheùo tu, Thoï maïng taän, vui möøng Cuõng nhö boû ñoà ñoäc. Phaïm haïnh ñaõ thaønh laäp, Thaùnh ñaïo ñaõ kheùo tu, Khi cheát khoâng sôï haõi, Nhö ra khoûi nhaø löûa. Phaïm haïnh ñaõ thaønh laäp, Thaùnh ñaïo ñaõ kheùo tu, Duøng trí quaùn theá gian, Tôï hoà nhö caây coû. Vieäc caàn laøm ñaõ xong, Khoâng truï nôi sanh töû, Vaø trong caùc ñôøi sau, Thaân naøy khoâng tieáp noái". Sau khi Tieåu Quaân vaøo Nieát-baøn, cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaø caùc Bí-soâ thu laáy coát nhuïc hoûa thieâu cuùng döôøng roài cuøng ñeán choã Phaät, ñaûnh leã phaät roài ngoài xuoáng moät beân baïch Phaät: "Theá Toân, Bí-soâ Tieåu Quaân bò con raén ñoäc rôi xuoáng caén noïc ñoäc vaøo ngöôøi, noïc ñoäc ñaùng sôï, nhoû baèng muùt ñuõa, daøi khoaûng boán taác nhöng noïc ñoäc ñaõ gaây taùc haïi khieán thaân theå tan raõ, nhö baøn tay naém caùt môû ra lieàn tan raõ, nay Tieåu Quaân ñaõ vaøo Nieát-baøn". Phaät noùi: "Naøy Xaù-lôïi-töû, neáu Bí-soâ Tieåu Quaân luùc ñoù tuïng keä vaø caám chuù naøy thì noïc raén ñoäc khoâng ngaám vaøo trong thaân, thaân seõ khoâng bò tan raõ nhö caùt buïi". Xaù-lôïi-töû baïch Phaät: "Keä vaø caám chuù nhö theá naøo, xin Theá Toân tuyeân thuyeát cho chuùng con ñöôïc nghe roài cuøng thoï trì". Luùc ñoù Phaät noùi keä vaø caám chuù cho caùc Bí-soâ nghe nhö sau: "Ta vôùi chuû giöõ nöôùc Vaø Haït La Maït Neâ Taäp baø kim Baït La

Thaûy ñeàu sanh nieäm töø
Kieàu-ñaùp-ma xuù muïc,
Nan-ñaø, tieåu Nan-ñaø,
Khoâng chaân vaø hai chaân

Cuõng ñeàu khôûi nieäm töø.
Ñoái vôùi caùc loaøi roàng,
Nöông trong nöôùc ñeå soáng,
Cho ñeán loaøi höõu tình,
Ta ñeàu khôûi taâm töø.
Taát caû chuùng trôøi ngöôøi,
Thaàn, quyû vaø baøng sanh,
Thaûy ñeàu ñöôïc lôïi an,
Khoâng bònh, thöôøng hoan hæ,
Thaáy gì cuõng hieàn thieän,
Khoâng gaëp caùc oaùn aùc,
Ta ñeàu khôûi nieäm töø.
Ñoäc haïi chôù töông xaâm,
Nôi geành hang nguy hieåm,
Taát caû chôù du haønh.
Ñoäc caén hay ñoäc haïi, Chôù thöôøng laøm haïi nhau. Theá
Toân ñaáng cha laønh, Lôøi noùi ra chôn thaät.
Lôøi ta, lôøi Phaät noùi,
Caùc ñoäc chôù haïi ta.
Tham duïc saân haän si,
Laø ñoäc nhaát theá gian.
Lôøi Phaät chôn thaät ngöõ,
Caùc ñoäc töï tieâu vong.
Tham duïc saân haän si,
Laø ñoäc nhaát theá gian.
Lôøi Phaùp chôn thaät ngöõ,
Caùc ñoäc töï tieâu vong.
Tham duïc saân haän si,
Laø ñoäc nhaát theá gian.
Lôøi taêng chôn thaät ngöõ,
Caùc ñoäc töï tieâu vong.
Dieät tröø caùc ñoäc haïi,
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 85

UÛng hoä vaø nhieáp thoï, Phaät tröø taát caû ñoäc, Ñoäc raén, ngöôi tieâu vong. Ñaùt ñieät tha aùn ñoân tyû leä ñoân tyû leä, ñoân beä, baùt ly ñoân beä, naïi ñeá, toâ naïi ñeá, keâ naïi ñeá, maâu naïi dueä, toâ maâu naïi dueä, ñôøn ñeá ni la keâ theá, giaù loâ keá beä, oát tyø doanh cuï leä sa ha. Phaät baûo cuï thoï Xaù-lôïi-töû: “Neáu Bí-soâ Tieåu Quaân luùc ñoù töï noùi hoaëc ngöôøi khaùc noùi keä chuù naøy, chaéc chaén

seõ traùnh khoûi raén ñoäc xaâm haïi, thaân cuûa thaày aáy cuõng khoâng tan raõ nhö baøn tay naém caùt môû ra lieàn raõ tan". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi baïch Phaät: "Cuùi xin Theá Toân ñoaïn nghi nieäm cho chuùng con, chuùng con khoâng bieát Bí-soâ Tieåu Quaân ñaõ töøng taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc ñoù maø ñôøi naøy ñöôïc sanh trong nhaø ñaïi phuù, cuûa baùu ñaày kho; laïi taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc ñoù maø ñôøi naøy ñöôïc xuaát gia trong chaùnh phaùp cuûa Nhö lai, ñoaïn saïch phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn; laïi taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc ñoù maø ñôøi naøy tuy ñaéc quaû vaãn bò raén ñoäc caén, böùc naõo thaân taâm phaûi nhaäp Nieát-baøn?". Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ Tieåu Quaân naøy ñaõ taïo nghieäp nhôn aét phaûi töï gaùnh chòu nghieäp quaû, nghieäp nhôn ñaõ taïo cöù taêng tröôûng maõi cho ñeán luùc chín muoài, duyeân bieán hieän tieàn nhö boùng theo hình, ñôøi naøy nhaát ñònh chieâu caûm quaû baùo khoâng thoï ôû trong ñôøi khaùc nöõa. Naøy caùc Bí-soâ, neáu moät ngöôøi ñaõ taïo nghieäp thieän aùc khoâng phaûi ñòa thuûy hoûa phong ôû ngoaøi giôùi môùi khieán ngöôøi kia thoï baùo, maø ñeàu ôû trong uaån xöù giôùi cuûa töï thaân chieâu caûm quaû dò thuïc". Theá Toân lieàn noùi keä: "Daàu traûi qua traêm ngaøn kieáp, Nhöõng nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Moät khi nhaân duyeân hoäi ngoä, Quaû baùo trôû laïi töï chòu". "Naøy caùc Bí-soâ, thuôû xöa luùc Phaät chöa ra ñôøi coù moät thaùnh giaû Ñoäc Giaùc hieän ra ñôøi, vì thöông xoùt ngöôøi ngheøo cuøng neân thöôøng töï thoï duïng y thöïc thoâ xaáu, gioáng nhö Laân giaùc laø phöôùc ñieàn ñoäc nhaát. Luùc ñoù coù moät thoân toaøn laø thôï saên cö truù, caùch thoân khoâng xa coù moät khu röøng vaø moät ao nöôùc, nhieàu loaïi caàm thuù thöôøng ñeán tuï taäp beân ao nöôùc naøy. Vì theá nhöõng ngöôøi thôï saên ñoù caøi ñaët baãy saên ôû trong khu röøng naøy, haèng ngaøy saên baét ñöôïc raát nhieàu chim muoâng caàm thuù. moät hoâm vò Ñoäc giaùc du haønh ñeán thoân cuûa nhöõng ngöôøi thoï saên, truù trong mieãu Thieân töï, saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên roài vò Ñoäc giaùc suy nghó: Trong mieãu ñoâng ngöôøi oàn aøo phöùc taïp..., ngoaøi thoân coù moät khu röøng yeân tænh ta neân ñeán ñoù cö truù. Nghó roài lieàn

tìm ñeán khu röøng thaáy nôi ñaây yeân tænh coù theå cö truù laâu daøi neân vò Ñoäc giaùc lieàn ñeå y baùt moät beân, löôït nöôùc xem truøng, duøng nöôùc röûa chaân, löôïm laù ruïng traûi loùt ngoài thoï thöïc, thoï thöïc xong röûa baùt vaø tay, sau ñoù ngoài kieát giaø döôùi moät goác caây, oai nghi tòch ñònh nhö Long vöông cuoän mình naèm yeân. Hoâm ñoù vì nghe coù hôi ngöôi neân caàm thuù khoâng tuï ñeán beân ao nöôùc, cho neân saùng hoâm sau thôï saên ñeán xem caùc baãy saên khoâng thaáy coù moät con thuù naøo bò maéc baãy. OÂng ta suy nghó: Haèng ngaøy ta baãy saên khoâng baãy naøo laø khoâng coù, vì sao hoâm nay khoâng coù con huù naøo bò maéc baãy. Nghó roài lieàn quan saùt chung quanh bôø ao thaáy coù daáu chaân ngöôøi, laàn theo daáu chaân tìm ñeán choã vò Ñoäc giaùc ñang thieàn toïa. Thaáy roài lieàn suy nghó: Ta xem daùng veõ ngöôøi xuaát gia naøy chaéc laø thích nôi yeân tænh naøy, neáu ta khoâng gieát ngöôøi naøy thì söï soáng cuûa ta bò ñoaïn tuyeät. Do coù yù ñoäc haïi neân baén teân coù taåm thuoác ñoäc vaøo choã aùch yeáu cuûa vò Ñoäc

giaùc. Bò truùng teân ñoäc vò Ñoäc giaùc suy nghó: ñaâu neân ñeå cho ngöôøi thôi saên voâ yù thöùc naøy phaûi chòu ñaïi khoå naõo laâu daøi trong ñöôøng aùc, ta neân cöùu vôùt kia ra khoûi ñöôøng aùc aáy. Nghó roài lieàn bay leân hö khoâng nhö Nga vöông, hieän ñaïi thaàn thoâng thaân tuoân ra nöôùc löûa, caùc loaøi dò sanh troâng thaáy thaàn thoâng nhö vaäy lieàn höôùng veà quy y. Ngöôøi thôi saên naøy töø xa suïy ngöôøi xuoáng ñaûnh leã baïch raèng: Chôn thaät phöôùc ñieàn cuùi xin hieän thaân xuoáng, con thaät laø keû ngu si voâ trí chìm trong buøn tham duïc, xin töø bi thöông xoùt con. Luùc ñoù vò ñoäc giaùc vì thöông xoùt kia neân hieän thaân xuoáng, ngöôøi thôi saên caûm ñoäng rôi leä, quyø goái nhoå muõi teân ñoäc roài baêng boù veát thöông baïch raèng: xin Thaùnh giaû ñeán nhaø con ñeå con duøng thuoác trò thöông cho Thaùnh giaû. Vò Ñoäc giaùc lieàn suy nghó: Nay thaân maùu muõ nhô nhôùp naøy cuûa ta, ñieàu neân chöùng ñaéc ta cuõng ñaõ chöùng ñaéc roài, nay ta neân nhaäp Voâ dö Nieát-baøn. Nghó roài lieàn bay trôû leân hö khoâng hieän caùc thaàn thoâng maø nhaäp Nieát-baøn. Ngöôøi thôi saên naøy laø ngöôøi ñaïi phuù lieàn thu laáy nhuïc thaân cuûa vò Ñoäc giaùc roài duøng caùc loaïi caây thôm hoûa thieâu, thu laáy xaù lôøi ñeå trong bình vaøng xaây thaùp thôø khaép boán neõo ñöôøng, duøng hoa höông kyõ nhaïc phöôùn loïng... cuùng döôøng baûo thaùp vaø phaùt nguyeän: Con laø keû ngu si meâ muoäi khoâng phaân bieät thieän aùc, neân ñoái vôùi baäc chôn thaät phöôùc ñieàn ñaõ taïo toäi aùc. Vôùi caên laønh cuùng döôøng naøy nguyeän ñôøi sau cuûa con ñöøng chieâu laáy quaû baùo aùc maø ñöôïc sanh nhaø ñaïi phuù thoï duïng ñaày ñuû, dung maïo ñoan nghieâm ai thaáy ñeàu yeâu meán. Vôùi ñaày ñuû phöôùc ñöùc nhö vaäy con nguyeän ñöôïc thöøa söï baäc Ñaïi sö toái thaéng khoâng sanh nhaøm moõi. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi thôi saên ñoù chính laø Tieåu Quaân, do xöa kia baén muõi teân ñoäc vaøo choã aùch yeáu cuûa vò Ñoäc giaùc, do nghieäp löïc naøy phaûi chòu moät kieáp thieâu ñoát khoå sôû

trong ñòa nguïc Voâ giaùn, coøn nghieäp taøn dö thì phaûi thöôøng bò ñoäc haïi trong naêm traêm ñôøi. Ñôøi naøy tuy chöùng quaû La haùn vaãn bò ñoäc haïi maø nhaäp Nieát-baøn. Do kia nguyeän sanh nhaø ñaïi phuù thoï duïng ñaày ñuû dung maïo ñoan nghieâm... cho ñeán ñöôïc xuaát gia trong chaùnh phaùp cuûa Nhö Lai, ñoaïn heát kieát söû chöùng quaû A-la-haùn. Ta ôû trong traêm ngaøn caâu chi vò Ñoäc giaùc laø baäc ñaïi sö toái thaéng neân kia thöøa söï ta khoâng coù nhaø moõi. Caùc Bí-soâ neân bieát neáu nghieäp nhôn thuaàn traéng thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn traéng, neáu nghieäp nhôn thuaàn ñen thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn ñen, neáu nghieäp nhôn xen taïp traéng ñen thì ñöôïc quaû Dò thuïc cuõng xen taïp traéng ñen. Caùc Bí-soâ neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp traéng ñen, ñoái vôùi nghieäp thuaàn traéng phaûi sieâng tu hoïc". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù naøy.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 7

Hoïc xöù thöù ba: ÑOAÏN MAÏNG NGÖÔØI (Tieáp Theo)

5. Tröôøng hôïp khen ngôïi cheát sanh thieân: Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi moät ngöôøi con gaùi trong cuøng doøng toäc laøm vôï, soáng vôùi nhau raát haïnh phuùc, khoâng bao laâu sanh moät ñöùa con trai, ngöôøi con vöøa môùi lôùn thì ngöôøi meï qua ñôøi. Sau ñoù ngöôøi cha cöôùi theâm ngöôøi vôï keá vaø noùi: "Naøng coù theå ñoái vôùi ngöôøi con rieâng cuûa choàng ñoàng vui ñoàng khoå ñeå nuoâi döôõng noù neân ngöôøi khoâng?", ñaùp: "Em coù theå laøm ñöôïc". Khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï keá coù thai, baø lieàn khôûi nieäm aùc ñoái vôùi ñöùa con rieâng cuûa choàng: "Neáu ta sanh con, ta seõ sai khieán noù nhö toâi tôù, khoâng ñeå noù sanh taâm kieâu maïn". Nghó roài baø lieàn cho ñöùa beù naøy maëc aùo xaáu, aên thöùc aên dôû laïi theâm ñaùnh ñaäp khoå sôû. Ñöùa beù naøy beøn noùi vôùi cha: "Cha coù bieát khoâng, meï keá ñaõ xöû teä vôùi con, cho con maëc aùo xaáu, aên thöùc aên dôû laïi theâm ñaùnh ñaäp khoå sôû phi thöôøng", ngöôøi cha noùi: "Cha seõ khuyeân baûo baø aáy khoâng xöû teä vôùi con nhö vaäy nöõa". Noùi roài oâng lieàn ñeán noùi vôùi ngöôøi vôï keá: "Hieàn thuû, tröôùc ñaây toâi coù hoûi naøng laø naøng coù theå cuøng vui cuøng khoå vôùi ñöùa con rieâng cuûa choàng ñeå nuoâi döôõng noù neân ngöôøi khoâng, thì naøng ñaùp laø coù theå. Taïi sao nay naøng laïi khoâng laøm ñuùng theo lôøi naøng ñaõ noùi, laïi xöû teä vôùi noù nhö vaäy?", ngöôøi vôï keá ñaùp: "Em chæ laø muoán daïy cho noù thaéng taán, chaéc laø ngöôøi ñôøi ñaøm tieáu chöù en thaät khoâng coù yù khaùc". Ngöôøi choàng noùi: "Naøng khoâng caàn daïy laïi caøng khoâng ñöôïc cho noù maëc aùo xaáu, aên thöùc aên dôû vaø ñaùnh ñaäp khoå sôû khieán noù sanh oaùn laø ñöôïc roài", ngöôøi vôï keá noùi: "Em seõ khoâng xöû teä vôùi noù nhö vaäy nöõa". Khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï keá sanh moät ñöùa con trai, baø lieàn ñoái vôùi ñöùa con rieâng cuûa choàng sanh taâm aùc gaáp boäi phaàn vaø daùnh

ñaäp noù khoå sôû nhö tröôùc. Ñöùa beù naøy suy nghó: "Cha ta khoâng theå khuyeân ngaên baø meï keá, baø vaàn ñaùnh ñaäp ta khoå sôû nhö tröôùc, Nay ta neân boû nhaø xuaát gia". Nghó roài lieàn ñeán noùi vôùi cha: "Meï keá khoâng coù thöông xoùt con, tuy cha coù khuyeân ngaên nhöng baø vaãn khoâng töø maãn, nay con muoán xuaát gia xin cha chaáp thuaän, neáu khoâng con seõ chòu khoå sôû ñeán cheát". Ngöôøi cha nghe roài suy nghó: "Ngöôøi vôï keá naøy baát nhôn, duø ta coù khuyeân ngaên vaãn khoâng söûa ñoåi. Nay ta cho con xuaát gia hy voïng taùnh maïng noù ñöôïc baûo toaøn", nghó roài lieàn chaáp thuaän cho con xuaát gia. Ñöôïc cha cho pheùp, ngöôøi con naøy lieàn ñeán röøng Theä-ña ôû choã moät Bí- soâ caàu xin xuaát gia. Vò Bí-soâ naøy lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï giôùi cuï tuùc roài noùi: "Phaät daïy ngöôøi xuaát gia neân laøm hai vieäc laø thieàn tö vaø ñoïc tuïng. Ta chuyeân veà thieàn tö, coøn con thích tu phaùp moân naøo?", ñaùp: "Con thích ñoïc tuïng", vò thaày

noùi: laønh thay, vaäy con neân hoïc ba taïng". Vò ñeä töû suy nghó: "ba taïng giaùo vaên nghóa saâu roäng, thaày ta thích thieàn tö tænh löï khoâng theå daïy cho ta ba taïng giaùo. Ta neân xin pheùp thaày ñeán nôi khaùc caàu hoïc", nghó roài lieàn ñeán choã thaày xin pheùp ñi ñeán phöông khaùc caàu hoïc, vò thaày lieàn chaáp thuaän. Vò ñeä töû naøy taïm bieät thaày leân ñöôøng, sau moät thôøi gian tham cöùu hoïc hoûi lieàn ñoái vôùi ba taïng thoâng suoát vaên nghóa trôû thaønh vò ñaïi phaùp sö dieãn thuyeát voâ ngaïi. Luùc ñoù phaùp sö suy nghó: "Nhö lôøi Phaät daïy cha meï ñoái vôùi con caùi coù aân ñuùc cuø lao laø chaêm soùc, nuoâi naáng buù môùm..., cho neân coâng ôn cha meï laø lôùn nhaát. Trong coõi Nam-thieäm-boä-chaâu, neáu coù ngöôøi con naøo vai traùi coõng cha, vai phaûi coõng meï traûi qua moät traêm naêm khoâng sanh moõi meät nhaøm chaùn; hoaëc duøng Ma ni, chôn chaâu... baûy baùu ñaày ñaïi ñòa ñeå cung döôõng cha meï cuõng chöa goïi laø baùo ñöôïc aân. Neáu cha meï chöa coù loøng tin khieán cho truï nôi chaùnh tín, chöa coù Phaät giôùi khieán thoï trì Phaät giôùi; neáu taùnh boûn xeûn thì khieán laøm hueä thí, khoâng coù trí hueä khieán phaùt sanh trí hueä. Ngöôøi con naøo laøm ñöôïc nhö vaäy ñeå khuyeán duï saùch taán cha meï ñöôïc an truï môùi goïi laø baùo ñöôïc aân. Cha ta ñoái vôùi Tam baûo chöa sanh kính tín, ta neân veà noùi phaùp yeáu cho cha nghe". Suy nghó nhö vaäy roài, phaùp sö lieàn mang y baùt tuaàn töï du haønh haïnh ñaàu ñaø trôû veà queâ höông, truù trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät. Tieáng vang ñoàn khaép, moïi ngöôøi ñeàu khen ngôïi daàn daàn ñeán tai cuûa ngöôøi cha, ngöôøi cha nghe roài heát söùc vui möøng lieàn ñi ñeán röøng Theä-ña tìm gaëp con noùi raèng: "Laønh thay Bí-soâ, töø khi thaày rôøi xa toâi xuaát gia hoïc ñaïo ñeán nay thaønh ñaït trôû veà, toâi heát söùc vui möøng", noùi roài ngoài moät beân nghe phaùp sö thuyeát phaùp vaên nghóa nhieäm maàu, sau khi nghe phaùp lieàn khôûi loøng tín kính xin thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù. Tröôùc khi ra veà ngöôøi cha thænh

môøi phaùp sö ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, phaùp sö yeân laëng nhaän lôøi. Treân ñöôøng veà ngöôøi cha suy nghó: "Hoài naûy ta voäi vaõ khoâng suy nghó kyõ neân thænh con ta ngaøy mai veà nhaø thoï thöïc, baø vôï keá naøy cuûa ta taùnh thoâ thaùo neáu ñoái vôùi con ta khoâng coù taâm kính troïng thì ta phaûi laøm sao?", laïi nghó: "Ta ñaõ thænh môøi roài thì khoâng theå ruùt laïi lôøi môøi, nay ta phaûi tìm lôøi kheùo leùo khuyeán duï baø vôï keá naøy". Nghó roài lieàn voäi veà nhaø noùi vôùi baø vôï keá: "Hieàn thuû, coù moät ngöôøi con ñi hoang hoaëc cheát hoaëc xuaát gia, ba tröôøng hôïp nhö vaäy laø gioáng nhau hay khaùc nhau?", ñaùp: "taát nhieân laø khaùc nhau", lieàn noùi: "Hieàn thuû, ñöùa con rieâng cuûa toâi tröôùc ñaây xuaát gia laøm thieän Bí-soââ, tha phöông hoïc ñaïo thoâng suoát ba taïng trôû thaønh vò ñaïi phaùp sö, nay ñaõ trôû veà ôû trong röøng Theä-ña", ngöôøi vôï keá lieàn noùi: "Sao oâng khoâng tænh môøi veà nhaø thoï thöïc?", ngöôøi choàng nghe roài vui möøng noùi: "Toâi ñaõ thænh môøi roài, naøng neân söûa soaïn thöùc aên thöôïng vò". Ngöôøi vôï keá nghe roài vui möøng lieàn söûa soaïn ñuû thöùc aên thöôïng vò, saùng ngaøy lieàn sai söù giaû ñeán röøng Theä-ña baïch vôùi phaùp sö laø thôøi ñeán. Phaùp sö nghe roài lieàn ñaép y mang baùt ñeán nhaø cuûa cha mình, ñeán nôi röûa

chaân roài ngoài vaøo choã ngoài, ngöôøi cha vaø ngöôøi vôï keá töï tay sôùt thöùc aên thöôïng vò cho phaùp sö. Phaùp sö thoï thöïc xong, sau ñoù thuyeát phaùp cho hai vôï choàng nghe, ngöôøi vôï keá naøy sau khi nghe phaùp xong lieàn sanh loøng tín kính xin thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù. Sau khi gia ñình ñöôïc giaùo hoùa, caùc Bí-soâ vaø Bí-soâ ni thöôøng xuyeân lui tôùi, hai vôï choàng naøy nhö ngöôøi khaùt nöôùc gaëp ñöôïc suoái nöôùc trong laønh chæ coù xaû thí vaø tu phöôùc ñoái vôùi caû hai boä taêng. Thôøi gian sau ngöôøi cha laâm troïng bònh, phaùp sö nghe cha bònh naëng lieàn suy nghó: "Ta neân vì cha noùi phaùp vaø caàu nguyeän cho bònh cha thuyeân giaûm", nghó roài thöôøng xuyeân tôùi thaêm ngöôøi cha noùi raèng: "Luùc naøy cha ñöøng neân lo laéng gì nöõa caû, vì sao? Vì cha coù con laø thieän tri thöùc, cha ñaõ quy y Phaät phaùp taêng vaø thoï naêm hoïc xöù, tu boá thí trì giôùi vaø laøm nhieàu vieäc phöôùc, khi xaû baùo thaân naøy seõ sanh vaøo ñöôøng laønh, thieân ñöôøng giaûi thoaùt chæ caùch coù moät böùc maøn moûng". Ngöôøi cha noùi: "Thaät vaäy, cha nhôø con môùi phaùt loøng tín kính, xaû baùo thaân naøy roài hy voïng seõ sanh vaøo coõi thuø thaéng". Phaùp sö noùi phaùp cho cha nghe xong roài trôû veà truù xöù, ngöôøi cha suy nghó: "Con ta thoâng suoát ba taïng laøm vò ñaïi phaùp sö, trí hueä ña vaên bieän taøi voâ ngaïi, nhöõng gì con ta noùi ra ñeàu laø chôn thaät ngöõ. Nay ta bònh naëng khoå naõo böùc baùch, ta neân phöông tieän ñoaïn maïng soáng naøy", laïi nghó: "Ta bònh naëng khoâng theå töï laøm, ai coù theå ñoaïn maïng giuùp ta". Luùc ñoù trong nhaø coù moät tôù gaùi maäp khoûe nhöng ngu ñoän teân laø Ba-lôïi-ca, ngöôøi cha lieàn nghó ñeán vieäc nhôø ñöùa tôù gaùi ngu ñoän naøy ñoaïn maïng giuøm oâng. Caùch

nhaø oâng khoâng xa coù con trai oâng cö só cöôùi vôï, ngöôøi vôï keá cuûa oâng ñi ñeán nhaø ñoù döï leã cöôùi, tôù gaùi Ba-lôïi-ca theo haàu. Döï leã cöôùi xong, ngöôøi vôï keá naøy baûo Ba-lôïi-ca: "Con ñi veà tröôùc ñaùnh thöùc oâng daäy, ñöøng cho oâng nguû ngaøy, baø töø bieät moïi ngöôøi xong seõ veà sau". Ba-lôïi-ca vaâng lôøi veà tröôùc ñeán choã oâng chuû, oâng chuû hoûi: "ñi döï ñaùm cöôùi coù vui khoâng?", ñaùp raát vui, oâng chuû noùi: "Sau naøy oâng seõ laøm ñaùm cöôùi cho con gioáng nhö vaäy, con coù thích khoâng?", ñaùp thích, oâng chuû noùi: "Vaäy con haõy laøm theo lôøi oâng daën baûo, oâng môùi bieát laø con coù thích hay khoâng", ñaùp: "OÂng baûo gì con ñeàu seõ laøm theo", oâng chuû noùi: "Nay coù moät phi nhôn vaøo ôû trong buïng cuûa oâng, con haõy giuùp oâng ñuoåi noù ra", hoûi: "Con ñuoåi noù ra baèng caùch naøo?", oâng chuû noùi: "Tröôùc heát con ñeø leân chaân oâng, keá tôùi ñaàu goái roài tôùi ngöïc, cuoái cuøng boùp coå thaät maïnh, duø oâng coù vuøng vaåy con cuõng ñöøng buoâng ra". Ba-lôïi-ca nghe lôøi laøm theo, luùc oâng chuû bò boùp coå ngheït thôû lieàn sanh loøng hoái haän töï nghó: "Neáu luùc naøy ñöùa tôù gaùi ngu ñoän naøy buoâng tay ra thì toát bieát bao", nhöng Ba-lôïi- ca nhôù lôøi oâng daën laø duø thaáy oâng vuøng vaåy cuõng ñöøng coù buoâng tay, neân keát quaû laø oâng chuû maïng chung. Luùc ñoù coù thieân nhôn thaáy vieäc naøy roài töø trong hö khoâng noùi keä: "Bò keû ngu ñeø sieát, Hoaëc bò ba ba caén, Ba-lôïi-ca ñeø

sieát, Laøm sao toaøn maïng soáng". Khi thaáy oâng chuû ñaõ naèm yeân, Ba-lôïi-ca môùi laáy taám chaên phuû leân ngöôøi cuûa oâng chuû, vöøa luùc ñoù baø chuû trôû veà hoûi: "Baø baûo con veà tröôùc ñaùnh thöùc oâng daäy, sao con laïi ñeå cho oâng nguû ngaøy nhö vaäy?". Noùi roài lieàn ñöa tay ñònh ñaùnh thöùc ngöôøi choàng daäy, Ba-lôïi-ca noùi: "Baø khoûi caàn ñaùnh thöùc, con vöøa giuùp ñaïi gia ñuoåi con quyû ôû trong buïng cuûa oâng ra, neân giôø oâng ñang nguû yeân". Baø chuû nghe roài suy nghó: "Ta phaûi xem thöû tình traïng nhö theá naøo?", nghó roài lieàn giôû taám chaên ra xem thì thaáy ngöôøi choàng ñaõ cheát, baø lieàn suy nghó: "Ñaây haù chaúng phaûi laø oâng töï ñoaïn maïng mình hay sao, chaéc chaén laø do con trai cuûa ngöôøi vôï tröôùc thoâng suoát ba taïng ñaõ noùi phaùp cho cha: Cha chôù neân lo laéng, vì cha coù con laø thieän tri thöùc, cha ñaõ quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù, tu boá thí trì giôùi vaø laøm nhieàu vieäc phöôùc, sau khi xaû baùo thaân naøy roài seõ sanh veà thaéng xöù, thieân ñöôøng giaûi thoaùt chæ caùch coù moät böùc maøn moûng. Nay oâng cheát chaéc laø sanh veà coõi trôøi, neáu Bí-soâ trôû veà ta seõ cuøng chung soáng, taát caû vieäc nhaø seõ giao cho Bí-soâ lo lieäu". Caøng nghó baø caøng buoàn khoå, ñöa thi theå ngöôøi choàng vaøo röøng laøm leã hoûa thieâu. Luùc ñoù vò phaùp

sö naøy nghe tin ngöôøi cha qua ñôøi lieàn suy nghó: "Taát caû caùc haønh haïnh ñaàu ñaø thaûy ñeàu voâ thöôøng, ta neân veà noùi phaùp yeáu khuyeân giaûi meï keá", nghó roài trôû veà nhaø, khoâng ngôø vöøa troâng thaáy Bí-soâ baø meï keá naøy lieàn maéng: "Hôõi con trai cuûa ngöôøi vôï tröôùc, do oâng hieåu thoâng ba taïng noùi phaùp sanh thieân maø cha oâng qua ñôøi. Baây giôø oâng haõy veà nhaø cuøng toâi chung soáng, taát caû vieäc nhaø toâi ñeàu giao laïi cho oâng lo lieäu". Bí-soâ nghe roài caûm thaáy xaáu hoå hoái haän boû ñi, töï nghó khoâng bieát coù phaûi do ta khuyeân maø cha ta cheát hay khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân ñoái tröôùc ngöôøi bònh naëng noùi phaùp nhö theá, vì coù theå khieán ngöôøi bònh nghe roài caàu cheát. Neáu Bí-soâ naøo noùi phaùp nhö theá khieán cho ngöôøi bònh caàu cheát thì phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaáy laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá hoïc xöù. 6. Tröôøng hôïp töï saùt ñoàng loaït: Phaät ôû trong röøng Sa-la-tró beân soâng Thaéng Hueä thaønh Quaûng Nghieâm, luùc ñoù Phaät noùi veà phaùp quaùn baát tònh cho caùc Bí-soâ vaø khen ngôïi tu phaùp quaùn naøy nhö sau: "Caùc Bí-soâ neân tu phaùp quaùn baát tònh, do tu taäp phaùp quaùn naøy caøng nhieàu caøng ñöôïc keát quaû lôïi ích raát lôùn". Vaâng lôøi Phaät daïy neân caùc Bí-soâ lieàn tu taäp phaùp quaùn baát tònh, sau khi tu taäp lieàn ñoái vôùi thaân maùu muõ naøy sanh nhôøm gôùm, coù ngöôøi caàm dao töï gieát, coù ngöôøi uoáng thuoác ñoäc, coù ngöôøi thaét coå, coù ngöôøi töø geành nuùi cao nhaûy xuoáng hoaëc laàn löôït haïi nhau. Coù moät Bí-soâ ñoái vôùi thaân maùu muõ naøy sanh taâm nhaøm lìa lieàn ñeán choã sa moân Phaïm chí teân laø Loäc Tröôïng noùi raèng: "Toâi seõ cho Hieàn thuû y baùt, Hieàn thuû haõy ñoaïn maïng giuùp toâi", Phaïm chí naøy nghe lôøi lieàn gieát Bí-soâ, sau ñoù caàm con dao dính maùu ñeán beân soâng Thaéng Hueä röûa

dao. Luùc ñoù moät thieân ma töø döôùi nöôùc voït ra khen ngôïi Phaïm chí: “Laønh thay Hieàn thuû, vieäc ngöôi vöøa laøm ñöôïc nhieàu phöôùc ñöùc, ngöôi ñoái vôùi sa moân ñuû giôùi ñöùc, ai chöa ñoä khieán ñuôïc ñoä, ai chöa giaûi thoaùt khieán ñöôïc giaûi thoaùt, ai chöa an khieán ñöôïc an, ai chöa ñöôïc Nieát-baøn khieán ñöôïc Nieát-baøn; ngoaøi ra ngöôi coøn ñöôïc lôïi khaùc laø nhaän ñöôïc y baùt cuûa hoï”. Phaïm chí nghe roài caøng taêng theâm taø kieán toäi aùc lieàn suy nghó: “Nay ta thaät ñöôïc nhieàu phöôùc ñöùc nhö theá sao, coù theå ñoái vôùi sa moân ñuû giôùi ñöùc khieán hoï ñöôïc ñoä thoaùt, an laïc, ñeán Nieát-baøn; laïi coøn ñöôïc lôïi khaùc laø nhaän ñöôïc y baùt cuûa hoï”. Nghó roài Phaïm chí naøy lieàn caám dao ñi ñeán caùc phoøng vieän, nôi kinh haønh vaø truù xöù cuûa taêng noùi raèng: “Neáu Bí-soâ naøo ñuû giôùi ñöùc muoán ñoä thoaùt ñeán Nieát-baøn thì toâi seõ giuùp khieán ñöôïc ñoä thoaùt ñeán Nieát- baøn”. Coù moät Bí-soâ nghe roài beøn ra khoûi phoøng baûo Phaïm chí: “Hieàn

thuû, toâi chöa ñöôïc ñoä thoaùt ñeán Nieát-baøn, oâng haõy giuùp toâi”, Phaïm chí lieàn gieát cheát Bí-soâ, cöù nhö theá töø hai, ba cho ñeán saùu möôi Bí-soâ ñeàu bò gieát, cho neân soá Bí-soâ trong chuùng giaûm bôùt. Ñeán ngaøy thöù möôøi laêm Boá taùt, Phaät ñeán choã thöôøng ngoài thaáy chuùng Bí-soâ ít ñi lieàn hoûi cuï thoï A-nan, A-nan baïch Phaät: “Tröôùc ñaây Phaät khen ngôïi phaùp tu quaùn baát tònh raèng tu taäp phaùp quaùn naøy caøng nhieàu thì caøng ñöôïc keát quaû lôïi ích raát lôùn, cho neân caùc Bí-soâ lieàn tu taäp theo, quaùn thaáy thaân maùu muõ naøy lieàn sanh taâm nhaøm lìa, coù ngöôøi töï saùt, coù ngöôøi nhôø ngöôøi khaùc ñoaïn maïng, do bò ma khuyeán duï neân ngöôøi aáy ñaõ gieát cheát saùu möôi vò Bí-soâ, vì theá chuùng Bí-soâ giaûm ít”. Phaät hoûi caùc Bí-soâ: “Vieäc naøy coù thaät nhö theá khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy Theá Toân”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Vieäc caùc thaày laøm laø saùi quaáy, khoâng phaûi sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø khoâng thanh tònh, khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia”, ñuû lôøi quôû traùch roài Phaät baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi ñieàu lôïi töø nhieáp thuû nôi taêng thöù nhaát cho ñeán chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu thöù möôøi, lôïi ích cho trôøi ngöôøi neân nay ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thinh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ñoái vôùi ngöôøi hoaëc thai ngöôøi, coá yù töï tay mình gieát cheát, hoaëc caàm dao ñöa cho ngöôøi, hoaëc töï saùt, hoaëc tìm ngöôøi caàm dao, hoaëc khuyeân cheát hoaëc khen ngôïi cheát raèng: Naøy nam töû, mang caùi thaân toäi luïy baát tònh aùc naøy soáng laøm chi, thaø cheát coøn hôn soáng. Tuøy taâm mình maø duøng nhöõng lôøi khuyeân, khen khieán cho hoï caàu cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng cuøng ôû chung”. Nghóa cuûa Bí-soâ nhö treân ñaõ giaûi thích, noùi Ngöôøi laø chæ cho thai trong buïng meï ñaõ ñuû saùu caên: Nhaõn nhó tæ thieät thaân vaø yù. Noùi Thai ngöôøi laø luùc môùi nhaäp thai chæ coù ba caên: Thaân maïng vaø yù. Noùi Coá yù laø coá taâm khoâng phaûi nhaàm laãn. Noùi Töï tay laø töï tay gieát. Noùi Ñoaïn maïng laø gieát cheát, maïng caên khoâng coøn tieáp noái. Noùi Caàm dao ñöa cho ngöôøi laø bieát ngöôøi kia muoán

cheát, caàu cheát neân caàm dao ñöa cho hoaëc ñeå ôû choã kia ngoài naèm muoán hoï töï haïi, töï saùt. Noùi Tìm ngöôøi caàm dao laø tìm nam, nöõ, baùn-traïch-ca nhôø hoï gieát. Noùi Khuyeân cheát laø khuyeân ba haïng ngöôøi cheát, ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, ngöôøi trì giôùi vaø ngöôøi bònh. Sao goïi laø khuyeân ngöôøi phaù giôùi cheát? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ phaù giôùi coù mong caàu ñieàu gì nhö y baùt… hoaëc nôi maïng soáng cuûa sa moân duyeân tôùi caùc tö cuï, nghó raèng: “Neáu Bí-soâ phaù giôùi kia coøn soáng thì y baùt… caùc tö cuï cuûa vò aáy khoâng lyù do gì ta coù theå coù ñöôïc. Ta neân ñeán khuyeân khieán kia caàu cheát”. Nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ phaù giôùi kia noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, cuï thoï phaù giôùi laøm caùc toäi nghieäp, thaân ngöõ yù thöôøng taïo caùc aùc. Cuï thoï keùo daøi söï soáng thì nghieäp aùc kia

caøng taêng, do nghieäp aùc caøng taêng cuï thoï seõ chòu khoå laâu daøi trong ñòa nguïc”. Vò phaù giôùi kia nghe roài lieàn hoûi: “Neáu vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï neân xaû thaân, töï ñoaïn maïng mình”. Neáu vò phaù giôùi kia xaû thaân baèng caùch töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca; neáu vò phaù giôùi kia khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ sau khi khuyeân vò kia cheát roài sanh loøng hoái haän trôû laïi noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng nhö lôøi cuûa keû ngu si, khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï neân gaàn guõi thieän tri thöùc ñeå saùm tröø toäi thì ba nghieäp baát thieän ñaõ laøm tröôùc kia nhôø löïc saùm hoái seõ trôû laïi thanh tònh. Do thanh tònh neân xaû thaân naøy roài seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi”. Vò phaù giôùi kia neáu hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï chôù xaû thaân, chôù töï saùt”. Neáu vò phaù giôùi kia khoâng töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu vò phaù giôùi kia tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc kia maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soââ naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø khuyeân ngöôøi trì giôùi cheát? nhö coù Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ trì giôùi coù mong caàu gì nhö y baùt caùc tö cuï… lieàn ñeán choã vò kia khuyeân raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, cuï thoï ñaõ trì giôùi tu caùc phaùp thieän, laïi hay thöôøng haèng thí, aùi laïc thí, quaûng ñaïi thí, phaân boá thí… cuï thoï coù phöôùc boá thí nhö theá chaéc chaén seõ sanh thieân”. Vò trì giôùi kia nghe roài lieàn hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï neân xaû thaân, neân töï saùt”. Neáu vò trì giôùi kia nghe lôøi khuyeân beøn töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la- thò-ca; neáu khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu sau khi khuyeân roài hoái haän trôû laïi choã vò trì giôùi kia noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng nhö lôøi cuûa keû ngu khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï ñaõ trì giôùi tu caùc phaùp thieän… chaéc chaén sanh coõi trôøi”. Vò trì giôùi kia neáu hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï ñöøng xaû thaân, ñöøng töï saùt”. Neáu vò trì giôùi kia khoâng töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu vò trì giôùi kia tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc daây maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soâ naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø khuyeân ngöôøi bònh cheát?

nhö coù Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ bònh coù mong caàu gì nhö y baùt, caùc tö cuï… nghó raèng: “Neáu ngöôøi bònh naëng naøy coøn soáng thì y baùt… cuûa vò naøy khoâng coù lyù do gì ta coù theå ñöôïc, ta neân ñeán khuyeân khieán cho cheát”, nghó roài lieàn ñeán choã ngöôøi bònh noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, thaày bònh naëng ñaõ laâu, chòu ñaõ nhieàu ñau khoå, neáu keùo daøi söï soáng thì bònh khoå caøng taêng thöôøng chòu ñau ñôùn”. Ngöôøi bònh nghe roài lieàn hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp:

“Cuï thoï neân xaû thaân, neân töï saùt”. Neáu ngöôøi bònh nghe theo lôøi khuyeân lieàn töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca , neáu khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soââ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeåå. Neáu sau khi khuyeân roài hoái haän lieàn trôû laïi choã ngöôøi bònh noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng nhö lôøi cuûa keû ngu, khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï neân gaàn guõi thieän tri thuùc coù theå tìm thuoác ñuùng bònh vaø thöùc aên khoâng kieâng, nhö phaùp nuoâi bònh thì khoâng bao laâu sau cuï thoï seõ laønh bònh, tuøy yù du haønh”. Ngöôøi bònh nghe roài neáu hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï ñöøng xaû thaân, ñöøng töï saùt”. Neáu ngöôøi bònh nghe lôøi khoâng töï saùt thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ngöôøi bònh tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc kia maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soâ naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Noùi khen cheát laø Bí-soâ ñoái tröôùc ngöôøi muoán cheát khen ngôïi cheát. Noùi naøy nam töû laø lôøi keâu goïi. Noùi thaày mang caùi thaân toäi luïy naøy laøm chi… thaø cheát coøn hôn soáng laø noùi lôøi khinh cheâ. Noùi tuøy theo taâm nieäm cuûa mình laø taâm mình sanh nieäm khaùc. Noùi duøng nhöõng lôøi leõ khaùc laø duøng nhieàu phöông tieän khuyeân khieán cheát. Noùi khen khieán cho cheát laø ôû tröôùc ngöôøi bònh kheùo leùo khen ngôïi caùi cheát khieán cho hoï muoán cheát. Neáu ngöôøi ñoù do phöông tieän naøy maø cheát töùc laø do nghe theo lôøi khuyeân, khen maø caàu cheát, khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Noùi Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi coù taùnh Bí-soâ, taùnh Bí-soâ laø ñaõ thoï vieân cuï. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Nhieáp Tuïng: Coù luùc duøng noäi thaân Hoaëc duøng vaät beân ngoaøi Hoaëc caû hai trong ngoaøi Ñaây goïi laø töôùng saùt. Sao goïi laø duøng noäi thaân gieát? Neáu Bí-soâ coù taâm saùt, duøng tay ñaùnh ñaäp nam, nöõ, baùn-traïch-ca… do ñaây lieàn maïng chung thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì Bí-soâ naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau cuõng khoâng cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Tay ñaõ nhö theá cho ñeán caùc thaân phaàn khaùc nhö ñaàu, vai, chaân… ñaùnh ñaù muoán khieán kia phaûi cheát; neáu cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca, neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì Bí-soâ naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø duøng vaät beân ngoaøi gieát? neáu Bí-soâ coù taâm saùt duøng teân baèng tre hay baèng saét… baén cheát nam, nöõ, baùn-traïch-ca… do ñaây maø

cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca; neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán duøng caùc loaïi binh khí nhö maâu giaùo... hoaëc gaïch ñaù... töø xa phoùng neùm tôùi vôùi taâm saùt haïi muoán cho cheát, do ñaây maø cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca, neáu khoâng cheát lieàn sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca, neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø duøng caû hai trong ngoaøi ñeå gieát? Neáu Bí-soâ vôùi taâm saùt caàm dao gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu luùc ñoù khoâng cheát sau cuõng khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán caùc loaïi binh khí khaùc nhö kieám, giaùo maùc... caây ñaù... ñaùnh ñaâm hay ñaäp ngöôøi kia vôùi taâm saùt haïi cho cheát, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca, hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Nhieáp Tuïng: Duøng thuoác ñoäc, boät ñoäc Vaø ôû hai choã nöông Hoaëc cho uoáng röôïu say Ñaët baåy raäp haïi ngöôøi. Sao goïi laø duøng thuoác ñoäc gieát? neáu Bí-soâ vôùi taâm saùt haïi duøng thuoác ñoäc hoøa vaøo trong thöùc aên ñeå gieát nam, nöõ baùn-traïch-ca..., do phöông tieän naøy maø ngöôøi kia maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø duøng boät ñoäc gieát? neáu Bí-soâ vôùi taâm saùt haïi duøng boät ñoäc thoa vaøo ngöôøi hoaëc hoøa vaøo trong nöôùc taém, hoaëc hoøa vaøo trong höông thoa ñeå gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca..., do phöông tieän naøy maø ngöôøi kia maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la- ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø ôû hai choã nöông gieát? Töùc laø ôû hai choã nôi ñaát vaø nôi caây. Nôi ñaát laø Bí-soâ vôùi taâm saùt haïi ñaøo haàm hoá roài ñaët baåy döôùi ñoù, khi nam, nöõ, baùn-traïch-ca... ñi qua bò maéc phaûi maø cheát; hoaëc thaû sö töû, hoå lang ñeán aên thòt hoï; hoaëc ñeå cho gioù thoåi naéng nung noùng ñeán cheát khoâ, hoaëc cheát vì ñoùi khaùt, do nhöõng phöông tieän naøy maø maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca , neáu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeàn ñaàu goái, baép chaân, eo löng, ngöïc, coå... bò maéc dính ñeán cheát... cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Nôi caây laø neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca...

ôû nôi caây lôùn hay coät truï, caây coïc... duøng daây coät hoï vaøo ñoù... cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø cho uoáng röôïu say gieát? Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca cho uoáng röôïu say, nhôn ñaây maø cheát cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt, ñeàu do röôïu maø phaûi maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Röôïu neáp ñaõ nhö theá cho ñeán caùc loaïi röôïu caát baèng reã, hoa quaû... hoaëc nieäm chuù vaøo trong röôïu, hoaëc pha thuoác vaøo

trong röôïu , uoáng vaøo taâm sanh cuoàng loaïn, ngu si khoâng bieát phaûi traùi, do phöông tieän naøy daãn ñeán maïng chung. Hoaëc cho uoáng röôïu say coá taâm muoán cho vua quan, giaëc hay oan gia gieát hoï thaûy ñeà u phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø ñaët maùy cung, baåy raäp gieát? Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca… beøn ñaët maùy cung ñeå baén teân saét hoaëc ñaët baåy raäp coù göôm dao beân ñöôøng, khi hoï ñi ngang qua seõ bò baén truùng hay bò chaët ñöùt chaân tay hay thaân phaàn khaùc, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Cho ñeán caùc maùy moùc baåy raäp khaùc laøm cheát ngöôøi, ñònh toäi gioáng nhö treân. Nhieáp tuïng: Chuù nguyeän thaây cheát daäy Ñoïa thai vaø buøa chuù Xoâ ñaåy vaø nöôùc löûa Sai khieán vaø laïnh, noùng. Sao goïi laø chuù nguyeän thaây cheát daäy gieát? Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca… vaøo ngaøy thöù möôøi boán khoâng traêng ñeán choã boû thaây cheát, tìm thaây naøo môùi cheát chöa coù toån hoaïi, laáy ñaát maøu vaøng lau chuøi roài duøng nöôùc thôm röûa thaây cheát ñoù, laáy moät caëp baïch ñieäp môùi phuû leân, duøng toâ thoa chaân roài chuù nguyeän. Khi thaáy thaây cheát muoán ñöùng daäy thì ñaët thaây treân xe hai baùnh, laáy hai caùi linh baèng ñoàng coät vaøo coå, ñaët hai caây dao nhoïn vaøo tay. Luùc ñoù thaây cheát ñöùng daäy hoûi: “Thaáy muoán toâi gieát ai?”, Bí-soâ noùi: “Ngöôi coù bieát nam (nöõ, baùn-traïch-ca …) teân laø hay khoâng?”, ñaùp bieát, Bí-soâ noùi: “Ngöôi coù theå ñeán gieát ngöôøi ñoù hay khoâng?”. Neáu ngöôøi ñoù bò gieát thì Bí-soâ phaïm Ba-la-thò-ca; neáu ôû nhaø ñoù coù keát caùc loaïi döôïc thaûo thaønh tua coät ngang treân cöûa vaø ñaët trong bình nöôùc, hoaëc nôi cöûa coät con traâu caùi vôùi con traâu ngheù cuøng maøu, hoaëc coät con deâ caùi vôùi con deâ con cuøng maøu, hoaëc nhaø coù Ma-döôïc-thaïch, Thaïch-truïc, hoaëc ôû cöûa coù coïc Nhôn-ñaø-la

hay coù löûa thöôøng chaùy, hoaëc nhaø coù ñaët hình töôïng Phaät, hoaëc Chuyeån luaân vöông, hoaëc meï cuûa Chuyeån luaân vöông mang thai Chuyeån luaân vöông, hoaëc coù hình töôïng Boà taùt, hoaëc meï cuûa Boà taùt mang thai Boà taùt, hoaëc saép tuïng giôùi, hoaëc ñang tuïng giôùi; hoaëc saép tuïng kinh hay ñang tuïng kinh nhö kinh Tieåu khoâng, kinh Ñaïi khoâng… khi coù nhöõng loaïi nhö vaäy thuû hoä thì thaây cheát ñöùng daäy ñoù khoâng theå vaøo nhaø gieát cheát ngöôøi ñöôïc, luùc ñoù Bí-soâ phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ khoâng thaønh thaïo laøm phaùp khieán cho thaây cheát ñöùng daäy thì thaây cheát naøy seõ ñi thuït luøi ñeán gieát Bí-soâ, neáu Bí-soâ chuù nguyeän ñeå gieát thaây cheát naøy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Treân ñaây laø nguyeân thaây cheát ñöùng daäy, neáu laø nöûa thaây cheát ñöùng daäy thì söï vieäc cuõng gioáng nhö treân , chæ khaùc laø xe moät baùnh, coät moät caùi linh vaøo coå vaø ñaët moät con dao vaøo tay, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Sao goïi laø ñoïa thai gieát? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi meï mang thai chöù khoâng muoán gieát caùi thai, laáy chaân ñaïp hay ñaù vaøo buïng, neáu chæ coù ngöôøi meï cheát thì Bí-soâ phaïm Ba-la-thò-ca; neáu caùi thai cheát, baø meï khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu caû hai ñeàu cheát thì ñoái vôùi baø meï phaïm

Ba-la-thò-ca; neáu caû hai khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ muoán gieát caùi thai chöù khoâng muoán gieát baø meï, duøng chaân ñap hay ñaù vaøo buïng, neáu chæ coù caùi thai cheát thì Bí-soâ phaïm Ba-la-thò- ca; neáu baø meï cheát, caùi thai khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu caû hai ñeàu cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca , neáu caû hai ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø duøng buøa chuù gieát? neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca... neân thieát laäp Maïn-ñoà-la, ñaët moät loø löûa, ñoát löûa leân, khi ñuùt caây cuûi vaøo loø, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi naøo caây cuûi chaùy heát thì ngöôøi kia lieàn cheát". Neáu caây cuûi môùi chaùy ñöôïc phaân nöõa thì ngöôøi cheát, Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu caây cuûi chaùy heát ngöôøi kia môùi cheát thì Bí-soâ phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn-traïch-ca... laáy haït vöøng, haït caûi moãi thöù moät thaêng roài cho vaøo coái giaõ, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi naøo nhöõng haït naøy giaõ thaønh boät thì ngöôøi kia cheát". Neáu giaõ chöa thaønh boät maø ngöôøi kia cheát thì Bí-soâ phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu ñaõ thaønh boät môùi cheát thì Bí-soâ phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ vôùi taâm saùt haïi khôûi phöông tieän duøng moät thaêng söõa boø ñöïng trong moät caùi toâ, duøng ngoùn tay quaäy söõa, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi söõa ñöïng trong toâ bieán thaønh maùu thì ngöôøi kia cheát". Neáu söõa trong toâ chöa thaønh maùu ngöôøi kia lieàn cheát thì Bí-soâ naøy phaïm

Toát-thoå-la-ñeå; neáu söõa trong toâ ñeàu bieán thaønh maùu ngöôøi kia môùi cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát ngöôøi, khôûi phöông tieän duøng chæ naêm saéc may Taêng-giaø-chi, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Neáu may y naøy xong thì ngöôøi kia cheát". Neáu may y chöa xong, ngöôøi kia lieàn cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu may y xong môùi cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ coá taâm muoán gieát ngöôøi, khôûi phöông tieän duøng ngoùn tay veõ treân maët ñaát, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Veõ ñuû baûy soá thì ngöôøi kia cheát". Neáu veõ chöa ñuû baûy soá ngöôøi ñoù lieàn cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu veõ xong baûy soá môùi cheát thì phaïm Ba-la-thò- ca. Sao goïi laø xoâ xuoáng gieát? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi tìm caùch xoâ ngöôøi töø vaùch nuùi, söôøn nuùi... caùc choã cao nguy hieåm xoâ xuoáng cho cheát, neáu do ñaây maø cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán xoâ töø treân töôøng, treân caây, treân löng voi, löng ngöïa... töø nhöõng choã cao xoâ xuoáng; hoaëc duøng ñaàu, vai, ñaàu goái chaân... caùc thaân phaàn khaùc ñeå xoâ xuoáng cho cheát, neáu do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Luùc ñoù neáu khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå. Sao goïi laø gieát trong nöôùc? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi xoâ ngöôøi xuoáng nöôùc, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå- la-ñeå gioáng nhö treân. Nöôùc laø chæ chung soâng, bieån, ao, hoà, gieáng... cho ñeán ñoå nöôùc

vaøo mieäng khieán cho cheát, ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø gieát trong löûa? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi xoâ vaøo trong löûa, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca, hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå, gioáng nhö treân. Löûa chæ chung cho hoûa hoaïn thieâu ñoát nhaø cöûa, thoân xoùm, thaønh aáp, röøng caây... cho ñeán duøng tro than boû vaøo mieäng khieán cho cheát, ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø sai khieán gieát? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi beøn sai ngöôøi ñoù ñeán choã nguy hieåm khieán cho cheát, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Choã nguy hieåm laø chæ chung nhöõng nôi coù giaëc cöôùp, oan gia, thuù döõ... ñeán ñoù nhaát ñònh phaûi cheát. Sao goïi laø laïnh reùt gieát? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi, luùc trôøi laïnh reùt ban ngaøy cho ngöôøi ñoù ôû trong nhaø, nhöng ban ñeâm laïi cho ôû ngoaøi

trôøi treân choã aåm öôùt, do duyeân naøy maø cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø noùng böùc gieát? Neáu Bí-soâ muoán gieát ngöôøi, luùc trôøi noùng böùc ban ngaøy cho ngöôøi ñoù ôû ngoaøi trôøi, ban ñeâm cho ôû trong nhaø kín laïi theâm duøng khoùi löûa xoâng vaøo... do duyeân naøy maø cheát thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Nhaø taém vaø nhaø aám, Khoâng xem, Ca Löu ngoài (Khoâng xem kyõ lieàn ngoài) Cho uoáng giaám hai duyeân, Choïc leùt cöôøi ñeán cheát, (Möôøi baûy choïc cöôøi-cheát) Laõo Bí-soâ Lan-nhaõ Phaïm naëng nheï neân bieát. Vieäc xaây nhaø taém nhö theá naøo? Luùc ñoù Theá Toân ôû röøng khoaùng daõ, coù moät Bí-soâ thöôøng ñeán nhaø moät cö só ñaéc yù giaûng noùi dieäu phaùp khieán cö só naøy sanh loøng tín kính, xin thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù. Thôøi gian sau, Bí-soâ giaûng veà baûy phöôùc nghieäp höõu vi, cö só naøy lieàn muoán laøm phöôùc nghieäp baïch raèng: “Thaùnh giaû, nay con neân laøm vieäc gì?”, ñaùp: “Nay Taêng khoâng coù nhaø taém, cö só neân laøm”, cö só noùi: “Thaùnh giaû, con coù taøi vaät nhöng khoâng coù ngöôøi troâng coi vieäc xaây caát”, ñaùp: “Toâi seõ troâng coi vieäc phöôùc nghieäp naøy cho cö só”. Cö só vui möøng lieàn ñem vaät tö tôùi chuøa ñeå xaây caát nhaø taém, Bí-soâ baét tay vaøo vieäc troâng coi xaây caát. Luùc ñoù trong röøng khoaùng daõ coù leã hoäi lôùn, nhöõng ngöôøi laøm thueâ ñeàu ñeán leã hoäi vui chôi khoâng ñeán choã laøm vieäc, Bí-soâ lieàn keâu hoï ñeán hoûi: “Hieàn thuû, vì sao hoâm nay caùc vò khoâng ñeán laøm vieäc?”, ñaùp: “Thaùnh giaû, hoâm nay chuùng con ñeàu ñeán leã hoäi vui chôi neân khoâng theå ñeán ñaây laøm vieäc”, Bí-soâ noùi: “Nhöõng ngöôøi coù phöôùc coù theå ñeán leã hoäi vui chôi, coøn caùc vò laø nhöõng ngöôøi laøm thueâ kieám soáng ñeán leã hoäi vui chôi laøm gì? Caùc vò haõy ñeán laøm vieäc, toâi seõ traû giaù gaáp ñoâi”, ñaùp: “Thaùnh giaû, nhöõng ngöôøi coù phöôùc thöôøng ñöôïc döï leã hoäi, coøn nhöõng ngöôøi laøm thueâ nhö chuùng con dòp may ñeán leã hoäi vui chôi chæ coù moät laàn, duø thaày traû giaù gaáp ñoâi chuùng con cuõng khoâng theå ñeán laøm”, noùi roài cuøng boû ñi. Luùc ñoù cö só cuùng taøi vaät laøm phöôùc nghieäp suy nghó: “Ta nay neân ñeán xem vieäc phöôùc nghieäp ñaõ laøm ñeán ñaâu”, nghó roài lieàn ñeán xem thì thaáy chöa laøm gì caû, lieàn ñeán choã vò Bí-soâ hoûi vì sao , Bí-soâ

noùi: “Nhöõng ngöôøi laøm thueâ hoâm nay khoâng chòu ñeán laøm”, cö só hoûi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 101

vì sao, Bí-soâ noùi: “Hoï noùi hoâm nay ñeán leã hoäi vui chôi neân khoâng theå ñeán ñaây laøm vieäc”, cö só noùi: “Nhöõng ngöôøi laøm thueâ maø döï leã hoäi gì, chaéc laø Thaùnh giaû khoâng noùi roõ giaù caû neân hoï môùi khoâng chòu ñeán laøm”. Bí-soâ noùi: “Toâi coù noùi traû giaù gaáp ñoâi nhöng hoï vaãn khoâng chòu laøm, hoï noùi nhöõng ngöôøi coù phöôùc thöôøng döï leã hoäi coøn hoï laø nhöõng ngöôøi laøm thueâ dòp may ñeán leã hoäi vui chôi chæ coù moät laàn, cho neân duø traû giaù gaáp ñoâi hoï cuõng khoâng chòu ñeán laøm”. Cö só noùi: “Thaùnh giaû, con laøm phöôùc nghieäp naøy khoâng vì töï thaân cuõng khoâng vì thaân thuoäc. Laønh thay Thaùnh giaû haõy giuùp con xuùc tieán coâng vieäc cho mau thaønh, ñöøng ñeå dôû dang”. Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu coâng vieäc chöa xong thì neân baûo caùc Bí-soâ trôï giuùp cho coâng vieäc mau thaønh”. Caùc Bí-soââ vaâng lôøi Phaät daïy cuøng nhau trôï giuùp cho coâng vieäc mau thaønh, khi quaêng chuyeàn gaïch cho nhau, saåy tay rôùt gaïch xuoáng truùng ñaàu cuûa Bí-soâ ñöùng ôû döôùi, do ñaây maø cheát. Caùc Bí-soâ trong loøng hoái haän noùi vôùi nhau: “Caùc cuï thoï, vò Bí-soâ naøy ña söï baøy ra vieäc xaây caát naøy töï chuoác khoå cho mình, laïi laøm cho vò ñoàng phaïm haïnh maø chuùng ta thöông meán khoâng may bò cheát. Haù chaúng phaûi chuùng ta cuøng phaïm Ba-la-thò-ca hay sao?”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân quaêng chuyeàn gaïch nhö vaäy, neân duøng tay trao ñöa cho nhau, neáu vieân gaïch naøo beå thì noùi cho vò kia bieát roài môùi trao ñöa, neáu khoâng laøm nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Do Phaät daïy neân trôï giuùp coâng vieäc cho mau thaønh neân caùc Bí-soâ laøm vieäc suoát ngaøy, caùc Baø-la-moân, cö só troâng thaáy lieàn cô hieàm: “Taïi sao caùc Bí-soâ laøm vieäc suoát ngaøy nhö keû laøm thueâ”. Caùc Bí-soâ nghe lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng neân laøm suoát ngaøy, chæ neân laøm nöûa ngaøy maø thoâi”. Vaøo muøa haï naéng noùng thì caùc Bí-soâ laïi laøm vieäc sau giôø ngoï, vaøo muøa ñoâng giaù laïnh thì caùc Bí-soâ laïi laøm vieäc tröôùc giôø ngoï, Phaät noùi: “Khoâng neân laøm nhö vaäy, vaøo muøa ñoâng giaù laïnh neân laøm vieäc sau giôø ngo, vaøo muøa haï naéng noùng neân laøm vieäc tröôùc giôø ngoï”. Caùc Bí-soâ laøm vieäc ñeán giôø aên môùi nghæ, buøn ñaát dính ñaáy ngöôøi lieàn ñi khaát thöïc, nhöõng ngöôøi khoâng tín kính thaáy vaäy cheâ cöôøi: “Caùc thaày laøm vieäc coøn hôn nhöõng ngöôøi laøm thueâ kieám soáng, nhöõng ngöôøi laøm thueâ coøn nghæ tröôùc giôø aên, caùc thaày laøm ñeán giôø aên môùi nghæ”. Caùc Bí-soâ nghe roài baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân löôïng tính ngaøy giôø maø nghæ sôùm, khi ñi khaát thöïc phaûi söûa soaïn y aùo vaø dung nghi ñaøng hoaøng môùi ñöôïc ñi; neáu thoï thöïc trong Taêng cuõng phaûi söûa soaïn tröôùc roài môùi ñeán nhaø aên”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát thôøi gian söûa soaïn y aùo vaø dung nghi laø khoaûng bao laâu, Phaät noùi: “Laø khoaûng thôøi gian ñuû ñeå röûa tay chaân vaø röûa baùt. Taát

caû caùc Bí-soâ trôi giuùp vieäc xaây caát neân coù nhöõng haønh phaùp gì, ta nay vì noùi: Neáu laø ngöôøi troâng coi ñoân ñoác coâng vieäc xaây caát bieát nhöõng ngöôøi trôi giuùp coâng vieäc saùng sôùm phaûi chaáp taùc thì neân lo lieäu böûa côm saùng cho hoï, sau giôø ngoï neân lo lieäu nöôùc uoáng phi thôøi vaø daàu thoa chaân tay. Neáu vò naøo coi ngoù ñoân doác coâng vieäc xaây caát khoâng y theo lôøi Phaät daïy thì phaïm toäi Vieät phaùp".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8
103

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 8

Hoïc Xöù Thöù Ba: ÑOAÏN MAÏNG NGÖÔØI

Vieäc xaây caát nhaø aám nhö theá naøo? Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong röøng khoaùng daõ, Bí-soâ xaây caát nhaø aám cuõng gioáng nhö vieäc xaây caát nhaø taém, chæ khaùc laø Theá Toân daïy: "Vieäc chöa xong thì caùc Bí-soâ neân tieáp tay ñeå laøm cho xong". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy tieáp tay ñeå laøm cho xong, cuùng nhau khieâng moät ñoøn caây ñaët laøm ñoøn doâng, nhöõng ngöôøi thoï moäc ñöùng ôû döôùi phuï ñöa leân. Khi di chuyeån caây suùt tay rôùt ñoøn caây xuoáng ñaàu ngöôøi thôï moäc ôû phía döôùi, do ñaây maø cheát, caùc Bí-soâ trong loøng hoái haän noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï, Bí-soâ khaát thöïc naøy ña söï xaây caát naøy noï laøm vieäc cöïc khoå, laïi laøm cho ngöôøi thôï moäc bò cheát, haù chaúng phaûi chuùng ta ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hay sao?". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: Caùc Bí-soâ khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân voäi naâng leân vaät naëng quaù söùc cuûa mình, khi caàn di chuyeån neân nhôø ngöôøi tuïc phuï giuùp naâng ñôõ leân, khi ñöa leân hay ñeå xuoáng vaø luùc buoâng tay ra phaûi noùi cho nhau bieát, neáu Bí-soâ naøo khoâng laøm theo lôøi Phaät daïy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy, khoâng bieát ngang chöøng möùc naøo laø vöøa söùc cuûa mình, Phaät daïy: "Söùc naëng ngang baèng moät gaùnh cuûa ngöôøi tuïc thì Bí-soâ neân phaân laøm hai ngöôøi, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Tröôøng hôïp cuûa Haéc-ca-löu-ñaø-di nhö theá naøo? Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, cuï thoï Ca-löu-ñaø-di giaùo hoùa ngöôøi con gaùi teân Chieân-ñoà khieán sanh loøng tín kính, xin thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù. Luùc ñoù Chieân-ñoà ñaûnh leã baïch raèng: "Thaùnh giaû, neáu caàn aåm thöïc thuoác thang vaø vaät caàn duøng gì, con ñeàu cuùng döôøng", Ca-löu-ñaø-di khoâng chòu thoï nhaän noùi raèng: "Ñaïi muoäi, Theá Toân coù daïy lôïi ích chung ñöùng ñaàu, yù muoán cuûa toâi laø neân laøm lôïi ích cho nhieàu

ngöôøi", Chieân-ñoà baïch: "Neáu Thaùnh giaû khoâng chaáp nhaän lôøi con thænh thì cho pheùp con thieát laäp toøa ngoài toát ñeïp ñeå moãi khi khaát thöïc xong, Thaùnh

giaû ñeán ñoù ngoài thoï thöïc roài veà". Ca-löu-ñaø-di nhaän lôøi, haèng ngaøy khaát thöïc xong lieàn ñeán toøa ñoù ngoài thoï thöïc xong roài veà, moät hoâm Ca-löu-ñaø-di coù nhaân duyeân muoán ñi ñeán nôi khaùc lieàn suy nghó: "Ta neân noùi cho thí chuû bieát laø ta muoán ñi ñeán nôi khaùc", nghó roài lieàn ñeán choã Chieân-ñoà noùi döï tính cuûa mình, Chieân-ñoà noùi: "Thaùnh giaû ñi ñöôøng may maén, mau sôùm trôû veà, ñöøng ôû laâu nôi ñoù ñeå con mong chôø". Caùo töø xong, Ca-löu-ñaø-di lieàn trôû veà röøng Theä-ña chuaån bò leân ñöôøng, luùc ñoù Theá Toân muoán du haønh trong nhôn gian lieàn baûo cuï thoï A-nan-ñaø thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát, A-nan-ñaø vaâng lôøi ñeán choã caùc Bí-soâ thoâng baùo: "Nay Theá Toân muoán du haønh trong nhôn gian, vò naøo muoán ñi theo thì neân söøa soaïn haønh trang". Ca-löu-ñaø-di nghe xong lieàn suy nghó: "Ñi theo Theá Toân coù möôøi taùm ñieàu Lôïi-ích: - Moät laø khoâng bò nhaø vua khuûng boá - Hai laø khoâng bò giaëc cöôùp khuûng boá - Ba laø khoâng bò nuôùc laøm cho sôï haõi - Boán laø khoâng bò löûa laøm cho sôï haõi - Naêm laø khoâng bò nöôùc cöøu ñòch khuûng boá - Saùu laø khoâng bò sö töû, hoå lang... laøm cho sôï haõi. - Baûy laø khoâng coù sôï haõi khi qua caùc cöûa aûi - Taùm laø khoâng bò thueá quan laøm cho sôï haõi - Chín laø khoâng coù sôï haõi vì thieáu ngöôøi baûo veä - Möôøi laø khoâng bò ngöôøi khuûng boá - Möôøi moät laø khoâng bò phi nhôn khuûng boá - Möôøi hai laø thöôøng ñöôïc thaáy chö thieân - Möôøi ba laø ñöôïc nghe tieáng noùi cuûa chö thieân - Möôøi boán laø ñöôïc thaáy ñaïi quang minh - Möôøi laêm laø ñöôïc nghe lôøi thoï kyù - Möôøi saùu laø ñöôïc laõnh thoï dieäu phaùp - Möôøi baûy laø ñöôïc cuøng thoï aåm thöïc - Möôøi taùm laø thaân khoâng bònh khoå". Ñi theo Phaät ñöôïc nhieàu lôïi ích nhö theá neân Ca-löu-ñaø-di quyeát ñònh ñi theo Phaät. Luùc ñoù taïi nhaø cuûa Chieân-ñoà coù moät ngöôøi nöõ sanh ñöôïc moät beù trai, Chieân-ñoà noùi: "Naøng haõy taém röûa cho em beù, cho chaùu maëc aùo baïch ñieäp môùi roài ñeå naèm treân toøa tieân nhôn cho em beù ñöôïc tröôøng thoï", ngöôøi meï naøy nghe lôøi haèng ngaøy ñaët con naèm treân toøa tieân nhôn. Thôøi gian sau Ca-löu-ñaø-di trôû veà, sau khi khaát thöïc xong

nhö tröôùc kia ñeán nhaø cuûa Chieân-ñoà, moät vò A-la-haùn neáu khoâng quaùn saùt tröôùc thì thaùnh trí khoâng hieän haønh, khi Ca-löu-ñaø-di vöøa ngoài xuoáng toøa, ngöôøi meï hoaûng hoát keâu leân: "Thaùnh giaû treân toøa coù em beù", Ca-löu-ñaø-di lieàn ñöùng daäy, nhöng ñöùa beù baát haïnh ñaõ cheát, ngöôøi meï gaøo khoùc thaûm thieát, Ca-löu-ñaø-di noùi: "Ñaïi muoäi chôù gaøo khoùc nöõa, ñöùa beù naøy maïng yeåu, nhö Phaät ñaõ daïy: Chö haønh voâ thöôøng laø phaùp sanh dieät. Ñaùng leõ toâi môùi laø ngöôøi neân gaøo khoùc vì ñaõ ñaéc quaû La haùn maø laïi khoâng quan saùt kyõ, Theá Toân seõ vì nhôn duyeân naøy maø cheá hoïc xöù". Ca-löu-ñaø-di ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Ca-löu-ñaø-di khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ vaøo trong nhaø theá tuïc chöa quan saùt kyõ thì khoâng neân voäi ngoài lieàn, neáu khoâng quaùn saùt kyõ voäi ngoài lieàn thì phaïm toäi Vieät phaùp". Tröôøng hôïp cho uoáng giaám nhö theá naøo? Luùc

ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù hai tröôûng giaû giaøu coù nhieàu cuûa caûi vaø toâi tôù keát baïn vôùi nhau. Thôøi gian sau caû hai daàn daàn ngheøo khoù noùi vôùi nhau: "Ngaøy xöa giaøu coù nay trôû neân ngheøo khoù laøm sao sinh soáng, chuùng ta neân cuùng ñi xuaát gia", baøn xong caû hai beøn ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xin xuaát gia tu haïnh xuaùât ly. Thôøi gian sau moät ngöôøi maéc bònh naëng, moät ngöôøi nuoâi bònh; ngöôøi bònh caøng ngaøy caøng naëng khoâng theå ngoài daäy ñöôïc, ngöôøi nuoâi bònh hoûi: "Cuï thoï hoài taïi gia coù thuôøng bò bònh khoå khoâng?", ñaùp coù, hoûi: "Cuï thoï luùc ñoù thöôøng duøng thuoác gì chöûa trò?", ñaùp: "Toâi thöôøng uoáng giaám maën", hoûi: "Baây giôø cuï thoï coù muoán uoáng khoâng?", ñaùp muoán. Ngöôøi nuoâi bònh lieàn ñi tìm giaám maën mang veà cho uoáng, khoâng ngôø uoáng xong lieàn cheát. Bí-soâ nuoâi bònh hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi Tha thaéng khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng hoûi thaày thuoác thì khoâng neân voäi cho ngöôøi bònh uoáng thuoác lieàn. Neáu khoâng coù thaày thuoác thì neân hoûi vò Bí-soâ naøo töøng laø thaày thuoác; neáu khoâng coù Bí-soâ naøo töøng laø thaày thuoác thì neân hoûi vò naøo töøng quen bieát vôùi thaày thuoác; neáu cuõng khoâng coù thì neân hoûi ngöôøi töøng nuoâi bònh; neáu cuõng khoâng coù thì neân hoûi Bí-soâ kyø cöïu. Neáu Bí-soâ khoâng hoûi thaày thuoác cho ñeán khoâng hoûi Bí-soâ kyø cöïu, lieàn töï yù cho ngöôøi bònh uoáng thuoác thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù caùc Bí-soâ cuøng coù nghi nieäm baïch Phaät: "Theá Toân, vì nhôn duyeân gì Bí-soâ bònh kia hoài taïi gia maéc bònh uoáng giaàm lieàn laønh bònh, nay maéc bònh uoáng giaám laïi cheát?". Phaät noùi: "Bí-soâ aáy hoài taïi gia maéc bònh ñaøm aám, coøn nay maéc bònh phong nhieät; do nhôn duyeân naøy neân tröôùc kia giaám laø thuoác, nay laïi chaúng phaûi laø thuoác".

106 BOÄ LUAÄT 7

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù vua AÛnh-thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø chöùng ñöôïc Kieán ñeá, cuøng taùm vaïn chö thieân vaø caùc Baø-la-moân, cö só nöôùc Ma-kieät-ñaø taát caû coù ñeán voâ löôïng traêm ngaøn chuùng, vua cho ngöôøi ôû treân thaønh Vöông Xaù ñaùnh troáng tuyeân lònh cho ngöôøi trong Vöông thaønh vaø nhöõng ngöôøi töø ngoaøi thaønh ñeán nhö sau: "Moïi ngöôøi neân bieát, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ bò ñi ñaøy vaø taån xuaát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng". Cuõng vaøo luùc ñoù Phaät thuyeát kinh Thieáu Nieân cho vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la khieán sanh loøng tín kính, vua cuõng cho ngöôøi ñaùnh troáng tuyeân lònh cho ngöôøi trong thaønh vaø ngöôøi ngoaøi thaønh ñeán nhö sau: "Moïi ngöôøi neân bieát, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng". Luùc ñoù boïn giaëc cöôùp cuûa hai nöôùc naøy nghe nhaø vua tuyeân lònh nhö vaäy lieàn taäp trung laïi ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc ñeå troán traùnh, ngöôøi soáng trong hai nöôùc ñeàu nghe bieát ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc coù boïn giaëc cöôùp thöôøng ñoùn ñöôøng caùc ñoaøn

thöông buoân cöôùp cuûa gieát ngöôøi. Thôøi gian sau coù moät ñoaøn thöông buoân muoán töø nöôùc Ma-kieät- ñaø ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, nghe bieát vieäc naøy neân tìm ngöôøi baûo tieâu vaän taûi haøng hoùa cho ñöôïc an toaøn. Khi qua khoûi ranh giôùi nöôùc Ma-kieät-ñaø vaøo ranh giôùi nöôùc Kieàu-taùt-la, vò thöông chuû noùi vôùi ngöôøi baûo tieâu: "Ta nghe noùi vua Thaéng Quang nöôùc Kieàu-taùt-la huøng duõng, taùnh quyeát ñoaùn. Neáu ta bò giaëc cöôùp cöôùp ñoaït taøi vaät, nhaø vua seõ xuaát kho boài thöôøng, cho neân caùc vò baûo tieâu ñeán ñaây thì coù theå trôû veà". Nhöõng ngöôøi baûo tieâu nghe thöông chuû noùi theá lieàn caùo bieät trôû veà, boïn giaëc cöôùp cho ngöôøi rình chôø nôi yeáu loä thaày nhöõng ngöôøi baûo tieâu naøy ñeàu ñaõ trôû veà lieàn cho ngöôøi chaïy veà baùo caùo chuùa giaëc. Chuùa giaëc nghe roài lieàn ra lònh cöôùp phaù ñoaøn thöông buoân ôû trong röøng hieåm, ñoaït laáy heát taøi vaät, ñoaøn thöông buoân ngöôøi bò gieát, keû bò thöông, ngöôøi boû chaïy. Ngöôøi boû chaïy chaïy thoaùt ñeán thaønh Thaát-la-phieät , thaân ñaày buøn ñaát ñeán choã nhaø vua taâu raèng: "Ñaïi vöông, ñoaøn thöông buoân cuûa chuùng toâi vaøo ñeán ranh giôùi nöôùc cuûa Ñaïi vöông lieàn bò giaëc cöôùp cöôùp heát taøi vaät". Nhaø vua nghe roài lieàn ra lònh thaùi töû Tyø Loâ Traïch Gia: "Ngöôi ñem quaân bao vaây baét boïn giaëc cöôùp vaø tòch thu toaøn boä taøi vaät chuùng ñaõ cöôùp ñöôïc". Thaùi töû vaâng lònh nghieâm chænh boán binh ñeán bao vaây giaëc cöôùp ôû choã hieåm yeáu. Luùc ñoù boïn giaëc cöôùp ñang cuøng nhau phaân chia taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc neân khoâng hay bieát mình ñaõ bò bao vaây. Keát quaû boïn giaëc cöôùp ngöôøi bò gieát keû bò baét, ngöôøi boû chaïy, soá bò baét toång coäng laø saùu möôi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 8
107

ngöôøi, Thaùi töû lieàn aùp giaûi saùu möôi teân cöôùp naøy vôùi soá taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc ñöa ñeán choã nhaø vua. Vua hoûi boïn cöôùp: "Caùc ngöôi haù khoâng nghe ta tuyeân lònh, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát hay sao?", ñaùp: "Chuùng toâi ñeàu nghe bieát", vua hoûi: "Neáu ñaõ nghe bieát taïi sao coøn laøm giaëc cöôùp cöôùp heát taøi vaät cuûa ñoaøn thöông buoân?", ñaùp: "Neáu khoâng laøm giaëc cöôùp thì khoâng theå sinh soáng ñöôïc", vua hoûi: "Neáu nhö vaäy thì chæ neân laáy cuûa, taïi sao coøn gieát ngöôøi?", ñaùp: "Vì muoán khuûng boá hoï neân môùi gieát". Vua noùi: "Neáu nhö vaäy ta cuõng coù caùch xöû toäi laøm cho caùc ngöôi sôï seät, caùch xöû toäi naøy neáu tröôùc nay chöa thaáy thì nay caùc ngöôi ñöôïc thaáy". Vua noùi roài lieàn ra lònh Ñaïi thaàn: "Haõy daãn boïn chuùng ñeán röøng thaây cheát chaët heát tay chaân cuûa chuùng, coøn taøi vaät cuûa ñoaøn thöông buoân ñaõ bò cöôùp thì xuaát kho boài thöôøng cho hoï". Ñaïi thaàn vaâng lònh daãn bon cöôùp ñeán röøng thaây cheát chaët heát tay chaân cuûa chuùng vaø xuaát kho boài thöôøng laïi cho ñoaøn thöông buoân. Luùc ñoù Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân bieát, laøm toån naõo mình ngöôøi hay laøm an laïc cho mình vaø ngöôøi neân kheùo quaùn saùt, vì sao?, vì laøm toån naõo mình ngöôøi hay laøm an laïc cho mình vaø ngöôøi ñeàu neân mhaøm lìa". Caùc Bí-soâ ghi nhôù lôøi Phaät daïy, vì sanh nhaøm lìa neân coù

nhieàu vò ñeán röøng thaây cheát, caùc Bí-soâ ni cuõng theo ñeán. Khi ñeán nôi taát caû ñeàu troâng thaáy saùu möôi teân cöôùp bò chaët heát tay chaân ñang soáng trong khoå naõo, coù moät ngöôøi troâng thaáy bon cöôùp khoå naõo nhö theá noùi raèng: “Neáu ai coù loøng toát thöông xoùt caûnh khoå naøy thì neân cho hoï uoáng giaám maën, hoï cheát roài seõ ñöôïc thoï sanh trôû laïi, ñöôïc uoáng söõa meï môùi”. Trong soá Bí-soâ ni coù moät vò teân laø Vieân maõn ngöôøi khoûa maïnh nhöng ngu si, nghe lôøi noùi ñoù roài lieàn suy nghó: “Ta ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xuaát gia khoâng neân boû qua phöôùc tuï naøy, ta neân tìm giaám maën cho hoï uoáng”. Nghó nhö vaäy roài neân ni Vieân Maõn khoâng theo caùc Bí-soâ ni trôû veà truù xöù, maø vaøo thaønh tìm xin giaám maën ñöôïc moät voø lôùn vôùi saùu möôi caùi cheùn saønh mang ñeán choã boïn cöôùp. Luùc ñoù boïn cöôùp ñang bò khoå böùc baùch, khoâng tìm ñöôïc ñöôøng soáng neân khi thaáy vò ni naøy mang voø giaám ñeán lieàn caàu xin: “Thaùnh giaû, con bò khaùt böùc baùch xin Thaùnh giaû cöùu teá chuùng con”. Luùc naøy Bí-soâ ni khôûi taâm caàu phöôùc, tröôùc trao cho hoï caùi cheùn saønh roài theo thöù töï roùt giaám trong voø cho moãi ngöôøi ñaày moät cheùn, uoáng xong hoï ñeàu maïng chung. Ñeán chieàu toái Bí-soâ ni naøy môùi veà chuøa thì cöûa chuøa ñaõ ñoùng, coâ beøn keâu cöûa, caùc ni trong chuøa hoûi laø ai, ñaùp: “Toâi laø Vieân Maõn”, hoûi: “Vì sao giôø naøy coâ môùi veà?”, ni Vieân Maõn noùi: “Xin tuøy hæ”. Sau khi môû cöûa cho vaøo caùc ni hoûi: “Coâ ñaõ laøm vieäc gì, laø ñaéc quaû A-la-haùn hay ñaéc

quaû Baát hoaøn, Nhaát lai, Döï löu; hay laø vì Taêng giaø tìm caàu ñöôïc thöùc aên ngon, y phuïc toát?”, ñaùp: “Caùc coâ khoâng coù laøm gì khaùc ngoaøi tìm caàu aåm thöïc vaø y phuïc sao?”, caùc ni hoûi: “Neáu khoâng laøm vieäc naøy thì coâ ñaõ laøm vieäc gì?”, ni Vieân Maõn noùi: “Trong röøng boû thaây cheát caùc coâ haù khoâng thaáy saùu möôi ngöôøi bò chaët heát tay chaân hay sao?”, ñaùp: “Coù thaáy”, ni Vieân Maõn noùi: “Toâi ñaõ xin ñöôïc cho hoï nhieàu giaám maën, sau khi hoï uoáng xong lieàn maïng chung, hoï seõ laïi thoï sanh ñeå ñöôïc uoáng söõa môùi cuûa meï”. Caùc ni nghe roài quôû traùch: “Coâ laø ngöôøi ngu si, ñem toäi Tha thaéng chaát ñaày buïng laïi coøn baûo chuùng toâi tuøy hæ”. Vieân Maõn nghe roài hoái haän suy nghó khoâng bieát mình coù phaïm toäi tha thaéng hay khoâng, lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: Bí-soâ ni naøy khoâng phaïm, neáu coá taâm khieán cho nhöõng ngöôøi kia cheát môùi phaïm toäi Tha thaéng; nhöng caùc Bí-soâ ni khoâng neân ñöa giaám cho ngöôøi bònh uoáng khieán cho hoï cheát, neáu coi giaám laø thuoác ñöa cho hoï uoáng ñeå ñöôïc laønh bònh thì môùi khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ, Bí-soâ ni coù yù nghó ñöa giaám cho hoï uoáng ñeå hoï maïng chung thì phaïm toäi Tha thaéng”. 4. Tröôøng hôïp möôøi baûy Bí-soâ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc Lieân thu nhaän möôøi baûy ñoàng töû, cho xuaát gia vaø cho thoï Vieân cuï, OÂ-ba-ly laø thöôïng thuû. Trong soá möôøi baûy ngöôøi naøy, neáu ngöôøi naøo laøm tri söï thì möôøi saùu ngöôøi kia ñeàu trôï giuùp. Thôøi gian sau, coù phaùp söï caàn tuïng kinh suoát ñeâm, möôøi baûy ngöôøi naøy ñeàu ñeán cuøng haønh söï; moät ngaøy khaùc Taêng giaø

xaây döïng nhaø taém, möôøi baûy ngöôøi naøy cuõng ñeán hoå trôï nhau; moät ngaøy khaùc Tri söï lo coi ngoù vieäc trang trí trong chuøa thì caû nhoùm möôøi baûy ngöôøi cuõng trôï giuùp nhau, luùc Tri söï ñang coi ngoù moïi vieäc thì coù moät ngöôøi nghó raèng: “Mình meät quaù caàn phaûi nguû moät chuùt, chaéc laø möôøi maáy vò kia ñeàu coù trôï giuùp”. Khoâng ngôø möôøi laêm ngöôøi coøn laïi cuõng cuøng coù moät yù nghó nhö vaäy, cho neân ñoàng loaït ñeàu ñi nguû moät chuùt, chæ coøn moät mình Tri söï lo coi ngoù coâng vieäc khoâng theå nguû ñöôïc; ñeán gaàn saùng coøn phaûi lo taét ñeøn, môû cöûa chuøa vaø queùt doïn khaép nôi roài môùi ñaùnh kieàn chuøy baùo thöùc. Nghe tieáng kieàn chuøy möôøi saùu ngöôøi naøy môùi thöùc giaác, moãi ngöôøi mang baùt töø phoøng mình ñi ra nhìn nhau noùi: “Khoâng leõ khoâng coù moät ngöôøi naøo trôï giuùp coâng vieäc vôùi Tri söï hay sao?”. Luùc ñoù moät ngöôøi noùi: “Toâi meät quaù muoán ñi nguû moät chuùt, nghó raèng caùc cuï thoï ñeàu coù ñeán trôï giuùp, khoâng ngôø caùc cuï thoï cuõng nhö toâi”. Möôøi saùu ngöôøi hieåu roõ söï vieäc roài lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta ñaõ khoâng ñeán trôï giuùp chaéc laø Tri söï buoàn giaän, chuùng ta aên saùng xong cuøng ñeán xin loãi mong thaày aáy hoan hæ cho chuùng

ta”. AÊn saùng xong, möôøi saùu ngöôøi cuøng ñeán choã Tri söï xin loãi, vò nhoû hôn thì leã döôùi chaân, vò lôùn hôn thì duøng tay voã treân vai Tri söï noùi lôøi xin tha thöù nhöng Tri söï im laëng khoâng traû lôøi. Trong soá möôøi saùu vò coù moät ngöôøi thaân thieän nhaát duøng ngoùn tay choïc leùt Tri söï khieán Tri söï cöôøi leân; möôøi laêm ngöôøi kia thaáy Tri söï cöôøi nghó ñaây laø caùch hay nhaát khieán Tri söï cöôøi neân cuøng xuùm laïi choïc leùt khieán vò naøy cöôøi ñeán ñöùt hôi maø maïng chung. Möôøi saùu ngöôøi thaáy keát cuïc nhö vaäy lieàn keâu khoùc bi thaûm, caùc Bí-soâ nghe keâu khoùc lieàn hoûi: “Taïi sao caùc thaày tuï taäp ôû ñaây keâu khoùc?”, ñaùp: “Chuùng con tröôùc ñaây coù möôøi baûy ngöôøi ñöôïc goïi laø Thaäp thaát quaàn, baây giôø chæ coøn coù möôøi saùu ngöôøi laøm sao khoâng buoàn khoùc. Ngöôøi baïn ñoàng phaïm haïnh ñaéc yù naøy cheát, ngoaøi caùi khoå aùi bieät ly, chuùng con coøn phaïm toäi Tha thaéng laøm sao khoâng buoàn khoùc”. Caùc Bí-soâ nghe roài bieát laø do choïc leùt cöôøi ñuùt hôi maø cheát neân quôû traùch: “Caùc thaày gioáng nhö löûa rôm vöøa chaùy ñoù lieàn taét ñoù, luùc cöôøi luùc khoùc”. Quôû traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ treû tuoåi kia khoâng coù taâm saùt neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân choïc leùt nhau, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 5. Tröôøng hôïp saùu möôi Bí-soâ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät. luùc ñoù trong moät tuï laïc caùch thaønh khoâng xa coù moät tröôûng giaû giaøu coù. Nhieàu cuûa caûi vaø toâi tôù. Vò naøy coù loøng tin thanh tònh öa thích baäc hieàn thieän neân xaây caát moät truù xöù roäng raõi khang trang cho Taêng, ai naáy ñeàu hoan hæ. Xaây caát xong lieàn thænh saùu möôi vò Bí-soâ ñeán haï an cö, an cö xong laøm leã tuøy yù roài caùc Bí-soâ ñeàu tuøy duyeân ra ñi, truù xöù trôû laïi troáng khoâng, tröôûng giaû sôï giaëc cöôùp ñeán laáy troäm neân cöû ngöôøi ôû ñoù coi giöõ. Khoâng

bao laâu sau, coù saùu möôi Bí-soâ khaùc du haønh ñeán tuï laïc tìm nôi taïm truù, ngöôøi trong tuï laïc lieàn chæ ñeán truù xöù maø vò tröôûng giaû xaây caát cho Taêng. Ngöôøi quaûn lyù truù xöù naøy tieáp ñoùn chæ phoøng xaù vaø cung caáp nhöõng vaät caàn duøng roài ñeán baùo tin cho tröôûng giaû bieát. Tröôûng giaû nghe xong vui möøng baûo caùc gia nhaân mang nöôùc phi thôøi ñeán cho caùc Bí-soâ duøng tröôùc, khi ñeán truù xöù thaáy chö taêng teà töïu nhö röøng hoa sen nôû, tröôûng giaû caøng theâm tín kính lieàn noùi keä: “Thoân aáp hay trong röøng Choã cao hay choã thaáp Coù chuùng taêng cö truù Khieán sanh loøng meán yeâu”. Tröôûng giaû töï tay daâng nöôùc phi thôøi cho chö taêng duøng, duøng xong Tröôûng giaû tay böng lö höông cung thænh chö taêng nhieãu thaùp,

nhieãu thaùp xong trôû veà truù xöù, vò Thöôïng toøa giaûng noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe, nghe phaùp xong tröôûng giaû cung thænh chö chö taêng ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc. Trôû veà nhaø Tröôûng giaû lo söûa soaïn ñuû caùc moùn aên ngon ñeå cuùng döôøng chö Taêng, sau khi thoï thöïc xong vò thöôïng toøa chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài trôû laïi truù xöù. Xeá chieàu tröôûng giaû laïi sai ngöôøi mang nöôùc phi thôøi ñeán, ñôïi chö taêng duøng xong tröôûng giaû böng lö höông ñeán tröôùc vò thöôïng toøa baïch: “Thaùnh giaû, con xaây caát truù xöù naøy khoâng vì baûn thaân cuõng khoâng vì thaân thuoäc, maø vì boán phöông taêng, con raát mong quyù thaày veà ñaây haï an cö”. Thöôïng toïa noùi: “Phaùp chuû Theá Toân hieân ñang ôû thaønh Thaát-la-phieät, haèng ngaøy giaûng phaùp thöôøng hay thoï kyù cho Bí-soâ naøy chöùng A-la-haùn, Bí-soâ kia thaønh töïu phaùp quaùn baát tònh… Ñaïi vöông Thaéng Quang, phu nhôn Thaéng man, Tieân thoï theá chuùa, Tyø-xaù-khö-maãu, caùc tröôûng giaû vaø caùc Baø-la-moân thaûy ñeáu kính tín. Chuùng toâi muoán ñeán ñoù ñeå ñöôïc ñoàng thoï duïng phaùp thöïc”. Tröôûng giaû noùi: “Lôïi ích cuûa söï laõnh thoï phaùp nghóa chæ coù caùc vò bieát, veà y thöïc con seõ cung Caáp-ñaày ñuû, chæ mong caùc thaày ñöøng truï ôû ñaây con seõ töù söï cuùng döôøng khoâng thieáu thoán”. Thöôïng toïa nghe roài noùi vôùi chö taêng: “Caùc cuï thoï, nhö Theá Toân daïy neáu coù thí chuû kính tin thì phaûi bi maãn ñeå hoï taêng tröôûng loøng tin. Toâi xem xeùt nôi ñaây thaáy coù ñuû caây traùi sum sueâ, ao nöôùc trong, röøng caây rôïp boùng, khung caûnh raát yeân tónh thích hôïp cho thieàn tö. Tuy caây traùi sum sueâ nhöng tieàn an cö thì muøa traùi chöa chín, chuùng ta neân choïn haäu an cö”. Theá-laø caùc Bí-soâ ôû taïi truù xöù naøy haäu an cö, vì chung quanh truù xöù trong tuï laïc naøy vaø trong caùc phöôøng xoùm khaùc ñeàu khoâng coù chuøa, chæ coù moät truù xöù naøy tröôûng giaû xaây caát cho Taêng neân phöôùc nghieäp ñaõ coù ñeàu taäp trung veà truù xöù naøy, caùc thieän tín ñeàu quy tuï veà ñaây tu phöôùc nghieäp. Caùc Bí-soâ an cö ôû ñaây ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng neân laøm leã tuøy yù xong lieàn truï ôû ñaây luoân. Luùc ñoù coù giaëc cöôùp Ca-laät-ñeå-ca. chuùa giaëc noùi vôùi boïn cöôùp: “Chuùng ta neân laøm vieäc ñeå troïn naêm khoûi vaát vaû maø y thöïc thoï duïng ñaày ñuû”. Moät ngöôøi lieàn leân tieáng: “Chuùng ta neân tìm caùch troäm laáy taøi vaät cuûa caùc Bí-soâ”. moät ngöôøi khaùc noùi: “Bí-soâ moãi ngaøy tröôùc giôø ngoï ñi ñeán haøng traêm

nhaø khaát thöïc, vaát vaû xin aên chæ nuoâi ñöôïc taám thaân laøm gì coù sôû höõu ñeå chuùng ta troäm caép". moät ngöôøi khaùc noùi: "Caùc vò khoâng bieát, caùc Bí-soâ coù raát nhieàu taøi vaät, oâng tröôûng giaû giaøu coù kia vôùi loøng tin thuaàn thieän xaây caát caûnh chuøa nyø, taát caû phöôùc nghieäp ñeàu taäp trung veà ñaây neân caùc Bí-soâ an cö ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng, neáu caùc vò khoâng tin thì haõy cuøng toâi ñeán ñoù tìm hieåu seõ roõ". Theá-laø moät soá trong boïn cöôùp vôùi y phuïc trang nghieâm ñi ñeán chuøa, nhieãu thaùp xong roài vaøo

trong chuøa gaëp Bí-soâ Maïc Haï La ñöùng ôû cöûa lieàn ñeán ñaûnh leã hoûi thaêm: "Thaùnh giaû, ñaây laø chuøa cuûa ai?, phoøng xaù trang nghieâm khieán ngöôøi yeâu thích. Ai nguyeän sanh Thieân thì chính nôi ñaây laø theàm thang ñi leân". Bí-soâ noùi: "Hieàn thuû, chuøa naøy do Tröôûng giaû xaây caát", hoûi: "Thaùnh giaû, chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha-la hay Tyø-giaø-ña?", Bí-soâ hoûi laïi: "Sao goïi laø Tyø-ha-la, sao goïi laø Tyø-giaø-ña?", ñaùp: "Tö cuï ñaày ñuû thì goïi laø Tyø-ha-la, coøn vaät duïng thieáu thoán thì goïi laø Tyø-giaø-ña", Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: "Nhö vaäy thì chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha-la khoâng phaûi Tyø-giaø- ña, vì tö cuï ñaày ñuû thoï duïng khoâng coù thieáu thoán". Boïn cöôùp nghe roài lieàn noùi: "Thaùnh giaû, neáu aåm thöïc ñaày ñuû thì khoâng neân aên côm khoâ, y phuïc ñaày ñuû thì khoâng neân maëc voû caây. Y phuïc cuûa Thaùnh giaû hieän coù nhieàu hay ít?". Bí-soâ Maïc Ha La baûn taùnh chaát phaùc lieàn naém tay boïn cöôùp giaû daïng naøy vaøo phoøng mình, chæ treân caây saøo maùng y phuïc noùi raèng: "Caùc vò nhìn xem y phuïc cuûa toâi nhieàu hay ít?", boïn cöôùp giaû danh laïi hoûi: "Y phuïc naøy laø cuûa rieâng thaày hay laø cuûa chung chuùng taêng?", Bí-soâ noùi: laø cuûa rieâng toâi", laïi hoûi: "Thaày laø baäc Thöôïng toïa hay Phaùp sö?", Bí-soâ noùi: "Toâi khoâng phaûi Thöôïng toïa cuõng khoâng phaûi Phaùp sö, toâi chæ laø Caàu tòch thaáp nhaát trong Taêng", laïi hoûi: "Vaät sôû höõu cuûa thaày toâi ñaõ bieát roài, coøn vaät cuûa chuùng taêng coù kho tích tröõ khoâng?", Bí-soâ noùi: "Taát nhieân laø coù", laïi hoûi: "Trong nhaø truø cuûa chuùng taêng coù caùc vaät duïng ñeå naáu nhö noài soang chaõo... hay khoâng?", Bí-soâ noùi: "Taát nhieân laø coù", noùi roài lieàn daãn boïn cöôùp giaû daïng vaøo trong nhaø truø xem. Sau khi bieát roõ nôi naøy roài, boïn cöôùp giaû daïng muoán ra veà neân noùi vôùi Bí-soââ: "Thaùnh giaû, naûy giôø laøm thaùnh giaû boû tu thieän phaåm cuõng trôû ngaïi ñeán sinh keá cuûa chuùng toâi, nay taïm töø bieät sau seõ ñeán taï leã", noùi roài leã baùi ra veà. Veà ñeán truù xöù lieàn baùo caùo vôùi chuùa giaëc: "Chuùng toâi ñaõ vaøo taän trong chuøa quan saùt, taøi vaät phong phuù nhö caùc thöông khaùch giaøu coù, coù theå cöôùp laáy". Trong soá boïn cöôùp coù ngöôøi noùi: "toâi töøng nghe noùi saùu möôi ngöôøi xuaát gia trong chuøa naøy raát raønh thuaät baén teân, chuùng ta khoâng neân voäi vaøng vaøo chuøa cöôùp laáy, phaûi chôø luùc hoï tuï hoïp tuïng kinh chuùng ta môùi vaøo chuøa". Coù ngöôøi hoûi: Coù bieát luùc naøo hoï tuïng kinh khoâng?", coù ngöôøi noùi: "moàng taùm ñaõ qua roài, ngaøy raèm tôùi hoï seõ tuïng". Boïn cöôùp nghe noùi roài baám ñoát ngoùn tay tính ngaøy chôø ñôïi. Ñeán ngaøy raèm trong chuøa chuùng taêng

tuïng giôùi, Thöôïng toïa thaêng toøa thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, boá taùt xong roài tuïng kinh. Ngoài treân toøa sö töû, thöôïng toïa tuïng keä: “Phaät ôû trong vöôøn Caáp (Coâ Ñoäc) Ñoaïn heát taát caû hoaëc,

Caùc caên ñeàu tòch tònh. Phaät daïy chuùng nhö sau: Ta ôû trong Trôøi ngöôøi, Tuyeân noùi phaùp vi dieäu, Nghe roài haønh trì theo, Meù khoå khoâng coøn nöõa”. Luùc ñoù boïn cöôùp keâu cöûa, Bí-soâ hoûi laø ai, lieàn ñaùp laø thieän nam töû, Bí-soâ nghe roài suy nghó: “Coù leõ laø ngöôøi trong tuï laïc ñeán ñaây nghe phaùp, ta neân môû cöûa cho hoï”, nghó roài lieàn môû cöûa, cöûa vöøa môû boïn cöôùp lieàn traøn vaøo cöôùp laáy taøi vaät, Bí-soâ noùi: “Vöøa roài caùc vò töï xöng laø thieän nam, taïi sao vaøo trong chuøa cöôùp laáy taøi vaät?”, boïn cöôùp noùi: Thaùnh giaû, chuùng toâi coù hai teân, ôû ngoaøi cöûa thì goïi laø thieän nam, vaøo trong chuøa lieàn trôû thaønh giaëc cöôùp”. Bí-soâ noùi: Caùc ngöôi coù hai teân nhö vaäy thì khoâng phaûi laø ngöôøi toát”. Boïn cöôùp cöôùp laáy heát taøi vaät roài lieàn thoaùt ra khoûi chuøa, luùc ñoù caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: “Caùc cuï thoï, Theá Toân daïy raèng vaét söõa khoâng neân vaét ñeán khoâ caïn, Tröôûng giaû chuû chuøa neáu nghe bieát chuùng ta bò cöôùp aét seõ xuaát tieàn cuûa cuùng laïi cho chuøa vaø cho chuùng ta, nhö theá nhaát ñònh seõ khaùnh taän. Chuùng ta khoâng neân cho Tröôûng giaû bieát maø neân ñeán choã nhöõng vò ñoàng phaïm haïnh ôû thaønh Thaát-la-phieät ñeå tìm caàu y phuïc”. Moät Bí-soâ nghe roài noùi: Chuùng ta bò boïn cöôùp loät heát y phuïc, loä hình theå nhö theá naøy laøm sao ñi ñöôøng?”, moät Bí-soâ khaùc noùi: “Ban ngaøy chuùng ta aån trong röøng, ban ñeâm chuùng ta môùi ñi”. Baøn tính roài, caùc Bí-soâ laëng leõ ra ñi khoâng noùi cho Tröôûng giaû bieát, laàn laàn ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Caùc Bí-soâ ôû ñaây ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm tænh giaùc tö duy sieâng tu phaåm thieän, troâng thaáy nhieàu ngöôøi loä hình ñöùng ôû tröôùc cöûa chuøa lieàn hoûi voïng ra: “Caùc vò thuoäc phaùi loä hình caïo toùc, vì sao laïi ñeán ñaây, ôû ñaây laø Tyø-ha-la khoâng phaûi truù xöù cuûa caùc vò”. Caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa noùi: “Chuùng toâi laø Bí-soâ khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo loä hình”, caùc Bí-soâ beân trong chuøa noùi: “Bí-soâ ñaâu coù loä hình nhö theá?”, caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa noùi: “Chuùng toâi bò boïn cöôùp cöôùp heát y phuïc”, caùc Bí-soâ trong chuøa laïi hoûi: “Neáu laø Bí-soâ thì phaùp hieäu cuûa caùc vò laø gì?”, caùc Bí-soâ ñöùng ngoaøi cöûa lieàn ñaùp: “Chuùng toâi teân laø Phaät Hoä, Phaùp Hoä, Taêng Hoä…”. Caùc Bí-soâ beân trong chuøa nghe roài lieàn noùi: “Thieän lai, thieän lai caùc cuï thoï!”, noùi roài lieàn môû cöûa cho vaøo. Caùc Bí-soâ trong chuøa ngöôøi laáy y, ngöôøi laáy quaàn , ngöôøi laáy taêng khöôùc kyø, ngöôøi laáy ñaõy löôït nöôùc tuøy coù dö caùi gì ñeàu ñem ra chu caáp cho caùc Bí-soâ bò cöôùp. Sau ñoù ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Phaøm vaøo nöûa ñeâm nghe keâu cöûa chöa bieát roõ laø ai thì khoâng neân môû cöûa

cho vaøo, phaûi hoûi teân tuoåi doøng hoï, bieát roõ goác gaùc roài môùi môû cöûa cho vaøo". Khi chuùng Taêng tuïng kinh neân sai moät Bí-soâ coi giöõ, neáu thaáy coù giaëc cöôùp ñeán neân hieän töôùng khuûng boá baùo ñoäng cho nhau chöù ñöøng môû cöûa. Neân noùi lôùn tieáng ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán, ñem thôøi luaân, Taêng-giaø-chi, y baûy ñieàu, y naêm ñieàu... ñeán. Boïn cöôùp ôû ngoaøi nghe nhöõng aâm thanh naøy seõ kinh sôï thoái lui boû ñi. Neáu laø baäc Thöôïng toøa ñöùng ñaàu trong chuùng thì coù haønh phaùp gì, ta nay cheá haønh phaùp nhö sau: Phaøm khi nhoùm chuùng tuïng kinh, vò Thöôïng toøa neân hoûi vò Tri söï laø cöûa ñaõ ñoùng chöa, ñi xem xeùt khaép heát trong chuøa chöa, sai ngöôøi coi giöõ chöa.... "Neáu baäc Thöôïng toøa khoâng haønh theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù caùc Bí-soâ cöï truï noùi vôùi caùc Bí-soâ bò giaëc cöôùp: "Caùc cuï tho, chuùng toâi theo khaû naêng cuûa moãi ngöôøi ít nhieàu y baùt vaø tö cuï ñeàu ñaõ ñem ra chu caáp cho caùc cuï thoï heát roài nhöng vaãn coøn chöa ñuû. Theo chuùng toâi, Tröôûng giaû xaây caát ngoâi chuøa ñoù coù tín taâm noàng haäu, caùc cuï thoï neân trôû laïi nôi ñoù gaëp Tröôûng giaû cho bieát söï vieäc ñaõ xaûy ra, tröôûng giaû chaéc chaén seõ chu caáp theâm y phuïc vaø tö cuï cho caùc cuï thoï". Caùc Bí-soâ bò giaëc cöôùp nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "YÙ kieán cuûa caùc cuï thoï ñoàng phaïm haïnh raát hay, tröôùc ñaây chuùng ta laëng leõ ra ñi khoâng baùo cho tröôûng giaû bieát, nay chuùng ta neân trôû laïi noùi roõ söï vieäc cho tröôûng giaû bieát ñeå tröôûng giaû chu caáp theâm y phuïc cho chuùng ta". Baøn vôùi nhau roài caùc Bí-soâ lieàn trôû laïi truù xöù ñeå gaëp Tröôûng giaû, Tröôûng giaû vui möøng noùi: "Vì sao caùc Thaùnh giaû khoâng noùi gì heát laïi boû ra ñi", caùc Bí-soâ noùi: "Tröôûng giaû, nhö Theá Toân daïy phaøm vaét söõa khoâng neân vaét ñeán khoâ caïn, luùc ñoù chuùng toâi nghó raèng chuøa bò giaëc cöôùp neáu Tröôûng giaû bieát ñöôïc aét seõ xuaát tieàn cuûa ra cuùng laïi cho chuùng toâi vaø nhö vaäy Tröôûng giaû seõ khaùnh taän. Chuùng toâi sôï xuùc naõo cho nhau neân môùi laëng leõ ra ñi, ñeán choã caùc ñoàng phaïm haïnh cuûa chuùng toâi ôû thaønh Thaát-la-phieät tìm caàu y phuïc". Tröôûng giaû nghe roài lieàn noùi: "Caùc Thaùnh giaû, chuøa bò cöôùp chöù nhaø toâi khoâng bò cöôùp, laønh thay caùc Thaùnh giaû ñaõ trôû laïi". Loøng tín kính cuûa Tröôûng giaû taêng gaáp boäi neân cuùng cho moãi Bí-soâ möôøi ba vaät duïng caàn duøng cuûa moät Bí-soâ. Boïn cöôùp luùc ñoù hay tin caùc Bí-soâ ñaõ trôû laïi lieàn nöûa ñeâm ñeán keâu cöûa muoán cöôùp phaù laàn nöûa. Caùc Bí-soâ bieát giaëc cöôùp ñeán lieàn baùo tin cho nhau bieát vaø cuøng hieän töôùng khuûng boá nhö lôøi Phaät daïy, caùc Bí-soâ lôùn tieáng keâu mau ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán... Boïn giaëc nghe roài kinh hoaøng boû chaïy, luùc ñoù treân hö khoâng chö thieân noùi keä: "Löôõng tuùc Maâu Ni hay thuyeát giaùo, Daïy caùc ñeä töû khuûng boá giaëc,

Lôùn tieáng keâu la ñeå giöõ mình, Naêm traêm giaëc cöôùp ñeàu boû chaïy". Luùc boïn cöôùp boû chaïy, moät ngöôøi trong boïn hieåu bieát veà Bí-soâ lieàn noùi vôùi ñoàng boïn: "Vì sao caùc baïn laïi boû chaïy heát nhö vaäy?", ñaùp: "OÂng khoâng nghe noùi saùu möôi ngöôøi xuaát gia ñoù coù baén cung raát thieän ngheä hay sao,

huoáng chi nghe noùi ñem kieàn chuøy ñeán, ñem caùi chaøy ñeán... chuùng ta sôï bò gieát neân phaûi boû chaïy", ngöôøi ñoù nghe roài lieàn noùi: "Caùi kieàn chuøy chæ laø taám baûng goã duøng ñaùnh ñeå nhoùm chuùng, caùi chaøy laø duïng cuï duøng ñeå ñaùnh kieàn chuøy, thôøi luaân laø duïng cuï xem boùng maët trôøi, Taêng-giaø-chi... ñeàu laø y phuïc vaät duïng cuûa caùc Bí-soâ maø thoâi. Chuùng ta khoâng neân hoaûng sôï boû chaïy, haõy quay trôû laïi cöôùp phaù". Nghe noùi roài boïn giaëc cuøng nhau quay trôû laïi cöôùp phaù chuøa, teân chuùa giaëc leo leân caàu thang, luùc ñoù Bí-soâ Ma-ha-la coi giöõ chuøa troâng thaáy giaëc cöôùp leo leân caàu thang lieàn suy nghó: "Boïn giaëc ngoan coá naøy ñaõ cöôùp laáy y baùt cuûa chuùng ta khieán chuùng ta phaûi loûa hình, neáu laàn naøy ñeå cho chuùng cöôùp nöõa thì chuùng ta phaûi loûa hình sao, ta phaûi hieän töôùng khuûng boá cho chuùng bieát". Nghó roài Ma-ha-la lieàn ñi töø töø laáy caùi kieàn chuøy ñaäp vaøo ñaàu giaëc cöôùp naøy khieán noù rôùt xuoáng caàu thang cheát. Ma-ha-la ñaùnh giaëc cöôùp roài keâu lôùn laø coù giaëc cöôùp, caùc Bí-soâ lieàn boû tuïng kinh chaïy leân laàu hoûi: "Giaëc cöôùp ñaâu?", ñaùp: "Coù teân cöôùp leo leân caàu thang, toâi thò uy neân ñaõ boû chaïy roài", caùc Bí-soâ noùi: "Boû chaïy laø toát roài". Saùng ngaøy môû cöûa tôùi choã teân cöôùp leo leân hoài hoâm thì thaáy teân cöôùp bò beå ñaàu chaûy maùu naèm cheát döôùi caàu thang, caùc Bí-soââ thaáy roài trong loøng sôï haõi noùi vôùi nhau: "Laàn tröôùc khoâng phaûi laø gaëp giaëc cöôùp, laàn naøy môùi chính laø gaëp giaëc cöôùp, do ñaùnh ngöôøi cheát, chuùng ta laïi phaïm toäi tha thaéng". Caùc Bí-soâ hoái haän ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc thaày khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân ñaùnh treân thaân phaàn cuûa hoï, neáu duøng vaät gì quaêng neùm thì neân quaêng moät beân hay sau löng hoï ñeå khuûng boá maø thoâi. Neáu Bí-soâ ñaùnh vaøo thaân phaàn cuûa ngöôøi khaùc ñeå khuûng boá thì phaïm toäi Vieät phaùp". 6. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû Lan-nhaõ: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï, sau sanh ñöôïc moät trai. Theo thôøi gian gia caûnh cuûa Tröôûng giaû sa suùt daàn, baø con ly taùn, vôï oâng cuõng qua ñôøi, Tröôûng giaû lieàn baûo con trai: "Nay cha giaø yeáu khoâng theå troâng coi gia nghieäp, cha muoán töø bieät tình cha con mong caàu xuaát gia", ngöôøi con trai noùi: "Neáu cha xuaát gia, con cuõng xuaát gia theo", Tröôûng giaû noùi: "Ñöôïc nhö vaäy thì caøng toát". Noùi roài hai

cha con cuøng ñi deán vöôøn Caáp-coâ-ñoäc tôùi tröôùc moät Bí-soâ ñaûnh leã caàu xin xuaát gia, Bí-soâ hoûi: "Ñoàng töû naøy cuõng muoán xuaát gia sao?", ngöôøi con trai ñaùp: "Con cuõng muoán xuaát gia". Bí-soâ xeùt hoûi thaáy khoâng coù giaù naïn gì lieàn cho caû hai xuaát gia. Theo lôøi Phaät daïy thì ngöôøi giaø ñöôïc höôûng an nhaøn hôn ngöôøi treû, nhöng ôû ñaây caû hai cha con ñeàu bò sai laøm vieäc vaát vaû, ngöôøi con noùi vôùi cha: "ÔÛ ñaây con thöôøng bò sai laøm vieäc khoâng ñöôïc hoïc haønh, nay cha con mình neân tìm ñeán nôi khaùc ñeå ñöôïc hoïc kinh ñieån". Ngöôøi cha nghe con noùi theá lieàn cuøng con ra ñi tìm ñeán nôi khaùc ôû, nhöng

nôùi môùi ñeán ngöôøi con vaãn bò sai laøm vieäc, ngöôøi con lieàn noùi vôùi cha: “ÔÛ thaønh Thaát-la-phieät tuy coù laøm vieäc nhöng phaùp chuû Theá Toân giaùo hoùa nôi naøy, haèng ngaøy coù theå ñöôïc nghe Phaät thoï kyù Bí-soââ naøy chöùng quaû A-la-haùn, Bí-soâ kia thaønh töïu phaùp quaùn Baát tònh… Ñaïi vöông Thaéng Quang, phu nhôn Thaéng Man, Tieân thoï theá chuùa, Tyø- xaù-khö maãu, caùc Tröôûng giaû, Baø-la-moân… thaûy ñeàu tín kính. Cha con mình trôû laïi ñoù thì caû phaùp vaø thöïc ñeàu ñoàng thoï duïng”. Noùi roài hai cha con cuøng trôû laïi thaønh Thaát-la-phieät, gaàn ñeán truù xöù thì tôùi giôø thoï trai neân töø xa ñaõ nghe tieáng kieàn chuøy, ngöôøi con lieàn giuïc cha: “Kieàn chuøy ñaõ vang leân roài, cha haõy ñi nhanh leân ñeå kòp giôø thoï thöïc”. Ngöôøi cha vì giaø yeáu neân khoâng theå ñi nhanh, ngöôøi con ñi ôû sau ñaåy ngöôøi cha ñi cho nhanh hôn, nghó raèng ñaåy cha ñi nhö vaäy seõ mau hôn, khoâng ngôø khieán ngöôøi cha teù chuùi nhuõi xuoáng ñaát, buïi ñaát dính ñaày maët vaø mieäng neân ngöôøi cha maïng chung. Ngöôøi con thaáy cha ñaõ cheát lieàn khoùc lôùn, boàng ngöôøi cha ñeå beân ñöôøng roài voäi ñi ñeán ñöøng Theä-ña, caùc Bí-soâ troâng thaáy lieàn hoûi: “Thieän lai Ma-ha-la töû, thaân phuï Bí-soâ ñaâu?”. Nghe hoûi Bí-soâ naøy lieàn khoùc lôùn, caùc Bí-soâ lieàn hoûi vì sao khoùc, Bí-soâ naøy noùi: “Cha toâi ñaõ cheát”, caùc Bí-soâ noùi: “Cuï thoï, caùc haønh voâ thöôøng laø phaùp sanh dieät. Thaày ñaõ xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi thì phaûi töï kìm cheá, chôù quaù ñau buoàn”. Bí-soâ naøy lieàn ñem söï vieäc vöøa xaûy ra baïch caùc Bí-soâ roài noùi: “Toâi ñaõ gieát cha toâi”, caùc Bí-soâ noùi: “Nhö vaäy cuï thoï phaïm phaûi hai toäi, moät laø toäi nghòch ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn, hai laø toäi Ba-la-thò-ca”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân treân ñöôøng ñi coù ngöôøi giaø yeáu meät moõi maø laïi xoâ ñaåy thuùc hoï ñi nhanh. Ta nay cheá haønh phaùp cho caùc Bí-soâ ñi ñöông nhö sau: Khi ñi ñöôøng thaáy ngöôøi giaø meät moõi neân xoa boùp cho hoï bôùt meät vaø mang y baùt tö cuï giuùp hoï. Neáu hoï ñi ñöôïc thì toát, neáu khoâng theå ñi ñöôïc thì mình coù theå ñi tröôùc ñeán truù xöù khaát thöïc, neáu hoï khoâng ñeán nôi ñöôïc thì neân mang thöùc aên ñeán cho hoï ñeå hoï khoûi bò ñoùi, neáu laø phi thôøi thì neân ñem nöôùc phi thôøi cho hoï

duøng. Bí-soâ ñi ñöôøng neân y theo haønh phaùp naøy, neáu khoâng y theo thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi baïch Phaät: “Theá Toân, do nhaân duyeân gì maø Ma-ha-la töû gieát cha khoâng coù toäi Voâ giaùn, cuõng khoâng phaïm Ba-la-thò-ca?”, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi naøy khoâng phaûi ngaøy nay gieát cha khoâng coù toäi troïng maø quaù khöù cuõng ñaõ gieát cha khoâng coù phaïm toäi troïng. Caùc Bí-soâ laéng nghe: quaù khöù trong moät xoùm laøng noï coù moät ngöôøi thôï giaët, ngöôøi naøy coù moät con trai tuoåi ñaõ lôùn khoân. Luùc ñoù trong xoùm coù tieát hoäi neân nhieàu ngöôøi caàn giaët y phuïc, ngöôøi cha nhaän nhieàu y phuïc dô caàn giaët saïch neân noùi vôùi con trai: “Cha giaët nhieàu ñoà neân khoâng theå veà nhaø aên côm ñuôïc, con haõy mang ñeán bôø ao cho cha aên”. Ngöôøi con vaâng lôøi mang côm ñeán bôø ao cho cha aên, ngöôøi cha aên xong noùi vôùi con trai: “Con haõy giaët giuùp cha, cha meät quaù caàn nguû moät chuùt”. Noùi

xong ngöôøi lieàn naèm xuoáng nguû thieáp ñi, vì ñaàu cuûa ngöôøi cha hoùi neân coù nhieàu muoãi bu ñeán caén, ngöôøi con giaët ñoà xong ñeán beân choã cha thaáy coù nhieàu muoãi bu laïi caén treân ñaàu cha neân xua ñoåi muoãi cho cha. Nhöõng con muoãi naøy duø bò xua ñuoåi vaãn cöù bay trôû laïi treân ñaàu ngöôøi cha ñeå huùt maùu, ngöôøi con giaän noùi: “Ta ôû ñaây ñaâu ñeå chuùng baây huùt maùu cha ta”. Noùi roài beøn laáy caây chaøy ñaäp giaët quaàn aùo ñaäp muoãi, muoãi bay töù taùn vaø ñaàu cuûa ngöôøi cha cuõng bò ñaäp beå maø cheát. Luùc ñoù chö thieân treân hö khoâng noùi keä: Thaø cuøng oan traùi vôùi ngöôøi trí, Coøn hôn keát baïn vôùi ngöôøi ngu. Nhö con ngu si ñuoåi muoãi moøng, Chaøy ñaäp ñaàu cha neân maïng chung. Naøy caùc Bí-soâ, oâng giaø giaët ñoà ngaøy xöa chính laø Ma-ha-la, con cuûa oâng ta nay chính laø Bí-soâ ñaåy cha ñi mau. Ngaøy xöa gieát cha khoâng bò toäi Voâ giaùn, ngaøy nay cuõng vaäy tuy gieát cha nhöng khoâng bò toäi Voâ giaùn cuõng khoâng phaïm Ba-la-thò-ca. Tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø khi chöa cheá giôùi hoaëc bò cuoàng si taâm loaïn, thoáng naõo böùc baùch.”

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 117

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 9

Hoïc xöù thöù 4: VOÏNG NOÙI ÑAÉC PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN

Nhieáp Tuïng: Ñaàu tieân Kieáp-tyû-la Naêm traêm ngöôøi ñaùnh caù Bí-soâ ôû Lan-nhaõ Töï hieån chöùng traùi nhau (Töôûng chöùng maø chöa chöùng) 1. Tröôøng hôïp Bí-soâ Kieáp-tyû-la: Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Quaûng Nghieâm trong giaûng ñöôøng Cao Caùc beân bôø ao Di Haàu, trong thaønh coù naêm traêm ngöôøi ñaùnh caù ôû beân soâng Thaéng Hueä keát baïn vôùi nhau. Nhoùm ngöôøi ñaùnh caù naøy coù hai giaøn löôùi laø Tieåu tuùc vaø Ñaïi tuùc, khi ngöôøi mua caù ít thì duøng giaøn löôùi Tieåu tuùc ñaùnh baét caù, khi ngöôøi mua caù nhieàu thì duøng giaøn löôùi Ñaïi tuùc ñeå ñaùnh baét caù, coøn khi coù leã hoäi lôùn thì duøng luoân caû hai giaøn löôùi. Thôøi gian sau trong thaønh Quaûng nghieâm coù leã hoäi lôùn, ngöôøi mua caù nhieàu neân duøng moät luùc caû hai giaøn löôùi naøy ñeå ñaùnh baét caù. Nhoùm naêm traêm ngöôøi naøy chia laøm hai nhoùm, moãi nhoùm hai traêm naêm möôi ngöôøi ñeå coi giöõ moät giaøn löôùi, nhoùm ngöôøi coi giöõ giaøn löôùi Tieåu tuùc ñaùnh baét ñöôïc nhieàu caù traïch, toâm cua… ñoå chaát ñoáng ôû beân bôø soâng nhö ñoáng luùa. Luùc ñoù trong bieån caû coù moät con caù lôùn teân Ma Kieät nguû queân bò thuûy trieàu ñaùnh ñöa vaøo trong soâng Thaéng Hueä, loït vaøo trong giaøn löôùi Ñaïi tuùc cuûa nhoùm hai traêm naêm möôi ngöôøi ñang coi giöõ vaø ñang cuøng keùo löôùi. Thaân caù to lôùn bò löôùi böùc baùch neân caù Ma Kieät thöùc daäy quaåy mình keùo caû löôùi vaø nhoùm hai traêm naêm möôi ngöôøi cuoán theo doøng nöôùc. Caû nhoùm hai traêm naêm möôi kinh haõi keâu cöùu vang daäy, nhoùm ngöôøi coi giöõ löôùi Tieåu tuùc ñeàu cuøng chaïy ñeán keùo löôùi giuùp, nhöng

khoâng theå keùo giuùp noåi tröôùc söùc maïnh cuûa caù Ma Kieät neân cuõng bò caù keùo cuoán theo doøng nöôùc. Caû nhoùm naêm traêm ngöôøi naøy kinh haõi keâu cöùu vang daäy khieán moïi ngöôøi ôû hai beân bôø soâng töø keû chaên traâu, chaên deâ, kieám cuûi... coù ñeán traêm ngaøn ngöôøi cuøng chaïy ñeán keùo löôùi giuùp. Taát caû moïi ngöôøi thaân theå ñeàu bò thöông, giaøn löôùi Ñaïi tuùc cuõng bò xeù raùch nhieàu choã, voâ cuøng khoù khaên cöïc nhoïc môùi keùo ñöôïc caù Ma kieät naèm trong löôùi leân bôø. Con caù Ma Kieät naøy raát kyø laï coù ñeán möôøi taùm caùi ñaàu cuûa ñuû loaøi nhö ñaàu ngöôøi, ñaàu voi, ñaàu ngöïa, ñaàu laïc ñaø, ñaàu löøa, ñaàu boø, ñaàu khæ, ñaàu sö töû, ñaàu coïp, ñaàu beo, ñaàu gaáu, ñaàu choù, ñaàu heo... Vì caù kyø laï neân boán phöông xa gaàn loan tin nhau cuøng keùo ñeán bôø soâng Thaéng Hueä xem coù ñeán traêm ngaøn caâu chi ngöôøi. Hoï ñöùng nhìn caù chæ troû roài noùi vôùi nhau: "Caùc vò coù thaáy möôøi taùm caùi ñaàu cuûa ñuû loaøi hay khoâng?". Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät khi quan saùt theá gian, khoâng gì laø khoâng nghe thaáy, khoâng hieåu bieát ñeå khôûi loøng ñaïi bi laøm lôïi ích cho taát caû laø ñieàu toái thaéng trong taát caû söï cöùu hoä. Phaät nöông nôi ñònh, truï nôi hueä, hieån phaùt ba minh, kheùo tu ba hoïc, kheùo ñieàu phuïc ba nghieäp, vöôït qua boán Boäc löu, an truï boán Thaàn tuùc, ôû trong ñeâm daøi taêm toái tu boán Nhieáp haïnh, xaû töø naêm Caùi, xa lìa naêm Chi, vöôït qua naêm Ñöôøng, saùu caên ñaày ñuû, saùu Ñoä vieân maõn, khaép thí baûy Taøi khai baûy Giaùc hoa, lìa haún taùm phaùp theá gian, chæ baøy taùm Chaùnh ñaïo, ñoaïn haún chín Kieát, thoâng suoát chín Ñònh, ñaày ñuû möôøi Löïc danh vang khaép boán phöông, laø baäc thuø thaéng nhaát trong caùc baäc Ñaïi töï taïi ñaõ chöùng ñaéc Voâ uùy vaø haøng phuïc ma oaùn, caát tieáng roáng sö töû, phaùp aâm vang doäi chaán ñoäng nhö saám daäy, ngaøy ñeâm saùu thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn quan saùt theá gian: Ai taêng, ai giaûm, ai gaëp khoå naïn, ai höôùng vaøo neûo aùc, ai chìm ñaém trong buøn duïc laïc, ai coù theå ñöôïc giaùo hoùa, duøng phöông tieän gì ñeå cöùu vôùt hoï. Ai khoâng coù Thaùnh taøi khieán cho coù Thaùnh taøi, ñem trí an thieän na phaù maøn voâ minh; ai khoâng coù caên laønh khieán hoï troàng caên laønh; ai ñaõ coù caên laønh khieán cho taêng tröôûng, ñaët hoï vaøo coõi trôøi ngöôøi, an oån khoâng trôû ngaïi thaúng ñeán thaønh Nieát-baøn, nhö coù thuyeát noùi: "Neáu thuûy trieàu bieån caû Coù haïn kyø maát ñi Phaät ñoái vôùi Höõu tình Teá ñoä khoâng thôøi gian Nhö meï coù con moät Baûo hoä con ñeán cuøng. Phaät ñoái vôùi Höõu tình,

Maãn nieäm coøn hôn kia. Phaät ñoái vôùi Höõu tình, Töø nieäm khoâng rôøi xa, Nghó cöùu hoï khoå naïn, Nhö traâu meï theo con". Luùc ñoù Theá Toân suy nghó: "Con caù Ma Kieät naøy kieáp tröôùc ñaõ troàng caên laønh ñoái vôùi Phaät, nay gaëp khoå aùch, ta neân ñeán bôø soâng Thaéng Hueä giaêng löôùi Ñaïi giaùo ñeå hoùa ñoä Höõu tình". Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät khi coøn ôû ñôøi, chöa nhaäp Nieát-baøn, thöông xoùt muoán giaùo hoùa Höõu tình, Phaät ñi ñeán caùc coõi Naïi-laïc-ca, baøng sanh,

ngaï quyû, nhôn thieân… hoaëc ñeán caùc nôi nhö röøng thaây cheát, choã soâng nöôùc… Vì theá Theá Toân muoán ñeán bôø soâng Thaéng Hueä, nôi caù Ma Kieät ñang gaëp aùch naïn. Luùc ñoù Phaät móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc chieáu xuoáng hay chieáu leân, neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: “Ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?”. Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: “Chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc”. Ñaõ sanh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ… vaø noùi keä: “Ngöôøi phaûi nghe Phaät daïy Doác caàu ñaïo xuaát ly Phaù ñöôïc quaân sanh töû Nhö voi phaù nhaø tranh. ÔÛ trong phaùp luaät Phaät Duõng tieán thöôøng tu hoïc Xa lìa ñöôøng sanh töû Bôø meù khoå khoâng coøn”. Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï

quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù haøo quang xoay quanh Phaät ba voøng roài trôû vaøo roán, cuï thoï A-nan-ñaø baïch Phaät: “Theá Toân Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vui veû móm cöôøi chaúng phaûi laø khoâng coù nhôn duyeân”, lieàn noùi keä thænh Phaät: “Töø mieäng Phaät phoùng haøo quang vi dieäu, Chieáu khaép Ñaïi thieân khoâng phaûi moät töôùng, Chieáu khaép caû möôøi phöông caùc quoác ñoä, Nhö maët trôøi chieáu saùng khaép hö khoâng. Phaät laø nhaân toái thaéng cuûa chuùng sanh, Coù theå tröø kieâu maïn vaø lo buoàn. Khoâng nhaân duyeân, kim khaåu khoâng môû lôøi, Mieäng móm cöôøi aét noùi vieäc kyø laï. Con laëng leõ quan saùt ñaáng Maâu Ni, Ai muoán nghe, Phaät noùi cho nghe, Nhö sö töû vöông roáng tieáng vi dieäu, Cuùi xin Phaät quyeát nghi cho chuùng con, Phaät nhö Dieäu sôn vöông trong bieån caû, Neáu khoâng nhaân duyeân, Phaät khoâng dao ñoäng, Töï taïi töø bi,

mieäng Phaät hieän móm cöôøi, Noùi nhaân duyeân cho ngöôøi ñang khao khaùt". Theá Toân baûo A-nan-ñaø: "Ñuùng vaäy A-nan-ñaø, khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc mieäng hieän móm cöôøi, thaày neân ñi noùi cho caùc Bí-soâ bieát Nhö Lai muoán ñeán bôø soâng Thaéng Hueä, cuï thoï naøo muoán ñi theo Nhö Lai thì mang theo y baùt". Cuï thoï A- nan-ñaø vaâng lôøi ñi ñeán choã caùc Bí-soâ thoâng baùo, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn mang y baùt ñi ñeán choã Phaät, cuøng theo Phaät ñeán bôø soâng Thaéng Hueä. Do Phaät ñaõ töï ñieàu phuïc neân ñieàu phuïc vaây quanh, do ñaõ töï tòch tónh neân tòch tónh vaây quanh, do ñaõ töï giaûi thoaùt neân giaûi thoaùt vaây quanh, do ñaõ töï an oån neân an oån vaây quanh, do ñaõ töï thieän thuaän neân thieän thuaän vaây quanh, do töï ñaõ laø A-la-haùn neân A-la-haùn vaây quanh, do ñaõ töï lìa duïc neân lìa duïc vaây quanh, do ñaõ töï ñoan nghieâm neân ñoan nghieâm vaây

quanh. Phaät nhö röøng Chieân ñaøn neân Chieân ñaøn vaây quanh, nhö Töôïng vöông neân baày voi vaây quanh, nhö Sö töû vöông neân baày sö töû vaây quanh, nhö Ñaïi ngöu vöông neân baày traâu vaây quanh, nhö nga vöông neân baày ngoãng vaây quanh, nhö dieäu suùy ñieåu neân caùc loaøi chim vaây quanh. Nhö Baø-la-moân neân caùc hoïc troø vaây quanh, nhö thaày thuoác gioûi neân caùc bònh nhôn vaây quanh, nhö Ñaïi töôùng quaân neân caùc binh chuûng vaây quanh, nhö ngöôøi daãn ñöôøng neân ngöôøi ñi ñöôøng vaây quanh, nhö Thöông chuû neân caùc thöông khaùch vaây quanh, nhö Ñaïi tröôûng giaû neân moïi ngöôøi vaây quanh, nhö Ñaïi quoác vöông neân quaàn thaàn vaây quanh, nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông neân ngaøn ngöôøi con vaây quanh. Nhö vaàng traêng saùng neân caùc ngoâi sao vaây quanh, nhö vaàng maët trôøi neân ngaøn aùnh saùng vaây quanh. Nhö Trì Quoác thieân vöông neân chuùng Caøn-thaùt-baø vaây quanh, nhö Taêng Tröôûng thieân vöông neân chuùng Caâu-baøn-traø vaây quanh, nhö Xuù muïc thieân vöông neân loaøi roàng vaây quanh, nhö Ña Vaên thieân vöông neân chuùng Döôïc xoa vaây quanh, nhö Tònh dieäu vöông neân chuùng A- lan-nhaõ toâ la vaây quanh, nhö vua Ñeá Thích neân chö thieân coõi trôøi Tam thaáp tam thieân vaây quanh, nhö Phaïm thieân vöông neân Phaïm chuùng vaây quanh. Nhö bieån caû laéng saâu yeân tónh, nhö ñaùm maây lôùn che phuû muø mòt, nhö Töôïng vöông qua khoûi côn say, Phaät ñaõ ñieàu phuïc caùc caên, oai ñöùc tòch tónh, töï trang nghieâm baèng ba möôi hai töôùng toát, töï nghieâm thaân baèng taùm möôi veû ñeïp; moät taàm vieân quang cuûa Phaät chieáu soi hôn ngaøn maët trôøi, thong thaû böôùc ñi nhö nuùi baùu di chuyeån, möôøi Löïc, boán voâ sôû uùy, ñaïi bi, tam nieäm truï… voâ löôïng coâng ñöùc thaûy ñeàu ñaày ñuû. Caùc ñaïi Thanh vaên nhö toân giaû Kieàu-traàn-nhö, toân giaû Maõ Thaéng, toân giaû Baø Saét Ba, toân giaû Ñaïi danh, toân giaû Voâ Dieät, toân giaû Xaù-lôïi-töû, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, toân giaû Ca-dieáp-ba, toân giaû A-nan-ñaø, toân giaû Hieät Ly Phaït Ñeå… cuøng chuùng Boà Taùt ñeàu ñeán bôø soâng. Taát caû moïi ngöôøi ñang ñöùng ôû bôø soâng thaáy Theá Toân vaø caùc Bí-soâ töø xa ñi ñeán, nhöõng ngöôøi khoâng tin cuøng baøn luaän vôùi nhau: "Caùc ngöôøi

bieát chaêng, nghe noùi sa moân Cuø-ñaùp-ma ñaõ ñoaïn hæ laïc maø vaãn coøn ñeán xem con caù kyø laï naøy"; nhöõng ngöôøi coù loøng tin thì noùi vôùi nhau: "Caùc ngöôøi bieát chaêng, Theá Toân ñaõ xa lìa hæ laïc nay ñeán ñaây aét laø vì loøng ñaïi bi noùi phaùp vi dieäu cho ñaïi chuùng nghe", noùi roài taùn tuïng Phaät nhö sau: "Ñaáng Maâu Ni ñaõ lìa hæ laïc, Keû khoâng tin môùi sanh phæ baùng. Nay baäc Toái thaéng ñeán nôi naøy, AÉt noùi dieäu phaùp cho ñaïi chuùng". Khi Phaät ñeán nôi taâm moïi ngöôøi ñeàu rung ñoäng vì khi Phaät coøn

laøm Boà taùt ñoái vôùi sö taêng cha meï ñeàu toân troïng, taâm thöôøng cung kính. Luùc ñoù Phaät baûo naêm traêm ngö phuû: "Caùc hieàn thuû, ñôøi tröôùc ñaõ töøng laøm nghieäp aùc, do nhaân duyeân naøy neân sanh vaøo haïng ngöôøi thaáp keùm ñaùnh baét caù toâm kieám soáng, Nay caùc ngöôøi quaêng löôùi ñaùnh baét caù laøm nghieäp saùt haïi naøy, sau khi cheát ñi seõ thoï sanh vaøo coõi naøo?". Ngö phuû ñaùp: vaäy chuùng toâi neân laøm gì?", Phaät baûo: "Caùc ngöôøi neân thaû caùc loaøi thuûy toäc trôû laïi soâng nöôùc". Caùc ngö phuû vaâng lôøi Phaät thaû caùc loaøi thuûy toäc trôû laïi soâng nöôùc, Theá Toân duøng thaàn löïc khieán chuùng bôi loäi trong soâng Thaéng Hueä, chæ rieâng coù con caù Ma kieät ôû laïi vì noù nhôù ñöôïc vieäc ñôøi tröôùc, coù theå noùi tieáng ngöôøi, muoán cuøng Phaät ñaøm tho- aïi. Theá Toân hoûi caù Ma Kieät: "Ngöôi teân laø Kieáp-tyû-la phaûi khoâng?", Caù ñaùp: "Chính toâi laø Kieáp-tyû-la", Theá Toân hoûi: "Ngöôi töøng laøm thaân ngöõ aùc haïnh phaûi khoâng?", Caù ñaùp: "Toâi ñaõ töøng laøm", Theá Toân hoûi: "Ngöôi coù bieát ba nghieäp aùc ñoù seõ ñöa ñeán quaû dò thuïc khoâng?", Caù ñaùp: "Toâi coù bieát", Theá Toân hoûi: "Ngöôi coù bieát nghieäp hieän giôø laø töï thaân thoï baùo khoâng?", Caù ñaùp: "Coù bieát", Theá Toân hoûi: "Ai laø aùc tri thöùc cuûa ngöôi?", Caù ñaùp: "Laø meï toâi", Theá Toân hoûi: "Meï ngöôi nay sanh vaøo ñöôøng naøo?", Caù ñaùp: "Baø aáy sanh vaøo Naïi-laïc-ca", Theá Toân hoûi: "Coøn ngöôi sanh vaøo ñöôøng naøo?", Caù ñaùp: "Toâi sanh vaøo loaøi baøng sanh", Theá Toân hoûi: "Sau khi xaû thaân naøy ngöôi seõ sanh vaøo trong ñöôøng naøo?", Caù ñaùp: "Xaû thaân naøy roài toâi cuõng sanh vaøo Naïi-laïc-ca". Noùi roài caù Ma Kieät lieàn khoùc, Theá Toân noùi keä: "Ngöôi ñoïa vaøo baøng sanh Coøn ta khoâng sao caû ÔÛ trong choán khoâng roãi Keâu khoùc coù ích gì? Ta nay thöông xoùt ngöôi Ngöôi neân phaùt taâm thieän Nhaøm chaùn thaân baøng sanh Seõ ñöôïc sanh coõi trôøi". Caù Ma Kieät nghe keä roài lieàn sanh loøng tín kính Theá Toân, Theá Toân noùi tam cuù phaùp cho caù Ma Kieät nghe: "Hieàn thuû laéng nghe: Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng Caùc phaùp ñeàu voâ ngaõ Tòch tónh töùc Nieát-baøn Ñaây laø ba phaùp aán". Luùc ñoù nhöõng ngöôøi coù maët nghe thaáy ñeàu sanh loøng hi höõu noùi vôùi nhau: "Vì sao caù Ma Kieät naøy laïi ñöôïc Theá Toân ñoaùi thöông hoûi khieán

noù nhôù laïi ñôøi tröôùc? Vì sao noù laïi noùi ñöôïc tieáng ngöôøi ñeå noùi chuyeän vôùi Phaät? Theá Toân oai ñöùc toân troïng, chuùng ta taàm thöôøng khoâng daùm

hoûi, chuùng ta neân ñeán choã toân giaû A-nan hoûi, toân giaû noùi theá naøo chuùng ta tín thoï theá aáy". Noùi roài cuøng nhau ñeán choã toân giaû A-nan hoûi: "Thaùnh giaû, vì sao caù Ma Kieät laïi noùi ñöôïc tieáng ngöôøi? Vì sao caù naøy coù theå noùi vôùi Theá Toân veà chuyeän ñôøi tröôùc?", Toân giaû noùi: "Caùc vò neân ñeán hoûi Theá Toân", moïi ngöôøi noùi: "Theá Toân oai ñöùc toân troïng chuùng toâi taàm thöôøng khoâng daùm hoûi", Toân giaû noùi: "Toâi cuõng sôï oai nghieâm cuûa Phaät, nhöng toâi seõ ñeán hoûi Phaät vieäc naøy giuùp caùc vò". Noùi roài cuï thoï A-nan lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài hoûi: "Theá Toân, caù Ma Kieät naøy vì sao hieåu ñöôïc tieáng ngöôøi, laïi cuøng Phaät noùi veà chuyeän ñôøi tröôùc?", Theá Toân noùi: "Thaày coù muoán nghe chuyeän ñôøi tröôùc cuûa caù Ma Kieät naøy khoâng?", cuï thoï A-nan baïch Phaät: "Chuùng con muoán nghe, nay laø ñuùng thôøi xin Phaät noùi nhaân duyeân ñôøi tröôùc cuûa caù Ma Kieät naøy cho moïi ngöôøi nghe". Theá Toân noùi: "thaày haõy laéng nghe vaø kheùo tö duy: Trong Hieàn kieáp cuûa thôøi quaù khöù luùc con ngöôøi soáng thoï ñeán hai vaïn tuoåi, coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Nhö lai Ca-dieáp-ba, ÖÙng chaùnh bieán tri, Minh haïnh vieân maõn, Thieän-theä, Theá-gian-giaûi, Voâ-thöôïng- só, Ñieàu-ngöï-tröôïng-phu, Thieân-nhôn-sö, Phaät, Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Ba-la-neâ-tö, taïi Tieân nhôn ñoïa xöù trong röøng Thi Loäc cuøng vôùi hai vaïn chuùng ñaïi Bí-soâ. Vua ngöï trò trong thaønh laø Ngaät Laät Chæ, daân chuùng an cö laïc nghieäp, luùa gaïo ñöôïc muøa sung tuùc, trong nöôùc khoâng coù chieán tranh neân binh giaùp ñöôïc nghæ ngôi. Khoâng coù bònh khoå vaø giaëc cöôùp, vua laáy chaùnh phaùp trò nöôùc laøm Ñaïi phaùp vöông. Luùc ñoù coù ñoàng töû Baø-la-moân noùi raèng ôû taän phöông nam xa xoâi coù moät Baø-la-moân tinh thoâng kyõ ngheä, hieåu raønh boán minh, caùc phöông xa gaàn ñeàu ñeán quy phuïc. Ñoàng töû naøy tìm ñeán choã Baø-la-moân aáy ñaûnh leã roài ngoài moät beân, vò Baø-la-moân hoûi: Thieän lai ñoàng töû, ngöôi töø ñaâu ñeán, ñeán ñaây coù vieäc gì?. Ñoàng töû ñaùp: "Con töø nöôùc Trung phöông ñeán muoán haàu haï Ñaïi sö ñeå thoï hoïc ñaïo nghieäp". Baø-la-moân hoûi: "Ngöôi muoán hoïc saùch gì?", ñoàng töû ñaùp: "Con muoán hoïc boán minh", Baø-la-moân khen: "Laønh thay ngöôi neân hoïc saùch aáy". Ñaây laø vieäc maø Baø-la-moân neân laøm neân ñoàng töû ñöôïc thu nhaän thoï hoïc. Nhöõng vò ñeán thoï hoïc vaøo ngaøy nghæ hoaëc ñeán soâng taém hoaëc ñeán thaønh thò daïo chôi hoaëc ñi tìm cuûi thôm ñeå duøng cuùng teá. Hoâm aáy laø ngaøy nghæ, ñoàng töû ruû caùc hoïc troø ñi tìm cuûi thôm, treân ñöôøng ñi cuøng hoûi thaêm nhau: "Chuùng ta ñeàu thuoäc giai caáp Baø-la-moân, caùc baïn töø ñaâu ñeán?", moät ngöôøi ñaùp: "Toâi töø phöông Ñoâng ñeán"; moät ngöôøi ñaùp laø töø phöông Taây ñeán; moät ngöôøi khaùc ñaùp laø töø phöông Baéc

ñeán; ñoàng töû ñaùp laø töø Trung phöông ñeán. Moïi ngöôøi noùi: "Caùc nöôùc phöông khaùc chuùng toâi ñeàu nghe bieát sô, nhö coù thuyeát noùi: Trí hueä töø phöông Ñoâng, Hai löôõi ôû phöông Taây, Kính thuaän ôû phöông Nam, AÙc khaåu ôû phöông Baéc. Coøn pheùp taéc cuûa nöôùc ôû Trung phöông nhö theá naøo?". Ñoàng töû noùi: ôû nöôùc Trung phöông mía ngoït, luùa thôm... caây traùi ñeàu sung tuùc;

veà noâng nghieäp chaên nuoâi cuûng ña daïng phong phuù, daân chuùng an cö laïc nghieäp, hoï thoâng minh, trình ñoä kyõ thuaät cao. Trong nöôùc coù con soâng Caêng Giaø trong maùt, nöôùc chaûy eâm ñeàm; laïi coù möôøi taùm choã tieân nhôn truï tu khoå haïnh nay ñaõ leân coõi trôøi. Coù ngöôøi hoûi ñoàng töû: "ÔÛ nöôùc Trung phöông coù vò naøo thoâng tueä bieän taøi kheùo hay ñaøm luaän nhö thaày cuûa ta chaêng"?. Ñoàng töû noùi: "Hieän nay coù moät vò luaän sö nhö Sö töû vöông, töï taïi voâ ngaïi, thaày ta neáu gaëp aét chuoác laáy thaát baïi". Nghe ñoàng töû ca ngôïi nhöõng ñieàu hay ñeïp ôû nöôùc Trung phöông, caùc hoïc troø ñeàu muoán ñeán ñoù, cho neân sau khi mang cuûi veà hoï lieàn ñeán choã thaày baïch raèng: "Chuùng con nghe ñoàng töû ca ngôïi nöôùc Trung phöông neân raát muoán ñeán nôi ñoù". Vò thaày nghe roài noùi raèng: "Nöôùc Trung phöông tuy ñöôïc moïi ngöôøi ca ngôïi nhöng chæ coù theå tai nghe maø khoâng neân ñeán". Caùc hoïc troø noùi: "Ñoàng töû noùi hieän nay trong nöôùc Trung phöông coù moät luaän sö nhö Sö töû vöông, töï taïi voâ ngaïi, neáu thaáy ta gaëp aét chuoác laáy thaát baïi". Vò thaày noùi: "Vuøng ñaát sung tuùc truø phuù nhö theá taát nhieân coù ngöôøi taøi ba loãi laïc, ta ñaâu coù töï phuï cho raèng trong voøm trôøi naøy chæ coù moät mình ta khoâng coù ai hôn". Caùc hoïc troø noùi: "Neáu nhö vaäy chuùng con caøng muoán ñeán nöôùc ñoù, moät laø tham quan cho bieát, hai laø ñeán taém ôû soâng tieân taém, ba laø ñeán choã vò ñaïi luaän sö caàu hoïc ñeå haøng phuïc caùc luaän ñaøm vaø ñeå ñöôïc vang danh". Vò thaày Baø-la-moân naøy taùnh ít duyeân söï vieäc laïi yeâu meán hoïc troø, nghe caùc hoïc troø noùi nhö vaäy lieàn baûo: "Theá thì caùc con haõy mang theo caùc tö cuï cuûa ta nhö y phuïc da nai, quaân trì..., ta seõ cuøng caùc con ñeán nöôùc ñoù tìm thaày caàu hoïc". Caùc thaày troø cuøng nhau ñeán nöôùc Trung phöông, heã ñeán thaønh aáp naøo ñeàu döïng traøng ñaïi luaän, nhöõng ngöôøi ñeán luaän thuyeát ñeàu bò khuaát phuïc, cho neân khaép nôi xa gaàn duøng loïng luïa traøng phang ñeán nghinh ñoùn vaø ñi theo sau ca ngôïi hoï, ñoái vôùi caùc thaønh aáp ñaõ ñi qua thaày troø Baø-la-moân naøy ñeàu laø thöôïng thuû. Khi ñeán thaønh Ba-la-neâ-tö, vò thaày Baø-la-moân suy nghó: "Sao ta laïi boû goác tìm ngoïn, taát caû ngöôøi thoâng minh loãi laïc ñeàu taäp trung ôû saân vua, ta neân ñeán choã vua". Nghó roài vò thaày Baø-la-moân

naøy lieàn ñeán cung vua Ngaät Laät Chæ sau khi chuù nguyeän cho vua ñöôïc soáng laâu khoâng bònh vaø haøng phuïc ñöôïc caùc oaùn ñòch lieàn taâu vua raèng: "Ñaïi vöông neân bieát, toâi töø boån quoác sang ñaây muïc ñích laø taàm sö, toâi ñaõ töøng hoïc chuùt ít veà vaên töï luaän nghò, toâi muoán kieán laäp luaän tröôøng daùm cuøng moïi ngöôøi tranh luaän vaán naïn ñeå laøm saùng toû nghóa lyù". Nhaø vua nghe roài lieàn hoûi Ñaïi thaàn: "Trong nöôùc ta coù vò luaän sö naøo coù theå tranh luaän vôùi vò naøy chaêng?', Ñaïi thaàn ñaùp coù, vua hoûi: "Vò aáy hieän nay ôû ñaâu?", Ñaïi thaàn ñaùp: "Taïi tuï laïc , hieän coù moät Baø-la-moân teân laø Kieáp-tyû-la Thieát Ma raát gioûi töù minh vaø caùc luaän thö khaùc, coù theå laäp luaän nghóa cuûa mình ñeå phaù toâng luaän khaùc. Vò naøy ñaïi trí nhö ngoïn löûa

saùng ngôøi laø thöôïng thuû trong nöôùc ta". Vua nghe roài lieàn ra leänh trieäu vò ñaïi luaän sö aáy tôùi, vò ñaïi luaän sö sau khi ñeán choã vua chuù nguyeän cho vua roài ngoài moät beân, vua hoûi: "Ñaïi sö coù theå ôû tröôùc ta tranh luaän vôùi vò Baø-la-moân naøy khoâng?", vò ñaïi luaän sö ñaùp laø coù theå. Vua nghe roài lieàn ra leänh laäp luaän tröôøng vaø ngöï giaù ñeán ñeå khai maïc, Ñaïi thaàn taâu vua neân ñeå beân naøo laäp toâng tröôùc, vua noùi: "Vò Baø-la-moân töø nöôùc phöông Nam xa xoâi ñeán, theo leã chuû khaùch haõy môøi vò aáy laäp toâng tröôùc". Vò Baø-la-moân kia phuïng meänh vua lieàn laäp toâng tröôùc, lôøi leõ bieän luaän khuùc chieát coù taát caû naêm traêm baøi tuïng. Tuy laäp luaän saéc beùn ít ngöôøi nghe hieåu ñöôïc nhöng Kieáp-tyû-la Kieáp Ma vöøa nghe qua lieàn laäp nghóa bieän baùc choã ñuùng choã sai, ñaây laø töông vi, ñaây laø baát ñònh, ñaây laø khoâng thaønh töïu... Bò Kieáp-tyû-la Kieáp Ma phaù, vò Baø-la-moân naøy ñöùng im khoâng noùi, khi luaän nghò neáu ñoái phöông khoâng traû lôøi ñöôïc töùc laø rôi vaøo choã thua. Nhaø vua vui möøng khen ngôïi roài hoûi vò ñaïi luaän sö hieän ñang ôû ñaâu vaø duøng tuï laïc ñoù phong aáp khen thöôûng cho vò ñaïi lu- aän sö. Sau khi ñöôïc phong aáp, Kieáp-tyû-la Kieáp Ma trôû neân giaøu coù, sau cöôùi vôï vaø sanh ñöôïc moät trai, traûi qua hai möôi moát ngaøy beøn môû tieäc aên möøng, ngöôøi cha naøy hoûi thaân toäc neân ñaët teân cho chaùu beù laø gì, thaân toäc noùi: "Haøi nhi laø con cuûa Kieáp-tyû-la Thieát Ma neân ñaët teân laø Kieáp- tyû-la". Kieáp-tyû-la ñöôïc nuoâi döôõng toaøn baèng thöùc aên thöôïng dieäu, tuøy thôøi chaêm soùc, theo thôøi gian lôùn leân nhö hoa sen troài leân maët nöôùc. Khi tröôûng thaønh ñöôïc hoïc taäp thö aán, toaùn soá, oai nghi pheùp taéc cuûa Baø-la- moân vaø hoïc caùc luaän thö nhö Hö thanh, Boàng thanh, Töù minh, Hieät Löïc minh luaän, Da Thoï minh luaän, Baø ta minh luaän, A-lan-nhaõ Thaùt minh luaän... Töï hieåu roõ caùch thôø cuùng vaø daïy cho ngöôøi caùch thôø cuùng, töï ñoïc tuïng vaø daïy ngöôøi ñoïc tuïng... trôû thaønh vò ñaïi Baø-la-moân thoâng suoát kinh saùch vaø hieån phaùt toâng luaän cuûa mình, coù theå baøi xích vaø phaù toâng luaän cuûa ngöôøi khaùc, trí hueä saùng ngôøi nhö ngoïn ñuoác lôùn. Thôøi gian

sau Kieáp-tyû-la Thieát Ma daïy cho naêm traêm ngöôøi con cuûa Baø-la-moân ñoïc tuïng kinh saùch Baø-la-moân, trong soá ñoù cuõng coù con cuûa Kieáp-tyû-la Thieát Ma. Moät hoâm ñöùa con hoûi cha: "Nghóa cuûa chöõ Hieät-lôïi-giaø nhö theá naøo?", ngöôøi cha noùi: "Nghóa cuûa chöõ ñoù raát saâu xa, caùc baäc thaày tröôùc ñaây tuy coù truyeàn daïy nhöng roát cuoäc ñeàu raát khoù hieåu". Ñöùa con laïi hoûi: "Khoâng leõ caùc baäc coå ñaïi sö khoâng coù nghóa giaûi thích sao, con xeùt nghó noù coù chuùt ít nghóa Y hi". Ngöôøi cha nghe roài suy nghó: "Theá gian ñeàu muoán con mình phaûi gioûi hôn mình, nay Kieáp-tyû-la taøi naêng veà ñaïo hôn ta, ta neân giao phoù naêm traêm ñoàng töû naøy cho con ta daïy". Nghó roài lieàn noùi vôùi con: "Nay taøi naêng veà ñaïo con hôn cha, vaäy con neân thay cha daïy cho naêm traêm ñoàng töû naøy". Kieáp-tyû-la vaâng lôøi cha daïy cho naêm traêm ñoàng töû naøy, ngöôøi cha roãi raûnh neân du haønh khaép nôi theo sôû thích, moät hoâm oâng ñeán choã ôû cuûa moät Bí-soâ trong röøng Thi Loäc hoûi: "Thaùnh giaû, nghóa cuûa vaên cuù naøy

nhö theá naøo?", Bí-soâ noùi: "Hieàn thuû khoâng neân ñaët caâu hoûi nhö vaäy, neáu hoûi nhö vaäy nghóa cuûa noù seõ khoâng chu taát, neân hoûi nhö theá naøy nghóa cuûa noù môùi troïn veïn". Vò Baø-la-moân naøy vöøa hoûi ñaõ bò Bí-soâ söûa sai lieàn suy nghó: "Caâu hoûi maø ta vöøa neâu ra coøn khoâng ñuùng caùch laøm sao coù theå bieän luaän vôùi Bí-soâ". Nghó roài sanh loøng tín kính Bí-soâ ôû truù xöù naøy neân töø ñoù trôû ñi vò Baø-la-moân naøy thöôøng thænh Bí-soâ veà nhaø thoï trai. Thôøi gian sau Baø-la-moân laâm troïng bònh baûo con raèng: "Trong trôøi ñaát naøy khoâng coøn ai saùnh kòp vôùi con, sau khi cha maát ôû taát caû luaän tröôøng con ñeàu khoâng e ngaïi, chæ töø ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät Ca-dieáp-ba. Vì sao, vì toâng thuyeát cuûa hoï roäng saâu khoù theå nghó baøn, lyù luaän theá gian khoâng theå thu phuïc ñöôïc hoï, trí cuûa theá tuïc cuõng khoâng hieåu tôùi ñöôïc, vaû laïi taâm hoï khoâng caàu danh lôïi, cho neân con khoâng ñöôïc tranh luaän vôùi hoï". Ngöôøi con noùi: "Cha daïy raát phaûi, con seõ nghe theo". Do bònh tình traám troïng neân duø thuoác thang ñaày ñuû nhöng söùc khoûe cuûa Baø-la-moân ngaøy moät yeáu daàn vaø cuoái cuøng maïng chung, nhö coù thuyeát noùi: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn Cao ngaát aét rôi rôùt Hieäp hoäi seõ bieät ly Coù sinh aét coù cheát". Ngöôøi con cuøng quyeán thuoäc duøng luïa naêm maøu taåm lieäm theo nghi thöùc cuûa Baø-la-moân roài chôû vaøo röøng thaây cheát laøm leã hoûa taùng. Caùc luaän sö khaùc nghe Kieáp-tyû-la Thieát Ma qua ñôøi lieàn noùi vôùi nhau: "Caùc vò bieát chaêng, vò ñaïi luaän sö taøi ba nhaát ñaõ qua ñôøi, chuùng ta neân ñeán choã vua Ngaät Laät Chæ xin laäp luaän tröôøng tranh luaän". Sau khi ñeán

choã vua chuù nguyeän cho vua roài taâu: "Chuùng toâi ñaõ töøng gaàn guõi caùc vò luaän sö baäc thaày hoïc ñöôïc chuùt ít vaên töï, hoâm nay ñeán ñaây daùm mong ôû choã vua kieán laäp luaän tröôøng". Vua nghe roài lieàn ra lònh Ñaïi thaàn trieäu vôøi vò ñaïi luaän sö ñeán, vò ñaïi thaàn noùi: "Vò ñaïi luaän sö ñaõ qua ñôøi roài". Vua noùi: "Thì ra do duyeân côù naøy neân hoï môùi daùm xin laäp luaän tröôøng, vò ñaïi luaän sö ñoù coù con trai hay anh em hay ñeä töû naøo keá thöøa khoâng?". Ñaïi thaàn taâu vua: "Vò ñaïi luaän sö coù con trai teân laø Kieáp-tyû-la keá thöøa". Vua nghe roài ra lònh trieäu vôøi Kieáp-tyû-la, Kieáp-tyû-la phuïng meänh ñeán choã vua chuù nguyeän cho vua roài ngoài moät beân, vua noùi: "Thieän lai, nay coù caùc Luaän sö ôû caùc phöông xa gaàn ñeán ñaây muoán kieáp laäp luaän tröôøng, ngöôi coù theå ôû tröôùc ta cuøng hoï tranh luaän khoâng?". Kieáp-tyû-la ñaùp: "Toâi xin chaáp nhaän vieäc tranh luaän khoù khaên naøy". Vua lieàn ra lònh kieán laäp luaän tröôøng vaø ngöï giaù ñeán ñeå xem ñöôïc maát thaéng thua, vua cuõng ra lònh nhöõng ngöôøi ôû xa ñeán tranh luaän laøm toâng chuû, Kieáp-tyû-la laø ñoái töôïng ñòch luaän. Trong luaän tröôøng coù caät vaán gì Kieáp-tyû-la ñeàu tuøy vieäc phaân tích laäp luaän taän töôøng khieán caùc toâng chuû ñeàu im laëng khoâng theå ñoái ñaùp ñöôïc neân rôi vaøo choã thua. Vua chöùng kieán bieän taøi voâ ngaïi cuûa Kieáp-tyû-la lieàn sanh taâm hi höõu heát lôøi khen ngôïi: "Luaän sö tuoåi treû maø taøi ñöùc ñöùng ñaàu quaàn anh, Traãm vui möøng saéc chæ ñaëc bieät khen thöôûng cho luaän sö ngoài

treân ñaïi töôïng laøm leã quaùn ñaûnh phong hieäu laø Luaän vöông ñeå moïi ngöôøi ñöôïc chieâm ngöôõng". Luùc ñoù meï cuûa Kieáp-tyû-la ôû nhaø cöù nôùp nôùp lo aâu con baø taùnh tình noùng voäi tranh luaän bò thua, bò ñoaït laïi phong aáp maát maët trôû veà hay khoâng. Sau khi Kieáp-tyû-la ñöôïc laøm leã quaùn ñaûnh phong hieäu Luaän vöông ngoài treân ñaïi töông trôû veà nhaø, baø meï vui möøng hoûi: "Con ñaõ phaù tröø ñöôïc caùc luaän sö roài sao?". Kieáp-tyû-la noùi: "Con ñaõ phaù tröø ñöôïc taát caû, chæ tröø caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät Ca-dieáp-ba". Baø meï nghe roài lieàn ngoaûnh maët, Kieáp-tyû-la hoûi: "Vì sao meï laïi nhö theá?". Baø meï noùi: "Con bieát chaêng, vieäc phong aáp ñaõ coù meï coøn chöa theå an taâm vì coù theå bò Bí-soâ ñoaït, cho neân con caàn phaûi phaù tröø sa moân môùi ñöôïc". Kieáp-tyû-la noùi: "Luùc saép maát cha coù di huaán raèng trong trôøi ñaát naøy khoâng coøn ai saùnh kòp vôùi con, sau khi cha maát ôû trong caùc luaän tröôøng con thaûy ñeàu khoâng nghi sôï, chæ tröø ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät Ca-dieáp-ba. Vì sao, vì toâng thuyeát cuûa hoï roäng saâu khoâng theå nghó baøn, lyù luaän theá gian khoâng theå thu phuïc hoï, trí hueä theá gian cuõng khoâng löôøng bieát ñöôïc, taâm hoï voán khoâng caàu danh lôïi, cho neân khoâng ñuôïc tranh luaän vôùi hoï". Baø meï noùi: "Cha con luùc sanh tieàn ñaõ laø noâ boäc cuûa sa moân, nay con cuõng muoán laøm toâi tôù cuûa hoï nöõa hay sao, nhaát ñònh con phaûi phaù tröø hoï". Baûn taùnh cuûa Kieáp-tyû-la voán nhôn

töø hieáu thaûo khoâng daùm traùi lôøi meï, neân ñi ñeán vöôøn Nai giöõa ñöôøng gaëp moät Bí-soâ lieàn hoûi: "Bí-soâ töø ñaâu ñeán?", Bí-soâ ñaùp: "Toâi töø röøng Thi Loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù". Kieáp-tyû-la hoûi: "Choã Tieân nhôn ñoïa xöù coù bao nhieâu Bí-soâ?", Bí-soâ ñaùp: "Khoaûng hôn hai vaïn", laïi hoûi: "Chuùng Bí-soâ ôû ñoù nhieàu nhö vaäy, khoâng bieát kinh ñieån ñaõ coù chöøng bao nhieâu?", ñaùp: "Kinh ñieån coù ba taïng", laïi hoûi: "Soá löôïng moãi taïng chöøng bao nhieâu?", ñaùp: "Moãi taïng coù möôøi vaïn baøi tuïng", laïi hoûi: "Taïi gia theá tuïc coù ñöôïc nghe khoâng?", ñaùp: "Chæ ñöôïc nghe hai taïng laø ta- ïng kinh vaø taïng luaän, coøn taïng luaät laø pheùp taéc cuûa ngöôøi xuaát gia, theá tuïc khoâng ñöôïc nghe". Kieáp-tyû-la suy nghó: "Phaùp khích luaän laø khoâng cho ngöôøi khaùc bieát", nghó roài lieàn noùi vôùi Bí-soâ: "Thaày coù theå taïm noùi ít nhieàu yeáu nghóa cuûa nhaø Phaät cho toâi nghe ñöôïc khoâng?" Bí-soâ suy nghó: "Vò Baø-la-moân naøy laø ngöôøi luaän naïn, vì muoán xeùt löôïng ta neân ñaët caâu hoûi naøy, ta haù khoâng hieåu maø lieàn nhaän lôøi hay sao, ta neân noùi keä thöû xem theá naøo", nghó roài lieàn noùi keä: "Nôi naøo nöôùc seõ ngöøng Nôi naøo ñaïo löu haønh Vieäc khoå vui theá gian Luùc naøo seõ cuøng taän". Noùi keä xong lieàn baûo Kieáp-tyû-la giaûi thích nghóa cuûa baøi keä, Kieáp- tyû-la vôùi taát caû söï thoâng minh saún coù vaø hueä giaûi cuøng toät cuûa mình cuõng khoâng theå löôøng ñöôïc nghóa cuûa baøi keä naøy, lieàn xoay nhìn boán phía thaáy khoâng coù ai khaùc nghe thaáy, töï nghó: "Neáu coù ai nghe thaáy thì seõ cho raèng ta bò Bí-soâ chieát phuïc", nghó roài lieàn noùi vôùi Bí-soâ: "Toâi xem keä tuïng aáy toân chæ saâu xa, vaên nghóa maïch laïc, noäi dung phong phuù. Hieän giôø thaày phaûi ñi ñeân Ba-la-neâ-tö, coøn toâi ñi ñeán vöôøn Nai

coù chuùt vieäc cho neân khoâng theå voäi noùi nghóa lyù saâu xa cuûa baøi keä naøy ñöôïc, sau naøy coù dòp chuùng ta gaëp laïi giaûi thích cuõng khoâng khoù". Noùi xong Kieáp- tyû-la caùo töø roài ñi ñeán vöôøn Nai, thaáy caùc Bí-soâ ñang ñoïc tuïng thieàn tö sieâng caàu ñaïo xuaát ly neân sanh loøng tín kính, töï nghó: "Neáu ngöôøi naøo khoâng thaáy ñôøi sau môùi oâm loøng tham ñoäc, ñoái vôùi nhöõng ngöôøi trí naøy sao laïi khôûi taâm tìm loãi cuøng nhau ñieân cuoàng tranh luaän". Nghó roài lieàn trôû veà nhaø, baø meï troâng thaáy lieàn hoûi: "Con ñaõ phaù tröø ñöôïc ñeä töû cuûa Phaät Ca-dieáp-ba roài phaûi khoâng?", Kieáp-tyû-la ñaùp: "YÙ cuûa meï chæ muoán ñöôïc thaéng maø queân phong aáp hieän ñang ôû". Baø meï noùi: "Con noùi nhö Theá-laø yù gì?", Kieáp-tyû-la noùi: "Treân ñöôøng ñeán röøng Nai con gaëp moät Bí-soâ (thuaät laïi nhö ñoaïn vaên treân)". Baø meï nghe roài lieàn noùi: "Neáu nhö vaäy thì con neân theo hoïc Phaät phaùp", Kieáp-tyû-la hoûi: "Meï muoán con

hoïc Phaät phaùp ö?", Baø meï noùi: "Vì phaùp nghóa cuûa taïng luaän khoâng cho theá tuïc nghe, neân con phaûi xuaát gia ñeå ñöôïc hoïc phaùp nghóa aáy". Kieáp-tyû-la noùi: "Phaùp cuûa Baø-la-moân ñaâu cho pheùp vì nhôn duyeân nhoû maø ôû trong taïp loaïi xuaát gia'. Baø meï noùi: "Khi naøo hoïc xong con laïi trôû veà theá tuïc, toùc xanh treân ñaàu haù khoâng moïc laïi hay sao?". Baûn taùnh cuûa Kieáp- tyû-la voán nhôn töø hieáu thaûo, nghe baø meï thuùc eùp khoâng daùm traùi lieàn xuaát gia, Kieáp-tyû-la ñeán röøng Nai ôû choã moät Bí-soâ caàu xin xuaát gia. Bí- soâ naøy suy nghó: "Vò Baø-la-moân naøy voâ ñòch veà nghò luaän, neáu xuaát gia seõ noái thaïnh Phaät phaùp", nghó roài lieàn noùi vôùi Kieáp-tyû-la: "Laønh thay tuøy theo yù oâng muoán, söï giaøu sang vinh hieån ñeáu laø voâ thöôøng, oâng ñaõ töø boû ñöôïc ñeå xuaát gia laø raát toát, ta chaáp thuaän cho con xuaát gia'. Kieáp- tyû-la noùi: 'ôû ñòa phöông naøy ai cuõng bieát con, thaày coù theå ñöa con ñeán phöông khaùc xuaát gia ñöôïc khoâng?", Bí-soâ noùi: "Taát nhieân laø ñöôïc". Bí-soâ naøy lieàn ñöa Kieáp-tyû-la ñeán moät phöông khaùc cho xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, Kieáp-tyû-la hoïc thoâng ba taïng laøm vò ñaïi phaùp sö bieän taøi voâ ngaïi, neáu caàn xieån döông kinh phaùp lieàn leân toøa sö töû ñanh troáng phaùp, thoåi loa phaùp thì taát caû vua quan daân chuùng thaûy ñeàu tuï taäp ñeán nghe, nghe roài taát caû ñeàu hoan hæ. Luùc ñoù Kieáp-tyû-la suy nghó: "Do ta sieâng hoïc neân nay ñöôïc thaønh töïu, ta neân ñeán thaønh Ba-la-neâ-tö nôi Phaät Ca- dieáp-ba ñang truù ñeå thaân caän phuïng thôø thöøa söï cuùng döôøng". Sau khi ñeán thaønh Ba-la-neâ-tö, baø meï nghe tin con trôû veà lieàn tìm ñeán röøng Nai ñeå thaêm, vöøa gaëp baø lieàn hoûi: "Con ñaõ nhieáp phuïc ñöôïc sa moân ñeä töû cuûa Phaät Ca-dieáp-ba roài chaêng?", Kieáp-tyû-la noùi: "Tuy con hieåu giaùo lyù nhöng con chöa chöùng quaû, coøn caùc ñeä töû cuûa Phaät vöøa hieåu giaùo lyù laïi vöøa chöùng quaû neân con khoâng theå nhieáp phuïc hoï ñöôïc". Baø meï noùi: "Con nhaát ñònh phaûi nhieáp phuïc hoï môùi ñöôïc". Bò Meï thuùc eùp Kieáp-tyû- la ñaønh phaûi noùi vôùi meï: "Khi naøo meï nghe tieáng troáng phaùp ñaùnh, loa phaùp thoåi, nôi baûo toïa trang nghieâm ñaïi chuùng taäp hoïp thì meï ñeán ñeå chöùng kieán". Baø meï

noùi: “Toát laém, meï seõ ñeán ñuùng luùc”. Khoâng bao laâu sau Kieáp-tyû-la leân phaùp toøa, baø meï nghe tieáng troáng phaùp lieàn ñeán röøng Nai ñöùng ôû döôùi phaùp toøa. Ban ñaàu Kieáp-tyû-la dieãn noùi chaùnh phaùp, sau ñoù xen taïp taø ngoân, caùc Bí-soâå nghe roài lieàn ngaên laïi noùi raèng: “Cuï thoï chôù huûy baùng Phaät phaùp, chôù döïng côø ma maø haï phaùp traøng cuûa phaät, sau khi xaû thaân naøy seõ ñoïa ba ñöôøng aùc”. Kieáp-tyû-la nghe caùc Bí- soâ noùi nhö vaäy lieàn xuoáng toøa noùi vôùi meï: “Vieäc vöøa xaûy ra meï coù thaáy chaêng?”, baø meï noùi: “Meï coù thaáy”. Kieáp-tyû-la noùi: “Con ñaõ noùi con chæ hieåu giaùo lyù, coøn caùc vò aáy vöøa hieåu giaùo lyù laïi coøn chöùng quaû, con khoâng theå nhieáp phuïc hoï ñöôïc”. Baø meï noùi: “Meï seõ daïy cho con phöông

tieän khích luaän, khi con leân toøa thuyeát phaùp, ban ñaáu dieãn noùi chaùnh phaùp sau xen noùi taø toâng, neáu caùc Bí-soâ kia ngaên laïi quôû traùch vaø ñem vieäc thieän aùc toäi phöôùc ra noùi thì con ñöøng nghe. Con phaûi duøng lôøi ñao kieám baát nghóa noùi traû laïi, caùc sa moân voán sôï lôøi ñao kieám seõ nín thinh. Beân naøo nín thinh theá gian seõ cho laø thua cuoäc”. Kieáp-tyû-la noùi: “Ñaây laø phöông tieän toát, khi thaáy con thaêng toøa meï haõy ñeán nöõa nheù”. Baø meï noùi: “Meï seõ ñeán ñuùng luùc”. Thôøi gian sau khi nghe troáng phaùp ñaùnh, ñaïi chuùng nhoùm hoïp baø meï lieàn ñeán ngoài döôùi phaùp toøa. Kieáp-tyû-la thaêng toøa tröôùc dieãn noùi chaùnh phaùp, sau noùi taø phaùp, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ngaên vaø quôû traùch nhö treân cho ñeán caâu sau khi xaû thaân naøy seõ ñoïa trong ba ñöôøng aùc. Kieáp-tyû-la nhôù lôøi meï daën lieàn duøng lôøi ñao kieám noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Mieäng cuûa thaày nhö mieäng voi, laøm sao bieát ñöôïc laø phaùp hay phi phaùp, laø luaät hay phi luaät; mieäng thaày nhö mieäng ngöïa...; mieäng thaày nhö mieäng laïc ñaø...; mieäng thaày nhö mieäng löøa, mieäng boø, mieäng khæ caùi, mieäng sö töû, mieäng coïp, mieäng beo, mieäng gaáu, mieäng meøo, mieäng nai, mieäng traâu, mieäng heo, mieäng choù, mieäng caù; mieäng ngöôøi ngu laøm sao bieát ñöôïc laø phaùp hay phi phaùp, laø luaät hay phi luaät”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Cuï thoï naøy ñaõ duøng lôøi ñao kieám, chuùng ta neân ñi”. Noùi roài boû ñi, soá ngöôøi ôû laïi khoâng ñi suy nghó: “Neáu noùi chaùnh phaùp thì ta nghe, neáu noùi taø toâng thì kia trôû laïi thoï khoå”. Luùc ñoù Kieáp-tyû-la duøng lôøi ñao kieám goàm möôøi taùm lôøi aùc khaåu nhuïc maï caùc vò Hoïc vaø Voâ hoïc Thaùnh Taêng roài xuoáng toøa hoûi meï: “Hoâm nay meï coù vui chaêng?”, Baø meï noùi: “Meï raát vui, meï con ta cuøng veà”. Kieáp-tyû-la noùi: “Con khoâng theå veà cuøng vôùi meï ñöôïc, loøng con ñoái vôùi giaùo phaùp chaùnh giaùc voâ thöôïng cuûa Phaät Ca-dieáp-ba vaãn coøn kính moä”. Baø meï noùi: “Con haù khoâng nghe kinh saùch cuûa Baø-la-moân noùi cha meï daïy baûo con khoâng ñöôïc traùi lôøi sao, con phaûi veà vôùi meï”. Kieáp-tyû-la noùi: “Con khoâng theå, meï bieát khoâng, neáu con löu chuyeån trong ñöôøng sanh töû thì con nguyeän ñöøng gaëp laïi baø meï nhö meï nöõa, chính do aùc tri thöùc cuûa meï ñaõ khieán con noùi lôøi thoâ aùc vôùi caùc baäc Thaùnh Hoïc vaø Voâ hoïc, do duyeân nghieäp aùc naøy chaéc chaén con seõ chieâu laáy quaû Dò thuïc”. Baø meï nghe con noùi vôùi mình nhöõng lôøi nhö vaäy

beøn ñöùng ôû ngaõ ba ñöôøng choã ñoâng ngöôøi lôùn tieáng noùi raèng: “Moïi ngöôøi bieát chaêng, ñeä töû cuûa Phaät Ca- dieáp-ba cöôõng ñoaït con trai toâi, moïi ngöôøi haõy giuùp toâi…”. Moïi ngöôøi nghe roài ngöôøi naøo coù tín taâm vôùi Phaät phaùp thì noùi lôøi an uûi, ngöôøi naøo khoâng coù tín taâm thì noùi lôøi phæ baùng. Luùc ñoù baø meï caûm thaáy bò só nhuïc, trong loøng uaát haän thoå huyeát maø cheát, sau khi cheát thoï sanh vaøo Naïi-laïc- ca. Bí-soâ Kieáp-tyû-la noùi möôøi taùm lôøi aùc khaåu nhuïc maï caùc baäc Thaùnh

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 131

Hoïc vaø Voâ hoïc neân sau khi cheát thoï sanh trong loaøi caù Ma Kieät naøy coù hình daïng kyø dò nhö vaày. “Luùc ñoù ñaïi chuùng nghe Phaät keå vieäc quaù khöù cuûa caù Ma Kieät xong lieàn noùi vôùi nhau: “Kieáp tröôùc Bí-soâ Kieáp-tyû-la laø vò ñaïi phaùp sö bieän taøi voâ ngaïi, thuyeát phaùp hay khieán cho traêm ngaøn thính chuùng ñeàu hoan hæ, chæ vì aùc khaåu maø phaûi ñoïa vaøo ñöôøng aùc; chuùng ta khoâng bieát sau khi maïng chung seõ sanh vaøo ñöôøng naøo”. Moïi ngöôøi nghe roài ñeàu sanh loøng lo laéng, Phaät quaùn thaáy taâm yù cuûa ñaïi chuùng, tuøy caên taùnh sai khaùc maø dieãn noùi dieäu phaùp, ñaïi chuùng nghe phaùp roài coù ngöôøi ñöôïc Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, Theá Toân ñeä nhaát vò; coù ngöôøi chöùng quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn; coù ngöôøi xuaát gia ñoaïn heát höõu laäu chöùng quaû A-la-haùn; coù ngöôøi ñoái vôùi Thanh vaên boà ñeà hoaëc Duyeân giaùc boà ñeà hoaëc Voâ thöôïng boà ñeà phaùt nguyeän hi höõu; coù ngöôøi ñoái vôùi Tam baûo khôûi loøng tin saâu. Theá Toân sau khi laøm cho soá ñoâng chuùng sanh ñöôïc ñaïi Lôïi-ích lieàn boû ñi. Luùc ñoù caù Ma Kieät khôûi nieäm: “Nay ta ñöôïc nghe Theá Toân noùi veà Tam phaùp cuù thì khoâng neân aên nöõa”. Nghó roài lieàn ñoaïn thöïc maø cheát, do loøng kính troïng saâu ñoái vôùi Theá Toân neân sau khi cheát ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông. Baát cöù ai sanh leân coõi trôøi naøy duø nam hay nöõ ñeàu khôûi ba yù nieäm: Moät laø ta töø coõi naøo cheát ñi, hai laø nay ñöôïc sanh vaøo coõi naøo, ba laø do taïo nghieäp gì. Thieân töû sau khi khôûi ba yù nieäm naøy lieàn nhôù laïi tieàn thaân cuûa mình laø töø loaøi baøng sanh cheát ñi, nay ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông laø do ñoái vôùi Phaät khôûi loøng tín kính saâu. Thieân töû suy nghó: “Ta khoâng neân ñeå qua ñeâm môùi ñeán yeát kieán Theá Toân”, nghó roài Thieân töû lieân trang nghieâm thaân baèng caùc chuoãi anh laïc aùnh saùng thuø dieäu roài duøng cheùo aùo ñöïng caùc thieân hoa nhö hoa OÁt-baùt-la, hoa Baùt-ñaàu-ma, hoa Caâu-vaät-ñaàu, hoa Phaân-ñaø-lôïi-ca, hoa Maïn-ñaø-la. Ñaàu ñeâm vöøa troâi qua Thieân töû ñeán choã Phaät ôû raûi thieân hoa cuùng döôøng Phaät xong, ñaûnh leã phaät roài ngoài moät beân. AÙnh saùng cuûa Thieân töû naøy chieáu soi khaép giaûng ñöôøng Cao Caùc, Theá Toân tuøy caên taùnh öa thích cuûa Thieân töû noùi dieäu phaùp khieán toû ngoä Chôn ñeá lyù, ngay taïi toøa ngoài Thieân töû lieàn chöùng quaû Döï löu. Ñöôïc kieán ñeá chöùng sô quaû roài Thieân töû baïch Phaät: “Nhôø Phaät Theá Toân con môùi chöùng quaû giaûi thoaùt, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï, nhôn vöông, Thieân chuùng, sa moân, Baø-la-moân, hay thaân höõu quyeán thuoäc maø coù ñöôïc. Theá Toân laø baäc

thieän tri thöùc ñaõ ñöa con thoaùt ra khoûi caûnh khoå ñòa nguïc, baøng sanh, ngaï quyû ñöôïc sanh leân coõi trôøi thaéng dieäu, seõ döùt sanh töû, chöùng Nieát-baøn, laøm khoâ caïn bieån maùu, vöôït qua nuùi xöông; duøng chaøy trí Kim cang phaù kieán Taùt ca da tích taäp töø voâ thæ chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Nay con xin quy y Phaät phaùp taêng ba ngoâi baùu, cuùi xin Theá

132 BOÄ LUAÄT 7

Toân chöùng tri cho con laø OÂ-ba-saùch-ca töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù khoâng saùt sanh cho ñeán khoâng uoáng röôïu". Thieân töû baïch roài lieàn noùi keä: "Con nhôø thaàn löïc Phaät Ñoùng laïi ba ñöôøng aùc Sanh leân trôøi thaéng dieäu Thaúng tôùi ñöôøng Nieát-baøn Nay con nöông Theá Toân Ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh Thaáy ñöôïc chôn ñeá lyù Bôø meù khoå khoâng coøn Phaät sieâu vieät trôøi ngöôøi Lìa sanh giaø bònh cheát. Trong bieån khoå khoù gaëp, Nay gaëp ñöôïc chöùng quaû. Con duøng thaân trang nghieâm, Taâm tònh ñaûnh leã Phaät, Höõu nhieãu tröø oaùn keát, Xin trôû veà Thieân cung". Thieân töû sau khi xöùng hôïp sôû nguyeän nhö thöông chuû thu ñöôïc taøi lôïi, nhö noâng phu thu hoaïch ñöôïc muøa luùa toát, nhö keû duõng maõnh haøng phuïc ñöôïc oaùn ñòch, nhö ngöôøi bònh ñöôïc khoûi bònh, lieàn taï töø Phaät trôû veà Thieân cung. Sau ñeâm caùc Bí-soâ tænh giaùc chuyeân taâm tö duy, thaáy choã ôû cuûa Phaät coù aùnh saùng thuø dieäu lieàn sanh nghi nieäm, saùng ngaøy lieàn ñeán choã Phaät baïch Phaät ñeå giaûi nghi nieäm: "Theá Toân, trong ñeâm qua phaûi chaêng coù chö thieân Phaïm theá, Thieân Ñeá Thích hoaëc Töù thieân vöông hoaëc Thieân chuùng coù oai ñöùc ñeán kính leã Theá Toân?". Theá Toân noùi: "Naøy caùc Bí-soâ, khoâng phaûi Phaïm thieân vaø caùc Thieân chuùng khaùc maø laø thieân töû Ma Kieät, caùc Bí-soâ haù khoâng thaáy caù Ma Kieät coù möôøi taùm caùi ñaàu maø ta ñaõ noùi Tam phaùp cuù cho noù nghe ö?", caùc Bí-soâ ñaùp: "Chuùng con ñeàu thaáy", Theá Toân noùi: "Chính caù Ma Kieät naøy trong ñeâm qua ñaõ ñeán choã ta ôû, ta ñaõ thuyeát phaùp vaø thieân töû Ma Kieät naøy ñaõ ñöôïc Kieán ñeá". Caùc Bí-soâ baïch Phaät: "Tieàn thaân cuûa thieân töû Ma Kieät naøy ñaõ töøng laøm nghieäp gì maø ñöôïc sanh leân coõi Töù thieân vöông, laïi do nghieäp gì maø ñích thaân ñeán choã phaät ñeå döôïc nghe phaùp vaø ñöôïc Kieán ñeá?", Theá Toân noùi: "Naøy caùc Bí-soâ, tieàn thaân cuûa thieân töû Ma Kieät töï ñaõ taïo nghieäp roài, theo thôøi gian nghieäp aáy taêng tröôûng thuaàn thuïc, duyeân bieán hieän tieàn nhö boäc löu (thaùc nöôùc) khoâng theå chaûy ngöôïc laïi, quyeát ñònh

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 9
133

phaûi chieâu laáy quaû baùo khoâng ai coù theå thoï thay. Naøy caùc Bí-soâ, tieàn thaân cuûa thieân töû Ma Kieät taát caû nghieäp aùc ñaõ taïo ra khoâng phaûi ñaát nöôùc gioù löûa ôû ngoaøi giôùi khieán caûm thoï quaû baùo, maø laø Uaån, Xöù, Giôùi ôû trong töï thaân caûm thoï quaû Dò thuïc". Theá Toân lieàn noùi keä: "Daàu cho traêm ngaøn kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ñuû, Töï thoï laáy quaû baùo". "Naøy caùc Bí-soâ, coù sanh thoï nghieäp vaø haäu thoï

nghieäp. Sao goïi laø sanh thoï nghieäp? Tieàn thaân cuûa thieân töû Ma Kieät do ñoái vôùi ta sanh loøng tín kính, dò thuïc cuûa nghieïâp tín kính naøy ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù Ñaïi vöông chuùng, ñoù goïi laø sanh thoï nghieäp. Sao goïi laø haäu thoï nghieäp: Töùc laø Kieáp-tyû-la xuaát gia ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca- dieáp-ba chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, ñoïc tuïng thoï trì, vì ngöôøi thuyeát phaùp; ñoái vôùi Uaån Xöù giôùi, möôøi hai duyeân sanh vaø xöù phi xöù taát caû ñeàu thuyeát giaûng moät caùch thieän xaûo, do tích taäp caên laønh naøy maø sau ñöôïc sanh leân coõi trôøi, nay laïi gaëp ta nghe phaùp ñöôïc Kieán ñeá, ñoù goïi laø haäu thoï nghieäp. Caùc Bí-soâ neân bieát, neáu nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn ñen, neáu nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn traéng, neáu nghieäp ñen traéng xen laãn thì ñöôïc quaû Dò thuïc ñen traéng xen laãn. Cho neân caùc Bí-soâ neân xa lìa nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp ñen traéng xen laãn, neân sieâng naêng tu hoïc nghieäp thuaàn traéng". Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi roài hoan hæ tín thoï phuïng trì. Luùc ñoù ôû beân soâng Thaéng Hueä, naêm traêm ngö phuû noùi vôùi nhau: "Chuùng ta ñích thaân nghe thaáy tieàn thaân caù Ma Kieät laø Bí-soâ Kieáp-tyû-la voán laø moät ñaïi phaùp sö hieåu roõ ba taïng, bieän taøi voâ ngaïi, giaùo hoùa caû traêm ngaøn ngöôøi khieán ngöôøi nghe ñeàu hoan hæ, chæ vì aùc khaåu maø phaûi ñoïa trong loaøi baøng sanh. Chuùng ta thöôøng laøm nghieäp aùc, khoâng coù töø bi, ñaõ gieát nhieàu chuùng sanh ñeå töï nuoâi soáng, sau khi cheát khoâng bieát chuùng ta seõ sanh trong loaøi naøo. Chuùng ta hieän nay neáu khoâng sanh trong nhaø haï tieän thì coù theå xin xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö lai, phaùt taâm maïnh meõ sieâng naêng khoâng moõi meät ñeå thoaùt khoûi boán aùch, vöôït qua boán Boäc löu". Noùi roài moïi ngöôøi ñeàu ngoài choáng caèm, daùng veû buoàn baû. Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät khi chöa vaøo Nieát- baøn coøn truï ôû ñôøi, vì thöông xoùt muoán hoùa ñoä chuùng höõu tình neân ngaøy ñeâm saùu thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn xem xeùt theá gian..., caùc ñaïi Thanh vaên cuõng gioáng nhö Phaät. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû duøng hueä nhaõn cuûa Thanh vaên xem xeùt theá gian, thaáy naêm traêm ngö phuû sanh taâm nhaøm

lìa, ngoài öu tö beân bôø soâng Thaéng Hueä, lieàn ñeán choã hoï hoûi raèng: "Naøy caùc hieàn thuû, vì sao caùc vò ngoài choáng caèm buoàn baû?", caùc ngö phuû ñaùp: "Thaùnh giaû, chuùng toâi laøm sao khoâng öu tö cho ñöôïc, vì hoâm nay chuùng toâi ñích thaân nghe thaáy tieàn thaân caù Ma Kieät laø Bí-soâ Kieáp-tyû-la, voán laø moät ñaïi phaùp sö hieåu roõ ba taïng dieãn thuyeát voâ ngaïi, giaùo hoùa haøng traêm ngaøn ngöôøi khieán ngöôøi nghe ñeàu hoan hæ, chæ vì aùc khaåu maø phaûi ñoïa trong loaøi baøng sanh. Chuùng toâi thöôøng laøm nghieäp aùc, khoâng coù töø bi ñaõ gieát nhieàu chuùng sanh ñeå töï nuoâi soáng, sau khi cheát khoâng bieát seõ sanh trong loaøi naøo. Chuùng toâi neáu khoâng sanh trong nhaø haï tieän thì coù theå xin xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö Lai, phaùt taâm doõng maûnh sieâng naêng khoâng moõi meät ñeå thoaùt khoûi boán aùch, vöôït qua boán Boäc löu. Chuùng toâi nay khoâng coù phöôùc phaän naøy, laøm sao khoâng saàu khoå". Cuï thoï Xaù-lôïi-töû noùi: "Naøy caùc Hieàn thuû, trong Thaùnh giaùo cuûa

Maâu Ni phaùp vöông khoâng coù cho danh moân voïng toäc laø thuø thaéng, chæ laáy chaùnh haïnh laøm ñaàu". Cuï thoï lieàn noùi keä: "Trong giaùo phaùp Nhö Lai, Khoâng hoûi doøng hoï naøo, Chæ xem ñôøi quaù khöù Ñaõ laøm thieän hay aùc". "Neáu caùc vò tha thieát mong caàu xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät ñeå ñöôïc thoï Caän vieân laøm Bí-soâ thì caùc vò cöù ñeán choã Theá Toân caàu xin, Theá Toân seõ laøm cho caùc vò ñöôïc maõn nguyeän.". Naêm traêm ngö phuû nghe roài vui möøng noùi: "Thaùnh giaû, neáu ñöôïc nhö vaäy thì chuùng toâi seõ caàu xin Phaät cho xuaát gia". Cuï thoï Xaù-lôïi-töû daãn naêm traêm ngö phuû ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá Toân, naêm traêm thieän nam naøy vôùi loøng tin tha thieát mong caàu ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi ñeå ñöôïc thoï Caän vieân laøm Bí-soâ, cuùi xin Theá Toân ruõ loøng thöông teá ñoä hoï". Theá Toân baûo naêm traêm ngö phuû: "Thieän lai Bí-soâ, coù theå tu phaïm haïnh". Ngay sau ñoù raâu toùc cuûa naêm traêm ngö phuû lieàn töï ruïng, phaùp y maëc treân thaân, tay mang baùt oai nghi ñaày ñuû nhö Bí-soâ moät traêm tuoåi. Keä tuïng raèng: "Theá Toân xöôùng thieän lai, Toùc ruïng, y baùt ñuû. Caùc caên ñeàu tòch tònh, Thaønh töïu theo yù nguyeän".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 10
135

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 10

Hoïc Xöù Thöù Tö: VOÏNG NOÙI ÑAÉC PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN (Tieáp Theo)

2. Tröôøng Hôïp Naêm Traêm Ngö Phuû: Sau khi ñöùc Baïc-giaø-phaïm cho naêm traêm ngö phuû xuaát gia thoï vieân cuï roài lieàn töø Beä-xaù-ly ñeán tuï laïc phía baéc röøng Truùc, Phaät vaø caùc Bí-soâ nöông ôû trong khu röøng Thaêng Nhieáp Ba. Luùc naøy ôû theá gian bò maát muøa ñoùi keùm neân khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau huoáng chi laø ngöôøi khaùc ñeán xin, cho neân Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: "Hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc; cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau cho neân caùc thaày moãi ngöôøi neân tìm ñeán choã thaân höõu ôû caùc tuï laïc gaàn Beä-xaù-ly ñeå an cö, Nhö Lai vaø A-nan an cö trong röøng naøy". Caùc Bí-soâ nghe roài vaâng theo lôøi Phaät daïy, moãi ngöôøi tìm ñeán choã thaân höõu cuûa mình ôû caùc tuï laïc gaàn Beä-xaù-ly ñeå an cö. Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ thieän lai noùi vôùi nhau: "Nhö Theá Toân daïy hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau huoâng chi laø ngöôøi khaùc ñeán xin. Caùc Bí-soâ moãi ngöôøi ñeàu tìm ñeán choã thaân höõu ôû tuï laïc gaàn Beä-xaù-ly ñeå an cö, Phaät vaø A-nan an cö trong khu röøng ñoù. ÔÛ ñaây chuùng ta khoâng coù ai quen thuoäc ñeå tìm ñeán an cö, nhöng ôû thoân ngö phuû thì chuùng ta coù quyeán thuoäc, chuùng ta neân ñeán ñoù thaêm hoûi roài ôû ngoaøi thoân taïm caát thaûo am ñeå an cö". Baøn xong naêm traêm Bí-soâ naøy lieàn ñeán thoân ngö phuû hoûi yù kieán caùc quyeán thuoäc roài caát

taïm thaûo am ôû ngoaøi thoân ñeå an cö. Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: “Chuùng ta chöa hoïc hieåu nhieàu giaùo lyù, neáu caùc quyeán thuoäc ñeán thænh hoûi laøm sao chuùng ta thuyeát phaùp cho hoï nghe. Neáu khi hoï ñeán chuùng ta phaûi khen ngôïi laãn

nhau nhö vaày: Baø con ñöôïc thieän lôïi lôùn, vì trong tuï laïc naøy coù soá taêng chuùng thaéng dieäu ñeán an cö. Caùc Bí-soâ ñaõ chöùng töôûng voâ thöôøng, töôûng khoå voâ thöôøng, töôûng khoå khoâng, töôûng khoâng voâ ngaõ, töôûng nhaøm lìa aåm thöïc, töôûng khoâng öa thích taát caû theá gian, töôûng hoaïn naïn, töôûng ñoaïn tröø, töôûng lìa duïc, töôûng chaám döùt, töôûng cheát choùc, töôûng baát tònh, töôûng baàm xanh, töôûng phìng tröôùng, töôûng maùu muû chaûy ra, töôûng truøng voøi aên, töôûng maùu huyeát ñaày khaép, töôûng tan raõ, töôûng xöông traéng, töôûng quaùn khoâng. Caùc Bí-soâ naøy ñaéc tónh löï thöù nhaát, tónh löï thöù hai, tónh löï thöù ba, tónh löï thöù tö; ñaéc boán taâm töø bi hæ xaû, ñaéc Khoâng voâ bieân xöù, Thöùc voâ bieân xöù, Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Caùc Bí-soâ naøy chöùng boán quaû, ñöôïc saùu thaàn thoâng, taùm giaûi thoaùt…”. Thôøi gian sau, caùc thaân quyeán ñeàn thaêm hoûi, caùc Bí-soâ naøy lieàn khen ngôïi laãn nhau nhö ñaõ cuøng baøn tính tröôùc cho ñeán caâu: “Caùc Bí-soâ naøy chöùng boán quaû, ñöôïc saùu thaàn thoâng, taùm giaûi thoaùt”. Caùc quyeán thuoäc nghe roài hoûi raèng: “Caùc Thaùnh giaû thaät söï chöùng ñöôïc thaéng quaû nhö vaäy chaêng?”, caùc Bí-soâ naøy ñaùp: “Thaät nhö vaäy”. Nhöõng ngöôøi theá tuïc trong thoân ngö phuû nghe caùc Bí-soâ naøy chöùng ñöôïc Thaéng quaû nhö theá ñeàu sanh loøng kính meán; ñoái vôùi cha meï, vôï con quyeán thuoäc cuûa hoï coøn khoâng theå giuùp nhau nhöng ñoái vôùi caùc Bí-soâ naøy hoï cung phuïng thöùc aên thöùc uoáng ñaày ñuû. Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät khi chöa vaøo Nieát-baøn coøn an truï ôû theá gian, ñoái vôùi ñeä töû haéng naêm coù hai laàn nhoùm hoïp, moät laø vaøo ngaøy möôøi laêm thaùng boán laøm leã an cö, hai laø ngaøy möôøi laêm thaùng baûy laøm leã tuøy yù. Neáu ngöôøi Tieàn an cö thì sau khi thoï giaùo hoùa roài lieàn ñi ñeán thaønh aáp thoân xoùm naøo ñoù ñeå an cö; sau khi laøm leã tuøy yù roài lieàn trôû veà tuï hoäi choã Phaät ñeå trình baøy söï chöùng ñaéc cuûa mình cho taát caû ñeàu bieát, neáu Bí-soâ naøo chöa chöùng ñaéc thì caàu thænh phöông phaùp ñeå tu chöùng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ an cö gaàn Beä-xaù-ly sau ba thaùng an cö, may y xong vôùi nhan saéc tieàu tuïy, hình dung gaày yeáu chaáp trì y baùt ñi ñeán Truùc Laâm. Vöøa ñeán nôi cuï thoï A-nan-ñaø töø xa ñaõ troâng thaáy, ñoái vôùi caùc Ñoàng phaïm haïnh cuï thoï khôûi taâm thaân aùi vui möøng goïi Thieän lai, roài tôùi tröôùc ñoùn tieáp caám laáy y baùt… vaø thaêm hoûi: “Caùc cuï thoï an cö ôû nôi naøo ñeán?”, caùc Bí-soâ ñaùp: “Chuùng toâi an cö ba thaùng ôû tuï laïc Phaät Laät Thò, nay ñeán yeát kieán Theá Toân”, A-nan-ñaø hoûi: “Caùc cuï thoï an cö ba thaùng caàu aåm thöïc coù vaát vaû khoâng?”, caùc Bí-soâ ñaùp: “Ba thaùng an cö tuy an laïc nhöng khaát thöïc raát khoù khaên vaát vaû”, A-nan-ñaø noùi: “Caùc cuï thoï hình dung gaày yeáu ñuû bieát caàu aåm thöïc raát khoù khaên”. Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ ôû thoân ngö phuû an cö xong cuõng chaáp trì

y baùt ñeán Truùc Laâm yeát kieán Theá Toân , cuï thoï A-nan-ñaø cuõng ñoùn tieáp thaêm hoûi nhö ñoái vôùi caùc Bí-soâ treân, naêm traêm Bí-soâ naøy ñaùp: “Chuùng toâi an cö nôi ñoù ñöôïc an laïc, vieäc aåm thöïc deã caàu”, A-nan-ñaø noùi: “Caùc cuï thoï nhan saéc hoàng haøo, hình dung maäp beùo ñuû bieát aåm thöïc deã caàu; nhöng hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau, taïi sao caùc cuï thoï laïi deã ñöôïc aåm thöïc?”. Naêm traêm Bí-soâ naøy noùi: “Chuùng toâi ñoái tröôùc caùc quyeán thuoäc töï khen ngôïi laãn nhau laø Bí-soâ naøy ñaéc töôûng voâ thöôøng… (nhö treân) cho ñeán caâu ñaéc taùm giaûi thoaùt neân ñöôïc caùc quyeán thuoäc cuùng döôøng thöùc aên thöùc uoáng ñaày ñuû”. A-nan-ñaø hoûi: “Nhöõng gì caùc cuï thoï töï khen ngôïi laãn nhau laø thaät hay hö?”, naêm traêm Bí-soâ ñaùp: “Laø hö khoâng phaûi thaät”. A-nan- ñaø noùi: “Caùc cuï thoï haù vì chuùt aên uoáng, töï thaân khoâng coù phaùp thöôïng nhôn maø laïi töï xöng laø chöùng ñöôïc hay sao?”, naêm traêm Bí-soâ noùi: “Duø hôïp hay khoâng thì chuùng toâi cuõng ñaõ noùi roài”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn quôû traùch naêm traêm Bí-soâ naøy: “Taïi sao caùc ngöôøi vì tham aên uoáng, töï thaân khoâng coù phaùp Thöôïng nhaân maø laïi töï xöng laø chöùng ñöôïc?”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem söï duyeân naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ vaø hoûi naêm traêm Bí-soâ an cö ôû thoân ngö phuû: “Caùc thaày thaät khoâng coù phaùp Thöôïng nhaân maø töï xöng laø chöùng ñöôïc phaûi khoâng?”. Naêm traêm Bí-soâ naøy ñaùp: “Thaät vaäy thöa Theá Toân”. Phaät lieàn duøng ñuû lôøi quôû traùch caùc Bí-soâ naøy raèng: “Vieäc caùc thaày ñaõ laøm khoâng phaûi cuûa sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng neân laøm, khoâng phaûi oai nghi, laø vieäc maø ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm. caùc thaày neân bieát trong theá gian coù ba loaïi Ñaïi taëc: Moät laø loaïi ñaïi taëc hoaëc coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm ngaøn chuùng keùo ñeán thaønh aáp xoùm laøng ñuïc töôøng, môû khoùa laáy troäm taøi vaät cuûa ngöôøi; hoaëc chaän ñöôøng gieát ngöôøi cöôùp cuûa; hoaëc phoùng hoûa ñoát xoùm laøng; hoaëc cöôùp phaù quoác khoá. Hai laø loaïi ñaïi taëc khoâng coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm ngaøn chuùng, khoâng ñeán thaønh aáp ñuïc töôøng môû khoùa troäm laáy taøi vaät cuûa ngöôøi; cuõng khoâng chaän ñöôøng gieát ngöôøi cöôùp cuûa… nhö treân; nhöng laïi laáy vaät cuûa Taêng kyø nhö cuûi, rau, hoa traùi… ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng hay ñem cho ngöôøi khaùc. Ba laø loaïi Ñaïi taëc khoâng coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm ngaøn chuùng, khoâng ñeán thaønh aáp ñuïc töôøng môû khoùa troäm laáy taøi vaät cuûa ngöôøi… nhö treân; cuõng khoâng laáy vaät cuûa Taêng kyø… nhö treân; nhöng töï thaân thaät chöa chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân maø laïi voïng noùi laø ñaõ chöùng ñaéc. Naøy caùc Bí-soâ, ñaïi taëc thöù nhaát, ñaïi taëc thöù hai khoâng goïi laø

Ñaïi taëc maø chæ goïi laø Tieåu taëc; coøn caùc Bí-soâ thaät chöa chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân maø töï xöng laø ñaõ chöùng ñaéc, thì ôû trong loaøi ngöôøi, trôøi, Ma

phaïm, Sa moân, Baø-la-moân môùi chính laø Ñaïi taëc". Nhö Lai lieàn noùi keä: "Thaät khoâng phaûi La Haùn, Töï noùi laø La Haùn, ÔÛ trong loaøi ngöôøi, trôøi, Môùi chính laø Ñaïi taëc". Theá Toân ñuû lôøi quôû traùch roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Ta quan thaáy möôøi ñieàu lôïi neân ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ thaät söï khoâng bieát, khoâng bieát gì heát, töï bieát mình khoâng chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân, laø phaùp maø baäc Thaùnh giaû tòch tònh chöùng ngoä thuø thaéng, truï trong Trí kieán an laïc maø noùi laø ta bieát ta thaáy. Keû naøy vaøo thôøi gian khaùc hoaëc coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán ñöôïc thanh tònh neân noùi raèng: Naøy caùc cuï thoï, thaät söï toâi khoâng bieát, khoâng thaáy maø voïng noùi laø coù bieát coù thaáy thì keû naøy phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng neân cuøng ôû chung". 3. Tröôøng Hôïp Bí-soâ ôû A-Lan-Nhaõ: Sau khi Theá Toân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài, luùc ñoù coù moät soá ñoâng Bí-soâ truï ôû A-lan-nhaõ thoï ngoïa cuï thoâ xaáu, do saùch taán chuyeân tu töông öng neân ñöôïc chuùt ít töï töôùng, tòch chæ phöông tieän theá gian, lieàn nghó laø ñaõ chieát phuïc ñöôïc phieàn naõo vaø duïc nhieãm saân haän khoâng coøn hieän haønh neân noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï bieát chaêng, ôû trong A-lan-nhaõ nhöõng gì neân chöùng ñaéc toâi ñeàu ñaõ chöùng ñöôïc, ñôøi naøy sanh ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Nay toâi coù theå rôøi khoûi A-lan-nhaõ ñeán ôû nôi tuï laïc". Noùi xong hoï lieàn cuøng nhau rôøi khoûi A-lan-nhaõ deán ôû nôi tuï laïc, nhöng khi ôû ñaây hoï thöôøng gaëp nöõ nhôn, hoaëc caàu tòch, tònh nhôn; do cuøng ôû chung xen taïp neân phieàn naõo sanh khôûi trôû laïi, duïc nhieãm vaø saân haän laïi hieän haønh, caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: "Theá Toân ñaõ ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû: Neáu laïi coù Bí-soâ thaät söï khoâng bieát… nhö treân cho ñeán caâu khoâng neân cuøng ôû chung. Chuùng ta soáng ôû A-lan-nhaõ thoï ngoïa cuï thoâ xaáu, do saùch taán chuyeân tu töông öng… nhö treân cho ñeán caâu duïc nhieãm vaø saân haän laïi hieän haønh. Nhö vaäy haù chaúng phaûi chuùng ta ñaõ phaïm toäi Tha thaéng roài hay sao. Chuùng ta neân ñeán choã cuï thoï A-nan-ñaø noùi roõ söï vieäc, cuï thoï noùi theá naøo thì chuùng ta seõ laøm theo nhö theá aáy". Noùi roài hoï lieàn cuøng nhau ñi ñeán choã cuï thoï A-nan-ñaø noùi roõ söï vieäc nhö treân vaø hoûi: "Khoâng bieát chuùng toâi coù phaïm toäi Tha thaéng khoâng?". Cuï thoï

A-nan-ñaø nghe roài lieàn daãn caùc Bí-soââ naøy ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät roài ñem söï vieäc keå treân baïch Phaät vaø hoûi: "Theá Toân, caùc Bí-soâ naøy coù phaïm toäi cöïc troïng hay khoâng?". Theá Toân noùi: "Naøy A-nan-ñaø, tröø baäc taêng thöôïng maïn khoâng phaïm boån toäi". Luùc ñoù Theá Toân lieàn duøng ñuû phöông tieän vì ngöôøi öa thích trì giôùi, ngöôøi toân troïng giôùi tuøy thuaän khuyeán duï maø thuyeát phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: Naøy caùc Bí-soâ, tröôùc kia laø saùng cheá (cheá laàn ñaàu tieân) coøn baây giôø laø tuøy khai. Nay ta vì caùc ñeä töû Thanh vaên noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ thaät khoâng bieát, khoâng bieát gì heát, töï bieát mình khoâng chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân, laø phaùp

maø baäc Thaùnh giaû tòch tònh chöùng ngoä thuø thaéng, truï trong Trí kieán an laïc maø noùi laø toâi bieát toâi thaáy. Vò naøy vaøo moät thôøi gian khaùc coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán ñöôïc thanh tònh neân noùi raèng: Caùc cuï thoï, toâi thaät khoâng bieát khoâng thaáy maø voïng noùi laø coù bieát coù thaáy, tröø baäc taêng thöôïng maïn, Bí-soâ naøy phaïm Ba-la- thò-ca khoâng neân cuøng ôû chung". - Bí-soâ: Nghóa nhö ñaõ giaûi thích ôû tröôùc. - Khoâng bieát laø khoâng bieát saéc thoï töôûng haønh thöùc. - Khoâng bieát gì heát laø khoâng bieát gì veà saéc thoï töôûng haønh thöùc. - Phaùp thöôïng nhaân: Thöôïng laø chæ cho Saéc giôùi ôû treân Duïc giôùi vaø Voâ saéc giôùi ôû treân Saéc giôùi; Nhaân laø chæ cho phaøm nhaân; phaùp laø chæ cho Nguõ Caùi, coù theå tröø ñöôïc Nguõ caùi naøy thì goïi laø Thöôïng. - Tòch tónh laø Nieát-baøn, Thaùnh laø chæ cho Phaät vaø Thanh vaên; Chöùng ngoä thuø thaéng laø chæ cho boán quaû sa moân töùc laø quaû Döï-löu, Nhaát-lai, Baát-hoaøn vaø A-la-haùn. - Trí laø boán trí Khoå trí, Taäp trí, Dieät trí, Ñaïo trí vaø caùc Trí khaùc; Thaáy laø thaáy boán Thaùnh ñeá; An laïc truï laø ñöôïc boán tónh löï; Noùi Toâi bieát laø bieát phaùp Töù ñeá; Noùi Toâi thaáy laø thaáy Trôøi, Roàng, Daï xoa, Yeát-lan- ñaïc-ca loä ñoà, Kieàn-ñaït-baø, Khaån-na-la, Cöu-baøn-traø, Yeát-lan-ñaïc-ca tra boá ñôn na, quyû Taát-xaù-giaø. Noùi Toâi nghe laø nghe tieáng Trôøi, roàng... tieáng quyû Taát-xaù-giaø; Toâi ñeán coõi trôøi... choã quyû Taát-xaù-giaø; Hoaëc Trôøi, roàng... ñeàn choã toâi; Toâi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi Trôøi, roàng...; Trôøi, roàng cuõng thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi. - Thaät chöa chöùng maø voïng noùi laø ñaõ chöùng töùc laø noùi ñaéc töôûng Voâ thöôøng... ñaéc taùm giaûi thoaùt. - Kia vaøo thôøi gian khaùc laø sau khi noùi vaøo moät thôøi gian naøo ñoù; Coù ngöôøi hoûi laø bò ngöôøi khaùc hoûi; Khoâng coù ngöôøi hoûi laø do mình sanh taâm hoái haän maø öu saàu; Muoán mình ñöôïc thanh tònh laø mong caàu khoûi toäi.

140 BOÄ LUAÄT 7

- Noùi raèng: Cuï thoï, toâi thaät khoâng bieát laø thuoäc veà yù thöùc; Toâi thaät khoâng thaáy laø thuoäc veà nhaõn thöùc. - Hö doái voïng ngöõ laø noùi khaùc vôùi yù nghó; Tröø baäc Taêng thöôïng maïn laø tröø ngöôøi taêng thöôïng maïn, hoï chöa thaät chöùng maø töôûng laø ñaõ thaät chöùng, do khoâng coù taâm hö voïng neân khoâng phaïm toäi caên baûn. - Chöõ "Thöû" laø chæ cho ngöôøi phaïm; Bí-soâ laø ngöôøi coù taùnh Bí-soâ (nhö ñaõ giaûi ôû trong caùc giôùi treân) cho ñeán caâu khoâng thuoäc trong möôøi hai haïng ngöôøi Taêng sai neân goïi laø khoâng cuøng ôû chung. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Thaáy töôùng A-lan-nhaõ, Trong nhaø thoï dieäu toøa, Hay bieát nôi töï töôùng, Phöông tieän hieån mình chöùng. - Neáu Bí-soâ öa muoán nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: "Toâi thaáy chö thieân cho ñeán thaáy Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi thaáy quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ öa muoán nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: "Toâi nghe tieáng Trôøi... tieáng Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi nghe tieáng quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: "Toái ñeán choã chö thieân cho ñeán choã Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi toâi ñeán choã

quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.” - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Chö thieân ñeán choã toâi cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na ñeán choã toâi” thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi quyû Phaán taûo ñeán choã toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Toâi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi chö thieân cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na” thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Chö thieân thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na” thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi quyû Phaán taûo thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Toâi ñaéc töôûng Voâ thöôøng” maø thaät söï laø khoâng ñaéc thì phaïm Ba-la-thò-ca, cho ñeán noùi ñöïôc Caâu giaûi thoaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu Bí-soâ ôû thoân xoùm hoaëc A-lan-nhaõ phaàn nhieàu bò phi nhôn ñeán nhieãu loaïn. Trong soá ñoù ngöôøi naøo ñaéc quaû döï löu hoaëc Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn thì khoâng bò phi

nhôn nhieãu loaïn; toâi ôû nôi ñoù cuõng khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “ÔÛ trong nhaø cuûa , thoï thænh thöïc treân toøa ngoài traûi baèng luïa taïp naêm maøu thaéng dieäu, neáu ngöôøi naøo ñaéc boán quaû môùi ñöôïc ngoài treân toøa ñoù thoï thöïc; toâi cuõng ñöôïc ngoài treân toøa thaéng dieäu ñoù thoï thöïc” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu chuùng Bí-soâ ôû A-lan- nhaõ hoaëc trong tuï laïc ñöôïc chuùt ít ñònh töï töôùng, taâm ñöôïc chaùnh ñònh, ñieàu phuïc ñöôïc phieàn naõo; duïc tham, saân haän khoâng hieän haønh. Toâi cuõng ôû nôi A-lan-nhaõ ñoù ñöôïc moät ít töï töôùng… saân haän khoâng hieän haønh” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñích thaân thaáy chö thieân” maø khoâng noùi laø toâi thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; cho ñeán thaáy Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø toâi thaáy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå; noùi thaáy quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø toâi thaáy thì pham AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ nghe tieáng cuûa chö thieân” maø khoâng noùi laø toâi nghe thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; cho ñeán nghe tieáng cuûa Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø toâi nghe cuõng phaïm Toát- thoå-la-ñeå; nghe tieáng cuûa quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø toâi nghe thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñeán choã cuûa chö thieân” Cho ñeán choã cuûa Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø Toâi ñeán thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; choã cuûa quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø Toâi ñeán thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù chö thieân cho ñeán Yeát-tra- boá-ñôn-na ñeán choã cuûa Bí-soâ” maø khoâng noùi laø ñeán choã Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi laø quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ thaân gaàn noùi chuyeän vôùi chö thieân cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na” maø khoâng noùi laø Toâi thì pha- ïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi laø quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi

raèng: “Coù chö thieân cho ñeán Yeát-tra-boá- ñôn-na thaân gaàn noùi chuyeän vôùi Bí-soâ” maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi coù quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñaéc töôûng Voâ thöôøng cho ñeán taùm giaûi thoaùt” maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: Coù nhieàu Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ hoaëc trong tuï laïc thöôøng bò phi nhôn quaáy nhieãu, trong ñoù Bí-soâ naøo ñaéc boán quaû thì khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn; coù moät Bí-soâ ôû trong tuï laïc ñoù

cuõng khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn” maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu chuùng Bí-soâ ôû trong nhaø theá tuïc ngoài treân toøa thaéng dieäu thoï thöïc ñeàu ñaõ chöùng boán quaû; coù moät Bí-soâ cuõng ñaõ ôû trong nhaø ñoù ngoài treân toøa thaéng dieäu thoï thöïc” maø khoâng noùi roõ laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ hoaëc ôû tuï laïc ñöôïc ít ñònh töï töôùng, ñieàu phuïc ñöôïc phieàn naõo, tham duïc saân haän khoâng hieän haønh; coù moät Bí-soâ ôû trong tuï laïc kia cuõng ñöôïc ít ñònh töï töôùng... saân haän khoâng hieän haønh” maø khoâng noùi roõ laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Nhieáp Tuïng: Ñoaùn thaéng laïi thua traän, Naéng haïn trôøi möa ít, Nghieäp löïc Nam thaønh Nöõ, Suoái noùng nghe tieáng voi. 1. Tröôøng Hôïp Döï Ñoaùn Thaéng Traän: Phaät ôû thaønh Quaûng Nghieâm trong giaûng ñöôøng Cao caùc beân bôø soâng Di Haàu, luùc ñoù vua Vò-sanh-oaùn nuôùc Ma Yeát Ñaø tröôùc kia coù ñoái nghòch vôùi caùc Laät-coâ-tyø ôû thaønh Quaûng Nghieâm neân môùi huy ñoäng boán binh töôïng, maõ, xa vaø boä binh ñeán nöôùc Phaät Laät Thò khieâu chieán. Ngöôøi trong nöôùc Phaät Laät Thò lieàn baùo tin cho caùc Laät-coâ-tyø ôû thaønh Quaûng Nghieâm bieát. Caùc Laät-coâ-tyø nghe tin lieàn nghieâm chænh boán binh ra thaønh choáng cöï, khi xuaát binh ra thaønh laø buoåi saùng vöøa ñuùng luùc cuï thoï Muïc-kieàn-lieân ñang chaáp trì y baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Binh chuùng Laät-coâ-tyø troâng thaáy cuï thoï Muïc-kieàn-lieân töø xa ñi laïi lieàn noùi vôùi nhau: “Caùc vò bieát khoâng, toâi töøng nghe noùi cuï thoï Muïc-kieàn-lieân laø vò Thaùnh thöù ba khoâng coù vieäc gì laø khoâng bieát. Chuùng ta neân hoûi Thaùnh giaû hai nöôùc saép ñaùnh nhau beân naøo seõ thaéng”. Noùi roài lieàn ñeán tröôùc cuï thoï Muïc-kieàn-lieân hoûi raèng: “Thaùnh giaû, vua Vò-sanh-oaùn nöôùc Ma Yeát Ñaø ñeán ñaùnh phaù nöôùc chuùng toâi, chuùng toâi xuaát binh choáng cöï, hai nöôùc ñaùnh nhau beân naøo seõ thaéng?”, cuï thoï lieàn ñaùp: “Caùc vò seõ thaéng”. Caùc binh chuùng nghe roài lieàn loan tin: “Thaùnh giaû Muïc Lieân döï ñoaùn chuùng ta chieán ñaáu seõ thaéng” khieán cho loøng quaân vui möøng phaán khôûi neân khi giao chieán lieàn ñaïi phaù ñöôïc quaân cuûa vua Vò-sanh-oaùn vaø truy ñuoåi leân höôùng baéc ñeán taän bôø soâng Caêng giaø. Quaân binh thaønh Quaûng Ng- hieâm ñaéc thaéng neân nhueä khí taêng leân gaáp boäi, luùc ñoù vua Vò-sanh-oaùn suy nghó: “Binh chuùng trong thaønh nhueä khí ñang taêng, neáu baây giôø ñöa

quaân qua soâng trôû veà thì hoï seõ xoâng tôùi baét gieát chuùng ta ngay". Nghó roài vua lieàn ra lònh taát caû binh chuùng ñeàu phaûi moät loøng quay trôû laïi ñaùnh uùp, nghe lònh vua caùc binh chuùng suy nghó: "Chuùng ta rôøi ñaát nöôùc ñi ñaùnh thaønh Quaûng Nghieâm khoâng may bò baïi traän, nay phaûi moät loøng quay trôû laïi ñaùnh uùp môùi mong soáng soùt". Nghó roài lieàn moät loøng quay laïi ñaùnh uùp quaân binh thaønh Quaûng Nghieâm, bò ñaùnh uùp baát ngôø neân quaân binh thaønh Quaûng Nghieâm bò baïi phaûi ruùt lui, chaïy vaøo thaønh ñoùng chaët cöûa thaønh töï coá thuû. Vua nöôùc Ma Yeát Ñaø ñaùnh uùp ñöôïc thaéng traän roài lieàn thu quaân trôû veà thaønh Vöông Xaù. Luùc ñoù caùc Laät-coâ-tyø ôû khaép nôi trong thaønh cuøng cô hieàm raèng: "Thaùnh giaû Muïc lieân döï ñoaùn chuùng ta chieán thaéng nay roát cuoäc bò baïi thì laøm sao noùi laø chieán thaéng chöù!". Ñuùng luùc ñoù luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc nghe thaáy lieàn hoûi: "Caùc oâng hieàm traùch ai vaäy?", ñaùp: "Hieàm traùch caùc vò", hoûi: "Chuùng toâi laøm gì maø caùc oâng hieàm traùch?", ñaùp: "Thaùnh giaû Muïc Lieân döï ñoaùn chuùng toâi chieán thaéng nay roát cuoäc bò baïi, nhö theá goïi laø chieán thaéng hay sao?". Luïc chuùng hoûi: "Luùc môùi xuaát binh ñaùnh nhau thì beân naøo thaéng?", ñaùp: "Chuùng toâi thaéng", luïc chuùng noùi: "Caùc oâng chieán thaêng roài ñaùng leõ neân ruùt quaân veà, taïi sao caùc oâng coøn truy ñuoåi taän cuøng, caùc oâng khoâng nghe noùi con daõ can bò böùc baùch thì söùc noù nhö maõnh hoå hay sao?". Moïi ngöôøi nghe roài töõ bieát mình voâ lyù neân im laëng khoâng noùi gì nöõa, luùc ñoù luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Chuùng ta taïm öùng theo thôøi cô maø traû lôøi khieán hoï khoâng coøn hieàm traùch nöõa, nhöng cuï thoï Muïc-kieàn- lieân coù phaïm toäi, chuùng ta neân caät vaán baûo thaày aáy saùm hoái". Noùi roài luïc chuùng trôû veà truù xöù, aên xong roài lieàn ñeán choã cuï thoï Muïc-kieàn-lieân vaùi chaøo roài noùi raèng: "Nay chuùng toâi coù chuùt vieäc gaïn hoûi, mong cuï thoï töø bi cho pheùp", cuï thoï Muïc-kieàn-lieân noùi: "Trong naêm boä toäi, caùc vò maëc tình cöû toäi", luïc chuùng noùi: "Cuï thoï döï ñoaùn quaân cuûa caùc Laät- coâ-tyø chieán ñaáu thaéng traän nhöng roát cuoäc bò baïi, nhö vaäy goïi laø chieán thaéng hay sao. Cuï thoï mang baùt khaát thöïc khoâng theå nuoâi soáng ñöôïc sao maø phaûi hö doái döï ñoaùn vieäc cuûa ngöôøi nhö theá. Khoâng thaáy thaät traïng khieán hoï cô hieàm, chuùng toâi ñi qua cuõng bò huûy baùng khieán chuùng toâi chaúng khaát thöïc ñöôïc, cuï thoï ñaõ phaïm toäi phaûi nhö phaùp saùm hoái", cuï thoï Muïc-kieàn-lieân noùi: "Caùc cuï thoï, toâi khoâng thaáy toäi". Luïc chuùng lieàn noùi vôùi nhau: "Caùc vò bieát chaêng, nhö Theá Toân daïy neáu khoâng thaáy toäi thì taùc phaùp yeát ma khoâng thaáy toäi xaû trí. Phaïm maø noùi laø khoâng thaáy toäi thì khoù dung thöù ñöôïc, ai laø ngöôøi Thoï söï neân sai ñaùnh kieàn chuøy". Vò Thoï söï hoûi: "Ñaùnh kieàn chuøy laøm gì?", luïc chuùng noùi: "Cuï thoï Muïc- kieàn-lieân thieåu duïc coù phaïm toäi maø noùi khoâng thaáy toäi, nay neân taùc

144 BOÄ LUAÄT 7

phaùp yeát ma xaû trí". Luùc ñoù vò Thoï söï cuøng luïc chuùng ñi ñeán choã cuï thoï Xaù-lôïi-töû laø baäc Thöôïng toïa trong chuùng ñeå xin pheùp ñaùnh kieàn chuøy, cuï thoï Xaù-lôïi-töû noùi: "Ñöøng khieán cho chaùnh phaùp bò huûy toån, vì ai maø taùc phaùp Bieán truï cho ñeán phaùp Xuaát toäi?, luïc chuùng noùi: "Thöa Thöôïng toïa, vì cuï thoï Muïc-kieàn-lieân döï ñoaùn sai vieäc cuûa ngöôøi, phaïm toäi maø noùi laø khoâng thaáy toäi neân chuùng toâi muoán taùc phaùp khoâng thaáy toäi xaû trí", cuï thoï Xaù-lôïi-töû noùi: "Caùc cuï thoï ñöøng laøm vieäc phi phaùp ñeå naõo loaïn baäc kyø ñöùc, ñaïi sö Theá Toân ñuû Nhaát thieát trí ñoái taát caû phaùp ñeàu töï taïi, caùc vò neân ñeán thænh hoûi Phaät quyeát nghi, Ñöùc Phaät daïy theá naøo caùc vò neân phuïng haønh theo nhö theá aáy". Caùc Bí-soâ nghe lôøi ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät quyeát nghi, Phaät noùi: "Phaøm khi chieán ñaáu phi nhôn chieán thaéng tröôùc, ngöôøi chieán thaêng sau; neáu phi nhôn chieán thaéng thì ngöôøi cuõng chieán thaéng, luùc Muïc Lieân noùi caùc Laät-coâ-tyø chieán thaéng laø luùc ñoù phi nhôn ôû thaønh Quaûng Nghieâm chieán thaéng, phi nhôn ôû thaønh Vöông Xaù thua, nhöng khi ñi ñeán bôø soâng Caêng giaø thì phi nhôn thaønh Vöông Xaù laïi chieán thaéng, phi nhôn thaønh Quaûng Nghieâm laïi thua. Muïc Lieân döï ñoaùn luùc ñaàu thaéng chöù khoâng noùi luùc sau, neáu ngöôøi hoûi goàm caû tröôùc vaø sau thì Muïc Lieân môùi traû lôøi ñuû tröôùc sau, cho neân Muïc Lieân khoâng phaïm. Neáu coù Bí-soâ naøo khôûi taâm nhö vaäy khi döï ñoaùn vieäc cuûa ngöôøi thì cuõng khoâng phaïm, khaùc vôùi tröôøng hôïp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". 2. Tröôøng Hôïp Döï Ñoaùn Trôøi Möa: Phaät ôû thaønh Quaûng Nghieâm trong giaûng ñöôøng Cao caùc beân bôø soâng Di haàu, luùc ñoù caùc ngoaïi ñaïo döï ñoaùn theá gian trong möôøi hai naêm trôøi naéng haïn khoâng möa. Khi cuï thoï Muïc-kieàn-lieân chaáp trì y baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ngöôøi trong thaønh lieàn hoûi: "Thaùnh giaû, khi naøo trôøi möa?", ñaùp: "Baûy ngaøy sau trôøi seõ möa". Moïi ngöôøi nghe roài lieàn loan tin nhau: "Thaùnh giaû Muïc Lieân döï ñoaùn baûy ngaøy sau trôøi seõ möa", moïi ngöôøi lieàn ñem caùc loaïi luùa gioáng gieo xuoáng ñaát, baûy ngaøy sau maây keùo ñeán, saám chôùp noåi leân nhöng möa chæ vöøa ñuû öôùt ñaát maø thoâi. Moïi ngöôøi khaép trong thaønh ñeáu oaùn traùch: "Caùc ngöôøi bieát chaêng, thaø tin theo ngoaïi ñaïo chöù ñöøng tin theo sa moân Thích ca töû". Vöøa luùc ñoù luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc nghe thaáy lieàn hoûi: "Caùc vò oaùn traùch ai?", ñaùp: "Oaùn traùch sa moân caùc vò", luïc chuùng hoûi: "Chuùng toâi laøm gì maø caùc vò oaùn traùch?", ñaùp: "Thaùnh giaû Muïc Lieân döï ñoaùn baûy ngaøy sau trôøi seõ möa neân chuùng toâi ñaõ ñem caùc loaïi luùa gioáng gieo xuoáng ñaát, nhöng roát cuoäc trôøi khoâng möa". Luïc chuùng noùi: "Caùc vò quen bieát ngoaïi ñaïo thaáy hoï döï kyù; khi thaáy maây keùo ñeán, saám chôùp noåi leân, möa rôi vaøi hoät

môùi khaán vaùi khieán trôøi möa. Cuï thoï Muïc-kieàn-lieân döï ñoaùn trôøi möa thì quaû trôøi coù möa, nhöng cuï thoï ñaâu coù döï ñoaùn laø luùa gioáng seõ ñöôïc muøa phaûi khoâng?". Moïi ngöôøi nghe roài töï bieát mình voâ lyù neân im laëng khoâng noùi gì nöõa, luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Chuùng ta ñaõ taïm öùng

theo thôøi cô maø traû lôøi khieán hoï khoâng coøn oaùn traùch nöõa, nhöng Muïc Lieân thieåu duïc coù phaïm toäi, chuùng ta neân baûo Muïc lieân saùm hoái". Noùi roài luïc chuùng trôû veà truù xöù, aên xong lieàn ñeán choã cuï thoï Muïc-kieàn-lieân noùi raèng: "Cuï thoï cho pheùp chuùng toâi caät vaán moät vieäc", ñaùp: Caùc vò tuøy yù caät vaán", luïc chuùng noùi: "Ngoaïi ñaïo döï ñoaùn trong möôøi hai naêm trôøi naéng haïn khoâng möa, coøn cuï thoï laïi döï ñoaùn baûy ngaøy sau trôøi seõ möa khieán hoï ñem luùa gioáng gieo xuoáng ñaát nhöng roát cuoäc trôøi khoâng möa. Moïi ngöôøi trong thaønh ñeàu oaùn traùch khieán chuùng toâi ñi qua cuõng bò phæ baùng khoâng theå khaát thöïc ñöôïc, cuï thoï ñaõ phaïm toái neân nhö phaùp saùm hoái", Muïc Lieân ñaùp: "Caùc cuï thoï, toâi khoâng thaáy toäi". Luïc chuùng lieàn noùi vôùi nhau: "Caùc vò bieát khoâng nhö Theá Toân daïy neáu khoâng thaáy toäi thì neân taùc phaùp yeát ma khoâng thaáy toäi xaû trí", noùi roài sai ñaùnh kieàn chuøy... söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Naøy caùc Bí-soâ, coù naêm nhaân duyeân trôøi khoâng theå möa, do ngöôøi döï ñoaùn khoâng bieát roõ neân döï ñoaùn laø möa: Moät laø khi thaáy maây keùo ñeán, saám chôùp noåi leân, gioù thoåi maïnh, luùc ñoù ngöôøi döï ñoaùn lieàn noùi laø trôøi möa; nhöng ñaïi ñòa naøy coù luoàng khí noùng töø haï giôùi xoâng leân laøm cho möa khoâ raùo, vì vaäy trôøi khoâng theå möa. Hai laø khi thaáy maáy keùo ñeân, saám chôùp noåi leân, gioù thoåi maïnh, luùc ñoù ngöôøi döï ñoaùn lieàn noùi laø trôøi möa; nhöng trong hö khoâng coù gioù maïnh keùo tôùi thoå baït ñaùm maây naøy ñi, neân trôøi chæ möa ôû trong Tröôïng laâm hoaëc Yeát-laêng-giaø-lan hoaëc trong röøng maø thoâi. Ba laø khi thaáy maây keùo ñeán, gioù thoåi maïnh, ngöôøi döï ñoaùn lieàn noùi laø trôøi möa; nhöng luùc naøy caùc thieân thaàn laøm möa ñang phoùng daät neân khoâng truùt xuoáng möa laønh, vì vaäy trôøi khoâng theå möa ñöôïc. Boán laø duø cho ngöôøi döï ñoaùn noùi laø trôøi möa, vì loaøi höõu tình thích laøm phaùp aùc, phi phaàn khôûi tham, truï nôi taø kieán khieán cho trôøi khoâng giaùng möa. Naêm laø duø cho ngöôøi döï ñoaùn noùi laø trôøi möa; nhöng luùc ñoù vua A-tu-la La-hoã-la töø ñaïi haûi xuaát hieän duøng hai tay höùng nöôùc boû trong ñaïi haûi, vì vaäy trôøi khoâng theå möa. Naøy caùc Bí-soâ, khi Muïc Lieân döï ñoaùn laø trôøi möa, luùc ñoù vua A- tu-la La-hoã-la duøng hai tay höùng nöôùc boû vaøo trong bieån neân möa khoâng

lôùn. Ngöôøi trong thaønh luùc ñoù khoâng hoûi roõ laø möa coù ñuû cho vuï gieo luùa gioáng ñöôïc muøa hay khoâng, maø chæ hoûi laø coù möa hay khoâng, Muïc Lieân traû lôøi theo caâu hoûi laø coù möa neân khoâng phaïm, neáu khaùc vôùi tröôøng hôïp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". 3. Tröôøng Hôïp Döï Ñoaùn Thai Nhi: Phaät ôû thaønh Quaûng Nghieâm trong giaûng ñöôøng Cao Caùc beân bôø soâng Di haàu, luùc ñoù coù ngöôøi vôï cuûa moân ñoà ngoaïi ñaïo khoâng maëc aùo ñang mang thai, moân ñoà ngoaïi ñaïo naøy troâng thaáy cuï thoï Muïc-kieàn-lieân thöù lôùp khaát thöïc ñeán nhaø mình lieàn suy nghó: "ta nghe noùi vò Thaùnh giaû naøy khoâng vieäc gì laø khoâng bieát, ta neân hoûi vôï ta ñang mang thai laø trai hay gaùi", nghó roài lieàn hoûi Muïc Lieân: "Thaùnh giaû, vôï toâi ñang mang thai laø trai hay

gaùi?”, ñaùp: “Thai nhi laø trai”. Ngöôøi theá gian heã nghe noùi phuù thaïnh thaûy ñeàu vui möøng, moân ñoà ngoaïi ñaïo naøy nghe noùi thai nhi laø trai neân vui möøng lieàn ñem thöùc aên thöôïng haûo ñöïng ñaày baùt daâng cuùng Thaùnh giaû Muïc Lieân roài thænh Thaùnh giaû ngaøy khaùc ñeán nöõa. Gaàn nhaø cuûa moân ñoà ngoaïi ñaïo naøy coù ngoaïi ñaïo loä hình laø ngöôøi ñöùng ñaàu ngoaïi ñaïo thaáy cuï thoï Muïc-kieàn-lieân mang baùt ñaày thöùc aên ñi ra lieàn suy nghó: “Ta chæ coù nhaø thí chuû naøy cuùng döôøng thöùc aên, nay bò sa moân Thích Ca töû giaùo hoùa ñoaït maát, ñaây khoâng phaûi laø ñieàu toát. Ta neân ñeán hoûi kheùo ñeå bieát lyù do”, nghó roài lieàn ñeán nhaø thí chuû ñoù hoûi raèng: “Sa moân Muïc Lieân vöøa ñeán ñaây phaûi khoâng?”, ñaùp: “Phaûi”, hoûi: “Sa moân aáy noùi gì vôùi oâng?”, ñaùp: “Toâi hoûi vôï toâi ñang mang thai laø trai hay gaùi, Thaùnh giaû noùi laø trai”. Ngoaïi ñaïo loä hình naøy gioûi veà boùi toaùn lieàn boùi moät queû bieát thai nhi laø nöõ, noùi raèng: “Toâi boùi thaáy thai ni laø nöõ khoâng phaûi nam”. Vò moân ñoà ngoaïi ñaïo nghe roài noåi giaän noùi: “OÂng laø ngöôøi caïo toùc loä hình laøm sao ñoaùn bieát ñöôïc, chaúng leõ trí cuûa Thaùnh giaû Muïc Lieân khoâng baéng oâng sao. Thaùnh giaû döï ñoaùn laø trai thì nhaät ñònh seõ sanh trai, oâng hieåu bieát noâng caïn môùi göôïng noùi laø gaùi”. Ngoaïi ñaïo loä hình naøy bò nhuïc maï lieàn kieåm tra laïi queû boùi laàn nöõa, bieát chaéc chaén laø gaùi lieàn ñoåi saéc maët noùi raèng: “Cho duø sa moân Cuø Ñaùp Ma noùi thai nhi laø trai, ta cuõng khaúng ñònh ñoù laø gaùi”. Ngöôøi vôï cuûa moân ñoà ngoòa ñaïo mang thai ñuû thaùng lieàn haï sanh moät gaùi, moân ñoà ngoaïi ñaïo naøy cuøng toaøn theå gia quyeán cô hieàm phæ baùng khaép nôi: “Ngoaïi ñaïo loä hình duï ñoaùn khoâng hö doái, coøn lôøi sa moân noùi ñeàu laø hö doái, Muïc Lieân noùi thai nhi laø trai baây giôø laïi sanh gaùi”. Tieáng ñoàn lan khaép nôi neân khaép nôi ñeàu nghe lôøi cô hieàm raèng: “Moïi ngöôøi bieát chaêng, thaø tin ngoaïi ñaïo chôù ñöøng tin sa moân Thích töû”. Vöøa luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ vaøo thaønh khaát thöïc nghe ñöôïc nhöõng lôøi cô hieàm naøy lieàn hoûi: “Caùc vò hieàm

traùch ai?”, ñaùp: “Chuùng toâi hieàm traùch sa moân caùc oâng”, luïc chuùng hoûi: “Chuùng toâi laøm gì maø caùc vò hieàm traùch ?”, ñaùp: “Thaùnh giaû Muïc Lieân döï ñoaùn vôï cuûa moân ñoà ngoaïi ñaïo seõ sanh trai nay laïi sanh gaùi”. Luïc chuùng nghe roài lieàn noùi: “Ngöôøi theá gian ñeàu chìm noåi trong bieån voâ trí, chæ coù Phaät Theá Toân ñoái vôùi vieäc thoï kyù môùi noùi lôøi khoâng hö voïng, coøn nhöõng ngöôøi khaùc noùi ñoâi khi vaãn coù sai laàm, nhöng ngöôøi sanh ra khoâng phaûi trai thì laø gaùi chöù coù sanh ra laø choù hay khæ ñaâu maø hieàm traùch”. Moïi ngöôøi nghe luïc chuùng Bí-soâ noùi nhö vaäy ñeàu im laëng, luïc chuùng lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta taïm tuøy thôøi traû lôøi nhö vaäy ñeå hoï khoâng hieàm traùch nöõa, nhöng Muïc Lieân thieåu duïc coù phaïm toäi neân baûo vò aáy saùm hoái”. (Söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö ñoaïn vaên treân) cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, coù boán choã khoâng theå suy löôøng döï ñoaùn chính xaùc ñöôïc, neáu göôïng suy xeùt thì taâm meâ loaïn coù theå

phaùt cuoàng: - Moät laø suy xeùt veà thaàn ngaõ. - Hai laø suy xeùt veà theá gian. - Ba laø suy xeùt veà nghieäp dò thuïc cuûa höõu tình. - Boán laø suy xeùt veà caûnh giôùi cuûa chö Phaät. Khi muïc Lieân döï ñoaùn, thai nhi quaû thaät laø trai nhöng thôøi gian sau do nghieäp dò thuïc, thai ñoù chuyeån thaønh gaùi. Neáu moân ñoà ngoaïi ñaïo kia hoûi Muïc Lieân raèng: "Vôï toâi luùc sanh laø trai hay gaùi", thì Muïc Lieân seõ noùi laø gaùi. Naøy caùc Bí-soâ, Muïc Lieân döïa traân söï vieäc hieän taïi maø döï ñoaùn laø trai neân khoâng phaïm". 4. Tröôøng Hôïp Döï Ñoaùn Suoái Nöôùc Noùng: Phaät ôû thaønh Vöông Xaù trong vöôøn Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc- ca, trong thaønh coù moät tröôûng giaû nghe ngöôùi khaùc noùi raèng: "Neáu ai khoâng baùo tröôùc maø thieát trai cuùng döôøng cho taêng thì taøi thöïc seõ ñeán baát ngôø cho ngöôøi ñoù vaø sôû caàu ñöôïc taêng tröôûng". Tröôûng giaû lieàn suy nghó: "Muoán kieám tieàn taøi thì ñaáy laø phöông tieän toát, ta nay seõ khoâng baùo tröôùc maø ñoät xuaát cuùng döôøng cho Taêng". Nghó roài oâng lieàn ra chôï mua nhieàu tònh thòt ñem veà naáu thaønh moùn chaùo thòt thôm ngon, naáu xong lieàn ñeán cöûa thaønh noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa thaønh raèng: "Neáu oâng thaáy coù Bí-soâ khaát thöïc thì môøi giuùp ñeán nhaø toâi thoï". Ngöôøi giöõ cöûa thaønh nhaän lôøi, thaáy Bí-soâ naøo khaát thöïc cuõng ñeàu môøi ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, Bí-soâ naøo ñeán cuõng ñöôïc tröôûng giaû cuùng döôøng ñaày baùt chaùo thôm ngon, caùc Bí-soââ laõnh thoï roài trôû veà truù xöù cuûa mình thoï thöïc. Luùc ñoù gaëp luùc khí trôøi laïnh giaù, caùc Bí-soâ thoï thöïc roài noùi vôùi nhau: "Baùt dính nhieàu daàu môû khoù röûa, chuùng ta neân ñem baùt ñeán suoái nöôùc

noùng ñeå röûa". Noùi roài caùc Bí-soâ cuøng nhau ñeán bôø suoái nöôùc noùng töï röûa baùt cuûa mình, luùc ñoù coù moät Bí-soâ treû tuoåi suy nghó khoâng bieát suoái nöôùc noùng naøy töø ñaâu chaûy ñeán, lieàn ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñang röûa baùt caùch ñoù khoâng xa hoûi raèng: "Ñaïi ñöùc, suoái nöôùc noùng naøy töø ñaâu chaûy ñeán?". OÂ-ba-nan-ñaø thaáy cuï thoï Muïc-kieàn-lieân ñang röûa baùt gaàn ñoù lieàn baûo Bí-soâ treû tuoåi: "Thaày haõy ñeán hoûi thieåu duïc Muïc Lieân". Bí-soâ treû tuoåi naøy lieàn ñeán choã Muïc Lieân hoûi nhö treân, Muïc Lieân ñaùp: "Suoái nöôùc noùng naøy töø ao lôùn Voâ Nhieät Naõo chaûy ñeán". OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi: "Thöôïng toïa ñöøng laøm haïi chaùnh kinh, ñöøng laøm toån phaùp nhaõn. Toâi tuy chöa chöùng nhöng haù khoâng coù A-lan-nhaõ Caáp Ma sao?. Nhö Phaät coù noùi nöôùc ôû trong ao Voâ Nhieät Naõo coù ñuû taùm coâng ñöùc: laïnh, maùt, dòu, ngon, saïch, trong, thôm vaø tinh khieát; uoáng nöôùc naøy vaøo trò ñöôïc baù bònh. Neáu nhö lôøi Thöôïng toïa döï ñoaùn thì traùi vôùi taùm coâng ñöùc naøy chaêng?". Söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ neân bieát, nöôùc töø ao Voâ Nhieät Naõo ñi traûi qua naêm traêm Naïi-laïc-ca noùng böùc môùi chaûy ñeán ñaây. Do duyeân naøy neân bieán thaønh nöôùc noùng, neáu hoûi Muïc Lieân do duyeân gì laøm cho nöôùc thaønh noùng thì Muïc Lieân seõ traû lôøi laø do duyeân khoâng laïnh. Naøy caùc Bí-soâ do Muïc Lieân khôûi töôûng nhö theá khi noùi neân khoâng phaïm". 5. Tröôøng Hôïp Nhaäp Ñònh Nghe Tieáng Voi Roáng: Phaät ôû thaønh

Thaát-la-phieät trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù cuï thoï Muïc-kieàn-lieân noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Caùc cuï thoï, toâi nhaäp ñònh Voâ sôû höõu xöù nghe coù tieáng roáng cuûa Töôïng vöông beân bôø ao Maïn-ñaø-la”. OÂ-ba- nan-ñaø ngoài trong chuùng nghe roài noùi raèng: “Thöôïng toïa chôù laøm toån chaùnh lyù, chôù laøm haïi phaùp nhaõn. Tuy toâi chöa chöùng nhöng haù khoâng coù Thaùnh giaùo hay sao, nhö Theá Toân coù noùi ngöôøi nhaäp ñònh Voâ sôû höõu xöù thì xa lìa caùc caûnh saéc thanh, laøm sao nhaäp ñònh maø coøn nghe ñöôïc aâm thanh. Thöôïng toïa noùi nhö Theá-laø khoâng coù lyù”. Söï vieäc dieãn tieán gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, lôøi Muïc Lieân noùi khoâng phaûi laø lôøi hö voïng. Tuy ngöôøi nhaäp ñònh naøy caùc saéc thanh töôûng thaûy ñeàu xa lìa, nhöng Muïc Lieân chöùng ñöôïc Tónh löï giaûi thoaùt ñaúng trì thaéng dieäu mau xuaát mau nhaäp neân Muïc Lieân tuy ñaõ xuaát ñònh maø vaãn töôûng laø coøn ñang nhaäp ñònh neân môùi noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: “Toâi ôû trong ñònh nghe tieáng voi roáng”. Naøy caùc Bí-soâ, Muïc Lieân döïa treân thaät töôûng maø noùi neân khoâng phaïm. Ngoaøi tröôøng hôïp naøy ra coøn coù tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân hoaëc si cuoàng taâm loaïn thoáng naõo böùc baùch”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 11
149

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 11

II. MÖÔØI BA PHAÙP TAÊNG GIAØ BAØ THI SA
Nhieáp Tuïng:
Tieát, xuùc, bæ, cuùng, moâi,
(Tieát tinh, xuùc chaïm, noùi thoâ bæ, cuùng döôøng, mai moái)
Tieåu phoøng, ñaïi töï, baùng,
(Xaây phoøng nhoû, chuøa lôùn, vu baùng)
Phieán tôï, phaù taêng söï,
(Chuùt töông tôï, vieäc phaù taêng)
Tuøy tuøng, oâ, maïn ngöõ.
(Tuøy tuøng, oâ gia vaø noùi khinh maïn).
Hoïc Xöù Thöù Nhaát: COÁ YÙ LAØM TIEÁT TINH Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Thaát-la-phieät, röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù vieäc thöôøng laøm cuûa cuï thoï OÂ-ñaø-di laø ôû trong thoân xoùm hay ôû trong chuøa vieän heã saùng sôùm thöùc daäy lieàn queùt doïn töø trong ra ngoaøi cho saïch seõ, sau ñoù môùi suùc mieäng röûa maët vaø chaân tay roài chaáp trì y baùt vaøo trong thoân xoùm khaát thöïc theo thöù lôùp töøng nhaø, nhöng baûn thaân laïi khoâng kheùo hoä thaân caên vaø khoâng truï chaùnh nieäm. Khaát thöïc ñöôïc thöùc aên lieàn trôû veà truù xöù thoï thöïc keá röûa baùt röûa tay roài vaøo phoøng nghæ, neáu yù duïc hieän taïi tieàn thì OÂ-ñaø-di tay caàm sanh chi coá yù laøm cho tieát tinh ñeå caûm thoï laïc.

Thôøi gian sau coù caùc Bí-soâ ñi xem xeùt phoøng xaù chö taêng laàn löôït tôùi phoøng cuûa OÂ-ñaø-di, sau khi chaøo hoûi xong caùc Bí-soâ hoûi: “Cuï thoï coù theå chòu khoù laøm caùc vieäc, khoâng coù bònh khoå vaø an laïc haïnh chöù; khaát thöïc coù lao khoå khoâng?”. OÂ-ñaø-di ñaùp: “Toâi nay chòu khoù laøm caùc vieäc nhöng khoâng coù bònh naõo, khaát thöïc deã ñöôïc vaø truï trong an laïc”. Caùc Bí-soâ laïi hoûi: “Nhôø ñaâu cuï thoï coù theå chòu khoù laøm caùc vieäc maø khoâng coù öu naõo, truï trong an laïc?”. OÂ-ñaø-di ñaùp: “Caùc

cuï thoï bieát chaêng, vieäc thöôøng laøm cuûa toâi laø ôû trong thoân xoùm hay ôû trong chuøa vieän heã saùng sôùm thöùc daäy laø queùt doïn töø trong ra ngoaøi saïch seõ… (nhö ñoaïn vaên treân) cho ñeán caâu tay caàm sanh chi coá yù laøm cho tieát tinh ñeå caûm thoï laïc, nhôø vaäy maø toâi khoâng coù öu naõo, truï trong an laïc”. Caùc Bí-soâ nghe roài khoâng vui cuõng khoâng cheâ traùch boû ra veà, ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, ñem söï vieäc treân baïch Phaät. Phaät do nhaân duyeân naøy quaùn hai vieäc neân nhoùm chuùng Bí-soâ: Moät laø muoán khieán cho caùc ñeä töû Thanh vaên bieát mình ñaõ laøm laø phi phaùp; hai laø laáy vieäc naøy laøm duyeân ñeå cheá ñònh hoïc xöù cho caùc ñeä töû Thanh vaên. Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät laø duø bieát roõ söï vieäc vaãn hoûi ngöôøi phaïm toäi, cho neân Phaät hoûi OÂ-ñaø-di: “Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm nhö vaäy phaûi khoâng?”. OÂ-ñaø-di ñaùp: “Thaät vaäy thöa Theá Toân”. Phaät lieàn duøng ñuû lôøi quôû traùch OÂ-ñaø-di: “Vieäc thaày ñaõ laøm laø khoâng phaûi sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, khoâng phaûi vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia. Taïi sao ngöôøi ngu si nhö thaày laïi xuaát gia trong giaùo phaùp kheùo giaûng noùi cuûa ta? Thaày töøng nghe ta thuyeát phaùp vi dieäu lìa tham saân si ñeå ñöôïc taâm vaø hueä giaûi thoaùt, maø laïi laøm vieäc baát thieän naøy. Thaày laø ngöôøi ngu si, thaø tay caàm con haéc xaø ñaùng sôï chöù khoâng neân duøng taâm nhieãm töï caàm sanh chi coá yù laøm tieát tinh. Taïi sao ngöôøi ngu si nhö thaày laïi duøng tay naøy thoï laáy thöùc aên maø caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû tín taâm boá thí; taïi sao thaày laøm vieäc phi phaùp naøy maø laïi cho laø an laïc?”. Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi (ñaõ giaûi thích trong boán phaùp Ba-la-thò-ca) neân nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû Thanh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù laøm tieát tinh, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”. Sau khi Phaät cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ roài, luùc ñoù coù caùc Bí-soâ nguû naèm moäng tinh tieát ra, tænh daäy trong loøng böùc röùc khoâng yeân noùi vôùi nhau: “Caùc cuï thoï bieát khoâng, Theá Toân nôi Tyø-naïi-da ñaõ cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ: Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù laøm tieát tinh, phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Chuùng ta nguû naèm moäng tinh tieát ra, coù töôûng tieát tinh, haù chaúng phaûi chuùng ta ñaõ phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa roài hay sao?. Chuùng ta neân ñeán choã cuï thoï A-nan-ñaø keå roõ söï vieäc, cuï thoï noùi theá naøo chuùng ta phuïng haønh theá aáy”. Noùi roài caùc Bí-soâ naøy lieàn ñeán choã cuï thoï A- nan-ñaø keå roõ söï vieäc vaø noùi ra ñieàu mình ñaõ nghó cho ñeán caâu: “Cuï thoï daïy theá naøo chuùng toâi phuïng

haønh theá aáy". A-nan-ñaø nghe roài lieàn ñöa caùc Bí-soâ naøy ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân ñem söï vieäc treân baïch Phaät: "Theá Toân ñaõ cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ: Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù laøm tieát tinh, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Caùc Bí-soâ naøy nguû

naèm moäng tinh tieát ra, ñeàu coù taâm töôûng neân sanh nghi hoaëc khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa hay khoâng. Baïch Theá Toân, khoâng bieát caùc Bí-soâ naøy coù phaïm hoïc xöù hay khoâng phaïm?". Theá Toân baûo A-nan-ñaø: "Caùc Bí-soâ naøy coù taâm töôûng duyeân löï, ta khoâng noùi laø khoâng phaïm nhöng ôû trong moäng khoâng phaûi laø vieäc thaät neân tröø tröôøng hôïp trong moäng". Luùc ñoù Theá Toân khen ngôïi ngöôøi coù theå trì giôùi, khen ngôïi ngöôøi kính troïng giôùi, vì caùc Bí-soâ noùi phaùp tuøy thuaän khieán cho phaåm thieän ñöôïc taêng tröôûng roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá (cheá laàn ñaàu) nay laø tuøy khai, nay ta nôi Tyø-naïi-da cheá laïi hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù laøm tieát tinh, tröø trong moäng, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa". - Bí-soâ: Nghóa ñaõ giaûi thích ôû nhöõng giôùi treân. - Coá yù laø coá taùc yù. - Tieát tinh: Tieát laø tinh dòch tieát ra khoûi choã cuûa noù; tinh coù naêm loaïi laø xanh, vaøng, ñoû, ñaëc vaø loûng. Tinh maøu xanh laø tinh cuûa Luaân vöông vaø tröôûng töû cuûa Luaân vöông thoï phaùp quaùn ñaûnh; tinh maøu vaøng laø tinh cuûa nhöõng ngöôøi con khaùc cuûa Luaân vöông; tinh maøu ñoû laø tinh cuûa Ñaïi thaàn luaân aán; tinh ñaëc laø tinh cuûa ngöôøi tröôûng thaønh; tinh loûng laø tinh cuûa ngöôøi chöa tröôûng thaønh. Tröôøng hôïp ngöôøi bò nöõ duïc hay khuaân vaùc vaät naëng hoaëc ñi ñöôøng xa hay thaân caên bò toån hoaïi... thì coù ñuû naêm loaïi tinh keå treân. - Tröø trong moäng laø ôû trong moäng bò tieát tinh thì khoâng phaïm. - Taêng-giaø-phaït-thi-sa: Taêng giaø laø phaïm toäi naøy phaûi nöông taêng giaø haønh phaùp saùm hoái vaø nöông Taêng giaø maø ñöôïc xuaát toäi chöù khoâng nöông ai khaùc. Phaït Thi Sa laø nghóa dö taøn, neáu Bí-soâ ôû trong boán phaùp Ba-la-thò-ca tuøy phaïm moät phaùp naøo thì khoâng coù dö taøn, khoâng ñöôïc cuøng ôû chung; coøn ôû trong möôøi ba phaùp naøy, Bí-soâ tuy phaïm nhöng coù dö taøn, coù theå saùm hoái trò phaït neân goïi laø Taêng taøn. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù naêm tröôøng hôïp: Moät laø vì thoï laïc, hai laø vì luyeän buøa chuù, ba laø vì noái doøng, boán laø vì xöùt thuoác, naêm laø vì töï thöû. Neáu Bí-soâ coá yù laøm tieát tinh ñeå caûm thoï laïc töùc laø ñoái vôùi noäi saéc (baûn thaân) coù taâm duïc nhieãm, khôûi phöông tieän phaùt ñoäng sanh chi ñeå tieát tinh ra caûm thoï duïc laïc, thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu duøng theâm phöông tieän maø tinh khoâng tieát ra thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu lay ñoäng sanh chi ñeå thoï laïc maø coá yù laøm tieát tinh, hoaëc xoa chaø xuùc chaïm ñeå thoï laïc maø coá yù laøm tieát tinh, hoaëc laøm sanh chi loä ra ñeå thoï laïc maø coá yù laøm tieát tinh... phaïm toäi naëng nheï gioáng nhö treân. Neáu vì luyeän buøa chuù, vì noái doøng, vì xöùt

thuoác, vì töï thöû maø coá yù laøm tieát tinh, ñeàu ñònh toäi gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ vì thoï laïc muoán tieát tinh maøu xanh, ñoái vôùi noäi saéc coù taâm duïc nhieãm, khôûi phöông tieän ñeå tieát tinh ra; hoaëc muoán tieát tinh maøu vaøng, ñoû, ñaëc hay loûng ñeàu ñònh toäi gioáng nhö treân. Ñoái vôùi noäi saéc ñaõ nhö vaäy thì ñoái vôùi ngoaïi saéc cuõng nhö vaäy. Nhieáp Tuïng: Hoaëc muùa vaø trong hö khoâng Tinh ñoäng trong thaân tieát ra Xoa chaø tieát ra thoï laïc YÙ nhieãm löôøng naén sanh chi Hoaëc vôùi taâm nhieãm nhìn ngaém Hoaëc nghòch, thuaän theo doøng nöôùc Hoaëc nghòch thuaän theo luoàng gioù Phaïm toäi naëng nheï neân bieát. Bí-soâ nhôn khi muùa tinh tieát ra, phaïm Toát-thoå-la-ñeå; tinh khoâng tieát ra thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ maùy ñoäng sanh chi trong hö khoâng ñeå tinh tieát ra, phaïm Toát-thoå-la-ñeå; tinh khoâng tieát ra thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ khi tinh ñoäng trong thaân lieàn nhieáp yù ñeå tinh tieát ra, phaïm Toát-thoå-la- ñeå; tinh khoâng tieát ra thì phaïm AÙc-taùc. Neáu tinh ñaõ tieát ra maø coøn trong thaân, laïi theâm phöông tieän ñeå tinh tieát ra ngoaøi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; tinh khoâng tieát ra ngoaøi thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ löôøng naén sanh chi khôûi taâm thoï laïc, nhôn ñaây tinh tieát ra thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; tinh khoâng tieát ra thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ vôùi taâm nhieãm nhìn ngaém sanh chi, phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ vôùi taâm duïc nhieãm caàm sanh chi ñöa ngöôïc vôùi doøng nöôùc, phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu ñöa thuaän vôùi doøng nöôùc thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ vôùi taâm duïc nhieãm caàm sanh chi ñöa ngöôïc vôùi luoàng gioù thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; ñöa thuaän vôùi luoàng gioù thì phaïm AÙc-taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø chaïy nhaûy, chôi giôõn, bôi loäi, laën huïp, hoaëc nhaûy qua haàm haøo, lan can, hoaëc ñi chaïm baép veá, coï xaùt aùo quaàn, hoaëc vaøo nhaø taém , hoaëc nhôù vôï cuõ, hoaëc thaáy saéc khaû aùi, hoaëc ngöùa gaõi khoâng coù taâm thoï laïc maø tinh töï tieát ra thì taát caû khoâng phaïm. Ngoaøi ra ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch… ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai: XUÙC CHAÏM NGÖÔØI NÖÕ Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: “Chuùng ta vaøo moãi saùng sôùm thöôøng neân coù moät ngöôøi ñöùng ôû cöûa ngoû röøng Theä-ña; neáu coù Baø-la-

moân, tröôûng giaû. Cö só ñi ngang qua seõ noùi phaùp yeáu cho hoï nghe; neáu coù ai luaän nghò seõ chieát phuïc hoï khieán cho tieáng taêm chuùng ta lan khaép xa gaàn ñeå ñöôïc moïi ngöôøi kính ngöôõng”. Luïc chuùng Bí-soâ naøy ôû trong saùu thaønh lôùn coù chuûng loaïi thò toäc naøo vôùi ngheà nghieäp coâng xaûo teân goïi sai khaùc nhau nhö theá naøo, khoâng choã naøo laø khoâng bieát, khoâng ai laø khoâng quen. Hoâm ñoù nhö ñaõ baøn tính tröôùc, cuï thoï OÂ-ñaø-di vaøo saùng sôùm sau khi ñaùnh raêng suùc mieäng röûa maët xong, lieàn ñaép y Taêng-giaø-chi ñaûnh leã Toát ñoå ba roài ñi qua ñi laïi tröôùc cöûa ngoû röøng Theä-ña. Thöôøng leä caùc

Baø-la-moân, cö só, vôï cö só heã ra ngoaøi thaønh thì ñeán beân trong Phöông Laâm nhaøn du, sau ñoù mang hoa quaû vaøo röøng Theä-ña ñaûnh leã Phaät vaø ñaïi ñöùc taêng. Luùc ñoù raát ñoâng cö só, vôï cö só ñeán röøng Theä-ña, cuï thoï OÂ-ñaø-di vui veû chaøo hoûi thieän lai; caùc ngöôøi nöõ naøy noùi vôùi OÂ-ñaø-di: "Ñaïi ñöùc, nhö Theá Toân daïy ngöôøi ôû trong taùm vieäc khoâng raûnh roãi ñoái vôùi haïnh thanh tònh khoâng deã tu taäp. Thaân nöõ chuùng toâi nhieàu chöôùng naïn laïi phaûi coi ngoù gia nghieäp, ñoù laø vieäc khoâng raûnh thöù chín". OÂ-ñaø- di nghe roài noùi raèng: "Caùc vò haù khoâng nghe: Xöa coù vua Sa Kieät Taïo döïng nhieàu söï nghieäp Söï nghieäp laøm chöa xong Maïng oâng ñaõ chaám döùt Caùc vò coi gia nghieäp Vieäc naøy bao giôø heát Caùi cheát moïi ngöôøi hieàm Ñaâu bieát boãng chôït ñeán". Caùc ngöôøi nöõ naøy nghe roài noùi raèng: "Ñaïi ñöùc, chuùng toâi vì nhôn duyeân naøy neân ñeán chuøa kính leã Phaät vaø caùc ñaïi ñöùc taêng". OÂ-ñaø-di noùi: "Thieän lai, nhö Theá Toân daïy duøng caùi thaân khoâng kieân coá ñeå caàu phaùp kieân coá. Caùc vò ñeán chuøa kính leã laø vieäc laøm toát, khoâng bieát caùc vò coù caàn moät Bí-soâ höôùng daãn caùc vò ñeán phoøng chö Taêng vaø thaùp mieáu khoâng?" Caùc ngöôøi nöõ naøy noùi: "Ñaïi ñöùc, tay toâi ñang caàm ñuoác saùng haù laïi ñi tìm ñeøn hay sao; ñaïi ñöùc ôû ñaây chuùng toâi haù laïi ñi tìm ngöôøi khaùc höôùng daãn hay sao? "OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta höôùng daãn caùc ngöôøi nöõ naøy tham quan phoøng xaù thì seõ pheá tu phaåm thieän; neáu töø choái thì giao teá coù khuyeát, khi vaøo thaønh khaát thöïc ai seõ cuùng döôøng cho ta. Cho neân duø pheá tu phaåm thieän cuõng phaûi laøm ngöôøi höôùng daãn". Nghó roài OÂ-ñaø-di lieàn nhaän lôøi laøm ngöôøi höôùng daãn caùc ngöôøi nöõ naøy tham quan, vöøa ñi vöøa noùi keä:

154 BOÄ LUAÄT 7

"Neáu ai duøng chôn kim Moãi ngaøy thí ngaøn löôïng Khoâng baèng ngöôøi vaøo chuøa Thaønh taâm leã chuøa thaùp". Daãn ñeán Höông ñieän noùi raèng: "Naøy caùc vò, ñaây laø Höông ñieän cuûa Nhö Lai ngöï. Nhö Lai ngaøy ñeâm saùu thôøi thöôøng duøng phaät nhaõn quan saùt theá gian, ai taêng, ai giaûm, ai gaëp khoå aùch, ai höôùng veà ñöôøng aùc sa vaøo trong buøn duïc, ai coù theå ñöôïc giaùo hoùa, duøng phöông tieän gì cöùu vôùt hoï. Ngöôøi khoâng coù thaùnh taøi thì khieán cho ñöôïc thaùnh taøi, duøng trí an ñònh thieän na ñeå phaù maøn voâ minh. Ngöôøi khoâng coù caên laønh thì khieán cho troàng caên laønh. Ngöôøi ñaõ coù thieän caên thì khieán cho ñöôïc taêng tröôûng, ñaët hoï vaøo coõi trôøi ngöôøi, coù theå döùt khoå ñeán thaønh Nieát-baøn". OÂ-ñaø-di noùi keä: "Nhö thuûy trieàu bieån caû Coù haïn kyø maát ñi Ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc ñoä Phaät ñoä khoâng haïn kyø. Nhö meï sanh con moät Troïn ñôøi baûo hoä con. Ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc ñoä, Phaät maãn nieäm hôn kia. Phaät duøng taâm ñaïi bi, Quaùn khaép trong sanh töû, Thöôøng theo ngöôøi ñöôïc ñoä, Nhö boø meï theo con". Noùi keä xong baûo caùc ngöôøi nöõ raèng: "Theá Toân ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc ñaày ñuû möôøi Löïc, boán voâ sôû uùy, thuyeát phaùp nhö sö töû roáng ñeå giaùc ngoä quaàn meâ. Cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng khaùc noùi raèng: "Ñaây laø phoøng cuûa thöôïng toïa A-lan-nhaõ Nhaõ Kieàu-traàn-nhö. Naøy caùc vò, theá gian naøy môø aùm khoâng hieåu bieát ít ñöôïc

daãn daét neân ñeâm daøi luaân hoài, luùc theá môùi thaønh chaùnh giaùc duøng dieäu trí döôïc ñeå khai phaùp nhaõn, ba phen chuyeån phaùp luaân khieán hoï ñöôïc khai ngoä. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc ñaïi sö, thöôïng toïa laø baäc thöôïng thuû, laø baäc tuoåi cao ñöùc daày kheùo tu phaïm haïnh, cuõng laø ngöôøi thoï phaùp y ñaàu tieân, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa toân giaû Ñaïi Ca Dieáp noùi raèng: "Vò naøy toäc taùnh Baø-la-moân thaéng dieäu, ñaõ xaû boû chín traêm chín möôi chín Cuï leâ ngöu, hôn hai traêm thaïc toaùi kim ñaïi maïch, saùu möôi öùc kim tieàn, coù möôøi taùm phong aáp vôùi ñoâng toâi tôù, coù möôøi saùu tuï laïc vôùi caùc cöûa

haøng maäu dòch; vôï teân laø Ca-Taát-leâ thaân kim saéc, dung maïo ñoan ng- hieâm khoâng ai bì kòp. Vôùi taát caû sôû höõu nhö vaäy toân giaû ñeàu xaû boû nhö boû ñaøm daõi, boû traêm ngaøn y phuïc quyù giaù ñeå maëc y Taêng-giaø-chi thoâ xaáu, quy y theo Phaät xuaát gia ôû choán nuùi röøng. Neáu coù con voi ñieân naøo, toân giaû ñöa maét nhìn noù lieàn heát cuoàng ñieân. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö, toân giaû laø baäc thieåu duïc tri tuùc tu haïnh ñaàu ñaø, coù oai ñöùc ñöôïc toân trong baäc nhaát, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa toân giaû Xaù-lôïi-töû noùi raèng: "Vò naøy laø con cuûa quyù toäc Baø-la-moân, boû tuïc xuaát gia, naêm möôøi saùu tuoåi vöøa nghe kinh taâm lieàn ngoä giaûi. Caùc luaän sö ngoaïi ñaïo ñeàu bò toân giaû nhieáp phuïc nhö Theá Toân noùi: Taát caû trí theá gian Chæ tröø ñöùc Nhö Lai Khoâng ai baèng Thaân Töû Moät trong möôøi saùu phaàn (trí cuûa thaân Töû) Neáu trí cuûa Ngöôøi, trôøi Ñeàu nhö trí Thaân Töû Cuõng khoâng baèng Nhö Lai Moät trong möôøi saùu phaàn (trí cuûa Nhö Lai) Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö, toân giaû laø baäc ñaïi trí hueä coù ñaày ñuû bieän taøi baäc nhaát, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi raèng: "Vò naøy laø con cuûa Baø-la-moân phuï quoác ñaïi thaàn, boû ñòa vò cao quyù thuø thaéng cuûa mình ñeå xuaát gia. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö, toân giaû laø baäc coù ñaïi thaàn thoâng baäc nhaát, coù oai ñöùc lôùn, coù ñaïi thaàn löïc coù theå duøng ngoùn chaân laøm chaán ñoäng cung trôøi Ñeá Thích, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa OÂ-ni-loâ-ñaø noùi raèng: "Vò naøy laø ñöôøng ñeä cuûa Phaät, ñaõ boû ñòa vò cao quyù cuûa mình theo Phaät xuaát gia, coù ñaïi oai löïc. Tröôùc ñaây coù Thöông chuû töøng gaëp aùch naïn trong bieån, nhôø xöng danh hieäu cuûa toân giaû maø thuyeàn ñöôïc an oån, khoâng toån hao cuûa caûi trôû veà queâ cuõ. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö, toân giaû laø baäc coù thieân nhaõn thanh tònh baäc nhaát, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa toân giaû A-nan-ñaø noùi raèng: "Vò naøy laø ñöôøng ñeä cuûa Phaät, boû tuïc xuaát gia laøm thò giaû haàu haï Theá Toân, duø coù thöùc suoát ñeâm taâm cuõng khoâng moõi meät. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc ñaïi sö, toân giaû laø baäc Ña vaên toång trì baäc nhaát, thoâng minh ñaïi trí caùc Thaùnh ñeàu khen ngôïi, taát caû kinh ñieån Nhö Lai noùi ra toân giaû ñeàu nghe nhôù heát, nhö nöôùc töø bình naøy roùt qua moät bình khaùc, cho neân caùc vò neân

kính leã". Keá daãn ñeán phoøng cuûa cuï thoï Nan-ñaø noùi raèng: "Vò naøy laø thaân ñeä cuûa Phaät, boû tuïc xuaát gia, neáu khoâng xuaát gia seõ laøm Chuyeån

luaân vöông. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö, cuï thoï laø baäc kheùo hoä caùc caên, ñeà phoøng ngoaïi caûnh baäc nhaát, cho neân caùc vò neân kính leã". Keá daãn tôùi phoøng cuûa cuï thoï La-hoã-la noùi raèng: "Vò naøy laø con cuûa Phaät, boû tuïc xuaát gia, neáu khoâng xuaát gia seõ laøm Chuyeån luaân vöông. Trong caùc ñeä töû cuûa baäc Ñaïi sö laø baäc aùi troïng hoïc xöù, phuïng trì khoâng loãi baäc nhaát, cho neân caùc vò neân kính leã". Cuoái cuøng daãn ñeán phoøng cuûa luïc chuùng laø Nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø, A-thuyeát-ca, Boå-naïi-baø, Toá-ca-lan-ñaø vaø OÂ- ñaø-di noùi raèng: "Ñaây laø phoøng cuûa chuùng toâi, caùc vò neân tham quan". OÂ-ñaø-di laø ngöôøi coù haïnh daâm nhieãm neân ôû trong phoøng treân caùc töôøng vaùch trang trí maøu saéc hoa hoøe, treân giöôøng naèm traûi luïa, tuû baøn chaïm troå ñeïp ñeõ, treân baøn ñeå bình nöôùc thôm... OÂ-ñaø-di noùi vôùi caùc ngöôøi nöõ: "Môøi caùc vò duøng böûa aên nheï vaø uoáng nöôùc maät", caùc ngöôøi nöõ noùi: "Ñaïi ñöùc, ñaâu coù nöôùc soâng laïi chaûy ngöôïc doøng, ñaùng leõ chuùng toâi phaûi cuùng döôøng ñaïi ñöùc, ñaâu neân thoï thöùc aên uoáng cuûa ñaïi ñöùc. Laønh thay Thaùnh giaû, ñieàu chuùng toâi mong ñöôïc boá thí laø muoán Thaùnh giaû noùi phaùp". OÂ-ñaø-di noùi: "Laønh thay, nhö Theá Toân daïy theá gian coù saùu vieäc raát khoù ñöôïc gaëp: - Moät laø ñöùc Phaät ra ñôøi raát khoù gaêp. - Hai laø Nhö Lai noùi phaùp vi dieäu raât khoù ñöôïc nghe. - Ba laø thaân ngöôøi khoù ñöôïc. - Boán laø khoù sanh ôû nöôùc trung phöông. - Naêm laø khoù ñaày ñuû caùc caên. - Saùu laø khoù phaùt tín taâm. Saùu ñieàu khoù naøy caùc vò ñeàu ñaõ coù ñöôïc, vaäy caùc vò haõy khôûi loøng tin thaân gaàn Phaät ñeå nghe phaùp yeáu. Toâi seõ noùi phaùp yeáu cho caùc vò nghe". Caùc ngöôøi nöõ naøy lieàn ñaûnh leã OÂ-ñaø-di ngoài ngoài moät beân nghe thuyeát phaùp, OÂ-ñaø-di baét ñaàu noùi phaùp, trong khi thuyeát phaùp lieàn khôûi taâm nhieãm, nhö ngöôøi luyeän buøa chuù maø khoâng raønh chuù thuaät, chuù nguyeän quyû chöõa bònh trôû laïi bò quyû ñaùnh. OÂ-ñaø-di cuõng vaäy, trong khi thuyeát phaùp lieàn khôûi taâm nhieãm, taâm nhieãm ñaõ sanh lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy duøng tay vuoát ve môn trôùn caùc ngöôøi nöõ. Trong soá caùc ngöôøi nöõ naøy, ngöôøi naøo coù taâm aùi nhieãm thì duøng lôøi nhieãm bôûn côït, tay chaân xuùc chaïm nhau; ngöôøi nöõ naøo khoâng coù taâm aùi nhieãm thì boû chaïy ra ngoaøi, qua laïi ngoaøi haønh lang noùi nhöõng lôøi cheâ traùch khinh thöôøng: "Ai ngôø trong nöôùc laïi phaùt ra aùnh löûa, ôû choã quy y laïi sanh khuûng boá. Chuùng toâi tröôùc kia cho raèng phoøng taêng laø nôi an oån Nieát-baøn, lìa khoå naõo khoâng coù lo ngaïi; nay môùi bieát ôû trong ñaây coù caùc tai hoïa khuûng boá öu naõo". Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ tình côø nghe ñöôïc nhöõng lôøi cheâ traùch naøy

lieàn hoûi: “Caùc vò traùch maéng ai vaïây?”, ñaùp: “Chuùng toâi traùch maéng caùc thaày”. Caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi ñaõ laøm gì maø caùc vò traùch maéng nhö vaäy?”, ñaùp: “Töø tröôùc ñeán nay, chuùng toâi duø coù gaëp giaëc hay ngöôøi ñieân cuoàng laøm lieàu cuõng khoâng coù nghe nhöõng lôøi thoâ nhö OÂ-ñaø-di ñaõ noùi. Thaân chuùng toâi duø bò phu chuû xuùc chaïm cuõng chöa bò laêng böùc maïnh baïo nhö OÂ-ñaø-di. Neáu cha meï, anh em, chò em, phu chuû chuùng toâi nghe bieát ñöôïc, seõ khoâng bao giôø cho pheùp chuùng toâi nhìn veà phía röøng Theä-ña naøy, huoáng chi laø vaøo trong vöôøn kính leã”. Caùc Bí-soâ nghe roài noùi raèng: “Bí-soâ aáy coù giöõ ñuû giôùi, laø con cuûa vò ñaïi thaàn, chæ coù taùnh coøn nhieàu aùi duïc, chaéc laø laøm phöông tieän naøy ñeå thoûa taâm aùi nhieãm”. Caùc ngöôøi nöõ naøy noùi: “Thaùnh giaû, nhö söøng traâu tuy saéc beùn, haù coù theå trôû laïi phaù buïng mình. Bí-soâ duø coù taâm nhieãm haù töï laøm khuyeát phaïm haïnh cuûa mình”. Caùc Bí-soâ noùi: “Caùc vò yeân taâm, chuùng toâi seõ ngaên chaän vieäc phi phaùp naøy”. Caùc ngöôøi nöõ naøy noùi: “Caùc Thaùnh giaû ngaên chaän ñöôïc laø toát, neáu khoâng thì troïn ñôøi chuùng toâi khoâng daùm ñaët chaân ñeán röøng Theä-ña naøy”. Caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi seõ cuøng ngaên chaän khoâng ñeå cho vieäc nhö theá xaûy ra nöõa”. Caùc ngöôøi nöõ naøy traùch maéng roài boû ra veà, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ra khoûi phoøng vöøa ñi vöøa cöôøi, caùc Bí-soââ lieàn hoûi: “Thaày ñaõ laøm vieäc xaáu xa, laøm oâ nhuïc sa moân, taïi sao ñaõ buoâng lung taâm tình nhö vaäy maø coøn vui cöôøi?”. OÂ-ñaø-di noùi: “Toâi ñaõ laøm vieäc gì? Toâi uoáng röôïu hay aên nguõ vò taân hay sao maø caùc thaày laïi noùi nhö theá?”. Caùc Bí-soâ noùi: “Vieäc thoâ bæ kia thaày coøn laøm ñöôïc huoáng chi laø uoáng röôïu, aên nguõ vò taân”. OÂ-ñaø-di noùi: “Vieäc thoâ bæ gì?”, caùc Bí-soâ noùi: “Caùc phuï nöõ cuûa Baø-la-moân, cö só vöøa môùi cheâ traùch nhuïc maï thaày roài boû ra veà, haù khoâng phaûi thaày ñaõ laøm loãi hay sao?”. OÂ-ñaø-di noùi: “Caùc thaày chæ bieát mang baùt ñi khaát thöïc töøng nhaø, taâm taät ñoá ngaøy caøng taêng cho ñeán khoâng theå noùi ñöôïc boán caâu phaùp neân thaáy ngöôøi khaùc noùi phaùp beøn sanh taâm taät ñoá”. Caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi thaáy thaày tuy thöôøng noùi phaùp nhöng chöa coù moät ngöôøi naøo coù theå Kieán ñeá”, OÂ-ñaø-di noùi: “Phaûi khieán cho caên cô thuaàn thuïc môùi daàn ñöa hoï vaøo Ñeá moân”. Caùc Bí-soâ coù haïnh thieåu duïc nghe bieát lieàn quôû traùch: “Bí-soâ ñaõ laøm vieäc phi phaùp, ñaùng leõ oâm loøng hoå theïn, taïi sao coøn khôûi taâm coáng cao nhö theá!”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ, duø bieát roõ söï vieäc maø vaãn hoûi OÂ-ñaø-di: “Naøy OÂ-ñaø-di, thaày thaät ñaõ laøm nhöõng vieäc xaáu xa nhö theá phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy thöa Theá Toân”. Phaät lieàn quôû traùch: “Vieäc maø thaày ñaõ laøm laø sai traùi, khoâng phaûi laø sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, laø vieäc khoâng neân laøm”. Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc

158 BOÄ LUAÄT 7

Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi neân ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, do taâm nhieãm oâ xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ, hoaëc naém tay, hoaëc naém caùnh tay hoaëc vuoát toùc cho

ñeán xuùc chaïm baát cöù thaân phaàn naøo ñeå khôûi taâm thoï laïc thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa". - Laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di vaø nhöõng vò gioáng nhö theá. Veà taâm nhieãm bò dính maéc coù boán tröôøng hôïp: Moät laø coù taâm nhieãm nhöng khoâng dính maéc, hai laø taâm coù dính maéc nhöng khoâng coù taâm nhieãm, ba laø coù caû hai, boán laø khoâng coù caû hai. Sao goïi laø coù taâm nhieãm nhöng khoâng dính maéc?: Töùc laø coù taâm nhieãm oâ nhöng khoâng phaûi nhieãm oâ cöïc ñoä hieän taïi tieàn. Sao goïi laø taâm coù dính maéc nhöng khoâng coù taâm nhieãm? Töùc laø taâm duyeân ngoaïi caûnh bò dính maéc nhöng chöa khôûi taâm nhieãm. Sao goïi laø coù caû hai? Töùc laø coù taâm nhieãm vaø nhieãm oâ cöïc ñoä, tham caàu caûnh tröôùc maét neân taâm bò dính maéc. Sao goïi laø khoâng coù caû hai? Töùc laø tröø caùc tröôøng hôïp treân. Nöõ nhôn laø chæ cho phuï nöõ vaø doàng nöõ coù theå laøm vieäc daâm duïc. Xuùc chaïm laø hai thaân phaàn xuùc chaïm nhau. Naém tay laø naém phaàn tröôùc cuûa khuyûu tay. Naém caùnh tay laø naém phaàn sau cuûa khuyûu tay. Vuoát toùc laø vuoát ñaàu toùc cho ñeán daây luïa coät toùc. Moãi moãi thaân phaàn laø chæ cho caùc chi tieát treân thaân. Khôûi taâm thoï laïc laø tình thoï duïc laïc. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö ñaõ giaûi ôû caùc giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp xuùc chaïm phaïm, ñoù laø: Xuùc chaïm, xuùc chaïm heát möïc, döïa, sôø naém, daét, keùo, ñöa leân, ñôû xuoáng, oâm choaøng. Sao goïi laø xuùc chaïm? Bí-soâ do taâm nhieãm bò dính maéc ñoái vôùi ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm coá yù chaïm vaøo ñaàu cuûa hoï, neáu khoâng coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa; coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm Toát-thoå- la-ñeå. Chaïm vaøo ñaàu ñaõ nhö theá, chaïm vai, löng, ruùn, ñuøi cho ñeán ngoùn chaân; coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc ñeàu ñònh toäi gioáng nhö treân. Xuùc chaïm ñaõ nhö vaäy, xuùc chaïm heát möïc, döïa vaø sôø naém cuõng nhö theá. Sao goïi laø daét? Bí-soâ do taâm nhieãm bò dính maéc tay daét ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm, töø xa laïi gaàn hay töø gaàn ra xa, phaïm toäi ñoàng nhö treân. Sao goïi laø keùo? Töùc laø keùo ngöôøi nöõ töø beân traùi qua beân phaûi hay töø beân phaûi qua beân traùi. Sao goïi laø ñöa leân? Töùc laø naâng ngöôøi nöõ töø döôùi ñaát leân, neáu khoâng coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toäi caên baûn; coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toäi phöông tieän. Naâng leân qua khoûi chaân hoaëc qua khoûi baép chaân, ñaàu goái cho ñeán qua caùc thaân phaàn khaùc, hoaëc naâng ñeå treân giöôøng hoaëc naâng leân voi, leân ngöïa, leân xe… coù taâm nhieãm oâ dính maéc caûm thoï laïc, khôûi taâm vui thích, tuøy duøng thaân phaàn naøo xuùc chaïm,

neáu khoâng coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toäi caên baûn; neáu coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toäi phöông tieän. Sao goïi laø ñôû xuoáng? Neáu Bí-soâ ñôû ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm töø treân laàu xuoáng hoaëc töø treân voi, ngöïa… xuoáng, tuøy theo thaân phaàn xuùc chaïm phaïm toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø oâm choaøng?: Neáu Bí-soâ duøng tay oâm choaøng laáy ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm, tuøy theo thaân phaàn xuùc chaïm phaïm toäi gioáng nhö treân. Luaän veà söï

xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ, neáu laø ngöôøi coù theå haønh daâm khoâng coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toäi caên baûn; coù y phuïc ngaên caùch thì phaïm toâi phöông tieän. Neáu laø ngöôøi nöõ khoâng theå haønh daâm khoâng coù y phuïc thì phaïm toäi thoâ, coù y phuïc thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc xuùc chaïm nam huyønh moân coù theå haønh daâm, khoâng coù y phuïc thì phaïm toäi thoâ, coù y phuïc thì phaïm AÙc-taùc. Neáu nam huyønh moân khoâng theå haønh daâm coù y hay khoâng y ñeàu phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ xuùc chaïm baøng sanh coù theå hay khoâng theå haønh daâm ñeàu phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ neáu khoâng coù taâm nhieãm dính maéc xuùc chaïm meï, chò em gaùi ñeàu khoâng phaïm. Neáu thaáy ngöôi nöõ bò nöôùc cuoán troâi hay thaét coå hoaëc uoáng thuoác ñoäc töï vaãn… vôùi taâm cöùu giuùp xuùc chaïm ñeàu khoâng phaïm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba: NOÙI LÔØI THOÂ BÆ (Lôøi yeâu ñöông traêng gioù) Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân cuõng do Bí-soâ OÂ-ñaø-di , cho ñeán ñoaïn tuøy theo phaùp ñaõ noùi khôûi taâm nhieãm dính maéc, taâm nhieãm ñaõ khôûi lieàn noùi lôøi thoâ bæ (lôøi yeâu ñöông traêng gioù) vôùi caùc ngöôøi nöõ. Lôøi thoâ bæ laø lôøi töông öng vôùi daâm duïc nhö lôøi hai vôï choàng noùi vôùi nhau. Trong soá nhöõng ngöôøi nöõ naøy, ngöôøi naøo öa thích thì cuøng noùi lôøi traêng gioù giôõn côït, hai thaân cuøng xuùc chaïm vuoát ve; ngöôøi nöõ naøo khoâng thích thì chaïy ra khoûi phoøng noùi lôøi traùch maéng nhö treân… cho ñeán caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät vaø Phaät cheá hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi lôøi thoâ bæ (lôøi yeâu ñöông traêng gioù) vôùi ngöôøi nöõ, töông öng vôùi daâm duïc nhö lôøi hai vôï choàng noùi vôùi nhau thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”. Laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di hoaëc nhöõng ngöôøi khaùc gioáng nhö theá. Taâm nhieãm dính maéc coù boán caâu gioáng nhö giôùi treân ñaõ noùi. Ngöôøi nöõ chæ chung phuï nöõ vaø ñoàng nöõ coù theå hieåu ñöôïc lôøi thieän aùc. Lôøi thoâ

bæ trong ñaây coù hai loaïi: Moät loaïi laø nhôn khôûi toäi Ba-la-thò-ca, moät loaïi laø nhôn khôûi toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Lôøi thoâ bæ laø lôøi coù töï taùnh thoâ bæ vaø nhôn khôûi leân thoâ bæ, töùc laø lôøi daâm duïc cuûa trai gaùi yeâu ñöông traêng gioù nhö lôøi hai vôï choàng noùi vôùi nhau. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö ñaõ giaûi thích ôû giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp phaïm, ñoù laø noùi ñeïp, noùi xaáu, noùi thaúng, noùi quanh co, hoûi thaúng, hoûi quanh co, daãn vieäc, khen ngôïi, giaän maéng. Sao goïi laø noùi ñeïp? Nhö Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi vôùi ngöôøi nöõ hieåu ñöôïc lôøi thieän aùc nhö sau: “Naøy coâ em, ba sang moân cuûa em thaät gôïi caûm, hình daùng khaû aùi ñaùng yeâu”. Neáu lôøi noùi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, neáu khoâng hôïp thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø noùi xaáu? Nhö Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi vôùi ngöôøi nöõ hieåu ñöôïc lôøi thieän aùc nhö sau: “Naøy coâ em, ba sang moân cuûa em khoâng gôïi caûm

chuùt naøo, hình daùng xaáu xí ñaùng gheùt". Neáu lôøi noùi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa, neáu khoâng hôïp thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. (Dieäp baø laø chaùnh ngöõ phöông taây yù noùi nam nöõ giao hôïp khoâng ñuùng phaùp. Neáu theo phöông aâm cuûa coõi naøy laø noùi lôøi thoâ bæ cuûa trai gaùi yeâu ñöông traêng gioù. Phöông aâm tuøy nôi hieåu nghóa khoâng nhaát ñònh, neân giöõ nguyeân goïi laø Dieäp baø) Sao goïi laø noùi thaúng? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Em haõy cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy nhö vaäy". Neáu lôøi noùi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, neáu khoâng hôïp thí phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø noùi quanh co? nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Naøy em, neáu coù ngöôøi nöõ cuøng vôùi ngöôøi nam laøm vieäc nhö vaäy nhö vaäy, ngöôøi nöõ ñoù aét ñöõïc ngöôøi nam yeâu quyù. Em neáu cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy, toâi cuõng seõ yeâu quyù em". Neáu lôøi noùi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, neáu khoâng hôïp thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø hoûi thaúng? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Naøy em, neáu coù ngöôøi nam cuøng vôùi ngöôøi nöõ laøm vieäc nhö vaäy, ngöôøi nam aáy aét ñöõïc ngöôøi nöõ yeâu thöông. Toâi cuøng em laøm vieäc nhö vaäy, em coù yeâu thöông toâi khoâng?". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø hoûi quanh co? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Naøy em, neáu coù ngöôøi nöõ cuøng vôùi ngöôøi nam laøm vieäc nhö vaäy, ngöôøi nöõ naøy aét ñöõïc ngöôøi nam yeâu thöông. Nay toâi yeâu thöông em, em coù theå cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy hay khoâng?". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø daãn vieäc? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Naøy em, tröôùc ñaây toâi töøng ôû nôi

thieân mieáu trong vöôøn , choã ñaïi chuùng tuï hoäi, cuøng caùc ngöôøi nöõ aên nhöõng moùn aên ngon, uoáng nöôùc maät ngoït, ngoài treân giöôøng gheá coù traûi neäm toát nhaát, coù hoa thôm, suoát ñeâm ôû ngoaøi saân ñoát ñeøn saùng, cuøng vôùi ngöôøi nöõ kia laøm vieäc nhö vaäy. Neáu luùc ñoù em coù ñeán döï hoäi, toâi cuõng seõ cuøng em laøm vieäc nhö vaäy". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø khen ngôïi? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Naøy em, coù ngöôøi nam noùi vôùi em raèng: Neáu coù ngöôøi nam cuøng em laøm vieäc nhö vaäy, ngöôøi aáy seõ caûm thoï laïc hieän tieàn vaø thoï thieân laïc. Nay toâi cuøng em laøm vieäc nhö vaäy cuõng seõ caûm thoï laïc hieän tieàn vaø thoï thieân laïc". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø giaän maéng? Nhö Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: "Em haõy cuøng vôùi raén, laïc ñaø laøm vieäc daâm duïc". Khi noùi lôøi giaän maéng naøy neáu hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, neáu khoâng hôïp thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Bí-soâ ñoái vôùi phuï nöõ vaø ñoàng nöõ coù chín vieäc nhö treân. Tröôøng hôïp ngöôïc laïi, neáu phuï nöõ, ñoàng nöõ coù theå haønh daâm vaø hieåu ñöõïc lôøi thieän aùc ñoái vôùi Bí-soâ cuõng coù chín vieäc gioáng nhö treân. Sao goïi laø noùi ñeïp? Nhö phuï nöõ, ñoàng nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû, hai sang moân cuûa thaày thaät gôïi caûm, hình daùng khaû aùi

ñaùng yeâu". Bí-soâ nghe roài do taâm nhieãm dính maéc, khôûi yù thoï laïc chaáp nhaän hoï thì tuøy theo luùc noùi duøng lôøi ñoái ñaùp, neáu lôøi noùi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa , khoâng hôïp thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå. Sao goïi laø noùi xaáu? Nhö phuï nöõ, ñoàng nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû, hai sang moân cuûa thaày khoâng gôïi caûm chuùt naøo, hình daùng xaáu xí ñaùng gheùt". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø noùi thaúng?: Nhö phuï nöõ, ñoàng nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû haõy cuùng toâi laøm vieäc nhö vaäy nhö vaäy". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø noùi quanh co?: Nhö phuï nöõ, ñoàng nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Neáu coù ngöôøi nam cuøng vôùi ngöôøi nöõ laøm vieäc nhö vaäy nhö vaäy, ngöôøi nam naøy aét ñöôïc ngöôøi nöõ yeâu quyù. Neáu thaày cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy, toâi cuõng seõ yeâu quyù thaày". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø hoûi thaúng? Nhö phuï nöõ, ñoàng nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû, neáu coù ngöôøi nöõ cuøng vôùi ngöôøi nam laøm vieäc nhö vaäy, ngöôøi nöõ naøy aét ñöôïc ngöôøi nam yeâu thöông. Nay toâi cuøng thaày laøm vieäc nhö vaäy, thaày coù yeâu thöông toâi khoâng?". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø hoûi quanh co? Nhö ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû, neáu coù ngöôøi nam cuøng vôùi ngöôøi nöõ laøm vieäc nhö vaäy, ngöôøi nam naøy aét ñöôïc ngöôøi nöõ yeâu thöông. Nay toâi yeâu thöông thaày, thaày coù theå cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy khoâng? "Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø daãn vieäc? Nhö ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû,

toâi töøng ôû Thieân mieáu trong vöôøn , choã nhieàu ngöôøi tuï hoäi, cuøng vôùi caùc ngöôøi nam aên nhöõng moùn aên ngon, uoáng nöôùc maät thôm, ngoài treân giöôøng gheá traûi neäm toát nhaát, coù hoa thôm, suoát ñeâm ôû ngoaøi saân ñoát ñeøn saùng, cuøng ngöôøi nam ñoù laøm vieäc nhö vaäy. Neáu luùc ñoù Thaùnh giaû ñeán döï hoäi, toâi cuõng seõ cuøng thaày laøm vieäc nhö vaäy". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø khen ngôïi? Nhö ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: "Thaùnh giaû, neáu coù ngöôøi nöõ cuùng vôùi ngöôøi nam laøm vieäc nhö vaäy seõ ñöôïc thoï laïc hieän tieàn vaø thoï thieân laïc. Nay toâi cuøng thaày laøm vieäc nhö vaäy cuõng seõ ñöôïc thoï laïc hieän tieàn vaø thoï thieân laïc". Ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø giaän maéng?: Nhö ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: Thaày haõy cuøng laïc ñaø, suùc vaät laøm vieäc daâm duïc". Khi noùi lôøi giaän maéng naøy, neáu Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc, khôûi yù thoï laïc chaáp nhaän ngöôøi nöõ naøy, tuøy theo luùc noùi duøng lôøi ñoái ñaùp, neáu hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, neáu khoâng hôïp thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu laø ngöôøi nöõ voâ löïc thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu laø nam nöõ baùn-traïch-ca coù theå haønh daâm thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khoâng theå haønh daâm thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi baøng sanh coù löïc hay voâ löïc ñeàu phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø neáu noùi lôøi hôïp vôùi nghóa cuûa nguyeân aâm Dieäp baø nhöng ôû phöông quoác ñoù khoâng coù huùy kò, tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Tö: ÑOØI HOÛI CUÙNG DÖÔØNG Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ thöôøng vaøo saùng sôùm baûo moät ngöôøi ñöùng ôû ngoaøi cöûa ngoû röøng Theä-ña canh giöõ, ñoù laø OÂ-ñaø-di, duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân cho ñeán ñoaïn noùi phaùp cho caùc ngöôøi nöõ roài töï khen ngôïi mình noùi raèng: “Caùc vò, ñaây laø söï cuùng döôøng hôn heát trong caùc söï cuùng döôøng. Nhö toâi laø ngöôøi töông tôï trì giôùi tu thieän thì caùc vò neân ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng”. Khi noùi lôøi naøy trong soá caùc ngöôøi nöõ, ngöôøi naøo coù tình yù lieàn vui cöôøi, ngöôøi nöõ naøo khoâng thích thì chaïy ra ngoaøi traùch maéng (gioáng nhö giôùi treân). Caùc Bí-soâ nghe ñöôïc lôøi traùch maéng naøy lieàn quôû traùch OÂ-ñaø-di roài ñeán baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm chuùng Bí-soâ… roài cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí- soâ do taâm nhieãm dính maéc, ôû tröôùc ngöôøi nöõ töï khen ngôïi mình raèng: Naøy caùc vò, neáu Bí-soâ naøo töông tôï nhö toâi ñaày ñuû thi la, coù phaùp thaéng thieän, tu phaïm haïnh thì haõy ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng. Neáu Bí-soâ noùi lôøi nhö vaäy thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 11
163

Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di vaø caùc Bí-soâ khaùc gioáng nhö theá. Taâm nhieãm dính maéc coù boán caâu nhö trong giôùi treân coù noùi. Nöõ nhôn chæ cho phuï nöõ vaø ñoàng nöõ coù theå hieåu ñöôïc lôøi thieän aùc. Noùi töï khen ngôïi mình laø ñeå ñoøi hoûi cuùng döôøng. Noùi ñaây laø söï cuùng döôøng hôn heát trong caùc söï cuùng döôøng laø noùi söï cuùng döôøng naøy laø baäc nhaát. Noùi töông tôï nhö toâi laø chæ cho chính mình. Noùi ñaày ñuû thi la laø ñaày ñuû giôùi uaån. Noùi coù phaùp thaéng thieän laø ñaày ñuû ñònh uaån. Noùi tu phaïm haïnh laø ñaày ñuû hueä uaån. Noùi ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng, chöõ phaùp trong ñaây laø phi phaùp, chæ cho vieäc daâm duïc khoâng phaûi vieäc gì khaùc, daâm duïc laø haïnh baát tònh. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù möôøi taùm töôùng phaïm laø toái, thaéng, thuø, dieäu, hieàn, thieän, öùng cuùng, khaû aùi, quaûng baùc; cöïc toái, cöïc thaéng, cöïc thuø, cöïc dieäu, cöïc hieàn, cöïc thieän, cöïc öùng cuùng, cöïc khaû aùi, cöïc quaûng baùc. Neáu Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi vôùi ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm raèng: “Naøy em, trong caùc thöù cuùng döôøng vieäc naøy laø hôn heát, haïng ngöôøi ñaày ñuû giôùi haïnh nhö toâi neân ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng”, thì phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Hôn heát (toái) ñaõ nhö theá thì thaéng… cho ñeán cöïc quaûng ñaïi cöù theo ñaây neân bieát. Ñaày ñuû thi la (cuï giôùi) ñaõ nhö theá thì phaùp thaéng thieän vaø phaïm haïnh cuõng nhö vaäy, ñaây laø noùi rieâng bieät moãi thöù. Neáu noùi ñaày ñuû thi la, phaùp thieän thuø thaéng; hoaëc noùi ñaày ñuû thi la, phaïm haïnh; hoaëc noùi phaùp thaéng thieän, ñaày ñuû thi la; hoaëc noùi phaùp thaéng thieän, phaïm haïnh; hoaëc noùi phaïm haïnh, ñaày ñuû thi la; hoaëc noùi phaïm haïnh, phaùp thaéng thieän, ñaây laø hieäp noùi töøng caëp ñoâi. Neáu noùi ñaày ñuû thi la, phaùp thaéng thieän vaø phaïm haïnh; hoaëc noùi phaùp thaéng thieän, phaïm haïnh vaø ñaày ñuû thi la; hoaëc noùi phaïm haïnh, ñaày ñuû thi la vaø phaùp thaéng thieän, ñaây laø hieäp noùi caëp ba.

Neáu noùi haïng ngöôøi töông tôï nhö toâi neân ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi vôùi ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm raèng: “Naøy em, loaïi cuùng döôøng naøy laø hôn heát, haïng ngöôøi töông tôï nhö toâi neân cuùng döôøng”, maø khoâng noùi roõ laø phaùp daâm duïc thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Noùi hôn heát ñaõ nhö vaäy thì noùi thaéng, cho ñeán cöïc quaûng ñaïi cöù theo ñaây neân bieát, nhö vaäy noùi rieâng bieät moãi thöù hay noùi töøng caëp ñoâi cho ñeán hieäp caû ba noùi ñaày ñuû ñeàu phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ do taâm nhieãm dính maéc noùi vôùi ngöôøi nöõ raèng: “Naøy em, loaïi cuùng döôøng naøy laø hôn heát, neáu coù Bí-soâ naøo ñaày ñuû thi la haõy neân ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng”, maø khoâng noùi roõ laø haïng ngöôøi nhö toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ khoâng noùi roõ laø ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng, cuõng khoâng noùi haïng ngöôøi nhö toâi thì phaïm Ñoät-

saéc-ngaät-lyù-ña. Moãi thöù noùi rieâng... gioáng nhö treân neân bieát. Neáu noùi vôùi ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm thì phaïm toäi caên baûn, neáu ngöôøi nöõ khoâng theå haønh daâm thì phaïm toäi phöông tieän. Neáu ñoái vôùi nam baùn-traïch-ca coù theå haønh daâm thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu khoâng theå haønh daâm thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi baøng sanh coù löïc hay voâ löïc ñeàu phaïm AÙc- taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 12

Hoïc Xöù Thöù Naêm: LAØM MAI MOÁI

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Thaát-la-phieät röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc , luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû teân laø Haéc-loäc-töû ñoái vôùi Phaät Phaùp Taêng sanh loøng tín kính saâu, quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù: khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø haïnh, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng caùc thöù röôïu. Trong thaønh naøy tröôûng giaû laø choã ñaéc yù tin öa cuûa caùc Baø-la-moân, cö só vaø caùc thaân höõu, heã gia ñình naøo coù ngöôøi nöõ tröôûng thaønh coù theå cöôùi hoûi thì hoûi Haéc-loäc-töû raèng: “OÂng bieát nhaø naøo coù ñoàng nam khoâng?”, ñaùp: “Bieát coù”, laïi hoûi: “Ñoàng töû aáy coù caàn cuø, khoâng löôøi bieáng, kheùo kinh doanh gia nghieäp coù theå cung caáp nhieàu y thöïc cho vôï con, khoâng ñeå cho vôï con vaát vaû hay khoâng?”. Neáu Haéc-loäc-töû noùi raèng: “Ñoàng töû aáy tuy coù nam tính nhöng nhieàu bieáng nhaùc, khoâng kheùo kinh doanh gia nghieäp, khoâng theå khieán cho vôï con ñöôïc an laïc vaø y thöïc khoâng thieáu”, khi nghe noùi nhö vaäy hoï seõ khoâng chòu gaõ con gaùi cho. Ngöôïc laïi neáu Haéc-loäc-töû noùi raèng: “Ñoàng töû aáy caàn cuø,

khoâng löôøi bieáng, kheùo kinh doanh gia nghieäp, coù theå cung caáp cho vôï con nhieàu y thöïc, khoâng khieán cho vôï con vaát vaû", khi nghe noùi nhö vaäy hoï seõ baèng loøng gaõ con gaùi cho. Neáu coù nhaø naøo muoán hoûi vôï ñeán hoûi Haéc-loäc-töû raèng: "OÂng bieát gia ñình naøo coù con gaùi ñònh gaõ khoâng?", ñaùp: "Bieát coù", laïi hoûi: "Ñoàng nöõ aáy coù caàn cuø, khoâng bieáng nhaùc coù theå lo lieäu vieäc nhaø hay khoâng?". Neáu Haéc-loäc-töû noùi khoâng theå thì hoï seõ khoâng ñi hoûi cöôùi ngöôøi nöõ ñoù; ngöôïc laïi neáu noùi coù theå thì hoï lieàn ñi hoûi cöôùi. Neáu gaõ con gaùi veà beân nhaø choàng khoâng ñöôïc vöøa yù thì hoï haøng beân nöø lieàn traùch maéng Haéc-loäc-töû raèng: "Toâi tin lôøi Haéc-loäc-töû neân môùi gaõ con gaùi toâi cho hoï, nay khieán cho con toâi phaûi vaát vaû, y thöïc khoâng ñuû". Ngöôïc laïi neáu gaõ con gaùi veà beân nhaø choàng ñöôïc

vöøa yù, khoâng coù vaát vaû, y thöïc ñaày ñuû thì hoï lieàn khen ngôïi Haéc-loäc-töû. Tröôøng hôïp beân nam cuõng vaäy, neáu beân nam cöôùi ñöôïc vôï roài maø ngöôøi nöõ naøy khoâng sieâng naêng, khoâng bieát lo lieäu vieäc nhaø khoâng laøm vöøa yù beân choàng thì Haéc-loäc-töû bò traùch maéng; ngöôïc laïi neáu ngöôøi nöõ naøy bieát hieáu döôõng cung kính cha meï choàng, sieâng naêng bieát lo lieäu vieäc nhaø laøm vöøa yù beân choàng thì Haéc-loäc-töû ñöôïc khen ngôïi. Cho neân trong thaønh Thaát-la-phieät ñoái vôùi Haéc-loäc-töû tieáng toát vaø tieáng xaáu ñoàng thôøi ñoàn vang ai cuõng nghe bieát. Thôøi gian sau Haéc-loäc-töû ñoái vôùi Tam baûo sanh loøng tín kính gaáp boäi neân xin xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö Lai. Ñaõ xuaát gia roài Haéc-loäc-töû vaãn laïi nhö tröôùc, ñoái vôùi caùc thaân höõu tieáp tuïc laøm mai moái neân tieáng toát vaø tieáng xaáu cuûa Haéc- loäc-töû cuõng ñoàn vang khaép trong thaønh Thaát-la-phieät, nhöng ñaây chæ laø duyeân khôûi, Phaät vaãn chöa ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên. Luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ cuõng laøm mai moái, ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam cho ñeán laøm moâi giôùi cho nam nöõ tö thoâng. Caùc ngoaïi ñaïo nghe bieát ñeàu hieàm traùch raèng: "Caùc ngöôøi neân bieát, sa moân Thích töû naøy ñaõ laøm vieäc khoâng neân laøm, hoï cuõng laøm mai moái ñaâu khaùc gì chuùng ta, ai coøn coù theå moãi ngaøy ñem côm nöôùc cuùng döôøng cho hoï nöõa". Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ, bieát maø vaãn hoûi luïc chuùng Bí-soâ raèng: "Caùc thaày thaät ñaõ laøm mai moái, ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam cho ñeán laøm moâi giôùi cho nam nöõ tö thoâng phaûi khoâng?". Luïc chuùng Bí-soâ ñaùp: "Thaät ñaõ laøm thöa Theá Toân". Phaät lieàn duøng ñuû lôøi quôû traùch luïc chuùng Bí-soâ raèng: "Vieäc caùc thaày ñaõ laøm chaúng phaûi laø sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, khoâng phaûi laø thieän oai nghi, ñoù khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia". Theá Toân ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm vieäc mai moái, ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam

hoaëc ñeå taùc thaønh choàng vôï hoaëc vieäc tö thoâng duø chæ trong choác laùt, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa". Laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Haéc-loäc-töû vaø luïc chuùng Bí-soââ. Noùi mai moái laø laøm söù giaû qua laïi cho hai beân. Ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam töùc laø truyeàn ñaït yù cuûa hai beân ñeå taùc thaønh vieäc vôï choàng hay vieäc tö thoâng. Coù baûy loaïi vôï vaø möôøi loaïi tö thoâng, baûy loaïi vôï goàm coù vôï thuûy thoï, vôï taøi sính, vôï vöông kyø, vôï töï laïc, vôï y thöïc, vôï coäng hoaït vaø vôï tu

du. Nhieáp Tuïng: Baûy vôï laø thuûy thoï, Taøi sính, vöông kyø ñöôïc, Töï laïc, y thöïc truï, Coâng hoaït vaø tu du. Sao goïi laø vôï thuûy thoï? Do cha meï cuûa ngöôøi nöõ khoâng laáy taøi vaät sính leã, chæ duøng nöôùc roùt vaøo trong tay cuûa chaøng reã noùi raèng: "Nay ta ñem con gaùi ta gaõ cho con, con phaûi kheùo töï phoøng hoä, ñöøng ñeå ngöôøi khaùc khinh phaïm", neân goïi laø vôï thuûy thoï. Sao goïi laø vôï taøi sính? Do cha meï cuûa ngöôøi nöõ nhaän sính leã cuûa chaøng reã môùi gaõ con gaùi cho, neân goïi laø vôï taøi sính. Sao goïi laø vôï vöông kyø? Do vua doøng Saùt-ñeá-lôïi thuûy nhieãu ñaàu vöông (phaùp quaùn ñaûnh khi leân ngoâi vua) ñem binh chinh phaït nöôùc naøo khoâng thaàn phuïc, khi chieán thaéng noùi vôùi binh lính raèng: "Cho tuøy yù choïn ngöôøi nöõ laøm vôï", do quyeàn löïc cuûa vua neân ñöôïc choïn ngöôøi nöõ laøm vôï neân goïi laø vôï vöông kyø. Laïi coù tröôøng hôïp chuùa giaëc ñaùnh phaù thaønh aáp baét ngöôøi nöõ laøm vôï cuõng goïi laø vôï vöông kyø. Sao goïi laø vôï töï laïc?: Do ngöôøi nöõ töï tìm ñeán ngöôøi nam maø mình yeâu thöông noùi raèng: "Toâi vui loøng laøm vôï chaøng", neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï töï laïc. Sao goïi laø vôï y thöïc?: Do ngöôøi nöõ tìm ñeán ngöôøi nam coù tieàn cuûa noùi raèng: "Neáu chaøng cung caáp cho toâi y thöïc, toâi seõ veà laøm vôï chaøng", neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï y thöïc. Sao goïi laø vôï coäng hoaït? Do ngöôøi nöõ tìm ñeán ngöôøi nam noùi raèng: "Taøi saûn cuûa toâi vaø taøi saûn cuûa chaøng seõ hoïp laøm moät neáu chuùng ta soáng chung vôùi nhau", neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï coäng hoaït. Sao goïi laø vôï tu du? Töùc laø laøm vôï taïm thôøi. Möôøi loaïi tö thoâng laø möôøi loaïi ngöôøi nöõ ñaõ ñöôïc baûo hoä, ñoù laø cha baûo hoä, meï baûo hoä, anh em baûo hoä, chò em baûo hoä, ñaïi coâng baûo hoä, ñaïi gia baûo hoä, ngöôøi thaân baûo hoä, chuûng toäc baûo hoä, doøng hoï baûo hoä vaø vöông phaùp baûo hoä. Nhieáp Tuïng: Möôøi hoä laø cha meï, Anh em vaø chò em, Ñaïi coâng vaø ñaïi gia, Thaân, chuûng, toäc, vöông phaùp. Sao goïi laø cha baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ choàng cheát hoaëc bò baét troùi, giam caàm hoaëc troán ñi neân ngöôøi cha baûo hoä ngöôøi nöõ naøy. Meï baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø anh em baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ caû cha

meï vaø choàng ñeàu qua ñôøi hoaëc bò thaát laïc töù taùn neân ñeán nöông ôû vôùi anh em, ñöôïc anh em baûo hoä. Chò em baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø Ñaïi coâng (cha choàng) baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ cha meï toân thaân ñeàu qua ñôøi, coøn

choàng thì bònh hoaïn hay bò ñieân cuoàng löu laïc, phaûi nöông ôû vôùi cha choàng, ngöôøi cha choàng naøy baûo con daâu raèng: “Con haõy vui soáng ôû caïnh ta, ta seõ thöông con nhö laø con ruoät cuûa ta”, neân goïi laø ñaïi coâng nhö phaùp baûo hoä. Ñaïi gia (chuû nhaân) baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø Thaân baûo hoä? Quyeán thuoäc töø baûy ñôøi trôû laïi goïi laø Thaân, qua baûy ñôøi khoâng coøn goïi laø Thaân. Do ngöôøi nöõ caû cha meï, anh em, chò em vaø phu chuû ñeàu qua ñôøi hoaëc bò ñieân cuoàng löu laïc xöù khaùc, phaûi ñeán nöông ôû vôùi ngöôøi thaân trong hoï haøng, neân goïi laø Thaân baûo hoä. Sao goïi laø Chuûng baûo hoä?: Coù boán chuûng toäc laø Baø-la-moân, Saùt-ñeá-lôïi, Beä-xaù vaø Thuû-ñaït-la, ngöôøi nöõ ñeán nöông ôû trong chuûng toäc cuûa mình thì goïi laø Chuûng baûo hoä. Sao goïi laø Toäc baûo hoä? Trong moãi chuûng toäc coù caùc doøng toäc sai khaùc nhö toäc Phaû-la-ñoïa, toäc Ñoã cao thieáp baø sai..., ngöôøi nöõ nöông ôû trong doøng toäc cuûa mình thì goïi laø Toäc baûo hoä. Sao goïi laø Vöông phaùp baûo hoä? Do ngöôøi nöõ trong thaân toäc khoâng con ai, chæ moät thaân ñôn ñoäc phaûi nhôø vaøo vöông phaùp baûo hoä môùi khoâng bò ngöôùi khaùc khinh phaïm, neân goïi laø vöông phaùp baûo hoä. Laïi coù tröôøng hôïp ngöôøi nöõ goùa buïa giöõ tieát haïnh trinh taâm neân khoâng ai daùm khinh phaïm, cuõng goïi laø Vöông phaùp baûo hoä. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö ñaõ giaûi thích ôû caùc giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Ñang vaø sau khi gaây, Beû coû vaø quaêng gaïch, Y phaùp, khoâng phaûi vôï (toâi), Noùi cho nhieàu ngöôøi bieát. Ñoái vôùi caùc loaïi ngöôøi nöõ keå treân coù baûy tröôøng hôïp ly bieät: - Moät laø luùc ñang gaây goã lieàn chia tay (ly bieät). - Hai laø sau khi gaây goã xong lieàn chia tay. - Ba laø giaän nhau beû coû laøm ba ñoaïn ñeå chia tay. - Boán laø giaän nhau quaêng gaïch veà ba höôùng ñeå chia tay. - Naêm laø y phaùp ñoái tröôùc thaân quyeán noùi chia tay. - Saùu laø noùi roõ raøng ngöôøi naøy khoâng phaûi laø vôï toâi ñeå chia tay. - Baûy laø noùi cuøng khaép cho moïi ngöôøi bieát laø ñaõ chia tay nhau. Trong baûy loaïi vôï töø vôï thuûy thoï cho ñeán vôï tu du, neáu Bí-soâ thaáy ngöôøi tuïc ñoái vôùi ba loaïi ngöôøi vôï ñaàu (vôï thuûy thoï, vôï taøi sính vaø vôï vöông kyø) vì gaây goã gay gaét maø chia tay nhau, ôû trong baûy tröôøng hôïp

ly bieät keå treân neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù moät laøm cho hoï hoøa hieäp laïi thì phaïm moät AÙc-taùc; neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù hai laøm cho hoøa hieäp laïi thì phaïm hai AÙc-taùc; neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù ba laøm cho hoøa hieäp laïi thì phaïm ba AÙc-taùc; neáu thuoäc ba tröôøng hôïp boán, naêm, saùu laøm cho hoøa hieäp laïi thì theo thöù töï phaïm moät, hai, ba toäi thoâ; neáu thuoäc tröôøng hôïp ly bieät thöù baûy coá gaéng laøm cho hoï hoøa hieäp laïi thì Bí-soâ phaïm taêng taøn. Ñoái vôùi boán loaïi ngöôøi vôï sau (töø vôï Töï laïc cho ñeán vôï Tu du) vaø möôøi loaïi tö thoâng (töùc laø möôøi loaïi ngöôøi nöõ ñöôïc baûo hoä) ôû trong baûy tröôøng hôïp ly bieät tuøy theo tröôøng hôïp naøo coá gaéng laøm cho hoï hoøa hieäp thì Bí-soâ ñeàu phaïm Taêng taøn. Nhieáp Tuïng: Töï nhaän, nhaän töø söù, Hai Bí-soâ, boán oai nghi, Tröôùc sau cuøng tuøy haønh, Toân ty, duyeân vaø söï. 1. Töï nhaän lôøi: Neáu

Bí-soâ töï nhaän lôøi laøm mai moái, töï ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ töï nhaän lôøi, töï ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ töï nhaän lôøi, sai ngöôøi ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ töï nhaän lôøi, sai ngöôøi ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. 2. Nhaän lôøi qua söù giaû: Neáu Bí-soâ nhaän lôøi mai moái qua söù giaû, töï ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, töï ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, sai ngöôøi ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, sai ngöôøi ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi ñeáu phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. 3. Hai Bí-soâ nhaän lôøi: Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi laøm mai moái, caû hai cuøng ñeán noùi vaø cuøng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm Taêng taøn. Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi, caû hai cuøng ñeán noùi nhöng caû hai ñeàu khoâng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm hai toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi, caû hai ñeàu khoâng ñeán noùi vaø caû hai ñeàu khoâng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm moät toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: “Thaày ñeán ñoù truyeàn ñaït yù cuûa toâi roài trôû veá baùo laïi”, ngöôøi kia laøm theo lôøi daën thì caû hai ñeàu phaïm Taêng taøn. Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: “Toâi chæ ñeán noùi chôù khoâng trôû veà baùo laïi”, ngöôøi kia phaûi trôû veà baùo laïi. Ngöôøi ñeán noùi vaø trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn; ngöôøi khoâng trôû veà baùo laïi thì phaïm hai toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: “Toâi khoâng ñeán noùi cuõng khoâng trôû veà baùo laïi”, ngöôøi kia phaûi ñeán noùi vaø trôû veà

baùo laïi thì phaïm Taêng taøn; ngöôøi khoâng ñeán noùi vaø khoâng trôû veà baùo laïi thì phaïm moät toäi thoâ. 4. Cuøng ñi ñöôøng nhaän lôøi mai moái: Neáu moät Bí-soâ cuøng moät nam moät nöõ ñi treân ñöôøng, ngöôøi nam noùi vôùi Bí-soâ: “Thaùnh giaû coù theå noùi vôùi ngöôøi nöõ aáy raèng: Coâ coù theå laøm vôï ngöôøi nam naøy hoaëc taïm thôøi cuøng ôû chung ñöôïc khoâng?”; hoaëc ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ raèng: Thaùnh giaû coù theå noùi vôùi ngöôøi nam aáy raèng: Caäu coù theå laøm choàng ngöôøi nöõ naøy hoaëc taïm thôøi cuøng ôû chung ñöôïc khoâng?”. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi noùi giuùp roài baùo tin laïi thì phaïm Taêng taøn. Ñi ñaõ nhö vaäy thì ba oai nghi coøn laïi ñöùng, naèm ngoài cöù theo ñaây coù theå bieát. Neáu coù hai Bí-soâ ñi cuøng hai nam hai nöõ, hoaëc ba Bí-soâ ñi cuøng ba nam ba nöõ… nhaän lôøi laøm mai moái, ñònh toäi cuõng nhö treân. 5. Tröôùc sau cuøng ñi: neáu hai Bí-soâ moät ngöôøi ñi tröôùc moät ngöôøi ñi sau, ngöôøi ñi tröôùc nhaän lôøi laøm mai moái, ñeán noùi roài trôû veà baùo laïi thì ngöôøi ñi tröôùc phaïm Taêng taøn; ngöôøi ñi sau khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ñi tröôùc nhaän lôøi roài baûo Bí-soâ ñi sau ñeán noùi, bieát ñöôïc keát quaû roài Bí-soâ ñi tröôùc töï trôû veà baùo laïi thì Bí-soâ ñi tröôùc phaïm hai toäi thoâ, Bí-soâ ñi sau phaïm moät toäi thoâ. Neáu Bí-soâ ñi tröôùc nhaän lôøi, töï ñeán noùi roái sai Bí-soâ ñi sau trôû veà baùo laïi thì Bí-soââ ñi tröôùc phaïm hai toäi thoâ, Bí-soâ ñi sau phaïm moät toäi thoâ. Neáu Bí-soâ ñi tröôùc nhaän lôøi roài sai Bí-soââ ñi sau ñeán noùi vaø trôû veà baùo laïi thì Bí-soâ ñi sau

phaïm hai toäi thoâ; Bí-soââ ñi tröôùc phaïm moät toäi thoâ. Nhö Bí-soâ ñi tröôùc, Bí-soâ ñi sau tuøy vieäc ñaõ laøm phaïm toäi nhieàu ít nhö treân neân bieát. Bí-soâ ñi sau sai Bí-soâ ñi tröôùc tuøy vieäc ñaõ laøm phaïm toäi nhieàu ít nhö treân neân bieát. 6. Ñoái vôùi ñòa vò cao thaáp nhaän lôøi mai moái: Coù hai gia ñình tröôûng giaû, moät töï taïi vaø moät khoâng töï taïi. Töï taïi laø töï laøm chuû ñoái vôùi nam nöõ cuûa mình, tuøy tình laáy cho; neáu ñeán quan ty hoaëc ôû giöõa ñaùm ñoâng ngöôøi duø noùi vieäc hö doái, ngöôøi ta vaân tin theo neân goïi laø töï taïi. Khoâng töï taïi laø do ñòa vò thaáp keùm ñoái vôùi nam nöõ cuûa mình khoâng coù theá löïc laáy cho; neáu ñeán quan ty hay ôû giöõa ñaùm ñoâng ngöôøi duø noùi vieäc thaät ngöôøi ta cuõng khoâng tin theo neân goïi laø khoâng töï taïi. Bí-soâ ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi laøm mai moái, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùi laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm Taêng taøn. Bí-soâ ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà noùi laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï

taïi thì phaïm moät toäi thoâ vaø hai AÙc-taùc. Bí-soâ ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai AÙc-taùc vaø moät toäi thoâ. Bí-soâ ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm hai AÙc-taùc vaø moät toäi thoâ. Bí-soâ ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm ba AÙc-taùc. 7. Coù ba duyeân laøm mai moái: Bí-soâ coù ba duyeân ñeå laøm vieäc mai moái, ñuû ba duyeân naøy khoâng caàn duøng lôøi baùo tin laïi cuõng thaønh töïu vieäc mai moái, phaïm Taêng taøn: Moät laø choã heïn, hai laø giôø heïn vaø ba laø hieän töôùng. Sao goïi laø choã heïn? Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu thaáy toâi ôû trong vöôøn , hoaëc trong mieáu thôø trôøi hoaëc choã ñoâng ngöôøi thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. Sao goïi laø giôø heïn? Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu vaøo böûa aên saùng hoaëc giöõa tröa hoaëc xeá chieàu troâng thaáy toâi thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. Sao goïi laø hieän töôùng?: Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu thaáy toâi môùi caïo toùc hoaëc maëc ñaïi y môùi, hoaëc caám tích tröôïng hay böng baùt ñöïng ñaày toâ daàu thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. 8. Coù ba vieäc laøm söù mai moái: Cuõng thaønh töïu vieäc mai moái; moät laø duøng lôøi noùi, hai laø duøng thö töø, ba laø duøng thuû aán. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng thö gôûi veà baùo laïi thì

phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi vaø duøng thö gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi hoaëc duøng choã heïn hoaëc giôø heïn hoaëc hieän töôùng ñeå baùo tin laïi ñeàu phaïm Taêng taøn. Tröôøng hôïp naøy goïi laø laøm söù mai moái kieâm duøng thö coù naêm loaïi sai bieät. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng thuû aán gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moài, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng thuû aán gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng taøn. Neáu Bí-soâ nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng choã heïn

hoaëc duøng giôø heïn hoaëc hieän töôùng ñeå baùo tin laïi ñeàu phaïm Taêng taøn. Tröôøng hôïp naøy laø laøm söù mai moái kieâm duøng thuû aán coù naêm loaïi sai bieät. Nhö vaäy ñoái vôùi lôøi noùi kieâm thö töø vaø thuû aán coù tôùi hai möôi laêm caùch khaùc nhau, ñoái vôùi thö töø kieâm lôøi noùi vaø thuû aán, hoaëc ñoái vôùi thuû aán kieâm lôøi noùi vaø thö töø goàm coù nhieàu caùch hoã töông khi laøm söù mai moái. Neáu Bí-soââ ñeán nhaø thí chuû noùi raèng: “Ngöôøi con gaùi naøy ñaõ tröôûng thaønh sao khoâng laáy choàng, hoaëc ngöôøi con trai naøy ñaõ lôùn sao khoâng laáy vôï?”, ñeàu phaïm AÙc-taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc cuoàng si taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu: LAØM PHOØNG NHOÛ Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät röøng Theä-ña trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ lo xaây caát phoøng xaù, coù ngöôøi cheâ phoøng daøi quaù hoaëc ngaén quaù hoaëc roäng quaù hay heïp quaù… hoaëc phoøng hö cuõ muïc naùt khoâng theå söûa sang laïi ñöôïc, phaûi giôû boû ñeå xaây laïi môùi. Caùc Bí-soâ töï laøm hoaëc baûo ngöôøi laøm nhieàu lao nhoïc neân pheá boû vieäc tuïng taäp, trôû ngaïi tö duy thieàn quaùn; laïi coøn ñeán nhaø caùc tröôûng giaû, cö só khaát caàu vaät lieäu, xe chôû vaät lieäu vaø nhaân coâng laøm phieàn caùc thí chuû. Luùc ñoù cuï thoï Ma-ha-Ca-dieáp-ba ñang ôû choán Lan-nhaõ beân ngoaøi thaønh nghe bieát nhieàu Bí-soâ vì vieäc xaây caát phoøng xaù maø laøm phieàn caùc thí chuû neân ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá Toân, con nghe bieát coù nhieàu Bí-soâ lo xaây caát phoøng xaù, vì coù ngöôøi cheâ phoøng daøi quaù… nhö treân cho ñeán laøm phieàn caùc thí chuû. Cuùi xin Theá Toân thöông xoùt daïy cho caùc Bí-soâ phaùp thöùc xaây caát phoøng xaù”. Theá Toân nghe cuï thoï Ca-dieáp- ba noùi roài lieàn im laëng nhaän lôøi, bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi cuï thoï lieàn ñaûnh leã caùo lui trôû veà truù xöù, saùng hoâm sau vì muoán baûo hoä caùc vò ñoàng phaïm haïnh neân cuï thoï chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian. Theá Toân do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ hoûi

raèng: “Naøy caùc Bí-soâ, caùc thaày thaät ñang lo xaây caát phoøng xaù vi coù ngöôøi cheâ phoøng daøi quaù, coù ngöôøi cheâ phoøng ngaén quaù... nhö treân cho ñeán laøm phieàn caùc thí chuû phaûi khoâng?”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät: “Thaät ñaõ laøm nhö vaäy thöa Theá Toân”. Theá Toân lieàn duøng ñuû lôøi quôû traùch nhöõng ngöôøi nhieàu ham muoán, khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû, khoù nuoâi döôõng; ñoàng thôøi khen ngôïi nhöõng ngöôøi ít ham muoán, bieát vöøa ñuû, deã nuoâi döôõng, coát ñöôïc an thaân ñeå tu haïnh Ñoã-ña, löôïng möùc thoï nhaän, oai nghi möïc thöôùc; keá baûo caùc Bí-soâ: Do ta quan möôøi coâng ñöùc lôïi neân ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï khaát caàu ñeå xaây caát phoøng nhoû, khoâng coù thí chuû, vì mình maø laøm thì phaûi laøm ñuùng löôïng laø daøi möôøi

hai gang tay cuûa Phaät vaø roäng baûy gang tay cuûa Phaät. Bí-soâ naøy phaûi ñöa caùc Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát, caùc Bí-soâ kia phaûi xem xeùt choã xaây caát nay coù phaûi laø choã tònh, ñuùng phaùp khoâng, choã coù tranh chaáp khoâng, choã coù tieán thuù khoâng. Neáu Bí-soâ ôû choã khoâng tònh, khoâng ñuùng phaùp, coù tranh chaáp, khoâng coù tieán thuù maø töï khaát caàu ñeå xaây caát phoøng nhoû, khoâng coù thí chuû, vì mình maø laøm, khoâng ñöa caùc Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát, laïi xaây caát quaù löôïng ñaõ cheá thì phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa”. - Laïi coù Bí-soâ laø chæ ngöôøi trong phaùp naøy. - Töï xin laø töï ñi xin vaät lieäu xaây döïng vaø nhaân coâng. - Phoøng nhoû laø phoøng vöøa ñuû dung chöùa boán oai nghi. - Laøm laø töï mình laøm hay baûo ngöôøi khaùc laøm. Khoâng coù thí chuû laø khoâng coù nam, nöõ, baùn-traïch-ca-laøm thí chuû. Vì mình maø laøm laø vì töï thaân thì phaûi laøm ñuùng löôïng. Ñuùng löôïng laø daøi möôøi hai gang tay cuûa Phaät, Phaät laø baäc ñaïo sö neân moät gang tay cuûa Phaät baèng ba gang tay cuûa ngöôøi thöôøng, möôøi hai gang tay cuûa Phaät baèng möôøi taùm khuyûu tay cuûa ngöôøi thöôøng; roäng baûy gang tay cuûa phaät baèng möôøi khuyûu tay röõõi cuûa ngöôøi thöôøng. Bí-soâ naøy laø chæ cho Bí-soâ laøm phoøng. Neân ñöa chuùng Bí-soâ ñeán xen xeùt choã xaây caát laø neáu khoâng töï quan saùt tröôùc thì khoâng neân ñöa caùc b ñeán. Neáu töï xem xeùt thaáy choã laøm phoøng coù oå kieán, oå moái, raén, boø caïp, truøng... thì goïi laø choã baát tònh, phaùp khoâng neân caàu xin. Neáu choã ñaõ thanh tònh thì keá xeùt xem coù gaàn choã gia toäc cuûa vua hoaëc mieáu thôø trôøi, hoaëc nhaø tröôûng giaû, nhaø ngoaïi ñaïo, chuøa Bí-soâ ni... hoaëc choã coù caây to quyù hieám thì goïi laø choã coù tranh chaáp, khoâng ñuùng phaùp khoâng neân caàu xin. Neáu choã khoâng coù hoaïn naïn naøy thì keá phaûi xeùt xem boán phía döôi cho ñeán moät taàm coù theå ñi laïi deã daøng khoâng. Neáu choã coù soâng coù gieáng hoaëc gaëp söôøn nuùi doác vaø haàm hoá thì goïi laø choã khoâng coù tieán thuù, phaùp khoâng neân caàu xin. Neáu choã thanh tònh, khoâng coù tranh chaáp, coù tieán thuù thì Bí-soâ naøy trôû veà chuøa traûi toïa cuï, ñaùnh kieàn chuøy baïch chuùng, chuùng nhoùm hoïp roài lieàn ôû trong chuùng côûi boû giaøy deùp, tròch y baøy vai phaûi kính leã theo thöù töï lôùn nhoû roài ñeán tröôùc vò Thöôïng

toïa quyø goái chaép tay baïch raèng: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con laø Bí-soâ teân , muoán xaáy caát phoøng nhoû, con ñaõ xem xeùt choã caây caát thanh tònh nhö phaùp roài. Con nay muoán ôû choã thanh tònh nhö phaùp ñoù xaây caát phoøng nhoû cuùi xin Taêng cho pheùp. Cuùi xin Taêng cho pheùp con Bí-soâ teân , ñöôïc xaây caát phoøng nhoû ôû choã thanh tònh nhö phaùp ñoù. Xin thöông xoùt chaáp thhuaän (3 laàn)”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ

khoâng neân tin lieàn lôøi Bí-soâ naøy noùi maø khoâng ñeán xem xeùt laïi. Caùc Bí-soâ neân cuùng nhau ñeán xem xeùt hoaëc Taêng sai moät hay nhieàu Bí-soâ ñang tin ñeán xem xeùt choã xaây caát ñoù. Neáu choã aáy khoâng thanh tònh, coù tranh chaáp, khoâng coù tieán thuù thì khoâng neân cho laøm. Neáu choã aáy thanh tinh, khoâng coù caùc naïn thì neân trôû veà chuøa baùo laïi, nhö phaùp nhoùm chuùng roài ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa baïch raèng: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, choã maø Bí-soâ teân , muoán xaây caát, chuùng con ñeán xem xeùt thaáy laø choã thanh tònh, khoâng coù caùc naïn. Taêng neân bieát thôøi”. Keá sai moät Bí-soâ baïch yeát ma nhö sau: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ naøy teân , muoán xaây caát phoøng nhoû, ñaõ ôû choã ñoù xem xeùt thaáy laø thanh tònh. Bí-soâ naøy ñoái vôùi vieäc xaây caát ñeàu ñuùng phaùp thanh tònh, nay ñeán trong Taêng xin cho pheùp. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng nay cho pheùp Bí-soâ naøy ôû choã thanh tònh ñuùng phaùp ñoù xaây caát phoøng nhoû. Baïch nhö vaäy. “Keá baïch yeát ma chuaån theo lôøi taùc baïch maø laøm, neáu Bí-soâ ñöôïc Taêng cho pheùp roài thì ñöôïc tuøy yù xaây caát, khoâng coù gì nghi hoaëc. Taêng-giaø-phaït-thi-sa laø phaïm toäi naøy phaûi nöông nôùi taêng maø ñöôïc tröø dieät, cuõng nöông nôi Taêng maø ñöôïc xuaát toäi, khoâng phaûi nöông ai khaùc. Voâ taøn vaø Höõu taøn nhö trong giôùi tröôùc coù noùi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ôû choã khoâng thanh tònh, coù tranh chaáp, choã khoâng coù tieán thuù, töï mình laøm hay baûo ngöôøi laøm phoøng nhoû ôû trong ba ñieàu keå treân heã coù phaïm moät loãi naøo ñeàu phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Taêng khoâng thuaän cho laøm maø vaãn laøm cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Laøm quaù löôïng cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Phaïm ñuû caû ba loãi keå treân môùi phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ ñeán choã caùc Bí-soâ khaùc noùi raèng: “Thaày neân vì toâi caàu xin Taêng chaáp thuaän cho ôû choã khoâng coù tranh chaáp, choã coù tieán thuù ñöôïc xaây caát phoøng nhoû, chôù ñeå cho xaây caát qua löôïng”. Neáu Bí-soâ kia xaây caát phoøng nhoû ôû choã coù tranh chaáp hoaëc choã khoâng coù tieán thuù hoaëc Taêng khoâng cho pheùp hoaëc laøm quaù löôïng thì Bí-soâ xaây caát kia phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu phaïm ñuû caùc loãi keå treân thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi- sa. Neáu Bí-soâ ñeán choã Bí-soâ xaây caát noùi raèng: “Thaày laøm phoøng raát ñeïp khoâng coù traùi vôùi lôøi toâi noùi, neáu coù thieáu vaät tö toâi seõ cung caáp”. Neáu ôû choã coù tranh chaáp, choã khoâng coù tieán thuù hoaëc Taêng khoâng cho pheùp hoaëc laøm quaù löôïng thì caû hai ñeàu phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu phaïm ñuû caùc loãi keå treân thì caû hai ñeàu phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soââ ñeán choã Bí-soâ xaây caát noùi raèng: “Thaày laøm phoøng naøy khoâng toát, traùi vôùi lôøi toâi ñaõ noùi, neáu thieáu vaät tö toâi

seõ khoâng cung caáp”. Bí-soâ xaây caát phaïm

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 12 175

toäi nhö treân coøn Bí-soâ ñeán noùi kia khoâng phaïm. Neáu phoøng xaù ñaõ thaønh roài hoaëc thoï duïng phoøng cuõ hoaëc söûa laïi phoøng cuõ thì khoâng phaïm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy: XAÂY CAÁT CHUØA LÔÙN Phaät ôû vöôøn Kieàu-thieåm-tyø Cuø-sö-la, luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ ñeán ôû chuøa cuûa ngöôøi khaùc thöôøng hay cheâ traùch naøy noï, nhö Nan-ñaø noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: “Haõy nhìn xem noùc chuøa naøy nghieâng ñoå, töôøng vaùch xieâu veïo gioáng nhö nhaø cuûa voi ôû, khoâng theå ôû laâu”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “Caùc cuï thoï ñeán ôû chuøa cuûa ngöôøi khaùc ñaõ caát saún, khoâng toán coâng söùc saép ñaët moät vieân ñaù ñeå xaây caát, laïi con cheâ traùch naøy noï”. Luïc chuùng nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta bò caùc vò Haéc-baùt khinh khi, chuùng ta neân caát rieâng chuøa khaùc ñeå ôû, ñöøng ñeå caùc vò Haéc-baùt gaïêp nhau lieàn noùi naøy noï. Neáu chuùng ta ñeàu laø ngöôøi xaây caát, caùc vò Haéc-baùt thaáy choã hôû naøy seõ noùi raèng: luïc chuùng Bí-soâ ñeàu laø ngöôøi xaây caát gioáng nhö ngöôøi laøm coâng, khieán chuùng ta khi khaát thöïc seõ bò ngöôøi khinh khi. Chuùng ta neân ôû trong chuùng môøi moät ngöôøi thoâng minh lôïi trí, kheùo bieát cô nghi, noùi tuy ít maø ñöôïc nhieàu taøi thí. Chuùng ta neân môøi ai laøm ngöôøi thoï söï?”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Theo toâi cuï thoï Xieån-ñaø laø ngöôøi thoâng minh lôïi trí, kheùo bieát cô nghi, chuùng ta neân cuøng ñeán thænh”. Luïc chuùng lieàn cuøng ñeán choã Xieån-ñaøø noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, (keå laïi söï vieäc nhö trong ñoaïn vaên treân), chuùng toâi thaáy chæ coù cuï thoï laø ngöôøi thoâng minh lôïi trí, kheùo bieát cô nghi coù theå laøm tri söï”. Xieån-ñaø nghe roài noùi raèng: “Laønh thay, ñaây laø ñaïi phöôùc ñieàn, minh ngöôøi ñeàu ñöôïc lôïi. Ñeå khoûi traùi yù chuùng, toâi cuõng ñoàng tuøy hæ”. Sau ñoù Xieån-ñaø vaøo phoøng ngoài kieát giaø suy nghó: “Ta neân duøng phöông tieän gì ñeå xaây caát truù xöù lôùn cho taêng?. Trong theâ gian naøy taát caû ngöôøi trôøi ñeàu sanh loøng tín kính Theá Toân, coøn ñoái vôùi caùc Bí-soâ khaùc thì coù gia ñình tín kính cuï thoï A-thaän-nhaõ Kieàu-traàn-nhö, gia ñình tín kính cuï thoï Maõ Thaéng, gia ñình tín kính cuï thoï Baït-ñaø-la… cho ñeán gia ñình tín kính cuï thoï Xaù-lôïi-töû, gia ñình tin kính cuï thoï Muïc-kieàn-lieân, noùi chung taát caû Bí-soââ ñeàu coù thí chuû sanh loøng tín kính, ta thì laïi khoâng coù thí chuû naøo thì döïa vaøo ai ñeå xaây caát chuøa lôùn cho Taêng. ÔÛ trong thaønh naøy coù moät Baø-la-moân giaøu coù nhieàu cuûa caûi nhöng taùnh voán keo kieät, neáu ta giaùo hoùa ñöôïc ngöôøi naøy khieán sanh loøng tín kính thì coù theå xaây caát chuøa lôùn cho Taêng”. Nghó theá roài, saùng sôùm hoâm sau, Xieån-ñaøø ñaép y mang baùt vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc, ôû moät vaøi nhaø nhaän ñöôïc ít buùn khoâ

176 BOÄ LUAÄT 7

roài ñeán tröôùc cöûa ngoû cuûa Baø-la-moân keo kieät, muoán vaøo trong nhöng ngöôøi giöõ cöûa khoâng cho vaøo noùi laø nhaø naøy khoâng theå vaøo ñöôïc. Xieån-ñaø noùi: "Theá Toân noùi Bí-soâ khaát thöïc Chæ-traùnh naêm nhaø: Moät laø nhaø xöôùng ca, hai laø nhaø daâm nöõ, ba laø nhaø naáu röôïu, boán laø nhaø Chieân-ñoà La, naêm laø nhaø vöông gia. Nhaø naøy ñaâu coù thuoäc trong naêm nhaø ñoù". Ngöôøi giöõ cöûa noùi: "Phaùp sö noùi ñuøa roài, nhaø naøy tuy khoâng thuoäc trong naêm nhaø ñoù, nhöng nhaø Baø-la-moân naøy Phaùp sö khoâng theå vaøo ñöôïc". Xieån-ñaøø nghe roài suy nghó: "Muoán caàm vaït aùo coøn khoâng cho tôùi gaàn, huoáng chi laø mong caàu vieäc khaùc, caøng khoâng theå ñöôïc". Cuõng trong luùc aáy, nhaø moät tröôûng giaû ôû gaàn ñoù vöøa sanh moät haøi nhi ñang môû tieäc aên möøng coù ca muùa vaø taáu nhaïc, ngöôøi giöõ cöûa vì ham coi vuõ nhaïc neân qua nhaø ñoù xem, Xieån-ñaø thöøa dòp ñoù leùn vaøo trong nhaø. Vò Baø-la-moân töø xa troâng thaáy Xieån-ñaø oai nghi töôøng töï nhö ngöôøi lìa duïc neân caát tieáng chaøo hoûi vaø môøi ngoài. Xieån-ñaø khoâng ngoài xuoáng lieàn theo lôøi môøi maø noùi vôùi Baø-la-moân: "Toâi theo thöù lôùp ñeán maáy nhaø khaát thöïc ñöôïc ít buùn khoâ muoán nhôø thí chuû raây giuøm". Baø-la-moân lieàn baûo ngöôøi haàu raây, luùc ngöôøi haàu ñang raây Xieàn-ñaø chaêm chuù nhìn buùn ñaõ raây, Baø-la-moân thaáy vaäy lieàn hoûi: "Ñaïi ñöùc nhìn caùi gì?", ñaùp: "Toâi nhìn xem coù truøng hay khoâng, neáu coù truøng thì toâi khoâng neân duøng". Baø-la-moân hoûi: "Neáu coù truøng maø duøng thì coù loãi gì?", Xieån-ñaø ñaùp: "Theá Toân coù daïy ngöôøi saùt sanh neâu thöôøng quen laøm thì khi thaân hoaïi maïng chung seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc chòu caùc khoå naõo, duø ñöôïc laøm ngöôøi cuõng nhieàu bònh vaø cheát yeåu". Xieån-ñaø voân thoâng ba taïng coù bieän taøi voâ ngaïi, kheùo hay thuyeát phaùp lieàn nhôn cô hoäi naøy thuyeát phaùp yeáu cho Baø-la-moân nghe, noùi veà möôøi aùc nghieäp ñaïo. Baø-la-moân nghe xong khôûi taâm tín kính beøn vaøo trong nhaø ñem thöùc aên thöôïng dieäu ra cuùng döôøng cho Xieån-ñaø. Xieån- ñaø lieàn suy nghó: "Ta thöôøng nghe noùi noài baèng caây thì chæ naáu coù moät laàn, neáu ta thoï böûa aên naøy thì ñaây laø böûa aên ñaàu tieân cuõng laø böûa aên sau cuøng". Nghó roài lieàn noùi vôùi Baø-la-moân: "Toâi ñaõ nhaän ñöôïc buùn khoâ cuûa ngöôøi khaùc cuùng roài, ñaâu theå boû thöùc aên ñaõ nhaän ñöôïc naøy ñeå thoï thöùc aên ngon cuûa hieàn thuû". Baø-la-moân noùi: Theo phaùp cuûa doøng hoï toâi neáu tröôùc ñaõ nhaän ñöôïc thöùc aên dôû, sau gaëp ñöôïc thöùc aên ngon, neáu boû thöùc aên dôû ñaõ nhaän ñöôïc cuõng khoâng coù loãi gì". Xieån-ñaø noùi: "Phaùp cuûa doøng hoï Baø-la-moân khoâng coù trì giôùi haïnh neân tuøy yù ra laøm, coøn phaùp cuûa chuùng toâi coù thoï giôùi phaåm, ñaõ thoï nhaän cuûa tín thí thì khoâng ñöôïc boû". Baø-la-moân nghe roài caøng taêng theâm loøng tín kính, Xieån-ñaø noùi xong lieàn caùo töø ra veà, Baø-la-moân naøy noùi: "Ñaïi ñöùc haèng ngaøy qua böôùc ñeán nhaø toâi". Xieån-ñaø noùi: "Toâi raát muoân haèng ngaøy ñeán gaëp oâng,

nhöng ngöôøi giöõ cöûa cuûa oâng nhö teân giöõ nguïc baïo aùc khoâng cho toâi vaøo". Baø-la-moân nghe roài lieàn keâu ngöôøi giöõ cöûa baûo raèng: "Töø nay neáu thaáy

phaùp sö ñeán khoâng ñöôïc ngaên trôû". Luùc ñoù Xieån-ñaø suy nghó: "Neáu caùc vò Haéc-baùt khaùc ñeán ñöôïc vaøo nhaø Baø-la-moân naøy thì do khoâng bieát cô nghi seõ laøm cho thí chuû naøy maát loøng tin ñoái vôùi ta. Ta phaûi tìm caùch ngaên chaän hoï, khoâng ñeå cho hoï vaøo ñöôïc nhaø naøy". Nghó roài lieàn noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: "Ngöôi coù bieát chaêng, Baø-la-moân naøy coù ñaïi nhôn duyeân vôùi toâi neân môùi sanh loøng tín kính", ngöôøi giöõ cöûa noùi: "Toâi bieát", Xieån-ñaø lieàn noùi: "Cho neân ngöôi khoâng ñöôïc ñeå cho caùc vò Haéc-baùt khaùc vaøo trong nhaø naøy. Neáu ngöôi cho hoï vaøo ta seõ phaït ñoøn ngöôi vaø noùi vôùi chuû ñoåi ngöôøi khaùc thay ngöôi". Ngöôøi giöõ cöûa noùi: "Thaày vaøo trong nhaø naøy khoâng phaûi laø ñieàu toâi muoán, haù ngöôøi khaùc coù theå vaøo ñöôïc hay sao? xin thaày chôù lo". Töø ñoù Xieån-ñaø thöôøng lui tôùi nhaø naøy noùi dieäu phaùp cho vôï choàng Baø-la-moân naøy nghe khieán hoï thoï trì tam quy vaø naêm hoïc xöù. Cuõng töø ñoù Baø-la-moân naøy heã trong nhaø coù gì ñeàu ñem ra cuùng döôøng cho Xieån-ñaøø khoâng coøn boûn xeûn nhö tröôùc nöõa, nhöng Xieån-ñaø moät möïc khoâng thoï nhaän baát cöù vaät gì. Sau moät thôøi gian, Xieån-ñaø laïi ñeán thuyeát giaûng vaø khen ngôïi baûy phöôùc nghieäp höõu söï cho Baø-la-moân nghe, Baø-la-moân nghe roài hoan hæ noùi vôùi Xieån-ñaø: "Thaùnh giaû, nay toâi muoán tu phöôùc nghieäp höõu söï". Xieån-ñaøø noùi: "Hieàn thuû, thaät ñuùng luùc, tuøy yù oâng muoán", Baø-la-moân noùi: "Thaùnh giaû muoán toâi laøm vieäc phöôùc gì?". Xieån-ñaø noùi: "Hieàn thuû neân xaây caát truù xöù cho Taêng", Baø-la-moân nghe roài lieàn suy nghó: "ta töøng ñem cuûa caûi daâng cuùng nhöng Thanh giaû khoâng chòu thoï nhaän baát cöù vaät gì, nay vì Taêng maø thoï nhaän ñuû thaáy laø baäc thieåu duïc". Nghó roài lieàn sanh loøng tín kính gaáp boäi noùi raèng: "Thaùnh giaû, toâi coù raát nhieàu cuûa caûi muoán xaây caát truù xöù cho Taêng, nhöng taát caû ñaát ñai ñeàu thuoäc cuûa vua thì laøm sao xaây caát?". Xieån-ñaø noùi: "Hieàn thuû ñöøng lo, toâi seõ ñeán xin vua". Luùc ñoù Xieån-ñaø suy nghó: "Ta tröôùc phaûi tham thænh ai, vua hay ñaïi thaàn, phaùp tham thænh khoâng töø nôi nhaø vua maø töø nôi söù giaû". Nghó roài Xieån-ñaø lieàn ñeán nhaø vò Ñaïi thaàn tham thænh, Ñaïi thaàn hoûi: "Thaùnh giaû ñeán coù chuyeän gì?", Xieån-ñaø noùi: "Hieän coù moät Baø-la-moân muoán xaây caát truù xöù cho Taêng, nhöng ñaát ñai thuoäc cuûa vua khoâng laøm sao xaây caát ñöôïc. Toâi vì vieäc naøy ñeán ñaây daùm mong oâng taâu leân vua, raát mong oâng töø bi giuùp cho vieäc naøy ñöôïc thaønh töïu". Ñaïi thaàn noùi: "Thaùnh giaû, khi naøo nhaø vua raûnh roãi, toâi seõ keâu goïi Thaùnh giaû". Sau ñoù vaøo moät ngaøy nhaø vua raûnh roãi, Ñaïi thaàn lieàn baûo moät ngöôøi ñi goïi Thaùnh giaû Xieån-ñaø ñeán. Ngöôøi naøy vaâng lôøi ñi goïi Xieån-ñaø, khi ñeán cöûa cung Xieån-ñaøø baûo

178 BOÄ LUAÄT 7

ngöôøi giöõ cöûa: "OÂng haøy vaøo taâu vua Bí-soâ Xieån-ñaø hieän ñang ñöùng ngoaøi cöûa xin ñöôïc vaøo yeát kieán". Vua lieàn cho goïi vaøo, vaøo ñeán tröôùc vua chuù nguyeän cho vua roài ngoài moät beân, vò ñaïi thaàn taâu vua: "Ñaây laø phaùp sö Xieån-ñaø, ñeä töû cuûa Phaät Thích Ca, boû tuïc xuaát gia thoâng suoát ba taïng ñöôïc bieän taøi voâ ngaïi, coù ñaïi phöôùc ñöùc...". Vua nghe roài lieàn hoûi: "Thaùnh

giaû nhôn vieäc gì ñeán?", Xieån-ñaø noùi: "Ñaïi vöông, coù moät Baø- la-moân... nhö trong ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu raát mong ñaïi vöông giuùp ñôõ". Vua noùi: "Thaùnh giaû muoán xaây caát nôi naøo tuøy yù, neáu thích nôi naøy thì cöù laøm taêng vieân, ta seõ ra ngoaøi, nhöng chaéc laø Thaùnh giaû khoâng laøm nhö theá. Vaäy thì tröø cung vua ra, Thaùnh giaû thaáy nôi naøo thích hôïp thì cöù xaây caát truù xöù cho Taêng". Xieån-ñaø chuù nguyeän cho vua roài caùo töø ra veà, veà ñeán truù xöù noùi vôùi luïc chuùng: "Caùc vò tuøy hæ, nhaø vua ñaõ cho pheùp tröø cung vua ra, neáu thaáy nôi naøo thích hôïp thì cöù xaây caát truù xöù cho Taêng". Luïc chuùng nghe roài lieàn cuøng nhau ñeán nhaø Baø-la-moân noùi raèng: "Hieàn thuû, nhaø vua ñaõ cho pheùp... nhö trong ñoaïn vaên treân. Nay Hieàn thuû neân ñöa tieàn taøi cho chuùng toâi ñeå lo xaây caát". Sau khi nhaän ñöôïc tieàn taøi roài, luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Chuùng ta neân xaây caát Tyø-ha-la ôû choã naøo thích hôïp?", moät ngöôøi noùi raèng: "Töø Kieàu-thieåm-tyø ngoù veà phía vöôøn Cuø-sö- la, trong ñaây coù moät caây ñaïi thoï to cao taøng roäng, hình daùng raát khaû aùi. Coù moät Baø-la-moân thöôøng ôû döôùi taøng caây naøy daïy hoïc cho naêm traêm ñoàng töû, moãi khi coù Bí-soâ ñi ngang qua ñaùm hoïc troø naøy thöôøng choïc gheïo noùi raèng: Bí-soâ naøy laø ngöôøi xin aên thöù nhaát, Bí-soâ naøy laø ngöôøi aên xin thöù hai... môû baùt ra thoï nhaän nhieàu thöùc aên. Chuùng thöôøng khinh cöôøi choïc gheïo chuùng ta, nay chuùng ta neân xuùc naõo hoï laïi, chaët boû caây ñaïi thoï roài xaây caát truù xöù taêng ôû choã ñoù". Sau khi baøn xong, luïc chuùng lieàn ñeán khu lao ñoâng ñeå thueâ möôùn naêm traêm nhaân coâng, sau khi thoûa thuaän giaù caû xong lieàn daãn caùc nhaân coâng naøy veà chuøa, caùc nhaân coâng noùi: "Thaùnh giaû haõy chæ cho chuùng toâi choã xaây caát", luïc chuùng noùi: "AÊn saùng xong haõy noùi". AÊn xong caùc nhaân coâng laïi hoûi xaây caát ôû ñaâu, luïc chuùng laïi noùi: "Haõy laáy daàu thoa boùp chaân laùt nöõa seõ laøm". Nhö theá ñeán chieàu toái caùc nhaân coâng ñoøi tieàn, luïc chuùng noùi: "Ñeán giôø phaûi lao ñoäng naëng, laøm xong ñeán choã toâi laáy tieàn", caùc nhaân coâng noùi: "Thaùnh giaû baûo chuùng toâi laøm vieäc, haù laïi khoâng laøm hay sao?". Xieån-ñaø baûo caùc nhaân coâng mang theo buùa rìu roài daãn ñeán choã caây ñaïi thoï noùi raèng: "Haõy chaët caây ñaïi thoï naøy", caùc nhaân coâng noùi: "Caây ñaïi thoï naøy cao to huøng vó, chuùng toâi khoâng coù hai ñaàu neân khoâng daùm chaët". Xieån-ñaø noùi: "Nhaø vua ñaõ cho pheùp tröø cung vua ra, neáu thaáy nôi naøo thích hôïp thì ñöôïc tuøy yù xaây caât truù xöù cho Taêng, nay ta muoán chaët boû ñeå xaây caát taïi sao caùc

ngöôi khoâng chaët?". Caùc nhaân coâng nghe roài cuøng nhau baøn baïc: "Chuùng ta chaët caây, neáu coù bò phaït toäi thì luïc chuùng seõ chòu". Baøn xong lieàn cuøng chaët boû caây ñaïi thoï, cöa ñaún ra thaønh töøng khuùc, roài ñaøo caû goác reã, sau ñoù san baèng ñaép ñaát laøm neàn moùng, taát caû laøm xong chæ trong moät ñeâm. Luùc ñoù luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Choã naøy seõ caát chuøa cho Taêng, choã kia caát Höông ñieän cho Phaät Theá Toân, choã kia xaây cöûa laàu, choã kia xaây oân thaát, choã kia xaây tònh truø, choã kia xaây phoõng tónh löï, choã kia xaây phoøng

khaùn bònh…”. Luïc chuùng Bí-soâ saép ñaët ñaâu ñaáy xong roài cuøng boû ñi. Saùng hoâm sau theo nhö thöôøng leä, hoïc troø cuûa vò Baø-la-moân ngöôøi tôùi phieân ñeán choã caây ñaïi thoï queùt doïn saïch seõ, khi ñeán nôi thì khoâng thaáy caây ñaïi thoï ôû ñoù nöõa. Ngöôøi hoïc troø naøy lieàn voäi chaïy ñeán baùo cho thaày bieát laø caây ñaïi khoâng coøn ôû choã ñoù nöõa, caùc hoïc troù khaùc nghe roài lieàn cuøng cheá gieãu ngöôøi hoïc troø naøy: “Ngöôøi baïn naøy nhaát ñònh ngaøy hoâm qua ñaõ aên côm vôùi giaám neân khi noùng xoâng leân maét, khoâng troâng thaáy caây ñaïi thoï maø thoâi”. Vò thaày Baø-la-moân lieàn sai moät hoïc troø caän söï ñeán xem xeùt thaät hö, ngöôøi hoïc troø khi ñeán nôi quaû thaät laø caây ñaïi thoï khoâng coøn nöõa, lieàn voäi chaïy veà baùo laïi. Vò thaày nghe roài lieàn cuøng naêm traêm hoïc troø ñeán choã caây ñaïi thoï xem cho roõ, trong soá hoïc troø coù ngöôøi nhôù nghó noùi raèng: “Ñaây laø nôi thaày thöôøng giaûng daïy cho chuùng ta, ñaây laø nôi chuùng ta ñaõ cuøng nhau hoïc taäp”. Caùc hoïc troø cuõng cuøng chung moät yù nghó nhö vaäy neân ñöùng im laëng daùng veû öu saàu. Luùc ñoù coù moät ngöôøi ñi ngang qua thaáy vaäy hoûi raèng: “Vì sao caùc vò saàu naõo nhö vaäy?”, vò thaày Baø-la-moân noùi: “Choã naøy tröôùc ñaây coù moät caây ñaïi thoï hình daùng thuø thaéng, cao to huøng vó, boãng nhieân trong ñeâm qua coù ai ñaõ chaët boû maát roài”. Ngöôøi aáy noùi: “Chieàu toái hoâm qua, toâi thaáy luïc chuùng Bí-soâ daãn caùc nhaân coâng vaø mang raát nhieàu buùa rìu, haù chaúng phaûi hoï ñaõ chaët boû caây naøy hay sao?”. Vò thaày nghe roài loä veû öu saàu, vöøa luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ ñeán thaáy vaäy lieàn hoûi vò thaày Baø-la-moân: “Tieân sinh vì sao loä veû öu saàu nhö vaäy?”, vò thaày Baø-la-moân noùi: “Thaùnh giaû, choã naøy tröôùc ñaây coù caây ñaïi thoï hình daùng thuø thaéng, cao to huøng vó, khoâng bieát vì sao ñeâm qua bò chaët maát roài”. Luïc chuùng nghe roài cöôøi lôùn, vò thaày Baø-la-moân lieàn hoûi: “Phaûi chaêng chính caùc vò ñaõ chaët caây naøy?”, luïc chuùng noùi: “Chính laø chuùng toâi coá yù muoán naõo loaïn caùc vò, haù oâng khoâng nhôù hoïc troø cuûa oâng ñaõ töøng duøng lôøi cheá gieãu ñuøa côït chuùng toâi sao?. Hoï noùi ñaây laø ngöôøi aên xin thöù nhaát, ñaây laø ngöôøi aên xin thöù hai…, môû tuùi baùt ra thaáy chöùa ñaày nhöõng thöùc aên xin”. Vò thaày Baø-la-moân noùi: “Sa moân Thích töû coâ chaáp oâm giöõ oaùn haän trong loøng”, noùi roài cuøng nhau traùch maéng luïc chuùng Bí-soâ: “Haïng ngöôøi nhö vaäy laø töï thieâu ñoát

chaùnh phaùp, maát haïnh sa moân. Caây ñaïi thoï hình daùng thuø thaéng, cao to huøng vó laïi voâ côù chaët boû”. Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ… nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ xaây caát chuøa lôùn, coù thí chuû ñöùng ra laøm, Bí-soâ naøy phaûi ñöa chuùng Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát ñoù. Caùc Bí-soâ kia phaûi ñeán xem xeùt choã xaây caát ñoù coù phaûi laø choã tònh ñuùng phaùp, choã khoâng coù tranh chaáp, choã coù tieán thuù hay khoâng. Neáu Bí-soâ naøy ôû choã khoâng thanh tònh ñuùng phaùp, choã coù tranh chaáp, choã khoâng coù tieán thuù maø xaây caát chuøa lôùn, coù thí chuû ñöùng ra laøm, cuõng khoâng ñöa chuùng Bí-soâ ñeán xem xeùt choã xaây caát thì

Bí-soâ naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho luïc chuùng. Xaây caát chuøa lôùn, noùi lôùn coù hai nghóa: Moät laø thí chuû ñöùng ra laøm cuùng thí nhieàu taøi vaät, hai laø chuøa xaây vôùi dieän tích lôùn. Trong giôùi naøy chöõ lôùn chæ cho thí chuû ñöùng ra laøm cuùng thí nhieàu taøi vaät. Choã xaây caát chuøa laø nôi dung chöùa ñöôïc boán oai nghi. Coù thí chuû ñöùng ra laøm laø chæ cho nam, nöõ, baùn-traïch-ca-laøm thí chuû. Laøm cho Taêng laø laøm cho Phaät vaø chuùng taêng ôû. Phaûi ñöa chuùng Bí-soâ ñeán xem xeùt laø döa caùc Bí-soâ ñeán xem choã xaây caát coù thanh tinh ñuùng phaùp, khoâng coù tranh chaáp vaø laø choã coù tieán thuù hay khoâng roài trôû veà baïch laïi cho chuùng taêng bieát ñeå xin Taêng baïch nhò yeát ma cho pheùp xaây caát. Töôùng phaïm nheï naëng, moät hay hai Bí-soâ cuøng laøm cho ñeán si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch thì khoâng phaïm gioáng nhö trong giôùi treân ñaõ noùi.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 13
181

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 13

Hoïc Xöù Thöù Taùm: VU BAÙNG KHOÂNG CAÊN CÖÙ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Vöông Xaù trong vöôøn Truùc Laâm gaàn ao Yeát-lan-ñaïc-ca , luùc ñoù trong nöôùc Ba-ba coù moät ñaïi thaàn traùng só teân laø Thaéng Quaân giaøu coù nhieàu cuûa caûi, thoï duïng ñaày ñuû, taøi saûn ñaõ coù nhieàu nhö Tyø sa moân thieân vöông. Tuy khoâng thuoäc doøng toäc vua nhöng traùng só naøy ñaõ laøm phaùp quaùn ñaûnh ñeå leân ngoâi vua, con gaùi trong doøng hoï Thaéng ñöôïc choïn laøm vöông phi cuøng soáng raát vui veû haïnh phuùc. Traûi qua moät thôøi gian khaù laâu vöông phi vaãn chöa coù tin vui neân nhaø vua phaûi caàu ñaûo Thaàn kyø, ñi khaép caùc thieân mieáu caàu con mong coù ngöôøi keá töï nhöng khoâng ñöôïc toaïi nguyeän. Ngöôøi theá gian cho raèng neáu do caàu con maø ñöôïc con laø ñieàu hö voïng, vì neáu laø thaät thì ai naáy ñeàu coù theå coù ngaøn ngöôøi con nhö Chuyeån luaân vöông. Treân thaät teá phaûi do ba vieäc hoäi hoïp ñaày ñuû môùi coù con: Moät laø do cha meï giao hôïp, hai laø thaân ngöôøi meï thanh tònh öùng hôïp cho vieäc coù thai, ba laø thöïc höông (thaân trung aám) hieän tieàn. Vua Thaéng Quaân khi hoäi ñuû ba nghieäp duyeân treân thì coù moät vò trôøi töø coõi trôøi Thaéng dieäu gaù vaøo thai cuûa Vöông phi, ñaây laø laàn thoï sanh sau cuøng cuûa vò trôøi naøy ñeå vui tu thaéng haïnh, coù taùnh giaûi thoaùt thuù höôùng Nieát-baøn, nhaøm lìa sanh töû ôû trong Tam Höõu (ba coõi) khoâng coøn öa thích. Neáu thai nhi laø Nöõ thì thoâng tueä coù naêm trí sai bieät nhö trong caùc giôùi treân coù noùi, cho ñeán caâu neáu thai nhi laø nam thì naèm beân hoâng höõu cuûa ngöôøi meï. Luùc ñoù Vöông phi vui möøng taâu vôùi vua raèng: "Ñaïi vöông bieát chaêng, thieáp nay ñaõ mang thai sau naøy seõ laøm raïng rôõ toâng toäc. Thai naèm ôû beân hoâng höõu nhaát ñònh laø con trai", vua nghe roài vui möøng noùi raèng: "Töø laâu nay ta luoân nghó ñeán vieäc coù ngöôøi keá töï laøm höng thaïnh toå nghieäp cuûa ta.

Ta nuoâi lôùn hoaøi baûo naøy cuoái cuøng cuõng ñöôïc baùo ñaùp, ta nay neân laøm nhieàu vieäc hueä thí caàu

182 BOÄ LUAÄT 7

phöôùc lôïi cho toâng thaân deå sau khi ta cheát, hoï seõ ca ngôïi teân ta, caàu nguyeän cho ta vaø cha meï ta sanh vaøo coõi naøo cuõng ñöôïc phöôùc ñöùc trang nghieâm". Nhaø vua lieàn cho Vöông phi ôû treân laàu cao tuøy theo thôøi tieát maø cung Caáp-ñaày ñuû, coù nöõ löông y lo vieäc thuoác thang vaø aên uoáng sao cho noùng laïnh ñieàu ñoä vaø ñuû caùc muøi vò. Vöông phi trang söùc nhöõng haït chaâu anh laïc treân ngöôøi nhö theå nöõ ôû coõi trôøi, thöôøng ôû treân giöôøng gheá chaân khoâng dính ñaát, maét khoâng nhìn saéc xaáu, tai khoâng nghe tieáng aùc. Traûi qua chín thaùng cöu mang, Vöông phi sanh haï moät trai dung maïo kyø daëc hôn ngöôøi neân ai naáy ñeàu yeâu meán. Traùn roäng, mi daøi, muõi cao, soáng thaúng, thaân coù maøu kim saéc, tay duoãi daøi quaù goái... neân moïi ngöôøi ñeàu khen ngôïi. Traûi qua hai möôi moát ngaøy vua tuï hoäi toân thaân, boàng haøi nhi ra maét toân thaân roài hoûi: "Haøi nhi naøy neân ñaët teân laø gì? töø luùc sanh chaùu ñaõ töï nhieân tònh khieát, chöa boàng ra khoûi giöôøng neäm thì khoâng chòu tieåu tieän hay ñaïi tieän". Moïi ngöôøi cuøng baøn luaän roài noùi: "Theo quoác phaùp neáu laø thieân nhieân tònh khieát thì goïi laø Thaät, haøi nhi naøy baåm chaát thanh tònh chöa boàng ra khoûi giuôøng neäm thì khoâng chòu tieåu tieän hay ñaïi tieän, tònh khieát hôn ngöôøi, laïi laø con cuûa Traùng Löïc ñaïi vöông neân ñaët teân cho haøi nhi laø Thaät-löïc-töû". Ngaøy Thaät-löïc-töû sanh coù naêm traêm traùng só ñoàng thôøi sanh con trai vaø theo gia toäc cuûa moãi ngöôøi maø ñaët teân. Luùc ñoù vua Thaéng Quaân trao thaùi töû cho taùm baø vuù nuoâi: Hai baø lo veà buù môùm, hai baø lo veà taû loùt, hai baø lo veà vieäc taém röûa, hai baø boàng aúm cuøng vui ñuøa. Nuoâi döôõng thaùi töû toaøn baèng söõa, laïc, ñeà hoà, thaïch maät... neân thaùi töû choùng lôùn nhö hoa sen troài leân maët nuôùc. Coù moät thaày töôùng soá thaáy thaùi töû naèm trong loøng nhuõ maãu lieàn suy nghó: "Haøi nhi naøy ñuû hai phöôùc ñieàn, neáu ngöôøi naøo cuùng döôøng ñöùa beù naøy seõ ñöôïc coâng ñöùc lôïi thuø thaéng". Nghó roài lieàn noùi vôùi nhuõ maãu: "Xin baø haõy töø bi cho toâi boàng ñöùa beù, toâi muoán ñöôïc tuøy tình cuùng döôøng trong choác laùt", nhuõ maãu noùi: "Ñoái vôùi ñöùa treû naøy quaû thaät toâi khoâng ñöôïc töï taïi, neáu oâng muoán ñöôïc nhö vaäy thì haõy ñeán taâu vua". Thaày töôùng soá lieàn ñeán choã vua taâu raèng: "Ñaïi vöông, thaùi töû laø phöôùc ñieàn thuø thaéng, neáu ngöôøi naøo cuùng döôøng trong choác laùt, ngöôøi aáy seõ ñöôïc coâng ñöùc lôïi thuø thaéng. Xin vua cho pheùp toâi ñöôïc cuùng döôøng trong choác laùt", Vua nghe roài lieàn noùi: "Ta cho oâng ñöôïc nhö yù muoán". Thaày töôùng soá boàng thaùi töû veà nhaø tröôùc taém röûa roài thoa höông thôm, duøng y toát boïc laáy thaân, keá duøng chaùo söõa ñuùt cho thaùi töû aên, cuùng döôøng xong roài boàng trao traû laïi cho vua. Thaùi töû daàn daàn khoân lôùn hoïc ñuû caùc moân thö, toaùn, thuû aán, kyû ngheä... thaûy ñeàu thoâng suoát. Theo phaùp cuûa chuûng toäc Saùt-ñeá- lôïi phaûi hoïc ñuû caùc moân côûi ngöïa, voi, xe, duøng binh khí, giaùo maùc, cung

teân vôùi caùc nghi baén cung sao cho tay chaân ñaït ñöôïc kyû xaûo; vì theá khoâng moân hoïc naøo thaùi töû ñeàu khoâng thoâng suoát. Naêm traêm ñoàng töû cuøng ngaøy sanh vôùi thaùi töû cuõng hoïc thoâng caùc moân hoïc nhö vaäy. Vua cha cho xaây caát ba cung ñieän hôïp theo ba muøa xuaân, haï, ñoâng coù ba hoa vieân vôùi ba loaïi theå nöõ thöông trung haø muïc ñích laøm cho thaùi töû ñöôïc vui veû. Moãi ngaøy naêm traêm ñoàng töû naøy ñeàu ñeán vui chôi cuøng thaùi töû, moät hoâm naêm traêm ñoàng töû naøy ruû nhau ra ngoaøi saên baén, do suoát ngaøy dong ruoãi maø khoâng thu hoaïch ñöôïc gì neânhoï ôû luoân trong röøng ñeå saùng hoâm sau saên baén tieáp, ñeán hoâm thöù ba thu hoaïch ñöôïc nhieàu môùi chòu trôû veà thì ñaõ chieàu toái. Caùc ñoàng töû naøy noùi vôùi nhau: “Trôøi ñaõ chieàu toái, khoâng theå ñeán tuï hoäi vôùi thaùi töû ñöôïc, ñôïi saùng mai chuùng ta haõy ñeán”. Vì ñaõ traûi qua ba ngaøy môùi gaëp laïi neân Thaùi töû hoûi: “Caùc baïn thöôøng ngaøy ñeán cuøng toâi vui chôi sao nay traûi qua ba ngaøy môùi ñeán?”. Caùc ñoàng töû ñaùp: “Chuùng toâi ra ngoaøi saên baén ñôïi thu hoaïch ñöôïc nhieàu môùi trôû veà”. Thaùi töû hoûi: “Saên baén laø theá naøo?”, ñaùp: “Saên baén laø gieát nhieàu höôu nai…”, laïi hoûi: “Nhöõng con thuù aáy aên uoáng thöù gì?”, ñaùp: “Chuùng aên coû uoáng nöôùc”, Thaùi töû nghe roài lieàn noùi: “Neáu nhö vaäy thì chuùng ñaâu coù laøm toån haïi cho ngöôøi, duyeân côù gì laïi gieát chuùng?”, caùc ñoàng töû noùi: “Khi thaáy chuùng bò gieát, taâm chuùng toâi vui thích”, Thaùi töû noùi: “Caùc baïn khoâng neân thaáy chuùng thoï khoå maø taâm sanh vui thích”. Naêm traêm ñoàng töû naøy nghe roài cuøng noùi vôùi nhau: “Do thaùi töû khoâng ñi saên baén neân môùi cheâ traùch chuùng ta, chuùng ta neân laøm cho thaùi töû cuøng ñi saên baén vôùi chuùng ta”. Baøn xong caùc ñoàng töû naøy lieàn ñeán taâu vôùi vua: “Ñaïi vöông, thaùi töû sanh tröôûng trong thaâm cung, neáu nöôùc beân ñòch keùo ñeán aét Thaùi töû seõ sanh sôï haõi. Sao Ñaïi vöông khoâng cho Thaùi töû ñi saên baén, neáu thöôøng ra ngoaøi ñi saên taâm seõ trôû neân duõng kieän, duø nöôùc beân ñòch keùo ñeán tình cuõng khoâng khieáp sôï”. Vua nghe roài lieàn baûo Thaùi töû: “Con neân ra ngoaøi thöû hoïc caùch saên baén”, Thaùi töû noùi: “Phuï vöông, con khoâng muoán ñi”, Vua noùi: “Con thuoäc chuûng toäc Saùt-ñeá-lôïi phaûi hoïc caùch duøng binh khí vaø caùch baén cung”. Thaùi töû khoâng daùm traùi lònh phuï vöông neân cuøng naêm traêm ñoàng töû ra ngoaøi saên baén, caùc ñoàng töû naøy cuøng noùi vôùi nhau: “Sau khi nhaø vua baêng haø, Thaùi töû seõ laøm vua, neáu nay chuùng ta heát loøng thöøa söï Thaùi töû, sau naøy loäc vò seõ taêng tröôûng”. Baøn xong lieàn noùi vôùi Thaùi töû: “Thaùi töû ñöùng ôû ñaây, chuùng toâi seõ xua ñuoåi baøy nai ñeán choã thaùi töû”, noùi roài hoï lieàn cuøng nhau bao vaây xua ñuoåi baày nai chaïy ñeán choã Thaùi töû, Thaùi töû töø xa troâng thaáy baày nai chaïy hoát hoaûng, thaân bò truùng teân haù mieäng maø chaïy lieàn suy nghó: “neáu coù ngöôøi naøo taâm khoâng töø bi, khoâng sôï ñôøi sau, ngöôøi aáy coøn khoâng

184 BOÄ LUAÄT 7

khôûi taâm ñoäc aùc vôùi nhöõng con nai naøy huoáng chi laø gieát cheát". Thaùi töû vì muoán baûo hoä nhöõng con nai kia neân töø xa baén ba muõi teân vaøo baày nai, moät muõi bay vaøo giöõa hai baép veá, moät muõi xuyeân saùt söøng nai, moät muõi caém phaäp xuoáng ñaát khoâng laøm toån thöông moät con nai naøo, khi baày nai chaïy ñeán choã Thaùi töû, Thaùi töû lieàn thaû ra cho chuùng maëc tình chaïy troán. Luùc ñoù naêm traêm ñoàng töû cuøng suy nghó: "Thaùi töû laâu nay taäp baén cung raát gioûi, nhaát ñònh seõ gieát nhieàu höõu nai", nhöng khi tuï hoïp ñeán choã Thaùi töû laïi khoâng thaáy gieát ñöõïc moät con naøo lieàn suy nghó: "Chaéc laø thaùi töû ñaõ ra lònh cho xe chôû höõu nai veà tröôùc roài", nghó roài lieàn hoûi Thaùi töû: "Höõu nai ñaõ gieát ñaâu heát roài", Thaùi töû noùi: "Chuùng kinh haõi chaïy taùn loaïn cô hoà muoán gieát toâi". Caùch choã Thaùi töû ñöùng khoâng xa coù moät ngöôøi giöõ vöôøn, ngöôøi naøy nghe Thaùi töû noùi nhö vaäy roài lieàn noùi vôùi naêm traêm ñoàng töû: "Vì sao caùc ngöôøi laïi ñeå cho ngöôøi khoâng coù taâm saùt haïi ñöùng giöõ ôû ñaây, muoán gieát heát baày nai ñaõ chaïy troán thì phaûi noi theo ñöôøng maø chuùng ñaõ chaïy". Naêm traêm ñoàng töû naøy nghe roài ñeàu noåi giaän cuøng noùi vôùi nhau: "Chuùng ta cöïc khoå khoâng naøi thaân theå thöông toån ñeå xua ñuoåi baày nai chaïy ñeán ñaây, sao Thaùi töû laïi thaû chuùng chaïy thoaùt chöù, thaät laø ñaùng cheát. Neáu chuùng ta gieát Thaùi töû thì nhaø vua cuõng seõ gieát chuùng ta, chi baèng boû maëc Thaùi töû ôû laïi ñaây". Thaùi töû nghe roài lieàn suy nghó: "Nhöõng ngöôøi baïn naøy xua ñuoåi baày nai chaïy ñeán choã ta laø ñeå cuøng vui chôi vôùi ta, vì ta khoâng gieát nai neân boû maëc ta ôû laïi trong röøng hoang naøy. Neáu sau naøy ta laøm vua ñoái vôùi nhöõng ngöôøi baïn naøy seõ laøm ñieàu khoâng Lôïi-ích". Sau khi trôû veà trong cung Thaùi töû ngoài choáng tay vaøo maù daùng veû öu saàu, khi caùc noäi nhôn ñeán Thaùi töû cuõng khoâng ñöa maét nhìn, thaáy vaäy caùc noäi nhôn naøy lieàn chaïy ñeán taâu vua: "Ñaïi vöông, khoâng hieåu taïi sao Thaùi töû thaáy chuùng toâi khoâng ñöa maét nhìn, chæ ngoài choáng tay vaøo maù daùng veû öu saàu". Vua nghe roài lieàn ñeán hoûi Thaùi töû: "Sao nay con laïi öu saàu khoâng vui?", Thaùi töû ñaùp: "Phuï vöông baûo con ñi saên baên laøm sao con khoâng öu saàu?", Vua hoûi: "Con thaät khoâng öa thích saên baén sao?", ñaùp: "Con thaät khoâng öa thích chuùt naøo", Vua noùi: "Neáu vaäy töø nay con ñöøng ñi saên baén nöõa". Luùc ñoù Thaùi töû suy nghó: "ÔÛ theá tuïc nhieàu naïn, caùc khoå böùc baùch thöôøng bò phieàn naõo troùi buoäc; xuaát gia nhaøn tònh suoát ñôøi thuaàn nhaát khoâng taïp, vieân maõn phaïm haïnh. Ta nay neân chaùnh tín töø boû nhaø ñeán choã khoâng nhaø, xa lìa traàn tuïc". Trong nöôùc Ba-ba coù luïc sö ngoaïi ñaïo ôû caùch Vöông thaønh khoâng xa, ñoù laø Boâ-thích-noa Ca-dieáp-ba-töû, Maïc-taéc-yeát-lôïi-cuø-xaù-leâ-töû, San-theä-di-tyø-thích-tri-töû, A-thò-ña-keâ-xaù-cam-baït-la-töû, Khöôùc-caâu-ña-ca-dieãn-na-töû, Ni-kieàn-ñaø-thaän-nhaõ-ñeâ-töû. Hoï khoâng phaûi laø nhöõng

baäc Nhaát thieát trí nhöng laïi kieâu maïn cho mình laø Nhaát thieát trí laøm cho moïi ngöôøi kính ngöôõng. Luùc ñoù Thaät-löïc-töû tìm ñeán choã luïc sö ngoaïi ñao,

tröôùc ñeán choã Boâ-thích-noa Ca-dieáp-ba-töû hoûi: “Phaùp lyù toâng chæ cuûa ñaïi sö laø gì, ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töû nhöõng gì, neáu sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?”. Vò ñaïi sö naøy ñaùp: “Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo seõ giaûng thuyeát nhö theá aáy: khoâng coù cho, khoâng coù nhaän, cuõng khoâng coù vieäc cuùng teá, khoâng coù thieän aùc haïnh, khoâng coù nghieäp nhôn duyeân, khoâng coù quaû dò thuïc, khoâng coù ñôøi naøy, khoâng coù ñôøi sau, khoâng coù cha, khoâng coù meï, cuõng khoâng coù höõu tình hoùa sanh trong coõi naøy; khoâng coù A-la-haùn chaùnh thuù chaùnh haïnh, ñôøi naøy ñôøi khaùc ôû trong hieän phaùp ñöôïc töï giaùc ngoä, chaùnh chöùng vieân maõn, töï bieát roõ raèng söï sanh ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taát caû ñeàu khoâng, ôû coõi naøy coù maïng soáng thì goïi laø sanh, thaân naøy maõn roài naêm ñaïi chia lìa laïi khoâng coù lyù sanh thì goïi laø töû. Luùc ñoù ñaát trôû veà ñaát, nöôùc trôû veà nöôùc, löûa trôû veà löûa, gioù trôû veà gioù, caùc caên trôû veà khoâng bò khieâng ñeán choã hoûa thieâu, sau khi thieâu xong chæ coøn laïi môù xöông taøn khoâng bieát gì nöõa. Keû ngu ngöôøi trí ñeàu ñoàng nhö vaäy, ngöôøi trao cho goïi laø Thí, ngöôøi nhaän laáy goïi laø Thoï, caùc hoïc thuyeát veà Coù ñeàu laø hö voïng”. Thaät-löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: “Vò ñaïi sö naøy noùi traùi vôùi chaùnh ñaïo, haønh theo taø ñaïo, gioáng nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sôi haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp”. Nghó roài noùi keä: “Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho laø phaûi Phaùp gì goïi phi phaùp?”. Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beøn boû ñi. Keá ñeán choã Maïc-taéc-yeát-lôïi-cuø-xaù-leâ-töû hoûi: “Phaùp lyù toâng chæ cuûa ñaïi sö laø gì, ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töõ nhöõng gì, neáu sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?”. Vò ñaïi sö naøy noùi: “Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo thì giaûng thuyeát nhö theá aáy: Taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø coù phieàn naõo, taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø bò phieàn naõo böùc baùch, taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø coù thanh tònh, taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø ñöôïc thanh tònh, taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø coù voâ tri, taát caû höõu tình khoâng nhôn khoâng duyeân maø heát voâ tri. Taát caû höõu tình khoâng coù löïc, khoâng coù sieâng naêng, khoâng coù duõng maõnh, khoâng coù taán tôùi, khoâng coù mình khoâng coù ngöôøi. Taát caû höõu tình loaøi coù maïng soáng khoâng coù

oai theá,ôû trong saùu loaøi chuùng sanh thöôøng thoï khoå laïc, vöôït qua nhöõng loaøi naøy thì khoâng”. Thaät-löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaïi sö naøy traùi vôùi chaùnh ñaïo haønh theo taø ñaïo nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sô haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp”. Nghó roài noùi keä: “Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho laø phaûi Phaùp gì goïi phi phaùp”. Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beøn boû ñi. Keá ñeán choã San-theä-di-tyø-thích-tri-töû hoûi: “Phaùp lyù toâng chæ cuûa Ñaïi sö laø gì, Ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töû nhöõng gì, sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?”. Vò Ñaïi sö

naøy noùi: “Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo thì giaûng thuyeát nhö theá aáy: Neáu töï gieát, baûo ngöôøi khaùc gieát; töï chaët, baûo ngöôøi khaùc chaët; töï naáu, baûo ngöôøi khaùc naáu; töï troäm, taø haïnh, voïng ngöõ, uoáng röôïu vaø daïy baûo ngöôøi khaùc laøm... cho ñeán khoeùt vaùch, môû khoùa, canh giöõ ñöôøng hieåm, caàm kieám luaân gieát haïi caùc loaøi, ôû treân ñaïi ñòa heã coù loaøi höõu tình naøo ñeàu chaët cheùm cho cheát, thòt gom thaønh ñoáng, ôû phía nam soâng Caêng-giaø ñaõ laøm nhöõng nghieäp aùc naøy; ngöôïc laïi ôû phía baéc soâng Caêng-giaø thì laïi thieát laäp phöôùc hoäi lôùn. Khoâng do duyeân côù naøy maø coù nhôn toäi phöôùc chieâu laáy quaû baùo toäi phöôùc; cuõng khoâng do boá thí, trì giôùi, thieåu duïc tri tuùc maø ñöôïc quaû ñôøi sau”. Thaät- löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaïi sö naøy traùi vôùi chaùnh ñaïo haønh theo taø ñaïo, nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sôï haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp”. Nghó roài lieàn noùi keä: “Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho laø phaûi Phaùp gì goïi phi phaùp”. Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beøn boû ñi. Keá tìm ñeân choã A-thò-ña-keâ-xaù-cam-baït-la-töû hoûi: “Phaùp lyù toâng chæ cuûa Ñaïi sö laø gì, Ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töû nhöõng gì, sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?”. Vò Ñaïi sö naøy ñaùp: “Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo thì giaûng thuyeát nhö theá aáy: Coù baûy vieäc thaân khoâng coù naêng taùc, khoâng coù sôû taùc, khoâng coù naêng bieán, khoâng coù sôû bieán, khoâng theå laøm toån haïi, theå cuûa noù coøn maõi. Ñoù laø Ñòa thaân, Thuûy thaân, Hoûa thaân, Phong thaân, Khoå thaân, Laïc thaân, Maïng thaân. Baûy thaân naøy tuï laïi moät choã nhö boù lau, vaän ñoäng chuyeån bieán khoâng laøm naõo haïi nhau, toäi phöôùc khoå vui cuõng khoâng töông quan nhau. Neáu coù ngöôøi chaët ñöùt ñaàu

ngöôøi naøy, ngöôøi kia cuõng khoâng thoáng khoå; ñao kieám coù xuyeân qua loã chaân loâng trong thaân cuûa ngöôøi naøy, cuõng khoâng toån ñeán taùnh maïng cuûa ngöôøi kia. Cho neân khoâng coù naêng saùt, sôû saùt; naêng vaán, sôû vaán; naêng öùc, sôû öùc. Trong boán phöông coù moät vaïn boán ngaøn moân duyeân sanh, laïi coù saùu vaïn saùu ngaøn cho ñeán naêm, ba, hai, moät vaø nöûa nghieäp sai khaùc; laïi coù saùu möôi hai haïnh, saùu möôi hai trung kieáp, hai ngaøn ñòa nguïc, ba ngaøn caùc caên, ba möôi saùu tinh khí, boán vaïn saùu ngaøn toäc roàng, boán vaïn chín ngaøn toäc hoï Dieäu suùy ñieåu, boán vaïn chín ngaøn chuûng toäc ngoaïi ñaïo aên xöông ñaàu ngöôøi, boán vaïn chín ngaøn chuûng toäc ngoaïi ñaïo loä hình, boán vaïn chín ngaøn chuûng toäc ngoaïi ñaïo taø maïng. Coù baûy loaïi töôûng, baûy loaïi A-toâ-la, baûy loaïi Taát-xaù-giaø, baûy loaïi trôøi, baûy loaïi ngöôøi. Coù baûy traêm leû baûy ao, baûy traêm leû baûy moäng, baûy traêm leû baûy bôø, baûy traêm leû baûy ngoïn nuùi. Coù baûy loaïi thaéng sanh, möôøi loaïi taêng tröôûng, taùm ñaïi nhaân ñòa.Nhö vaäy traûi qua taùm ngaøn ñaïi kieáp, taát caû Trí ngu ñaõ coù thaûy ñeàu heát khoå, nhö ngöôøi laáy tô nhoû neùm vaøo hö khoâng lieàn rôi trôû xuoáng ñaát, taát caû Trí ngu cuõng vaäy traûi qua taùm vaïn boán ngaøn ñaïi kieáp luaân

hoài qua laïi ñeàu döùt heát khoå ñau. Trong theá gian naøy thaät khoâng coù sa moân, Baø-la-moân naøo coù theå noùi raèng: Ta cheá giôùi caâm khieán caùc ñeä töû sieâng naêng tieát cheá, kieân trì tu phaïm haïnh, nghieäp chöa thuaàn thuïc coù theå khieán thuaàn thuïc, nghieäp ñaõ thuaàn thuïc thì coù theå boû caùc aùc… caùc caûnh giôùi khoå, nhaát ñònh ñoaïn heát khoå vui ôû caùc coõi. Noùi ñeán kieáp taêng kieáp giaûm ñeàu laø khoâng coù nhöng aét coù löu chuyeån sanh töû". Thaät-löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: "Ñaïi sö naøy traùi vôùi chaùnh ñaïo haønh theo taø ñaïo, nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sôï haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp". Nghó roài lieàn noùi keä: "Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho laø phaûi Phaùp gì goïi phi phaùp". Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beûn boû ñi. Keá tìm ñeán choã Khöôùc Caâu-ña-ca-dieãn-na-töû hoûi: "Phaùp lyù toâng chæ cuûa Ñaïi sö laø gì, Ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töû nhöõng gì, sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?". Vò Ñaïi sö naøy ñaùp: "Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo thì giaûng thuyeát nhö theá aáy: Neáu coù ngöôøi ñeán hoûi toâi coù ñôøi sau khoâng, toâi lieàn ñaùp laø coù; neáu hoûi khoâng coù ñôøi sau phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø khoâng coù; neáu hoûi cuõng coù cuõng khoâng coù ñôøi sau phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø cuõng coù cuõng khoâng coù; neáu hoûi chaúng phaûi coù chaúng phaûi khoâng coù ñôøi sau phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø chaúng phaûi coù

chaúng phaûi khoâng coù. Neáu coù ngöôøi hoûi toâi vieäc ñoù laø ñuùng phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø ñuùng; neáu hoûi vieäc ñoù laø sai phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø sai; neáu hoûi cuõng ñuùng cuõng sai phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø cuõng ñuùng cuõng sai; neáu hoûi chaúng phaûi ñuùng chaúng phaûi sai phaûi khoâng, toâi lieàn ñaùp laø chaúng phaûi ñuùng chaúng phaûi sai. Neáu hoûi ñôøi sau laø moät hay khaùc thì toâi traû lôøi cuõng gioáng moät nhö vaäy". Thaät-löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: "Ñaïi sö naøy traùi vôùi chaùnh ñaïo haønh theo taø ñaïo, nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sôï haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp". Nghó roài lieàn noùi keä: "Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho laø ñuùng Phaùp gì goïi phi phaùp". Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beøn boû ñi. Keá tìm ñeán choã Ni Kieàn Ñaø Thaän Nhaõ Ñeâ Töû hoûi: "Phaùp lyù toâng chæ cuûa Ñaïi sö laø gì, Ñaïi sö daïy cho caùc ñeä töû nhöõng gì, sieâng tu phaïm haïnh seõ ñöôïc quaû gì?". Vò Ñaïi sö naøy ñaùp: "Thaùi töû, toâng chæ cuûa toâi neáu thaáy bieát nhö theá naøo thì giaûng thuyeát nhö theá aáy: Neáu moïi ngöôøi thaáy coù thoï khoå vui laø do ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp nhôn, do söùc tu khoå haïnh coù theå tröø ñöôïc tuùc nghieäp, khoâng taïo nghieäp môùi, ra khoûi sanh töû, chöùng phaùp Voâ laäu, caùc nghieäp lieàn heát, do caùc nghieäp heát neân caùc khoå cuõng heát". Thaät-löïc-töû nghe roài lieàn suy nghó: Ñaïi sö naøy traùi vôùi chaùnh ñaïo haønh theo taø ñaïo, nhö ñöôøng hieåm coù nhieàu sôï haõi, ngöôøi trí neân boû khoâng neân tu taäp". Nghó roài lieàn noùi keä: "Hueä aùc noùi phaùp aùc Thaät ngu xöng Ñaïi sö Phaùp naøy cho la ñuùng Phaùp gì goïi phi phaùp". Bieát nhö theá roài nhö ñaùnh vaøo khí cuï roãng chæ coù tieáng hö beøn boû ñi. Trôû veà

Vöông cung, leân treân laàu cao ngoài choáng tay vaøo maù suy nghó: “Taát caû ngöôøi, trôøi, Ma, Phaïm, Sa moân, Baø-la-moân trong theá gian naøy phaûi chi coù moät ngöôøi naøo coù theå thoï trì moät, hai, ba, boán caâu chuù thuaät thaàn nghieäm, phöông phaùp minh döôïc, ôû trong sanh töû lao nguïc voâ minh, khoâng caàn duïng coâng nhieàu maø laøm cho ta ñöôïc xuaát ly”. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø quaùn saùt theá gian , khoâng gì laø khoâng nghe thaáy, khoâng gì laø khoâng hay bieát, haèng khôûi taâm ñaïi bi laøm lôïi ích cho taát caû; laøm ngöôøi ñaïi hoä huøng maïnh baäc nhaát, khoâng coù hai lôøi, an truï nôi ñònh hueä, hieån phaùt ba minh, kheùo tu ba Hoïc, kheùo ñieàu phuïc ba nghieäp, vöôït qua boán Boäc löu, an truï boán Thaàn tuùc; ôû trong ñeâm daøi tu boán Nhieáp haïnh,

xaû boû naêm Caùi, xa lìa naêm Chi, vöôït khoûi naêm ñöôøng, saùu caên ñaày ñuû, saùu Ñoä vieân maõn, baûy Taøi khaép thí, khai baûy Giaùc hoa, lìa taùm phaùp theá gian, chæ baøy taùm ñöôøng chaùnh, ñoaïn haún chín Kieát, toû roõ chín Ñònh, ñaày ñuû möôøi Löïc, danh vang khaép möôøi phöông, thuø thaéng hôn heát trong traêm ngaøn töï taïi, ñöôïc boán Voâ uùy, phaùp aâm nhö saám reàn, nhö sö töû roáng, ngaøy ñeâm saùu thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn xem xeùt theá gian, ai taêng, ai giaûm, ai gaëp nhieàu khoå aùch, ai höôùng veà ñöôøng aùc. Quaùn saùt roài nghó muoán duøng thaéng phöông tieän ôû trong ba ñöôøng aùc cöùu vôùt khieán ñöôïc ra khoûi, an ñònh coõi trôøi ngöôøi khieán truï nôi Nieát-baøn; ñoái vôùi keû ñaém chìm trong buøn tham duïc thöôøng nghó cöùu vôùt hoï; ngöôøi khoâng coù Thaùnh taøi khieán cho ñöôïc Thaùnh taøi; ai bò maây voâ minh che laøm môø maét thì duøng thuoác ñaïi trí khieán cho maét ñöôïc saùng; ngöôøi khoâng coù thieän caên thì khieán cho hoï troàng caên laønh; ngöôøi ñaõ troàng caên laønh thì khieán cho hoï ñöôïc thaønh thuïc; ngöôøi ñaõ thaønh thuïc thì khieán cho hoï ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö keä thuyeát: “Nhö thuûy trieàu bieån caû Coù haïn kyø maát ñi Ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc ñoä, Phaät ñoä khoâng kyø haïn. Nhö meï sanh con moät, Baûo hoä con ñeán cuøng. Ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc ñoä, Phaät thöông coøn hôn theá, Phaät duøng taâm ñaïi bi, Quaùn khaép trong sanh töû, Thöôøng theo ngöôøi ñöôïc ñoä, Nhö boø meï theo con”. Luùc ñoù Theá Toân lieàn suy nghó: “Thaät-löïc-töû ñaõ töøng ôû choã Phaät troàng caùc caên laønh, cuõng nhö muït nhoït ñaõ chín muoài chæ chôø dao moå, nay chính laø luùc coù theå giaùo hoùa Thaät-löïc-töû”. Laïi quaùn saùt ngöôøi naøy laø ñöôïc Phaät hoùa ñoä hay ñöôïc haøng ñeä töû cuûa Phaät hoùa ñoä; neân duøng thaàn löïc giaùo hoùa hay oai nghi giaùo hoùa. Phaät quaùn bieát roõ laø do oai nghi cuûa ñeä töû môùi coù theå hoùa ñoä ñöôïc Thaät-löïc-töû. Trong coõi trôøi ngöôøi chæ coù Bí-soâ Maõ Thaéng laø oai nghi toái thaéng neân Theá Toân lieàn baûo Bí-soâ Maõ Thaéng: “Thaày neân bieát thôøi, ñaõ ñuùng luùc neân ñeán nöôùc ba ba hoùa ñoä thaùi töû Thaät-löïc-töû”. Bí-soâ Maõ Thaéng im laëng nhaän lôøi, saùng hoâm sau ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông Xaù khaát thöïc, sau khi aên xong röûa baùt, thu doïn choã ngoài roài laïi chaáp trí y baùt tuaàn töï du haønh ñeán nöôùc ba Ba,

truï trong röøng Thuûy Ñieät. Qua saùng hoâm sau laïi ñaép y mang baùt vaøo trong thaønh Ba Ba theo thöù lôùp khaát thöïc, giôû chaân haï chaân, nhìn ngoù, co duoãi... oai nghi tieán thuù thaûy ñeàu trang nghieâm. Luùc Thaùi töû ôû treân laàu cao töø xa nhìn thaáy töøng böôùc chaân thong dong töï taïi chöa töøng coù, oai nghi tieán chæ khoâng coù chuùt khuyeát ñieåm. Nhìn thaáy roài thaùi töû lieàn suy nghó: "Nhöõng ngöôøi xuaát gia trong nöôùc chöa töøng thaáy coù oai nghi naøy, nhöõng ngöôøi xuaát gia ôû tuï laïc tuy coù chænh tuùc oai dung nhöng ngöôøi soáng nôi A-lan-nhaõ thì khoâng nhö theá. Nay ta neân cho ngöôøi theo doõi xem vò aáy veà ñeán nôi röøng vaéng coøn coù oai nghi nhö vaäy hay khoâng". Nghó roài Thaùi töû lieàn sai ngöôøi ñi theo tôùi taän choã ôû cuûa Bí-soâ ñoù xem thöû ôû choán Lan-nhaõ vaéng veû khoâng ngöôøi, nghi dung cuûa Bí-soâ ñoù coù si khaùc khoâng. Söù giaû tuaân meänh theo sau Bí-soâ Maõ Thaéng leùn quan saùt thaáy Bí-soâ ôû trong thaønh khaát thöïc xong lieàn veà thaúng trong röøng Thuûy Ñieät, ñaët y baùt vaø ñaûy löôït nöôùc qua moät beân roài laáy y giuõ buïi, röûa tay chaân roài laáy laù vaøng ruïng loùt treân ñaát ñeå ngoài thoï thöïc. AÊn xong röûa baùt, röûa tay chaân roài ngoài kieát giaø an toïa, oai nghi tòch tónh gioáng nhö roàng cuoän, chaùnh thaân ñoan toïa. Söù giaû quan saùt xong trôû veà baïch vôùi Thaùi töû: "Trong thaønh thaáy oai nghi cuûa Bí-soâ kia thong dong töï taïi, veà ñeán trong röøng vaéng oai nghi coøn thuø thaéng gaáp traêm laàn". Thaùi töû nghe roài lieàn baûo ngöôøi ñaùnh xe nghieâm chænh xa giaù ñöa Thaùi töû ñeán trong khu röøng ñoù ñeå dieän kieán Bí-soâ. Khi ñeán meù röøng, Thaùi töû xuoáng xe ñi boä ñeán choã ôû cuûa Bí-soâ Maõ Thaéng. Töø xa troâng thaáy Bí-soâ ñang nhaäp ñònh, Thaùi töû suy nghó: "Ta nay khoâng neân laøm loaïn ñoâng Bí-soâ trong caûnh ñònh thuø thaéng, ñôïi ngöôøi xuaát ñònh ta haõy ñeán laøm leã", nghó roài tìm nôi thuaän tieän ngoài chôø. Ñeán chieàu Bí-soâ môùi xuaát ñònh, Thaùi töû lieàn ñeán tröôùc maët ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, Thaùnh giaû laø baäc ñaïi sö hay laø haøng ñeä töû?", ñaùp: "Toâi laø haøng ñeä töû khoâng phaûi baäc ñaïi sö". Thaùi töû hoûi: "Giöõa Ñaïi sö vaø ñeä töû hôn keùm nhau nhö theá naøo?". Bí-soâ Maõ Thaéng ñaùp: "Hôn keùm nhau nhö trôøi vöïc, Thaùi töû neân bieát, nhö sôn vöông Dieäu Cao so vôùi haït caûi; nhö bieån caû so vôùi vuõng nöôùc coù daáu chaân traâu; nhö aùnh saùng maët trôøi so vôùi aùnh saùng cuûa con ñom ñoùm". Bí-soâ lieàn noùi keä: "Dieäu Cao saùnh haït caûi, Bieån caû so vuõng nöôùc, Hö khoâng saùnh loã nhoû, Maët trôøi so ñom ñoùm, Moïi vaät treân theá gian, Khoâng theå laøm ví duï,

Ñeä töû so vôùi thaày, Vieäc naøy cuõng nhö vaäy". Khi nghe keä roài Thaùi töû lieàn suy nghó: "Nhö Bí-soâ ñaõ noùi veà coâng ñöùc sai bieät giöõa thaày vaø ñeä töû, haù chaúng phaûi coøn coù moät baäc Dieäu giaùc Theá Toân vaø phaùp thuø thaéng hay sao". Nghó roài Thaùi töû lieàn hoûi Bí-soâ Maõ Thaéng: "Ñaïi ñöùc, nay toâi coù ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia, thoï vieân cuï thaønh taùnh

Bí-soâ, ôû choã Ñaïi ñöùc tu phaïm haïnh khoâng?". Bí-soâ ñaùp: "Thaùi töû, cha meï cuûa Thaùi töû coù cho pheùp khoâng?". Thaùi töû ñaùp: "Ñaïi ñöùc, cha meï toâi chöa cho pheùp". Bí-soâ noùi: "Nhö Lai vaø ñeä töû cuûa Nhö Lai khoâng neân lieàn ñoä cho ngöôøi khaùc xuaát gia maø cha meï cuûa ngöôøi aáy chöa cho pheùp". Thaùi töû noùi: "Ñaïi ñöùc, toâi seõ duøng phöông tieän laøm cho cha meï cho pheùp". Bí-soâ noùi: "Ñöôïc nhö vaäy thì toát". Thaùi töû nghe noùi roài cung kính hoan hæ caùo töø ra veà, veà ñeân Vöông cung lieàn baïch vôùi cha meï: "Cha meï bieát cho, con nay chaùnh tín muoán ñöôïc xuaát gia", cha meï noùi: "Con neân bieát, ta chæ coù moät mình con, nieäm nieäm thöông yeâu con thöôøng nhìn khoâng thaáy chaùn; duø cheát cuõng coøn khoâng muoán xa lìa, huoáng chi laø coøn soáng maø phaûi bieät ly". Thaùi töû noùi: "Cha meï cho pheùp thì toát, neáu cha meï khoâng cho thì keå töø hoâm nay con seõ khoâng aên uoáng". Tuy nghe Thaùi töû noùi nhö vaäy nhöng cha meï thaùi töû vaãn khoâng cho pheùp, cho neân Thaùi töû baét ñaàu ñoaïn thöïc moät ngaøy roài hai ngaøy, ba ngaøy cho ñeán saùu ngaøy khoâng aên uoáng. Luùc ñoù cha meï lieàn ñeán choã Thaùi töû khuyeân can: "Con töø nhoû ñaõ soáng trong sung söôùng, chöa töøng traûi qua caùc khoå. Phaïm haïnh khoù tu, ñoäc thaân khoù soáng, ngoïa cuï tuøy nghi, nôi Lan-nhaõ khoù ôû tu vì phaûi soáng cuøng thuù döõ, troïn ñôøi ñi khaát thöïc, troïn ñôøi ñoaïn duïc, troïn ñôøi baët döùt thoï laïc. Thaùi töû, con neân ôû nhaø höôûng thoï duïc laïc, tuøy yù boá thí tu caùc phöôùc nghieäp". Thaùi töû tuy nghe cha meï khuyeân can nhö vaäy nhöng vaãn im laëng khoâng noùi, che meï lieàn nhôø thaân quyeán tôùi khuyeân duï. Thaân quyeán ñeán cuõng khuyeân nhöõng lôøi gioáng nhö cha meï ñaõ khuyeân, Thaùi töû vaãn im laëng khoâng noùi. Cha meï laïi nhôø caùc thaân höõu cuûa Thaùi töû ñeán khuyeân can, caùc thaân höõu ñoàng loaït ñeán khuyeân nhöõng lôøi cuõng gioáng nhö cha meï ñaõ khuyeân, Thaùi töû vaãn im laêng khoâng noùi. Caùc thaân höõu thaáy Thaùi töû yù chí cöông quyeát nhö vaäy beøn ñeán choã vua toû baøy tình lyù: "Chuùng toâi ñaõ aân caàn khuyeán duï ñuû caùch nhöng yù chí Thaùi töû khoâng lung lay chuùt naøo, tình traïng naøy keùo daøi e laøm toån haïi ñeán tính maïng Thaùi töû. Xin Ñaïi vöông cho pheùp Thaùi töû xuaát gia lìa tuïc, vì chæ coù cho pheùp xuaát gia Thaùi töû môùi soáng ñöôïc, neáu sau naøy Thaùi töû khoâng vui thích ñôøi soáng xuaát gia nöõa thì seõ trôû veà laïi Vöông cung, coøn baây giôø nhaát ñònh khoâng cho ruûi

Thaùi töû cheát thì sao". Luùc ñoù cha meï Thaùi töû nghe roài lieàn noùi: "Neáu nhö vaäy thì neân cho pheùp xuaát gia ñeå thaùi töû ñöôïc maõn nguyeän". Caùc thaân höõu nghe nhaø vua cho pheùp roài lieàn ñeán baùo cho Thaùi töû bieát, Thaùi töû nghe roài vui möøng aên uoáng trôû laïi, khi söùc khoûe hoài phuïc Thaùi töû lieàn töø giaû cha meï ñeán röøng Thuûy Ñieät ñaûnh leã Bí-soâ Maõ Thaéng baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, cha meï cuûa con ñaõ cho pheùp con xuaát gia. Laønh thay xin Thaùnh giaû töø bi cho con xuaát gia thoï vieân cuï, daïy cho con oai nghi vaø ñöôïc ôû beân Ñaïi ñöùc kheùo tu phaïm haïnh". Bí-soâ Maõ thaéng noùi: "Ta nay cho con xuaát gia thoï vieân cuï". Sau khi trao phaùp xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï xong, Bí-soâ Maõ Thaéng hoûi: "Con neân bieát, Bí-soâ tu hoïc coù hai phaùp ñoïc tuïng vaø thieàn ñònh, nay

con muoán tu phaùp naøo?". Thaät-löïc-töû ñaùp: "OÂ-ba-ñaø-da, con muoán ñöôïc phuïng haønh caû hai". Töø ñoù Thaät-löïc- töû ban ngaøy chuyeân taâm tuïng nieäm, ban ñeâm thieàn ñònh tö duy, khoâng bao laâu sau thoâng suoát caû ba taïng; do sieâng naêng tinh taán khoâng buoâng lung neân phieàn naõo ñöôïc ñoaïn tröø chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù taát caû ñeä töï cuûa Bí-soâ Maõ Thaéng tuøy theo yù thích neân söï tu hoïc coù sai khaùc nhau, sau khi thoï hoïc xong moãi ngöôøi ñeàu ñeán nôi thoân phöôøng, thaønh aáp, tuï laïc khaùc ñeå an cö. Tieàn an cö xong ñeán raèm thaùng taùm may y xong lieàn chaáp trì y baùt ñeán thaønh Ba ba vaøo röøng Thuûy Ñieät ñeå ñaûnh leã boån sö, moãi ngöôøi ñeàu tuøy theo phaùp maø mình tu chöùng ñöôïc baïch leân thaày vaø hoûi theâm veà yeáu nghóa cuûa ba taïng roài baïch thaày raèng: "Chuùng con ñaõ ñöôïc OÂ-ba-ñaø-da quyeát nghi cho roài, nay chuùng con muoán ñeán phuïng kieán ñöùc Theá Toân", Vò thaày noùi: "Cöù theo yù muoán cuûa caùc con". Luùc ñoù Thaät-löïc-töû cuõng baïch vôùi thaày: "OÂ-ba-ñaø-da, con ñaõ ñöôïc thaáy phaùp thaâh cuûa Nhö Lai, nhöng thaáy ñöôïc saéc thaân nay con cuõng muoán ñeán phuïng kieán saéc thaân cuûa Nhö Lai". Vò thaày noùi: "Cöù theo yù muoán cuûa con, con neân bieát, ñöùc Nhö Lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc laø ñaïi traân baùu trong theá gian raát khoù ñöôïc gaëp, nhö hoa OÂ-Ñaøm-baït-la ñuùng thôøi môùi nôû". Thaät-löïc-töû ñöôùc boån sö chaáp thuaän roài qua saùng hoâm sau lieàn chaáp trì y baùt vaøo thaønh Ba-ba theo thöù lôùp khaát thöïc, khaát thöïc xong trôû veà boån xöù thoï thöïc, sau ñoù laïi chaáp trì y baùt ñi ñeán thaønh Vöông Xaù ñeå phuïng kieán Theá Toân. Luùc ñoù Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho traêm ngaøn chuùng Bí-soâ, töø xa troâng thaáy Thaät-löïc-töû ñi ñeán lieàn noùi: "Thieän lai, thaày ñaõ ñeán thaät ñuùng luùc", Thaät-löïc-töû lieàn ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ôû trong thaønh Vöông Xaù khoâng y theo ñoàng loaïi ñeå phaân chia ngoïa cuï cho Taêng: Chaúng haïn nhö Kinh sö vôùi Luaät sö, Kinh sö vôùi Luaän sö, Kinh sö vôùi Phaùp sö, Kinh sö vôùi Thieàn sö; Luaät sö vôùi Luaän sö, Luaät sö vôùi Phaùp sö, Luaät sö vôùi Thieàn sö, Luaät sö

vôùi Kinh sö; Luaän sö vôùi Phaùp sö, Luaän sö vôùi thieàn sö, Luaän sö vôùi Kinh sö, Luaän sö vôùi Luaät sö; Phaùp sö vôùi Thieàn sö, Phaùp sö vôùi Kinh sö, Phaùp sö vôùi Luaät sö, Phaùp sö vôùi Luaän sö; Thieàn sö vôùi Kinh sö, Thieàn sö vôùi Luaät sö, Thieàn sö vôùi Luaän sö, Thieàn sö vôùi Phaùp sö. Ñoái vôùi naêm loaïi Sö treân khoâng döïa theo ñoàng loaïi cho ôû chung moät choã, vì khoâng döïa theo ñoàng loaïi neân khi phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï, caùc Bí-soâ cuøng moät haïnh khoâng theå hoä laãn nhau neân laøm maát söï thoï nghieäp, khieán cho phaåm thieän khoâng ñöôïc taêng tröôûng, nhö boâng sen khoâng coù nöôùc ngaøy caøng bò suy toån. Vì theá vöøa thaáy Thaät-löïc-töû ñeán Theá Toân lieàn suy nghó: "Thaät- löïc-töû naøy ôû choã ñöùc Phaät quaù khöù ñaõ coù chaùnh nguyeän: Ta phaûi laøm theá naøo ñeå ñöôïc laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng". Nghó roài Theá Toân lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Naøy caùc Bí-soâ, neân sai Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi phaân chia ngoïa

cuï cho Taêng. Neáu coù ngöôøi naøo hoäi ñuû naêm phaùp môùi ñöôïc sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng, neáu khoâng hoäi ñuû naêm phaùp naøy thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai roài phaûi xaû boû. Naêm phaùp khoâng neân sai laø: Coù thöông, coù giaän, coù si, coù sôï, khoâng bieát neân chia vaø khoâng neân chia. Neáu hoäi ñuû naêm phaùp sau ñaây thì neân sai, neáu ñaõ sai roài thì khoâng neân xaû boû, ñoù laø: khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng si, khoâng sôï, bieát roõ neân chia vaø khoâng neân chia". Nhö thöôøng phaùp ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng, moät vò ñoái trong ñaïi chuùng hoûi: "Trong chuùng ñaây ai coù theå laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng?". Neáu coù moät Bí-soâ naøo böôùc ra noùi: "Toâi laø Bí- soâ coù theå" Taêng sau khi löôïng xeùt coù ñuû naêm phaùp keå treân khoâng môùi taùc yeát ma sai nhö trong Baùch Nhaát Yeát Ma coù noùi roõ. Luùc ñoù Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng roài lieàn y theo ñoàng loaïi maø phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï, nhö Kinh sö vôùi Kinh sö, Luaät sö vôùi Luaät sö, Luaän sö vôùi Luaän sö, Phaùp sö vôùi Phaùp sö, Thieàn sö vôùi Thieàn sö, do moïi ngöôøi cuøng moät haïnh ñöôïc ôû cuøng nhau neân luaän baøn khoâng coù traùi nhau khieán cho phaåm thieän ngaøy caøng taêng tröôûng, nhö boâng sen ôû trong ao ñaày nöôùc ngaøy caøng nôû roä. Caùc Bí-soâ töø boán phöông tuï ñeán, coù ngöôøi vaøo nöûa canh moät môùi ñeán, Thaät-löïc-töû phaûi duøng löïc thaàn thoâng phoùng ra aùnh saùng töø nôi moät ngoùn tay ñeå nhìn thaáy phaân chia ngoïa cuï; laïi coù ngöôøi do muoán thaáy phaùp thöôïng nhôn thuø thaéng vaø thaàn thoâng hy höõu cuûa Thaät-löïc-töû neân coá yù ñeán vaøo canh moät, Thaät-löïc-töû phaûi duøng löïc thaàn thoâng phoùng ra aùnh saùng töø hai ngoùn tay ñeå nhìn thaáy phaân chia ngoïa cuï; neáu ñeán vaøo khoaûng caùnh röôõi thì Thaät-löïc-töû phaûi duøng ba ngoùn tay phoùng ra aùnh saùng; neáu ñeán vaøo khoaûng canh hai thì phaûi duøng ñeán boán ngoùn tay phoùng ra aùnh saùng; neáu ñeán vaøo khoaûng nöûa ñeâm thì phaûi duøng caû naêm ngoùn tay phoùng ra aùnh saùng ñeå nhìn thaáy

phaân chia ngoïa cuï. Caùc Bí-soâ naøy sau khi nhìn thaáy thaàn thoâng thuø thaéng cuûa Thaät-löïc-töû roài lieàn suy nghó: "Chuùng ta khoâng neân ñeå cho vò Ñaïi Thanh vaên coù ñaày ñuû oai ñöùc phaân chia ngoïa cuï cho chuùng ta, maø chuùng ta laïi phoùng yù naèm nguû laø ñieàu khoâng neân". Do suy nghó nhö vaäy neân caùc Bí-soâ naøy vaøo ñaàu ñeâm cuoái ñeâm bôùt nguû nghæ ñeå ñoan toïa tö duy, nhôø vaäy neân coù theå chöùng ñaéc nhöõng gì chöa chöùng ñaéc, nhöõng gì ñaõ chöùng ñaéc seõ khoâng thoái chuyeån. Luùc ñoù Theá Toân ôû giöõa chuùng Bí- soââ khen ngôïi Thaät-löïc-töû nhö sau: Trong caùc ñeä töû cuûa ta, ngöôøi phaân chia ngoïa cuï phoøng xaù cho Taêng thì Thaät-löïc-töû laø ngöôøi kheùo leùo coâng baèng baäc nhaát". Do Thaùnh giaùo cuûa Theá Toân ñöôïc ban boá roäng raõi neân caùc Baø-la-moân, Cö só thöôøng thieát thöïc cuùng döôøng cho caùc Bí-soâ. Luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ heã hay bieát nôi naøo thieát trai coù thöùc aên thöôïng dieäu lieàn ñeán thoï duïng, caùc Baø-la-moân tín taâm hoûi: "Thaùnh giaû, taïi sao caùc baäc kyø tuùc khoâng thaáy ñeán?", luïc chuùng ñaùp: "Thöùc aên thoâ dôû nhö vaày haù caùc

vò aáy ñeán hay sao?". Caùc thí chuû tín taâm nghe roài lieàn noùi: "Theá Toân coù daïy trong caùc moùn cuùng döôøng thì cuùng döôøng côm nöôùc laø ñöùng ñaàu, caùc baäc kyø tuùc leõ naøo khoâng thoï duïng. Thaùnh giaû caùc vò laø ngöôøi xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi sao laïi khoâng thaän troïng lôøi noùi, noùi ra lôøi khoâng bieát xaáu hoå nhö vaäy. Caùc vò haõy mau ñi choã khaùc ñöøng neân ñeán ñaây nöõa". Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neân sai Thaät-löïc-töû laøm ngöôøi phaân chia thöùc aên (caét ñaët ngöôøi ñi phoù thænh). Neáu coù ngöôøi naøo nhö Thaät-löïc-töû cuõng neân sai, ngöôøi khoâng hoäi ñuû naêm phaùp thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì neân xaû boû. Naêm phaùp ñoù laø: Coù thöông, coù giaän, coù si, coù sôï, khoâng bieát neân chia vaø khoâng neân chia. Ngöôïc vôùi naêm phaùp naøy thì neân sai". Phaùp sai nhö trong Baùch Nhaát Yeát Ma coù noùi roõ. Luùc ñoù Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia thöùc aên roài lieàn vì Taêng phaân loaïi thöùc aên laøm ba baäc: Baäc thöôïng (thöùc aên thöôïng dieäu), baäc trung (thöùc aên ngon), baäc haï (thöùc aên thoâ dôû). Khi coù khaùch Bí-soâ ñeán ngaøy ñaàu tieân phaân phoù thöùc aên baäc thöôïng, ngaøy thöù hai phaân phoù thöùc aên baäc trung, ngaøy thöù ba phaân phoù thöùc aên baäc haï, qua ngaøy thöù tö trôû ñi phaûi ñi khaát thöïc. Thaät-löïc-töû ñoái vôùi caùc Bí-soâ duø laø chuû hay khaùch trong vieäc phaân chia ngoïa cuï, phoøng xaù vaø phaân phoù thöùc aên ñeàu phaân chia theo thöù lôùp khoâng heà coù sai soùt. Luùc ñoù coù hai Bí-soâ töø nöôùc phöông Nam ñeán moät vò teân laø Thieän Höõu, moät vò teân laø Ñaïi Ñòa, hai vò naøy trong nhieàu ñôøi ñaõ coù oaùn aùc vôùi Thaät-löïc-töû. Khi vöøa ñeán thaønh Vöông Xaù hai vò Bí-soâ naøy lieàn hoûi caùc Bí-soâ khaùc raèng: "Ai laø ngöôøi phaân phoù thöùc aên cho Taêng?", caùc Bí-soâ ñaùp laø Thaät-löïc-töû. Hai Bí-soâ naøy lieàn ñeán choã Thaät-

löïc-töû baùo ñeå ñöôïc phaân phoù thöùc aên. Nhö thöôøng leä thì ngaøy ñaàu khaùch Bí-soâ ñöôïc phaân phoù thöùc aên thöôïng dieäu, neân khi thí chuû ñeán hoûi Thaät- löïc-töû: "Saùng mai vò naøo seõ ñeán nhaø con thoï thöïc", Thaät-löïc-töû lieàn phaân phoù hai Bí-soâ naøy saùng mai ñeán nhaø thí chuû naøy thoï thöïc. Thí chuû naøy suy nghó: "Hai Bí-soâ naøy nghe noùi laø haïnh aùc, neáu ñeán thoï thöïc ta seõ tuøy nghi thieát thöïc (töùc laø ñoái vôùi Bí-soâ coù haïnh aùc thì cho aên thöùc aên thoâ dôû)". Qua ngaøy thöù hai Thaät-löïc-töû phaân phoù cho thöùc aên baäc trung, chaúng may thí chuû baän vieäc neân cho aên thöùc aên khoâng ngon. Qua ngaøy thöù ba Thaät-löïc-töû phaân phoù cho thöùc aên baäc haï, lieân tieáp ba ngaøy hai Bí-soâ naøy khoâng may ñeàu aên thöùc aên thoâ dôû lieàn suy nghó: "Chuùng ta cô khoå, taïi sao Thaät-löïc-töû coá yù phaân phoù cho chuùng ta thöùc aên thoâ dôû lieân tieáp caû ba ngaøy, chaéc laø muoán naõo loaïn chuùng ta khieán chuùng ta thoï ñaïi khoå. Ta phaûi laøm moät vieäc voâ ích naõo loaïn ñaùp traû laïi môùi ñöôïc". Hai Bí-soâ naøy coù moät ngöôøi em laø Bí-soâ ni teân Höõu Nöõ ôû chuøa Vöông Vieân, ñuùng luùc ñoù ñeán thaêm hai Bí-soâ anh, thaáy Bí-soâ ni em ñeán hai Bí-soâ anh naøy khoâng nhìn ngoù cuõng khoâng noùi chuyeän. Höõu Nöõ lieàn hoûi: "Vì sao hai

Thaùnh giaû thaáy em ñeán maø laïi khoâng nhìn ngoù cuõng khoâng noùi chuyeän?", hai Bí-soâ naøy noùi: "Naøy em, hai anh bò Thaät-löïc-töû lieân tieáp caû ba ngaøy phaân phoù cho thöùc aên thoâ dôû, aên khoâng muoán noåi. Em sao khoâng giuùp hai anh maø laïi an nhieân töï taïi nhö vaäy?", Höõu Nöõ hoûi: "Hai anh muoán em giuùp nhö theá naøo?", hai Bí-soâ naøy noùi: "Em neân ñeán choã Theá Toân baïch raèng: Theá Toân, Thaùnh giaû Thaät-löïc-töû ñaõ laøm vieäc phi phaùp, ñaõ cuøng con laøm haïnh baát tònh, phaïm Ba-la-thò-ca. Luùc ñoù hai anh seõ ôû choã Theá Toân xaùc chöùng raèng: Lôøi cuûa Bí-soâ ni Höõu Nöõ laø thaät, chuùng con ñaõ bieát tröôùc vieäc naøy". Höõu Nöõ nghe roài noùi raèng: "Em bieát Thaät-löïc-töû thaâït söï laø moät Bí-soâ thanh tònh chöa heà phaïm loãi, laøm sao em coù theå ñem phaùp voâ caên cöù Tha Thaéng ñeå huûy baùng cho ñöôïc?". Hai Bí- soâ naøy noùi: "Neáu em khoâng laøm nhö theá ñeå giuùp hai anh thì suoát ñôøi naøy hai anh seõ khoâng nhìn ngoù cuõng khoâng noùi chuyeän vôùi em nöõa". Höõu Nöõ nghe roài ñaén ño moät hoài noùi raèng: "Em seõ laøm theo lôøi cuûa hai anh", hai Bí-soâ noùi: "Em haõy ôû ñaây, ñôïi hai anh ñeán choã Theá Toân em haõy ñeán sau". Hai Bí-soâ naøy ñeán choã Theá Toân ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Bí-soâ ni Höõu Nöõ öôùc chöøng thôøi gian roài ñeán choã Theá Toân ñaûnh leã roài baïch raèng: "Theá Toân, Thaùnh giaû Thaät-löïc-töû ñaõ laøm vieäc phi phaùp, ñaõ cuøng con laøm haïnh baát tònh, phaïm Ba-la-thò-ca". Hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa lieàn baïch Phaät: Thaät vaäy ñöùc Baïc-giaø-phaïm, thaät vaäy Toâ-traän-na-yeát-lan-ñaïc-ca-ña, nhö lôøi Bí-soâ ni Höõu Nöõ ñaõ noùi, chuùng con ñaõ bieát tröôùc vieäc naøy". Luùc ñoù Thaät-löïc-töû cuõng ñang ñöùng trong ñaïi chuùng.

196 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 14

Hoïc Xöù Thöù Taùm: KHOÂNG CAÊN CÖÙ VU BAÙNG (Tieáp Theo)

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm nghe roài lieàn hoûi Thaät-löïc-töû: "Thaày coù nghe nhöõng lôøi noùi naøy khoâng?", ñaùp: "Ñöùc Baïc-giaø-phaïm, con coù nghe; Toâ- yeát-ña, con coù nghe". Phaät hoûi: "Thaät-löïc-töû, söï vieäc hö thaät nhö theá naøo?", ñaùp: "Theá Toân, thaät hö ñoái vôùi con chæ coù Phaät bieát ñöôïc". Phaät noùi: "Thaät-löïc-töû, trong luùc naøy thaày chôù noùi nhö vaäy, neân noùi roõ raøng, neáu thaät thì noùi laø thaät, neáu hö thì noùi laø hö". Thaät-löïc-töû noùi: "Ñöùc Baïc- giaø-phaïm, con khoâng töøng nhôù coù laøm vieäc naøy; Toâ-yeát-ña, con khoâng töøng nhôù". Luùc ñoù cuï thoï La-hoã-la ñöùng phía sau caàm quaït quaït cho Phaät lieàn baïch Phaät raèng: "Theá Toân, caàn gì phaûi hoûi Thaät-löïc-töû ñieàu naøy. Bí-soâ ni Höõu Nöõ ôû tröôùc Phaät noùi raèng: Thaät-löïc-töû ñaõ cuøng laøm haïnh xaáu, phaïm Ba-la-thò-ca. Hai ngöôøi anh cuõng ñaõ ra maët laøm chöùng noùi ñoù laø thaät". Phaät baûo La-hoã-la: "Nay Ta hoûi con, con cöù traû lôøi theo yù con. Naøy La-hoã-la, neáu coù moät Bí-soâ ni ñeán choã ta noùi raèng: Theá Toân, Thaùnh giaû La-hoã-la laøm vieäc phi phaùp, ñaõ cuøng con laøm haïnh baát tònh, phaïm Ba-la-thò-ca. Luùc

ñoù hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa laøm chöùng noùi raèng: ñöùc Baïc-giaø-phaïm, ñoù laø söï thaät; Toâ-yeát-ña, ñoù laø söï thaät, ñuùng nhö lôøi Bí-soâ ni noùi, chuùng con ñaõ bieát tröôùc. Naøy La-hoã-la, ta nghe noùi nhö vaäy lieàn hoûi con: vieäc naøy hö thaät nhö theá naøo thì con seõ traû lôøi sao?". La-hoã- la ñaùp: "Theá Toân, neáu con nhôù thì noùi laø nhôù, neáu khoâng nhôù thì noùi laø khoâng nhôù". Phaät noùi: "Con thaät ngu si môùi noùi laø khoâng nhôù. Heøn chi Thaät-löïc-töû laø moät Bí-soâ thanh tònh thaät khoâng coù loãi maø noùi laø khoâng nhôù hay sao?". Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Thaät-löïc-töû thaät khoâng coù phaïm toäi. Caùc thaày neân bieát, Bí-soâ ni Höõu Nöõ töï noùi phaïm toäi caàn phaûi dieät taån, coøn hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa phaûi xeùt hoûi cho roõ: Thaày thaáy nhö theá naøo, thaày thaáy ôû choã naøo, do nhôn duyeân gì ñeán thaáy ñöôïc vieäc ñoù".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 14
197

Theá Toân noùi roài lieàn vaøo thaát truï trong tòch ñònh, caùc Bí-soâ thaáy Phaät truï trong tòch ñònh lieàn nhôù lôøi Phaät daïy: Thaät-löïc-töû laø ngöôøi thanh tònh, Bí-soâ ni Höõu Nöõ töï noùi phaïm toäi neân dieät taån, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa phaûi xeùt hoûi nhö treân. Sau khi gaïn hoûi, hai Bí-soâ thuù thaät raèng: "Naøy caùc cuï thoï, toâi khoâng thaáy Thaät-löïc-töû phaïm phaùp baát tònh haïnh, phaïm Ba-la-thò-ca; chæ vì Thaät-löïc-töû lieân tieáp caû ba ngaøy phaân phoù cho chuùng toâi thöùc aên thoâ dôû, laøm cho khí löïc suy keùm bò naõo loaïn, chuùng toâi vì saân si muoán khuûng boá thaày aáy neân noùi nhö vaäy. Thaät söï cuï thoï Thaät-löïc-töû laø ngöôøi thanh tònh khoâng heà phaïm loãi, khoâng laøm haïnh baát tònh, khoâng phaïm Ba-la-thò-ca". Ñeán xeá chieàu Theá Toân xuaát ñònh ñeán trong chuùng Bí-soâ ngoài vaøo choã ngoài , caùc Bí-soâ lieàn baïch Phaät: "Theá Toân, chuùng con thaáy Theá Toân truï trong tòch ñònh lieàn nhôù lôøi Phaät daïy: Thaät-löïc-töû laø ngöôøi thanh tinh, Bí-soâ ni Höõu Nöõ töõ noùi phaïm toäi neân dieät taån, coøn hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa phaûi xeùt hoûi cho roõ... gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu khoâng phaïm Ba-la-thò-ca". Theá Toân nghe roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Taïi sao hai ngöôøi ngu si kia chæ vì chuùt nhaân duyeân aên uoáng maø coá yù voïng ngöõ vu baùng vò Bí-soâ thanh tònh". Theá Toân lieàn noùi keä: "Neáu ngöôøi coá noùi doái Traùi ngöôïc vôùi söï thaät, Khoâng sôï khoå ñôøi sau, Khoâng aùc naøo khoâng laøm. Thaø nuoát hoøn saét noùng, Löûa döõ ñoát khaép thaân, Khoâng duøng mieäng phaù giôùi, AÊn côm cuûa Ñaøn na". Luùc ñoù trong hö khoâng chö thieân cuõng noùi keä: "Thaät Löïc vöôït ba coõi, Maø coøn bò vu baùng, Cho neân ngöôøi coù trí, Khoâng neân thích sanh töû, Phaûi neân chaùn ñoaøn thöïc, Khoå nhaát trong caùc khoå, Cuõng nhö aên thòt con, Taêng tröôûng caùc phieàn naõo". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ laïi vaø hoûi hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa: "Hai thaày bieát Bí-soâ thanh tònh thaät khoâng phaïm toäi maø laïi duøng phaùp Ba-la-thò-ca khoâng caên cöù ñeå vu baùng phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy thöa Theá Toân". Theá Toân duøng ñuû lôøi quôû traùch hai Bí-soâ Höõu

198 BOÄ LUAÄT 7

vaø Ñòa: “Vieäc hai thaày ñaõ laøm laø sai traùi, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng neân laøm”. Quôû traùch roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Naøy caùc Bí-soâ, coù ba haïng ngöôøi chaéc chaén phaûi ñoïa vaøo nguïc Neâ-leâ: Moät laø haïng ngöôøi töï phaù giôùi, khuyeân ngöôøi khaùc phaù giôùi; hai laø haïng ngöôøi töï laøm haïnh baát tònh ñoái vôùi Bí-soâ thanh tònh duøng phaùp Ba-la-thò-ca khoâng caên cöù ñeå vu baùng; ba laø haïng ngöôøi khôûi kieán giaûi nhö vaày vaø noùi nhö vaày: Duïc laø tònh, duïc laø dieäu, duïc coù theå thoï duïng, duïc khoâng coù toäi loãi, ñoái tröôùc caûnh aùc duïc sanh aùi ñaém cuøng cöïc”. Phaät lieàn noùi keä: “Ngöôøi naøo sanh trong ñôøi, Mieäng noùi lôøi dao kieám, Do lôøi noùi aùc naøy, Cheùm ngöôïc laïi töï thaân Neáu ngôïi khen keû aùc, Huûy baùng baäc Hieàn thieän, Do mieäng sanh toäi loãi, Chaéc chaén khoâng an vui. Cuõng nhö ngöôøi ñaùnh baïc, Tieàn cuûa maát, toäi nhoû. Ñoái vôùi baäc thanh tònh, Huûy baùng thaønh toäi lôùn. Traûi qua traêm ngaøn naêm, Ñoïa vaøo nguïc Baøo nhuïc. Laïi ôû trong nguïc naøy, Chòu khoå boán vaïn naêm. Neáu duøng taâm aùc noùi, Huûy baùng baäc Hieàn thieän, Do nghieäp duyeân aùc naøy, Seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc”. Theá Toân quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: “Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi… gioáng nhö caùc giôùi treân, cho ñeán caâu nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ oâm loøng saân haän khoâng boû, coá yù duøng phaùp Ba-la-thò-ca khoâng caên cöù vu baùng cho Bí-soâ thanh tònh, muoán phaù hoaïi tònh haïnh cuûa vò aáy. Thôøi gian sau coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, bieát vieäc naøy laø vu baùng khoâng caên cöù, do Bí-soâ kia saân haän neân noùi nhö vaäy thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi- sa”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ Höõu vaø Ñòa, hoaëc coù nhöõng Bí-soâ

khaùc gioáng nhö vaäy. OÂm loøng saân haän töùc laø tình sanh phaån noä. Khoâng boû laø loøng saân khoâng döùt. Bí-soâ thanh tònh laø chæ cho Thaät-löïc-töû. Khoâng phaïm laø khoâng phaïm vieäc naøy. Khoâng caên cöù laø khoâng döïa treân thaáy nghe nghi. Phaïm Ba-la-thò-Ca-laø phaïm moät trong boán phaùp troïng. Vu baùng laø vieäc khoâng thaät. Muoán phaù tònh haïnh cuûa vò aáy laø muoán laøm toån hoïc xöù thanh tònh cuûa vò aáy. Thôøi gian sau laø thôøi khaùc sau khi vu baùng. Coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi töùc laø sau khi huûy baùng roài sanh hoái haän khoâng ñôïi ngöôøi hoûi, vì bieát vieäc naøy laø khoâng caên cöù neân töï noùi ra. Baùng laø tranh caûi, coù boán loaïi: ñaáu traùnh, phi ngoân traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh. Vì saân haän neân noùi nhö vaäy laø luùc noùi ra lôøi huûy baùng. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö trong caùc giôùi tröôùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu vu baùng Bí-soâ thanh tònh coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm. möôøi vieäc thaønh phaïm laø khoâng thaáy vieäc aáy, khoâng nghe, khoâng nghi lieàn khôûi töôûng hö doái thaät khoâng thaáy… maø voïng noùi laø coù thaáy… , khi noùi ra lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Hoaëc nghe maø queân, nghi maø queân, khôûi hieåu bieát nhö vaäy, khôûi töôûng nhö vaäy noùi raèng: Toâi nghe nghi khoâng queân, khi noùi lôøi naøy phaïm

Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Hoaëc nghe maø tin hay nghe khoâng tin maø noùi laø toâi thaáy; hoaëc nghe maø nghi hay nghe khoâng nghi hoaëc chæ töï mình nghi maø noùi laø toâi thaáy, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Naêm vieäc khoâng thaønh phaïm laø ngöôøi kia khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, hieåu bieát coù thaáy... , khôûi töôûng coù thaáy... neân noùi laø toâi thaáy... thì khoâng phaïm. Hoaëc nghe maø queân, nghi maø queân, nghi töôûng coù nghe maø noùi laø toâi nghe cuõng khoâng phaïm. Vu baùng ngöôøi thanh tònh coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng thaønh phaïm, vu baùng ngöôøi thanh tònh tôï nhö khoâng thanh tònh cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu vu baùng ngöôøi khoâng thanh tònh coù moätmoät vieäc thaønh phaïm vaø saùu vieäc khoâng phaïm. Möôøi moät vieäc thaønh phaïm laø khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, hieåu bieát nhö vaäy, khôûi töôûng nhö vaäy, thaät khoâng thaáy... maø voïng noùi laø toâi thaáy... , khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Hoaëc thaáy maø queân hay nghe maø queân, nghi maø queân, hieåu bieát nhö vaäy, khoûi töôûng nhö vaäy maø noùi laø thaáy... khoâng queân, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Hoaëc nghe maø tin hay nghe khoâng tin maø noùi laø toâi thaáy; hoaëc nghe maø nghi hay nghe khoâng nghi hoaëc chæ töï mình nghi maø noùi laø toâi thaáy, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi- sa. Saùu vieäc khoâng phaïm laø ngöôøi kia khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng

nghi, hieåu bieát coù thaáy..., khôûi töôûng coù thaáy... neân noùi laø toâi thaáy... thì khoâng phaïm. Hoaëc thaáy maø queân hay nghe maø queân, nghi maø queân, hieåu bieát coù thaáy, khôûi töôûng coù thaáy maø noùi laø toâi thaáy... cuõng khoâng phaïm. Neáu vu baùng nguôøi tôï nhö thanh tònh coù moätmoät vieäc thaønh phaïm vaø saùu vieäc khoâng phaïm gioáng nhö vaäy. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi vì muoán tröø nghi neân baïch Phaät: “Theá Toân, cuï thoï Thaät-löïc-töû töøng laøm nghieäp gì, do nghieäp aáy chieâu caûm quaû dò thuïc sanh trong nhaø phuù quyù, nhieàu tieàn cuûa, thoï duïng ñaày ñuû, boû theá tuïc nöông theo Phaät xuaát gia, ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Trong vieäc phaân phoái phoøng xaù ngoïa cuï Nhö Lai noùi laø baäc nhaát, taïi sao chöùng thaéng quaû nhö vaäy maø coøn bò huûy baùng?”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày kheo laéng nghe, ta seõ noùi roõ nhaân duyeân cho caùc thaày nghe. Naøy caùc Bí-soâ, neáu töï ñaõ taïo nghieäp chaéc chaén khoâng phaûi boán ñaïi: Ñòa, Thuûy, Hoûa, Phong ôû ngoaøi giôùi maø quaû baùo ñöôïc thaønh thuïc; phaûi ôû ngay trong uaån xöù giôùi cuûa chính mình taïo ra nghieäp thieän aùc maø quaû baùo ñöôïc thaønh thuïc”. Phaät lieàn noùi keä: “Giaû söû traêm ngaøn kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ngoä, Trôû laïi töï thoï baùo”. “Naøy caùc Bí-soâ, trong quaù khöù taïi moät tuï laïc noï coù moät ñaïi thöông chuû teân laø Ngö nhôn chuyeân chôû haøng hoùa, luùc ñoù muoán cuøng caùc thöông nhaân ra bieån tìm caàu chaâu baùu. Thôøi ñoù chöa coù Phaät ra ñôøi, chæ coù Thaùnh giaû Ñoäc giaùc hieän ôû theá gian laø phöôùc ñieàn thuø thaéng duy nhaát, thöôøng cöùu giuùp ngöôøi ngheøo khoå, thoï thöùc aên thoâ dôû vaø ngoïa cuï xaáu. Vò Ñoäc giaùc naøy thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân ñeå du

haønh trong nhaân gian, moät hoâm Thaùnh giaû nhaäp ñònh Hoûa quang coù moät ngöôøi giöõa ñeâm thöùc giaác tình côø troâng thaáy, saùng ra lieàn noùi vôùi thöông chuû: “Thöông chuû bieát chaêng, vò Bí-soâ naøy thaønh töïu thaùnh haïnh, giöõa ñeâm thöùc giaác tình côø troâng thaáy choã Thaùnh giaû nhö löûa tuï phoùng ra aùnh saùng lôùn”. Thöông chuû nghe roài heát söùc tín kính lieàn ñeán ñaûnh leã Thaùnh giaû baïch raèng: “Thaùnh giaû tìm caàu thöùc aên, con muoán caàu phöôùc, xin Thaùnh giaû thoï con cuùng döôøng, thoï thöïc xong roài thaùp tuøng theo chuùng con cuøng ñi”. Vò Ñoäc giaùc im laëng thoï thænh thöïc roài thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân daàn daàn tôùi bieån, thöông chuû hoûi: “Thaùnh giaû, chuùng con muoán ra bieån tìm chaâu baùu, Thaùnh giaû coù ñi cuøng khoâng?”. Vò Ñoäc giaùc ñaùp: “Caùc hieàn thuû vì vôï con… neân muoán ra bieån tìm chaâu baùu, toâi ñaâu coù vì caùi gì”. Luùc ñoù thöông chuû doïn moät böûa aên cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc

roài daâng cuùng moät xaáp dieäu ñieäp. Vò ñoäc giaùc vì thöông xoùt thöông chuû neân hieän thaàn thoâng maø khoâng noùi phaùp, nhö Nga vöông bay leân hö khoâng, thaân tuoân ra nöôùc löûa. Thöông chuû vöøa nhìn thaáy thaàn bieán lieàn hoài taâm nhö caáy ñaïi thoï bò ngaõ nhaøo, töø xa kính leã phaùt nguyeän: “Con thieát leã cuùng döôøng cho vò phöôùc ñieàn chôn thaät nhö vaäy, nguyeän vôùi ñaõ taïo naøy chieâu caûm quaû dò thuïc ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, seõ ñöôïc oai ñöùc thuø thaéng nhö vaäy, seõ ñöôïc phuïng sö toái thaéng nhö vaäy”. Caùc Bí-soâ neân bieát, Ngö Nhôn thuôû aáy chính laø Thaät-löïc-töû, do cuùng döôøng vò Thaùnh Ñoäc giaùc phaùt ñaïi theä nguyeän neân nay ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, thoï duïng ñaày ñuû, laïi ôû trong giaùo phaùp cuûa ta lìa tuïc xuaát gia, ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn; Ta laø ñaïi sö toái thaéng trong traêm ngaøn caâu chi Ñoäc giaùc neân thöøa söï ta khoâng sanh nhaøm chaùn. Laïi nöõa caùc Bí-soâ, taïi sao Thaät-löïc-töû tuy chöùng quaû A-la-haùn maø vaãn coøn bò huûy baùng? Nay ta seõ noùi, caùc thaày kheùo laéng nghe: Trong quaù khöù taïi moät thoân noï coù moät ñaïi tröôûng giaû cöôùi moät ngöôøi con gaùi cuøng trong doøng toäc laøm vôï soáng raát haïnh phuùc, nhöng traûi qua nhieàu naêm maø vaãn khoâng coù con, vì theá tröôûng giaû thöôøng choáng tay vaøo maù vôùi daùng veû öu saàu nghó raèng: “Trong nhaø ta coù nhieàu cuûa baùu nhöng khoâng coù con keá thöøa, sau khi ta cheát taøi saûn naøy seû bò quan thu giöõ”. Ngöôøi vôï thaáy roài lieàn hoûi: “Vì sao chaøng laïi choáng tay vaøo maù daùng veû öu saàu nhö vaäy?”, ngöôøi choàng noùi: “Hieàn thuû, trong nhaø ta coù nhieàu cuûa baùu nhöng khoâng coù con keá thöøa, neáu ta qua ñôøi taøi saûn naøy seõ sung vaøo nhaø quan, laøm sao ta khoâng öu saàu?”, ngöôøi vôï noùi: “Cuõng laø do em khoâng sanh con, chaøng neân cöôùi thöù thieáp ñeå coù con keá thöøa gia nghieäp”, ngöôøi choáng noùi: “Hieàn thuû, neáu trong nhaø coù hai ngöôøi vôï thì cho ñeán moät chuùt nöôùc buùn ta cuõng khoâng ñöôïc uoáng, vì trong nhaø seõ thöông tranh caûi laêng xaêng”, ngöôøi vôï noùi: “Chaøng cöù tìm, neáu ngöôøi aáy cuøng trang löùa thì em seõ xem nhö laø em gaùi, neáu töông tôï con gaùi thì em seõ xem nhö

con gaùi". Luùc ñoù ôû moät thoân khaùc cuõng coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï khoâng bao laâu sau thì sanh ñöôïc hai trai moät gaùi, thôøi gian sau caû hai vôï choàng tröôûng giaû naøy ñeàu qua ñôøi. Vò ñaïi tröôûng giaû ôû thoân kia vì tìm vôï neân ñeán choã hai ngöôøi anh hoûi cöôùi ngöôøi em gaùi laøm vôï, hai ngöôøi anh lieàn gaõ em gaùi cho tröôûng giaû. Thöôøng tình theá gian laø "Môùi chuoäng cuõ queân", sau khi cöôùi theâm thöù thieáp tröôûng giaû naøy thöông yeâu thaân thieát ngöôøi thieáp naøy hôn khieán cho ngöôøi vôï chaùnh sanh taâm ñoá kî. Khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï chaùnh boãng mang thai, vì ñoá kî vôùi ngöôøi thieáp neân thöôøng noùi vôùi choàng laø ngöôøi coù tình yù khaùc, nhöng ngöôøi choàng khoâng tin vaø cho laø ngöôøi vôï chaùnh coù aùc yù. Ñuû ngaøy thaùng, ngöôøi vôï

lôùn sanh moät trai, khi leân naêm tuoåi trí hueä ñaõ phaân minh, noùi ra lôøi gì ñeàu laø nhö thaät neân moïi ngöôøi ñeàu goïi laø "Thaät Ngöõ". Luùc ñoù meï cuûa Thaät ngöõ suy nghó: "Ta tuy sanh con trai nhöng choàng ta vaãn aùi troïng ngöôøi thieáp, nay ta phaûi laøm phöông tieän gì laøm cho hoï xa lìa", nghó roài lieàn noùi vôùi ngöôøi choàng: "Chaøng tuy aùi nieäm ngöôøi thieáp nhöng naøng ta khoâng giöõ trinh baïch vôùi chaøng", ngöôøi choàng khoâng tin vaãn cho laø ngöôøi vôï chaùnh coù aùc yù. Ngöôøi vôï bieát choàng khoâng tin neân laäp keá noùi vôùi con trai laø Thaät Ngöõ: "Con ñaâu bieát ñöôïc khoå taâm cuûa meï", Thaät Ngöõ noùi: "Con laøm sao bieát ñöôïc", ngöôøi meï noùi: "Con bieát chaêng, ñoù chính laø taät ñoá", Thaät Ngöõ noùi: "Ñieàu naøy khoâng toát", ngöôøi meï noùi: "Con phaûi laøm chöùng giuùp meï phôi baøy tieáng xaáu cuûa ngöôøi meï sau", Thaät Ngöõ hoûi: "Vieäc ñoù laø thaät hay hö?", ngöôøi meï noùi: "Laø hö", Thaät Ngöõ noùi: "Moïi ngöôøi ñeàu goïi con laø Thaät Ngöõ, laøm sao con coù theå noùi hö voïng theo yù cuûa meï?", ngöôøi meï noùi: "Meï mang thai con chín thaùng... vaäy maø con khoâng theå giuùp meï moät vieäc nhoû naøy sao? Meï laäp keá con laøm chöùng nhöng con khoâng caàn noùi, neáu cha con hoûi con chæ caàn gaät ñaàu laø ñöôïc". Thaät Ngöõ vì loøng hieáu thuaän khoâng muoán laøm traùi yù meï neân nhaän lôøi, vaøo moät thôøi khaùc meï cuûa Thaät Ngöõ noùi vôùi ngöôøi choàng: "Ngöôøi thieáp yeâu cuûa chaøng ñaõ cuøng ngöôøi nam khaùc laøm vieäc taø haïnh", ngöôøi choàng khoâng tin cho laø ngöôøi vôï chaùnh coù aùc yù, neân meï cuûa Thaät Ngöõ lieàn noùi: "Em khoâng coù aùc yù, neáu chaøng khoâng tin neân hoûi Thaät Ngöõ". Ngöôøi cha nghe roài suy nghó: "Moïi ngöôøi ñeàu goïi con ta laø Thaät Ngöõ, chaéc laø noù khoâng coù noùi doái ta". Luùc ñoù Thaät Ngöõ ñang vui ñuøa caùch choã ngöôøi cha khoâng xa, ngöôøi cha goïi ñeán boàng ñeå treân ñaàu goài roài hoûi con: "Con bieát meï khaùc cuûa con cuøng ngöôøi nam khaùc laøm haïnh xaáu phaûi khoâng?". Taùnh ngöôøi nöõ hö nguïy khoâng hoïc maø vaãn bieát neân meï cuûa Thaät Ngöõ laáy tay buïm mieäng con laïi noùi raèng: "Ngöôøi ñoù laø meï con, con khoâng caàn phaûi noùi, neáu laø söï thaäy thì con chæ neân gaät ñaàu". Thaät Ngöõ beøn gaät ñaàu, keå töø luùc aáy mieäng cuûa thaät Ngöõ bay ra muøi hoâi thoái, tieáng xaáu cuõng vang khaép xa gaàn ñoàn raèng: ñöùa beù aáy khoâng phaûi laø thaät ngöõ maø laø voïng ngöõ, vì ñaõ laøm chöùng vieäc hö cho baø meï khaùc cuûa mình. Caùi teân Thaät Ngöõ lieàn

bò mai moät, ñöôïc thay theá baèng teân Voïng Ngöõ. Luùc ñoù ngöôøi cha nghe con trai noùi nhö vaäy roài lieàn baûo ngöôøi thöù thieáp: “Naøng ñaõ laøm haïnh xaáu khoâng neân ôû ñaây nöõa”, noùi roài lieàn ñuoåi ra. Ngöôøi thöù thieáp bò ñuoåi lieàn trôû veà nhaø cuûa hai anh tröôùc kia, ngöôøi anh hoûi: “Taïi sao em trôû veà?”, ngöôøi em gaùi noùi: “Em bò choàng ñuoåi ra, em khoâng coù toäi maø laïi gaùn cho em laø laøm haïnh xaáu”, ngöôøi anh noùi: “Neáu em taø haïnh nhö vaäy thì cuõng khoâng neân ôû ñaây”, ngöôøi em gaùi noùi:

“Em thaät khoâng coù taø haïnh, chæ vì Thaät Ngöõ laøm chöùng, noù laø Voïng Ngöõ khoâng phaûi Thaät Ngöõ”, ngöôøi anh hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc laø voïng ngöõ?”, ngöôøi em gaùi noùi: “Neáu khoâng tin anh ñi hoûi maáy ngöôøi gaàn ñoù thì bieát”. Ngöôøi anh nghe roài lieàn aâm thaàm ñi hoûi maáy ngöôøi ôû gaàn ñoù, moïi ngöôøi ñeàu noùi laø ngöôøi thöù thieáp khoâng coù taø haïnh, ba anh em sau khi bieát roõ söï thaät lieàn oâm loøng haän naõo. Thôøi gian sau coù moät vò Thaùnh giaû Ñoäc giaùc ñi khaát thöïc thöù lôùp ñeán nhaø cuûa ba anh em, hoï lieàn thænh vaøo nhaø cuùng döôøng. Thoï thöïc xong, ngöôøi em gaùi nhôù laïi vieäc bò huûy baùng tröôùc lieàn ñoái tröôùc vò Ñoäc giaùc phaùt nguyeän aùc raèng: “Gioáng nhö ngaøy nay ta bò ngöôi vu baùng, ñôøi sau cho duø ngöôi chöùng ñöôïc quaû A- la-haùn, ta cuõng seõ vu baùng laïi ngöôi chöù khoâng boû qua”. Ngöôøi anh hoûi ngöôøi em gaùi ñaõ phaùt nguyeän gì, ngöôøi em gaùi noùi roõ lôøi phaùt nguyeän cuûa mình cho hai anh nghe, hai ngöôøi anh nghe roài lieàn noùi: “Ñeán luùc ñoù hai anh seõ laøm chöùng vieäc vu baùng ñoù giuùp em”. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày bieát chaêng, Thaät Ngöõ luùc aáy chính laø Thaät-löïc-töû ngaøy nay, baø meï khaùc cuûa thaät Ngöõ luùc aáy chính laø Bí-soâ ni Höõu Nöõ ngaøy nay, hai ngöôøi anh luùc aáy chính laø hai Bí-soââ Höõu vaø Ñòa. Thaät-löïc-töû do ngaøy xöa vu baùng baø meï khaùc cuûa mình neân traûi qua nhieàu ngaøn naêm thoï sanh trong Naïi-laïc-ca chòu khoå naáu ñoát, nghieäp dö taøn kia ôû trong naêm traêm ñôøi thöôøng bò huûy baùng, ngaøy nay tuy chöùng quaû A-la-haùn vaãn coøn bò vu baùng. Caùc thaày neân bieát, nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû baùo thuaàn ñen, nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû baùo thuaàn traéng, nghieäp ñen traéng xen laãn thì ñöôïc quaû baùo ñen traéng xen laãn. Caùc thaày neân xa lìa nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp ñen traéng xen laãn, neân sieâng tu nghieäp thuaàn traéng. Naøy caùc Bí-soâ, neân hoïc taäp nhö theá. Naøy caùc Bí-soâ, Thaät-löïc-töû tröôùc kia taïo nghieäp gì maø ôû trong soá ngöôøi phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï laïi laø baäc nhaát? Caùc Bí-soâ laéng nghe: “Trong thôøi quaù khöù thuoäc Hieàn Kieáp naøy, luùc con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät Ca-dieáp-ba ra ñôøi, möôøi hieäu ñaày ñuû. Luùc ñoù Thaät-löïc-töû ñöôc Phaät giaùo hoùa lìa tuïc xuaát gia, troïn ñôøi sieâng tu phaïm haïnh nhöng chöa chöùng ñöôïc thaéng quaû, ñeán luùc maïng chung beøn phaùt nguyeän: “Toâi ôû trong giaùo phaùp toái thöôïng phöôùc ñieàn cuûa ñöùc Phaät Ca-dieáp-ba lìa tuïc xuaát gia nhöng vaãn chöa chöùng ñöôïc thaéng quaû. Nhö lôøi Phaät thoï kyù ôû ñôøi vò lai khi con ngöôøi tuoåi thoï giaûm xuoáng moät traêm tuoåi coù Ma- naïp-baïc-ca

ra ñôøi thaønh Phaät, toâi ôû trong giaùo phaùp cuûa ñöùc Phaät naøy xuaát gia, ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, nhö OÂ-ba-ñaø-da cuûa toâi ôû trong haøng ñeä töû cuûa Phaät Ca-dieáp-ba phaân chia ngoïa cuï cho taêng laø baäc nhaát; toâi cuõng vaäy, ôû trong haøng ñeä töû cuûa Phaät Thích Ca Maâu

Ni voâ thöôïng Chaùnh giaùc ñôøi vò lai phaân chia ngoïa cuï cho taêng cuõng laø baäc nhaát". Do nguyeän löïc naøy neân ôû trong giaùo phaùp cuûa ta, Thaät-löïc-töû laø ngöôøi phaân chia ngoïa cuï phoøng xaù cho taêng laø baäc nhaát trong haøng ñeä töû. Caùc Bí-soâ neân hoïc nhö theá".

Hoïc Xöù Thöù Chín: MÖÔÏN CAÊN CÖÙ VU BAÙNG Phaät truï trong Truùc Laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca ôû thaønh Vöông Xaù, luùc ñoù Thaät-löïc-töû ñang ôû treân nuùi Thöùu Phong, caùch ñoù khoâng xa coù ao Thaïch Thieát, Thaät-löïc-töû ban ngaøy thöôøng ñi daïo beân bôø ao naøy. Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc nhôø thieän tri thöùc laø cuï thoï Muïc-kieàn-lieân giaùo hoùa neân xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö Lai, ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Bí-soâ ni naøy thöôøng ñeán truùc Laâm cuùng döôøng Theá Toân vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc toân ñöùc khaùc, ñaëc bieät ñoái vôùi Thaät-löïc-töû raát toân kính vì thaáy Thaät-löïc-töû khoâng ngaïi lao khoå, töø boû dieäu laïc ñaúng trì tòch tónh, nhö phaùp laøm ngöôøi Thoï söï phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï cho Taêaéng ngaøy noï, Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc sau khi kính leã Theá Toân vaø caùc Ñaïi ñöùc taêng roài lieàn ñeán choã Thaät-löïc-töû kính leã vaø ngoài laïi nghe Thaät-löïc-töû thuyeát phaùp. Hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa voán cuøng vôùi Thaät-löïc-töû ñôøi tröôùc coù oaùn keát thaáy vieäc naøy roài muoán vu baùng Thaät-löïc-töû. Luùc ñoù hai vò naøy ñöôïc nhieàu y phaán taûo muoán tìm nôi giaët neân ñeán beân ao Thaïch Thieát ñeå giaët y. Khi ñeán beân ao troâng thaáy coù hai con nai ñang uoáng nöôùc, uoáng xong lieàn cuøng laøm haïnh baát tònh, haønh phaùp daâm duïc. Thaáy roài lieàn lieân töôûng tôùi Thaät-löïc-töû vaø Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc, Bí-soâ Höõu noùi vôùi Bí-soâ Ñòa: "Ñoù chính laø Thaät-löïc-töû ñang cuøng vôùi Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc laøm haïnh baát tònh, haønh phaùp daâm duïc, chuùng ta neân baùo cho caùc Bí-soâ bieát". Bí-soâ Ñòa noùi: "Ni Höõu Nöõ em chuùng ta tröôùc ñaây vì chuùng ta maø bò Taêng taån xuaát, khoâng leõ anh muoán chuùng ta cuøng bò taån xuaát nöõa hay sao?". Bí-soâ Höõu noùi: "Tröôùc ñaây laø doái noùi, baây giôø laø noùi thaät, em khoâng thaáy ñoù chính laø Thaät-löïc- töû ñang cuøng Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc laøm haïnh baát tònh, haønh phaùp daâm duïc hay sao?". Bí-soâ Ñòa im laëng ñoàng tình, vì vaäy caû hai anh em Bí-soâ naøy cuøng ñeán baïch vôùi caùc Bí-soâ: "Trong theá gian naøy coøn ai laø ngöôøi ñaùng tin nöõa, chính hai anh em toâi taän maét troâng thaáy Thaät-löïc-töû cuøng Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc ñang laøm vieäc daâm duïc". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baûo hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa: "Hai thaày thaät muoán boû con ñöôøng ñeán nhôn thieân ñeå höôùng vaøo ba ñöôøng aùc hay sao?. Thaät-löïc-töû chöùng quaû A-la- haùn truï trong taùm giaûi thoaùt, ñaéc phaùp thöôïng nhôn hieän ñaïi thaàn thoâng,

hai thaày taïi sao laïi ñem phaàn vieäc khaùc cuûa phaùp Ba-la-thò-ca vu baùng cho Thaät-löïc-töû?". Hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa noùi: "Ñoù khoâng phaûi laø loãi cuûa chuùng toâi, maø laø loãi cuûa con maét, neân moùc hai con maét naøy ra". Caùc Bí-soâ noùi: "Nhö Theá Toân ñaõ daïy phaûi tìm hieåu kyõ caøng söï vieäc: Taïi sao thaáy, thaáy choã naøo, thaáy nhö theá naøo..., hai thaày vì vieäc gì ñeán ñoù thaáy ñöôïc?". Caùc Bí-soâ sau khi xeùt hoûi kyõ caøng roài môùi bieát roõ söï thaät, caùc Bí-soââ thieåu duïc lieàn quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa: "Taïi sao hai thaáy bieát roõ Bí-soââ thanh tònh thaät khoâng coù phaïm maø laïi ñem phaàn vieäc khaùc cuûa phaùp Ba-la-thò-ca ñeå vu baùng?". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ... gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu: Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ oâm loøng saân haän khoâng boû, coá yù ñem phaàn vieäc khaùc cuûa phaùp Ba-la-thò-ca vu baùng cho Bí-soâ thanh tònh, muoán phaù hoaïi haïnh thanh tònh cuûa vò aáy. Veà sau vaøo thôøi khaùc coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi vì bieát ñaây laø phaàn vieäc khaùc, laáy moät chuùt töông tôï ñeå vu baùng. Bí-soâ kia vì saân haän neân noùi nhö theá thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa, hoaëc caùc Bí-soâ khaùc gioáng nhö vaäy. OÂm loøng saân haän laø tröôùc coù phaãn haän khoâng xaû neân loøng saân haän khoâng döùt. Ñoái vôùi Bí-soâ thanh tònh khoâng phaïm laø Bí-soâ khoâng heà phaïm toäi tha thaéng. Vieäc phi phaàn khaùc: Khaùc laø chæ cho Nieát-baøn traùi vôùi sanh töû, nghóa laø boán phaùp Ba-la-thò-ca khoâng phaûi laø phaàn vieäc kia. Ba-la-thò-ca laø ôû trong boán phaùp naøy tuøy laáy moät vieäc vu baùng cho ngöôøi kia. Baùng laø söï vieäc vu khoáng. Phaù hoaïi tònh haïnh cuûa ngöôøi kia laø muoán laøm cho tònh haïnh cuûa vò kia khuyeát toån. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö giôùi treân ñaõ giaûi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khôûi töôûng khoâng phaïm, hieåu bieát laø khoâng phaïm, khôûi nhaãn (chaáp nhaän) khoâng phaïm maø noùi laø thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khôûi töôûng phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hieåu bieát nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy maø noùi laø thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khôûi töôûng phaïm Ba-daät-ñeå-ca, hieåu bieát nhö theá, chaáp nhaän nhö theá maø noùi laø thaáy Bí-soâ

kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khôûi töôûng phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, hieåu bieát nhö theá, chaáp nhaän nhö theá maø noùi laø thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi- sa. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khôûi töôûng phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña, hieåu bieát

nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy maø noùi laø thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ kia phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, khôûi töôûng khoâng phaïm, hieåu bieát khoâng phaïm, chaáp nhaän khoâng phaïm maø noùi laø thaáy Bí-soâ kia phaïm Ba-la-thò-ca, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Nhö vaäy cho ñeán thaáy phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña, moãi laàn noùi coù naêm caâu phaïm nhö treân. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø noùi ñuùng söï thaät, ngöôøi phaïm ban ñaàu, si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: PHAÙ TAÊNG TRAÙI CAN Phaät truï trong Truùc Laâm caïnh ao Yeát-lan-ñaïc-ca ôû thaønh Vöông Xaù, vaøo naêm ñoù gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, cho neân caùc Bí-soâ ñaéc thaàn thoâng coù ngöôøi ñeán röøng Thieäm Boä ôû Nam-thieäm- boä-chaâu ñeå haùi quaû Thieäm Boä vôùi ñuû saéc höông vò mang veà truù xöù, töï ñöôïc no ñuû vaø chia ñeàu cho caùc Bí-soâ; coù ngöôøi haùi traùi Taàn-la, hoaëc traùi Laâm-kieáp-taát-tha, Traùi-yeåm-ma-laïc-ca… ñem veà cuøng chia nhau aên; coù ngöôøi ñeán chaâu Ñoâng-tyø-ñeà-ha, coù ngöôøi ñeán chaâu Taây Cuø-ñaø-ni, coù ngöôøi ñeán Baéc cu loâ chaâu laáy luùa thôm töï nhieân mang veà cuøng chia nhau aên; coù ngöôøi leân coõi trôøi Töù Ñaïi vöông chuùng, hoaëc trôøi Tam Thaäp Tam laáy dieäu thöïc cuûa coõi trôøi mang veà cuøng chia nhau aên; coù ngöôøi ñeán caùc phöông khaùc nhöõng nôi truø phuù sung tuùc ñeå laáy thöùc aên ngon mang veà cuøng chia nhau aên. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña suy nghó: “Hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, caùc Bí-soâ ñaéc thaàn thoâng ñeàu ñeán röøng Thieäm Boä… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Neáu ta ñaéc thaàn thoâng ta cuõng coù theå ñi ñöôïc nhö theá. Nhöng ai coù theå daïy ta phaùp thaàn thoâng, ta neân ñeán choã Theá Toân hoûi veà ñieàu naøy, Phaät daïy theá naøo ta phuïng trì theá naáy”. Nghó roài vaøo xeá chieàu Ñeà-baø-ñaït-ña töø tónh xöù ñöùng daäy ñi ñeán choã Theá Toân , ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá Toân, xin haõy daïy cho con phaùp thaàn thoâng”. Luùc ñoù Theá Toân quaùn bieát Ñeà-baø- ñaït-ña muoán sanh nieäm taø aùc neân noùi raèng: “Thaày neân tònh Thi La tröôùc, keá sieâng tu Ñònh Hueä, sau môùi tu taäp thaàn thoâng”. Nghe Phaät noùi roài

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 207

Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn nghó laø Theá Toân khoâng muoán daïy cho mình phaùp thaàn thoâng neân lui veà, sau ñoù ñeán choã A-nhaõ-kieàu-traàn-nhö baïch raèng: “Cuùi xin Thöôïng Toïa daïy cho toâi phaùp thaàn thoâng”. Cuï thoï A-nhaõ-kieàu-traàn- nhö lieàn quaùn taâm Phaät bieát ñöôïc do Phaät quaùn bieát Ñeà-baø-ñaït-ña muoán sanh nieäm taø aùc neân khoâng daïy thaàn thoâng cho Ñeà-baø-ñaït-ña, quaùn bieát roài lieàn noùi raèng: “Thaày neân quaùn nôi saéc, nhö lyù quaùn saùt roài ñaéc thaàn thoâng vaø caùc thaéng ñöùc; ñoái vôùi Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng quaùn nhö vaäy”. Ñeà-baø-ñaït-ña nghe roài nghó laø A-nhaõ-kieàu-traàn-nhö khoâng muoán daïy cho mình neân boû ñi. Sau ño laàn löôït ñeán choã caùc vò thöôïng toïa nhö Maõ

Thaéng, Baït-ñaø-la-baø-saùp-ba, Ñaïi danh Xöng, Vieân-maõn, Voâ-caáu, Ngöu-vöông-dieäu-tyù… taát caû laø naêm traêm vò thöôïng toïa ñeå xin hoïc phaùp thaàn thoâng, nhöng taát caû vò thöôïng toïa naøy ñeàu quaùn taâm Phaät bieát ñöôïc do phaät quaùn bieát Ñeà-baø-ñaït-ña muoán sanh nieäm taø aùc neân ñaõ khoâng daïy phaùp thaàn thoâng cho Ñeà-baø-ñaït-ña , quaùn bieát roài noùi raèng: “Thaày neân quaùn nôi saéc… cho ñeán quaùn Thoï, töôûng, haønh thöùc cuõng nhö vaäy”. Ñeà-baø-ñaït-ña nghe thaáy naêm traêm vò thöôïng toïa ñeàu noùi gioáng nhö nhau lieàn bieát laø khoâng muoán daïy phaùp thaàn thoâng cho mình lieàn suy nghó: “Khoâng leõ khoâng coøn ai daïy phaùp thaàn thoâng cho ta sao?”. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn nghó ñeán cuï thoï Thaäp Löïc Phaät Ca Nhieáp Ba ñang truï ôû Öng Quaät trong thaønh Vöông Xaù: “Thaäp Löïc Phaät Ca Nhieáp Ba taùnh khoâng doái nònh, noùi lôøi chôn thaät, laø OÂ-ba-ñaø-da cuûa A-nan-ñaø em ta, coù theå daïy ta phaùp thaàn thoâng”. Nghó roài lieàn ñi ñeán choã Thaäp Löïc Phaät Ca Nhieáp Ba ñaûnh leã roài baïch raèng: “Cuùi xin Thöôïng toïa daïy cho toâi phaùp thaàn thoâng”. Cuï thoï Thaäp Löïc Phaät Ca Nhieáp Ba do khoâng quaùn taâm Phaät neân khoâng bieát Phaät khoâng daïy phaùp thaàn thoâng cho Ñeà-baø-ñaït-ña vì quaùn bieát Ñeà-baø-ñaït-ña muoán sanh nieäm taø aùc, neân lieàn daïy phaùp thaàn thoâng cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Ñeà-baø-ñaït-ña nghe roài lieàn sieâng naêng tu taäp ñeán sau ñeâm nöông theo ñaïo theá tuïc maø chöùng ñöôïc Sô tónh löï, phaùt ra thaán thoâng, chuyeån moät thaønh nhieàu, chuyeån nhieàu thaønh moät, hoaëc hieän hoaëc aån, coù theå ñi xuyeân qua nuùi, ñaù, vaùch nhö ñi trong hö khoâng khoâng coù ngaên ngaïi; vaøo trong ñaát nhö ñi trong nöôùc, ñi treân maët nöôùc nhö ñi treân maët ñaát, ngoài kieát giaø trong hö khoâng nhö chim bay, hoaëc duøng tay sôø maët trôøi, maët traêng… Coù ñöôïc thaàn thoâng roài Ñeà-baø-ñaït-ña suy nghó: “Nay caùc Bí-soâ khaát thöïc khoù ñöôïc, ta tröôùc ñeán trong röøng Thieäm Boä haùi quaû thôm ngon ñeå aên roài chia cho caùc vò khaùc, keá ñeán caùc chaâu Ñoâng, Taây, Baéc, coõi trôøi Töù Ñaïi vöông chuùng, Tam thaäp tam vaø caùc nôi truø phuù khaùc laáy laáy thöùc aên cho mình vaø chia cho caùc vò khaùc”. Ñeà-baø-ñaït-ña laïi nghó: “Ta neân nghó caùch giaùo hoùa

vua nöôùc Ma-kieät-ñaø, neáu ngöôøi naøy ñöôïc giaùo hoùa roài ta coù theå thu phuïc nhieàu ngöôøi khoâng khoù. Thaùi töû Vò-sanh-oaùn sau khi vua cha qua ñôøi seõ laøm quoác vöông, coù ñaïi töï taïi, ta neân giaùo hoùa ngöôøi naøy tröôùc, sau môùi thu phuïc nhieàu ngöôøi khoâng khoù”. Nghó roài Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn hoùa laøm thaân voi thöôïng dieäu töø cöûa sau cung Thaùi töû ñi vaøo roài ñi ra ôû cöûa tröôùc, laïi töø cöûa tröôùc ñi vaøo roài ñi ra ôû cöûa sau; hoaëc hoùa laøm ngöôøi ñang côûi ngöïa ra vaøo caùc cöûa gioáng nhö treân; hoaëc laøm Bí-soâå caïo boû raâu toùc, ñaép y Taêng-giaø-chi, tay mang baùt ra vaøo caùc cöûa nhö treân. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña hoùa laøm ñoàng töû trang söùc baèng caùc chuoãi anh laïc röïc rôõ ñeán oâm chaàm thaùi töû, thaùi töû Vò-sanh-oaùn bieát laø do Ñeà-baø-ñaït- ña hieän thaàn thoâng bieán hoùa neân oâm hoân ñoàng töû, nöôùc mieáng cuûa thaùi töû chaûy vaøo mieäng cuûa ñoàng töû. Do Ñeà-baø-ñaït-ña coù taâm tham caàu lôïi

döôõng neân khieán thaùi töû khôûi taâm taø aùc cho laø ñöùc cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña thuø thaéng hôn ñöùc Phaät neân chuyeån taâm tín kính vaø muoán cuùng döôøng Ñeà- baø-ñaït-ña. Keå töø ngaøy hoâm ñoù moãi ngaøy hai laàn saùng chieàu ñeàu duøng naêm traêm xe baùu ñeán choã Ñeà-baø-ñaït-ña kính leã, moãi böûa aên daâng cuùng naêm traêm choõ thöùc aên thöôïng dieäu cho Ñeà-baø-ñaït-ña vaø naêm traêm Bí- soâå tuøy thuaän Ñeà-baø-ñaït-ña. Luùc ñoù caùc Bí-soâ saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc nghe bieát söï vieäc nhö treân neân sau khi khaát thöïc xong trôû veà boån xöù, aên xong röûa baùt, röûa tay chaân roài lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät roài ñem söï vieäc nghe bieát ñöôïc veà Ñeà-baø-ñaït-ña baïch Phaät, Phaät nghe roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày ñöøng neân haâm moä vieäc Ñeà-baø-ñaït-ña thoï nhaän söï cuùng döôøng thöôïng dieäu ñoù, vì sao?, vì Ñeà-baø-ñaït-ña seõ bò söï cuùng döôøng thöôïng dieäu naøy gieát haïi, nhö caây chuoái troå buoàng, nhö caây truùc Vó coù traùi, nhö con La mang thai ñeàu töï haïi thaân. Ñeà-baø-ñaït-ña cuõng nhö theá, thoï nhaän söï cuùng döôøng thöôïng dieäu cuûa ngöôøi aét töï haïi mình. Naøy caùc Bí-soâ, neáu khi Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc lôïi döôõngthì ngöôøi ngu naøy coù theå ñeâm daøi thoï laõnh vieäc khoâng Lôïi-ích, khoå naõo. Cho neân caùc Bí-soâ chôù mong caàu danh vaên lôïi döôõng, neáu coù ñöôïc cuõng ñöøng sanh taâm tham ñaém”. Theá Toân lieàn noùi keä: “Caây chuoái neáu keát buoàng, Caây Truùc Vó sanh traùi, Con La khi mang thai, Ñeàu trôû laïi haïi mình. Lôïi döôõng vaø danh vaên, Ngöôøi ngu môùi öa thích, Hay hoaïi caùc phaùp laønh, Nhö kieám chaët ñaàu ngöôøi”.

Caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài hoan hæ phuïng haønh. Luùc ñoù Ñeà-baø- ñaït-ña sau khi ñöôïc söï cung kính cuùng döôøng nhö vaäy roài lieàn khôûi nieäm taø aùc: “Theá Toân nay ñaõ giaø yeáu, neáu giaùo thoï cho boán chuùng Bí-soâ, Bí- soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca raát nhoïc meät. Nay ñeán luùc neân giao phoù ñaïi chuùng cho ta, ta seõ giaùo thoï cho hoï vaø naém giöõ quyeàn haønh, Theá Toân neân ít lo nghó, thoï hieän phaùp laïc truï trong tòch tónh”. Ñeà-baø-ñaït-ña vöøa sanh nieäm taø aùc naøy lieàn thoái maát thaàn thoâng, thaàn thoâng tuy thoái maát maø khoâng töï bieát. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ ñeä töû cuûa Phaät teân laø Ca Caâu Ñaø töøng ôû beân Phaät sieâng tu tònh haïnh, hoïc boán phaïm truï, ñoái duïc tröø duïc neân sau khi maïng chung ñöôïc sanh leân coõi trôøi Phaïm. Ca Caâu Ñaø ôû trong Phaïm cung duøng Thieân nhaõn quaùn thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña do khôûi nieäm taø aùc maø thoái maát thaàn thoâng lieàn aån thaân ôû Phaïm cung, nhö traùng só co duoãi caùnh tay hieän ñeán choã cuï thoï Muïc-kieàn-lieân ôû trong röøng Voâ UÙy treân nuùi Giang Ñoàn, ñaûnh leã roài baïch raèng: “Ñaïi ñöùc bieát chaêng, Ñeà-baø-ñaït-ña do tham lôïi döôõng ñaõ khôûi leân nieäm taø aùc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Vöøa khôûi nieäm taø aùc naøy lieàn thoái maát thaàn thoâng. Laønh thay, ñaïi ñöùc Muïc-kieàn-lieân neân ñeán choã Phaät baïch roõ vieäc naøy”. Cuï thoï Muïc-kieàn-lieân im laëng nhaän lôøi, Ca Caâu Ñaø bieát cuï thoï Muïc- kieàn-lieân ñaõ nhaän lôøi roài lieàn aån thaân trôû veà Phaïm cung. Sau khi Phaïm thieân Ca Caâu Ñaø ñi roài, cuï thoï Muïc-kieàn-lieân lieàn nhaäp Thaéng ñònh, nhö traùng só co

duoãi caùnh tay aån thaân ôû röøng Voâ UÙy hieän ñeán Truùc Laâm, choã Theá Toân ñang ôû, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân ñem lôøi cuûa Phaïm thieân Ca Caâu Ñaø vöøa noùi baïch Phaät, Phaät nghe roài noùi raèng: “Thaày ñôïi Phaïm thieân Ca Caâu Ñaø ñeán noùi môùi bieát Ñeà-baø-ñaït-ña coù nieäm taø aùc hay sao?”. Muïc Lieân baïch Phaät: “Theá Toân con ñaõ bieát, tröôùc khi Phaïm thieân Ca Caâu Ñaø ñeán noùi”. Luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng boán Bí-soââ beø ñaûng ñi ñeán choã Phaät: Moät laø Coâ Ca Leâ Ca, hai laø Khieân-ñoà-ñaït-phieâu, ba laø Yeát Tra Moâ Laïc Ca Ñeå Saùi, boán laø Tam-moät-ñaït-la-ñaït-ña. Phaät töø xa troâng thaày lieàn baûo Muïc Lieân: “Thieân Thoï saép ñeán, ngöôøi ngu si naøy ñích thaân ñeán tröôùc ta khoaùc laùc, thaày neân kheùo hoä lôøi noùi”. Cuï thoï Muïc-kieàn-lieân lieàn ñaûnh leã Phaät roài nhaäp ñònh, nhö traùng só co duoãi caùnh tay, aån thaân trôû veà röøng Voâ UÙy. Luùc ñoù Thieân Thoï Ñeà Baø ñeán ñaûnh leã Phaät roài baïch raèng: “Theá Toân nay ñaõ giaø yeáu, giaùo thoï cho boán chuùng Bí-soâ, Bí-soâ ni, OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca raát nhoïc meät. Theá Toân neân giao phoù ñaïi chuùng cho con, con seõ giaùo thoï hoï, con seõ naém giöõ quyeàn haønh. Theá Toân neân ít lo nghó, thoï hieän phaùp laïc truï trong tòch tónh”. Theá Toân noùi: “Ñaïi trí nhö Xaù-lôïi-töû, Muïc-kieàn-lieân ta coøn khoâng phoù chuùc Bí-soâ taêng giaø cho hoï, huoáng chi thaày laø ngöôøi ngu si nuoát ñaøm daõi cuûa

ngöôøi khaùc”. Thieân Thoï nghe roài lieàn suy nghó: “Theá Toân khen ngôïi Xaù-lôïi-töû, Muïc-kieàn-lieân maø goïi ta laø ngöôøi ngu si nuoát ñaøm daõi cuûa ngöôøi khaùc…”. Töø luùc naøy Thieân Thoï baét ñaàu khôûi taâm saùt haïi, khôûi yù baát nhaãn ñoái vôùi Theá Toân. Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn ngaác ñaàu leân ba laàn nhìn Phaät roài boû ñi. Theá Toân thaáy Thieân Thoï Ñeà Baø ñaõ ñi lieàn baûo A-nan-ñaø luùc ñoù ñang ñöùng quaït haàu ôû phía sau Phaät: “Naøy A-nan-ñaø, thaày ñeán Truùc Laâm caïnh ao Yeát-lan-ñaïc-ca thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ñeán taäp hoïp trong nhaø thöôøng aên”. Cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi ñeán Truùc Laâm thoâng baùo roài trôû veà baïch Phaät: “Theá Toân, xung quanh Truùc Laâm nôi naøo coù Bí-soâ con ñeàu ñaõ thoâng baùo ñeán nhaø thöôøng aên taäp hoïp, xin Phaät bieát thôøi”.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 15

Hoïc xöù thöù möôøi: PHAÙ TAÊNG TRAÙI CAN (Tieáp Theo)

Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm lieàn ñeán nhaø taäp Taêng, tôùi toøa ngoài ngoài giöõa ñaïi chuùng baûo caùc Bí-soâ: “Trong theá gian naøy coù ba loaïi baäc thaày: Moät laø loaïi baäc thaày giôùi thaät khoâng thanh tònh maø töï noùi laø giôùi tònh. Caùc ñeä töû do cuøng ôû chung bieát thaày mình giôùi khoâng thanh tònh neân noùi vôùi nhau: “Thaày ta giôùi khoâng thanh tònh maø töï noùi laø giôùi tònh, neáu chuùng ta noùi cho ngöôùi khaùc bieát, thaày ta nghe bieát ñöôïc seõ khoâng vui thì

chuùng ta laøm sao nöông ôû ñöôïc. Vì vaäy chuùng ta laøm thinh, thaày ta seõ töï bieát, huoáng chi thaày ta thöôøng cung caáp cho chuùng ta côm aùo, ngoïa cuï, thuoác men vaø caùc thöù caàn duøng, chuùng ta cuõng neân uûng hoä". Nhöng vò thaày naøy laïi cho raèng caùc ñeä töû ñaõ che daáu toäi loãi cho mình. Hai laø loaïi baäc thaày maïng thaät khoâng thanh tònh maø töï noùi laø maïng tònh. Caùc ñeä töû do cuøng ôû chung bieát thaày mình maïng khoâng thanh tònh neân noùi vôùi nhau: Thaày ta maïng khoâng thanh tònh maø töï noùi laø maïng tònh, neáu chuùng ta noùi cho ngöôùi khaùc bieát, thaày ta nghe bieát ñöôïc seõ khoâng vui... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Ba laø loaïi baäc thaày tri kieán khoâng thanh tònh maø töï noùi laø tri kieán tònh. Caùc ñeä töû do cuøng ôû chung bieát thaày mình tri kieán khoâng thanh tònh neân noùi vôùi nhau: 'Thaày ta tri kieán khoâng thanh tònh maø töï noùi laø tri kieán tònh, neáu chuùng ta noùi cho ngöôùi khaùc bieát,... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Boán laø loaïi baäc thaày khoâng bieát gì veà thoï kyù maø töï noùi mình gioûi veà thoï kyù vaø bieát roõ nhö thaät. Caùc ñeä töû do cuøng ôû chung neân bieát thaày mình khoâng bieát gì veà thoï kyù neân noùi vôùi nhau: "Thaày ta khoâng bieát gì veà thoï kyù maø töï noùi mình gioûi veà thoï kyù vaø bieát roõ nhö thaät, neáu chuùng ta noùi cho ngöôøi khaùc bieát"..., gioáng nhö ñoaïn vaên treân.

212 BOÄ LUAÄT 7

Naêm laø loaïi baäc thaày y chæ thaân caän phaùp luaät aùc thuyeát maø töï noùi mình y chæ phaùp luaät thieän thuyeát. Caùc ñeä töû do cuøng ôû chuùng bieát thaày mình y chæ phaùp luaät aùc thuyeát neân noùi vôùi nhau gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Naøy caùc Bí-soâ, ta ñaõ trì giôùi khoâng loãi, ta töï cho mình laø Trì giôùi thanh tònh khoâng coù loãi laàm, caùc ñeä töû khoâng caàn phaûi uûng hoä ta, che daáu cho ta. Ñaây laø ñieàu thöù nhaát ta truï ôû theá gian. Ta truï nôi maïng tònh, ta töï cho mình laø maïng thanh tònh khoâng coù loãi laàm, caùc ñeä töû khoâng caàn phaûi uûng hoä ta, che daáu cho ta. Ñaây laø ñieàu thöù hai ta truï ôû theá gian. Laïi nöõa caùc Bí-soâ, tri kieán cuûa ta thnh tònh... cho ñeán ñaây laø ñieàu thöù ba ta truï ôû theá gian. Laïi nöõa caùc Bí-soâ, ta hieåu roõ vieäc thoï kyù vaø bieát roõ nhö thaät... cho ñeán ñaây laø ñieàu thöù tö ta truï ôû theá gian. Laïi nöõa caùc Bí- soâ, Phaùp maø ta nöông laø phaùp lueät thieän thuyeát, ta töï cho mình laø y chæ phaùp luaät thieän thuyeát... cho ñeán ñaây laø ñieàu thöù naêm ta truï ôû theá gian. Laïi nöõa caùc Bí-soâ, nhöõng ñieàu ta aân caän daën doø caùc thaày caän phaûi heát loøng phuïng haønh, gioáng nhö thôï goám nung ñoà goám thì vieäc ñoát löûa cho toát laø caän thieát, neáu löûa nung toát thì goám thaønh töïu, löû nung khoâng toát thì goám hö hoaïi. Vì vaäy caùc thaày phaûi thuaän haønh theo lôøi ta noùi, ñöøng ñeå sau naøy hoái haän". Luùc ñoù Thieân Thoï Ñeà Baø noùi vôùi boán ngöôøi baïn beø ñaûng trôï giuùp: "Boán vò neân cuøng giuùp toâi phaù Taêng giaø hoøa hôïp vaø phaù phaùp luaân taêng cuûa sa moân Kieàu-ñaùp-ma. Neáu thaønh coâng thì sau khi chuùng ta qua ñôøi tieáng taêm vang khaép möôøi phöông laø sa moân Kieàu-ñaùp-ma coøn ôû ñôøi maø Ñeà-baø-ñaït-ña coù ñaïi oai ñöùc, coù theá löïc ñaõ cuøng vôùi boán ngöôøi: Coâ-ca- lyù-ca, Khieân-ñoà-ñaït-phieâu, Yeát-tra-moâ-laïc-ca-ñeå-saùi, Tam-moät-ñaït-la- ñaït-ña, phaù Taêng giaø hoøa hôïp vaø phaù phaùp luaân taêng".

Coâ-ca-lyù-ca noùi: “Nay toâi vôùi thaày khoâng laøm ñöôïc vieäc naøy, vì sao?, vì haøng ñeä töû Thanh vaên cuûa ñöùc Baïc-giaø-phaïm coù ñaïi oai löïc, thieân nhaõn saùng toû, thaáu bieát taâm cuûa ngöôøi khaùc. Söï vaät tuy ôû xa nhöng hoï coù theå troâng thaáy, hoï ôû gaàn ngöôøi khaùc maø ngöôøi khaùc khoâng hay. Vieäc laøm cuûa chuùng ta hoï ñeàu döï bieát tröôùc”. Thieân Thoï nghe roài noùi: “Caùc vò neân cuøng toâi laäp baøy phöông tieän”. Hoûi: “Phöông tieän nhö theá naøo?”, ñaùp: “Chuùng ta tröôùc neân ñeán choã caùc baäc thöôïng toïa kyø nieân tuùc ñöùc cuùng döôøng caùc tö cuï thöôïng dieäu vaø cung caáp caùc vaät caàn duøng ñöøng ñeå thieáu thoán. Ñoái vôùi caùc Bí-soâ nieân thieáu chuùng ta cuõng cung caáp nhö vaäy khieán cho hoï hoan hæ, hoaëc cho hoï y baùt, ñaõy ñöïng y baùt, daây löng..., hoaëc chæ daïy hoï ñoïc tuïng taùc yù töông öng...”. Caû boán ngöôøi baïn trôï giuùp phaù taêng naøy ñeàu khen laø phöông tieän hay khieán cho Thieân Thoï caøng theâm kieâu

maïn muoán phaù Taêng giaø. Caùc Bí-soâ bieát roõ haønh vi tieán thuù muoán phaù Taêng luaân cuûa Thieân Thoï lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaáy neân can rieâng Thieân Thoï, neáu coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can nhö sau: “Thieân Thoï chôù neân phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh chaáp chaët khoâng boû. Thieân Thoï neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Thieân Thoï neân boû vieäc phaù taêng”. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán can rieâng Thieân Thoï Ñeà Baø, vaên khuyeân can gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ can rieâng nhö vaäy, Ñeà-baø-ñaït-ña chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: “Vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhôn duyeân vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân baïch töù yeát ma ñoái trong chuùng can ngaên, neáu coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can ngaên. Neân traûi toïa cuï, ñaùnh kieàn chuøy tröôùc taùc baïch roài sau taäp hoïp Taêng. Khi Taêng giaø nhoùm hoïp roài moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma, tröôùc taùc baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Ñeà-baø-ñaït-ña naøy muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Caùc Bí-soâ ñaõ can rieâng nhöng Ñeà-baø-ñaït-ña chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng nay chaáp thuaän baïch töù yeát ma can ngaên vieäc Ñeà-baø-ñaït-ña laøm raèng: Naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, thaày chôù muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-ña haõy neân boû vieäc phaù Taêng. Baïch nhö vaäy’. Keá taùc yeát ma nhö sau: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Ñeà-baø-ñaït-ña naøy muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Caùc Bí-soâ ñaõ can

rieâng nhöng Ñeà-baø-ñaït-ña chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû, noùi raèng: vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Taêng nay baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-ña raèng: Naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, thaày chôù muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng taêng giaø hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-ña haõy neân boû vieäc phaù Taêng. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-ña raèng: Naøy Ñeà-baø-ñaït-ña, thaày chôù neân phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Thaày neân cuøng taêng giaø hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng

moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Ñeà-baø-ñaït-ña haõy neân boû vieäc phaù taêng. thì im laëng, vò naøo khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát; yeát ma laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Taêng nay ñaõ baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-ña xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëng. Toâi nay nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy baïch töù yeát ma can ngaên Ñeà-baø-ñaït-ña xong roài, nhöng Ñeà-baø-ñaït-ña chaáp chaët vieäc mình laøm khoâng chòu boû noùi raèng: “Vieäc naøy chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”. Boán ngöôøi baïn trôï giuùp Ñeà-baø-ñaït-ña trong vieäc phaù taêng noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ kia (Ñeà baø) laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí- soââ kia lmoät ngöôøi noùi ñuùng phaùp, laø ngöôøi noùi ñuùng luaät, y nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soââ kia öa thích, toâi cuõng öa thích”. Caùc Bí-soâ ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaáy neân can rieâng boán ngöôøi baïn trôï giuùp Ñeà-baø-ñaït-ña phaù taêng naøy, neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy cuõng neân can nhö sau: ‘naøy caùc vò Coâ-ca-lyù-ca, Khieân-ñoà-ñaït-phieâu, Yeát-tra-moâ-laïc-ca-ñeå-saùi, Tam-moät-ñaït-la-ñaït-ña neân bieát, Bí-soâ Thieân Thoï muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp. Caùc vò chôù tuøy thuaän trôï giuùp phaù taêng theo taø boû chaùnh, caùc vò chôù noùi vôùi caùc Bí- soâ raèng: Caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ Ñeà baø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi ñuùng phaùp, laø ngöôøi noùi ñuùng luaät, y theo phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soââ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Naøy caùc cuï thoï, Bí-soâ kia noùi lôøi phi phaùp, phi luaät, khoâng nöông theo phaùp luaät maø noùi, khoâng bieát maø noùi, khoâng phaûi bieát môùi noùi. Caùc vò chôù neân öa thích phaù hoøa hôïp taêng, neân öa thích Taêng hoøa hôïp. Caùc vò neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Caùc vò haõy neân boû vieäc tuøy thuaân phaù hoøa hôïp taêng”. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy can rieâng boán ngöôøi baïn tuøy thuaän trôï giuùp phaù taêng nhöng boán ngöôøi naøy khoâng chòu nghe lôøi can ngaên, chaáp chaët khoâng boû noùi raèng: “Vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø

hö voïng". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân baïch töù yeát ma ñoái trong chuùng can ngaên boán ngöôøi baïn tuøy thuaän trôï giuùp phaù taêng naøy, neáu coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can. Tröôùc taùc baïch nhö sau: "Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Coâ-ca-lyù-ca, Khieân-ñoà-ñaït-phieâu,Yeát- tra-moâ-laïc-ca-ñeå-saùi, Tam-moät-ñaït-la-ñaït-ña boán vò naøy bieát Bí-soâ Ñeà

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 15
215

Baø muoán phaù hoøa hôïp Taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp, maø vaãn tuøy thuaän trôï giuùp laøm vieäc khoâng hoøa hôïp. Khi caùc Bí-soâ can ngaên, caùc vò naøy noùi raèng: Caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ Ñeà-baø laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi ñuùng phaùp, laø ngöôøi noùi ñuùng luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Khi caùc Bí-soâ can rieâng nhö vaäy, hoï vaãn chaáp chaët khoâng boû noùi raèng: vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng nay baïch töù yeát ma can ngaên boán ngöôøi: Coâ-ca-lyù-ca… "Naøy Coâ-ca-lyù-ca… caùc vò bieát Bí-soâ kia muoán phaù hoøa hôïp taêng, gaây ra vieäc ñaáu tranh, truï trong phi phaùp maø vaãn thuaän theo Bí-soâ kia laøm vieäc khoâng hoøa hôïp. Khi caùc Bí-soâ can ngaên laïi noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: Caùc Ñaïi ñöùc ñöøng noùi Bí-soâ kia laø thieän hay aùc, vì sao? vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi nhö phaùp, nhö luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Nhöng Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi phi phaùp, phi luaät, nöông theo phi phaùp phi luaät chaáp chaët khoâng boû, khoâng bieát maø noùi, khoâng phaûi bieát môùi noùi. Caùc cuï thoï chôù öa thích phaù Taêng, neân öa thích Taêng hoøa hôïp. Caùc cuï thoï neân cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, truï trong an laïc. Caùc cuï thoï haõy boû vieäc tuøy thuaän phaù taêng khoâng hoøa hôïp". Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy lieàn baïch töù yeát ma can ngaên boán ngöôøi Coâ-ca-lyù-ca…, nhöng boán ngöôøi naøy vaãn chaáp chaët khoâng boû noùi raèng: "Vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc laø hö voïng". Caùc Bí-soâ ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng boán ngöôøi baïn naøy thuaän theo taø traùi boû chaùnh, töø nay veà sau phaù Taêng giaø ñeä töû hoøa hôïp cuûa ta vaø phaù phaùp luaân coù uy löïc lôùn". Ñeà-baø-ñaït-ña nghe ñöôïc lôøi naøy lieàn noùi: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma ñaõ thoï kyù cho ta vôùi caùc Bí-soâ raèng: Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng boán ngöôøi baïn kia thuaän theo taø traùi boû chaùnh, töø nay veà sau phaù taêng giaø ñeä töû hoøa hôïp cuûa ta vaø phaù phaùp luaân coù uy löïc lôùn. "Keá noùi vôùi boán ngöôøi baïn trôï giuùp vieäc phaù taêng raèng: "Caùc vò neân bieát, sa moân Kieàu-ñaùp-ma ñaõ thoï kyù cho ta vôùi caùc Bí-soâ… nhö treân". Töø ñoù Ñeà Baø ñoái vôùi vieäc phaù taêng caøng theâm maïnh meõ, caùc Bí-soââ nghe roõ söï vieäc lieàn baïch Phaät, Phaät do nhôn

duyeân naøy nhoùm hoïp Bí-soâ Taêng giaø hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: “Thaày thaät muoán phaù Taêng giaø hoøa hôïp, gaây ra vieäc ñaáu tranh truï trong phi phaùp phaûi khoâng?”. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaùp: “Thaät vaäy,

Theá Toân”. Theá Toân lieàn quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña: “Vieäc thaày ñaõ laøm khoâng phaûi laø sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi tònh haïnh, laø vieäc khoâng neân laøm, khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia”. Phaät quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ khôûi phöông tieän muoán phaù hoøa hôïp taêng, ñoái vôùi vieäc phaù taêng chaáp chaët khoâng boû, caùc Bí-soâ neân can ngaên Bí-soâ kia raèng: Cuï thoï chôù muoán phaù hoøa hôïp taêng, chaáp chaët khoâng boû; cuï thoï neân cuøng chuùng taêng hoøa hôïp ôû chung, hoan hæ khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, an laïc laâu daøi; cuï thoï haõy boû vieäc phaù taêng. Khi caùc Bí-soâ can ngaên nhö vaäy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân aân caàn can ngaên chaùnh thöùc ba laàn, thuaän theo giaùo phaùp gaïn hoûi cho boû vieäc phaù taêng naøy. Chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñeà-baø-ñaït-ña hoaëc coù ngöôøi khaùc gioáng nhö theá. Hoøa hôïp laø moät muøi vò. Taêng giaø chæ cho chuùng ñeä töû Thanh vaên cuûa Nhö Lai. Muoán phaù laø muoán chia laøm hai phaàn. Phöông tieän laø tieán haønh vieäc phaù taêng. Gaây ra vieäc ñaáu tranh chaáp chaët khoâng boû laø Ñeà Baø vaø boán ngöôøi baïn tuøy thuaän trôï giuùp chaáp chaët vieäc phaù taêng. Caùc Bí-soâ laø chæ cho nhöõng ngöôøi trong phaùp naøy. Bí-soâ kia laø chæ cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Noùi laø can ngaên rieâng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ khôûi phöông tieän muoán phaù taêng ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu khi can ngaên rieâng maø khoâng chòu boû ñeàu phaïm toäi Thoâ. Khi baïch töù yeát ma nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy can ngaên, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû sau khi taùc baïch xong phaïm toäi thoâ; yeát ma laàn thöù nhaát xong cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù hai xong cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù ba xong vaãn khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp hoøa hôïp, hoaëc nhö phaùp maø khoâng hoøa hôïp, hoaëc töông tôï phaùp hoøa hôïp, hoaëc töông tôï phaùp khoâng hoøa hôïp; hoaëc khoâng nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi phaät daïy maø bænh phaùp yeát ma ñeàu khoâng phaïm. Bí-soâ kia neáu ôû treân toøa cao noùi vôùi Ñaïi chuùng: “Caùc Ñaïi ñöùc, toâi Bí-soâ teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”. Noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi nhö vaäy cho ñeán toäi kia chöa chöa nhö phaùp saùm hoái, hoaëc cuøng caùc Bí-soâ khaùc-taùc baïch yeát ma cho ñeán baïch töù moãi moãi ñeàu phaïm AÙc-taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø laø ngöôøi ban ñaàu taïo toäi hoaëc cuoàng si taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Moät: TUØY THUAÄN PHAÙ TAÊNG TRAÙI CAN Luùc ñoù Theá Toân ôû nôi toøa ngoài cuûa mình muoán cheá hoïc xöù baïn tuøy thuaän phaù taêng cho caùc ñeä töû Thanh vaên neân baûo caùc Bí-soâ: “Naøy caùc Bí-soâ, khoan haõy ñöùng daäy ñi, Taêng giaø coøn moät vieäc”. Theá Toân lieàn hoûi boán ngöôøi baïn tuøy thuaän trôï giuùp vieäc phaù taêng laø Coâ-ca-lyù-ca...: “Caùc thaày thaät bieát Ñeà-baø-ñaït-ña muoán phaù hoøa hôïp taêng, khôûi phöông tieän phaù taêng laïi khuyeân gaây ra vieäc ñaáu tranh, chaáp chaët khoâng boû. Caùc thaày cuøng laøm baïn trôï giuùp thuaän theo taø traùi boû chaùnh vaø noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: “Caùc Ñaïi ñöùc ñöøng noùi Bí-soâ Ñeà Baø laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi nhö phaùp, nhö luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; ñieàu maø vò aáy öa thích, toâi cuõng öa thích. Coù phaûi khoâng?”. Coâ-ca-lyù-ca ñaùp: “Thaät vaäy, Theá Toân”. Theá Toân lieàn quôû traùch: “Vieäc caùc thaày ñaõ laøm chaúng phaûi laø sa moân, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, khoâng thanh tònh laø vieäc khoâng neân laøm, chaúng phaûi vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia”. Theá Toân ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù hoaëc moät hoaëc hai hay nhieàu Bí-soâ laøm baïn ñaûng vôùi Bí-soâ kia thuaän theo taø traùi boû chaùnh, caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi caùc Bí-soâ: Caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi Bí-soâ kia laø thieän hay aùc, vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi nhö phaùp, nhö luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi khoâng coù hö voïng; ñieàu Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi caùc Bí-soââ naøy: Cuï thoï chôù noùi Bí-soâ kia laø ngöôøi noùi nhö phaùp nhö luaät, nöông nôi phaùp luaät maø noùi khoâng coù hö voïng; ñieàu Bí-soâ kia öa thích, toâi cuõng öa thích, vì sao?, vì Bí-soâ kia chaúng phaûi laø ngöôøi thuaän theo phaùp luaät, khoâng nöông nôi phaùp luaät maø noùi ñeàu laø hö voïng. Caùc thaày chôù öa thích phaù taêng, neân öa thích Taêng hoøa hôïp, neân cuøng Taêng hoøa hôïp khoâng tranh chaáp, ñoàng loøng moät lôøi nhö nöôùc vôùi söõa, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, an laïc laâu daøi. Caùc cuï thoï neân boû aùc kieán phaù Taêng, boû vieäc thuaän taø traùi chaùnh, khuyeân gaây vieäc ñaáu tranh, chaáp chaët khoâng boû. Khi caùc Bí-soâ can ngaên nhö vaäy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû neân aân caàn can ngaên chaùnh thöùc ba laàn, y theo giaùo phaùp gaïn hoûi cho boû vieäc phaù taêng naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa”. Neáu laïi coù laø chæ cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Moät, hai hay nhieàu ngöôøi laø chæ cho nhoùm boán ngöôøi Coâ-ca-lyù-ca..., hai ngöôøi trôû leân goïi laø nhieàu ngöôøi. Thuaän taø traùi chaùnh laø laøm baïn vôùi ngöôøi kia thuaän theo taø kieán, traùi boû chaùnh lyù. Caùc Bí-soâ chæ cho nhöõng vò trong phaùp naøy. Laø thieïân

hay aùc töùc laø ñöøng baûo Ñeà Baø laøm thieän boû aùc. Vì sao?, vì Bí-soâ kia laø ngöôøi nhö phaùp nhö luaät, noùi naêng ra laøm ñeàu thuaän theo giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö... laø lôøi can ngaên rieâng. Neáu khoâng boû neân aân caàn ba laàn can... laø Taêng taùc phaùp yeát ma can ngaên. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá

naøo? Neáu caùc Bí-soâ laøm baïn trôï giuùp Bí-soâ kia muoán phaù hoøa hôïp taêng; cuøng laøm baïn vôùi Bí-soâ kia khôûi phöông tieän taø aùc, thuaän taø traùi chaùnh ñeàu phaïm toäi AÙc-taùc. Caùc töôùng phaïm khaùc ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù phaù taêng, chuaån theo ñoù maø ñònh toäi.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: LAØM NHÔ NHAØ NGÖÔØI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc , röøng Theä-ña , thaønh Thaát-la-phieät. Luùc ñoù ôû nuùi Chæ-tra coù ba Bí-soâ: Moät teân laø A-thaáp-baïc-ca, hai teân laø Boå-naïi-phaït-toá, ba teân laø Baùn-ñaäu-lö-hí-ñaéc-ca laøm phaùp nhô nhaø ngöôøi, laøm haïnh xaáu xa nhö laø cuøng ngöôøi nöõ cöôøi giôõn, traïo cöû, buoâng lung, sôø moù thaân hoï; ngoài chung moät giöôøng, aên chung moät maâm, uoáng röôïu chung moät cheùn; töï haùi hoa, baûo ngöôøi haùi hoa, töï keát thaønh traøng, baûo ngöôøi keát thaønh traøng; ca muùa haùt xöôùng, thaáy ngöôøi nöõ cöôøi giôõn ñem vaät bieáu taëng; veùn y leân cao nhaûy nhoùt; giaû laøm tieáng voi keâu, tieáng ngöïa hí, tieáng traâu roáng, tieáng chim seû keâu, tieáng chim Anh vuõ noùi, voã nöôùc thaønh tieáng, baøy caùc troø cöôøi giôõn; hoaëc laøm caùc duïng cuï haùt xöôùng kyõ nhaïc; cuøng nhöõng ngöôøi nöõ kia laøm nhöõng vieäc saùi oai nghi taïo caùc toäi loãi. Caùc Baø-la-moân, cö só vaø nhöõng ngöôøi soáng taïi nuùi Chæ-tra thaáy vaäy ñeàu sanh loøng khoâng tin cheâ traùch huûy baùng, ñoái vôùi caùc Bí-soâ cöïu truï ôû ñaáy coøn khoâng theå cuùng döôøng thöùc aên huoáng chi laø ngöôøi khaùc. Luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø töø nöôùc Ca Thi du haønh nhôn gian tuaàn töï tôùi nuùi Chæ-tra, saùng ngaøy ñaùp y mang baùt vaøo laøng Chæ-tra khaát thöïc nhöng laïi mang baùt khoâng trôû veà vì khoâng coù ai boá thí, moät naém côn cuõng khoâng ai cho. Cuï thoï A-nan-ñaø lieàn suy nghó: “Ta nhôù tröôùc ñaây khi ñeán nuùi naøy, daân chuùng soáng sung tuùc vui veû khaát thöïc deã ñöôïc. Nay cuõng taïi nuùi naøy, daân chuùng cuõng soáng sung tuùc vui veû nhöng sao khaát thöïc khoâng coù ai boá thí, moät naém côm cuõng khoâng ai cho, phaûi mang baùt khoâng trôû veà. Haù chaúng phaûi coù vò ñeä töû naøo cuûa Phaät ôû ñaây ñaõ laøm vieäc phi phaùp bò ngöôøi cheâ traùch huûy baùng, khieán ta khaát thöïc khoâng ñöôïc”. Nghó roài A-nan-ñaø lieàn ñi ñeán choã maø caùc Baø-la-moân, cö só naêm traêm ngöôøi thöôøng hay tuï taäp hoûi hoï raèng: “Caùc vò bieát chaêng, ta nhôù tröôùc kia khi ñeán nuùi naøy, daân chuùng soáng sung tuùc vui veû, khaát thöïc deã ñöôïc. Nay vaãn taïi nuùi naøy taïi sao laïi khaát thöïc khoâng coù ai boá

thí, moät naém côm cuõng khoâng coù ai cho phaûi mang baùt khoâng trôû veà?”. Trong ñaây coù moät OÂ-ba-saùch-ca teân laø Thuûy-la naém tay A-nan-ñaø daãn qua moät beân noùi raèng: “Ñaïi ñöùc bieát chaêng, taïi nuùi Chæ-tra naøy coù ba Bí-soâ teân laø A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá… laøm nhô nhaø ngöôøi, laøm haïnh xaáu xa… gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu caùc cöï truï Bí-soâ coøn khoâng ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên huoáng chi ngöôøi khaùc. Neáu toân giaû coù ñeán choã Phaät xin haõy trình baøy vieäc naøy leân Phaät”. Cuï thoï A-nan-ñaø nghe roài

im laëng nhaän lôøi, Thuûy-la bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi lieàn thænh môøi veà nhaø thoï thöïc, cuï thoï A-nan-ñaø im laëng nhaän lôøi theo Thuûy-la veà nhaø. Thuûy-la môøi ngoài treân thaéng toøa vaø daâng thöùc aên thöôïng dieäu, ñôïi toân giaû aên xong môùi ngoài moät beân thænh nghe phaùp yeáu. Cuï thoï A-nan- ñaø noùi dieäu phaùp cho Thuûy-la nghe khieán ñöôïc hoan hæ roài caùo töø. Khi veà ñeán truù xöù trao traû ngoïa cuï cho Taêng roài chaáp trì y baùt veà ñeán thaønh Thaát-la-phieät, sau ñoù ñeân choã Phaät ñaûnh leã roài ñem söï vieäc ôû nuùi Chæ-tra baïch Phaät, Phaät nghe roài lieàn baûo cuï thoï A-nan-ñaø: “Thaày neân cuøng vôùi khoaûng saùu möôi vò Bí-soâ kyø tuùc ñi ñeán nuùi Chæ-tra taùc phaùp yeát ma Khu khieån (xua ñuoåi) cho A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá, neân laøm nhö sau: Khi saép ñeán nuùi Chæ-tra neân döøng laïi moät choã treân ñöôøng ñi taùc phaùp sai ngöôøi gaïn hoûi. Bí-soââ naøo khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì neân xaû boû. Naêm ñöùc ñoù laø coù thöông, coù gheùt, coù sôï, coù si ñoái vôùi vieäc gaïn hoûi vaø khoâng gaïn hoûi ñeàu khoâng theå hieåu roõ. Ngöôïc laïi vôùi naêm ñöùc treân thì neân sai, ñaõ sai roài thì khoâng neân xaû boû. Naêm ñöùc ñoù laø khoâng thöông, khoâng gheùt, khoâng sôï, khoâng si, ñoái vôùi vieäc gaïn hoûi vaø khoâng gaïn hoûi ñeàu coù theå hieåu roõ. Neân sai nhö sau: Taäp taêng nhö thöôøng laøm, tröôùc neân hoûi vò aáy coù theå ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá hay chaêng, neáu vò aáy ñaùp laø coù theå thì moät Bí-soâ trong Taêng taùc phaùp yeát ma sai, tröôùc taùc baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ ñi gaïn hoûi naøy teân vui loøng ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi ñi gaïn hoûi ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ ñi gaïn hoûi naøy teân ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá. Taêng nay sai Bí-soâ ñi gaïn hoûi teân ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït- toá. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ teân ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A- thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toáthì im laëng; vò naøo khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng nay sai Bí-soâ ñi gaïn hoûi teân ñeán nuùi Chæ-tra gaïn hoûi A-

thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá. Taêng chaáp thuaän sai Bí-soâ ñi gaïn hoûi teân xong roài, vì im laêng. Nay toâi nhôù giöõ nhö vaäy”. Naøy caùc Bí-soâ, nay Ta seõ noùi veà haønh phaùp caàn coù cuûa Bí-soâ ñi gaïn hoûi. Bí-soâ ñi gaïn hoûi khi ñeán nuùi Chæ-tra traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy nhoùm chuùng nhö thöôøng laøm ñeå gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït-toá. Neáu hoï khoâng chòu ñeán nhoùm hoïp do kieâu maïn khoâng kính chuùng taêng thì neân taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho hoï; neáu hoï chòu ñeán nhoùm hoïp thì neân gaïn hoûi, neáu hoï khoâng chòu traû lôøi thì neân taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho hoï; neáu hoï chòu nghe gaïn hoûi thì neân gaïn hoûi, neáu hoï noùi khoâng thaáy toäi töùc laø khinh maïn chuùng taêng thì neân taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho hoï; neáu hoï noùi thaáy toäi, Taêng neân taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho hoï. Nhö ta ñaõ noùi veà haønh phaùp caàn coù

cuûa Bí-soâ ñi gaïn hoûi, neáu khoâng haønh theo haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Cuï thoï A-nan-ñaø vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc nghe Phaät daïy roài lieàn cuøng nhau ñi ñeán nuùi Chæ-tra, treân ñöôøng ñi taùc phaùp sai Bí-soâ ñi gaïn hoûi gioáng nhö trong vaên treân. Luùc ñoù ôû nuùi Chæ-tra, Bí-soâ Baùn-ñaäu-lö-hí-ñaéc-ca (dòch laø Huyønh-xích) laø ñoàng baïn laøm haïnh xaáu vôùi A-thaáp-baïc-ca… Bí-soâ naøy nghe tin cuï thoï A-nan-ñaø vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc saép ñeán nuùi naøy taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho hoï, lieàn suy nghó: "Ñaâu phaûi chæ coù hai vò aáy thaân laøm ñieàu aùc, mieäng noùi lôøi aùc; caû ta cuõng laøm nhö vaäy. Cuï thoï A-nan-ñaø vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc saép ñeán ñaây taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho A-thaáp-baïc-ca…, cuõng seõ taùc phaùp Khu khieån cho ta. Ta neân ñeán thaønh Thaát-la-phieät choã Theá Toân vaø caùc Bí-soâ ñeå caàu xin saùm hoái tröôùc". (Saùm ma laø ngoân ngöõ cuûa phöông naøy, nghóa laø caàu xin dung thöù hay taï toäi. Ví nhö lôõ ñuïng phaûi ngöôøi, muoán hoï hoan hæ ñeáu goïi laø saùm ma, khoâng luaän lôùn nhoû ñeàu noùi nhö vaäy. Hoái toäi, tieáng Phaïm goïi laø A-baùt-ñeå-ñeà-xa-na, A-baùt-ñeå nghóa laø toäi, ñeå-xaù-na nghóa laø noùi neân dòch nghóa laø hoái toäi. Saùm hoái, saùm laø ngoân ngöõ phöông Taây, hoái laø ngoân ngöõ phöông ñoâng, hôïp chung goïi laø saùm hoái, khoâng coù nghóa laø caàu xin dung thöù, cuõng khoâng coù nghóa laø hoái toäi.) Huyønh-xích laïi nghó: "Neáu chuùng ta ñi baây giôø seõ gaëp caùc Ñaïi ñöùc treân ñöôøng ñi, chaéc laø caùc vò aáy seõ taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho chuùng ta tröôùc roài môùi taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho A-thaáp-baïc-ca…. Chuùng ta phaûi laäp baøy phöông tieän khaùc ñeå mong traùnh khoûi naïn naøy. Chuùng ta haõy khaên goùi tröôùc nhöõng lôïi döôõng ñaõ coù roài cuøng chia ñeàu ra ñi nghe ngoùng, neáu caùc Ñaïi ñöùc vaøo töø cöûa lôùn thì chuùng ta seõ ñi ra töø cöûa nhoû". Huyønh- xích nghó roài lieàn cuøng ñoàng boïn nhaát trí thi haønh. Khoâng bao laâu sau, cuï thoï A-nan-ñaø vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc ñeán nuùi Chæ-tra vaø ñi vaøo töø cöûa

lôùn, Huyønh-xích vaø caùc ñoàng boïn lieàn cuøng ñi ra töø cöûa sau ñeán thaønh Thaát-la-phieät nhö ñaõ tính tröôùc. Khi ñeán nôi ñaûnh leã Phaät roài ñeán choã caùc Bí-soâ tuøy theo toäi ñaõ phaïm neáu ñaùng ñoái thuù saùm thì ñoái tröôùc Bí- soâ saùm , neáu ñaùng traùch taâm saùm thì töï traùch taâm saùm. Sau khi toäi ñöôïc tröø, hoï cuøng ôû chung vôùi caùc Bí-soâ thanh tònh khaùc. Chuùng taêng coù cheá lònh nhö phaùp gì hoï ñeàu phaûi laøm theo. Luùc ñoù Bí-soâ ñöôïc sai ñi gaïn hoûi ñeán nuùi Chæ-tra traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy nhoùm hoïp taêng chuùng ñeå gaïn hoûi A-thaáp-baïc-ca… Khi gaïn hoûi hö thöïc, A-thaáp-baïc-ca… ñaùp raèng: "nhöõng vieäc ñaõ gaïn hoûi, toâi ñeàu thaät ñaõ laøm". Caùc Bí-soâ lieàn taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho A-thaáp-baïc-ca…, yeát ma xong caùc Bí-soâ lieàn trôû veà thaønh Thaát-la-phieät. A-thaáp-baïc-ca… sau khi bò ñuoåi ñi lieàn suy nghó: "Teù xuoáng ñaát thì phaûi töø ñaát ñöùng daäy, chuùng ta neân ñeán thaønh Thaát- la-phieät, choã Theá Toân vaø caùc Bí-soâ caàu xin dung thöù". Nghó roài qua saùng ngaøy mai A-thaáp-baïc-ca… cuøng nhau chaáp trì y baùt vaøo thoân khaát thöïc roài trôû veà

truù xöù thoï thöïc, aên xong trao traû phoøng xaù ngoïa cuï roài chaáp trì hai y baùt ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Ñeán nôi, caùc Bí-soâ cöïu truï troâng thaáy ñeàu khoâng cuøng noùi chuyeän, Bí-soâ Huyønh-xích vaø caùc ñoàng boïn troâng thaáy cuõng khoâng cuøng noùi chuyeän. A-thaáp-baïc-ca ... lieàn hoûi Huyønh-xích: "Caùc Bí-soâ cöïu truï treân lyù coù theå gaëp ta khoâng cuøng noùi chuyeän, nhöng Huyønh-xích ... caùc cuï thoï vôùi chuùng ta voán laø baïn ñoàng haønh, vì sao gaëp ta laïi khoâng cuøng noùi chuyeän?". Huyønh-xích noùi: "Tuy söï thaät laø nhö vaäy, nhöng khi chuùng toâi ñeán ñaây ñaõ tuøy theo toäi ñaõ phaïm ñaùng ñoái thuù saùm thì ñoái tröôùc Bí-soâ saùm, ñaùng traùch taâm saùm thì ñaõ töï traùch taâm saùm, toäi ñaõ ñöôïc tröø neân cuøng ôû chung vôùi caùc Bí-soâ thanh tònh khaùc, chuùng taêng coù cheá lònh nhö phaùp gì chuùng toâi phaûi laøm theo. Vì vaäy môùi khoâng cuøng noùi chuyeän vôùi caùc baïn laø ngöôøi oâ gia haønh aùc haïnh". A-thaáp-baïc-ca... nghe roài lieàn cheâ traùch noùi raèng: "Caùc Ñaïi ñöùc coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si. Cho neân coù ngöôøi ñoàng phaïm toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn hoûi: "Thaày noùi ai coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si?", A-thaáp-baïc-ca... ñaùp: "Toâi noùi cuï thoï A-nan-ñaø vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc ñeán nuùi Chæ-tra taùc phaùp yeát ma Khu Khieån cho chuùng toâi, trong soá ngöôøi ñoàng phaïm laïi coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn quôû traùch A-thaáp-baïc-ca: "Caùc ñaïi ñöùc ñeán nuùi Chæ-tra nhö phaùp khu taån, thaày laïi coá yù noùi caùc vò aáy coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si. Trong soá ngöôøi ñoàng phaïm laïi coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân can ngaên rieâng Bí-soâ A- thaáp-baïc-ca..., neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö theá cuïng can ngaên nhö sau:

"Naøy A-thaáp-baïc-ca... neân bieát, caùc ñaïi ñöùc ñeán nuùi Chæ-tra nhö phaùp khu taån, caùc vò chôù coá yù noùi laø caùc ñaïi ñöùc coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si, trong soá ngöôøi ñoàng phaïm toäi maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Vì caùc vò laøm nhô nhaø ngöôøi, laøm haïnh xaáu ai naáy ñeàu nghe bieát neân môùi bò ñuoåi. Caùc vò neân boû caâu noùi caùc ñaïi ñöùc coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si naøy ñi". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán can ngaên rieâng A-thaáp-baïc-ca... noùi gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ can rieâng, A-thaáp-baïc-ca... vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc ñoù noùi raèng: "nhö lôøi chuùng toâi ñaõ noùi, chæ vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân baùch töù yeát ma can ngaên A-thaáp-baïc-ca, neáu coù ngöôøi gioáng nhö theá cuõng neân can nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy nhoùm hoïp chuùng taêng nhö thöôøng laøm, Taêng nhoùm roài moät Bí-soâ trong Taêng taùc phaùp yeát ma". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp baïch töù can ngaên, khi can ngaên A-thaáp-baïc-ca... vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc ñoù noùi raèng: "Nhö lôøi chuùng toâi ñaõ noùi, chæ vieäc naøy laø chôn thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät, Phaät do nhôn

duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ hoûi A-thaáp-baïc-ca… cho ñeán caâu: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôiï neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên nhö sau: “Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ truï nôi thoân xoùm, thaønh aáp laøm haïnh xaáu, laøm nhô nhaø ngöôøi. Laøm nhô nhaø ngöôøi ai naáy ñeàu nghe bieát, laøm haïnh xaáu ai naáy ñeàu nghe bieát. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi caùc Bí-soâ kia raèng: Caùc cuï thoï laøm nhô nhaø ngöôøi, laøm haïnh xaáu. Laøm nhô nhaø ngöôøi ai naáy ñeàu nghe bieát, laøm haïnh xaáu ai naáy ñeàu nghe bieát. Caùc vò neân ñi khoûi nôi ñaây, khoâng neân ôû ñaây nöõa. Bí-soâ kia noùi raèng: Caùc ñaïi ñöùc coù thöông, coù giaän, coù sôï, coù si coù Bí-soâ doàng phaïm toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi Bí-soâ kia raèng: Cuï thoï chôù neân noùi caùc ñaïi ñöùc coù thöông, coù giaän, coù sôï coù si, coù ngöôøi ñoàng phaïm toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Vì sao, vì caùc Bí-soâ khoâng coù thöông, giaän, sôï si. Caùc vò laøm nhô nhaø ngöôøi, laøm haïnh xaáu. Laøm nhô nhaø ngöôøi ai naáy ñeàu nghe bieát, laøm haïnh xaáu ai naáy ñeàu nghe bieát. Caùc cuï thoï neân boû caâu noùi caùc ñaïi ñöùc coù thöông giaän sôï si naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ can ngaên nhö vaäy neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân aân caàn can ngaên chaùnh thöùc ba laàn, y theo giaùo phaùp khieán boû lôøi noùi aáy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”. Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ laø chæ cho A-thaáp-baïc-ca, Boå-naïi-phaït- toá… Thoân xoùm thaønh aáp chæ cho nuùi Chæ-tra. Laøm nhô nhaø ngöôøi coù hai

nhaân duyeân: Moät laø cuøng ôû chung, hai laø cuøng thoï duïng. Cuøng ôû chung laø cuøng ngöôøi nöõ ngoài chung moät giöôøng, aên chung moät maâm, uoáng chung moät cheùn. Cuøng thoï duïng laø duøng chung caây, laù, hoa, traùi, taêm xæa raêng… Laøm haïnh xaáu laø laøm caùc phaùp thuoäc veà toäi thoâ troïng. Nhaø laø chæ cho nhaø Baø-la-moân, cö só. Thaáy laø thuoäc veà nhaõn thöùc. Nghe laø thuoäc veà nhó thöùc. Bieát laø thuoäc veà caùc thöùc khaùc. Caùc Bí-soâ chæ cho caùc vò ôû trong phaùp naøy. Neân noùi vôùi Bí-soâ kia laø lôøi can ngaên rieâng. Khi can rieâng chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì: Nghóa laø caùc Bí-soâ neân taùc phaùp baïch töù can ngaên. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö ñaõ giaûi thích ôû caùc giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát caùc Bí-soâ ñaõ nhö phaùp laøm yeát ma Khu taån, sau laïi noùi caùc Bí-soâ coù thöông giaän sôï si ñeàu phaïm AÙc-taùc. Khi Bí-soâ can ngaên rieâng, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Ngoaøi ra caùc töôùng phaïm khaùc ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù Phaù taêng ñaõ noùi.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 16

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: TAÙNH AÙC TRAÙI CAN

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Cu-sö-la, nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù cuï thoï Xieån-ñaø ñaõ phaïm toäi maø khoâng chòu nhö phaùp saùm hoái. Caùc Bí-soâ thaân höõu thaáy vaäy, vì muoán cho cuï thoï Xieån-ñaø ñöôïc lôïi ích an laïc neân khuyeân raèng: "Thaày phaïm toäi neân nhö phaùp saùm hoái", cuï thoï Xieån-ñaø noùi: "Ngöôøi naøo phaïm toäi, ngöôøi ñoù seõ nhö phaùp saùm hoái", Caùc Bí-soâ thaân höõu noùi: "Chính thaày phaïm toäi laïi muoán baûo ai saùm hoái", cuï thoï Xieån-ñaø noùi: "Ngöôøi naøo coù truy hoái, ngöôøi ñoù seõ saùm hoái", caùc Bí- soâ thaân höõu noùi: "Thaày ñaõ phaïm toäi neân sanh truy hoái", cuï thoï Xieån-ñaø noùi: "Caùc cuï thoï chôù ñeán noùi vôùi toâi toát hay xaáu; toái cuõng khoâng noùi caùc cuï thoï toát hay xaáu. Caùc cuï thoï ñöøng coù khuyeân toâi, cuõng ñöøng luaän baøn veà toâi nöõa. Caùc cuï thoï, caùc thaày goàm nhieàu doøng hoï, goàm nhieàu chuûng toäc ñeán ñaây xuaát gia, cuõng nhö caùc loaïi laù caây gioù thoåi gom laïi moät choã. Caùc cuï thoï cuõng nhö vaäy, do Theá Toân cuûa toâi chöùng voâ thöôïng giaùc neân caùc thaày goàm nhieàu toäc taùnh ñeán ñaây caàu xuaát gia". Caùc Bí-soâ nghe Xieån-ñaø noùi nhö vaäy lieàn quôû traùch raèng: "Taïi sao Bí-soâ cuøng caùc Bí-soâ ñoàng moät phaùp Phaät, ñoàng moät hoïc xöù, khi caùc Bí-soâ nhö phaùp nhö luaät khuyeân can saùm hoái maø töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Caùc thaày neân can ngaên rieâng Xieån-ñaø, neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö vaäy cuõng neân can ngaên nhö sau: "Naøy Xieån-ñaø, cuï thoï cuøng caùc Bí-soâ ñoàng moät phaùp Phaät, ñoàng moät hoïc xöù; khi caùc Bí-soâ nhö phaùp nhö luaät khuyeân can saùm hoái, töï thaân laïi khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can. Cuï thoï neân nghe theo lôøi khuyeân can, caùc Bí-soâ nhö phaùp nhö luaät khuyeân can thaày, thaày cuõng nhö phaùp nhö luaät khuyeân can caùc Bí-soâ. Do khuyeân can laãn nhau, daïy baûo cho nhau, thuyeát hoái laãn nhau nhö vaäy, chuùng taêng Bí-soâ cuûa

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 16
225

ñöùc Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc môùi ñöôïc taêng tröôûng. Cuï thoï chôù neân choáng traùi lôøi khuyeân can". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán can rieâng Xieån-ñaø, khi caùc Bí-soâ can rieâng noùi gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cuï thoï Xieån-ñaø vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc ñoù, noùi raèng: "Chæ coù vieäc naøy laø chaân thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân baïch töù yeát ma can ngaên, neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö theá cuõng neân baïch töù can nhö sau" traûi toïa cuï, ñaùnh kieàn chuøy, nhoùm taêng nhö thöôøng ñaõ laøm. Taêng nhoùm roài moät Bí-soâ tröôùc taùc baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, cuï thoï Xieån-ñaø naøy, caùc Bí-soâ ñaõ nhö lôøi Phaät daïy trong Giôùi kinh, nhö phaùp nhö luaät khuyeân can saùm hoái, töï thaân laïi khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can, coøn noùi raèng: Caùc cuï thoï chôù ñeán noùi vôùi toâi toát hay xaáu; toâi cuõng khoâng noùi caùc cuï thoï toát hay xaáu. Caùc cuï thoï ñöùng coù khuyeân can toâi, cuõng

ñöøng luaän baøn veà toâi nöõa. Khi ñöôïc can rieâng Xieån-ñaø vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc kia, noùi raèng: Chæ vieäc naøy laø chaân thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän, nay taêng baïch töù yeát ma can ngaên Xieån-ñaø raèng: Naøy Xieån-ñaø, caùc Bí-soâ ñaõ nhö lôøi Phaät daïy trong Giôùi kinh, nhö phaùp nhö luaät khuyeân can saùm hoái, töï thaân laïi khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can, coøn noùi raèng: Caùc cuï thoï chôù ñeán noùi vôùi toâi toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng noùi caùc cuï thoï toát hay xaáu. Cuï thoï Xieån-ñaø haõy neân boû vieäc töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can ñi. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, cuï thoï Xieån-ñaø naøy, caùc Bí-soâ ñaõ nhö lôøi Phaät daïy trong Giôùi kinh nhö phaùp, nhö luaät khuyeân can saùm hoái, töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can, coøn noùi raèng: Caùc cuï thoï chôù ñeán noùi vôùi toâi toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng noùi caùc cuï thoï toát hay xaáu. Caùc cuï thoï ñöøng khuyeân can toâi nöõa. Caùc Bí-soâ lieàn can rieâng, khi ñöôïc can rieâng Xieån-ñaø vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc ñoù, noùi raèng: Chæ vieäc naøy laø chaân thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng. Nay Taêng baïch töù yeát ma can ngaên Xieån-ñaø nhö sau: Naøy Xieån-ñaø, caùc Bí-soâ ñaõ nhö lôøi Phaät daïy trong Giôùi kinh nhö phaùp, nhö luaät khuyeân can saùm hoái, töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can, coøn noùi: Caùc cuï thoï chôù ñeán noùi vôùi toâi toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng noùi caùc cuï thoï toát hay xaáu. Cuï thoï haõy neân boû vieäc töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can naøy ñi. Caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Taêng baïch töù yeát ma can ngaên Xieån-ñaø: “Cuï thoï neân töï thaân nghe lôøi khuyeân can, caùc Bí-soâ nhö phaùp nhö luaät khuyeân can cuï thoï, cuï thoï cuõng nhö phaùp nhö luaät khuyeân can caùc Bí-soâ. Do khuyeân can laãn nhau, daïy baûo cho nhau, thuyeát hoái laãn nhau nhö theá, chuùng taêng Bí-soâ

cuûa ñöùc Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc môùi ñöôïc taêng tröôûng. Cuï thoï haõy neân boû vieäc töï thaân khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can naøy ñi”. Vò naøo chaáp thuaän thì im laëng, khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát, laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng gioáng nhö vaäy. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp baïch töù can ngaên nhöng cuï thoï Xieån-ñaø vaãn chaáp chaët lôøi ñaõ noùi tröôùc ñoù, noùi raèng: “Chæ vieäc naøy laø chaân thaät, caùc vieäc khaùc ñeàu laø hö voïng”. Caùc Bí-soâ lieàn ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ taùnh aùc khoâng nghe lôøi khuyeân can, caùc Bí-soâ nhö lôøi Phaät daïy ôû trong Giôùi kinh nhö phaùp nhö luaät khuyeân can saùm hoái. Khi khuyeân can khoâng chòu nghe lôøi coøn noùi raèng: Caùc Ñaïi ñöùc chôù noùi toâi toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng noùi caùc Ñaïi ñöùc toát hay xaáu, caùc Ñaïi ñöùc ñöøng khuyeân can, cuõng ñöøng luaän noùi veà toâi nöõa. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi Bí-soâ aáy raèng: Cuï thoï khoâng neân khoâng nghe lôøi khuyeân can, caùc Ñaïi ñöùc nhö lôøi Phaät daïy ôû trong Giôùi kinh nhö phaùp nhö luaät khuyeân can thì neân nghe theo

lôøi khuyeân. Cuï thoï nhö phaùp khuyeân can caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ cuõng nhö phaùp khyeân can cuï thoï, do khuyeân can laãn nhau, daïy baûo cho nhau, thuyeát hoái laãn nhau, nhö vaäy chuùng Thanh vaên cuûa ñöùc Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc môùi ñöôïc taêng tröôûng. Cuï thoï neân boû vieäc khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ can ngaên nhö vaäy, chòu boû thì toát; neáu khoâng chòu boû thì neân aân caàn ba laàn chaùnh thöùc can ngaên, y theo giaùo phaùp gaïn hoûi khieán cho boû vieäc aáy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Xieån-ñaø hoaëc coù ai gioáng nhö theá. Taùnh aùc khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can laø thieän Bí-soâ duøng lôøi tuøy thuaän khoâng traùi chaùnh lyù khuyeân can maø vaãn coá chaáp khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can. Caùc Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi ôû trong phaùp naøy. Nhö Phaät ñaõ daïy ôû trong Giôùi kinh: Phaät laø Ñaïi sö; ôû trong Giôùi kinh laø chæ cho boán Ba-la-thò-ca, ba möôi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hai Baát ñònh, ba möôi Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, chín möôi Ba-daät-ñeå-ca, boán Ba-la-ñeà- ñeà-xaù-ni, Chuùng ña hoïc phaùp, baûy phaùp dieät traùnh; kinh laø chæ cho nghóa löôïc baøy giaûi thích theo thöù lôùp. Nhö phaùp nhö luaät khuyeân can maø khoâng chòu nghe theo laø töï giöõ taùnh aùc chaáp chaët khoâng chòu boû. Coøn noùi raèng: Caùc ñaïi ñöùc chôù noùi toâi toát hay xaáu laø noùi vieäc toát khoâng caàn khuyeân, vieäc aùc cuõng chôù ngaên caûn, ñaây ñeàu laø lôøi can rieâng. Ñaïi döùc ñöøng coù khuyeân can toâi nöõa laø noùi duø coù aân caàn theâm nöõa cuõng khoâng

nghe theo. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Khi bieát caùc Bí-soâ can ngaên nhö phaùp maø khoâng chòu nghe theo, phaïm toäi naëng nheï nhö trong giôùi tröôùc ñaõ noùi. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi neân baïch Phaät: “Theá Toân, Bí-soâ Xieån-ñaø naøy coù nhôn duyeân gì maø yû vaøo theá löïc doøng hoï cuûa Nhö lai, töï thò ngaïo maïn laêng nhuïc caùc thieän Bí-soâ?”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Bí-soâ Xieån-ñaø naøy khoâng phaûi chæ ngaøy nay môùi yû laïi vaøo Ta kieâu ngaïo khinh thöôøng caùc Bí-soâ, maø trong quaù khöù cuõng ñaõ yû laïi vaøo Ta ôû trong caùc Baø-la-moân, cö só thieän haûo, töï khoe mình kieâu maïn. Caùc thaày haõy laéng nghe: Thuôû xöa trong thaønh Thaïch Thieát coù Baø-la-moân teân laø Nguyeät Töû, cöôùi moät ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï. Khoâng bao laâu sau sanh moät con trai ñaët teân laø Nguyeät-quang, tuoåi vöøa lôùn khoân ñaõ bieát troâng coi gia nghieäp. Thôøi gian sau Nguyeät Töû laâm troïng bònh, vôï con khoâng coù chaêm soùc, ñöùa tôù gaùi trong nhaø suy nghó: “Vò Baø-la-moân naøy thöôøng ngaøy lo toan traêm vieäc, cung caáp côm aùo cho chuùng ta, nay laâm troïng bònh vôï con khoâng coù chaêm soùc, oâng laø chuû ta, ta khoâng chaêm soùc laø ñieàu khoâng neân”. Nghó roài lieàn ñeán choã thaày thuoác noùi raèng: “Hieàn thuû coù bieát Baø-la-moân Nguyeät Töû khoâng?”, thaày thuoác noùi: “Toâi coù bieát oâng aáy, khoâng bieát hieän nay oâng aáy theá naøo?”, ñöùa tôù gaùi noùi: “Hieän nay oâng aáy laâm troïng bònh, vôï con khoâng coù chaêm soùc, oâng coù theå keâ toa thuoác cho oâng aáy khoâng?”, thaày thuoác noùi: “Neáu vôï con oâng aáy khoâng coù chaêm soùc

thì ai chaêm soùc cho oâng aáy?", ñöùa tôù gaùi noùi: "Toâi seõ chaêm soùc cho oâng aáy". Vò thaày thuoác lieàn y theo bònh keâ toa, ñöùa tôù gaùi mang thuoác veà taän tình chaêm soùc, khoâng bao laâu sau bònh daàn thuyeân giaûm. Baø-la-moân Nguyeät Töû suy nghó: "Ta mang bònh khoå maø vôï con khoâng coù chaêm soùc, ta ñöôïc soáng coøn laø nhôø ôn cuûa ñöùa tôù gaùi, ta ñaâu theå khoâng baùo ñaùp". Nghó roài lieàn noùi vôùi ñöùa tôù gaùi: "Hieàn thuû, toâi mang bònh khoå vôï con khoâng chaêm soùc, nhôø hieàn thuû lo thuoác thang chaêm soùc neân ñöôïc soáng coøn. Vaäy hieàn thuû muoán gì toâi seõ laøm cho ñöôïc toaïi nguyeän". Tôù gaùi noùi: "Neáu ñaïi gia ñoái vôùi toâi coù yeâu meán rieâng thì xin haõy cuøng toâi giao hoan". Nguyeät Töû noùi: "Caàn gì phaûi laøm vieäc giao hoan naøy, toâi seõ cho hieàn thuû naêm traêm kim tieàn vaø giaûi phoùng kieáp noâ leä haï tieän cho hieàn thuû". Tôù gaùi noùi: "Ñaïi gia, tuy toâi mong ñöôïc thoaùt khoûi kieáp noâ leä haï tieän, nhöng toâi laïi mong muoán ñöôïc cuøng oâng giao hoan". Nguyeät Töû noùi: "Neáu hieàn thuû muoán theá thì cöù theo yù nguyeän cuûa hieàn thuû. Khi naøo nguyeät kyø qua, thaân tònh thì haõy ñeán baùo cho toâi bieát". Thôøi gian sau, khi nguyeät kyø qua, thaân tònh, ngöôøi tôù gaùi lieàn ñeán

baùo cho Ñaïi gia Nguyeät Töû bieát, Nguyeät Töû lieàn cuøng ngöôøi tôù gaùi giao hoan. Khoâng bao laâu sau, ngöôøi tôù gaùi mang thai, vôï cuûa Nguyeät Töû bieát ñöôïc choàng mình tö thoâng vôùi ñöùa tôù gaùi nay ñaõ mang thai, lieàn haønh haï ñöùa tôù gaùi naøy khoå sôû, khieán cho cho côm khoâng ñuû no, aùo khoâng ñuû aám. Tôù gaùi naøy suy nghó: "Chaéc coù höõu tình baïc phöôùc gaù vaøo trong thai cuûa ta, neân ngaøy ñaàu mang thai ñaõ bò vôï cuûa Ñaïi gia ñaùnh ñaäp haønh haï khoå sôû, khieán ta côm khoâng ñuû no, aùo khoâng ñuû aám". Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng ngöôøi tôù gaùi naøy sanh haï moät con trai lieàn suy nghó: "Ñaây laø höõu tình baïc phöôùc, ngay ngaøy ñaàu mang thai ñaõ khieán ta bò vôï cuûa Ñaïi gia ñaùnh ñaäp haønh haï khoå sôû... Neáu ñeå höõu tình naøy lôùn leân, ta caøng theâm ñoùi khoå". Nghó roài ngöôøi tôù gaùi lieàn boû haøi nhi vaøo trong chaäu giaët ñònh ñem ra ngoaøi boû, Baø-la-moân Nguyeät Töû troâng thaáy lieàn hoûi: "Hieàn thuû, coù gì ôû trong chaäu giaët?", tôù gaùi ñaùp laø khoâng coù gì nhöng Nguyeät Töû cho laø coù neân baûo mang ñeán cho oâng xem, giôû ra xem môùi thaáy moät haøi nhi môùi sanh ôû trong chaäu giaët lieàn hoûi ngöôøi tôù gaùi: "Hieàn thuû muoán ñem vaát boû phaûi khoâng?", tôù gaùi khoùc noùi: "Höõu tình baïc phöôùc naøy khi môùi vaøo thai lieàn bò vôï cuûa Ñaïi gia ñaùnh ñaäp haønh haï khoå sôû, khieán toâi aùo khoâng ñuû che thaân, côm khoâng ñuû no buïng. Toâi nghó neáu höõu tình baïc phöôùc naøy lôùn leân toâi seõ caøng theâm ñoùi khoå neân toâi muoán töø boû noù". Nguyeät Töû nghe roài noùi raèng: "Ñöùa treû naøy coù toäi gì, ñeàu laø loãi cuûa ta". Nguyeät Töû lieán an uûi khuyeán duï ngöôøi tôù gaùi mang veà nuoâi, ñoàng thôøi noùi vôùi ngöôøi vôï chaùnh: "Naøng haù khoâng nhôù tröôùc kia khi ta laâm troïng bònh, naøng vaø con ñeàu khoâng quan taâm chaêm soùc, chính nhôø ñöùa tôù gaùi aáy neân ta môùi ñöôïc soáng coøn. Neáu naøng san seû ñöôïc cho ñöùa tôù gaùi aáy thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì ta seõ laäp naøng aáy leân laøm gia tröôûng, naøng trôû

thaønh keû haàu haï ngöôïc laïi". Ngöôøi vôï nghe choàng noùi nhö vaäy heát söùc kinh haõi nghó raèng: "Baø-la-moân naøy taùnh voán baïo aùc, neáu ta khoâng nghe theo lôøi aét seõ bò laêng nhuïc". Nghó roài lieàn noùi vôùi choàng: "Em thaät khoâng bieát chaøng coù tö aùi vôùi ñöùa tôù gaùi naøy, töø nay veà sau em seõ khoâng nhö vaäy nöõa". Haøi nhi kia do bò boû trong chaäu giaët saép ñem ra ngoaøi vaát boû maø ñöôïc cöùu ñem veà nuoâi laïi cho ñeán lôùn neân ñöôïc goïi laø "Hoaùn boàn'. Ñöùa treû Hoaùn Boàn naøy ñöôïc cuøng aên nhöõng moùn ngon vôùi cha, khi cha ñöôïc môøi ñeàu ñöôïc cha daãn ñi theo. Thôøi gian sau Baø-la-moân Nguyeät Töû laâm troïng bònh lieàn keâu tröôûng töû Nguyeät-quang ñeán noùi raèng: "Sau khi cha qua ñôøi, con khoâng coù thieáu thoán gì nhöng Hoaùn boàn tuoåi coøn thô aáu, con neân öu nieäm noù, khoå vui coù nhau". Nguyeät-quang cung kính vaâng lôøi cha daïy, khoâng bao laâu sau duø ñöôïc thuoác thang ñaày ñuû nhöng bònh tình khoâng thuyeân giaûm, cuoái cuøng Baø-la-moân Nguyeät Töû qua ñôøi,

nhö coù baøi tuïng: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn Cao ngaát aét rôi rôùt Hieäp hoäi roài bieät ly Coù thaân ñeàu phaûi cheát". Luùc ñoù vôï con vaø hoï haøng buoàn thöông than khoùc duøng luïa taïp saéc quyù giaù taåm lieäm Baø-la-moân roài ñöa ñeán röøng thaây nhö phaùp hoûa taùng. Sau ñoù Nguyeät-quang baûo Hoaùn Boàn: "Töø nay em ñeán ôû chung, aên chung moät maâm vôùi anh". Meï cuûa Nguyeät-quang lieàn noùi: "Con khoâng neân ôû chung vaø aên chung moät maâm vôùi con cuûa ñöùa tôù gaùi". Nguyeät- quang noùi: "Tröôùc kia meï noùi noù laø em con, sao nay laïi noùi laø con cuûa ñöùa tôù gaùi?". Meï cuûa Nguyeät-quang noùi: "Cha con luùc sanh tieàn baåm taùnh baïo aùc, ñaâu ai daùm noùi noù laø con cuûa ñöùa tôù gaùi". Hoaùn Boàn nghe roài lieàn ñeán hoûi meï mình: "Con coù thaät laø con cuûa ñöùa tôù gaùi khoâng haû meï?". Meï cuûa Hoaùn Boàn noùi: "Ñeàu do nghieäp quaù khöù, ai laø noâ nhi chöù. ÔÛ ñôøi maïnh hieáp yeáu laø chuyeän thöôøng, vôï cuûa Baø-la-moân naøy luoân taïo haïnh aùc, vaäy con neân ñeán phöông khaùc tìm keá soáng". Hoaùn Boàn lieàn töø giaû meï ñeán phöông khaùc tìm keá soáng vaø töï ñoåi teân laø Nguyeät Tònh, lang thang khaép nôi cuoái cuøng ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Trong thaønh naøy coù moät ñaïi thaàn Baø-la-moân chæ coù moät ngöôøi con gaùi dung maïo ñoan nghieâm, ai cuõng muoán ngaém nhìn, tuoåi ñaõ tröôûng thaønh neân vò ñaïi thaàn naøy raát muoán tìm moät chaøng reã quyù. Vò ñaïi thaàn suy nghó: "Con gaùi cuûa ta khoâng caàn ngöôøi choàng thuoäc quyù toäc, cuõng khoâng caàn tìm ngöôøi choàng giaøu coù, ñeïp trai; chæ caàn ngöôøi naøo ôû choã ta hoïc thoâng Töù minh luaän ta seõ gaõ". Luùc ñoù nguyeät Tònh laø khaùch du phöông raát mong caàu hoïc neân tìm ñeán choã vò ñaïi thaàn, ñaïi thaàn hoûi: "Caäu töø ñaâu ñeán?", ñaùp: "Con töø thaønh Thaïch Thieát ñeán", ñaïi thaàn hoûi: "Caäu coù bieát caùc nhaân vaät ôû trong thaønh ñoù chaêng?", ñaùp bieát, laïi hoûi: "Caäu coù bieát Baø-la-moân Nguyeät Töû khoâng?". Nguyeät Tònh nghe ñeán teân lieàn khoùc, ñaïi thaàn hoûi: "Vì sao caäu khoùc?", ñaùp: "Ngöôøi ñoù laø toân thaân cuûa toâi, nay ñaõ qua ñôøi roài". Ñaïi thaàn noùi: "OÂng aáy voán laø baïn ta, ly bieät ñaõ laâu khoâng ngôø nay ñaõ

qua ñôøi roài, thaät ñaùng tieác". Khi bieát Nguyeät Tònh laø con cuûa Baø-la- moân Nguyeät Töû, vò ñaïi thaàn lieàn chaáp nhaän daïy cho Nguyeät Tònh hoïc Töù minh luaän, Nguyeät Tònh do baåm taùnh thoâng tueä neân khoâng bao laâu sau ñaõ hoïc thoâng hieåu raønh reõ luaän Töù minh. Baø-la-moân nhôù laïi lôøi nguyeän tröôùc laø neáu coù ngöôøi nam naøo ôû choã oâng hoïc thoâng luaän Töù minh, oâng seõ gaõ con gaùi cho ngöôøi ñoù. Vì vaäy oâng trang ñieåm cho con gaùi roài môøi trong thaân toäc ñeán thieát leã teá thaàn löûa, tay taû daãn con gaùi, tay phaûi röôùi

nöôùc kieát töôøng leân tay cuûa Nguyeät Tònh tuyeân boá tröôùc toân thaân: "Ma-naïp-baø, nay ta ñem ñöùa con gaùi naøy gaõ cho con laøm vôï". Nguyeät Tònh ñoùn nhaän roài ñi quanh ñoáng löûa ba voøng, caùc Baø-la-moân khaùc ñoàng thanh chuù nguyeän cho ñoâi vôï choàng môùi cöôùi. Sau khi gaõ con gaùi, vò ñaïi thaàn giao vieäc troâng coi gia nghieäp laïi cho Nguyeät Tònh, Nguyeät Tònh trôû thaønh cöï phuù raát giaøu coù, caùc thöông buoân khaép nôi xa gaàn ñeàu tìm ñeán mua baùn. Trong soá caùc thöông buoân coù thöông buoân ôû thaønh Thaïch Thieát nhaän bieát Hoaùn Boàn neân baøn luaän vôùi nhau: "Hoaùn Boàn naøy nay laø choàng cuûa con gaùi vò ñaïi thaàn, trôû thaønh cöï phuù raát giaøu coù, ñuùng laø giaøu ngheøo do soá meänh khoâng ai bieát tröôùc ñöôïc". Caùc thöông buoân naøy sau khi trao ñoåi mua baùn haøng hoùa xong lieàn trôû veà baùo cho Nguyeät- quang bieát tin, Nguyeät-quang nghe roài lieàn noùi vôùi meï: "Con vöøa nghe tin Hoaùn Boàn nay ñang ôû thaønh Thaát-la-phieät ñaõ trôû thaønh cöï phuù raát giaøu coù". Meï Nguyeät-quang nghe xong trong loøng khoâng vui, thôøi gian sau gia ñình Nguyeät-quang ngaøy caøng sa suùt trôû neân ngheøo khoù, meï cuûa Nguyeät-quang noùi raèng: "Nhö tröôùc ñaây con nghe noùi Hoaùn Boàn laø em con, nay noù trôû thaønh cöï phuù, con neân tìm ñeán noù, vôùi cuûa caûi saún coù noù coù theå giuùp ñôõ cho con". Nguyeät-quang noùi: "Tröôùc kia meï noùi noù laø con cuûa ñöùa tôù gaùi sao nay laïi noùi noù laø em con". Tuy noùi nhö vaäy nhöng Nguyeät-quang vaãn nghe theo lôøi meï tìm ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Khi Hoaùn Boàn nghe noùi coù anh Nguyeät-quang cuøng ñoaøn thöông buoân ñaõ ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn tìm ñeán chaøo ñoùn hoûi thaêm vaø noùi raèng: "Em töï ñaët teân laø Nguyeät Tònh, khoâng coøn goïi laø Hoaùn Boàn nöõa". Noùi roài röôùc anh veà nhaø giôùi thieäu vôùi vôï vaø baûo vôï löu taâm cung phuïng ñaày ñuû cho anh, vôï cuûa Nguyeät Tònh vaâng lôøi choàng ñaëc bieät löu taâm. Taùnh cuûa Nguyeät-quang oân nhu ñoä löôïng traùi vôùi Hoaùn Boàn baåm taùnh thoâ baïo, neân vôï cuûa Nguyeät Tònh noùi vôùi Nguyeät-quang: "Choàng em vaø anh töø moät nguoàn söõa maø ra, nhöng sao taùnh cuûa anh oân nhu ñoä löôïng, coøn choàng em laïi thoâ baïo khaùc xa". Nguyeät-quang noùi: "Ñoù laø do em chöa hoïc qua gia chuù", vôï Nguyeät Tònh noùi: "Xin anh thöông chæ cho em gia chuù", Nguyeät-quang lieàn noùi keä: "Minh chuù khoâng cho ngöôøi, Phaûi trao ñoåi môùi cho. Coù luùc ñöôïc thöøa söï, Coù luùc ñöôïc cuûa tieàn, Neáu khoâng nhö vaäy thì, Thaø cheát khoâng trao cho". Vôï Nguyeät Tònh nghe roài noùi: "Phaûi duøng bao nhieâu phaåm vaät

môùi ñoåi ñöôïc minh chuù?", Nguyeät-quang noùi: "Phaûi coù naêm traêm kim tieàn môùi trao cho minh chuù". Vôï Nguyeät lieàn laáy naêm traêm kim tieàn ñöa cho Nguyeät-quang noùi raèng: "Mong anh trao cho em gia chuù", Nguyeät- quang noùi: "Ñôïi ngaøy anh veà seõ trao cho em". Vôï cuûa Nguyeät Tònh vì mong ñöôïc gia chuù neân noùi vôùi choàng: "Ñaïi huynh ñeán chôi ñaõ laâu, sao anh khoâng trôï duyeân cho ñaïi huynh trôû veà?". Nguyeät Tònh lieàn baûo vôï: "Vaäy em chuaån bò löông thöïc ñi ñöôøng ñeå taëng ñöa ñaïi huynh". Noùi roài Nguyeät Tònh ñi tìm ñoaøn thöông buoân gôûi taëng phaåm vaät ñeå tieãn ñöa anh veà, luùc ñoù vôï cuûa Nguyeät Tònh lieàn ñöa cho Nguyeät-quang naêm traêm kim tieàn ñeå ñöôïc gia chuù, Nguyeät-quang nhaän tieàn roài noùi gia chuù: "Ngöôøi nöûa thaønh ñeàu bieát, Thaân toäc cuõng ñeàu hay, Hoaùn Boàn neân im laëng, Sa ha ñöøng noùi nöõa". Noùi gia chuù roài lieàn baûo vôï cuûa Nguyeät Tònh: "Nghóa cuûa minh chuù naøy raát saâu xa, thím neân hoïc thuoäc loøng, khi naøo Nguyeät Tònh hung baïo thì thím noùi raèng: Haõy ñôïi em ñoïc minh chuù. Neáu hoûi nghóa minh chuù thì neân noùi raèng: Neáu giaän la maéng nöõa em seõ noùi roäng nghóa naøy ra". Sau khi tieãn ñöa anh veà xong, Nguyeät Tònh trôû veà nhaø, ngöôøi vôï vì muoán bieát minh chuù hieäu nghieäm ra sao neân muoán thöû, beøn khoâng chuaån bò côm nöôùc cho choàng, khi Nguyeät Tònh hoûi lieàn noùi laø chöa kòp naáu, Nguyeät Tònh noåi giaän la maéng vaø noåi taùnh baïo ngöôïc, ngöôøi vôï lieàn y theo lôøi Nguyeät-quang daën noùi raèng: "Ñöøng la maéng nöõa, haõy nghe em ñoïc gia chuù". Khi Nguyeät Tònh baûo ñoïc nghe thöû, ngöôøi vôï lieàn ñoïc gia chuù nhö treân, Nguyeät Tònh nghe roài lieàn hoûi: "Nghóa cuûa minh chuù naøy nhö theá naøo?", ngöôøi vôï lieàn noùi: "Neáu giaän la maéng nöõa, em seõ noùi roäng nghóa naøy ra". Ngöôøi choàng nghe roài töø ñoù im hôi laëng tieáng khoâng daùm baïo ngöôïc vôùi vôï nöõa." Naøy caùc Bí-soâ, Baø-la-moân Nguyeät Töû laø tieàn thaân cuûa ta, Hoaùn Boàn laø tieàn thaân cuûa Xieån-ñaø. Xöa kia Hoaùn Boàn yû vaøo gia toäc cuûa ta maø khi doái ngöôøi, nay Xieån-ñaø cuõng yû vaøo toâng moân cuûa ta maø khinh thöôøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh. Cho neân caùc Bí-soâ khoâng neân yû vaøo theá löïc maø khinh mieät ngöôøi khaùc, phaûi neân nhieáp taâm khieâm toán." Caùc Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi möôøi ba phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa, chín giôùi ñaàu vöøa laøm lieàn phaïm, boán giôùi sau ñeán ba laàn can môùi phaïm. Neáu Bí-soâ naøo phaïm moät trong möôøi ba phaùp naøy maø che giaáu, tuøy theo ngaøy che giaáu maø trao cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa; haønh Ba-lôïi-baø-sa xong Taêng neân trao cho phaùp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa; haønh Ma-na-ñoûa roài môùi

cho xuaát toäi, phaûi ñuû hai möôi taêng môùi xuaát toäi cho Bí-soâ kia, neáu thieáu moät ngöôøi khoâng ñuû hai möôi thì toäi cuûa Bí-soâ kia khoâng dieät töø ñöôïc, maø caùc Bí-soâ ñeàu phaïm toäi, ñaây laø phaùp xuaát toäi. Nay hoûi caùc Ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy.

Caùc Ñaïi ñöùc, toâi bieát chuùng thanh tònh vì im laëng, nay toâi nhôù giöõ nhö vaäy.

III. HAI PHAÙP BAÁT ÑÒNH Nhieáp Tuïng: Neáu ôû choã che khuaát Choã coù theå haønh daâm Vaø choã khoâng che khuaát Khoâng coù ngöôøi thöù ba. Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la- phieät, luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc roài ñeán nhaø ngöôøi vôï cuõ laø Caáp-ña. Caáp-ña thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn traûi toøa ngoài toát ñeïp, böôùc ra nghinh ñoùn vaø môøi ngoài treân toøa naøy. OÂ-ñaø-di ngoài xong, Caáp-ña leã kính roài ngoài neùp beân ñaàu goái cuûa OÂ-ñaø- di ñeå nghe phaùp, OÂ-ñaø-di duøng lôøi eâm dòu thuyeát phaùp. Vöøa luùc ñoù Loäc töû maãu Tyø-xaù-khönghe tieáng thuyeát phaùp bieát laø gioïng cuûa OÂ-ñaø-di neân muoán ñeán nghe, nhöng khi ñeán nôi troâng thaáy Caáp-ña ngoài neùp beân ñaàu goái cuûa OÂ-ñaø-di nghe phaùp lieàn nghó: "Ñaây khoâng phaûi aø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia, neáu ngöôøi baát tín troâng thaáy vieäc naøy chaéc chaéc seõ cho laø Bí-soâ vôùi ngöôøi nöõ ôû choã khuaát laøm ñieàu phi phaùp roài cheâ traùch phæ baùng. Nay ta neân ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät". Nghó roài Tyø-xaù- khö lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân ñem vieäc treân baïch Phaät: "Cuùi xin Theá Toân töø nay veà sau vì caùc Thaùnh chuùng cheá hoïc xöù naøy ñeå sanh nhôù nghó, khoâng neân ôû choã khuaát moät mình ngoài chung moät choã vôùi ngöôøi nöõ. Xin thöông xoùt". Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh caàu cuûa Tyø-xaù-khö, Tyø-xaù-khö bieát Phaät im laëng nhaän lôøi neân leã Phaät roài caùo lui. Sau ñoù Theá Toân do nhôn duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ vì hai lyù do: Moät laø khieán caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät bieát vieäc naøy laø khoâng neân laøm, hai laø cheá hoïc xöù. Luùc ñoù Theá Toân bieát maø vaãn hoûi OÂ-ñaø-di... cho ñeán caâu: Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ moät mình cuøng vôùi moät ngöôøi nöõ ngoài ôû choã che khuaát coù theå haønh daâm. Coù OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín ôû trong ba phaùp tuøy noùi moät phaùp naøo hoaëc Ba-la-thò-ca, hoaëc Taêng-giaø-phaït- thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ngoài kia töï noùi vieäc naøy ôû trong ba

phaùp tuøy theo moãi phaùp maø trò oaëc Ba-la-thò-ca, hoaëc Taêng-giaø-phaït- thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeå-ca, hoaëc y theo lôøi cuûa OÂ-ba-tö-ca ñaõ noùi ñeå trò toäi Bí-soâ kia. Nhö vaäy goïi laø phaùp Baát ñònh." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di hoaëc coù ai khaùc gioáng nhö theá. Moät mình laø chæ coù moät Bí-soâ. Moät ngöôøi nöõ laø khoâng coù baïn gaùi, baïn nam hay huyønh moân naøo khaùc. Nöõ nhôn laø chæ cho gaùi coù choàng hoaëc chöa choàng coù theå laøm haïnh baát tònh. ÔÛ choã che khuaát coù naêm laø töôøng che, haøng raøo che, vaûi maøn che, röøng caây che vaø ñeâm toái che khuaát. Ngoài laø ngoài treân gheá, treân giöôøng... cao trong voøng moät taàm. Choã coù theå haønh daâm laø choã coù theå laøm haïnh baát tònh. Coù OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín laø chæ cho ngöôøi nöõ ñoái vôùi Phaät, Phaùp Taêng coù loøng tin saâu ñaäm ñöôïc baát hoaïi tín, ñoái vôùi boán chôn ñeá khoâng coù nghi

hoaëc ñöôïc quaû Kieán ñeá, daàu gaëp phaûi nhaân duyeân maát maïng vaãn khoâng coá yù noùi doái. Noùi ba phaùp laø neâu soá muïc. Tuøy noùi moät phaùp töùc laø boán phaùp Tha thaéng, möôøi ba phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa, chín möôi toäi Ñoïa, phaïm moät phaùp trong nhöõng phaùp naøy. OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín naøy ñoái vôùi toäi traïng khoâng bieát, cuõng khoâng bieát nhôn khôûi leân vieäc phaïm toäi, chæ thaáy Bí-soâ kia töï xöng ñöôïc phaùp thöôïng nhôn, cuøng ngöôøi nöõ hai thaân xuùc chaïm nhau, hoaëc uoáng röôïu, ñaøo ñaát, hoaïi sanh, hoaëc aên phi thôøi... ñaây laø baát ñònh khoâng coù chuaån xaùc. Neân nhö phaùp trò toäi Bí-soâ kia khieán vò aáy thuyeát hoái. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín noùi: "Toâi thaáy Bí-soâ cuøng vôùi ngöôøi nöõ ñi moät mình khoâng thaáy ñöùng naèm ngoài". Hoaëc noùi: "Toâi thaáy ñi ñöùng chöù khoâng phaûi ngoài naèm". Hoaëc noùi: "Toâi thaáy ñi ñöùng ngoài chöù khoâng phaûi naèm". Hoaëc noùi: "Toâi thaáy ñi ñöùng ngoài naèm". Nhöõng tröôøng hôïp naøy ñeàu y theo lôøi cuûa OÂ-ba-tö-ca noùi maø xöû trò. Neáu OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín thaáy Bí-soâ kia cuøng vôùi ngöôøi nöõ ñi ñöùng..., khi ñoái vaán Bí-soâ kia khoâng choáng ñoái vieäc naøy thì neân taùc phaùp yeát ma Mích toäi töôùng cho Bí-soâ kia nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, tröôùc baïch chuùng bieát, chuùng taäp hoïp roài môùi sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ bò taùc phaùp yeát ma Mích toäi töôùng coù haønh phaùp nhö sau: khoâng neân cho ngöôøi xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, khoâng ñöôïc laøm y chæ sö, khoâng ñöôïc nuoâi Caàu tòch, neáu tröôùc ñaõ nuoâi thì khoâng neân cho thoï vieân cuï. Neáu thaáy Bí-soâ khaùc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù tònh maïng khoâng ñöôïc gaïn hoûi, quôû traùch, cho laøm phaùp öùc nieäm. Khoâng ñöôïc giaùo thoï Bí-soâ, Bí-soâ ni, duø tröôùc ñaõ ñöôïc sai cuõng khoâng ñöôïc ñeán giaùo thoï. Khoâng ñöôïc cuøng Boá taùt, töï töù, khoâng ñöôïc taùc phaùp

yeát ma ñôn baïch, baïch nhò vaø baïch töù. Neáu coù ngöôøi khaùc thoâng hieåu Tyø-naïi-da thì khoâng ñöôïc ôû trong chuùng thuyeát Tyø-naïi-da. Bí-soâ naøo bò taùc phaùp naøy roài maø khoâng y theo lôøi Phaät daïy haønh nhöõng haønh phaùp naøy thì phaïm toäi Vieät phaùp". Neáu Bí-soâ kia sanh taâm cung kính tuøy thuaän khoâng choáng traùi thì neân ôû trong giôùi caàu Taêng giaûi yeát ma. Taêng bieát vò aáy thaät söï aên naên khoâng choáng traùi thì neân taùc phaùp yeát ma giaûi nhö sau: Nhö tröôùc taäp taêng, Bí-soâ phaïm ñuû oai nghi ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa chaép tay baïch raèng: "Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ teân bò Taêng taùc phaùp yeát ma Mích toäi töôùng. Nay taâm toâi cung kính, tuøy thuaän khoâng choáng traùi, ôû trong giôùi xin Taêng giaûi yeát ma. Taêng vì toâi taùc phaùp yeát ma giaûi, toâi khoâng daùm traùi nghòch, xin Taêng vì toâi giaûi yeát ma Mích toäi töï töôùng, xin thöông xoùt". Baïch nhö vaäy. (3 laàn) Taêng neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma. Hai phaùp Baát ñònh naøy, noäi dung hôi gioáng nhau, chæ khaùc ôû choã laø phaùp thöù nhaát xaûy ra ôû thaønh Thaát-la-phieät, Bí-soâ OÂ-ñaø-di cuøng vôùi vôï cuõ laø Caáp-ña laø duyeân khôûi phaïm giôùi; OÂ-ba-tö-ca Loäc töû maãu Tyø- xaù-khö noùi ra vieäc naøy. Phaùp thöù hai xaûy ra ôû thaønh Vöông Xaù, Bí-soâ Thaát Lôïi Ca

cuøng vôùi vôï cuûa tröôûng giaû Thieän Sanh laø duyeân khôûi phaïm giôùi; OÂ-ba-tö-ca, OÂ-bao-saùi-ñaø noùi ra vieäc naøy. Phaùp tröôùc laø caên cöù vaøo ba vieäc ôû choã che khuaát coù theå haønh daâm; phaùp sau laø ôû choã khoâng theå haønh daâm laø töôùng khaùc nhau. Giôùi töôùng nhö sau: “Neáu laïi coù Bí- soâ cuøng vôùi moät ngöôøi nöõ ngoài ôû choã khoâng che khuaát khoâng theå haønh daâm, coù OÂ-ba-tö-ca chaùnh tín tuøy noùi moät trong hai phaùp hoaëc Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ngoài kia töï noùi vieäc naøy ôû trong hai phaùp neân tuøy theo moãi phaùp maø xöû trò Bí-soâ kia, hoaëc phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hoaëc phaïm Ba-daät-ñeå-ca, hoaëc döïa theo lôøi OÂ- ba-tö-ca ñaõ noùi ñeå xöû trò Bí-soâ kia. Nhö vaäy goïi laø phaùp Baát ñònh.”

IV. BA MÖÔI PHAÙP NI TAÙT KYØ BA DAÄT ÑEÅ CA

Nhieáp Tuïng:

Giöõ, lìa, chöùa, giaët y,

Laáy y, xin, thoï quaù,

Ñoàng giaù vaø khaùc chuû,

Sai söù ñöa giaù y.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: CHÖÙA Y DÖ KHOÂNG PHAÂN BIEÄT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät ,

luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu ba y, moãi laàn ñaùnh raêng suùc mieäng, röûa tay chaân, leã baùi hai thaày, leã Phaät, lau queùt chuøa thaùp, vaøo thoân khaát thöïc, thoï thöïc, thoï giaùo, thính phaùp… ñeàu maëc y khaùc nhau. Laïi theâm khi thay y, giaët y, hong phôi y… baän roän nhieàu vieäc neân boû pheá vieäc ñoïc tuïng, tö duy phaåm thieän. Caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy vaäy neân cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa nhieàu y dö pheá boû vieäc tu chaùnh nghieäp”. Cheâ traùch roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí- soâ… ñuû lôøi quôû traùch haïng ngöôøi nhieàu ham muoán, khoâng bieát ñuû, khoù nuoâi, khoù laøm cho ñaày ñuû vaø khen ngôïi haïng ngöôøi ít ham muoán, bieát ñuû, deã nuoâi, deã laøm cho ñaày ñuû, bieát löôïng maø thoï nhaän, tu haïnh Ñoã-ña (ñaàu ñaø). Quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ñaõ may y xong, y Yeát-sæ-na ñaõ xuaát, ñöôïc y dö phaân bieät neân chöùa; neáu khoâng phaân bieät maø chöùa thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Theá Toân cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû Thanh vaên roài, luùc Phaät ñang ôû taïi thaønh Vöông Xaù trong Truùc Laâm thì cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp-ba ñang ôû trong moät thaát nhoû nôi A-lan-nhaõ beân caïnh thaønh naøy. Coù moät cö só trong ñeâm suy nghó: “Khoâng bieát luùc naøo gaëp ñöôïc toân giaû Ñaïi Ca- dieáp-ba laø baäc ñöôïc haøng nhôn thieân cuùng döôøng, ta seõ cuùng thöùc aên vaø daâng cuùng moät chieác y thöôïng haïng do chính tay ta may”. Tuy thöôøng suy nghó nhö vaäy nhöng maõi vaãn chöa ñöôïc nhö nguyeän, moät hoâm cö só ñem chieác y thöôïng haïng ñoù ñeán choã cuï thoï

A-nan-ñaø baïch: “Ñaïi ñöùc coù bieát thaùnh giaû Ñaïi Ca-dieáp-ba hieän nay ôû ñaâu khoâng?”, A-nan-ñaø noùi: “Hieàn thuû, nghe noùi thaùnh giaû hieän ôû moät thaát nhoû nôi A-lan-nhaõ”, Cö só hoûi: “Ñaïi ñöùc coù bieát khi naøo thaùnh giaû ñeán ñaây khoâng?”, A-nan- ñaø noùi: “Nhaát ñinh vaøo ngaøy möôøi laêm boá taùt thaùnh giaû seõ ñeán”, Cö só noùi: “Ñaïi ñöùc bieát thôøi, trong ñeám khuya con suy nghó… nhö ñoaïn vaên treân… do chính tay con may nhöng maõi ñeán nay vaãn chöa maõn nguyeän. Ñaïi ñöùc, chieác y con ñònh cuùng hieän coù mang theo ñaây, vì con baän roän nhieàu vieäc neân con raât mong ñaïi ñöùc daâng chieác y naøy cho thaùnh giaû Ñaïi Ca-dieáp-ba giuøm con, xin thöông xoùt”. Cuï thoï A-nan-ñaø nghe roài suy nghó: “Ta neáu thoï y naøy thì traùi lôøi Theá Toân daïy, neáu ta khoâng nhaän thì laøm trôû ngaïi thí chuû tu phöôùc, ngaøi Ñaïi Ca-dieáp-ba cuõng maát lôïi y. Nay ta ñem y naøy ñeán hoûi Theá Toân ñeå Phaät laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân khai cho chöùa”. Nghó roài A-nan-ñaø lieàn nhaän y, sau khi cö só ra veà A- nan-ñaø lieàn mang y naøy ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân ñem söï vieäc treân baïch Phaät. Phaät baûo A-nan-ñaø: “Laønh thay A-nan-ñaø, ta chöa khai cho maø thaày ñaõ döï bieát tröôùc. Neáu coù Baø-la-moân, cö só cuùng y cho

Bí-soâ, caùc Bí-soâ neân thoï nhaän giuøm cho hoï, neân xaû y cuõ thoï y môùi”. Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi lôøi naøy nhöng chöa hieåu xaû y cuõ nhö theá naøo, Phaät baûo: “Mang y cuõ vaø y dö ñeán choã Thaân giaùo sö hay Quyû phaïm sö, khôûi töôûng kyù gôûi roài giöõ ñeå thoï duïng”. Caùc Bí-soâ khoâng taùc phaùp phaân bieät caát chöùa moät thôøi gian laâu, Theá Toân bieát roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na ñaõ xuaát, nhaän ñöôïc y dö ñöôïc chöùa caát trong voøng möôøi ngaøy, khoâng taùc phaùp phaân bieät ñöôïc chöùa, neáu chöùa quaù thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na ñaõ xuaát: Coù boán caâu, moät laø coù may y roài khoâng phaûi xuaát y Yeát-sæ-na, hai laø coù xuaát y Yeát- sæ-na khoâng phaûi may y roài, ba laø coù xuaát y Yeát-sæ-na , may y cuõng xong roài, boán laø coù khoâng phaûi may y roài, cuõng khoâng phaûi xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu ñaàu nghóa laø neáu Bí-soâ giaët nhuoäm may thaønh y roài nhöng Taêng chöa xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu thöù hai nghóa laø neáu Bí-soâ may y chöa xong, Taêng ñaõ xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu thöù ba nghóa laø neáu Bí-soâ may y xong roài, Taêng laïi xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu thöù tö nghóa laø neáu Bí-soâ may y chöa xong, y Yeát-sæ-na chöa xuaát. Nhaän ñöôïc y dö chöùa trong voøng möôøi ngaøy töùc laø möôøi ñeâm, y dö laø ngoaøi y ñaõ thoï trì coøn coù y khaùc, laøm phaùp phaân bieät ñöôïc chöùa, neáu chöùa quaù möôøi ngaøy thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, vaät naøy neân xaû, toäi kia neân saùm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ngaøy ñaàu trong thaùng nhaän ñöôïc y, trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp, neân cho ngöôøi. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù moät ñöôïc y, ngaøy thöù hai khoâng ñöôïc y, ngaøy thöù ba

ñöôïc y cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, khoâng trì cho ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc, y ñaõ ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán y ñaõ ñöôïc trong taùm ngaøy... tuøy soá ngaøy nhieàu ít ñöôïc y, chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, trong voøng möôøi ngaøy y ñaõ ñöôïc tröôùc neân trì, y ñaõ ñöôïc sau neân xaû, coù theå döïa theo ñaây neân bieát. Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc , y ñaõ ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán ba ngaøy... ñöôïc y, chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu Bí-soâ moät ngaøy ñöôïc hai y, cho ñeán hai ngaøy... ñöôïc y ñeàu neân taùc phaùp gioáng nhö tröôùc. Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi

moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ moät ngaøy nhaän ñöôïc nhieàu y, ngaøy thöù hai veà sau cuõng nhaän ñöôïc nhieàu y ñeàu taùc phaùp gioáng nhö tröôùc. Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc phaïm toäi ñoàng nhö tröôùc. Nhöõng tröôøng hôïp naøy ñeàu do caùi tröôùc nhieãm caùi sau noái tieáp nhau phaùt sanh toäi loãi. Neáu Bí-soâ coù y phaïm Xaû ñoïa, y naøy khoâng xaû, khoâng traûi qua ñeâm, toäi kia khoâng thuyeát hoái, neáu nhaän theâm caùc y khaùc ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Neáu y phaïm Xaû ñoïa cuûa Bí-soâ naøy tuy xaû, khoâng traûi qua ñeâm, toäi kia khoâng thuyeát hoái, caùc y ñaõ ñöôïc khaùc ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Neáu xaû y, traûi qua ñeâm toäi kia khoâng thuyeát hoái, caùc y ñaõ ñöôïc khaùc ñeàu phaïm Xaû ñoïa vì do caùi tröôùc nhieãm. Neáu Bí-soâ chöùa y dö ñaõ phaïm Xaû ñoïa, khoâng laøm ba vieäc thì taát caû y ñaõ ñöôïc hoaëc laø baùt, ñaûy ñöïng baùt, ñaûy loïc nöôùc... cho ñeán nhaän baát cöù tö cuï gì cuûa sa moân ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca, vì do caùi tröôùc nhieãm. Neáu xaû y, traûi qua ñeâm, toïâi kia thuyeát hoái, nhaän ñöôïc caùc y khaùc ñeàu khoâng phaïm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch. (ngaøy thöù nhaát noùi roõ veà töôùng phaïm vaø phaùp thöùc ba vieäc, nhöõng giôùi sau vôùi nhöõng vieäc töông tôï ñeàu khoâng noùi laïi töôùng phaïm nöõa, Caùc giôùi töôùng khaùc khoâng ñoàng thì tuøy theo vieäc seõ bieät neâu).

238 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 17

Hoïc Xöù Thöù Hai: LÌA BA Y

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu ba y neân khi an cö nôi naøo nhaän ñöôïc y taøi ñeàu ñem giaët nhuoäm caét may roài goùi laïi gôûi cho Bí-soâ chuû nhôn, chæ ñaép maëc hai y du haønh trong nhaân gian. Traûi qua thôøi giam Bí-soâ gôûi y

khoâng trôû veà, Bí-soâ chuû nhôn phaûi ñem ra hong phôi maát raát nhieàu thì giôø, pheá boû vieäc ñoïc tuïng, tö duy. Caùc Bí-soâ khaùc thaáy vaäy lieân cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa nhieàu y dö ñem gôûi laøm trôû ngaïi chaùnh nghieäp cuûa ngöôøi khaùc”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi caùc Bí-soâ thieåu duïc tu haïnh Ñoã-ña roài baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát, neáu lìa moät trong ba y nguû ñeâm ôû ngoaøi giôùi cho ñeán moät ñeâm lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Phaät ôû trong Truùc Laâm thaønh Vöông Xaù, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca- dieáp-ba ôû trong hang Taây-ni-ca cuûa thaønh naøy. Vì Taêng giaø ñoàng giôùi Boá taùt neân ñeán ngaøy thöù möôøi laêm boá taùt caùc Bí-soâ ñeàu phaûi coù maët ñoâng ñuû, chæ coøn ñôïi moät Ñaïi Ca-dieáp-ba. Vì khi Ñaïi Ca-dieáp-ba treân ñöôøng töø hang ñoäng ñeán ñaõ gaëp trôøi möa lôùn, nöôùc soâng traøn ngaäp phaûi loäi qua neân ñaïi y bò öôùt, phaûi vaét roài phôi ñôïi cho khoâ neân ñeán chieàu toái môùi tôùi nôi boá taùt, ñeán choã ngoài cuûa mình, caùc Bí-soâ lieàn hoûi duyeân côù vì sao ñeán treã, cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp-ba lieàn keå laïi söï vieäc treân roài noùi: “Toâi laø Ñaïi Ca-dieáp-ba tuoåi giaø söùc yeáu maø ñaïi y laïi vöøa daøy vöøa naëng, xaùch mang raát khoù neân phaûi ñeán treã, toâi khoâng bieát phaûi laøm sao”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ñaïi Ca-dieáp-ba tuoåi giaø söùc yeáu, caùc Bí-soâ neân taùc phaùp yeát ma Baát ly Taêng-giaø-chi cho thaày

aáy, neáu coù vò naøo gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp cho nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp chuùng toái thieåu boán Bí-soâ ñöôïc taùc phaùp”. Luùc ñoù Ñaïi Ca-dieáp-ba ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa chaép tay baïch: “Ñaïi ñöïc taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ Ca-dieáp-ba vì tuoåi giaø söùc yeáu, nay theo Taêng xin phaùp Baát ly Taêng-giaø-chi. Xin Taêng cho toâi phaùp Baát ly Taêng-giaø-chi vì toâi tuoåi giaø söùc yeáu. Xin thöông xoùt (3 laàn). Caùc Bí-soâ taùc phaùp yeát ma nhö trong Baùch Nhaát yeát ma coù noùi roõ, khi Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Baát ly Taêng-giaø-chi cho roài thì Ñaïi Ca-dieáp-ba ñöôïc maëc hai y thöôïng haï du haønh trong nhôn gian khoâng coøn nghi ngaïi nöõa. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû cuõng nhaân ñoù baïch vôùi caùc Bí-soâ: “Toâi bò bònh phong maø y Taêng-giaø- chi naëng khoâng theå mang theo ñöôïc, toâi khoâng bieát phaûi laøm sao”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc thaày neân taùc phaùp yeát ma Baát ly Taêng-giaø-chi cho Xaù-lôïi-töû vì Bí-soâ aáy maéc bònh phong, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp cho nhö sau: Taäp taêng toái thieåu laø boán ngöôøi, tröôùc vaøo trong Taêng baïch xin gioáng nhö Ñaïi Ca-dieáp-ba ñaõ laøm, Taêng taùc phaùp cho cuõng gioáng nhö treân”. Luùc ñoù Theá Toân khen ngôïi coâng ñöùc trì giôùi, thieåu duïc tri tuùc , khoå haïnh laø ñoan nghieâm hôn heát roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá (cheá laàn ñaàu), nay laø tuøy khai hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát- sæ-na laïi xaû, lìa moät y naøo trong ba y

ra ngoaøi giôùi nguû qua ñeâm, cho ñeán moät ñeâm phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, töø ñöôïc Taêng yeát ma cho.” May y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát coù boán caâu giaûi nhö vaên treân. Lìa moät y naøo töùc laø trong ba y lìa moät caùi. Nguû ngoaøi giôùi laø khaùc giôùi nguû qua ñeâm, khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, töø Taêng yeát ma cho.Vaät ñaõ phaïm phaûi xaû gioáng nhö giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Moät, hai, nhieàu thoân, nhaø Töôøng, raøo, haøo bao quanh, Nhaø kyû nhaïc, ngoaïi ñaïo Phoá, quaùn vaø laàu, saân Nhaø, xe, thuyeàn, röøng caây, Ñeàu coù boán khoâng ñoàng, ÔÛ trong boán oai nghi, Hoä y neân kheùo bieát. Coù moät, hai, nhieàu thoân xoùm coù töôøng, haøng raøo, hoaëc haøo bao quanh thoân. Moät thoân coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn. Nhieàu thoân coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn. moät nhaø coù moät theá phaàn hay nhieàu

theá phaàn. Nhieàu nhaø coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn, cho ñeán nhaø kyû nhaïc, nhaø ngoaïi ñaïo, phoá, quaùn, laàu, saân, nhaø, xe, thuyeàn, röøng caây ñeàu coù moät theá phaàn vaø nhieàu theá phaàn boán loaïi khoâng ñoàng. Sao goïi laø moät thoân xoùm? Ngöôøi nôi nuùi ñoài, ñoàng noäi ôû chung, nhieàu nhaø taïo thaønh moät thoân, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn? Töùc laø trong ngoaøi thoân khoaûng moät taàm, laø choã coù theå ñeå xay giaû naáu aên vaø tuï hoïp laïi ñeå aên uoáng. Neáu y cuûa Bí-soâ ôû trong nhaø, thaân ôû trong theá phaàn; hoaëc y ôû trong theá phaàn, thaân ôû trong nhaø khi maët trôøi moïc ñeàu khoâng phaïm lìa y. Neáu ñeå y trong nhaø vaø trong theá phaàn coøn thaân ôû choã khaùc ngoaøi theá phaàn, khi maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Moät thoân nhö vaäy, hai thoân cuõng nhö vaäy. Sao goïi laø nhieàu thoân xoùm? Ngöôøi trong moät thoân, nhaø cöûa xaây döïng khoâng theo thöù lôùp, taïo thaønh nhieàu thoân, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn, ñoàng hay khaùc? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn, coù khaùc khoâng ñoàng, phaïm vi lìa y döïa theo moät thoân laøm tieâu chuaån. Sao goïi laø töôøng bao quanh thoân? Laø boán phía thoân coù töôøng bao quanh, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn?: Töùc laø trong vaø ngoaøi töôøng khoaûng moät taàm, laø khoaûng khoâng gian maø con gaø bay tôùi roài ñaùp xuoáng, cuõng laø choã maø ngöôøi bieát hoå theïn ñi tôùi ñeå tieän lôïi. Sao goïi laø haøng raøo bao quanh thoân? laø boán phía thoân coù haøng raøo bao quanh, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn? Töùc laø trong vaø ngoaøi haøng raøo khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ño ñöôïc khoaûng möôøi hai khuyûu tay, cuõng laø choã maø coå xe chôû tre coù saùu con boø keùo coù theå quay ñaàu laïi ñöôïc. Sao goïi laø haøo bao quanh thoân? Laø chung quanh phía ngoaøi thoân coù ñaøo haøo ngaên caùch, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn? Töùc laø beân trong vaø beân ngoaøi haøo ngaên khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã maø buïi cuûa chaân con traâu hay con deâ tung bay tôùi, cuõng baèng vôùi choã maø quaêng gaïch ñaù soûi tôùi ñöôïc. Sao goïi laø moät thoân coù moät theá phaàn? Töùc laø thoân aáy coù moät vöôøn röøng, moät thaàn mieáu, moät choã tuï hoïp, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn? Töùc

laø phaïm vi ngoaøi vöôøn röøng moät taàm, baèng vôùi choã coù theå xay giaû naáu aên vaø tuï hoïp ñeå aên uoáng. Sao goïi laø moät thoân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø thoân aáy coù nhieàu vöôøn röøng, nhieàu thaàn mieáu, nhieàu choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, laø khaùc hay ñoàng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thoân coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu thoân coù moät

vöôøn röøng, moät thaàn mieáu, moät choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Trong vaø ngoaøi thoân khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã xay giaû, naáu aên vaø tuï hoïp ñeå aên uoáng. Sao goïi laø nhieàu thoân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu thoân coù nhieàu vöôøn röøng, nhieàu thaàn mieáu, nhieàu choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, laø khaùc hay ñoàng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi theá phaàn gioáng nhö moät thoân. Sao goïi laø moät nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Sao goïi laø nhieàu nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät nhaø kyû nhaïc coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhaø chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Beân trong vaø ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå giaù troáng, ñaøn tyø baø, oáng tieâu, oáng saùo... cuûa giaøn nhaïc vaø choã ban nhaïc tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät nhaø kyû nhaïc coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Rieâng laø choã ôû rieâng cuûa anh em, chung laø choã ñeå giaù troáng... Sao goïi laø nhieàu nhaø kyû nhaïc coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Beân trong vaø beân ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå giaù troáng... Sao goïi laø nhieàu nhaø kyû nhaïc coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät nhaø ngoaïi ñaïo coù moät theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhaø naøy coù ñoàng moät kieán giaûi, khoâng coù yù thuù rieâng. Phaïm vi beân trong vaø beân ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã phôi

phaân boø, chaát cuûi, choã cuùng teá, choã naáu aên, choã tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät nhaø ngoaïi ñaïo coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhaø naøy coù nhieàu kieán giaûi sai khaùc vaø coù yù thuù khoâng ñoàng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì ñoàng, caùi gì khaùc? Baèng vôùi mieãu thôø trôøi. Sao goïi laø nhieàu nhaø ngoaïi ñaïo coù moät theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhieàu nhaø naøy coù ñoàng moät kieán giaûi, khoâng coù yù thuù rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã phôi phaân boø... Sao goïi laø nhieàu nhaø ngoaïi ñaïo coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhieàu nhaø naøy coù nhieàu kieán giaûi sai khaùc, yù thuù cuõng khoâng ñoàng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät phoá coù moät theá phaàn? Töùc laø trong phoá naøy coù gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå haøng hoùa, mua baùn giao dòch... Sao goïi laø moät phoá coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong phoá naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Theá phaàn naøy caùi gì chung, caùi gì rieâng? Chung laø choã giao dòch. Sao goïi laø nhieàu phoá coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu phoá naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Theá phaàn naøy laø beân trong vaø beân ngoaøi phoá khoaûng chöøng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå haøng hoùa... Sao goïi laø nhieàu phoá coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu phoá naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät quaùn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong quaùn naøy coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi trong ngoaøi quaùn coù moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå ñaïi maïch, tieåu maïch, daàu meø, tô luïa..., choã giao dòch. Sao goïi laø moät quaùn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong quaùn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Pham vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Töùc laø choã ñeå giöôøng gheá, ñoà vaät... Sao goïi laø nhieàu quaùn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu quaùn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi trong vaø ngoaøi quaùn coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå daàu, meø... caùc vaät. Sao goïi laø nhieàu quaùn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu quaùn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi chöøng bao nhieâu laø theá

phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät laàu coù moät theá phaàn? Töùc laø trong laàu naøy coù moät chuû laàu, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi laàu coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät laàu coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong laàu naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn , caùi gì chung, caùi gì rieâng?: Töùc laø choã ñeå thang laàu. Sao goïi laø nhieàu laàu coù moät theá phaàn? töùc laø trong nhieàu laàu naøy coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi laàu coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø nhieàu

laàu coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu laàu naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät saân coù moät theá phaàn? Töùc laø trong saân naøy coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi saân coù moät taàm, laø choã ñeå gaïo luùa... Sao goïi laø moät saân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong saân naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Töùc laø ranh giôùi cuûa saân. Sao goïi laø nhieàu saân coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu saân naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi saân coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã ñeå luùa gaïo. Sao goïi laø nhieàu saân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu saân naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät ngoâi nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong ngoâi nhaø naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi ngoâi nhaø coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã coät traâu boø, ngöïa, boû phaân coû... Sao goïi laø moät ngoâi nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong ngoâi nhaø naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, töùc laø töø cöûa trôû vaøo trong. Sao goïi laø nhieàu ngoâi nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu ngoâi nhaø naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi ngoâi nhaø coù moät taàm laø theá phaàn, choã coät boø ngöïa, boû phaân coû... Sao goïi laø nhieàu ngoâi nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu ngoâi nhaø naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá

phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät xe coù moät theá phaàn? Töùc laø xe naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi ngoaøi cuûa xe coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã xe ñi vaø döøng, cuõng laø choã coät traâu boø ngöïa, boû phaân coû. Sao goïi laø moät xe coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø xe naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn? Baèng vôùi caùi aùch cuûa xe. Caùi gì chung, caùi gì rieâng? Chung laø choå ñoøn ngang tröôùc xe. Sao goïi laø nhieàu xe coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu xe naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Theá phaàn laø choã xe ñi. Sao goïi laø nhieàu xe coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu xe naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät thuyeàn coù moät theá phaàn? Töùc laø thuyeàn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi thuyeàn coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã coät thuyeàn, naáu aên vaø tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät thuyeàn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø thuyeàn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Beân chieác thuyeàn laø theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thuyeàn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu thuyeàn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Choã thuyeàn döøng laø theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thuyeàn coù nhieàu

theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu thuyeàn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät khu röøng coù moät theá phaàn? Töùc laø trong khu röøng naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khu röøng coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã haùi hoa traùi vaø aên uoáng. Sao goïi laø moät khu röøng coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Theá phaàn laø moät daëm vuoâng. Sao goïi laø nhieàu khu röøng coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khu röøng coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã haùi hoa traùi vaø aên uoáng. Sao goïi laø nhieàu khu röøng coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät caây coù moät theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù giao nhau. Beân ngoaøi caây khoaûng moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã boùng maùt cuûa caây luùc giöõa tröa cuûa thaùng naêm, hoaëc laø choã hoa laù traùi caây rôi xuoáng

khi trôøi khoâng coù gioù, cuõng baèng vôùi choã khi trôøi möa gioït nöôùc vaêng tôùi. Sao goïi laø moät caây coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù thöa thôùt, khoâng giao nhau. Theá phaàn baèng vôùi goác caây Sao goïi laø nhieàu caây coù moät theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù giao nhau, coù chung boùng maùt. Sao goïi laø nhieàu caây coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø caønh laù cuûa caùc caây naøy caùch xa nhau, khoâng giao nhau thaønh boùng maùt. Luùc ñoù cuï thoï Öu Ba Ly baïch Phaät: “Khi Bí-soâ ñi ñöùng naèm ngoài, phaïm vi khoaûng chöøng bao nhieâu laø theá phaàn lìa y?”. Phaät noùi: “Nhö Baø-la-moân Sanh Vaên troàng caây Yeåm-moät-la, caùch nhau baûy taàm boâng traùi sum sueâ, khoaûng caùch cuûa baûy caây naøy laø boán möôi chín taàm. Bí-soâ ñi trong phaïm vi naøy laø theá phaàn khoâng maát y, quaù phaïm vi naøy laø theá phaàn maát y. Neáu ñöùng naèm ngoài thì phaïm vi chæ trong moät taàm; neáu nguû ôû trung gian giöõa hai giôùi, cheùo cuûa y khoâng rôøi khoûi thaân laø theá phaàn cuûa y. Bí-soâ lìa y nguû neân laøm ba vieäc, phaïm hay khoâng phaïm ñeàu nhö vaên treân ñaõ noùi roõ.”

Hoïc Xöù Thöù Ba: CHÖÙA Y MOÄT THAÙNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu y, thoï ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may y lieàn maø ñem caát, laïi mong ñöôïc theâm thöù vaûi khaùc, nghó raèng neáu thoï ñöôïc vaûi töông tôï nhö vaäy seõ may thaønh y. Vaûi maøu xanh ñaõ nghó nhö vaäy, cho ñeán ñöôïc vaûi maøu vaøng, maøu ñoû, maøu traéng hoaëc vaûi moûng, vaûi daøy… ñeàu ñem caát vaø nghó nhö vaäy. Caùc Bí-soâ thieåu duïc troâng thaáy lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa caát nhieàu thöù vaûi khoâng chòu may thaønh y”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán Phaät baûo caùc Bí-soâ: Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi, nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi

coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát, ñöôïc y phi thôøi caàn thì thoï, thoï roài phaûi mau may thaønh y. Neáu coù choã hy voïng seõ cuùng cho ñuû thì ñöôïc caát chöùa trong voøng moät thaùng, neáu chöùa quaù thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát: Coù boán caâu gioáng nhö vaên treân. Ñöôïc y phi thôøi: sao goïi laø thôøi, sao goïi laø phi thôøi?, thôøi laø truù xöù naøo khoâng thoï y Yeát-sæ-na thì trong voøng moät thaùng töø ngaøy möôøi saùu thaùng taùm ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng chín; neáu truù xöù naøo coù thoï y Yeát-sæ-na thì trong voøng naêm thaùng, töø ngaøy möôøi saùu

thaùng taùm ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng gieâng. Ngoaøi thôøi gian noùi treân goïi laø phi thôøi. Neáu coù choã hy voïng seõ cuùng: Nghóa laø thieáu vaûi chôø xin cho ñuû neân ñöôïc caát chöùa trong voøng moät thaùng, hy voïng cha meï, anh em, chò em, sö chuû... seõ cuùng theâm vaûi; hoaëc vaøo ngaøy hoäi naêm naêm, ngaøy hoäi saùu naêm, ngaøy hoäi thaêng chöùc, ngaøy hoäi maõn naêm ta seõ ñöôïc cuùng vaûi, neáu ñuû may thaønh y thì toát. Neáu trong ba y coù moät y khoâng ñuû thì ñöôïc chöùa trong voøng moät thaùng, quaù thôøi gian moät thaùng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Choã hy voïng hay khoâng Heát mong, vaûi khoâng ñoàng, Môùi cuõ, phaán taûo khaùc, Ñieàu soá löôïng khuyûu tay. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát trong thaùng ñöôïc vaûi maøu xanh ñem caát chöa may, vì coù choã hy voïng cho theâm, nghó raèng neáu ñöôïc cuùng theâm vaûi cuøng maøu ta seõ may thaønh y. Ngay trong ngaøy nhaän ñöôïc vaûi cuøng maøu, Bí-soâ phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät, maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc vaûi naøo khaùc, ngaøy thöù hai, thöù ba cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñeàu ñöôïc vaûi thì Bí-soâ phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy ñoù neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ trong möôøi ngaøy khoâng ñöôïc vaøi naøo khaùc, ngaøy thöù möôøi moät, thöù möôøi hai cho ñeán ngaøy thöù möôøi chín cuõng ñeàu khoâng ñöôïc vaûi, ñeán ngaøy thöù hai möôi môùi ñöôïc vaûi thì neân nhö tröôùc taùc phaùp, neáu khoâng taùc phaùp phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ trong hai möôi moát ngaøy khoâng ñöôïc vaûi ñeán ngaøy thöù hai möôi chín môùi ñöôïc thì noäi trong ngaøy thöù ba möôi lieàn phaûi may thaønh y neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù ba moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Do thôøi gian tröôùc ñöôïc y, töôùng nhieãm noái tieáp nhau. Ñöôïc vaûi maøu xanh ñaõ nhö vaäy, ñöôïc caùc loaïi vaûi maøu khaùc cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh ñem caát chöa may thaønh y vì coù choã hy voïng cuùng theâm cho ñuû, nghó raèng neáu ñöôïc theâm vaûi cuøng maøu ta seõ may thaønh y. Ngay ngaøy ñöôïc vaûi cuøng maøu, Bí-soâ

phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp, Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni- taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc vaûi naøo khaùc, ngaøy thöù hai ñöôïc cho ñeán ngaøy thöù ba möôi ñeàu ñöôïc... gioáng nhö vaên treân. Ñöôïc vaûi maøu xanh ñaõ nhö vaäy, ñöôïc caùc loaïi vaûi khaùc cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem caát vì hy voïng coù ngöôøi cuùng theâm, nhöng do thôøi gian laâu xa khoâng xöùng vôùi loøng mong muoán, khoâng bieát laøm sao; hoaëc ngay ngaøy ñöôïc vaûi maøu xanh lieàn may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy... gioáng nhö vaên treân ñaõ noùi, cho ñeán ngaøy thöù ba möôi môùi ñöôïc caùc loaïi vaûi khaùc cuõng gioáng nhö trong ñoaïn vaên treân. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem caát vì coù choã hy voïng cuùng theâm, nhöng choã hy voïng kia tuy chöa ñöôïc y, taâm caàu chöa döùt; hoaëc ngay ngaøy ñöôïc vaûi maøu xanh lieàn may thaønh y... nhö ñoaïn vaên treân. Neáu ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem caát vì coù choã hy voïng, nhöng choã hy voïng bò ñoaïn tuyeät. Vaûi maø Bí-soâ ñaõ ñöôïc noäi trong möôøi ngaøy neân trì, neân xaû nhö trong ñoaïn vaên treân. Luùc ñoù cuï thoï Öu Ba Ly baïch Phaät: “Theá Toân coù bao nhieâu loaïi y?”, Phaät noùi: “Coù hai loaïi y: Moät laø loaïi môùi, hai laø loaïi cuõ”. Môùi töùc laø môùi may, cuõ töùc laø ñaõ traûi qua boán thaùng thoï duïng. Naøy OÂ-ba-ly, laïi coù naêm loaïi y: Moät laø y coù thí chuû, hai laø y khoâng coù thí chuû, ba laø y vaõng hoaøn, boán laø y cuûa ngöôøi cheát, naêm laø y phaán taûo. Sao goïi laø y coù thí chuû?: Töùc laø coù nam, nöõ, baùn-traïch-Ca-laøm thí chuû cuùng y. Sao goïi laø y khoâng coù thí chuû? Töùc laø khoâng coù nam, nöõ, baùn-traïch-Ca-laøm thí chuû cuùng y. Sao goïi laø y vaõng hoaøn? Nhö coù ngöôøi cheát, quyeán thuoäc nhôù thöông duøng y phuû leân ngöôøi cheát roài khieâng ñeán choã hoûa thieâu, khi thieâu laáy laïi chieác y aáy ñem cuùng cho taêng. Sao goïi laø y cuûa ngöôøi cheát? Töùc laø ôû trong röøng thaây cheát, y cuûa ngöôøi cheát khoâng coù sôû höõu chuû. Sao goïi laø y phaán taûo? Coù taát caû naêm loaïi: Moät laø y boû treân ñöôøng ñi, hai laø y boû nôi choã ñoå raùc, ba laø y boû nôi bôø soâng, boán laø y bò kieán nhaám, naêm laø y raùch naùt. Laïi coù naêm loaïi y: Moät laø y bò löûa chaùy, hai laø y bò nöôùc ngaâm, ba laø y bò chuoät gaëm, boán laø y bò boø nhôi, naêm laø y cuûa baø meï sanh con xong roài boû. Bí-soâ nhaän ñöôïc vaûi môùi muoán may y neân giaët nhuoäm caét may thaønh y Taêng-giaø-chi hai lôùp, Ni sö ñaøn hai lôùp, OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø moät lôùp, An-ñaùt-baø-ta moät lôùp. Neáu Bí-soâ may y Taêng-giaø-chi hai lôùp roài may theâm lôùp thöù ba, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù

möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ ñoái vôùi y Taêng-giaø-chi môùi xeù boû lôùp boïc cuõ ñònh duøng vaøo vieäc khaùc, khi vöøa xeù lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ

ñoái vôùi y Taêng-giaø-chi môùi xeù boû lôùp boïc cuõ ra ñeå giaët nhuoäm roài may khaâu trôû laïi thì khoâng phaïm. Ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc neáu may khaâu chöa xong thì phaïm Xaû ñoïa. Taêng-giaø-chi ñaõ nhö vaäy thì ni sö ñaøn... cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ coù y OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø môùi may theâm lôùp thöù hai, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Y An-ñaùt-baø-ta cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ñöôïc vaûi cuõ muoán may y neân giaët nhuoäm caét may thaønh y Taêng-giaø-chi boán lôùp, Ni sö ñaøn boán lôùp, OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta hai lôùp. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi y OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta hai lôùp muoán may theâm lôùp thöù ba, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc; ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm xaû ñoïa. Bí-soâ ñoái vôùi y nhieàu lôùp muoán xeù boû, khaâu may hay khoâng khaâu may, coù phaïm hay khoâng phaïm ñeàu gioáng nhö trong ñoaïn vaên treân ñaõ noùi. Bí-soâ ñöôïc y coù thí chuû, y khoâng thí chuû... chuaån theo y môùi vaø cuõ neân bieát. Neáu laø y phaán taûo thì may maáy lôùp tuøy yù, khoâng coù haïn ñònh". Cuï thoï OÂ-ba-ly baïch Phaät: "Theá Toân, Taêng-giaø-chi coù maáy loaïi, ñieàu soá theá naøo?", Phaät noùi: "Coù chín loaïi ñoù laø y chín ñieàu, möôøi moät ñieàu, möôøi ba ñieàu, möôøi laêm ñieàu, möôøi baûy ñieàu, möôøi chín ñieàu, hai möôi moát ñieàu, hai möôi ba ñieàu vaø hai möôi laêm ñieàu. Naøy OÂ-ba-ly, ba loaïi y thöù nhaát coù hai ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén; ba loaïi y keá coù ba ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén; ba loaïi y sau cuøng coù boán ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén neân may neân thoï trì, quaù ñieàu löôïng naøy thaønh phaù naïp". Cuï thoï OÂ-ba-ly baïch Phaät: "Theá Toân, y lôùn y nhoû coù bao nhieâu thöù?". Phaät noùi: "Y Taêng-giaø-chi coù ba baäc thöôïng trung vaø haï, baäc thöôïng beà ñöùng ba khuyûu tay, beà ngang naêm khuyûu tay; baäc haï beà ñöùng hai khuyûu tay röôõi, beà ngang boán khuyûu tay röôõi; ôû giöõa hai baäc treân laø baät trung. OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta cuõng coù ba baäc thöôïng trung haï nhö Taêng-giaø-chi. Naøy OÂ-ba-ly coù hai loaïi An-ñaùt-baø- ta: Moät laø beà ñöùng hai khuyûu tay, beà ngang naêm khuyûu tay; hai laø beà ñöùng hai khuyûu tay, beà ngang boán khuyûu tay. Y An-ñaùt-baø-ta baäc thaáp nhaát chæ truøm ba luaân laø nhoû nhaát trong soá y thoï trì. Y phaïm Ni taùt kyø nhoû nhaát chæ baèng ngang doïc moät khuyûu tay. Neáu Bí-soâ phaïm Xaû ñoïa neân laøm ba vieäc nhö treân ñaõ noùi". Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 17 249

Hoïc Xöù Thöù Tö: NHÔØ NI KHOÂNG PHAÛI THAÂN TOÄC GIAËT Y CUÕ Luùc Boà taùt töø cung trôøi Ñoå Söû giaùng sanh vaøo cung vua Tònh Phaïn ôû thaønh Kieáp-tyû-la, tieáng ñoàn vang khaép boán phöông: Doøng hoï Thích Ca haï sanh thaùi töû ôû caïnh nuùi Tuyeát beân doøng soâng Dieâm cuûa thaønh Kieáp- tyû-la, choã tieân nhôn ôû. Caùch ñoù khoâng xa coù tieân nhôn teân A-lan-nhaõ Tö Ñaø gioûi veà töôùng soá vaø boùi toaùn neân nhaø vua lieàn trieäu ñeán ñeå xem töôùng cho thaùi

töû. Töôùng soá A-tö-ñaø ñoaùn raèng: “Neáu Thaùi töû ôû nhaø thì laøm vua Chuyeån luaân cai trò giaùo hoùa boán thieân haï, laø moät vò ñaïi Thaùnh chuû coù baûy baùu ñaày ñuû ñoù laø luaân baùu, töôïng baùu, maõ baùu, ngoïc baùu, nöõ baùu, chuû taøng thaàn baùu, chuû binh thaàn baùu vôùi ngaøn ngöôøi con coù oai löïc lôùn, duõng kieän khoâng ai hôn, coù theå haøng phuïc oaùn ñòch. Treân ñaïi ñòa, treân khaép boán bieån ñeàu khoâng coù ñaïo taëc cuõng khoâng coù hình phaït naëng, chæ duøng phaùp lyù cai trò laøm cho moïi ngöôøi ñöôïc soáng an oån. Neáu thaùi töû xuaát gia caïo boû raâu toùc, do taâm chaùnh tín töø nhaø ñeán choã khoâng nhaø seõ ñöôïc thaønh Phaät, ÖÙng chaùnh bieán tri, tieáng ñoàn vang khaép möôøi phöông, giaùo hoùa cöùu ñoä muoân loaøi”. Luùc ñoù vua cuûa caùc nöôùc laân bang nghe tin thaùi töû sanh ôû Tuyeát sôn… giaùo hoùa cöùu ñoä muoân loaøi, lieàn suy nghó: “Nay ta neân ñeán thöøa söï thaùi töû, sau naøy seõ thoï phöôùc loäc cuûa ngöôøi”, laïi nghó: “Nay ta khoâng coù duyeân troâng thaáy thaùi töû, ta neân thöøa söï vua Tònh Phaïn cuõng töùc laø thöøa söï thaùi töû”. Caùc vua laân bang suy nghó nhö vaäy roài lieàn sai söù thaàn mang quoác tín ñeán choã vua Tònh Phaïn. Boà taùt ôû trong thaâm cung daàn daàn tröôûng thaønh, do thaáy caûnh giaø bònh cheát neân trong loøng saàu naõo, buoâng boû vieäc ñôøi vaøo ôû trong röøng. Caùc vua laân bang nghe bieát lieàn suy nghó: “Laâu nay ta phuïng söï vua Tònh phaïn laø vì thaùi töû, nay thaùi töû ñaõ vaøo ôû trong röøng mong caàu xuaát ly, ta caàn gì uoång coâng phí söùc phuïng söï nöõa”. Do nghó nhö vaäy neân caùc vua laân bang khoâng sai söù thaàn mang quoác tín ñeán nöõa. Trong caùc vua nöôùc laân bang chæ coøn coù vua Thaéng Quang tuy chaám döùt quoác tín nhöng söù thaàn hai nöôùc vaãn coøn qua laïi. Söù thaàn cuûa vua Thaéng Quang laø Ñaïi thaàn Maät Hoä, söù thaàn cuûa vua Tònh Phaïn laø Ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di. Khi ñaïi thaàn Maät Hoä ñeán choã vua Tònh Phaïn luaän baøn vieäc nöôùc xong thì ñeán nhaø cuûa ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di nghæ, ngöôïc laïi khi ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di ñeán choã vua Thaéng Quang luaän baøn vieäc nöôùc xong thì ñeán nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät Hoä nghæ. Vôï cuûa ñaïi thaàn Maät Hoä teân laø Caáp-ña nhan saéc ñoan nghieâm, ai nhìn cuõng yeâu meán, do thöôøng lui tôùi nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät Hoä neân ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di tö thoâng vôùi Caáp-ña. Khi ñaïi thaàn Maät Hoä nghe bieát Caáp-ña cuøng OÂ-ñaø-di tö thoâng lieàn muoán gieát hai keû xaáu xa naøy, nhöng laïi nghó: “Neáu ta gieát ñaïi thaàn cuûa nöôùc laân bang seõ laøm

loaïn vöông thaønh taïo neân söï kinh hoaøng sôï haõi, taïi sao vì ngöôøi vôï toäi loãi cuûa mình maø laïi gieát moät Baø-la-moân”, do nghó nhö vaäy neân giaû lô khoâng hay bieát. Thôøi gian sau Maät Hoä qua ñôøi, vua Thaéng Quang laáy côù Maät Hoä khoâng coù con keá thöøa neân tòch thu gia saûn. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di nghe bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: “Ta coøn soáng ñaây laøm sao nôû ñeå cho Caáp-ña khoâng coù choã nöông nhôø”, do nghó nhö vaäy neân saùng hoâm sau lieàn vaøo cung taâu vua Tònh Phaïn: “Ñaïi vöông, trong nöôùc cuûa vua Thaéng Quang coù vieäc baát oån, ñaïi vöông neân sai söù thaàn ñeán ñoù thaêm hoûi, neáu khoâng seõ chieâu laáy hoïa baïi”. Vua Tònh Phaïn lieàn sai OÂ-ñaø-di laøm söù thaàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät

thaêm hoûi vua Thaéng Quang, khi ñeán nôi OÂ-ñaø-di suy nghó: “Ta neân yeát kieá n nhaø vua tröôùc hay gaëp ñaïi thaàn tröôùc”, laïi nghó: “Theo pheùp caàu vieäc phaûi ñi töø döôùi leân, ta neân ñeán choã ñaïi thaàn tröôùc”. Nghó roài lieàn ñeán choã ñaïi thaàn noùi raèng: “Toâi muoán nhôø quan taâu giuùp vôùi nhaø vua cho toâi ñöôïc laáy Caáp-ña”, vò Ñaïi thaàn nghe roài lieàn nhaän lôøi taâu giuùp. Sau ñoù OÂ-ñaø-di lieàn ñeán choã vua Thaéng Quang baøn vieäc nöôùc xong lieàn taâu vua: “Raát mong ñaïi vöông ban cho toâi choã nghæ”, vua hoûi: “Tröôùc ñaây khanh töøng döøng nghæ ôû ñaâu?”, OÂ-ñaø-di ñaùp: “Tröôùc ñaây toâi töøng nghæ ôû nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät Hoä”, vua noùi: “Vaäy nay khanh neân ñeán ñoù nghæ”, OÂ-ñaø-di noùi: “Ñaïi thaàn Maät Hoä nay ñaõ qua ñôøi roài”, vua noùi: “Chuû nhaø tuy ñaõ cheát nhöng caên nhaø ñaâu coù cheát”, OÂ-ñaø-di lieàn taâu vua: “Ñaïi vöông, caên nhaø tuy khoâng cheát nhöng saûn nghieäp khoâng coøn”. Vua Thaéng Quang lieàn ra lònh Ñaïi thaàn tìm choã döøng nghæ cho OÂ-ñaø-di , sau khi OÂ-ñaø-di ra khoûi cung Ñaïi thaàn lieàn taâu vua: “Ñaïi vuông, khoâng phaûi OÂ-ñaø-di khoâng coù choã döøng nghæ, vì tröôùc ñaây oâng ta ñaõ cuøng vôùi Caáp-ña tö thoâng, neân boån yù cuûa oâng ta muoán vua chaáp thuaän cho oâng ta ñöôïc laáy Caáp-ña. Neáu Ñaïi vöông nhieáp thoï ñöôïc ngöôøi naøy töùc laø nhieáp thoï ñöôïc vua Tònh Phaïn”. Vua Thaéng Quang nghe roài lieàn trieäu OÂ-ñaø- di ñeán noùi raèng: “Naøy OÂ-ñaø-di, thaät söï ta khoâng bieát khanh vôùi Caáp-ña tröôùc ñaây coù giao tình, nay ta ban Caáp-ña cho khanh laøm vôï, taøi vaät vaø nhaø cöûa ñeàu caáp cho hai khanh”. OÂ-ñaø-di nghe roài vui möøng baùi taï roài lui ra, sau ñoù ñeán nhaø cuûa Caáp-ña, Caáp-ña ra ñoùn roài khoùc, OÂ-ñaø-di hoûi vì sao khoùc, Caáp-ña noùi: “Phu chuû cuûa em nay ñaõ qua ñôøi, chaúng phaûi anh cuõng seõ boû em nöõa hay sao”. OÂ-ñaø-di noùi: “Chính vì vieäc naøy neân ta môùi ñeán ñaây, ta ñaõ taâu vôùi vua xin ñöôïc cöôùi em laøm vôï, taøi vaät vaø nhaø cöûa vua ñeàu caáp cho, em muoán ôû laïi ñaây hay muoán qua thaønh Kieáp- tyû-la?”. Caáp-ña suy nghó: “Neáu ta cuøng qua thaønh Kieáp-tyû-la thì vôï cuûa

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 17
251

Baø-la-moân naøy seõ khoâng ñeå ta yeân, ta neân ôû laïi ñaây taïi ngoâi nhaø cuõ cuûa mình”. Vì theá OÂ-ñaø-di coù hai nhaø ôû hai nôi, moät ôû thaønh Kieáp-tyû-la, moät ôû thaønh Thaát-la-phieät. Luùc ñoù Boà taùt trong saùu naêm tu khoå haïnh ôû röøng giaø khoâng coù moät vaät gì laø sôû höõu, sau saùu naêm Ngaøi môùi baét ñaàu aên uoáng trôû laïi, tröôùc tieân laø ôû laøng Thaéng Quaân taïi choã ôû cuûa hai muïc ngöu nöõ, moät teân laø Hoan Hæ, moät teân laø Hyû Löïc , thoï nhaän moùn chaùo naáu nhöø vôùi möôøi saùu loaïi söõa ñeå phuïc hoài söùc khoûe; sau ñoù ñeán choã nam töû Thieän Haïnh laáy coû caùt töôøng roài ñeán döôùi caây Boà ñeà traûi coû ngoài kieát giaø theä nguyeän raèng: “Neáu ta chöa ñoaïn heát laäu hoaëc, ta theà khoâng ñöùng daäy”. Boà taùt ñaõ ñoaïn heát laäu hoaëc trong khi thieàn quaùn neân Haéc long vöông heát söùc khen ngôïi. Sau khi haøng phuïc ba möôi saùu öùc ma quaân chöùng Nhaát thieát trí thaønh Phaät, Theá Toân lieàn nhaän lôøi thænh cuûa Phaïm vöông ñeán thaønh Ba-la-neâ-tö ba laàn chuyeån phaùp luaân möôøi hai haønh

ñeå ñoä naêm Bí-soâ. Ñoä naêm Bí-soâ roài laïi ñeán trong röøng Baïch Ñieäp ñoä saùu möôi Hieàn Boä chöùng ñöôïc Kieán ñeá, keá trôû laïi trong laøng Thaéng Quaân ñoä hai muïc ngöu nöõ khieán hoï cuõng chöùng ñöôïc Kieán ñeá. Sau ñoù ñeán beân röøng OÂ Lö Taàn Loa ñeå ñoä moät ngaøn ngoaïi ñaïo cho hoï xuaát gia thoï cuï giôùi, keá leân ñænh nuùi Giaø da hieän ba thaàn bieán giaùo hoùa khieán haøng Boà taùt, chö thieân truï nôi Nieát-baøn an oån. Sau ñoù ñeán Tröôïng Laâm ñoä vua Taàn Baø Sa La nöôùc Ma-kieät-ñaø chöùng ñöôïc Kieán ñeá, ñoàng thôøi ñoä cho traêm ngaøn thieân chuùng vaø traêm ngaøn Baø-la-moân nöôùc Ma-kieät-ñaø. Keá ñeán thaønh Vöông Xaù nhaän tinh xaù Truùc Laâm vaø ñoä cho Thaân Töû, Muïc Lieân xuaát gia roài ñeán thaønh Thaát-la-phieät thoï nhaän vöôøn Caáp-coâ-ñoäc ôû röøng Theä-ña, noùi kinh Thieáu nieân cho vua Thaéng Quang khieán vua chöùng ñöôïc Kieán ñeá. Cuoái cuøng Theá Toân truï ôû trong röøng Theä-ña, vua Thaéng Quang lieàn sai ngöôøi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la baùo tin cho vua Tònh Phaïn bieát hieän thaùi töû ñang ôû trong röøng Theä-ña, ñaõ chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh giaùc vaø khieán cho caùc loaøi höõu tình ñoàng höôûng vò cam loà. Vua Tònh Phaïn nghe roài ngoài choáng tay vaøo maù than raèng: "Xöa kia khi thaùi töû Nhaát Theá Nghóa Thaønh tu khoå haïnh, ta thöôøng sai söù ñeán thaêm hoûi, nhöõng söù giaû ñaõ ñi ñeàu khoâng thaáy trôû veà, nay sao laïi coù tin noùi laø thaùi töû hieän ôû trong röøng Theä-ña". Vöøa luùc ñoù ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di vaøo cung thaáy nhaø vua nhö vaäy lieàn hoûi: "Vì sao Ñaïi vöông laïi ngoài choáng tay vaøo maù thôû than öu saàu nhö vaäy?". Vua noùi: "Laøm sao ta khoâng öu saàu, tröôùc kia khi thaùi töû Nhaát Theá Nghóa Thaønh tu khoå haïnh, Ta thöôøng sai söù ñeán thaêm hoûi, nhöõng söù giaû ra ñi ñeàu khoâng thaáy trôû veà. Nay ta boång ñöôïc tin noùi laø thaùi töû hieän ñang ôû trong röøng Theä-ña, ñaõ chöùng

ñöôïc Voâ thöôïng chaùnh giaùc vaø khieán cho caùc loaøi höõu tình ñoàng höôûng vò cam loà". OÂ-ñaø-di lieàn taâu vua: "Neáu nhö vaäy, thaàn xin laøm söù ñeán ñoù roài mang tin trôû veà cho Ñaïi vöông". Vua noùi: "Khanh neân ñi roài veà baùo laïi, ñöøng coù ôû luoân beân ñoù". Noùi roài vua töï tay vieát thö cho Thaùi töû: "Töø thoï thai veà sau, Toâi nuoâi döôõng Theá Toân, Löûa phieàn naõo thöôøng ñoát, Thöôøng mong caây Toái thaéng, Nay ñaõ lôùn khoân roài, Ñoà chuùng soá voâ bieân, Moïi ngöôøi ñöôïc an laïc, Chæ rieâng toâi ñaéùng cay". Vieát xong ñoùng aán roài ñöa cho OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di mang thö cuûa Vua ñeán choã Theá Toân ngöï ôû thaønh Thaát-la-phieät daâng leân, Theá Toân nhaän thö roài môû ra xem, OÂ-ñaø-di hoûi: "Theá Toân coù trôû veà thaønh Kieáp- tyû-la khoâng?", Theá Toân noùi: "Ta ñi cuøng vôùi oâng". OÂ-ñaø-di nhôù laïi ngaøy xöa khi thaùi töû vöôït thaønh xuaát gia, phuï vöông thöôøng trieäu veà maø khoâng chòu veà neân baïch Phaät raèng: "Neáu thaùi töû khoâng chòu trôû veà, toâi coù söùc seõ ñöa Ngaøi veà". Theá Toân nghe roài lieàn noùi keä: "Löôùi aùi sanh töû neáu tröø heát, Ngöôøi naøy chaúng caàn ai daãn ñöôøng. Theá Toân oai löïc khoâng cuøng taän, OÂng phöông tieän gì daãn ñi ñöôïc. Löôùi aùi sanh töû neáu tröø heát, Ngöôøi naøy chaúng caàn ai daãn ñöôøng. Caûnh giôùi Theá Toân khoâng xöù sôû, OÂng phöông tieän gì daãn ñi ñöôïc".

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 18

Hoïc Xöù Thöù Tö: NHÔØ NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON GIAËT Y CUÕ (Tieáp Theo)

OÂ-ñaø-di nghe Phaät noùi keä roài lieàn ñaûnh leã Phaät baïch raèng: “Theá Toân, toâi muoán trôû veà vöông thaønh taâu cho phuï vöông cuûa Ngaøi bieát”. Phaät noùi: “Laøm söù giaû cho Phaät theo lyù thì khoâng phaûi nhö vaäy”, OÂ- ñaø-di hoûi: “Laøm söù giaû cho Phaät phaûi nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “Taát caû ngöôøi xuaát gia môùi laø söù giaû cuûa Phaät”. OÂ-ñaø-di noùi: “Vaäy toâi muoán xuaát gia, nhöng vì ñaõ höùa vôùi Ñaïi vöông neân phaûi veà baùo laïi, baây giôø toâi phaûi ñi”. Phaät noùi: “Ñôïi khi veà xuaát gia roài haõy veà baùo tin”, OÂ-ñaø-di noùi: “Laønh thay, vaäy con xin xuaát gia”. Phaät baûo toân giaû Xaù-lôïi-töû xuaát gia cho OÂ-ñaø-di ñeå OÂ-ñaø-di ñöôïc Lôïi-ích trong ñeâm daøi sanh töû. Cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaâng lôøi Phaät daïy cho OÂ-ñaø-di xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, nhöõng haønh phaùp cuûa moät Bí-soâ ñeàu löôïc noùi cho OÂ-ñaø-di bieát. OÂ-ñaø-di thoï giaùo giôùi xong kính leã Xaù-lôïi-töû roài ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch raèng: “Theá Toân, con nay ñaõ xuaát gia”. Phaät noùi: “baây giôø thaày coù theå trôû veà baùo laïi cho phuï vöông cuûa ta bieát, nhöng chôù coù ñöôøng ñoät böôùc vaøo trong cung, neân ñöùng ôû ngoaøi cöûa baùo laø coù Bí-soâ Thích Ca ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa, ñôïi goïi môùi vaøo. Neáu ngöôøi kia hoûi coù Bí-soâ Thích Ca khaùc nöõa khoâng, thì neân ñaùp laø coù; neáu hoûi thaùi töû Nhaát Theá Nghóa Thaønh cuõng coù hình daïng nhö vaäy phaûi khoâng, thì neân ñaùp laø cuøng moät hình daïng nhö vaäy. Thaày cuõng khoâng neân nguû ñeâm ôû trong cung, neáu hoûi thaùi töû Nhaát Theá Nghóa Thaønh coù nguû ñeâm trong cung khoâng, thì neân ñaùp laø khoâng coù; neáu hoûi caùc Bí-soâ nguû ôû ñaâu, thì neân ñaùp laø nguû ôû nôi A-lan-nhaõ hoaëc ôû taïi Tyø-ha-la; neáu hoûi thaùi töû Nhaát Theá Nghóa Thaønh coù muoán ñeán ñaây khoâng, thì neân ñaùp laø muoán ñeán; neáu hoûi chöøng naøo ñeán, thì neân ñaùp laø baûy ngaøy sau seõ ñeán”. OÂ-ñaø-di

nghe nhôù kyõ roài ñaûnh leã Phaät ra ñi, Phaät duøng thaàn löïc yeåm trôï khieán cho OÂ-ñaø-di chæ trong chôùp nhoaùng ñaõ ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, ñöùng ôû ngoaøi cöûa cung baùo vôùi ngöôøi ñöùng gaùc raèng: “Haõy vaøo baïch vua laø coù Bí-soâ Thích Ca ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa”, ngöôøi gaùc cöûa hoûi: “Coù caùc Bí-soâ Thích Ca khaùc nöõa hay khoâng?”, ñaùp coù. Ngöôøi gaùc cöûa lieàn vaøo trong cung taâu vua: “Ñaïi vöông, Bí-soâ Thích Ca ñaõ ñeán hieän ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa”, Vua noùi: “Haõy cho vaøo ñeå Ta xem thöû hình daïng cuûa Bí- soââ Thích Ca nhö theá naøo”. Ngöôøi gaùc cöûa lieàn daãn vaøo, Vua vöøa nhìn lieàn nhaän ra ngay laø OÂ-ñaø-di neân hoûi: “OÂ-ñaø-di, khanh ñaõ xuaát gia roài sao?”, ñaùp: “Ñaïi vöông, toâi ñaõ xuaát gia”, Vua hoûi: “Thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa Thaønh cuõng coù hình

daïng nhö vaày hay sao?", ñaùp: "Ñaïi vöông, hình daïng cuõng gioáng nhö theá". Vua Tònh Phaïn vöøa nghe lôøi naøy, do aân tình quaù naëng töø nhieàu kieáp ñeán nay neân ngaõ xuoáng ngaát xæu, phaûi duøng nöôùc laïnh röôùi hoài laâu môùi tænh laïi. Sau khi ñöôïc ñôõ daäy ngoài leân choã ngoài roài vua lieàn hoûi OÂ-ñaø-di: "Thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa Thaønh coù muoán ñeán ñaây khoâng?", ñaùp: "Muoán ñeán", Vua hoûi: "Khi naøo seõ ñeán?", ñaùp: "Baûy ngaøy sau seõ ñeán". Vua nghe noùi roài lieàn ra lònh cho caùc quan: "Thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa Thaønh qua baûy ngaøy sau seõ trôû veà choán cuõ, caùc khanh neân tu söûa thaønh quaùch vaø trang nghieâm ñöôøng saù, trong cung cuõng phaûi queùt doïn saïch seõ". OÂ-ñaø-di lieàn noùi: "Ñaïi vöông, Theá Toân khoâng nguû ñeâm ôû trong cung", Vua hoûi: "theá thì nguû ôû ñaâu?", ñaùp: "Hoaëc ôû A-lan-nhaõ hoaëc ôû Tyø-ha-la". Vua lieàn ra lònh cho caùc quan: "Caùc khanh neân ñeán nôi A-lan-nhaõ röøng Khuaát Loä Ñaø xaây caát moät truù xöù coù möôøi saùu ñaïi vieän, moãi ñaïi vieän coù saùu möôi phoøng gioáng nhö ôû röøng Theä-ña". Caùc quan phuïng meänh laøm ñuùng nhö lôøi vua ñaõ ban, haøng nhôn thieân thuø thaéng cuõng phaùt taâm vaøo coâng vieäc naøy, do yù nieäm töông öng vôùi ñònh löïc neân moïi vieäc ñeàu thaønh töïu. Taát caû caùc neûo ñöôøng trong thaønh ñeàu ñöôïc queùt doïn saïch seõ, ñöôïc röôùi baèng nöôùc thôm Chieân ñaøn neân khaép nôi ñeàu coù höông thôm thuø dieäu, khaép nôi cuõng ñeàu treo côø phöôùng taïo neân moät khoâng gian raát vui töôi deã chòu, gioáng nhö vöôøn Hoan Hæ cuûa trôøi Ñeá Thích. Trong loøng taát caû moïi ngöôøi ñeàu khaùt ngöôõng muoán gaëp laïi Theá Toân. Luùc ñoù Theá Toân ôû röøng Theä-ña baûo cuï thoï Muïc-kieàn-lieân thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát Nhö Lai muoán ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, caùc cuï thoï muoán nhìn thaáy caûnh cha con gaëp nhau thì haõy mang y baùt ñeán thaùp tuøng. Muïc-kieàn-lieân vaâng lôøi ñi thoâng baùo, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn mang y baùt ñeán thaùp tuøng vôùi Theá Toân ñi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la. Do Theá Toân ñaõ töï

dieàu phuïc neân nhöõng ngöôøi töï ñieàu phuïc vaây quanh, Theá Toân töï tòch tónh neân nhöõng ngöôøi tòch tónh vaây quanh, Theá Toân ñaõ giaûi thoaùt neân nhöõng ngöôøi giaûi thoaùt vaây quanh, Theá Toân ñaõ an oån neân nhöõng ngöôøi ñaõ an oån vaây quanh, Theá Toân ñaõ thuaàn thieän neân nhöõng ngöôøi thuaän thieän vaây quanh, Theá Toân ñaõ lìa duïc neân nhöõng ngöôøi ñaõ lìa duïc vaây quanh, Theá Toân ñaõ chöùng quaû A-la-haùn neân caùc A-la-haùn vaây quanh, Theá Toân ñaõ ñoan nghieâm neân nhöõng ngöôøi ñoan nghieâm vaây quanh. Theá Toân nhö röøng Chieân ñaøn neân röøng Chieân ñaøn vaây quanh, Theá Toân nhö voi chuùa neân baày voi vaây quanh, Theá Toân nhö sö töû vöông neân baày sö töû vaây quanh, Theá Toân nhö ñaïi ngöu vöông neân baày ngöu vaây quanh, Theá Toân nhö Nga vöông neân baày Nga vaây quanh, Theá Toân nhö dieäu Sí ñieåu vöông neân baày sí ñieåu vaây quanh. Theá Toân nhö Baø-la-moân neân caùc hoïc ñoà vaây quanh, nhö ñaïi y vöông neân caùc bònh nhôn vaây quanh, nhö Ñaïi töôùng quaân neân binh chuùng vaây quanh, nhö ngöôøi daãn ñöôøng neân nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng vaây quanh, nhö

thöông chuû neân caùc thöông khaùch vaây quanh, nhö Ñaïi tröôûng giaû neân chuùng nhôn vaây quanh, nhö quoác vöông neân caùc ñaïi thaàn vaây quanh. Theá Toân nhö traêng saùng neân caùc tinh tuù vaây quanh, nhö nhaät luaân neân caùc thieân quang vaây quanh, nhö Trì Quoâc thieân vöông neân chuùng Caøn Thaùt Baø vaây quanh, nhö Taêng Tröôûng thieân vöông neân chuùng Cöu Baøn Traø vaây quanh, nhö Xuù Muïc thieân vöông neân Long chuùng vaây quanh, nhö Ña Vaên thieân vöông neân chuùng Döôïc Xoa vaây quanh, nhö Tònh Dieäu vöông neân chuùng A toâ la vaây quanh, nhö Ñeá Thích neân chö thieân coõi trôøi Tam thaäp tam vaây quanh, nhö Phaïm thieân vöông neân Phaïm chuùng vaây quanh. Nhö Ñaïi haûi traàm laéng an truï, nhö maây lôùn taàng taàng lôùp lôùp giaêng phuû, nhö Töôïng vöông döùt côn say cuoàng. Theá Toân ñaõ dieàu phuïc caùc caên, oai nghi tòch tónh, trang nghieâm thaân baèng ba möôi hai töôùng vaø taùm möôi veû ñeïp vôùi moät vaàng haøo quang troøn roäng moät taàm, saùng hôn aùnh saùng cuûa moät ngaøn maët trôøi, böôùc ñi an töôøng nhö nuùi baùu di ñoäng, möôøi Löïc, boán voâ sôû uùy, Ñaïi bi, Tam nieäm truï, voâ löôïng coâng ñöùc thaûy ñeàu vieân maõn. Caùc ñaïi Thanh vaên nhö toân giaû A-nhaõ-kieàu-traàn-nhö, toân giaû Cao Thaéng, toân giaû Baø Saét ba, toân giaû Ñaïi danh, toân giaû Voâ Dieät, toân giaû Xaù- lôïi-töû, toân giaû Muïc-kieàn-lieân, toân giaû Ca-dieáp-ba, toân giaû Danh Xöng... vaø ñaïi chuùng cuøng ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, tuaàn töï ñeán bôø soâng Lö Hí Ña, luùc ñoù caùc Bí-soâ hoaëc röûa tay chaân, hoaëc suùc mieäng hoaëc loïc nöôùc hoaëc taém giaët... Daân chuùng trong thaønh Kieáp-tyû-la nghe tin thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa Thaønh saép veà ñeán ñeàu raát vui möøng, tranh nhau keùo tôùi röøng Khuaát-loä-ñaø. Luùc ñoù vua Tònh Phaïn cuõng cho traûi toøa trang hoaøng treân

khoaûng ñaát roäng ñeå ñoùn thaùi töû, haøng vaïn ngöôøi ñeàu vaân taäp ñeán ñaây ñeàu sanh taâm hoan hæ suy nghó khoâng bieát cha leã con hay con leã cha. Luùc ñoù Theá Toân cuõng suy nghó: "Neáu Ta ñi boä vaøo thaønh, nhöïng ngöôøi trong doøng hoï Thích Ca seõ khôûi taâm coi thöôøng, sanh loøng baát tín cho raèng thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa thaønh coù maát maùt lôùn, vì khi ra ñi coù traêm ngaøn thieân chuùng tuøy tuøng treân khoâng trung ôû thaønh Kieáp-tyû-la, nay chöùng ñöôïc Dieäu trí voâ thöôïng trôû veà laïi ñi boä vaøo thaønh. Muoán cho hoï khoâng coù taâm khinh maïn ta phaûi duøng thaàn bieán ñeà vaøo thaønh Kieáp-tyû-la". Theá Toân lieàn tuøy theo taâm sôû nieäm nhaäp Tam-ma-ñòa, nhaäp ñònh roài nôi toøa khoâng hieän, cuøng caùc Bí-soâ vuït leân hö khoâng. Luùc ñoù Theá Toân nhö maët traêng troøn coù caùc Bí-soâ vaây quanh, nhö Nga vöông duoãi caùnh, trong boán oai nghi ñeàu hieän thaàn bieán. Theá Toân nhaäp ñònh Hoûa quang tröôùc tieân töø phöông Ñoâng hieän caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoàng; hoaëc hieän bieán thaàn thoâng nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa, hoaëc treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö vaäy. Sau ñoù Theá Toân thu hoài thaàn bieán roài ôû treân hö khoâng cao baûy caây Ña-la, caùc Bí-soâ cao saùu caây; Phaät cao saùu caây, caùc Bí-soâ cao naêm caây; Phaät cao naêm caây, caùc Bí-soâ cao

boán caây; Phaät cao boán caây, caùc Bí-soâ cao ba caây; Phaät cao ba caây, caùc Bí-soâ cao hai caây; Phaät cao hai caây, caùc Bí-soâ cao moät caây; Phaät cao moät caây, caùc Bí-soâ ôû treân maët ñaát. Theá Toân ñi ôû treân hö khoâng caùch ñaát cao hôn moïi ngöôøi cuøng vôùi voâ löôïng traêm ngaøn caâu chi ñaïi chuùng Thieân nhôn vaây quanh vaøo trong thaønh Kieáp-tyû- la. Vua Tònh Phaïn vöøa thaáy Phaät lieàn ñaûnh leã Phaät vaø noùi keä: "Phaät môùi sanh ñaïi ñòa chaán ñoäng, Boùng caây Thieäm boä chaúng lìa thaân. Nay laàn thöù ba leã baäc Vieân trí, Haøng phuïc ma oaùn thaønh Chaùnh giaùc". Luùc ñoù nhöõng ngöôøi trong doøng hoï Thích Ca thaáy vua Tònh Phaïn ñaûnh leã Phaät sanh loøng baát nhaãn noùi lôùn: "Vì sao toân phuï laïi ñaûnh leã con mình". Vua Tònh Phaïn nghe roài lieàn baûo caùc Thích chuûng: "Caùc ngöôøi khoâng neân noùi nhö theá, chính ngaøy Boà taùt môùi sanh, ñaïi ñòa chaán ñoäng, ñaõ phoùng ra aùnh saùng lôùn chieáu khaép theá gian, aùnh saùng chieáu soi vöôït qua coõi trôøi Tam thaäp tam. Caùc choán toái taêm trong theá giôùi maø aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng khoâng theå chieáu soi ñeán, ñeàu nhôø aùnh saùng naøy maø chuùng höõu tình ôû ñoù ñöôïc nhìn thaáy nhau. Do ta thaáy ñöôïc vieäc hy höõu naøy neân ta lieàn ñaûnh leã Phaät, ñaây laø laàn thöù nhaát. Khi Boà taùt ñeán ñoàng ruoäng xem caùc saûn nghieäp ñaõ ôû döôùi boùng caây Thieäm boä

ngoài kieát giaø xa lìa phaùp aùc baát thieän cuûa coõi duïc, coù taàm töù ñöôïc ñònh Hyû laïc nhaäp Sô tónh löï. Quaù ngoï maët trôøi veà chieàu, bao nhieâu boùng caây khaùc ñeàu ngaõ veà Ñoâng, chæ coù boùng caây Thieäm boä choã Boà taùt ngoài vaãn ñöùng yeân ñeå che thaân cho Boà taùt. Do ta thaáy vieäc hy höõu naøy neân ta lieàn ñaûnh leã Phaät, ñaây laø laàn thöù hai. Vaø hoâm nay laø laàn thöù ba ta ñaûnh leã Phaät". Khi Theá Toân böôùc tôùi toøa ngoài ngoài xuoáng roài, vua Tònh Phaïn laïi böôùc tôùi ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân, ñaây laø laàn thöù tö vua ñaûnh leã Phaät. Luùc ñoù caùc Thích chuûng ôû trong röøng Khuaát Loä Ñaø ñaõ saép ñaët xong thaéng toøa vaø caùc vaät phaåm cuùng döôøng thöôïng haûo chôø ñôïi Theá Toân vaø chuùng Bí-soâ ñeán. Khi Theá Toân cuøng ñaïi chuùng ñeán nôi, Phaät ngoài leân thaéng toøa thì vua Tònh Phaïn lieàn daâng caùc phaåm vaät thöôïng dieäu leân cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Noái tieáp vua Tònh Phaïn laø vua Baïch Phaïn, Hoäc Phaïn, Cam Loà Phaïn vaø traêm ngaøn vaïn öùc ñaïi chuùng ñeàu böôùc tôùi ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân. Nhöõng ngöôøi coøn laïi khaùc hoaëc ñöùng chaép tay hoaëc ngöôõng voïng töø xa, luùc ñoù vua Tònh Phaïn duøng keä hoûi Phaät: "Phaät xöa ôû trong cung, Ñi ñeàu coù ngöïa xe, Sao nay duøng ñoâi chaân, Ñi trong choán choâng gai". Phaät duøng keä ñaùp: "Toâi duøng thaàn tuùc thoâng, Töï taïi ñi treân khoâng, Ñi khaép cuøng ñaïi ñòa, Gai phieàn naõo voâ haïi". Vua laïi hoûi: "Xöa y phuïc cao sang, Dung saéc saùng nhieàu veû, Nay maëc aùo thoâ xaáu, Laøm sao nhaãn chòu ñöôïc?". Phaät ñaùp: "Hoå theïn laø thöôïng phuïc, Maëc vaøo raát ñoan nghieâm, Ngöôøi thaáy sanh yeâu meán, Tòch tónh nôi röøng giaø". Vua laïi hoûi: "Xöa aên gaïo luùa thôm,

Ñöïng maâm vaøng thuø thaéng,
Nay xin côm thoâ dôû,
Laøm sao no ñuû ñöôïc?”.
Phaät ñaùp:
“Toâi duøng phaùp vi dieäu,
Vò cuøng ñònh töông öng,
Dieät tröø tham aên uoáng,
Thöông chuùng sanh neân thoï”.
Vua laïi hoûi:
“Xöa laàu cao, ñieän ngoïc,
Tuøy thôøi töï an nhaøn,
Nay ôû trong röøng nuùi,
Taïi sao khoâng hoaûng sôï?”.
Phaät ñaùp:
“Toâi ñaõ ñoaïn goác sôï,
Phieàn naõo ñeàu döùt tröø,
Duø ôû trong röøng saâu,
Cuõng döùt haún lo sôï”.
Vua laïi hoûi:
“Xöa ôû trong Vöông cung,
Duøng nöôùc thôm taém goäi,
Nay ôû trong röøng nuùi,
Nöôùc gì Maâu Ni taém?”.
Phaät ñaùp:
“Ao phaùp beán Phöôùc ñöùc,
Ngöôøi thanh tònh an vui,
Keû trí taém ao naøy,
Tröø Caáu khoâng öôùt thaân”.
Vua laïi hoûi:
“Xöa ôû trong Vöông cung,
Bình vaøng phun nöôùc taém,
Nay ôû nôi soâng hoà,
Laáy gì röôùi leân thaân?”.
Phaät ñaùp:
“Toâi taém nöôùc Tònh giôùi,
Dieäu phaùp khí röôùi thaân,
Ngöôøi trí ñeàu khaâm khen,
Röûa saïch Caáu thaân taâm”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 18
259

Theá Toân duøng keä ñaùp vua Tònh Phaïn roài quaùn Giôùi taùnh yù nhaïo tuøy mieân sai bieät cuûa ñaïi chuùng ñeå thuyeát phaùp xöùng vôùi caên cô, khieán cho soá ngöôøi nghe phaùp nhö vua Baïch Phaïn, vua Hoäc Phaïn, vua Cam Loà Phaïn vaø traêm ngaøn ñaïi chuùng ñoàng nghe phaùp hoaëc ñaéc quaû Döï löu, hoaëc ñaéc quaû Nhaát lai, hoaëc ñaéc quaû Baát hoaøn, hoaëc coù ngöôøi xin xuaát gia ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn; hoaëc coù ngöôøi phaùt taâm Boà ñeà Ñoäc giaùc, hoaëc coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng Boà ñeà. Coøn laïi nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu quy y Tam baûo truï trong chaùnh tín, chæ coù vua Tònh Phaïn vì quaù vui möøng neân chöa theå ñaéc Kieán ñeá. Sau ñoù vua Tònh Phaïn vaø ñaïi chuùng ñaûnh leã Phaät roài caùo lui, trôû veà cung vua Tònh Phaïn chìm ñaém trong yù nghó: “Chæ coù moät mình con ta môùi coù oai ñöùc naøy, khoâng coøn ai khaùc saùnh kòp”. Theá Toân bieát trong taâm vua cha ñang nghó gì, ñeå haøng phuïc taùnh kieâu maïn naøy cuûa vua cha neân trôøi vöøa saùng toû Theá Toân lieàn baûo cuï thoï Muïc-kieàn-lieân: “Thaày neân quaùn taâm, thöông xoùt phuï vöông ta”. Muïc Lieân vaâng lôøi Phaät daïy lieàn chaáp trì y baùt ñeán choã vua Tònh Phaïn, vua vöøa thaáy Muïc Lieân lieàn xöôùng thieän lai. Muïc Lieân luùc ñoù lieàn nhö sôû nieäm nhaäp Tam-ma-ñòa, nhaäp ñònh roài lieàn aån thaân nôi toøa ngoài hieän treân hö khoâng, tröôùc tieân ôû phöông Ñoâng nhaäp ñònh Hoûa quang hieän caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû traéng hoàng; hoaëc hieän bieán thaàn thoâng nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa hay treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö theá. Sau ñoù thu hoài thaàn bieán hieän trôû laïi choã ngoài, vua Tònh Phaïn lieàn hoûi Muïc Lieân: “Coù phaûi caùc ñeä töû cuûa Theá Toân ñeàu coù ñaïi oai ñöùc nhö toân giaû?”. Muïc Lieân duøng keä ñaùp: “Thaùnh ñeä töû Maâu Ni, Ñeàu coù ñaïi oai ñöùc, Ba minh vaø saùu thoâng, Khoâng ai laø khoâng coù”. Vua nghe roài lieàn suy nghó: “Chaúng phaûi chæ coù moät mình con ta laø coù ñaïi oai ñöùc, caùc Bí-soââ ñeàu coù ñaïi thaàn löïc nhö vaäy”. Nghó nhö vaäy roài taâm kieâu maïn tröôùc ñaây lieàn döùt tröø, vua laïi suy nghó: “Theá Toân hieän nay chæ coù loaøi ngöôøi cuùng döôøng, khoâng thaáy coù chö thieân”. Muïc Lieân bieát yù nghó cuûa vua lieàn taâu raèng: “Ñaïi vöông, toâi muoán trôû veà choã ñöùc Theá Toân”, Vua noùi: “Tuøy yù toân giaû”. Sau ñoù vua cuõng ñi ñeán choã Phaät, do bieát ñöôïc yù nghó cuûa phuï vöông neân luùc ñoù Phaät bieán hoùa khu röøng Khuaát Loä Ñaø thaønh toâ phaû chi ca. Khi vua Tònh Phaïn muoán vaøo töø cöûa Ñoâng gaëp Phaät, ngöôøi giöõ cöûa lieàn baûo chôù vaøo, vua hoûi vì sao thì ngöôøi

260 BOÄ LUAÄT 7

giöõ cöûa baûo laø Theá Toân ñang noùi phaùp cho chö thieân nghe. Vua hoûi ngöôøi giöõ cöûa: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Trì Quoác thieân vöông ôû phöông Ñoâng”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Nam, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa

ñaùp: “Toái laø Taêng Tröôûng thieân vöông ôû phöông Nam”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Taây, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Xuù Muïc thieân vöông ôû phöông Taây”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Baéc, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Ña Vaên thieân vöông ôû phöông Baéc”. Luùc ñoù Theá Toân duøng thaàn löïc gia bò cho vua Tònh Phaïn khieán töø ngoaøi cöûa troâng thaáy Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho chö thieân nghe. Thaáy roài vua lieàn suy nghó: “Theá Toân hieän nay khoâng phaûi chæ coù loaøi ngöôøi cuùng döôøng, ngay caû chö thieân cuõng ñeán kính leã”. Theá Toân khieán vua döùt tröø taâm kieâu maïn roài beøn thu hoài thaàn löïc, luùc ñoù toân giaû Muïc Lieân lieàn ñöa vua vaøo gaëp Phaät, Theá Toân tuøy theo yù nhaïo tuøy mieân giôùi taùnh sai bieät cuûa vua vaø caùc chuùng khaùc ñeå thuyeát phaùp xöùng vôùi caên cô khieán cho vua Tònh Phaïn chöùng ñöôïc quaû Döï Löu, chöùng quaû roài vua lieàn baïch Phaät: “Theá Toân, nay toâi ñöôïc chöùng quaû khoâng phaûi do cao toå, cuõng khoâng phaûi do cha meï, chaúng phaûi do trôøi, vua, sa moân, Baø-la- moân, cuõng chaúng phaûi do toân thaân maø ñöôïc. Chính laø do nöông nôi Theá Toân laø baäc thieän tri thöùc neân môùi ñöôïc chöùng quaû naøy. ÔÛ trong ba ñöôøng aùc Naïi-laïc-ca, baøng sanh vaø Ngaï quyû Theá Toân ñaõ cöùu toâi ra khoûi, ñaët ñeå toâi vaøo coõi ngöôøi trôøi, döùt me sanh töû ôû ñôøi vò lai, laøm khoâ caïn bieån lôùn nöôùc maét vaø maùu, vöôït ra khoûi nuùi cao xöông traéng töø voâ thæ ñeán nay ñaõ tích chöùa, hang saâu thaúm thaân kieán cuõng tröø boû neân toâi môùi chöùng ñöôïc quaû naøy. Theá Toân, toâi ñaõ ra khoûi doøng sanh töû, nay toâi xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng baûo, laøm OÂ-ba-saùch-ca, xin Theá Toân chöùng tri, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi toâi khoâng saùt sanh cho ñeán khoâng uoáng röôïu, thoï trì naêm hoïc xöù”, noùi roài ñaûnh leã Phaät caùo lui. Sau ñoù ñeán choã vua Baïch Phaïn muoán trao vöông vò, vua Baïch Phaïn hoûi: “Coù yù gì?”, vua Tònh Phaïn noùi: “Toâi nay ñaõ Kieán ñeá khoâng muoán laøm vua”, vua baïch Phaïn hoûi vaøo luùc naøo, vua Tònh Phaïn ñaùp laø vaøo ngaøy hoâm nay, vua Baïch Phaïn nghe roài noùi: “Ngay ngaøy Theá Toân môùi ñeán, vöøa nghe phaùp toâi ñaõ Kieán ñeá roài”. Vua Tònh Phaïn lieàn ñeán choã vua Hoäc Phaïn, roài ñeán choã vua Cam Loà Phaïn muoán trao vöông vò thì caùc vua ñeàu noùi laø ñaõ Kieán ñeá. Vua Tònh Phaïn nghe roài noùi: “Nhö theá naøy thì toâi laøm leã quaùn ñaûnh cho ai ñeå trao vöông vò”. Caùc vua ñeàu

noùi neân trao vöông vò cho Hieàn Thieän thuoäc doøng hoï Thích Ca, vua Tònh Phaïn nghe roài lieàn laøm leã quaùn ñaûnh trao vöông vò cho Hieàn Thieän. Theá Toân vaø Taêng chuùng haèng ngaøy vaøo cung vua thoï cuùng döôøng, luùc ñoù vua Tònh Phaïn suy nghó: “Ñeä töû cuûa Phaät coù haøng ngaøn ngöôøi ñeàu töø ngoaïi ñaïo ñeán, taâm tuy ñoan nghieâm nhöng thaân chöa ñöôïc uy nghieâm vì do ngaøy tröôùc tu khoå haïnh neân hình dung tieàu tuïy. Laøm theá naøo khieán cho moân ñoà cuûa Theá Toân coù ñöôïc dung maïo khaû aùi, vöøa nhìn phöôùc töôùng taâm thieän lieàn

sanh, ta neân baûo trong doøng hoï Thích ca xu- aát gia theo Theá Toân". Nghó roài vua lieàn taäp hoïp Thích chuûng hoûi: "thaùi töû Nhaát Thieát Nghóa Thaønh neáu khoâng xuaát gia thì seõ laøm gì?", ñaùp: "Seõ laøm vua Chuyeån luaân", vua laïi hoûi: "Luùc ñoù caùc vò seõ laøm gì?", ñaùp: "Chuùng toâi xöng thaàn vaø laøm tuøy tuøng", vua laïi hoûi: "Nay Thaùi töû chöùng ñöôïc phaùp Cam loà, cuõng khieán cho caùc höõu tình ñoàng ñöôïc neám muøi vò aáy, sao caùc vò khoâng tuøy tuøng?", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu ñaùp: "Chuùng toâi muoán ñöôïc xuaát gia", vua noùi: "Haõy theo sôû nguyeän cuûa caùc vò", caùc Thích chuûng laïi hoûi: "Toaøn gia ñeàu ñi hay moãi gia ñình chæ ñi moät ngöôøi?", Vua noùi: "Moãi gia ñình moät ngöôøi". Noùi roài vua Tònh Phaïn lieàn cho ñaùnh kieàn chuøy phoå caùo trong Thích chuûng laø moãi nhaø moät ngöôøi xuaát gia theo Phaät, cho neân trong doøng hoï Thích coù ñeán naêm traêm Thích töû ñoàng loaït xuaát gia. Nhö Theá Toân noùi boû quyù toäc xuaát gia ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, cho neân naêm traêm thích töû Bí-soâ ñeàu ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng. Theá Toân thaáy roài lieàn suy nghó: "Caùc Thích töû naøy voán vì caàu giaûi thoaùt maø xuaát gia, nay laïi boû thieåu duïc chìm ñaém trong taøi lôïi". Theá Toân muoán hoï khoâng chìm ñaém trong taøi lôïi nöõa neân cuøng chuùng taêng trôû laïi röøng Theä-ña ôû thaønh Thaát-la-phieät an truù nhö tröôùc kia. Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc ñeán nhaø cuûa vôï cuõ laø Caáp-ña ñöùng ôû cöûa ngoû, Caáp-ña töø xa troâng thaáy nhaän ra OÂ-ñaø-di lieàn chaïy tôùi ñaám ngöïc noùi: "OÂ-ñaø-di, taïi sao anh laïi boû em maø xuaát gia?", OÂ-ñaø-di noùi: "Hieàn thuû, Theá Toân khi coøn laø Boà taùt cuõng ñaõ boû ngöôøi vôï yeâu quyù laø Da du ñaø la vaø saùu vaïn theå nöõ ñeå xuaát gia, toâi laøm sao coù theå cuøng soáng vôùi naøng". Caáp-ña noùi: "theá thì em cuõng muoán xuaát gia", OÂ-ñaø-di noùi: "Neáu ñöôïc nhö theá thì raát toát", Caáp-ña noùi: "Em thu xeáp gia nghieäp xong seõ xuaát gia", OÂ-ñaø-di noùi: "Neân mau thu xeáp, ñöøng coù trì treä". Noùi roài lieàn boû ñi, khoâng bao laâu sau laïi ñeán hoûi: "Sao coâ chöa xuaát gia?", Caáp-ña noùi: "Toâi thu xeáp gia nghieäp chöa xong", OÂ-ñaø-di noùi: "Chaéc coâ ñôïi sau khi nöôùc Kieàu-taùt-la bò chaùy heát, coâ môùi thu xeáp xong phaûi khoâng?", Caáp-ña noùi: "Noäi nhaät hoâm nay thu xeáp xong, ngaøy mai toâi seõ xuaát gia". Sau ñoù OÂ-ñaø-di laïi

suy nghó: "Ta do tuïc luïy tröôùc kia neân caùc vò ñoàng phaïm haïnh Haéc-baùt khinh khi, neáu Caáp-ña xuaát gia ta seõ caøng chieâu laáy cô hieàm raèng luïc chuùng Bí-soâ ñaõ ñoä Bí-soâ ni". Nghó roài lieàn sanh truy hoái neân trôøi vöøa höøng saùng OÂ-ñaø-di lieàn ñaép y mang baùt ñi ñeán thaønh Vöông Xaù, vöøa ñeán nôi thì ñuùng vaøo luùc Haï an cö. Trong luùc ñoù Caáp-ña thu xeáp xong gia nghieäp lieàn ñeán trong röøng Theä-ña hoûi caùc Bí-soâ: "Vò aáy ôû ñaâu?", caùc Bí-soâ hoûi: "Vò aáy laø ai?", ñaùp: "Laø thaùnh giaû OÂ-ñaø-di", caùc Bí-soâ noùi: "Vò aáy ñaõ ñi ñeán thaønh Vöông Xaù caùch ñaây raát xa". Caáp-ña nghe roài lieàn khoùc, caùc Bí-soâ hoûi vì sao khoùc, Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di baûo toâi boû theá tuïc seõ cho toâi xuaát gia, nay toâi thu xeáp xong gia nghieäp ñeán ñaây thì thaùnh giaû laïi boû ñi xa. Baây giôø toâi khoâng coøn nhaø ñeå veà laïi cuõng khoâng ñöôïc xuaát gia, laøm sao

khoâng khoùc". moät ngöôøi nghe roài lieàn noùi: "Vì dao caïo ôû ñaây cuõ neân thaùnh giaû ñi ñeán Vöông thaønh muoán laáy dao môùi veà ñeå caïo toùc cho baø". Vöøa luùc aáy coù chuùng Bí-soâ ni vì thænh giaùo thoï neân ñeán trong röøng Theä-ña, thaáy Caáp-ña ñang ñöùng khoùc lieàn hoûi nguyeân do, Caáp-ña lieàn keå laïi söï vieäc, caùc Bí-soâ ni noùi: "Bí-soâ khoâng coù ñoä cho ni xuaát gia maø phaûi laø Bí-soâ ni ñoä, baø haõy theo chuùng toâi ñeán choã Ñaïi theá chuû Kieàu-ñaùp-di seõ ñoä cho baø xuaát gia". Caáp-ña lieàn ñi theo caùc ni ñeán choã Ñaïi theá chuû, Ñaïi theá chuû lieàn cho Caáp-ña xuaát gia. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ôû thaønh Vöông Xaù laïi suy nghó: "Vì ta muoán traùnh caùc Haéc-baùt cô hieàm neân khoâng ñoä cho Caáp-ña xuaát gia, nhö Theá-laø ta bò maát maùt lôùn. Neáu coù vò Haéc-baùt naøo khaùc ñoä cho Caáp-ña xuaát gia thì duø ta muoán gaëp trong choác laùt cuõng khoâng theå ñöôïc", do nghó nhö vaäy neân tuy Haï an cö nhöng taâm cuûa OÂ-ñaø-di thöôøng khoâng vui. Sau ñoù coù moät Bí-soâ Ma-ha-la töø thaønh Thaát-la-phieät Haï an cö xong ñi ñeán Vöông thaønh, ñuùng luùc OÂ-ñaø-di ñöùng ngoaøi cöûa ngoû tinh xaù truùc Laâm troâng thaáy. Nhìn thaáy laõo Bí-soâ naøy toùc baïc traéng, mi daøi phuû maét, böôùc ñi thong thaû, khoâng bieát coù phaûi laø baäc thöôïng toïa hay khoâng, neân OÂ- ñaø-di böôùc tôùi chaøo hoûi, vò laõo Bí-soâ lieàn luoân mieäng noùi: "Kính leã A- giaù-lôïi-da, kính leã OÂ-ba-ñaø-da". OÂ-ñaø-di nghe noùi roái bieát khoâng phaûi laø baäc thöôïng toïa, lieàn daãn vaøo chuøa hoûi: "thaày töø ñaâu ñeán ñaây?", ñaùp: "Töø thaønh Thaát-la-phieät ñeán". OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta hoûi tin töùc Caáp-ña tröôùc thì ngöôøi nghe seõ cheâ traùch, ta neân tuaàn töï hoûi thaêm", nghó roài lieàn hoûi: "Theá Toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, ñi ñöùng töï taïi, sôû haønh an vui chaêng? Theá Toân coù Haï an cö ôû ñoù chaêng?", ñaùp: "Theá Toân khoâng bònh, an vui vaø Haï an cö taïi ñoù", laïi hoûi: "Töù chuùng coù ñöôïc khoâng bònh vaø an vui chaêng, coù thöôøng ñeán nghe Theá Toân thuyeát phaùp

chaêng?", ñaùp: "Töù chuùng ñeáu khoâng bònh an vui vaø thöôøng ñeán nghe Phaät thuyeát phaùp", laïi hoûi: "Chö toân tuùc nhö Kieàu-traàn-nhö, Ca-dieáp- ba, Xaù-lôïi-töû, Muïc-kieàn-lieân... Ñaïi theá chuû Kieàu-ñaùp-di cho ñeán vua Thaéng Quang... coù ñöôïc voâ bònh an vui chaêng?", ñaùp: "Taát caû ñeàu khoâng bònh an vui", laïi hoûi: "Thaày coù bieát vôï cuûa Ñaïi thaàn teân laø Caáp-ña khoâng?", ñaùp: "Coù bieát, baø cuõng laø vôï tröôùc kia cuûa ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di", laïi hoûi: "Chaúng phaûi baø ta vaãn coøn laø vôï cuõ cuûa ñaïi ñöùc aáy hay sao?", ñaùp: "Nay baø ñaõ xuaát gia roài", laïi hoûi: "Ai ñaõ ñoä cho baø ta xuaát gia?", ñaùp: "Laø Ñaïi theá chuû". OÂ-ñaø-di sau khi bieát roõ söï vieäc roài lieàn suy nghó: "Caáp-ña ñaõ xuaát gia, ta neân gaëp maët", nghó roài lieàn laáy baùt cuûa laõo Bí-soâ treo leân coïc ngaø voi roài ñöa daàu cho thoa chaân tay, noùi raèng: "Trong phoøng naøy coù saún thöùc aên, ôû ñaây coù lôïi döôõng gì thaày cöù thoï duïng". Laõo Bí-soâ lieàn noùi: "Toâi khoâng muoán ôû ñaây", OÂ-ñaø-di lieàn ñöa caùi khoùa cöûa vaø noùi: "Nhö Theá Toân coù daïy Bí-soâ khoâng neân boû khoâng truù xöù, naøy Ma-ha-la, ñaây laø khoùa cöûa, thaày neân bieát". Noùi roài lieàn boû ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät,

vaøo trong röøng Theä-ña queùt doïn saïch seõ phoøng cuûa mình roài ñoïc tuïng chaùnh phaùp. Vöøa luùc ñoù coù Bí-soâ ni vaøo trong röøng Theä-ña thænh giaùo thoï, nghe tieáng ñoïc tuïng lieàn cuøng ñeán choã OÂ-ñaø-di hoûi: "Ñaïi ñöùc laâu nay ñi ñaâu vaéng?", ñaùp: "Toâi coù vieäc phaûi ñeán thaønh Vöông Xaù vöøa môùi trôû veà". Caùc ni nghe roài veà chuøa noùi vôùi Caáp-ña: "Coâ neân hoan hæ vì A-giaù-lôïi-da cuûa coâ ñaõ veà ñeán trong röøng Theä-ña roài", Caáp-ña hoûi: "A-giaù-lôïi-da naøo?", ñaùp laø Bí-soâ OÂ-ñaø-di , Caáp-ña hoûi: "Sao coâ bieát Bí-soâ aáy laø thaày quyû phaïm cuûa toâi, toâi ñaâu coù theo Bí-soâ aáy thoï hoïc", caùc ni noùi: "Ñaâu caàn theo thoï hoïc, coâ neân ñeán hoûi thaêm söùc khoûe cuûa vò aáy". Caáp-ña lieàn mang theo höông boät… ñi ñeán phoøng cuûa OÂ-ñaø-di goõ cöûa, OÂ-ñaø-di hoûi laø ai, ñaùp laø Caáp-ña, OÂ-ñaø-di lieàn môû cöûa môøi vaøo roài hoûi: "Ai cho baø xuaát gia?", ñaùp laø Ñaïi theá chuû, OÂ-ñaø-di noùi: "Tröôùc ñaây vì coù vieäc gaáp phaûi ñi ñeán Vöông thaønh, coøn coâ vì sao laïi gaáp caàu lìa tuïc?", ñaùp: "Tröôùc ñaây ñaïi ñöùc baûo toâi thu xeáp gia nghieäp roài ñoä toâi xuaát gia. Toâi nghe lôøi neân thu xeáp gia nghieäp, khoâng ngôø ñaïi ñöùc boû toâi ñi ñeán Vöông thaønh. Neáu Ñaïi theá chuû khoâng ñoä toâi xuaát gia thì luùc aáy toâi khoâng bieát phaûi laøm sao", OÂ-ñaø-di noùi: "Chaúng phaûi luùc ñoù toâi coù höùa laø daïy cho coâ sao, coâ haõy ngoài xuoáng ñaây, toâi seõ thuyeát phaùp cho coâ nghe". Caáp-ña lieàn ngoài xuoáng chuù taâm nghe phaùp, OÂ-ñaø-di khi thuyeát phaùp lieàn nhôù laïi chuyeän vui cöôøi thuôû xöa neân hoûi Caáp-ña: "Coâ coù nhôù ngaøy xöa taïi vöôøn , röøng , mieáu , chuùng ta ñaõ aên nhöõng moùn aên ngon nhö theá nhö theá khoâng?". Khi cuøng noùi chuyeän taâm duïc lieàn

khôûi khieán tình yù hoãn loaïn. Phaøm ngöôøi nöõ trí hueä coù naêm tröôøng hôïp khoâng coïng söï: Moät laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc höøng thaïnh hay khoâng coù…, luùc ñoù Caáp-ña bieát OÂ-ñaø-di ñang coù taâm duïc höøng thaïnh neân xin pheùp ra ngoaøi moät laùt seõ trôû vaøo, nhöng khi ra khoûi phoøng Caáp-ña lieàn boû chaïy. OÂ-ñaø-di nghe tieáng chaân chaïy lieàn chaïy theo ra goïi Caáp-ña, do haáp taáp chaïy theo neân sanh chi chaïm vaøo baép veá khieán tinh tieát ra, duïc taâm lieàn tieâu tan neân OÂ-ñaø-di ñöùng laïi boài hoài nhìn theo. Caáp-ña thaáy vaäy lieàn quay trôû laïi noùi: "Thaùnh giaû, neáu vöøa roài toâi chaáp thuaän thì toâi khoâng coøn laø Bí-soââ ni, thaùnh giaû cuõng khoâng coøn laø Bí-soâ". OÂ-ñaø-di noùi: "Nhö Theá Toân ñaõ daïy, neáu ai hoä mình töùc laø hoä ngöôøi, neáu ai bieát hoä ngöôøi lieàn thaønh hoä mình. Theá naøo laø hoä mình töùc laø hoä ngöôøi? Töï coù theå tu taäp, do tu taäp nhieàu neân coù chöùng ngoä. Theá naøo laø hoä ngöôøi lieàn thaønh hoä mình?: Khoâng naõo haïi, khoâng phaãn haän, khoâng coù taâm oaùn haïi, thöôøng khôûi loøng töø bi thöông xoùt moïi loaøi". Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû haõy côûi quaàn ra ñöa cho toâi giaët". Khi OÂ-ñaø-di ñöa quaàn cho Caáp-ña giaët, Caáp-ña thaáy tinh dính dô lieàn sanh taâm hoái, taâm nhieãm lieàn boäc phaùt, nhö trong kinh Phaät coù keä: "Nhöõng ngöôøi say ñaém duïc, Khoâng thaáy ñöôïc nghiaõ lôïi, Khoâng quaùn ñöôïc thieän phaùp, Thöôøng ñi trong toái taêm". Do taâm nhieãm neân tình yù roái loaïn, Caáp-ña lieàn laáy gioït tinh aáy ñeå vaøo trong nöõ

caên, do nghieäp löïc cuûa höõu tinh khoâng theå nghó baøn neân ngay luùc aáy lieàn coù thaân trung aám toái haäu cuûa moät höõu tình ñeán thaùc thai. Caáp-ña veà chuøa giaët y cuûa OÂ-ñaø-di, chö ni troâng thaáy lieàn hoûi, Caáp- ña lieàn keå laïi moïi vieäc, chö ni nghe roài noùi raèng: “Chuùng toâi khoâng ngôø laïi xaûy ra chuyeän nhö vaäy”, Caáp-ña noùi: “Ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di chöa heà xuùc phaïm thaân phaàn cuûa toâi”, chö ni noùi: “Chöa xuùc chaïm maø coøn nhö theá”. Noùi roài chö ni lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Coâ ni kia khoâng phaïm Ba-la-thò-ca, nhöng coâ aáy ñaõ coù thai, neân ñeå coâ aáy ôû choã khuaát, caáp döôõng thöùc aên uoáng chôù ñeå thieáu thoán. Ñöùa beù sanh ra ñaët teân laø ñoàng töû Ca Nhieáp Ba cho xuaát gia seõ ñoaïn caùc höõu laäu, chöùng quaû A-la-haùn, trong haøng ñeä töû cuûa ta seõ laø ngöôøi coù bieän taøi thuyeát giaûng baäc nhaát”. Luùc ñoù Theá Toân lieàn suy nghó: “Do Bí-soâ nhôø Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc giaët y neân xaûy ra ñieàu toäi loãi nhö theá”. Theá Toân lieàn do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 18
265

Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ nhôø Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di hoaëc coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy. Thaân toäc laø töø baûy ñôøi cuûa hai beân cha meï trôû laïi, baûy ñôøi trôû leân thì khoâng phaûi. Bí-soâ ni laø chæ cho Caáp-ña. Y cuõ laø y cuõ thuoäc trong baûy loaïi y: Y baèng loâng, y Soâ-ma, Xaø-nhöôïc-ca, Yeát-lan-ñaïc-ca baù töû, Ñoäc coâ laïc ca, Cao coâ baïc ca vaø An baùt lan ñaéc ca. Giaët laø döôùi cho ñeán ñem ngaâm nöôùc. Nhuoäm laø döôùi cho ñeán ñem nhuùng vaøo trong maøu. Ñaäp laø döôùi cho ñeán laáy tay ñaäp moät caùi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi thaân toäc maø nhôø giaët y cuõ lieàn phaïm xaû ñoïa; nhuoäm, ñaäp cuõng phaïm. Trong ba vieäc hoaëc nhôø laøm caû ba, hoaëc nhôø laøm hai vieäc, hoaëc moät vieäc; hoaëc trong ba vieäc tuøy nhôø ni khoâng phaûi laø thaân toäc laøm moät vieäc naøo ñeàu phaïm boån toäi; neáu nghi khoâng phaûi laø thaân toäc maø nhôø laøm cuõng phaïm Xaû ñoïa. Neáu ni laø thaân toäc laïi khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc maø nhôø laøm thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ni laø thaân toäc maø khôûi taâm nghi cuõng phaïm AÙc-taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm giôùi ñaàu tieân hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Naêm: NHAÄN Y TÖØ NI KHOÂNG PHAÛI THAÂN TOÄC Luùc ñoù Theá Toân ôû trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , nhö lôøi Phaät ñaõ daïy neáu boû quyù toäc xuaát gia thì ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, cho neân caùc thích chuûng sau khi ñaõ xuaát gia lôïi döôõng raát doài daøo, ngoaøi y phuïc thöôøng duøng coøn caát chöùa raát nhieàu vaät dö nhö y dö, baùt dö… Theá Toân bieát roõ ñieàu naøy lieàn suy nghó: “Caùc Thích töû naøy vì caàu giaûi thoaùt maø xuaát gia, nhöng nay ñoái

vôùi nhôn xuaát ly thaûy ñeàu boû heát, khoâng sieâng tu phaåm thieän, ñaém tröôùc taøi lôïi, Ta neân thuyeát phaùp cho hoï khieán hoï boû taøi lôïi". Nghó roài Theá Toân thöôøng thöôøng thuyeát phaùp cho hoï nhöng khoâng theå laøm cho hoï ñöôïc Kieán ñeá, Theá Toân lieàn suy nghó: "do nhaân duyeân gì maø caùc Thích töû naøy khoâng theå Kieán ñeá, ñeàu laø do ñaém tröôùc nôi taøi lôïi vaø nhöõng taïp vaät tö sanh. Neáu ta quôû traùch trò phaït thì hoï khoâng do ñaâu khai giaûi, Ta neân chæ daïy nghi thöùc cuûa chö Phaät Chaùnh giaùc ñeå ñieàu phuïc vaø kheùo leùo hoùa ñoä hoï". Nghó roài Theá Toân lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Nay Nhö Lai muoán ôû nôi ñaây Haï an cö truï im laëng trong ba thaùng, chôù ñeå moät Bí-soâ naøo töï tieän ñeán gaëp ta, tröø moät Bí-soâ mang thöùc aên ñeán vaø tröø ngaøy tröôûng tònh". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn laäp cheá: "trong ba thaùng Haï an cö naøy, khoâng moät Bí-soâ töï tieän ñeán gaëp Theá Toân tröø

moät Bí-soâ mang thöùc aên ñeán vaø tröø ngaøy tröôûng tònh. Neáu vò naøo traùi cheá, chuùng ta seõ baét vò aáy thuyeát hoái toäi Ba-daät-ñeå-ca". Thôøi gian sau coù moät Bí-soâ teân laø Tieåu Quaân tieàn an cö ba thaùng ôû thaønh Vöông Xaù, Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät haäu an cö ba thaùng. Tieàn an cö ba thaùng xong, laøm leã Tuøy yù xong, vieäc may y cuõng ñaõ xong, Tieåu Quaân lieàn chaáp trì y baùt thuaän haïnh Ñoã-ña cuøng vôùi caùc moân ñoà nghieâm trang ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñeå yeát kieán Theá Toân. Ñeán nôi Tieåu Quaân caát y baùt, röûa chaân roài ñeán choã theá, luïc chuùng töø xa troâng thaáy noùi vôùi nhau: "Bí-soâ khaùch naøy ñaõ traùi cheá cuûa chuùng taêng, chuùng ta seõ baét hoï thuyeát hoái toäi Ba-daät-ñeå-ca". Tieåu Quaân ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, theo phaùp thöôøng cuûa chö Phaät, Theá Toân thaáy khaùch Bí-soâ ñeán lieàn an uûi hoûi thaêm: "Thaày töø ñaâu ñeán, an cö ôû ñaâu?", ñaùp: "Theá Toân, con töø thaønh Vöông Xaù ñeán, con ñaõ an cö ôû ñoù", Theá Toân hoûi: "Bí-soâ ôû Vöông thaønh ñaõ laøm leã Tuøy yù roài sao?", ñaùp: "Theá Toân, ñaõ laøm leã xong", Theá Toân laïi hoûi: "naøy Tieåu Quaân, do ñeáu maø thaày töï ñoan nghieâm, ñoaøn tuøy tuøng cuõng ñoan nghieâm?", ñaùp: "Theá Toân, neáu coù ngöôøi ñeán choã con caàu xin xuaát gia, con baûo hoï neân truï nôi A-lan-nhaõ, thöôøng haønh khaát thöïc, vôùi ba y phaán taûo, thöôøng ngoài ôû goác caây, vì ñoù laø ñieàu con khen ngôïi. Neáu hoï noùi laøm ñöôïc thì con ñoä cho hoï xuaát gia, neáu hoï noùi khoâng laøm ñöôïc thì con baûo hoï tuøy yù ñi. Neáu coù ngöôøi muoán thoï Caän vieân, hoaëc caàu y chæ, caàu ñoïc tuïng hoaëc hoïc nhö lyù, khôûi yù tònh nieäm, tö duy ôû nôi con, con ñeàu baûo hoï laøm nhö theá; neáu hoï noùi laøm ñöôïc thì con thuaän theo sôû caàu cuûa hoï; neáu hoï noùi khoâng laøm ñöôïc thì con baûo hoï tuøy yù ñi. Do nhôn duyeân naøy neân con töï ñoan nghieâm, moân ñoà cuûa con cuõng nhö vaäy". Theá Toân khen ngôïi: "Laønh thay Tieåu Quaân, thaày coù theå theä ñoä voâ löôïng nhôn thieân, taïo Lôïi-ích voâ bieân cho caùc loaøi höõu tình, khieán cho ngöôøi ñeán caàu phaùp ñöôïc an laïc. Tieåu Quaân neân bieát, neáu ai coù theå khen ngôïi haïnh Ñoã-ña töùc laø khen ngôïi Nhö lai khoâng khaùc, neáu huûy baùng coâng ñöùc cuûa haïnh Ñoã-ña töùc laø huûy baùng Nhö lai. Vì sao, vì Nhö lai luoân khen ngôïi coâng ñöùc xuaát yeáu

cuûa haïnh Ñoã-ña naøy, nhöng thaày khoâng neân traùi Taêng cheá". Tieåu Quaân baïch Phaät: "Theá Toân, con thaät khoâng bieát Taêng giaø nôi ñaây ñaõ laøm cheá lònh gì". Theá Toân noùi: "Naøy Tieåu Quaân, tröôùc khi an cö ta coù baûo caùc Bí-soâ raèng, ta muoán haï an cö nôi ñaây, truï yeân laëng trong ba thaùng, ñöøng ñeå Bí-soâ naøo töï tieän ñeán gaëp ta, tröø Bí-soâ mang thöùc aên ñeán vaø vaøo ngaøy tröôûng tònh. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi ta daïy neân cuøng nhau laäp cheá: Trong muøa an cö naøy, Bí-soâ khoâng ñöôïc töï tieän ñeán gaëp Theá Toân, tröø Bí-soâ mang thöùc aên ñeán vaø vaøo ngaøy tröôûng tònh, neáu ai traùi cheá Taêng seõ baét thuyeát hoái toäi Ba-daät-ñeå-ca".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 18
267

Tieåu Quaân baïch Phaät: "Theá Toân, con voán laø khaùch, chö Taêng ôû ñaây laäp cheá ñaâu coù can heä gì ñeán con". Theá Toân noùi: "Khoâng luaän laø khaùch hay chuû, Taêng giaø cheá lònh ñeàu phaûi tuaân haønh. Nhöng töø nay ta cheá haønh phaùp cho khaùch Bí-soâ nhö sau: Taát caû khaùch Bí-soâ khi vaøo chuøa, tröôùc phaûi hoûi Bí-soâ cöïu truï raèng Taêng giaø nôi ñaây coù cheá lònh gì khoâng, neáu hoûi thì toát, neáu khoâng hoûi thì phaïm AÙc-taùc; Bí-soâ cöïu truï traû lôøi thì toát, neáu khoâng traû lôøi cuõng phaïm AÙc-taùc. Nhöng ñoái vôùi Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ ñeå taïo lôïi ích cho hoï neân ñöôïc mieãn y theo Taêng cheá. Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ muoán gaëp ta, baát luaän luùc naøo ñeàu ñöôïc tuøy yù ñeán gaëp. Ngöôøi tu möôøi ba haïnh Ñaàu ñaø coâng ñöùc töông öng cuõng ñöôïc tuøy yù gaëp; ngöôøi maëc y phaán taûo, ngöôøi chæ maëc ba y (hai haïng ngöôøi naøy cuøng y töông öng); ngöôøi thöôøng khaát thöïc, ngöôøi theo thöù lôùp khaát thöïc, ngöôøi nhaát toïa thöïc, ngöôøi baùt khaát thöïc, ngöôøi khoâng thoï thöïc laïi nöõa (naêm haïng ngöôøi naøy cuøng y töông öng); ngöôøi truï A-lan-nhaõ, ngöôøi ôû nôi goác caây, ngöôøi truï choã ñaát troáng, ngöôøi tuøy xöù truï, ngöôøi ôû nôi röøng thaây cheát (naêm haïng ngöôøi naøy cuøng xöù töông öng); ngöôøi thöôøng ngoài (haïng ngöôøi naøy cuøng saùch taán töông öng). Tieåu Quaân neân bieát, nhöõng haïng ngöôøi keå treân tuøy tình ñeán gaëp Nhö lai". Bí-soâ Tieåu Quaân nghe Phaät noùi roài hoan hæ phuïng haønh ñaûnh leã Phaät roài caùo lui. Luùc ñoù luïc chuùng ñeán choã Tieåu Quaân noùi: "Cuï thoï haõy cho pheùp toâi gaïn hoûi", Tieåu Quaân noùi: "Trong naêm boä toäi tuøy yù caùc vò gaïn hoûi", luïc chuùng noùi: "Cuï thoï phaûi nhö phaùp thuyeát hoái toäi Ba-daät-ñeå-ca", Tieåu Quaân noùi: "Toâi khoâng thaáy toäi", luïc chuùng noùi: "Cuï thoï khoâng thaáy mình ñaõ phaù Taêng cheá hay sao?", Tieåu Quaân hoûi: "Taêng giaø coù cheá lònh gì?", luïc chuùng keå laïi söï vieäc nhö treân, Tieåu Quaân noùi: "Cuï thoï, Theá Toân vöøa môùi baûo toâi raèng: Naøy Tieåu Quaân, ta vì taïo Lôïi-ích cho Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ ñöôïc mieãn y theo Taêng cheá, coù theå tuøy yù yeát kieán Nhö lai". Caùc Bí-soâ Thích töû nghe Tieåu Quaân noùi lôøi naøy ñeàu suy nghó: "Tieåu Quaân haï an cö ôû thaønh Vöông Xaù xong ñeán yeát kieán Nhö lai lieàn ñöôïc gaëp, laïi ñöôïc noùi chuyeän vôùi Phaät. Chuùng ta ôû ñaây laïi khoâng ñöôïc yeát kieán, khoâng ñöôïc thöøa söï, yù naøy chính laø vì Nhö lai thaáy chuùng ta loøng tham quaù nhieàu neân loaïi boû ra". Nghó roài caùc Bí-soââ Thích töû lieàn mang taát caû taøi

vaät dö ñeán choã cuï thoï A-nan-ñaø noùi raèng: “Laønh thay ñaïi ñöùc, chuùng toâi coù nhöõng taøi vaät, tö cuï dö mang ñeán, xin ñaïi ñöùc thöông xoùt nhaän cho”, A-nan-ñaø noùi: “Xin caùc vò chôø toâi vaøo baïch Theá Toân”, noùi roài lieàn vaøo baïch Phaät, Phaät baûo A-nan-ñaø haõy nhaän taát caû taøi vaät dö ñoù ñem caát vaøo trong moät phoøng lôùn vaø thoâng baùo ñeán caùc Bí-soâ, vò naøo coù thieáu thoán tö cuï gì thì ñeán ñoù tuøy yù laáy duøng. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy trôû laïi choã caùc Bí-soâ Thích töû nhaän taát caû taøi vaät tö cuï

dö ñem chaát ñoáng vaøo trong moät phoøng lôùn vaø thoâng baùo ñeán caùc Bí-soââ neáu vò naøo thieáu thoán tö cuï gì thì cöù ñeán ñoù tuøy yù laáy duøng. Caùc Bí-soââ Thích töû sau khi xaû boû nhöõng taøi vaät tö cuï dö naøy roài lieàn xa lìa söï ña caàu vaø thích tu haïnh thieåu duïc, cuøng nhau ñeán choã Theá Toân ñaûnh leã roài ngoài qua moät beân.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 19

Hoïc Xöù Thöù Naêm: XIN Y TÖØ NI KHOÂNG PHAÛI THAÂN TOÄC (Tieáp Theo)

Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm do Bí-soâ Tieåu Quaân neân quaùn yù nhaïo tuøy mieân caên taùnh sai bieät cuûa caùc Bí-soâ Thích töû, noùi phaùp vi dieäu xöùng vôùi ñöông cô khieán cho naêm traêm Bí-soâ Thích töû naøy ngay nôi toøa ngoài töï chöùng vieân maõn, phaù voû voâ minh, ñoaïn heát hoaëc trong ba coõi, chöùng A-la-haùn, thaønh töïu ba minh, saùu thoâng, taùm giaûi thoaùt, ñöôïc trí nhö thaät, sanh töû ñaõ heát phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau, taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng cuøng ñaát gioáng nhau khoâng khaùc, ñoái vôùi taát caû danh lôïi thaûy ñeàu töø boû neân taát caû chö thieân ñeàu cung kính. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu sanh nghi nieäm baïch Phaät: “Theá Toân thaät laø hy höõu, vì sao do Tieåu Quaân Phaät khieán cho naêm traêm Bí-soâ Thích töû xa lìa tham caàu, tu haïnh thieåu duïc ñöôïc quaû thuø thaéng, vöôït qua bieån sanh töû, leân bôø Nieát-baøn, cuoái cuøng truï choã an oån?”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ñôøi naøy ta ñaõ lìa duïc saân si, khoâng aùi khoâng thuû, ñoái vôùi caùc ngaõ maïn thaûy ñeàu tröø boû, thoaùt khoûi caùc chi Höõu ñöôïc Nhaát thieát trí, chöùng Voâ thöôïng giaùc, do Tieåu Quaân neân taùn thaùn haïnh thieåu duïc khieán cho naêm traêm Thích töû ra khoûi bieån sanh töû chöùng ñaïi Nieát-baøn, ñieàu naøy chöa phaûi laø hy höõu. Naøy caùc Bí-soâ, trong ñôøi quaù khöù ta coøn ñaày ñuû duïc saân si, coù aùi coù thuû, ñoái vôùi caùc ngaõ maïn, sanh laõo bònh töû, öu bi khoå naõo ñeàu chöa tröø boû, luaân hoài chi Höõu chöa ñöôïc thoaùt khoûi, chöa chöùng Nhaát thieát trí, cuõng do Tieåu Quaân maø ta taùn thaùn haïnh thieåu duïc, quôû traùch ña tham khieán cho naêm traêm ngöôøi naøy ñöôïc naêm thoâng ñaày ñuû. Haõy laéng nghe, quaù khöù

ôû nöôùc Ba-la-neâ-tö coù vua teân laø Phaïm Ma Ñaït Ña, moät ñaïi phaùp vöông neân trong nöôùc khoâng coù chieán tranh, ñao

270 BOÄ LUAÄT 7

binh cuõng khoâng coù keû aùc quaáy phaù; khoâng coù thieân tai vaø caùc dòch bònh; thöôøng ñöôïc truùng muøa neân luùa mía traâu deâ ñeàu sung tuùc, daân chuùng an cö laïc nghieäp. Phu nhaân cuûa vua teân laø Dieäu Phaïm, trong thaønh coù moät caùi ao lôùn cuõng teân laø Dieäu Phaïm. Nhaø vì khoâng coù con neân thöôøng ñeán caàu ñaûo ôû caùc mieáu ñeå caàu con, ngöôøi ñôøi noùi raèng: Neáu do caàu ñaûo maø ñöôïc con chaùu thì quaû laø hö voïng, vì neáu caàu ñöôïc con thì ngöôøi caàu con aét seõ coù ngaøn ñöùa con nhö vua Chuyeån luaân, nhöng vieäc aáy khoâng xaûy ra neân bieát laø hö voïng. Thaät ra muoán ñöôïc con phaûi hoäi ñuû ba duyeân: Moät laø cha meï coù taâm nhieãm, hai laø baø meï hôïp vôùi thôøi lyø coù thai, ba laø thaân trung aám hieän tieàn. Hoäi ñuû ba duyeân naøy môùi coù con hoaëc trai hay gaùi. Do nhaø vua nhaát taâm caàu con neân vaøo moät thôøi gian sau coù moät höõu tình ñoái vôùi Boà ñeà voâ thöôïng theä nguyeän tu chöùng, töø ñòa nguïc thoaùt ra lieàn thaùc sanh vaøo thai cuûa phu nhaân Dieäu Phaïm. Khi phu nhaân bieát mình coù thai vui möøng baùo cho nhaø vua bieát: “Ñaïi vöông, thieáp nay ñaõ coù thai, thai naèm phía beân höõu naát ñònh laø trai, sau naøy seõ laøm raïng rôõ quoác vò cuûa Ñaïi vöông”. Nhaø vua nghe roài heát söùc vui möøng, ñaëc bieät chaêm soùc cho baø laøm cho baø ñöôïc vui söôùng. Luùc ñoù phu nhaân suy nghó: “Laønh thay, nay ta muoán ôû cöûa thaønh Ñoâng laøm nhieàu phöôùc thí. Cöûa Nam, cöûa Taây, cöûa baéc vaø trong thaønh noäi cuõng vaäy. Ngöôøi bò nguïc tuø xieàng xích ñeàu ñöôïc phoùng thích”. Nghó roài lieàn baïch vua, vua nghe roài ñeàu laøm cho phu nhaân ñöôïc toaïi nguyeän, phu nhaân toaïi nguyeän roài sau ñoù laïi suy nghó: “Nay ta muoán ñeán nôi coù suoái röøng vöôøn hoa ñeå du ngoaïn”. Nghó roài lieàn baïch va, vua lieàn cuøng phu nhaân ñi ngoaïn caûnh, phu nhaân toaïi nguyeän roài sau ñoù laïi suy nghó: “Nay ta muoán ñeán trong ao Dieäu Phaïm, cuøng caùc theå nöõ du ngoaïn baèng thuyeàn ngaém hoa thôm coû laï”. Nghó roài lieàn baïch vua, vua lieàn ra lònh saém moät chieác thuyeàn nhoû cho phu nhaân vaø caùc theå nöõ du ngoaïn, trong chuyeán du ngoaïn naøy phu nhaân haï sanh moät nam ôû treân thuyeàn, dung maïo ñoan nghieâm ai nhìn cuõng yeâu meán... Khi vua hoûi caùc thaân thuoäc neân ñaët teân cho beù laø gì, trong thaân toäc noùi: “Haøi nhi naøy sanh treân nöôùc neân ñaët teân laø Thuûy Sanh”. Nhaø vua giao cho taùm baø vuù nuoâi döôõng... thaùi töû daàn lôùn leán nhö hoa sen troài leân khoûi maët nöôùc. Thaùi töû tröôûng thaønh lieàn suy nghó: “Ta töø coõi naøo ñaõ cheát, ñaõ töøng taïo nghieäp gì maø ñoïa vaøo trong ñòa nguïc Chuùng Hôïp”, lieàn nhôù laïi quaù khöù ôû trong coõi ngöôøi ñaõ töøng laøm thaùi töû, do taïo nghieäp aùc neân bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, nay trôû laïi trong coõi ngöôøi cuõng laøm thaùi töû trong cung vua, neáu ñöôïc leân laøm vua taïo nghieäp aùc cuõng seõ bò ñoïa trôû laïi trong ñòa nguïc. Do bieát ñöôïc tuùc maïng neân thaùi töû lieàn doái laäp phöông tieän hieän töôùng chaân tay co quaép, thaân khoâng theå

ñöùng daäy ñöôïc. Vaøo ngaøy thaùi töû Thuûy sanh ra ñôøi cuõng coù naêm traêm haøi töû cuûa naêm traêm vò ñaïi thaàn ra ñôøi, caùc ñaïi thaàn thöôøng daãn caùc ñoàng töû naøy vaøo trong cung ñeán choã thaùi töû vaø choã nhaø vua. Nhaø vua nhìn thaáy caùc ñoàng töû naøy lieàn suy nghó: "Neáu thaùi töû khoâng bò bònh taät thì coù theå cuøng caùc ñoàng töû naøy chôi giôõn vui ñuøa, nay thaùi töû tuy bò taät nhöng ta cuõng neân laäp leân laøm vua".Thaùi töû nghe bieát lieàn suy nghó: "Vua cha voâ söï muoán aân böùc ta, ta nay neân caâm khoâng noùi". Thaùi töû Thuûy sanh nay vöøa queø laïi caâm neân moïi ngöôøi khoâng goïi teân Thuûy sanh nöõa maø goïi laø thaùi töû Caâm queø. Thaáy vaäy nhaø vua thöôøng ngoài choáng tay vaøo caèm than thôû, caùc quan nhìn thaáy hoûi vì sao, vua noùi: "Ta tuy laøm vua giaøu sang phuù quyù nhöng laïi khoâng coù ngöôøi keá thöøa, vì thaùi töû nay vöøa queø laïi caâm, laøm sao ta khoâng öu saàu". Caùc ñaïi thaàn nghe vua noùi vaäy lieàn cho môøi danh y ñeán xem bònh thaùi töû, caùc danh y sau khi xem bònh ñeàu khoâng thaáy thaùi töû coù bònh traïng gì, caùc caên ñeàu toát lieàn taâu vua: "E thaùi töû trong loøng coù lo sôï ñieàu gì maø khoâng noùi". Nhaø vua nghe caùc danh y noùi nhö theá lieàn laäp baøy phöông tieän muoán cho thaùi töû ñi vaø noùi neân cho goïi teân ñao phuû ñeán daën rieâng: "Tröôùc moïi ngöôøi ta ra lònh cho ngöôi ñem thaùi töû ra haønh quyeát, ngöôi ñöa thaùi töû ñi nhöng khoâng ñöôïc gieát". Teân ñao phuû y theo lôøi nhaø vua daën ñaët thaùi töû leân xe chôû ra ngoaøi thaønh ñeán choã haønh quyeát, luùc ñoù thaùi töû ngoù quanh boán phía thaønh thaáy sinh hoaït höng thaïnh lieàn caát tieáng noùi raèng: "Trong thaønh naøy tuy coù ngöôøi ôû maø nhö hoang vaéng khoâng ngöôøi". Nghe thaùi töû noùi lôøi naøy, teân ñao phuû lieàn ñem thaùi töû giao laïi cho nhaø vua vaø noùi: "Ñaïi vöông, thaùi töû ñaõ noùi nhö vaäy". Nhaø vua lieàn boàng thaùi töû vaøo loøng noùi raèng: "Ai laø cöøu ñöch cuûa con, cha seõ tröøng trò ngay; ai laø baïn cuûa con, cha seõ ban aân hueä cho hoï". Tuy nhaø vua aân caàn han hoûi nhö vaäy nhöng thaùi töû vaãn caâm nhö tröôùc, nhaø vua laïi ra lònh ñem gieát, teân ñao phuû chôû ra ngoaøi thaønh ñeán choã haønh quyeát nhö laàn tröôùc, treân ñöôøng thaáy boán ngöôøi ñaåy moät chieác xe coù ngöôøi cheát naèm treân ñoù, thaùi töû lieàn noùi: "Ngöôøi naøy laø cheát maø laïi cheát hay laø soáng maø cheát?".Teân ñao phuû nghe roài lieàn ñem thaùi töû giao laïi cho nhaø vua, nhaø vua cuõng han hoûi nhö laàn tröôùc nhöng thaùi töû vaãn caâm khoâng noùi. Nhaø vua laïi ra lònh ñem gieát, treân ñöôøng ñi ñeán choã haønh quyeát thaáy moät ñoáng luùa lôùn, thaùi töû lieàn noùi: "Ñoáng luùa lôùn naøy neáu tröôùc khoâng aên goác reã thì...".Teân ñao phuû nghe roài lieàn ñem thaùi töû giao laïi cho nhaø vua, nhaø vua han hoûi nhö tröôùc nhöng thaùi töû vaãn caâm khoâng noùi, nhaø vua lieàn baûo ñem vaøo röøng thaây cheát ñaøo haàm choân soáng, khi ñeán nôi thaáy keû ñaøo haàm xong thaùi töû lieàn noùi keä: "Ngöï xa, ngöôi nghó sao,

Ta hoûi neân ñaùp ngay, Nôi ñaây gaáp ñaøo haàm, Muïc ñích ñeå laøm gì?". Lieàn ñaùp: "Ñaïi vöông sanh con moät, Caâm laïi khoâng ñi ñöôïc, Vì vaäy baûo ñaøo haàm, Muoán choân soáng ñöùa con". Thaùi töû nghe roài suy nghó: "Teân ñao phuû naøy trong loøng thaûm ñoäc tay caàm kieám beùn chæ muoán gieát ngöôøi, gieát ngöôøi laø ngheà kieám soáng", nghó roài taâm lieàn kinh sôï vì nghó raèng teân ñao phuû naøy seõ quaêng boû mình xuoáng haàm saâu, neân noùi vôùi teân ñao phuû: "Neáu phuï vöông thaän theo yù nguyeän cuûa ta, mieäng ta seõ noùi vaø chaân ta seõ ñi boä veà thaønh". Teân ñao phuû sanh loøng hy höõu lieàn phi baùo cho nhaø vua, vua noùi: "Neáu thaùi töû muoán vöông vò ta seõ trao ngay huoáng chi laø sôû caàu khaùc maø ta khoâng thuaän theo yù nguyeän hay sao". Vua vui möøng baûo quaàn thaàn: "Caùc khanh töùc toác söûa sang ñöôøng saù, raûi höông hoa, treo côø phöôùn, loïng baùu ñeïp ñeõ". Nhö keä noùi: "Quoác chuû noùi ra lôøi, Hoaëc laø haøng chö thieän, Hay caùc vò chöùng ñònh, Theo yù vieäc ñeàu thaønh". Caùc quan vaâng lònh vua trang nghieâm ñöôøng sa, khaép nôi ñeàu ñeïp ñeõ. Hay tin traêm ngaøn daân chuùng ñeàu tuï hoïp treân caùc neõo ñöôøng troâng ngoùng thaùi töû dñi boä veà thaønh. Luùc ñoù thaùi töû Caâm queø ñi boä veà thaønh ñeán choã nhaø vua, kính leã döôùi chaân roài noùi keä: "Phuï vöông nay neân bieát, Con khoâng phaûi caâm queø, Cuõng chaúng phaûi ngu khôø, Sôï khoå neân nhö theá, Con coù chaân ñi ñöôïc, Coù mieäng noùi naêng ñöôïc, Sôï vaøo ñöôøng aùc khoå, Cho neân laøm nhö theá". Vua noùi: "Naøy con yeâu, neáu söï thaät laø vaäy sao con khoâng noùi cuõng khoâng ñi, con noùi sôï laø sôï caùi gì?". Thaùi töû noùi keä: "Xin vua cha laéng nghe, Con noùi duyeân côù naøy,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 273

Con vaøo thôøi quaù khöù,
Traûi qua saùu möôi naêm,
Ñaõ ñöôïc laøm thaùi töû,
Thoï ñuû naêm duïc laïc,
Do vaäy saùu ngaøn naêm,
Ñoïa vaøo nguïc Neâ leâ,
Chòu khoå naõo voâ cuøng,
Khoâng theå naøo noùi heát,
Nghieäp heát môùi ra khoûi,
Trôû laïi ñöôïc laøm ngöôøi,
Con nhôù vieäc quaù khöù,
Sôï laïi ñoïa ñòa nguïc,
Neân khoâng muoán laøm vua,
Cha cho con vaøo röøng".

Vua noùi: "Naøy con yeâu, cha voán caàu ñaûo, tu caùc thaéng haïnh, laäp caùc hoãi thí, cuùng döôøng tieân nhôn môùi sanh ñöôïc con ñeå keá thöøa vöông vò, sao nay con laïi muoán xuaát gia". Thaùi töû noùi keä:

“Con khoâng caàu thoï duïc,
Oaùn tranh do duïc sanh,
Nguyeän tu chôn phaïm haïnh,
Môùi hoaïi ñöôïc oaùn ñòch,
Con khoâng caàu thoï duïc,
Duïc nhö laø traùi ñoäc,
Nguyeän tu chôn phaïm haïnh,
Thöôøng höôûng vò cam loà”.
Vua noùi keä:
“Ñieàu theá gian öa thích,
Ngoâi vua laø hôn heát, Côù sao ngaøy nay con, Boû noù caàu lìa tuïc?”.
Thaùi töû noùi keä:
“Cuoái cuøng cuõng sanh khoå,
Thì khoâng goïi laø vui,
Coát caàu ñöôïc chôn laïc,
Khoå môùi thaät khoâng coøn,
Xin vua cha cho con,
Boû tuïc vaøo trong röøng”.
Vua noùi: “Naøy con yeâu, thaân con nay ôû laàu caùc coù höông hoa ngaøo

ngaït, coù neäm giöôøng eâm dòu, nguû nghæ ñöôïc an oån, coù aâm thanh saùo truùc ñeå thöôûng ngoaïn, maëc y phuïc thöôïng dieäu tuøy thôøi thích nghi, laïi aên nhöõng thöùc aên ngon laï tuøy tình thoï höôûng. Neáu con xuaát gia truï nôi nuùi röøng, nguû treân laù khoâ, chung quanh coù hoå lang sö töû keâu roáng kinh hoaøng, maëc aùo baèng voû caây, aên nhöõng cuû traùi daïi, uoáng nöôùc soâng nöôùc suoái. Taïi sao con laïi boû neáp soáng vinh hoa ñeå soáng trong nuùi röøng hoang daõ?”. Thaùi töû noùi keä: “Thaø ôû nuùi röøng, maëc aùo thoâ, ÔÛ cuøng lang hoå, aên cuû traùi, Khoâng laøm quoác vöông haèng saùt phaït, Ñôøi sau quaû thieän cuøng traùi nhau, Xin cha cho con aån nuùi röøng, YÙ muoán sieâng tu höôùng Nieát-baøn”. Vua noùi: “Naøy con yeâu, con haõy ñoaïn nghi cho cha tröôùc, con muoán xuaát gia khoâng phaûi laø ñieàu khoù. Laàn thöù nhaát khi con thaáy neáp soáng thònh vöôïng trong thaønh, con noùi raèng: Trong thaønh naøy coù ngöôøi ôû maø nhö hoang vaéng khoâng ngöôøi. YÙ gì maø con laïi noùi nhö theá?”. Thaùi töû noùi: “Phu vöông laéng nghe, khi cha voâ söï sai ngöôøi gieát con nhöng laïi khoâng coù moät ngöôøi naøo ñuùng lyù can ngaên: Vì sao Ñaïi vöông haï lònh gieát thaùi töû. Do duyeân côù naøy neân con noùi nhö theá”. Vua noùi: “Caâu noùi naøy hay laém, laàn thöù hai khi con thaáy khieâng ngöôøi cheát ñi, con noùi raèng: ñaây laø cheát maø laïi cheát hay laø soáng maø cheát. YÙ gì maø con laïi noùi nhö theá?”. Thaùi töû noùi: “Phuï vöông laéng nghe, neáu coù ngöôøi töï laøm haïnh aùc maø cheát, ñoù laø cheát maø laïi cheát; neáu coù ngöôøi töï laøm haïnh laønh maø cheát, ñoù laø soáng maø cheát. Do

yù nghóa naøy neân con noùi nhö theá". Vua noùi: "Caâu naøy cuõng hay laém, laàn thöù ba khi con thaáy ñoáng luùa lôùn, con noùi raèng: ñoáng luùa lôùn naøy neáu tröôùc khoâng aên goác reã thì... YÙ gì maø con noùi nhö theá?". Thaùi töû noùi: "Phuï vöông laéng nghe, ngöôøi noâng daân kia ñeán ngöôøi khaùc möôïn tieàn tröôùc ñeå coù voán veà laøm ruoäng. Ñeán muøa luùa chín gaët thaønh moät ñoáng luùa lôùn thì ngöôøi chuû nôï laïi ñeán laáy hôn phaân nöõa ñeå tröø nôï. Neáu tröôùc khoâng möôïn tieàn ngöôøi khaùc thì nay coøn nguyeân moät ñoáng luùa lôùn. Loaøi ngöôøi cuõng vaäy, do haønh thaäp thieän môùi ñöôïc laøm ngöôøi, neáu laïi taïo aùc khoâng tu nghieäp thieän, caên laønh ñôøi tröôùc lieàn tieâu heát. Caên laønh ñaõ maát thì maát luoân con ñöôøng laønh, neáu cuøng vôùi ñöôøng aùc traùi nhau thì khoâng coù maát. Do yù nghóa naøy neân con noùi nhö theá". Vua nghe roài vui möøng noùi raèng: "Caâu noùi naøy caøng hay hôn nöõa". Noùi roài lieàn oâm thaùi töû ngheïn ngaøo rôi leä noùi: Neáu yù chí con ñaõ quyeát thì con cöù tuøy yù tu haønh nghieäp thieän, sau naøy cha cuõng seõ theo con vaøo trong nuùi

röøng". Noùi roài vua lieàn hoûi caùc quan: "Neáu thaùi töû khoâng xuaát gia thì seõ nhö theá naøo?", caùc quan ñaùp: "Thaùi töû seõ laø quoùâc vöông", vua laïi hoûi: "Khi aáy caùc khanh seõ nhö theá naøo?", caùc quan ñaùp: "Chuùng toâi seõ laø tuøy tuøng", vua laïi hoûi: "Nay thaùi töû ñaõ xuaát gia sao caùc khanh khoâng cho caùc con theo tuøy tuøng?", caùc quan ñoàng taâu: "Xin tuaân lònh ñaïi vöông, chuùng toâi seõ baûo caùc con xuaát gia theo thaùi töû". Caùch thaønh khoâng xa coù moät tónh xöù, nôi ñoù coù moät tieân nhôn tu chöùng naêm thoâng, baåm taùnh töø bi thöông xoùt taát caû neân thaùi töû cuøng naêm traêm tuøy tuøng ñeán choã tieân nhôn caàu xuaát gia. Sau khi cho thaùi töû vaø naêm traêm tuøy tuøng xuaát gia, vò tieân nhôn lieàn giaûng daïy phaùp yeáu, khoâng bao laâu sau thaùi töû chöùng ñöôïc naêm thoâng. Sau ñoù tieân nhôn qua ñôøi, thaùi töû nhö phaùp laøm leã hoûa taùng, baét ñeàu töø ñoù thaùi töû ñích thaân giaùo huaán naêm traêm ngöôøi tuøy tuøng. Tuy thaùi töû ñöôïc goïi laø "Toaïi AÅn" nhöng danh hieäu "Ñaïi sö Caâm queø" laïi noåi danh hôn. Luùc ñoù Ñaïi sö Caâm queø suy nghó: "Taïi sao naêm traêm ñeä töû naøy khoâng chöùng ñöôïc naêm thoâng, haù chaúng phaûi do hoï chöùa nhieàu aùo da nai... vôùi nhieàu vaät duïng vaø rau traùi hoa quaû ñeå töï cung phuïng mình, khieán cho cô theå thöôøng lao nhoïc neân khoâng chöùng ñöôïc naêm thoâng, Neáu ta quôû traùch hoï thì taâm hoï khoâng do ñaâu ñöôïc khai giaûi, ta nay neân daïy hoï phaùp thöùc tu Boà-ñeà-taùt-ñoûa voâ thöôïng ñeå kheùo leùo hoùa ñoä hoï". Nghó roài Ñaïi sö lieàn baûo caùc Ma-naïp- baïc-ca: "Nay ta muoán trong ba thaùng Haï naøy truï trong im laëng, ñöøng cho moät ngöôøi naøo töï tieän ñeán gaëp ta, tröø ngöôøi mang thöùc aên tôùi vaø vaøo ngaøy thöù möôøi boán tröôûng tònh trong thaùng". Caùc ñeä töû vaâng lôøi Ñaïi sö daïy lieàn cuøng laäp cheá: Trong ba thaùng khoâng moät ngöôøi naøo töï tieän ñeán gaëp Ñaïi sö, tröø ngöôøi mang thöùc aên tôùi vaø vaøo ngaøy tröôûng tònh, neáu vò naøo traùi cheá seõ phaûi thuyeát hoái toäi Ba-daät-ñeå-ca. Tuy Ñaïi sö truï im laëng ôû trong truù xöù naøy nhöng khi thaáy moät

con chim bay lieàn noùi: “Thieän lai, phi ñieåu, ta vôùi ngöôi vieäc ra laøm gioáng nhau. Ngöôi tìm thöùc aên chæ ñuû no buïng sanh nieäm tri tuùc; Ta thoï vaït thöïc cuõng chæ ñeå no loøng khôûi taâm bieát ñuû”. Khi thaáy moät con nai lieàn noùi: “Laønh thay, nai röøng ñeán ñaây, ta vôùi ngöôøi vieäc ra laøm gioáng nhau... nhö treân”. Caùc ñeä töû nghe Ñaïi sö noùi chuyeän vôùi chim, nai ñeàu suy nghó: “Haù chaúng phaûi Ñaïi sö ñaõ boû caám cheá truï trong im laëng hay sao?”. Nghó roài lieàn cuøng nhau ñi ñeán choã Ñaïi sö kính leã roài ngoài moät beân, nhöng Ñaïi sö vaãn im laëng khoâng noùi. Caùc ñeä töû suy nghó: “Haù chaúng phaûi Ñaïi sö chæ noùi chuyeän vôùi baøng sanh chöù khoâng noùi chuyeän vôùi ngöôøi”, nghó nhö theá roài lieàn boû ñi. Thôøi gian sau boång coù ngöôøi con cuûa Baø-la-moân teân laø Naêng Thí ñeán truù xöù naøy, Ñaïi sö töø xa troâng thaáy goïi: “Thieän lai Naêng Thí, ta vôùi ngöôi vieäc

ra laøm gioáng nhau. Ngöôi chæ thoï trì moät chieác aùo da nai, moät vaät duïng caàn duøng, Ta cuõng vaäy. Ngöôi tìm thöùc aên chæ caàn no buïng sanh nieäm tri tuùc, ta thoï vaät thöïc cuõng chæ ñeå no loøng khôûi nieäm bieát ñuû. Khoâng gioáng nhöõng ngöôøi khaùc ôû ñaây chöùa nhieàu aùo, caùc taïp vaät vaø rau traùi, tìm caàu nhoïc meät”. Caùc ñeä töû nghe Ñaïi sö noùi lôøi naøy ñeàu suy nghó: “Nay Ñaïi sö khen ngôïi thieåu duïc, cheâ bai ña caàu. Xeùt yù thuù naøy laø do thaáy chuùng ta tham chöùa ñeå tìm caàu neân laoïi boû chuùng ta. Chuùng ta neân quaùn aùo da nai, caùc taïp vaät... nhö bònh taät, nhö teân ñoäc, nhö ung nhoït neân quaêng boû xuoáng soâng. Chuùng ta töø nay chæ neân maëc moät aùo da nai vaø taïp vaät moãi thöù chæ moät caùi maø thoâi”. Nghó roài lieàn quaêng boû caùc vaät dö xuoáng soâng, chæ coøn moãi thöù moät caùi tuøy thaân roài cuøng ñeán choã Ñaïi sö, Ñaïi sö lieàn quaùn caên cô maø noùi phaùp khieán cho taát caû naêm traêm ngöôøi ñeàu chöùng ñöôïc naêm thoâng. Luùc ñoù Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: Naøy caùc Bí-soâ, Ñaïi sö Caâm queø chöùng ñöôïc naêm thoâng thuoû aáy chính laø thaân ta, ta ñem haïnh Boà taùt giaùo hoùa höõu tình. Naêm traêm ñeä töû thuoû aáy chính laø naêm traêm Bí-soâ Thích töû; Naêng Thí thuoû aáy chính laø Tieåu Quaân. Xöa kia ta do naêng Thí maø khieán cho naêm traêm ñeä töû xa lìa ña tham, tu haïnh thieåu duïc vaø chöùng ñöôïc naêm thoâng. Nay ta cuõng do Tieåu Quaân maø khieán cho naêm traêm Bí- soâ Thích töû buoâng boû ña caàu, haønh haïnh tri tuùc, ñöôïc ñaày ñuû saùu thoâng, chöùng quaû A-la-haùn, cöùu caùnh an truï trong thaønh tòch dieät. Caùc thaày neân bieát, taïo nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn ñen, taïo nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû Dò thuïc thuaàn traéng, taïo nghieäp taïp thì ñöôïc quaû Dò thuïc taïp. Vì vaäy caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp taïp, neân sieâng naêng tu nghieäp thuaàn traéng. Quaùn nhaân duyeân naøy caùc thaày neân tu hoïc”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Theá Toân chöa cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät chöa caám Bí-soâ ni truï nôi A-lan-nhaõ, cho neân chö ni thöôøng ñeán trong röøng vaéng tu taäp tónh löï thoï laïc trong thaéng ñònh. Luùc ñoù Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc cuøng naêm traêm ñoà chuùng ñi ñeán trong röøng toái ngoài baùn

giaø nhaäp Dieät taän ñònh döôùi moät goác caây. Ñeán xeá chieàu caùc ni muoán trôû veà truù xöù trong thaønh Thaát-la-phieät, moät vò ni noùi: “Chuùng ta neân goïi Thaùnh giaû Lieân-hoa-saéc xuaát ñònh ñeå cuøng ñi”, ni khaùc noùi: “Thaùnh giaû coù ñaïi oai thaàn, neáu caàn coù theå trôû veà truù xöù tröôùc chuùng ta”. Do vaäy caùc ni laëng leõ trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, ñeán chieàu toái Lieân-hoa-saéc môùi xuaát ñònh, nhìn khaép thaáy khoâng coù ai, bieát laø chö ni ñaõ trôû veà tröôùc beøn suy nghó: “Ta neân vaøo thaønh hay ôû laïi ñaây”, nghó roài quyeát ñònh ôû

laïi neân lieàn nhaäp ñònh. Ñeâm ñeán coù ñaùm giaëc naêm traêm ngöôøi sau khi troäm cöôùp xong ñeán trong röøng naøy cuøng nhau baøn baïc laø phaân nöõa ôû ñaây chia taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc, coøn phaân nöõa ñi canh phoøng. Nhoùm ñi canh phoøng phaùt hieän ra Thaùnh giaû ñang nhaäp ñònh khoâng bieát laø ngöôøi hay laø goác caây, trong nhoùm coù moät vò tu hoaøn tuïc noùi: “Ñaây laø Bí-soâ ni”. Ñaùm giaëc nghe roài lieàn khôûi nieäm: “Trong röøng toái naøy laø nôi ñaùng sôï maø Bí-soâ ni laïi ngoài nhaäp ñònh ôû ñaây, thaät laø hy höõu”. Khi trôû veà choã chuùa giaëc, chuùa giaëc hoûi: “Caùc vò ñi canh phoøng coù thaáy ñieàu gì laï khoâng?”, ñaùp: “Coù, trong röøng toái ñaùng sôï naøy laïi coù moät Bí-soâ ni ngoài nhaäp ñònh”. Chuùa giaëc nghe roài lieàn cuøng ñaùm giaëc ñi ñeán ñoù xem, ñeán nôi thaáy moät Bí-soâ ni dung maïo ñoan nghieâm, oai nghi tòch ñònh, vöøa nhìn lieàn sanh kính tín. Chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu khaû aùi: Moät laø aùnh traêng ñeïp, hai laø dung maïo khaû aùi cuûa Bí-soâ ni”. Chuùa giaëc baûo ñaùnh thöùc coâ ñeå chuùa giaëc cuùng döôøng nhöng vò tu hoaøn tuïc ôû trong ñaùm giaëc noùi: “Bí-soâ ni khoâng aên phi thôøi”, chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu khaû aùi: Moät laø dung maïo ñoan nghieâm, hai laø khoâng aên phi thôøi”. Chuùa giaëc laïi muoán môøi uoáng röôïu, vò tu hoaøn tuïc lieàn noùi: “Bí-soâ ni khoâng uoáng röôïu”, chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu khaû aùi: Moät laø dung maïo ñoan nghieâm, hai laø khoâng uoáng röôïu”. Chuùa giaëc laïi noùi: “Nay ta may maén gaëp ñöôïc thöôïng phöôùc ñieàn maø laïi khoâng daâng cuùng gì ñöôïc”, noùi roài lieàn laáy taám baïch ñieäp quyù giaù goùi thöùc aên thöôïng dieäu treo leân caây noùi raèng: “Neáu ñuùng nhö nghi dung tòch ñònh cuûa Thaùnh giaû thì khoâng vieäc gì laø khoâng hay, khoâng vieäc gì laø khoâng bieát. Nay toâi treo y thöïc treân caây naøy, mong Thaùnh giaû töø bi thoï duïng”, Chuùa giaëc noùi xong lieàn cuøng ñaùm giaëc boû ñi. Qua saùng mai Lieân-hoa-saéc xuaát ñònh thaáy chung quanh coù nhieàu daáu chaân ngöôøi lieàn nhaäp ñònh quaùn, bieát laø daáu chaân cuûa naêm traêm giaëc cöôùp ñeán ñaây roài ñi, nhìn leân treân caây thaáy coù y thöïc bieát laø do taâm tònh kính tín cuûa giaëc cöôùp maø ñöôïc, coâ nghó: “Neáu ta ñôïi coù ngöôøi ñeán trao thöùc aên thì sôï coù caàm thuù ñeán laøm hoaïi vaät tònh thí naøy, ta neân ñem thöùc aên naøy hieán cuùng cho taêng giaø. Nhö Phaät ñaõ daïy, neáu ñoái vôùi ni laø aùc xuùc thì ñoái vôùi taêng laø tònh, ngöôïc laïi neáu ñoái vôùi taêng laø aùc xuùc thì ñoái vôùi ni laø tònh”. Nghó roài coâ lieàn mang thöùc aên naøy ñeán trong röøng Theä- ña, luùc ñoù

OÂ-ba-nan-ñaø ñang ñi kinh haønh ôû tröôùc cöûa ngoû, thaáy Bí-soâå ni ñi ñeán lieàn hoûi: “Ñaïi muoäi, trôøi chöa saùng cöûa thaønh ñaõ môû roài sao?”, ñaùp: “Ñaïi ñöùc, chaúng phaûi toâi töø trong thaønh ñeán maø töø trong röøng Toái ñeán”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ñaïi muoäi, ban ngaøy toâi vaøo trong röøng aáy coøn

278 BOÄ LUAÄT 7

thaáy sôï, loâng toùc döïng ñöùng, taïi sao Ñaïi muoäi laïi ôû laïi ñeâm trong röøng aáy?”. Lieân-hoa-saéc lieàn keå laïi söï vieäc ñeâm qua roài noùi: “Ñaây laø y thöïc cuûa ñaùm giaëc ñeå laïi cho vôùi loøng tònh tín”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ñaïi muoäi, do oai nghi tòch ñònh cuûa coâ maø ñaùm giaëc sanh kính aùi cuùng cho vaät thöïc naøy. Toâi neáu coù taám baïch ñieäp toát naøy ñeå may y Taêng-giaø-chi hai lôùp, truï trong thieåu duïc, tu caùc phaåm thieän thì toát quaù”. Lieân-hoa-saéc lieàn hoûi: “Ñaïi ñöùc caàn taám baïch ñieäp naøy khoâng?”, ñaùp: “Neáu coâ coù dö thì tuøy tình xöû phaân”. Lieân-hoa-saéc noùi: “Ñaïi ñöùc ñôïi toâi mang thöùc aên naøy daâng cuùng cho Taêng, khi trôû laïi seõ cuùng baïch ñieäp naøy cho ñaïi ñöùc”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Neáu caùc Haéc-baùt khaùc troâng thaáy taám baïch ñieäp naøy chaéc chaén seõ xin thì ta khoâng do ñaâu ñöôïc”, nghó roài lieàn noùi: “Coâ haõy ñöùng ôû ñaây, toâi keâu ngöôøi ra laáy thöùc aên ñem vaøo”, noùi roài lieàn vaøo beân trong, thaáy coù moät ngöôøi ñöùng roãi raõi lieàn baûo ra cöûa nhaän laáy thöùc aên mang vaøo. Vò naøy ra nhaän laáy thöùc aên, Lieân-hoa-saéc daâng thöùc aên roài lieàn giuõ saïch taám baïch ñieäp ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø. Ñöôïc y OÂ Ba-nan-ñaø lieàn chuù nguyeän: “Nguyeän cho ngöôøi cuùng y naøy taâm nhö anh laïc, taâm tö trôï, ñònh hueä trang nghieâm, ñaéc ñaïo nhôn thieân, tuøy tình thoï duïng y phuïc thaéng dieäu, cuoái cuøng ñeán Nieát-baøn an oån voâ thöôïng”, chuù nguyeän roài boû ñi. Sau ñoù Lieân-hoa-saéc ñeán ñaûnh leã Theá Toân, Theá Toân thaáy naêm y cuûa Bí-soâ ni cuõ raùch lieàn hoûi A-nan-ñaø: “Chuùng Bí-soâ ni khi an cö lôïi döôõng coù ñaày ñuû khoâng?”, ñaùp: “Theá Toân, chuùng ni an cö lôïi döôõng ñaày ñuû”, Theá Toân hoûi: “Neáu theá thì taïi sao naêm y cuûa Lieân-hoa-saéc ñeàu cuõ raùch?”, ñaùp: “Theá Toân, Bí-soâ ni naøy loøng tin vöõng chaéc, yù thích thuaàn thieän, vaät ñaõ coù ñöôïc ñeàu hoan hæ hieán cuùng Tam baûo, ngöôøi ñeán xin ñeàu khoâng laøm cho nghòch yù. Vöøa roài coâ ñöôïc moät taám baïch ñieäp quyù giaù ñaõ cuùng cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø”. Theá Toân hoûi: “Bí-soâ aáy ñoái vôùi ni khoâng phaûi thaân toäc naøy coù laáy y khoâng?”, ñaùp coù laáy. Phaät baûo A- nan-ñaø: “Neáu laø Bí-soâ khoâng phaûi thaân toäc thì seõ khoâng nghó ñeán Bí-soâ ni naøy coù ñuû naêm y khoâng, tuøy luùc naøo cho thaûy ñeàu nhaän laáy; ngöôïc laïi neáu laø Bí-soâ thaân toäc seõ khoâng nhö vaäy, thaáy hoï thieáu thoán seõ khoâng chòu nhaän”. Phaät laïi baûo A-nan-ñaø: “Trong soá y dö caát ôû trong kho haõy laáy naêm y ñöa cho Bí-soâå ni Lieân-hoa-saéc”. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy vaøo trong kho laáy naêm y ñöa cho Lieân-hoa-saéc. Luùc ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ… ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ xin y töø Bí-soâ ni khoâng phaûi thaân toäc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Theá Toân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài sau ñoù ôû trong thaønh

Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû giaøu coù, thoï duïng ñaày ñuû, gia saûn nhieàu nhö Tyø sa moân thieân vöông. Tröôûng giaû cöôùi moät ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï, traûi qua thôøi gian laâu maø vaãn khoâng coù con neân trong loøng öu saàu suy nghó: "Ta tuy giaøu coù nhöng khoâng coù con noái doøng, sau khi ta cheát nhaø vua seõ laáy côù khoâng con ñeå tich thu gia saûn naøy. Tö löông ñôøi sau ta cuõng chöa tu taäp". Ngöôøi vôï thaáy choàng öu saàu lieàn hoûi nguyeân do, tröôûng giaû lieàn noùi yù nghó cuûa mình cho vôï nghe, ngöôøi vôï nghe roài lieàn hoûi: "Tu taäp tö löông ñôøi sau nhö theá naøo?", ñaùp: "Cuùng döôøng thöùc aên thònh soaïn roài cuùng cho Phaät vaø taêng moäi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haûo, ñoù laø tu taäp tö löông ñôøi sau". Ngöôøi vôï nghe roài lieàn baûo ngöôøi choàng laøm ngay, ngöôøi choàng lieàn ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät thuyeát dieäu phaùp cho tröôûng giaû, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Tröôûng giaû lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: "Theá Toân, con thænh Phaät vaø chuùng taêng sang mai ñeán nhaø con thoï thöïc, xin thöông xoùt", Theá Toân im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Theá Toân ñaõ thöông xoùt nhaän lôøi lieàn kính leã roài ra. Trôû veà nhaø trong ñeâm ñoù tröôûng giaû söûa soaïn ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu, ñeán saùng sôùm lo traûi toøa ngoài vaø nöôùc roài sai ngöôøi ñeán thænh Phaät vaø Taêng, Phaät lieàn chaáp trì y baùt cuøng caùc Bí-soâ tôùi nhaø thí chuû. Tôùi choã tröôûng giaû thieát thöïc Phaät vaø Taêng theo thöù töï an toïa, thaáy Phaät vaø taêng nhö phaùp ngoài roài, tröôûng giaû lieàn töï tay daâng caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng ñaày ñuû, sau ñoù daâng cuùng moãi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haïng roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát phaùp. Phaät tuøy theo caên taùnh noùi dieäu phaùp, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài chuù nguyeän cho thí chuû, sau ñoù tröôûng giaû tieãn ñöa Phaät vaø taêng ra veà, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng, ñaûnh leã Phaät roài vaøo nhaø. Tröôûng giaû tu nieäm xaû thí roài vui möøng noùi vôùi vôï: "Hieàn thuû neân vui möøng vì toâi ñaõ laøm xaû thí tö löông cho ñôøi sau", ngöôøi vôï noùi: "Tuy anh ñaõ laøm roài, nhöng em chöa laøm", tröôûng giaû noùi: "Vieäc tu phöôùc thí naøy haù chaúng phaûi em coù chung hay sao?", ngöôøi vôï noùi: "Tuy bieát coù chung nhöng em vaãn muoán thænh Ñaïi theá chuû vaø caùc Bí-soâ ni ñeán nhaø thoï thöïc vaø cuùng cho moãi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haïng. Ñaây môùi chính laø tö löông ñôøi sau cuûa em", tröôûng giaû khen: "Hay laém, tuøy yù em muoán". Ngöôøi vôï cuûa Tröôûng giaû lieàn ñeán choã Ñaïi theá chuû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, sau khi nghe dieäu phaùp roài lieàn baïch: "Thaùnh giaû, con xin thænh Thaùnh giaû vaø caùc Bí-soâ ni saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc, xin thöông xoùt", … gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho ñeán ñoaïn vôï Tröôûng giaû ñem chieác röông lôùn ra, trong ñoù ñöïng ñaày baïch ñieäp. Ñaïi theá chuû nhìn thaáy lieàn suy nghó: "Theá Toân cheá giôùi khoâng cho Bí-soâ ni thoï nhaän y phuïc thöôïng dieäu, nay neáu

280 BOÄ LUAÄT 7

ta thoï thì traùi vôùi hoïc xöù, neáu khoâng thoï thì trôû ngaïi thí chuû tu phöôùc, caùc Bí-soâ ni cuõng maát lôïi döôõng", luùc ñoù caùc Bí-soâ ni cuõng suy nghó: "Neáu Ñaïi theá chuû nhaän baïch ñieäp naøy thì toát quaù". Ñaïi theá chuû bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa ni chuùng lieàn suy nghó: "Theá Toân neân nhaân vieäc naøy cho ni thoï y toát". Nghó roài Ñaïi theá chuû lieàn cho chö ni thoï y roài chuù nguyeän cho vôï Tröôûng giaû, khi trôû veà Ñaïi theá chuû lieàn ñeán choã Theá Toân ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo Ñaïi theá chuû: "Laønh thay, Nhö lai chöa cho maø baø ñaõ bieát thôøi, töø nay veà sau cho pheùp Bí-soâ ni thoï y quyù giaù, coù theå trao ñoåi vôùi caùc Bí-soâ". Ñaïi theá chuû nghe Phaät daïy roài ñaûnh leã caùo lui, trôû veà truù xöù noùi cho chö ni bieát, caùc Bí-soâ ni lieàn mang y ñeán trong röøng Theä- ña ñoåi vôùi caùc Bí-soâ. Coù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni ñem y quyù giaù naøy ñeán choã luïc chuùng muoán ñoåi laáy y thoâ, luïc chuùng noùi: "Caùc coâ cuùng cho toâi, toâi coøn chöa nhaän huoáng chi laø trao ñoåi". Laïi coù Bí-soâ ni mang y toát naøy ñeán choã Bí-soâ giaø muoán ñoåi laáy y thoâ, Bí-soâ giaø noùi: "Haõy ñôïi moät chuùt chôø toâi baïch Phaät", noùi roài lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Ta caám Bí-soâ laáy y töø Bí-soâ ni tröø ñoåi chaùc". Luùc ñoù Theá Toân khen ngôïi trì giôùi, thieåu duïc tri tuùc roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc laø saùng cheá nay laø tuøy khai, neân noùi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ thoï nhaän y töø Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, tröø ñoåi chaùc". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø.... Tröø ñoåi chaùc laø ñoåi cho nhau thì khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc hoaëc nghi maø nhaän laáy y töø hoï thì phaïm toäi Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi ni thuoäc thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc hoaëc nghi thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø neáu Bí-soâ ni ñem y cuùng cho Taêng, hoaëc vì nghe thuyeát phaùp maø cuùng hoaëc vì thoï Vieân cuï maø cuùng hoaëc thaáy bò giaëc cöôùp neân cuùng, hoaëc do mua maø coù, hoaëc do trao ñoåi maø ñöôïc, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni quen bieát nhieàu ngöôøi ñöôïc cuùng nhieàu lôïi döôõng, ñem y vaät naøy ñeán choã Bí-soâ ñeå xuoáng ñaát noùi raèng: "Thaùnh giaû, nhöõng taøi vaät maø toâi coù ñöôïc naøy, xin Thaùnh giaû thöông xoùt thoï nhaän", noùi roài ñeå ñoù boû ñi, Bí-soâ nhaän laáy cuõng khoâng phaïm. Laïi nöõa khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm giôùi ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 19
281

Hoïc Xöù Thöù Saùu: XIN Y TÖØ CÖ SÓ KHOÂNG PHAÛI LAØ THAÂN TOÄC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû trong thaønh naøy cöôùi vôï chöa bao laâu laïi noùi vôùi vôï raèng: "Hieàn thuû, nay toâi muoán mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc buoân baùn ñeå baûo toàn gia nghieäp", ngöôøi vôï noùi: "Luùc coøn treû neân thoï duïc laïc, ñeán khi giaø yeáu haõy caàu taøi lôïi", ngöôøi choàng noùi: "Hieàn thuû, luùc tuoåi coøn treû coù theå nhaãn chòu ñöôïc gian khoå laïnh noùng ñoùi khaùt trong khi caàu taøi lôïi; ñeán khi giaø yeáu môùi an höôûng thoï duïng", ngöôøi vôï nghe roài lieàn noùi: "Anh

cöù tuøy yù doanh caàu". Noùi roài lieàn lo lieäu nhöõng thöù caàn duøng ñi ñöôøng, ngöôøi choàng cuõng ñeå laïi moät soá tieàn ñeå chu caáp moïi thöù cho vôï sau ñoù sai ngöôøi mang haøng hoùa leân ñöôøng ñeán xöù khaùc doanh caàu. Ngöôøi vôï ôû nhaø suy nghó: "Choàng ta vaát vaû ñeán phöông khaùc doanh caàu, nhaãn chòu gian khoå cuõng vì ta. Ta nay khoâng neân ngoài yeân moät choã chôø ñôïi", nghó roài lieàn ra chôï mua Kieáp boái mang veà deät thaønh moät böùc dieäu ñieäp, öôùp baèng caùc loaïi höông thôm roài caát vaøo trong caùi traép. Thôøi gian sau Tröôûng giaû buoân baùn ñöôïc taøi lôïi lieàn trôû veà, ngöôøi vôï laáy nöôùc noùng hoøa vôùi höông thôm cho choàng taém röûa roài laáy dieäu ñieäp coù öôùp höông thôm töø trong traép ra ñöa cho choàng maëc. Tröôûng giaû nhìn thaáy dieäu ñieäp naøy lieàn suy nghó: "Soá tieàn maø ta ñeå laïi nhaø khoâng ñuû mua ñöôïc chieác aùo naøy", nghó roài lieàn hoûi vôï: "Hieàn thuû, thöôïng y naøy töø ñaâu em coù ñöôïc?", ngöôøi vôï noùi: "Anh cöù maëc ñi ñöøng coù hoûi", ngöôøi choàng maëc aùo xong laïi hoûi: "AÙo ñeïp naøy töø ñaâu em coù ñöôïc", ngöôøi vôï noùi: "Anh haõy aên côm tröôùc ñaõ", ngöôøi choàng aên xong laïi hoûi nhö tröôùc, ngöôøi vôï lieàn keå laïi vieäc laøm cuûa mình cho choàng nghe, ngöôøi choàng nghe roài khen raèng: "Hay thay Hieàn thuû, anh laø ngöôøi caàu taøi, coøn em laø ngöôøi kheùo giöõ gìn gia nghieäp. Cöù nhö theá naøy khoâng bao laâu tö taøi trong nhaø seõ dö daõ", ngöôøi vôï noùi: "Chieác aùo ñeïp naøy laø do em vaát vaû laøm ra, anh haõy giöõ laáy maëc, ñöøng coù cho ai", ngöôøi choàng noùi: "Anh höùa". Sau ñoù tröôûng giaû vôùi taâm thuaàn thieän ñi ñeán trong röøng Theä-ña kính leã Theá Toân, khi töø trong thaønh ñi ra ngöôøi giöõ cöûa thaønh troâng thaáy lieàn suy nghó: "Nhìn chieác aùo Tröôûng giaû ñang maëc ñuû bieát oâng ñaõ ñöôïc nhieàu taøi lôïi". Luùc ñoù luïc chuùng ñang ñöùng ôû tröôùc cöûa ngoû ôû röøng Theä-ña, OÂ-ba-nan-ñaø töø xa troâng thaáy Tröôûng giaû ñi ñeán lieàn suy nghó: "Nhìn chieác aùo Tröôûng giaû ñang maëc ñuû bieát oâng ta ñaõ caàu taøi lôïi ñöôïc nhö yù. Neáu ta khoâng xin ñöôïc chieác aùo naøy thì ta khoâng coøn goïi laø OÂ-ba-nan-ñaø nöõa". Nghó roài lieàn böôùc tôùi noùi: "Thieän lai tröôûng giaû, oâng ñaõ ñi ñaâu, laâu roài môùi thaáy ñeán?", Tröôûng giaû noùi: Thaùnh giaû, toâi ñeán phöông khaùc caàu taøi lôïi nay môùi vöøa trôû veà

neân ñeán ñaûnh leã Theá Toân", OÂ-ba-nan-ñaø hoûi: "Coù ñöôïc nhieàu taøi lôïi khoâng?", ñaùp: "Nhieàu ít khoâng chöøng ñoãi, mieãn sao ñöøng trôû veà tay khoâng laø ñöôïc". OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi ñaõ ñoaùn bieát tröôùc, khi thaáy nöôùc trong ao chaûy ra lieàn bieát nöôùc ao laéng saâu; maét nhìn thaáy aùo ñeïp lieàn bieát Tröôûng giaû ñöôïc nhieàu taøi lôïi. Nhöng Tröôûng giaû gaàn ñaây coù taâm tham doanh caàu khoâng döùt neân chöa heà tu taïo tö löông daønh cho ñôøi sau. Tröôûng giaû haõy ñeán ñaây, toâi seõ noùi phaùp cho oâng nghe".Tröôûng giaû lieàn ngoài moät beân nghe thuyeát phaùp, OÂ-ba-nan-ñaø khi thuyeát phaùp, neáu noùi veà nhaân duyeân trì giôùi thì ngöôøi nghe phaùp lieàn cho raèng töï thaân sanh leân coõi trôøi; neáu noùi veà nhaân duyeân boá thí thì ngöôøi nghe phaùp coù theå töï caét thòt mình ñeå phuïng thí; neáu noùi veà nhaân duyeân nghieäp toäi thì ngöôøi nghe phaùp lieàn cho raèng töï thaân bò ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Luùc ñoù OÂ- ba-nan-ñaø noùi

phaùp thí töông öng, tröôûng giaû nghe roài sanh taâm tín kính noùi: “Thaùnh giaû, toâi may maén ñöôïc nghe dieäu phaùp nhö theá, hieän toâi coù moät caëp baïch ñieäp seõ ñem cuùng cho Thaùnh giaû”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn chuù nguyeän cho Tröôûng giaû roài theo xin y, Tröôûng giaû noùi: “Y hieän ñeå ôû nhaø, saùng mai toâi seõ mang ñeán cho Thaùnh giaû”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hieàn thuû, nhö Theá Toân coù daïy: “Tu phöôùc neân laøm ngay, Ñaâu bieát ngaøy mai coøn, Cuoái cuøng cuøng thaàn cheát, Nhaát ñònh seõ gaëp nhau”. Chieác aùo maø Tröôûng giaû ñang maëc laø baïch ñieäp toát nhaát neân thí cho toâi, toâi seõ caét roïc laøm Taêng-giaø-chi hai lôùp, truï trong thieåu duïc tu caùc phaåm thieän, phöôùc thöôøng giuùp oâng”. Tröôûng giaû noùi: “Chaúng phaûi toâi tieác chieác aùo, chæ vì vôï toâi tröôùc coù caên daën: “Chieác aùo naøy em vaát vaû laøm cho anh maëc, ñöøng coù cho ai’”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Toâi töøng nghe Tröôûng giaû hieàn thieän tònh tín, laø baäc ñaïi tröông phu. Naøo ngôø Tröôûng giaû laïi nghe lôøi vôï”, noùi roài OÂ-ba-nan-ñaø ñeán tröôùc Tröôûng giaû keùo tuoät laáy lôùp aùo khoaùt ngoaøi, caàm xem roài toû veû thaát voïng, Tröôûng giaû duyeân côù vì sao, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng coù phöôùc daâng cuùng maø khoâng coù phöôùc thoï duïng, caùi giaù maéc aùo bò huûy thì khoâng coøn duøng ñeå maéc aùo nöõa. Neáu toâi ñöôïc luoân caû lôùp aùo trong cuûa oâng thì môùi ñuû may y Taêng- giaø-chi, luùc ñoù phöôùc cuûa oâng môùi vieân maõn”. Tröôûng giaû noùi: “Toâi ñaâu theå loä hình trôû veà ñöôïc”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caàn gì hình dung beân ngoaøi, chæ laáy taùnh boûn xeûn hoå theïn laøm aùo. Ngöôøi khoâng bieát hoå theïn duø maëc xieâm y cuõng khoâng khaùc keû traàn truoàng, Tröôûng giaû khoâng coù maëc aùo loùt sao?”, ñaùp coù, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Coù thì ñöôïc roài, nay tröôûng

giaû bình ñaúng vôùi keû chaên boø, mình maëc aùo loùt, tay caàm chieác roi laøm keû chaên boø theo sau ñaøn boø vaøo thaønh, moïi ngöôøi coù thaáy cuõng khoâng cho laø kyø quaùi”. Noùi roài keùo tuoät laáy chieác aùo trong, tröôûng giaû chæ coøn maëc moät chieác aùo loùt treân ngöôøi, OÂ-ba-nan-ñaø trao cho Tröôûng giaû chieác roi, Tröôûng giaû ñaønh phaûi theo sau ñaøn boø vaøo thaønh. Ngöôøi giöõ cöûa nhìn thaáy lieàn hoûi: “Tröôûng giaû khi ra thaønh maëc aùo baïch ñieäp toát, sao nay laïi loä theå trôû veà, phaûi chaêng laø ñaõ gaëp cöôùp?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi khoâng gaëp cöôùp, toâi chæ bò Thaùnh giaû OÂ-ba-nan-ñaø sau khi noùi phaùp cho toâi nghe lieàn cöôõng ñoaït laáy aùo cuûa toâi”. Ngöôøi giöõ cöûa nghe roài lieân cheâ bai maéng nhieác, vöøa luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc cuøng naêm traêm tuøy tuøng treân ñöôøng ñi ñeán choã Phaät, khi ñi ñeán cöûa thaønh ngöôøi giöõ cöûa lieàn noùi: “Tröôûng giaû tuy coù ñoaøn tuøy tuøng nhöng cuõng phaûi ñeå yù keûo bò cöôùp”, tröôûng giaû noùi: “Khoâng leõ treân ñöôøng ñi ñeán vöôøn Caáp laïi coù cöôùp sao?”, ngöôøi giöõ cöûa noùi: “Treân ñöôøng ñi khoâng coù cöôùp nhöng trong vöôøn Caáp laïi coù”, tröôûng giaû noùi: “Naøy nam töû, baûn taùnh aùc cuûa ngöôi nhö loâng deâ ñen khoâng theå hoái caûi. Con ñöôøng naøy Phaät vaø chuùng Taêng thöôøng ñi laïi tuy ñaõ nhieàu naêm thaùng troâi qua, nhöng ngöôi vaãn khoâng ñoåi

thaønh traéng ñöôïc". Ngöôøi giöõ cöûa noùi: "Tröôûng giaû, Theá Toân vaø chuùng Taêng ñi qua toâi coøn ñaûnh leã khoâng daùm baát kính, nhöng môùi ñaây coù moät tröôûng giaû maëc chieác aùo thöôïng haûo ñi vaøo trong vöôøn Caáp, OÂ-ba-nan-ñaø sau khi noùi phaùp cho tröôûng giaû nghe roài lieàn cöôõng ñoaït laáy chieác aùo aáy, khieán tröôûng giaû chæ coøn maëc aùo loùt treân ngöôøi phaûi ñi theo sau ñaøn boø vaøo thaønh, vöøa ñi vöøa cheâ traùch, moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát". Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc nghe roài lieàn suy nghó: "Ta neân ñem vieäc naøy baïch Phaät", nghó roài lieàn vaøo trong vöôøn Caáp, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø nhìn thaáy lieàn noùi thieän lai, tröôûng giaû noùi: "Toâi khoâng thieän lai", OÂ- ba-nan-ñaø noùi: "OÂng vöøa roài coù khoùi, giôø ñaõ boác thaønh löûa", tröôûng giaû noùi: "Laøm sao toâi khoâng boác thaønh löûa cho ñöôïc, nhöõng ngöôøi xuaát gia khaùc ñeàu muoán xaû tham, chæ rieâng coù ñaïi ñöùc laø loøng tham taêng tröôûng", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi ñaõ laøm gì maø oâng noùi theá", tröôûng giaû noùi: "Chaúng phaûi hoâm qua coù ngöôøi ñeán gaëp Phaät, Ñaïi ñöùc sau khi noùi phaùp cho hoï nghe lieàn cöôõng ñoaït aùo cuûa hoï, khieán hoï chæ coøn chieác aùo loùt treân ngöôøi phaûi theo sau ñaøn boø vaøo thaønh hay sao?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ngöôøi ñôøi thöôøng noùi: Chö thieân öa thí ngaï quyû lieàn ngaên", tröôûng giaû noùi: "Ñaâu theå ngöôøi kia laïi truùt heát nöôùc trong bình vaøng ñem thí cho Ñaïi ñöùc", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "OÂng chôù nhieàu lôøi, neáu khoâng nhaãn chòu ñöôïc thì cöù baïch Theá Toân cheá giôùi", tröôûng giaû noùi: "Toâi khoâng boû qua vieäc naøy, Ñaïi ñöùc cöù ñôïi ñaáy". Tröôûng giaû noùi roài lieàn ñeán choã Phaät,

ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá Toân, trong Thaùnh chuùng naøy coù ngöôøi xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc, cuùi xin Theá Toân laøm öùc nieäm chôù ñeå cho xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc". Theá Toân nghe roài lieàn im laëng nhaän lôøi, Tröôûng giaû bieát Theá Toân nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài caùo lui. Tröôûng giaû ñi roài, Theá Toân do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ... hoûi OÂ-ba-nan-ñaø: "Thaày thaät ñaõ xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät ñaõ xin thöa Theá Toân". Theá Toân duøng ñuû lôøi quôû traùch OÂ-ba-nan-ñaø roài baûo caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Theá Toân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài, sau ñoù coù boán möôi Bí-soâ du haønh trong nhaân gian gaêïp giaëc cöôùp ñoaït heát y phuïc neân cuøng baøn baïc vôùi nhau: "Theá Toân ñaõ cheá giôùi khoâng cho xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc. Chuùng ta khoâng coù baø con ôû ñaây khoâng theå xin y ñöôïc, ñaønh phaûi trôû laïi thaønh Thaát-la-phieät nhôø caùc ñoàng phaïm haïnh giuùp ñôõ", moät ngöôøi noùi: "Chuùng ta loä hình laøm sao ñi ñöôïc?". Sau khi baøn baïc taát caû ñeàu nhaát trí ban ñeâm ñi, ban ngaøy aån mình, cöù nhö theá hoï daàn daàn ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät tôùi cöûa chuøa vaøo ban ñeâm. Caùc Bí-soââ nôi ñaây ñaàu ñeâm sau ñeâm tænh giaùc tö duy, khi nghe tieáng goõ cöûa nhìn ra troâng thaáy ñoaøn ngöôøi

loä hình lieàn noùi voïng ra: “Naøy caùc ngoaïi ñaïo loä hình, ñaây khoâng phaûi laø truù xöù cuûa caùc vò”, ñoaøn ngöôøi loä hình lieàn ñaùp: “Cuï thoï, chuùng toâi khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo”, lieàn hoûi: “Vaäy caùc vò laø ai?”, ñaùp: “Chuùng toâi laø Bí-soâ”, lieàn noùi: “Bí-soâ ñaâu coù nhö vaäy”, ñaùp: “Chuùng toâi bò giaëc cöôùp ñoaït heát y phuïc”, lieàn hoûi: “Caùc vò teân gì?”, ñaùp: “Chuùng toâi goàm coù boán möôi Bí-soââ khaát thöïc teân laø…”. Caùc Bí-soâ trong chuøa nghe noùi roài lieàn môû cöûa cho vaøo noùi raèng: “thieän lai caùc cuï thoï”. Caùc Bí-soâ trong chuøa cuøng laáy y vaät ra cöùu giuùp, ngöôøi cho Taêng-giaø-chi, ngöôøi cho OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø, ngöôøi cho An-ñaùt-baø- ta… Saùng hoâm sau caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “do nhaân duyeân naøy neân theâm caâu: Tröø thôøi khaùc”. Thôøi khaùc laø Bí-soââ bò ñoaït y, bò maát y, bò chaùy y, bò nöôùc cuoán troâi y, bò gioù thoåi bay maát y. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi trì giôùi… roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc laø saùng cheá nay theâm tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät- ñeå-ca, tröø thôøi khaùc”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Xin laø theo ngöôøi caàu xin. Cöôùp laø bò giaëc cöôùp laáy. Maát laø töï laøm maát. Chaùy laø bò löûa chaùy.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 285

Gioù thoåi laø bò gioù thoåi bay maát. Troâi laø bò nöôùc cuoán troâi. Coù caùc naïn duyeân keå treân xin y töø Cö só hay vôï Cö só khoâng phaûi thuoäc thaân toäc ñeàu khoâng phaïm. Neáu khaùc vôùi nhöõng naïn duyeân naøy thì khi ñöôïc y lieàn phaïm Xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Söï vieäc coù ba loaïi: giaù y, saéc y vaø löôïng y. Veà giaù y: Neáu Bí-soâ khoâng gaëp naïn duyeân maø ñeán Cö só khoâng phaûi thaân toäc xin giaù tieàn y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba-noa (trong giôùi Khoâng cho maø laáy coù giaûi thích) vaø ñöôïc vaøo tay giaù y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba- noa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán giaù tieàn y baèng naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, tuøy xin tuøy ñöôïc keát toäi naëng nheï chuaån theo ñoù maø bieát. Neáu Bí-soâ ñeán Cö só khoâng phaûi thaân toäc xin giaù y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba-noa, nhöng laïi ñöôïc giaù y baèng hai Ca-lôïi-sa-ba-noa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc khoâng phaïm. Nhö vaäy cho ñeán giaù tieàn y baèng naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, xin ít nhöng ñöôïc nhieàu phaïm vaø khoâng phaïm chuaån theo ñoù maø bieát. Veà saéc y: Neáu Bí-soâ ñeán cö só khoâng phaûi thaân toäc xin y maøu xanh vaø ñöôïc y maøu xanh thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Cho ñeán caùc maøu khaùc nhö vaøng ñoû traéng… y daøy y moûng… chuaån theo ñoù maø bieát. Neáu Bí-soâ xin y maøu xanh laïi ñöôïc y maøu vaøng thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc khoâng phaïm. Cho ñeán caùc maøu saéc khaùc vaø daøy moûng hy voïng ñoái nhau cuõng chuaån theo ñoù maø bieát. Veà löôïng y: Neáu Bí-soâ ñeán cö só khoâng phaûi thaân toäc xin y baèng naêm khuyûu tay vaø ñöôïc y baèng naêm khuyûu tay thì khi xin phaïm AÙc taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Cho ñeán xin y baèng naêm möôi khuyûu tay hoaëc xin y baèng naêm khuyûu tay laïi ñöôïc y möôøi cho ñeán naêm möôi khuyûu tay chuaån theo ñoù

maø bieát. Neáu xin chæ tô laïi ñöôïc moät mieáng nhoû, xin moät mieáng nhoû laïi ñöôïc y daøi roäng ñeàu khoâng phaïm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

286 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 20

Hoïc Xöù Thöù Baûy: XIN Y QUAÙ LÖÔÏNG

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: "Nhöõng choã doanh caàu ñaõ coù cuûa chuùng ta ñeàu bò tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc khaûi thænh Theá Toân cheá giôùi, chuùng ta muoán xin chieác khaên nhoû coøn khoâng ñöôïc huoáng laø caùi lôùn. Nhöng Theá Toân coù bieät khai cho Bí-soâ thieåu duïc thieáu y phuïc ñöôïc xin, chuùng ta phaûi tìm ngöôøi thieåu duïc ñeå döïa nhôø vaøo hoï, coù theå nhôø hoï maø chuùng ta kieám ñöôïc chuùt ít". Nghó roài Luïc chuùng lieàn ñi khaép nôi tìm ngöôøi thieåu duïc nhöng chöa tìm ñöôïc, moät ngöôøi trong Luïc chuùng noùi: "Nôi A-lan-nhaõ hieän coù boán möôi Bí-soâ thieåu duïc ôû". Luïc chuùng lieàn ñi ñeán A-lan-nhaõ thaáy coù boán möôi Bí-soâ ñang vaát vaû khaâu vaù laïi y raùch cuûa mình, OÂ-ba-nan-ñaø noùi vôùi caùc Bí-soâ: "naøy caùc cuï thoï, ñieàu toâi nghe vôùi ñieàu toâi thaáy khoâng gioáng nhau. Toâi cho raèng caùc vò ôû trong A-lan- nhaõ thoï thaéng laïc giaûi thoaùt cuûa tónh löï, khoâng ngôø caùc vò laïi phaûi vaát vaû khaâu vaù y phuïc laøm cho loaïn yù nhö vaày". Caùc Bí-soâ noùi: "Ñaïi ñöùc, toâi bò giaëc cöôùp", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñaây laø vieäc baát thieän raát baát haïnh", Caùc Bí-soâ noùi: "Ñaïi ñöùc vì sao loa buoàn?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi khoâng lo buoàn maø thöông cho caùc vò bò cöôùp, hoï vì tham maø cöôùp ñoaït sau khi boû thaân naøy seï bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, duø ñöôïc thaân ngöôøi cuõng maéc quaû baùo ngheøo cuøng. Naøy caùc cuï thoï, nhö Theá Toân coù daïy: Ngöôøi do haønh nghieäp troäm caép thöôøng huaân taäp, sau khi maïng chung seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc thoï caùc khoå naõo, daåu ñöôïc thaân ngöôøi cuõng thieáu thoán veà y thöïc. Do vaäy neân toâi noùi vôùi gioïng lo buoàn, nhöng caùc cuï thoï vaát vaû khaâu vaù y phuïc cuõ raùch naøy laøm chi, sao khoâng xin vaûi toát môùi?". Caùc Bí-soâ noùi: "Ai laïi boû phöôùc ñieàn thaéng dieäu maø thí cho chuùng toâi chöù", OÂ-ba-nan- ñaø noùi: "Naøy caùc cuï thoï, Theá Toân ôû ñaâu cuõng khen ngôïi nhöõng vò thieåu

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 20
287

duïc tri tuùc neân nhöõng ngöôøi coù loøng tin ñeàu muoán cuùng döôøng, taïi sao caùc cuï thoï khoâng ñi tìm caàu?", ñaùp: "Chuùng toâi khoâng bieát phaûi xin ôû ñaâu", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Neáu khoâng bieát choã xin taïi sao khoâng nhôø ngöôøi khuyeán hoùa giuùp, hoï coù theå giuùp caùc vò ñoåi ñöôïc y phuïc". Caùc Bí- soâ noùi: "Chuùng toâi cuõng khoâng bieát nhôø ai giuùp, ai coù theå boû vieäc tu phaåm thieän ñeå tìm caàu giuùp chuùng toâi chöù". OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Nhoùm Luïc chuùng

chuùng toâi moãi vò ñeàu coù chín ñeä töû toång coäng laø saùu möôi ngöôøi seõ tìm caàu y vaät giuùp cho caùc vò, neáu caùc vò khoâng traùi trôû ñeå tuøy yù chuùng toâi lo lieäu thì chuùng toâi cuõng nhôn cô hoäi naøy ñöôïc ít nhieàu y phuïc". Caùc Bí-soâ noùi: "Cuøng ñöôïc y phuïc thì chuùng toâi ñaâu coù traùi trôû", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Chuùng toâi ñaâu coù theå töï ñi khaát thöïc roài laïi ñi tìm caàu y phuïc, neáu khoâng khoù nhoïc maø ñöôïc thöùc aên ñaày ñuû thì môùi coù theå ñi tìm caàu y phuïc". Caùc Bí-soâ noùi: "Noùi cuõng phaûi". Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà truù xöù röûa chaân roài vaøo phoøng suy nghó: "Ta neân laøm phöông tieän gì ñeå coù theå khuyeán hoùa ñöôïc taát caû ôû trong thaønh naøy, tröø nhaû cuûa tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc laø khoâng ñeán maø thoâi. Ta neân ñeán nhaø ngöôøi ngheøo tröôùc, keá ñeán nhaø ngöôøi giaøu, sau ñoù ñeán choã vua Thaéng Quang, phu nhaân haønh Vuõ, phu nhaân Thaéng Man, tröôûng giaû Tieân-thoï, cö só Coá Cöïu, Tyø-xaù-khö maãu, vôï choàng Thieän-sanh... cöù theo thöù lôùp nhö vaäy ñeà khaát caàu y vaät". Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc, OÂ-ba-nan-ñaø thaáy roài lieàn suy nghó: Ta neân baûo caùc ñeä töû: Ngaøy mai neáu trong chuùng coù sai laøm vieäc gì ñeàu khoâng neân nhaän, ñaùp raèng hoâm nay hai thaày cuûa chuùng toâi coù chuùt vieäc sai chuùng toâi laøm roài". Saùng hoâm sau OÂ-ba-nan-ñaø sai moät ñeä töû ñeán trong nhaø tónh löï goïi boán möôi Bí-soâ thieåu duïc ñeán ñeå ñi tìm caàu y phuïc, ngöôøi naøy ñi ñeán nhìn thaáy caùc Bí-soâ ñeàu nhaäp ñònh lieàn suy nghó: "Ai coù theå ôû ñaây khôûi taâm thoâ aùc, khoâng quaùn ñôøi sau môùi xuùc chaïm ngöôøi ñang nhaäp ñònh", nghó roài lieàn trôû veà noùi raèng: "A-giaù-lôïi-da, caùc vò ñoù ñeàu ñang nhaäp ñònh con khoâng daùm laøm kinh ñoäng". OÂ-ba-nan-ñaø noåi giaän noùi: "Ngöôi laø keû ngu si voâ trí, ngöôi nay noùi lôøi chí thaønh naøy haù khieán hoï döùt caùc phieàn naõo hay sao", noùi roài lieàn ñi ñeán nhaø tónh löï, laáy chaán ñaù vaøo cöûa laøm cho chaán ñoäng khieán caùc Bí-soâ xuaát ñònh, caùc Bí-soâ hoûi: "Taïi sao ñaïi ñöùc laøm nhö vaäy?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc vò muoán caàu y phuïc sao cöù ngoài tónh toïa nhö theá, caùc vò phaûi ñeán ñi vôùi chuùng toâi", caùc Bí-soâ noùi: "Haõy chôø moät chuùt, ñôïi chuùng toâi suùc mieäng ñaõ", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñi ñeán nöûa ñöôøng roài haõy suùc mieäng". Boán möôi Bí-soâ thieåu duïc nghe lôøi cuøng ñi theo OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø baûo caùc moân nhôn: "Naøy caùc cuï thoï, Luïc chuùng chuùng ta nhö laø Baïch töôïng ñi tôùi ñaâu moïi ngöôøi ñeàu chen nhau ñeán, vì

vaäy chuùng ta khoâng neân cuøng ñi chung, neân keû tröôùc ngöôøi sau ñi rieâng bieät". Luïc chuùng tröôùc tieân vaøo khu phoá cuûa ngöôøi ngheøo trong chôï Thaát-la-phieät ñöùng vôùi veû öu saàu, hoï hoûi: "Thaùnh giaû hoâm nay coù vieäc gì öu naõo?", ñaùp: "ñuùng vaäy, caùc vò coù nghe noùi veà boán möôi Bí-soâ thieåu duïc maø ñöùc Phaät thöôøng khen ngôïi laø thieåu duïc tri tuùc khoâng?", lieàn noùi coù nghe noùi , OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc vò naøy vöøa roài ñeàu bò giaëc cöôùp ñoaït heát y phuïc", hoï nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "Chuùng ta neân mang cung teân dao maùc ñeán bao vaây giaëc cöôùp", Luïc chuùng noùi: "Bò cöôùp ñaõ laâu, nay boïn cöôùp ñaõ boû ñi phöông khaùc roài", moïi ngöôøi lieàn hoûi: "Vaäy chuùng toâi neân

laøm gì?", Luïc chuùng noùi: "Caùc vò neân cuùng y phuïc". Moïi ngöôøi cuøng nhau ñoùng goùp ñem ñeán baïch ñieäp hoaëc cuõ hoaëc môùi ñeå daâng cuùng, Luïc chuùng baûo caùc ñeä töû gaùnh veà chuøa. Keá ñi ñeán khu phoá cuûa ngöôøi giaøu laøm gioáng nhö treân khieán moïi ngöôøi ñeàu mang baïch ñieäp ñeán daâng cuùng, Luïc chuùng cuõng sai ñeä töû gaùnh veà chuøa. Sau ñoù ñeán choã vua Thaéng Quang noùi gioáng nhö treân, nhaø vua lieàn ra lònh Tyø Loâ Traïch Gia ñem binh ñeán bao vaây baét giaëc cöôùp, Luïc chuùng noùi: "Bò cöôùp ñaõ laâu roài, nay giaëc cöôùp ñaõ taåu taùn sang nöôùc khaùc", nhaø vua noùi: "Vaäy thaùnh giaû muoán Ta laøm gì?", Luïc chuùng noùi: "Ñaïi vöông neân cuùng y". Vua Thaéng Quang lieàn daâng cuùng moãi vò möôøi ba moùn tö cuï vaø y phuïc thaéng dieäu, Luïc chuùng sai ñeä töû gaùnh veà chuøa gioáng nhö nhöõng laàn tröôùc. Luùc ñoù boán möôi Bí-soâ noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: "Ñaïi ñöùc, tính ra soá y phuïc nhaän ñöôïc ñaõ ñuû cho chuùng toâi roài, ñöøng coù xin nöõa", OÂ-ba-nan- ñaø noùi: "Caùc vò ñeàu laø nhöõng ngöôøi löôøi bieáng, chaúng phaûi toâi ñaõ noùi tröôùc neáu caùc vò khoâng traùi trôû thì nhôn vieäc naøy cuõng tìm ñöôïc ít nhieàu y phuïc cho caùc ñeä töû cuûa chuùng toâi, nhö vaäy taïi sao nay caùc vò thaáy ñuû baûo chuùng toâi ñöøng caàu xin nöõa". Boán möôi Bí-soâ nghe lôøi naøy ñeàu im laëng, OÂ-ba-nan-ñaø tieáp tuïc daãn ñeán choã phu nhôn Haønh Vuõ, phu nhôn Thaéng Man, Tieân Thoï, Coâ Cöïu, Tyø-xaù-khö Maãu, vôï choàng Thieän Sanh, ñeán ñaâu cuõng ñöôïc daâng cuùng möôøi ba moùn tö cuï vaø y phuïc thöôïng dieäu cho moãi Bí-soâ vaø Luïc chuùng cuõng sai ñeä töû gaùnh veà chuøa nhö nhöõng laàn tröôùc. Luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi moïi ngöôøi: "Ngaøy hoâm qua Theá Toân cuøng caùc Bí-soâ thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc, neáu khoâng ñuû moät traêm vò thì thí chuû khoâng toaïi nguyeän, vì vaäy caùc vò neân ñi ñeán ñoù thoï thöïc cho ñuû soá, ñoàng thôøi ñöa baùt nhaän thöùc aên cho chuùng toâi luoân". Luïc chuùng sai moïi ngöôøi ñi roài lieàn veà chuøa soaïn laïi soá y vaät ñaõ xin ñöôïc, laáy soá y phuïc thöôïng dieäu ñeå qua moät beân, coøn soá y phuïc cuõ thì ñem chia ra boán möôi phaàn daønh cho boán möôi Bí-soâ thieåu duïc. Boán möôi Bí-soâ naøy ñi phoù thænh trôû veà, Luïc chuùng aên xong baûo ñeä töû môøi boán möôi Bí-soâ thieåu duïc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 289

ñeán vaø ñöa cho hoï boán möôi phaàn y phuïc cuõ, caùc Bí-soâ naøy thaáy y phuïc ñeàu cuõ raùch neân cuøng nhìn nhau, Luïc chuùng hoûi: "Vì sao caùc vò laïi nhìn nhau nhö theá?", boán möôi Bí-soâ hoûi: "Vì sao laïi chia cho chuùng toâi toaøn y phuïc cuõ raùch?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùi naøy duøng nhieáu lôùp may Taêng- giaø-chi, caùi naøy may OÁt-ña-la-taêng-giaø... nhö Theá-laø ñaày ñuû laém roài, taïi sao coøn cheâ traùch, neáu caùc vò khoâng vöøa yù thì chuùng toâi seõ ñi xin theám nöõa". Boán möôi Bí-soâ noùi: "Thoâi ñuû roài ñöøng ñi xin theâm nöõa", noùi roài lieàn mang soá y phuïc cuõ raùch naøy veà A-lan-nhaõ khaâu vaù laïi nhö tröôùc kia, nhöng caùc thieän tín trong thaønh ñeàu cho raèng boán möôi Bí-soâ thieåu duïc ñaõ ñeán choã nhaø vua vaø baûy nhaø haøo phuù moãi choã ñeàu ñöôïc möôøi ba moùn tö cuï vaø y phuïc thöôïng dieäu. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ tình côø ñeán A-lan-nhaõ thaáy

caùc Bí-soâ ñang khaâu vaù y phuïc cuõ raùch lieàn hoûi: “Caùc cuï thoï, taïi sao ñieàu toâi nghe vaø ñieàu toâi thaáy khoâng gioáng nhau?”, caùc Bí-soâ hoûi: “Cuï thoï noùi Theá-laø yù gì?”, ñaùp: “Toâi nghe noùi caùc cuï thoï ñaõ ñeán choã nhaø vua vaø baûy nhaø haøo phuù moãi nôi ñeàu ñöôïc daâng cuùng möôøi ba moùn tö cuï vaø y phuïc thöôïng dieäu, taïi sao hoâm nay vaãn khaâu vaù y phuïc cuõ raùch nhö theá naøy?”. Boán möôi Bí-soâ thieåu duïc lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho Bí-soâ khaùch nghe, Bí-soâ nghe roài giaän traùch Luïc chuùng vaø ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi Luïc chuùng vaø boán möôi Bí-soâ thieåu duïc: “Caùc thaày thaät ñaõ nhaän vaät do ngöôøi khaùc daâng cuùng maø khoâng bieát tri tuùc thoï phaûi khoâng?”, boán möôi Bí-soâ thieåu duïc lieàn ñem ñaàu ñuoâi söï vieäc baïch Phaät: “Söï thaät laø nhö vaäy thöa Theá Toân”. Theá Toân duøng ñuû lôøi quôû traùch Luïc chuùng laø khoâng thuaän chaùnh lyù, taâm khoâng ñieàu tòch, quôû roài baûo caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bò ñoaït y, bò maát y, bò chaùy y, bò troâi maát y, bò gioù thoåi bay maát y, ñeán Cö só vôï Cö só khoâng phaûi laø thaân toäc xin y. Cö só cuùng nhieàu y, Bí-soâ neáu caàn chæ neân thoï hai y thöôïng haï, neáu thoï quaù phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Bò ñoaït y... ñaõ giaûi ôû giôùi treân. Neân thoï hai y thöôïng haï: Coù hai loaïi y thöôïng haï, moät laø y thöôïng haï cuûa Bí-soâ, hai laø y thöôïng haï cuûa theá tuïc. Y thöôïng haï cuûa Bí-soâ laø y môùi laøm Taêng-giaø-chi hai lôùp thì beà ñöùng ba, beà ngang naêm; neáu laø Ni-baø-san thì beà ñöùng hai, beà ngang naêm. Y thöôïng haï cuûa theá tuïc laø y thöôïng beà daøi hai khuyûu tay, beà roäng ba khuyûu tay; y haï beà daøi baûy khuyûu tay, beà roäng hai khuyûu tay. Neáu caàn neân thoï laø khôûi taâm thoï nhaän. Thoï quaù laø thoï nhaän quaù soá löôïng ñaõ cheá thì khi ñöôïc y vaøo tay lieàn phaïm Xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?

290 BOÄ LUAÄT 7

Neáu Bí-soâ ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa theá tuïc ñöôïc nhö soá löôïng ñaõ cheá, neáu xin theâm nöõa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Neáu xin y thöôïng haï cuûa Bí-soâ cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa theá tuïc, duø khoâng ñuû soá löôïng nhö ñaõ cheá cuõng khoâng neân xin theâm nöõa, neáu coù dö thì khoâng caàn phaûi traû laïi cho chuû. Neáu Bí-soâ ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa Bí-soâ, neáu khoâng ñuû nhö soá löôïng ñaõ cheá thì coù theå xin theâm, neáu coù dö thì neân traû laïi cho chuû. Neáu y cuûa theá tuïc khoâng ñuû laïi xin theâm hoaëc y cuûa Bí-soâ dö khoâng traû laïi, keát toäi naëng nheï chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu coù yù muoán xin quaù soá löôïng ñaõ cheá thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm xaû ñoïa. Phaïm xaû ñoïa roài laïi nhaän ñöôïc y vaät nöõa, taát caû ñeàu ñoàng phaïm. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: BIEÁT NGÖÔØI TUÏC CUØNG HÖÙA CUÙNG Y LIEÀN ÑEÁN XIN

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong

thaønh coù moät tröôûng giaû ñaõ coù vôï laïi taø haïnh vôùi ngöôøi nöõ khaùc, ngöôøi vôï khuyeân: “Anh khoâng neân taø haïnh nhö vaäy”, ngöôøi choàng khoâng nghe, ngöôøi vôï giaän traùch lieàn tö thoâng vôùi ngöôøi nam khaùc. Moãi khi ngöôøi choàng laáy taøi vaät bieáu taëng cho taø phuï thì ngöôøi vôï cuõng laáy taøi vaät bieáu taëng cho taø phu gioáng nhö vaäy, caû hai vôï choàng cuøng nhau phaù taùn neân khoâng bao laâu sau gia saûn khaùnh taän. Luùc ñoù Tröôûng giaû ñaùnh ñaäp tôù gaùi trong nhaø ñeå truùt giaän noùi raèng: “Do ngöôi neân gia saûn cuûa ta môùi tieâu taùn”, tôù gaùi noùi: “Töø laâu toâi ñaõ bieát nguyeân do gia saûn cuûa hai ngöôøi bò phaù taùn, vì hai ngöôøi ñeàu laø gia chuû cuûa toâi neân toâi khoâng daùm baøi xích maø thoâi”. Hai vôï choàng nghe lôøi naøy bieát ñöùa tôù gaùi chæ trích neân xaáu hoå im laëng. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø nghe bieát vieäc naøy lieàn ñeán nhaø Tröôûng giaû thuyeát phaùp cho hai vôï choàng nghe, cheâ traùch phaù giôùi khen ngôïi trì giôùi roài noùi: “Nhö Phaät coù daïy, ngöôøi naøo taø haïnh sau khi maïng chung seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, neáu ñöôïc laøm ngöôøi thì vôï khoâng trinh thuaän, choàng coù nieäm taø. Neáu lìa taø haïnh thì sau khi maïng chung seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi, neáu sanh trong loaøi ngöôøi thì vôï trinh löông, choàng khoâng taø nieäm”, keá noùi keä: “Do nghe bieát ñöôïc phaùp, Nghe phaùp lìa caùc loãi, Nghe phaùp boû baïn aùc, Nghe phaùp ñöôïc Nieát-baøn”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 291

Hai vôï choàng nghe phaùp roài lieàn boû haïnh taø, OÂ-ba-nan-ñaø laïi noùi veà coâng ñöùc quy kính thuø thaéng vaø baûo raèng: “Hai vò haõy laéng nghe, nhö Phaät coù daïy: “Ngöôøi naøo quy y Phaät, Khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, Xaû boû thaân ngöôøi roài, Seõ ñöôïc sanh leân trôøi. Ngöôøi naøo quy y Phaùp, Khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, Xaû boû thaân ngöôøi roài, Seõ ñöôïc sanh leân trôøi. Ngöôøi naøo quy y Taêng, Khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc, Xaû boû thaân ngöôøi roài, Seõ ñöôïc sanh leân trôøi”. Hai vôï choàng nghe phaùp roài hoan hæ khôûi taâm tònh tín lieàn quy y Tam baûo, OÂ-ba-nan-ñaø laïi khen ngôïi coâng ñöùc cuûa naêm giôùi: “Hai vò haõy laéng nghe, nhö Phaät ñaõ daïy coù naêm loaïi ñaïi thí, ñoù laø lìa saùt sanh, troäm caép, taø duïc, noùi doái vaø uoáng röôïu. Vì sao lìa naêm thöù naøy ñöôïc goïi laø ñaïi thí, vì neáu lìa ñöôïc naêm thöù naøy seõ ñem laïi söï khoâng sôï haõi, khoâng coù oaùn keát, vôï choàng trinh löông, ñöôïc ngöôøi tin caäy vaø khoâng kieâu caêng phoùng daät. Do ñöôïc naêm ñieàu nay neân chieâu caûm quaû baùo an vui, thöôøng sanh coõi trôøi ngöôøi, vì theá goïi naêm giôùi naøy laø naêm ñaïi thí”. Hai vôï choàng nghe phaùp roài caøng sanh loøng tin saâu, thoï trì naêm hoïc xöù, OÂ-ba-nan-ñaø khieán cho hai vôï choàng thoï quy giôùi roài lieàn ra veà. Vaøo moät ngaøy khaùc Tröôûng giaû laïi ñaùnh ñaäp tôù gaùi trong nhaø, ngöôøi vôï lieàn khuyeân: “Tröôùc ñaây chuùng ta chöa bieát veà nghieäp quaû neân thöôøng laøm cho keû khaùc ñau khoå. Nay nhôø Thaùnh giaû OÂ-ba-nan-ñaø laø thieän tri thöùc neân chuùng ta môùi bieát veà nghieäp quaû, chuùng ta khoâng neân laøm cho keû khaùc ñau khoå nöõa. Ngöôøi ôû theá gian töï thoï nghieäp baùo, sang heøn khoâng thöôøng haèng, töø nay anh chôù ñaùnh ñaäp toâi tôù nöõa”. Ngöôøi choàng nghe lôøi baûo tôù gaùi taém röûa saïch seõ

roài ban cho aùo môùi vaø noùi neáu noù sieâng naêng laøm vieäc thì töø nay oâng ban cho noù söï voâ uùy. Tôù gaùi lieàn suy nghó: “Tröôùc ñaây hai gia chuû ñeàu baát nhôn ñoái vôùi ta, nay laïi ñoái vôùi ta nhôn töø aân ñöùc, taát caû ñeàu nhôø Thaùnh giaû OÂ-ba-nan-ñaø, ta neân laáy vaät gì ñeàn ôn Thaùnh giaû”, laïi nghó: “Neáu ta laáy caép vaät cuûa gia chuû, neáu gia chuû bieát ñöôïc aét seõ ñaùnh ñaäp ta gioáng nhö tröôùc”. Do khoâng coù vaät gì ñem baùo aân neân trong loøng hoå theïn, luùc ñoù ngöôøi vôï noùi vôùi choàng: “Thaùnh giaû

OÂ-ba-nan-ñaø laø thieän höõu cuûa chuùng ta, ñaõ khieán chuùng ta boû haïnh taø truï trong phaåm thieän, quy kính Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù, laïi thöôøng lui tôùi ñem giaùo phaùp daïy baûo chuùng ta, chuùng ta neân cuùng döôøng”, ngöôøi choàng hoûi neân cuùng döôøng vaät gì, ngöôøi vôï noùi: “Chuùng ta neân cuùng moät xaáp baïch ñieäp”. Tôù gaùi nghe roài lieàn nghó: “Ta neân noùi cho Thaùnh giaû bieát tin vui naøy ñeå ñeàn ôn”. Saùng hoâm sau OÂ-ba-nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc theo thöù lôùp ñeán nhaø oâng Tröôûng giaû, ñöùa tôù gaùi thaáy lieàn kính leã noùi raèng: “Con coù moät tin muoán baùo cho Thaùnh giaû bieát”, hoûi laø vieäc gì, ñöùa tôù gaùi noùi: “Hai gia chuû cuûa con muoán daâng cuùng moät thöôïng y cho ñaïi ñöùc”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn suy nghó: “Ta laø moät trong nhöõng keû tham lam nhaát treân ñôøi, nay nghe noùi ñöôïc lôïi thaát xöùng vôùi boån taâm, nhöng ta phaûi gaïn hoûi laïi ñöùa tôù gaùi naøy môùi ñöôïc”, nghó roài lieàn hieän veû saân noùi: “Tieåu nöõ vì sao daùm treâu côït ta?”, tôù gaùi noùi: “Con ñaâu daùm treâu côït Thaùnh giaû”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Neáu lôøi ngöôi noùi laø thaät thì khi Tröôûng giaû giaän muoán ñaùnh ngöôi, ta seõ khuyeân oâng tha cho ngöôi; neáu lôøi ngöôi noùi khoâng thaät thì ta baûo oâng theâm nhieàu roi voït gioáng nhö tröôùc kia”. Tôù gaùi noùi: “Thaùnh giaû khoâng phaûi nghi, chæ caàn vaøo trong töï seõ bieát ngay”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn vaøo trong nhaø, hai vôï choàng Tröôûng giaû cuøng noùi thieän lai roài môøi ngoài, OÂ-ba-nan-ñaø noùi phaùp cho hai vôï choàng nghe roài noùi: “Hai vò höùa cuùng ñaïi ñieäp, toâi muoán ñöôïc nhìn thaáy”, hai vôï choàng nghe roài lieàn ñöa maét nhìn nhau, OÂ-ba-nan-ñaø hoûi vì sao, hai ngöôøi lieàn ñaùp: “Thaùnh giaû, ñaây laø lôøi chuùng toâi baøn rieâng vôùi nhau, ai baùo cho thaùnh giaû bieát hay laø Thaùnh giaû bieát ñöôïc taâm cuûa ngöôøi khaùc”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Toâi mang baùt ñi khaát thöïc töø ñoù ñeán nay, ñoái vôùi toâi ñaây chæ laø vieäc nhoû, hai vò khoâng tin sao?”. Hai vôï choàng lieàn ñem ñaïi ñieäp ra cho OÂ-ba-nan-ñaø xem, sau khi xem xeùt kyõ OÂ-ba-nan-ñaø toû veû khoâng haøi loøng noùi raèng: “Tröôûng giaû coù phöôùc xaû maø khoâng coù phöôùc thoï duïng, loaïi ñieäp naøy chæ ñeå duøng lau deùp hay laøm reøm cöûa, ñeå treân saøo töï nhieân seõ raùch”, Tröôûng giaû lieàn hoûi: “Thaùnh giaû muoán nhö theá naøo?”, ñaùp: “Phaûi cuùng loaïi toát hôn toâi môùi may y”, Tröôûng giaû noùi: “Chuùng toâi khoâng coù loaïi toát hôn”, lieàn noùi: “Vaäy thì haõy ñi mua”, Tröôûng giaû noùi: “Chuùng toâi khoâng coøn tieàn”, lieàn noùi: “Cöù mua chòu sau seõ traû”. Tröôûng giaû lieàn nhìn vôï, ngöôøi vôï noùi: “Thaùnh giaû coù ñaïi aân ñoái vôùi chuùng ta, chuùng ta neân mua loaïi toát cuùng cho Thaùnh giaû”. Tröôûng giaû lieàn cuøng OÂ-ba-nan-ñaø ñeán

moät cöûa hieäu trong chôï ñeå mua, OÂ-ba- nan-ñaø lieàn suy nghó: “Ta phaûi noùi khích ñeå oâng chuû tieäm ñem loaïi thöôïng haïng ra”, nghó roài lieàn noùi vôùi Tröôûng giaû: “Xem sô qua thaáy cöûa haøng naøy chæ baùn loaïi y phuïc cho ngöôøi ngheøo, laøm gì coù loaïi baïch ñieäp

thöôïng haïng, chuùng ta neân ñeán cöûa haøng khaùc”. OÂng chuû tieäm vöøa nghe lieàn töï aùi ñöa ra loaïi ñieäp thöôïng haïng noùi: “Thaùnh giaû haõy xem thöû loaïi ñieäp naøy”, OÂ-ba-nan-ñaø vöøa nhìn lieàn khen laø loaïi thöôïng haûo vaø hoûi giaù bao nhieâu, chuû tieäm ñaùp: “Giaù naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa”, OÂ- ba-nan-ñaø noùi: “Ba möôi thì toâi seõ laáy”, chuû tieäm hoûi: “Ai seõ traû tieàn”, ñaùp: “Vò tröôûng giaû naøy traû”, oâng tröôûng giaû lieàn heïn ngaøy seõ mang ñeán traû, chuû tieäm nghe noùi nhö vaäy lieàn baèng loøng baùn, Tröôûng giaû caàm laáy thöôïng ñieäp ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø caàm laáy roài chuù nguyeän cho Tröôûng giaû ñöôïc khoâng bònh soáng laâu… Tröôûng giaû vì gia saûn khaùnh taän neân khoâng theå traû tieàn ñuùng ngaøy nhö lôøi ñaõ höùa, chuû tieäm baét phaït Tröôûng giaû ñöùng döôùi aùnh maët trôøi thieâu ñoát, ngöôøi quen troâng thaáy lieàn hoûi : “Taïi sao oâng laïi ñöùng döôùi aùnh maët trôøi tieâu ñoát laø chöõa bònh soát reùt hay ñang thoa daàu trò gheû?”, ñaùp: “Toâi khoâng phaûi vì chöõa bònh soát reùt cuõng khoâng phaûi ñang thoa daàu trò gheû, maø vì toâi khoâng traû nôï ñuùng haïn neân bò chuû nôï phaït”, laïi hoûi: “OÂng maéc nôï khi naøo hay laø nôï cuûa toå phuï ñeå laïi?”, ñaùp: “Laø do toâi kính tín Thích ca töû daâng cuùng chieác y, Bí-soâ cheâ xaáu khoâng nhaän baûo toâi mua loaïi thöôïng haïng neân toâi phaûi chòu khoå naøy”. Ngöôøi naøy nghe roài lieàn cheâ traùch sa moân Thích töû tham caàu khoâng nhaøm chaùn, caùc Bí-soâ nghe bieát ñöôïc lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ vaø hoûi OÂ-ba-nan-ñaø: “Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm nhö vaäy phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá Toân”. Theá Toân duøng ñuû lôøi quôû traùch OÂ-ba-nan-ñaø roài baûo caùc Bí- soâ: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, coù cö só hay vôï cö só khoâng phaûi laø thaân toäc cuøng ñeå daønh tieàn ñònh mua y thanh tònh cuùng cho Bí-soâ kòp thôøi maëc duøng. Bí-soâ naøy tröôùc khoâng ñöôïc thænh maø do ngöôøi khaùc noùi cho bieát, lieàn ñeán nhaø kia noùi raèng: laønh thay hai vò ñeå daønh tieàn mua y cuùng cho toâi, haõy mua loaïi y thanh tònh nhö theá nhö theá…, vì muoán toát, neáu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ: Chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Thaân toäc vaø khoâng phaûi thaân toäc nhö ñaõ giaûi ôû giôùi treân. Giaù y chæ cho vaøng baïc, boái xæ… Bieän laø tieàn ñeå daønh mua vaûi cuùng. Y chæ cho baûy loaïi y nhö trong giôùi treân coù noùi. Mua laø khi mua töø ngöôøi khaùc. Thanh tònh laø ñöôïc nhö vaäy môùi thoï duïng. Cho laø khi thí y. Bí-soâ chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Tröôùc khoâng thoï thænh laø khoâng noùi cho bieát tröôùc. Nhôø ngöôøi khaùc noùi cho bieát laø ñöôïc ngöôøi khaùc tieát loä roài ñeán caàu y. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù ba vieäc laø giaù y, saéc y vaø löôïng y.

Sao goïi laø giaù y? Neáu Bí-soâ ñöôïc y giaù baèng naêm Ca-lôïi-sa-ba- noa töø ngöôøi khoâng phaûi laø thaân toäc, thoï thì khoâng phaïm. Neáu khoâng thoï y naøy laïi ñoøi y toát hôn, giaù cao hôn , khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, tuøy caàu xin tuøy ñöôïc, phaïm nheï naëng chuaån theo ñaây neân bieát. Sao goïi laø saéc y? Neáu Bí-soâ ñöôïc y maøu xanh, thoï thì khoâng phaïm; neáu khoâng thoï laïi ñoøi y maøu ñeïp hôn, khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Saéc xanh ñaõ nhö vaäy, caùc saéc y khaùc chuaån theo ñaây neân bieát. Sao goïi laø löôïng y? Neáu Bí-soâ ñöôïc y naêm khuyûu tay thoï thì khoâng phaïm; neáu khoâng thoï laïi ñoøi y ñeïp hôn, roäng lôùn hôn phaïm toäi gioáng nhö treân. Nhö vaäy cho ñeán nhieàu khuyûu tay hôn, phaïm toäi naëng nheï ñeàu gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø neáu xin chæ sôïi laïi ñöôïc moät mieáng nhoû, xin moät mieáng nhoû laïi ñöôïc taám y lôùn… ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Chín: BIEÁT NGÖÔØI TUÏC RIEÂNG BIEÄT HÖÙA CUÙNG Y ÑEÁN XIN Theá toân ôû trong röøng Theä-ña, Bí-soâ OÂ-ba-nan-ñaø laø nhôn duyeân khôûi phaïm lieân quan ñeán vôï choàng Tröôûng giaû gioáng nhö ôû giôùi treân, chæ khaùc ôû choã laø hai vôï choàng moãi ngöôøi rieâng bieät ñeå daønh tieàn mua y cuùng, OÂ-ba-nan-ñaø baûo hai ngöôøi hoïp chung tieàn laïi ñeå mua moät y thöôïng haûo… cho ñeán khieán Tröôûng giaû chòu phaït khoå sôû neân caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, coù cö só hay vôï cö só khoâng phaûi laø thaân toäc, moãi ngöôøi rieâng bieät ñeå daønh tieàn ñònh mua y thanh tònh nhö vaäy nhö vaäy ñeå cuùng cho Bí-soâ . Bí- soâ naøy tröôùc khoâng thoï thænh, nhôø ngöôøi khaùc noùi cho bieát lieán ñeán noùi vôùi hai vôï choàng raèng: Laønh thay hai vò haõy hoïp chung tieàn laïi ñeå mua y thanh tònh nhö vaäy nhö vaäy… kòp thôøi cuùng cho toâi, vì muoán y toát, neáu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm coù ba loaïi gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: QUAÙ HAÏN ÑOØI Y Phaät ôû trong Truùc Laâm thaønh Vöông Xaù, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: “Nhöõng choã kinh caàu maø ta ñaõ coù ñeàu bò tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thöa thænh Theá toân cheá hoïc xöù, chuùng ta nay muoán xin moät chieác khaên

nhoû coøn khoâng ñöôïc huoáng chi laø vaät lôùn. Tröôùc kia ta hoïc chung moät tröôøng vôùi Baø-la-moân Haønh Vuõ, laïi cuøng hoïc moät thaày, neáu ta ñeán caàu gaëp coù theå oâng ta seõ cho ta ít nhieàu y vaät”. Nghó roài lieàn ñi ñeán nhaø Baø-la-moân Haønh Vuõ, vöøa ñeán cöûa lieàn bò ngöôøi giöõ cöûa chaän laïi khoâng cho

vaøo, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hieàn thuû, Theá toân caám khoâng cho ñeán naêm choã laø nhaø xöôùng ca, nhaø daâm nöõ, nhaø baùn röôïu, nhaø cuûa Vua vaø nhaø cuûa ñoà teå. Nhaø naøy khoâng thuoäc trong naêm nhaø treân sao khoâng cho ta vaøo?”. Ngöôøi giöõ cöûa noùi: “Thaùnh giaû, ñaáy laø nhaø cuûa Baø-la-moân Haønh Vuõ neân khoâng ñöôïc vaøo”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ngöôi cöù vaøo trong baùo vôùi Baø-la-moân laø coù ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø hieän ôû ngoaøi cöûa muoán ñöôïc gaëp”. Ngöôøi giöõ cöûa noùi: “Xem yù khí cuûa thaày gioáng nhö töø choã quan ñoaùn söï cuûa vua Thaéng Quang sai ñeán khoâng baèng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ngöôi vaøo baùo lieàn thì toát, neáu chaäm treã ta seõ khieán ngöôi bò phaït roi”. Ngöôøi giöõ cöûa suy nghó: “Xem ra thaày naøy laø ngöôøi coù theá löïc neân khoâng coù sôï seät nhö bao nhieâu ngöôøi khaùc, aét laø coù nguyeân do. Ta phaûi vaøo baùo vôùi gia chuû”, nghó roài lieán vaøo trong baùo laø coù ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø muoán ñöôïc gaëp, gia chuû noùi: “Môøi Ñaïi ñöùc vaøo”. Ngöôøi giöõ cöûa nghe roài lieàn suy nghó: “Heøn chi sa moân naøy khoâng coù yù sôï”, nghó roài lieàn ra môøi vaøo, Baø-la-moân thaáy OÂ-ba-nan-ñaø vaøo lieàn noùi thieän lai roài môøi ngoài, OÂ-ba-nan-ñaø an toïa roài lieàn duøng aâm thanh myõ dieäu khen ngôïi coâng ñöùc thuø thaéng cuûa Boá thí. Khi OÂ-ba-nan-ñaø khen ngôïi haïnh boá thí vôùi taâm vui veû thì caùc Baø-la-moân tín taâm hoan hyû ñeán noãi coù theå caét thòt mình ñeå phuïng thí. Vì vaäy Baø-la-moân naøy nghe phaùp boá thí roài hoan hæ noùi: “Ngaøy Ñaïi ñöùc maõn haï an cö, toâi seõ phuïng hieán saùu möôi kim tieàn”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn chuù nguyeän cho Baø-la-moân ñöôïc khoâng bònh soáng laâu… roài ra veà. Luùc ñoù coù hai Bí-soâ töø thaønh Thaát-la-phieät ñeán thaønh Vöông Xaù vì muoán gaëp Phaät neân ñeán Truùc Laâm, ñuùng luùc Phaät baûo A-nan-ñaø ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát Nhö Lai muoán du haønh ñeán nöôùc Kieàu-taùt- la, vò naøo muoán tuøy tuøng thì neân söûa soaïn y phuïc leân ñöôøng. Khi nghe thoâng baùo naøy, hai Bí-soâ môùi ñeán ñöùng laëng yeân vôùi veû lo buoàn, OÂ-ba- nan-ñaø lieàn hoûi vì sao, hai Bí-soâ noùi: “Vöøa nghe cuï thoï A-nan-ñaø thoâng baùo, chuùng toâi töø xa môùi ñeán chöa ñöôïc nghæ ngôi laøm sao tuøy tuøng theo Phaät ñöôïc neân chuùng toâi lo buoàn”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài cuõng lo buoàn suy nghó: “Ñeán nay ta môùi gaëp ñöôïc thí chuû khoâng ngôø laïi gaëp trôû ngaïi naøy”. Saùng hoâm sau OÂ-ba-nan-ñaø voäi ñeán nhaø Baø-la-moân Haønh Vuõ noùi phaùp vôùi gioïng khoâng vui, Baø-la-moân hoûi duyeân do, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hieàn thuû, toâi môøi vöøa gaëp thí chuû nay laïi phaûi bieät ly”. Ngöôøi ñôøi coù noùi:

296 BOÄ LUAÄT 7

“Ngöôøi Ma Yeát Ñaø nghe tieáng hieåu, Nöôùc Kieàu-taùt-la thaáy hình bieát, Vöông thaønh nöûa chöõ lieàn hieåu naêm, Caùc laân bang ñôïi noùi môùi hieåu”. Baø-la-moân nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaây khoâng phaûi vì bieät ly ta maø lo buoàn, maø chính laø vì saùu möôi kim tieàn”, nghó roài lieàn noùi: “Tuøy ñaïi ñöùc choã naøo maõn an cö, toâi cuõng seõ phuïng hieán saùu möôi kim tieàn”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn chuù nguyeän cho Baø-la-moân ñöôïc khoâng bònh soáng laâu… roài ra veà. Luùc ñoù Phaät cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la truï trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, coù moät thöông buoân chôû haøng hoùa töø thaønh

naøy ñi ñeán thaønh Vöông xaù. Theo phaùp xöa cuûa thaønh Vöông xaù, neáu coù ñaïi thöông toäc töø nöôùc khaùc ñeán thì nhaø vua phaûi xem xeùt thueá haøng hoùa hoaëc sai ñaïi thaàn Haønh Vuõ laøm vieäc naøy. Khi Haønh Vuõ xeùt thueá haøng hoùa cuûa thöông nhôn naøy roài noùi raèng: “Khi naøo oâng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät thì cho toâi bieát”. Thöông nhôn nhaän lôøi , sau khi mua baùn xong lieàn ñeán choã ñaïi thaàn baùo laø saép trôû veà, Haønh Vuõ nghe roài lieàn ñöa saùu möôi kim tieàn nhôø trao cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø. Thöông nhôn nghe roài lieàn suy nghó: “Neáu coù quen bieát vôùi ñaïi thaàn haønh Vuõ thì vò naøy chaéc chaén laø moät ñaïi ñöùc ñöôïc nhieàu ngöôøi quen bieát. Ta neân mua taëng moät loaïi ñieäp y ñeå ñaïi ñöùc ñöôïc vui”, nghó roài lieàn ñeán Truùc laâm hoûi thaêm caùc Bí-soâ loaïi ñieäp naøo Bí-soâ maëc ñöôïc, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn hoûi: “Hieàn thuû muoán thí y cho Taêng hay sao?”, thöông nhôn noùi: “Khoâng coù, vì ñaïi thaàn Haønh Vuõ gôûi saùu möôi kim tieàn nhôø trao cho Ñaïi ñöùc OÂ-ba- nan-ñaø neân toâi muoán mua taëng theâm moät loaïi ñieäp y”. Caùc Bí-soââ noùi: “Chaéc chaén thaày aáy ñoøi kim tieàn vaø thu nhaän caû baïch ñieäp”. Thöông nhôn suy nghó: “Chaéc Bí-soâ naøy coù hieàm khích vôùi OÂ-ba-nan-ñaø”, nghó roài lieàn ñeán caùc Bí-soâ khaùc keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ noùi: “Neáu oâng khoâng ñoùng aán kim tieàn maø mang ñeán ñoù thì vò kia seõ ñoøi tieàn lôøi”. Thöông nhôn lieàn nghó: “Lôøi cuûa caùc Bí-soâ ñeàu gioáng nhau, ta phaûi ñeà phoøng”, nghó roài lieàn ñeán choã ñaïi thaàn xin ñoùng aán, ñaïi thaàn noùi: “Toâi ñaõ tin oâng, caàn gì phaûi ñoùng aán”, thöông nhôn noùi: “Tuy ñaïi thaàn tin toâi nhöng phaùp cuûa thöông buoân caàn phaûi roõ raøng”. Ñaïi thaàn nghe roài lieàn ñoùng aán, thöông nhôn mang kim tieàn naøy trôû veà thaønh Thaát-la-phieät vaøo trong röøng Theä-ña hoûi thaêm phoøng cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, caùc Bí-soâ chæ choã, thöông nhôn ñeán ñoù khoâng thaáy lieàn hoûi, caùc Bí-soâ noùi: “Chaéc laø ñi ñeán choã nhaøn tónh ôû beân ngoaøi chuøa”, thöông nhôn noùi: “Ñaïi thaàn Haønh Vuõ ôû thaønh Vöông xaù coù gôûi cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø soá kim tieàn naøy, caùc

thaày haõy nhaän vaø trao laïi giuøm”. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû coù töøng thaáy ai laïi chui ñaàu vaøo ngoïn ñuoác ñang chaùy khoâng?”, Thöông nhôn cho raèng Bí- soâ naøy coù hieàm khích vôùi OÂ-ba-nan-ñaø neân noùi theá, lieàn ñeán choã Bí-soâ khaùc noùi nhö treân, Bí-soâ noùi: “Neáu soá kim tieàn ñoù khoâng ñoùng aán maø mang ñeán giao thì vò kia nhaát ñònh seõ ñoøi tieàn lôøi, ai daùm nhaän giuøm, oâng neân tröïc tieáp giao thì hôn”. Thöông nhôn suy nghó: “Lôøi caùc Bí-soâ noùi ñeàu gioáng nhau, thaät khoù cho ta”, nghó roài lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Khi naøo OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà xin noùi laïi giuøm toâi ñang ôû taïi , Ñaïi ñöùc aáy neáu muoán nhaän vaät töø Vöông xaù ôûi ñeán thì haõy ñeán laáy”, noùi roài caùo töø. Khoâng bao laâu sau OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà, caùc Bí-soâ noùi: Laønh thay Ñaïi ñöùc, nhö Theá toân coù noùi ngöôøi naøo ñaày ñuû giôùi haïnh, taâm yù thanh tònh thì tuøy taâm sôû nguyeän ñeàu ñöôïc thaønh töïu. Cuï thoï nhôø döùt yù trong röøng neân lieàn ñöôïc saùu möôi kim tieàn töø phöông xa gôûi ñeán”. OÂ-ba-nan- ñaø hoûi:

“Thí chuû nôi naøo maø coù theå cuùng döôøng Phaät vaø ñaïi chuùng moãi vò saùu möôi kim tieàn nhö theá?”, Bí-soâ noùi: “Chæ cuùng moät mình thaày chöù khoâng phaûi caû ñaïi chuùng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ai coù theå hueä thí cho toâi saùu möôi kim tieàn nhö theá?”, Bí-soâ noùi: “Laø ñaïi thaàn Haønh Vuõ ôû thaønh Vöông xaù gôûi cuùng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Vò ñoù laø tri thöùc cuûa toâi, tröôùc ñaõ coù höùa cuùng cho toâi soá kim tieàn aáy. Khoâng bieát coù vò naøo nhaän giuøm hay khoâng, coù xem kyõ ñuû hay thieáu khoâng, neáu laø tieàn ñuùc giaû thì khoâng theå duøng ñöôïc”. Caùc Bí-soâ lieàn noùi: “Khoâng ai chòu nhaän giuøm caû”, OÂ- ba-nan-ñaø lieàn noùi: “Teù ra laâu nay toâi ôû chung vôùi baïn aùc neân khoâng coù ai chòu nhaän giuøm”. Caùc Bí-soâ nghe lôøi naøy lieàn noùi: “Cuï thoï khoâng caàn lo laéng, thöông nhôn coù ñeå laïi ñòa chæ, cuï thoï haõy ñi ñeán ñoù nhaän”. OÂ- ba-nan-ñaø nghe roài lieàn voäi vaõ ñi ñeán choã thöông nhôn, töø xa nhìn thaáy böôùc ñi thöông nhôn bieát ngay laø sa moân haøo toäc lieàn hoûi: “Ñaïi ñöùc laø OÂ-ba-nan-ñaø”, ñaùp phaûi, thöông nhôn lieàn ñem soá kim tieàn ra trao cho OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø nhaän roài chuù nguyeän cho thöông nhôn, thöông nhôn noùi: “Xin ñöøng chuù nguyeän cho toâi, thaày neân chuù nguyeän cho ñaïi thaàn Haønh Vuõ”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng coù coâng töø phöông xa mang ñeán cuõng neân chuù nguyeän. OÂng haõy baûo moät chaùu nhoû mang soá tieàn naøy ñi ra chôï vôùi toâi”, thöông nhôn noùi ôû ñaây khoâng coù chaùu nhoû, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng töø Vöông xaù mang ñeán ñaây ñöôïc, töø ñaây ra chôï coù maáy böôùc laïi khoâng chòu baûo ngöôøi mang ñi ñöôïc hay sao?”. Thöông nhôn lieàn phaûi nhôø moät tieåu nhi mang tieàn ñi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø vaø daën: “Phaûi ñi theo sau ñöøng gheù laïi nôi naøo khaùc, Thaùnh giaû coù ñöa tieàn mua quaø baùnh gì cuõng ñöøng nhaän”. Tieåu nhi mang tieàn ñi theo OÂ-ba-nan-ñaø ñeán moät cöûa hieäu noùi: “Tieàn ñeå nôi ñaây phaûi khoâng?”, OÂ-ba-nan-ñaø suy

nghó: “Ñoàng töû naøy laøm theo lôøi chuû noù daën chöù khoâng theo yù mình”, nghó roài lieàn noùi vôùi chuû hieäu: “Hieàn thuû haõy caát giöõ giuøm soá kim tieàn naøy”, chuû hieäu noùi: “Khoâng coù gia tröôûng ôû ñaây, toâi khoâng daùm nhaän”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Nguyeän cho oâng thöôøng khoâng töï do”, keá ñi ñeán choã ñoàng töû baùn höông noùi gôûi tieàn gioáng nhö treân, ñoàng töû noùi: “Gia tröôûng cuûa toâi ñi vaéng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Nguyeän cho gia tröôûng cuûa ngöôi ñöøng trôû veà”, keá ñi ñeán choã ñoàng töû baùn höông khaùc noùi gôûi tieàn gioáng nhö treân, ñoàng töû noùi: “Trong nhaø coøn coù ngöôøi lôùn, toâi khoâng daùm nhaän”. Do ñoàng töû naøy môùi khôûi tín taâm neân OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ta cho laø ngöôi coù chuùt tín taâm, khoâng ngôø ñoù laø tín taâm La-saùt”, ñoàng töû nghe lôøi naøy lieàn noùi: “Thaùnh giaû haõy gôûi laïi ñaây”, OÂ-ba-nan-ñaø gôûi tieàn xong lieàn trôû veà chuøa, ñeâm ñeán sanh taâm hoái sôï maát tieàn neân saùng sôùm lieàn ñi ñeán cöûa hieäu ñoù ñoøi laïi tieàn. Thôøi ñoù caùc thöông nhôn coù cheá lònh: ñeán khi maët trôøi moïc neáu ai khoâng ñeán taäp hoïp thì bò phaït saùu möôi vaên kim tieàn. Meï cuûa ñoàng töû thuùc hoái ñoàng töû neân ñi taäp hoïp sôùm, vöøa böôùc ra cöûa lieàn gaëp OÂ-ba-nan-ñaø ñeán ñoøi laïi tieàn môùi gôûi, ñoàng töû noùi:

“Thaùnh giaû, caùc thöông nhôn ôû ñaây coù cheá lònh phaûi ñeán taäp hoïp luùc maët trôøi moïc, neáu ñeán treã seõ bò phaït saùu möôi vaên kim tieàn. Thaùnh giaû haõy ñôïi moät chuùt, ñi taäp hoïp xong trôû veà toâi seõ ñöa laïi cho thanh giaû”. OÂ-ba- nan-ñaø noùi: “Ta ñaâu phaûi toâi tôù maø ngöôi baûo ta chôø ñôïi. Haõy trôû vaøo laáy soá tieàn ta ñaõ gôûi ra ñöa cho ta, chaân ta ñau khoâng theå ñöùng ñaây laâu ñöôïc. Neáu ngöôi khoâng ñöa traû laïi maø boû ñi töùc laø traùi vôùi giaùo lònh cuûa vua Thaéng Quang seõ bò phaït saùu möôi kim tieàn”. Ñoàng töû nghe roài lieàn noåi giaän vaøo nhaø laáy tieàn ra quaêng xuoáng ñaát khieán daáu ñoùng aán bò vôõ, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn noùi: “Ngöôi khoan haõy ñi, ñeå ta xem laïi coù ñuû hay khoâng vaø coù laãn tieàn ñuùc giaû hay khoâng”, ñoàng töû noùi: “Khi gôûi thaày ñaâu coù kieåm ñieåm”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Tuy khoâng coù kieåm ñieåm nhöng coù daáu ñoùng aán roõ raøng, coøn baây giôø daáu ñoùng aán ñaõ bò vôõ”. Ñoàng töû khoâng bieát noùi sao ñaønh im laëng, luùc ñoù trôøi ñaõ saùng haún bò treã taäp hoïp neân caùc thöông nhôn ñeán nhaø thu tieàn phaït, meï cuûa ñoàng töû hoûi: “Con ñaõ laøm gì ñeán noãi bò phaït saùu möôi vaên kim tieàn nhö theá?”, ñoàng töû noùi: “Do con quen bieát thích töû vöøa phaùt tín taâm lieàn bò thöû thaùch”. Baø meï nghe roài lieàn cheâ traùch sa moân, caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi OÂ-ba-nan-ñaø: “Thaày thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm nhö vaäy phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”. Phaät duøng ñuû lôøi quôû traùch… cho ñeán caâu: “… nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ hoaëc vua hay ñaïi thaàn, Baø-la-moân, Cö só sai söù ñem giaù tieàn y ñöa cho Bí-soâ

noùi raèng: “Ñaïi ñöùc, soá tieàn naøy laø cuûa vua (ñaïi thaàn, Baø-la-moân, cö só) sai toâi ñem ñeán, ñaïi ñöùc haõy nhaän laáy”. Bí-soâ noùi: “Nhôn giaû, giaù tieàn y naøy toâi khoâng ñöôïc nhaän, neáu ñöôïc y thanh tònh thuaän thôøi toâi môùi ñöôïc nhaän”. Söù noùi: “Ñaïi ñöùc coù ngöôøi chaáp söï khoâng?”, ñaùp: “Coù, tònh nhôn cuûa taêng hay OÂ-ba-saùch-ca ôû choã ñoù laø ngöôøi chaáp söï cuûa Bí-soâ. Söù giaû lieàn ñeán choã cuûa ngöôøi chaáp söï trao giaù tieàn y roài noùi: “OÂng haõy duøng giaù tieàn y naøy mua y thanh tònh, thuaän thôøi ñöa cho Bí-soâ ñeå vò aáy ñaép maëc”. Daën doø ngöôøi chaáp söï xong, söù giaû trôû laïi choã Bí-soâ noùi: “Toâi ñaõ ñöa giaù tieàn y cho ngöôøi chaáp söï maø thaày chæ, khi ñöôïc y thanh tònh thuaän thôøi thaày neân nhaän”. Bí-soâ caàn y neân ñeán choã ngöôøi chaáp söï hai hoaëc ba laàn noùi: “Toâi caàn y” ñeå nhaéc, neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y thì boán, naêm, saùu laàn ñeán ñoù ñöùng im laëng ñeå nhaéc, ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y maø ñeán nhaéc nöõa, coá caàu cho ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Cuoái cuøng vaãn khoâng ñöôïc y thì Bí-soâ neân ñeán choã ngöôøi ñaõ ñöa giaù tieàn y hoaëc nhôø ngöôøi ñaùng tin ñeán noùi raèng: “OÂng sai ngöôøi ñöa giaù tieàn y ñeán cho Bí-soâ nhöng Bí- soâ ñoù cuoái cuøng vaãn khoâng ñöôïc y, oâng neân bieát laáy laïi, ñöøng ñeå maát soá tieàn aáy. Ñaây laø thôøi. Bí-soâ chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Vua: Duø nam hay nöõ neáu ñöôïc quaùn ñaûnh

ñeàu goïi laø vua. Ñaïi thaàn laø ngöôøi chaáp haønh chaùnh söï. Baø-la-moân laø quyù chuûng ña vaên. Cö só laø keû taïi gia giaøu coù. Söù giaû laø nam, nöõ hay huyønh moân. Giaù y chæ cho vaøng baïc hay tieàn. Thuaän thôøi thanh tònh laø ñuùng lyù môùi ñöôïc nhaän. Tònh nhôn cuûa Taêng laø tònh nhôn cuûa ñaïi chuùng. OÂ-ba-saùch-Ca-laø ngöôøi ñaõ quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù. Bí-soâ ñöôïc hai, ba laàn noùi laø hai, ba laàn noùi ra lôøi ñeå nhaéc ngöôøi chaáp söï. Boán, naêm, saùu laàn tuøy choã ñöùng im laëng: Noùi tuøy choã coù boán: Moät laø nhaø xöôûng nhö xöôûng laøm goám..., hai laø nhaø ôû, ba laø ñoàng ruoäng, boán laø cöûa hieäu. Laïi coù saùu laàn gaïn hoûi, nhö ngöôøi kia hoûi: 'thaày ñeán coù vieäc gì?", ñaùp: "Vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Laønh thay môøi ngoài", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi thaày duøng côm", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi thaày aên baùnh", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi thaày duøng nöôùc", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Tuøy moät laàn trong saùu laàn hoûi ñaùp treân Bí-soâ neân noùi ngay ñeán vieäc chính, khoâng ñeå cho hoï ñeà caäp ñeán vieäc khaùc thì khoâng goïi laø thieän haûo; ngöôïc laïi neáu Bí-soâ noùi töø töø ñeå hoï coù thôøi gian nhôù laïi môùi goïi laø thieän haûo; neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y maø quaù saùu laàn naøy ñeán ñoøi y cho ñöôïc thì phaïm Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca.

300 BOÄ LUAÄT 7

Qua ba laàn noùi saùu laàn im laëng maø vaãn khoâng ñöôïc y thì Bí-soâ neân ñeán choã ngöôøi cuùng y, hoaëc töï ñeán hoaëc nhôø ngöôøi ñaùng tin ñeán töùc laø ñeä töû hay moân nhaân noùi cho ngöôøi cuùng y bieát roõ moïi vieäc ñeå hoï laáy laïi tieàn y ñöøng ñeå cho maát uoång. Ñaây cuõng laø caùch thöùc traû laïi cho chuû giaù tieàn y. Neáu Bí-soâ nhôø ngöôøi baùo cho thí chuû bieát roài, ngöôøi chaáp söï môùi ñeán noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû haõy nhaän giaù tieàn y naøy", Bí-soâ neân noùi vôùi ngöôøi chaáp söï: "Toâi ñaõ xaû giaù tieàn y naøy roài, oâng neân ñem traû laïi cho chuû y". Bí-soâ noùi nhö vaäy laø toát, neáu laáy giaù tieàn y thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu ngöôøi chaáp söï noùi: "Thaùnh giaû haõy nhaän giaù tieàn y naøy, toâi seõ ñeán noùi vôùi thí chuû cuùng y ñeå hoï hoan hæ". Tröôøng hôïp naøy Bí-soâ nhaän giaù tieàn y thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ khoâng theo trình töï nhö vaäy maø nhaän laïi y thì ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu ngöôøi laø thí chuû hoaëc laø söù giaû hoaëc laø chaáp söï, nhö phaùp nhaän ñöôïc y thì khoâng phaïm, khoâng nhö phaùp thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu ngöôøi laø thí chuû hoaëc laø söù giaû coøn phi nhôn laø chaáp söï, nhö phaùp nhaän ñöôïc y cuõng khoâng phaïm, khoâng nhö phaùp thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ngöôøi laø thí chuû, phi nhôn laø söù giaû, phi nhôn laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm AÙc-taùc. Neáu ngöôøi laø thí chuû, phi nhôn laø söù giaû, ngöôøi laø chaáp söï cuõng nhö treân phaïm Xaû ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû hoaëc laø söù giaû hoaëc laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm AÙc-taùc. Neáu phi nhôn laø thí chuû, hoaëc laø söù gia, ngöôøi laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm Xaû ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû, ngöôøi laø söù giaû, ngöôøi laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm Xaû ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû, ngöôøi laø söù giaû, phi nhôn laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm

AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ xin giaù tieàn y töø phi nhôn thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû ñoïa. Xin giaù tieàn y töø loaøi roàng thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ gôûi thö hay sai söù ñeán xin giaù tieàn y thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû ñoïa. Khoâng phaïm gioáng nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Moät: DUØNG TÔ TAÈM LAØM PHU CUÏ

Nhieáp Tuïng:

Cao theá da, toaøn ñen,
Phaàn, saùu (naêm), ni sö ñaøn,
Gaùnh loâng, giaët, vaøng baïc,
Naïp chaát vaø mua baùn.

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña, luùc ñoù caùc Bí-soâ laøm

ngoïa cuï môùi baèng tô taèm, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. Loaïi tô taèm naøy khoù ñöôïc vaø quyù giaù, caùc Bí-soâ laïi lieäu lyù moïi vieäc neân pheá boû vieäc chaùnh tu, ñoïc tuïng, taùc yù. Caùc Bí-soâ laïi thöôøng ñeán choã Baø-la-moân, Cö só xin tô taèm neân bò ngoaïi ñaïo chæ trích cheâ bai: “Moïi ngöôøi neân bieát, sa moân Thích töû laø keû saùt sanh, hoï khoâng boû nghieäp saùt haïi, töï laïm hoaëc baûo ngöôøi laøm ngoïa cuï môùi baèng tô taèm. Neáu laøm baèng tô taèm phaûi gieát nhieàu höõu tình, tai sao chuùng ta laïi ñem y thöïc daâng cuùng cho nhöõng keû troïc ñaàu gieát haïi chuùng sanh”. Caùc Bí-soâ nghe lôøi naøy roài ñem baïch phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi raèng: “Caùc thaày thaät ñaõ laøm ngoïa cuï môùi baèng tô taèm phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”, Phaät noùi: “Caùc thaày laø ngöôøi khoù bieát ñuû, khoù nuoâi döôõng, khoâng thuaän haïnh thieåu duïc tri tuùc”. Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài khen ngôïi coâng ñöùc cuûa haïnh Ñoã-ña, thieåu duïc vaø tri tuùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: … Nôi Tyø- naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng tô taèm cao theá da laøm phu cuï môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ chæ cho ngöôøi ôû trong phaùp naøy. Môùi coù hai: Môùi laøm vaø môùi ñöôïc. Môùi ôû trong giôùi naøy laø môùi laøm. Cao theá da laøm phu cuï coù hai loaïi: Moät laø doàn laøm neäm, hai laø laøm phu cuï. Cao theá da trong ñaây laø laøm phu cuï. Töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñeàu phaïm xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi Bí-soâ lo lieäu cao theá da ñoái vôùi moät caùi keùn, moät ñoáng keùn… xeù hay roïc ra ñeå laøm phu cuï, khi laøm phaïm AÙc-taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ khi xin Cao theá da vaø khi lo lieäu moïi vieäc ñeàu phaïm AÙc-taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu nhaän ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh hay vaät ñaõ duøng roài hoaëc cuõ laøm laïi cho môùi ñeå thoï duïng ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 21

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: DUØNG LOÂNG DEÂ TOAØN ÑEN LAØM PHU CUÏ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu cuï, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. Loaïi loâng deâ naøy khoù ñöôïc vaø quyù giaù, caùc Bí-soâ laïi lo lieäu moïi vieäc neân pheá boû vieäc chaùnh tu, ñoïc tuïng, taùc yù. Caùc Bí-soâ laïi thöôøng ñeán choã Baø-la-moân, Cö só xin loâng deâ ñen neân bò caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: …Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu cuï môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soââ laø chæ cho ngöôøi ôû trong phaùp naøy. Loâng deâ laø khoâng phaûi caùc loaïi loâng khaùc. Ñen coù boán: Moät laø toaøn ñen, hai laø xanh saäm. Ba laø maøu buøn, boán laø maøu xaùm. Loâng deâ trong ñaây laø loaïi toaøn ñen. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi Bí-soâ lo lieäu loâng deâ ñoái vôùi moät chuùt ít, moät naém nhoû hay moät ñoáng caét hay roïc ñeå laøm phu cuï, khi laøm phaïm aùc taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu nhaän ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh hay vaät ñaõ duøng roài hoaëc vaät cuõ laøm cho môùi laïi ñeå thoï duïng thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: QUAÙ PHAÀN SOÁ LAØM PHU CUÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, sau khi Phaät caám caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu

cuï môùi, caùc Bí-soâ lieàn duøng boán phaàn loâng ñen xen vôùi moät chuùt ít caùc loaïi loâng maøu khaùc ñeå laøm phu cuï môùi. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi baèng loâng deâ neân duøng hai phaàn toaøn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù boán thoâ. Neáu Bí-soâ khoâng duøng hai phaàn toaøn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù boán thoâ ñeå laøm phu cuï môùi thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Ñen coù boán loaïi nhö trong giôùi treân ñaõ noùi. Traéng laø loaïi loâng beân hoâng, treân xöông soáng vaø beân coå. Thoâ laø loaïi loâng nôi ñaàu, chaân vaø buïng. Hai phaàn laø neâu soá löôïng, nhö muoán laøm caùi neäm loâng möôøi caân thì naêm caân loâng toaøn ñen, hai caân röôõi loâng traéng, hai caân röôõi loâng thoâ. Laøm taêng hay giaûm döïa theo ñaây neân bieát, neáu laøm khaùc vôùi soá löôïng ñaõ cheá nhö hai phaàn sau coù giaûm bôùt hoaëc duøng loâng toaøn ñen, khi laøm phaïm AÙc-taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu khoâng vì mình

hoaëc ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh, hoaëc loâng ñen deã ñöôïc, caùc loâng maøu khaùc khoù tìm neân taêng giaûm ñoàng ñeáu thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: DUØNG PHU CUÏ DÖÔÙI SAÙU NAÊM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu phu cuï noùi vôùi nhau: “Ñaïi ñöùc, caùi neäm naøy daøi quaù”, hoaëc “Ñaïi ñöùc, caùi neäm naøy ngaén quaù (nhoû quaù, roäng quaù …), noùi roài lieàn boû caùi ñoù ñeå saém söûa caùi môùi vöøa yù hôn. Do laøm phu cuï baän roän nhieàu vieäc neân sanh loãi gioáng nhö ôû giôùi treân. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch ñem baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi, duø taâm khoâng thích cuõng phaûi thoï trì saùu naêm, döôùi saùu naêm khoâng boû caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Moät thôøi khaùc, Phaät truï trong röøng khoaùng daõ, vì thôøi tieát thay ñoåi baát ngôø laïnh reùt neân caùc Bí-soâ bò caûm laïnh, caùc vò Tri söï coù ngoïa cuï ñeàu thoï trì saùu naêm, do Phaät ñaõ cheá giôùi neân khoâng daùm laøm laïi caùi môùi, do caûm laïnh neân caùc coâng vieäc ñaõ laøm ñeàu döøng nghæ. Theá toân tuy bieát nhöng vaãn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: “Taïi sao Bí-soâ Tri söï laïi ñình chæ coâng vieäc?”, ñaùp: “Do Phaät vöøa cheá hoïc xöù thoï trì chöa ñeán saùu naêm khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, nhöng phu cuï cuûa Bí-soâ Tri söï duøng laâu quaù moûng khoâng theå chòu noåi laïnh reùt, neân phaûi döøng nghæ coâng vieäc

ñang laøm”. Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ Tri söï troâng coi caùc vieäc vì phu cuï quaù moûng khoâng chòu noåi laïnh reùt, tuy phu cuï chöa ñuû saùu naêm cuõng ñöôïc ñeán trong Taêng xin trong saùu naêm laøm laïi phu cuï khaùc. Neân xin nhö sau: Taäp Taêng, Bí-soâ tri söï ñeán trong Taêng ôû tröôùc vò Thöôïng toïa quyø goái chaép tay baïch: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ teân laøm tri söï troâng coi caùc vieäc, theo luaät trong saùu naêm khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, nay ñeán trong Taêng xin tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi. Xin Taêng cho toâi Bí-soâ tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi, xin thöông xoùt (3 laàn). Neáu taêng xeùt thaáy ngöôøi kia ñaùng tin thì neân taùc phaùp cho, hoaëc baûo ñem caùi cuõ ñeán trong Taêng kieåm tra, neáu quaù daøi thì baûo caét boû bôùt, neáu quaù ngaén thì noái theâm… tuøy theo ñoù lieäu lyù, neáu raùch nhieàu khoâng theå vaù ñöôïc thì Taêng neân taùc phaùp cho nhö trong Baùch nhaát yeát ma coù noùi roõ. Tröôøng hôïp laø Bí-soâ Tri söï, Taêng xeùt thaáy caàn cho thì tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm vaãn cho tuøy yù laøm khoâng phaûi nghi hoaëc gì. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, cung kính giôùi tuøy thuaän thuyeát phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, nay laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi, duø taâm khoâng thích cuõng neân thoï trì saùu naêm, döôùi saùu naêm khoâng boû caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, tröø ñöôïc Chuùng phaùp.”

Noäi dung cuûa hoïc xöù naøy laø tuy khoâng thích vaãn phaûi thoï trì saùu naêm, chöa tôùi saùu naêm duø xaû hay khoâng xaû maø laøm laïi caùi môùi thì phaïm xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ trong naêm nay laøm phu cuï môùi, cuõng trong naêm nay laïi laøm caùi môùi, khi laøm caùi thöù hai phaïm aùc taùc, laøm thaønh phaïm xaû ñoïa, caùi laøm ban ñaàu khoâng phaïm. Tuy khoâng cuøng moät naêm, ñeán naêm thöù hai cho ñeán naêm thöù ba, thöù tö, thöù naêm laïi laøm caùi môùi ñeàu phaïm gioáng nhö treân, caùi laøm ban ñaàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ trong naêm nay ñaõ laøm phu cuï roài, cuõng trong naêm nay laïi laøm caùi khaùc, neáu trong naêm nay laøm xong thì phaïm xaû ñoïa, neáu khoâng laøm xong maõi ñeán naêm naêm môùi laøm xong cuõng phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ trong naêm nay laøm phu cuï môùi chöa xong laïi laøm caùi khaùc, khi hai caùi cuøng laøm xong noùi raèng: “Toâi giöõ caùi tröôùc boû caùi sau”, hoaëc giöõ caùi sau boû caùi tröôùc thì caùi sau phaïm Xaû ñoïa, caùi tröôùc khoâng phaïm. Neáu caùi tröôùc laøm chöa xong maõi ñeán naêm thöù hai, cho ñeán naêm thöù ba, thöù tö, thöù naêm môùi xong noùi raèng: “Toâi thoï trì caùi tröôùc boû caùi sau…” Phaïm khoâng phaïm gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ trong naêm nay ñaõ laøm phu cuï roài, trong naêm nay laïi laøm

caùi khaùc chöa xong thì ngöøng, qua naêm thöù hai laïi laøm caùi khaùc chöa xong thì ngöøng, ñeán naêm thöù ba cho ñeán naêm thöù tö, thöù naêm cuõng nhö vaäy thì nhöõng caùi chöa thaønh naøy ñeàu phaïm AÙc-taùc, caùi ban ñaàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ñaõ laøm neäm roài trong naêm ñoù khoâng laøm caùi khaùc, cho ñeán naêm thöù naêm cuõng khoâng laøm caùi khaùc, ñeán naêm thöù saùu ñuû thôøi haïn môùi laøm thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: LAØM PHU CUÏ MÔÙI KHOÂNG CHO HOAÏI SAÉC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, sau khi Theá toân ñaéc ñaïo quaû voâ thöôïng roài khaép caû boán phöông ñeàu nghe bieát ôû nöôùc Trung phöông coù Phaät ra ñôøi. Luùc ñoù caùc thöông nhôn phöông Baéc cuõng nghe bieát neáu coù ai daâng phaåm vaät cuùng döôøng thì ñöôïc quaû baùo lôùn, ñöôïc Lôïi-ích lôùn lieàn suy nghó: “Nay ta neân mang haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la-phieät moät laø caàu ñöôïc lôïi nhuaän, hai laø ñöôïc yeát kieán Theá toân”. Nghó roài lieàn cuøng naêm traêm thöông nhôn chôû haøng hoùa töø phöông Baéc ñeán nöôùc Trung phöông, khi ñeán thaønh Thaát- la-phieät saép ñaët haøng hoùa xong lieàn ñeán choã tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc noùi raèng: “Tröôûng giaû, chuùng toâi muoán yeát kieán Theá toân”, Tröôûng giaû noùi: “Laønh thay caùc vò coù theå sanh yù dieäu, Nhö lai ÖÙng Chaùnh bieán tri khoù ñöôïc gaëp nhö hoa OÂ-ñaøm-baït-la, caùc vò neân kính leã”. Noùi roài lieàn daãn naêm traêm thöông nhôn ñeán choã Phaät, hoï ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân, Theá toân tuyeân noùi phaùp yeáu cho Tröôûng giaû vaø naêm traêm thöông nhôn, chæ daïy

ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Caùc thöông nhôn ñaûnh leã Phaät roài ñi ñeán choã caùc Bí-soâ kyø tuùc vaø tham quan caùc phoøng oác cuûa Bí-soâ, hoï nhìn thaáy Ni sö ñaõn na treân neäm giöôøng cuûa caùc Bí-soâ ñeàu bò luûng raùch ôû giöõa neân hoûi Tröôûng giaû duyeân do, Tröôûng giaû noùi: “Caùc Bí-soâ toân tuùc ban ñeâm phaàn nhieàu tónh toïa ñeán saùng, do nhôn duyeân naøy neân Ni sö ñaõn na ñeàu luûng raùch ôû giöõa”. Caùc thöông nhôn nghe roài sanh loøng tín kính beøn ñem naêm traêm dieäu ñieäp phuïng hieán chuùng taêng. Ñöôïc dieäu ñieäp naøy caùc Bí-soâ lieàn laøm Ni sö ñaõn na môùi, nhöõng caùi cuõ doàn laïi thaønh ñoáng ñem ñeå ôû trong phoøng keá caän. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ tôùi giôø ñeàu ñi phoù thænh chæ tröø Theá toân ôû laïi trong chuøa vaø baûo ngöôøi ñi laáy thöùc aên. Coù naêm nhaân duyeân khieán Phaät khoâng ñi phoù thænh: Moät laø vì muoán truï trong yeân laëng, hai laø noùi phaùp cho chö thieân, ba laø thaêm vieáng ngöôøi bònh, boán laø ñi xem xeùt ngoïa cuï, naêm laø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Tröôøng

hôïp naøy Theá toân muoán xem xeùt ngoïa cuï vaø muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Ñôïi caùc Bí-soâ ñi phoù thænh roài Theá toân caàm chìa khoùa ñi ñeán caùc phoøng xem xeùt thì thaáy moät ñoáng Ni sö ñaõn na cuõ böøa baõi treân ñaát. Theá toân thaáy roài lieàn suy nghó: “Thí chuû thaâm taâm tín kính nhö caét maùu thòt cuûa mình ñeå cuùng thí vì tu nghieäp phöôùc, coøn caùc Bí-soâ laïi boû phu cuï cuõ böøa baõi, khoâng coù taâm giöõ gìn, khoâng bieát löôïng thoï duïng”. Theá toân lieàn giuõ saïch buïi ñaát caùc phu cuï cuõ roài ñeå treân giaù, sau ñoù röûa tay chaân roài trôû veà phoøng ñoan toïa. Luùc ñoù Bí-soâ laáy thöùc aên mang veà ñeán choã Phaät, Theá toân nhaän thöùc aên roài hoûi: “Caùc Bí-soâ coù ñöôïc thöùc aên ngon vaø ñaày ñuû khoâng?”, ñaùp: “Theá toân, ñaïi chuùng ñeàu ñöôïc thöùc aên ngon vaø ñaày ñuû”. Theá toân thoï thöïc roài röûa tay chaân, trôû vaøo phoøng ngoài nhaäp ñònh, xeá chieàu Theá toân xuaát ñònh ñeán trong ñaïi chuùng ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “Sau khi caùc thaày ñi phoù thænh, Nhö lai caàm chìa khoùa ñi xem xeùt caùc phoøng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu khoâng coù taâm giöõ gìn, khoâng bieát löôïng thoï duïng, ñaây laø dieàu baát thieän. Naøy caùc Bí-soâ, ñoái vôùi vaät thí cuûa ngöôøi tín taâm phaûi xöùng löôïng thoï duïng, thuaän thôøi tri tuùc maø thoï duïng, ñoù môùi laø ñieàu thieän. “Theá toân lieàn khen ngôïi ngöôøi aùi hoä, thuaän thôøi tri tuùc thoï duïng cuûa tín thí roài baûo caùc Bí-soâ: … Nôi Tyø naïi da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm Ni sö ñaõn na môùi, neân laáy moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ doïc ngang baèng moät gang tay cuûa Phaät may ñính leân treân caùi môùi laøm cho hoaïi saéc. Neáu Bí-soâ laøm Ni sö ñaõn na môùi khoâng duøng moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ may ñính leân treân caùi môùi laøm cho hoaïi saéc thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Môùi coù hai: Moät laø môùi laøm, hai laø môùi ñöôïc. Môùi ôû trong ñaây laø môùi laøm. Ni sö ñaõn na töùc laø phu cuï. Laøm laø töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ laø caét laáy moät mieáng ôû choã naøo ñoù töông ñoái coøn chaéc cuûa caùi cuõ. Moät gang tay Phaät

baèng moät khuyûu tay röôõi cuûa ngöôøi thöôøng. May ñính leân treân caùi môùi laø may ñính leân treân caùi môùi may ñeå laøm cho hoaïi saéc cuõng laø ñeå ñöôïc beàn hôn. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng moät mieáng cuûa Ni sö ñaõn na cuõ baèng moät gang tay cuûa Phaät may ñính leân treân caùi môùi maø thieáu baèng moät ngoùn tay hay nöûa ngoùn tay cuõng phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Khoâng phaïm laø duøng caùi cuõ may khaép giaùp caùi môùi hay caùi cuõ hoaøn toaøn bò raùch naùt khoâng theå caét laáy moät mieáng naøo ñeå may ñính leân caùi môùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 21
307

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Saùu: TÖÏ GAÙNH LOÂNG DEÂ ÑI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ baøn luaän vôùi nhau: “Caùc Haéc-baùt kia duøng môõ con Di haàu thoa döôùi chaân neân ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc lôïi döôõng, ñi ñeân nôi xa thì coù ngöôøi cung caáp ñöôïc nhieàu ngöôøi aùi kính. Coøn chuùng ta nhö eách ngoài döôùi ñaùy gieáng khoâng ñi ñaâu xa laøm sao coù ñöôïc lôïi döôõng. Chuùng ta neân ñi ñaây ñoù”. moät trong Luïc chuùng noùi: “Chuùng ta neân ñi ñaâu”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Chuùng ta ra ngoaøi tìm ñoaøn thöông buoân, nhöng neáu chuùng ta ñi heát thì moân ñoà quyeán thuoäc vaø thí chuû cuûa chuùng ta ñeàu bò caùc Haéc-baùt khaùc xaâm ñoaït, phaûi coù moät ngöôøi ôû laïi”. Sau khi baøn baïc, OÂ-ñaø-di ñöôïc ôû laïi, neáu ñöôïc lôïi döôõng ñem veà seõ cuøng chia ñeàu, naêm ngöôøi coøn laïi ra ngoaøi tìm ñoaøn thöông buoân, thaáy moät ñoaøn thöông buoân ñi veà höôùng nöôùc Neâ-ba-la lieàn noùi: “Chuùng toâi muoán thaùp tuøng”, thöông buoân noùi: “Thaùnh giaû, nuôùc Neâ-ba-la ñaát ñai khoâ caèn, nhieàu ñaù soûi nhö xöông soáng con laïc ñaø, caùc thaùnh giaû seõ khoâng thích truï nôi ñoù”. Thaáy caùc Bí-soâ nhaát quyeát muoán cuøng ñi, ñoaøn thöông buoân chaáp nhaän cho thaùp tuøng, khi ñeán nöôùc kia caùc Bí-soâ lieàn caûm thaáy khoâng vui thích neân vaøo moät ngaøy khaùc hoï ñeán hoûi caùc thöông buoân chöøng naøo trôû veà, thöông buoân hoûi: “Caùc Thaùnh giaû caûm thaáy khoâng vui thích phaûi khoâng?”, caùc Bí-soâ noùi: “Ngay vöøa môùi ñeán chuùng toâi ñaõ khoâng vui thích roài”, thöông buoân noùi: “Haøng hoùa cuûa chuùng toâi chöa giao dòch xong neân khoâng theå trôû veà ngay ñöôïc, nhöng chuùng toâi coù ngöôøi quen saép trôû veà, chuùng toâi seõ noùi vôùi hoï cho caùc Thaùnh giaû thaùp tuøng”. ÔÛ nöôùc Neâ-ba-la coù hai maët haøng giaù reõ deã mua laø loâng deâ vaø huøng hoaøng neân caùc thöông buoân mua nhieàu loâng deâ chôû veà baùn, caùc Bí- soâ cuøng ñi vôùi ñoaøn xe chôû loâng deâ, vì sôï buïi dô neân caùc Bí-soâ ñi tröôùc hoaëc ñi sau ñoaøn xe taûi, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñang ñi sau xe taûi. Trong ñoaøn xe taûi coù moät chieác chôû loâng deâ bò gaûy truïc khoâng chaïy ñöôïc, caùc thöông nhôn baøn luaän vôùi nhau: “Neáu chuùng ta ôû laïi ñaây ñeå söûa caùi truïc xe, neáu ñaùm giaëc cöôùp nghe bieát ñöôïc seõ ñeán gieát chuùng ta tröôùc roài ñoaït taøi vaät sau. Chuùng ta neân chôû haøng hoùa quyù giaù ñi, coøn xe chôû loâng deâ boû laïi”. Ñang baøn luaän thì caùc Bí-soâ ñi ñeán, thaáy caûnh töôïng nhö vaäy lieàn

hoûi: “Taïi sao caùc vò toû veû öu saàu, khoâng chòu ñi tieáp nöõa”, thöông nhôn keå roõ söï vieäc, caùc Bí-soâ hoûi: “Nhö vaäy caùc vò ñònh boû loâng deâ laïi hay sao?”, thöông nhôn noùi: “Ñaønh phaûi boû laïi”, caùc Bí-soâ noùi: “Neáu caùc vò boû, haõy cho chuùng toâi, chuùng toâi tuøy söùc mang veà”, thöông nhôn noùi: “Tuøy yù Thaùnh giaû, duø sao chuùng toâi cuõng boû laïi”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ baøn luaän vôùi nhau: “Soá loâng deâ naøy raát nhieàu, chuùng ta doàn y baùt cuûa naêm ngöôøi cho

moät ngöôøi mang, boán ngöôøi coøn laïi laáy daây coû coät soá loâng deâ naøy thaønh boán gaùnh cho boán ngöôøi gaùnh”. Caùc thöông nhôn noùi: “Khoâng ngôø caùc thaùnh giaû laïi gaùnh heát soá loâng deâ naøy, chuùng toâi xin traû tieàn ñeå laáy laïi soâ loâng deâ naøy”, caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi ñaâu phaûi ngöôøi laøm thueâ, neáu caùc vò noùi nhö vaäy chuùng toâi seõ quaêng boû heát”, caùc thöông nhôn noùi: “Chuùng toâi noùi ñuøa thoâi, xin ñöøng traùch, caùc Thaùnh giaû cöù mang veà duøng”. Luùc ñoù coù moät ngoaïi ñaïo thaáy vaäy lieàn treâu choïc caùc Bí-soââ: “Gaùnh naëng nhö vaäy, ñeán ñaâu môùi buoâng xuoáng vaø ñöôïc bao nhieâu lôïi”, caùc Bí-soâ noùi: “Phaù voõ buïng cuûa ngöôi ra, ñaïp treân ñaàu ngöôi ñi, chuùng toâi môùi buoâng xuoáng vaø thu lôïi”. Ngoaïi ñaïo lieàn im laëng, caùc Bí-soâ baøn vôùi nhau: “Neáu chuùng ta cuøng ñi vôùi ñoaøn thöông buoân seõ bò nhieàu treâu choïc nöõa, chuùng ta neân ñi tröôùc”. Baøn roài taùch ra ñi rieâng ñeán gaàn moät xoùm laøng thöôøng bò cöôùp neân ngöôøi trong laøng thöôøng caûnh giaùc, luùc ñoù ngöôøi trong laøng töø xa thaáy nhieàu ngöôøi gaùnh ñi ñeán lieàn baùo ñoäng laø coù ñoaøn quaân voi keùo ñeán khieán ngöôøi trong laøng ñeàu hoaûng sôï boû chaïy vaøo röøng troán, chæ ñeå laïi moät soá thanh nieân khoûe maïnh giöõ laøng. Nhöõng thanh nieân naøy noùi vôùi nhau: “Hình nhö khoâng phaûi laø ñoaøn quaân voi maø laø ñoaøn laïc ñaø”, laïi noùi: “Hình nhö khoâng phaûi ñoaøn laïc ñaø maø laø löøa chôû haøng hoùa”, laïi noùi: “Cuõng khoâng phaûi löøa ngöïa chôû haøng hoùa maø laø ngöôøi gaùnh”. Khi ñoaøn ngöôøi ñeán gaàn môùi nhìn roõ laø gaùnh loâng deâ lieàn noùi: “Caùc thaùnh giaû gaùnh to vaø naëng nhö vaäy thaät khaùc thöôøng khieán ngöôøi trong thoân töôûng giaëc cöôùp keùo ñeán neân boû chaïy troán heát”, caùc Bí-soââ noùi: “Caùc ngöôi laø ngöôøi khoâng hieåu bieát, thaáy ngöôùi gaùnh ñoà vaät ñeán sôï cho laø giaëc, neáu giaëc cöôùp nghe bieát lieàn ñeán cöôùp heát taøi vaät thì sao. Caùc ngöôi haõy ñi traán an hoï baûo hoï trôû veà”. Caùc Bí-soâ thaáy xaûy ra söï vieäc nhö vaäy lieán baøn vôùi nhau: “Neáu chuùng ta ñi ñöôøng caùi quan thì bò treâu choïc cheâ cöôøi, chuùng ta neân ñi ñöôøng nhoû”. Luùc ñoù caùc thueá quan ñi kieåm soaùt ñeå baét ngöôøi troán thueá, troâng thaáy ñoaøn ngöôøi gaùnh loâng deâ lieàn noùi: “Naøy caùc thöông nhôn, caùc ngöôøi thöôøng troán thueá neân khoâng ñi ñöôøng caùi quan maø troán ñi con ñöôøng nhoû phaûi khoâng?”, caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi khoâng phaûi laø thöông nhôn troán thueá”, thueá quan hoûi: “Vaäy caùc vò laø ai?”, ñaùp: “Chuùng toâi laø Bí-soâ”, thueá quan noùi: “Neáu laø Bí-soâ thì caùc Thaùnh giaû cöù ñi”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ baøn vôùi nhau: “Neáu chuùng ta vaøo röøng Theä-ña baèng cöûa chính, caùc

Haéc-baùt seõ treâu choïc chuùng ta, chuùng ta neân gaùnh ñi vaøo cöûa sau". Khi ñi ñeán cöûa sau coù moät Ma-ha-la troâng thaáy lieàn hoûi: "Caùc vò khaùch gaùnh ñoà cô sao laïi ñi vaøo cöûa sau?", caùc Bí-soâ noùi: "OÂng giaø naøy goïi chuùng ta laø khaùch gaùnh ñoà sao?", lieàn hoûi: "Vaäy caùc vò laø ai?", ñaùp: "Chuùng ta laø Luïc

chuùng Bí-soâ", laïi hoûi: "Caùc vò thaät laø Luïc chuùng sao?", ñaùp phaûi, Ma- ha-la lieàn noùi: "laønh thay caùc ñaïi ñöùc". Vaøo ñeán nôi, Luïc chuùng lieàn boû xuoáng thaønh moät ñoáng lôùn nhö nuùi ngay giöõa chuøa khieán moïi ngöôøi ñeàu kinh ngaïc hoûi: "Caùc cuï thoï coù theå gaùnh naëng nhö theá naøy sao, caùc vò khoâng soï ngöôøi ñôøi treâu choïc hay sao?", Luïc chuùng noùi: "Caùi mieäng cuûa chuùng toâi haù chæ bieát aên thoâi sao, ai treâu choïc toâi, toâi cuõng seõ treâu choïc laïi gaáp ba, boán laàn". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ töï gaùnh naëng nhö vaäy maø ñi, khoâng caûm thaáy xaáu hoå maø coøn khôûi taâm coáng cao ngaõ maïn". Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ treân ñöôøng ñi nhaän ñöôïc loâng deâ, caàn thì ñöôïc nhaän. Neáu khoâng coù ngöôøi mang giuùp thì ñöôïc töï mang ñi khoaûng ñöôøng chöøng ba Du thieän na, neáu ñi quaù xa thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng vaø coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Nhaän ñöôïc loâng deâ laø vaät cuûa ngöôøi khaùc cho. Ba Du thieän na laø chieàu daøi daëm ñöôøng, trong khoaûng ñöôøng naøy khoâng coù ai mang giuùp ñöôïc töï gaùnh mang, neáu mang ñi quaù chieàu daøi ñaëm ñöôøng naøy thì phaïm Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Baûy Cöïc vi thaønh moät Vi traàn, baûy Vi traàn thaønh moät Ñoàng traàn, baûy Ñoàng traàn thaønh moät Thuûy traàn, baûy Thuûy traàn thaønh moät Thoá mao traàn, baûy Thoá mao traàn thaønh moät Döông mao traàn, baûy Döông mao traàn thaønh moät Ngöu mao traàn, baûy Ngöu mao traàn thaønh moät Khích du traàn, baûy Khích du traàn thaønh moät Kyû, baûy Kyû thaønh moät Saét, baûy Saét thaønh moät Khoaùng maïch, baûy Khoaùng maïch thaønh moät ngoùn tay, hai möôi boán ngoùn tay thaønh moät khuyûu tay, ba khuyûu tay röôõi thaønh moät ngöôøi, boán khuyûu tay thaønh moät Cung, naêm traêm Cung thaønh moät Caâu-loâ-xaù, taùm Caâu-loâ-xaù laø moät Du thieän na, baûy thoân moãi thoân coù moät Caâu-loâ-xaù. Khi mang loâng deâ ñi ñeán nöûa ñöôøng thì phaïm AÙc-taùc, vaøo ñeán trong thoân thì phaïm xaû ñoïa. Neáu töø thoân ñeán choã khoaùng daõ baèng ¼ Caâu-loâ-xaù thì phaïm AÙc-taùc, duû moät Caâu-loâ-xaù thì phaïm xaû ñoïa. Neáu töø choã khoaùng daõ ñi ñeán döôùi ba Du thieän na thì khoâng phaïm, quaù ba Du thieän na thì phaïm xaû ñoïa. Neáu loâng deâ naøy duøng ñeå laøm maõo, khaên traûi, côø phöôùn... mang ñi moät caùch kín ñaùo thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: NHÔØ NI KHOÂNG PHAÛI THAÂN TOÄC LIEÄU LYÙ LOÂNG DEÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân chia soá loâng deâ ñaõ mang veà”, Nan-ñaø hoûi: “Chia laøm maáy phaàn, OÂ-ñaø-di ôû nhaø coù ñöôïc chia phaàn khoâng?”. OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: “Nguõ chuùng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, ta phaûi laøm phöông tieän gì ñeå ñöôïc chia moät phaàn”, nghó roài lieàn hoûi: “Caùc cuï thoï baøn vieäc gì, soá loâng deâ ñaõ ñöôïc haõy nhaäp chung laïi roài chia ñeàu, ai ñöôïc phaàn naáy, toâi cuõng ñöôïc moät phaàn”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn suy nghó: Theá toân phaùp chuû ñang ôû ñaây, lôïi döôõng aét raát nhieàu, vì sao OÂ-ñaø-di laïi noùi nhö theá, xöa nay chuùng ta ñöôïc goïi laø Luïc chuùng, khoâng leõ nay laïi thaønh naêm ngöôøi hay sao, neân chia laøm saùu phaàn ñoàng ñeàu”. Luùc ñoù Nan-ñaø noùi: “Ai laø ngöôøi chia phaàn?”, Xieån-ñaø noùi: “OÂ-ñaø-di laâu nay ôû nhaø, nay neân laøm ngöôøi chia phaàn”. OÂ-ñaø-di lieàn chia laøm saùu phaàn roài ñem phaàn cuûa mình caát trong phoøng, A-thuyeát-ca thaáy lieàn noùi: “Ñaïi ñöùc haõy ñem vaät ñöôïc chia chia cho chuùng toâi vôùi”, OÂ-ñaø-di noùi: “Töø khi caùc vò ñeán ñaây, toâi chöa nhaän ñöôïc moät boái xæ, neáu khoâng tin thì cöù hoûi caùc vò ñoàng phaïm haïnh”, Boå-naïi-phaït-toá noùi: “Khoâng ngôø OÂ- ñaø-di khinh loäng chuùng ta”, OÂ-ñaø-di noùi: “Coù ñöôïc nhieàu vaät maø khoâng chia môùi laø khinh loäng, moät boái xæ toâi coøn khoâng ñöôïc thì laøm sao thaønh khinh loäng”. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di suy nghó: “Soá loâng deâ naøy ta nhôø ai lo lieäu ñaây, neáu giao cho ngöôøi giuùp vieäc thì coù theå maát heát vì ngöôøi naøy khoâng giôùi haïnh, khoù tin. Neáu giao cho möôøi hai ni thì hoï cuõng khoù tin, tính toan tyû myû nhö ngöôøi caân boät laøm baùnh. Bí-soâ ni Ñaït-ma-ñaø-na laïi kheùo trì kinh taïng, quyeán thuoäc cuûa coâ cuõng trì kinh, sieâng tu phaåm thieän, neáu giao cho hoï, thôøi gian seõ keùo daøi laøm maõi khoâng xong. Kieàu-ñaùp- di kheo trì Luaät taïng, moân ñoà cuõng trì luaät, ñoái vôùi trì phaïm caân nhaéc khinh troïng, neáu giao cho hoï cuõng khoù thaønh. Ñaïi theá chuû laáy tónh löï laøm taâm, moân nhôn cuõng tu tòch tónh, ta coù theå giao loâng deâ cho hoï vaøo nhöõng luùc raûnh lo lieäu cho ta”. Nghó roài lieàn thaáy Ñaïi theá chuû ñeán ñaûnh leã Theá toân, voäi böôùc tôùi noùi: “Ñaïi theá chuû, nhö Theá toân coù noùi ngöôøi ñuû giôùi caám, taâm nghó gì ñeàu ñöôïc thaønh töïu vì do söùc cuûa tònh giôùi. Toâi vöøa nghó ñeán Ñaïi theá chuû thì ngöôøi laïi vöøa ñi ñeán, ñuùng luùc nhö qua soâng gaëp ñoø”. Ñaïi theá chuû hoûi: “Ñaïi ñöùc caàn gì ôû toâi?”, ñaùp: “Toâi coù moät ít loâng deâ caàn lieäu lyù, ngöôøi coù theå laøm giuùp ñöôïc khoâng?”, Ñaïi theá chuû noùi: “Toâi voán ñeán ñeå kính leã Theá toân, kính leã xong toâi seõ sai hai ni ñeán laáy ñem veà lieäu lyù cho ñaïi ñöùc”. OÂ-ñaø-di lieàn veà phoøng boù soá loâng deâ thaønh hai boù ñeå ôû phía sau cöûa phoøng, Ñaïi theá chuû kính leã Theá toân xong

cuõng lieàn sai hai ni ñeán phoøng OÂ-ñaø-di laáy soá loâng deâ, OÂ-ñaø-di noùi: “Ñeå ôû phía sau caùnh cöûa”, hai coâ ni böôùc vaøo ñöa hai tay keùo hai boù loâng deâ ra nhöng khoâng keùo noåi vì quaù naëng, lieàn noùi: “Thaùnh giaû, trong boù loâng deâ

coù ñaù hay sao", OÂ-ñaø-di noùi: "Hai coâ coøn treû leõ naøo xöông soáng laïi gaõy, haõy cuùi xuoáng toâi ñeå leân", noùi roài lieàn ñeå treân löng moãi coâ moät boù, hai coâ lieàn caûm thaày ñaàu eâ aåm, löng ñau thaét, khoå sôû leâ veà chuøa, vöøa boû xuoáng ñaát lieàn naèm daøi vöøa thôû vöøa reân. Caùc Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn noùi: "Mang moät ít loâng deâ veà maø khoå sôû nhö bò gaõy xöông soáng", hai ni lieàn noùi: "Haõy ñeán keùo thöû thì bieát". Caùc ni ñeán keùo thaáy khoâng nhuùc nhích lieàn noùi: "Trong boù loâng deâ naøy coù ñaù hay sao?". Sau ñoù caùc ni môû hai boù ra lieàn thaønh moät ñoáng to neân cöôøi vang daäy, Ñaïi theá chuû nghe tieáng cöôøi vang daäy neân quôû traùch caùc ni, caùc ni baïch: "Thaùnh giaû, ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di noùi moät ít loâng deâ maø coøn moät ñoáng nhö theá naøy, neáu noùi nhieàu thì nhö theá naøo nöõa". Ñaïi theá chuû noùi: "OÂ-ñaø-di laø ngöôøi hay laøm haïnh aùc, ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät thöôøng hay huûy hoaïi nhö bôø soâng bò loû saép suïp. Phaät noùi coù hai haïng ngöôøi laønh: Moät laø haïng ngöôøi khoâng höùa nhaän, hai laø haïng ngöôøi ñaõ höùa nhaän thì phaûi laøm troøn traùch nhieäm. Nay ta ñaõ höùa thì phaûi laøm cho xong, caùc coâ cuøng ta lo lieäu, tuøy laáy ít nhieàu laøm xong thì ñem giao laïi". Sau khi laøm xong hai ni mang ñeán giao cho OÂ-ñaø-di , OÂ-ñaø-di laïi ñoøi soá loâng deâ coøn dö, hai ni cuõng mang soá loâng deâ coøn dö giao cho OÂ-ñaø-di. Ñaïi theá chuû vì lieäu lyù soá loâng deâ naøy neân hai tay coù saéc ñoû nhö thôï nhuoäm, khi ñeán kính leã Phaät, Phaät nhìn thaáy lieàn hoûi: "Vì sao tay cuûa Ñaïi theá chuû coù saéc ñoû nhö thôï nhuoäm?", ñaùp: "Nhö Theá toân coù daïy: vieäc neân laøm thì khoâng laøm laïi laøm vieäc cuûa ngöôøi khaùc, nay toâi ñaõ laøm nhö vaäy". Phaät hoûi: "Ñaïi theá chuû ñaõ laøm vieäc gì?", Ñaïi theá chuû lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, Phaät lieàn hoûi A-nan-ñaø: "Caùc Bí-soâ ñaõ nhôø ni khoâng phaûi hoï haøng lo lieäu loâng deâ phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy Theá toân". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ nhôø ni khoâng phaûi hoï haøng giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Loâng deâ laø khoâng phaûi loaïi loâng khaùc. Giaët laø cho ñeán nhuùng vaøo nöôùc. Nhuoäm laø cho ñeán nhuoäm moät laàn. Chaûi cho ñeán vuoát moät caùi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñoái vôùi ni khoâng phaûi hoï haøng khôûi töôûng khoâng phaûi hoï haøng hoaëc sanh nghi maø nhôø hoï giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Giaët, nhuoäm maø khoâng chaûi, hoaëc giaët chaûi maø khoâng nhuoäm,

hoaëc nhuoäm maø khoâng giaët chaûi cuõng phaïm xaû ñoïa. Neáu ñoái vôùi ni laø hoï haøng maø khôûi töôûng khoâng phaûi hoï haøng hoaëc sanh nghi nhôø laøm ba vieäc treân ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu laø hoï haøng khôûi töôûng laø hoï haøng thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: CAÀM GIÖÕ VAØNG BAÏC Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù Cö só chuû moät tuï laïc teân laø Baûo keá ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: "Theá toân, gaàn ñaây ôû giöõa ñaïi chuùng vua vaø caùc quan hoäi hoïp coù hoûi: Sa moân Thích töû coù ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc hay khoâng, coù ngöôøi noùi laø ñöôïc, coù ngöôøi noùi laø khoâng ñöôïc. Theá toân trong hai ngöôøi naøy ai xöùng lyù, ai khoâng xöùng lyù; ai baùng Phaät, ai khoâng baùng Phaät; ai bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå, ai khoâng bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå?". Theá toân noùi: "Naøy Cö só, ngöôøi naøo noùi Sa moân Thích töû ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc laø ngöôøi aáy noùi khoâng xöùng lyù, laø noùi phi phaùp, laø huûy baùng ta, laø ngöôøi bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå. Ngöôïc vôùi treân laø Thieän Vì sao, vì Bí-soâ khoâng ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Bí-soâ khoâng thoï giöõ vaøng baïc tieàn laø phaùp cuûa sa moân, laø thích ca töû, laø phaùp thuaàn thieän. Laàn thöù hai, thöù ba ta cuõng noùi nhö vaäy. Neáu ngöôøi naøo thoï giöõ vaøng baïc tieàn laø khoâng phaûi sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû, khoâng phaûi phaùp thuaàn thieän. Laàn thöù hai, thöù ba ta cuõng noùi nhö vaäy". Cö só noùi: "Theá toân, yù con nhö vaày: Neáu Bí-soââ khoâng thoï giöõ vaøng baïc tieàn môùi laø chôn sa moân, laø Thích ca töû. Neáu thoï giöõ thì chaúng phaûi laø chôn sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû". Theá toân noùi: "Laønh thay cö só, nhö yù oâng ñaõ hieåu laø kheùo phaân bieät". Cö só Baûo keá nghe Phaät noùi roài vui möøng tín thoï leã Phaät caùo lui, luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø ñang ñöùng quaït haàu Phaät, Phaät baûo A-nan-ñaø: "Thaày ñeán thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ñeán taäp hoïp nôi nhaø aên". A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo xong trôû veà baïch Phaät: "Caùc Bí-soâ ñaõ taäp hoïp nôi nhaø aên roài, xin Theá toân bieát thôøi". Theá toân ñi ñeán nhaø aên ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: "Coù cö só chuû cuûa moät tuï laùc teân laø Baûo keá ñeán choã Nhö Lai kính leã xong ngoài moät beân baïch nhö vaày… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Naøy caùc Bí-soâ, cö só naøy ôû trong trieàu ñình ñaõ caát tieáng roáng cuûa sö töû noùi quyeát ñònh raèng: Sa moân Thích töû khoâng ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Nhö lai cuõng noùi sa moân Thích töû khoâng neân thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Cho neân caùc Bí-soâ neáu vì xaây caát phoøng xaù caùc vieäc neân caàu xin vaät tö vaø nhôn coâng chôù khoâng neân xin tieàn baïc. Ta khoâng noùi coù phöông tieän thì Bí-soâ ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn". Ñaây laø duyeân

khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña, luùc ñoù Luïc chuùng töï tay caàm giöõ vaøng baïc tieàn hoaëc sai ngöôøi caàm giöõ ñeå laøm caùc phoøng xaù hoaëc mua saém giöôøng toøa, ngoaïi ñaïo thaáy lieàn cheâ traùch: "Sa moân Thích töû töï tay caàm giöõ vaøng baïc tieàn… hoaëc baûo ngöôøi caàm giöõ, nhö vaäy sa moân cuøng vôùi theá tuïc chuùng ta coù khaùc gì ñaâu. Vì sao laïi khieán caùc Baø-la-moân, cö só sanh loøng tín kính mang thuôùc aên uoáng ñeán daâng cuùng cho hoï". Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi

Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaøng baïc tieàn hoaëc baûo ngöôøi caàm, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Vaøng baïc tieàn laø chæ cho baûy baùu. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi baûo ngöôøi caàm laáy coù möôøi taùm tröôøng hôïp khoâng ñoàng ñeàu thaønh töôùng phaïm: 1. Noùi ngöôi laáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi laáy vaøng baïc… ôû choã deã thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi tay caàm giôû leân phaïm xaû ñoïa. 2. Noùi ngöôi laáy ôû choã naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép…, phaïm toäi gioáng nhö treân. 3. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn, vaïn… phaïm nhö treân. 4. Noùi ngöôi mang vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñeán (ñi), phaïm gioáng nhö treân. 5. Noùi ngöôi ôû choã naøy mang ñi: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñöïng trong röông traép… phaïm gioáng nhö treân. 6. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm, ngaøn, vaïn… phaïm gioáng nhö treân. 7. Noùi ngöôi ñeå vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaøng baïc… phaïm gioáng nhö treân. 8. Noùi ngöôi ñeå ôû ñaây: Laø baûo ngöôøi khaùc ñeå vaät trong röông traép… phaïm gioáng nhö treân. 9. Noùi ngöôi ñeå chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn… phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaøo vaät ôû choã deã thaáy maø baûo ngöôøi khaùc laøm. 10. Noùi ngöôi laáy vaät kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû choã khoâng thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi nhaác vaät leân phaïm Xaû ñoïa.

11. Noùi ngöôi laáy ôû choã kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép, phaïm gioáng nhö treân. 12. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät kia: laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm ngaøn… phaïm nhö treân. 13. Noùi ngöôi mang vaät kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi mang ñeán hay mang ñi. 14. Noùi ngöôi mang vaät ôû choã kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät ñöïng trong röông traép baûo ngöôøi khaùc mang ñeán hoaëc mang ñi, phaïm gioáng nhö treân. 15. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc mang ñeán (ñi) vôùi chöøng aáy soâ löôïng, phaïm gioáng nhö treân. 16. Noùi ngöôi ñeå vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå, phaïm gioáng nhö treân. 17. Noùi ngöôi ñeå ôû choã kia: Laø chæ ngöôøi ñeå vaät trong röông traép ôû choã kia, phaïm gioáng nhö treân. 18. Noùi ngöôi ñeå vôùi chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vôùi chöøng aáy soá löôïng, phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaät ôû choã khoâng thaáy maø baûo ngöôøi laøm. Neáu Bí-soâ töï tay caàm giöõ vaøng baïc, boái xæ… phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ caàm vaøng baïc ñaõ thaønh hay chöa thaønh ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ caàm vaøng baïc, boái xæ coù vaên töôùng thaønh töïu ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ chaïm vaøo vaät baûy baùu nhö Ma ni… phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ caàm tieàn maø nöôùc Bieân phöông cuøng duøng thì phaïm Xaû ñoïa; nöôùc Bieân phöông khoâng cuøng duøng thì phaïm AÙc-taùc. Caàm saét ñoàng thieác… thuoäc kim loaïi thì khoâng phaïm. Sau khi Phaät cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài, luùc Phaät ñang ôû röøng Theä-ña, ôû nöôùc Chieâm Ba

coù moät tröôûng giaû taâm thaâm tín thuaàn thieän thöôøng duøng vaät thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng, laïi xaây caát moät truù xöù nguy nga traùng leä cuùng cho Phaät vaø taêng. Coù nhieàu Bí-soâ an cö ôû ñaây, sau khi laøm leã Tuøy yù xong lieàn baûo Tröôûng giaû: “Nay chuùng toâi muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Ñaïi sö vaù caùc Bí-soâ kyø tuùc, Tröôûng giaû haõy thí y cho chuùng toâi”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, ôû ñaây khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu, haõy ñôïi ñoaøn thöôøng buoân ñeán, toâi seõ mua daâng cuùng”, Bí-soâ noùi: “Neáu khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu thì cuùng y thoâ xaáu cuõng ñöôïc”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, toâi xöa nay chæ thí y thöôïng dieäu khoâng cuùng y thoâ xaáu. Neáu Thaùnh giaû khoâng ñôïi ñöôïc thì toâi cuùng giaù tieàn y tuøy yù caùc vò mua”, Bí-soâ noùi: “Theá toân ñaõ cheá giôùi khoâng ñöôïc

caàm giöõ tieàn baïc”, Tröôûng giaû noùi: “Neáu nhö vaäy thì thaø toâi khoâng cuùng chöù toâi khoâng cuùng y thoâ xaáu”. Caùc Bí-soâ bieát roát cuoäc khoâng ñöôïc gì neân ra ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät, caùc Bí-soâ truù xöù noùi: “Thieän lai cuï thoï, chaúng phaûi choã caùc vò an cö ñaõ nhaän ñöôïc nhieàu y phuïc hay sao maø vaãn maëc y phuïc thoâ raùch theá naøy?”, ñaùp: “Vì khoâng coù y thöôïng dieäu ñeå thoï nhaän”, laïi hoûi: “Caùc vò an cö ôû ñaâu?”, ñaùp: “ÔÛ truù xöù cuûa truôûng giaû nöôùc Chieâm Ba”, laïi hoûi: “Nghe noùi Tröôûng giaû aáy chæ cuùng y thöôïng dieäu, vì sao laïi khoâng coù ñeå thoï nhaän?”, ñaùp: “Chính vì duyeân naøy neân môùi khoâng ñöôïc y”, lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ lieàn baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Caùc Baø-la-moân, Tröôûng giaû, Cö só kính tín muoán cuùng giaù tieàn y cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ cuõng muoán ñöôïc y, ta neân tuøy khai cho caùc Bí-soââ khoâng bò thieáu thoán”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Neáu coù ngöôøi cuùng giaù tieàn y, caàn thì ñöôïc nhaän, nhaän roài neân khôûi nieäm laø vaät cuûa ngöôøi kia ñeå caát giöõ, caùc Bí-soâ cuõng neân tìm ngöôøi chaáp söï”. Caùc Bí-soâ khoâng bieát tìm ngöôøi chaáp söï nhö theá naøo, Phaät baûo: “neân tìm tònh nhôn hay OÂ-ba-saùch-ca, neân hoûi ngöôøi aáy raèng; ngöôøi coù theå laøm thí chuû cho toâi khoâng, neáu ñaùp laø ñöôïc thì neân khôûi taâm kyù gôûi cho ngöôøi aáy ñeå caát giöõ vaät kia, neân baûo ngöôøi ñoù caàm, khoâng ñöôïc töï caàm”. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñi ñeán phöông khaùc nghó raèng: “Nay ta ñeán ñaây khoâng coù thí chuû”, lieàn khôûi taâm truy hoái baïch Phaät, Phaät noùi: “Duø ñi ñeán phöông xa, mieãn ngöôøi ñoù coøn soáng thì vaãn laø thí chuû”. Luùc ñoù coù Bí-soâ chöa tìm ñöôïc thí chuû thì coù ngöôøi ñem cuùng giaù tieàn y, Bí-soâ nghi khoâng daùm nhaän baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân nhaän roài caàm giaù tieàn y ñoù ñeán tröôùc moät Bí-soâ noùi raèng: Cuï thoï bieát cho, toâi Bí-soâ teân , ñöôïc vaät baát tònh naøy, toâi muoán ñem vaät baát tònh naøy ñoåi laáy tònh taøi. Noùi ba laàn roài tuøy tình thoï duïng”. Luùc ñoù coù thí chuû xaây caát truù xöù ôû ven laøng cuùng cho Taêng thöôøng bò giaëc ñeán khuûng boá neân caùc Bí-soâ boû ñi nôi khaùc, giaëc cöôùp vaøo chuøa laáy heát caùc thöù, Phaät noùi: “Neáu laø vaät cuûa taêng giaø hay cuûa Toát ñoå ba nhö vaøng baïc vaät baùu thì neân caát giaáu ôû choã chaéc chaén roài môùi boû ñi

nôi khaùc". Phaät baûo caát giaáu, caùc Bí-soâ khoâng bieát baûo ai caát giaáu, Phaät noùi: "Baûo tònh nhôn hay OÂ-ba-saùch-ca caát giaáu". Coù tröôøng hôïp baûo hoï caát giaáu thì hoï laáy luoân, Phaät baûo neân tìm OÂ-ba- saùch-ca thaâm tín, neáu khoâng coù thì baûo caàu tòch, neáu khoâng coù Caàu tòch thì Bí-soâ töï tay caát giaáu. Bí-soâ khoâng bieát caát giaáu nhö theá naøo, Phaät baûo neân ñaøo haàm, Bí-soâ khoâng bieát baûo ai ñaøo, Phaät baûo sai tònh nhôn hoaëc OÂ-ba-saùch-ca. Tröôøng hôïp hoï ñaøo caát giaáu roài laáy luoân thì neân tìm ngöôøi thaâm tín, neáu khoâng coù ngöôøi thaâm tín thì neân baûo Caàu tòch, neáu khoâng

coù Caàu tòch thì Bí-soâ töï tay ñaøo caát giaáu, sau khi giaëc boû ñi thì laáy laïi giao cho Taêng giaø. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ta vì naïn duyeân neân khai cho caùc vieäc treân, naïn duyeân khoâng coøn thì khoâng neân duøng nöõa, neáu vaãn coøn duøng thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch".

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 22

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: XUAÁT THU CAÀU LÔÏI

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù xa gaàn ñeàu nghe bieát ôû nöôùc Trung phöông coù Phaät ra ñôøi, caùc ñeä töû Thanh vaên ñeàu coù ñaïi thaàn thoâng..., neáu ngöôøi naøo coù theå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng thì ñöôïc ñaïi quaû baùo, ñöôïc ñaïi lôïi ích. Caùc thöông nhôn phöông Baéc nghe bieát nhö theá lieàn baøn vôùi nhau: "Chuùng ta neân ñeán nöôùc trung phöông buoân baùn, moät laø caàu lôïi, hai laø cuùng döôøng Phaät vaø Taêng". Caùc thöông nhôn lieàn chôû nhieàu haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la-phieät cuûa nöôùc Trung phöông, trong thaùnh naøy coù moät ngoaïi ñaïo loä hình, raát gioûi veà thieân vaên vaø toaùn kyù, nghe bieát caùc thöông nhôn phöông Baéc ñeán lieàn suy nghó: "Ta nay neân ñeán xem thöû vaø thaêm hoûi, coù theå ôû choã caùc thöông nhôn naøy ta seõ ñöôïc chuùt gì", nghó roài lieàn laáy saùch töôùng ra nghieân cöùu kyõ, ñoaùn bieát ñöôïc teân tuoåi cuûa cha meï thöông nhôn vaø haøng hoùa mang theo thu lôïi ñöôïc nhieàu hay ít. Sau ñoù ngoaïi ñaïo naøy ñeán choã thöông chuû noùi : "Thieän lai thöông chuû, coù phaûi thöông chuû teân laø , thaân sinh cuûa thöông chuû teân laø , thaân maãu cuûa thöông chuû teân laø , soá haøng hoùa mang ñeán goàm coù , vaøo ngaøy thöông chuû seõ thu ñöôïc lôïi nhö theá nhö theá". Thöông chuû nghe roài suy nghó: "Ta nghe noùi ñeä töû cuûa Phaät coù ñaïi thaàn thoâng, coù ñaïi bieán hoùa phaûi chaêng laø ngöôøi naøy", nghó nhö vaäy roài sanh taâm kính tín lieàn laáy ñieäp y baèng loâng saéc ñoû vaø traùi caây ñaêïc saûn cuûa phöông Baéc daâng cuùng cho ngoaïi ñaïo naøy. Ngoaïi ñaïo naøy lieàn maëc ñieäp y môùi naøy ñeán khoe vôùi caùc ñoàng moân, hoï hoûi: "Ngöôøi ñöôïc y thöôïng

haûo naøy töø ñaâu?", ngoaïi ñaïo lieàn keå söï vieäc treân cho caùc ñoàng moân nghe, hoï nghe roài lieàn noùi: "Sa moân Thích töû thöôøng khinh reõ chuùng ta, noùi chuùng ta chæ gaàn guõi vôùi haïng Chieân-ñaø-la taàm thöôøng, khoâng theå thaân gaàn vôùi

haïng ngöôøi cao quyù. Ngöôøi neân maëc y thöôïng haûo naøy ñeán choã sa moân Thích töû ñeå khích taâm hoï". Ngoaïi ñaïo naøy nghe lôøi caùc ñoàng moân lieàn ñi ñeán röøng Theä-ña , luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñang ñöùng ôû cöûa ngoû troâng thaáy ngoaïi ñaïo töø xa ñi ñeán lieàn suy nghó: "Ngoaïi ñaïo naøy maëc y quyù giaù, neáu ta khoâng ñoaït ñuôïc y naøy thì khoâng xöùng vôùi teân OÂ-ba-nan-ñaø". Khi ngoaïi ñaïo ñeán gaàn lieàn hoûi: "OÂng môùi trôû veà theá tuïc sao?", ñaùp: "Toâi ñaâu coù veà theá tuïc", laïi hoûi: "Neáu khoâng nhö theá thì sao laïi maëc y naøy?", ñaùp: "Coù thöôøng buoân töø phöông Baéc vöøa ñeán, toâi ñeán thaêm hoûi, do noùi ñuùng teân cha meï cuûa oâng aáy neân sanh loøng kính tín daâng cuùng toâi chieác y quyù naøy". OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñaây khoâng phaûi laø vieäc toát, ñaâu theå tuoåi giaø suy nhö oâng laïi phaù giôùi hay sao, OÂng hay ngoài xuoáng ñaây, toâi seõ noùi phaùp yeáu". Ngoaïi ñaïo nghe lôøi ngoài xuoáng, OÂ-ba-nan-ñaø duøng taâm hoan hæ noùi dieäu phaùp, neáu OÂ-ba-nan-ñaø duøng taâm hoan hæ noùi phaùp xaû thí thì ngöôøi nghe seõ caûm thaáy nhö coù theå caét thòt mình ñeå thí. Noùi phaùp xong, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñaïi sö cuûa oâng baûn taùnh thích y thoâ xaáu, daïy moân ñoà loä hình caïo toùc, ñi nhieàu ít ñöùng, thöôøng naèm döôùi ñaát. Neáu taùnh cuûa Ñaïi sö oâng thích aên ngon maëc ñeïp thì ñaõ cho pheùp oâng maëc y thöôïng dieäu trò giaù ngaøn vaïn, tuøy yù aên baùch vò, ôû trong phoøng xaù trò giaù naêm traêm kim tieàn… nhöng Ñaïi sö cuûa oâng ñaõ khoâng cho moân ñoà soáng neáp soáng ñoù. Ñaïi sö cuûa toâi taùnh quaûng ñaïi neân cho pheùp ñeä töû maëc y quyù giaù, aên thöùc aên baùch vò, ôû trong phoøng xaù trò giaù naêm traêm0 kim tieàn. Neáu oâng maëc y quyù giaù naøy ñi khaát thöïc, ngöôøi coù loøng tín kính seõ nghó laø oâng muoán phaù giôùi, nhö vaäy khaát thöïc seõ khoù khaên khoâng ñuû nuoâi thaân. OÂng neân cho toâi chieác y naøy, toâi seõ ñoåi laïi cho oâng chieác y thoâ xaáu ñuùng nhö yù muoán cuûa Ñaïi sö oâng. Toâi seõ maëc y naøy khaát thöïc, neáu tònh tín hoûi coù töø ñaâu, toâi seõ noùi laø cuûa oâng bieáu, hoï seõ bieát oâng laø ngöôøi thaâm tín, seõ cuùng cho oâng thöùc aên ngon vaø boå döôõng". Ngoaïi ñaïo nghe OÂ-ba-nan-ñaø noùi roài lieàn sanh taâm hoan hæ ñöa y quyù cho OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø chuù nguyeän cho khoâng bònh ñöôïc soáng laâu roài noùi: "Caùc ñoàng moân cuûa oâng neáu khi bieát oâng ñoåi y quyù naøy cho toâi baûo oâng ñoøi laïi thì sao?", ñaùp: "Y naøy laø sôû höõu cuûa toâi, ñaïi ñöùc khoâng neân lo laéng", lieàn noùi: "Ñöôïc vaäy thì toâi nhaän", OÂ-ba-nan-ñaø lieàn nhaän y quyù vaø ñöa laïi cho ngoaïi ñaïo y thoâ xaáu. Luùc ñoù ngoaïi ñaïo maëc y thoâ xaáu naøy ñeán choã ñoàng moân, hoï hoûi: "Y thoâ xaáu naøy töø ñaâu coù?", ñaùp: "Laø OÂ-ba-nan- ñaø ñoåi cho toâi". Ñoàng moân nghe roài lieàn noùi: "Caùc Thích töû naøy luoân nghó ñeán vieäc saùt phaït ta, ngöôøi khaùc thaáy ta tuy khi deã nhöng khoâng gioáng nhö Luïc chuùng, trong saùu ngöôøi naøy OÂ-ba-nan-ñaø khinh deã chuùng ta hôn heát. Neáu oâng ñoåi

y vôùi ai khaùc chuùng toâi cuõng tuøy hæ, nhöng OÂ-

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 22
319

ba-nan-ñaø naøy luùc naøo cuõng muoán uoáng maùu chuùng ta, oâng laïi ñoåi y vôùi oâng ta thì ai nhaãn chòu ñöôïc. OÂng phaûi ñeán ñoøi laïi, ñoøi ñöôïc thì toát, neáu ñoøi khoâng ñöôïc chuùng toâi seõ ñoàng taãn xuaát oâng, ñoåi choã cuûa oâng, uùp baùt ñoái vôùi oâng vaø khoâng noùi chuyeän cuøng oâng. “Ngoaïi ñaïo nghe roài raát sôï haõi lieàn ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñeå ñoøi laïi y quyù, OÂ-ba-nan-ñaø töø xa troâng thaáy ñoaùn laø ñeán ñoøi y neân vaøo phoøng ñoùng cöûa, ngoaïi ñaïo ñeán goõ cöûa, OÂ-ba-nan-ñaø im laëng, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi: “OÂng coù vieäc gì caàn muoán gaëp OÂ-ba-nan-ñaø sao?”, ngoaïi ñaïo naøy lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ noùi: “OÂng muoán ñoøi laïi chieác y quyù thì phaûi ñeán choã Theá toân ai caàu môùi ñoøi laïi ñöôïc”. Ngoaïi ñaïo nghe roài lieàn ñeán choã Theá toân, Theá toân töø xa thaáy ngoaïi ñaïo naøy ñi ñeán lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Ngoaïi ñaïo naøy ñeán ñeå ñoøi laïi chieác y quyù giaù, ñoøi ñöôïc thì toát, neáu khoâng ñoøi ñöôïc seõ thoå huyeát maø cheát”. Luùc ñoù ngoaïi ñaïo ñeán choã Phaät noùi raèng: “Ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø laáy chieác y quyù giaù cuûa toâi, xin Theá toân thöông xoùt baûo OÂ-ba-nan-ñaø traû y laïi cho toâi, neáu toâi khoâng ñoøi ñöôïc y caùc ñoàng moân seõ taãn xuaát toâi…” Theá toân lieàn baûo A-nan-ñaø: “Thaày neân ñeán chuù nguyeän cho OÂ-ba-nan-ñaø khoâng bònh roài baûo OÂ-ba-nan-ñaø neân traû laïi chieác y quyù giaù cho ngoaïi ñaïo, neáu khoâng traû laïi ngoaïi ñaïo naøy seõ thoå huyeát maø cheát”. Cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø noùi laïi nguyeân vaên, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài noùi: “Toâi xin kính caån vaâng lôøi Phaät day khoâng daùm traùi lònh. Neáu khoâng phaûi Theá toân baûo toâi traû laïi thì duø soá ngoaïi ñaïo ôû chaâu Thieäm Boä naøy nhieàu nhö truùc, nhö mía, lau nhaát loaït thoå huyeát maø cheát, OÂ-ba-nan-ñaø toâi cuõng khoâng lay ñoäng. Cuï thoï yeân taâm, toâi seõ ñem traû laïi chieác y ñoù”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñeán noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “Ñaïi sö cuûa oâng tröôùc ñaây ñaõ voïng ngöõ löøa doái theá gian, oâng ta cheát ñaõ ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn, treân löôõi coù naêm traêm con traâu caøy suoát ngaøy ñeâm. Nay oâng cuõng voïng ngöõ quaû baùo seõ gaáp boäi töùc laø coù ngaøn con traâu caøy treân löôõi cuûa oâng. OÂng ñaõ maëc aùo cuûa toâi chôù toâi chöa duøng chieác aùo cuûa oâng”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi xong lieàn laáy chieác y quyù giaù ra keùo bung choã keát noái y roài voø maïnh laøm cho chieác y nhaàu naùt, sau ñoù môùi ñöa cho ngoaïi ñaïo vaø noùi to: “Caàm laáy vaø ñi mau, ñöøng laøm nhô ueá truù xöù cuûa toâi”, ngoaïi ñaïo noùi: “Hoâm nay ra khoûi choã naøy cho ñeán suoát ñôøi toâi theà khoâng böôùc chaân tôùi röøng Theä-ña nöõa”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa keát giôùi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laøm ñuû caùch ñeå kieám lôøi hoaëc thuû hoaëc döõ hoaëc sanh hoaëc chaát, duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät ñaõ thaønh, duøng vaät chöa thaønh laáy vaät ñaõ thaønh, duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät chöa thaønh, duøng vaät chöa thaønh laáy vaät chöa thaønh. Thuû laø thu laáy haøng hoùa töø phöông

khaùc maø mình thích sôû höõu, vaän chuyeån ñem ñi, tìm ngöôøi coi giöõ, laäp caùc chöùng töø kheá öôùc. Döõ laø laäp kheá öôùc ñöa vaät cho ngöôøi khaùc vay trong thôøi haïn laø bao nhieâu ngaøy. Sanh laø sanh lôïi, nhö ñöa cho ngöôøi khaùc moät ít vaät duïng maø thu laïi nhieàu thoùc luùa, sanh lôïi gaáp maáy laàn. Chaát laø thu vaät baùu, laäp chöùng töø baûo chöùng cho taøi vaät aáy. Duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät ñaõ thaønh: Laø duøng doà vaät baèng vaøng baïc... ñoåi laáy ñoà vaät ñaõ laøm thaønh cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät chöa thaønh laáy vaät ñaõ thaønh: Laø duøng thoûi vaøng ñoåi laáy ñoà baèng vaøng cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät chöa thaønh laø duøng ñoà baèng vaøng ñoåi laáy thoûi vaøng cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät chöa thaønh laáy vaät chöa thaønh laø duøng thoûi vaøng ñoåi laáy vaøng vuïn cuûa ngöôøi khaùc. Bí-soâ xuaát thu nhö vaäy ñeå caàu lôïi neân bò ngoaïi ñaïo cheâ traùch: “Sa moân Thích töû xuaát thu caàu lôïi ñaâu khaùc gì ngöôøi theá tuïc, ai laïi ñem y thöïc cuùng cho hoï nöõa”. Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ...Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng moïi caùch xuaát thu ñeå caàu lôïi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Duøng moïi caùch laø khoâng phaûi moät caùch. Xuaát thu caàu lôïi laø duøng caùc phöông tieän Thuû, Döõ, Sanh, Chaát ñeå caàu lôïi nhuaän. Trong hoïc xuù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ vì caàu lôïi tích tröõ haøng hoùa duøng moïi phöông tieän chuyeân chôû ñeán phöông khaùc, ñoùng thueá, laäp chöùng töø... khi chöa thu lôïi thì phaïm AÙc-taùc, khi thu ñöôïc lôïi thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ vì caàu lôïi ñöa vaøng baïc tieàn cho ngöôøi khaùc vay, khi chöa thu lôïi vaø khi thu ñöôïc lôïi phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ vì sanh lôïi ñem taøi vaät cho ngöôøi khaùc möôïn... cho ñeán khi thu ñöôïc lôïi phaïm toäi gioáng nhö treân. Bí-soâ vì caàu lôïi thu vaøo vaät baùu tính theo thôøi gian ñeå thuû lôïi... phaïm toäi gioáng nhö treân. Bí-soâ vì caàu lôïi ñem y cuûa mình ñoåi cho ngöôøi, khi ñoåi phaïm AÙc-taùc, khi nhaän ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Luùc Theá toân ôû trong Truøng caùc ñöôøng beân ao Di haàu taïi thaønh Quaûng Nghieâm, trong thaønh naøy caùc Laät-coâ-tyø ñeàu ôû nhaø cao saùu , baûy taàng thaáy caùc Bí-soâ ôû nhaø thaáp neân xaây caát nhaø cao saùu . Baûy taàng cuùng cho caùc Bí-soâ, traûi qua thôøi gian laâu ñeàu bò hö hoaïi. Caùc thí chuû naøy thaáy vaäy lieàn suy nghó: “Chuùng ta coøn soáng maø chuøa ñaõ hö hoaïi, neáu sau khi ta cheát söï vieäc coøn nhö theá naøo nöõa. Chuùng ta neân thí vaät voâ taän ñeå Taêng tu söûa”. Nghó roài lieàn ñem vaät thí ñeán choã caùc Bí-soâ noùi raèng: “Thaùnh giaû, nhöõng vaät thí voâ taän naøy cuùng ñeå tu boå chuøa, xin Thaùnh giaû

nhaän”, caùc Bí-soâ noùi: “Theá toân ñaõ cheá giôùi neân chuùng toâi khoâng ñöôïc nhaän”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu vì Taêng coù doanh taïo tu söûa gì thì neân nhaän vaät voâ taän, Bí-soâ Tyø-ha-la neân laøm ba taàng, Bí-soâ ni

neân laøm hai taàng". Caùc Bí-soâ nhaän vaät voâ taän roài ñem caát vaøo kho, thôøi gian sau thí chuû ñeán hoûi: "Vì sao Tyø-ha-la vaãn chöa ñöôïc tu söûa?", Bí-soâ ñaùp laø khoâng coù tieàn vaät, thí chuû noùi: "Chaúng phaûi toâi ñaõ cuùng vaät voâ taän roài hay sao?", Bí-soâ noùi: "Vaät voâ taän vaãn coøn ôû trong kho", thí chuû noùi: "Vaät voâ taän khoâng neân ñeå nhö vaäy, ñaâu phaûi trong nhaø toâi khoâng coù choã ñeå, vì sao khoâng xoay sôû ñeå sanh lôïi?", caùc Bí-soâ noùi: "Theá toân cheá giôùi khoâng cho caàu lôïi", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu vì Taêng thì ñöôïc caàu lôïi nhuaän". Nghe Phaät tuøy khai nhö vaäy, caùc Baø-la-moân. Cö só coù tín taâm ñeàu ñem vaät voâ taän cuùng thí, vaät voâ taän naøy ñöôïc xoay sôû ñeå sanh lôïi. Luùc ñoù caùc Bí-soââ ñem vaät voâ taän naøy cho thí chuû xoay sôû ñeå sanh lôïi , sau ñoù laïi tranh chaáp vôùi thí chuû veà lôïi nhuaän, thí chuû noùi: "Thaùnh giaû, chaúng leõ do vaät cuûa chuùng toâi maø sanh tranh chaáp hay sao?". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng neân cuøng thí chuû sanh lôïi", caùc Bí-soâ lieàn cuøng vôùi giôùi haøo quyù sanh lôïi, khi ñoøi vaät hoï yû theá khoâng ñöa. Phaät noùi: "khoâng neân cuøng giôùi haøo quyù sanh lôïi", caùc Bí-soâ lieàn cuøng haïng ngöôøi ngheøo khoå sanh lôïi, khi ñoøi vaät hoï khoâng coù vaät ñöa laïi. Phaät noùi: "Khi ñöa vaät voâ taän cho ai thì caàn phaûi phaân minh, hai beân laøm kheá öôùc vaø laäp chöùng töø, duø laø OÂ-ba-saùch-ca tín taâm cuõng phaûi laøm kheá öôùc chöùng töø roõ raøng". Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: MUA BAÙN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duøng ñuû caùch mua baùn ñoåi chaùc... khieán ngoaïi ñaïo cheâ traùch: "Sa moân Thích töû khoâng bieát nhaøm chaùn, mua baùn ñoåi chaùc xuaát thu caàu lôïi khoâng khaùc gì theá tuïc. Ai laïi ñem y thöïc cuùng thí cho hoï nöõa". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät , Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ mua baùn ñuû moïi hình thöùc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho luïc chuùng. Ñuû moïi hình thöùc laø khoâng phaûi moät hình thöùc. Mua baùn laø thu mua giaù reõ baùn ra giaù ñaéc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ vì lôïi mua baùn, khi mua vaøo phaïm AÙc-taùc, khi baùn ra

phaïm Xaû ñoïa. Neáu vì lôïi cho neân mua vaøo nhöng khoâng vì lôïi maø baùn ra, khi mua phaïm AÙc-taùc, khi baùn ra khoâng phaïm. Neáu khoâng vì lôïi maø mua vaøo nhöng vì lôïi maø baùn ra, khi mua khoâng phaïm nhöng khi baùn ra phaïm xaû ñoïa. Khoâng vì lôïi mua vaøo, khoâng vì lôïi baùn ra thì khoâng phaïm. Neáu khi saép ñi ñeán xöù khaùc mua vaät mang theo voán khoâng vì caàu lôïi, khi ñeán ñoù gaëp duyeân baùn ra ñöôïc lôïi nhöng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Nhieáp Tuïng: Hai baùt, hai thôï deät, Ñoaït y vaø caáp thí, Lan-nhaõ, Y taém möa, Hoài taêng, thuoác baûy ngaøy.

Hoïc Xöù Thöù Hai Moát: CHÖÙA BAÙT DÖ QUAÙ MÖÔØI NGAØY KHOÂNG PHAÂN BIEÄT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: “Chuùng ta caàu lôïi nôi naøo cuõng bò Phaät cheá giôùi khieán chuùng ta khoâng caàu ñöôïc, lôïi döôõng nhaân ñaây cuõng ñoaïn tuyeät”, nghó roài sanh lo buoàn. Ñuùng luùc coù saùu möôi ngöôøi du haønh ñeán Vieân quaùn muoán toå chöùc yeán tieäc, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Neáu nôi nhöõng ngöôøi naøy maø ta khoâng ñöôïc taøi vaät thì ta khoâng goïi laø OÂ-ba-nan-ñaø nöõa”, nghó roài lieàn laáy moät caùi baùt toát troøn tròa saùng saïch coù theå thoï duïng ñöïng trong caùi ñaõy, mang döôùi naùch ñi ñeán choã yeán tieäc. OÂ-ba-nan-ñaø ñeán tröôùc moät ngöôøi trong yeán tieäc noùi phaùp khieán sanh loøng tín kính, ngöôøi aáy hoûi: “Thaùnh giaû vì muïc ñích gì ñeán ñaây?”, ñaùp laø vì baùt maø ñeán, ngöôøi aáy noùi: “Nay toâi khoâng coù baùt, neáu choã naøo coù baùn toâi seõ mua cuùng döôøng”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe noùi roài lieàn laáy chieác baùt töø trong ñaõy ra cho ngöôøi aáy xem, xem roài lieàn hoûi: “Chieác baùt nhö vaày giaù bao nhieâu?”, ñaùp: “Giaù khoaûng chöøng saùu möôi Ca- lôïi-sa-ba-noa”, ngöôøi aáy noùi: “Toâi seõ cuùng saùu möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, thaày haõy töï mua”. OÂ-ba-nan-ñaø nhaän tieàn roài chuù nguyeän cho ngöôøi aáy ñöôïc khoâng bònh soáng laâu, sau ñoù laïi ñeán choã ngöôøi khaùc, cöù nhö theá ñeán ñuû saùu möôi ngöôøi xin moãi ngöôøi ñöôïc saùu möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa roài boû ra veà. Yeán tieäc xong saùu möôi ngöôøi quaây quaàn laïi moät choã, luùc ñoù coù moät ngöôøi noùi: “Vöøa roài toâi cuùng saùu möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa cho Thaùnh giaû OÂ-ba-nan-ñaø thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia, laø vò ñaïi phaùp sö, thoâng suoát ba taïng, bieän taøi voâ ngaïi ñeå mua moät caùi baùt toát”. Moïi ngöôøi

nghe roài ñeàu noùi: “Toâi cuõng cuùng cho vò aáy saùu möôi Ca lôïi sa ba noa ñeå mua moät caùi baùt toát”, roài cuøng noùi vôùi nhau: “Khoâng bieát moät Bí-soâ caàn bao nhieâu caùi baùt”. Vöøa luùc ñoù coù moät Bí-soâ ñi ngang qua, hoï lieàn hoûi: “Thaùnh giaû, moät Bí-soâ caàn bao nhieâu caùi baùt?”, ñaùp: “Chæ caàn moät baùt”. Moïi ngöôøi nghe roài lieàn sanh cheâ traùch, nhöng Phaät vaãn chöa do duyeân naøy maø cheá giôùi. Luùc ñoù Luïc chuùng ñöôïc nhieàu baùt dö, khoâng töï thoï duïng cuõng khoâng cho caùc Bí-soâ khaùc, caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy vaäy lieàn cheâ traùch roài ñem baïch Phaät, Phaät môùi do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy maø khoâng taùc phaùp phaân bieät, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Quaù möôøi ngaøy töùc laø quaù möôøi ñeâm. Chöùa baùt dö laø ngoaøi chieác baùt ñaõ thoï trì goïi laø baùt dö, chöùa laø nghó thuoäc cuûa mình. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc baùt trong voøng möôøi ngaøy neân trì neân phaân bieät, neân xaû neân cho ngöôøi… gioáng nhö giôùi chöùa y dö quaù möôøi ngaøy coù noùi roõ. Neáu baùt nhoû hay baùt saéc traéng hoaëc ñònh cho ngöôøi saép thoï giôùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø

ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Hai: XIN BAÙT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, moät ñoàng töû baùn höông trong thaønh naøy coù moät chieác baùt toát, troøn tròa, saùng saïch coù theå thoï duïng. Moät Bí-soâ saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc ñeán trong chôï, ñoàng töû baùn höông noùi vôùi Bí-soâ khaát thöïc: “Thaùnh giaû con coù caùi baùt toát coù theå thoï duïng, neáu caàn xin Thaùnh giaû thoï nhaän”, Bí-soâ noùi: “Toâi hieän coù baùt roài”, ñoàng töû noùi: “Neáu coù vò naøo caàn, nhôø Thaùnh giaû noùi vò aáy ñeán laáy duøng”. Bí-soâ nhaän lôøi, sau khi khaát thöïc xong trôû veà truù xöù thoï thöïc röûa baùt roài noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Caùc cuï thoï, treân daõy phoá trong chôï coù ñoàng töû baùn höông muoán cuùng moät caùi baùt toát cho cuï thoï naøo caàn”, OÂ-ba-nan-ñaø ôû caùch ñoù khoâng xa nghe roài suy nghó: “Ta phaûi quôû traùch Bí-soâ khaát thöïc kia ñöøng truyeàn tin naøy nöõa, caùc Haéc-baùt khaùc nghe ñöôïc seõ nhanh chaân ñeán laáy”, nghó roài lieàn ñeán noùi vôùi Bí-soâ khaát thöïc: “Cuï thoï aên thöùc aên cuûa ngöôøi tín taâm, khoâng neân noùi gì khaùc, chæ coù haïng ngöôøi taâm tham môùi baøn veà y baùt”. Bí-soâ khaát thöïc lieàn suy nghó: “Treân theá gian naøy haïng ngöôøi ña caàu thöôøng tham

lam tìm toøi, OÂ-ba-nan-ñaø laø moät trong soá ñoù, oâng ta nghe ñöôïc lôøi ta noùi coøn ñeán quôû traùch, neáu caùc baät kyø tuùc khaùc nghe ñöôïc aét seõ quôû traùch nhieàu hôn”, nghó roài lieàn im laëng khoâng daùm noùi nöõa, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Thaân giaùo sö cuûa cuï thoï laø tri thöùc cuûa toâi cho neân toâi môùi quôû traùch cuï thoï, xin chôù oâm loøng giaän”, Bí-soâ noùi: “Toâi seõ khoâng noùi nöõa”,OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “hoài naûy toâi chöa nghe roõ, haõy noùi laïi choã ôû cuûa ñoàng töû aáy”, Bí-soâ noùi: “ÔÛ daõy phoá trong chôï”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn maëc Taêng-giaø-chi ñi ñeán ñoù, luùc ñoù ñoàng töû baùn höông töø xa nhìn thaáy daùng daáp cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ñang ñi tôùi lieàn suy nghó: “Thaáy daùng daáp cuûa Bí-soâ naøy ñi ñeán chaéc laø muoán ñoaït laáy baùt cuûa ta”, nghó roài lieàn giaáu caùi baùt döôùi saøng. OÂ-ba-nan-ñaø cuõng töø xa nhìn thaáy ñoàng töû giaáu baùt lieàn hoûi: “Vì sao laïi giaáu baùt?”, noùi roài lieàn ñöa tay laáy baùt ra vaø chuù nguyeän cho ñoàng töû khoâng bònh soáng laâu, ñoàng töû noùi: “Thaùnh giaû haõy traû tieàn caùi baùt môùi ñöôïc mang ñi”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ngöôi ñaâu theå baùn ñoà duøng cuûa tieân nhôn”, lieàn noùi keä: “Neáu ngöôøi cuùng baùt saønh, Seõ ñöôïc baùt baèng vaøng, Quaû baùo quyeát khoâng sai, Taïi sao sanh lo buoàn”. Ñoàng töû noùi: “Thaùnh giaû khoâng traû tieàn laø khoâng ñöôïc”, OÂ-ba- nan-ñaø noùi: “Ngöôi nay xeûn tieác caùi baùt, ñôøi sau seõ ñoïa laøm loaøi quyû coù cuïc buôùu lôùn ôû coå”. Vöøa luùc ñoù coù moät tröôûng giaû ñi ñeán thaáy OÂ-ba-nan- ñaø lieàn chaøo hoûi, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ai caàn Hieàn thuû kính leã suoâng”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû caàn gì?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Tröôûng giaû haõy mua chieác baùt naøy cuùng cho toâi”, Tröôûng giaû hoûi ñoàng töû: “Chieác baùt naøy giaù bao nhieâu?”, ñoàng töû noùi giaù, Tröôûng giaû noùi: “Toâi seõ traû tieàn caùi baùt”,

ñoàng töû lieàn ñöa baùt cho Tröôûng giaû, Tröôûng giaû lieàn trao cho OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø nhaän baùt roài chuù nguyeän cho Tröôûng giaû khoâng bònh soáng laâu. Sau khi Tröôûng giaû ñi roài OÂ-ba-nan-ñaø noùi vôùi ñoàng töû: "Ngöôi cho raèng OÂ-ba-nan-ñaø ta khoâng theå xin ñöôïc caùi baùt coù giaù nhö theá hay sao, ngöôi nay xeûn tieác caùi baùt, ñôøi sau seõ ñoïa laøm loaøi quyû coù böôùu lôùn nôi coå", ñoàng töû noùi: "Thaày ñöôïc baùt roài haõy ñi khoûi ñaây". OÂ-ba-nan-ñaø mang baùt veà röøng Theä-ña khoe vôùi caùc Bí-soâ, moät Bí-soâ treû tuoåi hoûi: "Ñaïi ñöùc ñaõ coù baùt sao coøn tìm baùt khaùc nöõa", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ta ñaïp treân ñaàu oan gia neân chöùa baùt dö nöõa". Caùc Bí-soâ thieåu duïc lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ñaõ coù baùt roài laïi xin theâm baùt khaùc, baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ quôû traùch OÂ-ba-nan-ñaø roài baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay veà sau, Bí-soâ ñaõ coù baùt roài

khoâng neân xin theâm baùt khaùc nöõa". Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc baùt bò luûng, khi mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc coù ngöôøi cuùng buùn khoâ lieàn ñöïng trong caùi ñaõy ñöïng baùt, sau ñöôïc cuùng buùn nöôùc lieàn ñöïng trong baùt, nöôùc töø choã luûng chaûy ra thaám öôùt buùn khoâ vaø laøm dô caùi ñaõy khieán nhieàu ruoài xanh bay theo ñaõy ñöïng baùt. Treû nít thaáy vaäy chaïy theo treâu choïc: "Thaùnh giaû töøng tu ngieäp nhieàu quyeán thuoäc; nhö Tröôûng giaû, quyù nhôn, thöông chuû coù nhieàu ñoà chuùng vaây quanh; ruoài xanh quyeán thuoäc vaây quanh cuõng nhö vaäy". Vöøa luùc ñoù coù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc nghe thaáy lieàn noùi: "Vì sao caùc chaùu treâu choïc tröôûng giaû?", ñaùp: "Chuùng chaùu khoâng treâu choïc, chæ laø thaáy ruoài xanh vaây quanh Thaùnh giaû nhö Tröôûng giaû coù nhieàu ñoà chuùng vaây quanh, neân noùi Thaùnh giaû ñaõ töøng tu nghieäp nhieàu quyeán thuoäc". Tröôûng giaû noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû xuaát gia trong giaùo phaùp ñoan nghieâm cuûa Phaät sao laøm vieäc xaáu hoå nhö vaäy?", ñaùp: "Toâi laøm vieäc gì maø goïi laø xaáu hoå, vì Phaät ñaõ cheá Bí-soâ coù baùt roài khoâng ñöôïc xin baùt khaùc nöõa", Tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû ñaâu neân giöõ maõi caùi baùt luûng chaûy nhö theá". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøo coù baùt bò luûng chaûy neân vaù traùm laïi". Sau ñoù caùc Bí-soâ duøng naêm thöù naáu chaûy nhö ñöôøng ñen, saùp, khoaùng tía, chì vaø saét ñeå vaù traùm, nhöng khi ñöïng thöùc aên noùng thì troùc ra, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng neân duøng naêm thöù naáu chaûy naøy ñeå traùm, neân duøng naêm loaïi chaát deûo khoâ ñeå traùm", caùc Bí-soâ khoâng bieát naêm loaïi ñoù laø gì, Phaät noùi: "Xem choã luûng laø nhoû hay lôùn, nhoû thì duøng ñinh traùm, lôùn thì duøng mieáng thieác traùm hoaëc ñeå mieáng thieác roài ñoùng ñinh boán goùc, hoaëc laøm nhö raêng caù Ma kieät, hoaëc duøng maït vuïn", caùc Bí-soâ khoâng bieát loaïi maït vuïn gì, Phaät noùi: "Coù hai loaïi laø maït vuïn cuûa saét vaø cuûa ñaù, baùt saét hay baùt saønh ñeàu traùm ñöôïc". Bí-soâ duøng nöôùc nghieàn vôùi maït vuïn ñeå traùm lieàn rôùt ra, duøng daàu nghieàn vôùi maït vuïn traùm cuõng rôùt ra, duøng löûa nung cuõng rôùt ra, duøng löûa nung beân trong cuõng rôùt ra, sau ñoù duøng nöôùc

chaø xaùt cuõng rôùt ra, Phaät noùi: “Laáy daàu thoa roài lau tröôùc khi chaø xaùt, neáu loå nhoû thì duøng ñöôøng caùt troän vôùi buøn traùm vaøo choã luûng roài nung, neáu baùt saønh neân duøng loaïi maït vuïn cuûa ñaù ñeå traùm”. Phaät daïy naêm caùch traùm baùt roài, sau ñoù coù Bí-soâ lôû tay laøm rôùt baùt beå thaønh naêm mieáng, Bí-soâ ñoù phaûi khoan nhieàu loå hoảng roài duøng daây mòn raøng dính laïi ñeå mang ñi khaát thöïc, Phaät noùi: “Baùt ñaõ beå nhö vaäy khi röûa phaûi cho saïch”, Bí-soâ ñoù khi röûa phaûi thaùo daây ra, röûa xong raøng dính trôû laïi maát raát nhieàu thì giôø pheá boû vieäc tu phaåm thieän, caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn noùi: “Vieäc thaùo ra roài raøng laïi laø vieäc tu phaåm thieän cuûa thaày hay sao?”, ñaùp: “Baùt luûng thì coù naêm caùch traùm coøn beå thaønh naêm mieáng nhö vaày

toâi khoâng bieát phaûi laøm sao”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu baùt khoù tìm thì tuøy yù lieäu lyù, neáu baùt deã tìm thì neân boû tìm caùi khaùc”. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, baùt bò nöùt chöa tôùi naêm laèn nöùt coøn coù theå duøng ñöôïc, vì muoán toát neân tím caàu caùi khaùc, khi ñöôïc phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ naøy neân ôû trong chuùng xaû baùt aáy roài laáy caùi baùt cuûa ngöôøi nhoû nhaát trong chuùng ñöa laïi cho Bí-soâ aáy noùi raèng: “Baùt naøy giao laïi cho thaày, khoâng neân giöõ yeân ñoù, khoâng neân phaân bieät cuõng khoâng neân cho ai, maø phaûi caån thaän nhö phaùp thoï duïng töø töø cho ñeán khi beå”. Ñaây laø phaùp xaû baùt. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho luïc chuùng. Chöa tôùi naêm laèn nöùt laø chöa ñuû naêm laèn nöùt. Vì muoán toát neân tìm caàu baùt khaùc laø vì tham toát neân tìm theâm baùt thöù hai. Bí-soâ naøy neân ôû trong chuùng xaû baùt aáy töùc laø haønh phaùp xaû baùt, trong chuùng neân sai moät Bí-soâ haønh baùt coù phaïm, ngöôøi khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì khoâng neân laøm, ñoù laø aùi, saân, sôï si, khoâng bieát phaùp haønh vaø khoâng haønh. Ngöôïc laïi neáu coù ñuû naêm ñöùc thì neân sai, ñaõ sai roài thì neân laøm. Neân sai nhö sau: Ñaùnh kieàn chuøy nhoùm taêng, tröôùc hoûi vò naøo coù theå vì Taêng giaø haønh baùt coù phaïm, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì Taêng neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma nhö trong Baùch nhaát yeát ma coù noùi roõ. Phaät noùi: “Ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ haønh baùt coù phaïm nhö sau: Bí-soâ aáy neân ôû trong chuùng hoøa hôïp baïch: Kính baïch ñaïi ñöùc Taêng, toâi Bí-soâ teân seõ haønh baùt coù phaïm”. Saùng ngaøy mai caùc cuï thoï moãi vò mang baùt cuûa mình ñeán trong Taêng. Saùng hoâm sau Bí-soâ haønh baùt neân mang baùt coù phaïm ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa khen ngôïi baùt ñoù nhö sau: Baùt naøy thanh tònh vieân maõn, coù theå thoï duïng, neáu thöôïng toïa caàn xin haõy tuøy yù nhaän. Neáu Thöôïng toøa nhaän baùt aáy thì Bí-soâ haønh baùt neân laáy chieác baùt cuõ cuûa thöôïng toïa thöù nhaát chyeån trao cho vò thöôïng toïa thöù hai, thöôïng toïa thöù hai khoâng nhaän thì chuyeån trao cho vò thöôïng toïa thöù ba. Khi thöôïng toïa thöù ba laáy maø thöôïng toïa thöù hai ñoøi laáy thì ñoøi laàn thöù nhaát khoâng ñöa, laàn thöù hai cuõng khoâng ñöa, laàn thöù ba neân ñöa nhöng vò thöôïng toïa naøy

maéc toäi Vieät phaùp phaûi nhö phaùp saùm hoái. Haønh phaùp xaû baùt nhö vaäy cho ñeán vò cuoái cuøng nhoû nhaát trong Taêng, Bí-soâ haønh baùt neân laáy baùt cuûa vò nhoû nhaát cuoái cuøng naøy ñöa laïi cho Bí-soâ phaïm vaø noùi raèng: Baùt naøy khoâng neân giöõ yeân ñoù, khoâng neân phaân bieät, cuõng khoâng neân cho ai, maø phaûi caån thaän nhö phaùp thoï duïng töø töø cho ñeán khi beå. Ñaây laø phaùp haønh baùt, Bí-soâ haønh baùt neáu khoâng y theo phaùp naøy maø haønh thì phaïm toäi Vieät phaùp. "Ta cheá theâm haønh phaùp cho Bí-soâ phaïm nhö

sau: Bí-soâ phaïm ñöôïc baùt naøy roài phaûi saém hai caùi ñaõy ñöïng baùt, ñaõy toát ñöïng baùt dö, ñaõy khoâng toát ñöïng baùt cuõ. Khi khaát thöïc phaûi mang caû hai baùt theo, thöùc aên khoâ thì ñöïng trong baùt dö, thöùc aên öôùt thì ñöïng trong baùt cuõ. Trôû veà truù xöù thoï thöïc thì neân aên thöùc aên trong baùt cuõ tröôùc, aên xong khi röûa neân röûa baùt dö tröôùc, röûa xong hong phôi cuõng phaûi phôi baùt dö tröôùc, khi caát thì caát baùt dö ôû choã toát. Khi ñi ñöôøng coù theå nhôø ngöôøi mang giuøm baùt cuõ, coøn baùt dö phaûi töï mang, khoâng coù ai mang giuøm thì beân vai phaûi mang baùt dö, beân vai traùi mang baùt cuõ. Bí-soâ phaïm ñöôïc baùt ñoái vôùi haønh phaùp naøy neáu khoâng haønh theo thì phaïm toäi Vieät phaùp. Ñaây laø phaùp trò phaït cho ñeán troïn ñôøi hoaëc caån thaän thoï duïng cho ñeán khi beå". Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu baùt cuûa Bí-soâ bò nöùt moät laèn chöa treùt vaãn coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm xaû ñoïa. Neáu baùt cuûa Bí-soâ bò nöùt hai laèn chöa treùt vaãn coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, phaïm toäi gioáng nhö treân. Cho ñeán ba, boán laèn nöùt cuõng nhö vaäy. Neáu baùt cuûa Bí-soâ bò nöùt moät laèn, treùt roài coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm xaû ñoïa. Cho ñeán bò nöùt boán laèn phaïm toäi cuõng nhö vaäy. Neáu baùt bò nöùt naêm laèn duø treùt hay khoâng treùt, coøn duøng ñöôïc hay khoâng duøng ñöôïc caàu xin baùt khaùc ñeàu khoâng phaïm. Baùt do mua hay do thí ñöôïc cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Ba: TÖÏ XIN TÔ SÔÏI BAÛO THÔÏ DEÄT KHOÂNG PHAÛI HOÏ HAØNG DEÄT THAØNH Y Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: "Ñeàu do tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc neân Phaät cheá hoïc xöù khieán ta muoán khuyeán hoùa gì cuõng khoâng theå ñöôïc. Nay ta neân vaøo thaønh giaùo hoùa may ra ñöôïc chuùt ít", nghó roài saùng sôùm hoâm sau lieàn ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ñi ñeán khu Phöông Laâm thaáy coù naêm traêm ngöôøi nöõ ñang keùo tô baïch ñieäp lieàn suy nghó: "Nhöõng ngöôøi nöõ naøy do nghieäp cuûa mình neân baát cöù ngaøy ñeâm ñeàu phaûi laøm vieäc vaát vaû nhö kieáp traâu caøy, laïi coøn phaûi ñoùng thueá nöõa". OÂ-ba-nan-ñaø ñeán choã hoï chuù nguyeän chung cho hoï ñöôïc khoâng bònh soáng laâu nhöng taát caû ngöôøi nöõ naøy ñeàu im laëng. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Coù

moät ñieàu khoâng laâu nöõa seõ ñeán vôùi taát caû caùc coâ, ñieàu naøy moïi ngöôøi ñeàu khoâng öa thích, ñeàu khoâng vöøa yù, ñoù chính laø caùi cheát. Khi noù ñeán

caùc coâ muoán noùi cuõng khoâng noùi ñöôïc". Nghe lôøi noùi naøy moät coâ trong soá ñoù ñöùng daäy laáy gheá môøi OÂ-ba-nan-ñaø ngoài, OÂ-ba-nan-ñaø ngoài roài hoûi: "Caùc coâ ñaõ töøng tu chuùt vieäc thieän naøo chöa?", ñaùp laø chöa töøng, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc coâ khoâng neân khoâng tu nghieäp thieän, ngöôøi nöõ naøy (ngöôøi nöõ laáy gheá môøi OÂ-ba-nan-ñaø ngoài) coù ñuû hai thöù thieän caên khieán ñöôïc taêng tröôûng: Moät laø nôi toâi sanh loøng tònh tín thì nghieäp ñoan nghieâm ñöôïc taêng tröôûng, hai laø thaáy toâi ñeán laáy gheá môøi ngoài leã baùi thì nghieäp ñôøi sau sanh vaøo nhaø quyù toäc ñöôïc taêng tröôûng. Neáu coù theå boá thí ít taøi vaät thì ñöôïc thoï duïng tieàn baïc sung tuùc, caùc coâ coù theå laøm ñöôïc hay khoâng?". Caùc ngöôøi nöõ noùi: "Chuùng toâi chæ bieát keùo tô, khoâng raûnh laøm vieäc khaùc", OÂ-ba-nan-ñaø laïi hoûi: "Caùc coâ chöa töøng laøm chuùt tö löông cho ñôøi sau hay sao?", ñaùp laø chöa töøng, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñaây laø ñieàu khoâng toát, kieáp tröôùc caùc coâ ñaõ khoâng tu nghieäp phöôùc bò giaëc cöôùp maát neân ñôøi naøy phaûi vaát vaû khoå sôû. Ñôøi nay tuy ñöôïc laøm ngöôøi nhöng laïi khoâng tu nghieäp phöôùc cuõng seõ bò giaëc cöôùp maát". Caùc ngöôøi nöõ hoûi: "Chuùng toâi neân laøm vieäc gì coù theå laøm tö löông cho ñôøi sau?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Neáu caùc coâ coù theå cuøng nhau baøn luaän ñoàng taâm laøm moät ñaïi ñieäp daâng cuùng cho ngöôøi trong doøng hoï Thích xuaát gia, thoâng suoát ba taïng, laø ñaïi phaùp töôùng, bieän taøi voâ ngaïi, moïi ngöôøi ñeàu bieát. Ñaây chính laø laøm tö löông cho ñôøi sau", caùc ngöôøi nöõ noùi: "Chuùng toâi töø ôi naøo coù ñöôïc ñaïi ñieäp, laïi töø nôi naøo gaëp ñöôïc phöôùc ñieàn thaéng thöôïng nhö vaäy?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Caùc coâ haù khoâng bieát toâi laø thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia… moïi ngöôøi ñeàu bieát hay sao?. Coøn nhö töø nôi naøo ñöôïc ñaïi ñieäp thì caùc coâ haù khoâng bieát: "Chôù khinh thí nhoû, Cho laø khoâng phöôùc, Gioït nöôùc tuy nhoû, Daàn ñaày lu to, Nhöõng ngöôøi coù trí, Thöôøng tu phöôùc nhoû, Trong ruoäng thuø thaéng, Ñöôïc quaû baùo lôùn". Caùc coâ coù theå boá thí moät löôïng tô sôïi ñöôïc khoâng?". Caùc ngöôøi nöõ ñeàu noùi coù theå, moät ngöôøi noùi: "Toâi xin cuùng nöûa löôïng", ngöôøi khaùc noùi: "Toâi xin cuùng moät phaàn", nhö vaäy tuaàn töï taát caû naêm traêm ngöôøi nöõ ñeàu tuøy hæ cuùng ít nhieàu. OÂ-ba-nan-ñaø hoûi: "Caùc coâ coù taâm xaû nhö vaäy thì tô phaûi laø tô nhoû mòn", caùc ngöôøi nöõ noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi ñeàu laø ngöooøi keùo tô sôïi thoâ, chæ coù moät ngöôøi coù theå keùo ñöôïc tô nhoû mòn

maø thoâi", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi muoán gaëp coâ aáy". Khi coâ ñoù ñeán OÂ-ba-nan-ñaø baûo keùo thöû vaøi sôïi, OÂ-ba-nan-ñaø xem xong lieàn noùi: "Chöa ñöôïc mòn laém, haõy keùo laïi vaøi sôïi nöõa xem", nhö vaäy cho ñeán ba laàn, coâ aáy noùi: "Thaùnh giaû, mòn hôn nöõa toâi khoâng theå laøm ñöôïc". OÂ-ba-nan- ñaø noùi:

“Taát caû caùc coâ ñeàu neân keùo tô mòn nhö theá”, caùc ngöôøi nöõ noùi: “Chæ coù coâ naøy, coøn chuùng toâi ñeàu khoâng theå”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc coâ coù theå trao ñoåi ñeå coâ naøy keùo tô mòn coøn caùc coâ keùo tô thoâ giuùp cho coâ aáy ñöôïc khoâng?”, caùc ngöôøi nöõ noùi: “Neáu coâ aáy chòu laøm thì chuùng toâi ñoàng yù”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi vôùi coâ gaùi naøy: “Neáu coâ tu phöôùc nghieäp thì neân nhaän lôøi keùo tô mòn naøy”, coâ gaùi noùi: “Thaùnh giaû, keùo tô mòn phaûi maát nhieàu thì giôø, xin chôù thuùc gaáp”. OÂ-ba-nan-ñaø thaáy coâ gaùi nhaän lôøi lieàn chuù nguyeän roài boû ñi, thôøi gian laâu sau môùi ñeán hoûi, caùc ngöôøi nöõ lieàn ñem tô sôïi ra cuùng, OÂ-ba-nan-ñaø nhaän tô chuù nguyeän cho hoï roài mang veà truù xöù khoe vôùi caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ ñeàu khen laø tô mòn, moät ngöôøi noùi: “Ñaïi ñöùc coù bieát thôï deät gioûi naøo coù theå deät ñöôïc tô mòn naøy khoâng?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc vò khinh OÂ-ba-nan-ñaø toâi khoâng bieát hay sao?”, Bí-soâ naøy noùi: “Toâi ñaâu daùm khinh, neáu ñaïi ñöùc caàn thôï deät gioûi thì neân ñeán taïi coù thôï deät teân vaø ngöôøi vôï ñeàu kheùo tay deät ñieäp, neáu hoï deät tô naøy chaéc chaén seõ thaønh chieác y toát”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi lôøi caùm ôn roài mang soá tô naøy ñeán choã thôï deät ñoù khen ngôïi ñuû lôøi nhö sau: “Ngöôøi thieän ñöôïc ngôïi khen, Tuy xa nhöng ñeàu bieát, Nhö nuùi Tuyeát cao lôùn, Moïi ngöôøi cuøng chieâm ngöôõng. Ngöôøi ngu oâm si hoaëc, Tuy gaàn chaúng ai bieát, Nhö ñeâm toái baén teân, Ñaâu ai nhìn thaáy ñöôïc”. Khen roài noùi: “Tieáng taêm cuûa oâng ñoàn khaép thaønh Thaát-la-phieät, oâng thöû xem tô naøy nhö theá naøo”.Thôï deät xem roài noùi: “Tô naøy raát toát, neáu deät chaéc chaén seõ thaønh ñieäp toát”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Nhôø Hieàn thuû deät giuøm”, thôï deät noùi: “Toâi deät thì ai traû tieàn coâng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùi giaù maø caùc thôï deät nhaän ñuôïc thöôøng khoâng ñuû laøm tö löông co ñôøi sau”. Thôï deät nghe lôøi naøy lieàn nhìn vôï, ngöôøi vôï noùi: “Ñaïi ñöùc naøy ñaõ khen ngôïi chuùng ta, chuùng ta cuõng neân thí coâng deät ñieäp y naøy”, thôï deät noùi: “Muoán deät thaønh ñieäp y toát phaûi caàn thôøi gian laâu, chôù neân thuùc gaáp”, OÂ-ba-nan-ñaø chuù nguyeän roài ra veà. Thôøi gian laâu sau ñeán nhaän

330 BOÄ LUAÄT 7

ñieäp y roài mang veà khoe vôùi caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ ñeàu khen laø ñieäp y tuyeät haûo, moät ngöôøi noùi: “Neáu ñöôïc theâm tröông ñieäp thöù hai ñeå thaønh Taêng-giaø-chi hai lôùp thì caøng toát hôn”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài saùng hoâm sau lieàn ñaép y mang baùt vaøo thaønh ñi ñeán choã xin tô keá ñeán choã thôï deät, cuõng laëp laïi nhöõng lôøi khen nhö laàn tröôùc, thôï deät noùi: “Laàn tröôùc deät y cho Thaùnh giaû khoâng laáy tieàn coâng phaûi möôïn tieàn cuûa ngöôøi ta ñeå chi tieâu, ñeán nay con chöa traû heát, laàn naøy khoâng theå deät khoâng coâng cho Thaùnh giaû”. OÂ-ba-nan-ñaø ngoù ngöôøi vôï cuûa thôï deät, thôï deät noùi: “Duø vôï toâi coù nhaän lôøi thì toâi cuõng khoâng deät”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Naøy thôï deät Thaùi Ngaïch, neáu toâi khoâng baét oâng deät ñöôïc chieác y naøy thì toâi khoâng goïi laø OÂ-ba-nan-ñaø”, thôï deät noùi: “Duø thaày duøng caùch gì toâi cuõng khoâng deät”. OÂ-ba-nan-ñaø böïc töùc boû ñi, vöøa ñi vöøa suy tính roài ñi ñeán nhaø cuûa ñaïi thaàn Hieàn Thieän voán laø ngöôøi quen bieát cuõ, ngöôøi giöõ cöûa noùi ñaïi

thaàn ñaõ ñi ra chôi, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñi ra chôi tìm ñöôïc ñaïi thaàn Hieàn Thieän ôû moät quaùn röôïu, Hieàn Thieän chaøo hoûi, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Toâi cho laø oâng baän vieäc coâng, khoâng ngôø oâng laïi nhaøn roãi ôû nôi quaùn röôïu”, Hieàn Thieän noùi: “Toâi nhôn vieäc coâng môùi ñeán ñaây, khoâng bieát ñaïi ñöùc tìm gaëp toâi coù vieäc gì?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Toâi coù moät ít tô muoán deät thaønh y, Hieàn thuû giuùp toâi seõ ñöôïc phöôùc”, Hieàn Thieän noùi: “Toâi ñang phuïng meänh vua laøm sao giuùp ñöôïc”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ñaây laø vieäc thieän neân laøm, vì soá tô naøy laø cuûa ngöôøi tín taâm thí”. Ñaïi thaàn Hieàn Thieän nghe roài lieàn baûo moät söù giaû: “Ngöôi neân tìm ñeán moät thôi deät baûo deät thaønh ñieäp y cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Khoâng caàn tìm ñeán thôi deät naøo khaùc, haõy ñeán choã thôi deät Thaùi Ngaïch taïi noùi ñaïi thaàn Hieàn Thieän baûo oâng ta deät”. Söù giaû lieàn mang tô ñeán choã thôi deät Thaùi Ngaïch noùi: “Ñaïi thaàn Hieàn Thieän baûo toâi mang tô naøy ñeán cho oâng deät thaønh ñieäp y”. Thôi deät vöøa nhìn thaáy tô lieàn noùi: “Toâi phaûi deät cho xong taám vaûi naøy”, söù giaû mang tô veà noùi roõ nguyeân do, ñaïi thaàn Hieàn Thieän noùi: “Ngöôi ñeán baûo thôi deät deät ñieäp y naøy tröôùc, deät taám vaûi kia sau”. Söù giaû mang tô trôû laïi, thôi deät noùi: “Toâi khoâng theå vöôït thöù lôùp deät ñieäp y naøy tröôùc ñöôïc”, söù giaû mang tô trôû veà baùo laïi, ñaïi thaàn noùi: “Neáu vaäy ngöôi haõy mang tô trôû laïi baûo thôi deät cöù theo thöù lôùp maø deät, ta seõ traû tieàn coâng”. Söù giaû lieàn mang tô trôû laïi, OÂ-ba-nan-ñaø ñi theo noùi vôùi söù giaû: “Ngöôi ñeán choã thôi deät noùi raèng ñaïi thaàn Hieàn Thieän ra lònh ngöôi phaûi deät ñieäp y naøy, neáu thôi deät noùi khoâng theå deät ñöôïc thì ngöôi neân naém laáy ñaàu toùc cuûa oâng ta, ñaùnh vaøo xöông soáng cuûa oâng ta, neáu oâng ta keâu la thì tòch thu heát ñoà ngheà cuûa oâng ta; neáu vôï oâng ta chaïy ñeán keâu khoùc thì keùo baø ta ra ngoaøi. Ngöôi neân noùi vôùi

hai vôï choàng hoï raèng: “Neáu hai vôï choàng ngöôøi choáng cöï laïi lònh cuûa ñaïi thaàn Hieàn Thieän thì ñaïi vöông Thaéng Quang seõ phaït vôï choàng ngöôi naêm traêm kim tieàn”. Neáu hoï chòu deät thì ngöôi neân maéng hoï raèng: Neáu tröôùc ngöôi nhaän deât ñieäp y thì ñaïi thaàn kia ñaõ traû cho ngöôi nhieàu tieàn, ñaâu phaûi chòu khoå nhö theá naøy, ta cuõng khoâng phaûi tôùi lui nhoïc meät”. Söù giaû ñeán choã thôi deät laøm y theo lôøi OÂ-ba-nan-ñaø ñaõ chæ daïy cho ñeán caâu: “Vôï choàng ngöôi choáng traùi lònh cuûa ñaïi thaàn, vua Thaéng Quang seõ phaït vôï choàng ngöôi naêm traêm kim tieàn”, vôï cuûa thôi deät nghe roài lieàn noùi vôùi choàng: “Neáu chuùng ta bò haï nguïc ai seõ cöùu chuùng ta, chuùng ta neân nhaän lôøi deät dieäp y naøy ñi”, thôi deät lieàn noùi vôùi söù giaû: “OÂng haõy ñeå tô laïi ñoù, toâi seõ deät theo yù oâng”. Söù giaû lieàn ñeå tô laïi roài ñi, luùc ñoù thôi deät noùi vôùi vôï: “Toâi seõ khieán cho kia maát tô laïi khoâng thaønh y toát”, ngöôøi vôï noùi: “Sa moân aáy thuoäc loaïi haøo phuù, neáu khoâng deät thaønh y toát oâng ta seõ khoâng buoâng tha, vôï choàng ta seõ bò khoå sôû nöõa”. Thôi deät vaát vaû deät xong ñieäp y, OÂ-ba-nan-ñaø ñeán laáy maø vaãn khoâng traû tieàn coâng deät khieán

thôï deät cheâ traùch maéng raèng: “Sa moân Thích töû taïo haïnh aùc, chaúng phaûi phaùp sa moân, taïi sao töï xin tô sôïi roài caäy theá löïc cuûa vua quan baét buoäc thôï deät khoâng phaûi hoï haøng deät y cho mình”. Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï xin tô taèm baûo thoï deät khoâng phaûi hoï haøng deät thaønh y, khi ñöôïc y phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Töï xin tô taèm laø xin hoaëc moät löôïng hay nöûa löôïng... Baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng: Thôï deät laø ngöôøi deät thueâ. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ xin tô sôïi töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng, baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng ñeàu phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc y phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ xin tô töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng baûo thôï deät laø hoï haøng deät thaønh y, khi xin phaïm AÙc-taùc khi ñöôïc y khoâng phaïm. Bí-soâ xin tô töø ngöôøi thuoäc hoï haøng, baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng deät thaønh y, khi xin khoâng phaïm, khi ñöôïc y phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ ñeán ngöôøi thuoâc hoï haøng xin tô baûo thôï deät laø hoï haøng deät thaønh y thì ñeàu khoâng phaïm. Bí-soâ xin tô töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng roài töï deät laáy, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi thaønh y cuõng phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ xin tô töø ngöôøi baø con roài töï deät laáy, khi xin khoâng phaïm, khi thaønh y phaïm AÙc-taùc, neáu traû tieàn coâng cho thôï deät thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

332 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 23

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Boán: KHUYEÂN THÔÏ DEÄT

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì caû hai vôï choàng ñeàu tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi... duyeân khôûi gioáng nhö giôùi Xin y töø cö só khoâng phaûi hoï haøng, cho ñeán caâu ngöôøi vôï noùi vôùi choàng: “Thaùnh giaû OÂ-ba-nan-ñaø noùi phaùp yeáu khuyeân raên chuùng ta, chuùng ta chöa theå hieän loøng tín kính ñoái vôùi vò aáy, nay chuùng ta neân ñem y thöïc cuùng döôøng”. Ngöôøi choàng taùn thaønh, ngöôøi vôï noùi: “Chuùng ta coù tô mòn baûo thôï deät teân deät thaønh Baùt tra cuùng”. (Baùt tra töùc laø ñaïi ñieäp , löôïng baèng vôùi ca sa nhöng phöông naøy khoâng coù, chæ goïi laø ñieäp y). Ngöôøi vôï mang soá tô ñi ñeán nhaø thôï deät baûo deät thaønh Baùt tra ñeå daâng cuùng cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø , thôï deät nhaän lôøi. Luùc ñoù ñöùa tôù gaùi trong nhaø nghe bieát muoán ñeàn ôn OÂ-ba-nan-ñaø neân ñem tin naøy baùo cho OÂ-ba-nan-ñaø bieát, OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: “Ta laø moät trong soâ nhöõng ngöôøi tham caàu treân theá gian naøy, ta phaûi gaïn hoûi cho kyõ”... ñöùa tôù gaùi noùi: “Ñaïi ñöùc khoâng tin thì haõy ñeán nhaø thôï deät taïi ”. OÂ-ba- nan-ñaø lieàn ñeán nhaø thôï deät hoûi:

“Hieàn thuû deät caùi Baùt tra naøy cho ai?”, thôï deät noùi: “Laø cuûa vôï choàng tröôûng giaû baûo toâi deät cho ñaïi ñöùc OÂ-ba- nan-ñaø”, laïi hoûi: “Hieàn thuû coù bieát OÂ-ba-nan-ñaø khoâng?”, ñaùp khoâng bieát, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Chính laø toâi, caùi Baùt tra naøy voán deät cho toâi thì phaûi deät cho daøi roäng, beàn chaéc…”, thôï deät noùi: “Neáu thieáu chæ thì tìm ôû ñaâu?”, ñaùp: “Tröôûng giaû seõ ñöa theâm chæ, toâi cuõng seõ ñöa theâm thuø lao cho oâng”, noùi xong boû ñi. Saùng hoâm sau OÂ-ba-nan-ñaø ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc theo thöù lôùp ñeán nhaø cuûa phu nhôn Thaéng Man, phu nhôn môøi ngoài , ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong lieàn hoûi: “Thaùnh giaû hoâm nay coù thí chuû naøo thænh thöïc hay Thaùnh giaû

töï khaát thöïc?”, ñaùp: “Töï khaát thöïc”, Thaéng Man phu nhôn lieàn sôùt thöùc aên thöôïng dieäu vaøo ñaày baùt trao cho OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø nhaän roài chuù nguyeän cho phu nhôn khoâng bònh soáng laâu. Rôøi khoûi nhaø phu nhôn Thaéng Man lieàn ñi thaúng ñeán nhaø thôï deät sôùt moät ít thöùc aên trong baùt ñöa cho thôï deät aên roài hoûi: “OÂng ñaõ töøng aên thöùc aên thôm ngon naøy chöa?”, ñaùp laø chöa töøng, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñöa heát thöùc aên trong baùt cho thôï deät aên roài noùi: “OÂng haõy deät chieác y cho roäng daøi, beàn chaéc…”, thôï deät noùi: “Tô thieáu ai seõ ñöa theâm?”, ñaùp: “OÂng cöù ñeán tröôûng giaû ñoøi theâm”. Sau ñoù tô heát, thôï deät ñeán nhaø, vôï tröôûng giaû ñi vaéng, thôï deät baûo tröôûng giaû ñöa theâm tô, tröôûng giaû lieàn ñöa theâm. Khoâng bao laâu sau thôï deät laïi ñeán, tröôûng giaû ñi vaéng, thôï deät baûo ngöôøi vôï ñöa theâm tô, ngöôøi vôï lieàn ñöa theâm tô. Khoâng bao laâu sau thôï deät laïi ñeán, laàn naøy gaëp caû hai vôï choàng tröôûng giaû, ngöôøi vôï hoûi: “Coù phaûi chieác y deät roäng theâm?”, ngöôøi choàng noùi: “Toâi ñaõ töøng ñöa theâm”, ngöôøi vôï cuõng noùi laø ñaõ töøng ñöa theâm, tröôûng giaû hoûi thôï deät: “OÂng deät caùi Baùt tra roäng lôùn gaáp hai laàn hay sao?”, ñaùp: “Khoâng phaûi töï yù toâi deät theâm, ngaøy ñaàu môùi tröông khung ñaïi ñöùc ñaõ ñeán baûo toâi phaûi deät theâm cho roäng daøi, beàn chaéc…”. Ngöôøi vôï muoán bieát chieác Baùt tra daøi roäng beàn chaéc nhö theá naøo neân ñeán nhaø thôï deät xem, quaû laø chieác Baùt tra quaù roäng lôùn, heát söùc beàn chaéc vaø thaät ñeïp, baø toû veû giaän döõ noùi vôùi thôï deät: “Ñieäp y nay khoâng cuùng cho ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø nöõa, toâi seõ baûo deät chieác y khaùc”, noùi roài boû veà. Vaøi ngaøy sau OÂ-ba-nan-ñaø ñeán hoûi y ñaõ deät xong chöa, thôï deät noùi: “Y tuy deät xong nhöng Thaùnh giaû chöa xong”, OÂ-ba-nan-ñaø hoûi nguyeân do, thôï deät noùi: “Vôï tröôûng giaû ñeán thaáy chieác Baùt tra naøy toû veû giaän döõ noùi khoâng cuùng cho ñaïi ñöùc nöõa, baûo toâi deät laïi chieác khaùc”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng bieát toâi ñoái vôùi oâng coù aân tình phaûi khoâng”, ñaùp laø bieát, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng neân mang ñieäp y naøy ñeán traû laïi cho hoï vaø gaëp toâi ôû ñoù”, thôï deät noùi: “Thaùnh giaû ñeán tröôùc, toâi seõ mang ñieäp y ñeán sau”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñeán nhaø tröôûng giaû , khoâng laâu sau thôï deät mang chieác Baùt tra ñeán, vôï tröôûng giaû lieân ngaên khoâng cho thôï deät böôùc tôùi

choã OÂ-ba-nan-ñaø ñang ngoài, thôï deät böôùc vaøo ñöa chieác Baùt tra cho vôï tröôûng giaû, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn böôùc tôùi caàm laáy chieác Baùt tra vaøo tay, vôï tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû haõy ñôïi tröôûng giaû veà töï tay daâng cuùng”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Toâi coøn phaûi veà nhuoäm laïi, neáu ñôïi tröôûng giaû veà seõ daâng cuùng y phuïc cuûa tieân nhôn”, vôï tröôûng giaû noùi: “Saéc traéng laø hôn heát”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ñoái vôùi tieân nhôn saéc traéng laø thuø thaéng, coøn ñoái vôùi toâi thì phaûi nhuoäm”, noùi roài lieàn boû ra veà. Thôï deät ñoøi tieàn coâng, vôï tröôûng giaû noùi: “OÂng ñaõ laøm cho toâi maát chieác Baùt tra coøn ñoøi

tieàn coâng nöõa hay sao, haõy mau ra khoûi nhaø toâi, ai laáy y thì theo ñoøi tieàn coâng ngöôøi ñoù”. Thôï deät lieàn ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñoøi tieàn coâng, OÂ-ba-nan-ñaø baûo ñeán ñoøi tröôûng giaû, thôï deät trôû laïi ñoøi tieàn coâng thì bò tröôûng giaû naït noä xua ñuoåi, nhö vaäy ñeán hai, ba laàn, cuoái cuøng naên næ OÂ-ba-nan-ñaø traû tieàn coâng, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hoï baûo oâng deät y cho toâi maø oâng theo toâi ñoøi tieàn coâng hay sao, toâi chæ coù ba y moät baùt, neáu oâng naên næ ñoøi thì haõy tính toaùn thöùc aên maø oâng ñaõ ñöôïc giaù laø bao nhieâu, toång coäng coøn nhieàu hôn soá tieàn coâng deät y, ñaùng leõ toâi phaûi ñoøi oâng, côù sao oâng laïi ñoøi toâi tieàn coâng deät. OÂng ñöùng laâu nôi ñaây chæ khoå theâm thaân oâng maø thoâi”. Thôï deät nghe roài lieàn cheâ traùch maéng raèng: “Sa moân Thích töû khoâng bieát nhaøm ñuû, aân nghóa ñaõ cho laïi tính chi ly thaønh tieàn coâng deät y, khoâng phaûi laø chôn sa moân, coù chaùnh phaùp gì chöù?”. Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, coù Cö só vaø vôï cö só khoâng phaûi hoï haøng baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng deät y cho Bí-soâ. Bí-soâ naøy tröôùc khoâng thoï thænh laïi sanh nieäm khaùc, ñeán choã thôï deät noùi raèng: oâng coù bieát y naøy ngöôùi ta baûo oâng deät cho toâi. Laønh thay, oâng neân deät cho ñeïp, daøi roäng vaø beàn chaéc, toâi seõ ñem ít nhieàu thöùc aên trong baùt hoaëc giaù tieàn thöùc aên traû theâm cho oâng. Neáu Bí-soâ duøng thöùc aên hay giaù thöùc aên ñöa cho thôï deät ñeå caàu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø vaø ai khaùc gioáng nhö vaäy. Tröôùc khoâng thoï thænh laø khoâng ñöôïc baùo cho bieát tröôùc. Sanh nieäm khaùc laø muoán caàu ñöôïc y. Toâi seõ ñem ít nhieàu thöùc aên trong baùt… laø chæ cho naêm loaïi Kha-ñaõn-ni thöïc, naêm loaïi Boå thieän ni thöïc hoaëc thöïc phaåm laøm töø nguõ coác. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ vì caàu y mang hai loaïi thöùc aên keå treân ñeán choã thôï deät trao cho hoï aên, khuyeân hoï deät y cho toát… thì phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc y thì phaïm Xaû ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: ÑOAÏT Y Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù neáu coù ngöôøi naøo ôû choã Luïc chuùng Bí-soâ caàu xuaát gia vaø thoï caän vieân khi chöa bieát vò sö chuû cuûa mình haønh aùc haïnh thì cuøng ôû chung, khi bieát ñöôïc ñeàu boû ñi tìm thieän Bí-soâ cuøng ôû,

nhöng moãi ngaøy ba thôøi theo lôøi Phaät daïy vaãn ñeán leã baùi thaày mình. Trong Luïc chuùng, Bí-soâ Nan-ñaø coù moät ñeä töû teân Ñaït-ma ban ñaàu do chöa bieát haïnh aùc cuûa thaày neân

cuøng ôû chung. Ñaït-ma voán toân troïng hoïc xöù , thöôøng oâm loøng hoå theïn truy hoái neân khi bieát ñöôïc haïnh aùc cuûa thaày lieàn boû ñi ñeán ôû chung vôùi thieän Bí-soâ khaùc, nhöng vaãn ba thôøi ñeán leã baùi thaày mình. Luùc ñoù Phaät baûo cuï thoï A-nan-ñaøø: “Thaày ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát Theá toân saép du haønh trong nhôn gian ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, cuï thoï naøo muoán tuøy tuøng thì chuaån bò y baùt”. Cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo, Nan-ñaø nghe roài lieàn noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: “Theá toân saép du haønh, chuùng ta ôû ñaây thöù lôùp khaát thöïc qua moät traêm cöûa nhaø môùi ñöôïc no buïng. Neáu chuùng ta theo Phaät du haønh tuy coù möôøi taùm moùn Lôïi-ích kyø ñaëc, nhöng theo Phaät coù traêm ngaøn ñaïi chuùng, nhieàu ngöôøi muoán uoáng nöôùc laõ, ngoài döôùi goác caây cuõng khoâng deã ñöôïc. Neáu chuùng ta caét ñaët moät Bí-soâ ñi tröôùc taùn thaùn Tam baûo, chuùng ta môùi an laïc vaø treân ñöôøng ñi ñöôïc nhieàu lôïi döôõng”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Thaày muoán boû baùt vaøng ñeå tìm baùt saønh hay sao. Ñeä töû cuûa thaày laø Ñaït-ma… ñaâu chòu ñi cuøng chuùng ta, nhöng Theá toân coù noùi veà boán Nhieáp söï laø boá thí, aùi ngöõ, lôïi haønh vaø ñoàng söï; neáu thaày haønh ñöôïc boán Nhieáp söï naøy thì Ñaït-ma seõ chòu ñi cuøng chuùng ta”. Luùc ñoù y Taêng-giaø-chi cuûa Ñaït-ma cuõ raùch, coù ngöôøi cuùng cho ñieäp y môùi, Ñaït-ma muoán may y môùi neân ñònh mang ñieäp y naøy ñeán xin pheùp thaày laø Nan-ñaø. moät Bí-soâ khaát thöïc thaáy Ñaït- ma ra ñi lieàn hoûi ñi ñaâu, Ñaït-ma noùi roõ nguyeân do, Bí-soâ khaát thöïc lieàn noùi: “Neáu thaày may y môùi thì haõy cho toâi caùi y cuõ naøy”. Ñaït-ma nhaän lôøi roài ñi ñeán choã Nan-ñaø baïch yù muoán may y môùi cuûa mình, OÂ-ba-nan- ñaø nghe roài lieàn noùi vôùi Nan-ñaø ñaây laø cô hoäi toát, Nan-ñaø baûo Ñaït-ma: “Ta coù Taêng-giaø-chi nay cho con, con khoûi phaûi may caùi môùi”, Ñaït-ma noùi: “Khoâng caàn ñaâu OÂ-ba-ñaø-da, con muoán may ñieäp y môùi naøy”. OÂ- ba-nan-ñaø noùi: “Naøy Ñaït-ma, tröôùc kia ta nghe noùi nay môùi thaáy roõ. Ta nghe noùi thaày thöôøng oâm loøng xaáu hoå truy hoái, toân troïng hoïc xöù; nay môùi thaáy roõ thaày traùi lôøi daïy cuûa thaày mình, thaày cuûa thaày ñaâu coù keâu thaày laøm ñieàu aùc?”. Bò quôû traùch Ñaït-ma lieàn im laëng, Nan-ñaø lieàn laáy y Taêng-giaø-chi ñöa cho Ñaït-ma, Ñaït-ma nhaän y roài noùi: “OÂ ba ña da haõy nhaän dieäp y môùi naøy”, Nan-ñaø noùi: “Naøy Ñaït-ma, ñaâu phaûi ta muoán ñoåi y vôùi con, ñieäp y môùi naøy con cöù thoï duïng”. Ñaït-ma noùi: “Neáu vaäy con ñem ñieäp y môùi naøy cuùng cho Taêng giaø, coøn Taêng-giaø-chi cuõ cuûa con seõ bieáu cho Bí-soâ khaát thöïc”. Nan-ñaø noùi: “Tuøy yù con”. Ñaït-ma lieàn ñem ñieäp y môùi cuùng cho Taêng giaø vaø ñem Taêng-giaø-chi cuõ bieáu cho Bí-soâ khaát thöïc roài ñaép y Taêng-giaø-chi cuûa thaày. Saùng hoâm sau ñeán ñaûnh leã thaày, Nan-ñaø lieàn baûo Ñaït-ma: “Theá toân saép du haønh, chuùng ta ôû ñaây haèng ngaøy theo thöù lôùp khaát thöïc traûi qua moät traêm cöûa

nhaø môùi ñöôïc no

336 BOÄ LUAÄT 7

buïng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu treân ñöôøng ñi ñöôïc nhieàu lôïi döôõng”, Ñaït-ma noùi: “OÂ-ba-ñaø-da, ñi theo Phaät coù möôøi taùm lôïi ích kyø ñaëc sao OÂ-ba-ña-da laïi muoán taïo toäi loãi, con raát muoán ñöôïc ñi theo sau Theá toân”. Nan-ñaø baét buoäc Ñaït-ma phaûi nghe theo lôøi mình, Ñaït- ma nhaát quyeát khoâng nghe theo, Nan-ñaø noåi saân noùi: “Ngöôi thaät ngu si, ta ñaâu phaûi vì laøm phöôùc maø cho ngöôi y, chæ laø muoán ngöôi ñi theo ta, nghe theo lôøi ta. Neáu ngöôi nhaát quyeát khoâng nghe thì haõy traû y laïi cho ta, ta khoâng cho ngöôi nöõa”. Ñaït-ma nghe roài lieàn suy nghó: “Thaø ta khoâng coù phaùp y chöù ta khoâng theå ñi cuøng Luïc chuùng taïo toäi loãi”, nghó roài lieàn traû y laïi cho Nan-ñaø. Luùc ñoù Phaät vaø ñaïi chuùng saép leân ñöôøng, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khi saép ñi thì quay laïi xem xeùt ñaïi chuùng coù traùi oai nghi khoâng, nhìn thaáy Ñaït-ma khoâng coù ñaép ñaïi y lieàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: “An cö xong caùc Bí-soâ coù ñöôïc lôïi y khoâng?”, ñaùp laø ñeàu ñöôïc lôïi y, Theá toân noùi: “Neáu ñöôïc lôïi y taïi sao Ñaït-ma khoâng ñaép ñaïi y”. Cuï thoï A-nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ñaõ cho ngöôøi khaùc y maø coøn ñoaït laïi hay sao”. Phaät do nhaân duyeân naøy quôû traùch Nan-ñaø vaø cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ tröôùc ñaõ cho Bí-soâ khaùc y, sau vì phieàn naõo saân giaän maéng nhieác, sanh taâm cheâ traùch töï ñoaït hay baûo ngöôøi khaùc ñoaït laïi y noùi raèng: Haõy traû laïi y cho toâi, toâi khoâng cho thaày nöõa. Neáu y rôøi khoûi thaân ngöôøi kia, mình laáy töï thoï duïng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Nan-ñaø. Bí-soâ khaùc laø chæ cho Ñaït-ma hoaëc moân nhôn ñeä töû khaùc. Phieàn naõo saân giaän… laø thaân ngöõ yù ñeàu hieän töôùng saân haän. Töï ñoaït, baûo ngöôøi ñoaït ñeáu laø laáy y rôøi khoûi thaân ngöôøi kia. Töï thoï duïng laø thuoäc veà mình ñeå duøng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù ba loaïi töôùng phaïm: Moät laø thaân nghieäp nhö tröôùc cho y sau vì saân haän töï tay ñoaït laïi hoaëc loâi hoaëc keùo nhöng mieäng khoâng noùi, khi cheùo y chöa rôøi khoûi thaân ngöôøi kia thì phaïm AÙc-taùc, khi rôøi khoûi thaân thì phaïm Xaû ñoïa. Hai laø ngöõ nghieäp nhö noùi ra lôøi ñoøi y nhöng khoâng ñoäng thaân, keát toäi gioáng nhö treân. Ba laø caû thaân ngöõ nghieäp hoïp duøng ñeå ñoaït y laïi. Baûo ngöôøi ñoaït khi baûo Bí-soâ ñoaït y neáu y chöa rôøi khoûi thaân ngöôøi kia thì caû hai ñeàu phaïm AÙc-taùc, neáu rôøi khoûi thaân thì ngöôøi ñöôïc sai baûo phaïm ñoïa, ngöôøi sai baûo phaïm Xaû ñoïa; neáu baûo Bí-soâ ni keát toäi cuõng nhö vaäy, ba chuùng sau phaïm AÙc-taùc, neáu baûo theá tuïc ñoaït thì phaïm toäi voâ löôïng. Coù hai tröôøng hôïp khoâng phaïm: Moät laø naïn söï nhö hai thaày thaáy ñeä töû ôû choã coù khuûng boá, hoaëc phi thôøi ôû choã nguy hieåm, sôï maát y neân ñoaït laáy laïi thì khoâng phaïm. Hai laø thuaän theo lôøi daïy nhö hai thaày

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 23
337

thaáy ñeä töû gaàn guûi aùc tri thöùc hoaëc ñi chung ñöôøng muoán kia khoâng taïo aùc neân ñoaït y thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: NAÏN GAÁP CUÙNG Y Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong moät tuï laïc coù moät tröôûng giaû vôùi loøng tin hieàn thieän xaây caát moät truù xöù raát trang nghieâm nôi A-lan-nhaõ cuùng cho Taêng giaø, coù saùu möôi Bí-soâ ôû ñoù ñöôïc cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû, nhöng khi tröôûng giaû qua ñôøi thì söï cuùng döôøng naøy chaám döùt. Caùc Bí-soâ ñeán hoûi ngöôøi con cuûa tröôûng giaû coù coøn tieáp tuïc söï cuùng döôøng naøy nöõa hay khoâng, ngöôøi con tröôûng giaû noùi khoâng theå neân caùc Bí-soâ ñeàu boû ñi. Coù hai Bí-soâ giaø voán laø ngöôøi cuûa thoân naøy xuaát gia ôû truù xöù ñoù neân ôû laïi coi giöõ truù xöù, haèng ngaøy khaát thöïc töï nuoâi soáng. Thôøi gian sau coù ñoaøn thöông buoân töø phöông Baéc ñeán ñi ngang qua truù xöù naøy lieàn vaøo trong tham quan, khoâng thaáy taêng chuùng chæ thaáy coù hai Bí-soâ giaø lieàn hoûi: “A-giaù-lôïi- da, nôi ñaây khoâng coù taêng chuùng ôû hay sao?”, hai Bí-soâ giaø lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, vò thöông chuû noùi vôùi caùc thöông nhôn: “Töø laâu chuùng ta muoán xaây caát moät truù xöù thænh caùc Bí-soâ veà ôû cuùng döôøng töù söï, nay truù xöù ñaõ coù nhöng khoâng coù thí chuû, chuùng ta neân tuøy hæ tuøy söùc minh ñoùng goùp ít nhieàu ñeå thænh Taêng cuùng döôøng”. Caùc thöông nhôn keû ít ngöôøi nhieàu ñoùng goùp raát nhieàu taøi vaät, thöông chuû noùi vôùi hai Bí-soâ giaø: “A-gia-lôïi-da, taøi vaät naøy coù theå cuùng döôøng töù söï cho saùu möôi Bí-soâ ñaày ñuû, ñaây laø ngaân khoaûn duøng vaøo ngaøy moàng taùm haèng thaùng, ñaây laø ngaân khoaûn duøng vaøo ngaøy möôøi boán, möôøi laêm haèng thaùng, ñaây laø ngaân khoaûn duøng vaøo vieäc thuoác men chöõa bònh, coøn ñaây laø y lôïi. Neáu coù Bí-soâ toát neân thænh môøi saùu möôi vò veà cuøng an cö, cuoái muøa haï chuùng toâi seõ trôû laïi”, noùi roài ra ñi. Hai Bí-soâ giaø noùi vôùi nhau: “Ai coi giöõ taøi vaät naøy?”, moät Bí-soâ noùi: “Ngöôøi naøo nhoû thì ngöôøi ñoù coi giöõ”, lai hoûi: “Ai ñeán thaønh Thaát-la-phieät thænh môøi caùc Bí-soâ veà an cö?”, Bí-soâ kia noùi: “Toâi ñaõ coi giöõ taøi vaät thì thaày phaûi ñi”. Bí-soâ giaø naøy lieàn leân ñöôøng ñeán thaønh Thaát-la-phieät , thöôøng phaùp cuûa Luïc chuùng laø haèng ngaøy coù moät vò ôû tröôùc coång ñeå ñoùn khaùch, hoâm ñoù laø OÂ-ba-nan- ñaø. OÂ-ba-nan-ñaø töø xa troâng thaáy moät Bí-soâ giaø ñi ñeán khoâng bieát laø kyø tuùc töø ñaâu ñeán neân böôùc tôùi chaøo hoûi thieän lai, Bí-soâ giaø noùi: “Kính leã A-giaù-lôïi-da, kính leã OÂ-ba-ñaø-da”. OÂ-ba-nan-ñaø vöøa nghe lieàn bieát ñaây chæ laø moät Ma-ha-la neân hoûi: “Thaày töø ñaâu ñeán?”, ñaùp: “Toâi töø Tyø-ha- la ñeán”, laïi hoûi: “Thaày noùi Tyø-ha-la hay laø Tyø-giaø-ña?”, Bí-soâ giaø

hoûi laïi: “Sao goïi laø Tyø-ha-la, sao goïi laø Tyø-giaø-ña?”, ñaùp: “Lôïi döôõng ñaày ñuû thì goïi laø Tyø-ha-la, lôïi döôõng thieáu thoán thì goïi laø Tyø-giaø-ña”, Bí-soâ giaø noùi: “Neáu vaäy thì tröôùc kia laø Tyø-giaø-ña coøn nay laø Tyø-ha-la”, hoûi: “Noùi

nhö vaäy laø nghóa gì?”. Bí-soâ giaø lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Chôù ñeå Bí-soâ giaø naøy vaøo beân trong röøng Theä-ña”, nghó roài lieàn noùi: “Thaày muoán thænh môøi caùc Bí-soââ lôû ñaây phaûi khoâng, thaày neân bieát ñaïi vöông Thaéng Quang cuùng döôøng y thöïc cho caùc Bí-soâ ôû ñaây raát ñaày ñuû, laïi coøn coù Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc, Thaéng Man phu nhôn… raát nhieàu Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só tònh tín quy ngöôõng, Bí-soâ naøo chöa ñeán thì muoán ñeán, ñeán roài thì khoâng muoán ñi, laïi ñöôïc nghe Theá toân thuyeát phaùp, phaùp thöïc ñeàu ñaày ñuû, neáu Ñaïi chuùng bieát thaày muoán thænh môøi caùc Bí-soâ thì seõ taùc phaùp taãn xuaát thaày ngay. Nhöng huynh ñeä toâi coù saùu ngöôøi, moãi ngöôøi coù möôøi ñeä töû toång coäng saùu möôi vì thöông xoùt thaày neân chuùng toâi seõ ñi ñeán ñoù”. Bí-soââ giaø noùi: “Thaùnh giaû, toâi muoán vaøo trong ñaûnh leã Theá toân tröôùc khi trôû veà laïi truù xöù”, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn suy nghó: “Neáu caùc Haéc-baùt khaùc nghe bieát ñöôïc seõ baát lôïi cho chuùng ta”, nghó roài lieàn noùi: “Phaät coù noùi: “Caùc phaùp taâm laø ñaàu, Taâm hôn, taâm mau choùng, Do taâm ñöôïc thanh tònh, Khen ngôïi vaø thaân leã, Seõ ñöôïc vui thaéng dieäu, Nhö boùng luoân theo hình”. Noùi roài aán ñaàu laõo Bí-soâ xuoáng baûo nieäm Nam moâ Phaät ñaø, Nam moâ Ñaït-ma, Nam moâ Taêng giaø. Laõo Bí-soâ noùi: “Toâi khaùt nöôùc muoán uoáng nöôùc”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Thaày haõy ñöùng ñaây, toâi seõ laáy ñaày baùt nöôùc cho thaày uoáng”. Laáy nöôùc cho laõo Bí-soâ uoáng xong lieàn thuùc hoái trôû veà ngay. Chieàu ñeán Luïc chuùng tuï hoïp laïi moät choã, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc cuï thoï, chuùng ta ñaõ ñeán luùc thoaùt ñöôïc cöïc khoå”, hoûi: “Thaày coù tin gì laï phaûi khoâng?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Taïi tuï laïc coù Tyø-ha-la, ñoaøn thöông nhôn phöông Baéc ñeán ñoù muoán cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû cho saùu möôi Bí-soâ ñeán ñoù an cö”.Taát caû nghe roài ñeàu muoán ñeán ñoù an cö, OÂ-ba- nan-ñaø noùi: “Chuùng ta neân ñeán ñoù tröôùc haï thoï höôûng hieän vaät roài trôû veà ñaây haäu an cö”. Baøn tính xong Luïc chuùng cuøng moân doà saùu möôi ngöôøi leân ñöôøng ñeán truù xöù ñoù, hai Bí-soâ giaø töø xa troâng thaáy vui möøng chaøo ñoùn roài trao cho phoøng xaù ngoïa cuï… taát caû vaät caàn duøng. Sau ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân bieát hieän vaät ñaõ coù laø bao nhieâu”, baøn xong lieàn baûo hai Bí-soâ giaø: “Taøi vaät hieän coù haõy ñem ra cho chuùng

toâi xem”. Hai Bí-soâ giaø baûn tính chaát tröïc lieàn ñem taát caû taøi vaät hieän coù ra noùi: “Ñaây laø lôïi y cuùng döôøng saùu möôi Bí-soâ an cö, ñaây laø tieàn chi tieâu haèng ngaøy, ñaây laø tieân cuùng cho nhöõng ngaøy moàng taùm, ngaøy möôøi boán, möôøi laêm haèng thaùng, ñaây laø tieàn thuoác men…”. Luïc chuùng kieåm taøi vaät roài noùi: “Hai vò coi giöõ caån thaän taøi vaät neân ñöôïc mieãn vieäc phuïc dòch lao nhoïc”, sau ñoù baøn vôùi nhau: “Chuùng ta neân sai moät ngöôøi laøm tri söï haèng ngaøy lo lieäu möôøi taùm moùn aên thöôïng dieäu cho Taêng”. Baøn xong lieàn sai moät ngöôøi laøm tri sö, vò naøy moãi ngaøy lo lieäu möôøi taùm moùn aên thöôïng dieäu cho taêng, khoâng bao laâu sau heát tieàn lieàn ñeán baïch Taêng: “Ñaïi ñöùc

taêng bieát cho, tieàn aên saép heát, chæ coøn ñuû moät ngaøy nöõa thoâi". Thöôïng toïa noùi: "Neáu chuùng ta giôùi haïnh khoâng ñuû thì phaûi ñôïi ngaøy tieát hoäi, nhöng chuùng ta giôùi haïnh ñeàu ñaày ñuû caàn gì phaûi ñôïi. Haõy laáy khoaûn tieàn daønh cho nhöõng ngaøy tieát hoäi ñem ra duøng". Tri söï nghe lôøi laáy ra duøng khoâng bao laâu laïi heát ñeán baùo vôùi thöôïng toïa, thöôïng toïa noùi: "Thaân naêm thuû uaån naøy bò bònh khoå phaûi duøng ñeán thuoác, cho neân coù theå laáy ngaân khoaûn duøng veà thuoác men ñem ra duøng cho aåm thöïc. Coøn lôïi y cuõng ñem ra phaân chia cho moãi ngöôøi". Noùi roài cuøng chia nhau lôïi y, tri söï cuõng laáy tieàn thuoác men ra duøng cho aåm thöïc khoâng bao laâu sau cuõng heát ñeán baùo vôùi thöôïng toïa, thöôïng toïa baûo keâu hai laõo Bí-soâ tôùi hoûi: "Taïi sao khi thænh taêng thaày noùi töù söï cuùng döôøng ñaày ñuû, nay chöa tôùi moät thaùng ñaõ heát?", hai Bí-soâ giaø noùi: "Thí chuû ñaâu coù döï lieäu laø chö taêng moãi ngaøy duøng möôøi taùm moùn aên thöôïng dieäu", thöôïng toïa noùi: "Hai thaày khi ñöôïc aên ngon thì cuùi ñaàu aên, nay nghe noùi heát lieàn cheâ traùch, chuùng ta seõ taùc phaùp taãn xuaát hai thaày". Tri söï noùi: "Hai thaày mau saùm hoài chôù ñeå bò taãn xuaát ra khoûi truù xöù", hai Bí-soâ giaø lieàn ñoái chuùng saùm hoái, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ngöôøi trong tuï laïc naøy khoâng coù tín kính, chuùng toâi ôû ñaây khaát thöïc raát khoù khaên, neáu coøn coù taøi vaät thì haõy mang ra, neáu khoâng thì chuùng toâi phaûi ra ñi". Hai Bí-soâ giaø ñaùp laø khoâng coøn, Luïc chuùng nghe roài lieàn daãn moân ñoà trôû veà laïi thaønh Thaát-la-phieät ñeå haäu an cö. Cuoái haï ñoaøn thöông nhôn phöông Baéc trôû laïi truù xöù , vaøo trong leã baùi roài ñi xem xeùt caùc nôi, khoâng thaáy coù Taêng chuùng chæ thaáy coù moãi hai Bí-soâ giaø lieàn hoûi: "A-giaù-lôïi-da khoâng coù thænh môøi Bí-soâ veà ñaây an cö sao?", hai Bí-soâ giaø lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, thöông chuû nghe roài lieàn hoûi: "Thaày thænh Bí-soâ ôû ñaâu?", ñaùp: "Chính laø Luïc chuùng Bí-soâ vaø moân ñoà cuûa hoï ôû thaønh Thaát-la-phieät", thöông chuû noùi: "Thaày ñaõ vaøo trong bieån caû laáy nhaàm löu ly roài, haù trong röøng Theä-ña khoâng coù ai khaùc hay sao maø chæ thænh Luïc chuùng". Thöông chuû vaø caùc thöông nhôn ñeàu sanh cheâ traùch maéng raèng: "Sa moân Thích töû thaät

khoâng bieát hoå theïn, phaù hoaïi tònh phaùp. Chuùng ta môùi khôûi loøng tin lieàn bò hoï laøm cho tieâu taùn". Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Giöõa haï maø phaân chia y vaät sanh ra toäi loãi nhö theá, cho neân caùc Bí-soâ khoâng neân phia y vaät giöõa haï an cö, neáu phaân chia thì phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Luùc ñoù Bí-soâ ni Ñaïi theá chuû thöôøng tu tòch ñònh, moân ñoà cuõng tu tòch ñònh; Bí-soâ ni Phaùp Döï thöôøng öa trì kinh, moân doà cuõng öa trì kinh. Caø hai ñeàu soáng chung trong moät truù xöù, khi moân ñoà cuûa Ñaïi theá chuû tu ñònh thì ni Phaùp Döï noùi vôùi moân ñoà: "Theá toân cho nöõ giôùi xuaát gia thoï vieân cuï ñeàu laø nhôø Ñaïi theá chuû khuyeán thænh, nhö Theá toân ñaõ daïy ngöôøi naøo coù theå hoä ñöôïc yù cuûa ngöôøi khaùc seõ ñöôïc nhieàu phöôùc, caùc muoäi neân quaùn voâ thöôøng", moân ñoà nghe roài ñeàu vaâng theo lôøi daïy. Cuõng vaäy khi moân ñoà cuûa Phaùp Döï

ñoïc kinh thì Ñaïi theá chuû noùi vôùi moân ñoà: “Theá toân trong ba ñaïi kieáp tu khoå haïnh vaø voâ löôïng traêm ngaøn phaùp Luïc Ba-la-maät thaûy ñeàu vieân maõn môùi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng trí, muïc ñích laøm Lôïi-ích cho taát caû höõu tình. Theá toân coù noùi ngöôøi naøo hoä yù cuûa ngöôøi khaùc seõ ñöôïc nhieàu phöôùc, caùc muoäi neân tuïng kinh voâ thöôøng”, moân ñoà nghe roài ñeàu vaâng theo lôøi daïy. Do caû hai cuøng muoán hoä cho nhau neân phaåm thieän ñaõ tu khoâng theå taêng taán nhö hoa bò thieáu nöôùc. Trong soá nöõ thí chuû coù OÂ-ba-tö-Ca-laø Tyø-xaù-khöraát tín kính Bí-soââ ni Phaùp Döï, ñoái vôùi taát caû Bí-soâ ni ñeàu cuùng döôøng tö cuï ñaày ñuû. Moät laàn noï Tyø-xaù-khöñeán ñaûnh leã Bí-soâ ni Phaùp Döï, Phaùp Döï noùi: “Naøy OÂ ba tö ca, hieän nay nhieàu Bí-soâ ni an cö moät choã vì hoä cho nhau neân phaåm thieän ñaõ tu khoâng theå taêng taán nhö hoa bò thieáu nöôùc. OÂ ba tö ca coù theå xaây caát moät truù xöù khaùc cho Bí-soâ ni ñöôïc khoâng?”, Tyø-xaù-khö noùi: “Thaùnh giaû, toâi coù nhieàu taøi vaät nhöng khoâng coù ñaát, ñaát thuoäc nhaø vua neân khoâng do ñaâu caát ñöôïc”, Phaùp Döï noùi: “Neáu ñöôïc nhö vaäy, toâi seõ taâu vua, hy voïng seõ coù ñaát”, Tyø-xaù-khö noùi: “neáu coù ñaát con seõ cho xaây caát”. Bí-soâ ni Phaùp Döï lieàn ñeán choã phu nhôn Thaéng Man, phu nhôn thaáy Phaùp Döï ñeán vui möøng chaøo hoûi môøi ngoài roài hoûi: “Thaùnh giaû ñeán coù vieäc gì khoâng?”, ñaùp: “Toâi muoán xaây caát moät truù xöù khaùc cho Bí-soâ ni nhöng ñaát thuoäc veà vua, toâi vì vieäc naøy muoán nhôø phu nhôn baïch vua bieát”, phu nhôn noùi: “Thaùnh giaû yeân taâm, con seõ taâu cho vua bieát”. Phaùp Döï chuù nguyeän cho phu nhôn khoâng bònh soáng laâu roài ra veà, phu nhôn lieàn ñeán choã vua baïch raèng: “Hoâm nay ñaïi vöông ñöôïc lôïi lôùn, Bí-soâ ni Phaùp döï vöøa ñeán”, vua hoûi: “Thaùnh giaû ñeán coù vieäc gì?”, phu nhôn noùi: “Thaùnh giaû muoán xaây caát moät truù xöù khaùc cho Bí-soâ ni, nhöng ñaát thuoäc veà vua, vì muoán coù ñaát neân ñeán baïch vua bieát”, vua noùi: “Phu nhôn noùi

vôùi Thaùnh giaû, muoán caát choã naøo tuøy yù”. Phu nhôn ñöôïc yù chæ cuûa vua roài lieàn sai söa giaû ñeán baùo cho Bí-soâ ni Phaùp Döï bieát, Phaùp Döï lieàn baùo cho Tyø-xaù-khö bieát. Vua Thaéng Quang coù hai töôùng soaùi: Moät laø Thieän Kieám, hai laø Thieän Cung, luùc ñoù Thieän Kieám ñöôïc lònh xuaát binh ñeán xöù khaùc, ôû nhaø vôï cuûa moät soá quaân binh tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi. Gaàn doanh traïi cuûa hoï coù moät choã yeân tónh vaéng veû, Phaùp Döï vì tìm ñaát neân ñeán ñoù roài noùi vôùi Tyø-xaù-khö, Tyø Xaù Khi lieàn cho thi coâng xaây caát, khoâng bao laâu sau thì hoaøn thaønh, Bí-soâ ni Phaùp Döï cuøng moân ñoà veà truï ôû nôi naøy. Luùc ñoù Thieän Kieám haønh quaân xong trôû veà, vì vôï cuûa moät soá quaân binh tuøy yù boû nhaø bò caùc quaân binh naøy truy tìm baét giaûi veà xöû ñaùnh baèng tröôïng neân keâu khoùc vang daäy. Caùc ni noùi vôùi Phaùp Döï: “Thaùnh giaû, chuùng ta traùnh trôøi möa laïi bò chìm trong nöôùc soâng”. Phaùp Döï nghe roài lieàn suy nghó khoâng bieát nhöõng ngöôøi nöõ ñoù coù caên laønh khoâng, sau khi quaùn bieát hoï ñeàu coù caên laønh lieàn quaùn hoï heä thuoäc vaøo ai maø

ñöôïc cöùu ñoä, lieàn bieát hoï ñeàu heä thuoäc vaøo mình neân Phaùp Döï baûo caùc moân ñoà: “Caùc muoäi, vì muoán hoùa ñoä hoï, chuùng ta phaûi nhaãn chòu”. Sau ñoù Phaùp Döï laáy caùi chaäu saønh ñeå moät choã roài baûo caùc moân ñoà: “Caùc muoäi haõy ñeå taát caû baùnh traùi coøn dö vaøo trong chaäu naøy”. Khi thaáy caùc treû nít vaøo trong chuøa Phaùp Döï lieàn laáy baùnh traùi naøy cho chuùng noù, chuùng mang veà khoe vôùi meï, caùc baø meï bieát ñöôïc söï thöông yeâu naøy laø do ni Phaùp Döï ban cho neân sanh loøng kính tín chö ni vaø nghó raèng: “Ñôïi khi phu chuû xuaát binh, ta seõ ñeán choã Thaùnh giaû thöøa söï cuùng döôøng”. Thôøi gian sau phu chuû cuûa hoï xuaát binh, Phaùp Döï bieát ñaõ ñeán luùc hoùa ñoä nhöõng ngöôøi nöõ naøy neân baûo ñoà chuùng queùt doïn saïch seõ chung quanh chuøa, ñeå xaø phoøng vaø nöôùc saïch, trang trí höông hoa vaø caùc thöù cuùng döôøng, ngöôøi naøo coù aâm thanh thanh thoaùt thì ñöôïc phaân coâng taùn thaùn coâng ñöùc cuûa Phaät. Ñôïi caùc phu chuû ñi roài, nhöõng phuï nöõ naøy cuøng ruõ nhau vaøo chuøa ñeán choã Phaùp Döï kính leã. Chö ni thaáy hoï ñeán chaøo hoûi thieän lai roài ñöa xaø phoøng vaø nöôùc saïch baûo hoï röûa tay, keá ñöa höông hoa cho hoï baûo hoï ñi nhieãu thaùp vaø cuøng taùn thaùn coâng ñöùc cuûa Phaät. Cuoái cuøng hoï ñeán ñaûnh leã Phaùp Döï vaø ngoài nghe phaùp yeáu, Phaùp Döï quaùn caên cô giôùi taùnh sai bieät cuûa hoï maø thuyeát phaùp khieán taâm hoï ñöôïc khai ngoä, ngay nôi choã ngoài chöùng ñöôïc quaû Döï löu, xa lìa ba ñöôøng aùc ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, quy y Tam baûo thoï trì naêm hoïc xöù trôû thaønh OÂ-ba-tö-ca. Sau ñoù moãi ngöôøi ñeáu trôû veà nhaø mình queùt doïn laïi nhaø cöûa saïch seõ vaø baét ñaàu soáng moät neáp soáng môùi , taát caû haønh ñoäng ra laøm ñeàu vôùi oai nghi thö thaû. Thôøi gian sau phu chuû cuûa hoï trôû veà, treân ñöôøng trôû veà moãi ngöôøi ñeàu nghó

342 BOÄ LUAÄT 7

ñeán vôï cuûa mình ôû nhaø giôø naøy chaéc laø ñang cuøng vôùi nam töû naøo khaùc laøm vieäc phi phaùp. Khoâng ngôø vöøa veà ñeán ñeàu thaáy vôï ra nghinh ñoùn, khi veà tôùi nhaø laïi ñöôïc vôï chaêm soùc cung phuïng ñaày ñuû thaät laø vieäc hy höõu. Vì vaäy caùc oâng choàng naøy ñeàu hoûi vôï vì sao laïi coù vieäc hy höõu nhö vaäy, caùc baø vôï ñeàu noùi: “Em nhôø Thaùnh giaû Phaùp Döï noùi phaùp yeáu khieán em ôû trong sanh töû tuy vaãn coøn löu chuyeån nhöng nhöõng phieàn naõo cöïc troïng ñeàu khoâng hieän haønh nhö nhöõng ngaøy tröôùc kia nöõa”. Caùc oâng choàng nghe roài ñeàu suy nghó: “Thaùnh giaû Phaùp döï coù theå ñieàu phuïc nhöõng ngöôøi khoù ñieàu phuïc, vôï ta tröôùc ñaây taïo nhieàu haïnh taø, chuùng ta duø ñaùnh ñaäp khoå sôû cuõng khoâng theå caûi hoùa ñöôïc. Nay nhôø thaùnh giaû giaûng noùi phaùp yeáu khieán hoï ñöôïc ñieàu phuïc, ñaây laø thaùnh giaû coù ñaïi aân vôùi ta, ta phaûi ñeán chuøa leã baùi Thaùnh giaû”. Luùc ñoù Phaùp Döï cuõng quaùn bieát coù theå hoùa ñoä ñöôïc soá quaân binh naøy neân baûo ñoà chuùng queùt doïn saïch seõ saân chuøa… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu khieán cho hoï ñeàu chöùng ñöôïc quaû Döï löu… quy y Tam baûo thoï trì naêm hoïc xöù. Soá quaân binh naøy noùi: “Thaùnh giaû töø nay chuùng con seõ khoâng coá taâm laøm haïi ñeán loaøi truøng kieán, nhöng chuùng con voán soáng vôùi ngheà ñao kieám laøm sao traùnh

ñöôïc nghieäp saùt". Phaùp Döï noùi: "Caùc hieàn thuû, ñöøng sanh taâm gieát haïi, haõy caàm cung khoâng daây, teân khoâng coù muõi nhoïn vaø caàm ñao baèng goã". Caùc quaân binh naøy vaâng lôøi, do thoï trì naêm hoïc xöù neân taát caû voi ngöïa trong doanh traïi ñeàu ñöôïc nuoâi ñuùng phaùp, gia nghieäp an vui thoï duïng ñaày ñuû. Thôøi gian sau, ôû bieân cöông coù loaïn noåi leân khoâng chòu quy phuïc trieàu ñình, vua Thaéng Quang cho phaùt binh ñaùnh deïp nhöng thaûy ñeàu baïi traän trôû veà. Vua muoán thaân chinh ñaùnh deïp cöû doaøn quaân cuûa töôùng quaân Thieän Kieám ñi tieân phong, coøn ñoaøn quaân cuûa töôùng Thieän Cung ñi haäu veä. Khi xuaát binh vua thaáy ñoaøn quaân tieân phong caû ngöôøi laãn voi ngöïa ñeàu maäp maïnh coøn ñoaøn quaân haäu veä thì ngöôøi vaø voi ngöïa ñeàu gaày oám, vua hoûi ñaïi thaàn: "Khanh cung caáp quaân löông khoâng bình ñaúng hay sao?", ñaïi thaàn ñaùp laø ñeàu bình ñaúng, vua lieàn baûo keâu hai töôùng quaân ñeán hoûi: "Quaân binh cuûa hai töôùng quaân nhaän ñöôïc quaân löông coù bình ñaúng khoâng?", caû hai ñeàu ñaùp laø bình ñaúng, vua lieàn hoûi: "Neáu laø nhö vaäy taïi sao quaân binh cuûa tieân phong thì maäp maïnh coøn quaân binh cuûa haäu veä thì gaày oám?". Töôùng quaân Thieän Cung taâu: "Neáu chuùng toâi caàm teân khoâng coù muõi nhoïn, caàm cung khoâng coù daây, caàm ñao baèng goã... khoâng muoán saùt haïi, taát caû binh khí ñaõ coù ñeàu ñem baùn duøng vaøo vieäc aên uoáng thì quaân binh cuûa chuùng toâi cuõng maäp maïnh nhö theá". Vua nghe roài lieàn hoûi töôùng quaân tieân phong coù thaät nhö vaäy hay khoâng, töôùng quaân tieân phong ñaùp laø coù thaät

nhö vaäy, vua noåi giaän noùi: "Caùc ngöôi muoán ñem ta ñeán bieân cöông cho giaëc gieát phaûi khoâng?". Töôùng quaân tieân phong taâu: "Ñaâu nhaát quyeát khí tröôïng môùi coù theå chieán ñaáu, cuoái cuøng vaãn phaûi coù söùc ngöôøi môùi phaù ñöôïc giaëc", vua noåi giaän noùi: "Neáu khí tröôïng khoâng theå chieán ñaáu, söùc ngöôøi môùi phaù ñöôïc giaëc thì caùc ngöôi haõy ñi phaù thaønh", noùi roài vua hoài giaù trôû veà. Töôùng quaân tieân phong ñeán choã Phaùp Döï noùi: "Thaùnh giaû, vua sai chuùng con ñi phaù thaønh giaëc, chuùng con phaûi duøng keá saùch gì?", Phaùp Döï noùi: "Caùc vò cöù ñeán bieân thaønh vì caùc vò chaéc chaén seõ thaéng, nhöng caùc vò haèng ñeâm ôû ñaâu cuõng tuïng kinh tam khaûi. Khi ñeán bao vaây thaønh giaëc thì suoát ñeâm ñoù cuõng tuïng kinh vaø nieäm danh hieäu caùc thieân chuû chuù nguyeän raèng: Nguyeän ñem phöôùc naøy daâng ñeán Phaïm thieân, Ñeá thích thieân vöông chuû teå theá giôùi naøy cuøng boán vò hoä theá, möôøi taùm vò Ñaïi Döôïc xoa vöông, Baùt-chi-ca ñaïi töôùng Döôïc xoa, thaàn vöông caàm tröôïng, ñaïi long vöông Nan-ñaø...". Caùc quaân binh nghe roài hai lieàn ñaûnh leã caùo lui trôû veà truù xöù lieàn tuïng kinh Tam khaûi, khi ñeán bieân thaønh bao vaây thaønh giaëc cuõng suoát ñeâm tuïng kinh, nieäm danh hieäu caùc thieân chuû vaø chuù nguyeän nhö Phaùp Döï ñaõ chæ daïy. Luùc ñoù thieân vöông Ña Vaên ôû phöông Baéc ñònh ñeán choã taäp hoïp cuûa nhieàu chuùng Döôïc xoa nghe nieäm danh hieäu caùc thieân chuû vaø chuù nguyeän, khoâng bieát laø ai nieäm lieàn duøng thieân nhaõn

quaùn saùt thaáy laø caùc quaân binh, ñoaùn bieát caùc quaân binh muoán nhôø thaàn löïc cuûa chö thieân ñeå xua ñuoåi giaëc, neân baûo caùc chuùng Döôïc xoa xuoáng trôi giuùp. Chuùng Döôïc xoa vaâng lôøi hoùa laøm quaân binh ôû caùch thaønh giaëc khoâng xa hoùa voi lôùn nhö nuùi, ngöïa lôùn nhö voi, xe nhö laàu gaùc nhieáu voâ soá. Quaân trong thaønh töø xa troâng thaáy voâ cuøng khieáp ñaûm noùi vôùi nhau: “Nöôùc vaø maïng soáng caùi naøo öu tieân hôn, nöôùc maát coù ngaøy laáy laïi ñöôïc, maïng maát khoâng theå, ta neân baûo veä maïng soáng, ñaâu neân vì giöõ thaønh maø boû maïng”. Quaân giaëc ñoàng loøng nhaát trí buoâng khí giôùi môû cöûa thaønh quy haøng, töôùng quaân Thieän Kieám thöông xoùt khoâng saùt haïi, baét giöõ töôùng soaùi giaëc cuøng chieán lôïi phaåm roài keùo binh maõ trôû veà ñeán choã Ñaïi vöông taâu: “Ñaây laø töôùng soaùi baïi traän vaø chieán lôïi phaåm thu ñöôïc”. Nhaø vua vui möøng noùi: “Nhöõng chieán lôïi phaåm thu ñöôïc haõy ñem ban thöôûng coâng lao cho caùc töôùng só”. Caùc tuø binh theà khoâng daáy loaïn, xin thaàn phuïc ñeáu ñöôïc thaû cho trôû veà nöôùc cuûa hoï. Luùc ñoù töôùng quaân Thieän Kieám suy nghó: “Laàn naøy xuaát binh chieán thaéng trôû veà ñeáu laø nhôø oai löïc cuûa thaùnh giaû Phaùp Döï, ta neân ñem phaåm vaät ñaõ coù ñöôïc daâng cuùng Thaùnh giaû”. Taát caû quaân binh cuõng nghó nhö vaäy neân cuøng nhau mang phaåm vaät ñeán choã Phaùp Döï baïch raèng: “Thaùnh giaû, laàn naøy chuùng con ñöôïc ñaïi thaéng trôû

veà, ñöôïc vua ban thöôûng coâng lao, chuùng con ñem phaåm vaät naøy ñeán daâng cuùng xin Thaùnh giaû töø bi thoï nhaän”. Phaùp Döï noùi: “Hieàn thuû, ñoái vôùi Tam baûo khoâng khôûi taâm cuùng döôøng thì tuy sanh leân trôøi vaãn coøn phaûi ngheøo khoå. Caùc hieàn thuû neân cuùng döôøng tam baûo ñeå ñöôïc an laïc laâu daøi”. Caùc quaân binh nghe roài lieàn ñeán trong röøng Theä-ña thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng trong ba thaùng haï an cö, haèng ngaøy tröôùc giôø aên cuùng döôøng Tam baûo, sau giôø aên nghe dieäu phaùp, ñaàu ñeâm cuoái ñeâm ñeàu heä nieäm tö duy. Thôøi gian sau nôi bieân cöông laïi daáy loaïn khoâng chòu thaàn phuïc, vua ra lònh töôùng quaân Thieän Cung xuaát binh ñaùnh deïp. Töôùng quaân Thieän Cung taâu: “Quaân binh cuûa toâi gaày oám, quaân binh cuûa töôùng quaân thieän Kieám khoûe maïnh, xin ñaïi vöông haõy baûo hoï ñi chinh phaït, laàn sau quaân binh cuûa toâi seõ ñi”.Vua nghe roài lieàn ra lònh cho töôùng quaân Thieän kieám xuaát binh chinh phaït, Thieän kieám taâu: “Chuùng toâi vöøa môùi xuaát binh thaéng traän trôû veà, nay laïi haønh quaân nöõa e laø khoâng hôïp lyù”, vua noùi: “Laàn naøy xuaát binh laàn sau ñöôïc mieãn”. Töôùng quaân Thieän Kieám khoâng daùm traùi lònh lieàn noùi vôùi caùc quaân binh: “Laàn tröôùc sôû dó phaù ñöôïc thaønh ñeàu laø nhôø oai löïc cuûa chuùng Döôïc xoa, laàn naøy xuaát binh e ruûi nhieàu may ít. Chuùng ta laïi nguyeän cuùng döôøng Phaät vaø Taêng ba thaùng haï an cö, nay phaûi xuaát binh chuùng ta neân daâng y tröôùc khi maõn haï”. Baøn xong hoï cuùng nhau mang y vaät ñeán röøng Theä- ña, luùc Theá toân ñang tónh toïa neân hoï mang ñeán choã caùc Bí-soâ baïch raèng: “Chuùng con saép phaûi xuaát binh, laàn naøy khoù theå trôû veà neân xin daâng y vaät thí giöõa haï, xin thöông xoùt thoï nhaän”, caùc Bí-soâ

noùi: “Hieàn thuû, Theá toân ñaõ cheá hoïc xöù khoâng cho chia y vaät giöõa haï, chuùng toâi khoâng daùm nhaän”. Caùc quaân binh noùi: “Thaùnh giaû nhaän roài caát ñöïi khi maõn haï haõy chia”, noùi roài cuøng nhau mang y vaät ñeå vaøo trong moät phoøng roài ra veà. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thaáy hoï saép söûa haønh quaân lieàn hoûi ñi ñaâu, töôùng quaân noùi: “Chuùng toâi phaûi xuaát binh ra bieân thaønh ñaùnh giaëc”, tröôûng giaû noùi: “Nhöng caùc vò vöøa môùi thaéng traän trôû veà, taïi sao laïi phaûi xuaát binh nöõa?”, töôùng quaân noùi: “Ñaïi vöông baûo chuùng toâi laàn naøy xuaát binh, laàn sau ñöôïc mieãn”, tröôûng giaû noùi: “Caùc vò haõy döøng binh chôø toâi vaøo taâu vua”, noùi roài lieàn vaøo trong cung taâu vua: “Ñaïi vöông, ñoaøn quaân binh cuûa töôùng quaân Thieän Kieám vöøa môùi haønh quaân thaéng traän trôû veà côù sao laïi phaûi ñi nöõa”, vua noùi: “Laàn naøy xuaát binh laàn sau ñöôïc mieãn”. Tröôûng giaû taâu: “Ñaïi vöông bieát chaêng, caùc quaân binh naøy ñeàu ñaõ quy Phaät neân hoï caàm teân khoâng coù muõi nhoïn, caàm cung khoâng coù daây, caàm ñao baèng goã khoâng coù taâm saùt haïi nöõa. Laàn tröôùc sôû dó phaù ñöôïc thaønh giaëc ñeàu laø nhôø thieân chuùng Döôïc xoa hoã trôï, laàn naøy

xuaát binh e khoù theå trôû veà, haù chaúng phaûi ñaïi vöông ñaõ laøm haïi ñeán Phaät töû”. Nhaø vua nghe lôøi naøy roài lieàn ra lònh cho ñaïi thaàn Tyø-loâ-traïch-gia: “Keå töø nay heã xuaát binh ñaùnh giaëc thì ñöøng sai ñoaøn quaân do Thieän Kieám chæ huy”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ an cö xong ñeán hoûi caùc quaân binh: “Chuùng toâi an cö xong caùc vò coù cuùng thí y vaät khoâng?”, ñaùp: “Tröôùc ñaây chuùng toâi ñaõ ñem ñeå trong phoøng , caùc Thaùnh giaû haõy ñeán ñoù laáy”. Caùc Bí-soâ ñeán môû cöûa phoøng ñeå laáy y vaät thì kieán moái aên y vaät boû thaønh moät ñoáng, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo neân sai moät Bí-soâ caát giöõ y vaät, Bí-soâ khoâng ñuû naêm phaùp thì khoâng neân sai, neáu ñöôïc sai thì khoâng neân laøm, ñoù laø coù thöông, gheùt, sôï, si, khoâng theå hieåu roõ caát giöõ vaø chöa caát giöõ. Ngöôïc laïi Bí-soâ coù ñuû naêm phaùp thì neân sai, ñaõ sai thì neân laøm. Ñoù laø khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng sôï, khoâng si, bieát roõ caát giöõ vaø chöa caát giöõ. Khi taäp taêng sai tröôùc neân hoûi: “Thaày coù theå caát giöõ y vaät giöõa haï cho Taêng hay khoâng?”, neáu ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma sai. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi vaø toân kính giôùi, thieåu duïc tri tuùc haønh haïnh Ñoã-ña, oai nghi nghieâm tuùc, bieát löôïng thoï nhaän, tuøy thuaän phaùp ra laøm cuûa Bí-soâ. Sau ñoù baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc ñaây laø saùng cheá con baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ tieàn an cö ba thaùng haï chöa maõn, coøn möôøi ngaøy nöõa môùi maõn thì coù y caáp thí, Bí-soâ caàn thì ñöôïc nhaän, nhaän roài neân caát ñeán thôøi thí y, neáu caát giöõ quaù thôøi gian ñaõ cheá ñònh thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong Phaät phaùp. Coøn möôøi ngaøy nöõa môùi maõn haï töùc laø coùn möôøi ngaøy nöõa môùi laøm leã tuøy yù. Y caáp thí: Caáp thí coù naêm tröôøng hôïp hoaëc vì mình bònh neân

thí, hoaëc vì ngöôøi khaùc bònh neân thí, hoaëc gaàn cheát neân thí hoaëc gaàn ñi xa neân thí. Thôøi thí y laø neáu khoâng coù leã tröông y Yeát-sæ-na thì moät thaùng, coù leã tröông y Yeát-sæ-na thì naêm thaùng, qua thôøi haïn naøy goïi laø phi thôøi thí y, neáu qua thôøi haïn naøy maø khoâng taùc phaùp phaân bieät ñeå caát giöõ y thì phaïm Xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ giöõa haï phaân chia haï lôïi döôõng hoaëc caât giöõ quaù thôøi haïn ñaõ cheá ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Neáu coøn möôøi ngaøy nöõa laø maõn haï ñöôïc y caáp thí phaân chia thì khoâng phaïm. Neáu giöõa haï thí chuû muoán töï tay haønh thí, nhaän cuõng khoâng phaïm. Neáu taêng sai ñöôïc Bí-soâ caát giöõ y hoaëc thí chuû noùi ñôïi sau khi toâi trôû veà seõ töï tay haønh thí y, tuy aát quaù thôøi haïn ñaõ cheá cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

346 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 24

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: ÔÛ A LAN NHAÕ SAÙU ÑEÂM

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , trong moät tuï laïc caùch thaønh khoâng xa coù moät tröôûng giaû giaøu coù, nhieàu cuûa caûi vaø ñoâng toâi tôù, vôùi taâm tònh tín hieàn thieän ñaõ xaây caát moät truù xöù trang nghieâm ñeïp ñeõ cuùng cho Taêng, sau ñoù thænh saùu möôi Bí-soâ veà an cö, laøm leã Tuøy yù xong taát caû ñeàu ra ñi, truù xöù trôû neân troáng vaéng, tröôûng giaû phaûi baûo ngöôøi coi giöõ khoâng cho bò troäm cöôùp. Luùc doù coù saùu möôi Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñi ñeán tuï laïc tìm nôi taïm truù, nhôø coù ngöôøi chæ ñöôøng neân tìm ñeán truù xöù maø tröôûng giaû ñaõ xaây caát cho Taêng. Ngöôøi coi giöõ truù xöù vui möøng sau khi cung caáp phoøng xaù ngoïa cuï… lieàn chaïy ñeán baùo tin cho tröôûng giaû bieát. Tröôûng giaû nghe roài vui möøng baûo gia nhaân laøm nöôùc phi thôøi daâng cuùng roài ñi ñeán truù xöù xem thöû, töø xa troâng thaáy caùc Bí-soâ nhö röøng sen nôû roä, loøng caøng sanh tín kính höôùng veà chö taêng noùi keä: “Thoân xoùm hay röøng xanh, Choã cao hay choã thaáp, Heã coù Taêng giaø truï, Khieán sanh loøng yeâu meán”. Tröôûng giaû töï tay daâng nöôùc phi thôøi cho caùc Bí-soâ, sau ñoù töï tay böng loø höông thænh chö Taêng ñi nhieãu cheá ñeå. Trôû veà laïi trong truù xöù quyø tröôùc vò thöôïng toïa baïch: “Giôø ngoï ngaøy mai xin thænh Thaùnh chuùng thöông xoùt ñeán nhaø con thoï thöïc”. Caùc Bí-soâ nhaän lôøi, tröôûng giaû ñaûnh leã roài trôû veà nhaø , saùng ngaøy lo söûa soaïn caùc moùn aên ngon cuùng döôøng chö Taêng, chieàu ñeán daâng cuùng nöôùc phi thôøi vaø nghe dieäu phaùp. Sau ñoù tröôûng giaû ñoái tröôùc vò thöôïng toïa baïch: “Truù xöù naøy con khoâng vì baûn thaân cuõng khoâng vì thaân thuoäc, chính laø vì Taêng giaø maø xaây caát, xin

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 24
347

Taêng giaø thöông xoùt ôû laïi ñaây an cö". Thöôïng toïa noùi: "Phaùp chuû Theá toân hieän ñang ôû thaønh Thaát-la-phieät, haèng ngaøy thuyeát phaùp thoï kyù cho Bí-soâ naøy chöùng quaû A-la-haùn, Bí-soâ kia thaønh töïu phaùp quaùn baát tònh..., ñaïi vöông Thaéng Quang, phu nhôn Maït Lôïi... thaûy ñeàu kính tín. Chuùng toâi muoán ñeán ñoù an cö ñeå phaùp thöïc ñoàng thoï duïng". Tröôûng giaû noùi: "Veà thoï phaùp nghóa lôïi chæ coù caùc vò bieát, xin Thaùnh chuùng haõy ôû laïi ñaây an cö, con seõ töù söï cuùng döôøng ñaày ñuû". Thöôïng toïa nghe roài noùi vôùi caùc Bí-soâ: "Caùc cuï thoï, nhö Theá toân coù daïy neáu thí chuû tín kính thì neân thöông xoùt ñeå hoï taêng tröôûng tín taâm. Chuùng ta muoán löu truù ôû ñaây caàn phaûi quan saùt caû trong ngoaøi truù xöù". Sau khi quan saùt xong, thöôïng toïa noùi: "Truù xöù naøy vöôøn caây hoa traùi tuy sum sueâ nhöng neáu tieàn an cö thì traùi caây chöa chín, chuùng ta neân haäu an cö". Chö taêng cuøng nhaát trí ôû ñaây haäu an cö, vì tröôûng giaû chæ xaây caát moät truù xöù cho Taêng neân taát caû phöôùc nghieäp ñeàu tuï veà ñaây; caùc thoân xoùm chung quanh cuõng khoâng coù chuøa neân phöôùc nghieäp cuûa moïi ngöôøi cuõng tuï veà ñaây. Cho neân caùc Bí-soâ an cö ôû ñaây ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng, laøm leã tuøy yù xong vaãn chöa muoán ra ñi. Luùc ñoù coù boïn giaëc Ca-laät-ñeå-ca noùi vôùi nhau: "Chuùng ta neân laøm gì ñeå troïn naêm khoûi phaûi vaát vaû maø y thöïc ñaày ñuû", moät ngöôøi trong boïn noùi: "Chuùng ta neân cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa caùc Bí-soâ", ngöôøi khaùc noùi: "Bí-soâ moät ngaøy ngoï thöïc maø phaûi traûi qua moät traêm cöûa nhaø môùi ñöôïc no ñuû, laøm gì coù sôû höõu", ngöôøi hieåu roõ veà Bí-soâ lieàn noùi: "Tuy hoï haèng ngaøy khaát thöïc nhöng coù raát nhieàu taøi vaät. Tröôûng giaû chæ caát coù moät truù xöù naøy cho Taêng neân taát caû phöôùc nghieäp ñeàu tuï veà ñaây, thoân xoùm chung quanh khoâng coù chuøa neân phöôùc nghieäp cuûa moïi ngöôøi cuõng tuï veà ñaây, haï an cö naøy hoï ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng, neáu caùc baïn khoâng tin thì haõy cuøng ñeán ñoù quan saùt seõ bieát". Moät soá ngöôøi trong boïn giaëc lieàn thay ñoåi quaàn aùo ñi ñeán chuøa, ñi nhieãu cheá ñeå, mieäng tuïng keä kinh roài vaøo trong chuøa. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ Ma-ha-la ñöùng coi giöõ, boïn giaëc lieàn ñeán suïp laïy roài hoûi: "Thaùnh giaû, ñaây laø chuøa cuûa ai, phoøng oác vaø khung caûnh trang nghieâm khieán ngöôøi öa thích, ai muoán sanh leân coõi trôøi aét coù thang leân trôøi", Bí-soâ noùi: "Chuøa naøy laø cuûa tröôûng giaû xaây caát cho Taêng", laïi hoûi: "Chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha-la hay laø Tyø-giaø-ña?", Bí-soâ hoûi: "Sao goïi laø Tyø-ha-la, sao goïi laø Tyø-giaø-ña?", ñaùp: "Y thöïc tö cuï ñaày ñuû goïi laø Tyø-ha-la, y thöïc tö cuï thieáu thoán goïi laø Tyø-giaø-ña". Bí-soâ noùi: "Neáu nhö vaäy thì chuøa naøy thuoäc loaïi Tyø-ha- la", boïn giaëc noùi: "Neáu thöùc aên ñaày ñuû thì khoâng neân aên côm gaïo thoâ, neáu y phuïc ñaày ñuû thì khoâng neân maëc aùo voû caây. Khoâng bieát y phuïc cuûa thaày nhieàu hay ít?". Bí-soâ naøy baûn taùnh chaát tröïc lieàn daãn boïn giaëc vaøo

348 BOÄ LUAÄT 7

phoøng chæ treân giaù y noùi: "Caùc vò nhìn xem y vaät treân giaù y thì bieát", laïi hoûi: "Ñaây laø y vaät rieâng cuûa thaày hay laø cuûa chö Taêng?", ñaùp: "laø cuûa rieâng toâi", laïi hoûi: "Thaày laø baäc thöôïng toïa hay phaùp sö?", ñaùp: "Toâi chæ

laø sa di, baäc thaáp nhaát trong chuøa", laïi hoûi: "Chuùng taêng y vaät ngoïa cuï coù ñaày ñuû khoâng?", ñaùp: "Toâi laø baäc thaáp nhaát maø coøn ñaày ñuû nhö theá huoáng chi laø chö Taêng", laïi hoûi: "Vaät duïng naáu nöôùng trong nhaø truø laø duøng noài ñaát hay noài ñoàng?", Bí-soâ lieàn chæ nhaø kho noùi: "Ñoà ñoàng coù ñuû trong nhaø kho naøy". Sau khi hoûi roõ moïi vieäc boïn cöôùp muoán ra veà neân noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, naûy giôø ñaõ laøm trôû ngaïi thaày tu phaåm thieän, chuùng toâi xin pheùp caùo töø, laàn sau seõ trôû laïi vieáng thaêm". Boïn giaëc trôû veà baùo caùo cho ñoàng boïn bieát vaø cuøng nhau nhaát trí ñeán ñoù cöôùp taøi vaät, moät ngöôøi trong boïn noùi: "Toâi nghe noùi saùu möôi ngöôøi tu naøy thieän ngheä veà baén cung, chuùng ta khoâng neân noân noùng, ñôïi khi hoï taäp hoïp nghe kinh, chuùng ta haõy ñeán cöôùp", ngöôøi khaùc noùi: "Ngaøy naøo hoï môùi taäp hoïp nghe kinh?", moät ngöôøi hieåu roõ veà Bí-soâ noùi: "Moàng taùm ñaõ qua roài, ngaøy möôøi boán hoï seõ tuïng". Ñeán ngaøy möôøi boán thöôïng toïa thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa roài sai moät Bí-soâ thaêng toøa sö töû vöøa môùi baét ñaàu tuïng keä: "Phaät ôû trong vöôøn Caáp, Ñaõ ñoaïn caùc trieàn phöôïc, Caùc caên ñeàu tòch tònh, Ñoái chuùng noùi nhö sau…". Ñuùng luùc ñoù boïn giaëc lieàn goõ cöûa, Bí-soâ hoûi laø ai, boïn giaëc noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi laø thieän nam töû", Bí-soâ nghe roài cho laø ngöôøi trong tuï laïc ñeán nghe phaùp neân môû cöûa cho vaøo, vöøa vaøo boïn cöôùp lieàn tranh nhau cöôùp laáy taøi vaät, Bí-soâ noùi: "Vöøa roài caùc vò noùi laø thieän nam töû sau baây giôø laïi cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa chuùng toâi", boïn giaëc ñaùp: "ÔÛ ngoaøi cöûa chuùng toâi goïi laø thieän nam töû, vaøo trong chuøa chuùng toâi goïi laø giaëc cöôùp". Bí-soâ noùi: "Nhö vaäy thì caùc vò khoâng phaûi laø ngöôøi toát".Boïn cöôùp ñoaït laáy heát taøi vaät xong lieàn ra khoûi chuøa, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï, Theá toân coù daïy vaét söõa khoâng neân vaét heát. Tröôûng giaû neáu bieát chuùng ta bò cöôùp heát taøi vaät aét seõ cung caáp laïi cho chuùng ta, nhaát ñònh seõ khaùnh kieät. Chuùng ta neân aâm thaàm ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät tìm caàu y phuïc ôû choã caùc vò ñoàng phaïm haïnh", moät Bí-soâ noùi: "Chuùng ta loä hình nhö vaäy laøm sao ñi ñöôøng?", Bí-soâ khaùc noùi: "Chuùng ta ban ñeâm ñi, ban ngaøy aån". Caùc Bí-soâ khoâng noùi cho tröôûng giaû bieát lieàn ra ñi daàn daàn ñi ñeán trong thaønh Thaát-la-phieät, chö taêng ôû ñaây ñaàu ñeâm sau ñeâm tænh giaùc tö duy sieâng tu phaåm thieän thaáy coù ñoaøn ngöôøi loä hình ñeán tröôùc cöûa thì

kinh sôï noùi voïng ra: "Caùc vò ngoaïi ñeán ñaây giôø naøy coù vieäc gì, ñaây laø truù xöù taêng khoâng phaûi truù xöù cuûa caùc vò", ñoaøn ngöôøi ñöùng beân ngoaøi ñaùp: "Caùc cuï thoï, chuùng toâi laø Bí-soâ khoâng phaûi ngoaïi ñaïo loä hình", Bí- soâ beân trong noùi: "Ñaâu coù Bí-soâ naøo loä hình nhö vaäy", ñoaøn ngöôøi ñöùng beân ngoaøi noùi: "Chuùng toâi bò giaëc cöôùp ñoaït laáy heát y vaät", Bí-soâ beân trong hoûi: "Vaäy caùc vò teân laø gì?", ñaùp: "Chuùng toâi teân Phaät Hoä, Phaùp Hoä, Taêng Hoä…". Caùc Bí-soâ beân trong nghe roài lieàn môû cöûa chaøo hoûi thieän lai môøi vaøo trong, caùc Bí-soâ truù xöù ngöôøi ñem cho ba y, ngöôøi cho quaàn, ngöôøi

cho Taêng-khöôùc-kyø… tuøy coù chi ñeàu mang ñeán cho. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: “Neáu caùc Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ trong ba y neân gôûi moät y trong nhaø theá tuïc”. Caùc Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ theo lôøi Phaät daïy ñem gôûi moät y trong nhaø theá tuïc, do giôùi tröôùc Phaät cheá neân caùc Bí- soâ ñeán trong thoân xoùm cuøng y nguû qua ñeâm. Caùc Baø-la-moân cö só hoûi: “Vì sao caùc Thaùnh giaû laïi nguû ôû ñaây?”, ñaùp: “Vì gôûi y ôû ñaây”, caùc Baø- la-moân cö só noùi: “Chuùng toâi ñaâu coù aên troäm y cuûa Thaùnh giaû, neáu khoâng tin nhau thì haõy mang y ñeán gôûi choã khaùc”. Caùc Bí-soâ ñem duyeân naøy baïch Phaät, Phaät baûo khoâng neân nguû ôû ñoù, neân maët trôøi chöa moïc caùc Bí- soâ laïi ñeán trong thoân thaáy caùc phuï nöõ coøn naèm nguû loä hình, hoï hoûi: Trôøi chöa saùng sao caùc Thaùnh giaû laïi ñeán?”, ñaùp: “Vì y cuûa chuùng toâi ôû ñaây”, hoï noùi: “Toâi ñaâu coù troäm y cuûa caùc vò, neáu khoâng tin nhau thì neân mang y gôûi choã khaùc”, caùc Bí-soâ ñem duyeân naøy baïch Phaät, Phaät noùi khoâng neân ñeán luùc trôøi chöa saùng neân caùc Bí-soâ ñeán ôû ngoaøi thoân chôø maët trôøi moïc môùi vaøo, bò cöôùp hoaëc thuù döõ laøm cho kinh sôï, baïch Phaät, Phaät noùi neân ôû trong truù xöù ñôïi maët trôøi moïc môùi ñeán. Caùc Bí-soâ khi coù vieäc cuûa Tam baûo caàn ra ngoaøi giôùi ñeàu khoâng daùm ñi vì nghó ñeán y gôûi ôû nhaø theá tuïc, baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ ñöôïc lìa y saùu ñeâm ñeán choã khaùc nguû”. Luïc chuùng Bí-soâ lìa y ra ngoaøi giôùi ñeán baûy ñeâm, caùc Bí-soâ noùi: “Phaät cho pheùp lìa y ra ngoaøi giôùi saùu ñeâm ñeán choã khaùc nguû, taïi sao caùc vò laïi lìa y ñeán baûy ñeâm?”, Luïc chuùng noùi: “Phaät cho lìa y ra ngoaøi giôùi saùu ñeâm, chuùng toâi tuy lìa ñeán baûy ñeâm nhöng ñaâu coù uoáng röôïu aên thòt”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài sanh hieàm traùch noùi raèng: “Phaät cho pheùp lìa y ra ngoaøi giôùi saùu ñeâm taïi sao laïi lìa ñeán baûy ñeâm chöù?”, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ ôû nôi A-lan-nhaõ thoï haäu an cö, nôi coù naïn khuûng boá laøm cho kinh sôï ñöôïc gôûi moät trong ba y ôû nôi thoân xoùm. Neáu Bí-soâ coù duyeân söï caàn ra ngoaøi giôùi A-lan-nhaõ ñöôïc lìa y saùu ñeâm nguû choã khaùc, neáu quaù thôøi haïn naøy phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”.

350 BOÄ LUAÄT 7

Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ laø chæ cho ba ngöôøi trôû leân. Neáu Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Giôùi A-lan-nhaõ caùch thoân xoùm naêm traêm cung, moät Caâu-loâ-xaù goïi laø A-lan-nhaõ xöù, boán Caâu-loâ-xaù goïi laø moät Du-thieän-na, töø baûy cöïc vi cho ñeán Du thieän na coù möôøi taùm loaïi sai khaùc nhö trong giôùi tröôùc ñaõ noùi. Haäu an cö baét ñaàu töø möôøi saùu thaùng saùu. Choã coù naïn khuûng boá laøm cho kinh sôï laø coù giaëc cöôùp, thuù döõ nhö hoå lang, sö töû… Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ gôûi moät y trong ba y nôi thoân xoùm, töø nôi giôùi A-lan- nhaõ lìa y quaù saùu ñeâm phaïm Xaû ñoïa. Neáu coù moät trong taùm naïn xaûy ñeán boû ñi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: XIN AÙO TAÉM MÖA TRÖÔÙC ÑEÅ SAU MÔÙI DUØNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, do Phaät noùi Bí-soâ neân tìm xin aùo taém möa, Luïc chuùng Bí-soâ tìm xin tröôùc ñeå sau môùi duøng neân pheá boû vieäc chaùnh tu, caùc Bí-soâ thieåu duïc sanh che traùch: "Taïi sao caùc vò coá traùi lôøi Phaät daïy", lieàn baïch Phaät. Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu:"... Nôi Tyø-naïi- da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ vaøo thaùng cuoái cuûa muøa xuaân tìm xin aùo taém möa chöøng nöûa thaùng sau thì ñem ra duøng. Neáu Bí-soâ xin aùo taém möa tröôùc thaùng cuoái cuûa muøa xuaân (hôn moät thaùng) ñeán nöûa thaùng sau môùi ñem ra duøng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng hoaëc coù ai gioáng nhö theá. Thaùng cuoái cuûa muøa xuaân laø caùch an cö moät thaùng, töø möôøi saùu thaùng tö ñeán möôøi saùu thaùng naêm neân tìm xin aùo taém möa. Nöûa thaùng sau ñem ra duøng laø khoaûng thôøi gian neân duøng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ saép tieàn an cö töùc laø vaøo haùng cuoái cuûa muøa xuaân neân tìm xin aùo taém möa, Bí-soâ haäu an cö nghó raèng: "Ngöôøi kia xin aùo taém möa taïi sao mình khoâng xin", neáu theo yù nghó tìm xin ñöôïc aùo taém möa thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ haäu an cö thoï trì aùo taém möa ñeán heát thaùng taùm, Bí-soâ tieàn an cö nghó raèng: "Ngöôøi kia coøn duøng ñeán heát thaùng taùm taïi sao mình khoâng duøng", neáu theo yù nghó giöõ aùo taém möa ñeå duøng thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ theo thôøi gian haï an cö cuûa mình maø tìm xin aùo taém möa thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 24
351

Hoïc Xöù Thöù Hai möôi Chín: HOÀI CHUYEÅN VAÄT CUÛA TAÊNG VEÀ CHO RIEÂNG MÌNH Phaät ôû trong tuï laïc cuûa ngöôøi baùn lau xöù Thích Ca, coù moät tröôûng giaû khôûi loøng tin saâu xaây caát moät truù xöù cuùng cho Thaùnh giaû La-hoã-la ôû. Thôøi gian sau vì coù duyeân söï, La-hoã-la boû truù xöù ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, tröôûng giaû thaáy truù xöù troáng khoâng lieàn ñem truù xöù naøy cuùng cho Taêng giaø. Khi vieäc xong trôû veà môùi bieát tröôûng giaû ñaõ ñem truù xöù naøy cuùng cho Taêng giaø, La-hoã-la ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo La-hoã-la: "Thaày haõy ñeán choã tröôûng giaû noùi raèng: "Tröôûng giaû ñoái vôùi toâi coù thaáy thaân ngöõ nghieäp laøm ñieàu gì baát thieän sanh taâm cheâ traùch hay khoâng". La-hoã-la vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã tröôûng giaû noùi y nhö vaäy, tröôûng giaû nghe roài ñaûnh leã La-hoã-la noùi raèng: "Ñoái vôùi thaùnh giaû toâi thaät khoâng thaáy coù thaân ngöõ nghieäp laøm dieàu gì baát thieän sanh taâm cheâ traùch caû". La-hoã-la chuù nguyeän cho tröôûng giaû khoâng bònh soáng laâu roài trôû veà choã Phaät baïch laïi lôøi tröôûng giaû noùi, Phaät baûo cuï thoï A-nan-ñaø ñang ñöùng quaït haàu phía sau: "Thaày haõy ñeán trong tuï laïc cuûa ngöôøi baùn lau baûo caùc Bí-soâ taäp hoïp ôû nhaø aên". A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy thoâng baùo cho caùc Bí-soâ roài trôû veà baïch

Phaät: “Xin Phaät bieát thôøi”. Phaät ñeán trong nhaø aên ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “Neáu coù thí chuû ñem vaät thí thí rieâng cho moät ngöôøi naøo roài, thôøi gian sau laïi ñem vaät ñaõ thí ñoù thí cho moät ngöôøi khaùc. Tröôøng hôïp naøy ngöôøi thí laø phi phaùp, ngöôøi thoï cuõng phi phaùp goïi laø thoï duïng baát tònh. Nhö vaäy neáu hoài chuyeån thí cho hai, ba ngöôøi hoaëc cuùng cho Taêng giaø ñeàu goïi laø thí khoâng nhö phaùp, thoï khoâng nhö phaùp, thoï duïng baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät thí thí rieâng cho hai ngöôøi roài sau laïi hoài chuyeån thí cho moät ngöôøi thì ngöôøi thí keû thoï ñeàu laø phi phaùp, thoï duïng baát tònh. Nhö vaäy neáu hoài chuyeån thí cho hai, ba ngöôøi hoaëc cho Taêng giaø thì ngöôøi thí keû thoï ñeàu goïi laø phi phaùp, thoï duïng baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät thí thí rieâng cho ba ngöôøi, sau hoài chuyeån thí cho moät, hai, ba ngöôøi khaùc hoaëc cuùng cho Taêng giaø thì ngöôøi thí keû thoï ñeàu goïi laø phi phaùp, thoï duïng baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät thí cuùng cho Taêng giaø, sau hoài chuyeån thí cho moät, hai, ba ngöôøi hoaëc cho Taêng giaø khaùc thì keû thí ngöôøi thoï ñeàu goïi laø phi phaùp, thoï duïng baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu taêng giaø bò phaù laøm hai boä, tröôùc thí cho boä naøy sau hoài chuyeån thí cho boä kia ñeàu goïi laø thoï duïng baát tònh. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù thí chuû ñem vaät thí thí rieâng cho moät ngöôøi, sau khoâng hoài chuyeån thí cho ngöôøi khaùc thì keû thí ngöôøi thoï ñeàu goïi laø nhö phaùp, thoï duïng thanh tònh. Nhö vaäy neáu thí cho hai, ba

ngöôøi hay Taêng giaø, thí cho boä naøy roài sau khoâng hoài chuyeån thí cho boä khaùc thì goïi laø thoï duïng thanh tònh. Naøy caùc Bí-soâ, tröôùc laø nhö phaùp thí, sau laø phi phaùp thí. Naøy caùc Bí-soâ, ñaát thuoäc nhaø vua, vaät thuoäc thí chuû, y baùt… thuoäc Bí soâ. Thí chuû cuùng chuøa hay caùc vaät duïng coù hö hoaïi neân tu boå, khoâng neân ñem vaät thí cho ngöôøi naøy hoài chuyeån thí cho ngöôøi khaùc. Naøy caùc Bí-soâ neân trao laïi cho La-hoã-la truù xöù ñaõ ôû tröôùc kia”. Cac Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy trao laïi truù xöù ñoù cho La-hoã-la, ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, moät Bí-soâ khaát thöïc truyeàn phaùp Tam quy vaø naêm hoïc xöù cho moät tröôûng giaû. Thôøi gian sau laïi thuyeát phaùp khen ngôïi baûy loaïi höõu söï phöôùc nghieäp, tröôûng giaû nghe roài muoán laøm chuùt ít phöôùc nghieäp, Bí-soâ hoûi: “Muoán laøm phöôùc nghieäp gì?”, tröôûng giaû noùi: “Muoán cuùng Phaät vaø Taêng”, Bí-soâ hoûi: “Coù y vaät ñeå cuùng khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ coù moät caëp baïch ñieäp, Thaùnh giaû coù theå nhôn danh toâi thænh Phaät vaø Taêng ngaøy mai ñeán nhaø toâi thoï thöïc”. Bí-soâ khaát thöïc ñeán trong vöôøn Caáp nhôn danh tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ngaøy mai ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thöïc, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: “Ñaây laø thí chuû do Bí-soâ khaát thöïc giaùo hoùa”, moät Bí-soâ hoûi: “Tröôûng giaû naøy coù vaät thí hay khoâng coù vaät thí?”, Bí-soâ khaát thöïc noùi: “Chæ coù moät caëp baïch ñieäp phuïng thí”. OÂ-ba- nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Ngöôøi naøy thænh Phaät vaø Taêng maø chæ duøng moät caëp baïch ñieäp phuïng thí, chaéc chaén ñoù laø y quyù giaù, Neáu ta khoâng chieám

ñoaït y naøy, ta khoâng goïi laø OÂ-ba-nan-ñaø". Nghó nhö vaäy roài neân trôøi vöøa saùng OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñaép y mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû, thaáy tröôûng giaû ñang söûa soaïn caùc moùn aên lieàn hoûi: "Nhaø tröôûng giaû saép coù leã gì sao?", ñaùp: "Toâi ñang söûa soaïn caùc moùn aên thöùc uoáng ñeå cuùng Phaät vaø Taêng", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: Naøy tröôûng giaû, nhö Lai ñaõ kheùo thuyeát giaûng neáu coù chuùng sanh vaøo buoåi saùng duøng thaân ngöõ taâm tu caùc nghieäp thieän, ngöôøi aáy ñöôïc goïi laø sô phaàn thieän; vaøo buoåi tröa duøng thaân ngöõ taâm tu caùc nghieäp thieän thì goïi laø trung phaàn thieän; vaøo buoåi chieàu duøng thaân ngöõ taâm tu caùc phaåm thieän thì goïi laø haäu phaàn thieän. Nay tröôûng giaû ñöôïc tam nghieäp sô thieän do tröôûng giaû töï tay lo lieäu caùc moùn aên cuùng Phaät vaø taêng nhöng khoâng bieát tröôûng giaû coù taøi vaät daâng cuùng khoâng?", ñaùp: "Toâi chæ coù moät caëp baïch ñieäp phuùng thí", laïi hoûi: "Toâi coù theå xem qua moät chuùt ñöôïc khoâng?". Tröôûng giaû lieàn laáy y ra ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø xem, OÂ-ba-nan-ñaø khen: "Quaû laø y quyù giaù nhöng tröôûng giaû coù phöôùc xaû thí maø khoâng coù phöôùc thoï duïng, vì Phaät vaø ñaïi chuùng caû thaûy hai traêm naêm möôi vò chæ nhaän moät caëp baïch ñieäp naøy

thì phaûi chôø nhaän theâm moät ngaøn hai traêm boán möôi chín ñieäp y nöõa môùi coù theå chia ñöôïc. Nhö vaäy baïch ñieäp naøy ñeå treân giaù y ñeán cuõ raùch môùi ñöôïc duøng. Phaät coù noùi neáu Taêng giaø ñöôïc moät ít thöïc lôïi cuõng chia ñoàng ñeàu cho nhau, nay ñöôïc baïch ñieäp naøy seõ xeù ra laøm tim ñeøn chia ñeàu cho nhau. Tröôûng giaû cuùng y quyù giaù nhö vaäy neáu xeù ra laøm tim ñeøn thì ñaâu coù phöôùc thoï duïng". Tröôûng giaû hoûi: vaäy toâi phaûi laøm theá naøo ñeå ñöôïc phöôùc thoï duïng?", ñaùp: "Tröôûng giaû neân cuùng y naøy cho ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia, thoâng suoát tam taïng, laø baäc ñaïi phaùp sö, kheùo hay dieãn thuyeát, bieän taøi voâ ngaïi, tröôûng giaû seõ ñöôïc ñuû phöôùc hueä thí vaø phöôùc thoï duïng". Tröôûng giaû noùi: "Nhöng tìm ñaâu ra ñöôïc vò coù phöôùc ñieàn nhö vaäy ñeå phuïng thí", ñaùp: "Chính laø toâi". Tröôûng giaû lieàn ñaûnh leã roài ñem y daâng cuùng, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Tröôûng giaû tuy hieåu thí xaû nhöng chöa hieåu leã nghi. Tröôûng giaû haõy ñôïi Phaät vaø taêng ñeán thoï thöïc xong haõy mang baïch ñieäp naøy ñeán tröôùc vò Thöôïng toïa noùi vôùi ñaïi chuùng laø tuøy hæ, sau ñoù môùi ñem ñeán cho toâi". Tröôûng giaû nghe roài lieàn höùa seõ laøm ñuùng nhö vaäy, sau khi queùt doïn phoøng nhaø saïch seõ, ñeå höông hoa, xoâng traàm vaø nöôùc röûa chaân nôi cöûa lieàn sai söù giaû ñeán baïch Phaät "Giôø ñaõ ñeán". Phaät vaø ñaïi chuùng saùng sôùm ñaép y mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû theo thöù lôùp ngoài roài, tröôûng giaû töï tay daâng cuùng caùc moùn aên cho Phaät vaø ñaïi chuùng. Ñôïi Phaät vaø taêng thoï thöïc xong lieàn mang caëp baïch ñieäp ñeán tröôùc ñaïi chuùng noùi tuøy hæ roài ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø. Theá toân chuù nguyeän roài cuøng ñaïi chuùng trôû veà truù xöù, Bí-soââ giöõ kho chöùa y baûo vò thoï söï: "Cuï thoï ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñoøi laáy caëp baïch ñieäp", vò thoï söï ñeán ñoøi, OÂ-ba-nan-ñaø hoûi: "Laáy roài coù ñöa laïi khoâng?", ñaùp: "Khoâng coù ñöa laïi", laïi

hoûi: “Vì sao khoâng ñöa laïi?”, ñaùp: “Vì ñaây laø vaät cuùng cho Taêng”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Y cuùng cho toâi sao noùi laø cuùng cho taêng, toâi khoâng ñöa ñaâu”. Bí-soâ khaát thöïc lieàn ñeán nhaø tröôûng giaû noùi: “OÂng nay coù yù gì maø saám seùt choã naøy laïi möa choã khaùc”, tröôûng giaû noùi: “toâi coù loãi gì?”, Bí-soâ noùi: “Tröôûng giaû tröôùc coù noùi cuùng baïch ñieäp cho Taêng, vì sao thoï thöïc xong laïi hoài chuyeån cuùng rieâng cho OÂ-ba-nan- ñaø?”, tröôûng giaû noùi: “Chính ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø trôøi vöøa saùng ñeán nhaø toâi noùi raèng: ‘oâng coù phöôùc xaû thí maø khoâng coù phöôùc thoï duïng… “Gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Toâi chæ laø laøm theo lôøi daïy cuûa ñaïi ñöùc OÂ-ba-nan-ñaø thì ñaâu coù loãi gì”. Bí-soâ khaát thöïc trôû veà truù xöù ñem söï vieäc treân keå laïi roài noùi: “Toâi vaø oâng tröôûng giaû ñaâu coù loãi gì”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ bieát ngöôøi kia ñem vaät thí cuùng Taêng laïi hoài chuyeån veà cho mình”, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy

cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soââ bieát ngöôøi kia cuùng y vaät cho Taêng maø töï hoài chuyeån veà cho mình, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø hoaëc coù ai gioáng nhö vaäy. Bieát laø töï bieát hay ñöôïc ngöôøi khaùc noùi cho bieát.Vaät thí trong ñaây laø chæ cho lôïi y. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ bieát y vaät thí cho moät Bí-soâ khaùc maø hoài chuyeån veà cho mình, khi hoài chuyeån phaïm AÙc taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho hai, ba ngöôøi hoaëc cho Taêng maø hoài chuyeån veà cho mình phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ bieát vaät thí cho moät Bí-soâ maø hoài chuyeån cho moät Bí-soââ khaùc, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho moät ngöôøi maø hoài chuyeån ñeán cho hai, ba ngöôøi hoaëc cho taêng, phaïm toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ bieát vaät thí cho taêng maø hoài chuyeån veà cho moät ngöôøi, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc- taùc. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho Taêng maø hoài chuyeån cho hai, ba ngöôøi, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi nhöõng ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ bieát vaät thí cho Taêng giaø naøy maø hoài chuyeån veà cho taêng giaø khaùc, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi Taêng giaø kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu bieát vaät thí cho Bí-soâ taêng giaø laïi hoài chuyeån cho Bí-soâ ni taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ ni taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soâ taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho hai boä taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soââ taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho hai boä taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soâ ni taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ taêng giaø laïi hoài thí cho hai boä taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ ni taêng giaø laïi hoài thí cho hai boä taêng giaø; hoaëc Taêng giaø bò phaù laøm hai boä, bieát vaät thí cho boä naøy laïi hoài thí cho boä kia; hoaëc bieát vaät thí cho chuøa naøy laïi hoài thí cho chuøa kia… cho ñeán trieån chuyeån hoài thí cho nhau ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ bieát vaät cuùng cho Phaät töôïng nôi naøy laïi hoài chuyeån cuùng cho

Phaät töôïng nôi kia; bieát vaät cuùng cho toát ñoå ba nôi naøy laïi hoài chuyeån cuùng cho toát ñoå ba nôi kia... cho ñeán hoài chuyeån qua laïi cho nhau nhö theá ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu nhaø vua ra lònh hoài chuyeån thì khoâng phaïm; neáu bieát vaät thí cho ngöôøi ngheøo naøy laïi hoài chuyeån thí cho ngöôøi ngheøo kia thì phaïm AÙc-taùc, neáu tìm caùch cöùu giuùp maø khoâng ñöôïc neân hoài chuyeån ñem cho thì khoâng phaïm... cho ñeán vaät ñònh thí cho baøng sanh laïi hoài chuyeån cho ngöôøi, hoaëc vaät thí cho ngöôøi laïi hoài chuyeån cho baøng sanh ñeàu phaïm

AÙc-taùc. Vaät ñònh thí cho ngöôøi xuaát gia laïi hoài chuyeån ñem cho ngöôøi tuïc hay ngöôïc laïi ñeàu phaïm AÙc-taùc, neáu tìm caùch giuùp maø khoâng ñöôïc neân hoài chuyeån ñem cho thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng tam loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: DUØNG LOAÏI THÖÏC PHAÅM QUAÙ BAÛY NGAØY Phaät ôû trong Truùc Laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù ñeä töû cuûa cuï thoï Taát Laân Ñaø Töû coù caùc loaïi thöïc phaåm töï xuùc chaïm, baûo ngöôøi xuùc chaïm, hoaëc ñeå xen taïp vôùi caùc loaïi thöùc aên thöùc uoáng khaùc, hoaëc ñeå chung moät choã vôùi cuøng loaïi hay khaùc loaïi, khoâng phaân bieät laø loaïi thôøi döôïc hay laø loaïi phi thôøi döôïc maëc tình laáy duøng. Caùc Bí-soâ khaùc thaáy lieàn cheâ traùch: Taïi sao Bí-soâ coù caùc loaïi thöïc phaåm töï xuùc chaïm, baûo ngöôøi xuùc chaïm... gioáng nhö ñoaïn vaên treân... maëc tình laáy duøng", ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø- naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Nhö Theá toân ñaõ daïy caùc Bí-soâ bònh ñöôïc caát giöõ tuøy yù laáy duøng caùc loaïi thöïc phaåm ñaõ coù nhö toâ, daàu, ñöôøng, maät... trong voøng baûy ngaøy goïi laø Thaát nhaät döôïc, ñöôïc xuùc chaïm vaø ñeå qua ñeâm laáy duøng, neáu quaù thôøi haïn baûy ngaøy vaãn laáy duøng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm naøy töï caát giöõ ñeå thoï duïng trong voøng baûy ngaøy, hoaëc coù theå xaû, hoaëc cho ngöôøi khaùc; neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm naøy, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc cho ñeán ngaøy thöù baûy môùi ñöôïc thì neân töï caát giöõ ñeå thoï duïng trong voøng baûy ngaøy, hoaëc coù theå xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc thöïc phaåm, ngaøy thöù hai ñöôïc thöïc phaåm thì ñoái vôùi loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy ñaàu ñöôïc caát giöõ thoï duïng trong voøng baûy ngaøy; coøn loaïi thöïc phaåm ñöôïc cuûa ngaøy thöù hai thì neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc. Hoaëc caát giöõ thoï duïng loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù nhaát thì xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù

taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ nhö ngaøy thöù nhaát, ngaøy thöù hai phaûi ñoái thuù taùc phaùp… cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy cuõng phaûi ñoái thuù taùc phaùp.

356 BOÄ LUAÄT 7

Neáu Bí-soâ ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm, neân trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì hoaëc xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng thoï trì, khoâng xaû, khoâng cho nguôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ nhaän ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm nhö ñoái vôùi ngaøy thöù nhaát cho ñeán ngaøy thöù baûy cuõng neân trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì, hoaëc xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng thoï trì, khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm, ngaøy thöù hai cuõng ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm thì neân caát giöõ thoï trì loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù moät trong voøng baûy ngaøy, coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc. Hoaëc caát giöõ loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù nhaát neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ ngaøy thöù nhaát, ngaøy thöù hai ñeàu khoâng ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm, cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy môùi ñöôïc thì neân caát giöõ thoï trì loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù saùu coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù baûy neân xaû hoaëc cho ngöôøi. Neáu khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm xaû ñoïa. Bí-soâ coù caùc loaïi thöïc phaåm töï xuùc chaïm baûo ngöôøi xuùc chaïm, hoaëc ñeå xen taïp vôùi caùc loaïi thöùc aên thöùc uoáng khaùc, hoaëc cuøng loaïi ñeå chung moät choã khoâng theå phaân bieät ñöôïc thì loaïi thöïc phaåm naøy neân cho tònh nhôn hay Caàu tòch. Bí-soâ ñoái vôùi caùc loaïi thöïc phaåm naøy neáu khoâng töï xuùc chaïm baûo ngöôøi xuùc chaïm, khoâng ñeå xen taïp vôùi caùc loaïi thöïc aên thöùc uoáng khaùc, hoaëc khoâng ñeå chung moät choã vôùi cuøng loaïi laãn loän nhau, xaû vaø khoâng xaû, thôøi vaø phi thôøi coù theå kheùo phaân bieät thì ñöôïc caát giöõ trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì. Phaùp thoï trì nhö sau: Tröôùc giôø ngoï röûa tay saïch seõ caàm loaïi thöïc phaåm naøy ñoái tröôùc moät vò ñoàng phaïm haïnh noùi: “Cuï thoï xin nhôù nghó, toâi Bí-soâ teân vì coù bònh duyeân, loaïi thöïc phaåm thanh tònh naøy nay xin ñöôïc thoï trì trong voøng baûy ngaøy” (3 laàn). Neáu duøng ñöôïc moät ngaøy neân ñeán noùi vôùi vò ñoàng phaïm haïnh: “Cuï thoï, toâi vì coù bònh duyeân caùc loaïi thöïc phaåm naøy ñaõ duøng ñöôïc moät ngaøy coøn saùu ngaøy nöõa ñöôïc tieáp tuïc duøng”. Noùi nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù baûy, duøng ñuû baûy ngaøy roài neáu coù dö thì neân xaû hay cho tònh nhôn, Caàu tòch. Neáu khoâng xaû, khoâng cho ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ coù loaïi thöïc phaåm phaïm Xaû ñoïa khoâng xaû cho ngöôøi, khoâng laøm phaùp giaùn caùch toäi, khoâng thuyeát toäi, neáu nhaän ñöôïc theâm caùc loaïi

thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm Xaû ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây. Neáu Bí- soâ coù thöïc phaåm phaïm xaû ñoïa, thöïc phaåm tuy xaû nhöng chöa laøm phaùp giaùn caùch toäi, chöa thuyeát toäi neáu nhaän theâm caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm Xaû ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây. Neáu Bí-soâ coù thöïc phaåm phaïm xaû ñoïa, thöïc phaåm tuy xaû vaø ñaõ laøm phaùp giaùn caùch toäi nhöng chöa thuyeát toäi, neáu nhaän ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ coù thöïc phaåm phaïm Xaû ñoïa chöa laøm ba vieäc keå treân neáu nhaän ñöôïc caùc loaïi vaät duïng caàn duøng khaùc nhö y baùt... maø caát chöùa ñeàu phaïm Xaû ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây. Bí-soâ coù thöïc phaåm phaïm xaû ñoïa, ñaõ xaû thöïc phaåm, ñaõ laøm phaùp giaùn caùch toäi, ñaõ thuyeát toäi, sau ñoù nhaän ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi ba möôi phaùp Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, nay hoûi caùc ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc Ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Toâi nay nhôù giöõ nhö theá.

358 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 25

V. CHÍN MÖÔI PHAÙP BA DAÄT ÑEÅ CA

Toång Nhieáp Tuïng:
Voïng ngöõ vaø chuûng töû,
Khoâng sai cuøng thöôøng aên,
Nöôùc truøng, baûo baïn ñi,
Baøng sanh, ñaùm giaëc, aên.
Bieät Tuïng Thöù Nhaát:
Voïng, huûy vaø ly giaùn,
Phaùt khôûi, ñoàng thanh tuïng,
Noùi toäi, thaät ñaéc quaû,
Theo baø con, khinh huûy.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: COÁ YÙ VOÏNG NGÖÕ Phaät ôû trong Truùc laâm, beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù cuï thoï La-hoã-la ôû trong röøng OÂn-tuyeàn beân thaønh naøy khi coù Cö só, Baø-la-moân kính tín ñeán hoûi Theá toân nay ôû ñaâu. Neáu luùc ñoù Theá toân ôû trong Truùc laâm thì La-hoã-la noùi laø ôû nuùi Linh Thöùu, neáu Theá toân ôû Linh Thöùu thì La-hoã-la noùi laø ôû Truùc laâm... khieán cho moïi ngöôøi muoán ñeán ñaûnh leã Phaät ñeàu khoâng theå gaëp ñöôïc, laïi coøn moõi meät khoå nhoïc. Sau ñoù hoï trôû laïi choã La-hoã-la, La-hoã-la hoûi coù gaëp Theá toân khoâng, hoï noùi: “Khoâng gaëp, taïi sao Thaùnh giaû coá yù

xuùc naõo chuùng toâi?", ñaùp: "Quaû laø toâi ñaõ coá yù xuùc naõo caùc vò". Moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät nghe roài saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông xaù theo thöù lôùp khaát thöïc roài trôû veà boån xöù thoï thöïc. Sau ñoù ñeán choã La-hoã-la trong röøng OÂn-tuyeàn, La-hoã-la thaáy Phaät ñeán traûi toøa, ñeå nöôùc röûa nghinh ñoùn Phaät, Phaät ngoài xuoáng röûa chaân roài nghieâng chaäu nöôùc röûa ñoå boû, chæ chöøa laïi moät chuùt nöôùc trong chaäu roài hoûi La-

hoã-la: "Con coù thaáy chuùt ít nöôùc trong chaäu khoâng?", ñaùp laø thaáy, Phaät noùi: "Naøy La-hoã-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi voïng, khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu vaø laø ngöôøi thieáu phaùp sa moân", noùi roài truùt ñoå heát xuoáng ñaát hoûi La-hoã-la: "Con coù thaáy chuùt nöôùc trong chaäu ñoå heát ra ñaát khoâng?", ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: "Naøy La-hoã-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu vaø laø ngöôøi boû maát heát phaùp sa moân", noùi roài Theá toân ñaù chaäu nghieâng ngöõa ra ñaát hoûi La-hoã-la: "Con coù thaáy chaäu bò ñaù nghieâng ngöõa ra ñaát khoâng?", ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: "Naøy La-hoã- la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu, laø ngöôøi laøm nghieâng ñoå phaùp sa moân", noùi roài Phaät uùp chaäu xuoáng ñaát hoûi La-hoã-la: "Con coù thaáy chaäu bò uùp xuoáng ñaát khoâng?", ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: "Naøy La-hoã-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái, khoâng hoå then cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu ñaõ laät uùp phaùp sa moân. Naøy La-hoã-la, nhö con voi chuùa say röôïu coù söùc maïnh, caëp ngaø cuûa noù nhö caøng xe maäp khoûe kheùo hay chieán ñaáu, khi ra chieán tröôøng chieán ñaáu vôùi ñoái phöông thì boán chaân, caëp ngaø, ñuoâi xöông soáng, xöông hoâng ñeàu coù taùc duïng, chæ tröø caùi voøi thì noù cuoán laïi khoâng ñem ra duøng. Naøy La-hoã-la, con voi naøy vì baûo veä tính maïng neân khoâng duøng caùi voøi ñeå quaät ngaõ ñoái thuû. Ngöôøi ñieàu khieån quaân voi lieàn bieát con voi naøy vì hoä tieác thaân maïng. Naøy La-hoã-la, neáu con voi khi cuøng ñoái phöông chieán ñaáu duøng caùi voøi ñeå tranh taøi thì ngöôøi ñieàu khieån voi bieát con voi naøy khoâng tieác thaân maïng, khi saùp traän seõ taøn haïi, khoâng vieäc aùc naøo laø khoâng laøm. Cuõng nhö vaäy naøy La-hoã-la, neáu coù Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai noùi ngöôøi nhö vaäy khoâng vieäc aùc naøo laø khoâng laøm". Theá toân lieàn noùi keä: "Ngöôøi naøo traùi thaät phaùp, Coá noùi lôøi hö doái, Cho ñeán khi maïng chung, Khoâng aùc naøo khoâng laøm. Thaø nuoát hoøn saét ñoû, Cuõng nhö löûa chaùy höøng, Khoâng duøng mieäng phaù giôùi, AÊn thöùc aên tín taâm". Noùi roài Phaät baûo La-hoã-la: "Thaày coù bieát ngöôøi ñôøi taïi sao hay caàm göông soi", ñaùp: "Chính laø ñeå xem dung maïo ñeïp hay xaáu", Phaät noùi: "Ñuùng nhö vaäy, thaân nghieäp cuûa con khi saép laøm vieäc gì, con phaûi thöôøng töï quaùn saùt: "Thaân nghieäp maø ta saép taïo taùc coù haïi cho töï thaân

vaø thaân ngöôøi khaùc laø vieäc baát thieän, laø nghieäp khoå aùc, coù theå ôû ñôøi vò lai chieâu caûm quaû dò thuïc khoå khoâng?. Neáu khoâng haïi töï thaân vaø thaân ngöôøi khaùc laø vieäc thaéng thieän, laø nghieäp an laïc, coù theå ôû ñôøi vò lai chieâu caûm quaû Dò thuïc lac khoâng?'. Naøy La-hoã-la, khi quaùn saùt vieäc laøm nhö vaäy, coù theå bieát ñöôïc thaân nghieäp naøy ta saép laøm seõ ñem laïi toån giaûm cho mình vaø ngöôøi laø vieäc baát thieän, laø nghieäp khoå aùc, coù theå chieâu caûm quaû Dò thuïc khoå ôû ñôøi vò lai thì neân kieåm nhieáp lai khoâng neân laøm. Naøy La-hoã-la, khi quaùn saùt vieäc laøm nhö vaäy, coù theå bieát ñöôïc thaân nghieäp naøy ta saép laøm coù theå laøm Lôïi-ích cho mình vaø ngöôøi laø vieäc thaéng thieän, laø nghieäp an laïc, coù theå chieâu caûm quaû Dò thuïc laïc ôû ñôøi vò lai thì neân phaùt khôûi tu taäp. Naøy La-hoã-la, thaân nghieäp cuûa con khi ñang laøm vieäc gì, con phaûi thöôøng töï quaùn saùt: "Thaân nghieäp maø ta ñang laøm coù theå toån haïi mình vaø ngöôøi seõ thoï khoå baùo thì khoâng neân laøm, neáu thaân nghieäp naøy laøm Lôïi-ích cho mình vaø ngöôøi seï thoï quaû baùo an laïc thì neân tu hoïc". Naøy La-hoã-la, thaân nghieäp cuûa con ñaõ laøm vieäc gì, con phaûi thöôøng töï quaùn saùt: "Thaân nghieäp maø ta ñaõ laøm toån haïi cho mình vaø ngöôøi seõ thoï khoå baùo". Toäi nghieäp ñaõ laøm neân ñoái tröôùc Phaät chí thaønh khaån thieát noùi toäi ñaõ laøm, hoaëc ñoái tröôùc vò ñoàng phaïm haïnh thanh tònh noùi toäi ñaõ laøm, phaùt loà saùm hoái, theà khoâng taùi phaïm. Neáu laøm nghieäp thieän Lôïi-ích cho mình vaø ngöôøi seõ thoï quaû baùo an laïc thì neân phaùt taâm hoan hæ, ñoái vôùi vieäc ñaõ laøm chôù coù buoâng lung. Naøy La-hoã-la, ñoái vôùi thaân nghieäp saép laøm, ñang laøm vaø ñaõ laøm ba thôøi thöôøng neân kheùo quaùn saùt nhö vaäy; phaûi bieát ngöõ nghieäp, yù nghieäp cuõng nhö vaäy. Naøy La-hoã- la, phaûi bieát quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai taát caû haønh nghieäp ñeàu do yù sanh, neân thöôøng quaùn saùt loaïi boû voïng nieäm, thöôøng phaùt khôûi taâm thieän. "Naøy La-hoã-la, ñoái vôùi ba nghieäp thaân ngöõ yù khi noù hieän khôûi neân kheùo quaùn saùt khieán noù töông öng vôùi thanh tònh cuøng cöïc. Nhö hieän taïi quaùn saùt ba nghieäp khieán noù töông öng vôùi thanh tònh cuøng cöïc, quaù khöù vò lai cuõng nhö vaäy. Nhö vaäy ñoái vôùi ba nghieäp con phaûi thöôøng töï quaùn saùt khieán noù töông öng vôùi thanh tònh cuøng cöïc, chôù coù buoâng lung". Phaät lieàn noùi keä: "La-hoã-la neân bieát, Thöôøng quaùn saùt ba nghieäp, Ñöøng neân taïo caùc aùc, Laø thuaän lôøi Phaät daïy. Ñaây laø nghieäp Thanh vaên, Con nay phaûi tu trì, Khi tu taäp haïnh naøy,

Döùt aùc taêng tröôûng thieän". Theá toân noùi phaùp chæ daïy cho La-hoã-la ñöôïc lôïi hæ roài töø toøa ngoài ñöùng daäy ra veà, La-hoã-la ñaûnh leã hoan hæ phuïng haønh. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Luùc ñoù Phaät ñang ôû trong röøng Theä-ña, coù Bí-soâ Phaùp Thuû laø Thích ca töû cuõng truï nôi ñaây. Phaùp Thuû coù bieän taøi coù theå ñaùnh baïi luaän thuyeát cuûa keû khaùc. Cuõng

trong luùc naøy ôû nöôùc trung phöông coù moät Ma-naïp-phöôïc-ca vì caàu hoïc neân ñeán phöông Nam (söï vieäc nhö trong duyeân khôûi cuûa giôùi thöù boán Ba-la-thò-ca). Vò sö maø Ma-naïp-phöôïc-ca phuïng söï laø moät Baø-la-moân ôû phöông Nam raát gioûi nghò luaän, vò sö naøy cuøng Ma-naïp-phöôïc-ca vaø caùc ñeä töû tuaàn töï du haønh ñeán thaønh Thaát-la- phieät. Trong thaønh naøy coù moät Baø-la-moân thuû laõnh nghe noùi coù vò ñaïi luaän sö töø phöông Nam ñeán lieàn noùi vôùi ñoà chuùng: “Caùc troø bieát chaêng, vò ñaïi luaän sö saép ñeán ñaây ñeå tìm ñòch luaän, neáu ñaïi luaän sö kia ôû trong caùc luaän laäp nghóa thì caùc troø tuøy theo ñieàu ñaõ hoïc cuøng nhau thuø ñoái, neáu caùc troø phaù ñöôïc luaän cöù aáy thì toát, neáu khoâng phaù ñöôïc thì haõy chæ oâng ta ñeán luaän nghóa vôùi Thích ca töû. Neáu ñaïi luaän sö ñoù phaù ñöôïc luaän cöù cuûa thích ca töû töùc laø doøng Baø-la-moân cuûa ta thaéng, neáu Thích ca töû ñaùnh baïi ñöôïc luaän sö aáy thì cuõng laø doøng Baø-la-moân cuûa ta thaéng. Vì sao, vì coù theå khieán taùm phöông nghe danh ôû phöông Nam coù vò ñaïi luaän sö thoâng suoát boán minh, hieåu roõ taùm thuaät ñaõ tìm ñeán thaønh Thaát- la-phieät khích luaän. Neáu ngöôøi trong thaønh naøy ñaùnh baïi ñöôïc luaän cöù cuûa Baø-la-moân aáy thì chuùng ta cuõng chaúng phaûi thua, neân cuõng goïi laø thaéng”. Vò ñaïi luaän sö sau khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät vaøo saùng sôùm laáy y quaán buïng, tay caàm ñuoác ñi vaøo trong thaønh, moät Baø-la-moân töû troâng thaáy lieàn hoûi: “Taïi sao ñaïi sö laáy y quaán buïng?”, ñaùp: “Nhöõng gì ta ñaõ hoïc ñöôïc ñaày caû buïng, sôï noù vôõ ra neân ta phaûi laáy y quaán laïi”, laïi hoûi: “Vì sao ñaïi sö caàm ñuoác giöõa ban ngaøy?”, ñaùp: “Ta thaáy moïi ngöôøi ñeàu ngu muoäi neân caàm ñuoác naøy muoán phaùt huy löûa trí cuûa hoï”. Sau ñoù vò ñaïi luaän sö khích luaän vôùi ñoà chuùng cuûa Baø-la-moân kia vaø caùc hoïc só trong thaønh, taát caû ñeàu bò khuaát phuïc, moïi ngöôøi noùi: “Ñaïi sö côù gì laøm nhuïc baèng höõu cuûa mình?”, luaän sö hoûi: “Khoâng leõ ôû ñaây coøn coù baèng höõu khaùc hay sao?”, ñaùp coù, laïi hoûi laø ai, ñaùp: “Laø sa moân Thích töû môùi höng khôûi gaàn ñaây, trong boán giai caáp ñoäc xöng laø toái thaéng, ña vaên bieän thuyeát, moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát, ñaïi sö neân ñeán khích luaän vôùi hoï”. Luaän sö hoûi: “Hoï ôû ñaâu?”, ñaùp ôû trong röøng Theä-ña , laïi hoûi: “Trong chuùng ñoù, ai laø ngöôøi khích luaän baäc nhaát”, ñaùp: “Hoï ñeàu laø ngöôøi ña vaên maãn tieäp, töø bieän phaân minh”. Ñuùng luùc ñoù Bí-soâ Phaùp

Thuû ñi ñeán, moïi ngöôøi troâng thaáy lieàn noùi vôùi luaän sö: “Ñaïi sö haõy khích luaän vôùi Bí-soâ Phaùp Thuû tröôùc roài tìm caùc sa moân Thích töû sau”. Luaän sö nghe roài nhìn kyõ Bí-soâ, noùi vôùi moïi ngöôøi: “Vöøa nhìn qua töôùng maïo, chaéc chaén ñaây laø luaän chuû”, noùi roài lieàn ñeán choã Phaùp Thuû noùi raèng: “Toâi ñöôïc hoïc chuùt ít luaän cöù nôi thaày toâi, nay toâi muoán cuøng thaày luaän nghò”, Bí-soâ noùi: Thaät toát, toâi cuõng coù taâm caàu luaän naïn, gaëp ñöôïc ñòch thuû cuõng thoûa loøng, tuøy yù oâng saép xeáp”, luaän sö noùi: “Ngaøy nay ñoái ñaøm ñöôïc khoâng?”, ñaùp: “Ngaøy mai ôû taïi vöôøn hoa ”, öôùc heïn roài boû ñi. Luaän sö sau khi öôùc heïn vôùi Bí-soâ roài suoát ñeâm ñoù nghieân cöùu cuøng toät caû hai

toâng ñeå tìm choã hôû baøi xích maõi cho ñeán trôøi saùng, luùc ñoù Bí-soâ Phaùp Thuû suy nghó: “Neáu ta phaù ñöôïc luaän cöù cuûa luaän sö kia thì ta cuõng khoâng khoûi haèng ngaøy khaát thöïc qua moät traêm cöûa nhaø, coøn neáu luaän sö kia ñaùnh baïi ta thì danh xöng thuû laûnh cuûa ta seõ bò choân vuøi”, nghó roài khoâng ñi ñeán choã ñaõ öôùc heïn. Luaän sö kia saùng sôùm ñeán vöôøn hoa chôø ñôïi maõi khoâng thaáy Bí-soââ ñeán lieàn trôû veà, coøn Phaùp Thuû thaáy ñaõ qua giôø heïn môùi vaøo thaønh thöù lôùp khaát thöïc, luaän sö kia gaëp lieàn hoûi: “Taïi sao Bí-soâ khoâng ñeán choã heïn ôû vöôøn hoa ?”, Phaùp Thuû lieàn hoûi: “Vöôøn hoa naøo?”. Luaän sö hoûi laïi: “Thaùnh giaû khoâng nhôù ngaøy hoâm qua ñaõ öôùc heïn saùng nay ñeán vöôøn hoa ñeå luaän naïn hay sao?”, Phaùp Thuû noùi: “Toâi queân maát”, luaän sö nghe roài lieàn suy nghó: “Ta suoát ñeâm nghieân cöùu luaän cöù khoâng nguû maø Bí-soâ laïi noùi toâi queân maát”, laïi nghó: “Bí-soâ naøy thuoäc trong hai haïng ngöôøi: Moät laø haïng ngöôøi tình thöùc ngu toái, hai laø haïng ngöôøi bieän taøi hôn ngöôøi”, nghó roài lieàn noùi: “Neáu vaäy ngaøy mai Bí-soâ ñuùng heïn nheù”, ñaùp: “Cöù nhö theá”. Saùng hoâm sau luaän sö lieàn ñeán vöôøn hoa chôø maõi vaãn khoâng thaáy Bí-soâ ñeán neân trôû veà, coøn Phaùp Thuû thaáy ñaõ qua giôø öôùc heïn môùi vaøo thaønh khaát thöïc, luaän sö laïi gaëp lieàn hoûi: “Taïi sao Bí-soâ laïi khoâng ñeán?”, Phaùp thuû noùi: “Toâi coù raát nhieàu vieäc phaûi laøm, buoåi saùng phaûi thöøa söï Ñaïi sö, nghe nhöõng phaùp chöa nghe, roài phaûi daïy cho moân ñoà vaø ñeán caùc nhaø haøo quyù ñeå thuyeát phaùp”, luaän sö noùi: “Bí-soâ khoâng neân coá taâm voïng ngöõ”. Do Bí- soâ Phaùp Thuû öôùc heïn cuøng ngöôøi luaän naïn maø khoâng ñeán, coá taâm voïng ngöõ khieán cho luaän sö kia tôùi lui moõi meät, neân caùc ngoaïi ñaïo ñeàu cheâ traùch: “Sa moân Thích töû coá taâm voïng ngöõ, cuøng ngöôøi öôùc heïn luaän naïn laïi khoâng ñeán khieán cho luaän sö nhoïc coâng tôùi lui”.Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù voïng ngöõ, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Bí-soâ trong ñaây laø chæ cho Phaùp Thuû. Coá yù laø taâm bieát roõ vieäc

kia. Voïng ngöõ coù chín loaïi, taùm loaïi, baûy loaïi, saùu, naêm, boán, ba, hai loaïi voïng ngöõ sai khaùc nhau. Chín loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên Tha thaéng, Taêng-giaø-phaït-thi-sa, Ba-daät-ñeå-ca, Ñeà xaù ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù- ña; duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng ñeå voïng ngöõ. taùm loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên Tha thaéng, Taêng-giaø-phaït- thi-sa, Ba-daät-ñeå-ca, Ñeà xaù ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. Baûy loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. saùu loaïi voïng ngöõ laø Bí-soâ muoán voïng ngöõ nghó raèng ta seõ voïng ngöõ; khi ñang voïng ngöõ nghó raèng ta ñang voïng ngöõ; khi ñaõ voïng ngöõ nghó raèng ta ñaõ voïng ngöõ; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. Naêm loaïi voïng ngöõ

laø duøng voâ caên naêm boä toäi ñeå voïng ngöõ. Boán loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng. Ba loaïi voïng ngöõ laø nghó raèng ta seõ voïng ngöõ, ta ñang voïng ngöõ vaø ta ñaõ voïng ngöõ. Hai loaïi voïng ngöõ laø nghó raèng ta ñang voïng ngöõ vaø ta ñaõ voïng ngöõ. Khoâng coù moät loaïi maø thaønh voïng ngöõ. Laïi coù naêm loaïi voïng ngöõ laø töï mình coù voïng ngöõ phaïm Ba-la-thò-ca, hoaëc phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa, hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå, hoaëc phaïm Ba-daät-ñeå-ca, hoaëc phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Ba-la-thò-ca? Bí- soââ thaät khoâng chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhôn maø töï xöng laø ñaõ chöùng. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa? Bí-soâ bieát Bí-soâ kia thanh tònh khoâng phaïm, duøng phaùp voâ caên Tha thaéng ñeå huûy baùng. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Toát-thoå-la-ñeå? Bí-soâ ôû trong chuùng coá taâm voïng ngöõ, phi phaùp noùi laø phaùp, phaùp noùi laø phi phaùp; phi luaät noùi laø luaät, luaät noùi laø phi luaät… Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña? Bí-soâ moãi nöûa thaùng laøm leã Bao saùi ñaø, khi tuïng giôùi kinh ñöôïc hoûi coù thanh tònh khoâng, mình thaät khoâng thanh tònh, töï bieát coù phaïm khôûi taâm che giaáu ngoài im laëng. Ngoaøi boán loaïi voïng ngöõ keå treân, caùc loaïi voïng ngöõ khaùc ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ba-daät-ñeå-ca nghóa laø ñoïa laïc, bò ñoát naáu trong ba ñöôøng aùc. Toäi naøy neáu khoâng aân caàn noùi toäi saùm tröø thì coù theå chöôùng ngaïi phaùp laønh ñaõ coù. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng : Neáu thaät khoâng thaáy nghe, Khoâng giaùc tri vaø töôûng, Nghi ngôø maø noùi khaùc, Laø voïng ngöõ neân bieát. Neáu Bí-soâ khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng giaùc tri, khôûi töôûng nhö

vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: Toâi thaáy nghe, giaùc tri. Khi noùi nhö vaäy moãi lôøi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ töøng thaáy nghe, giaùc tri maø queân, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy, khoâng nhôù vieäc ñoù maø noùi laø khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí- soâ thaät thaáy nghe, giaùc tri sau sanh nghi, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy maø noùi laø thaáy nghe giaùc tri khoâng coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ thaät khoâng thaáy nghe giaùc tri maø töôûng laø thaáy nghe giaùc tri noùi raèng toâi thaät coù thaáy nghe giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ thaät khoâng thaáy nhöng coù nghe giaùc tri, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi thaáy nhöng khoâng coù nghe giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ thaät khoâng nghe nhöng coù thaáy giaùc tri, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi nghe nhöng khoâng coù thaáy giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boản toäi. Neáu Bí-soâ thaät khoâng coù giaùc (hieåu) nhöng coù thaáy nghe vaø tri (bieát), khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng khoâng coù thaáy nghe bieát thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boản toäi. Neáu Bí-soâ thaät khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi bieát nhöng khoâng thaáy nghe vaø hieåu thì

moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy maø queân coøn nghe hieåu bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy; sau noùi raèng toâi thaáy khoâng queân, nghe hieåu bieát cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe maø queân coøn thaáy hieåu bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy; sau noùi raèng toâi nghe khoâng queân, thaáy hieåu bieát cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø queân coøn thaáy nghe bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu khoâng queân, thaáy nghe bieát cuõng khoâng ueân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø queân coøn thaáy nghe hieåu khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát khoâng queân, thaáy nghe hieåu cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy maø nghi coøn nghe hieåu bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi thaáy khoâng nghi, coøn nghe hieåu bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe maø nghi coøn thaáy hieåu bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi nghe khoâng nghi, coøn thaáy hieåu bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø nghi coøn thaáy nghe bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu khoâng nghi coøn thaáy nghe bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø nghi coøn thaáy nghe hieåu khoâng nghi,

khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát khoâng nghi coøn thaáy nghe hieåu coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng thaáy khôûi töôûng khoâng thaáy, coøn nghe hieåu bieát töôûng coù nghe hieåu bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi thaáy nhöng khoâng coù nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng nghe khôûi töôûng khoâng nghe nhöng khôûi töôûng coù thaáy hieåu bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng khoâng coù thaáy hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng hieåu khôûi töôûng khoâng hieåu nhöng khôûi töôûng coù thaáy nghe bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu nhöng khoâng coù thaáy nghe bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng bieát khôûi töôûng khoâng bieát nhöng khôûi töôûng coù thaáy nghe hieåu; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát nhöng khoâng coù thaáy nghe hieåu thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát maø khoâng queân vieäc kia, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nghe hieåu bieát nhöng laïi queân vieäc kia thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát khoâng sanh nghi taâm, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nghe hieåu bieát nhöng sanh nghi taâm thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát töôûng coù thaáy nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng coù thaáy nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nhöng khoâng coù nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng thaáy nhöng coù nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe nhöng khoâng coù thaáy hieåu bieát,

khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng nghe nhöng coù thaáy hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø khoâng coù thaáy nghe bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng hieåu nhöng coù thaáy nghe bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø khoâng thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy khoâng queân coøn nghe hieåu bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nhöng queân, coøn nghe hieåu bieát khoâng queân thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe khoâng queân coøn thaáy hieåu bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng queân, coøn thaáy hieåu bieát khoâng queân thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu khoâng queân coøn thaáy nghe bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng queân coøn thaáy nghe bieát khoâng queân, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát khoâng queân coøn thaáy nghe hieåu laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù bieát nhöng queân coøn thaáy nghe

hieåu khoâng queân, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy khoâng nghi coøn nghe hieåu bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nhöng nghi coøn nghe hieåu bieát khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe khoâng nghi coøn thaáy hieåu bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng nghi coøn thaáy hieåu bieát khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu khoâng nghi coøn thaáy nghe bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng nghi coøn thaáy nghe bieát khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát khoâng nghi coøn thaáy nghe hieåu coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù bieát nhöng nghi coøn thaáy nghe hieåu khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy töôûng coù thaáy nhöng töôûng khoâng nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng thaáy nhöng coù nghe hieåu bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe töôûng coù nghe nhöng töôûng khoâng thaáy hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng nghe nhöng coù thaáy hieåu bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu töôûng coù hieåu nhöng töôûng khoâng thaáy nghe bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng hieåu nhöng coù thaáy nghe bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát töôûng coù bieát nhöng töôûng khoâng thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu Bí-soâå noùi traùi vôùi taâm nghó ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca, khoâng noùi traùi vôùi taâm nghó thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai: CHEÂ BAI MAI MÆA Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ nhö noùi: “Thaày maét choät, löng guø, quaù cao, quaù luøn, quaù maäp, hoaëc

ñieác, muø, caâm, ngoïng, chaân queø ñi choáng naïng, raêng hoâ, moâi seä…”, khieán caùc Bí-soâ naøy hoå theïn khoâng vui, boû pheá vieäc tuïng nieäm tö duy. Caùc Bí-soâ thieåu duïc lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi cheâ bai mai mæa Bí-soâ, noùi thaày maét choät… gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Ñaây khoâng phaûi laø vieäc laøm cuûa moät sa moân, vì sao? Caùc thaày haõy laéng nghe: Ngaøy xöa trong moät tuï laïc noï coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï thôøi gian khoâng laâu sau sanh ñöôïc moät ñöùa con gaùi daàn daàn lôùn khoân. Tröôûng giaû phaûi töï mình caøy ruoäng, luùc ñoù coù moät cö só töû, cha meï ñeàu qua ñôøi, thöôøng vaøo röøng ñoán cuûi ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng, khi gaùnh cuûi tôùi moät

goác caây döøng nghæ lieàn thaáy tröôûng giaû ñang töï mình caøy ruoäng neân ñeán hoûi: “Caäu ñaõ giaø yeáu, taïi sao laïi töï caøy ruoäng cöïc khoå nhö theá?”, ñaùp: “Naøy chaùu, ta khoâng coù anh em cuõng khoâng coù con trai neáu khoâng töï caøy ruoäng thì laøm sao coù côm aên”, cö só töû noùi: “Ñeå chaùu caøy thay cho, caäu haõy nghæ tay moät chuùt”. Tröôûng giaû vui veû ñöa caùi caøy cho chaøng trai caøy thay, ñeán tröa ngöôøi nhaø mang côm nöôùc ñeán, tröôûng giaû baûo chaøng trai cuøng aên, aên xong chaøng trai noùi: “Caäu haõy veà nghæ ñeå chaùu caøy luoân ñeán chieàu, nhöng chaùu khoâng bieát nhaø caäu, chieàu toái caäu cho ngöôøi ra ñaàu thoân ñoùn chaùu”, tröôûng giaû nghe vaäy lieàn veà nhaø nghæ, chaøng trai caøy ñeán chieàu, thaû boø cho aên coû roài gaùnh cuûi luøa boø trôû veà, ñeán ñaàu thoân ñaõ thaáy tröôûng giaû ñöùng ñoùn daãn chaøng trai veà nhaø. Veà ñeán nhaø chaøng trai queùt doïn chuoàng boø, raûi rôm khoâ roài boû coû cho boø aên, tröôûng giaû thaáy chaøng trai sieâng naêng chòu khoù nhö vaäy lieàn suy nghó: “Ta nhôø chaøng trai naøy maø ñöôïc thaûnh thôi, ta neân gaû con gaùi cho noù”. AÊn toái xong, tröôûng giaû noùi: “Naøy chaùu, chaùu haõy ôû ñaây sieâng naêng chòu khoù coi ngoù gia nghieäp, ta seõ gaû ñöa con gaùi cuûa ta cho chaùu laøm vôï”, chaøng trai noùi: “Neáu ñöôïc nhö vaäy thì chaùu thaät toát phuùc”. Töø ñoù chaøng trai heát mình phuïc vuï cho sanh nghieäp cuûa gia ñình tröôûng giaû, tröôûng giaû coù nuoâi hai con boø, con lôùn baåm taùnh hieàn laønh, con nhoû taùnh ham aên, tuy ñaõ xoû muõi vaãn tìm caùch aên luùa baép cuûa ngöôøi neân bò ñoàng töû chaên giöõ neùm ñaù ñaùnh ñuoåi laøm gaõy maát moät caùi söøng, do ñoù noù coù teân laø con boø gaõy söøng; thôøi gian sau noù laïi aên luùa baép cuûa ngöôøi bò ngöôøi chaên giöõ quaêng caùi lieàm chaët ñöùt caùi ñuoâi cuûa noù, töø ñoù noù ñöôïc goïi laø con boø gaõy söøng cuït ñuoâi. Traûi qua moät thôøi gian, chaøng trai nhaéc tröôûng giaû veà hoân nhaân maø oâng ñaõ höùa, tröôûng giaû nghe roài lieàn baûo vôï: “Hieàn thuû haõy saém söûa y phuïc vaø chuoãi anh laïc cho con gaùi, khoâng bao laâu nöõa seõ gaû con gaùi laáy choàng”, ngöôøi vôï lieàn hoûi gaû cho ai, tröôûng giaû noùi: “Toâi ñaõ höùa gaû cho cö só töû”, ngöôøi vôï noùi: “OÂng toäc cuûa cö só töû naøy voán khoâng bieát roõ, taïi sao laïi ñem con gaùi gaû cho noù. Baøn chuyeän hoân nhaân thì thaân thuoäc phaûi qua laïi môøi nhau aên uoáng, doøng hoï coù töông öng toâi môùi

chòu gaû con", tröôûng giaû noùi: "Hieàn thuû, cö só töû naøy töø ngaøy ñeán nhaø ta ñaõ sieâng naêng chòu khoù laøm heát moïi vieäc neân toâi môùi ñöôïc thaûnh thôi", ngöôøi vôï noùi: "Toâi thaät khoâng theå gaû con cho moät gaõ laøm thueâ, xoùm gieàng seõ nhieàu lôøi mai mæa". Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta noùi khoâng gaû con gaùi thì chaøng trai naøy seõ boû ñi, ta seõ phaûi cöïc khoå nhö tröôùc, ta neân doái laäp phöông tieän", nghó roài lieàn noùi vôùi chaøng trai: "Naøy chaùu, hoï haøng thaân toäc cuûa ta raát ñoâng, khi tuï veà döï leã cöôùi aét phaûi caàn nhieàu thöùc aên thöùc uoáng, vaäy chaùu haõy ñôïi muøa thu luùa

chín". Sau vuï luùa muøa thu chaøng trai laïi nhaéc vieäc hoân nhaân, tröôûng giaû noùi: "Chaùu haõy ñôïi ñeán muøa mía", thu hoaïch mía xong chaøng trai laïi nhaéc, tröôûng giaû laïi noùi: "Haõy ñôïi ñeán muøa luùa maïch", thu hoaïch luùa maïch xong chaøng trai laïi nhaéc, tröôûng giaû laïi baûo haõy ñôïi ñeán muøa luùa môùi, chaøng trai thaáy tröôûng giaû cöù heïn laàn heïn löõa lieàn suy nghó: "Heát heïn muøa luùa tôùi heïn muøa mía... xem ra ñeàu laø löøa gaït ta, ta neân noùi cho moïi ngöôøi trong thoân bieát, neáu khoâng ñöôïc ta kieän leân quan". Nghó roài lieàn noùi cho moïi ngöôøi trong thoân bieát, moïi ngöôøi nghe roài lieàn ñeán hoûi tröôûng giaû: "OÂng ñaõ höùa gaû con sao khoâng chòu laøm leã thaønh hoân cho chuùng noù?", tröôûng giaû nghe roài noåi giaän noùi: "Chaøng trai ñoù laø ngöôøi laøm coâng, leõ naøo toâi laïi höùa gaû con cho ngöôøi laøm coâng nhö noù". Moïi ngöôøi nghe roài ñeàu im laëng, cö só töû suy nghó: "Ta khoâng ñöôïc tieàn coâng laïi khoâng ñöôïc vôï, thaät laø luoáng uoång thôøi gian maø chaúng ñöôïc gì. Nay ta phaûi gaây toån haïi gì cho hoï roài môùi ra ñi". Nghó roài ñeán giöõa tröa chaøng trai luøa hai con boø ra ngoaøi ñaùnh ñaäp khoå sôû roài coät vaøo goác caây cho phôi naéng. Thôøi ñoù suùc vaät hieåu ñöôïc lôøi noùi cuûa ngöôøi neân noùi vôùi cö só töû: "Naøy chaøng trai, tröôùc ñaây oâng bieát ñöôïc söï khoù nhoïc cuûa chuùng toâi neân thöông töôûng, aân ñoàng nhö cha meï, sao nay laïi ñaùnh ñaäp chuùng toâi khoå sôû coøn coät chuùng toâi vaøo goác caây cho phôi naéng nhö theá naøy, chuùng toâi coù loãi gì vôùi oâng?", cö só töû noùi: "Caùc ngöôi khoâng coù loãi gì nhöng chuû cuûa ngöôi coù loãi vôùi ta", boø hoûi: "Chuû toâi coù loãi gì?", ñaùp: "OÂng ta tröôùc höùa gaû con gaùi cho ta nay laïi nuoát lôøi", boø noùi: "Sao oâng khoâng kieän leân quan?", ñaùp: "Vì khoâng coù ngöôøi laøm chöùng", boø noùi: "Chuùng toâi seõ laøm chöùng cho oâng", chaøng trai hoûi: "Ngöôi coù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi khoâng?", boø noùi: "Chuùng toâi khoâng noùi ñöôïc tieáng ngöôøi nhöng chuùng toâi seõ hieän töôùng khieán cho ngöôøi ta hieåu. OÂng phaûi ôû tröôùc quan theà cho hoï tin, sau ñoù ñöa chuùng toâi ñeán laøm chöùng. OÂng haõy nhoát chuùng toâi vaøo chuoàng ñöøng cho aên coû uoáng nöôùc ñuû baûy ngaøy roài thaû chuùng toâi ra choã coù nhieàu coû nöôùc ñeå cho hoï thaáy vaø tin chuùng toâi vaãn khoâng chòu aên coû uoáng nuôùc, chuùng toâi seõ hieän töôùng ñeå vua quan tin lôøi oâng noùi laø söï thaät, luùc ñoù chuùng toâi môùi aên uoáng laïi". Chaøng trai nghe roài lieàn thaû boø ra luøa chuùng ñeán choã coû xanh töôi ñeå noù aên no roài môùi luøa chuùng veà chuoàng. Sau ñoù chaøng trai ñeán choã vua taâu raèng: "Ñaïi vöông, taïi thoân coù oâng tröôûng giaû teân ñaõ

höùa gaû con gaùi cho toâi ñeå toâi cöïc khoå laøm vieäc nhieàu naêm nay, nay laïi nuoát lôøi khoâng chòu gaû". Nhaø vua cho goïi oâng tröôûng giaû ñeán hoûi roõ thöïc hö, tröôûng giaû noùi khoâng coù höùa nhö vaäy, vua hoûi cö só töû: "Ngöôi coù ngöôøi laøm chöùng khoâng?", ñaùp: "Coù, laø hai con boø nuoâi trong nhaø tröôûng giaû", vua hoûi: "Chuùng coù noùi ñöôïc

tieáng ngöôøi khoâng?", ñaùp: "Chuùng khoâng noùi ñöôïc tieáng ngöôøi, nhöng chuùng coù theå hieän töôùng khieán ngöôøi hieåu ñöôïc, hai con boø laøm chöùng naøy ñem nhoát trong chuoàng baûy ngaøy khoâng cho aên uoáng, ñuû baûy ngaøy thaû ra ôû choã coù coû nöôùc, noù vaãn khoâng aên uoáng vaø hieän töôùng cho ñeán khi naøo Ñaïi vöông tin, noù môùi chòu aên uoáng. Neáu toâi noùi hö doái toâi xin chòu toäi töû". Nhaø vua baûo ñaïi thaàn: "Haõy y theo lôøi noùi cuûa chaøng trai ñeå chuùng nghieäm thaät hö". Ñaïi thaàn tuaân lònh ñem hai con boø nhoát trong chuoàng khoâng cho aên uoáng, luùc ñoù con boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi vôùi con boø lôùn: "Taïi sao chuùng ta phaûi nhaän laáy haïn kyø baûy ngaøy ôû trong chuoàng khoâng ñöôïc aên uoáng gì", boø lôùn noùi: "Chuùng ta ñaõ höùa vôùi chaøng trai laøm chöùng, töï nhòn ñoùi nhòn khaùt cho ñeán khi naøo vua tin lôøi chaøng trai noùi", boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi: "Neáu ñöôïc thaû ra gaëp ñaù toâi cuõng nuoát huoáng chi laø coû nöôùc", boø lôùn noùi: "Chaøng trai ñaõ thöông töôûng chuùng ta nhö cha meï, chuùng ta khoâng theå laøm traùi lôøi ñaõ höùa", boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi: "Tuy coù aùi nieäm nhöng chaøng ta vaãn thöôøng goïi toâi laø boø gaõy söøng cuït ñuoâi, toâi khoâng thích". Boø lôùn nghe roài im laëng, luùc ñoù chaøng trai ñeán thaêm hai con boø coù an oån khoâng, boø lôùn noùi: "Toâi an oån nhöng oâng khoâng ñöôïc an oån', chaøng trai hoûi: "Noùi vaäy laø yù gì?" Boø lôùn noùi: "Boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi neáu ñöôïc thaû ra gaëp ñaù noù cuõng nuoát huoáng chi laø coû nöôùc", chaøng trai noùi: "Neáu vaäy thì ñeâm nay toâi phaûi chaïy troán vì toäi doái vua laø toäi töû", boø lôùn noùi: "OÂng khoâng caàn chaïy troán, oâng haõy laáy daây xoû vaøo muõi cuûa boø gaõy söøng cuït ñuoâi roài coät sôïi daây ñoù vaøo caëp söøng cuûa toâi. Ngaøy ñöôïc thaû ra neáu boø nhoû voäi aên uoáng thì toâi duøng caëp söøng ñöa hoảng muõi cuûa noù leân, luùc ñoù oâng noùi vôùi moïi ngöôøi laø chuùng toâi ñang noùi vôùi vò hoä theá thöù naêm, nhaát ñònh moïi ngöôøi seõ tin lôøi oâng noùi". Chaøng trai nghe roài lieàn laøm y theo lôøi boø lôùn noùi, boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi vôùi boø lôùn: "Ñaây quaû laø khoå hình ñoái vôùi toâi", boø lôùn noùi: "Haõy xem noù laø chuoãi anh laïc thì coù khoå gì". Ñuû baûy ngaøy hai con boø ñöôïc thaû ra choã coù nhieàu coû nöôùc, vua vaø ñaïi thaàn ñeàu ñeán xem hai con boø hieän töôùng gì laøm chöùng. Luùc con boø gaõy söøng cuït ñuoâi muoán aên coû uoáng nöôùc, con boø lôùn lieàn ñöa caëp söøng laøm cho muõi cuûa boø nhoû hoảng leân trôøi, vua thaáy vaäy hoûi Ñaïi thaàn: "Chuùng hieän töôùng nhö vaäy laø yù gì?", Ñaïi thaàn laø ngöôøi coù trí taâu vua: "YÙ chuùng muoán noùi söï vieäc ñoù khoâng chæ hai chuùng noù laøm chöùng maø vò hoä theá thöù naêm cuõng laøm chöùng". Nhaø vua thaáy vieäc hy höõu naøy roài lieàn baûo caùc Ñaïi thaàn: "Suùc

sanh laø loaøi voâ tri thöùc coøn vì ngöôøi laøm chöùng söï vieäc höùa hoân khoâng phaûi laø hö doái. Nay ta taùc thaønh cho chaøng trai vaø con gaùi cuûa tröôûng giaû thaønh choàng vôï.”

370 BOÄ LUAÄT 7

Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân bieát loaøi baøng sanh nghe cheâ bai coøn khoâng thích huoáng chi loaøi ngöôøi. Töø nay caùc thaày khoâng ñöôïc duøng aùc ngöõ cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi, Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: “Khi noùi lôøi cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc thì vieäc ñaõ laøm trong ñôøi hieän taïi khoâng theå thaønh töïu. Caùc thaày laéng nghe”: Ngaøy xöa, trong moät thoân noï coù oâng tröôûng giaû laøm ngheà ñaùnh xe, nuoâi hai con boø caùi ñeå keùo xe, moät con teân Hoan Hæ, moät con teân Myõ Vò. Thôøi gian sau caû hai con boø ñeàu sanh ñöôïc moät con daàn daàn khoân lôùn, con cuûa boø Hoan Hæ coù söøng daøi neân ñöôïc goïi laø Hoan Hæ söøng daøi; con cuûa boø Myõ Vò ñaàu troïc khoâng söøng neân ñöôïc goïi laø Myõ Vò troïc ñaàu, caû hai con boø naøy ñeàu maäp maïnh nhö nhau. moät hoâm nhoùm ngöôøi ñaùnh xe cuøng cho boø uoáng nöôùc trong ao, moät ngöôøi noùi: “Haõy thöû xem boø cuûa ai söùc maïnh hôn”, ai naáy ñeàu noùi boø cuûa mình söùc maïnh hôn, tröôûng giaû noùi: “Boø cuûa toâi coù söùc maïnh hôn heát”, moïi ngöôøi hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc boø cuûa oâng coù söùc maïnh hôn heát?’, tröôûng giaû noùi: “Boø toâi coù theå keùo ñöôïc moät xe naëng leân söôøn doác”. Moïi ngöôøi nghe roài lieàn ñaùnh cöôïc vôùi tröôûng giaû naêm traêm kim tieàn roài cho hai con boø keùo chieác xe naëng leân söôøn doác, tröôûng giaû quaùt hai con boø: “Hoan Hæ söøng daøi keùo nhanh leân, Myõ Vò troïc ñaàu keùo nhanh leân”. Luùc ñoù con boø troïc ñaàu nghe keâu mình laø troïc ñaàu neân khoâng vui lieàn ñöùng yeân khoâng chòu keùo xe leân. Tröôûng giaû thua cuoäc maát naêm traêm kim tieàn neân noåi giaän ñaùnh ñaäp hai con boø taøn nhaãn, roài coät beân goác caây cho phôi naéng. Boø söøng daøi noùi vôùi tröôûng giaû: “Tröôùc ñaây oâng thöông töôûng chuùng toâi nhö cha meï, nay toâi coù loãi gì maø oâng laïi ñoái xöû nhö vaäy?”, tröôûng giaû noùi: “Do hai ngöôi khoâng chiu keùo xe leân söôøn doác neân ta thua maát naêm traêm kim tieàn”, boø söøng daøi noùi: “Do oâng taïo khaåu nghieäp chôù chuùng toâi coù loãi gì”, tröôûng giaû hoûi: “Ta ñaõ taïo khaåu nghieäp gì?”, boø troïc ñaàu noùi: “Tröôùc moïi ngöôøi oâng laïi quaùt keâu toâi laø troïc ñaàu, toâi khoâng thích, neáu oâng goïi toâi baèng teân goïi trìu meán hôn thì toâi môùi vui veû keùo xe leân söôøn doác. Laàn sau oâng ñaùnh cöôïc laïi gaáp ñoâi tieàn laàn tröôùc, chuùng toâi seõ keùo xe leân söôøn nuùi buø laïi soá tieàn thua cuoäc laàn naøy”.Thôøi gian sau tröôûng giaû laïi ñaùnh cöôïc vôùi nhoùm ngöôøi ñaùnh xe, hoï noùi: “OÂng muoán thua cuoäc laàn nöõa hay sao?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi thua thì caùc oâng ñaâu coù maát maùt gì, laàn naøy xe chôû naëng hôn laàn tröôùc vaø tieàn caù cöôïc laø moät ngaøn kim tieàn”. Moïi ngöôøi nghe roài baèng loøng ñaùnh cöôïc, tröôûng giaû lieàn cho hai con boø keùo xe leân söôøn doác vaø coå vuõ chuùng noù: “Hoan Hæ nhanh leân naøo, Myõ Vò nhanh leân naøo”. Hai con boø nghe coå vuõ vôùi gioïng trìu meán neân vui veû ra söùc keùo

xe leân söôøn doâc, tröôûng giaû thaéng cöôïc thu veà moät ngaøn kim tieàn. Luùc ñoù thieân thaàn treân hö khoâng noùi keä: “Duø coù chôû naëng maáy, Töø döôùi keùo leân ñoài, Taâm hai boø neáu vui, Cuõng keùo ñöôïc xe naøy. Neáu noùi lôøi thuaän yù, Hai boø nghe vui möøng, Keùo xe leân khoâng khoù, Giuùp chuû thaéng ngaøn vaøng, Cho neân thöôøng aùi ngöõ, Ñöøng noùi lôøi choái tai, Vì khi noùi aùi ngöõ, Voâ toäi thöôøng an vui’.” Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Loaøi baøng sanh nghe lôøi cheâ bai coøn khoâng vui giuùp chuû huoáng chi laø ngöôøi, cho neân caùc Bí-soâ khoâng neân noùi lôøi cheâ bai ngöôøi khaùc”. Phaät quôû traùch Luïc chuùng Bí-soâ roài baûo caùc Bí-soâ: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bísoâ noùi lôøi cheâ bai mai mæa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Huûy töû ngöõ laø duøng lôøi cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc, neáu ngöôøi kia hieåu ñöôïc öu saàu khoâng vui thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca.

372 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 26

Hoïc Xöù Thöù Hai: CHEÂ BAI MAI MÆA (Tieáp Theo)

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Toång Nhieáp Tuïng: Chuûng toäc vaø coâng xaûo, Nghieäp, töôùng, bònh laø naêm. Toäi vaø phieàn naõo loaïi, AÙc maéng laø sau cuøng. Bieät Nhieáp Tuïng: Doøng hoï, deät loâng, may, Saét, ñoàng vaø laøm da, Thôï goám vaø hôùt toùc, Laøm maây tre, ñaày tôù. Neáu Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán Bí-soâ thuoäc doøng Baø-la-moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí- soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Beä xaù noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Beä xaù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeàn choã Bí-soâ thuoäc doøng Thuù-ñaït-la noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Thuù-ñaït-la xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai

naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï deät noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï deät loâng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät loâng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thoï may noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï may xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán laø thôï laøm ñoà saét, thôï laøm ñoà ñoàng, thôï laøm ñoà da, thôï laøm ñoà goám, thôï hôùt toùc, thôï ñieâu khaéc, thôï laøm ñoà maây tre, laøm ñaày tôù... ñeàu noùi gioáng nhö treân neân bieát. Ñaây laø luaän veà chuûng toäc. Neáu Bí-soââ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Baø-la-moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc caùc coâng xaûo vaø kyû thuaät cuûa mình töùc laø oai nghi phaùp thöïc ñaõ coù cuûa Baø-la-moân nhö caàm bình taåy tònh vaø laáy tro ñaát, quy taéc ñoïc tuïng, hoïc thoåi tieáng voø, tieáng boàng, hoïc Töù Veä ñaø, hoïc laøm caùc phöông phaùp thí hoäi, thí thoï”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Saùt- ñeá-lôïi noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc caùc coâng xaûo vaø kyû thuaät cuûa mình töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa Saùt-ñeá-lôïi nhö côûi voi, ngöïa, xe, caùch caàm cung, caàm moùc caâu, caàm daây, hoïc caùc ñoäng taùc xoay chuyeån tôùi lui, hoïc caùc ngheä thuaät baén cung, ñaùnh kieám...”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soââ thuoäc doøng Beä xaù noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Beä xaù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc caùc coâng xaûo cuûa mình, töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa doøng Beä xaù nhö caùch caøy ruoäng, caùch chaên traâu boø, caùch mua baùn giao dòch...”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Thuù ñaït la noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Thuù ñaït la xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân,

chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc caùc coâng xaûo cuûa mình, töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa doøng Thuù ñaït la nhö caùch vaän chuyeån caây, cuûi, caùch chaên nuoâi caàm suùc...”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca.

Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï deät noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch deät ñaïi ñieäp, tieåu ñieäp, meàn chaên…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï deät loâng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät loâng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch deät thaûm lôùn,thaûm nhoû hoaëc daøy hoaëc moûng…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï may noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï may xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch may aùo daøi, quaàn daøi, aùo ngaén quaàn ngaén…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï laøm ñoà saét noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà saét xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm baùt saét lôùn nhoû, laøm kim, ñao, buùa rìu…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï laøm ñoà ñoàng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà ñoàng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm maâm ñoàng, bình ñoàng, chuoâng linh ñoàng…”.Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soââ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soââ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soââ laø thôï laøm ñoà da noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà da xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm giaøy da, giaøy oáng phuù la, deùp…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï laøm ñoà goám noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà goám xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø- la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm bình, chaäu, lu, vaïi…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai

ñeán choã Bí-soâ laø thôï hôùt toùc noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï hôùt toùc xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch hôùt ñuû kieåu toùc, caét moùng tay, laáy raùy tai…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soââ laø thôï moäc noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï moäc xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng

phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch ñoùng giöôøng, gheá, baøn, tuû…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø thôï laøm ñoà maây tre noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà maây tre xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm chieáu, laøm quaït, laøm duø…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ laø ñaày tôù noùi raèng: “Cuï thoï laø ñaày tôù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Thaày neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch phuïc dòch cho ngöôøi…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ñaây laø luaän veà coâng xaûo. Neáu Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Baø-la-moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia… chaúng phaûi Baø-la- moân. Thaày neân laøm caùc haønh nghieäp cuûa mình nhö taåy tònh… nhö ñoaïn vaên treân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán phaïm AÙc-taùc. Nhö theá cho ñeán ñaày tôù ñeàu baûo laøm theo ngheà nghieäp cuûa mình gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ñaây laø luaän veà coâng vieäc. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ queø chaân noùi raèng: “Cuï laø ngöôøi queø chaân xuaát gia, chaúng phaûi sa moân, chaúng Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ maét choät, muø, ñieác, caâm, ngoïng, guø löng… , caùc Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng , Bí-soâ naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà hình töôùng. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ maéc bònh laïi noùi raèng: “Cuï thoï laø ngöôøi maéc bònh laïi xuaát gia, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö theá cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ maéc bònh nan y, khoù trò, truyeàn nhieãm…, caùc Bí-soâ kia nghe

roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà bònh hoaïn. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ phaïm toäi Ba-la-thò-ca noùi raèng: “Cuï thoï ñaõ phaïm toäi Ba-la-thò-ca, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí- soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö theâ cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ phaïm toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, Toát-thoå-la-ñeåå, Ba-daät-ñeå-ca, Ba-la-ñeà- xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña, caùc Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà phaïm toäi. Bí-soâ khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ hay saân noùi raèng: “Cuï thoï hay noåi saân, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ coù caùc phieàn naõo nhö haän, phuù,

naõo, taät ñoá, xan tham, voâ taøm, voâ quyù , taø kieán..., caùc Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà phieàn naõo. Sao goïi laø duøng lôøi thoâ aùc maéng nhieác? Töùc laø noùi nhöõng lôøi thoâ bæ khoù nghe, Bí-soâ kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø trong moät truù xöù coù nhieàu Bí- soâ truøng teân, hoaëc khi hoûi ngöôøi kia maø ngöôøi kia khoâng hieåu neân noùi raèng: "Bí-soâ thuoâc chuûng loaïi nhö vaäy...", thì khoâng phaïm, hoaëc ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba: NOÙI LY GIAÙN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñeán caùc Bí-soâ noùi ly giaùn khieán caùc Bí-soâ oaùn haän nhau, sanh hoå theïn, ai naáy ñeàu öu saàu khoâng theå an laïc truï, pheá boû vieäc chaùnh tu, ñoïc tuïng tö duy, bao nhieâu taâm nieäm öu aùi laâu nay ñeàu nhôn ñaây ñoaïn tuyeät. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ laïi ñeán caùc Bí-soâ noùi ly giaùn", ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... ñuû lôøi quôû traùch Luïc chuùng roài baûo caùc Bí-soâ: "Noùi ly giaùn laø töï laøm toån haïi mình vaø toån haïi ngöôøi khaùc. Caùc thaày kheùo laéng nghe: Ngaøy xöa coù moät Sö töû caùi mang thai soáng trong khu röøng hieåm, thöôøng tröôùc khi sanh sö töû meï caàn tìm nhieàu thòt ñeå daønh aên trong thôøi gian sanh nôû. Sö töû tìm ñeán choã ñaøn boø rình raäp, luùc ñoù coù con boø caùi vöøa sanh moät con beâ, ñeå baûo veä con mình neân noù thöôøng ñi sau. Sö töû gieát

cheát con boø meï keùo leâ veà khu röøng hieåm, con beâ theo muøi söõa meï neân cuõng ñi theo sau xaùc meï noù veà ñeán choã ôû cuûa sö töû. Sö töû suy nghó: "Ta cuõng seõ gieát luoân con beâ naøy", laïi nghó: "Ta khoâng neân gieát noù, ñeå sau naøy noù laøm baïn vôùi con ta". Sau khi sö töû sanh con, con beâ vaø sö töû con cuøng buù chung söõa meï daàn daàn khoân lôùn. Thôøi gian sau, sö töû meï laâm bònh luùc gaàn cheát khuyeân baûo hai con raèng: "Hai con cuøng buù chung söõa meï, tình thöông cuûa meï ñoái vôùi hai con khoâng coù khaùc nhau, hai con trôû thaønh anh em neân bieát thöông yeâu nhau. Nhöõng keû ly giaùn sieåm ngoân caåu hôïp ñaày coõi Thieäm boä naøy, hai con caån thaän chôù nghe lôøi ly giaùn sau löng, noùi roài lieàn maïng chung." Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Naøy caùc Bí-soâ, caùc phaùp thöôøng laø nhö vaäy", lieàn noùi keä: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp roài bieät ly, Coù thaân ñeàu phaûi cheát". "Sau khi sö töû meï qua ñôøi, sö töû con ñaùnh baét höôu nai aên thòt ñeå töï nuoâi soáng neân ngaøy moät tröôûng thaønh; con beâ nöông vaøo söùc maïnh cuûa sö töû neân cuõng tìm ñöôïc choã coù coû töôi toát ñeå töï nuoâi soáng ngaøy moät lôùn nhanh. Luùc ñoù coù moät con daõ can giaø thöôøng ñi theo sau sö töû ñeå aên thòt thöøa, moãi khi sö töû aên no neâ roài lieàn trôû veà choã ôû ñeå vui ñuøa vôùi con boø, daõ can suy nghó: "Ta phaûi ñi theo ñeå xem sö töû ôû choã naøo", nghó roài noù lieàn theo sau sö töû, nhìn thaáy caûnh

sö töû vaø boø vui ñuøa vôùi nhau, noù lieàn nghó: “Ta phaûi ly giaùn ñeå chuùng töï gieát nhau, thöt cuûa chuùng seõ vaøo buïng cuûa ta”. Thôøi gian sau daõ can ñôïi sö töû ra ñi lieàn ñeán beân con boø ñöùng xuõ tai, con boø lieàn hoûi: “Caäu bò gioù noùng thoåi laøm cho thaân khoán khoå neân môùi ñöùng xuõ tai nhö theá phaûi khoâng?”, daõ can noùi: “Khoâng phaûi ta bò gioù noùng thoåi laøm cho thaân khoán khoå maø laø ta coù tin muoán noùi cho chaùu bieát”, con boø hoûi: “Laø tin gì?”, daõ can noùi: “Ta nghe sö töû noùi raèng ta ôû chung vôùi con boø nhö laø ñeå daønh thöt, khi naøo khoâng tìm ñöôïc thöt, ta seõ gieát noù ñeå aên”, con boø noùi: “Caäu ñöøng noùi lôøi naøy, meï toâi luùc laâm chung coù khuyeân baûo chuùng toâi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu hai con caån thaän chôù nghe lôøi ly giaùn sau löng”, daõ can noùi: “Ta xem yù chaùu, ngaøy cheát khoâng coøn bao laâu nöõa, ta noùi lôøi Lôïi- ích maø chaùu chaúng chòu nghe”, con boø hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc luùc naøo sö töû muoán gieát chaùu?”, daõ can noùi: “Khi naøo sö töû trong hang böôùc ra phaán taán gaàm leân ba tieáng, nhìn ngoù boán phöông theo thöù töï nhö vaäy roài böôùc veà phía chaùu, chính luùc ñoù sö töû muoán gieát chaùu”, noùi roài lieàn boû ñi

ñeán choã sö töû ñöùng xuõ tai, sö töû hoûi: “Caäu bò gioù noùng thoåi laøm cho thaân khoán khoå neân ñöùng xuõ tai phaûi khoâng?”, daõ can noùi: “Ta khoâng phaûi bò gioù noùng thoåi laøm cho thaân khoán khoå maø laø nghe ñöôïc lôøi noùi aùc muoán noùi cho chaùu bieát”, sö töû hoûi: “Lôøi noùi aùc nhö theá naøo?”, daõ can noùi: “Ta nghe con boø noùi raèng sö töû laø keû thuø cuûa ta vì tröôùc ñaây meï cuûa noù ñaõ gieát meï cuûa ta, nay ta phaûi ñaâm thuûng buïng noù baèng söøng nhoïn cuûa ta”, sö töû noùi: “Caäu ñöøng noùi lôøi naøy, meï toâi luùc laâm chung coù khuyeân baûo chuùng toâi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu hai con caån thaän chôù nghe lôøi ly giaùn sau löng”, daõ can noùi: “Ta xem yù chaùu thì ngaøy cheát khoâng coøn xa, ta noùi lôøi Lôïi-ích maø chaùu chaúng chòu nghe”, sö töû hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc luùc naøo con boø muoán gieát chaùu?”, daõ can noùi: “Khi naøo con boø töø trong hang böôùc ra rung ñoäng thaân theå roài roáng leân ba tieáng, laáy moùng chaân caøo xuoáng ñaát theo thöù töï nhö vaäy roài böôùc veà phía chaùu, chính luùc ñoù con boø muoán gieát chaùu, noùi roài lieàn boû ñi.” Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ, con boø vaø sö töû moãi laàn ra khoûi hang ñeàu coù nhöõng ñoäng taùc nhö vaäy maø caû hai ñeàu chöa töøng laøm ñieàu toäi loãi gì. Nhöng nay trong taâm cuûa hai con thuù naøy ñeàu bò lôøi ly giaùn cuûa con daõ can laøm cho dao ñoäng neân caû hai ñeàu theo doõi haønh ñoäng cuûa nhau. Khi con boø thaáy sö töû böôùc ra khoûi hang coù nhöõng töôùng traïng nhö vaäy beøn nghó laø sö töû muoán gieát mình; sö töû cuõng vaäy khi thaáy con boø böôùc ra khoûi hang coù nhöõng töôùng traïng nhö vaäy beøn nghó laø con boø muoán gieát mình, neân sö töû lieàn duøng moùng nhoïn caém phaäp vaøo coå hoïng con boø, con boø cuõng duøng söøng nhoïn ñaâm vaøo buïng sö töû vaø cuoái cuøng caû hai ñeàu boû maïng. Luùc ñoù treân hö khoâng chö thieân noùi keä: “Neáu nghe lôøi keû aùc, AÉt khoâng vieäc hieàn thieän, Sö töû boø thöông nhau, Daõ can xuùi gieát nhau”. “Naøy caùc Bí-soâ, loaøi

baøng sanh nghe lôøi ly giaùn coøn khoâng nhôù lôøi meï ñaõ khuyeân nhaéc ñeán noåi gieát nhau, huoáng chi laø ngöôøi. Cho neân caùc thaày khoâng neân ñeán ngöôøi khaùc noùi ly giaùn". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: "Naøy caùc Bí-soâ, caùc thaày laéng nghe": Ngaøy xöa trong khu röøng hieåm coù sö töû meï vaø con hoå meï, moãi con ñeàu coù moät ñöùa con, tuy chuùng cuøng ôû chung trong khu röøng naøy nhöng laïi khoâng gaëp nhau. moät hoâm sö töû meï ra ngoaøi tìm thöùc aên, sö töû con ñi chôi tình côø ñeán choã ôû cuûa con hoå, con hoå meï töø xa troâng thaáy sö töû con nghó raèng: "Ta seõ gieát noù ñeå laøm thöùc aên", laïi nghó: "Ta khoâng neân

gieát noù, neân ñeå noù laøm baïn vôùi con ta". Luùc ñoù sö töû con vì bò ñoùi böùc baùch neân ñeán cuøng buù söõa vôùi con hoå con, sö töû meï sau khi trôû veà khoâng thaáy sö töû con lieàn ñi tìm, ñeán hang cuûa con hoå thì thaáy sö töû con ñang buù söõa cuûa con hoå meï. Hoå meï thaáy sö töû meï ñeán muoán boû chaïy, sö töû meï noùi: "Em ñöøng boû chaïy, em ñoái vôùi con toâi coù loøng thöông nhö theá thì chuùng ta neân cuøng ôû chung, khi toâi ra ngoaøi tìm thöùc aên thì em ôû laïi troâng coi chuùng noù, khi em ra ngoaøi tìm thöùc aên thì toâi ôû laïi troâng coi, chuùng ta giuùp ñôõ laãn nhau, yù em theá naøo?". Hoå meï nghe roài lieàn baèng loøng ôû chung giuùp ñôõ laãn nhau, sö töû con coù teân laø Thieän nha, hoå con coù teân laø Thieän baùc, caû hai ñeàu ñöôïc nuoâi döôõng thöông yeâu nhö nhau neân daàn daàn tröôûng thaønh. Thôøi gian laâu sau, caû hai con thuù meï ñeàu laâm bònh, luùc laâm chung coù khuyeân baûo hai con raèng: "Hai con ñeàu ñöôïc nuoâi töø moät doøng söõa nhö nhau, tình thöông cuûa hai meï ñoái vôùi hai con khoâng coù sai khaùc, hai con trôû thaønh anh em neân thöông yeâu nhau. Hai con neân bieát nhöõng ngöôøi ly giaùn ñaày daåy treân ñôøi nay, sau khi hai meï qua ñôøi hai con caån thaän chôù nghe nhöõng lôøi ly giaùn sau löng", noùi roài qua ñôøi. Sau khi hai con thuø meï qua ñôøi sö töû con ra ngoaøi töï tìm thöùc aên, aên no neâ roài trôû veà choã ôû; con hoå con cuõng ra ngoaøi töï tìm thöùc aên, hoâm naøo tìm khoâng ñöôïc thì noù aên thöùc aên dö thöøa cuûa böûa tröôùc, sö töû hoûi: "Sao hoâm nay baïn veà sôùm theá?", hoå noùi: "Vì hoâm nay toâi aên thöùc aên dö thöøa cuûa böûa tröôùc", sö töû hoûi: "Vaäy laø baïn thöôøng aên thöùc aên cuõ dö thöøa hay sao?", hoå noùi phaûi, sö töû noùi: "Toâi chæ aên thòt töôi môùi vöøa ñaùnh baét ñöôïc, coøn thöùc aên dö thöøa toâi khoâng ngoù tôùi", hoå noùi: "Baïn coù söùc maïnh phi thöôøng neân ñaùnh baét deã daøng, coøn toâi thì khoâng ñöôïc nhö theá neân phaûi aên thöùc aên cuõ dö thöøa", sö töû noùi: "Neáu vaäy töø nay chuùng ta cuøng ñi tìm thöùc aên, thòt töôi ñaùnh baét ñöôïc chuùng ta cuøng aên". Khi sö töû vaø hoå chöa ñi tìm thöùc aên cuøng nhau thì thöùc aên dö thöøa con daõ can thöøa höôûng, nay sö töû vaø hoå ñi cuøng nhau, thöùc aên tìm ñöôïc cuøng aên neân coù khi daõ can khoâng coù phaàn, vì vaäy noù suy nghó: "Ta phaûi ly giaùn cho chuùng töï gieát nhau, thòt cuûa chuùng seõ vaøo buïng cuûa ta". Thôøi gian sau ñôïi luùc khoâng coù hoå daõ can ñeán beân sö töû ñöùng xuõ tai, sö töû hoûi: "Caäu bò gioù noùng thoåi laøm cho thaân khoán khoå

neân ñöùng xuõ tai phaûi khoâng?", daõ can noùi: "Khoâng phaûi bò gioù noùng thoåi maø laø ta nghe ñöôïc moät tin muoán noùi cho chaùu bieát", sö töû hoûi laø tin gì, daõ can noùi: "Ta nghe hoå noùi raèng sö töû thöôøng cho ta aên thòt dö, neáu coù cô hoäi ta seõ gieát noù", sö töû noùi: "Caäu ñöøng noùi lôøi naøy, meï chuùng toâi khi laâm chung coù daën doø chuùng toâi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu caån thaän chôù nghe lôøi ly giaùn sau löng", daõ can noùi: "Ta xem yù chaùu thì ngaøy cheát khoâng

coøn bao xa, ta noùi lôøi lôïi ích maø chaùu chaúng chòu nghe", sö töû hoûi: "Laøm sao bieát ñöôïc khi naøo hoå muoán gieát chaùu?", daõ can noùi: "Khi hoå ra khoûi hang phaán taán gaàm leân ba tieáng roài nhìn ngoù boán phía theo thöù töï nhö vaäy roài böôùc veà phía chaùu, chính luùc ñoù hoå muoán gieát chaùu", noùi roài boû ñi ñeán choã con hoå cuõng ñöùng xuõ tai, hoå hoûi vaø daõ can ñaùp cuõng gioáng nhö treân cho ñeán caâu daõ can noùi: "Caäu nghe sö töû noùi raèng hoå ñaâu kieám ra ñöôïc thöùc aên, do ta cöïc khoå tìm hoå môùi coù thöùc aên, neáu khi khoâng tìm ñöôïc thöùc aên ta seõ gieát noù ñeå aên", hoå noùi: "Caäu ñöøng noùi lôøi naøy, meï chuùng toâi luùc laâm chung noùi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu hai con caån thaän chôù nghe lôøi ly giaùn sau löng", daõ can noùi: "Ta xem yù chaùu thì ngaøy cheát khoâng coøn xa, ta noùi lôøi Lôïi-ích maø chaùu chaúng chòu nghe", hoå hoûi: "Laøm sao bieát ñöôïc khi naøo sö töû muoán gieát chaùu?", daõ can noùi: "Khi sö töû ra khoûi hang phaán taán gaàm leân ba tieáng roài nhìn ngoù boán phía theo thöù töï nhö vaäy böôùc veà phía chaùu, chính luùc ñoù sö töû muoán gieát chaùu, noùi roài boû ñi". Phaät noùi: "Naøy caùc Bí-soâ, sö töû vaø hoå khi ra khoûi hang ñeàu coù nhöõng haønh ñoäng nhö vaäy nhöng khoâng heà laøm ñieàu gì toäi loãi, nhöng nay do trong taâm cuûa chuùng bò lôøi ly giaùn cuûa daõ can laøm cho dao ñoäng neân caû hai ñeàu ñeå yù haønh ñoäng cuûa nhau, khi hoå thaáy sö töû hieän töôùng nhö vaäy lieàn nghó laø muoán gieát mình, sö töû thaáy hoå hieän töôùng nhö vaäy cuõng nghó laø hoå muoán gieát mình", nhöng luùc ñoù sö töû laïi suy nghó: "Ta neân hoûi hoå vì sao muoán gieát ta", nghó roài lieàn noùi keä: "Hình dung raát thuø dieäu, Duõng kieän nhieàu söùc maïnh, Thieän Baùc ngöôi khoâng neân, Taâm aùc muoán haïi ta". Hoå nghe roài cuõng noùi keä: "Hình dung raát thuø dieäu, Duõng kieän nhieàu söùc maïnh, Thieän nha ngöôi khoâng neân, Taâm aùc muoán haïi ta". Thieän nha nghe roài lieàn hoûi: "Ai noùi toâi coù taâm muoán gieát baïn?", Thieän baùc noùi: "Chính daõ can noùi nhö vaäy, coøn baïn, ai noùi toâi coù taâm muoán gieát baïn?" Thieän nha noùi: "Chính daõ can noùi nhö vaäy. Thì ra ñeàu do laõo daõ can gaây ñaáu loaïn hai beân khieán chuùng ta muoán gieát laãn nhau". Sau ñoù caû hai tìm daõ can quaät cheát noù, luùc ñoù chö thieân noùi keä: "Khoâng neân nghe lôøi ngöôøi, Vaát boû tình thaân höõu,

Khi nghe lôøi ngöôøi khaùc, Phaûi caån thaän xeùt suy, Daõ can ôû trong hang, Khôûi taâm aùc ly giaùn. Cho neân ngöôøi coù trí, Khoâng neân voäi tin lieàn, Daõ can ngu aùc naøy, Voïng noùi lôøi ñaáu loaïn, Ly giaùn tình thaân höõu, Gieát noù taâm an vui". "Naøy caùc Bí-soâ, loaøi baøng sanh khi noùi lôøi ly giaùn töï chuoác laáy hoïa saùt thaân huoáng chi laø ngöôøi, cho neân caùc thaày chôù ñeán ngöôøi khaùc noùi ly giaùn". Luùc ñoù Theá toân duøng ñuû lôøi quôû traùch luïc chuùng roài baûo caùc Bí-soâ: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ coá yù noùi ly giaùn, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng hoaëc coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Toång Nhieáp Tuïng: Chuûng toäc vaø coâng xaûo, Nghieäp, töôùng, bònh laø naêm, Toäi vaø phieàn naõo loaïi, AÙc maéng laø sau cuøng. Bieät Nhieáp Tuïng: Chuûng toäc laø boán hoï, Cho ñeán doøng toâi tôù, Coâng xaûo vieäc ñeàu ñoàng, Taùc nghieäp cuõng nhö vaäy, Trong ñoù coù taïp loaïi, Thôï deät, loâng, laøm kim, Thôï saét vaø khaéc ñoàng, Ngheà da vaø ngheà goám, Hôùt toùc vaø ngheà moäc, Cho ñeán ngheà maây tre, Caû thaûy möôøi moät loaïi, Ñaày tôù ôû sau cuøng. Neáu Bí-soâ khôûi yù ly giaùn ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Baø-la-moân noùi raèng: "Cuï thoï, coù Bí-soâ noùi cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia,

chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân", neáu hoûi laø ai, ñaùp laø Bí-soâ teân , khi noùi teân phaïm AÙc-taùc, khi noùi chuûng toäc phaïm Ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán ñeán choã Bí-soâ thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi... Bí-soâ laø ñaày tôù ñeå noùi ly giaùn, phaïm toäi ñeàu gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Tö: NÔI YEÁT MA PHAÙT KHÔÛI LAÏI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng bieát chuùng taêng hoøa hôïp ñaõ nhö phaùp quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi roài, sau nôi yeát ma phaùt khôûi trôû laïi noùi raèng: "Vieäc tranh caûi naøy khoâng kheùo töø dieät, ñoaùn söï khoâng hôïp lyù, caàn phaûi xem xeùt laïi". Caùc Bí-soâ vì phaûi quyeát ñoaùn laïi neân pheá boû vieäc tu phaåm thieän, ñoïc tuïng tö duy, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch Luïc chuùng: "Taïi sao Bí-soâ bieát chuùng taêng hoøa hôïp ñaõ nhö phaùp quyeát ñoaøn vieäc tranh caûi roài coøn phaùt khôûi trôû laïi", ñem baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Taêng giaø hoøa hôïp ñaõ nhö phaùp quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi roài, sau ñoù nôi yeát ma phaùt khôûi trôû laïi nöõa thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng Bí-soâ vaø ai khaùc gioáng nhö vaäy. Bieát laø mình hieåu roõ. Hoøa hôïp laø ñoàng moät vò. Traùnh coù boán loaïi laø baøn luaän traùnh, phi ngoân traùnh, phaïm toäi traùnh vaø taùc söï traùnh. Nôi yeát ma phaùt khôûi laïi laø khôi ñoäng laïi khieán cho vieäc tranh caûi khoâng döùt dieät. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñoái vôùi vieäc thuoäc baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø baøn luaän traùnh, bieát vieäc ñaõ töø dieät khôûi töôûng laø ñaõ töø dieät hoaëc sanh

nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Vieäc chöa tröø dieät khôûi töôûng ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ñoái vôùi vieäc thuoäc Baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Phi ngoân traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng laø ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ñoái vôùi vieäc thuoäc baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Phaïm toäi traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng laø ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ñoái vôùi vieäc thuoäc Baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Taùc söï traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi phaïm toäi nhö treân. Nhö laáy vieäc thuoäc baøn luaän traùnh laøm ñaàu

voïng veà ba traùnh sau coù boán caâu, neáu laáy ba traùnh coøn laïi laøm ñaàu chuaån theo ñaây neân bieát, toång coäng coù möôøi saùu caâu. Coù naêm haïng ngöôøi: 1. Ngöôøi chuû: Laø ngöôøi ñoái vôùi vieäc tranh caûi hieåu roõ töø ñaàu ñeán cuoái. 2. Ngöôøi laøm yeát ma: Laø ngöôøi bænh phaùp yeát ma quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi naøy. 3. Ngöôøi gôûi duïc: Laø ngöôøi gôûi yù muoán cuûa mình ñeán Taêng luùc ñang laøm yeát ma. 4. Ngöôøi noùi töï thaáy: Laø ngöôøi noùi töï thaáy söï vieäc luùc ñang yeát ma. 5. Ngöôøi khaùch: Laø ngöôøi khoâng hieåu roõ ñaàu ñuoâi söï vieäc tranh caûi. Trong naêm haïng ngöôøi naøy thì ba haïng ñaàu bieát chuùng taêng hoøa hôïp quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi, ñaõ nhö phaùp dieät tröø, neáu phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Hai haïng sau do khoâng bieát roõ, neáu phaùt khôûi laïi chæ phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Naêm: MOÄT MÌNH NOÙI PHAÙP CHO NGÖÔØI NÖÕ QUAÙ NAÊM, SAÙU LÔØI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, cuï thoï OÂ-ñaø-di gioûi veà moân xem töôùng, saùng sôùm hoâm noï ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø moät cö só gaëp moät thieáu phuï lieàn hoûi: “Meï choàng coâ taùnh haïnh theá naøo?”, ñaùp: “Taùnh baø noùng naûy nhö con thoû bò truùng teân”, OÂ-ñaø-di noùi: “Baø ñaâu coù loãi gì, ñoù laø do ôû khoaûng giöõa cuûa hai vuù vaø choã kín coù töôùng baïo aùc, ñoù laø Haéc yeám (muït ruoài ñen) hay Xích yeám (muït ruoài son) coù loâng xoaén neân toäi loãi töø ñoù sanh”, noùi roài nhaän laáy thöùc aên ra veà. Thôøi gian sau laïi ñeán nhaø ñoù gaëp baø meï choàng lieàn hoûi: “Con daâu baø taùnh haïnh theá naøo?”, ñaùp: “Taùnh noù löôøi bieáng, khoâng sieâng naêng laøm vieäc laïi öa saân noùi lôøi thoâ saún”, OÂ-ñaø-di noùi: “Daâu baø ñaâu coù loãi gì, ñoù laø do… gioáng nhö ñoaïn vaên treân ñeán caâu neân toäi loãi töø ñoù sanh”, noùi roài nhaän laáy thöùc aên ra veà. Ngaøy khaùc, OÂ-ñaø- di vaøo thaønh khaát thöïc nhôn noùi phaùp cho gia ñình cö só khaùc, sau ñoù hoûi baø meï choàng: “Con daâu môùi cöôùi cuûa baø theá naøo?”, ñaùp: “Noù hieáu thu- aän vôùi toâi nhö laø con ñeû”, OÂ-ñaø-di noùi: “Ñoù chaúng phaûi laø ñöùc cuûa coâ aáy maø laø do ôû khoaûng giöõa cuûa hai vuù vaø choã kín

coù töôùng löông thieän, ñoù laø töôùng Bình ngö vaên töï baøn khuaát, töôùng naøy môùi laø ñöùc". Hoâm khaùc ñeán laïi gaëp naøng daâu lieàn hoûi: "Meï choàng cuûa coâ theá naøo?", ñaùp: "Baø ñoái xöû vôùi toâi nhö laø meï ñeû", OÂ-ñaø-di noùi: "Ñoù chaúng phaûi laø ñöùc cuûa baø

maø chính laø do... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu töôùng naøy môùi laø ñöùc". Thôøi gian sau nhôn luùc taém goäi cho nhau, meï choàng vaø naøng daâu ñeàu ñeå yù xem coù töôùng löông thieän nhö OÂ-ñaø-di ñaõ noùi hay khoâng. Sau ñoù do baát ñoàng yù kieán trong coâng vieäc, baø meï choàng noùi: "Ngöôi daùm caûi lôøi ta phaûi khoâng, ngöôi khoâng töï bieát laø ñaõ ngoaïi tình vôùi ngöôøi nam khaùc ngoaøi con cuûa ta hay sao?", naøng daâu noùi: "Con theà laø con khoâng coù", baø meï choàng noùi: "Neáu ngöôi khoâng coù taïi sao coù ngöôøi nam bieát ñöôïc aån töôùng cuûa ngöôi?", naøng daâu lieàn noùi: "Meï cuõng chaúng phaûi ñaõ ngoaïi tình vôùi ngöôøi nam khaùc ngoaøi cha cuûa con sao, neáu khoâng sao coù ngöôøi nam bieát ñöôïc aån töôùng cuûa meï?", baø meï choàng noùi: "Ai noùi cho con bieát aån töôùng cuûa meï?", ñaùp: "Chính laø thaùnh giaû OÂ-ñaø-di", baø meï choàng noùi: "Chính thaùnh giaû OÂ-ñaø-di cuõng noùi cho meï bieát aån töôùng cuûa con". Sau khi hieåu roõ söï vieäc meï choàng vaø naøng daâu xin loãi nahu roài cuøng cheâ traùch OÂ-ñaø-di: "Taïi sao thaùnh giaû laïi coá yù xuùc naõo chuùng toâi chöù". Thôøi gian sau coù moät Bí-soâ khaùc ñeán nhaø khaát thöïc baø meï choàng lieàn hoûi: "Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di laø ngöôøi theá naøo?", Bí-soâ noùi: "OÂ-ñaø-di laø con moät vò ñaïi thaàn boû tuïc xuaát gia laø moät Bí-soâ trì giôùi", baø meï choàng noùi: "Neáu laø Bí-soâ trì giôùi thì sao bieát ñöôïc aån töôùng cuûa ngöôøi nöõ naøy, ngöôøi nöõ kia", Bí-soâ noùi: "Bí-soâ aáy gioûi veà moân xem töôùng", baø meï choàng noùi: "Cuõng ñaâu neân ñem aån töôùng cuûa ngöôøi naøy noùi cho ngöôøi kia bieát". Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Do noùi phaùp neân sanh loãi laàm nhö theá, töø nay khoâng neân noùi phaùp cho ngöôøi nöõ". Sau ñoù caùc Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc coù ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi phaùp yeáu, caùc Bí-soâ noùi: "Phaät khoâng cho chuùng toâi noùi phaùp cho ngöôøi nöõ", ngöôøi nöõ nghe roài chæ daâng cuùng moät ít thöùc aên. Caùc Bí-soâ ñem duyeân naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân vì noùi naêm caâu phaùp, ñoù laø noùi saéc voâ thöôøng, thoï töôûng haønh thöùc cuõng voâ thöôøng". Sau ñoù Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc coù ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi phaùp, Bí-soâ lieàn noùi naêm caâu treân, ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi theâm, Bí-soâ noùi: "Phaät khoâng cho noùi nhieàu", ngöôøi nöõ nghe roài chæ daâng cuùng moät ít thöùc aên. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân noùi saùu caâu phaùp, ñoù laø noùi nhaõn voâ thöôøng, nhó tyû thieät thaân thöùc cuõng voâ thöôøng". Sau ñoù Bí- soâ vaøo thoân khaát thöïc coù ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi phaùp, Bí-soâ lieàn noùi saùu caâu treân, ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi theâm, Bí-soâ noùi: "Phaät khoâng cho noùi nhieàu", ngöôøi nöõ nghe roài cuõng chæ daâng cuùng moät ít thöùc aên. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi nam moät beân thì tuøy yù noùi nhieàu". Sau ñoù Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc coù ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi phaùp, Bí-soâ baûo keâu ngöôøi nam ñeán,

ngöôøi nöõ hoûi nguyeân do, Bí-soâ noùi: “Phaät cho

pheùp coù ngöôøi nam moät beân thì coù theå tuøy yù noùi nhieàu”, ngöôøi nöõ lieàn keâu ngöôøi nam ñeán, Bí-soâ noùi phaùp roài ñi. Sau ñoù Luïc chuùng ñeán khaát thöïc nhaø ngöôøi nöõ noùi: “Haõy ngoài xuoáng toâi noùi phaùp cho nghe”, ngöôøi nöõ noùi: “Haõy ñôïi toâi keâu ngöôøi nam ñeán”, Luïc chuùng noùi: “Ñaâu caàn keâu ngöôøi nam, chæ caàn coù con khæ, con choù, con meøo hay ñöùa treû nhoû moät beân cuõng ñöôïc vì noùi phaùp”. Ngaøy khaùc coù Bí-soâ khaùc ñeán khaát thöïc, ngöôøi nöõ yeâu caàu noùi phaùp, Bí-soâ baûo keâu ngöôøi nam ñeán, ngöôøi nöõ noùi: “Thaùnh giaû, chæ caàn coù con khæ… hay ñöùa treû nhoû moät beân cuõng ñöôïc noùi phaùp”, Bí-soâ hoûi: “Ai baûo caùc vò ñem caùc loaøi naøy thay theá ngöôøi nam ñeå vì noùi phaùp?”, ngöôøi nöõ noùi: “Chính laø Luïc chuùng Bí-soâ”. Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân ñoái vôùi ngöôøi nam coù hieåu bieát môùi coù theå noùi phaùp”. Sau ñoù Luïc chuùng khi noùi naêm caâu phaùp laïi coá yù noùi ñeán saùu caâu, khi noùi saùu caâu phaùp laïi coá yù noùi ñeán baûy caâu. Bí- soâ noùi: “Theá toân daïy noùi phaùp cho ngöôøi nöõ naêm, saùu caâu sao caùc vò coá yù noùi ñeán saùu, baûy caâu?”, ñaùp: “Coù phaûi noùi ñeán saùu, baûy caâu thì ñöôïc aên haønh toûi hay uoâng röôïu sao?”, caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu caâu, tröø khi coù ngöôøi nam hieåu bieát moät beân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soââ laø chæ cho Luïc chuùng vaø coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Ngöôøi nöõ laø ngöôøi hieåu bieát phaân bieät ñöôïc lôøi toát xaáu. Ngöôøi nam hieåu bieát töùc chaúng phaûi keû voâ trí. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Bí-soâ ôû treân laàu noùi phaùp cho ngöôøi nöõ naêm, saùu caâu neáu coá yù noùi ñeán saùu, baûy caâu ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Hoaëc ôû treân gaùc noùi phaùp cho ngöôøi nöõ roài trôû xuoáng laàu döôùi, neáu ngöôøi nöõ ñi theo yeâu caàu noùi phaùp, Bí-soâ neân noùi laø noùi ñuû roài, neáu yeâu caàu noùi theâm, Bí-soâ neân noùi theâm naêm, saùu caâu; neáu noùi ñeán saùu, baûy caâu thì phaïm Ñoïa, nhö vaäy cho ñeán xuoáng döôùi ñaát hay ra ñeán cöûa noùi quaù ñeàu phaïm gioáng nhö treân. Neáu tuøy theo caâu hoûi maø traû lôøi thì khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm naõo bò thoáng khoå böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu: CUØNG NGÖÔØI CHÖA THOÏ VIEÂN CUÏ ÑOÏC TUÏNG Phaät ôû trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng cuøng ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoïc tuïng ñoàng moät caâu khieán cho truù xöù oàn naùo leân, gioáng nhö Baø-la-moân ñoïc tuïng caùc ngoaïi luaän, nhö hoïc troø

trong tröôøng hoïc lôùn tieáng taäp ñoïc. Theá toân nghe tieáng oàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: “Vì sao truù xöù trôû neân oàn naùo… cho ñeán caâu lôùn tieáng taäp ñoïc?”, A-nan-ñaø baïch Phaät: “Ñoù laø do Luïc chuùng cuøng ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng moät caâu ñoïc tuïng”, Phaät noùi: “Haù caùc Bí-soâ laïi cuøng ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng moät caâu ñoïc tuïng hay sao?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”. Theá toân do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ giaùo thoï phaùp cho ngöôøi chöa thoï caän vieân, cuøng hoï ñoïc chung moät caâu phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng vaø coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Ngöôøi chöa thoï vieân cuï: Coù hai loaïi vieân cuï laø Bí-soâ vaø Bí-soâ ni, ba chuùng döôùi ñeàu goïi laø ngöôøi chöa thoï vieân cuï. Cuù (caâu) coù doàng caâu vaø caâu tröôùc, ñoàng caâu laø khi vò vieân cuï ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng loaït cuøng ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc; caâu tröôùc laø khi vò vieân cuï ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc, aâm thanh chöa döùt thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoïc noái tieáp theo caâu tröôùc laø caâu Chuùng thieän phuïng haønh. Töï (chöõ) cuõng coù ñoàng chöõ vaø chöõ tröôùc, ñoàng chöõ laø khi vò vieân cuï ñoïc chöõ Chö thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng loaït cuøng ñoïc chöõ Chö; chöõ tröôùc laø khi vò vieân cuï ñoïc chöõ Chö, aâm thanh chöa döùt thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï doïc noái tieáp theo chöõ tröôùc laø chöõ aùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng caâu hay caâu tröôùc ñoïc tuïng thì phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng chöõ hay chöõ tröôùc ñoïc tuïng cuõng phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø ñaõ thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng caâu, caâu tröôùc hay ñoàng chöõ, chöõ tröôùc ñoïc tuïng ñeáu phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi ngöôøi ñaõ thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoïc tuïng thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi ngöôøi thoï vieân cuï khôûi töôûng laø thoï vieân cuï thì khoâng phaïm, neáu noùi laép, noùi nhanh cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm naõo bò thoáng khoå böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
387

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 27

Hoïc Xöù Thöù Baûy: NOÙI TOÄI THOÂ CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ VIEÂN CUÏ BIEÁT

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ giaø vaø treû do chöa ly duïc, phieàn naõo hieän tieàn neân laøm nhieàu vieäc phi phaùp, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Sau ñoù ñeán choã ngöôøi raønh taïng luaät nghe vaø hoïc taäp, bieát mình phaïm toäi neân sanh truy hoái, vì muoán ñöôïc tröø toäi neân nhö phaùp haønh Bieán truï vaø

Ma-na-ty, cung caáp nöôùc uoáng cho chuùng taêng hoaëc quaït haàu, hoaëc duøng cuø muoäi da môùi lau chuøi ôû thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät… vaø laøm caùc vieäc lao nhoïc khaùc. Coù caùc Baø-la-moân cö só kính tín troâng thaáy cuøng khen ngôïi raèng: “Trong theá gian coù ngöôøi kheùo phaân bieät ñöôïc ngoïc quyù, xem bieát vaät baùu khoâng theå nhaàm laãn. Caùc Bí-soâ naøy cuõng vaäy, kheùo bieát nhôn quaû tu caùc phöôùc nghieäp, tuy tuoåi ñaõ cao maø vaãn cung caáp nöôùc uoáng cho chuùng taêng… laøm caùc vieäc lao nhoïc.Ngöôïc laïi Luïc chuùng Bí-soâ chæ bieát töï thaân khoâng tu thaéng phöôùc”. Luùc ñoù Luïc chuùng nghe ñöôïc lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: “Caùc vò cho raèng caùc Bí-soâ ñoù vui thích tu phöôùc nghieäp sao, ñoù laø hoï bò chuùng taêng trò phaït neân môùi laøm nhöõng vieäc nhö vaäy”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn hoûi: “Caùc vò aáy phaïm toäi gì maø chuùng taêng trò phaït?”, ñaùp: “Caùc vò aáy ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn sanh cheâ traùch: “Caùc vò tuoåi cao coøn laøm nhöõng vieäc phi phaùp huoáng chi laø caùc vò treû tuoåi”. Sau ñoù Luïc chuùng laïi ñeán choã Caàu tòch ñeä töû cuûa caùc Bí-soâ aáy hoûi: “Hai thaày cuûa caùc chuù ñaâu roài?”, ñaùp: “Sö chuû chuùng toâi ñang tu phöôùc nghieäp”, laïi hoûi: “Ñang tu phöôùc nghieäp gì?”, ñaùp: “Sö chuû ñang duøng Cuø muoäi da môùi lau chuøi thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät”, ñaùp roài hoûi laïi Luïc chuùng: “Taïi sao caùc Ñaïi ñöùc khoâng tu phöôùc nghieäp?”, ñaùp:

388 BOÄ LUAÄT 7

“Chaúng phaûi sö chuû caùc chuù ñang tu phöôùc nghieäp maø laø bò chuùng taêng trò phaït phaûi laøm nhöõng coâng vieäc aáy”, caùc ñeä töû nghe roài lieàn hoûi: “Sö chuû chuùng toâi phaïm toäi gì maø bò chuùng taêng trò phaït?”, ñaùp: “Sö chuû caùc chuù ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy”. Thôøi gian sau caùc Bí-soâ ñoù ñöôïc xuaát toäi, khi sai baûo caùc Caàu tòch laøm vieäc chuùng, hoï lieàn noùi: “Sao caùc thaày khoâng töï laøm?”, ñaùp: “Toâi khoâng neân laøm”, caùc Caàu tòch noùi: “Caùc thaày ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy, neân laøm vieäc chuùng sao noùi laø khoâng neân laøm?”, ñaùp: “Tröôùc kia chuùng ta phaïm toäi nhöng ñaõ ñöôïc xuaát toäi, nhöng toäi loãi cuûa chuùng toâi vì sao caùc chuù bieát?”, ñaùp: “Chính Luïc chuùng Bí-soâ noùi cho bieát”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi ñem toäi thoâ cuûa Bí-soâ khaùc noùi cho ngöôøi chöa thoï vieân cuï bieát”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø- naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, bieát Bí-soâ khaùc coù toäi thoâ, ñem noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Thôøi gian sau ôû trong thaønh Thaát-la-phieät coù Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ôû nhaø theá tuïc laøm vieäc nhô nhaø ngöôøi, hieän töôùng baát thieän khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ neân sai moät Bí-soâ ñeán caùc nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm vieäc phi phaùp. Bí-soâ khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì khoâng neân ñi, ñoù laø coù thöông, giaän, sôï, si, khoâng bieát neân noùi vaø khoâng neân noùi”. Neáu coù

ñuû naêm ñöùc ngöôïc vôùi naêm ñöùc treân thì neân sai, ñaõ sai thì neân ñi. Neân sai nhö sau: Traûi toøa. ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng, taêng nhoùm roài lieàn hoûi ai coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma, baïch nhö sau: "Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn naøy ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Baïch nhö vaäy". Keá taùc yeát ma: "Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng

Caùn ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi, noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soââ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng nay chaáp thuaän sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi noùi loãi vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy". Naøy caùc Bí-soâ, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ laøm ngöôøi noùi loãi: Bí-soâ laøm ngöôøi noùi loãi naøy ñeán nhaø theá tuïc noùi raèng: "Caùc vò laéng nghe, ngöôøi laøm nhô nhaø theá tuïc vaø ngöôøi laøm nhô ngöôøi xuaát gia ví nhö ruoäng luùa xanh töôi maø bò söông muø, möa ñaù laøm cho hö hoaïi heát. Ñoái vôùi hai haïng ngöôøi naøy caùc vò chôù cuøng ôû chung khieán Thaùnh giaùo thöông toån. Vì sao, vì ngöôøi töï thaân bò toån haïi nhö haït gioáng bò khoâ chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh giaùo khoâng theå taêng tröôûng. Caùc vò neân quy höôùng veà Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû thöôïng toïa ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn-nhö, Baø Ñaïp Ba, Voâ Thaéng, Hieàn Thieän, Ñaïi Danh, Danh Xöng, Vieân Maõn… Thaân Töû, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân…". Bí-soâ ñöôïc sai noùi roài caùo töø. Luùc ñoù Bí-soâ Quaûng Ngaïch nghe bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: "Chuùng taêng ñaõ sai Bí-soâ kia ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa mình", nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ kia hoûi: "Thaày ñaõ ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa toâi phaûi khoâng?", ñaùp: "Vì chuùng taêng nhö phaùp sai toâi laøm nhö vaäy", Bí-soâ Quaûng Ngaïch noùi: "Vieäc laøm cuûa toâi ñuùng hay sai töï toâi bieát, neáu thaày coøn ñi noùi nöõa toâi seõ moå buïng thaày keùo ruoät thaày ra, ñem treo ôû cöûa coång röøng Theä-ña cho moïi ngöôøi ñöôïc thaáy". Bí-soâ ñöôïc sai nghe roài hoaûng kinh trôû veà baùo laïi cho caùc Bí-soâ bieát roài noùi: "Nay toâi khoâng daùm

ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï nöõa". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Quaûng Ngaïch laø ngöôøi ngu si, coù theå khinh deã caù nhôn moät ngöôøi chöù khoâng theå khinh deã ñaïi chuùng. Taêng giaø neân ñôn baïch ñi noùi toäi loãi cuûa hoï nhö sau" Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng roài sai moät Bí-soâ taùc baïch: "Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán theá tuïc khoâng sanh tín kính. Nay khoâng ai daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän cho Taêng giaø neáu thaáy Bí-soâ Quaûng Ngaïch

vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn laøm vieäc phi phaùp lieàn noùi cho theá tuïc bieát, neân noùi nhö sau: Caùc vò neân bieát, Bí-soâ vaø Bí-soâ ni toäi aùc naøy ñaõ laøm thöông toån Thaùnh giaùo, ngöôøi naøy töï thaân bò toån hoaïi cuõng nhö haït gioáng chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh phaùp luaät khoâng theå taêng tröôûng, Caùc vò neân quy höôùng Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn-nhö… Baïch nhö vaäy". Nhö lôøi Phaät ñaõ daïy, ñaïi chuùng lieàn thoâng caùo cuøng khaép cho caùc tuïc gia bieát veà haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni ñoù, khoâng ngôø thoâng caùo naøy laïi khieán cho nhieàu ngöôøi khoâng sanh tín kính, caùc Bí-soâ ñi khaát thöïc gaëp khoù khaên. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: "Tuïc gia naøo bieát haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni kia thì neân noùi, khoâng bieát thì ñöøng noùi". Luùc ñoù Phaät khen ngôïi trì giôùi, tuøy thôøi tuyeân noùi phaùp thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Bí-soâ kia coù toäi thoâ aùc maø noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, tröø Taêng yeát ma, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Toäi thoâ aùc laø nhaân toäi cuûa Ba-la-thò-ca vaø Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Toäi thoâ aùc trong ñaây coù hai: Moät laø töï taùnh thoâ aùc, hai laø nhôn khôûi thoâ aùc. Thoâng caùo laø noùi roõ vieäc ñoù. Tröø Taêng yeát ma laø ñaïi chuùng vì vieäc ñoù maø taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi tuïc gia khoâng bieát khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi maø ñeán noùi cho hoï bieát toäi thoâ aùc cuûa ngöôøi ñoù thì phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi tuïc gia bieát maø khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi, ñeán noùi cho hoï bieát thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ñoái vôùi theá tuïc khoâng bieát maø khôûi töôûng laø hoï ñaõ bieát, hoaëc ñaïi chuùng noùi roõ vieäc ñoù, hoaëc moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát, nhö böùc tranh treân treân vaùch moïi ngöôøi ñeàu nhìn thaáy, khoâng phaûi chæ rieâng mình bieát thì noùi khoâng coù loãi. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: NOÙI CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ VIEÂN CUÏ BIEÁT MÌNH THAÄT CHÖÙNG PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN Phaät ôû trong toøa Cao Caùc beân bôø soâng Di Haàu taïi thaønh Quaûng Nghieâm, luùc ñoù coù naêm traêm ngö daân ôû beân bôø soâng Thaéng Hueä coù hai giaøn löôùi ñaùnh caù lôùn: Moät goïi laø Tieåu tuùc, hai

goïi laø Ñaïi tuùc... duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi thöù tö cuûa Ba-la-thò-ca... cho ñeán caâu naêm traêm Bí-soâ naøy noùi vôùi cuï thoï A-nan-ñaø: "Do chuùng toâi ñoái tröôùc caùc quyeán thuoäc töï khen ngôïi raèng: Bí-soâ naøy ñaéc töôûng Voâ thöôøng... cho ñeán ñaéc taùm giaûi thoaùt", A-nan-ñaø hoûi: "Nhöõng vieäc maø caùc thaày noùi laø

thaät hay hö?", ñaùp laø thaät, A-nan-ñaø noùi: "Caùc thaày chæ vì chuùt aên uoáng maø noùi cho ngöôøi theá tuïc bieát mình thaät chöùng phaùp thöôïng nhôn hay sao?", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ thaät chöùng phaùp thöôïng nhôn ñem noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho naêm traêm Bí-soâ ngö phuû. Thaät chöùng laø söï vieäc ñuùng nhö vaäy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Thaáy, töôûng, A-lan-nhaõ, Trong nhaø nhaän toøa toát, Hay bieát nôi töï töôùng, Phöông tieän hieån roõ thaân. Neáu Bí-soâ khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät coù, noùi vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï raèng: "Toâi thaáy chö thieân, roàng, Daï xoa, Kieàn-thaùc- baø, Khaån-naïi-la, Maïc-hoâ-laïc-giaø, A-toâ-la, Taát-leä-ña, Taát-xaù-giaø, Cöu- baøn-traø, Yeát-tra-boå-ñôn-na", thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu noùi toâi thaáy quyû phaán taûo thì phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña. Neáu Bí-soâ khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät hieåu bieát noùi vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï raèng: "Toâi nghe tieáng noùi cuûa trôøi, roàng ... cho ñeán Yeát tra boå ñôn na", thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca; neáu noùi nghe tieáng quyû phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät hieåu bieát noùi raèng: "toâi ñeán choã trôøi, roàng... choã Yeát-tra-boå-ñôn-na", thì phaïm Ñoïa, neáu noùi ñeán choã quyû phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. Taát caû vieäc naøy ñeàu gioáng nhö trong giôùi thöù boán Ba-la-thò-ca, chæ khaùc ôû choã giôùi tröôùc quaû toäi laø Tha thaéng, quaû toäi trong giôùi naøy laø Ñoïa; nhôn toäi trong giôùi tröôùc laø toäi thoâ, coøn trong giôùi naøy laø AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Chín: VU BAÙNG HOÀI CHUYEÅN LÔÏI VAÄT CUÛA TAÊNG Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Bí-soâ Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø theo thöù lôùp phaân phoù Taêng thoï thænh thöïc. Thaày laø ngöôøi coù tín taâm, yù vui thích hieàn thieän, khoâng töø khoù nhoïc vì chuùng taêng laøm moïi vieäc, nhöõng vaät tö sanh maø mình coù ôû trong Tam baûo vaø ôû choã caùc Bí-soâ thöôïng haïnh thaûy ñeàu cuùng thí, cho neân ba y cuûa mình ñeàu cuõ raùch. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy noùi vôùi nhau: "Cuï thoï Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm

ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù chuùng taêng theo thöù lôùp thoï thænh thöïc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ba y cuûa mình cuõ raùch. Neáu coù ngöôøi thí y cho Taêng, chuùng ta seõ ñem y aáy thí cho Thaät-löïc-töû". Sau ñoù Taêng ñöôïc thí baïch dieäp toát, caùc Bí-soâ ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ neân hoøa chuùng ñôn baïch trao y cho Thaät-löïc- töû thì y naøy thaønh vaät khoâng toäi, neân baïch nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp taêng roài taùc baïch: "Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, cuï thoï Thaät-löïc-töû coù tín taâm, yù ö thích hieàn thieän, vì chuùng coi ngoù lo lieäu moïi vieäc khoâng töø khoù nhoïc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ba y ñeàu cuõ raùch. Nay Taêng ñöôïc baïch ñieäp toát, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng thuaän cho Taêng nay ñem baïch ñieäp naøy thí cho Thaät-löïc-töû. Baïch nhö vaäy." Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy hoøa taêng ñôn baïch ñem baïch y ñöa cho Thaät-löïc-töû , vì hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa ñôøi tröôùc coù oaùn cöøu vôùi Thaät- löïc-töû, nghieäp duyeân chöa döùt neân ñoái tröôùc caùc Bí-soâ noùi lôøi cheâ traùch: "Caùc cuï thoï ñem lôïi döôõng cuûa Taêng ñaõ coù ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình quen bieát", caùc Bí-soâ nghe roài noùi raèng: "Khi taùc baïch ñem cho haù chaúng phaûi cuï thoï ñeán nhoùm ñoàng taâm chaáp thuaän hay sao?", hai Bí-soâ naøy lieàn ñaùp laø coù ñeán nhoùm, caùc Bí-soâ lieàn noùi: "Vaäy sao baây giôøi laïi cheâ traùch?", hai Bí-soâ ñaùp: "Cheâ traùch cuõng khoâng ñöôïc hay sao?". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn hieàm traùch: "Taïi sao Bí-soâ tröôùc cuøng ñoàng taâm, sau laïi noùi ngöôïc laïi raèng: Caùc cuï thoï ñem lôïi vaät cuûa chuùng taêng ñaõ coù ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình quen bieát", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: …Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän, sau noùi ngöôïc laïi raèng: Caùc cuï thoï ñem lôïi vaät cuûa Taêng ñaõ ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình thaân quen thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa. Tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän laø tröôùc ñaõ chaáp thuaän vieäc laøm aáy cuûa Taêng. Sau noùi ngöôïc laïi laø thôøi gian sau môùi noùi lôøi cheâ traùch. Bí-soâ thaân haäu laø ñoàng thaân giaùo sö, ñoàng quyû phaïm sö hoaëc thaân giaùo sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho thaân giaùo sö; quyû phaïm sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö; y chæ sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö… vaø caùc thaân höõu khaùc. Lôïi vaät coù hai aåm thöïc vaø y phuïc, trong giôùi naøy laø chæ cho y phuïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ tuøy coù lôïi vaät nhieàu hay ít cuûa chuùng taêng, tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän ñem cho sau noùi ngöôïc laïi nhö treân thì phaïm Ba-daät-ñeå-

ca. Neáu thaät söï Taêng khoâng hoài chuyeån ñem cho maø laø töï caù nhaân hoài chuyeån ñem cho, noùi lôøi cheâ traùch thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: KHINH CHEÂ GIÔÙI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ neân moãi nöõa thaùng thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy moãi nöõa thaùng thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Luïc chuùng khi nghe thuyeát boán Ba-la-thò-ca thì im laëng, khi nghe thuyeát ñeán ba möôi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hai phaùp Baát ñònh, ba möôi Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca, chín möôi Ba-daät-ñeå-ca, boán Ba-la-ñeà-xaù-ni, Chuùng ña hoïc phaùp vaø baûy phaùp dieät traùnh lieàn noùi raèng: “Neáu caùc cuï thoï bieát vieäc vaø hieåu ngöôøi, taïi sao ñoái vôùi nhöõng ngöôøi laàm loãi nhö chuùng toâi, laïi laøm cho thöông toån. Caùc vò nôi caùc tieåu tuøy, tieåu giôùi ñeàu moãi nöõa thaùng tuyeân ñoïc khieán cho caùc Bí-soâ khaùc sanh taâm öu naõo truy hoái”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñaùp raèng: “Chuùng toâi khoâng vì caùc cuï thoï maø noùi Bieät giaûi thoaùt kinh vaøo moãi nöõa thaùng, chuùng toâi chæ laø vaâng lôøi ñaïi sö daïy”. Luïc chuùng tuy nghe noùi nhö vaäy vaãn cheâ traùch khoâng thoâi, traùch raèng: “Caàn gì noùi nhöõng tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, khieán caùc Bí-soâ sanh taâm öu naõo truy hoái”, caùc Bí-soâ noùi: “Neáu khoâng caàn nghe thì caùc vò töø tröôùc ñeán nay ñaõ laøm toäi loãi gì maø phaûi truy hoái?”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thieåu duïc ñeàu traùch Luïc chuùng roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ vaøo moãi nöõa thaùng khi noùi Giôùi kinh cheâ traùch raèng: Caùc cuï thoï caàn gì noùi nhöõng tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng giôùi naøy seõ khieán caùc Bí-soâ AÙc-taùc phieàn naõo hoaøi nghi truy hoái. Neáu noùi khinh cheâ giôùi nhö theá thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Giôùi kinh laø nghóa theo thöù lôùp töông öng töø boán Tha thaéng cho ñeán baûy Dieät traùnh. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ vaøo moãi nöõa thaùng khi noùi boán Ba-la-thò-ca, Taêng-giaø- phaït-thi-sa cho ñeán baûy Dieät traùnh noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy khieán caùc Bí-soâ sanh taâm AÙc-taùc…”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Hoaëc sanh phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi, hoaëc noùi nhôù vieäc ñôøi, hoaëc noùi khoâng thích xuaát gia hoaëc noùi hoaøn tuïc… ñeàu phaïm Ñoïa. Nhö vaäy neân bieát, ñoái vôùi saùu vieäc coøn laïi, caùc taïp söï , Ni-ñaø-na, Muïc-ñaéc-ca… vaø caùc kinh töông öng vôùi luaät giaùo, khi noùi ñeán caùc vieäc aáy maø noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng vieäc naøy seõ khieán caùc Bí-

soââ sanh taâm AÙc-taùc…”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Khi noùi caùc kinh khaùc noùi raèng: “Caàn gì y theo kinh naøy vì noùi nhö vaäy khieán ngöôøi phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi”, thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nhieáp Tuïng Thöù Hai:
Chuûng töû, khinh, xuùc naõo, Ñeå giöôøng, neäm coû, keùo (loâi),
Göôïng ôû, giöôøng suùt chaân,

Töôùi coû; ba, hai taàng.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: MOÄT HOAÏI SANH CHUÛNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ Maïc-ha-la ngu toái khoâng hieåu bieát, muoán xaây moät ngoâi chuøa lôùn cho Taêng neân chaët caây ñaïi thoï Thaéng dieäu. Vò thieân thaàn nöông ôû treân caây naøy vaøo ñaàu ñeâm vôùi thaân coù aùnh saùng thuø dieäu chieáu saùng caû röøng Theä-ña , ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, coù moät laõo Bí-soâ ngu toái khoâng bieát thôøi nghi, muoán xaây caát moät ngoâi chuøa lôùn cho Taêng neân chaët caây ñaïi thoï Thaéng dieäu laø choã toâi nöông ôû töø laâu nay. Hieän nay ñang laø tieát reùt ñoâng, treû con nam nöõ khoâng nôi nöông töïa, cuùi xin Theá toân thöông töôûng cöùu giuùp”, Theá toân nghe roài lieàn baûo caùc vò thoï thaàn khaùc: “Choã ôû cuûa caùc vò coù theå dung naïp gia ñình vò thieân thaàn khoâng nôi nöông töïa naøy khoâng?”. Caùc thoï thaàn vaâng lôøi Phaät saép xeáp choã cho vò thieân thaàn kia nöông ôû. Trôøi vöøa saùng, Phaät nhoùm hoïp caùc Bí-soâ noùi raèng: “Vaøo ñaàu ñeâm qua coù vò thoï thaàn vôùi thaân coù aùnh saùng thuø dieäu chieáu saùng caû röøng Theä-ña… cho ñeán caâu cuùi xin Theá toân thöông töôûng cöùu giuùp. Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ Maïc-ha-la naøy ñaõ laøm ñieàu phi phaùp laø chaët boû caây ñaïi thoï Thaéng dieäu laø choã nöông ôû cuûa vò thoï thaàn kia, khieán hoï sanh taâm cheâ traùch, laø traùi vôùi phaùp sa moân. Do Bí-soâ naøy chaët caây môùi sanh toäi loãi, vì vaäy töø nay trôû ñi caùc Bí-soâ khoâng neân chaët caây, neáu chaët phaïm toäi Vieät phaùp”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû röøng Khoaùng daõ, do Phaät cheá khoâng ñöôïc chaët caây neân caùc Bí-soâ thoï söï ñang lo vieäc xaây caát phaûi ngöng laïi, Theá toân bieát maø vaãn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñaùp: “Laø do Phaät cheá caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc chaët caây neân khoâng coù goã ñeå xaây caát, caùc Bí-soâ thoï söï phaûi ngöng coâng vieäc laïi”. Phaät noùi: “Coù haønh phaùp cho Bí-soâ thoï söï coi ngoù vieäc xaây caát, ñoù laø: Bí-soâ thoï sö khi muoán chaët caây laáy goã ñeå

xaây caát thì tröôùc ñoù baûy, taùm ngaøy neân laøm Maïn traø la ôû beân goác caây vôùi höông hoa vaø phaåm vaät cuùng teá, tuïng kinh tam khaûi roài chuù nguyeän, neân noùi ñaïo thaäp thieän, khen ngôïi nghieäp thieän vaø noùi vôùi vò thoï thaàn treân caây raèng: Neáu treân caây coù vò thoï thaàn naøo nöông ôû thì neân tìm choã khaùc, vì caây naøy seõ duøng xaây caát cho Tam baûo. Noùi roài sau baûy, taùm ngaøy thì chaët. Neáu khi chaët coù hieän töôùng laï thì neân khen ngôïi coâng ñöùc thí xaû vaø loãi xan tham, neáu vaãn coøn hieän töôùng laï thì khoâng neân chaët, neáu khoâng hieän töôùng laï thì ñöôïc chaët. Bí-soâ thoï söï coi ngoù vieäc xaây caát phaûi y theo haønh phaùp naøy, neáu khoâng y theo thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët caây vaø chaët phaù caùc loaïi coû töôi, tuøy haùi hoa traùi ñeå duøng. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy roài ñeàu cheâ traùch: “Caùc sa moân Thích

töû naøy töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët phaù caây coû khoâng khaùc gì nhöõng ngöôøi theá tuïc vaø Baø-la-moân chuùng ta, ai laïi cuùng döôøng cho haïng ngöôøi nhö theá". Caùc Bí-soâ nghe bieát baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ töï phaù hoaïi chuûng töû laø thoân xoùm cuûa chuùng höõu tình vaø baøo ngöôøi khaùc phaù hoaïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Chuûng töû thoân coù naêm loaïi laø Caên chuûng (loaïi cuû), Haønh chuûng (loaïi caønh, coïng), Tieát chuûng (loaïi coù loùng, coù maét), Khai chuûng (loaïi do nöùt ra, nôû ra), vaø Töû chuûng (loaïi coù hoät). Sao goïi laø Caên chuûng? Nhö caùc loaïi caây Höông phuï töû, caây Xöông boà, Hoaøng cöông, baïch cöông... ñeàu töø cuû maø sanh neân goïi laø Caên chuûng. Sao goïi laø Haønh chuûng? Nhö caùc loaïi caây Thaïch löïu, caây Lieãu, Boà ñaøo, Boà ñeà... ñeàu töø caønh maø sanh neân goïi laø Haønh chuûng. Sao goïi laø Tieát chuûng? Nhö caùc loaïi caây mía, caây truùc, caây Lau... ñeàu töø loùng maét maø sanh neân goïi laø Tieát chuûng. Sao goïi laø Khai chuûng? Nhö caùc loaïi caây cam, quyùt, böôûi... ñeàu do chín nöùt ra maø sanh neân goïi laø khai chuûng. Sao goïi laø Töû chuûng? Nhö caùc loaïi caây luùa, caây ñaäu, ñaïi maïch... ñeàu töø hoät maø sanh neân goïi laø Töû chuûng. Goïi chung naêm loaïi chuûng töû naøy laø Chuûng töû thoân. Thoân xoùm cuûa höõu tình chæ cho caùc loaïi caây treân ñeàu laø nôi nöông ôû cuûa caùc loaøi höõu tình. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Cuû... töôûng laø sanh chuûng, Chaët caây coû vaø hoa,

Caây... ôû choã kinh haønh, Reâu xanh, bình, giaù y. Neáu Bí-soâ nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø caên chuûng, soáng khôûi töôûng laø soáng, töï chaët hay baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, khi chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø Haønh chuûng, töôûng soáng vaø nghi, töï chaët, baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Caên chuûng ñaõ nhö vaäy thì tieát chuûng... ba loaïi coøn laïi ñeàu coù boán caâu nhö treân neân bieát. Neáu laáy Haønh chuûng voïng veà boán loaïi sau, moãi loaïi ñeàu coù boán caâu keát phaïm nhö treân neân bieát. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi naêm loaïi chuûng töû naøy töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñem neùm vaøo trong löûa muoán laøm cho naêm loaïi chuûng töû naøy bò hoaïi thì phaïm naêm toäi Ñoïa, khoâng toån hoaïi thì phaïm naêm AÙc-taùc. Ñem boû vaøo trong nöôùc cuõng phaïm nhö treân, ñem boû vaøo trong coái giaû keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu Bí-soâ duøng moät phöông tieän chaët caây, khi chaët ñöùt phaïm moät AÙc-taùc, moät toäi Ñoïa. Neáu chaët moät nhaùt maø ñöùt hai caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø hai toäi Ñoïa. Neáu chaët moät laàn maø ñöùt nhieàu caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø nhieàu toäi Ñoïa. Neáu hai laàn chaët ñötù moät caây thì phaïm hai AÙc- taùc moät toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt hai caây thì phaïm hai AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt nhieàu caây thì phaïm hai AÙc-taùc, nhieàu toäi Ñoïa. Neáu chaët nhieàu laàn maø ñöùt chæ moät caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc moät toäi Ñoïa; neáu

chaët nhieàu laàn maø ñöùt hai caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu chaët nhieàu laàn ñöùt nhieàu caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc nhieàu toäi Ñoïa. Caây ñaõ nhö vaäy thì ñoái vôùi hoa coû chuaån theo ñoù neân bieát. Neáu Bí-soâå nhoå caây phaïm Ñoïa, laøm cho da caây bò nöùt vaø laøm thöông toån choã khoâng cöùng chaéc thì phaïm AÙc-taùc; neáu laøm thöông toån phaàn cöùng chaéc cuûa caây thì phaïm Ñoïa. Bí-soâ laøm toån hoaïi caây coû töôi phaïm Ñoïa, toån hoaïi laù vaøng phaïm AÙc-taùc, laøm toån hoaïi hoa chöa nôû phaïm Ñoïa, hoa ñaõ nôû phaïm AÙc-taùc. Neáu hoaïi traùi chöa chín phaïm Ñoïa, hoaïi traùi ñaõ chín phaïm AÙc-taùc. Choã ñaát coù moïc coû ñoå nöôùc soâi leân hay laáy phaân buøn ñoå leân khieán noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, noù khoâng bò toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, neáu khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ kinh haønh treân ñaát coù coû, nghó muoán laøm noù toån hoaïi, tuøy toån hoaïi tôùi ñaâu ñeáu phaïm Ñoïa. Choã ñaát coù coû keùo cuûi qua hay laáy chieáu phuû leân laøm noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu kinh haønh treân ñaát coù reâu xanh phaïm hay khoâng phaïm gioáng nhö treân. Treân ñaát coù reâu xanh keùo cuûi qua... phaïm hay

khoâng phaïm gioáng nhö treân. Beøo, rong reâu trong nöôùc neáu vôùt lìa khoûi nöôùc phaïm ñoïa, chöa lìa khoûi nöôùc phaïm AÙc-taùc. Nhoå naám moïc treân ñaát phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâå ñoái vôùi bình chaäu... vaø treân y phuïc hoaëc meàn, neäm, chieáu coù moác xanh moác traéng khôûi taâm laøm toån hoaïi ñeàu AÙc-taùc. Neáu baûo ngöôøi bieát tònh roài thoï duïng thì khoâng phaïm. Neáu ñoái vôùi naêm loaïi sanh chuûng baûo ngöôøi bieát tònh cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 28

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: HIEÀM TRAÙCH KHINH REÕ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøng truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Bí-soâ Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù Taêng theo thöù lôùp ñi phoù thöïc. Hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa do nhieàu ñôøi chaát chöùa oaùn cöøu vôùi Thaät-löïc-töû, nghieäp duyeân chöa döùt neân khi noùi chuyeän vôùi OÂ-ba-nan-ñaø, thaáy Thaät-löïc-töû ñi ngang qua lieàn noùi: "Naøy OÂ-ba-nan-ñaø, neáu thaày ñöôïc taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù Taêng theo thöù lôùp ñi phoù thöïc thì thaày coù gaây naõo loaïn cho toâi, gioáng nhö Thaät-löïc-töû ñaõ khinh thò toâi khoâng?", OÂ-ba- nan-ñaø noùi: "Cuï thoï, Bí-soâ naøy ñöôïc Taêng hoøa hôïp sai laøm ngöôøi... ñi phoù thöïc, hai vò ñeàu bieát sao laïi ôû tröôùc maët hieàm traùch?", ñaùp: "Khoâng leõ chuùng toâi töï buoàn baõ traùch cöù cuõng khoâng ñöôïc sao?". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài

lieàn cheâ traùch, baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Neân taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Neáu coù ai khaùc gioáng nhö vaäy cuõng taùc phaùp quôû traùch nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng sai moät Bí-soâ taùc baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ kia laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù Taêng theo thöù lôùp ñi phoù thöïc maø laïi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Baïch nhö vaäy”. Keá taùc yeát ma: “Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ kia laøm ngöôøi… ñi phoù thöïc, laïi ôû tröôùc maët hieàm traùch. Nay Taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch, neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän vieäc quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù

nhaát (thöù hai, thöù ba). Nay Taêng ñaõ taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soââ höõu vaø Ñòa veà toäi ôû tröôùc maët hieàm traùch xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy.” Thôøi gian sau, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa khi noùi chuyeän vôùi OÂ-ba- nan-ñaø thaáy Thaät-löïc-töû ñi ngang qua lieàn noùi: “Naøy OÂ-ba-nan-ñaø, neáu thaày ñöôïc taêng sai laøm ngöôøi… ñi phoù thöïc, thaày coù gioáng nhö ai ñoù gaây naõo loaïn cho toâi khoâng?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hai vò ñeàu bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ ñoù laøm ngöôøi… ñi phoù thöïc, hai vò coøn giaû vôø möôïn ai ñoù, khoâng noùi thaúng teân ñeå hieàm traùch hay sao?”, ñaùp: “Toâi haù coù theå keâu thaúng teân ñeå hieàm traùch khinh tieän hay sao?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Neáu hai vò khoâng daùm keâu thaúng teân ñeå hieàm traùch khinh tòen, thì toâi cuõng khoâng noùi teân cuûa ngöôøi ñoù ra maø maéng taát caû chuùng”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch, baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Neân taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø ñòa veà toäi giaû vôø möôïn ai ñoù, khoâng keâu thaúng teân maø ôû tröôùc maët hieàm traùch”. Neân taùc baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa naøy ñaõ bieát Taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ kia laøm ngöôøi… ñi phoù thöïc, maø ôû tröôùc Thaät-löïc-töû möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ñeå hieàm traùch. Neâu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän, nay taêng taùc phaùp quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa veà toäi möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ra maø ôû tröôùc maët hieàm traùch. Baïch nhö vaäy”. Keá taùc yeát ma: “Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ höõu vaø Ñòa naøy ñaõ bieát taêng hoøa hôïp sai Bí-soâ kia laøm ngöôøi… ñi phoù thöïc, ôû tröôùc Thaät-löïc-töû giaû vôø möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ra ñeå hieàm traùch. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän vieäc quôû traùch hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba). Nay Taêng giaø ñaõ quôû traùch hai Bí-soâ höõu vaø Ñòa veà toäi… ñaõ quôû traùch xong roài, Taêng chaáp thuaän vì im laëng. Nay toâi xin

nhôù giöõ nhö vaäy". Thôøi gian sau, tuy bò taêng hai laàn taùc phaùp quôû traùch, nhöng vì nghieäp löïc ñôøi tröôùc neân hai Bí-soâ naøy vaãn ôû tröôùc maët Thaät-löïc-töû hieàm traùch khoâng thoâi. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi- da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ hieàm traùch khinh reõ Bí-soâ ñöôïc Taêng sai, phaïm Ba-daät-ñeå-ca" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa. Hieàm traùch khinh reõ laø ôû tröôùc maët noùi thaúng teân vaø möôïn ai ñoù khoâng noùi thaúng teân ra ñeå hieàm traùch, boäc loä söï saân giaän cuûa mình. Trong hoïc xöù naøy

töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bò Taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ bò Taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc maët möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, duø ñaõ qua giai ñoaïn haønh söï maø vaãn saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ khoâng bò Taêng taùc phaùp quôû traùch ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch thì phaïm AÙc-taùc, khinh reõ cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ khoâng bò Taêng taùc phaùp quôû traùch ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, tuy ñaõ qua giai ñoaïn haønh söï maø vaãn saân traùch khinh reõ ñeàu phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: TRAÙI LÔØI DAÏY GAÂY XUÙC NAÕO Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Bí-soâ Xieån-ñaø ôû trong chuùng phaïm nhieàu toäi maø khoâng nhö phaùp saùm hoái, caùc Bí-soâ muoán cho Xieån ñaø ñöôïc lôïi ích an laïc truï neân khuyeân baûo Xieån-ñaø nhö phaùp saùm hoái, Xieån-ñaø noùi: "Ngöôøi naøo phaïm toäi thì ngöôøi ñoù seõ nhö phaùp saùm hoái", caùc Bí-soâ noùi: "Chính thaày phaïm toäi sao laïi baûo ai saùm hoái", ñaùp: "Ngöôøi naøo coù truy hoái, ngöôøi ñoù töï bieát saùm hoái", caùc Bí-soâ noùi: "Chính thaày phaïm toäi sao laïi baûo ai truy hoái", ñaùp: "Caùc cuï thoï phaïm toäi chôù ôû tröôùc toâi baûo toâi thuyeát hoái, neân ôû tröôùc ngöôøi khaùc baûo thuyeát hoái, vì sao?, vì caùc vò goàm nhieàu chuûng toäc, doøng hoï xuaát gia, nhö caùc nhaùnh laù cuûa caây ñeàu sai khaùc bò gioù thoåi gom laïi moät choã, do Theá toân cuûa toâi chöùng chaùnh giaùc neân caùc vò môùi ñeán cuøng nöông töïa". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ñöôïc ngöôøi khaùc nhö phaùp chæ baûo laïi noùi nhöõng lôøi choáng traùi ñeå laøm xuùc naõo nhau nhö theá?", baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neân taùc phaùp quôû traùch Bí- soââ Xieån-ñaø, neáu coù ai khaùc gioáng nhö vaäy cuõng taùc phaùp quôû traùch nhö sau: Taäp Taêng nhö thöôøng laøm roài sai moät Bí-soâ taùc baïch nhö sau: "Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Xieån-ñaø naøy töï thaân phaïm toäi maø khoâng nhö phaùp saùm hoái. Caùc Bí-soââ muoán cho Xieån-ñaø ñöôïc Lôïi-ích an laïc truï neân nhö phaùp khuyeân baûo, laïi noùi lôøi choáng traùi gaây xuùc naõo cho nhau. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng

neân chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp quôû traùch Bí-soâ Xieån-ñaø. Baïch nhö vaäy". Keá taùc yeát ma: "Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Xieån-ñaø naøy töï thaân phaïm toäi maø khoâng nhö phaùp saùm hoái. Caùc Bí-soâ muoán cho Xieån-ñaø ñöôïc lôïi ích an laïc truï neân nhö phaùp khuyeân baûo, laïi coøn noùi lôøi choáng traùi gaây xuùc

naõo cho nhau. Nay Taêng taùc phaùp quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi choáng traùi lôøi daïy xuùc naõo nhau. Caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän vieäc quôû traùch Xieån-ñaø naøy veà toäi choáng traùi lôøi daïy xuùc naõo nhau thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba). Nay Taêng ñaõ quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi choáng traùi lôøi daïy xuùc naõo nhau xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy." Luùc ñoù Xieån-ñaø suy nghó: "Ñaây laø loãi cuûa ta do ta noùi lôøi choáng traùi moïi ngöôøi", beøn noùi keä: "Nhöõng ngöôøi coù trí hueä, Kheùo giöõ boán thöù ngöõ, Xem chim trong röøng nuùi, Hay hoùt neân bò nhoát". Laïi suy nghó: "Nay ta neân im laëng khoâng noùi". Thôøi gian sau Xieån- ñaø laïi phaïm toäi, caùc Bí-soâ muoán cho Xieån-ñaø ñöôïc lôïi ích an laïc truï neân khuyeân baûo Xieån-ñaø saùm hoái, Xieån-ñaø im laëng khoâng noùi ñeå xuùc naõo caùc Bí-soâ, cho ñeán laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng im laëng ñeå xuùc naõo nhö vaäy. Caùc Bí-soâ thieåu duïc lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí- soâ: "Neân taùc phaùp quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi im laëng ñeå xuùc naõo, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng taùc phaùp quôû traùch nhö sau: Taäp Taêng nhö thöôøng laøm roài sai moät Bí-soâ taùc baïch nhö sau: "Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Xieån-ñaø naøy töï thaân phaïm toäi maø khoâng nhö phaùp saùm hoái, caùc Bí-soâ muoán cho Xieån-ñaø ñöôïc Lôïi-ích an laïc truï neân khuyeân baûo saùm hoái, Xieån-ñaø laïi im laëng ñeå xuùc naõo caùc Bí-soâ. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi im laëng ñeå xuùc naõo. Baïch nhö vaäy". Keá taùc yeát ma: "Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Xieån-ñaø naøy töï thaân phaïm toäi… nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu im laëng ñeå xuùc naõo. Nay taêng quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi im laëng xuùc naõo, caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Taêng quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi im laëng xuùc naõo thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laán thöù nhaát (laàn thöù hai, laàn thöù ba). Nay taêng quôû traùch Xieån-ñaø veà toäi im laëng xuùc naõo xong roài, taêng chaáp thuaän vì im laëng, nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy." Thôøi gian sau Xieån-ñaøø laïi phaïm toäi, caùc Bí-soâ cuõng nhö tröôùc khuyeân baûo saùm hoái, Xieån-ñaø hoaëc noùi hoaëc im laëng ñeå xuùc naõo, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ choáng traùi lôøi daïy baûo vaø gaây xuùc naõo cho nhau thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca."

Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Xieån-ñaø. Choáng traùi vaø gaây xuùc naõo laø duøng lôøi noùi bieåu thò hay laøm töôùng deå gaây xuùc naõo cho ngöôøi khuyeân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ ñeán Bí-soâ khaùc noùi raèng: "Thaày coù thaáy Bí-soâ môùi caïo raâu toùc, maëc ñaïi y ñoû, tay caàm tích tröôïng, tay böng baùt ñöïng ñaày toâ, maät... ñi qua ñaây khoâng?", ñaùp: "Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy Bí-soâ ñi baèng hai chaân". Neáu Bí-soâ coá taâm noùi lôøi naøy ñeå naõo loaïn vò kia thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Neáu coù ngöôøi khaùc ñeán hoûi nhö treân, chæ khaùc ôû choã laø Bí-soâ ni, ñaùp raèng: "Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy Bí-soâ ni ñi baèng hai chaân". Neáu Bí-soâ coá taâm noùi lôøi naøy ñeå naõo loaïn vò kia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, nhö vaäy cho ñeán hoûi veà Chaùnh hoïc nöõ, caàu tòch, caàu tòch nöõ, ñaùp cuõng gioáng nhö treân ñeàu phaïm nhö treân. Neáu coù ngöôøi hoûi: "Thaày coù thaáy ngöôøi tuïc vaùc mía, tre, cuûi... ñi ngang qua ñaây khoâng?", ñaùp: "Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy coù ngöôøi ñi baèng hai chaân". Neáu coá yù noùi lôøi naøy ñeå xuùc naõo vò kia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu hoûi nhö treân chæ khaùc laø maëc aùo xanh, ñoû, vaøng..., ñaùp cuõng nhö treân ñeå naõo loaïn ñeàu phaïm Ñoïa. Hoûi veà ngöôøi nam ñaõ nhö theá thì hoûi veà ngöôøi nöõ cuõng nhö theá noùi hay im laëng ñeå xuùc naõo ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm laø neáu coù thôï saên ñuoåi theo con nai vaøo trong chuøa hoûi Bí-soâ coù thaáy con nai chaïy qua ñaây khoâng, Bí-soâ khoâng neân ñaùp laø thaáy. Neáu luùc ñoù laø muøa laïnh thì neân baûo thôï saên vaøo trong chuøa söôûi aám choác laùt; neáu laø muøa noàng nöïc thì neân baûo thôï saên vaøo chuøa uoáng nöôùc maùt. Neáu thôï saên noùi: "Toâi khoâng meät, toâi chæ hoûi veà con nai", luùc ñoù Bí-soâ nhìn moàng tay noùi raèng: "Naëc khö baùt xa nhó"; neáu thôï saên hoûi veà nai nöõa thì Bí-soâ neân nhìn maët trôøi noùi raèng: "Naïp baø baùt xa nhó". (Naëc khö laø tieáng Phaïm, nghóa laø moàng tay, cuõng coù nghóa laø khoâng; Baùt xa nghóa laø thaáy; Nhó nghóa laø toâi. Caâu naøy yù noùi toâi thaáy moàng tay, cuõng coù nghóa laø noùi maét toâi khoâng thaáy, ngöôøi kia nghe noùi khoâng cho laø Bí-soâ khoâng thaáy con vaät. Ñaây laø phöông tieän ñeå cöùu chuùng sanh neân khoâng phaïm. Naïp baø nghóa laø thaùi hö, cuõng coù nghóa laø khoâng, caâu naïp baø baùt xa nhó yù noùi toâi thaáy thaùi hö, cuõng coù nghóa laø noùi toâi khoâng thaáy. Vì dieãn ñaït caû hai nghóa treân neân giöõ nguyeân aâm Phaïm khoâng dòch). Neáu thôï saên noùi: "Toâi khoâng hoûi moàng tay vaø thaùi hö, toâi chæ hoûi veà con nai", luùc ñoù Bí-soâ neân nhìn khaép boán phöông khôûi nghó trong thaéng nghóa ñeá, taát caû caùc haønh voán khoâng coù höõu tình, lieàn ñaùp laø toâi khoâng thaáy höõu tình cuõng khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ vaøo tröôøng hôïp khaùc khi hoûi khoâng ñaùp nhö thaät ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 28
403

Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi ñeán Phaät thænh hoûi: "Theá toân, do nhaân duyeân gì, Bí-soâ Xieån-ñaø ñöôïc caùc Bí-soâ nhö phaùp khuyeân baûo, khoâng nghe theo coøn duøng lôøi xuùc naõo khieán Taêng giaø phaûi taùc phaùp quôû traùch chòu

öu naõo naøy?", Theá toân noùi: "Xieån-ñaø naøy khoâng phaûi ngaøy nay môùi xuùc naõo caùc Bí-soâ choáng traùi lôøi baïn laønh, maø vaøo ñôøi quaù khöù cuõng duøng lôøi noùi coá yù naõo loaïn baïn laønh, töï chòu ñau khoå. Caùc thaày laéng nghe: "Ñôøi quaù khöù, taïi moät vuõng nöôùc coù baày ngoãng vaø caùc con ruøa ôû chung nhau, trong ñoù coù moät con ruøa raát thaân vôùi hai con ngoãng thöôøng giuùp ñôõ nhau. Thôøi gian sau trôøi ñaïi haïn, vuõng nöôùc muoán caïn neân hai con ngoãng ñeán choã con ruøa noùi raèng: "Baïn coù theå an oån trong buøn laày naøy, coøn chuùng toâi thì khoâng theå, chuùng toâi ñònh ñeán phöông khaùc tìm choã coù ao nöôùc ñeå soáng", ruøa noùi: "Toâi cuøng hai baïn thaân thieát raát laø töông ñaéc, nay gaëp naïn nguy khoán, hai baïn laïi muoán ñi nôi khaùc boû toâi ôû laïi thì khoâng ñöôïc", ngoãng hoûi: "Baïn muoán theá naøo?", ruøa noùi: "Haõy mang toâi cuøng ñi", ngoãng noùi: "Mang baïn cuøng ñi nhö theá naøo?", ruøa noùi: "Hai baïn ngaäm chaët hai ñaàu cuûa moät caùi caây, toâi caén chính giöõa, chuùng ta coù theå cuøng ñi ñeán choã coù ao nöôùc haù chaúng toát sao?", ngoãng noùi: "Toát thì coù toát, nhöng baïn öa noùi khoù theå ngaäm mieäng laâu, chaéc chaén seõ nhaû caây ra, luùc ñoù töø treân khoâng rôùt xuoáng ñaát coøn bi thaûm hôn nhieàu", ruøa noùi: "Toâi seõ giöõ mieäng ngaäm chaët caây khoâng noùi", ngoãng noùi: "Neáu ñöôïc vaäy thì toát". Theá laø hai con ngoãng ngaäm hai ñaàu cuûa moät caùi caây coøn ruøa ngaäm ôû giöõa caønh caây, caû ba cuøng bay trong hö khoâng, khi bay ngang qua thaønh thò, ngöôøi ôû beân döôùi nhìn leân troâng thaáy ñeàu kinh ngaïc traàm troà noùi raèng: "Hai con ngoãng aên troäm moät con ruøa". Ruøa nghe roõ nhöng nhaãn chòu khoâng noùi, sau ñoù caû ba laïi bay qua moät thaønh thò khaùc choã phoá chôï ñoâng ngöôøi, ngöôøi beân döôùi nhìn leân cuõng noùi gioáng nhö treân, ruøa suy nghó: "Ta coøn phaûi chòu khoå sôû naøy bao laâu nöõa, coå thì bò treo daøi ra coøn mieäng thì khoâng theå noùi", nghó roài lieàn môû mieäng noùi: "Laø toâi töï muoán ñi, chaúng phaûi bò troäm mang ñi". Vöøa môû mieäng noùi lieàn bò rôùt xuoáng ñaát, treû con xuùm laïi ñaäp ruøa ñeán cheát, hai con ngoãng thaáy roài trong loøng bi thaûm bay maát trong hö khoâng. Luùc ñoù trong hö khoâng coù vò trôøi thaáy vieäc naøy lieàn noùi keä: "Baïn laønh noùi lôïi ích, Neáu khoâng theå nghe theo, Rôùt xuoáng chòu ñau khoå, Cuõng nhö ruøa buoâng caây." Naøy caùc Bí-soâ caùc thaày chôù sanh nieäm khaùc, con ruøa thuôû xöa

chính laø Xieån-ñaø, coøn hai con ngoãng chính laø Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø. Xieån-ñaø xöa kia khoâng chòu nghe theo lôøi lôïi ích cuûa baïn laønh neân phaûi maát maïng; ngaøy nay cuõng vaäy, khoâng chòu nghe theo lôøi khuyeân baûo cuûa caùc vò ñoàng phaïm haïnh, laïi coøn hoaëc noùi hay nín laøm naõo loaïn neân bò Taêng taùc phaùp quôû traùch".

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: ÑEÅ PHU CUÏ CUÛA TAÊNG NÔI ÑAÁT TROÁNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù tröôûng giaû Thieän Thí thænh Phaät vaø taêng veà nhaø thoï thöïc neân caùc Bí-soâ vaøo saùng sôùm ñaõ ñaép y mang baùt ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, Theá toân ôû

chuøa sai ngöôøi ñi laáy thöùc aên veà do coù naêm duyeân: Moät laø caàn yeân tónh, hai laø noùi phaùp cho chö thieân, ba laø thaêm nom ngöôøi bònh, boán laø xem xeùt phu cuï cuûa taêng, naêm laø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Tröôøng hôïp naøy Phaät muoán ñi xem xeùt phu cuï cuûa Taêng vaø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Sau khi chuùng taêng ñi roài, Theá toân caàm chìa khoùa ñeán caùc phoøng xem xeùt vaø khaép nôi ngoaøi saân chuøa, sau cuøng ñeán moät phoøng khoâng ngöôøi ôû, thaáy coù nhieàu phu cuï ñeå böøa baõi treân ñaát troáng. Luùc ñoù boång coù gioù möa aäp ñeán, Phaät nghó: "Nhöõng phu cuï naøy laø do loøng tin cuûa Baø-la-moân cö só ñaõ chòu cöïc khoå, nhín phaàn chi duïng cuûa vôï con mang ñeán cuùng cho Taêng giaø ñeå caàu thaéng phöôùc. Vaäy maø caùc Bí-soâ khi thoï duïng laïi khoâng bieát löôïng, khoâng kheùo giöõ gìn ñem boû böøa baõi", nghó roài, Theá toân vaän duïng thaàn thoâng che chaén gioù möa ñeå thu caát caùc phu cuï, thu caát xong laáy aùo taém möa ra ngoaøi ñeå taém möa, taém xong vaøo phoøng truï trong yeân tónh. Sau ñoù Bí-soâ laáy thöùc aên veà ñeán, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø hoûi thaêm ngöôøi mang thöùc aên veà: "Chö taêng thoï aåm thöïc coù ñöôïc no ñuû khoâng?", ñaùp laø ñeàu no ñuû. Theá toân thoï thöïc roài sau ñoù laïi truï trong yeân tónh cho ñeán xeá chieàu môùi xuaát ñònh, ñeán trong chuùng taêng ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: "Sau khi chö taêng ñi phoù thöïc, ta ôû laïi chuøa caàm chìa khoùa ñi xem xeùt caùc phoøng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu thu caát caùc phu cuï. Naøy caùc Bí-soâ, thí chuû nhín phaàn chi duïng cuûa vôï con mang ñeán cuùng cho taêng giaø ñeå caàu thaéng phöôùc, caùc thaày khoâng theå nhö phaùp thoï duïng laïi coøn laøm hö toån cuûa tín thí", lieàn noùi keä: "Ñoái vôùi vaät tín thí, Bieát löôïng maø thoï duïng, Töï thaân ñöôïc an oån, Khieán phöôùc ñöùc taêng tröôûng".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 28
405

Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi tri tuùc y phaùp thoï duïng cuûa tín thí roài baûo caùc Bí-soâ: Ta nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñeå phu cuï cuûa taêng vaø caùc giöôøng ngoài nôi ñaát troáng, khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi caát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Thôøi gian sau, coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh, khi ñi ñeán moät thaønh , trong thaønh coù truù xöù cuûa Bí-soâ, luùc caùc Bí-soâ muoán tìm choã nghæ qua ñeâm thì coù ngöôøi chæ ñeán truù xöù cuûa Bí-soâ nghæ, caùc Bí-soâ noùi: "Chuùng toâi phaûi theo quy cheá cuûa ñoaøn thöông buoân neân khoâng ñöôïc töï do, neáu ñeán nôi ñoù nghæ qua ñeâm thì seõ maát baïn ñoàng haønh", ngöôøi aáy noùi: "Khi naøo ñoan thöông buoân khôûi haønh toâi seõ ñeán baùo". Caùc Bí-soâ nghe lôøi ñeán truù xöù ñoù laáy phu cuï cuûa taêng traûi tuøy choã yeân nghæ, khoâng ngôø sau ñeâm ñoaøn thöông buoân laïi thuùc daäy leân ñöôøng, ñoaøn ñi roài ngöôøi kia môùi hay neân voäi chaïy ñeán baùo cho caùc Bí-soâ. Caùc Bí-soâ thöùc daäy thu caát phu cuï laøm keùo daøi thôøi gian caøng theâm treã, khoâng ñuoãi theo kòp ñoaøn thöông buoân neân bò giaëc cöôùp laáy heát y baùt. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñeán trong röøng Theä-ña, caùc Bí-soâ ôû ñaây thaêm hoûi ñi ñöôøng coù bình an khoâng, lieàn ñaùp laø khoâng an vì bò giaëc cöôùp, caùc Bí-soâ ôû ñaây hoûi nguyeân nhaân lieàn ñem söï

vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài ñem baïch Phaät, Phaät noùi: “Nôi choã taïm nghæ neáu coù Bí-soâ thì neân daën doø roài ñi”. Nhö lôøi Phaät ñaõ daïy neân caùc Bí-soâ heã coù nhaân duyeân ñeàu neân daën doø laïi roài môùi ñi. Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù hai tröôûng giaû töø laâu hieàm khích vôùi nhau, moät ngöôøi coù tín taâm, moät ngöôøi khoâng coù tín taâm. Ngöôøi coù tín taâm suy nghó: “Taïi sao ta laïi ñeå taêng theâm moái oaùn thuø hieàm khích, ta nay neân xaû boû oaùn aùc xuaát gia”, nghó roài lieàn ñeán trong röøng Theä-ña ôû choã moät Bí-soâ caàu xuaát gia. Tröôûng giaû khoâng coù tín taâm sau hoûi thaêm bieát ñöôïc tröôûng giaû coù tín taâm ñaõ xuaát gia trong röøng Theä-ña lieàn noùi: “Ñoù ñaâu phaûi laø thaønh baát khaû xaâm phaïm, toâi seõ ñeán ñoù duøng phaùp trò phaït, gaây baát lôïi cho oâng ta”. Ngöôøi nghe lôøi noùi naøy laø thaân höõu cuûa Bí-soâ lieàn ñeán trong röøng Theä-ña baùo tin, Bí-soâ nghe roài lieàn suy nghó: “Ta vì xaû boû oaùn aùc maø xuaát gia, ta khoâng neân ôû ñaây ñeå oâng ta ñeán khuûng boá”, nghó roài lieàn ñeán baïch boån sö: “OÂ-ba- ñaø-da, con vì xaû boû oaùn aùc maø xuaát gia, nhöng nay ngöôøi kia laïi tìm ñeán muoán haïi con”, boån sö hoûi: “Ngöôøi kia laø ai?”, ñaùp laø cöïu oan gia, Boån sö hoûi: “Vaäy con muoán ñi ñaâu traùnh naïn?, ñaùp laø muoán ñeán thaønh Vöông xaù, boån sö chaáp thuaän, Bí-soâ lieàn mang y baùt ñi ñeán thaønh Vöông xaù. Sau ñoù khoâng laâu tröôûng giaû khoâng coù tín taâm tìm ñeán hoûi thaêm bieát ñöôïc Bí-soâ ñoù ñaõ ñi ñeán thaønh Vöông xaù lieàn noùi: “Nôi ñoù cuõng ñaâu phaûi laø thaønh baát khaû xaâm phaïm, toâi seõ ñeán ñoù gaây baát lôïi cho oâng ta”.

Tröôûng giaû naøy mang theo löông thöïc ñi ñöôøng ñeå ñuoåi theo Bí-soâ, Bí- soâ vì nöông theo thôøi maø ñi coøn phi thôøi khoâng ñi; ngöôïc laïi tröôûng giaû kia thôøi vaø phi thôøi ñeàu ñi neân ñuoåi kòp Bí-soâ, töø xa troâng thaáy Bí-soâ vaøo nghæ qua ñeâm trong moät ngoâi chuøa, tröôûng giaû sôï vaøo trong chuøa gaây baát lôïi seõ coù nhieàu ngöôøi trong chuøa trôû laïi gaây baát lôïi cho oâng neân tröôûng giaû tìm nôi nghæ qua ñeâm ñôïi saùng mai chaën ñoùn treân ñöôøng ñi. Trôøi vöøa saùng nhö lôøi Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ daën doø laïi Bí-soâ ôû truù xöù thu caát giuøm phu cuï vì phaûi gaáp leân ñöôøng ñeán Vöông thaønh. Bí-soâ ñi roài, tröôûng giaû ôû treân ñöôøng ñôïi khoâng thaáy neân vaøo trong chuøa hoûi, sau khi bieát ñöôïc ñöôøng ñi cuûa Bí-soââ lieàn ñuoåi theo baét kòp ñöôïc Bí-soâ, Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, toâi nay ñaõ xuaát gia muoán xaû boû oaùn aùc”, tröôûng giaû noùi: “Baây giôø ta muoán xaû boû oaùn aùc ñaây”, noùi roài lieàn caàm caây ñaùnh Bí-soâ gaàn cheát, baùt bò beå, y bò raùch, Bí-soâ gaéng göôïng trôû laïi ngoâi chuøa hoài naõy, caùc Bí-soâ troâng thaáy lieàn hoûi: “Vì sao cuï thoï laïi ra ñeán noâng noåi naøy?”, sau khi bieát ñöôïc laø do caùc Bí-soâ ôû ñaây chæ ñöôøng ñi cho tröôûng giaû ñuoåi theo kòp, Bí-soâ noùi: “Neáu toâi khoâng daën doø laïi cho caùc cuï thoï thì toâi ñaõ khoâng bò khoå naõo nhö theá naøy”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Tröø thôøi vaø nhaân duyeân”, luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, toân troïng giôùi, thieåu duïc tri tuùc, tuøy thuaän noùi phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ñeå phu cuï vaø

giöôøng ngoài cuûa Taêng ôû nôi ñaát troáng, khi ñi khoâng töï caát, cuõng khoâng baûo ngöôøi caát, neáu coù Bí-soâ maø khoâng daën doø laïi, tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy. Phu cuï laø giöôøng, neäm, meàn goái vaø caùc vaät duïng naèm ngoài. Taïp vaät laø giöôøng nhoû vaø caùc tö cuï. Choã troáng laø choã khoâng coù che lôïp. Ñi laø khi ra khoûi theá phaàn cuûa truù xöù. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Theá toân, rôøi phu cuï ñi khoaûng bao xa goïi laø theá phaàn?”, Phaät noùi: “Nhö Baø-la-moân Sanh vaên troàng caây Am-moät-la moãi caây caùch nhau khoaûng baûy taàm, trong voøng baûy caây coù boán chín taàm, khi ñeå phu cuï nôi ñaát troáng vôùi khoaûng caùch naøy thì phaûi daën doø laïi. Rôøi khoûi theá phaàn naøy phaûi töï thu caát, naáu khoâng töï caát cuõng khoâng baûo ngöôøi caát thì goïi laø khoâng thu caát.”. Coù Bí-soâ laø nôi ñoù coù ngöôøi ôû coù theå daën doø laïi. Coù naêm caùch daën: Moät laø noùi vôùi ngöôøi chuû: “Cuï thoï, phoøng ôû naøy neân coi ngoù, phu cuï neân thu caát, ñaây laø chìa khoùa phoøng”. Neáu ôû ñoù khoâng coù Bí-soâ thì neân daën laïi Caàu tòch, neáu khoâng coù Caàu tòch thì neân daên laïi ngöôøi theá tuïc, neáu khoâng coù nguôøi theá tuïc thì neân nhìn boán phía roài caát chìa khoùa phoøng vaøo moät nôi kín ñaùo môùi ñöôïc

ñi; neáu giöõa ñöôøng gaëp Bí-soâ neân noùi cho bieát choã ñaõ caát chìa khoùa. Tröø thôøi nhaân duyeân laø tröø coù naïn duyeân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñeå phu cuï cuûa Taêng coá yù khoâng daên laïi maø boû ñi, chöa rôøi khoûi theá phaàn thì phaïm AÙc-taùc, neáu rôøi khoûi thì phaïm Ñoïa. Khi môùi vöøa ñi queân daën laïi, ñi ñeán giöõa ñöôøng söït nhôù thì neân khôûi nghó: “Toâi ôû choã ñoù ñeå phu cuï cuûa Taêng queân daën laïi, neáu coù ñoàng phaïm haïnh naøo ñeán ñoù haõy thu caát giuøm”, sau ñoù neân taâm nghó mieäng noùi: “Toâi khoâng ñöôïc laøm nhö theá nöõa, toäi ñaõ phaïm seõ nhö phaùp saùm hoái”. Neáu giöõa ñöôøng gaëp Bí-soâ neân noùi: “Cuï thoï, toâi ôû choã ñoù ñaõ thoï duïng phu cuï cuûa Taêng, thaày neân thu caát giuøm”, nghó raèng Bí-soâ naøy nhaát ñònh seõ thu caát giuøm, cuõng neân taâm nghó mieäng noùi: “Toâi khoâng ñöôïc laøm nhö theá nöõa, toäi ñaõ phaïm seõ nhö phaùp saùm hoái”. Neáu ñeán truù xöù phía tröôùc môùi chôït nhôù laïi, neân nghó: “Toâi ôû truù xöù ñeå phu cuï cuûa Taêng maø queân daën laïi, neáu coù ñoàng phaïm haïnh naøo ñeán ñoù seõ thu caát giuøm”, keá neân taâm nghó mieäng noùi nhö treân. Neáu ñeán truù xöù phía tröôùc thaáy coù Bí-soâ saép ñeán truù xöù maø mình ñaõ ôû neân noùi: “Cuï thoï, toâi luùc ñeán chuøa ñoù ôû choã coù ñeå phu cuï cuûa Taêng maø queân daën laïi, neáu thaày ñeán ñoù vui loøng thu caát giuøm”. Nghó raèng Bí-soâ naøy nhaát ñònh seõ caát giuøm cuõng neân taâm nghó mieäng noùi nhö treân. Neáu Bí-soâ traûi phu cuï cuûa Taêng nôi ñaát troáng roài vaøo trong phoøng tónh toïa, xuaát ñinh xong roài ñi nhö theá cho ñeán canh ñaàu, neáu phu cuï khoâng toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa. Cuï thoï Öu ba ly baïch Phaät: “Theá toân, coù maáy tröôøng hôïp laøm cho phu cuï bò hö hoaïi?”, Phaät noùi: “Coù hai tröôøng hôïp laø gioù vaø möa, gioù thoåi cuoán hö goïi

laø gioù laøm hoaïi, möa öôùt laøm muïc goïi laø möa laøm hoaïi". Bí-soâ vaøo xeá chieàu traûi phu cuï nôi ñaát troáng khoâng thu caát, cuõng khoâng baûo ngöôøi caát ñeán nöûa canh neáu khoâng toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán heát moät canh, moät canh röôõi, hai canh, hai canh röôõi, ba canh, ba canh röôõi, boán canh, boán canh röôõi ñeán trôøi saùng, nöûa buoåi saùng, ñeán tröa, ñuùng ngoï, quaù ngoï, xeá chieàu, chieàu toái, toái trong khoaûng thôøi gian ngaøy ñeâm naøy traûi phu cuï cuûa Taêng maø khoâng xem xeùt, khoâng thu caát, neáu chöa toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa. Nhieáp Tuïng: Tuïng kinh ngoài gheá nhoû, Nghe phaùp, sö töû toøa, Ngöôøi tuïc möôïn gheá ngoài, Xem thôøi neân cho möôïn.

408 BOÄ LUAÄT 7

Neáu laø vaät möôïn duøng, Duøng roài neân mang traû. Neân ñeà teân thí chuû, Tuøy tình taïo Phaät töôïng. Ngöôøi bònh kheùo chaêm soùc, Khoâng daën naêm haïng ngöôøi, Thoï phaùp laøm theá thaày, Khoâng laøm theo, AÙc-taùc. (nguyeân) Nhaân thieáu nieân ñoaïn thöïc, Ngoài, thaáy neân thu caát, Löûa, nöôùc toån vaät thí, Vaät mình neân thu tröôùc. Luùc ñoù coù Baø-la-moân, cö só ñeán truù xöù cuûa Bí-soâ thænh noùi dieäu phaùp, Bí-soâ noùi: "Theá toân ñang noùi phaùp sao caùc vò khoâng ñeán nghe?", ñaùp: "Ñaïi sö coù moät maø ngöôøi nghe thì ñoâng goàm coù trôøi, roàng, daï xoa, Kieàn-ñaït-baø, A-to-la, Yeát-laïc-traø, Khaån-na-la, Maïc-hoâ-laïc-giaø, ngöôøi, phi nhôn… Phaät ñeàu tuyeân noùi phaùp yeáu, chuùng toâi voäi vaû khoâng ñuû duyeân ñöôïc nghe, Thaùnh giaû neân tuïng phaùp cho toâi nghe". Bí-soâ noùi: "Phaät chöa cho chuùng toâi tuïng phaùp cho ngöôøi khaùc nghe", lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: Neân tuïng phaùp cho ngöôøi nghe", caùc Bí-soâ hoûi: "Ngöôøi tuïng phaùp phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "Neân ngoài gheá nhoû tuïng phaùp cho ngöôøi nghe". Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc nghe Theá toân cho pheùp caùc Bí-soâ ngoài gheá nhoû tuïng kinh neân laøm naêm traêm gheá nhoû cuùng cho Taêng, caùc Bí-soâ ñeàu ngoài treân gheá nhoû cao tieáng ñoïc tuïng gaây oàn naùo khoâng nghe ñöôïc gì, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân baûo moät ngöôøi tuïng coøn nhöõng ngöôøi khaùc ngoài nghe", caùc Bí-soâ khoâng bieát baûo ai tuïng laø giaø hay treû, Phaät noùi: "Neân theo thöù lôùp töø giaø ñeán treû". Khi ñeán löôït caùc vò treû do ngoài ôû döôùi choùt tuïng neân thính chuùng taâm khoâng aân troïng, Phaät noùi: "Tuïng kinh cho chuùng nghe neân ngoài toøa cao". Khi ngoài tuïng caùc vò giaø theå hieän thieáu oai nghi, Phaät noùi: "Taát caû ngoài tuïng, tröø hai, ba vò thöôïng toïa tuoåi cao". Khi thuyeát phaùp ngoài toøa nhö theá khieán phaùp sö khoâng ñuû oai nghieâm, Phaät noùi: "Neân thieát laäp toøa sö töû ñeå phaùp sö ngoài". Toøa sö töû cao leân xuoáng khoù khaên, Phaät noùi: "Neáu laø choã nhaát ñònh thì duøng gaïch loùt ñeå böôùc leân, neáu choã khoâng nhaát ñònh thì duøng thang goã ñeå leo leân". Phaùp sö ngoài ôû treân nhoå nöôùc mieáng bò cheâ traùch, Phaät noùi: "Neân ñeå oáng nhoå", khi ñeå oáng nhoå ruoài bu ñeán, Phaät noùi: "Beân trong neân ñeå ñaát caùt hay coû". OÁng nhoå ñeå laâu ngaøy coù muøi hoâi, Phaät noùi: "Neân röûa saïch roài phôi naéng cho khoâ". Luùc ñoù ngöôøi nghe

phaùp ngoài doïc moät haøng daøi, ngöôøi ngoài sau khoâng nghe ñöôïc, Phaät noùi: "Neân ngoài thaønh hai haøng hoaëc ngoài theo hình baùn nguyeät hoaëc ngoài theo hình theá ao vuoâng". Luùc ñoù coù ngöôøi tuïc kính tín thænh caùc Bí-soâ veà nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ khoâng nhaän lôøi, hoï noùi: "Thaùnh giaû, luùc Theá toân chöa hieän ôû ñôøi thì ngoaïi ñaïo laø ruoäng phöôùc cuûa chuùng toâi. Nay Phaät ra ñôøi, caùc Thaùnh giaû laø phöôùc ñieàn thaéng dieäu cuûa chuùng toâi, chuùng toâi thænh thöïc caùc Thaùnh giaû khoâng nhaän lôøi, chuùng toâi haù chaúng phaûi boû tö löông ñöôøng thieän cuûa ñôøi sau ö?", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi ñeán thænh thì neân nhaän lôøi". Khi hoï thieát leã cuùng döôøng thieáu gheá ngoài ñeán choã Bí-soâ möôïn taïm duøng, Bí-soâ khoâng cho, Phaät noùi neân cho. Bí-soâ aên xong töï xaùch mang veà, hoï noùi: "Caùc Thaùnh giaû cöù veà, coøn gheá ngoài seõ ñem hoaøn traû sau", caùc Bí-soâ sôï maát neân khoâng chòu ñeå laïi, Phaät noùi neân ñeå laïi cho hoï mang tôùi traû. Thoï thöïc xong, thí chuû môøi caùc Bí-soâ ôû laïi duøng nöôùc phi thôøi, caùc Bí-soâ khoâng nhaän lôøi, Phaät noùi neân ôû laïi duøng xong roài veà. Luùc ñoù ngöôøi tuïc vì baän vieäc khoâng kòp ñem gheá ñeán traû, Phaät baûo neân ñeán laáy veà, caùc Bí-soâ khoâng bieát sai ai ñeán laáy veà, Phaät baûo: "Neân ñaùnh kieàn chuøy sai caùc ngöôøi treû tuoåi ñeán laáy veà". Sau ñoù laïi coù ngöôøi tuïc thieát trai cuùng döôøng ñeán choã Bí-soâ möôïn gheá ngoài, Bí-soâ khoâng cho, hoï noùi: "Toâi möôïn cho caùc thaày ngoài thoï thöïc sao laïi khoâng cho?", Phaät baûo neân cho hoï möôïn, caùc Bí-soâ aên xong boû veà nhöõng gheá ngoài bò keû troäm laáy, Phaät noùi: "Neân baûo moät Bí-soâ ôû laïi coi giöõ". Ngöôøi ôû laïi coi giöõ ngoài xen laãn vôùi ngöôøi tuïc neân hoï hoûi: "Coù phaûi Thaùnh giaû muoán aên laàn nöõa?", ñaùp: "Toâi khoâng vì aên maø vì coi giöõ gheá ngoài", hoï noùi: "Chuùng toâi ñaâu coù aên troäm soá gheá ngoài ñoù, neáu khoâng tin thì Thaùnh giaû haõy töï mang veà". Bí-soâ khoâng theå mang veà, Phaät noùi: "Neân ngoài moät beân, ñöøng ngoài xen laãn vôùi ngöôøi tuïc", ngoài moät beân ngöôøi tuïc cuõng môøi aên nöõa, Phaät noùi: "Neáu laø ngöôøi tuïng kinh thì ngoài moät beân tuïng, neáu laø ngöôøi tu ñònh thì ngoài moät beân tö duy tónh löï, nhöng vaãn ñeå yù coi giöõ, ñôïi ngöôøi tuïc giaûi taùn heát môùi mang veà". Nhöõng gheá ngoài bò dính thöùc aên daàu laøm dô, Bí-soâ ñem boû, Phaät noùi: "Neáu dính thöùc aên dô thì duøng nöôùc röûa, neáu dính daàu thì duøng xaø phoøng taåy... roài mang veà". Luùc ñoù caùc Bí-soâ tuïng phaùp cho ngöôøi nghe ngoài ôû choã ñaát troáng bò naéng böùc baùch, Phaät baûo neân che phía treân. Tuïng xong khoâng thu caát bò gioù möa laøm hö muïc, Phaät baûo neân thu caát, caùc Bí-soâ khoâng bieát sai ai thu caát, Phaät noùi: "Ñaïi chuùng ñeàu thu caát". Choã ngoài cuûa nhöõng vò giaø coù traûi nhieàu lôùp, vì giaø yeáu neân khoâng theå töï thu caát ñöôïc, Phaät noùi: "Ngöôøi treû neân thu caát cho caùc vò giaø yeáu". Ngöôøi treû khi thu caát gom

laïi thaønh moät ñoáng khieán bò aåm muïc, Phaät noùi: “Neân ñeå rieâng ra”. Luùc ñoù ngöôøi tuïc coù loøng tín kính duøng chôn chaâu vaät baùu... trang hoaøng toøa sö töû neân caùc Bí-soâ khoâng daùm ngoài, Phaät noùi: “Khôûi töôûng laø vaät cuûa ngöôøi tuïc vaø töôûng voâ thöôøng thì ngoài khoâng coù loãi”. Luùc ñoù coù thí chuû xaây caát hai truù xöù , moät ôû trong thoân xoùm, moät ôû A-lan-nhaõ. Chuøa ôû trong thoân xoùm coù ñuû ngoïa cuï coøn chuøa ôû A-lan- nhaõ thì thieáu thoán, thôøi gian sau chuøa ôû A-lan-nhaõ môû ñaïi hoäi, caùc Bí-soââ ñeán chuøa trong thoân xoùm möôïn gheá ngoài, ôû ñoù khoâng cho möôïn, Phaät noùi: “Neân cho, neáu nghi trôøi saép möa hay ñang möa thì khoâng neân cho möôïn”. Ngöôøi möôïn ñi giöõa ñöôøng gaëp möa ñeå beân goác caây hay beân vaùch töôøng roài laáy vaät toát phuû che leân, Phaät noùi: “Neân laáy vaät xaáu phuû che, ñöøng laáy vaät toát”. Möôïn ñöôïc roài laøm leã xong khoâng mang traû laïi, nghó raèng: “Hai truù xöù ñeàu laø vaät cuûa moät thí chuû cuùng”, Phaät noùi: “Ñaây laø vaät ñaõ ñònh khoâng theå duøng khaùc, vaät duïng cuûa hai truù xöù neáu duøng laãn loän seõ khoù phaân bieät. Treân moãi vaät duïng neân ghi teân chuøa luoân caû teân thí chuû cuùng”. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, khi naøo coù Phaät hieän dieän trong chuùng ngoài ôû phía treân thì oai nghi cuûa chuùng môùi nghieâm tuùc; khi Theá toân vaéng maët thì trong chuùng thieáu oai nghi. Neáu Theá toân chaáp thuaän, con seõ taïc töôïng Phaät ñeå ôû phía treân tröôùc maët ñaïi chuùng”, Theá toân chaáp thuaän cho tröôûng giaû tuøy yù laøm. Sau ñoù ñaïi chuùng ngoài choã ñaát troâng gaëp trôøi möa neân voäi chaïy vaøo chuøa, boû töôïng Phaät laïi, caùc Baø-la-moân cö só thaáy beøn cheâ cöôøi noùi raèng: “Taïi sao caùc vò laïi vaát boû Ñaïi sö cuûa mình”. Phaät noùi: “Neân baûo ngöôøi tuïc hay Caàu tòch mang hình töôïng vaøo, neáu hai haïng ngöôøi treân khoâng coù thì caùc Bí-soâ khôûi töôûng Ñaïi sö maø mang vaøo”. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ bònh khoâng ai chaêm soùc, Phaät noùi: “Neáu coù ngöôøi bònh caàn phaûi chaêm soùc, neân cöû ngöôøi thaêm nuoâi bònh”, caùc Bí-soâ khoâng bieát cöû ai, Phaät noùi: “Töø thöôïng toïa ñeán haï toïa ñeàu phaûi ñi thaêm nuoâi bònh”. Luùc ñoù coù Bí-soâ giaø khi ñeán thaêm bònh vì ñöùng laâu neân sanh bònh khoå, Phaät noùi: “Neân ngoài thaêm hoûi bònh”, caùc Bí-soâ töï mang gheá ngoài theo, ngöôïc tuïc khoâng coù loøng tin thaáy lieàn hoûi: “Thaùnh giaû muoán ñi xem vuõ nhaïc hay sao?”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng neân töï mang theo gheá ngoài, neân ñeå nhieàu gheá beân choã ngöôøi bònh”. Luùc ñoù Luïc chuùng ñi thaêm bònh ôû choã ngöôøi binh noùi chuyeän nhieàu laøm phieàn ngöôøi bònh, ngöôøi nuoâi bònh noùi: “Toát hôn caùc cuï thoï neân ñi, khoâng caàn thaêm bònh nöõa”, Luïc chuùng noùi: “Tuøy yù ngöôøi muoán, ai laïi caûn ngaên nhau”. Luùc ñoù ngöôøi nuoâi bònh coù vieäc muoán ñi neân nhôø Luïc chuùng nuoâi

bònh, Luïc chuùng noùi: “Neáu ngöôøi bònh cheát thì thaày thaâu saùu vaät, taïi sao laïi baûo toâi nuoâi bònh”, khi nuoâi bònh Luïc chuùng baûo ngöôøi bònh töï coi giöõ taïp vaät cuûa mình roài boû ñi, ngöôøi bònh vì khoâng theå töï thu caát neân laøm

cho maát maùt, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Coù naêm haïng ngöôøi khoâng neân daën baûo hoï coi giöõ: Moät laø haïng ngöôøi khoâng bieát xaáu hoå, hai laø haïng ngöôøi thuø khích nhau, ba laø haïng ngöôøi giaø yeáu, boán laø haïng ngöôøi ñau yeáu, naêm laø haïng ngöôøi chöa thoï vieân cuï”. Luùc ñoù cuï thoï Öu ba ly hoûi Phaät: “Hai Bí-soâ cuøng ngoài moät choã khi ñöùng daäy ñi ai caát phu cuï?”, Phaät noùi: “Ngöôøi naøo ñöùng daäy sau thu caát, neáu ñöùng daäy moät löôït thì ngöôøi nhoû phaûi thu caát, hai ngöôøi cuøng tuoåi thì cuøng thu caát”. Luùc ñoù hai thaày Thaân giaùo sö vaø Quyû phaïm sö ñi ra ngoaøi, ñeä töû ôû laïi trong chuøa ñoái vôùi caùc phaåm thieän khoâng theå taêng tröôûng nhö boâng sen thieáu nöôùc, Phaät noùi: “Khi hai thaày ñi ra ngoaøi, ñeä töû neân ñi theo”. Luùc ñoù hai thaày töï tay xaùch gheá ngoài ñi coøn ñeä töû thoûng tay ñi theo sau, Phaät noùi: “Ñeä töû phaûi mang gheá ngoài cuûa thaày ñi theo sau”. Luùc ñoù hai thaày ñi kinh haønh töï tay queùt ñaát coøn ñeä töû ñöùng roåi khoâng, Phaät noùi: “Ñeä töû thaáy thaày queùt phaûi queùt thay cho thaày ñeå thaày khoûi vaát vaû. Neáu thaày bò chuùng sai laøm ngöôøi queùt doïn, ñeä töû khoâng laøm thay thì khoâng coù loãi”. Luùc ñoù hai thaày may vaù coøn ñeä töû ngoài khoâng, Phaät noùi: “Ñeä töû neân may vaù thay cho thaày ñöøng ñeå thaày vaát vaû. Neáu thaày bò chuùng taêng sai laøm ngöôøi may vaù, ñeä töû khoâng laøm thay thì khoâng coù loãi”. Luùc ñoù caùc ñeä töû ñang trong thôøi gian thoï nghieäp, laõnh thoï xong lieàn ôû tröôùc thaày tuïng taäp, Phaät noùi: “Laõnh thoï xong neân ñeán choã thaày thaáy maø khoâng nghe ñeå tuïng taäp; neáu tu taäp veà thieàn ñònh, khi ñöôïc phaùp xong neân ñeán choã yeân tónh naøo ñoù ñeå an taâm. Neáu thaáy hai thaày bò chuùng taêng sai khieán cuõng neân tuøy thôøi thaêm vieáng thay thaày laøm nhöõng vieäc nhoïc nhaèn. Neáu cuøng hai thaày ñeán choã kinh haønh, mang gheá ngoài ñi thì phaûi mang gheá ngoài veà, neáu ñeä töû veà tröôùc, thaày ôû laïi sau gaëp duyeân söï khoâng theå mang gheá ngoài veà thì ñeä töû khi muoán veà neân hoûi thaày saép veà chöa, neáu thaày noùi veà thì neân mang gheá ngoài veà luoân, neáu thaày noùi chöa thì khoûi phaûi mang veà. Naøy caùc Bí-soâ, nhö phaùp ta ñaõ cheá neáu khoâng laøm theo, ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp”.

412 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 29

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: KHOÂNG THU CAÁT PHU CUÏ (Tieáp Theo)

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ treû tuoåi sieâng tu caùc phaåm thieän suy nghó: “Hoâm nay Phaät vaø Taêng thoï thænh, ta khoûi vaøo thaønh khaát thöïc neân nieäm tuïng ñeán giôøi môùi ñeán choã phoù thænh”, nghó roài lieàn mang phu cuï ra beân ngoaøi chuøa ñeán choã yeân tónh ñeå tu phaåm thieän. Khoâng ngôø hoâm aáy caùc Bí-soâ ñi ñeán choã phoù thænh sôùm, Bí-soâ treû kia thaáy ñaõ ñeán giôø lieàn trôû vaøo chuøa thì thaáy cöûa ngoû ñaõ ñoùng heát roài, töï nghó: “Ta thaø ôû ñaây

ñoaïn thöïc chöù khoâng neân ñeå phu cuï cuûa Taêng ôû beân ngoaøi töï chieâu laáy toäi", nghó roài beøn ñoaïn thöïc khoâng ñi ñeán choã phoù thænh. Caùc Bí-soâ thoï thöïc xong trôû veà, Bí-soâ treû lieàn theo vaøo chuøa, luùc ñoù theá löïc cuûa giôø aên vaãn coøn nhöng Bí-soâ treû vaãn heä taâm tu phaåm thieän, qua ngoï môùi naèm, caùc Bí-soâ lieàn noùi: "Thöùc aên cuûa ngöôøi ta chöù caùi buïng ñaâu phaûi cuûa ngöôøi ta, cuï thoï tham aên chi cho quaù no roài naèm boû vieäc tu phaåm thieän", Bí-soâ treû noùi: "toâi ñaâu coù ñi phoù thænh maø noùi laø aên quaù no roài naèm". Caùc Bí- soâ hoûi bieát ñöôïc nguyeân do lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ khoâng neân ñi phoù thænh quaù sôùm khieán cho ngöôøi khaùc phaûi ñoaïn thöïc, neân xem giôø roài ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp chuùng xem ngoù laãn nhau roài môùi ñi, vò sö chuû phaûi xem moân ñoà coù ñeán ñaày ñuû chöa. Neáu thaáy ñaõ ñoùng cöûa chuøa roài, ngöôøi naøo ñi ñeán sau neáu coù mang theo phu cuï thì neân ñeå döôùi goác caây hay beân töôøng roài ñi ñeán choã phoù thænh, khoâng neân voäi ñoaïn thöïc, neáu voâ söï maø ñoaïn thöïc thì phaïm toäi vieät phaùp". Luùc ñoù coù Baø-la-moân cö só ñeán chuøa duøng phu cuï cuûa Taêng, khi ñi boû laïi ôû choã ñaát troáng, khoâng ai thu caát neân bò toån hoaïi, Phaät noùi: "Neáu ai thaáy tröôùc thì neân thu caát". Luùc ñoù coù Bí-soâ giaø yeáu troâng thaáy phu cuï cuûa taêng

boû nôi ñaát troáng nhöng söùc khoâng theå thu caát ñöôïc, Phaät noùi: "Bí-soâ giaø yeáu neân baùo cho vò thoï söï bieát, vò thoï söï khôûi taâm kính maø thu caát, neáu khoâng thu caát thì phaïm toäi vieïât phaùp". Luùc ñoù coù Bí-soâ duøng phu cuï cuûa Taêng ñeå nôi ñaát troáng, sau ñoù boû ñi khaát thöïc , gioù möa boång aäp tôùi, Bí-soâ ôû ñoù phaûi thu caát, Bí-soâ khaát thöïc xong söïc nhôù voäi trôû veà. Coù moät thí chuû do loøng kính tín xaây caát moät truù xöù trong röøng nuùi, luùc ñoù coù moät thôï saên phoùng hoûa ñeå saên baét thuù röøng, do ngoïn löûa chaùy maïnh lan tôùi thoân xoùm roài chaùy lan tôùi chuøa, caùc Bí-soâ thaáy chuøa bò chaùy voäi vaøo trong thu laây y baùt cuûa mình con vaät cuûa taêng kyø thì khoâng ai ngoù tôùi neân bò chaùy ruïi heát. Thí chuû nghe tin chaïy tôùi hoûi caùc Bí-soâ: "Vaät trong chuøa khoâng bò chaùy chöù?", ñaùp: "Khoâng coù vaät naøo bò chaùy caû", moät Bí-soâ khaùc noùi: "sao khoâng coù, vaät cuûa taêng kyø bò chaùy ruïi heát", thí chuû noùi: "Vaät cuûa taêng kyø bò chaùy ruïi heát sao laïi noùi laø khoâng coù vaät naøo bò chaùy caû", ñaùp: "Vì vaät cuûa chuùng toâi khoâng bò chaùy", thí chuû noùi: "Neáu ñem ñöôïc vaät cuûa taêng kyø ra thì haù khoâng phaûi laø toát hôn sao, toâi chòu vaát vaû bôùt phaàn chi duøng cuûa vôï con cuùng vaøo ruoäng phöôùc cuûa taêng ñeå caàu thaéng phöôùc, taïi sao caùc thaày chæ laáy vaïât cuûa rieâng mình khoâng ngoù tôùi vaät cuûa taêng kyø". Thí chuû cheâ traùch roài boû ñi, caùc Bí-soââ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu khi chuøa bò chaùy cuõng phaûi mang luoân vaät cuûa taêng kyø ra". Thôøi gian sau coù chuøa bò chaùy, caùc Bí-soâ lo ñem vaät cuûa taêng kyø ra, khoâng mang kòp y vaät cuûa mình neân bò chaùy heát, y vaät thieáu thoán, Phaät noùi: "Vaät duïng cuûa mình thieáu thoán bò böùc naõo hôn laø

thieáu thoán vaät cuûa taêng kyø, neáu chuøa bò chaùy neân mang y vaät cuûa mình ra tröôùc, mang vaät cuûa taêng kyø ra sau". Thôøi gian sau coù chuøa bò chaùy, caùc Bí-soâ mang y vaät cuûa mình ra ñeå beân ngoaøi roài trôû vaøo trong mang vaät cuûa taêng kyø ra thì y vaät beân ngoaïi bò keû troäm laáy, Phaät noùi: "Ñaõ mang vaät ra ngoaøi thì neân sai ngöôøi coi giöõ". Caùc Bí-soâ sai ngöôøi khoûe maïnh coi giöõ neân ngöôøi söùc yeáu khoâng mang noåi vaät ra, Phaät noùi: "Neân sai ngöôøi söùc yeáu coi giöõ, ngöôøi khoûe maïnh mang vaät ra". Luùc ñoù coù chuøa bò chaùy, caùc Bí-soâ thaáy löûa chaùy lan traøn nhöng vì sôï chaùy vaät cuûa taêng kyø neân chaïy vaøo mang vaät ra , ñeàu bò phoûng löûa, Phaät noùi: "Löûa chaùy lan maïnh khoâng neân chaïy vaøo mang vaät ra, duø vaät bò chaùy vaãn khoâng coù loãi". Luùc ñoù coù thí chuû caát moät truù xöù trong hang nuùi, gaëp luùc trôøi möa lôùn nöôùc traøn ngaäp khaép trong chuøa, caùc Bí-soâ ñeàu lo ñem vaät cuûa rieâng mình khoâng ngoù tôùi vaät cuûa taêng kyø gioáng nhö tröôøng hôïp bò chaùy ôû treân, Phaät noùi: "Nhö ñieàu ta ñaõ cheá neáu khoâng y theo thì phaïm toäi vieät phaùp".

414 BOÄ LUAÄT 7

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: KHOÂNG CAÁT PHU CUÏ BAÈNG COÛ Nhieáp Tuïng: Nam phöông hai Bí-soâ, Hai thoân hai truù xöù, Beân gieáng, nhuoäm caàn coû, Traûi coû choã kinh haønh. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû phöông nam coù hai Bí-soâ moät giaø moät treû muoán ñaûnh leã Phaät neân ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Treân ñöôøng ñi thaáy trôøi toái vaøo moät chuøa xin nghæ qua ñeâm, caùc Bí-soâ truù xöù cung caáp phoøng xaù ngoïa cuï cho Bí- soââ giaø, coøn Bí-soâ treû chæ cho phoøng khoâng cho ngoïa cuï. Bí-soâ treû naøy laø ngöôøi sieâng naêng töï ñi tìm coû khoâ ñoän thaønh caùi neäm daøy baèng ñaàu goái naèm raát eâm aám. Luùc ñoù Bí-soâ giaø suy nghó: "Ta ñeán xem thöû Bí-soâ treû coù phu cuï traûi naèm khoâng", nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ treû thaáy caùi neäm coû daøy vaø aám nhö theá lieàn suy nghó: "Neáu ta ñeå trôøi saùng ñem traû phu cuï cho Taêng thì treã ngaøy giôø, neân ñem traû tröôùc roài ñeán choã Bí-soâ treû cuøng nguû ñeå saùng mai cuøng ñi cho tieän", nghó roài lieàn ñem traû ngoïa cuï cho Taêng, ñeán choã Bí-soâ treû cuøng nguû, trôøi chöa saùng hai Bí-soâ ñaõ thöùc daäy leân ñöôøng khoâng thu doïn caùi neäm coû naøy neân thôøi gian sau trôû thaønh oå kieán caén phaù laøm hö hoaïi phoøng xaù. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng veà nhaø thoï thöïc, saùng sôùm caùc Bí-soâ ñeàu ñaép y mang baùt ñeán choã thænh thöïc, Theá toân khoâng ñi sai ngöôøi mang thöùc aên veà. Coù naêm nguyeân nhôn Phaät khoâng ñi phoù thöïc nhö trong giôùi treân coù noùi roõ, trong giôùi naøy Phaät vì muoán xem xeùt ngoïa cuï cuûa Taêng vaø cheá hoïc xöù. Sau khi chuùng taêng ñi ñeán choã phoù thöïc, Theá toân caàm chìa khoùa ñi xem xeùt caùc phoøng… gioáng nhö giôùi treân cho ñeán caâu Theá toân khen ngôïi ngöôøi tri tuùc thoï duïng nhö phaùp vaät cuûa tín thí roài baûo caùc Bí-soâ: Ta nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong phoøng taêng duøng coû hay laù caây töï traûi hay baûo ngöôøi traûi laøm phu cuï ñeå naèm ngoài, khi ñi khoâng thu doïn, khoâng nhôø ngöôøi khaùc thu doïn, choã ñoù neáu coù Bí-soâ maø khoâng daën laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Sau ñoù coù

nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh ñeán moät tuï laïc thì trôøi suïp toái muoán tìm choã nghæ ñeâm neân ñeán choã tröôûng giaû hoûi: “Coù choã naøo cho chuùng toâi nghæ qua ñeâm khoâng?”, tröôûng giaû noùi: “Haõy höùa tröôùc moät ñieàu, toâi seõ cho ôû laïi nghæ ñeâm”, hoûi laø ñieàu gì, tröôûng giaû noùi: “Saùng mai haõy ñeán nhaø toâi thoï thöïc roàâi ñi”, caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân khoâng ñöôïc töï do, neáu hoï döøng laïi thì chuùng toâi seõ nhaän lôøi thænh thöïc, neáu hoï ñi thì chuùng toâi

cuõng phaûi ñi”, tröôûng giaû nghe noùi vaäy lieàn chæ choã cho nghæ qua ñeâm, caùc Bí-soâ hoûi: “Trong nhaø oâng coù ngoïa cuï khoâng?”, ñaùp khoâng coù, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn cuøng caùc Caàu tòch ñi tìm coû khoâ ñoän leân thaønh caùi neäm lôùn vaø daøy baèng ñaàu goái ñeå cuøng naèm chung. Ñeâm aáy khi sao mai vöøa moïc ñoaøn thöông buoân lieàn leân ñöôøng, caùc Bí-soâ bieát laø phaûi thu doïn nhöng vì muoán theo kòp ñoaøn neân boû laïi ñoù maø ñi. Trôøi vöøa saùng tröôûng giaû ñeán xem coi caùc Bí-soâ coøn ôû laïi khoâng ñeå söûa soan böûa aên cuùng döôøng, khoâng ngôø ñeán nôi chæ thaáy coû khoâ böøa baõi, hai vôï choàng tröôûng giaû maát gaàn nöûa ngaøy môùi thu doïn saïch soá coû khoâ naøy. Thôøi gian sau laïi coù nhieàu Bí-soâ cuõng theo ñoaøn thöông buoân du haønh ñeán choã tröôûng giaû xin nghæ qua ñeâm, tröôûng giaû noùi: “Haõy höùa tröôùc moät ñieàu, toâi môùi cho ôû laïi nghæ qua ñeâm”, hoûi laø ñieàu gì, tröôûng giaû noùi: “Khoâng ñöôïc laáy coû khoâ laøm ngoïa cuï thì ñöôïc tuøy yù ôû”, caùc Bí-soâ hoûi: “Nhaø oâng coù ngoïa cuï khoâng?”, ñaùp khoâng coù, caùc Bí-soâ noùi: “Neáu vaäy thì laøm sao naèm nguû cho ñöôïc”, tröôûng giaû noùi: “Tröôùc ñaây coù caùc Bí-soâ ñoàng phaïm haïnh cuûa caùc vò xin toâi ôû laïi nghæ qua ñeâm ñaõ duøng coû khoâ laøm ngoïa cuï, khi ñi boû laïi coû khoâ böøa baõi khieán chuùng toâi thu doïn maát gaàn nöûa ngaøy. Vì vaäy hoâm nay toâi môùi yeâu caàu caùc vò nhö theá”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñaønh phaûi naèm treân ñaát cöùng chòu khoå sôû suoát ñeâm, saùng ngaøy leân ñöôøng daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ truù xöù thaêm hoûi ñi ñöôøng coù an khoâng, ñaùp laø khoâng an, lieàn hoûi nguyeân do, caùc Bí-soâ khaùch lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, moät Bí-soâ nghe roài lieàn hoûi: “Thaày chòu cöïc khoå nhö theá ôû taïi thoân naøo nhaø cuûa ai?”, lieàn ñaùp laø nhaø cuûa tröôûng giaû ôû taïi thoân ñoù, Bí-soâ ñoù noùi: “Toâi ñaõ töøng traûi coû trong nhaø ñoù nguû raát an oån”, lieàn hoûi: “Thaày nguû xong roài coù thu doïn saïch khoâng?”, lieàn ñaùp: “Luùc ñoù vì muoán theo kòp ñoaøn neân khoâng coù thu doïn, sua ñoù toâi coù troû laïi thì vôï choàng tröôûng giaû ñaõ thu doïn saïch roài”, Bí-soâ khaùch noùi: “Chính vì nguyeân do naøy neân tröôûng giaû khoâng cho chuùng toâi traûi coû laøm ngoïa cuï, phaûi naèm treân ñaát cöùng chòu khoå sôû suoát ñeâm”. Caùc Bí- soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: Duø laø nhaø cuûa theá tuïc, traûi coû naèm roài cuõng phaûi thu doïn saïch môùi ñi”. Sau ñoù caùc Bí-soâ theo ñoaøn thöông buoân du haønh ñeán moät tuï laïc khaùc, nôi ñoù coù moät tröôûng giaû xaây caát moät phöôùc xaù cho sa moân, Baø-la-moân döøng nghæ. OÂng phaûi ñi ñeán choã xa tìm loaïi coû meàm ñeå

laøm phu cuï, khoâng ngôø caùc Bí-soâ naøy khi ñeán nghæ ñeâm ôû phöôùc xaù xong lieàn ñem caùc phu cuï coû meàm naøy quaêng boû trong choã baát tònh. Saùng hoâm sau tröôûng giaû ñeán thaáy caùc phu cuï naøy ôû trong choã baát tònh khoâng theå laáy laïi duøng ñöôïc nöõa neân cheâ traùch. Khoâng laâu sau laïi coù caùc Bí-soâ theo ñoaøn thöông buoân ñeán phöôùc xaù cuûa tröôûng giaû xin

nghæ qua ñeâm, hoûi tröôûng giaû coù ngoïa cuï khoâng, tröôûng giaû noùi khoâng coù roài ñem söï vieäc treân keå laïi roài noùi: “Baây giôø muoán tìm loaïi coû meàm nhö theá ñeå laøm phu cuï cuõng khoâng tìm ñöôïc”. Caùc Bí-soâ ñaønh phaûi naèm treân ñaát cöùng chòu khoå sôû suoát ñeâm, saùng ngaøy leân ñöôøng daàn daàn tôùi thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ truù xöù thaêm hoûi coù an khoâng, ñaùp: “Phaûi naèm treân ñaát cöùng nguû chòu khoå sôû suoát ñeám laøm sao an ñöôïc”, laïi hoûi: “Caùc thaày nghæ ñeâm ôû ñaâu maø chòu khoå sôû nhö theá?”, ñaùp: “Taïi phöôùc xaù cuûa tröôûng giaû trong tuï laïc ”, moät Bí-soâ noùi: “Toâi coù nghæ qua ñeâm ôû phöôùc xaù ñoù, saùng hoâm sau ñem vaát boû phu cuï roài môùi ñi”, caùc Bí-soâ khaùch noùi: “Chính vì thaày ñem vaát boû phu cuï ñoù neân chuùng toâi môùi phaûi naèm treân ñaát cöùng nguû chòu khoå sôû suoát ñeâm nhö theá”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Choã coù saún phu cuï coû phaûi hoûi thí chuû, neáu hoï baûo boû môùi ñem boû, neáu hoï noùi ñeå laïi thì neân ñeå laïi. Neáu khoâng y theo thì phaïm toäi vieät phaùp”. Trong moät tuï laïc coù moät truù xöù Taêng, ngoïa cuï trong chuøa naøy ít khoâng ñuû cung öùng cho khaùch taêng neân chuû cuûa truù xöù naøy phaûi ñi ñeán choã xa tìm loaïi coû meàm ñem veà caát chöùa trong moät phoøng ñeå daønh laøm ngoïa cuï. Thôøi gian sau coù nhieàu Bí-soâ du haønh ñeán truù xöù naøy xin ñöôïc nghæ qua ñeâm vaø hoûi coù ngoïa cuï khoâng, vò chuû truù xöù noùi: “Chuøa naøy tröôùc kia khoâng coù ngoïa cuï, toâi vì khaùch taêng neân ñi ñeán choã xa tìm ñöôïc loaïi coû meàm ñeå laøm ngoïa cuï, neáu caùc thaày khoâng cheâ thì tuøy yù döøng nghæ”. Caùc Bí-soâ nghæ qua ñeâm roài muoán ñem coû aáy vaát boû, chuû truù xöù noùi: “khoù khaên laém toâi môùi tìm ñöôïc loaïi coû meàm ñoù, khoâng neân vaát boû”, Bí-soâ khaùch noùi: “thaày khoâng bieát töï thaâm phaïm toäi, coøn muoán chuùng toâi cuõng phaïm toäi nöõa hay sao!”, noùi roài lieàn ñem ra ngoaøi vaát boû, coû bò naéng möa laøm cho hö muïc. Thôøi gian sau coù nhieàu Bí-soâ du haønh gheù vaøo trong chuøa naøy xin nghæ qua ñeâm, hoûi vò chuû truù xöù: “Coù ngoïa cuï khoâng?”, ñaùp khoâng coù roài ñem söï vieäc treân keå laïi vaø noùi: “Ñoù laø nguyeân do hoâm nay khoâng coù ngoïa cuï cho caùc vò”. Caùc Bí-soâ ñaønh phaûi naèm treân ñaát cöùng nguû qua ñeâm, saùng ngaøy leân ñöôøng ñeán röøng Theä-ña, caùc Bí-soâ truù xöù thaêm hoûi vaø ñaùp gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu moät Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “Chuùng toâi ñaõ nghæ qua ñeâm nôi ñoù, saùng ngaøy muoán ñem coû vaát boû hoï baûo khoâng neân vaát, chuùng toâi sôï phaïm toäi neân ñaõ ñem vaát boû coû”, caùc Bí-soâ khaùch noùi: “Chính vì nguyeân do naøy maø chuùng toâi phaûi naèm treân ñaát cöùng nguû chòu khoå sôû suoát ñeâm”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Coû coù saún duøng ñeå naèm khoâng neân voäi vöùt boû, neáu coù Bí-soâ neân daën trao

laïi roài ñi, khi naøo hoï baûo vöùt boû môùi ñöôïc vöùt boû, neáu khoâng y theo phaïm toäi vieät phaùp".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 29
417

Laïi coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh ñi ñeán beân moät caùi gieáng döøng laïi nghæ qua ñeâm, caùc Bí-soâ löôïm nhieàu coû khoâ traûi laøm ngoïa cuï, caùch ñoù khoâng xa cuõng coù moät Baø-la-moân döøng nghæ qua ñeâm. Trôøi vöøa saùng ñoaøn thöông buoân leân ñöôøng, Bí-soâ boû laïi coû traûi ôû ñoù ñeå ñi theo ñoaøn, treân ñöôøng ñi gaëp moät ñoaøn thöông buoân khaùc trôû veà, Baø-la-moân gaëp ñöôïc vò thöông chuû kia ñöôïc toaïi yù mong caàu neân ñi theo ñoaøn kia trôû veà, cuõng trôû laïi beân caùi gieáng tröôùc ñoù ñeå nghæ qua ñeâm. Luùc ñoù coù ngoaïi ñaïo loä hình ñeán choã maø Bí-soâ tröôùc ñaõ nghæ qua ñeâm ñeå nguû, laùt sau hoï noùi vôùi nhau: "Khoâng bieát coù vaät gì ñang boø caén trong ngöôøi toâi", moät ngöôøi trong soá hoï noùi: "Chaéc hoâm qua uoâng nhieàu röôïu neân aùc duïc taàm tö tranh nhau caén röùt", khi caàm löûa ñeán soi thì thaáy coù nhieàu kieán lieàn noùi: "Keû voâ trí naøo ñaõ nguû ôû ñaây, khi ñi khoâng doïn saïch coû ñaõ traûi neân môùi coù nhieàu kieán nhö theá naøy". Baø-la-moân nghe roài lieàn noùi: "Tröôùc ñaây coù Thích töû ñaõ nguû ñeâm nôi ñoù", ngoaïi ñaïo lieàn maéng: "Sa moân Thích töû ôû tröôùc moïi ngöôøi töï cho mình laø ngöôøi trí maø ôû choã döøng nghæ qua ñeâm roài khoâng doïn saïch coû ñaõ traûi", Baø-la-moân noùi: "Sa moân Thích töû khoâng döùt saùt sinh, tuøy choã lieàn nguû chöù khoâng xem xeùt". Caùch ñoù khoâng xa coù OÂ-ba-saùch-ca nghe roài lieàn ghi nhôù trong loøng, sau ñoù ñeán truù xöù cuûa Bí-soâ keå laïi, caùc Bí- soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Duø ôû choã ñoàng troáng cuõng phaûi doïn saïch coû ñaõ traûi naèm". Sau ñoù laïi coù Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân ñeán nghæ ñeâm nôi A-lan-nhaõ, Bí-soâ traûi coû khoâ laøm ngoïa cuï, nöûa ñeám ñoaøn thöông buoân thöùc daäy leân ñöôøng, Bí-soâ vì phaûi doïn saïch coû neân bò boû laïi ôû sau gaëp giaëc cöôùp heát y vaät. Khi ñeán röøng Theä-ña ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài ñem baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân gom tuï laïi moät choã roài ñi, nhö ta ñaõ cheá neáu khoâng haønh theo thì phaïm toäi vieät phaùp". Luùc ñoù caùc Bí-soâ nhuoäm y, traûi coû khoâ ôû choã coù naéng ñeå phôi y ñaõ nhuoäm, phôi xong khoâng doïn saïch coû khieán truøng kieán sanh, Phaät noùi: "Phôi y ñaõ nhuoäm xong phaûi doïn saïch coû". Sau ñoù coù Bí-soâ muoán nhuoäm y baûo vò nhuoäm y tröôùc ñeå laïi coû ñöøng vaát boû, vò kia khoâng nghe lieàn ñem vaát boû, Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi khaùc caàn duøng thì khoâng neân vaát boû". Ngöôøi nhuoäm y sau phôi y xong khoâng chòu doïn saïch coû noùi raèng: "khoâng phaûi coû cuûa toâi", Phaät noùi: "Khi vò tröôùc ñeå laïi cho vò sau duøng neân noùi: Thaày duøng xong neân vaát boû, neáu chòu thì môùi ñeå laïi cho duøng, neáu khoâng chòu thì khoâng ñeå laïi cho duøng". Luùc ñoù ôû choã kinh haønh vì ñaát cöùng neân chaân bò thöông toån, Phaät noùi: "Neân traûi coû meàm ñeå khoûi bò ñau chaân". Traûi coû khoâng bao laâu sau truøng kieán sanh, Phaät baûo neân vaát boû, caùc Bí-soâ ngaøy naøo cuõng thay coû môùi neân pheá boû vieäc chaùnh

tu, Phaät noùi: “Khoâng neân thay môùi hoaøi, neân xem xeùt khi caàn thay môùi thay”. Sau ñoù ôû choã kinh haønh thieát cuùng, caùc Bí-soâ loùt coû laøm gheá ngoài gioáng nhö tröôùc truøng kieán sanh, Phaät noùi: “Duøng daây treo gheá coû leân caây”. Laïi coù choã kinh haønh duøng Cuø muoäi da treùt treân ñaát khoâng bao laâu sau truøng kieán sanh, Phaät noùi: “Neân troän trong gaïch ngoùi beå ñöøng ñeå bò öôùt”. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trí giôùi, toân troïng giôùi vaø thieåu duïc tri tuùc roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong phoøng taêng duøng coû hay laù caây töï traûi hoaëc baûo ngöôøi traûi, khi ñi khoâng thu doïn, khoâng nhôø ngöôøi thu doïn; neáu coù Bí-soâ maø khoâng chòu daën doø laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca töø nhaân duyeân khaùc”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy. Taêng phoøng laø truù xöù cuûa ñeä töû Phaät, trong ñoù coù theå dung naïp boán oai nghi. Khi ñi laø ra khoûi theá phaàn. Cuï thoï OÂ-ba-ly baïch Phaät: “Khoaûng chöøng bao nhieâu laø theá phaàn cuûa phu cuï?”, Phaät noùi: Nhö Baø-la-moân Sanh vaên troàng caây… gioáng nhö trong giôùi möôøi boán, cho ñeán caâu giöõa ñöôøng gaëp Bí-soâ noùi roõ choã ñaõ caát chìa khoùa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ôû trong truù xöù taêng duøng coû hay laù caây töï traûi hay baûo ngöôøi traûi ñeå naèm, khi ñi khoâng thu doïn, coù ngöôøi cuõng khoâng daën doø laïi, cho ñeán chöa ra khoûi theá phaàn phaïm AÙc-taùc, ra khoûi theá phaàn lieàn phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ vöøa môùi ñi queân daën, treân ñöôøng söïc nhôù, hoaëc gaëp Bí-soâ treân ñöôøng, hoaëc ñeán truù xöù phía tröôùc môùi nhôù ra, hoaëc ñeán truù xöù phía tröôùc gaëp Bí-soâ saép ñi ñeán truù xöù kia môùi nhôø thu doïn… ñeàu gioáng nhö trong giôùi treân. Coû traûi coù hai tröôøng hôïp bò hö hoaïi laø gioù vaø kieán, gioù thoåi cuoán coû laïi vaø kieán caén coû laøm oå. Bí-soâ vaøo buoåi chieàu trong taêng phoøng traûi phu cuï coû, duø ñeâm hay ngaøy thöông neân xem xeùt, coù hö hoaïi hay khoâng hö hoaïi phaïm toäi naëng nheï ñeàu gioáng nhö giôùi treân. Neáu ôû choã ñaát cöùng hoaëc choã caùt ñaù, choã khoâng coù truøng kieán, duøng coû traûi duø khoâng thöôøng xem xeùt cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc xöù thöù möôøi saùu: GAÉNG GÖÔÏNG KEÙO BÍ SOÂ RA KHOÛI TAÊNG PHOØNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñeán choã caùc Bí-soâ treû tuoåi khuyeán duï: “Haõy cuøng toâi du

haønh ñeå haøng phuïc caùc toâng khaùc vaø töï ñöôïc tieáng vang, caùc thaày muoán ñoïc tuïng hay thieàn tö hay caàn lôïi döôõng veà y thöïc ñeàu seõ ñöôïc ñaày ñuû”. Caùc Bí-soâ treû nghe roài lieàn ñeán choã hai thaày xin pheùp ñi du haønh vôùi OÂ-ñaø-di , thaày noùi: “ñaïi ñöùc ñoù coù haïnh aùc seõ gaây naõo haïi cho con”, lieàn ñaùp: “Ñaïi ñöùc ñoù kheùo khuyeán duï, chuùng con kính nhö cha meï, haù laïi naõo

haïi hay sao". Caùc Bí-soâ treû naøy khoâng nghe theo lôøi thaày daïy lieàn cuøng vôùi OÂ-ñaø-di du haønh, vöøa ra khoûi giôùi OÂ-ñaø-di lieàn noùi: "Caùc cuï thoï ñaâu theå du haønh maø khoâng coù thaày y chæ", noùi roài baûo hoï taùc phaùp caàu y chæ , caàu y chæ xong OÂ-ñaø-di baûo hoï mang y baùt vaø caùc tö cuï cuûa mình roài thaûnh thôi vöøa ñi vöøa treâu choïc nhöõng ngöôøi ñi theo mình. Ñi ñeán moät tuï laïc OÂ-ñaø-di cuøng moân ñoà döøng nghæ ôû beân caùi gieáng lôùn, trong tuï laïc coù moät Tyø-ha-la vaøo xeá chieàu boång ñaùnh kieàn chuøy, caùc Bí-soâ treû nghe roài noùi vôùi OÂ-ñaø-di: "A-giaù-lôïi-da, chuøa ñaùnh kieàn chuøy, chuùng ta neân ñeán xem coi coù vieäc gì", OÂ-ñaø-di noùi: "Caùc Haéc-baùt ôû ñaây löôøi bieáng tu phaåm thieän, ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng laø saép coù laøm vieäc, chuùng ta ñi ñöôøng meät nhoïc laøm sao laøm vieäc ñöôïc", caùc Bí-soâ treû noùi: "Bieát ñaâu ñanh kieàn chuøy laø ñeå chia y vaät, chuùng ta ñaõ vaøo trong cöông giôùi cuõng ñöôïc chia phaàn. Thaày coù phöôùc ñöùc lôùn ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát, taøi lôïi deã ñöôïc coøn chuùng toâi ñaâu coù ai thí, chuùng toâi muoán vaøo chuøa xem thöû", OÂ-ñaø-di noùi: "Cöù tuøy yù ñi, neáu coù taøi lôïi nhaän luoân phaàn cuûa toâi". Caùc Bí-soâ treû lieàn vaøo chuøa hoûi bieát laø chia ngoïa cuï, chuû chuøa thaáy khaùch lieàn môøi nhaän phaàn, caùc Bí-soâ treû noùi: "Toâi xin nhaän theâm phaàn cuûa toân sö", chuû chuøa hoûi laø ai, ñaùp laø OÂ-ñaø-di, chuû chuøa lieàn tính soá phaàn roài ñöa ñuû. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ôû beân gieáng nöôùc ñang hoûi moïi ngöôøi trong thoân ñaây laø thoân gì, chuøa ñoù cuûa ai..., moïi ngöôøi ñeàu traû lôøi theo caâu hoûi ñaày ñuû. Caùc Bí-soââ treû ôû chuøa noùi vôùi nhau: "A-giaù-lôïi-da sao ñeán treã theá, chuùng ta neân laøm vieäc thöôøng laøm", noùi roài lieàn traûi choã thaày naèm, ñeå nöôùc röûa chaân, daàu xoa chaân ôû moät choã, sau ñoù moãi ngöôøi töï röûa chaân vaøo trong nhaø aám nguû. OÂ-ñaø-di ñeán trôøi toái môùi vaøo chuøa nhìn khaép nôi khoâng thaáy coù ai lieàn keâu lôùn: "Cuï thoï, cuï thoï", ngöôøi trong chuøa böôùc ra hoûi: "Ñaïi ñöùc vaøo chuøa phi thôøi sao laïi keâu la lôùn tieáng nhö theá?", ñaùp: "Caùc moân ñeä toâi ñaõ vaøo ñaây tröôùc toâi, toâi sôï chuùng gaëp naïn gì neân lôùn tieáng keâu". Caùc Bí-soâ treû böôùc ra noùi: "Chuùng toâi ôû trong phoøng kia ñaõ traûi ngoïa cuï, ñeå nöôùc röûa chaân, daàu xoa chaân cho thaày roâi môùi ñi nguû, thaày haõy ñeán phoøng ñoù nghæ", OÂ-ñaø-di noùi: "Ai baûo caùc thaày laøm vieäc ñoù?", ñaùp: "Chuùng toâi töï baûo nhau", OÂ-ñaø-di noùi: "Caùc thaày haõy ra khoûi chuøa, ai coù theå laøm thaày y chæ cho boïn ngöôøi khoâng cung kính vaø löôøi bieáng nhö theá", noùi roài lieàn gaéng göôïng keùo ñuoåi ra ngoaøi, caùc

Bí-soâ naøy nguû ôû choã ñaát troáng chòu khoå sôû vì laïnh suoát ñeâm, saùng ngaøy ñeàu ñeán choã OÂ-ñaø-di töø giaû trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, OÂ-ñaø-di noùi: "Haõy ôû laïi ñeå toâi coi bònh tình cuûa caùc cuï thoï ra sao", ñaùp: "Chuùng toâi voán khoâng bònh, chính thaày ñaõ laøm cho chuùng toâi sanh bònh, huoáng chi coù bònh maø coù theå chaêm soùc nhau hay sao?", noùi roài lieàn trôû veà röøng Theä-ña, sau ñoù OÂ-ñaø-di cuõng trôû veà, caùc Bí-soâ trong vöôøn Caáp thaáy caùc Bí-soâ treû trôû veà lieán thaêm hoûi coù an khoâng, caùc Bí-soâ naøy lieàn ñem söï

vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soââ laïi ñuoåi Bí-soâ khaùc ra khoûi phoøng coá yù naõo loaïn nhau”, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ saân giaän khoâng vui ôû nôi truù xöù taêng keùo Bí-soâ khaùc ra ngoaøi hoaëc baûo ngöôøi khaùc keùo ra, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Sau ñoù coù moät Bí-soâ ôû trong phoøng döôùi haàm ñang bònh naëng, luùc ñoù trôøi möa lôùn caùc Bí-soâ sôï phoøng döôùi haàm bò saäp neân lôùn tieáng keâu Bí-soâ ra, nhöng Bí-soâ naøy bònh naëng khoâng theå töï ra ñöôïc, caùc Bí-soâ sôï phaïm giôùi neân khoâng daùm vaøo keùo ra, keát quaû möa lôùn laøm saäp phoøng döôùi haàm, Bí-soâ ôû trong ñoù maïng chung, Phaät noùi: “Neáu coù naïn duyeân neân keùo loâi ra, naøy caùc Bí-soâ tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ saân giaän khoâng vui ôû nôi truù xöù taêng, keùo Bí-soâ ra ngoaøi hay baûo ngöôøi keùo ra, phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nhaân duyeân khaùc.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Tröø nhaân duyeân khaùc laø chæ cho naïn duyeân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ vôùi taâm saân giaän ôû trong chuøa taêng töï keùo ñuoåi ra hay baûo ngöôøi khaùc keùo ñuoåi Bí-soâ trong phaùp luaät naøy ra ngoaøi thì phaïm Ñoïa. Neáu gaëp taùm naïn duyeân ñeàu khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: GAÉNG GÖÔÏNG XUÙC NAÕO NGÖÔØI KHAÙC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät,luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñeán choã caùc Bí-soâ treû khuyeán duï cuøng mình ñi du haønh gioáng nhö giôùi treân cho ñeán caâu OÂ-ñaø-di keâu cöûa, caùc Bí-soâ treû ñeàu ñaõ nguû roài neân khoâng ra môû cöûa, OÂ-ñaø-di lieàn ñaïp cöûa khieán nhaø aám chaán ñoäng, caùc Bí-soâ treû sôï laøm toån haïi phoøng xaù cuûa Taêng neân daäy môû cöûa, OÂ-ñaø-di vöøa vaøo lieàn buoâng mình xuoáng giöôøng cuûa caùc Bí-soâ treû hoaëc ñeø treân buïng, hoaëc ñeø treân löng hoaëc ñeø nôi chaân, caùc Bí-soâ treû leâu la

thì OÂ-ñaø-di noùi: “Neáu ñau thì haõy ra ngoaøi”. Caùc Bí-soâ naøy lieàn ra ngoaøi ôû nôi ñaát troáng chòu khoå vì laïnh suoát ñeâm, saùng ngaøy ñeán choã OÂ-ñaø-di töø giaû trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, OÂ-ñaø-di noùi: “Haõy ôû laïi ñeå toâi coi bònh tình cuûa caùc thaày nhö theá naøo”... gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ôû nôi truù xöù taêng bieát caùc Bí-soâ ñaõ ôû choã naøy tröôùc, mình ñeán sau nhöng laïi coá yù laøm xuùc naõo ôû treân ngoïa cuï cuûa caùc Bí-soâ kia hoaëc naèm hoaëc ngoài nghó raèng: Neáu sanh khoå seõ töï traùnh ñi nôi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Bieát laø hieåu roõ söï vieäc. Bí-soâ ñaõ ôû choã naøy tröôùc laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy tröôùc ñaõ ôû trong ñaây nguû nghæ, mình ñeán sau gaéng göôïng naèm ngoài treân

choã naèm cuûa caùc Bí-soâ ñoù. Neáu hoï sanh khoå laø neáu hoï bò xuùc naõo khoâng vui. Tuï seõ traùnh ñi laø vì bò xuùc naõo maø ñi khoâng vì nguyeân nhaân naøo khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ bieát roõ söï vieäc... cho ñeán töï seõ traùnh ñi choã khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhieáp Tuïng: AÊn ngon vaø aên dôû, Laïnh, noùng, boâ tieän lôïi, Thieàn, tuïng, sôï coù, khoâng, (sôï coù giaëc khuûng boá vaø khoâng coù khuûng boá) Nhôn ñaây xuùc naõo nhau. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñeán choã caùc Bí-soâ treû khuyeán duï cuøng mình ñi du haønh... gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu caùc Bí-soâ treû ôû trong nhaø aám noùi vôùi nhau: "Hoâm nay chuùng ta aên thöùc aên thoâ dôû, khí löïc suy yeáu, haõy neân thieàn tö", noùi roài cuøng ngoài kieát giaø heä nieäm. OÂ-ñaø-di keâu cöûa, sau khi vaøo roài lieàn maéng caùc Bí-soâ treû: "Phaät haù chaúng noùi haïng ngöôøi voâ tri khoâng neân tu ñònh, caùc thaày haõy ñöùng daäy tuïng ñoïc toân kinh". OÂ-ñaø- di baét hoï ôû ngoaøi choå ñaát trong tuïng ñoïc chòu khoå vì laïnh suoát ñeâm, saùng ngaøy ñeàu ñeán choã OÂ-ñaø-di töø giaû trôû veà thaønh Thaát-la-phieät... gioáâng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc ñeàu phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø caùc Bí-soâ treû noùi vôùi nhau: "Hoâm nay chuùng ta aên thöùc aên ngon, khí löïc ñaày ñuû neân ra ngoaøi phoøng tuøy yù tuïng kinh", OÂ-ñaø-di thaáy hoï tuïng kinh lieàn noùi: "Haù chaúng phaûi Phaät noùi neáu khoâng tu taäp thieàn ñònh thì trí hueä khoâng sanh,

caùc thaày phaûi vaøo trong nhaø aám toïa thieàn heä nieäm". OÂ-ñaø-di baét hoï kieát giaø suoát ñeâm khieán thaân theå moõi meät, saùng ngaøy lieàn töø giaõ trôû veá röøng Theä-ña... gioáng nhö giôùi treân cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu Bí- soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø caùc Bí-soâ treû noùi vôùi nhau: "Hoâm nay thôøi tieát hôi laïnh, chuùng ta vaøo nhaø aám yeân nghæ", OÂ-ñaø-di thaáy hoï vaøo nhaø aám lieàn noùi: "Caùc thaày nguû nôi coù hôi aám sôï nhieãm phaûi hoaøng bònh, caùc thaày ñoâng ngöôøi neáu maéc cuøng moät chöùng bònh, toâi laøm sao chaêm soùc cho heát, caùc thaày haõy mau ra ngoaøi". Caùc Bí-soâ treû bò ñuoåi ra ngoaøi ôû choã ñaát troáng ïbò khoå vì söông laïnh suoát ñeâm neân saùng ngaøy lieàn töø giaõ veà röøng Theä-ña... gioáng nhö treân cho ñeân caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc ôû choã caùc Bí-soâ treû noùi vôùi nhau: "Hoâm nay trôøi noùng, chuùng ta vaøo trong nhaø maùt yeân nghæ", OÂ-ñaø-di thaáy hoï vaøo trong nhaø maùt lieàn noùi: "Caùc thaày naèm trong nhaø maùt hoaëc bò truùng gioù hoaëc bò ñaøm aám thöông haøn, laøm sao toâi nuoâi bònh cho caùc thaày ñöôïc", noùi roài lieàn vaøo trong nhaø maùt ñoùng heát caùc cöûa thoâng gioù khieán cho beân trong noùng bít ngoäp thôû, khieán hoï suoát ñeâm khoâng nguû ñöôïc neân saùng ngaøy lieàn töø giaõ veà röøng Theä-ña... cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö

treân chæ khaùc laø laàn naøy khoâng moät ai chòu cuøng ñi du haønh vôùi OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di moät mình du haønh ñeán moät ngoâi chuøa trong ñoù khoâng coù choã ñaïi tieåu tieän, caùc Bí-soâ truù xöù phaûi ñi trong caùi boâ roài ñem ra choã xa ñoå boû. Khi OÂ-ñaø-di ñeán, caùc Bí-soâ truù xöù bieát laø keû aùc haïnh neân khoâng ai keâu vaøo phoøng ñeå nguû cuõng khoâng cuøng noùi chuyeän, OÂ-ñaø-di lieàn nghó: "Maáy Haéc-baùt naøy trong ñeâm nay se hieåu khoán ñoán laø nhö theá naøo". Ñeâm ñeán OÂ-ñaø-di treøo leân taàng thöù ba thaáy coù nhieàu caùi boâ ñeå raûi raùc khaép nôi lieàn ña haát ra ngoaøi, caùc Bí-soâ thöùc daäy tìm boâ ñeå ñaïi tieåu tieän thì khoâng thaáy coù caùi naøo, bò beân trong thuùc baùch caùc Bí-soâ leân taàng treân ôû choã thoâng nöôùc ñeå phoùng xaû ra ngoaøi. Saùng ngaøy cac cö só tín taâm ñeán chuøa leã baùi, ñi tham quan caùc nôi, OÂ-ñaø-di lieàn noùi vôùi hoï: "Caùc Haéc-baùt ôû ñaây thöôøng laøm haïnh aùc, laøm oâ ueá taêng ñieàn, ñaõ phoùng ueá ôû taàng treân cuûa chuøa", caùc cö só nghe roài lieàn cheâ traùch caùc Bí-soâ truù xöù. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ôû truù xöù bieát OÂ-ñaø-di

laø keû aùc haïnh neân khoâng ai keâu vaøo chuøa döøng nghæ, OÂ-ñaø-di lieàn nghó: "Ta neân bieät laäp phöông tieän ñeå xuùc naõo caùc Haéc-baùt naøy, cho hoï bieát ta laø ngöôøi khoù theå khinh deã", nghó roài lieàn uoáng thuoác xoå vaøo trong nhaø aám tuøy choã tieän lôïi. Nhö Theá toân coù daïy thaáy coù ngöôøi bònh phaûi neân chaêm soùc, neân caùc Bí-soâ kyø laõo trong chuøa ñeàu ñeán thaêm bònh OÂ-ñaø-di, thaêm hoûi xong muoán ra veà thì OÂ-ñaø-di giöõ naùn laïi, cöù nhö theá ñeán hai, ba laàn; caùc Bí-soâ kyø laõo noùi: "Thaày coá taâm muoán naõo loaïn chuùng toâi phaûi khoâng?", OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi vaøo chuøa caùc vò khoâng cuøng noùi chuyeän, baây giôø taïm ñöùng ôû ñaây thì coù gì phaûi töø nan". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa". Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø OÂ-ñaø-di ñeán ngoâi chuøa trong ñoù caùc Bí-soâ ñeàu chuyeân tu tónh löï, do caùc Bí-soâ bieát OÂ-ñaø-di laø keû aùc haïnh neân khoâng cuøng noùi chuyeän khieán OÂ-ñaø-di nghó caùch xuùc naõo hoï. Töï vieän naøy ñang xaây caát nöûa chöøng, OÂ-ñaø-di ñeán choã thí chuû xaây caát noùi raèng: "Tröôûng giaû coù tín taâm caát chuøa sao khoâng sôùm hoaøn thaønh, haù chaúng phaûi Phaät noùi: "Neáu khi sieâng tu thieän, Taâm toäi aùc khoâng khôûi, Ñoái vôùi phöôùc khoâng sieâng, Taâm lieàn taïo caùc aùc". "Tröôûng giaû nghe roài noùi raèng: "Thaùnh giaû, tuy toâi coù nhieàu taøi vaät nhöng ôû ñaây raát khoù tìm thôï", OÂ-ñaø-di noùi: "Theá toân coù daïy, neáu choã naøo xaây caát, Bí-soâ ôû ñoù neân trôï giuùp ñeå hoaøn thaønh", tröôûng giaû noùi: "Neáu caùc Bí-soâ trôï giuùp thì raát toát", OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi seõ giuùp tröôûng giaû", noùi roài lieàn trôû laïi trong chuøa ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp chuùng. Nhö lôøi Phaät daïy neáu nghe tieáng kieàn chuøy chö taêng neân taäp hoïp, chuùng taäp hoïp lieàn thaáy OÂ-ñaø-di töï tay böng ngoùi gaïch... neân phaûi cuøng nhau ra phuï giuùp, suoát ngaøy khoâng ñöôïc

nghæ neân noùi vôùi nhau: “Tröôùc ñeán nay chuùng ta chuyeân tu thieàn ñònh, nay laïi phaûi lao dòch suoát ngaøy, chuùng ta neân trôû veà thaønh Thaát-la-phieät”. Ñeán nôi caùc Bí-soâ truù xöù thaêm hoûi: “Caùc cuï thoï ôû trong chuøa ñoù chuyeân tu thieàn ñònh, sao hoâm nay boû vieäc tu taäp ñeán nôi ñaây?”, caùc Bí-soâ khaùch naøy lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ ñem baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc thì phaïm Ñoïa”. Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø OÂ-ñaø-di ñeán moät ngoâi chuøa, caùc Bí-soâ trong ñaây chuyeân tuïng taäp, do caùc Bí-soâ khoâng cuøng noùi chuyeän neân OÂ-ñaø-di tìm caùch xuùc naõo, khieán caùc Bí-soâ lao dòch

suoát ngaøy gioáng nhö treân neân caùc Bí-soâ naøy ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå cho caùc Bí-soâ ôû ñaây nghe, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi cuõng gioáng nhö treân. Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø OÂ-ñaø-di ñeán moät ngoâi chuøa, luùc ñoù trong chuøa coù giaëc cöôùp khuûng boá. Do caùc Bí-soâ ôû ñaây khoâng cuøng noùi chuyeän neân OÂ-ñaø-di tìm caùch xuùc naõo, luùc trôøi suïp toái OÂ-ñaø-di lieàn ñöùng ngay nôi cöûa lôùn cuûa chuøa khoâng cho ñoùng cöûa, khieán caùc Bí-soâ trong chuøa suoát ñeâm lo sôï khoâng daùm nguû. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi cuõng gioáng nhö treân. Laïi coù duyeân khôûi gioáng nhö treân chæ khaùc laø ngoâi chuøa naøy khoâng coù giaëc khuûng boá neân cöûa lôùn môû suoát ñeâm, ban ñeâm caùc Bí-soâ thöôøng daäy ra ngoaøi ñaïi tieåu tieän. OÂ-ñaø-di thaáy caùc Bí-soâ naøy khoâng cuøng noùi chuyeän neân tím caùch xuùc naõo, khuya ñoùng chaët cöûa roài naèm chaén ngay cöûa khieán caùc Bí-soâ khoâng theå ra ngoaøi tieän lôïi ñöôïc, bò böùc baùch neân tuøy tieän phoùng ueá. Saùng ngaøy tín ñoà ñeán chuøa leã baùi, OÂ-ñaø-di lieàn noùi vôùi hoï: “Caùc Haéc-baùt trong chuøa naøy thöôøng phoùng ueá böøa baõi trong chuøa”, khieán caùc tín ñoà cheâ traùch caùc Bí-soâ naøy. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu Bí-soâ coá taâm naõo loaïn Bí-soâ khaùc ñeàu phaïm toäi Ñoïa. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 30

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: COÁ YÙ NGOÀI NAÈM TREÂN GIÖÔØNG SUÙT CHAÂN

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñeán choã caùc Bí-soâ treû khuyeán duï cuøng ñi du haønh vôùi mình, cuõng gioáng nhö OÂ-ñaø-di ñaõ khuyeán duï ôû trong giôùi tröôùc, neân khoâng ai chòu ñi cuøng. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc nhaän lôøi cuøng ñi, moät ñoàng phaïm haïnh khaùc khuyeân: “Cuï thoï neáu ñi cuøng aét seõ bò xuùc naõo”, Bí-soâ khaát thöïc noùi: “Toâi ñuû 1o haï khoâng phaûi y chæ ngöôøi khaùc cuõng khoâng ñeán vò aáy caàu hoïc nghieäp, thaày aáy muoán xuùc

naõo cuõng khoâng theå ñöôïc", vò ñoàng phaïm haïnh noùi: "sau naøy cuï thoï seõ bieát". Bí-soâ khaát thöïc khoâng nghe theo lôøi khuyeân, cuøng du haønh vôùi OÂ-ba-nan-ñaø, vöøa ra khoûi giôùi OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Thaày neân mang giuùp toâi ñaõy y", Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Haù cuï thoï khoâng bieát Phaät Phaùp taêng baûo laø phöôùc ñieàn thaéng dieäu, trì ñeå phuïng thí sao laïi chöùa nhieàu nhöõng vaät sanh phieàn naõo naøy", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi nhôø thaày mang ñaõy y, thaày khoâng mang thì thoâi, côù sao laïi quôû traùch toâi nhö laø nhò sö cuûa toâi nhö theá", noùi roài lieàn suy nghó: "Ñoái vôùi Bí-soâ naøy ta chöa caàn noùi tôùi, haõy nhaãn naïi cuøng ñi, sau naøy seõ bieát". Caû hai du haønh daàn daàn ñeán moät tuï laïc, döøng nghæ laïi beân caùi gieáng nöôùc ôû bìa röøng. Luùc ñoù boång nghe tieáng kieàn chuøy töø moät ngoâi chuøa trong tuï laïc, Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Trong chuøa ñaùnh kieàn chuøy, chuùng ta neân ñeán xem coi coù vieäc gì"... gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi möôøi saùu vaø möôøi baûy cho ñeán caâu OÂ- ba-nan-ñaø vaøo chuøa lôùn tieáng keâu to, Bí-soâ khaát thöïc naèm trong phoøng döôùi gaùc nghe keâu lieàn noùi: "Toâi ñaõ traûi ngoïa cuï ôû phoøng treân vaø nöôùc röûa chaân ñeå moät beân, ñaïi ñöùc leân ñoù nghæ", OÂ-ba-nan-ñaø goõ cöûa phoøng cuûa Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Haõy môû cöûa, toâi muoán thöông löôïng vôùi thaày",

426 BOÄ LUAÄT 7

Bí-soâ khaát thöïc suy nghó: "Neáu môû cöûa cho vaøo thì thaày aáy noùi cho ñeán saùng, vì vaäy khoâng neân môû cöûa", nghó roài lieàn noùi: "Toâi ñi ñöôøng moõi meät muoán nguû, coù thöông löôïng gì haõy ñôïi ñeán saùng mai". OÂ-ba-nan-ñaø lieàn leân phoøng treân röûa chaân roài hoûi voïng xuoáng: "Daàu thoa chaân ñeå ôû ñaâu?", Bí-soâ ôû döôùi ñaùp voïng leân: "Ñeå ôû gaàn beân giöôøng". OÂ-ba-nan-ñaø nghe tieáng bieát chính xaùc choã Bí-soâ khaát thöïc naèm, lieàn dôøi giöôøng tôùi ngay choã ñaàu naèm cuûa Bí-soâ khaát thöïc ôû döôùi roài buoâng mình ngoài maïnh xuoáng giöôøng, khieán cho chaân giöôøng suùt ra rôi xuoáng beân döôùi truùng ngay ñaàu cuûa Bí-soâ khaát thöïc. Bí-soâ khaát thöïc bò beå ñaàu keâu to leân roài laïi nghó: "Neáu ta coøn keâu la e seõ bò xuùc naõo nöõa", nghó roài lieàn im laëng ñôïi ñeán saùng hoâm sau ñeán töø giaõ OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà thaønh Thaát-la- phieät... gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi möôøi saùu vaø baûy... cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch OÂ-ba-nan-ñaø roài cheá hoïc xöù nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong truù xöù taêng bieát chaân giöôøng vaø chaân gheá treân taàng gaùc bò suùt maø buoâng mình ngoài naèm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Chaân giöôøng bò suùt laø chaân giöôøng loûng leûo, khoâng lieân keát vôùi giöôøng gheá. Buoâng mình ngoài naèm laø ngoài naèm maïnh xuoáng coá yù laøm cho chaân giöôøng suùt ra ñeå gaây thöông tích cho ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát phoøng xaù cuûa taêng coù giöôøng bò suùt chaân maø buoâng mình ngoài naèm coá yù gaây toån haïi cho ngöôøi khaùc ñeáu phaïm Ñoïa. Neáu giöôøng keâ saùt ñaát hay coù vaät choáng ñôõ ôû döôùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hôïac si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Xieån-ñaø duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, caùc Bí-soâ thaáy lieàn ngaên, Xieån-ñaø noùi: "Ñaâu phaûi do toâi goïi caùc sanh maïng naøy ñeán, cuõng ñaâu phaûi coù ngöôøi ñem giao chuùng cho toâi, cuõng ñaâu phaûi chuùng muoán ñi maø toâi laïi khoâng cho ñi. Boán bieån roäng lôùn sao chuùng khoâng ñeán ñoù, soâng hoà ñaày nöôùc sao chuùng khoâng vaøo...". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, töï laøm hoaëc baûo ngöôøi laøm khoâng ñoaùi tôùi sanh maïng", lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nöôùc coù truøng, töï duøng

töôùi leân coû ñaát hay baûo ngöôøi duøng töôùi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Xieån-ñaø. Nöôùc chæ chung nöôùc ôû gieáng, ao, hoà, soâng... Truøng coù hai: Moät laø do maét thaáy, hai laø do löôït thaáy ñöôïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi nöôùc coù truøng, khôûi töôûng coù truøng töï duøng hay baûo ngöôøi duøng töôùi leân coû ñaát phaïm Ñoïa, nghi cuõng vaäy. Neáu nöôùc khoâng truøng khôûi töôûng coù truøng, khi duøng phaïm AÙc-taùc, nghi cuõng vaäy. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi nöôùc ôû ao hoà soâng coù nhieàu truøng caù, khôûi taâm saùt haïi laøm cho nöôùc khoâ caïn tuøy theo soá truøng caù cheát ñeàu phaïm Ñoïa, truøng caù khoâng cheát thì AÙc-taùc. Neáu ôû nhöõng choã coù nöôùc laáp bít laïi khieán cho truøng caù nôi ñoù cheát, tuøy theo soá truøng caù cheát hay khoâng cheát, phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu khoâng coù taâm saùt haïi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: XAÂY CAÁT CHUØA LÔÙN QUAÙ HAÏN LÖÔÏNG Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Luïc chuùng ñeán ôû chuøa naøo cuõng sanh taâm khinh tieän noùi raèng: "Chuøa naøy gioáng nhö chuoàng ngöïa, chuoàng voi...", caùc Bí-soâ nghe roài noùi raèng: "Ngöôøi ta caát saún chuøa cho caùc vò ôû, khoâng phaûi toán moät vieân gaïch naøo maø coøn sanh taâm khinh tieän cheâ bai", Luïc chuùng nghe roài baøn vôùi nhau: "Chuùng ta thöôøng bò boïn Haéc-baùt khinh khi noùi chuùng ta thöôøng ôû chuøa ngöôøi khaùc, töï khoâng toán moät vieân gaïch naøo naøo. Chuùng ta phaûi caát moät ngoâi chuøa maø caùc Haéc-baùt chöa töøng thaáy", Nan-ñaø noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: Neáu chuùng ta cuøng ñöùng ra laøm thì caùc Haéc-baùt seõ nhôn cô hoäi naøy noùi raèng: Luïc chuùng Bí-soâ khoâng tu phaåm thieän chæ lo vieäc caát chuøa.Chuùng ta neân choïn ra moät ngöôøi coù trí thoâng minh, gioûi thuyeát phaùp coi ngoù coâng vieäc, coøn chuùng ta khuyeán hoùa nhöõng nhaø thí thöïc ñoåi taâm thí cho chuùng ta vaät tö xaây caát", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Cuï thoï Xieån-ñaø ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán, coù bieän taøi voâ ngaïi coù theå coi ngoù coâng vieäc xaây caát naøy"... gioáng nhö

duyeân khôûi trong giôùi thöù baûy Taêng-giaø-phaït-thi-sa, cho ñeán caâu Tröôûng giaû noùi vôùi Xieån-ñaø: “Ñaïi ñöùc, toâi tuy coù nhieàu tieàn cuûa coù theå xaây caát moät truù xöù cho Taêng, nhöng khoâng coù ngöôøi coi ngoù coâng vieäc xaây caát giuùp toâi”, Xieån-ñaø noùi: “Toâi seõ coi ngoù coâng vieäc xaây caát, giuùp oâng hoaøn thaønh vieäc phöôùc naøy, nhöng oâng phaûi ñeán trong Taêng xin pheùp Ñaïi chuùng, caàu thænh toâi laøm ngöôøi coi ngoù coâng vieäc xaây

caát naøy”. Tröôûng giaû baèng loøng cuøng vôùi Xieån-ñaø ñeán chuøa vaøo trong Taêng, ñaûnh leã Taêng baïch raèng: “Thaùnh giaû Xieån-ñaø baèng loøng coi ngoù vieäc xaây caát truù xöù cho Taêng, toâi laø thí chuû, xin Taêng töø bi chaáp nhaän sai laøm ngöôøi thoï söï”. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû laø baäc thöôïng toøa trong chuùng nghe tröôûng giaû thænh roài lieàn suy nghó: Nhoùm Luïc chuùng gaàn ñaây khoâng ñöôïc Taêng sai neân thöôøng laøm phieàn chuùng taêng, neáu ñöôïc Taêng sai aét seõ xuùc naõo chuùng taêng khoâng nghi”, nghó roài lieàn noùi vôùi Xieån-ñaø: “Naøy cuï thoï, xöa kia toâi xaây caát röøng Theä-ña ñaâu coù ai sai toâi, cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø xaây caát vöôøn Cuø-sö-la naøy cuõng ñaâu coù ai sai. Nay cuï thoï muoán xaây caát truù xöù cho Taêng thì cöù töï coi ngoù coâng vieäc ñaâu caàn ñôïi Ñaïi chuùng sai”. Xieån-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Boïn Haéc-baùt coøn khoâng muoán nhìn ta huoáng chi laø sai laøm ngöôøi thoï söï”. Taêng khoâng sai neân Xieån-ñaø cuøng tröôûng giaû ñöùng daäy ñi veà ñeán nhaø tröôûng giaû, Xieån- ñaø nhaän tieàn vaø nhieàu vaät tö roài tôùi choã thoï laøm gaïch hoûi: “Caùc oâng coù theå trong moät ngaøy nung ñuû soá gaïch ñeå xaây caát moät ngoâi chuøa ba taàng coù möôøi phoøng hay khoâng?”, ñaùp: “Neáu thaày ñöa nhieàu tieàn ñeå mua vaät lieäu vaø thueâ nhieàu ngöôøi laøm coâng thì coù theå nung ñuû soá gaïch thaày caàn”, Xieån-ñaø lieàn ñöa tieàn theo yeâu caàu cuûa thôï gaïch roài ñeán choã thôï loùt gaïch hoûi: “Caùc oâng coù theå trong moät ngaøy caét soá gaïch ñaõ nung chín ñeå loùt moät ngoâi chuøa ba taàng hay khoâng?”, keá ñeán choã thôï moäc hoûi: “OÂng coù theå trong moät ngaøy taäp trung thôï moäc laïi ñeå xaây moät ngoâi chuøa ba taàng hay khoâng?”, keá ñeán choã thôï hoà, thôï veû… moãi moãi ñeàu hoûi gioáng nhö treân, cuoái cuøng tìm nhieàu nhaân coâng ñeå xaây caát ngoâi chuøa ba taàng trong moät ngaøy cho xong. Ngoâi chuøa naøy khi xaây caát xong beân döôùi khoâng coù choã thoaùt nöôùc, beân treân khoâng coù oáng daãn nöôùc thoaùt xuoáng döôùi, cöûa khoâng coù song, cuõng khoâng coù loã thoâng gioù, hình daùng nhö caùi boà luùa vuoâng vöùc, chung quanh chæ coù moät caùi cöûa nhoû ñeå ra vaøo. Xieån-ñaøø thaáy chuøa ñaõ xaây caát xong lieàn ñeán choã tröôûng giaû noùi: “Ngoâi chuøa ñaõ xaây caát xong neân laøm leã khaùnh thaønh”, Tröôûng giaû noùi: “Ngaøy nay khoâng ñöôïc, hoâm sau seõ laøm”. Luùc ñoù Theá toân quaùn bieát ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø vöøa cho xaây caát xong, sau ñeâm nay seõ bò suïp ñoå, lieàn suy nghó: “Neáu ta vaø chuùng taêng khoâng thoï duïng ngoâi chuøa naøy thì thí chuû kia khi thaáy ngoâi chuøa bò suïp ñoå seõ sanh saàu naõo cöïc ñoä, chaéc chaén thoå huyeát maø cheát”, nghó roài lieàn baûo cuï thoï A-nan-ñaø: “Thaày neân ñeán trong vöôøn Cuø-sö-la noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng; neáu vò naøo ñöôïc thaéng ñònh thì neân duøng

ñònh löïc aáy vaøo ñaàu ñeâm nay ñeán trong ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø môùi môùi cho xaây caát xong ñeå cuøng tu phaåm thieän". Cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ nghe roài, vò naøo

ñöôïc thaéng ñònh lieàn nhö lôøi Phaät daïy vaøo ñaàu ñeâm ñeán trong ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø vöøa cho xaây caát xong ñeå tu phaåm thieän. Ñeán nöûa ñeâm Theá toân ñeán vaø khôûi taâm tuïc ñeá, khi Phaät khôû taâm tuïc ñeá thì chö thieân ñeàu hieän ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát phaùp, Phaät noùi phaùp Voâ thöôøng xong, hoï ñaûnh leã roài bieán maát, sau ñoù Phaät cuøng caùc Bí-soâ trôû veà laïi truù xöù. Ñeán sau ñeâm trôøi boång noåi gioù to möa lôùn, khoâng bao laâu sau nöôùc ñaày ngaäp trong chuøa, vì trong chuøa khoâng coù choã thoaùt nöôùc neân nöôùc ngaäp thaám vaøo töôøng vaùch vöøa môùi xaây khieán cho ngoâi chuøa suïp ñoå hoaøn toaøn. Luïc chuùng hay tin hoaûng sôï boû troán, coøn tröôûng giaû thí chuû vaãn chöa hay bieát neân ñaõ cho nhieàu xe chôû ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeán ngoâi chuøa môùi ñeå laøm leã khaùnh thaønh. Ñeán nôi thaáy ngoâi chuøa suïp ñoå lieàn hoûi Bí-soâ: "Ngoâi chuøa môùi xaây caát sao laïi nhö theá naøy?", Bí-soâ noùi: "Ngoâi chuøa bò suïp ñoå naøy cuûa oâng gioáng nhö con laïc ñaø ngoài xoåm bò teù ngaõ, vaøo beân trong neân caån thaän ñöøng ñeå bò va chaïm roài teù ngaõ". Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: "Ta boû ra nhieàu tieàn cuûa nhö vaäy, chöa töøng thoï duïng lieàn bò suïp ñoå", nghó roài vì quaù saàu khoå neân ngaát xæu ngaõ xuoáng ñaát, thaân toäc laáy nöôùc laïnh röôùi leân maët hoài l6u môùi tænh laïi. Luùc ñoù Theá toân baûo cuï thoï A-nan-ñaø: "Thaày neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû raèng: Coù nhieàu thí chuû xaây caát phoøng xaù cho Nhö lai, Theá toân tuy khoâng coù thoï duïng nhöng phöôùc cuûa thí chuû vaãn tuøy sanh, huoáng chi ngoâi chuøa cuûa tröôûng giaû vaøo ñaàu ñeâm ñaõ coù caùc Bí-soâ kyø tuùc ñöùc haïnh ñeán thoï duïng, nöûa ñeâm Theá toân laïi ñeán vaø chö thieân cuõng ñeán ñeå nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp, phöôùc lôïi cuûa oâng voâ löôïng voâ bieân, oâng neân hoan hæ khoâng neân öu saàu", cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã tröôûng giaû truyeàn ñaït laïi lôøi Phaät, Tröôûng giaû nghe roài lieàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: "Theá toân ñaïi bi ñaõ vaøo trong chuøa thoï duïng roài sao?", A-nan-ñaø noùi: "ñaõ vì oâng thoï duïng roài", tröôûng giaû noùi: "Neáu Theá toân ñaõ vaøo trong chuøa thoï duïng vaø thuyeát phaùp thì toâi khoâng öu saàu nöõa, xin hoûi Luïc chuùng Bí-soâ thieän tri thöùc cuûa toâi hieän nay ôû ñaâu?". Sau khi nghe bieát tröôûng giaû hoûi ñeán mình Luïc chuùng lieàn ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû môøi thoï thöïc roài daâng cuùng moãi vò moät xaáp baïch ñieäp vaø caùc tö cuï caàn duøng cuûa Bí-soâ. Trôû veà trong truù xöù, caùc Bí- soââ gaëp lieàn noùi: "Caùc vò vì tröôûng giaû xaây caát moät ngoâi chuøa heát söùc laø kieân coá", Luïc chuùng noùi: "Sao laïi cheâ traùch chuùng toâi, chuùng toâi ñaõ khieán cho tröôûng giaû sanh loøng tín kính, tuy toån thaát nhieàu taøi vaät nhö vaäy nhöng ñoái vôùi chuùng toâi vaãn tín kính, vöøa cuùng moät böûa aên ngon laïi coøn cuùng moãi ngöôøi chuùng toâi moät xaáp baïch ñieäp vaø caùc tö cuï caàn duøng

cuûa Bí-soâ". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Luïc chuùng

430 BOÄ LUAÄT 7

Bí-soâ ñoái vôùi vieäc mình ñaõ laøm ñaùng leõ neân hoå theïn, taïi sao laïi töï cao nhö theá", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aáy caát chuøa lôùn coù nhieàu taàng beân beä cöûa phaûi ñaët ngaïch cöûa, cöûa soå phaûi coù song cöûa, phaûi coù loã thoâng gioù vaø choã thoaùt nöôùc. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc thì chæ neân xaây chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng, neáu xaây quaù phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Chuøa lôùn coù hai moät laø vaät thí lôùn, hai laø hình löôïng lôùn, trong giôùi naøy laø hình löôïng lôùn. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc töùc laø laøm neàn moùng khoâng chaéc do troän hoà non thì khi xaây töôøng leân laøm nhieàu taàng chæ neân chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng seõ deã bò suïp ñoå. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ xaây caát chuøa lôùn nhieàu taàng cho Taêng neáu duøng hoà nhaõo coøn non maø xaây quaù ba taàng thì phaïm Ñoïa. Neáu laø gaïch nung chín vaø duøng caây ñaù hoaëc vì thí chuû muoán mau thaønh tuy laøm quaù haïn löôïng vaãn khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Theá toân: "Cuï thoï Xieån- ñaø caàu Taêng sai laøm ngöôøi thoï söï, vì nhôn duyeân gì cuï thoï Xaù-lôïi-töû phöông tieän ngaên khoâng cho laøm?", Phaät noùi: "Xaù-lôïi-töû khoâng phaûi ngaøy nay môùi kheùo duøng phöông tieän ngaên Xieån-ñaø, maø xöa kia cuõng ñaõ töøng ngaên caûn, caùc thaày laéng nghe: "Quaù khöù ôû trong nuùi Tuyeát nôi choã nguy hieåm coù moät baày chim nöông ôû, con chim chuùa maéc bònh qua ñôøi, baày chim maát vò thoáng laõnh neân khinh khi nhau laøm nhöõng vieäc khoâng Lôïi-ích". Baày chim noùi vôùi nhau: "Chuùng ta khoâng coù vò thoáng laõnh khoù theå toàn taïi laâu, nay chuùng ta neân tìm moät chim chuùa ñeå laøm leã quaùn ñaûnh toân leân ngoâi, nhöng chuùng ta laøm sao tìm ra ñöôïc chim chuùa".Caùch ñoù khoâng xa coù moät con chim Cuù tai meøo tuoåi cao, baày chim noùi vôùi nhau: "Chim Cuù tai meøo naøy tuoåi cao coù theå laøm chim chuùa ñöôïc chaêng; gaàn ñaây coù moät con chim Anh vuõ baåm taùnh thoâng tueä, kheùo bieát cô nghi, chuùng ta neân ñeán hoûi yù kieán", noùi roài cuøng nhau ñeán choã chim Anh vuõ hoûi: "Chuùng toâi muoán toân chim Cuù tai meøo leân laøm chim chuùa, yù kieán cuûa chim Anh vuõ nhö theá naøo?". Luùc ñoù chim Anh vuõ nhìn chim Cuù noùi baøi keä: "Toâi khoâng thích Cuù meøo, Laøm vua caùc loaøi chim,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 30 431

Khoâng saân, maët coøn theá, Saân leân seõ theá naøo". Baày chim nghe baøi keä roài lieàn boû yù ñònh toân chim Cuù laøm chim chuùa, sau ñoù cuøng toân chim Anh vuõ leân ngoâi thoáng laõnh. Naøy caùc Bí-soâ, chim Anh vuõ thuôû ñoù chính laø

Xaù-lôïi-töû, Cuù meøo chính laø Xieån-ñaø, xöa kia phöông tieän ngaên vieäc toân laøm chim chuùa, nay cuõng phöông tieän ngaên laøm ngöôøi thoï söï".

Nhieáp Tuïng Thöù Ba:
Khoâng sai, ñeán chieàu toái,
Vì aên, hai loaïi y,
Cuøng ñöôøng vaø chung thuyeàn,
Choã khuaát, giaùo hoùa aên.
Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: CHUÙNG KHOÂNG SAI GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI Nhieáp Tuïng Beân Trong: Phaät sai Nan-ñaïc-ca Giaùo giôùi Bí-soâ ni, Vì noùi kinh thaâm dieäu, Ñeàu chöùng A-la-haùn. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät cuøng naêm traêm Bí-soâ an cö ôû nôi ñaây, caùc Bí-soâ ni Kyø-tuùc cuõng an cö trong chuøa Vöông Vieân nhö Bí-soâ ni Chuaån-ñaø, Daân-ñaø, Maït-laïp-baø... Lieân-hoa-saéc, Ñaïi theá chuû... caùc ñaïi Thanh vaên ni. Luùc ñoù Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm ni chuùng ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät vì noùi phaùp yeâu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài baûo Ñaïi theá chuû neân ra veà. Sau khi Ñaïi theá chuû ra veà Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân bieát, nay ta ñaõ giaø yeáu khoâng theå thuyeát phaùp yeáu cho boán chuùng ñöôïc nöõa, töø nay caùc Bí-soâ kyø tuùc neân theo thöù töï ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni". Caùc Bí- soâ vaâng lôøi Phaät daïy theo thöù töï ñeán giaùo thoï, khi ñeán phieân Nan-ñaïc-ca thì cuï thoï laïi töø choái khoâng chòu ñi, Ñaïi theá chuû ñeán baïch Phaät, Phaät hoûi A-nan-ñaø: "Hoâm nay ñeán phieân vò naøo ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni?", ñaùp: "Nay ñeán phieân cuï thoï Nan-ñaïc-ca nhöng cuï thoï khoâng chòu ñi". Luùc ñoù Nan-ñaïc-ca ñang ñöùng gaàn choã Phaät, Phaät noùi: "Naøy Nan-ñaïc-ca, thaày neân ñi giaùo thoï Bí-soâ ni, vì sao, vì ta tuøy söùc khoûe giaùo thoï Bí-soâ ni thì thaày cuõng neân giaùo thoï Bí-soâ ni, ta noùi phaùp yeáu cho nghe thì thaày cuõng neân noùi phaùp yeáu cho hoï, do nhaân duyeân naøy hoï ñöôïc lôïi ích an vui,

ñöôïc ngôøi saùng coù theå ñöôïc taêng tröôûng ñeán choã cöùu caùnh. Thaày khoâng neân töø choái vieäc giaùo thoï ni chuùng", Nan-ñaïc-ca vaâng lôøi Phaät daïy chòu ñi giaùo thoï ni chuùng. Saùng hoâm sau Nan-ñaïc-ca ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên roài trôû veà boån xöù thoï thöïc... ñeán xeá chieàu ñaép y Taêng-giaø-chi daãn theo moät Bí-soâ tuøy tuøng ñeán chuøa Vöông Vieân giaùo thoï Bí-soâ ni. Ni chuùng lieàn traûi toøa môøi ngoài ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, Nan-ñaïc-ca baûo caùc Bí-soâ ni: "Hoâm nay toâi giaûng veà phaùp moân vaán ñaùp, caùc vò haõy kheùo laéng nghe, neáu hieåu thì noùi laø hieåu, neáu khoâng hieåu thì noùi laø khoâng hieåu, vì coù hieåu nghóa môùi coù theå nhö lyù tu haønh. Neáu khoâng hieåu thì neân hoûi laïi nhö sau: ñaïi ñöùc, nghóa cuûa lôøi noùi naøy toâi chöa ñöôïc hieåu", caùc Bí-soâ ni nghe roài baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, chuùng toâi nhôø thaày kheùo höôùng daãn sanh taâm hy höõu, chuùng toâi seõ nghe theo söï hoûi ñaùp cuûa ñaïi ñöùc ñeå thuaän lyù tu haønh". Nan-ñaïc-ca hoûi: "Noäi nhaõn xöù coù

ngaõ vaø ngaõ sôû khoâng?", ñaùp laø khoâng thaáy coù, laïi hoûi: "Nhaõn ñaõ nhö vaäy cho ñeán Tyû, thieät, thaân, yù noäi xöù coù ngaõ, ngaõ sôû khoâng?", ñaùp: "Chuùng toâi cuõng khoâng thaáy coù, vì sao, vì chuùng toâi thuaän tu chaùnh haïnh thaät hieåu roõ ñieàu naøy, duøng chaùnh hueä quaùn thaáy noäi luïc xöù thaät khoâng coù ngaõ, taâm sanh tín giaûi hieåu roõ khoâng coù ngaõ", Nan- ñaïc-ca noùi: "Laønh thay, caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa noäi luïc xöù khoâng coù ngaõ, ngaõ sôû; nhö vaäy suy ra ngoaïi saéc xöù coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp laø khoâng thaáy coù, laïi hoûi: "Saéc ñaõ nhö vaäy cho ñeán Thinh, höông, vò, xuùc vaø phaùp coù ngaõ ngaõ sôû hay khoâng?", ñaùp: "Chuùng toâi cuõng khoâng thaáy coù, vì sao, vì chuùng toâi thuaän tu chaùnh haïnh… gioáng nhö ñoaïn vaên treân… taâm sanh tín giaûi hieåu roõ khoâng coù ngaõ", Nan-ñaïc-ca noùi: "Laønh thay caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa ngoaïi luïc xöù khoâng coù ngaõ ngaõ sôû. Nhö vaäy suy ra nhaõn saéc laøm duyeân coù theå sanh nhaõn thöùc, taùnh cuûa thöùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp laø khoâng coù, nhö vaäy cho ñeán yù phaùp laøm duyeân coù theå sanh yù thöùc, taùnh cuûa caùc thöùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng, ñeàu ñaùp laø khoâng coù gioáng nhö treân. Nan-ñaïc-Ca-laïi hoûi: "Nhaõn saéc laøm duyeân sanh ra nhaõn thöùc, ba phaùp naøy hoøa hôïp sanh ra xuùc, xuùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng, cho ñeán yù vaø phaùp laøm duyeân sanh ra yù thöùc caû ba hoøa hôïp sanh ra xuùc, xuùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñeàu ñaùp laø khoâng coù gioáng nhö treân. Nan-ñaïc-Ca-laïi hoûi: "Ba phaùp nhaõn saéc thöùc sanh xuùc, xuùc coù theå sanh ra thoï, thoï naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng; cho ñeán yù phaùp thöùc ba phaùp hoøa hôïp sanh xuùc, xuùc coù theå sanh thoï, thoï naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp khoâng coù, vì sao… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca laïi hoûi: "Nhaõn saéc thöùc hoøa hôïp sanh xuùc, xuùc sanh thoï, thoï sanh aùi, aùi naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng; cho ñeán yù phaùp thöùc hoøa hôïp sanh

xuùc, xuùc sanh thoï, thoï sanh aùi, aùi naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp khoâng coù gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca laïi hoûi: "Ví nhö nhôn caùi ñeøn, daàu, tim ñeøn vaø löûa môùi coù aùnh saùng; vì vaäy aùnh saùng laø voâ thöôøng cho ñeán löûa, tim ñeøn, daàu ñeàu laø voâ thöôøng. Neáu coù ngöôøi noùi ñeøn, daàu, tim ñeøn vaø löûa tuy voâ thöôøng nhöng saùnh saùng phaùt ra laø kieân coá, khoâng theå bieán hoaïi laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi cuûa ngöôøi ñoù laø thaät ngöõ hay khoâng?", ñaùp: "Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ñeøn, daàu, tim… ñeàu laø voâ thöôøng, aùnh saùng töø ñoù phaùt sanh laøm sao laø thöôøng ñöôïc". Nan-ñaïc-ca noùi: "Cuõng nhö vaäy, noäi luïc xöù laø voâ thöôøng, neáu coù ngöôøi noùi noäi luïc xöù tuy voâ thöôøng nhöng hæ laïc töø ñoù phaùt sanh, hæ laïc naøy nhaát ñònh laø kieân coá khoâng theå bieán hoaïi, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp: "Khoâng phaûi laø thaät ngöõ… gioáng nhö ñoaïn vaên treân…. chuùng toâi duøng chaùnh hueä quaùn thaáy noäi luïc xöù laø voâ thöôøng, taâm sanh tín giaûi raèng do nhöõng phaùp kia sanh neân nhöõng phaùp naøy sanh; do nhöõng phaùp kia dieät

neân nhöõng phaùp naøy dieät, cuoái cuøng coù theå ñaït ñeán caûnh giôùi tòch tònh thanh löông giaûi thoaùt". Nan-ñaïc-ca noùi: "Laønh thay caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa vöøa trình baøy, laïi nöõa ví nhö ñaïi thoï thaân, goác caây, caønh laù, hoa traùi sum sueâ, thaân ñaïi thoï naøy laø voâ thöôøng cho ñeán boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng. Neáu coù ngöôøi noùi thaân caây... boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng nhöng boùng cuûa caây nhaát ñònh laø kieân coâ, khoâng theå bieán hoai, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp: "Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ñaïi thoï naøy töø thaân cho ñeán boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng; neáu khoâng coù thaân caây laøm choã nöông (sôû y) thì caùi boùng laøm sao nöông ñöôïc (boùng naêng y)". Nan-ñaïc-ca noùi: "Cuõng nhö vaäy, ngoaïi luïc xöù laø voâ thöôøng, neáu coù ngöôøi noùi laïc xuùc töø ñoù phaùt sanh nhaát ñònh laø kieân coá, khoâng theå bieán hoaïi, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp laø khoâng phaûi thaät ngöõ gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca noùi: "Toâi noùi theâm ví duï, ngöôøi coù trí nghe ví duï coù theå hieåu ñöôïc nghóa kia. Ví nhö ñoà teå thieän xaûo vaø caùc moân ñoà tay caàm dao beùn gieát cheát con boø, loät da laáy thòt beân trong ñeàu khoâng thöông toån, nhöng nguõ taïng beân trong ñeàu caét ñöùt roài ñem vaát boû. Coù ngöôøi laáy taám da phuû laïi treân thaân con boø, ngöôøi khaùc troâng thaáy cho laø con boø naøy vaø taám da dính vôùi nhau khoâng coù khaùc vaø noùi ñaây laø con boø coù maïng soáng, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp: "Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ngöôøi ñoà eå vaø caùc moân ñoà caàm dao gieát cheát con boø roài loät da laáy thòt tuy khoâng coù laøm thöông toån, nhöng nguõ taïng beân trong ñeàu caét ñöùt roài boû ñi, duø coù laáy taám da phuû leân, thòt vaø taám da

khoâng dính lieàn nhau". Nan-ñaïc-ca noùi: "Toâi duøng ví duï naøy laø muoán caùc vò hieåu roõ nghóa khaùc, caùi goïi laø con boø goàm coù saéc thaân thoâ troïng töù ñaïi do tinh huyeát cuûa cha meï... tuï hoïp laïi, sau ñoù duøng thöùc aên nuoâi döôõng noù, laïi theâm duøng höông thoa, nöôùc taém... ñeå trang nghieâm nhöng cuoái cuøng ñeàu trôû veà choã hoaïi dieät. Noùi thòt beân trong laø chæ cho noäi luïc xöù, lôùp da beân ngoaøi laø chæ cho ngoaïi luïc xöù, nguõ taïng beân trong laø tham duïc... Ñoà teå vaø caùc moân ñoà laø chæ cho ñeä töû Thanh vaên ña vaên lôïi trí, dao beùn laø chæ cho göôm trí hueä, yù noùi ñeä töû Phaät taâm trì kieám trí hueä chaët ñöùt nhöõng phieàn naõo vaø caùc tuøy hoaëc töông öng raøng buoäc. Caùc vò hieåu roõ ñöôïc ñieàu naøy thì neân sieâng naêng tu taäp chôù coù buoâng lung sau sanh hoái haän. Neáu ñoái vôùi caûnh aùi laïc coøn khôûi taâm nhieãm ñaém thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm nhieãm chöa ñoaïn. Neáu ñoái caûnh hay saân thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm saân chöa ñoaïn. Neáu ñoái caûnh lieàn ngu si thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm si chöa ñoaïn. Nôi boán nieäm truï neân kheùo phoøng hoä taâm truï trong chaùnh quaùn, tu nieäm truï roài nôi baûy phaùp Boà ñeà phaàn neân kheùo tu taäp cho nhieàu, nôi baûy Boà ñeà phaàn ñaõ tu taäp nhieàu roài thì nôi taùm chi chaùnh ñaïo chaùnh nieäm ñöôïc thaønh töïu coù theå tröø duïc

nhieãm. Tröø duïc laäu roài thì höõu laäu, voâ minh laäu thöôøng sanh taâm nhaøm lìa, do sanh taâm nhaøm lìa neân ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc giaûi thoaùt roài seõ chöùng giaûi thoaùt tri kieán lieàn coù theå bieát roõ nhö thaät raèng: Sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Caùc vò neân hoïc nhö vaäy". Cuï thoï Nan-ñaïc-ca noùi phaùp yeáu chæ daïy cho ni chuùng ñöôïc lôïi hæ roài lieàn ra veà, saùng hoâm sau Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm chö ni ñeán ñaûnh leã Phaät nghe Phaät chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Hoâm nay Nan-ñaïc-ca giaùo thoï Bí-soâ ni khieán cho hoï ñöôïc giaûi thoaùt nhöng chöa ñöôïc quaû vò cöùu caùnh. Neáu hoâm nay hoï maïng chung, ta khoâng thaáy coù moät phieàn naõo naøo maø hoï khoâng töø ñoaïn, chæ do kieát hoaëc coøn daây döa neân phaûi thoï sanh trôû laïi. Ví nhö ngaøy moät boán thaùng coù traêng, moïi ngöôøi nhìn leân khoâng trung thaáy maët traêng khoâng bieát laø troøn ñuû hay khoâng troøn ñuû, vì maët traêng chöa thaät troøn ñaày, chöa roát raùo. Cuõng vaäy Nan-ñaïc-ca giaùo thoï cho ni chuùng tuy khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt nhöng chöa chöùng quaû cöùu caùnh, chæ ñöôïc quaû Baát hoaøn", Phaät laïi baûo Nan-ñaïc-ca: "Thaày neân giaùo thoï ni chuùng laàn nöõa, noùi dieäu phaùp khieán hoï ñöôïc xuaát ly, vì sao, vì chuùng ta giaùo thoï Bí-soâ ni laø muoán khieán hoï ñöôïc xuaát ly". Nan-ñaïc-ca vaâng lôøi Phaät daïy ngaøy mai ñeán giaùo thoï ni chuùng laàn nöõa, noùi phaùp yeáu khieán cho hoï ñöôïc xuaát ly... cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Hoâm nay Nan- ñaïc-ca giaùo thoï ni chuùng noùi phaùp yeáu khieán cho hoï ñöôïc xuaát ly, chöùng

quaû cöùu caùnh. Neáu hoâm nay hoï maïng chung, ta khoâng thaáy coù moät ngöôøi naøo coøn quay trôû laïi trong sanh töû nöõa, ví nhö ngaøy möôøi laêm thaùng coù traêng, moïi ngöôøi nhìn leân thaáy maët traêng trong khoâng trung ñeàu khoâng nghi ngôø laø troøn ñuû hay khoâng troøn ñuû, vì maët traêng hoâm nay raát troøn ñaày, ñaõ roát raùo. Cuõng vaäy hoâm nay Nan-ñaïc-ca giaùo thoï ni chuùng ñaõ khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt ñeán choã cöùu caùnh, khoâng coøn löu chuyeån trong sanh töû, khoâng coøn thoï sanh trôû laïi nöõa". Luùc ñoù theá toân thoï kyù caùc Bí-soâ ni naøy ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, caùc Bí-soâ hoan hæ tín thoï.

436 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 31

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: TAÊNG KHOÂNG SAI VOÄI GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI (Tieáp Theo)

Nhieáp Tuïng: Luïc chuùng daïy phi lyù, Ñaïi-loä vaø Tieåu Loä, Phaät khieán hieån thaéng ñöùc, Keå laïi nhôn duyeân xöa, Nhôn chuoät ñöôïc giaøu coù, Y vöông khôûi taâm maïn, Keå vieäc cuûa Trí maõ, Khoâng phaûi Thaùnh chôù löôøng. Do Phaät baûo caùc Bí-soâ kyø tuùc theo thöù lôùp ñeán giaùo thoï ni chuùng, luùc ñoù tôùi phieân

Luïc chuùng Bí-soâ, khi ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni cuøng hoï cöôøi noùi giôõn côït hoaëc duøng thaân tay sôø moù nhau, coâ naøo öa thích thì cuøng laøm vieäc phi phaùp, coâ naøo khoâng öa thích thì ra ngoaøi cheâ traùch. Caùc Bí- soâ ni thieåu duïc trì giôùi lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Tuy theo thöù lôùp nhöng khoâng neân sai Luïc chuùng Bí-soâ giaùo thoï Bí-soâ ni”. Chuùng taêng nghe lôøi Phaät daïy khoâng sai, nhöng Luïc chuùng Bí-soâ vaãn theo thöù lôùp ñeán giaùo thoï ni chuùng vaø cuõng gioáng nhö tröôùc laøm vieäc phi phaùp, Phaät noùi: “Neáu khoâng ñöôïc taêng sai thì khoâng neân giaùo thoï ni chuùng”. Sau ñoù Luïc chuùng lieàn ra ngoaøi giôùi taùc phaùp sai laãn nhau, Phaät noùi: “Khoâng ñöôïc ra ngoaøi giôùi taùc phaùp sai laãn nhau”. Sau ñoù Luïc chuùng ôû trong giôùi laáy côù bònh gôûi duïc bieät chuùng sai laãn nhau, Phaät noùi: “Khoâng ñöôïc bieät chuùng sai ngöôøi, neân vaøo ngaøy möôøi laêm luùc laøm leã tröôûng tònh, chuùng taêng taäp hoïp ñaày ñuû, vaøo luùc ñoù Taêng taùc phaùp sai ngöôøi ñeán giaùo thoï ni chuùng. Tröôùc neân hoûi Bí-soâ: “Cuï thoï

coù theå giaùo thoï Bí-soâ ni khoâng?”, neáu ñaùp coù theå thì Taêng neân sai moät Bí-soâ baïch nhò yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân laø ngöôøi ñeán gioùa thoï Bí-soâ ni, Bí-soâ naøy teân baèng loøng ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ teân ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni, Bí-soâ naøy baèng loøng giaùo hoï Bí- soâ ni. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân laø ngöôøi ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni, Bí-soâ naøy baèng loøng giaùo thoï Bí-soâ ni. Nay taêng chaáp thuaän sai Bí-soâ teân ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni, neáu cuï thoï naøo chaáp thuaän sai Bí- soâ teân ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng nay chaáp thuaän sai Bí-soâ teân ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni roài vì im laêng. Toâi nay nhôù giöõ nhö vaäy. Luùc ñoù caùc Bí-soâ taùc phaùp sai ngöôøi ñeán giaùo thoï ni chuùng maø khoâng coù löïa choïn, Phaät noùi: “Neáu töï mình khoâng ñieàu phuïc thì khoâng theå naøo ñieàu phuïc ñöôïc ngöôøi khaùc; neáu töï mình khoâng tòch tónh thì khoâng theå naøo laøm cho ngöôøi khaùc ñöôïc tòch tónh; neáu töï mình khoâng an laïc thì khoâng theå naøo laøm cho ngöôøi khaùc ñöôïc an laïc; neáu töï mình khoâng ñoaïn dieät thì khoâng theå naøo laøm cho ngöôøi khaùc ñöôïc ñoaïn dieät; neáu töï mình sa vaøo buøn tham duïc thì khoâng theå naøo cöùu vôùt ñöôïc ngöôøi khaùc. Caùc Bí-soâ khoâng neân khoâng löïa choïn maø voäi sai, neáu Bí-soâ hoäi ñuû baûy phaùp thì chuùng neân sai giaùo thoï Bí-soâ ni, ñoù laø: Trì giôùi, ña vaên, laø baäc kyø tuùc, raønh ngoân ngöõ ñoâ thaønh, khoâng töøng laøm nhô nhieãm Bí- soâ ni, kheùo hay phaân bieät taùm phaùp Tha thaéng vaø kheùo hay giaûi thích taùm phaùp toân troïng. Sao goïi laø trì giôùi? laø ñoái vôùi boán phaùp Ba-la-thò-ca khoâng phaïm moät phaùp naøo. Sao goïi laø Ña vaên? Laø thoâng suoát hai boä giôùi kinh. Sao goïi laø baäc kyø tuùc? Töùc laø thoï vieân cuï ñuû hai möôi naêm hoaëc hôn. Sao goïi laø raønh ngoân ngöõ ñoâ thaønh? Coù theå hieåu ñöôïc ngoân ngöõ cuûa thaønh ñoâ vaø thoâng caû tieáng ñòa phöông. Sao goïi laø khoâng töøng laøm nhô nhieãm Bí-soâ ni?

Töùc laø khoâng heà cuøng ni hai thaân xuùc chaïm nhau, neáu lôû coù phaïm thì ñaõ nhö phaùp saùm hoái. Sao goïi laø kheùo hay phaân bieät taùm phaùp tha thaéng? Laø kheùo bieát roõ khai giaù cuûa taùm phaùp ñaàu. Sao goïi laø kheùo giaûi thích taùm phaùp toân troïng? Laø ñoái vôùi taùm vieäc naøy kheo hay khai dieãn. Neáu Bí-soâ hoäi ñuû taùm phaùp naøy chuùng neân sai giaùo thoï Bí-soâ ni. "Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ khoâng ñöôïc chuùng sai vaãn töï tieän ñeán giaùo thoï ni chuùng, caùc Bí-soâ thieåu duïc lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ, Taêng khoâng sai maø töï ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni, phaïm Ba-daät-ñeå-ca."

438 BOÄ LUAÄT 7

Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï khoâng bao laâu sau lieàn sanh moät ñöùa con nhöng khoâng may maïng chung, thôøi gian sau ngöôøi vôï laïi coù thai, Baø-la-moân naøy lo sôï ñöùa con saép sanh ra seõ cheát gioáng nhö ñöùa con ñaàu neân ngoài choáng maù öu saàu. Baø cuï haøng xoùm thaáy vaäy lieàn noùi: "Ngaøy naøo vôï oâng sanh, haõy ñeán keâu toâi". Sau ñoù vôï oâng ñeán ngaøy sanh, oâng lieàn ñeán baùo tin cho baø cuï , baø cuï vöøa tôùi thì ngöôøi vôï ñaõ sanh ñöôïc moät ñöùa con trai, baø lieàn boàng ñöùa beù taém röûa saïch seõ, laáy baïch ñieäp môùi quaán quanh thaân beù roài nhoû sanh toâ thöôïng dieäu vaøo mieäng cuûa beù. Baø keâu ñöùa tôù gaùi ñeân baûo raèng: "Ngöôi haõy boàng ñöùa beù naøy ñeán ngaõ tö Ñaïi-loä, neáu thaáy coù sa moân, Baø-la-moân naøo ñi qua, ngöôi neân chí thaønh chí kính thöa raèng: "Ñöùa beù naøy xin ñöôïc kính leã döôùi chaân cuûa Thaùnh giaû". Nhö vaäy cho ñeán chieàu toái neáu ñöùa beù coøn soáng thì boàng veà, neáu cheát thì boû choã naøo tuøy ngöôi roài trôû veà ñaây". Ñöùa tôù gaùi vaâng lôøi boàng ñöùa beù ñaët ôû ngaõ tö Ñaïi-loä, heã thaáy coù sa moân, Baø-la-moân naøo ñi ngang qua ñeàu noùi nhö lôøi baø cuï daën vaø hoï ñeàu chuù nguyeän cho ñöùa beù ñöôïc khoâng bònh, soáng laâu, thieân thaàn uûng hoä vaø sôû nguyeän cuûa cha meï ñöùa beù ñöôïc vieân maõn. Luùc ñoù theá toân cuõng ñaép y mang baùt ñi ngang qua Ñaïi-loä naøy vaø cuõng chuù nguyeän cho ñöùa beù gioáng nhö treân. Ñeán chieàu ñöùa tôù gaùi thaáy ñöùa beù vaãn coøn soáng beøn boàng veà nhaø, cha meï ñöùa beù heát söùc vui möøng beøn nhoùm hoïp thaân toäc laïi laøm tieäc ñeå chuùc möøng vaø muoán thaân toäc daët teân cho ñöùa beù. Thaân toäc baøn vôùi nhau: "Ñöùa beù naøy môùi sanh ra ñem ñaët nôi ngaõ tö Ñaïi-loä, vaäy neân ñaët teân laø Ñaïi-loä". Ñoàng töû Ñaïi-loä naøy do ñöôïc nuoâi döôõng toát neân mau khoân lôùn, hoïc thoâng caùc ngheà kyû xaûo , caùc moân toaùn soá... cho ñeán caùc nghi thöùc cuûa Baø-la-moân nhö caùch aên maëc, taåy tònh, xöôùng tuïng... thaûy ñeàu thoâng suoát, laïi coøn hoïc thoâng boán minh luaän vaø saùu taùc nghieäp coù ñaày ñuû ñaïi trí hueä giaùo thoï cho naêm traêm ñoàng töû. Meï cuûa Ñaïi-loä thôøi gian sau laïi coù thai, ñeán ngaøy sanh baø cuï haøng xoùm laïi ñeán cuõng gioáng nhö laàn tröôùc baûo ñöùa tôù gaùi boàng haøi nhi ñaët ôû ngaõ tö Ñaïi- loä, heã thaáy coù sa moân, Baø-la-moân naøo ñi ngang qua ñeáu chí thaønh chí kính noùi nhö laàn tröôùc, ñeán chieàu neáu coøn soáng thì boàng veà... gioáng nhö laàn tröôùc, nhöng laàn naøy ñöùa

tôù gaùi khoâng ñaët haøi nhi ôû Ñaïi-loä maø ñaët ôû tieåu loä. Ñeán chieàu thaáy ñöùa beù coøn soáng lieàn boàng veà nhaø, cha meï ñöùa beù vui möøng môû tieäc… gioáng nhö laàn tröôùc, thaân toäc beøn ñaët teân cho ñöùa beù laø Tieåu Loä. Tieåu loä daàn daàn lôùn khoân khoâng ñöôïc thoâng minh trí hueä nhö anh vì baåm taùnh ngu ñoän, thaày giaùo thoï daïy Tieåu Loä hoïc chöông Taát Ñaøm, chæ coù hai chöõ Taát Ñaøm nhöng Tieåu Loä hoïc chöõ Taát thì queân chöõ Ñaøm, hoïc chöõ Ñaøm lieàn queân chöõ Taát neân vò thaày ñeán noùi vôùi cha meï

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 31 439

cuûa Tieåu loä laø khoâng theå daïy ñöôïc nöõa. Cha meï nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaâu phaûi taát caû Baø-la-moân ñeàu coù vaên hoïc, ta neân tìm minh sö daïy cho con hoïc Minh luaän”, nghó roài lieàn daãn ñeán choã Minh sö cho ñoïc tuïng Minh luaän, chæ coù hai chöõ Boàng Coáng nhöng Tieåu Loä heã hoïc chöõ Boàng thì queân chöõ Coáng, hoïc chöõ Coáng lieàn queân chöõ Boàng, gioáng nhö thaày daïy tröôùc Minh sö cuõng noùi vôùi cha meï cuûa Tieåu loä laø khoâng theå daïy ñöôïc nöõa. Cha meï nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaâu phaûi taát caû Baø-la-moân ñeàu coù theå tuïng taäp, chæ caàn thuoäc doøng hoï Baø-la-moân thì khoâng ñeán noåi chòu khoå sôû”. Do baåm taùnh ngu ñoän neân teân Tieåu Loä daàn daàn trôû thaønh Ngu-loä, thôøi gian sau ngöôøi cha bònh naëng keâu Ñaïi-loä ñeán noùi raèng: “Sau khi cha maát, ñoái vôùi con cha chaúng coù gì lo laéng, chæ lo cho Ngu-loä khoâng hieåu bieát. Vì vaäy con chôù khinh khi noù, an nguy coù nhau, tröôùc sau neân giuùp ñôõ laãn nhau môùi heát nghóa anh em”. Nhö Phaät ñaõ daïy: “Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Sum hoïp roài bieät ly, Coù soáng ñeàu phaûi cheát”. Noùi xong ngöôøi cha qua ñôøi, hai ngöôøi con ñau buoàn ñöa thi theå cha vaøo röøng thieâu ñoát roài öu buoàn trôû veà nhaø. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû vaø toân giaû Muïc-kieàn-lieân cuøng naêm traêm Bí-soâ ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät , daân chuùng trong thaønh nghe tin lieân cuùng ra thaønh nghinh ñoùn. Luùc ñoù Ñaïi-loä ñang daïy hoïc cho naêm traêm ngöôøi ôû döôùi moät taøng caây, thaáy daân chuùng cuøng ra thaønh lieàn hoûi hoïc troø: “Hoï ñi ñaâu theá?”, hoïc troø ñaùp: “Hoï ra thaønh nghinh ñoùn hai toân giaû Xaù-lôïi-töû vaø Muïc-kieàn-lieân”. Ñaïi-loä noùi: “Ta nghe noùi hai vò naøy boû doøng Baø-la-moân toái thöôïng ñeå theo sa moân Kieàu-ñaùp-ma thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi thuoäc giai caáp thöù hai xuaát gia, caàn gì phaûi ñi nghinh ñoùn”. Trong soá moân nhôn coù moät ngöôøi teân laø Ma-naïp-phöôïc-ca voán toân troïng Tam baûo lieàn noùi vôùi Ñaïi-loä: “Ñaïi sö chôù noùi lôøi naøy, hai vò aáy ñeàu ñaõ chöùng Thaùnh quaû coù ñaïi oai thaàn, neáu ñaïi sö ñöôïc nghe hoï thuyeát phaùp chaéc chaén cuõng seõ theo hoï caàu xuaát gia”. Thöôøng leä ñeán ngaøy nghæ caùc hoïc troø ñi chôi caùc nôi, luùc ñoù vaøo ngaøy nghæ, Ñaïi-loä nghe Ma-naïp- phöôïc-ca khen ngôïi Tam baûo neân muoán aâm thaàm xem xeùt, vöøa ra khoûi thaønh gaëp moät Bí-soâ ñang kinh haønh döôùi goác caây lieàn ñeán beân Bí-soâ hoûi: “toâi muoán nghe dieäu phaùp cuûa Theá toân, toân giaû coù theå noùi cho toâi nghe ít nhieàu ñöôïc chaêng?”, Bí-soâ lieàn giaûng roäng veà möôøi aùc nghieäp ñaïo vaø möôøi thieän nghieäp ñaïo, Ñaïi-loä

nghe roài taâm sanh tín kính noùi vôùi Bí-soââ: “khoâng bao laâu sau toâi seõ trôû laïi”, noùi roài töø giaõ ra veà. Vaøo moät

ngaøy nghæ khaùc Ñaïi-loä laïi ñeán choã Bí-soâ, laàn naøy Bí-soâ noùi veà möôøi hai duyeân sanh, Ñaïi-loä nghe roài taâm sanh tín kính gaáp boäi noùi vôùi Bí-soâ: “Thaùnh giaû, toâi muoán ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi xuaát gia, ôû choã Nhö lai tu phaïm haïnh”. Bí-soâ lieàn suy nghó: “Ta neân cho Ñaïi-loä xuaát gia ñeå ngöôøi naøy ôû trong Phaät phaùp côûi xe phaùp, caàm ñuoác phaùp”, nghó roài lieàn baûo Ñaïi-loä: “Tuøy theo yù oâng muoán”, Ñaïi-loä noùi: “ÔÛ ñaây coù nhieàu ngöôøi bieát toâi, thaày haõy ñöa toâi ñeán phöông khaùc xuaát gia”. Bí-soâ lieàn ñöa Ñaïi-loä ñeán nôi khaùc cho xuaát gia vaø cho thoï Vieân cuï roài noùi: “Coù hai loaïi hoïc nghieäp laø ñoïc tuïng vaø thieàn tö, cuï thoï muoán hoïc loaïi naøo?”, ñaùp laø muoán hoïc caû hai thöù. Keå töø hoâm ñoù trôû ñi Ñaïi-loä chuyeân taâm ñoïc tuïng caùc kinh, khoâng bao laâu sau thoâng suoát caû ba taïng; ñaàu ñeâm cuoái ñeâm quaùn saùt tö duy thieàn ñònh ñoaïn tröø caùc phieàn naõo hoaëc, chöùng quaû A-la-haùn, ñöôïc tam minh, luïc thoâng, baùt giaûi thoaùt, nhö thaät lieãu tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng coù khaùc bieät, ñoái vôùi danh lôïi thaûy ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Ñaïi-loä chöùng quaû roài lieàn suy nghó: “Ta ôû ñaây sieâng tu ñoïc tuïng tö duy, nhöõng gì caàn ñöôïc nay ñeàu ñaõ ñöôïc, ta neân ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá toân thöøa söï cuùng döôøng”, nghó roài lieàn cuøng naêm traêm moân ñoà chaáp trì y baùt daàn daàn ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät, ngöôøi trong thaønh nghe tin naøy ñeàu ra thaønh nghinh ñoùn. Ngu-loä töø ngaøy bieät ly anh, gia nghieäp ngaøy caøng sa suùt trôû neân ngheøo cuøng phaûi ñi xin aên, luùc ñoù Ngu-loä thaáy daân chuùng keùo nhau ra thaønh lieàn hoûi thaêm môùi bieát laø anh mình cuøng naêm traêm moân ñoà saép ñeán ñaây. Ngu-loä suy nghó: “Nhöõng ngöôøi naøy khoâng phaûi anh em, cuõng khoâng phaûi toân thaân coøn ra thaønh nghinh ñoùn. Ta laø em cuûa Ñaïi-loä leõ naøo laïi khoâng ñi ñoùn”, nghó roài lieàn ñi theo ñoaøn ngöôøi ra thaønh nghinh ñoùn. Anh em gaëp nhau, Ñaïi-loä an uûi thaêm hoûi Ngu-loä: “Töø ngaøy bieät ly anh ñeán nay, em soáng ra sao?”, ñaùp laø soáng raát khoå sôû, Ñaïi-loä noùi: “Sao em khoâng xuaát gia”, Ngu-loä noùi: “Em raát ngu ñoän, ñaâu ai cho em xuaát gia”. Ñaïi-loä khoâng bieát em mình coù thieän caên khoâng, lieàn quaùn bieát laø coù thieän caên, laïi quaùn bieát mình coù theå ñoä ñöôïc, lieàn noùi vôùi Ngu-loä: “Anh seõ ñoä cho em xuaát gia”, Ngu-loä baèng loøng, Ñaïi-loä lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, sau ñoù baûo Ngu-loä ñoïc tuïng baøi keä: “Thaân ngöõ yù nghieäp khoâng taïo taùc, Khoâng xuùc naõo Höõu tình theá gian, Chaùnh nieäm quaùn bieát caûnh duïc khoâng,

Caùc khoå voâ ích neân xa lìa". Ngu-loä ñoïc tuïng baøi keä suoát trong ba thaùng maø vaãn khoâng thuoäc, trong khi ñoù maáy ñöùa chaên boø chæ nghe Ngu-loä ñoïc vaøi laàn ñaõ thuoäc loøng. Ngu-loä caûm phuïc lieàn ñeán choã maáy ñöùa chaên boø nhôø noù chæ caùch hoïc thuoäc, chuùng saún loøng giuùp Ngu-loä hoïc. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, moãi naêm hai laàn caùc ñeä töû Thanh vaên ñeàu tuï taäp veà: Moät laø ngaøy raèm thaùng naêm saép an cö, hai laø ngaøy raèm thaùng taùm sau leã Tuøy yù. Tröôùc an cö caùc ñeä töû cuõng töï ñeán choã thaày thoï nghieäp ñeå tö duy ñoïc tuïng roài môùi ñeán thaønh aáp, thoân xoùm khaùc an cö. An cö xong caùc ñeä töû cuõng ñeán choã thaày thoï nghieäp trình baøy keát quaû tu taäp, coù chöùng ngoä gì ñeàu phaûi baïch cho thaày bieát. Luùc ñoù caùc ñeä töû cuûa Ñaïi-loä an cö xong ñeán choã thaày, Ngu-loä ñang thöøa söï Luïc chuùng, Luïc chuùng hoûi: "baïn ñoàng hoïc cuûa thaày ñeàu ñeán choã thaày thoï nghieäp, vì sao thaày khoâng ñeán?", ñaùp: "Suoát trong ba thaùng hoïc moät baøi keä vaãn chöa thuoäc, toâi ñeán ñeå laøm gì", Luïc chuùng noùi: "Haù cuï thoï khoâng nghe, neáu hoïc moät thöù gì maø khoâng huaân taäp thì khoâng ñöôïc keát quaû gì, thaày nay neân tìm ngöôøi daïy ñoïc tuïng". Ngu-loä nghe roài lieàn ñeán choã thaân giaùo sö thaân toäc baïch: "Cuùi xin thaùnh giaû chæ cho toâi moät vò thaày daïy ñoïc tuïng", Ñaïi-loä nghe roài lieàn suy nghó: "Lôøi noùi naøy laø do Ngu-loä töï taâm phaùt khôûi hay do ai khich phaùt", lieàn quaùn bieát laø do ngöôøi khaùc khuyeân baûo, laïi quaùn xem Ngu-loä laø töø khuyeân khen ñöôïc giaùo hoùa hay töø quôû traùch, lieàn bieát laø phaûi töø söï quôû traùch. Quaùn bieát roài lieàn naém coå Ngu-loä keùo ra ngoaøi phoøng maéng raèng: "ngöôi laø ngöôøi chí ngu cöïc ngu, chí ñoän cöïc ñoän, ôû trong Phaät giaùo coù theå laøm ñöôïc gì", Ngu-loä nghe roài ñöùng ngoaøi phoøng khoùc than: "Ta nay khoâng phaûi theá tuïc, cuõng khoâng phaûi xuaát gia, noåi khoå naøy bieát noùi vôùi ai". Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät laø trong taát caû thôøi hoaëc du haønh trong nuùi, trong röøng hay daïo quanh trong chuøa, luùc ñoù coù nhaân duyeân Phaät ñi ñeán phoøng cuûa Ñaïi-loä thaáy Ngu-loä ñang ñöùng beân ngoaøi buoàn khoùc lieàn hoûi: "Côù gì thaày ñöùng ôû ñaây buoàn khoùc?", ñaùp: "Theá toân, con ngu ñoän khoâng coù thoâng minh trí hueä neân bò thaân giaùo sö ñuoåi ra ngoaøi phoøng, hieän taïi con khoâng phaûi theá tuïc cuõng khoâng phaûi xuaát gia, noåi khoå naøy con khoâng bieát noùi vôùi ai", Phaät noùi: "Veà lyù thì khoâng nhö vaäy, Thaùnh giaùo Maâu ni khoâng phaûi laø Ñaïi sö cuûa thaày hay sao, nhöng Thaùnh giaùo naøy coù ñöôïc laø do ta trong ba voâ soá kieáp tu khoå haïnh vaø luïc ñoä vaïn haïnh ñöôïc thaønh töïu vieân maõn,thaày coù muoán theo ta thoï hoïc nghieäp khoâng?", ñaùp: "Theá toân, con laø keû chí ngu chí ñoän, cöïc ngu cöïc ñoän, laøm sao coù theå thoï hoïc nghieäp ôû beân Phaät ñöôïc", Theá toân lieàn noùi keä: "Ngöôøi ngu töï noùi ngu,

Ñaây môùi thaät ngöôøi trí, Keû ngu voïng xöng trí, Ñaây môùi thaät ngöôøi ngu". Treân thöïc teá thì Theá toân ñích thaân daïy cho ngöôøi thoï hoïc töøng caâu töøng chöõ laø khoâng coù vieäc ñoù, cho neân Theá toân baûo A-nan-ñaø: "Thaày neân giaùo thoï cho Ngu-loä", A-nan-ñaø im laëng nhaän lôøi nhöng cuõng nhö bao nhieâu thaày daïy tröôùc ñaõ daïy cho Ngu-loä, A-nan-ñaø ñeán choã Phaät baïch raèng: Theá

toân, con khoâng theå daïy cho Ngu-loä hoïc ñöôïc nöõa". Theá toân beøn keâu Ngu-loä ñeán daïy cho hai caâu "Toâi lau buïi, toâi tröø nhô", nhöng Ngu-loä vaãn khoâng theå nhôù noåi. Theá toân bieát Ngu-loä nghieäp chöôùng naëng muoán khieán tröø dieät neân keâu Ngu-loä ñeán hoûi: "Thaày coù theå laøm coâng vieäc lau chuøi giaøy deùp cho caùc Bí-soâ khoâng?", ñaùp: "Con laøm ñöôïc", Phaät baûo: "Vaäy töø nay thaày neân lau chuøi giaøy deùp cho caùc Bí-soââ". Ngu-loä vaâng lôøi Phaät daïy ñi laøm nhöng caùc Bí-soâ khoâng cho laøm, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày khoâng neân ngaên caûn, muoán khieán cho Ngu-loä dieät tröø nghieäp chöôùng thì trong luùc Ngu-loä laøm coâng vieäc aáy, caùc thaày neân daïy cho Ngu-loä hai caâu phaùp treân". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy trong luùc Ngu-loä lau chui giaøy deùp lieàn daïy cho Ngu-loä hai caâu phaùp treân, Ngu-loä vöøa laøm vöøa ñoïc tuïng traûi qua moät thôøi gian tích luûy lieân tuïc, cuoái cuøng cuõng ñöôïc thoâng lôïi. Vaøo moät hoâm luùc sau ñeâm Ngu-loä boång suy nghó: "Theá toân baûo ta ñoïc tuïng hai caâu phaùp toâi lau buïi, toâi tröø nhô, hai caâu naøy coù nghóa laø gì?. Traàn caáu (buïi nhô) coù hai: Beân trong vaø beân ngoaøi, yù nghóa cuûa hai caâu phaùp naøy laø chæ beân trong hay chæ beân ngoaøi, laø nghóa ñen hay nghóa boùng?". Do tö duy nhö theá neân hoát nhieân khai ngoä, thieän caên phaùt khôûi, nghieäp chöôùng tieâu tröø, luùc ñoù töø taâm cuûa Ngu-loä boång hieån hieän ba baøi keä tuïng vi dieäu: "Buïi naøy laø duïc, chaúng phaûi buïi, Maät thuyeát duïc naøy chính laø buïi. Ngöôøi trí tröø ñöôïc duïc nhieãm naøy, Chaúng phaûi ngöôøi phoùng daät, khoâng theïn. Buïi naøy laø saân chaúng phaûi buïi, Maät thuyeát saân naøy chính laø buïi. Ngöôøi trí tröø ñöôïc saân nhueá naøy, Chaúng phaûi ngöôøi phoùng daät, khoâng theïn. Buïi naøy laø si chaúng phaûi buïi, Maät thuyeát si naøy chính laø bui. Ngöôøi trí tröø ñöôïc si ñoäc naøy, Chaúng phaûi ngöôøi phoùng daät, khoâng theïn".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 31
443

Luùc ñoù Ngu-loä tö duy yù nghæa cuûa baøi keä tuïng naøy, nhö lyù tu haønh döùt tröø ba ñoäc, sieâng naêng tinh taán ñoaïn tröø phieàn naõo, khoâng bao laâu sau chöùng quaû A-la-haùn, vaän taâm bình ñaúng thöông gheùt khoâng hai, phaù voû voâ minh thoaùt khoûi loàng nhoát, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Ngu-loä ngoài kieát giaø ngay taïi choã ngoài chöa ñöùng daäy, luùc ñoù Ñaïi- loä coù nhaân duyeân ñi qua thaáy Ngu-loä ngoài kieát giaø, duø laø baäc A-la-haùn nhöng neáu khoâng quaùn chieáu thì tri kieán khoâng sanh cho neân Ñaïi-loä keùo tay Ngu-loä lay daäy: "Cuï thoï, haõy ñöùng daäy taäp tuïng roài sau môùi tö duy". Ngu-loä thaáy anh töø bi lay daäy neân khoâng rôøi choã ngoài duoãi daøi caùnh tay ra nhö caùi voøi voi tôùi phía sau anh, Ñaïi-loä quay laïi troâng thaáy ñieàu hi höõu naøy lieàn hoûi: "Cuï thoï ñaõ chöùng ñöôïc ñöùc thuø thaéng naøy roài phaûi khoâng?", Ngu-loä im laëng thöøa nhaän. Nghe Bí-soâ Ngu-loä chöùng ñöôïc thaéng quaû, caùc ngoaïi ñaïo lieàn cheâ traùch: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma töï noùi: Ta chöùng dieäu phaùp heát söùc saâu xa, khoù bieát, khoù ngoä, khoù theå nghó baøn, chæ coù baäc ñaïi trí thoâng minh môùi coù theå thaáu hieåu ñöôïc, ñaây thaät laø lôøi hö voïng, vì sao, vì Ngu-loä laø keû chí ngu chí ñoän, cöïc ngu cöïc ñoän maø coøn chöùng nhaäp

ñöôïc thì saâu xa… khoù theå nghó baøn ôû choã naøo?”. Theá toân nghe bieát roài lieàn suy nghó: “Ngöôøi ñeä töû naøy cuûa ta, ñöùc nhö nuùi Dieäu cao, taïi sao moïi ngöôøi ñeàu khôûi taâm huûy baùng, nay ñaõ ñeán luùc hieån döông thaéng ñöùc cuûa Ngu-loä”, nghó roài Theá toân baûo A-nan-ñaø: “Thaày ñeán baûo Ngu-loä ñi giaùo thoï ni chuùng”. A- nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán baûo Ngu-loä ñi giaùo thoï ni chuùng, Ngu-loä nghe roài lieàn suy nghó: “YÙ gì Theá toân khoâng baûo caùc Bí-soâ kyø tuùc laïi baûo ta ñeán giaùo thoï ni chuùng, phaûi chaêng yù muoán ta hieån baøy thaéng ñöùc cuûa mình, nay ta neân laøm cho Theá toân vöøa yù”. Luùc ñoù coù Bí-soâ ni vaøo chuøa thænh giaùo thoï sö, ñeán hoûi vò Thoï söï: “Thaùnh giaû, laàn naøy ñeán phieân vò naøo laø giaùo thoï sö?”, ñaùp laø cuï thoï Ngu-loä. Bí-soâ ni nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Ñaây roõ laø caùc ñaïi ñöùc khinh mieät nöõ nhôn chuùng ta. Bí-soâ naøy suoát ba thaùng khoâng thuoäc ñöôïc moät baøi keä tuïng, taïi sao laïi sai ñeán giaùo thoï chuùng ta chöù. Trong chö ni cuõng coù nhöõng vò laõo thoâng tam taïng, bieän taøi voâ ngaïi, laø baäc ñaïi phaùp sö, sao laïi sai ñeán giaùo thoï chöù, Chuùng ta thöû ñeán ñaûnh leã xem theá naøo”, noùi roài lieàn cuøng ñeán choã Ngu- loä ñaûnh leã baïch: “A-giaù-lôïi-da, chuùng Bí-soâ ni chuøa Vöông Vieân laø baïn ñeä cuûa chö taêng röøng Theä-ña xin vaán an ñaïi ñöùc coù ñöôïc ít bònh, ít naõo khoâng, coù ñöôïc khinh an vaø an laïc truï khoâng, nay chuùng toâi ñeán thænh giaùo thoï sö”, Ngu-loä ñaùp: “AÙo tyû ca (dòch laø phöông tieän, ngöõ yù naøy noùi raèng lôøi coâ vöøa noùi ñeàu laø phöông tieän höôùng ñeán Nieát-baøn. Neáu dòch laø ñöôïc thì tuy khoâng traùi vôùi loái dòch xöa nhöng traùi vôùi lyù phöông tieän,

vì vaäy giöõ nguyeân aâm khoâng dòch)”. Caùc ni treân ñöôøng trôû veà chuøa noùi vôùi nhau: “Vò naøy cuõng bieát noùi laø aùo tyû ca”. Vöøa vaøo ñeán trong chuøa chö ni lieàn hoûi laø ai ñeán giaùo thoï, ñaùp laø thaùnh giaû Ngu-loä, luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Ñaây laø caùc ñaïi ñöùc khinh mieät nöõ nhôn… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Chuùng ta neân thieát laäp toøa sö töû cao 1hai khuyûu tay roài vaøo trong thaønh Thaát-la-phieät ñi khaép caùc nôi thoâng baùo cho moïi ngöôøi bieát tin: saùng mai trong chuøa Vöông Vieân coù vò ñaïi phaùp sö ñeán giaùo thoï chö ni thuyeát giaûng dieäu phaùp. Neáu ai nghe seõ ñöôïc Kieán ñeá, khoâng coøn luaân chuyeån trong sanh töû nöõa. Noùi nhö theá moïi ngöôøi seõ ñeán ñoâng ñaûo khieán cho Bí-soâ ñoù nín thinh, khoâng theå ñoái ñaùp gì ñöôïc seõ bò moïi ngöôøi cöôøi cheâ. Do nhaân duyeân naøy seõ khieán cho ngöôøi ngu kia khoâng trôû laïi giaùo thoï chuùng ta nöõa”. Sau ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ naøy thöïc hieän theo nhöõng gì ñaõ baøn tính vôùi nhau, luùc ñoù cuï thoï Ngu-loä vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñöôïc roài trôû veà boån xöù thoï thöïc, sau ñoù vaøo phoøng heä nieäm ñeán xeá chieàu môùi cuøng moät Bí-soâ tuøy tuøng ñeán chuøa Vöông Vieân. Vaøo trong chuøa ñaõ thaáy coù voâ löôïng traêm ngaøn ñaïi chuùng vaân taäp, trong ñoù coù ngöôøi ñöôïc thieän caên ñôøi tröôùc caûnh giaùc, hoaëc coù ngöôøi nhôø hieän duyeân khaûi ngoä. Luùc ñoù ñaïi chuùng thaáy Ngu-loä töø xa ñi ñeán lieàn noùi vôùi nhau: “Hai ngöôøi cuøng ñi ñeán, ai laø vò

phaùp sö?", moät ngöôøi ñaùp: "Vò ñi tröôùc chính laø phaùp sö", ñaïi chuùng vöøa nghe noùi ñeàu sanh taâm xem thöôøng noùi vôùi nhau: "Caùc Bí-soâ ni coá taâm naõo loaïn chuùng ta, Bí-soâ Ngu-loä naøy suoát ba thaùng khoâng hoïc thuoäc moät baøi keä tuïng, haù coù theå giaùo thoï chö ni vaø noùi phaùp yeáu cho chuùng ta nghe hay sao?", moät ngöôøi noùi: Chuùng ta haõy chôø xem theá naøo, neáu coù theå noùi phaùp thì chuùng ta nghe, neáu coá yù treâu côït nhau thì chuùng ta ra veà khoâng haïi gì". Luùc ñoù cuï thoï Ngu-loä nhìn thaáy toøa sö töû cao nhö vaäy lieàn suy nghó: "Ñaây laø treâu côït ta hay laø cung kính ta?", nghó roài lieàn quaùn bieát laø coá yù treâu côït chöù khoâng phaûi coù taâm cung kính. Ngu-loä beøn duoãi caùnh tay phaûi ra nhö caùi voøi voi ñeø leân toøa cao laøm cho toøa sö töû haï thaáp xuoáng vöøa vôùi taàm ngoài roài an toïa. Luùc ñoù choã ñaïi chuùng quaù roäng khoâng theå nhìn thaáy heát neân phaùp sö lieàn nhieáp taâm nhaäp ñònh, nhaäp ñònh roài lieàn aån thaân khoâng hieän, töø trong khoâng trung ôû phöông Ñoâng hieän boán oai nghi ñi ñöùng naèm ngoài, nôi thaân tuoân ra nöôùc löûa… bieán hieän möôøi taùm caùch, ôû phöông Nam, Taây, Baéc cuõng nhö vaäy. Hieän thaàn thoâng roài trôû veà choã ngoài noùi vôùi Ñaïi chuùng: "Baûn thaân toâi suoát trong ba thaùng thoï trì moät baøi keä, caùc vò coù vui thích nghe nghóa cuûa baøi keä ñoù khoâng, duø cho suoát baûy ngaøy ñeâm ôû nôi moãi chöõ moãi caâu phaân bieät nghóa cuûa noù cuõng chöa theå heát ñöôïc. Caùc vò laéng nghe: Caâu

thöù moät thaân ngöõ yù nghieäp khoâng taïo aùc yù noùi Phaät khoâng muoán caùc höõu tình taïo nghieäp aùc. Thaân nghieäp taïo aùc laø saùt, ñaïo daâm; ngöõ nghieäp taïo aùc laø voïng ngöõ, ly giaùn ngöõ, thoâ aùc ngöõ vaø yû ngöõ; yù nghieäp taïo aùc laø tham, saân vaø taø kieán. Ñoái vôùi ba nghieäp thaân ngöõ yù Phaät khoâng muoán caùc höõu tình tuøy taâm taïo aùc…". Keá kheùo daãn duï ñeå laøm roõ nghóa cuûa nöûa baøi keä, tuy noùi chöa xong nhöng trong chuùng coù moät vaïn hai ngaøn höõu tình ñeàu xa lìa traàn caáu ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh Kieán ñeá; hoaëc ñöôïc Noaõn, ñaûnh, nhaãn , theá ñeä nhaát phaùp; hoaëc ñöôïc quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, neáu xuaát gia thì chöùng quaû A-la-haùn ; hoaëc phaùt taâm caàu Thanh vaên boà ñeà hoaëc Ñoäc giaùc boà ñeà hoaëc Voâ thöôïng boà ñeà, ñaïi chuùng ñoàng loaït quy y Tam baûo khen ngôïi laø dieàu chöa töøng coù. Cuï thoï Ngu-loä noùi phaùp yeáu cho moïi ngöôøi nghe, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ra veà, chuùng Bí-soâ ni hoan hæ phuïng haønh, rieâng chuùng möôøi hai Bí-soâ ni khoâng toaïi boån hoaøi ngoài im laëng khoâng noùi. Luùc ñoù ôû röøng Theä-ña Luïc chuùng töø xa thaáy Ngu-loä trôû veà cuøng suy nghó khoâng bieát Ngu-loä coù khieán cho nhieàu ngöôøi khoâng sanh tín kính hay khoâng, nhöng khoâng theå ñoái dieän hoûi, lieàn hoûi Bí-soâ tuøy tuøng, Bí-soâ naøy ñaùp: "Thaät laø ñieàu hi höõu nhieäm maàu, hoaøn toaøn khoâng coù moät ai sanh taâm baát tín. Hoài Phaät ôû nöôùc Ba-la-neâ tö taïi röøng Thi-loäc-ba phen chuyeån phaùp luaân cho chuùng nhôn thieân, thì hoâm nay Ngu-loä laïi tuøy chuyeån. Duø giaûng chöa xong nöûa baøi keä cuõng ñaõ khieán ñaïi chuùng chöùng quaû voâ bieân, thuù höôùng ñaïo Boà ñeà, quy y Tam baûo". Ngu-loä

ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, sau ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Trong caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, ngöôøi taâm kheùo giaûi thoaùt chính laø Ngu-loä”, Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi mau ñöôïc giaûi thoaùt, cheâ traùch ngöôøi phaù giôùi chìm ñaém trong sanh töû roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí- soâ, Taêng khoâng sai lieàn töï ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni, tröø ñöôïc thaéng phaùp, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Taêng khoâng sai laø khoâng baïch nhò yeát ma sai. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ôû ngoaøi giôùi sai ngöôøi thì chuùng phaïm AÙc-taùc, ngöôøi ñöôc sai giaùo thoï phaïm Ñoïa. Tuy ôû trong giôùi sai ngöôøi maø chaúng phaûi vaøo ngaøy Baûo-saùi-ñaø thì chuùng phaïm AÙc-taùc, ngöôøi ñöôïc sai phaïm Ñoïa. Tuy ôû trong giôùi vaøo ngaøy Baûo-saùi-ñaø nhöng chuùng khoâng nhoùm hoïp, phaïm toäi ñoàng nhö treân. Neáu phaùp sai khoâng coù loãi, nhöng chaúng phaûi laø ngöôøi trì giôùi, phaïm toäi ñoàng nhö treân. Tuy laø ngöôøi trì giôùi nhöng chaúng

phaûi ña vaên, chöa ñuû hai möôi haï; tuy ñuû hai möôi haï nhöng khoâng phaûi ngöôøi raønh ngoân ngöõ ñoâ thaønh vaø tieáng ñòa phöông; tuøy raønh tieáng noùi ñoâ thaønh vaø ñòa phöông nhöng töøng nhieãm oâ Bí-soâ ni khoâng nhö phaùp saùm tröø; tuy ñaõ trôû laïi thanh tònh nhöng ñoái vôùi taùm phaùp tha thaéng khoâng theå phaân bieät chæ daïy cho ni; tuy coù theå phaân bieät chæ daïy nhöng ñoái vôùi taùm phaùp toân troïng laïi khoâng theå phaân bieät, neáu khoâng ñaày ñuû nhöõng phaùp keå treân thì chuùng ñeàu phaïm AÙc-taùc, ngöôøi ñöôïc sai ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu sai nhö phaùp, caùc ñöùc vieân maõn thì chuùng taêng khoâng loãi, ngöôøi ñöôïc sai khoâng phaïm. Neáu ôû truù xöù khoâng coù ngöôøi giaùo thoï ni thì neân löôïc boû phaùp giaùo thoï. Neáu khi Bí-soâ ni ñeán thænh giaùo thoï, vò thöôïng toïa neân baûo: “Naøy caùc Bí-soâ ni, Taêng giaø coù hoøa hôïp thanh tònh khoâng phaïm loãi khoâng, nay trong Taêng khoâng coù vò naøo thích hôïp ñeán giaùo thoï ni chuùng, caùc Bí-soâ ni neân caån thaän chôù coù buoâng lung”, ni chuùng ñaùp: “AÙo-tyû-ca” roài ñaûnh leã caùo töø ra veà. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu nghi ñeán thænh hoûi Theá toân: “Vì nhaân duyeân gì chuùng möôøi hai Bí-soâ ni muoán laøm vieäc khoâng lôïi ích cho cuï thoï Ngu- loä laïi trôû thaønh vieäc ñaïi lôïc ích, cuùi xin Theá toân noùi roõ nhaân duyeân”, Theá toân baûo caùc Bí-soâ: “Chaúng phaûi môùi ngaøy nay hoï muoán laøm vieäc khoâng Lôïi-ích laïi trôû thaønh vieäc ñaïi Lôïi-ích, maø töø ñôøi xa xöa 1hai vò naøy cuõng ñaõ muoán laøm vieäc khoâng Lôïi-ích laïi trôû thaønh vieäc ñaïi Lôïi-ích. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong moät thoân xoùm coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu lieàn sanh moät ñöùa con trai, cöù nhö vaäy sanh ñöôïc möôøi hai ñöùa con trai, daàn daàn tröôûng thaønh cuøng cöôùi vôï ôû chung trong moät nhaø neân nhaø ñöôïc laøm roäng theâm ra. Meï chuùng khoâng bao laâu sau laâm bònh qua ñôøi, cha chuùng tuoåi giaø suy neân hai maét môø daàn khoâng nhìn thaáy roõ söï vaät. möôøi hai ngöôøi con daâu luùc

choàng khoâng coù ôû nhaø lieàn tö thoâng vôùi ngöôøi ngoaøi. Ngöôøi cha tuy maét môø nhöng tai nghe gioûi phaân bieät laø con mình, con daâu hay keû laï lieàn bieát caùc con daâu taø haïnh quôû traùch khoâng neân laøm. Caùc con daâu bieát cha choàng töùc giaän coù theå ñem baát lôïi cho mình neân noùi vôùi nhau: “Chuùng ta khoâng cho oâng ta aên thöùc aên ngon”. Töø hoâm ñoù ngöôøi cha choàng chæ ñöôïc aên côm thoâ dôû troän vôùi nöôùc giaám, aên khoâng noåi neân ngöôøi cha noùi cho caùc con bieát, caùc ngöôøi con cuûa oâng lieàn hoûi vôï: “Taïi sao laïi cho cha toâi aên côm thoâ dôû troän vôùi nöôùc giaám nhö theá?”, caùc ngöôøi vôï noùi vôùi choàng: “Do taïi oâng phöôùc heát chöù chuùng toâi coù loãi gì, khi môùi naáu laø gaïo traéng, naáu chín lieàn thaønh gaïo ñoû, troän vôùi söõa laïc thôm ngon thì bieán thaønh nöôùc giaám”, ngöôøi choàng nghe roài

lieàn noùi: “Ñaâu coù lyù ñoù”, ngöôøi vôï noùi: “Neáu anh khoâng tin thì haõy ñích thaân quan saùt”. Sau ñoù caùc ngöôøi vôï baøn vôùi nhau: “Chuùng ta ñaõ noùi vôùi choàng nhö theá thì phaûi tìm caùch traùnh hoïa”, baøn xong lieàn ñeán choã thôï goám hoûi: “OÂng coù theå laøm caùi choõ ñoâi coù chung moät naép ñaäy, beân trong moãi nöûa choõ coù hai ngaên, moãi beân chöùa ñöôïc vaøi thaêng, ñöôïc khoâng?”, thôï goám noùi: “Neáu traû tieàn gaáp ñoâi thì toâi seõ laøm”. Caùc ngöôøi vôï naøy baèng loøng, ñeán ngaøy mang choõ ñoâi naøy veà naáu côm cho cha choàng aên, ôû choã khuaát caùc baø ñaõ cho gaïo ñoû vaøo moät ngaên, ngaên kia cho nöôùc daám cuûa nöûa choõ beân trong; sau ñoù ñem caùi choõ ñoâi naøy ñeán tröôùc caùc oâng choàng ôû trong nöûa choõ coøn laïi cho gaïo traéng vaøo moät ngaêm, ngaên kia cho nöôùc söõa laïc thôm ngon roài naáu, khi chín côm hoï hoûi ngöôøi choàng: “Côm söõa ñaõ chín, môøi cha aên tröôùc hay laø anh aên tröôùc?”, ngöôøi choàng noùi: “Haõy môøi cha aên tröôùc”. Ngöôøi vôï lieàn xôùi côm gaïo ñoû vaø muùc nöôùc daám ñöa cho cha choàng, sau ñoù xôùi côm gaïo traéng vaø muùc nöôùc söõa ñöa cho choàng. Ngöôøi con trai taän maét thaáy roõ söï vieäc lieàn noùi vôùi ngöôøi cha: “Phöôùc ñöùc cuûa cha thaät söï ñaõ tieâu heát roài, trong cuøng moät choõ con thaáy choõ gaïo traéng vaø nöôùc söõa vaøo naáu roõ raøng, khi chín xôùi cho cha laïi bieán thaønh côm ñoû vôùi nöôùc daám”, ngöôøi cha nghe roài suy nghó: “Ta töø nhoû ñeán giôø khoâng laøm ñieàu khi doái, khi ra tìm sanh keá ta ñeàu nhö phaùp kieám tieàn, côù sao baây giôø phöôùc nghieäp cuûa ta laïi tieâu heát. Phaûi chaêng ñaây laø haïnh aùc cuûa con daâu, ñaõ laøm ñieàu doái traù löøa gaït ta”. Nghó roài ngöôøi cha chôø luùc khoâng coù ngöôøi moät mình vaøo trong beáp moø tìm caùi choõ naáu côm, tìm thaáy ñöôïc caùi choõ ñoâi, sôø vaøo beân trong thaáy coù hai ngaên, lieàn ñem caùi choõ naøy caát giaáu, sau ñoù ñôïi caùc con trai coù maët ñoâng ñuû, ñem caùi choõ ra noùi vôùi caùc con trai: “Naøy caùc con, chaúng phaûi phöôùc cuûa cha heát maø caùi choõ naøy laøm cho cha heát phöôùc”, oâng lieàn noùi baøi keä: “Naøy caùc con neân bieát, Choõ hai buïng moät naép, Moät buïng coù hai ngaên, Neân cha phöôùc nghieäp heát”. Caùc ngöôøi con thaáy roõ söï vieäc roài phaån noä loâi vôï ra ñaùnh nghieâm trò roài noùi: “Neáu taùi phaïm ta seõ ñaùnh baèng gaäy vaø ñuoåi ra khoûi nhaø”.

Sau ñoù caùc ngöôøi vôï baøn vôùi nhau: “Chuùng ta neân laøm phöông tieän khaùc gieát cheát oâng ta”, luùc ñoù coù ngöôøi baùn raén ñeán nhaø, caùc ngöôøi vôï naøy hoûi ngöôøi baùn raén: “Coù baùn raén ñoäc khoâng?”, ngöôøi baùn raén hoûi: “Muoán mua raén soáng hay raén cheát?”, ñaùp laø caàn raén ñoäc cheát, ngöôøi baùn raén suy nghó: “Hoï caàn raén ñoäc cheát phaûi chaêng muoán gieát ngöôøi cha choàng”,

nghó roài lieàn hoûi: “Caùc vò ñònh traû bao nhieâu?”, ñaùp: “OÂng ñoøi bao nhieâu toâi traû baáy nhieâu”. Raén ñoäc khi bò gieát chaát ñoäc cuûa noù taäp trung ôû ñaàu vaø ôû ñuoâi, ngöôøi baùn raén thaû ra moät con raén ñoäc ñaäp noù cheát roài chaët boû ñaàu ñuoâi, ñöa khuùc buïng cho caùc ngöôøi vôï naøy, nhaän tieàn roài ñi. Caùc ngöôøi vôï naøy ñem raén naáu canh ñöa cho cha choàng vaø noùi: “Coù canh thòt ngon, cha aên ñöôïc khoâng?”, cha choàng nghe roài lieàn suy nghó: “Chuùng noù naáu canh thòt cho ta aên, phaûi chaêng muoán gieát ta”, laïi nghó: “Ta nay giaø yeáu, maét môø laïi nhieàu bònh taät, khoâng coù ai moät beân saên soùc giuùp ñôõ, coù phaûi chuùng muoán gieát ta hay khoâng ta cuõng phaûi aên”, nghó roài lieàn noùi muoán aên. Khi aên canh xong, do khí raén trong canh laøm cho maøng maét cuûa oâng tieâu daàn khieán oâng nhìn thaáy ñöôïc moïi vaät, nhöng oâng noùi doái laø khoâng oån. Caùc con daâu nghe roài muoán oâng mau cheát, lieàn hoûi: “Cha coù muoán aên nöõa khoâng?”, noùi roài muùc ñöa theâm cho oâng aên, oâng aên theâm maét caøng theâm saùng, thaáy roõ ñöôïc moïi vaät nhöng doái laø khoâng oån, naèm vuøi khoâng daäy. Caùc con daâu cho raèng cha choàng khoâng oån thaät neân khoâng ngaïi cuøng ngöôøi ngoaøi laøm vieäc phi phaùp, ngöôøi cha choàng caàm gaäy ñeán tröôùc hoï noùi raèng: “Ta nay maét ñaõ thaáy roõ nhö tröôùc, caùc ngöôi khoâng ñöôïc laøm vieäc toài baïi naøy tröôùc maët ta”, caùc con daâu hoå theïn nín thinh. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi cha Baø-la-moân xöa kia chính laø Ngu-loä, möôøi hai ngöôøi con daâu chính laø chuùng möôøi hai Bí-soâ ni. Xöa kia muoán haïi maïng soáng cuûa ngöôøi cha choàng laïi trôû thaønh ñaïi lôïi; ngaøy nay muoán laøm sæ nhuïc laïi trôû thaønh hieån döông Thaùnh ñöùc”. Caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi: “Theá toân, cuï thoï Ngu-loä tröôùc kia taïo nghieäp gì nay ñöôïc laøm thaân ngöôøi heát söùc ngu ñoän nhö vaäy?”, Phaät noùi: “Bí-soâ Ngu-loä naøy vôùi nghieäp ñaõ taïo theo thôøi gian taêng tröôûng nay chín muoài thaønh quaû baùo hieän tieàn. Naøy caùc Bí-soâ, taát caû loaøi höõu tình vôùi quaû baùo thieän aùc do nghieäp taïo ra chaúng phaûi laø ñòa thuûy hoûa phong ngoaøi giôùi laøm cho thaønh thuïc; maø ôû ngay trong uaån xöù giôùi cuûa töï thaân laøm cho thaønh thuïc”, lieàn noùi keä: “Daàu khieán traûi traêm kieáp, Nghieäp ñaõ laøm khoâng maát, Khi hoäi ñuû nhaân duyeân, Töï chieâu laáy quaû baùo”. Quaù khöù luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-dieáp-ba ra ñôøi ñuû möôøi hieäu: Nhö lai, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh-haïnh-tuùc, Thieän- theä, Theá-gian-giaûi, Voâ-thöôïng-só, Ñieàu-ngöï-tröôïng-phu, Thieân-nhôn- sö, Phaät, Baïc-giaø-phaïm. Chuùng ñeä töû Thanh vaên coù hai vaïn ngöôøi ñeàu ôû

nöôùc Ba-la-neâ-tö, Ngu-loä laø moät trong soá chuùng kia, laõo thoâng ba taïng, laø baäc ñaïi phaùp sö, nhöng do taùnh xeûn phaùp khoâng daïy cho ngöôøi duø laø moät baøi keä boán caâu. Sau khi maïng chung sanh leân thieân cung, heát phöôùc trôû xuoáng laøm ngöôøi sanh trong nhaø ñoà teå, lôùn leân soáng vôùi ngheà moå heo. Beân thoân xoùm naøy caùch beân thoân xoùm kia moät con soâng, beân thoân xoùm ñoù saép ñeán ngaøy tieát hoäi, ngöôøi moå heo naøy suy nghó: "Neáu ta laøm thòt nhieàu con heo ñem qua ñoù baùn, neáu baùn khoâng heát, thòt bò oâi seõ loã voán. Ta neân chôû heo qua ñoù, ñeán ngaøy tieát hoäi môùi gieát laáy thòt baùn, nhö vaäy khoâng coù toån thaát laïi coøn thu nhieàu lôïi". Nghó roài lieàn coät heo boû leân thuyeàn chôû qua beân thoân xoùm kia, heo ôû treân thuyeàn chen laán nhau laøm cho thuyeàn troøng traønh maát thaêng baèng neân caû ngöôøi vaø heo ñeàu rôi xuoáng nöôùc, taát caû heo ñeàu bò cheát chìm coøn ngöôøi moå heo thì troâi theo doøng nöôùc. Luùc ñoù ôû beân soâng trong moät khu röøng coù naêm traêm vò Ñoäc giaùc nöông ôû, moät vò ra bôø soâng laáy nöôùc thaáy coù moät ngöôøi theo doøng nöôùc troâi xuoáng khoâng bieát laø cheát hay soáng. Vò Ñoäc giaùc naøy duoãi caùnh tay höõu ra nhö caùi voøi voi keùo ngöôøi aáy vaøo bôø ñeán treân baõi caùt khoâ ñeå uùp maët xuoáng roài ñi. Ngöôøi nay sau khi oùi möõa heát nöôùc trong buïng ra beøn ñöùng daäy ngoù boán phía thaáy coù daáu chaân ngöôøi, lieàn laàn theo daáu chaân ñi ñeán choã vò Ñoäc giaùc ñaûnh leã vaø xin nöông ôû. Haèng ngaøy ngöôøi naøy haùi rau traùi cung caáp cho caùc vò Ñoäc giaùc, caùc vò Ñoäc giaùc cuõng bôùt phaàn aên cuûa mình cho ngöôøi aáy. Neáp soáng cuûa caùc vò Ñoäc giaùc möôøi moät kieát giaø tónh löï neân ngöôøi naøy cuõng ngoài kieát giaø theo, sieâng naêng tu nieäm khoâng bao laâu sau chöùng ñöôïc ñònh Voâ töôûng, sau khi maïng chung sanh leân coõi trôøi Voâ töôûng, heát tuoåi thoï sanh trôû laïi laøm ngöôøi. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi ñoà teå xöa kia chính laø Bí-soâ Ngu-loä, do xöa kia xeûn phaùp cho ñeán boán caâu keä cuõng khoâng giaûng noùi cho ngöôøi nghe, kieáp soáng keá tieáp laïi gieát nhieáu suùc sanh sau ñoù laïi sanh leân coõi trôøi Voâ töôûng, do nghieäp duyeân kia neân ngaøy nay heát söùc ngu ñoän. Cho neân caùc Bí-soâ chôù neân xeûn phaùp, phaûi ñem taâm thanh tònh giaûng noùi chaùnh phaùp, ñoái vôùi caùc höõu tình thöôøng sanh taâm töø maãn, xa lìa taø ñònh, neân hoïc nhö theá."

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 32

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: TAÊNG KHOÂNG SAI VOÄI GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI (Tieáp Theo)

Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Theá toân: "Theá toân, taïi sao Bí-soâ Ngu-loä chæ nhôn moät ít giaùo giôùi töï phaùt chaùnh caàn, mau choùng ra khoûi sanh töû chöùng ñöôïc cöùu caùnh Nieát-baøn?", Phaät noùi: "Naøy caùc Bí-soâ,

chaúng phaûi ngaøy nay Bí-soâ Ngu-loä chæ nhôn moät ít giaùo giôùi maø ñöôïc chöùng ngoä, trong ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ nhôn moät lôøi daïy baûo töï phaùt chaùnh caàn trôû thaønh moät ngöôøi giaøu coù soáng trong an laïc. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong moät thoân xoùm noï coù moät tröôûng giaû giaøu coù, cöôùi vôï khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät ñöùa con trai..., tröôûng giaû noùi vôùi vôï:"Chuùng ta nay coù con chi duøng seõ nhieàu hôn tröôùc, ta muoán vaøo trong bieån caû tìm caàu chaâu baùu", ngöôøi vôï ñoàng yù, tröôûng giaû suy nghó: "Neáu ta ñeå laïi nhieàu tieàn baïc sôï vôï ta tieâu xaøi phung phí laøm ñieàu phi phaùp". Do suy nghó nhö vaäy neân oâng chæ ñeå laïi ít tieàn baïc roài ñem soá cuûa caûi coøn laïi gôûi cho moät thöông chuû laø baïn tri thöùc vaø daën doø: "Toâi nay ra bieån tìm caàu chaâu baùu chöa bieát ñöôïc ngaøy trôû veà, neáu vôï toâi ôû nhaø coù thieáu thoán veà côm aùo thì baïn haõy laáy soá tieàn naøy trôï caáp". Khoâng ngôø laàn ra bieån naøy gaëp baõo nhaän chìm thuyeàn neân tröôûng giaû khoâng theå trôû veà ñöôïc nöõa, vò thöông chuû kia cuõng queân lôøi daën doø tröôùc luùc ra ñi cuûa tröôûng giaû neân luùc voï cuûa tröôûng giaû gaëp khoù khaên phaûi nhôø thaân toäc giuùp ñôõ vaø töï kieám soáng ñeå nuoâi con khoân lôùn. Ñeán khi khoân lôùn ñöùa con hoûi meï: "Toå phuï cuûa con tröôùc kia laøm ngheà gì?", ngöôøi meï nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta noùi toå phuï laø thöông chuû ñaõ ñi ra bieån tìm caàu chaâu baùu thì noù cuõng seõ ñi ra bieån gioáng nhö cha noù khoâng theå trôû veà, ta seõ phaûi coâ khoå nöõa", nghó roài lieàn noùi vôùi con: "Toå phuï cuûa con laø

thöông buoân", ngöôøi con noùi: "Meï haõy cho con tieàn ñeå con ra buoân baùn", ngöôøi meï noùi: "Meï laøm gì coù tieàn, cuõng khoâng coù tö trang gì ñeå toaïi sôû caàu cuûa con, nhöng meï bieát cha con coù moät ngöôøi baïn tri thöùc laø moät thöông chuû, con haõy ñeán ñoù tìm caàu taøi vaät roài tuøy yù kinh doanh". Ngöôøi con nghe lôøi meï ñeán choã thöông chuû gaëp luùc ñoù nhaø cuûa thöông chuû coù ngöôøi laáy tieàn khieán oâng ba laàn maát lôøi neân oâng ñang giaän döõ quôû traùch, ngöôøi con trai naøy khoâng theå xin vaøo gaëp ñöôïc coøn ñöùng beân ngoaøi, thaáy ñöùa tôù gaùi töø trong nhaø mang con chuoät cheát ra ngoaøi vaát boû, luùc ñoù thöông chuû lieàn noùi vôùi ngöôøi laáy tieàn: "Ngöôi neân bieát, ngöôøi bieát tính toaùn caàu lôïi treân theá gian naøy coù theå nhôn moät con chuoät cheát maø ñöùa tôù gaùi vöøa ñem vaát boû, laøm cho saûn nghieäp ñöôïc höng thònh". Ngöôøi con trai naøy ñöùng beân ngoaøi nghe ñöôïc lôøi noùi naøy ieàn suy nghó: "Neáu lôøi thöông chuû laø khoâng hö doái thì coù theå nhôn con chuoät cheát naøy laøm cho saûn nghieäp ñöôïc höng thònh cuõng neân", nghó roài lieàn löôïm laïi con chuoät cheát maø ñöùa tôù gaùi vöøa vaát boû ñem ra chôï, thaáy coù moät con meøo ñoùi bò coät vaøo caây coät lieàn ñöa con chuoät cheát ñeán tröôùc maët con meøo, con meøo lieàn nhaûy nhoùt keâu leân, ngöôøi chuû cuûa con meøo noùi: "Caäu haõy ñöa con chuoät cho con meøo", ngöôøi con trai naøy noùi: "Haù duøng moät lôøi noùi maø ñoåi ñöôïc vaät cuûa ngöôøi khaùc ö, oâng neáu traû tieàn toâi seõ ñöa con chuoät", ngöôøi chuû con meøo beøn ñöa baùt ñaäu ñeå ñoåi laáy con chuoät cheát cho con meøo.

Ngöôøi con trai ñem baùt ñaäu rang chín roài suy nghó: “Neáu ta aên heát thì vaãn hoaøn tay traéng”, nghó roài lieàn caàm boïc ñaäu rang vaø moät bình nöôùc ñi ra ngoaøi thoân ñeán choã nhöõng ngöôøi ñoán cuûi thöôøng nghæ chaân ñôïi hoï trôû veà môøi hoï aên ñaäu rang vaø uoáng nöôùc, hoï hoûi: “Em muoán ñi ñaâu?”, ñaùp: “Muoán ñi löôïm cuûi”, moïi ngöôøi noùi: “Chuùng toâi saùng sôùm ra khoûi thaønh giôø naøy môùi trôû veà, neáu giôø naøy em ñi thì vaát vaû maø khoâng ñöôïc gì, thoâi thì chuùng toâi trích bôùt moät ít cuûi ñeàn ñaùp soá ñaäu rang cuûa em”. Ngöôøi con trai nhaän laáy soá cuûi naøy mang ra chôï baùn ñöôïc ít tieàn, mua laïi ñaäu ñem rang roài mang theo bình nöôùc ñeán choã hoâm tröôùc ñôïi nhöõng ngöôøi ñoán cuûi trôû veà, cöù nhö theá moãi ngaøy daàn daàn ngöôøi con trai naøy kieám ñöôïc moät soá tieàn, luùc ñoù chaøng trai naøy noùi vôùi nhöõng ngöôøi ñoán cuûi: “Caùc anh ñoán ñöôïc cuûi khoâng caàn gaùnh ra chôï neân gaùnh vaøo nhaø toâi, toâi seõ traû tieàn moät laàn cho caùc anh”. Nhöõng ngöôøi ñoán cuûi baèng loøng vieäc mua baùn naøy, thôøi gian sau gaëp luùc trôøi möa lieân tieáp baûy ngaøy, cuûi huùt neân leân giaù cao, chaøng trai ñöôïc lôøi to lieàn suy nghó: “Ta tuy kieám lôøi ñöôïc nhieàu nhöng ñaây khoâng phaûi laø vieäc laøm laâu daøi, vì ngöôøi baùn cuûi bò ngöôøi khaùc coi thöôøng”. Vôùi soá tieàn kieám ñöôïc chaøng trai lieàn môû moät cöûa haøng nhoû baùn taïp hoùa, lôïi nhuaän ngaøy moät nhieàu

hôn, sau ñoù chaøng trai ñoåi thaønh cöûa haøng baùn höông, lôïi nhuaän taêng gaáp boäi, chaøng trai laïi ñoåi sang mua baùn vaøng lôïi töùc caøng nhieàu theâm daàn daàn laán aùp caùc cöûa hieäu khaùc khieán caùc thöông buoân ganh gheùt ban cho danh hieäu laø chuû tieäm vaøng con chuoät, hoï baøn tính vôùi nhau: “Chuû tieäm vaøng con chuoät naøy laán aùp caùc cöûa hieäu cuûa chuùng ta, chuùng ta neân ñeán khieâu khích oâng ta vaøo bieån tìm chaâu baùu khieán cho oâng ta bò cheát chìm trong bieån khoâng theå trôû veà”. Caùc thöông buoân cuøng ñeán choã chuû tieäm vaøng con chuoät baøn taùn coá yù cho chaøng trai nghe thaáy: “Treân theá gian naøy nhaø naøo khoâng coù con keá thöøa thì saûn nghieäp ngaøy moät luïn baïi, ví nhö coù ngöôøi tröôùc kia côûi voi sau laïi côûi ngöïa, boû ngöïa laïi ñi xe ñaåy, sau ñoù boû xe ñaåy ñi boä. OÂng chuû tieäm vaøng con chuoät naøy cuõng vaäy, toå phuï laø thöông chuû ra bieån tìm caàu chaâu baùu maø ngöôøi con laïi baét ñaàu töø baùn ñaäu rang keá baùn cuûi, sau ñoù môû cöûa haøng nhoû buoân baùn cho ñeán cöûa tieäm vaøng vaát vaû kieám soáng”. Chaøng trai nghe ñöôïc nhöõng lôøi naøy lieàn veà nhaø hoûi meï: “Coù phaûi toå phuï cuûa con laø moät thöông chuû ñaõ töøng vaøo bieån caû tìm caàu chaâu baùu khoâng haû meï?”, ngöôøi meï nghe roài lieàn suy nghó: “Chaéc laø con ta nghe ngöôøi khaùc noùi cho bieát, ta nay khoâng neân löøa doái noù nöõa”, nghó roài lieàn noùi söï thaät cho con nghe, chaøng trai nghe roài lieàn muoán vaøo bieån tìm chaâu baùu nhö cha nhöng ngöôøi meï khoâng cho, thôøi gian sau laïi xin meï cho pheùp ñi ra bieån, ngöôøi meï bieát yù con ñaõ quyeát ñònh khoâng theå ngaên caûn ñöôïc beøn ñoàng yù cho con ra bieån. Chaøng trai lieàn ra thoâng caùo khaép trong thaønh aáp: “Neáu ai muoán cuøng vaøo bieån tìm caàu chaâu baùu vôùi chuû tieäm vaøng con chuoät thì seõ khoûi ñoùng thueá vaø trôû veà an oån. Ai

muoán ñi thì chuaån bò ñaày ñuû haønh lyù vaø haøng hoùa ñôïi ngaøy leân ñöôøng". Luùc ñoù coù naêm traêm thöông nhôn muoán thaùp tuøng theo, chaøng trai thöông chuû vaøo ngaøy giôø toát cuøng ñoaøn thöông nhôn vaän chuyeån haøng hoùa ra cöûa bieån ñeå leân thuyeàn, ñeán nôi thaáy bieån meânh moâng hoï ñaâm lo sôï thoái chí muoán trôû veà, thöông chuû thaáy vaäy lieàn noùi vôùi thuyeàn tröôûng: "OÂng haõy ñem söï thaät noùi cho moïi ngöôøi bieát chaâu baùu trong bieån caû nhieàu nhö theá naøo", thuyeàn tröôûng lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: "Moïi ngöôøi haõy laéng nghe, trong bieån caû naøy coù raát nhieàu chaâu baùu nhö Ma ni, Chôn chaâu, Löu ly, San hoâ... khoâng phaûi moät loaïi. Caùc vò neáu vaøo bieån tìm ñöôïc nhöõng chaâu baùu naøy thì thoï höôûng troïn ñôøi, cha meï voï con thaân toäc khoâng coøn cöïc khoå nöõa, laïi coøn coù theå cuùng döôøng sa moân, Baø-la-moân ñeå ñöôïc sanh vaøo ñöôøng laønh, quaû baøo tuøy theo yù muoán hoaëc ñöôïc sanh leân coõi trôøi thoï phöôùc laïc... Neáu ai öa thích nhöõng ñieàu treân thì haõy leân thuyeàn cuøng chuùng toâi vaøo bieån caû". Thöôøng tình heã nghe noùi ñöôïc giaøu sang thì ai cuõng vui thích neân toaøn boä caùc

thöông nhaân ñeàu böôùc leân thuyeàn. Thaáy ngöôøi ñoâng thuyeàn naëng thöông chuû lieàn suy nghó: "Ñaõ khuyeân leân thuyeàn laøm sao khieán hoï xuoáng bôùt", nghó roài lieàn noùi vôùi thuyeàn tröôûng: "OÂng nay neân noùi qua vieäc hoïa hoaïn trong bieån caû", thuyeàn tröôûng lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: "Caùc vò laéng nghe, trong bieån caû laïi coù ñaïi khuûng boá nhö ñaïi ngö Ma kieät coù theå nuoát caû chieác thuyeàn, neáu gaëp soùng to gioù baõo ñaùnh gaõy coät buoàm, laät uùp chieác thuyeàn xuoáng bieån; coøn coù haûi taëc coù theå ñeán ñaùnh cöôùp thuyeàn gieát ngöôøi cöôùp cuûa... khieán chuùng ta khoâng theå trôû veà gaëp laïi cha meï toân thaân... Caùc vò haõy suy nghó laïi". Soá ngöôøi thieáu duõng khí khieáp nhöôïc nghe roài voäi vaû xuoáng thuyeàn neân thuyeàn ñöôïc nheï bôùt, thuyeàn tröôûng ra lònh nhoå neo, thuyeàn thuaän buoàm xuoâi gioù löôùt soùng nhö maây bay, khoâng bao laâu sau ñeán ñöôïc baûo chaâu an oån. Thuyeàn tröôûng noùi vôùi moïi ngöôøi: "Treân baûo chaâu naøy löu ly giaû cuøng löu ly thaät gioáng nhau, caùc vò neân xem xeùt kyõ roài haõy laáy ñöøng ñeå trôû veà boån xöù phaûi hoái haän. Laïi nöõa treân baûo chaâu naøy coù loaøi La-saùt Minh haïc khi gaëp ngöôøi seõ phöông tieän noùi lôøi im dòu meâ hoaëc loøng ngöôøi laøm cho caùc vò maát maïng. Laïi nöõa treân baûo chaâu naøy coù loaïi traùi aên seõ bò say suoát trong baûy ngaøy khoâng theå tænh daäy, caùc vò neân caån thaän ñeà phoøng. Laïi nöõa treân baûo chaâu naøy coù loaøi phi nhôn nöông ôû, trong baûy ngaøy ñaàu cho chuùng ta tuøy yù nhöng sau baûy ngaøy seõ noåi gioù to phaù huûy thöông thuyeàn". Moïi ngöôøi nghe roài ñeáu caûnh giaùc ñeà phoøng, sau khi laáy ñöôïc nhieàu chaâu baùu chaát leân thuyeàn, thuyeàn tröôûng cho nhoå neo trôû veà boån xöù. Thuyeàn chuû ra bieån tìm chaâu baùu nhö vaäy ñeán baûy laàn thaûy ñeàu an oån trôû veà, moät hoâm ngöôøi meï baûo con: "Con nay neân cöôùi vôï ñeå oån ñònh gia nghieäp", ngöôøi con noùi: "Ñôïi con traû nôï xong seõ laøm theo yù meï", ngöôøi meï hoûi: "Toå phuï con tröôùc kia

ñaâu coù maéc nôï ai, vì sao con laïi noùi ñôïi con traû heát nôï?", ngöôøi con noùi: "Con töi bieát coù". Sau ñoù chaøng trai naøy ñem töù baûo laøm thaønh boán con chuoät roài duøng maâm baèng baïc ñöïng ñaày luùa baèng vaøng, cuoái cuøng ñaët boán con chuoät töù baûo leân treân böng tôùi nhaø thöông chuû maø mình ñaõ ñeán tröôùc kia. Luùc ñoù vò thöông chuû naøy ñang cuøng nhieàu ngöôøi baïn noùi veà oâng chuû tieäm vaøng con chuoät: "Caùc vò bieát khoâng, oâng chuû tieäm vaøng con chuoät naøy coù ñaïi phöôùc ñöùc, ngoùi ñaù ñeán vôùi oâng ta ñeàu thaønh vaøng baïc...", vöøa noùi ñeán ñoù thì ngöôøi giöõ cöûa böôùc vaøo baùo laø coù oâng chuû tieäm vaøng con chuoät xin ñöôïc gaëp. Thöông chuû baûo môøi vaøo, chaøng trai böng maâm baïc ñöïng luùa vaøng vôùi boán con chuoät töù baûo ñeán tröôùc maët thöông chuû noùi: "Ñaây laø con chuoät goác cuûa thöông chuû vaø lôïi töùc cuûa noù, xin thöông chuû nhaän cho". Thöông chuû noùi: "Toâi khoâng heà nhôù coù cho oâng vay tieàn, côù sao hoâm nay noùi laø traû goác laãn laõi?", chaøng

trai noùi: "Toâi töï nhôù raát roõ", noùi roài lieàn keå laïi nhaân duyeân con chuoät cheát ñem vaát boû ôû nhaø thöông chuû tröôùc ñoù, thöông chuû nghe roài lieàn hoûi: "Caäu chính laø con trai cuûa tröôûng giaû phaûi khoâng?", ñaùp phaûi, thöông chuû noùi: "Neáu caäu chính laø con trai cuûa ngöôøi baïn coá tri thì toâi môùi laø ngöôøi traû laïi cuûa caûi cho caäu, ñaâu coù chuyeän caäu traû nôï cho toâi. Tröôùc khi cha caäu ñi ra bieån coù gôûi moät soá cuûa caûi cho toâi... nay ñaõ ñeán luùc toâi hoaøn laïi cho caäu". Sau ñoù thöông chuû ñem tröôûng nöõ cuûa mình gaû cho chaøng trai laøm vôï. "Naøy caùc Bí-soâ, thöông chuû xöa kia chính laø thaân ta, oâng chuû tieäm vaøng con chuoät chính laø Ngu-loä. Xöa kia ta noùi moät caâu lieân quan tôùi con chuoät cheát laøm nhôn giuùp cho chaøng trai trôû thaønh ngöôøi giaøu coù; ngaøy nay ta giaùo thoï vaøi lôøi laïi laøm nhôn khieán Ngu-loä töï sieâng naêng ñoaïn tröø phieàn naõo, ra khoûi bieån sanh töû, thaønh töïu quaû thaéng dieäu, chöùng cöùu caùnh Nieát-baøn". Thôøi gian sau coù moät ñaïi Y vöông ôû thaønh Vöông xaù teân laø Thò phöôïc ca nghe bieát cuï thoï Ngu-loä laø ngöôøi heát söùc ngu ñoän nhöng chöa bieát cuï thoï naøy ñaõ chöùng Thaùnh quaû, Y vöông suy nghó: "Neáu Theá toân ñeán ñaây ta seõ thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc chæ tröø cuï thoï Ngu- loä". Luùc ñoù Theá toân vì muoán hoùa ñoä höõu tình neân töø thaønh Thaát-la-phieät du haønh ñeán thaønh Vöông xaù truï trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc- ca. Y vöông nghe tin naøy lieàn ñeán Truùc laâm ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Phaät noùi phaùp yeáu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài, Y vöông lieàn baïch Phaät: "Theá toân, con xin thænh Theá toân vaø taêng giaø saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Theá toân im laëng nhaän lôøi, Y vöông ñaûnh leã roái lui ra ñeán choã cuï thoï A-nan-ñaøø baïch: "Ñaïi ñöùc, con vöøa thænh Phaät vaø taêng saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc, tröôùc oai ñöùc cuûa Phaät con khoâng daùm noùi laø tröø cuï thoï Ngu-loä", A-nan-ñaø noùi: "Tuøy taâm Y vöông maø phöôùc ñöôïc taêng tröôûng". Sau khi Y vöông ra veà, A-nan-ñaø ñeán choã Ngu-loä noùi: "Cuï thoï thoâng caûm, saùng mai Y vöông thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc nhöng noùi chæ tröø cuï thoï", Ngu-loä nghe roài lieàn noùi: "Tuøy taâm Y vöông maø phöôùc ñöôïc

taêng tröôûng". Y vöông trôû veà ngay trong ñeâm aáy chuaån bò ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng, saùng ngaøy traûi toøa ñeå nöôùc röûa chaân roài cho söùa giaû ñeán baùo laø thôøi ñeán. Theá toân saùng sôùm ñaép y mang baùt cuøng Ñaïi chuùng, tröø Ngu-loä, ñi ñeán nhaø Y vöông, sau khi an toïa roài Phaät baûo A-nan-ñaø chöøa moät choã ngoài cho Ngu-loä. Luùc ñoù Y vöông böng baùt vaøng ñöïng nöôùc tinh khieát môøi Phaät vaø taêng, nhöng Phaät khoâng chòu thoï duïng, Y vöông baïch Phaät: "Vì sao Theá toân khoâng thoï duïng nöôùc uoáng naøy?", Phaät noùi: "Naøy Y vöông, vì Taêng chöa coù maët

ñaày ñuû", Y vöông hoûi: "Haõy coøn vò naøo chöa ñeán?", Phaät noùi: "Bí-soâ Ngu-loä chöa ñeán", Y vöông noùi: "Con khoâng coù thænh môøi vò aáy", Phaät noùi: "Naøy Y vöông, haù chaúng phaûi oâng ñaõ thænh ta vaø taêng ñeán thoï thöïc hay sao?", ñaùp: "Con ñaõ thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø con thoï thöïc", Phaät noùi: "Naøy Y vöông, Bí-soâ Ngu-loä ôû ngoaøi soá Taêng chuùng hay sao?", ñaùp: "Vò aáy khoâng ôû ngoaøi soá Taêng chuùng", Phaät noùi: "Vaäy thì neân cho ngöôøi ñeán môøi Ngu-loä" , Thò phöôïc ca nghe roài lieàn suy nghó: "Vì kính Phaät neân ta sai ngöôøi ñeán môøi chöù khoâng do toân troïng maø cuùng döôøng", nghó roài lieàn baûo söù giaû ñeán Truùc laâm môøi cuï thoï Ngu-loä. Luùc ñoù Ngu-loä trong Truùc laâm bieát ñöôïc yù nghó cuûa Y vöông lieàn hoùa laøm 1hai traêm naêm möôi vò Bí-soâ gioáng nhö Ngu-loä, khi söù giaû ñeán nôi môøi Ngu-loä thaáy caùc Bí-soâ naøy ñeàu gioáng nhau khoâng bieát ai laø Ngu-loä lieàn trôû veà baùo laïi, Phaät lieàn baûo söù giaû: "Ngöôi trôû laïi ñoù noùi raèng: vò naøo laø Ngu-loä thaät xin môøi ñeán", söù giaû lieàn trôû laïi noùi y theo lôøi Phaät daïy. Luùc ñoù Ngu-loä duøng thaàn thoâng ñeán nhaø Y vöông ngoài vaøo choã chöøa cho mình. Thò phöôïc ca thaáy Ngu-loä ñeán roài lieàn daâng cuùng thöùc aên cho Phaät vaø taêng nhöng ñoái vôùi Ngu-loä khoâng coù thaønh kính. Theá toân suy nghó: "Ñeä töû naøy cuûa ta ñöùc naëng nhö nuùi Dieäu cao, Thò phöôïc ca naøy ngu si töï laøm thöông toån, ta nay neân hieån döông thaéng ñöùc cuûa Ngu-loä". Sau khi thoï thöïc xong, cuï thoï A-nan-ñaø muoán laáy baùt cuûa Phaät ñem röûa nhöng Phaät khoâng cho laáy. Thöôøng phaùp cuûa Phaät laø neáu Phaät aên xong chöa thu baùt thì caùc Bí-soâ cuõng khoâng thu baùt. Ngu-loä thaáy caùc Bí-soâ aên xong maø chöa thu baùt lieàn quaùn bieát Theá toân muoán hieån baøy thaéng ñöùc cuûa mình neân di chuyeån nöûa choã ngoài, duoãi caùnh tay ra nhö caùi voøi voi ñeán choã Theá toân thu laáy baùt. Luùc ñoù Y vöông ñang ñöùng beân ñöùc Phaät nhìn thaáy caùnh tay duoãi daøi nhö caùi voøi voi thu laáy baùt, lieàn ñöa maét nhìn theo ñeå xem laø thaàn thoâng cuûa ñaïi ñöùc naøo, khi bieát ñaây laø thaàn thoâng cuûa Ngu-loä Y vöông lieàn ngaát xæu ngaõ xuoáng ñaát. Thaân toäc röôùi nuôùc leân maët giaây laâu môùi tænh, tænh roài lieàn ñeán choã Ngu-loä ñaûnh leã ai caàu saùm taï, noùi keä: "Caây Chieân ñaøn taùnh haèng maùt laïnh, Hoa OÁt-baùt-la theå ngaùt höông, Maâm vaøng thöôøng phaùt aùnh saùng dieäu, Ngoïc Pheä löu ly thöôøng saùng saïch, Ngöôøi taïo toäi aùc thöôøng saân haïi, Nhö veû leân ñaù khoù boâi xoùa, Thaùnh nhôn thöôøng cuøng chung dieäu thieän, Xin haõy

thöông xoùt tha thöù con”.

456 BOÄ LUAÄT 7

Luùc ñoù Ngu-loä noùi vôùi Y vöông: “Toâi thöôøng tu nhaãn ñaâu coù taâm haän”, sau ñoù Y vöông ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài tieãn ñöa Phaät vaø Taêng ra veà. Sau khi veà ñeán truù xöù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, nhaân duyeân gì Thò phöôïc ca khi chöa bieát cuï thoï Ngu-loä coù chôn thaät ñöùc thì khoâng cung kính; bieát roài lieàn ñaûnh leã ai caàu saùm taï?”, Phaät noùi: “Khoâng phaûi ngaøy nay môùi coù vieäc nhö vaäy, xöa kia cuõng ñaõ xaûy ra vieäc töông tôï nhö theá, caùc thaày kheùo laéng nghe: Thuôû xöa coù moät vò vua teân laø Phaïm-ma-ñaït-ña, luùc ñoù ôû phöông Baéc coù moät ngöôøi buoân ngöïa daãn naêm traêm thôùt ngöïa ñi ñeán nöôùc trung phöông, trong soá naêm traêm con ngöïa naøy coù moät con Thaûo maõ mang thai laïi laø Trí maõ. Töø khi con Thaûo maõ mang thai Trí maõ, caû baày ngöïa ñeàu khoâng hí nöõa; ngöôøi buoân ngöïa cho laø caû baày ngöïa ñeàu maéc bònh neân khoâng hí, ñeán khi con Thaûo maõ sanh ra Trí maõ, caû baày ngöïa ñeàu ñöùng xuõ tai khoâng daùm khua ñoäng, ngöôøi buoân ngöïa cho laø do sanh con ngöïa con naøy neân coù ñieàu baát töôøng nhö vaäy, neân ñoái vôùi con ngöïa con naøy khoâng coù thöông meán. Ngöôøi buoân ngöïa ñi veà phöông Nam daàn daàn ñeán ranh giôùi nöôùc Trung phöông, döøng laïi ôû moät thoân xoùm teân laø Cung thò vì luùc naøy ñang laø muøa Haï trôøi möa, neáu tieáp tuïc ñi baày ngöïa deã bò suùt moùng, ngöôøi buoân ngöïa sôï baày ngöïa bònh naëng theâm, gaây toån thaát cho oâng neân döøng ôû ñaây moät thôøi gian cho ñeán khi maõn muøa möa. Khi môùi ñeán ôû ñöôïc moïi ngöôøi trong thoân bieáu taëng moùn naøy moùn kia neân khi ra ñi ngöôøi buoân ngöïa cuõng bieáu taëng laïi moïi ngöôøi trong thoân moùn naøy moùn kia. Luùc ñoù vôï cuûa ngöôøi thôï goám baûo choàng ñeán tieãn ñöa ngöôøi buoân ngöïa, muïc ñích ñeå ñöôïc bieáu taëng laïi vì tröôùc ñoù ngöôøi thoï goám naøy coù taëng ngöôøi buoân ngöïa moät moùn baèng söù. Ñeå tieãn ñöa ngöôøi thôï goám laøm moät caùi aán kieát töôøng baèng buøn nhuyeãn ñem taëng ngöôøi buoân ngöïa, ngöôøi buoân ngöïa nhaän taëng vaät roài noùi: “Raát tieác oâng ñaõ ñeán treã vì haøng hoùa ñaõ ñöa ñi tröôùc roài, hieän giôø toâi chò coøn con ngöïa con naøy neáu oâng caàn thì tuøy yù daãn noù ñi”, ngöôøi thôï goám noùi: “Trong nhaø toâi toaøn laø saûn phaåm goám, neáu ñem con ngöïa naøy veà, noù chaïy nhaûy ñaïp beå heát thì sao, ñoái vôùi toâi noù laø con vaät voâ duïng”. Con ngöïa nghe roài lieàn böôùc ñeán quyø beân ngöôøi thôï goám lieám chaân oâng khieán oâng sanh aùi nieäm ñoåi yù nhaän laáy vaø daãn noù veà nhaø. Veà ñeán nhaø ngöôøi vôï hoûi ñöôïc bieáu taëng moùn gì, ngöôøi thoï goám chæ con ngöïc con, ngöôøi vôï noùi: “Con ngöïa naøy ö, noù seõ ñaïp beå heát ñoà goám cuûa chuùng ta”. Con ngöïa nghe roài lieàn böôùc tôùi lieám chaân baø vôï khieán baø khôûi taâm yeâu meán noù, haèng ngaøy noù tôùi lui trong saân choã phôi ñoà goám nhöng khoâng heà ñuïng beå caùi naøo, hai vôï choàng thôï goám noùi: “Con ngöïa naøy thaät deã thöông, ñi trong choã

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 32
457

phôi ñoà goám maø chaúng gaây toån thaát gì". Khi ngöôøi thôï goám ñi xa laáy ñaát veà ñeå laøm ñoà goám thì con ngöïa naøy theo sau, khi laáy ñaát xong noù khom löng xuoáng cho ngöôøi thôï goám ñaët leân roài noù töø töø chôû ñaát veà nhaø. Ngöôøi choàng noùi vôùi vôï: "Con ngöïa naøy thaät deã thöông, noù thay toâi laøm coâng vieäc naëng nhoïc, baø neân thöôøng laáy caùm gaïo troän vôùi caën daàu meø cho noù aên nheù". Luùc ñoù ôû nöôùc Ba-la-neâ-tö, con Trí maõ cuûa vua Phaïm-ma-ñaït-ña bò bònh cheát, caùc nöôùc Bieân phöông lieàn sai söù ñeán uy hieáp vua: "Töø nay nhaø vua phaûi noäp coáng phaåm cho nöôùc toâi, khoâng noäp thì khoâng ñöôïc ra khoûi thaønh, neáu ra khoûi thaønh chuùng toâi seõ vaây baét", nhaø vua nghe roài nhöng khoâng muoán noäp coáng phaåm vaø cuõng khoâng daùm ra khoûi thaønh. Khi nghe tin coù ngöôøi buoân ngöïa daãn naêm traêm con ngöïa vaøo trong nöôùc cuûa mình, vua lieàn baûo ñaïi thaàn: "Laâu nay ta thöôøng ñöôïc thaéng traän laø nhôø coù con trí maõ, nay noù cheát ta bò caùc nöôùc Bieân phöông khinh thò, nay ta taïm aån trong thaønh moät thôøi gian, caùc khanh ra ngoaïi tìm cho ta moät con Trí maõ khaùc". Ñaïi thaàn tuaân lònh vua cuøng moät ngöôøi coi töôùng ngöïa ñeán choã ngöôøi buoân ngöïa ñeå xem töôùng ngöïa, vöøa nhìn thaáy baày ngöïa ngöôøi xem töôùng ngöïa lieàn bieát baày ngöïa naøy ñaõ bò moät con Trí maõ ñieàu phuïc, nhöng tìm khoâng ra con Trí maõ ñoù. Khi nhìn thaáy con Thaûo maõ meï, ngöôøi xem töôùng ngöïa lieàn bieát con ngöïa naøy ñaõ sanh ñöôïc con Trí maõ, lieàn hoûi ngöôøi buoân ngöïa: "Trong baày ngöïa cuûa oâng, oâng coù baùn cho ai moät con ngöïa naøo chaêng?", ngöôøi buoân ngöïa noùi: "Toâi chöa baùn cho ai, nhöng coù moät con ngöïa con toâi cho laø ñieàu baát thöôøng neân ñaõ ñem cho ngöôøi thôï goám trong thoân xoùm teân laø Cung thò". Ngöôøi xem töôùng ngöïa noùi vôùi ñaïi thaàn: "Con ngöïa con ñoù chính laø con Trí maõ, ngöôøi buoân ngöïa naøy khoâng phaân bieät ñöôïc laø tuaán maõ neân ñaõ ñem vaát boû ñeà hoà thöôïng vò". Ñaïi thaàn lieàn trôû veà taâu vua, vua baûo ñaïi thaàn cuøng ngöôøi xem töôùng ngöïa ñeán thoân Cung thò tìm nhaø ngöôøi thôï goám, ñeán nôi vò ñaïi thaàn hoûi thôï goám: "OÂng ñang duøng con ngöïa naøy vaøo vieäc gì?", ñaùp: "Duøng ñeå chôû ñaát", ñaïi thaàn noùi: "Toâi ñem con löøa ñoåi cho oâng ñöôïc khoâng?", ñaùp khoâng ñöôïc, ñaïi thaàn noùi: "Toâi ñem moät coå xe vôùi boán con traâu ñoåi cho oâng, oâng coù chòu khoâng?", ñaùp: "Toâi yeâu meán con ngöïa naøy, xe vaø traâu ñoái vôùi toâi voâ duïng", ñaïi thaàn noùi: "OÂng haõy suy nghó laïi, ngaøy mai chuùng toâi ñeán nöõa", noùi xong lieàn caùo töø. Thôøi ñoù con ngöïa coù theå noùi ñöôïc tieáng ngöôøi, sau khi caùc quan ra veà, con ngöïa hoûi chuû: "Hoï ñaõ noùi gì vôùi oâng?", ngöôøi thôï goám noùi: "Hoï muoán ñoåi laáy maày", con ngöïa noùi: "Sao oâng khoâng chòu ñoåi, oâng khoâng neân coù yù nghó giöõ toâi laïi ñeå chôû ñaát cho oâng. Neáu coù vò vua doøng Saùt-ñeá- lôïi thoï ngoâi quaùn ñaûnh, toâi seõ chôû vò aáy treân löng. Neáu ngaøy mai hoï ñeán

hoûi nöõa thì oâng neân ñoøi moät öùc vaøng hoaëc coù theå ñöïng vaøng trong moät caùi bao coät vaøo chaân toâi ñeå toâi keùo ñi cho ñeán khi naøo toâi keùo khoâng noåi thì oâng môùi chòu ñoåi". Ngaøy mai caùc quan laïi ñeán, ngöôøi thôï goám noùi y theo lôøi Trí maõ daën, ngöôøi xem töôùng ngöïa noùi vôùi ñaïi thaàn: "Ngöôøi thôï

goám naøy ngaây ngoâ ñaâu bieát laø ngöïa naøy laø Trí maõ, chæ laø con Trí maõ naøy muoán baùo aân chuû neân ñaõ daïy oâng ta noùi nhö theá. Ta neân traû cho oâng ta moät öùc vaøng vì söùc cuûa Trí maõ coù theå keùo bao vaøng gaáp boäi moät öùc". Ñaïi thaàn lieàn sai söù veà taâu vua ñaõ tìm ñöôïc trí maõ vôùi giaù moät öùc vaøng, vua lieàn ñöa cho söù giaû moät öùc vaøng mang ñeán ñoù ñoåi laáy con trí maõ. Trí maõ veà ñeán nöôùc Ba-la-neâ-tö ñöôïc ñöa vaøo chuoàng baäc nhaát aên toaøn baèng luùa maïch vaø coû non nhöng Trí maõ khoâng chòu aên. Nhaø vua ñeán xem thaáy trí maõ khoâng aên hoûi ngöôøi chaêm soùc ngöïa: "Coù phaûi Trí maõ bò bònh khoâng?", ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi: "Trí maõ thaät khoâng coù bònh", lieàn noùi keä hoûi trí maõ: "Ngöôi haù khoâng nhôù nôi loø goám, Luùa maïch, coû non thöôøng thieáu thoán, Thaân theå oám gaày da boïc xöông, Ñoùi loøng ra ñoàng aên luùa maï, Ngaøy ñeâm theo yù oâng thôï goám, Thaân thöôøng chôû ñaát bò khoán nhuïc, Nay ñöôïc quoác vöông côûi ñi ñaàu, Côù sao khoâng aên laïi öu saàu". Trí maõ baát nhaãn noùi keä ñaùp: "Chaân toâi khoûe, loøng toâi kieâu duõng, Trí hueä xeùt roõ khoâng caùc loãi, Toâi coù thaéng ñöùc oâng ñeàu bieát, Nhöng sao moïi ngöôøi laïi khinh maïn, Laø thieän hay aùc chæ oâng bieát, Pheùp xöa sao khoâng tuaân haønh theo, Nay toâi khoâng aên cam chòu cheát, Soáng laøm chi bò ngöôøi coi thöôøng, Ngay caû keû ngu cuõng khinh thöôøng, Toâi voán khoâng sanh taâm lo buoàn, Nhöng khi thaáy oâng reû ruùng toâi, Toâi môùi öu saàu khoâng thieát soáng". Ngöôøi chaêm soùc ngöïa nghe roài taâu vôùi vua: "Nay Ñaïi vöông neân duøng theo phaùp cuûa Tieân nhôn ngaøy xöa ñeå ñoái xöû Trí maõ, neáu khoâng Trí maõ khoâng chòu aên", vua hoûi: "Phaùp cuûa Tieân nhôn ngaøy xöa nhö theá

naøo?", ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi: "Caùch thaønh ba traïm tu söûa ñöôøng saù vôùi phöôùn loïng trang nghieâm, Ñaïi vöông daãn boán binh ra nghinh ñoùn. Choã ôû cuûa Trí maõ phaûi duøng laù ñoàng ñoû loùt treân maët ñaát, Ñoâng cung thaùi töû caàm loïng vaøng che phía treân, tröôûng nöõ cuûa Ñaïi vöông caàm phaát traàn baèng kim baûo ñuoåi muoãi moøng, Quoác ñaïi phu nhôn öôùp maät vaøo gaïo thôm ñöïng trong maâm vaøng böng ñeán cho Trí maõ aên, Ñeä nhaát ñaïi thaàn caàm caùi saøng baèng vaøng ñeå höùng phaân". Vua noùi: "Neáu theo nghi thöùc ñoù e raèng khoâng oån", ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi: "Nghi thöùc naøy chæ coù trong baûy ngaøy maø thoâi". Vua haï lònh y theo nghi thöùc aáy maø laøm, Trí maõ beøn aên uoáng, ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi keä: "Ñaïi vöông ñoái vôùi ngöôi, Cung caáp theo yù muoán, Nay ngöôi ñöôïc vöøa yù, Phaûi taän taâm vôùi vua". Trí maõ noùi: "Toâi seõ nghe theo lôøi oâng". Luùc ñoù nhaø vua muoán ñeán vöôøn uyeån, caùc quan duøng vaät baùu thuø dieäu laøm yeân cöông heát söùc trang nghieâm, Trí maõ thaáy vua saép ngöï lieàn khom löng xuoáng, nhaø vua cho raèng trí maõ ñau löng, ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi: "Trí maõ sôï vua khoù leân yeân neân khom löng xuoáng". Vua ngöï treân ngöïa ñi ñeán beân soâng thì Trí maõ khoâng chòu ñi tôùi, vua cho laø ngöïa sôï nöôùc, ngöôøi chaêm soùc ngöïa noùi: "Trí maõ sôï öôùt thaân vua neân khoâng tieán tôùi", noùi roài lieàn bao boïc ñuoâi ngöïa laïi, ngöïa môùi chòu tieán qua soâng.

Nhaø vua vaøo trong vöôøn Uyeån höôûng hoan laïc trong nhieàu ngaøy, caùc nöôùc bieân cöông nghe tin naøy lieàn keùo binh ñeán vaây thaønh, nhaø vua beøn côõi Trí maõ ñi cöûa sau ñeå vaøo thaønh. Treân ñöôøng vaøo thaønh coù caùi ao lôùn teân laø Dieäu phaïm, trong ao coù nhieàu loaïi sen che phuû maët ao, Trí maõ khi ñeán beân ao, chaân ñaïp treân hoa sen ñi qua ñeå vaøo thaønh. Giaëc beân ngoaøi nghe bieát lieàn boû chaïy töù taùn, vua vui möøng baûo quaàn thaàn: “Neáu ai cöùu ñöôïc maïng soáng cuûa vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lôïi thì ngöôøi aáy phaûi ñöôïc ñeàn ôn xöùng ñaùng. Nay ta cho môû hoäi Voâ giaø phi thôøi ñeå aên möøng”. Caùc quan tuaân lònh cho môû ñaïi hoäi Voâ giaø phi thôøi, luùc ñoù ngöôøi buoân ngöïa nghe bieát tin naøy lieàn suy nghó: “Coù thaät con ngöïa con ñoù chính laø trí maõ hay khoâng, ta neân ñeán xem thöû”, nghó roài lieàn ñi ñeán choã Trí maõ, Trí maõ thaáy ngöôøi buoân ngöïa lieàn hoûi: “OÂng baùn heát caû baày ngöïa ñöôïc bao nhieâu, moät mình toâi duøng moät öùc vaøng ñeå traû ôn ngöôøi thôï goám”, ngöôøi buoân ngöïa nghe roài lieàn ngaát xæu, moïi ngöôøi röôùi nöôùc vaøo maët giaây laâu môùi tænh, tænh roài lieàn böôùc tôùi oâm chaân Trí maõ, sau ñoù buoàn baõ ra veà. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi buoân ngöïa xöa kia chính laø Y vöông Thò

phöôïc ca, Trí maõ chính laø Bí-soâ Ngu-loä. Ngöôøi buoân ngöïa xöa kia khi chöa bieát thaéng ñöùc Trí maõ beøn coi thöôøng, sau khi bieát ñöôïc thaéng ñöùc môùi aên naên; ngaøy nay Thò phöôïc ca khi chöa bieát thaéng ñöùc cuûa Ngu-loä beøn kieâu maïn, khi bieát ñöôïc thaéng ñöùc lieàn hoái haän saùm taï. Cho neân phaøm phu khoâng coù maét hueä thì khoâng neân voäi sanh taâm khinh maïn ngöôøi khaùc; ngöôøi trí neân duøng maét hueä tuøy choã quaùn xeùt, caùc thaày neân hoïc nhö theá”.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Hai: GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI ÑEÁN CHIEÀU TOÁI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo cuï thoï Nan-ñaïc-ca thuyeát phaùp giaùo thoï Bí-soâ ni. Cho neân Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc cuøng naêm traêm ñoà chuùng ñeán choã cuï thoï Nan-ñaïc-ca ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe thuyeát dieäu phaùp. Do Nan- ñaïc-ca duøng cuù nghóa vieân maõn kheo thuyeát giaûng neân ni chuùng nghe queân caû thôøi gian, maõi ñeán chieàu toái môùi trôû veà thì cöûa thaønh ñaõ ñoùng, chö ni keâu môû cöûa, ngöôøi giöõ cöûa thaønh noùi: “Thaønh ñaõ ñoùng roài”, chö ní noùi: “Cha ngöôi laø ngöôøi kính tín, ngöôi neân môû cöûa cho chuùng ta vaøo thaønh”, ngöôøi giöõ cöûa thaønh noùi: “Toâi ñaõ giao chìa khoùa cho ngöôøi cuûa nhaø vua roài neân khoâng theå môû ñöôïc”. Chö ni khoâng vaøo thaønh ñöôïc ñaønh phaûi vaøo trong röøng Khoâng vieân nghæ qua ñeâm, luùc ñoù chö ni phaân chia choã nghæ, ñaây laø choã cuûa thaùnh giaû , kia laø choã cuûa Thaùnh giaû neân gaây ra tieáng khieán cho naêm traêm teân cöôùp ôû ngoaøi bìa röøng nghe ñöôïc. Chuùng baøn vôùi nhau: “Chuùng ta khoan haõy vaøo thaønh troäm cöôùp, neân troäm cöôùp cuûa maáy cung nhôn giaø naøy tröôùc”. Luùc ñoù Lieân- hoa-saéc quaùn bieát coù giaëc cöôùp, khoâng muoán cho chuùng cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa caùc vò ñoàng phaïm haïnh

neân duøng thaàn löïc hoùa laøm quaân binh cuûa Tyø-loâ-traïch gia noåi chieân troâng khaép boán phía khieán cho boïn giaëc hoaûng sôï boû chaïy. Trôøi vöøa saùng chö ni lieàn vaøo thaønh, caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy lieàn cheâ traùch: “Sa moân Thích töû tu tònh haïnh maø nam nöõ ôû chung, chö ni saùng sôùm môùi vaøo thaønh”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ tuy ñöôïc chuùng sai giaùo thoï Bí-soâ ni, ñeán maët trôøi laên maø vaãn coøn giaùo thoï thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Nan-ñaïc-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Chieàu toái töôûng laø chieàu toái vaø nghi ñeàu phaïm Ñoïa. Chöa chieàu toái töôûng laø chieàu toái vaø nghi thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaûi chieàu toái

töôûng khoâng phaûi chieàu toái hoaëc tuy chieàu toái maø töôûng laø khoâng phaûi chieàu toái thì khoâng phaïm. Suoát ñeâm noùi phaùp, cöûa chuøa gaàn nhau, cöûa thaønh khoâng ñoùng thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thænh hoûi Phaät: “Taïi sao ni Lieân-hoa-saéc giuùp cho naêm traêm ni thoaùt khoûi naïn giaëc cöôùp?”, Phaät noùi: “Khoâng phaûi chæ ngaøy nay ni Lieân-hoa-saéc giuùp ni chuùng thoaùt naïn maø ñôøi qua khöù cuõng ñaõ giuùp nhö theá, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät thöông chuû ôû trong moät thoân xoùm cöôùi vôï chöa bao laâu thì noùi vôùi vôï laø muoán ñeán phöông khaùc buoân baùn caàu taøi lôïi, ngöôøi vôï muoán cuøng ñi, ngöôøi choàng noùi: “Ñöôøng saù xa xoâi nhieàu hieåm naïn ñaâu theå giuùp nhau, em neân ôû nhaø”, ngöôøi vôï khoùc loùc ñoøi ñi, ngöôøi baïn ñoàng haønh lieàn khuyeân ngöôøi choàng neân cho ñi cuøng, ngöôøi choàng ñaønh phaûi cho ngöôøi vôï ñi cuøng. Treân ñöôøng ñi khi döøng nghæ treân nuùi, moïi ngöôøi ñeàu nguû say chæ coù ngöôøi vôï thöông chuû coøn thöùc. Luùc ñoù coù sö töû ñeán, ngöôøi vôï naøy caàm ñuoác löûa quay voøng ñeå xua ñuoåi sö töû, treân khoâng trung chö thieân noùi keä: “Chöa chaéc caùc söï nghieäp, Nam töû ñeàu laøm ñöôïc, Tuy laø thaân nöõ nhôn, Coù trí ñuoåi sö töû”. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi vôï thöông chuû xöa kia chính laø ni Lieân-hoa- saéc trong ñeâm ñaõ cöùu ñoaøn thöông buoân thoaùt naïn sö töû; ngaøy nay cuõng trong ñeâm xua ñuoåi boïn cöôùp cöùu thoaùt chö ni”.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Ba: HUÛY BAÙNG NGÖÔØI KHAÙC VÌ THÖÙC AÊN NEÂN GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo Nan-ñaïc-ca thuyeát phaùp giaùo thoï Bí-soâ ni cho neân Ñaïi theá chuû daãn naêm traêm ñoà chuùng ñeán choã Nan-ñaïc-ca ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp. Nan-ñaïc-ca duøng aâm thanh vi dieäu trình baøy cuù nghóa nhöng nhieàu vò ni thieåu trí khoâng hieåu ñöôïc, vì sôï neân khoâng daùm hoûi. Ñaïi theá chuû cuøng chö ni nghe phaùp xong ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Ñaïi theá chuû baïch Phaät: “Chuùng con vöøa ôû choã cuï thoï

Nan- ñaïc-ca nghe phaùp, tuy cuï thoï giaûng cuù nghóa vi dieäu nhöng coù nhieàu ni thieåu trí khoâng hieåu ñöôïc, vì sôï neân khoâng daùm hoûi. Nhö Phaät ñaõ daïy do boá thí neân ñöôïc voâ uùy, neáu Theá toân chaáp thuaän cho ni chuùng cuùng döôøng giaùo thoï sö, chuùng con seõ tuøy söùc cuùng döôøng". Phaät noùi: "Haõy

tuøy theo yù muoán cuûa chö ni". Chö ni khoâng bieát cuùng döôøng nhöõng gì, Phaät noùi: "Neân duøng naêm thöù chaùnh thöïc hoaëc naêm thöù töôùc thöïc hoaëc caùc vaät caàn duøng nhö daây löng...". Luùc ñoù Luïc chuùng nhö thöôøng leä coù moät ngöôøi ñöùng ngoaøi cöûa ngoõ, hoâm ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñöùng thaáy Bí-soâ ni ñi ñeán lieàn hoûi: "Coâ böng caùi gì ñoù?", ñaùp laø böng chaùo söõa vaø thöùc aên ngon, hoûi böng cho ai, ñaùp laø cho cuï thoï Nan-ñaïc-ca, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Neáu toâi thöôøng ñöôïc chaùo söõa vaø thöùc aên ngon nhö theá, toâi seõ thöôøng giaùo thoï ni chuùng". Sau ñoù laïi coù Bí-soâ khaùc mang baùnh traùi ñeán cuõng noùi laø cho Nan-ñaïc-ca , OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi cho laø Nan-ñaïc-ca duøng taâm nhö phaùp noùi phaùp cho ni chuùng, khoâng ngôø Nan-ñaïc-ca vì chuùt thöùc aên maø giaùo thoï ni chuùng". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ laïi noùi vì thöùc aên neân giaùo thoï ni chuùng", ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ noùi vôùi Bí-soâ khaùc raèng: Thaày vì ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên neân giaùo thoï Bí-soââ ni thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ noùi vôùi Bí-soâ khaùc raèng: Thaày vì thöùc aên neân giaùo thoï ni chuùng thì phaïm Ñoïa. Neáu thaáy Bí-soâ thaät vì thöùc aên neân giaùo thoï ni chuùng maø noùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Boán: ÑEM Y CHO BÍ SOÂ NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù hai vôï choàng tröôûng giaû soáng vôùi nhau ñaõ laâu maø khoâng coù con, ñeán tuoåi giaø suy baïn beø xa laùnh, taøi saûn vaø caùc vaät tö sanh cuõng saép caïn kieät neân ngöôøi choàng noùi vôùi vôï: "Nay toâi ñaõ giaø khoâng theå kieám tieàn ñöôïc nöõa, toâi muoán xuaát gia", ngöôøi vôï noùi: "Toâi cuõng muoán xuaát gia". Sau ñoù hai ngöôøi cuøng ñeán choã Ñaïi theá chuû ñaûnh leã, ngöôøi choàng baïch raèng: "Thaùnh giaû, vôï toâi muoán ôû trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng xuaát gia thoï vieân cuï", Ñaïi theá chuû hoûi bieát khoâng coù naïn duyeân lieàn cho xuaát gia vaø thoï vieân cuï. Ngöôøi choàng ñeán choã moät Bí-soâ trong röøng Theä-ña caàu xuaát gia, Bí-soâ hoûi naïn duyeân roài lieàn cho xuaát gia vaø thoï vieân cuï. Ngöôøi trong thaønh nghe bieát hai vôï choàng tröôûng giaû ñeàu xuaát gia khen laø hi höõu ñeàu ñem thöùc aên, y phuïc, ngoïa cuï... ñeán cuùng döôøng. moät hoâm Bí-soâ naøy maëc thöôïng phuïc ñeán thaêm Bí-soâ ni Coá nhò, ni naøy

ñaûnh leã roài ngoài moät beân, thænh thoaûng ñöa maét nhìn ñaïi y cuûa Bí-soâ, Bí-soâ hoûi: "YÙ coâ muoán ñöôïc ñaïi y naøy phaûi khoâng?", ñaùp laø muoán ñöôïc, Bí-soâ suy nghó: "Thaät khoù laøm traùi yù, ta cho roài seõ may laïi caùi khaùc", nghó roài lieàn ñem y cho ni Coá nhò. Luùc ñoù Theá toân boảng baûo A-nan-ñaø: "Thaày ñeán thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát Nhö lai saép du haønh ñeán nöôùc Ma-kieät-ñaø, caùc vò naøo muoán tuøy tuøng thì söûa soaïn haønh trang", A-nan- ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khi saép söûa leân ñöôøng, Theá toân quay laïi quan saùt ñaïi chuùng y phuïc coù nghieâm trang, oai nghi coù teà chænh khoâng, lieàn thaáy Bí-soâ tröôûng giaû khoâng ñaép ñaïi y maø muoán theo Phaät du haønh, Theá toân lieàn hoûi A-nan-ñaø, A-nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät hoûi: "Bí-soâ ñoù ñem y cho vò ni ñoù coù phaûi laø baø con khoâng?", ñaùp laø khoâng phaûi baø con, Phaät noùi: "Neáu ni khoâng phaûi laø baø con thì khoâng bieát truø löôïng Bí-soâ coù y hay khoâng coù y, ñöôïc cho y lieàn nhaän laây; neáu laø ba con thì seõ khoâng laøm nhö theá". Theá toân do nhaân duyeân naøy quôû traùch Bí-soâ tröôûng giaû roài cheá hoïc xöù nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñem y cho Bí-soâ ni khoâng phaûi laø baø con, tröø trao ñoåi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ni khoâng phaûi baø con khôûi töôûng khoâng phaûi baø con vaø nghi maø ñem y cho thì phaïm Ñoïa. Neáu laø baø con khôûi töôûng khoâng phaûi baø con vaø nghi maø ñem y cho thì phaïm AÙc-taùc. Neáu laø baø con khôûi töôûng baø con hoaëc khoâng phaûi baø con khôûi töôûng laø baø con ñem y cho thì khoâng phaïm. Neáu ni gaëp naïn duyeân khoâng coù y maëc ñem cho thì khoâng phaïm. Neáu vì noùi phaùp meán moä ñem y cho hoaëc nhôn thoï giôùi maø cho hoaëc mua cho hoaëc trao ñoåi ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

464 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 33

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: MAY Y CHO BI SOÂ NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù naêm y cuûa Bí-soâ ni Caáp-ña ñeàu cuõ raùch, tuy coù nhieàu vaûi nhöng chöa may lieàn nghó khoâng bieát nhôø ai may, caùc Bí-soâ ni khaùc hoûi lieàn noùi yù nghó cuûa mình, caùc ni noùi: "Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di laø ngöôøi quen bieát sao coâ khoâng ñem vaûi ñeán nhôø may", ñaùp: "Thaùnh giaû laø baäc toân ñöùc ñaâu theå may y cho toâi", caùc ni noùi: "Haõy mang ñeán nhôø thöû xem". Caáp-ña nghe lôøi mang vaûi ñeán choã OÂ-ñaø-di ñaûnh leã roài ngoài moät beân, OÂ-ñaø-di thaáy xaáp baïch ñieäp treân tay lieàn hoûi: "Baïch ñieäp môùi naøy neáu may thaønh y

Taêng-giaø-chi hai lôùp tuøy thôøi thoï duïng, tu phaåm thieän seõ caøng taêng tröôûng", Caáp-ña noùi: "Vì ñaïi y cuûa toâi cuõ raùch neân ñem baïch ñieäp naøy ñeán nhôø ñaïi ñöùc may giuùp", OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta nhaän may thì chuùng möôøi hai Bí-soâ ni seõ cuøng ñeán nhôø ta may, ta ñaâu theå lao nhoïc vì hoï. Neáu khoâng nhaän may thì Caáp-ña buoàn giaän, ta nhaän may nhöng laøm phöông tieän gì khieán khoâng theå trôû laïi nhôø ta may nöõa", nghó roài baûo cöù ñeå ñoù, Caáp-ña ñeå vaûi laïi roài ra veà. Luùc ñoù Luïc chuùng ñeán thaáy xaáp baïch ñieäp lieàn hoûi cuûa ai, ñaùp laø cuûa Caáp-ña nhôø may giuùp, Luïc chuùng lieàn cuøng giuùp khoâng bao laâu thì may xong ñaïi y, OÂ-ñaø-di mang ñaïi y naøy ñeán choã kinh haønh duøng chæ naêm saéc theâu thaønh hình hai nam nöõ oâm nhau. Khi Caáp-ña ñeán hoûi, OÂ-ñaø-di ñöa y roài noùi vôùi Caáp-ña: "Khi naøo chöa nhuoäm xong thì khoâng ñöôïc môû ra xem, môû xem laø phaïm toäi". Caáp-ña mang y veà, caùc ñoàng phaïm haïnh baûo ñöa ra xem, Caáp-ña khoâng ñöa cho xem vaø noùi laïi lôøi OÂ-ñaø-di ñaõ noùi, moät coâ ni nghòch ngôïm nghe noùi vaäy lieàn cöôõng ñoaït laáy y môû ra xem, nhìn thaáy theâu hình hai nam nöõ oâm nhau lieàn cuøng treâu choïc Caáp-ña, Ñaïi theá

chuû nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy quôû traùch OÂ-ñaø-di vaø cheá hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ may y cho Bí-soâ ni khoâng phaûi laø baø con, phaïm Ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Töôùng phaïm gioáng nhö trong giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: CUØNG ÑI VÔÙI BÍ SOÂ NI CHUNG MOÄT ÑÖÔØNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Caùc Haéc-baùt duøng môû Di haàu thoa döôùi chaân neân ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc lôïi döôõng vaø aùi kính; chuùng ta nhö eách ngoài ñaùy gieáng khoâng coù ñi ñaây ñoù cuõng khoâng ñöôïc lôïi döôõng vaø aùi kính nhö hoï", noùi roài saùng hoâm sau cuøng ñeán choã chuùng möôøi hai Bí-soâ ni töø giaõ noùi laø muoán du phöông giaùo hoùa, caùc ni naøy nghe roài ñeàu buoàn khoùc, OÂ-ñaø-di hoûi taïi sao khoùc, caùc ni noùi: "Caùc thaày ñi roài vöôøn Caáp seõ troáng khoâng", OÂ-ñaø-di noùi: "Trong vöôøn Caáp coù ñeán traêm ngaøn Thaùnh chuùng sao caùc coâ noùi laø troáng khoâng?", caùc ni noùi: "Vì caùc Haéc-baùt ñeàu khoâng öa thích chuùng toâi", OÂ-ñaø-di noùi: "Neáu vaäy thì haõy cuøng ñi vôùi chuùng toâi", caùc ni noùi: "Cuøng ñi chung moät ñöôøng coù sao khoâng?", ñaùp: "Ai caûn ngaên chöù, haõy chuaån bò löông thöïc leân ñöôøng roài cuøng ñi". Saùng hoâm sau Luïc chuùng ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc roài ñeán choã chuùng möôøi hai ni, caùc ni môøi duøng tieåu thöïc, luïc chuùng aên xong baûo caùc ni: "Caùc coâ chuaån bò löông thöïc ñi ñöôøng nhö theá naøo, ñem ra cho chuùng toâi xem", caùc ni noùi: "Naõy giôø caùc Thaùnh giaû ñaõ aên heát roài", Luïc chuùng noùi: "Löông thöïc ñi ñöôøng chæ laøm coù baáy nhieâu thì khoâng ñuû, phaûi laøm nhieàu hôn theá

nöõa", caùc ni nghe lôøi laøm thöùc aên nhieàu hôn theá nöõa. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc muoán cuøng ñi, caùc vò ñoàng phaïm haïnh khuyeân: "Hoï ñeàu laø ngöôøi aùc haïnh, neáu ñoàng haønh seõ bò xuùc naõo khoâng nghi", lieàn ñaùp: "Toâi khoâng hoïc theo hoï, cuõng khoâng caàu hoï laøm thaày y chæ laøm sao coù theå xuùc naõo ñöôïc toâi", noùi roài cuøng nhoùm ngöôøi naøy ñoàng haønh. Luïc chuùng vöøa ra khoûi giôùi lieàn noùi vôùi nhau: "Chuùng ta ñaâu caàn giöõ veû moâ phaïm naøy nöõa, neân töï do thoaûi maùi thì hôn", noùi roài Nan-ñaø ñi cuøng Bí-soâ ni Nan-ñaø, ñeä töû cuûa Nan-ñaø ñi cuøng ñeä töû cuûa ni Nan-ñaø... töøng caëp ñoâi nhö vaäy ñi cuøng ñöôøng. Caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy lieàn noùi: "ñaây laø vôï cuûa sa moân, ñaây laø con trai, con gaùi... cuøng theá tuïc coù khaùc gì ñaâu", OÂ-ba-nan-ñaø nghe ñöôïc lieàn maéng: "Naøy Baø-la-moân aùc khaåu, vieäc laøm cuûa chuùng ta hôïp phaùp hay khoâng thì can

gì ñeán ngöôi". Bí-soâ khaát thöïc nghe roài lieàn suy nghó: "Ta thaät khoâng neân ñi cuøng vôùi nhöõng ngöôøi aùc haïnh naøy", nghó roài lieàn quay trôû laïi röøng Theä-ña , caùc Bí-soâ thaáy trôû veà lieàn hoûi thaêm coù an laïc khoâng, lieàn ñaùp: "Khoâng an laïc, hoï laøm nhöõng haïnh xaáu laøm toån thöông ñeán Phaät phaùp". Bí-soâ khaát thöïc ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy quôû traùch Luïc chuùng roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung moät ñöôøng vôùi Bí-soâ ni, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni ôû thaønh Vöông xaù an cö ôû chuøa Vöông Vieân ba thaùng xong muoán ñeán trong vöôøn Caáp-ñaûnh leã Theá toân neân thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân, nhöng khi thaáy trong ñoaøn coù Bí-soâ, sôï phaïm hoïc xöù neân tìm ñoaøn thöông buoân khaùc, khoâng ngôø trong ñoaøn thöông buoân naøo cuõng coù Bí-soâ neân baøn vôùi nhau laø ñi theo sau ñoaøn thöông buoân, ñeán choã hieåm naïn khoâng theo kòp neân bò giaëc cöôùp ñoaït heát taøi vaät. Khi ñeán ñöôïc truù xöù cuûa ni ôû thaønh Thaát-la-phieät, caùc ni thaêm hoûi coù an laïc khoâng, lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc ni nghe roài than thôû: "Chín möôi saùu phaùi ngoaïi ñaïo coøn ruõ loøng thöông ngöôøi nöõ, chæ coù Theá toân laø boû rôi chuùng ta khieán chuùng ta khoâng nôi nöông töïa môùi bò giaëc cöôùp". Caùc ni nghe roài baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân. Sau ñoù laïi coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh thieáu thöùc aên, Phaät noùi neân mang theo thöùc aên ñi ñöôøng, caùc Bí-soâ khoâng bieát baûo ai mang, Phaät noùi neân baûo Caàu tòch, neáu khoâng coù caàu tòch thì Bí-soâ thay nhau mang. Laïi coù nhieàu Bí-soâ khi du haønh bò bònh, caùc Bí-soâ khoâng bònh boû hoï ôû laïi roài ñi, Phaät noùi khoâng neân boû ôû laïi, phaûi khieâng ñi theo, Bí-soâ söùc yeáu khoâng khieâng noåi, Phaät noùi neáu coù Bí-soâ ni thì baûo cuøng khieâng. Luùc ñoù Bí-soâ khieâng ñaèng ñaàu, ni khieâng daèng chaân beøn khôûi nhieãm taâm, Phaät noùi Bí-soâ neân khieâng ñaèng chaân, ni khieâng ñaèng ñaàu. Khi ñeán moät thoân xoùm, taát caû ñeàu lo cho ngöôøi bònh, khoâng ai ñi khaát thöïc neân thöùc aên thieáu thoán, Phaät noùi neân ñeå moät ngöôøi ôû laïi nuoâi bònh, nhöõng ngöôøi khaùc neân ñi khaát

thöïc. Do caùc nhaân duyeân treân neân phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung ñöôøng vôùi Bí-soâ ni tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Bí-soâ ni laø chæ cho chuùng möôøi hai ni. Thôøi nhaân duyeân laø neáu coù naïn duyeân thì ñöôïc cuøng ñi thaùp tuøng thep ñoaøn thöông buoân, neáu khoâng coù ñoaøn thöông buoân thì khoâng ñöôïc ñi.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
467

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu coù Bí-soâ cuøng Bí-soâ ni cuøng ñi theo ñoaøn thöông buoân quaù nöûa Caâu-loâ-xaù ñeáu phaïm AÙc-taùc, moät Caâu-loâ-xaù trôû leân ñeàu phaïm ñoïa. Neáu töø thoân xoùm ñeán ñoàng troáng hoaëc töø ñoàng troáng ñeán thoân xoùm ñeàu döïa theo daëm ñöôøng keå treân maø keát toäi. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: CUØNG BÍ SOÂ NI ÑI CHUNG TREÂN MOÄT THUYEÀN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät. duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi treân, Luïc chuùng cuøng chuùng möôøi hai ni ñi chung treân moät thuyeàn khieán moïi ngöôøi cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch Luïc chuùng roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng Bí-soâ ni ñi chung moät thuyeàn, phaïm Ba- daät-ñeå-ca”. Sau ñoù caùch vöôøn caáp khoâng xa coù moät con soâng teân laø nan ñoä, beân kia soâng coù moät thoân xoùm, trong thoân naøy moät tröôûng giaû phaùt taâm xaây caát moät ngoâi chuøa lôùn muoán cuùng cho Taêng, neân thieát trai thænh hai boä taêng ni ñeán cuùng döôøng. Luùc ñoù coù moät coâ ni sieâng tu phaåm thieän suy nghó: “Hoâm nay khoâng ñi khaát thöïc, ta neân tu phaåm thieän gaàn ñeán giôø haõy ñeán choã phoù thænh”. Khi gaàn ñeán giôø ra bôø soâng muoán qua ñoø thì thaáy coù Bí-soâ treân thuyeàn, sôï phaïm hoïc xöù neân ôû laïi chôø chuyeán ñoø sau, khoâng ngôø caùc chuyeán ñoø sau ñeàu coù Bí-soâ, cuoái cuøng khoâng coøn ñoø naøo qua soâng, coâ ni thaáy ñaõ treã giôø neân quay trôû veà chuøa. Luùc ñoù theá löïc cuûa giôø aên vaãn coøn, coâ ni tieáp tuïc tu phaåm thieän, ñeán khi theá löïc cuûa giôø aên heát môùi naèm xuoáng. Caùc ni thoï thöïc xong trôû veà thaáy coâ naèm lieàn noùi: “Tham aên chi cho quaù no vöøa veà ñeán lieàn naèm”, coâ ni naøy noùi: “Toâi khoâng coù ñi phoù thænh”, caùc ni hoûi nguyeân do lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung thuyeàn vôùi Bí-soâ ni, hoaëc xuoâi doøng hoaëc ngöôïc doøng tröø ñoø ngang, phaïm Ba-daät-ñeå- ca.” Xuoâi doøng laø xuoâi xuoáng haï löu, ngöôïc doøng laø ngöôïc veà thöôïng löu, ñoø ngang laø töø bôø naøy qua thaúng bôø beân kia. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ cuøng ñi chung thuyeàn vôùi ni tính theo xa gaàn keát toäi gioáng nhö giôùi

treân, khoâng phaïm cuõng nhö giôùi treân.

468 BOÄ LUAÄT 7

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: MOÄT MÌNH NGOÀI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc roài ñeán nhaø coá nhò Caáp-ña. Caáp-ña töø xa thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn traûi toøa môøi ngoài, Caáp-ña ngoài ñoái dieän, OÂ-ñaø-di noùi phaùp, trong luùc noùi phaùp nhôù laïi kyû nieäm xöa neân hoûi Caáp-ña: “Coâ coù nhôù tröôùc kia ôû taïi aên uoáng vui chôi nhö vaäy nhö vaäy khoâng?, ñaùp laø nhôù. Vöøa luùc ñoù coù Bí-soâ khaát thöïc ñeán tröôùc cöûa nhaø, Caáp-ña suy nghó: “Neáu ta ñöùng daäy trao thöùc aên thì caâu chuyeän ñötù ñoaïn”, nghó roài lieàn xua tay yù baûo ñi choã khaùc, OÂ- ñaø-di thaáy xua tay lieàn noùi: “Sao coâ ôû tröôùc maët toâi laïi xua tay vôùi ngöôøi ngoaøi”, Caáp-ña noùi: “Ñoù laø Bí-soâ khaát thöïc ñeán khaát thöïc, toâi nghó... gioáng nhö ñoaïn vaên treân, neân môùi xua tay baûo ñi choã khaùc”. OÂ-ñaø-di noùi: “Toâi cuõng thöôøng ñi ñeán nhaø ngöôøi khaát thöïc, sao coâ khoâng laøm phöôùc boá thí cho ngöôøi khaát thöïc lai xua tay baûo ñi choã khaùc”. Caáp-ña nghe roài lieàn keâu vò Bí-soâ khaát thöïc trôû laïi ñeå cuùng döôøng thöùc aên, Bí- soâ khaát thöïc nhaän thöùc aên roài ñi. Khi OÂ-ñaø-di trôû veà truù xöù, Bí-soâ khaát thöïc naøy noùi vôùi OÂ-ñaø-di: “Hoâm nay nhôø coù ñaïi ñöùc maø toâi ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên ngon nhö theá”, roài hoûi: “Luùc ñoù ñaïi ñöùc ngoài cuøng moät choã vôùi ngöôøi nöõ aáy hay sao?”, ñaùp: “Ñuùng vaäy”, Bí-soâ khaát thöïc noùi: “Ngoài chung moät choã nhö vaäy coù hôïp lyù khoâng?”, ñaùp: “Hôïp hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ laøm roài, ñaâu can gì ñeán thaày”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ moät mình ngoài ôû choã khuaát vôùi ngöôøi nöõ, phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Ngöôøi nöõ laø chæ cho ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm. moät mình laø khoâng coù ngöôøi thöù ba. Choã khuaát laø choã coù vaùch che, coù haøng raøo ngaên vaø coù vaûi maøn che kín. Ngoài laø ngoài trong phaïm vi moät taàm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ moät mình ôû choã khuaát ngoài vôùi ngöôøi nöõ, khoâng coù ngöôøi thöù ba thì phaïm Ñoïa, neáu nôi ñoù coù môû roäng cöûa, coù ngöôøi qua laïi troâng thaáy ñöôïc thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
469

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Chín: NGOÀI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT KÍN CUØNG VÔÙI BÍ SOÂ NI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Caáp-ña ñaõ xuaát gia tôùi phieân laøm vieäc chuùng neân ôû laïi trong chuøa, coøn caùc ni khaùc ñeàu ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. OÂ-ñaø-di khaát thöïc xong lieàn ñeán trong chuøa ni gaëp Caáp-ña, Caáp-ña ñang queùt chuøa thaáy

OÂ-ñaø-di ñeán lieàn buoâng choåi böôùc ñeán chaøo hoûi, trong luùc hoûi chuyeän OÂ-ñaø-di lieàn nhôù laïi kyû nieäm tröôùc kia neân hoûi Caáp-ña coù nhôù khoâng gioáng nhö duyeân khôûi cuûa giôùi treân, luùc ñoù coù moät ni bònh ôû trong chuøa nhìn thaáy khoâng bieát hai ngöôøi noùi chuyeän gì maø noùi laâu nhö vaäy. Luùc ñoù Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû neân veà, neáu chö ni veà thaáy toâi queùt chöa xong seõ khieån traùch". OÂ-ñaø-di ñi khoâng bao laâu sau caùc ni veà ñeán thaáy queùt chuøa chöa xong lieàn quôû queùt sao laâu theá, vò ni bònh lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc ni nghe roài quôû traùch Caáp-ña. Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ moät mình ôû choã khuaát kín ngoài cuøng vôùi Bí-soâ ni, phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: BIEÁT BÍ SOÂ NI KHEN NGÔÏI MAØ ÑÖÔÏC THÖÙC AÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp-ba ôû trong vöôøn phía Ñoâng cuûa thaønh nôi nhaø Loäc töû maãu, vaøo xeá chieàu cuï thoï töø caûnh tònh ñöùng daäy ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät baûo cuï thoï Ca-dieáp-ba: "Thaày nay tuoåi giaø söùc yeáu, y phaán taûo quaù naëng neân xaû, haõy nghe ta nöông ôû trong chuùng thoï bieät thænh thöïc vaø y cuûa thí chuû cuùng roài caét roïc may thaønh y, nhuoäm cho hoaïi saéc roài thoï trì". Cuï thoï vaâng lôøi Phaät daïy ñaûnh leã roài trôû veà. Trong thaønh coù moät tröôûng giaû nhieàu ñeâm suy nghó: "Toân giaû Ca-dieáp-ba laø ngöôøi xöùng ñaùng ñöôïc nhôn thieân cung kính cuùng döôøng, ta phaûi vaøo luùc naøo ñoù thænh toân giaû ñeán nhaø thoï thöïc", do nghó nhö vaäy neân khi nghe bieát toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy chòu nöông ôû trong chuùng vaø thoï bieät thænh thöïc, tröôûng giaû lieàn ñeán choã toân giaû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe ñöôïc lôïi hæ roài, tröôûng giaû lieàn nghó: "Neáu ta chæ thænh rieâng toân giaû, coù theå toân giaû khoâng nhaän lôøi, ta neân thænh boán vò", nghó roài lieàn chaép tay baïch: "Thaùnh giaû, con xin thænh thaùnh giaû cuøng boán vò ñoàng phaïm haïnh ngaøy mai ñeán nhaø con thoï thöïc", toân giaû im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi

lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Veà ñeán nhaø tröôûng giaû noùi vôùi vôï: "Toâi ñaõ nhieàu ñeâm suy nghó... gioáng nhö ñoaïn vaên treân... ñeán nhaø thoï thöïc. Vöøa roài toâi ñaõ thænh ñöôïc toân giaû vaø boán vò saùng mai ñeán nhaø thoï thöïc, hieàn thuû neân chuaån bò caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng", ngöôøi vôï nghe roài lieàn lo lieäu ñaày ñuû. Saùng ngaøy tröôûng giaû suy nghó: "Trong ba taàng laàu neáu ta doïn ôû taàng döôùi thì sôï nhöõng ngöôøi khaát thöïc ñeán laøm oàn naùo, neáu doïn ôû taàng treân thì sôï chim quaï bay ñeán laøm nhô baån, vaäy ta neân doïn ôû taàng giöõa", chuaån bò ñaâu ñoù xong xuoâi lieàn cho söù giaû ñeán baùo laø thôøi ñeán. Toân giaû vaøo saùng sôùm cuøng boán vò ñoàng phaïm haïnh ñi ñeán nhaø tröôûng giaû leân treân taàng giöõa ngoài vaøo choã ngoài. Luùc ñoù coù

Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø ñeán nhaø tröôûng giaû khaát thöïc gaëp vôi cuûa tröôûng giaû lieàn chuù nguyeän cho baø ñöôïc dieäu töôùng, khoâng bònh soáng laâu, vôi tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, hoâm nay toâi raát baän khoâng raûnh cho coâ”, Bí-soâ ni hoûi baän vieäc gì, vôi tröôûng giaû noùi: “Hoâm nay nhaø toâi thieát thöïc cuùng döôøng toân giaû Ca-dieáp-ba vaø boán vò ñoàng phaïm haïnh, caùc vò ñaõ ñeán roài, coâ haõy ñi nôi khaùc”, Bí-soâ ni nghe roài lieàn noùi: “Thaày aáy laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, coù nhieàu vò thuoäc doøng hoï Thích ca xuaát gia ñaày ñuû giôùi haïnh, laø baäc ñaïi phaùp sö laõo thoâng ba taïng bieän taøi voâ ngaïi sao khoâng thænh cuùng döôøng maø laïi thænh haïng ngöôøi naøy”. Toân giaû Ca-dieáp-ba ngoài ôû taàng treân nghe roài lieàn suy nghó: “Khoâng neân ñeå coâ ni naøy taïo nhieàu nghieäp aùc”, neân toân giaû taèng haéng maáy tieáng vang leân nhö tieáng chuoâng. Bí-soâ ni nghe Dieäu-aâm bieát laø Ñaïi Ca-dieáp-ba lieàn noùi: “Thì ra baäc ñaïi long töôïng ñaõ ôû trong nhaø”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Vöøa roài noùi laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, baây giôø laïi noùi laø baäc ñaïi long töôïng”, nghó roài töùc giaän ñi xuoáng laàu, Bí-soâ ni nghe tieáng chaân bieát tröôûng giaû töùc giaän seõ gaây baát lôïi cho mình neân voäi böôùc ra khoûi nhaø, tröôûng giaû noùi voùi theo: “Töø nay veà sau ñöøng böôùc ñeán nhaø toâi”. Tröôûng giaû trôû vaøo nhaø töï tay daâng caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng, toân giaû thoï thöïc xong, tröôûng giaû vaø vôi laáy gheá nhoû ngoài moät beân nghe toân giaû noùi dieäu phaùp, toân giaû noùi phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Veà ñeán truù xöù toân giaû ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, con vaâng lôøi Phaät daïy nöông ôû trong chuùng vaø thoï bieät thænh thöïc. Do nhaân duyeân naøy neân hoâm nay ôû nhaø thí chuû bò moät coâ ni tröôùc maéng laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, sau laïi khen laø baäc ñaïi long töôïng. Theá toân, con laâu nay töï ôû nôi Lan-nhaõ, khen ngôïi Lan-nhaõ; töï ñi khaát thöïc vaø khen ngôïi khaát thöïc; töï ôû nôi goác caây vaø khen ngôïi ôû nôi goác caây; töï maëc y phaán taûo vaø khen nôïi y phaán taûo”. Phaät baûo toân giaû Ca-dieáp-ba: “Thaày thaáy lôïi ích gì khi ôû nôi Lan-nhaõ vaø khen ngôïi Lan-

nhaõ; töï ñi khaát thöïc vaø khen ngôïi khaát thöïc; töï ôû nôi goác caây vaø khen ngôïi ôû nôi goác caây; töï maëc y phaán taûo vaø khen ngôïi y phaán taûo?”, toân giaû baïch Phaät: “Theá toân, con thaáy hai ñieàu lôïi: Moät laø ñöôïc hieän taïi laïc truù, hai laø ôû ñôøi sau coù theå laøm caây ñuoác lôùn soi ñöôøng chaùnh cho nhieàu ngöôøi, luùc ñoù moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát noùi raèng: Thôøi Phaät coøn taïi theá coù Bí-soâ xaû tuïc xuaát gia tònh tu phaïm haïnh ñöôïc Phaät taùn thaùn, ñöôïc ngöôøi trí khen ngôïi töï ôû nôi Lan-nhaõ… Caùc Bí-soâ nghe ñöôïc vieäc naøy ñeàu töï ñieàu phuïc saùch taán, nhö thuyeát tu haønh, sieâng caàu ñaïo xuaát theá ñöôïc an lac truï”. Phaät nghe roài lieàn khen ngôïi toân giaû: “Thaày coù theå soáng ñöôïc nhö vaäy laø ñaõ laøm ñieàu Lôïi-ích cho caùc ñoàng phaïm haïnh ôû ñôøi vò lai vaø thöông xoùt ban aân hueä cho trôøi ngöôøi trong theá gian khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt. Naøy Ca-dieáp-ba, neáu coù ngöôøi naøo huûy baùng haïnh Ñoã ña, ta seõ huûy baùng ngöôøi aáy; neáu

coù ngöôøi naøo khen ngôïi haïnh Ñoã-ña, ta seõ khen ngôïi ngöôøi aáy, vì sao, vì ta thöôøng khen ngôïi haïnh Ñoã-ña naøy laø hôn heát trong caùc haïnh, töø nay thaày coù theå thöôøng ôû nôi Lan-nhaõ vaø khen ngôïi Lan-nhaõ... khen ngôïi maëc y phaán taûo". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Thôøi gian sau gaëp luùc theá gian maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc nhöng caùc Baø-la-moân cö sæ tònh tín ñoái vôùi caùc baäc kyø tuùc ñöùc haïnh vaãn thöôøng cuùng döôøng. moät hoâm Luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc xong lieàn ñeán choã chuùng möôøi hai ni, caùc ni môøi thoï tieåu thöïc, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñöôïc thöùc aên nhö theá chöa goïi laø cöùu giuùp, neáu caùc coâ coù theå khuyeán hoùa caùc Baø-la-moân cö só tònh tín thöôøng cuùng döôøng cho caùc baäc kyø ñöùc xoay laïi cuùng döôøng cho chuùng toâi, ñoù môùi goïi laø cöùu giuùp". Chuùng möôøi hai ni vaâng lôøi laøm theo lôøi cuûa Luïc chuùng, Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø thí chuû cuûa toân giaû Kieáu traàn nhö khuyeán hoùa nhö sau: "Neáu thí chuû coù theå cuùng döôøng cho ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia laõo thoâng ba taïng, bieän taøi voâ ngaïi, laø baäc ñaïi phaùp sö thì thí chuû seõ ñöôïc phöôùc thuø thaéng hôn", thí chuû hoûi: "Ai thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia coù ñuû caùc ñöùc nhö theá?", ñaùp: "Chính laø Thaùnh giaû Nan-ñaø", thí chuû nghe lôøi khuyeán hoùa naøy lieàn xoay sang cuùng cho Nan-ñaø. Cöù khuyeán hoùa nhö theá taát caû söï cuùng döôøng cuûa caùc baäc kyø ñöùc ñeàu xoay sang cuùng cho Luïc chuùng, Luïc chuùng moãi saùng sôùm ñeàu ñeán nhaø caùc thí chuû naøy nhaän ñaày ñuû thöùc aên cuùng döôøng roái ang veà truù xöù, caùc Bí-soâ gaïn hoûi, Luïc chuùng noùi: "Toâi nhôø caùc ni khuyeán hoùa giuùp môùi ñöôïc ñaày ñuû thöùc aên cuùng döôøng nhö theá naøy", caùc Bí-soâ noùi: "Caùc vò ñaõ sai caùc ni ñi khuyeán hoùa cho mình thoï duïng nhö vaäy hay sao?", ñaùp: "Coù gì khoâng ñöôïc, haù chuùng toâi coù theå nhòn ñoùi maø

cheát hay sao". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaân duyeân Bí-soâ ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, khi thoï duïng phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Laïi coù duyeân khôûi: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû laøm hai coâng vieäc laø buoân baùn vaø laøm ruoäng. ÔÛ trong ñoàng ruoäng sau khi caøy böøa vaø gieo maï xong, oâng caát moät caùi choøi beân caïnh ruoäng ñeå troâng coi giai ñoaïn ñaàu roài mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc kinh doanh buoân baùn. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc du haønh ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät thaáy caùi choøi naøy lieàn suy nghó: "Choã naøy nhaøn tònh, ta coù theå taù tuùc qua ñeâm", nghó roài ngaøy naøo khaát thöïc xong cuõng vaøo trong caùi choøi naøy taïm nghæ, cuõng nhôø coù ngöôøi neân chim choùc höôu nai... khoâng ñeán xaâm haïi hoa maøu, laïi theâm thôøi tieát thuaän hoøa neân luùa ñöôïc muøa. Luùc ñoù tröôûng giaû kinh doanh mua baùn xong trôû veà, khoâng bieát luùa coù ñöôïc muøa khoâng neân voäi ra ruoäng xem. Nhìn thaáy luùa chín ñeàu oâng lieàn suy nghó: "Ruoäng cuûa ta gieo gioáng xong khoâng coù raøo daäu cuõng khoâng

ai troâng coi, vì sao luùa laïi chín ñeàu nhö theá naøy", nghó roài lieàn xem xeùt chung quanh thaáy coù daáu chaân ngöôøi, laàn theo daáu chaân tôùi caùi choøi beân caïnh ruoäng, nhìn qua khe cöûa thaáy coù moät vò sö ñang ngoài kieát giaø thieàn tö. Tröôûng giaû bieát luùa ñöôïc toát laø nhôø vò sö naøy neân böôùc vaøo hoûi: "Thaùnh giaû ôû ñaây sao?", ñaùp phaûi, tröôûng giaû noùi: "Ñaây laø ruoäng luùa cuûa toâi, may nhôø coù thaùnh giaû ôû trong ñaây neân luùa ñöôïc toát nhö theá. Thaùnh giaû caàn gì cöù tuøy yù laáy duøng, saùng mai thænh Thaùnh giaû ñeán nhaø toâi thoï thöïc", Bí-soâ noùi: "Toâi laø ngöôøi khaát thöïc, khoâng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc neân khoâng theå nhaän lôøi". Tröôûng giaû ñaûnh leã roài ra veà, veà ñeán nhaø noùi vôùi vôï: "Hieàn thuû haõy söûa soaïn laïi kho laãm chuaån bò thu hoaïch luùa, luùa ñöôïc muøa laø nhôø coù moät Thaùnh giaû nöông ôû trong caùi choøi maø toâi ñaõ caát beân caïnh ruoäng", ngöôøi vôï noùi: "Sao oâng khoâng môøi vò aáy veà nhaø thoï thöïc?", ñaùp: "Toâi coù thænh nhöng Thaùnh giaû noùi raèng toâi laø ngöôøi khaát thöïc khoâng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc", ngöôøi vôï noùi: "Thaùnh giaû thöôøng phaûi traûi qua moät traêm cöûa nhaø khaát thöïc môùi ñuû no, oâng neân trôû laïi tha thieát thænh môøi, nhaát ñònh vò aáy seõ nhaän lôøi". Tröôûng giaû nghe lôøi vôï trôû laïi choã Bí-soâ ñaûnh leã roài baïch: "Xin Thaùnh giaû thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø toâi thoï thöïc, xin chôù choái töø lôøi thænh caàu tha thieát naøy", Bí-soâ thaáy tröôûng giaû tha thieát thænh beøn im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Bí-soâ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà, veà ñeán nhaø lieàn baûo vôï: "Thaùnh giaû ñaõ nhaän lôøi, hieàn thuû haõy lo chuaån bò caùc moùn aên thöôïng dieäu". Saùng hoâm sau caùc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
473

Bí-soâ khaát thöïc khaùc ñeán caùi choøi keâu Bí-soâ cuøng vaøo thaønh khaát thöïc, Bí-soâ naøy noùi: "Ñaõ nhaän lôøi tröôûng giaû thænh thöïc neân khoâng cuøng ñi vôùi caùc thaày ñöôïc". Luùc ñoù Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø ñi khaát thöïc ñeán nhaø tröôûng giaû gaëp vôï tröôûng giaû lieàn chuù nguyeän ñöôïc dieäu töôùng, khoâng bònh soáng laâu, vôï tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû haõy ñi vì toâi ñang lo laéng khoâng theå cho nhau", hoûi: "Lo laéng vieäc gì?", ñaùp: "Hoâm nay nhaø toâi thænh moät Bí-soâ khaát thöïc ñeán thoï thöïc nhöng giôø naøy vaãn chöa thaáy ñeán neân toâi lo laéng", Bí-soâ ni noùi: "Neáu toâi ñi baùo thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, vò aáy ñeán thì baø coù cho toâi thöùc aên khoâng?", ñaùp seõ cho, laïi hoûi: "Coøn coù baïn cuûa toâi vaø moät coâ ni giöõ chuøa nöõa", ñaùp ñeàu seõ cho, Bí-soâ ni nghe roài lieàn suy nghó: "Saùng sôùm caùc Bí-soâ vaøo thaønh khaát thöïc thì giôø naøy saép ra, neáu giôø naøy vò naøo vaøo thaønh thì vò aáy chính laø ngöôøi thoï tröôûng giaû thænh thöïc", nghó roài lieàn ñöùng ôû cöûa thaønh chôø Bí-soâ vaøo thaønh. Luùc ñoù Bí-soâ tu phaåm thieän xong lieàn ñaép y vaøo thaønh, Bí-soâ ni lieàn böôùc tôùi hoûi: "Coù phaûi thaùnh giaû ñöôïc tröôûng giaû thænh thöïc", ñaùp phaûi, Bí-soâ ni noùi: "Toâi ôû nhaø ñoù ñaõ khen ngôïi thaùnh giaû", Bí-soâ hoûi: "Toâi ñaâu coù baûo coâ ñeán nhaø ñoù khen ngôïi toâi", Bí-soâ lieàn suy nghó: "Theá toân ñaõ daïy neáu do Bí-soâ ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên thì khoâng neân aên, ta neân trôû veà

chôù khoâng vì vieäc naøy maø phaïm toäi", nghó roài lieàn quay veà khoâng ñeán choã thænh thöïc nöõa. Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn noùi: "Thoâi chôù toâi ñaâu quen bieát Thaùnh giaû laøm sao khen ngôïi ñöôïc", Bí-soâ noùi: "Neáu lôøi noùi tröôùc cuûa coâ laø thaät thì lôøi noùi sau laø hö doái. Coøn neáu lôøi noùi sau laø thaät thì lôøi noùi tröôùc laø hö doái, coâ laø ngöôøi nhö vaäy hay sao", noùi roài quay trôû veà caên choøi, luùc ñoù theá löïc cuûa giôø aên chöa heát neân Bí-soâ tieáp tuïc tu phaåm thieän, khi theá löïc cuûa giôø aên heát roài môùi naèm xuoáng nghæ. Luùc ñoù caùc Bí- soâ khaát thöïc ñeán thaáy naèm lieàn noùi: "Thaày tham aên chi cho quaù no ñeán noåi vöøa trôû veà lieàn naèm", ñaùp: "Toâi khoâng coù ñi phoù thöïc", caùc Bí-soâ hoûi nguyeân do, Bí-soâ lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Tröø thí chuû ñaõ thænh tröôùc, thoï thöïc khoâng phaïm". Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, cheâ traùch ngöôøi phaù giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaân duyeân Bí-soâ ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, khi thoï thöïc phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thí chuû coù thænh tröôùc" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng, Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå la-nan-ñaø. Khen ngôïi coù hai laø khen ngôïi veà trì giôùi vaø khen ngôïi veà Ña vaên. Tröø thí chuû coù thænh tröôùc laø thí chuû ñaõ thænh tröôùc, Bí-soâ cuõng ñaõ nhaän lôøi thì duø ni coù khen ngôïi, aên cuõng khoâng phaïm.

474 BOÄ LUAÄT 7

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù nhieàu Bí-soâ ñaõ thoï ngöôøi tuïc thænh thöïc, neáu Bí-soâ ni ñeán choã ñoù hoûi thieát thöïc cuùng döôøng ai, thí chuû ñaùp laø Bí-soâ , ni hoûi naáu moùn gì, thí chuû ñaùp naáu moùn buùn, ni noùi neân duøng loaïi buùn coïng nhoû vì Bí-soâ kia chöùng quaû döï löu hoaëc Nhaát lai, Baát lai, A-la-haùn. Ni laïi hoûi duøng loaïi söõa gì, thí chuû noùi söõa cöøu, ni noùi neân duøng söõa boø vì Bí-soâ kia chöùng töù quaû... cho ñeán caùc loaïi rau traùi, baùnh ñeàu khuyeân duøng loaïi ngon hôn vì Bí-soâ kia chöùng töù quaû. Neáu Bí-soâ bieát Bí-soâ ni kia khen ngôïi nhö vaäy laø hö doái maø vaãn thoï thöïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí- soâ ni khen ngôïi Bí-soâ laø ngöôøi laõo thoâng ba taïng neân duøng thöùc aên ngon cuùng döôøng, aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaät söï chöùng quaû vaø laõo thoâng ba taïng thì duø ni coù khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, aên cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 34
475

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 34

Nhieáp Tuïng Thöù Tö:
Thöôøng aên, choã nguû moät ñeâm,
Thoï ba baùt khoâng cho ngöôøi khaùc,

AÊn ñuû, rieâng chuùng, phi thôøi,
Xuùc chaïm, khoâng thoï, dieäu thöïc.
(xuùc chaïm thöùc aên, khoâng thoï maø aên, ñoøi thöùc aên ngon)
Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Moát: AÊN NHIEÀU LAÀN Phaät ôû trong vöôøn Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân thöôøng ñeán caùc coõi Naïi-laïc-ca, baøng sanh, ngaï quyû, coõi ngöôøi vaø coõi trôøi quaùn thaáy trong coõi Naïi-laïc- ca, caùc höõu tình chòu khoå bò göôm ñao caét xeû thaân theå hoaëc bò thieâu ñoát naáu...; quaùn thaáy trong coõi baøng sanh, chuùng sanh chòu khoå aên nuoát laãn nhau; quaùn thaáy trong coõi ngaï quyû chuùng sanh bò ñoùi khaùt böùc baùch khoå sôû; quaùn thaáy trong coõi ngöôøi coù khoå vì tìm caàu y thöïc, vì ñaáu tranh sinh toàn maø gieát haïi laãn nhau; quaùn thaáy trong coõi trôøi khoå vì bò ñoïa laïc, aùi bieät ly. Quaùn thaáy roài lieàn noùi cho boán chuùng bieát: “Caùc vò neân bieát, nhö toâi ñaõ quaùn thaáy quaû baùo khoå vui sai bieät cuûa naêm coõi ñeàu laø khoâng hö doái, caùc vò neân tin chôù coù nghi hoaëc. Ngöôøi thoï quaû baùo khoå laø do nghieäp aùc chieâu caûm nhö saùt, ñaïo, taø daâm cho ñeán taø kieán, khoâng tin Tam baûo, khinh maïn toân thaân, khoâng coù taâm töø bi, khoâng trì caám giôùi; do aùc haïnh naøy neân chòu quaû khoå dò thuïc. Ngöôøi thoï quaû baùo vui laø do nghieäp thieän chieâu caûm nhö khoâng saùt, khoâng troäm cho ñeán khoâng taø kieán, suøng tín Tam baûo, kính troïng toân thaân, ñuû loøng töø bi, phuïng trì caám giôùi; do thieän haïnh naøy neân ñöôïc quaû vui dò thuïc”. Boán chuùng nghe roài ñeàu khen ngôïi laø chöa töøng coù: “Thaùnh giaû ñaõ vì haïng ngöôøi môø aùm chæ haáy hieän taïi khoâng thaáy vò lai nhö chuùng toâi, chæ daïy roõ veà nghieäp thieän aùc trong naêm

coõi maø Thaùnh giaû ñaõ quaùn thaáy ñöôïc. Chuùng toâi nay môùi bieát nhaân quaû baùo öùng khoâng sai, töø nay chuùng toâi caûi aùc tu thieän ñeå ñöôc sanh vaøo coõi laønh, khoâng bò ñoïa vaøo coõi aùc”. Sau ñoù boán chuùng suy nghó: “Ñeä töû chuùng ta hoaëc con caùi chuùng ta thöôøng taïo nghieäp aùc, khoâng sieâng tu phaïm haïnh thanh tònh. Nay muoán chuùng boû caùc nghieäp aùc phaûi baûo chuùng ñeán choã Thaùnh giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nghe phaùp, nhôø nghe phaùp chuùng seõ tu thieän haïnh, khoâng ñoïa trong ñöôøng aùc”. Do nghó nhö vaäy neân boán chuùng ñeán nghe phaùp raát ñoâng neân gaây oàn aøo, Theá toân tuy bieát nguyeân do nhöng vaãn hoûi A-nan-ñaø: “Vì sao boán chuùng laïi tuï taäp ñoâng ñaûo ôû choã Muïc lieân?”, ñaùp: “Do toân giaû Muïc lieân quaùn thaáy noåi khoå trong naêm Ñöôøng noùi cho boán chuùng bieát neân hoï ñeán tuï taäp ñeå nghe”, Phaät noùi: “Ngöôøi nhö Ñaïi Muïc-kieàn-lieân raát khoù ñöôïc gaëp, khoâng phaûi luùc naøo choã naøo cuõng coù. Caùc Bí-soâ ôû trong chuøa nôi choã naøo deã nhìn thaáy neân veû moät bieåu ñoà voøng troøn sanh töû”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát veû nhö theá naøo, Phaät noùi: “Tuøy voøng troøn lôùn nhoû veû thaønh hình baùnh xe ôû giöõa coù truïc xe, keá veû naêm Caùi caêm tieâu bieåu cho naêm Ñöôøng, trong khoaûng giöõa ba caùi caêm ôû döôùi truïc xe veû ba coõi: Coõi Naïi-laïc-ca ôû giöõa,

hai coõi baøng sanh vaø ngaï quyû ôû hai beân; trong khoaûng giöõa ôû hai caùi caêm treân veû hai coõi trôøi ngöôøi. Trong coõi ngöôøi veû boán chaâu: Ñoâng Tyø-ñeà-ha. Nam-thieäm-boä-chaâu, Taây-Cuø-ñaø-ni, Baéc-Cu-loâ-chaâu. ÔÛ truïc giöõa veû voøng troøn saéc traéng, trong ñoù veû töôïng Phaät, phía tröôùc Phaät veû ba hình: Hình chim Boà caâu tieâu bieåu cho tham nhieãm, hình con raên tieâu bieåu cho saân haän, hình con heo tieâu bieåu cho ngu si. Beân ngoaøi voøng troøn baùnh xe neân veû nhieàu soùng nöôùc vôùi nhieàu voø nöôùc, trong voø nöôùc coù höõu tình tieâu bieåu cho höõu tình nguïp laën trong bieån sanh töû, höõu tình naøo soáng thì veû ñaàu loù ra khoûi voø, cheát thì veû chaân loù ra khoûi voø, trong naêm coõi tuøy coõi naøo veû höõu tình cuûa coõi aáy. Chung quanh voøng troøn sanh töû neân veû töôùng sanh dieät cuûa möôøi hai chi duyeân sanh, ôû chi Voâ minh neân veû hình La-saùt, ôû chi Haønh neân veû hình voøng troøn, ôû chi Thöùc neân veû hình con khæ, ôû chi Danh saéc neân veû hình ngöôøi ñi thuyeàn, ôû chi Luïc xöù neân veû hình saùu caên, ôû chi Xuùc neân veû hình nam nöõ xuùc chaïm nhau, ôû chi Thoï neân veû hình nam nöõ thoï khoå laïc, ôû chi AÙi neân veû hình nam nöõ oâm nhau, ôû chi Thuû neân veû hình tröôïng phu caàm bình laáy nöôùc, ôû chi Höõu neân veû hình Ñai Phaïm thieân, ôû chi Sanh neân veû hình ngöôøi nöõ sanh ñeû, ôû chi Laõo neân veû hình nam nöõ giaø nua, ôû chi Bònh neân veû hình nam nöõ bònh, ôû chi Töû neân veû hình ñaùm ma, ôû chi Öu neân veû hình nam nöõ öu saàu, ôû chi Bi neân veû hình nam nöõ khoùc, ôû chi Khoå neân veû hình nam nöõ ñau khoå, ôû chi Naõo neân veû hình nam nöõ keùo con laïc ñaø khoù ñieàu phuïc.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 34
477

Beân treân voøng troøn naøy veû hình con quyû Voâ thöôøng toùc boàm xoàm ñang haù mieäng, hai tay oâm laáy voøng troøn sanh töû, hai beân ñaàu cuûa con quyû neân vieát hai baøi keä: “Ngöôi neân caàu ra khoûi, Sieâng tu lôøi Phaät daïy, Haøng phuïc quaân sanh töû, Nhö voi xoâ nhaø coû. ÔÛ trong phaùp luaät naøy, Thöôøng tu khoâng phoùng daät, Laøm caïn bieån phieàn naõo, Caûnh giôùi khoå khoâng coøn”. Beân treân con quyû Voâ thöôøng neân veû caùi ñaøi troøn traéng tieâu bieåu cho Nieát-baøn vieân tònh”. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ôû choã deã thaáy veû bieåu ñoà voøng troøn sanh töû, caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy hoûi bieåu ñoà naøy tieâu bieåu cho caùi gì, caùc Bí-soâ noùi khoâng bieát , caùc Baø-la-moân cö só noùi: “Neáu khoâng bieát thì veû laøm chi?”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân sai Bí-soâ naøo giaûi thích ñöôïc ngoài gaàn beân hình veû ñeå giaûi thích cho hoï hieåu nhaân duyeân luaân chuyeån trong sanh töû”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng löïa choïn maø sai, khi giaûi thích khoâng khieán cho ngöôøi sanh tín taâm maø coøn bò mæa mai cheâ traùch, Phaät noùi: “Neân sai ngöôøi hieåu bieát giaûi thích”. Luùc ñoù trong thaønh Vöông xaù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu sanh ñöôïc moät trai, tröôûng giaû baøn vôùi vôï: “Chuùng ta nay ñaõ coù con seõ phaûi chi duïng nhieàu, toâi nay muoán vaøo bieån caû tìm chaâu baùu”, ngöôøi vôï ñoàng yù, tröôûng giaû chuaån bò ñaày ñuû haønh trang leân ñöôøng ra bieån tìm chaâu baùu, khoâng ngôø gaëp baõo thuyeàn bò ñaém neân tröôûng giaû khoâng theå trôû veà. Ngöôøi vôï

phaûi nhôø toân thaân giuùp ñôû vaø töï löïc kieám tieàn nuoâi con khoân lôùn vaø cho con ñi hoïc, ñöùa treû lôùn leân trong caûnh ngheøo khoù neân ñöôïc goïi laø Baàn-sanh. moät hoâm Baàn-sanh cuøng baïn ñoàng hoïc ñeán trong Truùc laâm nhìn thaáy bieåu ñoà voøng troøn sanh töû lieàn yeâu caàu Bí-soâ giaûi thích, Bí-soâ noùi: "Ñaây laø naêm coõi Naïi-laïc-ca, baøng sanh, ngaï quyû, ngöôøi vaø trôøi sai khaùc nhau", Baàn-sanh hoûi: "Höõu tình trong coõi Naïi-laïc-ca naøy ñaõ taïo nghieäp gì maø phaûi chòu khoå bò caét xeû thaân theå...?", Bí-soâ noùi: "Do taïo möôøi nghieäp aùc vôùi taâm thoâ troïng thöôøng laøm aùc khoâng döùt neân phaûi chòu quaû khoå naøy", Baàn-sanh hoûi: "Loaøi baøng sanh naøy ñaõ taïo ng- hieäp gì maø phaûi chòu khoå aên nuoát laãn nhau?", Bí-soâ noùi: "Do taïo möôøi nghieäp aùc vôùi taâm aùc nheï hôn, nhöng thöôøng laøm aùc khoâng döùt neân phaûi chòu quaû khoå naøy", Baàn-sanh hoûi: "Loaøi ngaï quyû naøy ñaõ taïo nghieäp gì

maø phaûi chòu khoå ñoùi khaùt böùc baùch?", Bí-soâ noùi: "Do boûn xeûn khoâng chòu boá thí, khi thaáy ngöôøi khaùc boá thí thì ngaên chaän; ñoái vôùi tam baûo, cha meï, toân thaân khoâng coù taâm cung kính cuùng döôøng, thöôøng laøm khoâng döùt neân phaûi chòu quaû khoå nhö theá ", laïi hoûi: "Loaøi trôøi do taïo nghieäp gì maø ñöôïc quaû vui thaéng dieäu?", ñaùp: "Do tu möôøi nghieäp thieän vôùi taâm aân troïng, kính tín Tam baûo, thoï trì caám giôùi neân môùi ñöôïc quaû vui thaéng dieäu nhö theá", laïi hoûi: "Loaøi ngöôøi do taïo nghieäp gì maø tuy ôû trong choã vui laïi coù caùi khoå dong ruoãi tìm caàu?", ñaùp: "Do tu möôøi nghieäp thieän vôùi taâm ít aân troïng hôn nhöng thöôøng coù tu taäp neân coù quaû khoå vui nhö theá". Baàn-sanh nghe roài noùi: "Thaùnh giaû, con khoâng muoán ñoïa vaøo ba coõi döôùi, con muoán sanh vaøo coõi trôøi ngöôøi, nhöng con phaûi laøm gì ñeå ñöôïc sanh leân coõi trôøi?", Bí-soâ noùi: "Neáu con coù theå ôû trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng cuûa Phaät xuaát gia sieâng tu ñoaïn tröø phieàn naõo, neáu trong ñôøi naøy chöa chöùng quaû thì khi maïng chung seõ sanh leân coõi trôøi", Baàn-sanh hoûi: "Neáu xuaát gia thì phaûi tu taäp nhöõng gì?", Bí-soâ noùi: "Troïn ñôøi tu phaïm haïnh", Baàn-sanh noùi: "Vaäy thì con khoâng theå laøm ñöôïc. Thaùnh giaû, coøn tu nghieäp gì khaùc coù theå sanh leân coõi trôøi?", Bí-soâ noùi: "Thoï taùm chi giôùi laøm caän truï nam hay naêm hoïc xöù laøm caän söï nam", Baàn-sanh hoûi: "Thoï roài phaûi tu taäp nhöõng gì?", Bí-soâ noùi: "Moät ngaøy moät ñeâm hay troïn ñôøi khoâng saùt sanh, troäm caép, taø daâm, voïng ngöõ...", Baàn-sanh noùi: "Ñeàu naøy con cuõng khoâng laøm ñöôïc. Thaùnh giaû, coøn tu nghieäp gì khaùc coù theå sanh leân coõi trôøi khoâng?", Bí-soâ noùi: "Neáu tu nghieäp phöôùc cuùng döôøng thöùc aên cho Phaät vaø Taêng thì coù theå sanh leân coõi trôøi", Baàn-sanh hoûi: "Muoán cuùng döôøng thöùc aên cho Phaät vaø Taêng thì caàn khoaûng bao nhieâu taøi vaät?", Bí-soâ noùi: "Khoaûng naêm traêm kim tieàn", Baàn-sanh noùi: "Vieäc naøy con coù theå laøm ñöôïc", noùi roài lieàn ñaûnh leã Bí-soâ. Veà ñeán nhaø lieàn thöa vôùi meï: "Vöøa roài con ñeán trong Truùc laâm thaáy treo bieåu ñoà voøng troøn sanh töû, con khoâng muoán ñoïa vaøo ba coõi aùc, con raát muoán sanh leân coõi trôøi, meï coù muoán sanh leân coõi trôøi khoâng?", ngöôøi meï ñaùp laø muoán, Baàn-sanh noùi: "Vaäy meï

haõy cho con naêm traêm kim tieàn ñeå con thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, nhôø phöôùc nghieäp naøy coù theå sanh leân coõi trôøi", ngöôøi meï noùi: "Con moà coâi cha töø nhoû vaø lôùn leân trong caûnh ngheøo khoù, trong nhaø ta laøm gì coù ñeán naêm traêm kim tieàn", Baàn-sanh noùi: "Neáu vaäy con seõ ñi laøm thueâ ñeå kieám ñuû soá tieàn ñoù", ngöôøi meï noùi: "Con coøn nhoû söùc yeáu laøm sao coù theå ñi laøm thueâ ñöôïc", Baàn-sanh noùi: "Con seõ coá gaéng". Ngöôøi meï thaáy yù con ñaõ quyeát neân kh6ng ngaên caûn, Baàn-sanh ra chôï hoûi thaêm coù ai caàn ngöôøi laøm thueâ ñeå xin laøm, tuy luùc ñoù coù Baø-la-moân cö só caàn tìm ngöôøi nhöng ñeàu

khoâng hoûi ñeán Baàn-sanh, ñeán khi chôï tan Baàn-sanh môùi trôû veà nhaø, ngöôøi meï hoûi coù tìm ñöôïc choã laøm khoâng, Baàn-sanh ñaùp laø khoâng, ngöôøi meï noùi: "Con phaûi aên maëc raùch röôùi ñeán ñöùng trong choã nhöõng ngöôøi xin vieäc laøm, ngöôøi caàn thueâ troâng thaáy môùi keâu con laøm". Baàn-sanh laøm theo lôøi meï chæ daïy ñöùng trong choã nhöõng ngöôøi xin vieäc laøm, coù moät tröôûng giaû muoán xaây caát nhaø caàn tìm nhieàu ngöôøi laøm thueâ, nhöng khoâng hoûi tôùi Baàn-sanh, Baàn-sanh hoûi Tröôûng giaû: "Vì sao oâng khoâng thueâ toâi laøm vieäc?", Tröôûng giaû noùi: "Ta thaáy ngöôi oám yeáu sôï laøm khoâng ñöôïc vieäc", Baàn-sanh noùi: "OÂng xem khaû naêng laøm tröôùc roài traû tieàn coâng sau", Tröôûng giaû noùi: "Vaäy cuoái ngaøy maõn vieäc môùi traû tieàn coâng, chòu khoâng?", Baàn-sanh noùi: "Neáu oâng thaáy toâi laøm khoâng ñöôïc vieäc thì khoûi phaûi traû tieàn coâng". Tröôûng giaû nghe noùi vaäy lieàn thueâ Baàn-sanh laøm, nhöõng ngöôøi laøm thueâ kia laøm vieäc khoâng coù taän taâm thaáy Baàn-sanh heát söùc laøm vieäc nhö vaäy lieàn noùi: "Ngöôi neân bieát, laøm thueâ thì chæ neân laøm cho qua ngaøy, cuoái ngaøy laáy tieàn coâng, khoâng caàn phaûi heát söùc laøm cho khoå thaân nhö vaäy", Baàn-sanh noùi: "Toâi nay sanh trong nhaø ngheøo laø do ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp aùc, neáu nay laïi khi doái ngöôøi thì ñôøi sau seõ sanh vaøo choã khoå hôn", nhöõng ngöôøi laøm thueâ noùi: "Ngöôi chöa hieåu bieát gì thì cöù ra söùc laøm, khoâng bao laâu sau ngöôi seõ coøn löôøi hôn caû chuùng ta". Trong luùc laøm vieäc Baàn-sanh kheùo keå chuyeän khieán moïi ngöôøi caûm thaáy höùng thuù neân coâng vieäc laøm coù keát quaû nhieàu hôn, Tröôûng giaû cho laø coù theâm ngöôøi laøm thueâ neân hoûi, sau khi bieát roõ nguyeân do lieàn traû tieàn coâng gaáp ñoâi cho Baàn-sanh, Baàn-sanh noùi: "Neáu oâng vöøa yù thì cho toâi laøm ñeán khi xaây caát xong, oâng haõy caát giuøm soá tieàn coâng naøy ñeán luùc ñoù haõy ñöa cho toâi luoân moät laàn". Tröôûng giaû baèng loøng, ñeán khi ngoâi nhaø ñöôïc xaây caát xong môùi tính tieàn traû cho Baàn-sanh toång coäng ñöôïc boán traêm naêm möôi kim tieàn, Baàn-sanh thaáy chöa ñuû soá tieàn thieát thöïc cuùng döôøng neân ñöùng khoùc, Tröôûng giaû hoûi nguyeân do, Baàn-sanh noùi: "Toâi laøm thueâ coát laø ñeå kieám ñuû naêm traêm kim tieàn thieát trai cuùng döôøng Phaät vaø taêng, nay thaáy chöa ñuû neân toâi khoùc", Tröôûng giaû noùi: "Neáu laøm vieäc phöôùc naøy thì ta seõ giuùp theâm cho ngöôi soá tieàn coøn laïi", Baàn-sanh noùi: "Neáu ñeå

tröôûng giaû theâm vaøo thì traùi boån nguyeän, laøm sao toâi ñöôïc sanh leân coõi trôøi", Tröôûng giaû noùi: "Ngöôi do tín taâm cuùng döôøng Phaät vaø Taêng phaûi khoâng?", ñaùp laø phaûi, Tröôûng giaû noùi: "Neáu laø do tín taâm thì ngöôi neân ñeán hoûi Theá toân, Phaät daïy theá naøo ngöôi phuïng haønh nhö theá aáy". Baàn-sanh lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch: "Theá toân, con vì muoán cuùng döôøng Phaät vaø Taêng neân ñi laøm thueâ mong kieám ñöôïc ñuû soá naêm traêm kim tieàn, nhöng cuoái cuøng cuõng khoâng

ñuû soá, Tröôûng giaû laø ngöôøi ñaõ thueâ con laøm vieäc thaáy vaäy muoán giuùp theâm cho ñuû, con coù neân nhaän hay khoâng?", Phaät noùi neân nhaän, Baàn- sanh noùi: "Neáu con nhaän soá tieàn cuûa ngöôøi khaùc giuùp theâm vaøo, con sôï khoâng ñöôïc sanh leân coõi trôøi", Phaät noùi: "Khi con phaùt taâm thì con ñöôïc sanh leân coõi trôøi roài, huoáng chi nay thieát cuùng laïi khoâng ñöôïc sanh leân coõi trôøi hay sao?". Baàn-sanh vaâng lôøi Phaät daïy ñaûnh leã Phaät roài trôû veà choã tröôûng giaû nhaän tieàn, sau ñoù trôû veà thöa vôùi meï: "Ñaây laø naêm traêm kim tieàn, xin meï hay chuaån bò lo lieäu caùc moùn aên cuùng döôøng Phaät vaø Taêng", ngöôøi meï noùi: "Nhaø mình ngheøo thieáu neân khoâng coù ñuû vaät duïng ñeå thieát thöïc cuùng döôøng, con neân ñeán nhaø tröôûng giaû xin oâng cho pheùp ñöôïc ôû beân nhaø oâng thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø taêng". Baàn- sanh nghe lôøi meï ñeán nhaø Tröôûng giaû xin oâng cho pheùp ôû beân nhaø oâng thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø taêng, Tröôûng giaû nghe roài suy nghó: "Ta vöøa caát xong ngoâi nhaø lieàn thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø Taêng cuõng laø vieäc toát", nghó roài lieàn baèng loøng. Baàn-sanh nghe roài trôû veà cho meï hay ñeå meï mua saém vaät thöïc mang ñeán nhaø tröôûng giaû, sau ñoù ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch Phaät: "Cuùi xin Theá toân saùng mai ñeán nhaø cuûa tröôûng giaû thoï con cuùng döôøng", Phaät im laëng nhaän lôøi, Baàn-sanh bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã ra veà ñeán baùo cho Tröôûng giaû bieát, Tröôûng giaû lieàn giuùp Baàn-sanh lo lieäu moïi thöù, saùng ngaøy traûi toøa, ñeå nöôùc röûa chaân, raûi höông hoa roài sai söù ñeán baïch Phaät: "Xin Phaät bieát thôøi". Saùng sôùm Phaät cuøng Thaùnh chuùng ñeân nhaø tröôûng giaû, Luïc chuùng hoûi vò Thoï söï: "Hoâm nay ai thænh Phaät vaø Taêng?", vò Thoï söï ñaùp laø Baàn-sanh, Luïc chuùng lieàn noùi vôùi nhau: "Ngöôøi aáy laøm thueâ kieám tieàn thieát cuùng, thöùc aên uoáng chaéc cuõng thöôøng, chuùng ta neân ñeán nhaø quen bieát thoï tieåu thöïc tröôùc roài ñeán choã thieát cuùng sau". Luùc ñoù Baàn-sanh thaáy Phaät vaø ñaïi chuùng an toïa roài beøn daâng cuùng caùc moùn aên thöôïng dieäu khieán ñeàu ñöôïc no ñuû, chæ rieâng coù Luïc chuùng laø aên ít, Baàn-sanh lieàn ñeán choã Phaät hoûi: "Con thaáy trong Thaùnh chuùng coù vaøi vò aên raát ít, nhö vaäy coù trôû ngaïi vieäc sanh thieân cuûa con khoâng?", Phaät noùi: "Chæ caàn vaøo choã ngoài cuõng ñuû sanh thieân huoáng chi laø Phaät vaø taêng ñaõ thoï thöïc". Baàn-sanh thaáy Phaät vaø taêng thoï thöïc xong vaø thaâu baùt roài lieán laáy gheá thaáp ngoài moät beân nghe Phaät noùi dieäu phaùp, Phaät noùi dieäu phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài cuøng Thaùnh chuùng ra veà. Luùc ñoù coù naêm traêm thöông nhôn ñeán thaønh Vöông xaù, ngaøy môùi ñeán

gaëp tieát hoäi neân haøng hoùa mang theo chöa buoân baùn ñöôïc, muoán tìm choã mua ñoåi thöùc aên, nghe bieát nhaø Tröôûng giaû vöøa thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø taêng lieàn tìm ñeán gaëp Tröôûng giaû muoán ñoåi laáy thöùc aên dö, Tröôûng giaû noùi: “Nhöõng thöùc aên naøy ñeàu laø cuûa thieáu

nieân ñoù thieát cuùng Phaät vaø Taêng”, caùc thöông nhôn ñeán choã Baàn-sanh ngoû yù muoán ñoåi laáy thöùc aên dö, Baàn-sanh noùi: “Nhöõng thöùc aên dö naøy xin bieáu cho caùc vò”. Caùc thöông nhôn aên no ñuû roài caùm ôn vaø khen ngôïi thieáu nieân roài hoûi tröôûng giaû laø con cuûa ai, tröôûng giaû noùi: “Caäu aáy laø con cuûa tröôûng giaû teân ”, vò thöông chuû nghe roài lieàn noùi: “Neáu nhö vaäy thì caäu aáy laø con cuûa ngöôøi baïn tri thöùc cuûa toâi”. Thöông chuû beøn laáy ñaïi ñieäp ra traûi treân ñaát ñeå moät ít chaâu baùu leân ñoù roài noùi vôùi caùc thöông nhôn: “Trong caùc vò tuøy yù cho ít nhieàu ñeå vaøo ñaây”, chæ moät laùt sau treân ñaïi ñieäp coù moät ñoáng chaâu baùu, thöông chuû mang ñeán ñöa cho Baàn-sanh baûo nhaän laáy. Baàn-sanh noùi: “Toâi chæ bieáu thöùc aên chöù khoâng caàu ñoåi laáy chaâu baùu”, thöông chuû noùi: “Soá chaâu baùu naøy khoâng phaûi laø duøng trao ñoåi maø ñaây laø chuùng toâi hoan hæ bieáu taëng cho caäu”, Baàn-sanh noùi: “Toâi thieát thöïc cuùng döôøng laø mong caàu ñöôïc sanh thieân, tuy laø caùc vò hoan hæ bieáu taëng nhöng toâi thaät khoâng daùm nhaän vì do duyeân naøy coù theå trôû ngaïi vieäc sanh thieân cuûa toâi”, thöông chuû noùi: “Caäu coù tin Phaät khoâng?”, ñaùp laø tin, thöông chuû noùi: “Neáu tin thì caäu neân ñeán hoûi Phaät. Phaät daïy nhö theá naøo caäu phuïng haønh theo nhö theá aáy”. Baàn-sanh lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: “Theá toân, con thieát thöïc cuùng döôøng Phaät vaø taêng roài, nhöõng thöùc aên dö con bieáu cho naêm traêm thöông nhôn töø xa ñeán. Hoï aên no ñuû roài hoan hæ bieáu taëng con raát nhieàu chaâu baùu, con coù neân nhaän hay khoâng?”, Phaät noùi neân nhaän, Baàn-sanh noùi: “Neáu con nhaän soá chaâu baùu naøy thì coù trôû ngaïi vieäc sanh thieân cuûa con khoâng?”, Phaät noùi: “Ñaây laø hoa baùo, quaû baùo ôû sau”. Baàn-sanh ñaûnh leã Phaät roài ra veà ñeán choã caùc thöông nhôn nhaän laáy soá chaâu baùu maø hoï bieáu taëng. Luùc ñoù trong thaønh Vöông xaù coù moät tröôûng giaû Thuû voïng laâm bònh qua ñôøi, khoâng coù con keá töï neân moïi ngöôøi muoán tìm ngöôøi coù ñaïi phöôùc ñöùc ñeå laäp laøm Thuû voïng, nhöng bieát ai laø ngöôøi coù ñaïi phöôùc ñöùc. Coù moät ngöôøi trí noùi vôùi moïi ngöôøi: “Neân boû nhieàu loaïi ñaäu trong moät caùi huû, moãi ngöôøi thoø tay vaøo boác neáu ai boác ñöôïc ñaäu thuaàn moät maøu thì ngöôøi ñoù ñöôïc laäp leân laøm Thuû voïng”, moïi ngöôøi ñeàu ñoàng yù vaø laøm theo nhö lôøi ngöôøi trí noùi, ai naáy ñeàu boác ñöôïc nhöõng haït ñaäu nhieàu maøu chæ rieâng coù Baàn-sanh laø boác ñöôïc nhöõng haït ñaäu thuaàn moät maøu. Trong loøng moïi ngöôøi khoâng muoán laäp moät ngöôøi laøm thueâ nhö Baàn-sanh leân laøm Thuû voïng neân hoï baûo Baàn-sanh boác laïi nhö vaäy ñeán ba laàn, laàn naøo cuõng boác ñöôïc nhöõng haït ñaäu thuaàn moät maøu. Moïi ngöôøi cho laø vieäc hi höõu noùi vôùi nhau: “Ngöôøi nay nhaát ñònh coù thieân thaàn gia hoä, chuùng ta

neân ñoàng taâm laäp leân laøm Thuû voïng", baøn xong moïi ngöôøi cuøng baùi thænh Baàn-sanh leân laøm Thuû voïng. Tröôûng giaû thueâ Baàn-sanh laøm vieäc

tröôùc kia thaáy vieäc naøy roài lieàn ñem con gaùi gaû cho Baàn-sanh laøm vôï. Luùc ñoù Baàn-sanh nhôø oai löïc cuûa nghieäp thieän neân trong nhaø chaâu baùu boång töï sanh, neân töø ñoù ñöôïc goïi laø Thieän sanh tröôûng giaû. Tröôûng giaû suy nghó: "Nay ta ñöôïc quaû baùo nhö theá ñeàu laø nhôø söùc oai thaàn cuûa Phaät, ta neân thænh Phaät vaø taêng veà nhaø cuùng döôøng", nghó roài lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp roài baïch Phaät: "Cuùi xin Phaät töø bi cuøng caùc Bí-soâ saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi, Thieän sanh bieát Phaät nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Trong ñeâm aáy lo lieäu ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu... cho ñeán caâu Thieän sanh thaáy Phaät vaø taêng thoï thöïc xong vaø thaâu baùt roài lieàn laáy gheá nhoû ngoài moät beân nghe phaùp, Phaät tuøy caên cô vaø yù muoán cuûa thieän sanh maø noùi phaùp khieán cho ñöôïc khai ngoä, ngay nôi choã ngoài hai vôï choàng Thieän sanh ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Thieän sanh baïch Phaät: "Theá toân, chuùng con nhôø Phaät ñöôïc quaû giaûi thoaùt, ñieàu nay khoâng phaûi do cha meï, toân thaân... sa moân, Baø-la-moân maø ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt chuùng con ra khoûi ba ñöôøng aùc, ñaët chuùng con vaøo coõi trôøi ngöôøi döùt heát meù khoå ñöôïc an laïc Nieát-baøn, chöùng ñöôïc sô quaû. Chuùng con nay xin quy y Tam baûo, xin phaät chöùng tri cho chuùng con laø OÂ-ba-saùch- ca vaø OÂ-ba-tö-ca, töø nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù". Phaät noùi phaùp yeáu chæ day ñöôïc lôïi hæ roài lieàn cuøng ñaïi chuùng trôû veà truù xöù, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, tröôûng giaû Thieän sanh ñaõ taïo nghieäp gì maø phaûi laøm thueâ möôùn, laïi do taïo nghieäp gì maø trong nhaø chaâu baùu töï sanh?", Phaät noùi: "Nghieäp maø tröôùc kia tröôûng giaû Thieän sanh ñaõ taïo, nay do nhaân duyeân hoïâi hoïp ñöôïc thaønh thuïc, quaû baùo khoâng maát. Taát caû höõu tình tröôùc kia ñaõ taïo nhöõng nghieäp thieän aùc gì ñeàu chaúng phaûi do ñòa thuûy hoûa phong ôû ngoaøi giôùi maø nghieäp quaû ñöôïc thaønh thuïc, chính laø do uaån xöù giôùi cuûa töï thaân maø nghieäp quaû ñöôïc thaønh thuïc". Phaät lieàn noùi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ñuû, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc Bí-soâ haõy laéng nghe: Thuôû xöa, trong moät tuï laïc coù moät tröôûng giaû giaøu coù, thoï duïng ñaày ñuû. Vaøo thaùng muøa xuaân, hoa nôû khaép vöôøn, caây coû xanh töôi, nöôùc ao trong xanh, laïi coù caùc loaïi chim nhö Xaù lôïi, Anh vuõ... hoøa nhaõ hoùt vang, tröôùc caûnh vaät khaû aùi nhö theá neân tröôûng giaû cuøng quyeán thuoäc ñeán trong vöôøn thöôûng ngoaïn. Luùc ñoù ôû theá gian khoâng coù Phaät, chæ coù Ñoäc giaùc ra ñôøi, vì thöông xoùt haïng ngöôøi ngheøo

khoå neân vò Ñoäc giaùc naøy ôû choã ñôn sô vaø thoï thöùc aên thoâ dôû. Vò Ñoäc giaùc naøy du haønh ñeán tuï laïc, vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thoân khaát thöïc boång khôûi nghó: “Taïi sao ta laïi vì caùi thaân khoù thoûa maõn naøy maø vaát vaû vaøo thoân khaát thöïc, ta neân ôû trong vöôøn, tuøy ngöôøi ñeán trong vöôøn boá thí gì, ta thoï caùi aáy”, nghó roài vò ñoäc giaùc vaøo trong vöôøn. Luùc ñoù tröôûng giaû töø xa nhìn thaáy vò Ñoäc giaùc oai nghi ngôøi saùng lieán sanh tín kính, ñeán ñaûnh leã baïch raèng: “Thaùnh giaû, toâi muoán caàu phöôùc, cuùi xin Thaùnh giaû haõy ôû trong vöôøn thoï toâi cuùng döôøng”, vò Ñoäc giaùc im laëng nhaän lôøi, baét ñaàu töø hoâm ñoù tröôûng giaû haèng ngaøy ñeán trong vöôøn hieán cuùng thöùc aên cho vò Ñoäc giaùc. Sau ñoù vì coù vieäc phaûi ñi ñeán thoân khaùc neân tröôûng giaû daën vôï: “Toâi coù vieäc phaûi ñi ñeán thoân khaùc, hieàn thuû ôû nhaø nhôù haèng ngaøy mang thöùc aên cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc, ñöøng ñeå thieáu thoán”. Ngöôøi vôï nhôù lôøi choàng daën neân saùng naøo cuõng lo lieäu thöùc aên mang ñeán trong vöôøn cuùng döôøng vò ñoäc giaùc, ñöùa con thaáy vaäy lieàn noùi vôùi meï: “OÂng aáy khoâng chòu laøm vieäc, cöù ngoài ôû ñoù thoï ngöôøi khaùc cuùng thöùc aên haèng ngaøy”, ngöôøi meï noùi: “Vò aáy laø thaéng phöôùc ñieàn, con khoâng neân taïo toäi troïng khaåu nghieäp naøy”. Thôøi gian sau tröôûng giaû trôû veà hoûi vôï coù cuùng döôøng thöùc aên ñaày ñuû khoâng, ngöôøi vôï noùi: “Cuùng döôøng thöùc aên ñaày ñuû, nhöng ñöùa con chuùng ta ñaõ taïo toäi troïng khaåu nghieäp”, tröôûng giaû nghe noùi roài lieàn suy nghó: “Do khoâng bieát neân con ta töï haïi thaân, seõ bò ñoïa vaøo coõi aùc”, nghó roài lieàn daãn con ñeán choã vò Ñoäc giaùc, vò Ñoäc giaùc töø xa troâng thaáy hai cha con ñi ñeán quaùn bieát phaûi duøng thaân thuyeát phaùp chöù khoâng theå duøng lôøi. Vì thöông töôûng ñöùa con cuûa tröôûng giaû neân vò Ñoäc giaùc hieän ñaïi thaàn thoâng bay leân hö khoâng bieán hoùa möôøi taùm caùch, treân thaân phoùng ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc… Haøng phaøm phu khi thaáy thaàn bieán naøy lieàn bò chieát phuïc cuõng nhö caây ñaïi thoï bò gaûy ñoå, ñöùa con cuûa tröôûng giaû moïp xuoáng ñaûnh leã saùm hoái. Tröôûng giaû baïch raèng: “Xin Thaùnh giaû töø bi thöông xoùt hieän trôû xuoáng thoï con cuùng döôøng”, vò Ñoäc giaùc lieàn hieän thaân trôû xuoáng, hai cha con ñaûnh leã cuùng döôøng roài phaùt nguyeän: “Ñaây laø ñaïi phöôùc ñieàn neân cuùng döôøng maø con laïi noùi ra lôøi aùc huûy baùng, nguyeän con ôû ñôøi sau chôù thoï khoå baùo. Coâng ñöùc cuùng döôøng naøy con xin nguyeän ñôøi sau ñöôïc sanh trong nhaø giaøu coù, ñoái vôùi vò naøo hôn Ñaïi sö naøy con seõ thöøa söï khoâng coù nhaøm chaùn vaø ñöôïc quaû thuø thaéng”. Naøy caùc Bí-soâ, con oâng tröôûng giaû xöa kia chính laø tröôûng giaû thieän sanh ngaøy nay, do ñoái vôùi vò ñoäc giaùc noùi ra lôøi aùc maéng laø khoâng chòu laøm vieäc maø cöù thoï ngöôøi khaùc cuùng döôøng, neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng laøm thueâ möôùn cho ngöôøi, ñeán ngaøy nay nghieäp aùc aáy môùi

döùt. Laïi do coâng ñöùc cuùng döôøng phaùt nguyeän sanh trong nhaø giaøu coù… neân gaëp ñöôïc ta nghe phaùp vaø ñöôïc quaû thuø thaéng, ñöôïc thaéng quaû roài quy y, thöøa söï khoâng coù nhaøm chaùn. Naøy caùc Bí-soâ, neáu taïo nghieäp thuaàn

ñen thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn ñen, taïo nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn traéng, taïo nghieäp ñen traéng xen taïp thì ñöôïc quaû dò thuïc ñen traéng xen taïp. Cho neân caùc Bí-soâ neân xa lìa nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp ñen traéng xen taïp, neân tu nghieäp thuaàn traéng ñeå ñöôïc quaû baùo thuaàn traéng, neân hoïc nhö theá". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Luùc ñoù Theá toân du haønh ñeán thaønh Quaûng nghieâm, truï trong Cao caùc ñöôøng beân ao Di haàu, trong thaønh coù tröôûng giaû teân laø Duõng-lôïi nghe tin Phaät ôû trong Cao caùc ñöôøng lieàn ñeán ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp, Phaät noùi phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, tröôûng giaû lieàn baïch Phaät: "Cuùi xin Phaät thöông xoùt cuøng chuùng taêng saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Veà ñeán nhaø tröôûng giaû lieàn ñoác thuùc gia nhaân lo lieäu caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå saùng mai cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Saùng ngaøy tröôûng giaû traûi toøa, ñeå nöôùc röûa chaân… roài sai söù ñeán baïch Phaät: "Thöùc aên ñaõ chuaån bò xong, cuùi xin Phaät bieát thôøi". Luïc chuùng tröôùc ñoù ñaõ ñeán nhaø cuûa moân ñoà, hoï thaønh kính môøi thoï tieåu thöïc, luïc chuùng noùi laø ñaõ thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc roài, nhöng caùc moân ñoà naøi duøng baùnh Yeâm-moät-la, khoâng töø choái ñöôïc neân aên no. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ ñi ngang qua, caùc moân ñoà ra môøi vaøo duøng baùnh, Bí-soâ noùi: "Toâi haønh phaùp Nhaát toïa thöïc", moân ñoà noùi: "Neáu vaäy xin haõy mang ñi ñeán choã phoù thöïc roài duøng", noùi roài lieàn laáy caùi baùt nhoû ñöïng baùnh Yeâm-moät-la ñöa cho Bí-soâ. Tuy tröôûng giaû Duõng-lôïi thænh Phaät vaø Phaät ñaõ nhaän lôøi nhöng saùng hoâm ñoù Phaät khoâng ñi phoù thöïc. Coù naêm nhaân duyeân Phaät khoâng ñi phoù thöïc: Moät laø töï muoán yeân tónh, hai laø noùi phaùp cho chö thieân, ba laø thaêm bònh, boán laø xem xeùt ngoïa cuï, naêm laø cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû. Trong tröôøng hôïp naøy Phaät muoán cheá hoïc xöù neân môùi baûo ngöôøi laáy thöùc aên mang veà. Luùc ñoù tröôûng giaû Duõng-lôïi thaáy chö taêng ñaõ an toïa lieàn daâng cuùng caùc moùn aên thöôïng dieäu, chö taêng ñeàu aên ñöôïc no ñuû, tröôûng giaû boång thaáy moät Bí-soâ laáy baùnh Yeâm-moät-la töø trong baùt nhoû ra aên lieàn ñi ñeán tröôùc Bí-soâ ñoù. Bí-soâ thaáy tröôûng giaû nhìn mình nhö muoán noùi ñieàu gì neân noùi: "Khoâng phaûi chæ mình toâi aên baùnh Yeâm-moät-la, Luïc chuùng Bí-soâ cuõng ñaõ aên roài", Tröôûng giaû nghe roài noåi giaän noùi: "Thaùnh giaû cho raèng trong nhaø toâi khoâng coù thöù baùnh aáy hay sao?", noùi roài lieàn baûo ngöôøi nhaø mang baùnh ra. Luùc ñoù Bí-soâ laáy thöùc

aên mang veà cho Phaät, Phaät hoûi: "Hoâm nay chuùng taêng thoï thöïc coù ñöôïc no ñuû khoâng", ñaùp: "Taát caû ñeàu ñöôïc no ñuû, nhöng coù vaøi Bí-soâ laøm cho tröôûng giaû noåi giaän", Phaät hoûi roõ nguyeân do roài noùi: "Tröôûng giaû noåi giaän laø ñuùng ñaïo lyù". Theá toân thoï thöïc xong… ñeán xeá chieàu xuaát ñònh ñeán choã chuùng taêng tuï hoïp ngoài vaøo choã ngoài… quôû traùch Luïc chuùng roài baûo caùc Bí-soâå: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù

Bí- soâ aên nhieàu laàn, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Sau ñoù coù Bí-soâ maéc bònh, thaày thuoác baûo neân duøng tieåu thöïc, Bí-soâ bònh noùi: “Theá toân ñaõ cheá ngaên khoâng ñöôïc aên nhieàu laàn”, thaày thuoác noùi: “Ñoái vôùi ngöôøi bònh thì ñaây laø phöông phaùp trò bònh höõu hieäu nhaát. Theá toân töø bi vì duyeân bònh seõ khai cho ñöôïc aên”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi töø nhaân duyeân bònh. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ vì lo lieäu coâng vieäc cuûa chuùng taêng hoaëc vieäc ôû Toát-ñoå-ba neân thaân theå suy yeáu, naèm khoâng daäy noåi, boû vieäc tu phaåm thieän. Caùc Baø-la-moân cö só tònh tín ñeán trong chuøa thaáy vaäy lieàn hoûi: “Phaät daïy phaûi sieâng naêng tu taäp, vì sao Thaùnh giaû laïi naèm hoaøi nhö vaäy?”, ñaùp: “Thaân toâi suy yeáu khoâng theå ngoài daäy noåi”, caùc thieän tín noùi: “Thaùnh giaû neân duøng tieåu thöïc”, … cho ñeán caâu Phaät noùi töø nhaân duyeân laøm vieäc. Theá toân töø thaønh Quaûng nghieâm trôû veà trong vöôøn Caáp, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñi ñöôøng xa moõi meät neân thaân theå suy yeáu noùi vôùi nhau: “Neáu Phaät cho chuùng ta duøng tieåu thöïc thì duø ñi ñöôøng xa cuõng khoâng thaáy moõi meät”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi töø khi ñi ñöôøng. Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû töï laäp thôøi khoùa laø haèng thaùng trong boán ngaøy moàng taùm, möôøi laêm, hai möôi ba, ba möôi thoï taùm thaùnh chi caän truï hoïc xöù; laïi laäp thôøi khoùa laø neáu thænh caùc Bí-soâ veà nhaø thoï thuïc, neáu Bí-soâ chöa ñeán thì seõ khoâng aên tröôùc. Cuøng ngaøy vôùi tröôûng giaû thænh thöïc cuõng coù nhieàu nhaø khaùc thænh thöïc neân khi söù giaû ñeán trong chuøa khoâng thaáy coù Bí-soâ, lieàn trôû veà baùo laïi. Tröôûng giaû hoûi roõ nguyeân do roài noùi: “Ngöôi haõy ñeán choã thænh thöïc tuøy thænh cho ñöôïc moät ngöôøi”, söù giaû vaâng lôøi ñi ñeán thì thaáy caùc Bí-soâ ñaõ thoï thöïc xong ñang töø choã thænh thöïc ñi ra, lieàn böôùc tôùi noùi: “Tröôûng giaû thænh caùc Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc”, caùc Bí-soâ ñaùp laø ñaõ aên no roài, söù giaû lieàn trôû veà baùo laïi, tröôûng giaû nghe roài lieàn noùi: “Ngöôi ñeán baïch caùc Bí-soâ laø thoï thöïc xong tröôûng giaû seõ cuùng ñaïi ñieäp”, söù giaû vaâng lôøi ñeán choã caùc Bí-soâ baïch laïi lôøi cuûa tröôûng giaû, caùc Bí-soâ noùi: “Duø ñieäp lôùn hay nhoû, chuùng toâi cuõng khoâng theå ñi aên laàn nöõa”, söù giaû trôû veà baùo laïi. Vì hoâm ñoù caùc Bí-soâ khoâng ñeán thoï thöïc neân tröôûng giaû phaûi ñoaïn

thöïc. Haøng xoùm nghe bieát ñöôïc vieäc naøy lieàn cheâ traùch, caùc Bí-soâ nghe ñöôïc ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi töø khi thí y. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc, trì giôùi, toân troïng giôùi, noùi phaùp tuøy thuaän roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên nhieàu laàn, töø thôøi nhaân duyeân khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Trieån chuyeån thöïc laø thöôøng thöôøng aên, aên nhieàu laàn. Thôøi nhaân duyeân khaùc laø khi bònh: Bí-soâ bònh neáu haønh phaùp nhaát toïa thöïc thì khoâng theå aên no; khi laøm vieäc chuùng cho ñeán lau queùt, khi ñi ñöôøng cho ñeán chæ ñi vaø veà nöûa traïm ñöôøng, khi thí y… ñeàu khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi thí y coù ñeán möôøi saùu caùch thí: Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh

coù thöïc coù y, sau cuõng ñöôïc thænh coù thöïc coù y, Bí-soâ thoï caû hai nôi ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y sau ñöôïc thænh khoâng coù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc chôù thoï choã thænh sau, neáu thoï roài neân chuyeån cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng chuyeån cho ngöôøi khaùc, khi thoï phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm ñoïa. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y, sau cuõng ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeáu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y, sau ñöôïc thænh khoâng y cuõng khoâng coù giaù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc chôù thoï choã thænh sau, neáu thoï roài neân chuyeån cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng chuyeån cho ngöôøi khaùc, khi thoï phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. (Ñaây laø boán caâu cuûa caùch thí y thöù nhaát). Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y, sau ñöôïc thænh coù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y, sau ñöôïc thænh khoâng coù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc boû choã thænh sau. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y, sau ñöôïc thænh coù y hoaëc coù giaù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y, sau ñöôïc thænh khoâng coù y, cuõng khoâng coù giaù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc chôù thoï choã thænh sau, neáu thoï roài neân chuyeån cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng chuyeån cho ngöôøi khaùc keát phaïm gioáng nhö treân (ñaây laø boán caâu cuûa caùch thí y thöù hai). Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, sau ñöôïc thænh coù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, sau ñöôïc thænh khoâng coù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc boû choã thænh sau. Neáu Bí-soâ tröôùc sau ñeàu ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, sau ñöôïc thænh khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, Bí-soâ neân htoï

choã thænh tröôùc chôù thoï choã thænh sau, neáu thoï roài neân chuyeån cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng chuyeån cho ngöôøi khaùc keát phaïm gioáng nhö treân (ñaây laø boán caâu cuûa caùch thí y thöù ba). Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, sau ñöôïc thænh coù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, sau ñöôïc thænh choã cuõng khoâng coù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc boû choã thænh sau. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, sau ñöôïc thænh coù y hay coù giaù y, Bí-soâ thoï caû hai choã ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ tröôùc ñöôïc thænh khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, sau ñöôïc thænh choã khoâng coù y cuõng khoâng coù giaù y, Bí-soâ neân thoï choã thænh tröôùc chôù neân thoï choã thænh sau, neáu thoï roài neân chuyeån cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng chuyeån cho ngöôøi khaùc keát phaïm gioáng nhö treân (Ñaây laø boán caâu cuûa caùch thí y thöù tö). Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû Bieân phöông trong moät tuï laïc lôùn coù moät tröôûng giaû vôùi loøng tin aân troïng ñaõ xaây caát moät truù xöù cho caùc sa moân, Baø-la-moân khaép boán phöông ñeán döøng nghæ vaø cuùng döôøng thöùc aên. Do Theá toân ôû thaønh Thaát-la-phieät hieän ñaïi thaàn bieán chieát phuïc ngoaïi ñaïo neân trôøi ngöôøi ñeàu hoan hæ, caùc ngoaïi ñaïo phaûi ra ñeán Bieân phöông trong ñoù coù saùu möôi ngoaïi ñaïo loä hình ñeán choã tröôûng giaû ôû trong tuï laïc ñoù noùi raèng: “OÂng ñöôïc phaùp lôïi”, tröôûng giaû hoûi: “Caùc vò laø ai?”, ñaùp laø ngöôøi xuaát gia, tröôûng giaû noùi: “Toâi xaây caát truù xöù naøy cho boán phöông sa moân, Baø-la-moân ñeán döøng nghæ, caùc vò haõy döøng nghæ ôû ñoù, toâi seõ cuùng döôøng thöùc aên”, caùc ngoaïi ñaïo naøy nghe roài lieàn ñeán truù xöù ñoù ôû ñeå ñöôïc tröôûng giaû cuùng döôøng. Luùc ñoù coù moät cö só tònh tín chôû haøng hoùa töø thaønh Thaát-la-phieät ñeán Bieân phöông buoân baùn, cuõng ñeán choã tröôûng giaû ôû trong tuï laïc ñoù gaëp luùc tröôûng giaû ñang cuùng döôøng cho caùc ngoa- ïi ñaïo, tröôûng giaû baûo cö só: “Haõy cuøng toâi ñeán cuùng döôøng thaéng phöôùc ñieàn”, cö só nghe noùi thaéng phöôùc ñieàn töôûng laø ñeä töû Phaät neân cuõng muoán ñeán ñaûnh leã, khi ñeán nôi môùi bieát laø ngoaïi ñaïo loä hình, nhöng khoâng theå ñoái dieän cheâ traùch lieàn ñöùng im laëng. Caùc ngoaïi ñaïo thoï thöïc xong roài trôû veà truù xöù, tröôûng giaû lieàn hoûi cö só: “Haù khoâng phaûi laø thaéng phöôùc ñieàn hay sao?”, cö só noùi: “Haït gioáng thì toát nhöng gieo xuoáng ruoäng xaáu coù soûi ñaù, ñaát pheøn neân cuoái cuøng khoâng thu hoaïch ñöôïc gì. Ngoaïi ñaïo loä hình khoâng bieát xaáu hoå vaø thöôøng chaáp chaët aùc kieán”, tröôûng giaû hoûi: “Ngoaøi phaùi ngoaïi ñaïo naøy coøn coù phöôùc ñieàn thuø thaéng hôn sao?”, cö só noùi: “Coù, ñoù laø caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Nhö lai ñaïi sö”,

tröôûng giaû noùi: “Neáu caùc vò aáy ñeán ñaây toâi seõ cuùng döôøng”. Cö só nghe roài ghi nhôù trong loøng, sau khi buoân baùn haøng hoùa xong lieàn trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, sau khi giao haøng ôû chôï xong cö só lieàn ñeán trong röøng Theä-ña. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñang ñöùng ôû cöûa ngoõ cuûa röøng Theä-ña thaáy cö só töø xa ñi ñeán lieàn voàn vaû thaêm hoûi: “Gaàn ñaây kinh doanh buoân baùn coù khaù khoâng?”, cö só ñaùp: “Gaàn ñaây toâi ñeán moät tuï laïc ôû Bieân phöông buoân baùn, nôi ñoù coù moät tröôûng giaû xaây caát moät truù xöù cho boán phöông Sa moân, Baø-la-moân ñeán döøng nghæ vaø cuùng döôøng thöùc aên. OÂng aáy raát ngöôõng moä caùc ñeä töû cuûa Phaät”, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Ñöøng ñeå cho caùc Haéc-baùt nghe bieát ñöôïc vieäc naøy”, nghó roài lieàn noùi

vôùi cö só: “Taïi sao cö só laïi noùi vôùi toâi vieäc ñoù, oâng cho toâi laø ngöôøi khoâng tu taäp thieàn tö, khoâng sieâng naêng ñoäc tuïng, chæ nghó ñeán y thöïc hay sao?”, cö só nghe roài lieàn suy nghó: “OÂ-ba-nan-ñaø laø moät trong nhöõng ngöôøi tham lam khoâng bieát nhaøm ñuû treân theá gian naøy, vaäy maø vöøa nghe ta noùi ñeán vieäc naøy lieàn cheâ traùch huoáng chi caùc ñaïi ñöùc khaùc”, nghó nhö vaäy neân cö só khoâng ñeán noùi cho caùc Bí-soâ bieát maø caùo töø ra veà. Sau khi cö só ra veà OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñeán noùi vôùi Luïc chuùng: “trong moät tuï laïc ôû Bieân phöông coù moät tröôûng giaû tín taâm xaây caát moät truù xöù cho boán phöông sa moân, Baø-la-moân ñeán döøng nghæ vaø cuùng thöùc aên. Chuùng ta neân ñeán ñoù thoï cuùng döôøng cuûa tröôûng giaû”, noùi roài caû saùu ngöôøi cuøng ñeán choã tröôûng giaû ôû Bieân phöông. Ñeán nôi lieàn chuùc cho tröôûng giaû ñöôïc khoâng bònh soáng laâu, tröôûng giaû hoûi: “Caùc vò laø ai?”, ñaùp: “Chuùng toâi laø ñeä töû cuûa Phaät Theá toân”, tröôûng giaû noùi: “Laâu nay toâi mong moõi ñöôïc gaëp Phaät vaø Thaùnh chuùng, nay caùc vò ñeán thaät xöùng vôùi boån taâm. Tröôùc ñaây toâi coù xaây caát moät truù xöù cho boán phöông Sa moân, Baø-la-moân ñeán döøng nghæ vaø cuùng döôøng thöùc aên, caùc vò haõy ñeán ñoù”, Luïc chuùng hoûi: “ÔÛ ñoù coù ngoïa cuï ngoài naèm khoâng?”, tröôûng giaû noùi: “Tröôùc kia khoâng coù nhöng nay toâi seõ cho chôû ñeán”. Luùc ñoù caùc ngoaïi ñaïo loä hình ñeàu ñi ra ngoaøi giaùo hoùa tìm choã naøo toát hôn, chæ ñeå laïi moät ngöôøi coi giöõ truù xöù, ngöôøi naøy thaáy Luïc chuùng vaøo nhaø lieàn noùi: “Sa moân Thích töû sao laïi ñeán ñaây, nhaø naøy khoâng phaûi laø truù xöù cuûa caùc vò”, Luïc chuùng noùi: “Vaäy choã naøy laø truù xöù cuûa ngöôi chaéc?, neáu ngöôi im laëng thì coù theå cho ngöôi ôû, nay ngöôi môû mieäng noùi thì phaûi bò trò phaït”, ngoaïi ñaïo nghe roài lieàn suy nghó: “Hoï coù saùu ngöôøi, ta chæ coù moät mình laøm sao ñoái ñòch laïi hoï, ta neân traùnh ñi chôù ñeå bò nhuïc”. Luïc chuùng ôû trong truù xöù naøy haèng ngaøy ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thöïc, sau ñoù tröôûng giaû coù vieäc caàn phaûi ñeán thoân khaùc neân noùi vôùi luïc chuùng: “Toâi coù chuùt vieäc caàn qua ñeán thoân kia, caùc vò cöù ñeán nhaø toâi thoï thöïc nhö thöôøng ngaøy”,

Tröôûng giaû daën baûo ngöôøi nhaø roài ñi. Khi ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thöïc, OÂ-ñaø-di noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: “Tröôûng giaû ñi roài, chuùng ta khoâng caàn phaûi laøm ra veû moâ phaïm nöõa, haõy buoâng thaû oai nghi cho thoaûi maùi”, OÂ-ba-nan-ñaø baèng loøng. Luùc ñoù caùc ngöôøi nöõ ñeán daâng cuùng thöùc aên, Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “Haõy nhìn caùc ngöôøi nöõ naøy, maét, tai, muõi mieäng… thaûy ñeàu ñoan chaùnh, coù theå thoï duïng ñöôïc”, caùc ngöôøi nöõ nghe roài xaáu hoå boû vaøo trong nhaø, ñôïi Luïc chuùng aên xong môùi ra thu doïn. Sau khi xong vieäc tröôûng giaû lieàn trôû veà hoûi ngöôøi nhaø coù cuùng döôøng thöùc aên ñaày ñuû khoâng, ngöôøi nhaø noùi: “Caàn gì phöôùc ñieàn xaáu xa nhö theá”, tröôûng giaû hoûi roõ nguyeân do, ngöôøi nhaø noùi: “Nhöõng keû si cuoàng, phöôøng haùt xöôùng… duø coù noùi nhöõng lôøi thoâ bæ cuõng khoâng baèng nhöõng lôøi thoát ra töø thaéng phöôùc ñieàn cuûa oâng”, thaáy Tröôûng giaû khoâng tin neân ngöôøi nhaø noùi: “Neáu oâng khoâng tin thì haõy töï xeùt nghieäm seõ roõ”, Tröôûng

giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Ta cuõng neân tuï xeùt nghieäm ñeå hieåu roõ thöïc hö”. Vaøi ngaøy sau tröôûng giaû ñeán noùi vôùi luïc chuùng: “Toâi nay cuõng coøn chuùt vieäc caàn phaûi ñi ñeán thoân kia, caùc vò cöù ñeán nhaø toâi thoï thöïc nhö thöôøng ngaøy”. Sau ñoù tröôûng giaû aån trong caên phoøng beân caïnh theo doõi Luïc chuùng qua moät loã nhoû, thaáy khi ngöôøi nöõ ra daâng cuùng thöùc aên thì Luïc chuùng treâu choïc: “Haõy nhìn ngöôøi nöõ naøy, dung maïo ñoan nghieâm, mi daøi thanh tuù, daùng veû hôïp ñoä coù theå aùi nieäm...”, tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Hoï quaû thaät khoâng phaûi thaéng phöôùc ñieàn, nhöng ta khoâng neân caét ñöùt söï cuùng döôøng, ta neân laäp phöông tieän khieán hoï töï boû ñi”. Nghó roài saùng hoâm sau tröôûng giaû cho bôùt moät caùi baùnh, qua ngaøy thöù hai laïi bôùt theâm moät caùi baùnh, cöù nhö vaäy giaûm bôùt daàn ñeán khi chæ coøn baùnh ñoû nöôùc chua, Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “AÅm thöïc ñaõ heát, chuùng ta döùt taâm hy voïng roài neân ñi thoâi”. Tröôùc khi ñi Luïc chuùng ñuoåi ngoaïi ñaïo coi giöõ truù xöù: “Chuùng ta bò ñoaïn tuyeät thöùc aên ngon ñeáu laø do ngöôi, ngöôi haõy rôøi khoûi choã naøy”. Ngoaïi ñaïo naøy ñaønh phaûi rôøi khoûi truù xöù du haønh tình côø gaëp laïi caùc ngoaïi ñaïo ñoàng moân, caùc ngoaïi ñaïo ñoù lieàn hoûi: “Chuùng ta baûo ngöôi ôû laïi coi giöõ truù xöù, tai sao laïi du haønh?”, ñaùp: “Nhoùm Luïc chuùng ñuoåi toâi ñi”, caùc ngoaïi ñaïo noùi: “Chuùng ta coù saùu möôi ngöôøi haù chòu thua nhoùm Luïc chuùng hay sao, chuùng ta neân ñaùnh chuùng cho ñaõ tay roài ñuoåi chuùng ñi “, vò thöôïng toïa cuûa caùc ngoaïi ñaïo noùi: “Khi naøo toâi noùi haønh ñoäng thì caùc vò cöù möôøi ngöôøi troùi laáy moät ngöôøi, ñaùnh cho nhöø töû roài keùo ra ngoaøi”. Taát caû ngoaïi ñaïo cuøng vaøo thoân ñeán nhaø tröôûng giaû hoûi: “OÂng xaây caát truù xöù voán cho ai?”, ñaùp: “Toâi xaây caát truù xöù voán khoâng vì rieâng ai, boán phöông coù ai ñeán ñeàu ñöôïc ôû vaø ñöôïc cuùng döôøng”, ngoaïi ñaïo noùi: “Taâm oâng bình ñaúng khoâng

coù thieân vò ai”, noùi roài cuøng ñi ñeán truù xöù ñeå gaëp luïc chuùng. Vöøa ñeán lieàn noùi: “Naøy sa moân Thích töû, ñaây khoâng phaûi laø truù xöù cuûa ngöôi, phaûi ñi ra mau, khoâng ñöôïc ôû trong ñaây nöõa, neáu khoâng ñi ra chuùng ta seõ haï ñoäc thuû”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Naøy ngoaïi ñaïo, neáu ñaây khoâng phaûi laø truù xöù cuûa chuùng ta thì laø truù xöù cuûa caùc ngöôi chaéc?”. Vò thöôïng toïa cuûa ngoaïi ñaïo noåi giaän lieàn ra lònh haønh ñoäng, caùc ngoaïi ñaïo cöù möôøi ngöôøi baét troùi laáy moät ngöôøi ñaùnh cho ñaõ tay. Nan-ñaø noùi: “Caùc cuï thoï phaûi töï baûo veä tai maét cuûa mình ñöøng ñeå bò ñaùnh muø maét khieán caùc ñoàng phaïm haïnh cheâ cöôøi”, noùi roài quay sang noùi vôùi caùc ngoaïi ñaïo: “Caùc vò coù ñaùnh thì ñaùnh ôû vai, caùnh tay, löng hay baép chaân”. Caùc ngoaïi ñaïo ñaùnh ñaõ roài tay chaân ñeàu eâ aåm neân döøng tay, luùc ñoù Xieån-ñaø lieàn ra lònh: “Naøy caùc cuï thoï, giôø tôùi phieân chuùng ta haønh ñoäng”. Luïc chuùng ñeàu laø ngöôøi coù söùc maïnh vaø bieát voõ ngheä, tay phaûi ñaùnh ngaõ naêm ngoaïi ñaïo, tay traùi quaät ngaõ naêm ngoaïi ñaïo roài duøng gaäy hoaëc tay chaân ñaùnh ñaù caùc ngoaïi ñaïo nhöø töû. OÂ-ñaø-di noùi: “Caùc cuï thoï neân hoä toäi caên baûn,

ñöøng gieát cheát hoï maø phaïm toäi Ba-la-thò-ca". Luïc chuùng ñaùnh nhöø töû roài xoâ caùc ngoaïi ñaïo ra ngoaøi, A-thuyeát-ca noùi: "Naøy caùc cuï thoï, chuùng ta chieán thaéng hay laø laøm nhuïc Taêng ñoà?, chuùng ta neân trôû veà thaønh Thaát-la-phieät". Luùc ñoù ôû phöông nam coù moät luaän sö ngoaïi ñaïo teân laø Loâ-ca-du-ña laäp thuyeát khoâng coù ñôøi sau, muoán tìm ngöôøi luaän nghò neân ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät vaøo trong röøng Theä-ña gaëp toân giaû Kieàu-traàn-nhö noùi raèng: "Naøy Bí-soâ, toâi ñaõ töøng hoïc ít hoïc nghieäp nôi thaày toâi, nay toâi muoán cuøng oâng laäp luaän", toân giaû noùi: "Naøy Baø-la-moân, oâng haõy luaän nghò vôùi nhöõng ngöôøi thích luaän nghò vì ngoân ñaøm naøy khoâng phaûi laø ñieàu toâi öa thích". Sau ñoù Baø-la-moân ñi ñeán choã caùc ñaïi ñöùc nhö toân giaû Maõ thaéng, Hieàn thieän, Ñaïi danh... ñeå caàu luaän nghò nhöng ñeàu bò khöôùc töø. Cuoái cuøng ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi-töû muoán cuøng toân giaû laäp luaän, toân giaû nghe roài lieàn suy nghó: "Ta haõy quaùn xem ngöôøi naøy coù thieän caên khoâng", lieàn quaùn bieát coù chuùt thieän caên, laïi quaùn bieát mình ñoä ñöôïc, laïi quaùn bieát coù caùc höõu tình khaùc cuõng ñöôïc giaùo hoùa, laïi quaùn bieát saùu ngaøy sau môùi laø thôøi gian thích hôïp. Quaùn bieát roài lieàn cuøng Baø-la-moân naøy suoát trong saùu ngaøy chæ laäp chuùt ít luaän toâng, coøn caùc nghóa vi dieäu khaùc ñôïi ñeán ngaøy thöù baûy. Ñeán ngaøy thöù baûy xa gaàn ñeàu nghe bieát tin: Luaän sö ngoaïi ñaïo ôû phöông nam chuû tröông khoâng coù ñôøi sau, ñeán röøng Theä-ña khích luaän vôùi toân giaû Xaù-lôïi-töû trong saùu ngaøy qua khoâng coù hôn thua. Vì theá vaøo ngaøy thöù baûy ñeàu ñeán tuï taäp ôû choã khích luaän ñeå bieát keát quaû cuoái cuøng ai thaéng ai thua coù ñeán traêm ngaøn vaïn öùc höõu tình. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû bieát chuùng höõu tình ñaõ taäp hoïp vaø quaùn

bieát thôøi cô ñaõ ñeán lieàn duøng luaän nghóa thaâm dieäu ñeå haøng phuïc vò luaän sö kia khieán khoâng noùi ñöôïc lôøi naøo. Luaän sö naøy bò khuaát phuïc roài taâm sanh kính tín chaép tay cung kính baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, con nguyeän ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, thaùnh taùnh Bí-soâ ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh". Toân giaû Xaù-lôïi-töû cho ngoaïi ñaïo naøy xuaát gia vaø thoï vieân cuï roài daïy phaùp thöùc cuûa vò Bí-soâ, Bí-soâ naøy chuyeân taâm tu taäp ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ba minh, saùu thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, ñöôïc nhö thaät tri: sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Luùc ñoù ñaïi chuùng ñeàu sanh taâm hi höõu noùi raèng: "Vò luaän sö naøy laø ngöôøi voâ ñòch nhöng toân giaû Xaù-lôïi-töû duøng voâ ngaïi bieän taøi haøng phuïc ñöôïc, laïi cho xuaát gia thoï cuï giôùi chuyeân taâm tu taäp vaø ñöôïc chöùng A-la-haùn". Ñaïi chuùng caøng kính tin boäi phaàn, toân giaû Xaù-lôïi-töû lieàn quaùn theo yù nhaïo tuøy mieân giôùi taùnh sai bieät cuûa ñaïi chuùng xöùng vôùi caên cô noùi phaùp khieán cho möôøi hai öùc höõu tình hoaëc ñöôïc phaùp Noaõn, Ñaûnh, Nhaãn, Theá ñeä nhaát; hoaëc chöùng

quaû döï löu, Nhaát lai, Baát lai, hoaëc xuaát gia cuoái cuøng chöùng quaû A-la-haùn; hoaëc phaùt taâm thinh vaên, hoaëc phaùt taâm Ñoäc giaùc, hoaëc phaùt taâm voâ thöôïng boà ñeà, quy y Tam baûo. Saùng hoâm ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû haøng phuïc ñöôïc ngoaïi ñaïo thì sau böûa aên Luïc chuùng trôû veà ñeán trong vöôøn Caáp, caùc Bí-soâå thaáy luïc chuùng trôû veà lieàn thaêm hoûi vaøi caâu roài noùi: "Caùc cuï thoï baïc phöôùc khoâng thaáy ñöôïc moät söï vieäc troïng ñaïi, ñoù laø toân giaû Xaù-lôïi-töû vöøa haøng phuïc ñöôïc moät ngoaïi ñaïo luaän sö ôû phöông Nam khieán cho vò aáy boû tuïc xuaát gia cuoái cuøng chöùng quaû A-la-haùn vaø haøng öùc höõu tình ñeàu ñaéc phaùp hoaëc chöùng quaû hoaëc phaùt taâm". Luïc chuùng nghe roài lieàn noùi: "Naøy caùc cuï thoï, vieäc ñoù chöa phaûi laø hi höõu, vì sao, vì toân giaû Xaù-lôïi-töû laø Ñaïi phaùp töôùng thöù hai trôï giuùp Theá toân chuyeån phaùp luaân, haøng phuïc ñöôïc ngoaïi ñaïo laø leõ ñöông nhieân; neáu toân giaû Xaù-lôïi-töû thua cuõng coùn coù ñaïi sö moät beân trôï giuùp, nhöng vieäc laøm cuûa chuùng toâi vöøa qua môùi thaät laø hi höõu, vì saùu ngöôøi chuùng toâi ñaõ haøng phuïc ñöôïc saùu möôi ngoaïi ñaïo". Caùc Bí-soâ hoûi: "Haøng phuïc nhö theá naøo?", ñaùp: "Thuaàn duøng boång thuaät (ñaùnh baèng gaäy goäc) vaø duøng thaân noùi phaùp", caùc Bí-soâ hoûi: "Vaäy hoï coøn soáng hay cheát?", ñaùp: "Luùc ñoù thì coøn soáng nhöng baây giôø thì khoâng bieát soáng cheát theá naøo", caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ laïi laøm vieäc cöïc aùc nhö vaäy, ñaùng leõ phaûi xaáu hoå, vaäy maø coøn buoâng lung kieâu ngaïo". Caùc Bí-soâ

ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ôû truù xöù cuûa ngoaïi ñaïo, ñöôïc nguû qua moät ñeâm vaø aên moät böõa côm, neáu thoï duïng nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Thôøi gian sau cö só tín taâm laïi mang haøng hoùa ñeán choã tröôûng giaû trong tuï laïc tröôùc kia, luùc ñoù tröôûng giaû vaãn coøn cuùng döôøng cho caùc ngoaïi ñaïo loä hình, oâng baûo cö só cuøng oâng tuøy hæ cuùng döôøng cho thaéng phöôùc ñieàn, cö só töôûng thaéng phöôùc ñieàn maø oâng noùi laø ñeä töû Thinh vaên cuûa Phaät neân ñeán, khoâng ngôø laïi laø ngoaïi ñaïo loä hình, nhöng khoâng theå ñoái dieän noùi lôøi gì. Sau khi caùc ngoaïi ñaïo aên xong ra veà cö só môùi noùi vôùi tröôûng giaû: "Thaéng phöôùc ñieàn vaãn la ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá toân", Tröôûng giaû nghe roài lieàn noùi: "OÂng ñöøng noùi tôùi caùc vò aáy nöõa, toâi khoâng muoán nghe huoáng laø muoán gaëp", cö só hoûi: "Caùc vò ñaõ ñeán roài sao?", ñaùp: "Ñaõ ñeán", laïi hoûi: "Ñoù laø nhöõng vò naøo?", ñaùp: "Chính laø Luïc chuùng Bí-soâ", laïi hoûi: "Caùc vò ñoù ñeán ñaõ laøm vieäc xaáu gì?", tröôûng giaû lieàn ñem söï vieäc tröôùc ñoù keå laïi, cö só noùi: "OÂng ôû trong bieån caû ñaõ laáy nhaàm löu ly giaû roài", tröôûng giaû nghe roài lieàn hoûi: "Theá toân coøn coù ñeä töû toát hay sao?", ñaùp: "Coù raát nhieàu, ñoù laø toân giaû Xaù-lôïi-töû, Ñaïi Muïc- kieàn-lieân… neáu oâng gaëp ñöôïc seõ khôûi taâm tín kính vaø ñöôïc vieäc chöa töøng coù", tröôûng giaû noùi: "Neáu caùc vò aáy ñeán ñaây, toâi seõ cuùng döôøng", cö só nghe roài lieàn suy nghó: "Ngaøy trôû veà ta

seõ baïch vôùi Theá toân". Sau khi mua baùn xong haøng hoùa, cö só lieàn trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, saép ñaët moïi vieäc xong lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: "Theá toân, taïi tuï laïc ôû Bieân phöông coù moät tröôûng giaû xaây caát moät truù xöù cho boán phöông Sa moân, Baø-la-moân ñeán duøng nghæ vaø cuùng döôøng thöùc aên. OÂng ta raát kính ngöôõng ñeä töû cuûa Theá toân, xin Theá toân thöông xoùt cho Bí-soâ ñeán ñoù giaùo hoùa ñeå toaïi loøng tín kính cuûa hoï", Theá toân im laëng nhaän lôøi, cö só bieát theá toân ñaõ nhaän lôøi roài lieàn kính leã roài ra veà. Luùc ñoù Theá toân suy nghó: "Vò naøo coù tuùc duyeân vôùi Tröôûng giaû vaø quyeán thuoäc cuøng moïi ngöôøi trong tuï laïc ñoù", lieàn quaùn bieát chæ coù cuï thoï Xaù-lôïi-töû coù tuùc duyeân coù theå giaùo hoùa ñöôïc hoï. Quaùn bieát roài Theá toân lieàn baûo toân giaû Xaù-lôïi-töû: "Thaày haõy ñeán trong tuï laïc ôû Bieân phöông ñeå ñoä tröôûng giaû cuøng quyeán thuoäc vaø moïi ngöôøi ôû nôi ñoù". Toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy, cuøng naêm traêm Bí-soâ ñi ñeán choã tröôûng giaû trong tuï laïc ñoù , Tröôûng giaû lieàn ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi-töû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû vì tröôûng giaû noùi dieäu phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Tröôûng giaû chaép tay baïch raèng: "Cuùi xin ñaïi ñöùc vaø ñaïi chuùng thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", toân giaû im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû

bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi lieàn kính leã roài ra veà. Veà ñeán nhaø ngay trong ñeám aáy tröôûng giaû lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu, trôøi vöøa saùng lieàn traûi toøa ñeå nöôùc röûa chaân... roài baûo söù giaû ñeán baïch toân giaû: "Thöùc aên ñaõ lo lieäu xong, xin Thaønh giaû bieát thôøi". Toân giaû Xaù-lôïi-töû saùng sôùm cuøng Ñaïi chuùng ñaép y mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû ngoài vaøo choã ngoài, tröôûng giaû thaáy Ñaïi chuùng ñaõ an toïa lieàn daâng cuùng thöùc aên thöôïng dieäu cho Ñaïi chuùng ñöôïc no ñuû... cho ñeán caâu tröôûng giaû thænh toân giaû noùi phaùp, toân giaû noùi: "Neáu muoán nghe phaùp phaûi choïn moät nôi thoaùng maùt roäng raõi, traûi nhieàu choã ngoài roài ñaùnh troáng thoâng baùo cho moïi ngöôøi ñeàu bieát: Saùng mai coù toân giaû Xaù-lôïi-töû tuyeân döông dieäu phaùp, caùc vò haõy tuï taäp ñeán nghe", chæ daãn cho tröôûng giaû roài toân giaû lieàn noùi keä: "Ngöôøi ñaõ laøm boá thí, Chaéc chaén ñöôïc nghóa lôïi. Neáu vì vui neân thí, Sau seõ ñöôïc an laïc". Toân giaû noùi keä roài lieàn cuøng Ñaïi chuùng trôû veà truù xöù taïm nghæ, luùc ñoù tröôûng giaû y theo lôøi daïy cuûa toân giaû maø laøm. Saùng hoâm sau, toân giaû cuøng Ñaïi chuùng duøng tieåu thöïc xong lieàn ñeán choã phaùp traøng leân baûo taøo an toïa, luùc ñoù ñaõ coù voâ löôïng traêm ngaøn höõu tình vaân taäp ñeán ñeå nghe dieäu phaùp. Toân giaû quaùn bieát yù nhaïo tuøy mieân giôùi taùnh sai bieät uûa ñaïi chuùng xöùng caên cô noùi phaùp khieán cho tröôûng giaû cuøng quyeán thuoäc vaø traêm ngaøn chuùng höõu tình hoaëc ñöôïc boán thieän caên, hoaëc chöùng boán Thaùnh quaû cho ñeán tuøy duyeân phaùt taâm ba loaïi boà ñeà quy y Tam baûo. Luùc ñoù toân giaû vì noùi phaùp cho ñaïi chuùng quaù laâu neân löng phaùt bònh phong, laïi qua giôø ngoï khoâng theå thoï thöïc ñöôïc, tröôûng giaû lieàn thænh toân giaû cuøng ñaïi chuùng ôû laïi laâu hôn

ñeå hoï cuùng döôøng töù söï, toân giaû noùi: “Tröôùc kia do oâng laøm duyeân neân Phaät ñaõ cheá giôùi, nay toâi phaûi ra ñi”. Luùc ñoù toân giaû bò bònh laïi ñoaïn thöïc neân söùc caøng yeáu, gaéng göôïng cuøng ñai chuùng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät. Veà ñeán nôi caùc Bí-soâ lieàn hoûi thaêm ñi ñöôøng coù an khoâng, caùc ñeä töû cuûa toân giaû noùi: “Cuõng an maø cuõng khoâng an”, caùc Bí-soâ hoûi nguyeân nhaân, lieàn ñaùp: “OÂ-ba-ñaø-di cuûa toâi ñaõ teá ñoä ñöôïc moïi ngöôøi ôû tuï laïc ñoù, ñaây laø ñieàu an laïc, nhöng vì thuyeát phaùp quaù laâu neân löng phaùt bònh phong, moät ngaøy khoâng aên laïi laën loäi ñöôøng xa, söùc khoûe caøng yeáu. Ñaây laø ñieàu khoâng an laïc”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Töø nay cho pheùp caùc Bí-soâ ñöôïc mang theo voõng ñeå töï an nghæ vaø ôû choã thí moät böõa aên neân töø nhaân duyeân bònh”. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi… roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi

hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ôû truù xöù ngoaïi ñaïo, ñöôïc nguû qua moät ñeâm vaø aên moät böõa côm, töø nhaân duyeân bònh, neáu thoï duïng quaù thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Truù xöù ngoaïi ñaïo laø thí chuû ñem truù xöù cho ngoaïi ñaïo ôû tröôùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ôû truù xöù khaùc ñaõ thoï moät böõa aên, neáu nguû qua moät ñeâm nöõa thì phaïm AÙc-taùc, neáu thoï thöùc aên nöõa thì phaïm Ñoïa. Neáu nguû ñeâm ôû choã naøy maø aên ôû choã khaùc, khi nguû phaïm AÙc-taùc, khi aên khoâng phaïm. Neáu nguû ñeâm ôû choã khaùc coøn aên ôû ñaây thì khi nguû khoâng loãi, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu nguû ñeâm ôû choã khaùc vaø aên ôû choã khaùc, taïm thôøi ñeán ñaây thì khoâng phaïm. Neáu nôi ñaây coù nhieàu ngöôøi coäng taùc hoaëc thí chuû môøi ôû laïi hoaëc truù xöù naøy do baø con xaây caát thì aên quaù moät böõa khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Ba: THOÏ THÖÏC QUAÙ BA BAÙT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû phöông baéc coù moät ñaïi thöông chuû ñeán döøng nghæ ôû ngoaøi thaønh, Luïc chuùng nghe tin lieàn noùi vôùi nhau: “ÔÛ phöông Baéc coù moät ñaïi thöông chuû ñeán döøng nghæ ôû ngoaøi thaønh, chuùng ta neân ñeán xem coù theå khuyeán hoùa ñöôïc chuùt gì chaêng. Neáu ñeán ñoù thöông chuû môøi aên, chuùng ta neân noùi laø ñaõ coù thöùc aên ñaày ñuû roài; neáu thöông chuû cuùng y thì nhaän vì y caàn thieát cho chuùng ta”. Baøn xong Luïc chuùng ñeán choã thöông chuû thaêm hoûi: “Thöông chuû ñi döôøng xa coù nhoïc meät laém khoâng?”, ñaùp: “Ñaõ laøm nhoïc caùc Thaùnh giaû ñeán thaêm hoûi”, Luïc chuùng noùi: “Neáu coù theå ñöôïc chuùng toâi seõ noùi phaùp cho thöông chuû nghe”, thöông chuû lieân cung kinh chaép tay nghe phaùp, nghe phaùp xong thöông chuû môøi ôû laïi thoï thöïc, Luïc chuùng noùi: “Chuùng toâi ñaõ aên no ñuû roài, khoâng laøm phieàn thöông chuû”. Vaùi nagyø sau Luïc chuùng

laïi ñeán vaø cuõng noùi phaùp, thöông chuû laïi thænh thoï thöïc, Luïc chuùng laïi töø choái. Thôøi gian sau, thöông chuû baøn vôùi caùc thöông nhôn: “Nôi ñaây thieáu coû, chuùng ta neân luøa boø ñeán thoân , ôû ñoù coù coû cho boø aên”, baøn xong lieàn luøa boø ngöïa ñeán trong thoân xoùm ñoù. Hoâm sau Luïc chuùng laïi ñeán ñònh noùi phaùp cho thöông chuû nghe, nhöng ñeán nôi khoâng thaáy coøn ngöôøi naøo neân ñöùng buoàn thiu. Thaáy coù ngöôøi ñi ñeán OÂ-ba-nan-ñaø lieàn hoûi thaêm thöông chuû ñi ñaâu, ngöôøi ñoù ñaùp: “Vì nôi ñaây thieáu coû neân hoï taïm luøa boø ngöïa ñeán thoân ñeå tìm coû cho boø ngöïa aên vaø mua baùn haøng hoùa, khoâng bao laâu sau seõ trôû laïi”. Luïc

chuùng nghe roài lieàn cuøng ñi ñeán thoân tìm thöông chuû, töø xa troâng thaáy thöông chuû, Luïc chuùng lieàn noùi keä: “Bieân phöông ñöôøng hieåm khoâng neân ñeán, Duø coù ñi cuõng chôù döøng ôû, Chaúng nhöõng nôi choán khoâng neân ñeán, Ngöôøi nôi aáy cuõng chôù keát baïn, Keû ôû nuùi hieåm môùi gaëp toát, Nhö vaøng maøi ñaù maát töôi saùng. Ngöôøi ôû Trung phöông khoâng nhö vaäy, Thæ chung khoâng ñoåi nhö nuùi Nhaïc”. Thöông chuû nghe keä roài noùi: “Caùc Thaùnh giaû vì sao laïi phieàn giaän, vöøa gaëp ñaõ quôû traùch?”, Luïc chuùng noùi: “Chuùng toâi ñaõ cuøng caùc vò baøy toû tình nghóa, boû vieäc tu phaåm thieän ñeå ñeán noùi phaùp cho caùc vò nghe, taïi sao caùc vò khoâng moät lôøi töø bieät boû ñi ñeán nôi ñaây”, thöông chuû noùi: “Chuùng toâi chæ taïm thôøi ñeán choã naøy tìm coû cho boø ngöïa aên, ñònh ñeán ngaøy trôû veà seõ quay laïi thaønh Thaát-la-phieät caùo bieät caùc Thaùnh giaû”, Xieån-ñaø noùi: “Caùc vò haõy ñeán nghe chuùng toâi noùi phaùp”, caùc thöông nhôn ñeàu ñeán ngoài moät beân nghe noùi phaùp, nghe phaùp xong thöông chuû thænh thoï thöïc, Luïc chuùng laïi choái töø, Thöông chuû noùi vôùi caùc thöông nhôn: “Ñaõ nhieàu laàn thænh thoï thöïc caùc Thaùnh giaû ñeàu choái töø khoâng thoï, phaûi chaêng caùc vò aáy caàn y phuïc, neáu nhö theá thì chuùng ta neân tuøy taâm ñem y cuùng döôøng”. Noùi roài moãi ngöôøi laáy ra moät tröông tô luïa thöôïng haûo ñeå daâng cuùng cho Luïc chuùng. Luïc chuùng ñöôïc y lieàn chuù nguyeän cho hoï ñöôïc phöôùc lôïi voâ bieân roài noùi: “Caùc vò thöôøng thænh chuùng toâi thoï thöïc, vaäy haõy mang ñeán xem thöû laø moùn gì?”, caùc thöông nhôn lieàn mang baùnh traùi ra môøi, OÂ-ñaø-di ñöa caùi baùt lôùn ra baûo boû vaøo baùt, thöông chuû thaáy baùt quaù lôùn lieàn suy nghó: “Boû ñaày baùt naøy coù theå ñuû cho saùu ngöôøi aên no”, tuy nghó nhö vaäy thöông chuû vaãn boû ñaày baùt. Cöù nhö theá boû ñaày baùt cho caû saùu ngöôøi thì taát caû thöùc aên cuõng vöøa heát, thöông chuû noùi vôùi Luïc chuùng: “Taát caû löông thöïc cuûa chuùng toâi ñeàu ñaõ cuùng heát cho caùc vò, chuùng toâi baûo moät ngöôøi ñi theo caùc vò vaøo thaønh ñeå mua löông thöïc, khi trôû veà nhôø caùc vò cho ngöôøi giuùp ñôõ doïc ñöôøng ñeå traùnh bò giaëc cöôùp”. Luïc chuùng noùi: “Chuùng toâi seõ giuùp”. Thöông chuû lieàn cho ngöôøi ñi theo Luïc chuùng, sau khi mua xong löông thöïc vaøo ñeán trong chuøa, Luïc chuùng lieàn sai laøm vieäc naøy vieäc noï maõi ñeán chieàu toái môùi baûo trôû veà. Vì ñaõ chieàu toái neân khi ñi qua con ñöôøng hieåm lieàn bò giaëc cöôùp cöôùp heát löông thöïc, veà ñeán choã caùc thöông nhôn lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi,

caùc thöông nhôn nghe roài ñeàu cheâ traùch: “Caùc Thích

töû naøy maát haïnh sa moân, taïi sao nhaän söï uûy thaùc roài laïi doái gaït chuùng ta nhö theá”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät gaùi bò khuyeát taät, choät maét beân phaûi. Ñeán khi lôùn khoân , caùc baïn gaùi ñoàng löùa tuoåi ñeàu ñaõ laáy choàng, chæ rieâng ngöôøi con gaùi maét choät naøy laø khoâng coù ai ñeán cöôùi hoûi. Cuõng trong thaønh naøy coù moät cö só cöôùi moät ngöôøi nöõ trong doøng toäc laøm vôï, khoâng bao laâu sau ngöôøi vôï qua ñôøi; thôøi gian sau cö só naøy cöôùi theâm ngöôøi vôï thöù hai laïi cuõng qua ñôøi , cöù nhö vaäy cho ñeán cöôùi ngöôøi vôï thöù baûy laïi cuõng qua ñôøi. Vì theá cö só ñöôïc meänh danh laø ngöôøi haïi vôï, luùc ñoù oâng muoán cöôùi theâm vôï nöõa, duø laø ñaøn baø goùa cuõng khoâng ai chòu öng. Do tìm vôï khoâng ñöôïc neân oâng phaûi moät mình lo lieäu moïi vieäc trong nhaø, thôøi gian sau coù moät ngöôøi baïn cuõ ñeán thaêm thaáy oâng lo lieäu moïi vieäc trong nhaø lieàn noùi: “sao oâng khoâng tìm caàu ngöôøi vôï khaùc”, ñaùp: “Tuy coù tìm caàu nhöng khoâng ai chòu gaû”, laïi hoûi: “Sao oâng khoâng tìm nhöõng ngöôøi goùa choàng?”, ñaùp: “Ngay caû ñaøn baø goùa cuõng khoâng ai chòu öng”, ngöôøi baïn cuõ noùi: “Trong nhaø cuûa tröôûng giaû teân coù moät con gaùi bò khuyeát taät, maét choät beân phaûi tuy tuoåi ñaõ lôùn nhöng khoâng coù ai ñeán hoûi cöôùi, oâng ñeán hoûi thöû xem”. Ngöôøi haïi vôï naøy lieàn nghe theo lôøi baïn ñeán nhaø oâng tröôûng giaû ñoù hoûi cöôùi ngöôøi con gaùi bò choät maét, cha cuûa coâ gaùi baèng loøng gaû vaø noùi: “Tuøy thaáy ngaøy giôø naøo toát thì laøm leã thaønh hoân”. Ngöôøi haïi vôï vui möøng trôû veà chôø ñeán ngaøy giôø toát thì laøm leã thaønh hoân, luùc ñoù ngöôøi baïn cuõ sau khi khuyeân baïn ñi hoûi cöôùi ngöôøi con gaùi maét choät roài lieàn suy nghó: “Ta khuyeân baïn ta cöôùi ngöôøi con gaùi maét choät laø ñieàu khoâng neân, coâ gaùi naøy coù töôùng aùc neáu cöôùi veà seõ haïi cheát baïn ta”, nghó roài lieàn ñeán nhaø ngöôùi baïn haïi vôï hoûi: “Coù hoûi cöôùi ñöôïc ngöôøi con gaùi maét choät khoâng?”, ñaùp: “Hoûi ñöôïc roài”, ngöôøi baïn cuõ lieàn noùi keä: “Nhaø ba la saép xeáp goïn saïch, Nhö ngöôøi naèm nguû goái ñaàu Taây, Ngöôøi choät maét phaûi cöôùi laøm vôï, Coù theå laøm toån trôøi Ñeá Thích, Hai aùc gaëp nhau aét coù toån, Ví nhö hai ñaù chaïm cuøng nhau, Caû hai ñeàu laø ngöôøi laøm haïi, Neáu cöôùi nhaát ñònh gaëp cheát choùc”. Noùi keä roài lieàn baûo ngöôøi haïi vôï: “OÂng haõy nghe toâi, neáu oâng cöôùi ngöôøi con gaùi choät maét phaûi naøy veà e raèng oâng seõ bò thieân taùng (cheát), oâng haõy huûy boû vieäc cöôùi hoûi naøy. Toâi coù ngöôøi em gaùi ôû goùa, neáu oâng

töông öng toâi seõ taùc hôïp thaønh ñoâi löùa”. Ngöôøi haïi vôï noùi: “Ñaõ ñònh ngaøy giôø laøm sao huûy boû ñöôïc, phaûi laäp baøy phöông tieän gì ñeå khoâng maát loøng beân kia”, ngöôøi baïn cuõ noùi: “Neáu ñöôïc nhö vaäy thì toát”. Luùc ñoù beân nhaø

gaùi, cha meï cuûa ngöôøi con gaùi choät maét ñaõ saém söûa xong caùc thöù cho ngaøy thaønh hoân. Tröôùc ñoù moät ngaøy Luïc chuùng theo thöù lôùp khaát thöïc ñeán nhaø ngöôøi con gaùi maét choät naøy, thaáy söûa soan ñaày ñuû caùc thöù vôùi caùc moùn aên vaø baùnh traùi thöôïng dieäu lieàn hoûi: “Hoâm nay trong nhaø coù tieát hoäi gì?”, meï coâ gaùi ñaùp: “Saép ñeán ngaøy thaønh hoân cuûa con gaùi toâi neân chuùng toâi lo lieäu saún caùc thöù”, Luïc chuùng hoûi: “Neáu coù hæ söï nhö vaäy, coù theå cho chuùng toâi ít thöùc aên ñöôïc khoâng?”, meï coâ gaùi lieàn laáy thöùc aên vaø baùnh traùi ra boû ñaày baùt cuùng cho Luïc chuùng thì cuõng vöøa heát, Luïc chuùng ñöôïc thöùc aên ngon lieàn chuù nguyeän cho ngöôøi meï coâ gaùi ñöôïc khoâng bònh soáng laâu roài ra veà. Luùc ñoù meï coâ gaùi noùi vôùi ngöôøi choàng: “Vöøa roài coù phöôùc ñieàn ñeán, toâi ñaõ ñem thöùc aên vaø baùnh traùi daâng cuùng heát roài, oâng neân ñeán beân nhaø trai xin dôøi laïi ngaøy giôø toát hoâm khaùc ñeå toâi saém söûa laïi caùc thöù”, ngöôøi choàng noùi: “Hoï khoâng chòu dôøi ngaøy khaùc ñaâu, chuùng ta cöù gaû con gaùi tröôùc roài thieát ñaõi toân thaân sau”, ngöôøi vôï noùi: “OÂng ta laø ngöôøi haïi vôï ñaâu coù ai chòu gaû con cho oâng ta, oâng cöù qua beân ñoù xin dôøi laïi ngaøy khaùc ñeå toån phí chung moät laàn”, ngöôøi choàng nghe theo lôøi vôï qua beân nhaø trai noùi vôùi ngöôøi haïi vôï: “Naøy hieàn thuû, beân nhaø toâi ñaõ saém söûa phaåm vaät ñaâu ñoù xong xuoâi, ñònh ñöa con gaùi veà nhaø choàng, khoâng ngôø Luïc chuùng phöôùc ñieàn ñeán khaát thöïc ñaõ thoï heát thöùc aên, xin haõy dôøi laïi ngaøy giôø toát khaùc ñeå beân nhaø toâi saém söûa laïi caùc thöù”, ngöôøi haïi vôï noùi: “Ngaøy giôø toát ñaõ choïn roài khoâng theå dôøi laïi ñöôïc, neáu dôøi thì toâi seõ huûy boû hoân öôùc naøy”. Ngöôøi choàng trôû veà noùi laïi cho vôï nghe, ngöôøi vôï noùi: “OÂng aáy ñaõ haïi cheát nhieàu vôï roài, ñaâu coù ai chòu gaõ con gaùi cho oâng ta chöù”, ngöôøi vôï chuû quan noùi nhö vaäy roài töø töø saém söûa laïi moïi thöù ñeå ngaøy öôùc heïn thaønh hoân troâi qua, ngöôøi haïi vôï nghe bieát roài lieàn ñem leã vaät hoûi cöôùi ngöôøi em gaùi goùa choàng cuûa ngöôøi baïn cuõ veà laøm vôï. Beân nhaø gaùi luùc ñoù cuõng vöøa saém söûa laïi ñaày ñuû moïi phaåm vaät, ngöôøi vôï baûo ngöôøi choàng qua beân nhaø trai baùo ngaøy laøm leã thaønh hoân, ngöôøi choàng lieàn qua beân nhaø trai baùo thì beân nhaø trai noùi raèng: “Ngaøy giôø toát öôùc heïn thaønh hoân ñaõ troâi qua roài, nay toâi khoâng cöôùi nöõa”. Beân nhaø gaùi lieàn ñeán quan kieän, quan ñoaùn söï y theo lyù xöû neân beân nhaø gaùi thua kieän, luùc ñoù ngöôøi vôï cuûa oâng tröôûng giaû thöông con gaùi neân khoùc keå: “Con gaùi toâi laâu nay khoâng laáy ñöôïc choàng, nay vöøa coù ngöôøi ñeán hoûi cöôùi, chæ vì Luïc chuùng Bí-soâ maø con gaùi toâi khoâng ñöôïc thaønh hoân”. Laùng gieàng nghe bieát cuøng cheâ

traùch Luïc chuùng Bí-soâ, caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ ñeán trong nhaø theá tuïc, coù Baø-la-moân, Cö só tònh tín… aân caàn thænh cuùng baùnh buùn… caùc moùn aên, Bí-soâ caàn thì ñöôïc thoï hai, ba baùt, neáu thoï quaù thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Thöùc

aên ñaõ thoï ñöôïc mang veà truù xöù, neáu coù Bí-soâ thì neân cuøng chia cho nhau aên. Ñaây laø thôøi". Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng, treân hai ngöôøi thì goïi laø nhieàu. Nhaø theá tuïc töùc laø nhaø cuûa cö só baïch y, Baø-la-moân... Hai ba baùt: Baùt coù ba baäc thöôïng trung vaø haï, baùt baäc thöôïng cuûa nöôùc Ma- kieät-ñaø ñöïng ñöôïc hai thaêng gaïo naáu thaønh côm; baùt baäc trung ñöïng ñöôïc moät thaêng röôõi gaïo naáu thaønh côm; baùt baäc haï ñöïng ñöôïc moät thaêng gaïo naáu thaønh côm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi Bí-soâ duøng ba baùt côõ lôùn thoï thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu duøng hai baùt côõ lôùn moät baùt côõ vöøa thoï thöùac aên cuûa ngöôøi cuõng phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu duøng hai baùt côõ lôùn moät baùt côõ nhoû thoï thöùc aên cuûa ngöôøi cuõng phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu duøng hai baùt côõ vöøa moät baùt côõ lôùn thoï thöùc aên cuûa ngöôøi phaïm toäi nheï naëng gioáng nhö treân. Toùm laïi, neáu Bí-soâ khi thoï thöùc aên cuûa thí chuû quaù haïn löôïng boán thaêng röôõi gaïo naáu thaønh côm ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu duøng moät baùt lôùn moät baùt vöøa moät baùt nhoû, hoaëc chæ hai baùt lôùn, hoaëc hai baùt vöøa moät baùt nhoû, hoaëc hai baùt nhoû moät baùt lôùn, hoaëc hai baùt nhoû moät baùt vöøa, hoaëc ba baùt vöøa, hoaëc ba baùt nhoû ñeàu khoâng phaïm. Neáu thí chuû noùi laáy nhieàu ít tuøy yù thì cuõng khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

500 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 36

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Boán: AÊN NO ÑUÛ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Khi ta haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc, ta thöôøng ñöôïc thieåu duïc, khoâng bònh, thaân taâm khinh an, ñöôïc an laïc truï. Caùc thaày cuõng neân haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc... ñeå ñöôïc an laïc truï". Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc coâng ñöùc nhö theá neân taát caû ñeàu haønh theo, nhöng khi ñang aên thaáy A-giaù-lôïi-da, OÂ-ba-ñaø-da cho ñeán caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài; ñaõ rôøi khoûi choã ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa, do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao, thaân theå gaày yeáu. Theá toân bieát roõ nguyeân do maø vaãn hoûi A-nan-ñaø: "Vì sao caùc Bí-soâ saéc maët laïi xanh xao vaø thaân theå gaày yeáu?", ñaùp: "Do Theá toân daïy haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc an laïc truï neân taát caû caùc Bí-soâ ñeàu haønh theo phaùp naøy, nhöng khi thaáy hai thaày vaø caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy chaøo hoûi, ñaõ rôøi khoûi toøa ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa; do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao thaân theå gaày yeáu", Phaät baûo A-nan-ñaø: "Bí-soâ haønh Nhaát toïa thöïc khi ñang aên duø hai thaày hay

ai khaùc ñeán cuõng khoâng neân ñöùng daäy, cöù tuøy yù aên cho no". Sau ñoù caùc Bí-soâ tuøy coù ñöôïc chuùt ít caùc loaïi canh rau ñaäu aên roài cho laø aên ñuû lieàn ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nöõa; do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø lieàn ñem nguyeân do treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Coù naêm loaïi thöùc aên Kha- ñaõn-ni laø cuû, coïng, laù, hoa vaø quaû neáu aên thì khoâng thaønh aên ñuû; coù naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni laø côm, baùnh, buùn, caù thòt neáu aên thì thaønh aên ñuû. Neáu Bí-soâ ñöôïc aên naêm loaïi thöùc aên Kha-ñaõn-ni tröôùc thì sau ñöôïc aên naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni. Neáu tröôùc ñöôïc aên naêm moùn Boà-

thieän-ni thì sau khoâng neân aên naêm moùn Kha-ñaõn-ni, neáu aên phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù caùc Bí-soâ vöøa thoï thöïc ñöôïc moät ít, vì coù duyeân söï neân ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nuõa, do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñem nguyeân do treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Coù naêm nhaân duyeân môùi thaønh aên ñuû,laïi coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm nhaân duyeân thaønh aên ñuû? 1. Bieát ñaây laø thöùc aên: Töùc laø bieát thuoäc naêm moùn Kha-ñaõn-ni hay thuoäc naêm moùn Boà-thieän-ni. 2. Bieát coù ngöôøi trao thöùc aên: Töùc laø nam, nöõ hay baùn-traïch-ca… 3. Bieát thoï roài môùi aên: Töùc laø bieát hai loaïi cuûa naêm moùn aên treân thoï ñöôïc töø ngöôøi khaùc maø aên. 4. Bieát ngaên moùn aên: Töùc laø bieát ngaên hai loaïi naêm moùn thöùc aên treân. 5. Bieát xaû oai nghi: Laø töø choã ngoài ñöùng daäy ñi. Ngöôïc vôùi naêm nhaân duyeân treân thì khoâng thaønh aên ñuû. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên thanh tònh, hai laø coù moät ít thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø khoâng phaûi thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù moät ít thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø rôøi khoûi choã ngoài. Theá naøo laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên khoâng thanh tònh, hai laø coù phaàn nhieàu thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù phaàn nhieàu thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø chöa rôøi khoûi choã ngoài aên. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thaáy ngöôøi doïn ñöa thöùc aên ñeán, Bí-soâ noùi khoâng caàn; hai laø hoaëc Bí-soâ noùi haõy ñi; ba laø Bí-soâ hoaëc noùi thoâi, boán laø Bí-soâ hoaëc noùi ñaõ ñuû, naêm laø Bí-soâ hoaëc noùi aên xong roài. Naêm caùch noùi treân laø quyeát ñoaùn khoâng thoï theâm thöùc aên nöõa; ngöôïc vôùi naêm caùch noùi treân goïi laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû." Nhö Theá toân daïy Bí-soâ khoâng neân aên quaù no hay aên roài laïi aên nöõa, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duø no hay khoâng no vaãn aên nöõa, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aên ñuû roài laïi nöõa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø

taêng ñeán nhaø thoï thöïc, luùc ñoù coù raát nhieàu Bí-soâ maéc bònh, nhöõng ngöôøi nuoâi bònh ñi phoù thöïc aên no roài laáy thöùc aên mang veà cho caùc Bí-soâ bònh aên, nhöng caùc Bí-soâ

bònh aên khoâng heát, ngöôøi nuoâi bònh ñaõ aên ñuû roâi neân khoâng daùm aên nöõa, laïi khoâng coù caàu tòch hay tònh nhaân ñeå cho hoï aên, beøn ñem thöùc aên dö ñoù ñoå ñoáng ôû beân ngoaøi, chim quaï bay ñeán giaønh aên keâu la inh oûi. Theá toân nghe roài lieàn hoûi A-nan-ñaø: "Vì sao coù tieáng chim keâu la nhö theá?", A-nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Theá toân suy nghó: "Nay ta neân laøm cho caùc Bí-soâ ñöôïc an laïc truï vaø thí chuû ñöôïc phöôùc thoï duïng, neân cho caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå aên", nghó roài lieàn baûo A-nan-ñaø: "Nay ta cho pheùp caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå ñöôïc tuøy yù aên". Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp nhö theá naøo lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Tröôøng hôïp Bí-soâ aên ñuû roài, laïi coù thí chuû ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán, neáu Bí-soâ caàn neân röûa tay saïch roài thoï, sau ñoù mang ñeán choã Bí-soâ ñang aên maø chöa rôøi khoûi choã ngoài, ôû tröôùc vò aáy noùi raèng: "Cuï thoï, toâi Bí-soâ teân ñaõ aên ñuû roài laïi ñöôïc hai loaïi cuûa naêm moùn aên, yù muoán aên nöõa neân ñeán tröôùc cuï thoï xin taùc phaùp dö thöïc". Bí-soâ kia neân vì taùc phaùp dö thöïc baèng caùch töï mình aên vaøi mieáng roài noùi: "Haõy mang ñi, ñaây laø thöùc aên cuûa thaày cöù tuøy yù aên". Sau khi taùc phaùp dö thöïc roài, Bí-soâ naøy ñöôïc tuøy yù aên no. Neáu Bí-soâ aên ñuû roài, yù muoán aên nöõa maø khoâng taùc phaùp dö thöïc, khi aên phaïm toäi Vieät phaùp". Coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: ôû ngoaøi giôùi, ôû choã xa coù che ngaên, ôû sau löng, ôû moät beân vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. Laïi coù naêm duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: Ngoaøi giôùi, choã coù ngaên che, khoâng duøng ñoà ñöïng, tay khoâng caàm thöùc aên ñeán vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. moät ngöôøi taùc phaùp dö thöïc roài coù nhieàu Bí-soâ ñeán cuøng aên ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, toân troïng giôùi noùi phaùp tuøy thuaän cho caùc Bí-soâ roài noùi: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp thöùc aên dö maø aên nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng, Khoâng laøm phaùp thöùc aên dö laø khoâng ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán tröôùc moät Bí-soâ khaùc-taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ aên ñuû roài, khôûi töôûng aên ñuû roài vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm ñoïa. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng laø aên ñuû vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm AÙc-taùc. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng aên khoâng ñuû hoaëc aên ñuû khôûi töôûng laø aên khoâng ñuû maø aên nöõa ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù cuï thoï Öu ba

ly hoûi Phaät: “AÊn nhöõng thöù chaùo nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”, Phaät noùi: “Chaùo vöøa chín neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc laáy ngoùn tay veû caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi chaùo naøy ñöôïc goïi laø aên ñuû”, laïi hoûi: “Theá toân, aên loaïi buùn nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”, Phaät noùi: “Buùn khi naáu vôùi nöôùc neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc duøng tay veõ caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi buùn nhö theá ñöôïc goïi laø aên ñuû. Laïi nöõa taát caû loaïi chaùo loûng, buùn loûng ñeàu goïi laø aên khoâng ñuû”. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Laêm: KHUYEÂN NGÖÔØI KHAÙC ÑAÕ AÊN ÑUÛ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï ñaõ laâu maø khoâng coù con, thaân thích ñeàu qua ñôøi neân gia ñaïo caøng ngaøy caøng sa suùt. Luùc tuoåi veà giaø, tröôûng giaû noùi vôùi vôï : “Nay toâi tuoåi giaø söùc yeáu khoâng theå buoân baùn kieám tieàn ñöôïc nöõa, toâi muoán boû vieäc ñôøi ñi xuaát gia”, ngöôøi vôï noùi: “Neáu oâng coù loøng tin thì cöù theo yù oâng muoán”. Tröôûng giaû lieàn ñeán trong röøng Theä-ña gaëp moät Bí-soâ treû lieàn ñaûnh leã caàu xin xuaát gia, Bí-soâ noùi: “Toâi coøn nhoû tuoåi khoâng theå ñoä cho oâng xuaát gia”, tröôûng giaû noùi: “Toâi vöøa ñeán ñaây lieàn gaëp ñaïi ñöùc, xin haõy chæ giuùp ai khaùc ñoä cho toâi xuaát gia ñeå toâi ñöôïc toaïi boån taâm”. Bí-soâ treû lieàn daãn tröôûng giaû ñeán choã vò Thaân giaùo sö cuûa mình ñang tu tòch tónh trong röøng vaéng, Bí-soâ ñaûnh leã thaày roài baïch raèng: “OÂ-ba-ñaø-da, thieän nam naøy muoán ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi, cuùi xin Thaân giaùo sö ñoä cho oâng ta xuaát gia vaø thoï vieân cuï”, vò thaày noùi: “Ta khoâng coù raûnh ñeå daïy baûo hoï, nhö Theá toân coù daïy: “Thaø laøm teân ñoà teå thöôøng laøm vieäc gieát haïi, chöù ñöøng ñoä cho ngöôøi xuaát gia thoï vieân cuï roài khoâng giaùo thoï cho hoï”, Bí-soâ treû noùi: “Cuùi xin Thaân giaùo sö cho ngöôøi naøy xuaát gia vaø thoï vieân cuï, con seõ thay thaày giaùo thoï”. Vò thaày nghe roài lieàn chaáp thuaän, sau khi hoûi veà caùc giaù naïn bieát laø thanh tònh lieàn cho xuaát gia vaø thoï vieân cuï roài baûo raèng: “Bí-soâ treû naøy laø A-giaù-lôïi-da cuûa thaày, thaày neân theo vò naøy thoï hoïc nghieäp, muoán ñöôïc tieán tu thì caàn phaûi thöa hoûi”. Baét ñaàu töø hoâm ñoù Bí-soâ treû daïy cho ngöôøi ñeä töû giaø naøy ñoïc tuïng vaø caùc haønh phaùp cuûa Bí-soâ, nhöng ngöôøi ñeä töû giaø naøy tuoåi ñaõ giaø suy khoâng theå ghi nhôù heát neân thöôøng phaïm phaûi loãi laàm, thaày giaùo thoï treû naøy thöôøng baét ngöôøi ñeä töû giaø naøy quyø goái phaùt loà saùm hoái toäi ñaõ phaïm. Ngöôøi ñeä töû giaø suy nghó: “A-giaù-lôïi-da naøy thöôøng baét ta quyø goái ñoái tröôùc maët thuyeát toäi, ta seõ laøm phöông tieän gì khieán cho vò aáy phaûi quyø goài ñoái tröôùc ta thuyeát

hoái". Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc... sau khi thoï thænh thöïc xong hai thaày troø treû giaø naøy ñi ñeán nhaø thaân höõu, thaân höõu môøi aên, Bí-soâ noùi: "Toâi ñaõ thoï thænh thöïc roài", thaân höõu noùi: "Chöa qua giôø ngoï, Thaùnh giaû haõy mang veà laøm phaùp thöùc aên dö roài tuøy yù aên, xin thöông xoùt thoï duïng", vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: "Thaày muoán ñöôïc thöùc aên naøy khoâng?", ñaùp laø muoán ñöôïc, noùi roài lieàn nhaän laáy hai phaàn thöùc aên mang veà chuøa. Veà ñeán trong chuøa vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: "Thaày muoán löôïc nöôùc hay ñi taùc phaùp dö thöïc?", ñaùp: "Con ñi taùc phaùp dö thöïc". Vò thaày lieàn ñi löôïc nöôùc coøn ñeä töû ñi ñeán choã Bí-soâ chöa aên xong mang phaàn thöùc aên cuûa mình ra xin taùc phaùp dö thöïc, coøn phaàn thöùc aên cuûa thaày thì khoâng laøm. Vò thaày löôïc nöôùc xong trôû vaøo trong chuøa hoûi ngöôøi ñeä töû giaø ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, lieàn ñaùp laø ñaõ taùc phaùp roài neân vò thaày laáy phaàn thöùc aên cuûa mình ra aên. Ñôïi thaày aên xong, ngöôøi ñeä töû giaø noùi: "Thaày cho pheùp con gaïn hoûi toäi phaïm?", thaày noùi: "OÂng cöù tuøy yù hoûi", ñeä töû noùi: "Thaày coù toäi phaûi nhö phaùp saùm hoái", thaày noùi: "Toâi khoâng thaáy toäi", ñeä töû noùi: "Thaày khoâng taùc phaùp dö thöïc maø aên", thaày noùi: "Naøy cuï thoï, toâi haù khoâng hoûi oâng ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, oâng noùi ñaõ taùc phaùp roài, taïi sao ñôïi toâi aên roài oâng môùi noùi laø khoâng taùc phaùp dö thöïc?", ñeä töû noùi: Phaàn cuûa con thì ñaõ taùc phaùp roài, nhöng phaàn cuûa thaày thì khoâng laøm", thaày noùi: "naøy cuï thoï, toâi thaät khoâng coù toäi, chuaån theo lyù thì oâng môùi coù toäi". Thaày giaùo thoï lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ bieát thöùc aên dö, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø coá yù baûo ngöôøi khaùc aên", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Bí-soâ khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân aên nöõa, noùi raèng: Cuï thoï neân aên thöùc aên naøy, chæ vì muoán cho ngöôøi kia phaïm toäi, sanh öu naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ ñeä töû giaø. Bieát laø töï bieát hay do ngöôøi khaùc noùi maø bieát. Bí-soâ khaùc laø chæ cho ngöôøi trong giaùo phaùp naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát ngöôøi khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân ngöôøi kia aên hai loaïi cuûa naêm moùn aên thì phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Saùu: AÊN BIEÄT CHUÙNG Phaät ôû trong vöôøn Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
505

xaù, luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng nhieàu Bí-soâ ôû gaàn chuøa aên bieät chuùng. Bí- soâ thieåu duïc nghe bieát ñeàu cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ôû gaàn chuøa maø laïi aên bieät chuùng?", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ

nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên bieät chuùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ bònh, caùc Bí-soâ hoûi thaày thuoác neân uoáng thuoác gì, thaày thuoác noùi: “Neân uoáng thuoác nhö vaày, nhö vaày vaø aên tieåu thöïc”, Bí-soâ bònh hoûi: “Ai coù theå thí cho?”, thaày thuoác noùi: “Toâi coù theå thí”, Bí-soâ bònh hoûi: “OÂng coù theå thí cho taát caû taêng giaø khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ thí cho vò naøo bònh maø thoâi”, Bí-soâ bònh noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng”, thaày thuoác noùi: “Ñaïi sö cuûa Thaùnh giaû töø bi aét seõ duyeân vieäc naøy maø khai cho”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø nhôn duyeân bònh. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ vì coâng vieäc cuûa thaùp hoaëc coâng vieäc cuûa chuùng neân thaân theå moõi meät, naèm ngoài ueå oaûi pheá boû vieäc tu phaåm thieän. Luùc ñoù coù tröôûng giaû tín kính ñeán chuøa thaáy vaäy lieàn hoûi: “Giaùo phaùp cuûa Phaät coát ôû choã tinh caàn, taïi sao Thaùnh giaû laïi nguû ban ngaøy khoâng lo tu phaåm thieän?”, Bí-soâ noùi: “toâi vì ñoùi neân moõi meät”, tröôûng giaû hoûi: “Sao khoâng aên tieåu thöïc?”, Bí-soâ noùi: “Ai seõ thí cho toâi?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi thí”, Bí-soâ noùi: “OÂng coù theå thí cho taát caû Taêng giaø khoâng?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi chæ thí cho Thaùnh giaû naøo khoán ñoán maø thoâi”, Bí-soâ noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng”, tröôûng giaû noùi: “Ñaïi sö cuûa Thaùnh giaû töø bi aét nhôn vieäc naøy seõ khai cho”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø nhôn duyeân laøm vieäc. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ cuøng ñi vôùi caùc thöông nhôn ñeán moät thoân xoùm, thaáy giôø khaát thöïc ñeán, caùc Bí-soâ noùi vôùi caùc thöông nhôn: “Caùc hieàn thuû taïm döøng laïi moät chuùt, chuùng toâi muoán vaøo thoân khaát thöïc”, thöông nhôn noùi: “Thaùnh giaû, nôi ñaây laø ñöôøng hieåm coù nhieàu giaëc cöôùp. Haõy ñi cuøng vôùi chuùng toâi, chuùng toâi seõ cung caáp thöùc aên cho caùc vò”, Bí-soâ noùi: “Coù theå cung caáp heát cho Taêng khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ coù theå cung caáp cho vaøi vò maø thoâi”, Bí-soâ noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng”, vì vaäy caùc Bí-soâ ñoaïn thöïc trong ngaøy hoâm ñoù, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø khi ñi ñöôøng. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng ñi treân thuyeàn ñeå du haønh, khi ñeán moät thoân xoùm caùc Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi treân thuyeàn: “Haõy taïm thôøi döøng laïi cho chuùng toâi vaøo thoân khaát thöïc”, ngöôøi treân thuyeàn noùi: “Khuùc soâng naøy nguy hieåm sôï coù giaëc cöôùp. Haõy cuøng ñi vôùi chuùng toâi, chuùng toâi seõ cung caáp thöùc aên cho caùc vò”… Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi ñi thuyeàn.

506 BOÄ LUAÄT 7

Nhö Theá toân coù daïy cöù naêm, saùu naêm laøm leã Ñaûnh-keámoät laàn, trong ngaøy hoäi coù voâ löôïng Bí-soâ ñeán taäp hoïp. Luùc ñoù coù moät cö só tònh tín bieät thænh Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc, Bí-soâ hoûi: “Coù thænh heát Taêng khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ coù theå thænh vaøi möôi vò thoï thöïc maø thoâi”… Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi ñaïi hoäi. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng chöa ñöôïc Kieán ñeá neân ñem Truùc laâm cuùng cho ngoaïi ñaïo loä hình, sau khi sanh tònh tín ñöôïc Kieán ñeá lieàn laáy laïi Truùc laâm cuùng cho Phaät vaø Taêng thoï duïng. Caäu cuûa vua xuaát gia theo ngoaïi ñaïo, vua baïch Taêng: “Ñaây laø caäu cuûa con, xin haõy cho taïm ôû

laïi trong Truùc laâm, neáu caäu con khoâng phaïm loãi laàm gì thì xin cho ôû luoân, neáu coù phaïm loãi laàm thì môùi ñuoåi ñi". Nhaø vua töï cung caáp thöùc aên cho caäu, ngöôøi caäu ngoaïi ñaïo naøy thaáy caùc Bí-soâ ñaàu ñeâm sau ñeâm tónh giaùc tö duy neân sanh taâm tín kính noùi vôùi caùc Bí-soâ: "Toâi cuùng thöùc aên cho Bí-soâ", Bí-soâ hoûi: "OÂng coù cuùng heát cho Taêng khoâng?", ñaùp: "Thöùc aên cuûa toâi laø do vua cung caáp, chæ coù theå cuùng cho möôøi hoaëc hai möôi vò maø thoâi "...Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi sa moân thí thöïc. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc vaø toân troïng giôùi, tuøy thuaän noùi phaùp yeáu roài baûo caùc Bí-soâ: tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aên bieät chuùng phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Tröø thôøi khaùc: khi bònh laø ngöôøi bònh khoâng theå ngoài yeân suoát trong böõa aên; khi laøm vieäc laø laøm coâng vieäc cuûa thaùp hay cuûa chuùng, cho ñeán queùt doïn lau chuøi; khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät traïm ñöôøng hay nöûa traïm; khi ñi thuyeàn laø ñi treân thuyeàn qua moät traïm hay nöûa traïm; khi ñaïi hoäi laø khi coù nhieàu ngöôøi tuï taäp; khi sa moân thí thöïc laø chæ cho caùc ngoaïi ñaïo ngoaøi Phaät phaùp, vì hoï cuõng nhoïc thaân caàu ñaïo neân goïi laø sa moân. Nhöõng thôøi naøy ñöôïc aên bieät chuùng, ñaây laø tuøy khai. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoàng trong moät giôùi, khôûi töôûng ñoàng trong moät giôùi vaø nghi maø aên bieät chuùng ñeàu phaïm ñoïa. Neáu ôû ngoaøi giôùi, khôûi töôûng laø ôû trong giôùi vaø nghi thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ôû ngoaøi giôùi, khôûi töôûng ôû ngoaøi giôùi vaø ôû trong giôùi töôûng laø ôû ngoaøi giôùi thì khoâng phaïm. Truù xöù coù hai laø truù xöù caên baûn vaø truù xöù ngoaøi vieän, khi Bí-soâ aên ôû trong truù xöù can baûn thì neân hoûi Bí-soâ ôû ngoaøi vieän coù cuøng ñeán aên hay khoâng, neáu khoâng hoûi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Khi Bí-soâ ôû ngoaøi vieän aên neân hoûi Bí-soâ ôû boån xöù coù cuøng ñeán aên khoâng, neáu khoâng hoûi maø boán ngöôøi cuøng aên thì phaïm Ñoïa; neáu chæ coù ba ngöôøi aên, moät ngöôøi khoâng aên;

hoaëc ba ngöôøi laø vieân cuï, moät ngöôøi chöa laø vieân cuï cuøng aên thì khoâng phaïm. Neáu ñem thöùc aên ñeán cho vò kia cho ñeán ñem cho Bí-soâ ôû truù xöù kia muoái hay rau traùi cuõng ñeàu khoâng phaïm; hoaëc thi chuû noùi: "Vò naøo ñeán nhaø toâi ñeàu thænh thoï thöïc"; hoaëc thí chuû xaây phoøng rieâng ñeå cuùng noùi raèng: "Vò naøo vaøo phoøng naøy toâi ñeàu daâng cuùng "Cuøng aên ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... gioáng nhö caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Baûy: AÊN PHI THÔØI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø thoï vieân cuï, ñöùng ñaàu laø tieåu OÂ-ba-ly, saùng sôùm chuùng möôøi baûy ngöôøi ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Luùc ñoù coù raát nhieàu thieáu nöõ thaáy möôøi baûy Bí-soâ treû tuoåi naøy mang

baùt khaát thöïc lieàn ñaám ngöïc noùi: “Caùc Bí-soâ naøy, meï cuûa hoï nhoïc nhaèn nuoâi lôùn, chöa baùo aân ñöùc lieàn boû ñi xuaát gia, coù quaû lôïi gì sao khoâng thaáy sanh, neân laáy ñaát traùm vaøo mieäng hoï roài quaêng hoï xuoáng hoá”, möôøi baûy Bí-soâ naøy nghe roài ñeàu caûm thaáy hoå theïn noùi vôùi nhau: “Thaø nhòn ñoùi hoâm nay chôù khoâng theøm ñi khaát thöïc töøng nhaø ñeå nghe nhöõng lôøi aùc kia”. Noùi roài taát caû ñeàu quay trôû veà chuøa ñoaïn thöïc, luùc chöa thaáy ñoùi hoï vaãn tu phaåm thieän, khi thaáy ñoùi môùi naèm xuoáng nghæ. OÂ-ba-nan-ñaø thaáy lieàn hoûi: “Taïi sao aên no roài laïi naèm khoâng chòu tu phaåm thieän?”, ñaùp: “Chuùng toâi chöa aên gì”, OÂ- ba-nan-ñaø lieàn hoûi nguyeân do, Thaäp thaát chuùng lieàn keå laïi söï vieäc treân, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài laøm thinh boû ñi. Luùc ñoù coù nhieàu ngöôøi theá tuïc vaøo trong vieân laâm vui chôi yeán tieäc, maët trôøi vöøa xeá boùng Thaäp thaát chuùng vaøo trong vöôøn ñeán tröôùc nhöõng ngöôøi theá tuïc naøy laáy tay xoa buïng roài noùi keä: “Phaät noùi lôøi myõ dieäu, AÛnh höôûng khaép theá gian, Khoå vì ñoùi ñöùng ñaàu, Lôøi naøy thaät khoâng sai”. Moïi ngöôøi nghe roài lieàn hoûi: “Caùc Thaùnh giaû muoán aên phaûi khoâng?”, ñaùp laø muoán aên, moïi ngöôøi ñeàu laáy thöùc aên ngon cho Thaäp thaát chuùng. Sau khi aên no roài cuøng trôû veà, vöøa ñi vöøa cao tieáng tuïng taäp, OÂ-ba-nan-ñaø nghe thaáy lieàn hoûi: “Caùc cuï thoï sao baây giôø laïi phaùt khôûi tinh taán cao tieáng tuïng taäp khaùc haún luùc naûy boäi phaàn?”, ñaùp: “Ñaïi ñöùc haù khoâng nghe Theá toân coù noùi: Neáu taâm hoan laïc thì coù theå dieãn noùi phaùp nghóa hay sao?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Vaäy laø caùc cuï thoï ñöôïc aên

thöùc aên ngon phaûi khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi vöøa ñöôïc aên thöùc aên ngon no ñuû ôû trong vieân laâm”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hoài tröa toâi hoûi, caùc cuï thoï ñeàu noùi laø ñoùi, baây giôø laïi noùi laø aên no ñuû, haù khoâng phaûi caùc cuï thoï ñaõ aên phi thôøi hay sao?”, ñaùp: Tröôùc ngoï khoâng aên, giöõa ngoï cho ñeán sau ngoï cuõng khoâng aên, khoâng leõ nhòn ñoùi maø cheát hay sao?”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát ñeàu cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên phi thôøi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Phi thôøi coù hai laø töø giôø ngoï trôû ñi vaø saùng luùc maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ phi thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu thôøi töôûng laø thôøi; phi thôøi töôûng laø thôøi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu… gioáng nhö trong caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Taùm: AÊN THÖÙC AÊN TÖØNG XUÙC CHAÏM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù thöôøng phaùp cuûa cuï thoï Ca-la laø moãi khi ôû thoân xoùm thaønh aáp naøo vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, oai nghi toû roõ, phoøng hoä caùc caên, kheùo an truï chaùnh nieäm. Khi ñöôïc thöùc aên neáu laø côm nhaõo thì ñöïng trong

baùt, neáu laø côm khoâ thì ñöïng trong ñaõy baùt, côm nhaõo trong baùt thì aên trong ngaøy, coøn côm khoâ thì hong phôi roài caát trong moät huû baèng saønh, gaëp luùc trôøi möa gioù laïnh thì laáy nöôùc noùng röôùi leân côm khoâ naøy ñeå aên, aên no roài lieàn thoï an laïc giaûi thoaùt cuûa tónh löï ñaúng trì ñaúng chí vi dieäu. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø luùc coøn ôû theá gian thöôøng ñi ñeán caùc coõi Naïi-laïc-ca... cho ñeán röøng nuùi soâng ngoøi... hoaëc ñeán truù xöù cuûa caùc Bí-soâ ñeå quaùn saùt, nhôn duyeân trong giôùi naøy laø Phaät ñeán truù xöù cuûa Bí-soâ. Luùc ñoù Phaät tuaàn töï ñi ñeán phoøng cuûa Ca-la thaáy phôi côm khoâ ôû ngoaøi lieàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: "Côm khoâ naøy laø cuûa ai?", cuï thoï A-nan-ñaø lieàn ñem vieäc laøm cuûa Ca-la keå laïi, Phaät nghe roài lieàn noùi: "nhö vaäy laø coù Bí-soâ aên laïi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm phaûi khoâng?", ñaùp laø coù. Sau ñoù Theá toân nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aên thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ Ca-la. Ñaõ töøng xuùc chaïm coù hai: Moät laø tröôùc ngoï thoï, qua ngoï xuùc chaïm; hai laø qua ngoï thoï, qua ngoï laïi xuùc chaïm. Neáu Bí-soâ bieát thöùc aên naøy ñaõ töøng xuùc chaïm, khoâng taùc

phaùp maø aên laïi thì phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm, khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm Ñoïa. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc- taùc. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø khoâng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm; hoaëc ñaõ töøng xuùc chaïm laïi khôûi töôûng laø chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm ñeàu khoâng phaïm. Phaät noùi: "Neáu Bí-soâ töøng xuùc chaïm baùt chöa röûa saïch cho ñeán caùi nuoãng roài laáy duøng ñeå aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu tay xuùc chaïm vaøo caùc vaät nhö ñaõy baùt... sau ñoù khoâng röûa tay saïch maø caàm laáy thöùc aên aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ muoán uoáng nöôùc, khoâng suùc mieäng maø uoáng thì AÙc-taùc, neáu röûa tay saïch hay suùc mieäng saïch roài thì khoâng phaïm". Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... gioáng nhö trong caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Chín: KHOÂNG THOÏ MAØ AÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-la duøng baùt, y, thöùc aên vaø ngoïa cuï ñöôïc vaät boû nôi Thaâm-ma-xaù-na. Sao goïi laø baùt nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu coù ngöôøi cheát ñem ñeán boû nôi Thaâm-ma-xaù-na, caùc thaân toäc duøng caùi aâu hay baùt saønh ñöïng ñoà cuùng teá cho ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la löôïm laáy caùi aâu hay caùi baùt naøy röûa saïch roài duøng ñeå ñöïng thöùc aên. Sao goïi laø y nôi Thaâm- ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng taám vaûi phuû cho ngöôøi cheát khi ñem boû nôi Thaâm-ma-xaù-na thì Ñaïi Ca-la löôïm laáy taám vaûi naøy ñem veà giaët nhuoäm roài caét may thaønh y ñeå maëc. Sao goïi laø thöùc aên nôi Thaâm-ma-xaù- na? Neáu thaân toäc duøng naêm loaïi

ñoaøn thöïc cuùng cho ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la sau ñoù laáy aên. Sao goïi laø ngoïa cuï nôi Thaâm-ma-xaù-na? Nghóa laø Ñaïi Ca-la thöôøng nguû ôû trong röøng thaây cheát. Do vaäy neáu coù ngöôøi cheát nhieàu mang ñeán trong röøng thaây cheát thì Ñaïi Ca-la maäp maïp, saùng sôùm khoûi phaûi vaøo thaønh khaát thöïc; neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la thöôøng phaûi vaøo thaønh khaát thöïc. Ngöôøi giöõ cöûa thaønh thaáy vaäy lieàn suy nghó: "Neáu coù ngöôøi cheát thì Bí-soâ Ñaïi Ca-la khoûi vaøo thaønh khaát thöïc, neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì phaûi vaøo thaønh khaát thöïc, haù khoâng phaûi Thaùnh giaû naøy aên thòt ngöôøi cheát hay sao?". Luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi, ngöôøi con gaùi naøy vöøa lôùn khoân thì ngöôøi cha qua ñôøi, thaân toäc lieàn ñöa ngöôøi cheát vaøo röøng thaây cheát hoûa thieâu, sau ñoù taát caû ñeàu trôû veà nhaø chæ coøn laïi ngöôøi vôï vaø con gaùi ñöùng beân ñoáng löûa khoùc. Luùc ñoù Ñaïi Ca-la ñang

ñöùng nhìn löûa thieâu thaây cheát, ngöôøi con gaùi troâng thaáy lieàn noùi vôùi meï: "Hoâm nay thaùnh giaû Ñaïi Ca-la gioáng nhö con quaï muø ñöùng giöõ thaây cheát". Coù ngöôøi nghe ñöôïc lôøi noùi naøy lieàn noùi cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia töï laøm toån haïi, ñeä töû thanh vaên cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao maø noùi lôøi thoâ aùc khinh huûy nhau, do nghieäp aùc naøy trong naêm traêm ñôøi phaûi laøm con quaï muø". Ngöôøi trong thaønh ñeàu nghe bieát Theá toân thoï kyù ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia trong naêm traêm ñôøi phaûi ñoïa laøm con quaï muø, lôøi thoï kyù naøy ñeán tai cuûa ngöôøi meï, ngöôøi meï lieàn daãn con gaùi ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch raèng: "Theá toân, xin Phaät töø bi tha thöù cho ñöùa con gaùi nhoû naøy, vì khoâng hieåu bieát môùi noùi ra lôøi aáy, chöù khoâng coù taâm ñoäc haïi", Phaät noùi: "Khoâng phaûi laø ta truø ruûa, maø chính laø con gaùi cuûa baø vôùi taâm khinh thò noùi ra lôøi thoâ aùc phaûi bò ñoïa trong loaøi baøng sanh, neáu taâm aùc naøy naëng thì seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc", ngöôøi con gaùi naøy nghe roài lieàn boû ra veà. Luùc ñoù ngöôøi trong thaønh nghe ngöôøi giöõ cöûa noùi cuï thoï Ñaïi Ca-la aên thòt ngöôøi cheát, laïi nghe ngöôøi con gaùi kia noùi ra lôøi thoâ aùc neân cuøng baøn vôùi nhau: "Chuùng ta phaûi ñeán trong thi laâm ñeå xem vieäc cuï thoï Ñaïi Ca-la aên thòt ngöôøi cheát laø thaät hay hö", baøn xong moïi ngöôøi lieàn baûo moät ngöôøi giaû laøm ngöôøi cheát ñeå moïi ngöôøi khieâng ñeán trong röøng thaây cheát, ngöôøi giaû cheát noùi: "Khoâng leõ moïi ngöôøi muoán oâng ta aên thòt toâi sao?", moïi ngöôøi noùi: "Chuùng toâi seõ baûo veä oâng". Ngöôøi giaû cheát nghe moïi ngöôøi höùa nhö vaäy neân yeân taâm ñeå cho moïi ngöôøi hoùa trang mình thaønh ngöôøi cheát, cuùng teá roài khieâng ñeán trong röøng thaây cheát. Luùc ñoù Ñaïi Ca-la vaøo thaønh khaát thöïc thaáy khieâng ngöôøi cheát ñi beøn suy nghó: "Ta neân trôû laïi trong röøng thaây cheát ñeå aên naêm moùn ñoaøn thöïc cuùng teá ngöôøi cheát, khoûi phaûi ñi khaát thöïc nöõa". Ngöôøi giaû cheát thaáy Ñaïi Ca-la quay trôû laïi lieàn baùo cho moïi ngöôøi bieát, ñoaøn ngöôøi khieâng ngöôøi giaû cheát ñeán trong Thi laâm ñaët xuoáng choã ñaát baèng roài vaøo moät buïi raäm ngoài rình xem haønh ñoäng

cuûa Ñaïi Ca-la. Luùc ñoù coù moät con daõ can ñeán choã thaây cheát ñeå aên naêm moùn ñoaøn thöïc, Ñaïi Ca-la thaáy roài lieàn chaïy nhanh tôùi ñeå ñuoåi con daõ can, ngöôøi giaû cheát thaáy Ñaïi Ca-la chaïy ñeán lieàn la lôùn: "AÊn toâi, aên toâi". Moïi ngöôøi cuøng nhau chaïy ñeán, trong tay ñeàu caàm gaäy goäc noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, thaày maëc y phuïc cuûa ñaïi tieân, boû tuïc xuaát gia sao laïi laøm nghieäp cöïc aùc naøy?", Bí-soâ hoûi: "Toâi laøm vieäc gì?", moïi ngöôøi noùi: "Thaày aên thòt ngöôøi", Bí-soâ noùi: "Caùc oâng thaáy toâi aên thòt sao?", moïi ngöôøi noùi: "Khoâng thaáy, neáu khoâng aên thòt ngöôøi taïi sao thaày laïi chaïy ñeán beân ngöôøi cheát?", Bí-soâ noùi: "Toâi thaáy con daõ can ñeán aên ñoà cuùng, neáu ñeå noù aên thì toâi phaûi nhòn ñoùi neân

toâi chaïy ñeán xu ñuoåi noù ñi", moïi ngöôøi noùi: "Maëc cho thaày noùi laø aên vaät gì, nhöng khaép trong thaønh ñeàu ñoàn laø thaày aên thòt ngöôøi cheát". Noùi xong moïi ngöôøi cuøng ñeán choã caùc Bí-soâ keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Theá toân nghe roài suy nghó: "taát caû caùc Bí-soâ do khoâng thoï maø aên neân coù loãi naøy phaùt sanh", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Coù thoï laáy môùi ñöôïc aên ñeå ngöôøi khaùc chöùng bieát", caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï laáy nhö theá naøo, Phaät noùi: "Coù naêm caùch thoï laáy: Moät laø thaân trao cho, thaân thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Hai laø thaân trao cho, duøng vaät thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng baùt ñeå thoï laáy. Ba laø duøng vaät trao cho, thaân thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Boán laø duøng vaät trao cho, duøng vaät thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng baùt thoï laáy. Naêm laø ñeå döôùi ñaát thoï laáy. Coù moät bieân quoác, ngöôøi trong nöôùc ñoù phaàn nhieàu xaáu aùc, cho ñeán cha meï, anh em… cuõng hieàm haän nhau, khoâng caàn gaàn nhau. Neáu Bí-soâ ñeán bieân quoác naøy ôû beân ñöôøng khaát thöïc neân laøm ñaøn tieåu Maïn- traø-la roài ñaët baùt treân ñaøn ñöùng moät beân duyeân nôi baùt, neáu coù ai cuùng thí thì baûo boû vaøo baùt, ñoù goïi laø thoï. Coù naêm caùch khoâng thaønh thoï thöïc: Choã thaáy xa, choã ngaên che, ôû beân caïnh, ôû sau löng vaø luùc chaép tay. Ngöôïc vôùi treân laø naêm caùch thaønh thoï thöïc". Sau ñoù coù Baø-la-moân cö só tònh tín ñem traùi caây ñeán cuùng döôøng Bí-soâ, Bí-soâ khoâng thoï, moïi ngöôøi noùi: "Khi Phaät chöa hieän ôû ñôøi, chuùng toâi coi ngoaïi ñaïo laø ruoäng phöôùc; nay Phaät ñaõ hieän ôû ñôøi, chuùng toâi coi caùc thaùnh giaû laø ruoäng phöôùc. Chuùng toâi cuùng döôøng, caùc vò khoâng thoï nhaän vaäy chaúng phaûi laø chuùng toâi boû tö löông thieän cuûa ñôøi sau hay sao?". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo neân thoï, taùc tònh roài aên, caùc Bí- soâ khoâng bieát taùc tònh nhö theá naøo, Phaät noùi: "Coù naêm caùch taùc tònh laø baèng löûa, baèng dao, baèng moùng tay, baèng caùch laøm cho khoâ hoaëc do chim moå caén. Laïi coù naêm caùch taùc tònh laø baèng caùch nhoå goác, duøng tay beû gaõy, hoaëc caét ñöùt, hoaëc cheû ra, hoaëc laáy heát haït ra". Luùc ñoù caùc Bí- soâ taùc tònh töøng traùi neân qua ngoï vaãn chöa aên ñöôïc, Phaät noùi: "Neân tuï laïi thaønh ñoáng roài

duøng löûa hay dao chaïm vaøo ba, boán choã cho coù daáu toån". Do Phaät daïy thoï roài môùi aên, caùc Bí-soâ moãi ngöôøi thoï rieâng neân qua ngoï, Phaät noùi: "Neáu aên chung thì thoï chung, khoâng neân thoï rieâng". Luùc

ñoù tònh nhôn doïn ñöa traùi caây cho Taêng, chia khoâng ñoàng ñeàu, Phaät noùi neân sai caàu tòch, caàu tòch cuõng doïn ñöa chia khoâng ñoàng ñeàu, Phaät noùi ñaïi Bí-soâ neân laøm, ñaïi Bí-soâ vaãn khoâng theå doïn ñöa chia ñeàu, Phaät noùi: "Neân chia traùi caây laøm ba loaïi ngon, vöøa vaø dôû roài chia ñeàu", ngöôøi doïn ñöa chia traùi caây cho Taêng xong môùi nhaän phaàn cuûa hoï, coù khi ñöôïc loaïi dôû hoaëc coù khi khoâng coøn, Phaät noùi: "Hoï neân laáy phaàn tröôùc", lieàn laáy loaïi ngon cho mình, caùc Bí-soâ cheâ traùch, Phaät noùi: "Hai thaày neân nhaän laáy phaàn cuûa hoï", vaãn laáy ñöôïc loaïi ngon, Phaät noùi: "haõy ñôïi ñeán toøa keá tieáp sau môùi ñöôïc nhaän phaàn cuûa hoï". Luùc ñoù khi ñöôïc chia phaàn, Bí-soâ ñöùng daäy nhaän, Phaät noùi: "Khoâng neân ñöùng daäy nhaän, khi naøo ñeán trong taàm tay môùi nhaän". Luùc ñoù khi ñöôïc chia ñeå vaøo trong baùt, traùi caây laên rôùt ra ngoaøi, Bí-soâ nhaän theâm nöõa, Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc nhaän theâm nöõa, neáu traùi rôi neân vôùi tay nhaët laáy, neáu vôùi tay khoâng tôùi thì môùi ñöôïc nhaän theâm nöõa". Luùc ñoù vaät ñöïng traùi caây lôùn vaø naêng, Bí-soâ khoâng theå böng ñöôïc, ngöôøi tuïc thaáy vaäy muoán böng phuï, Bí-soâ khoâng cho, Phaät noùi: "Neân ñeå hoï böng giuùp". Hai ngöôøi cuøng böng, ngöôøi tuïc böng tröôùc, Bí-soâ böng sau, Phaät noùi: "Bí-soâ neân caàm moät beân tröôùc, ngöôøi tuïc caàm sau roài caû hai cuøng böng ñi". Sau ñoù ngöôøi tuïc ñeå xuoáng tröôùc, Bí-soâ ñeå xuoáng sau, Phaät noùi: "Bí-soâ neân ñeå xuoáng tröôùc, ngöôøi tuïc ñeå xuoáng sau". Luùc ñoù caùc Bí-soâ thoï nöõa ñeå aên, Phaät noùi: "Neáu ôû beân Bí- soâ maø thoï thì goïi laø cöïu thoï; ôû beân ngöôøi tuïc maø thoï thì goïi laø taân thoï". Sau ñoù coù thí chuû tònh tín duøng caùi bình ñöïng ñaày söõa, maät, daàu... ñem ñeán cuùng cho Taêng hieän tieàn, caùc Bí-soâ khoâng chòu nhaän, Phaät baûo neân nhaän. Khi chia ñöa cho Taêng bò dô y, Phaät baûo neân lau; khi ñeå bình döôùi ñaát, bình bò nghieâng, Phaät noùi neân duøng vaät loùt beân döôùi. Caùc Bí-soâ chia ñöa söõa maät... cho Taêng roài ñem traû caùi bình cho chuû, hoï noùi: "Thaùnh giaû, haù cuùng söõa, maät... maø khoâng cuùng luoân caùi bình hay sao, Thaùnh giaû cöù tuøy yù laáy duøng". Bí-soâ khoâng bieát coù ñöôïc thaønh tònh khoâng, Phaät noùi: "Neân ñem ngaâm caùi bình trong nöôùc baûy, taùm ngaøy, khi caù... ñeán ræa heát caën söõa... môùi ñem röûa saïch roài ñöa cho nhaø beáp duøng". Nhö Phaät ñaõ daïy thoï laáy roài môùi aên, Luïc chuùng thoï hay khoâng thoï ñeàu aên, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù moät Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ thaáy nöôùc vaø taêm khoâng coù ngöôøi trao beøn boû tònh xöù vaøo trong thoân xoùm, Theá toân hoûi cuï thoï A-nan-ñaø nguyeân do Phaät baûo A-nan-ñaø tröø nöôùc vaø taêm. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ

du haønh qua con ñöôøng hieåm, khoâng coù ngöôøi trao thöùc aên, luùc ñoù coù Boà taùt vì ñieàu phuïc höõu tình neân thò hieän laøm Trí maõ, di haàu... ñeå trao traùi caây vaø thöùc aên cho caùc Bí-soâ, Bí-soâ khoâng nhaän , sau ñoù baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu laø loaøi höõu tình coù hieåu bieát, ñaõ trao hay chöa trao thöùc aên, Bí-soâ neân nhaän ñeå aên". Do nhaân duyeân naøy, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñaïi Ca-la. Khoâng thoï laø khoâng nhaän ñuôïc töø ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi thöùc aên khoâng thoï, khôûi töôûng khoâng thoï vaø nghi... phaïm hai naëng hai nheï vaø hai khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... nhö treân. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng roõ veà tieàn kieáp cuûa Ñaïi Ca-la neân thænh hoûi Theá toân: "Theá toân, cuï thoï Ñaïi Ca-la ñaõ töøng laøm nghieäp gì neân thöôøng öa ôû nôi Thaâm-ma-xaù-na, laïi nöông theo Phaät xuaát gia, ñoaïn tröø caùc hoaëc thaønh A-la-haùn maø laïi bò phæ baùng ñoäc laø aên thòt ngöôøi?", Phaät noùi: Ñaïi Ca-la naøy töï mình taïo nghieäp thieän aùc, khi nhaân duyeân hoäi ñuû, quaû chín muoài thì trôû laïi ngay nôi uaån xöù giôùi cuûa töï thaân maø thoï laáy quaû baùo, chöù khoâng phaûi ñòa thuûy hoûa phong cuûa ngoaïi giôùi khieán noù ñöôïc thaønh thuïc", Phaät lieàn noùi keä: "Daàu cho traûi traêm kieáp, Nghieäp ñaõ laøm khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ñuû, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày haõy laéng nghe: Trong quaù khöù taïi thaønh Ba-la-neâ-tö coù moät vò Ñoäc giaùc teân laø Hy Thöôïng, ngoaøi thaønh coù moät truù xöù laø choã ôû cuûa Coå tieân, khi vò Ñoäc giaùc nöông ôû nôi ñaây thöôøng coù voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc chö thieân vaø ñoà chuùng theo sau. Moãi khi vò Ñoäc giaùc vaøo thaønh khaát thöïc thöôøng ñi qua Thi laâm, trong choã vaát töû thi naøy coù moät Döôïc xoa nöông ôû ñeå aên thòt ngöôøi cheát. Moãi khi vò Ñoäc giaùc ñi ngang qua Thi laâm, do oai theá cuûa chö thieân, Döôïc xoa naøy phaûi traùnh ñi nôi khaùc, moãi laàn traùnh ñi nhö vaäy thì thaây cheát bò daõ can, hoà ly, choù soùi... aên thòt heát. Döôïc xoa lieàn suy nghó: "Ngöôøi xuaát gia naøy thöôøng naõo haïi ta, ta neân laøm vieäc baát lôïi cho oâng ta ñeå oâng ta khoûi trôû laïi ñaây nöõa", nghó roài Döôïc xoa lieàn laáy moät caùnh tay cuûa ngöôøi cheát tìm caùch boû vaøo trong baùt cuûa vò Ñoäc giaùc

514 BOÄ LUAÄT 7

ñeå cho moïi ngöôøi nhìn thaáy. Cho neân khoâng bao laâu sau tieáng xaáu loan truyeàn khaép trong thaønh raèng ngöôøi xuaát gia naøy aên thòt ngöôøi. Vò Ñoäc giaùc nghe bieát roài khôûi loøng thöông xoùt nghó raèng: "Ta khoâng neân ñeå cho Döôïc xoa khoâng hieåu bieát naøy chòu khoå baùo", nghó roài lieàn ôû tröôùc Döôïc xoa bay vuùt leân hö khoâng hieän ñaïi bieán hoùa, treân thaân phun löûa, döôùi thaân phun ra nöôùc... bieán hieän khoâng theå nghó baøn khieán höõu tình lieàn

sanh chaùnh tín. Loaøi dò sanh khi thaáy ñöôïc thaàn bieán lieàn töï caûi hoái cuùi laïy saùt ñaát nhö caây ñaïi thoï bò xoâ ngaõ ai caàu saùm hoái: “Cuùi xin ñaïi phöôùc ñieàn thöông xoùt hieän thaân xuoáng, con voâ thöùc neân chìm trong buøn aùc haïnh, cuùi xin Thaùnh giaû töø bi cöùu vôùt”. Vò ñoäc giaùc thöông xoùt neân hieän thaân xuoáng, Döôïc xoa lieàn laáy caùnh tay ngöôøi cheát ra khoûi baùt cuûa vò ñoäc giaùc roài noùi vôùi moïi ngöôøi: “Chaúng phaûi ngöôøi xuaát gia aên thòt ngöôøi maø laø do taâm aùc cuûa toâi ñaõ laøm vieäc phæ baùng naøy, Toâi xin ñaûnh leã saùm taï toäi ñaõ laøm aùc nghieäp xuùc naõovò thaéng phöôùc ñieàn, mong caàu ñôøi sau khoâng bò ñaïi khoå baùo. Do thaâm taâm leã kính vaø coâng ñöùc saùm taï naøy nguyeän ñôøi sau gaëp ñöôïc vò ñaïi sö voâ thöôïng thuø thaéng hôn vò ñaïi sö naøy ñeå thöøa söï cuùng döôøng vaø ñöôïc chöùng Thaùnh quaû”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Döôïc xoa xöa kia chính laø Ñaïi Ca-la ngaøy nay, do ñoái vôùi vò Ñoäc giaùc aùc taâm phæ baùng khieán cho tieáng aùc ñoàn khaép neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng bò tieáng aùc phæ baùng. Sau ñoù cuõng chính Döôïc xoa khôûi taâm hoái haän ai caàu saùm hoái vaø phaùt nguyeän neân ñöôïc gaëp ta, nöông theo ta xuaát gia, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, laïi nöông beân ta thöøa söï cuùng döôøng khoâng coù nhaøm chaùn. Naøy caùc Bí- soâ, neáu taïo nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn ñen, neáu taïo nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn traéng, neáu taïo nghieäp ñen traéng xen taïp thì ñöôïc quaû dò thuïc ñen traéng xen taïp. Cho neân caùc thaày neân boû hai nghieäp thuaàn ñen vaø ñen traéng xen taïp, neân tu nghieäp thuaàn traéng, neân hoïc nhö theá”. Nhieáp Tuïng Sau: Thöôøng ôû nôi Thi laâm, Cho ñeán ngöôøi giöõ cöûa, Vaø ngöôøi giaû thaây cheát, Moïi ngöôøi xeùt thaät hö. Thoï thöïc coù naêm caùch, Khai (cho) Bí-soâ töï laøm, Ñöôøng hieåm khai (cho) suùc sanh Ca-la duyeân (khôûi) sau cuøng.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 37 515

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 37

Hoïc Xöù Thöù Tö: ÑOØI HOÛI THÖÙC AÊN NGON

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû taïi truù xöù Thích ca du haønh ñeán trong vöôøn Ña caên thoï thaønh Kieáp-tyû-la, luùc ñoù Thích töû Ñaïi danh nghe tin Theá toân ñeán lieàn ñeán choã Theá toân ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät noùi phaùp yeáu chæ daïy cho Ñaïi danh ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, Thích töû Ñaïi danh baïch Phaät: “Cuùi xin Theá toân vaø Taêng thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, Theá toân im laëng nhaän lôøi, Thích töû Ñaïi danh bieát Phaät nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leã caùo lui. Veà ñeán nhaø lieàn baûo caùc gia nhaân: “Saùng mai Phaät vaø taêng seõ ñeán nhaø, ñi ñöôøng vaát vaû, caùc ngöôi neân chuaån bò ñaày ñuû thöùc aên ngon ñeå giaûi tröø meät moõi”, caùc gia nhaân vaâng lôøi ngay trong ñeâm aáy chuaån bò ñaày ñuû caùc thöùc aên thöôïng dieäu. Saùng hoâm sau Luïc chuùng vöøa thöùc daäy noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân ñeán nhaø thaân höõu xem coi coù thöùc aên gì ngon

khoâng", noùi xong cuøng ñi ñeán nhaø thaân höõu, thaân höõu chaøo hoûi roài môøi aên, Luïc chuùng noùi: "Chuùng toâi ñaõ thoï Thích töû Ñaïi danh thænh thöïc roài", thaân höõu noùi: "Neáu vaäy xin thænh ngaøy mai ñeán", Luïc chuùng nhaän lôøi. Luùc ñoù Thích töû Ñaïi danh sai söù ñeán baïch Phaät: "Thöùc aên ñaõ lo lieäu xong, xin Phaät bieát thôøi", Phaät cuøng Ñaïi chuùng ñi ñeán nhaø cuûa Thích töû Ñaïi danh ngoài vaøo choã ngoài roài, Ñaïi danh lieàn töï tay daâng thöùc aên cuùng döôøng Phaät vaø Taêng... tieãn ñöa Phaät ra veà, nhieãu Phaät ba voøng roài trôû vaøo nhaø, sau ñoù leân treân laàu tu taäp thieàn quaùn. Luùc ñoù gia nhaân thu doïn gheá ngoài vaø caùc thöùc aên dö, doïn deïp vöøa xong thì Luïc chuùng sau khi khuyeán hoùa ñöôïc thöùc aên cuûa ba möôi nhaø thaân höõu xong cuõng vöøa ñeán. Khi ñeán nôi thaáy khoâng coù gheá ngoài cuõng khoâng coù thöùc aên, Xieån-ñaø noùi: "Thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc sao khoâng thaáy traûi toøa ngoài vaø baøy bieän thöùc aên gì caû, khoâng leõ muoán Phaät vaø Taêng ñoaïn thöïc ngaøy nay hay sao?". Gia nhaân noùi: "Caùc vò nguû ban

ngaøy hay sao maø khoâng hay chö Taêng ñaõ ñi thoï thænh thöïc, Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong ñaõ veà heát roài", Xieån-ñaø noùi: "YÙ caùc ngöôi khoâng muoán cho chuùng ta aên phaûi khoâng?", gia nhaân noùi: "Caùc Thaùnh giaû taïm ñöùng chôø toâi thöa laïi gia chuû", lieàn trôû vaøo baùo laïi laø coù Luïc chuùng Bí-soâ ñeán, Ñaïi danh noùi: "Haõy ñem nhöõng thöùc aên dö doïn ra môøi hoï aên". Gia nhaân vaâng lôøi laøm theo, nhìn thaáy doïn leân thöùc aên ñôn sô Luïc chuùng noùi: "Thích töû Ñaïi danh thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc maø daâng cuùng thöùc aên ñôn sô nhö vaày thì OÂ-ñaø-di cuõng coù theå haèng ngaøy thænh Phaät vaø taêng", noùi roài lieàn baûo gia nhaân: "Caùc ngöôi haõy ñeán nhaø cuûa laáy moùn söõa, ñeán nhaø laáy caù thòt, nem khoâ... mang veà ñaây". Gia nhaân nghe lôøi ñi ñeán nhöõng nhaø ñoù laáy thöùc aên mang veà cho Luïc chuùng aên no ñuû roài môùi veà chuøa, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi: "Saùng nay caùc vò aên ôû ñaâu?", ñaùp: "AÊn cuøng moät choã vôùi caùc vò", caùc Bí-soâ noùi: "Sao chuùng toâi khoâng thaáy", ñaùp: "Chuùng toâi ñeán sau", caùc Bí-soâ hoûi: "Vaäy caùc vò ñaõ aên thöùc aên gì?", ñaùp: "Söõa, laïc, caù thòt, nem khoâ... raát ngon", caùc Bí- soâ noùi: "Chuùng toâi cuõng aên ôû ñoù, nhöng sao khoâng thaáy coù nhöõng moùn nhö vaäy", A-thuyeát-ca noùi: "Nhaø ñoù ngheøo laøm gì coù nhöõng moùn aên nhö theá, ñoù laø chuùng toâi töø nhaø caùc thaân höõu ñoøi mang ñeán ñeå aên", caùc Bí-soâ noùi: "Caùc vò ñoøi nhöõng moùn aên ngon töø nhaø caùc baïch y nhö theá coù hôïp hay khoâng?", ñaùp: Hôïp hay khoâng thì chuùng toâi cuõng ñaõ ñoøi ñeå aên roài, khoâng leõ chuùng toâi phaûi nhòn ñoùi trôû veà hay sao?". Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch Luïc chuùng roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: Caùc thöùc aên thöôïng dieäu nhö söõa, laïc, sanh toâ, caù thò... neáu Bí-soâ vì mình maø ñeán nhaø ngöôøi khaùc ñoøi hoûi ñeå aên thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. "Sau ñoù coù caùc Bí-soâ bònh, thaày thuoác baûo neân uoáng söõa... cho ñeán caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi töø nhôn duyeân bònh. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi vaø toân troïng

giôùi, tuøy thuaän noùi phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Nhöõng thöùc aên thöôïng dieäu nhö söõa, laïc, sanh toâ, caù thòt... neáu Bí-soâ khoâng bònh, vì mình maø ñeán nhaø ngöôøi khaùc ñoøi hoûi ñeå aên thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ khoâng bònh maø xin thöùc aên ngon, khoâng bònh maø aên thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Bí-soâ khi khoâng coù bònh maø xin, khi coù bònh aên thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi aên khoâng phaïm. Bí-soâ khi coù bònh xin, khi khoâng bònh aên thì khi xin khoâng phaïm, khi aên phaïm Ñoïa. Bí-soâ khi coù bònh xin, khi coù bònh aên ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ vaøo

thoân khaát thöïc ñeán tröôùc cöûa nhaø ngöôøi, ngöôøi trong nhaø mang côm ra, neáu Bí-soââ caàn thöù khaùc thì ñöùng im laëng chôù coù nhaän côm; ngöôøi trong nhaø neáu hoûi caàn gì, khi hoûi nhö vaäy laø hoï tuøy yù muoán cuûa mình maø cho, Bí-soâ caàn gì cöù noùi ra khoâng phaïm. Neáu thí chuû thaáy Bí-soâ lieàn noùi: “Thaùnh giaû caàn gì cöù noùi”, Bí-soâ noùi ñieàu mình caàn cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

Nhieáp Tuïng Thöù Naêm:
Nöôùc coù truøng, hai nhaø aên,
Khoâng y, ñeán xem haønh quaân,
Hai ñeâm, nhieãu loaïn quaân binh,
Ñaùnh, doïa, che daáu toäi thoâ.
Hoïc xöù thöù tö: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Bí-soâ Xieån-ñaø duøng nöôùc coù truøng, caùc Bí-soâ thaáy lieàn noùi: “Sao cuï thoï laïi coá taâm duøng nöôùc coù truøng”, Xieån-ñaø noùi: “Soá truøng trong nöôùc naøy ñaâu coù ai giao cho toâi, ôû trong bình, chaäu, ao hoà vaø boán bieån roäng lôùn sao chuùng khoâng ñeán ôû, chuùng töï sanh töï dieät ñoái vôùi toâi coù toäi gì”, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch Xieån-ñaø roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nöôùc coù truøng maø thoï duïng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Xieån-ñaø. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Nöôùc coù truøng, truøng phaân bieät coù hai: Moät laø vöøa nhìn lieàn thaáy, hai laø do löôïc nöôùc môùi thaáy. Thoï duïng coù hai: Noäi thoï duïng laø duøng cho noäi thaân nhö aên uoáng, taém röûa...; ngoaïi thoï duïng laø duøng cho vieäc ngoaøi thaân nhö giaët y, röûa baùt... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ duøng nöôùc coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm Ñoïa; nöôùc khoâng coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm AÙc- taùc; hai caâu sau khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ bieát ñöôøng, maät, söõa daàu... coù truøng sanh maø thoï duïng ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Hai: BIEÁT NHAØ COÙ THÖÙC AÊN MAØ GÖÔÏNG NGOÀI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, cuï thoï OÂ-ñaø-di hieåu bieát phaùp thuaät cuûa theá tuïc vaø ñoaùn bieát vieäc cuûa

ngöôøi. Luùc ñoù vaøo saùng sôùm OÂ-ñaø-di ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, trong thaønh coù moät thieáu nieân môùi cöôùi vôï, khi ñeán phoá baùn höông ñeå môû cöûa tieäm lieàn thaáy nhôù vôï, muoán trôû veà beân vôï neân vöøa môû cöûa tieäm lieàn ñoùng cöûa laïi. OÂ-ñaø-di troâng thaáy lieàn suy nghó: “Giôø naøy caùc cöûa tieäm baét ñaàu môû cöûa, sao cöûa tieäm cuûa thieáu nieân naøy vöøa môû lieàn ñoùng laïi”, nghó roài lieàn duøng ñaïo thuaät Tha taâm ñeå quaùn bieát yù muoán cuûa thieáu nieân kia, bieát roài lieàn muoán choïc phaù thieáu nieân naøy neân OÂ- ñaø-di lieàn ñeán nhaø cuûa thieáu nieân noùi vôùi ngöôøi vôï cuûa thieáu nieân: “Coâ haõy ngoài nghe ta noùi phaùp”, thieáu nieân veà ñeán thaáy vaäy lieàn baûo vôï: “Naøng haõy laáy thöùc aên trao cho Thaùnh giaû ñeå Thaùnh giaû trôû veà chuøa”, OÂ-ñaø-di noùi: “Toâi boû vieäc tu phaåm thieän ñeán nhaø cuûa hieàn thuû noùi phaùp laø muoán cho hieàn thuû taêng theâm tín taâm, vì sao hieàn thuû laïi khoâng muoán nghe”, thieáu nieân nghe lôøi naøy lieàn mieãn cöôõng ngoài xuoáng nghe phaùp, ngoài nghe phaùp hoài laâu neân duïc nieäm lieàn döùt. OÂ-ñaø-di bieát duïc nieäm cuûa thieáu nieân ñaõ döùt neân ñöùng daäy ra veà, thieáu nieân giaän traùch: “Taïi sao Bí-soâ bieát ngöôøi tuïc coù yù duïc laïi coá taâm laøm xuùc naõo khieán hoï thaát voïng, ñoái vôùi vôï mình khoâng ñöôïc töï taïi”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ bieát nhaø coù thöùc aên maø gaéng göôïng ngoài naùn laïi”, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaø coù thöùc aên maø gaéng göôïng ngoài laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Nhaø coù thöùc aên töùc laø nam laáy nöõ laøm thöùc aên, nöõ laáy nam laøm thöùc aên aùi nieäm laãn nhau neân goïi laø thöùc aên. Gaéng göôïng laø bieát ngöôøi khaùc khoâng ñoàng yù maø vaãn ngoài laïi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát nam nöõ kia coù moät duïc maø gaéng göôïng ngoài laïi trong nhaø hoï thì phaïm Ñoïa. Neáu bieát hoï khoâng coù duïc taâm thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu… gioáng nhö caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Ba: BIEÁT NHAØ COÙ THÖÙC AÊN MAØ GÖÔÏNG ÑÖÙNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân, chæ khaùc laø OÂ-ñaø-di ñeán trong nhaø thieáu nieân ñöùng nuùp sau caùnh cöûa, ñöùa tôù gaùi nhìn thaáy nhöng im laëng. Thieáu nieân trôû veà trong nhaø keùo vôï ñeán choã khuaát muoán cuøng laøm vieäc phi phaùp, ñöùa tôù gaùi lieàn noùi: “Gia chuû, coù toân giaû OÂ-ñaø-di ñöùng ôû sau caùnh

cöûa", thieáu nieân lieàn noùi: "Thaùnh giaû ôû trong chuøa tu taäp caùc ñònh, ñeán ñaây laøm gì", noùi roài lieàn ñöa maét nhìn veá phía cöûa quaû thaáy coù OÂ-ñaø-di ñöùng ñoù, duïc tình lieàn döùt, giaän traùch noùi raèng: "Taïi sao Bí-soââ maát phaùp sa moân, ñeán nhaø cuûa theá tuïc göôïng ñöùng ôû choã khuaát khieán cho ngöôøi tuïc ñoái vôùi vôï mình khoâng ñöôïc töï taïi". Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaø coù thöùc aên maø göôïng ñöùng ôû choã khuaát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Boán: CHO NAM NÖÕ NGOAÏI ÑAÏO KHOÂNG Y THÖÙC AÊN Phaät ôû trong vöôøn Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù caùc thöông nhôn trong thaønh ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät noùi dieäu phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Caùc thöông nhôn nghe phaùp xong thaâm taâm hoan hæ ñaûnh leã Phaät roài lui ra, sau ñoù ñeán choã A-nan-ñaø ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû cuõng noùi dieäu phaùp cho hoï nghe roài im laëng, caùc thöông nhôn baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, Theá toân sau khi haï an cö xong seõ ñeán nôi ñaâu?", toân giaû noùi: "Caùc vò neân töï ñeán hoûi Theá toân", caùc thöông nhôn noùi: "Theá toân oai ñöùc toân nghieâm, chuùng toâi khoâng daùm gaïn hoûi", toân giaû noùi: "Toâi cuõng thaáy Theá toân oai ñöùc toân nghieâm neân khoâng daùm gaïn hoûi", caùc thöông nhôn noùi: "Neáu khoâng thöa hoûi laøm sao bieát Theá toân sau ba thaùng an cö seõ ñeán nôi ñaâu", toân giaû noùi: "Phaûi quaùn töôùng maïo cho ñeán lôøi noùi cuûa theá toân môùi bieát ñöôïc Theá toân muoán ñi ñaâu", caùc thöông nhôn hoûi: "Quaùn nhö theá naøo?", toân giaû noùi: "Neáu Theá toân ngoài xæa raêng höôùng veà phöông naøo ñoù, ñaây goïi laø quaùn töôùng maïo; nghe Theá toân khen ngôïi nhaân vaät cuûa phöông naøo ñoù, ñaây goïi laø quaùn lôøi noùi", caùc thöông nhôn hoûi: "Vaäy Theá toân gaàn ñaây ngoài höôùng veà phöông naøo vaø khen ngôïi nhaân vaät phöông naøo?", toân giaû noùi: "Gaàn ñaây Theá toân ngoài xæa raêng höôùng veà nöôùc Kieàu-taùt-la vaø khen ngôïi nhan vaät ôû thaønh Thaát-la-phieät". Caùc thöông nhôn nghe roài bieát khoâng bao laâu nöõa Phaät seõ ñeán thaønh Thaát- la-phieät, hoï lieàn ñaûnh leã toân giaû roài ra veà, sau ñoù ñi thu mua haøng hoùa ñeå mang ñeàn thaønh Thaát-la-phieät baùn. Sau ba thaùng an cö Theá toân baûo A-nan-ñaø: "Thaày neân ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ nay Theá toân muoán du haønh ñeán nöôùc Kieàu-taùt-la, neáu ai muoán theo Nhö lai thì neân chuaån bò y baùt", A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát, caùc thöông nhôn nghe ñöôïc tin naøy

lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Theá toân noùi dieäu phaùp cho hoï nghe, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, caùc thöông nhôn baïch Phaät: "Theá toân, con nghe Theá toân saép ñeán thaønh Thaát-la-phieät, treân ñöôøng ñi chuùng con xin ñöôïc töù söï cuùng döôøng cho Phaät vaø taêng, cuùi xin Theá toân thöông xoùt thoï nhaän", Theá toân im laëng nhaän lôøi, caùc thöông nhôn ñaûnh leã

Phaät roài lui ra, sau ñoù ñeán choã toân giaû A-nan-ñaø hoûi: “Ñaïi ñöùc, Theá toân moãi ngaøy coù theå ñi ñöôïc bao nhieâu?”, ñaùp laø cuõng nhö Luaân vöông, laïi hoûi: “Phaùp cuûa Luaân vöông moãi ngaøy ñi ñöôïc bao nhieâu?”, ñaùp laø hai du thieän na. Caùc thöông nhôn nghe roài cöù moãi hai du thieän na saép ñaët caùc moùn cuùng döôøng, cöù nhö theá cho ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Luùc ñoù trong ñoaøn thöông buoân coù ngoaïi ñaïo loä hình ñi theo, treân ñöôøng ñi khi bò côn ñoùi thuùc baùch ngoaïi ñaïo lieàn nghó: “Ta nay laäp phöông tieän gì ñeå khoûi bò khoå vì ñoùi khaùt, ta neân xin vaøo trong giaùo ñoaøn cuûa Thích töû môùi khoûi bò ñoùi, duø ñi ñöôøng xa cuõng khoâng thaáy nhoïc meät”, nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ baïch raèng: “Thaùnh giaû, Ñaïi sö cuûa caùc vò öa thích toát ñeïp thöông ngöôøi, thöôøng duøng caùi caøy baèng vaøng ñeå caøy ruoäng neân caùc ñeä töû ñöôïc thoï thöùc aên traêm vò, maëc aùo ngaøn vaøng, phoøng xaù thöôïng haïng… Caùc Thaùnh giaû hieän ñôøi naøy ñöôïc an laïc tru, sau khi maïng chung chaéc chaén sanh leân coõi trôøi, ñöôïc giaûi thoaùt. Coøn ñaïi sö cuûa toâi taùnh öa thoâ aùc, caùc ñeä töû chuùng toâi phaûi loä hình aên thöùc aên thoâ vaø nguû nôi ñaát cöùng, hieän ñôøi thoï khoå, sau khi maïng chung sanh vaøo ñòa nguïc, chìm trong bieån khoå”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn cho laø ngoaïi ñaïo naøy tín kính neân noùi raèng: “Ngöôi coù muoán aên thöùc aên dö trong baùt cuûa caùc Bí-soâ khoâng?”, ngoaïi ñaïo thaàm nghó: “Neáu ta khoâng aên thì seõ cheát ñoùi”, nghó roài lieàn noùi muoán aên, caùc Bí-soâ noùi: “Khi chuùng taêng aên, ngöôøi haõy tuøy yù ñöùng moät nôi naøo ñoù, caùc Bí-soâ seõ ñem thöùc aên dö trong baùt cho ngöôi”, ngoaïi ñaïo nghe roài ñeán giôø aên caàm caùi aâu ñöùng ôû moät nôi, sau khi aên xong caùc Bí-soâ ñeàu ñem thöùc aên dö boû vaøo caùi aâu cuûa ngoaïi ñaïo, ngoaïi ñaïo naøy böng caùi aâu ñaày thöùc aên ñi ra cöûa, thöông chuû thaáy lieàn hoûi laø ai ñaõ cho thöùc aên, ngoaïi ñaïo noùi: “Ngöôøi maø caùc ngöôi troïng laø ruoäng phöôùc, toâi laïi laøm ruoäng phöôùc cho hoï neân hoï ñem baùnh traùi cho toâi”, thöông chuû noùi: “Bí-soâ thöông töôûng ngöôi neân cho ngöôi aên, ngöôi trôû laïi noùi laø ruoäng phöôùc cuûa Bí-soâ, ñoù khoâng phaûi laø vieäc toát. Neáu Theá toân nghe ñöôïc lôøi naøy aét seõ cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ”, ngoaïi ñaïo nghe roài caûm thaáy xaáu hoå noùi raèng: “Luùc naûy toâi chæ laø noùi ñuøa, xin chôù ñeå buïng”, noùi roài lieàn boû ñi. Luùc ñoù coù ñoaøn thöông buoân khaùc ñeán, trong ñoaøn coù moät ngoaïi ñaïo loä hình, ngoaïi ñaïo kia gaëp ngoaïi ñaïo naøy lieàn hoûi: “Treân ñöôøng ñi oâng coù ñöôïc thöùc aên khoâng?”, ñaùp laø coù, laïi hoûi

töø ñaâu coù, ngoaïi ñaïo naøy noùi: “Cö só troïc cho toâi”, ngoaïi ñaïo kia noùi: “Ngöôi khoâng bieát aân, nhôø ngöôøi ta ban cho ñöôïc khoûi ñoùi maø coøn noùi lôøi thoâ goïi laø cö só troïc. Ta bieát giaùo ñoaøn Thích töû naêm traêm vò ñoù ñeàu chöùng quaû A-la-haùn nhaäp baùt Nieát-baøn, coøn trong phaùi ngoaïi ñaïo chuùng ta chöa thaáy coù ai Nieát-baøn”, lieàn noùi keä: “Laøm sao thaân ngöôi khoâng sa ñoïa, Löôõi ngöôi sao khoâng xeù thaønh traêm, Laøm sao chö thaàn thaáy vieäc naøy, Laïi khoâng seùt ñaùnh naùt thaân ngöôi, Daõ can theo Sö töû aên dö, Laïi thöôøng nghó

caùch haïi Sö töû, Thaäp löïc Thaùnh chuùng ñem côm cho, Ngöôi nay bò maéng khoâng bieát aân, Thaùnh chuùng chöùng ñöôïc Nhaát thieát trí, Baïn hay khoâng, taâm ñeàu bình ñaúng, Ngoaïi ñaïo caùc ngöôi thaät ñaùng gheùt, Vaäy maø vaãn coøn cöùu giuùp nhau, Ngöôøi naøo khoâng bieát aân vaø nghóa, Phaûi bieát ngöôøi naøy khoâng baèng choù, Choù ñoái vôùi ngöôøi coøn bieát aân, Ngöôi tôï raén döõ thöôøng phun ñoäc". Ngoaïi ñaïo noùi keä roài lieàn boû ñi, ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa kieát giôùi. Luùc ñoù Phaät ôû trong nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät, taïi moät khu vöôøn trong thaønh naøy coù naêm traêm ngöôøi nöõ nöông ôû trong vöôøn ñoù se tô kieám soáng. Hoï thaáy Theá toân coù bahai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp, caùc phaùp coâng ñöùc ñeàu hieån hieän, thaân nhö hoûa tuï phoùng ra aùnh saùng lôùn nhö kim luaân chieáu, tieán böôùc nhö nuùi baùu di chuyeån, laïi nhö phöôùn vaøng ñöôïc trang nghieäm baèng caùc taïp baûo saùng ngôøi thanh tònh, voâ sôû uùy. Thaáy roài sanh taâm hoan hæ, nhö ngöôøi suoát möôøi hai naêm sieâng tu dieäu ñònh boång nhieân toû ngoä, nhö ngöôøi ngheøo gaëp kho baùu, nhö ngöôøi khoâng sanh con ñöôïc sanh con, nhö ngöôøi caàu ngoâi vua ñöôïc laøm leã quaùn ñaûnh, taâm caùc ngöôøi nöõ naøy hoan hæ coøn hon theá nöõa neân cuøng ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät noùi dieäu phaùp roài cuøng baøn vôùi nhau: "Neáu Theá toân vaøo Vöông thaønh roài, chuùng ta muoán ñaûnh leã cuõng khoâng theå ñöôïc. Chuùng ta neân nhaân luùc naøy thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc", baøn xong lieàn ñaûnh leã baïch Phaät raèng: "Cuùi xin Theá toân vaø Bí-soâ taêng saùng mai thoï chuùng con cuùng döôøng", Theá toân im laëng nhaän lôøi, caùc ngöôøi nöõ naøy bieát Phaät nhaän lôøi

neân ñaûnh leã roài lui ra, sau ñoù ñeán choã toân giaû A-nan-ñaø ñaûnh leã roài baïch raèng: "Vöông töû, cuùng döôøng moät böõa aên cho Phaät vaø Taêng caàn khoaûng bao nhieâu?", toân giaû noùi: "Khoaûng naêm traêm kim tieàn". Caùc ngöôøi nöõ nghe roài moãi ngöôøi lieàn ñoùng goùp moät kim tieàn ñuû naêm traêm kim tieàn lieàn baïch vôùi toân giaû: "Vöông töû, chuùng con khoâng coù khí cuï vaät duïng naáu nöôùng vaø toøa ngoài, cuùi xin Vöông töû giuùp ñôõ lo lieäu caùc moùn cuùng döôøng, ñeán giôø thoï thöïc chuùng con seõ töï tay daâng cuùng", toân giaû nhaän lôøi , caùc ngöôøi nöõ ñeå laïi soá tieàn roài ra veà. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc nghe tin Phaät ñaõ du hoùa ñeán, lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät noùi dieäu phaùp roài baïch Phaät: "Cuùi xin Theá toân vaø chuùng Bí- soâ saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Theá toân noùi: "Naøy tröôûng giaû, ta ñaõ thoï naêm traêm ngöôøi nöõ thænh thöïc vaøo saùng mai roài". Tröôûng giaû nghe roâi sanh taâm tuøy hæ ñaûnh leã roài lui ra, sau ñoù ñeán choã toân giaû A-nan-ñaø thaáy kim tieàn lieàn hoûi laø cuûa ai, toân giaû noùi: "Kim tieàn naøy laø cuûa naêm traêm ngöôøi nöõ nhôø toâi lo lieäu caùc moùn cuùng döôøng cho Phaät vaø Taêng vaøo saùng mai. Tröôûng giaû haõy mang soá kim tieàn naøy veà roài theâm vaøo ñeå saém söûa caùc moùn aên ngon, saùng mai mang ñeán". Tröôûng giaû laøm theo nhö lôøi cuûa toân giaû saém söûa caùc moùn aên thöôïng dieäu roài chôû ñeán trong vöôøn Caáp, toân giaû sai ngöôøi ñeán baùo cho caùc ngöôøi nöõ bieát ñeå ñeán daâng

cuùng. Caùc ngöôøi nöõ ñeán baïch vôùi toân giaû: “Toân giaû laø chôn thieän tri thöùc cuûa chuùng con, xin thöông xoùt giuùp chuùng con daâng cuùng cho phaät vaø Taêng”, toân giaû nhaän lôøi. Luùc ñoù coù hai ngöôøi nöõ moät giaø moät treû, ngöôøi treû laø ngoaïi ñaïo loä hình cuøng ñeán xin thöùc aên, caùc ngöôøi nöõ noùi: “Haõy ñeán xin Vöông töû”, ngöôøi treû lieàn ñeán choã toân giaû A-nan-ñaø xin, toân giaû noùi: “Haõy ngoài chôø ôû ñoù, toâi seõ ñöa cho”. Khi toân giaû ñöa cho baùnh khoâng xem kyõ coù caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi giaø ñöôïc moät caùi baùnh, coøn ngöôøi treû ñöôïc caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi Giaø-thaáy vaäy lieàn noùi: “Chaéc laø Vöông töû sanh taâm aùi nieäm em neân môùi ñöa cho em caùi baùnh dính ñoâi”, ngöôøi treû noùi: “Ñöøng noùi nhö vaäy, Vöông töû ñaõ boû cung ñieän nguy nga, nhaøm chaùn theá tuïc xuaát gia, thoaùt khoûi traàn lao nhö boû ñaøm daõi, ñaâu theå ñoaùi hoaøi ñeán moät ngöôøi nhô ueá nhö toâi”, ngöôøi giaø noùi: “Em khoâng bieát caùc tröôïng phu ñoái vôùi ngöôøi nöõ yeâu thích khoâng ñoàng, neáu khoâng aùi nieäm thì sao laïi ñöa cho caùi baùnh dính ñoâi”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay trao thöùc aên cho ngoaïi ñaïo khoâng y vaø caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho A-nan-ñaø.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 37 523

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ töï tay trao thöùc aên cho caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo ñeàu phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hay ngöôøi bònh thì khoâng phaïm; hoaëc muoán duøng thöùc aên laøm nhaân duyeân ñeå tröø boû aùc kieán cho hoï thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Laêm: XEM QUAÂN TRAÄN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû bieân thuøy nöôùc Kieàu-taùt-la coù phaûn loaïn khoâng thaàn phuïc trieàu ñình neân vua Thaéng Quang sai moät ñaïi töôùng xuaát binh chinh phaït nhö vaäy cho ñeán ba laàn ñeàu bò quaân phaûn loaïn ñaùnh baïi, ñaïi töôùng yeâu caàu nhaø vua neân thaân chinh ñaùnh deïp. VuaThaéng Quang cho ñaùnh troáng tuyeân caùo toaøn daân: “Ai bieát voõ ñeàu phaûi toøng quaân khoâng ñöôïc troán traùnh, neáu troán traùnh seõ bò phaït naêm traêm kim tieàn”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ nghe quaân binh saép leân ñöôøng lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân ñeán xem quaân binh cuûa nhaø vua nhö theá naøo, coù theå chieán thaéng hay khoâng”, noùi roài cuøng nhau ñi ñeán choã haønh quaân thaáy ñoaøn töôïng quaân ñeán , Nan-ñaø lieàn hoûi: “Caùc oâng ñeán nôi ñaâu?”, ñaùp laø ra bieân thuøy deïp loaïn, Nan-ñaø noùi: “Ñoaøn quaân voi nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, ta xem thaáy voi cuûa oâng hình töôùng nhö heo, coøn voi cuûa giaëc to nhö nuùi Nhaïc, coøn hình daùng cuûa oâng coù ñi maø khoâng coù veà, vaäy oâng haõy trôû laïi töø bieät toân thaân roài haõy toøng quaân”, moïi ngöôøi nghe lôøi naøy ñeàu khoâng vui ñöùng qua moät beân. Keá thaáy ñoaøn maõ quaân ñeán, Luïc chuùng cuõng hoûi ñaùp nhö treân cho ñeán caâu: “Ñoaøn maõ

quaân nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, ta xem thaáy ngöïa cuûa oâng nhö con boø ñaàn, coøn ngöïa cuûa giaëc to nhö voi, coøn hình daùng cuûa oâng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân". Keá thaáy ñoaøn xa quaân ñeán, Luïc chuùng cuõng hoûi ñaùp nhö treân cho ñeán caâu: "Ñoaøn xa quaân nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, ta xem xe cuûa oâng hö muïc, coøn xe cuûa giaëc kieân coá nhö nuùi, hình daùng cuûa oâng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân". Keá thaáy ñoaøn boä quaân ñeán, Luïc chuùng cuõng hoûi ñaùp nhö treân cho ñeán caâu: "Ñoaøn boä quaân nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, caùc binh só naøy gioáng nhö ngöôøi noäm coøn boä binh cuûa hoï duõng kieän nhö Döôïc xoa, coøn hình daùng cuûa oâng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân". Cuoái cuøng laø doaøn quaân chæ huy cuûa vua Thaéng Quang ñeán, vua thaáy boán binh khoâng tieán tôùi lieàn hoûi: "Vì sai caùc töôùng quaân khoâng tieán leân?", caùc töôùng quaân taâu: "Ñaïi vöông, neáu chuùng toâi phuïng meänh xuaát quaân e gaëp baát lôïi vì vöøa roài Luïc chuùng Bí-soâ noùi nhöõng lôøi voâ nghóa laøm cho caùc quaân binh ñeàu lo laéng", vua noùi: "Caùc vò aáy laø sa

moân haøo quyù, hoï noùi gì thì noùi, caùc töôùng quaân khoâng neân ñeå yù ñeán, haõy tieán quaân leân". Noùi roài vua lieàn suy nghó: "Chôù ñeå caùc sa moân thöôøng naõo loaïn nhau", nghó roài vua baûo söù giaû: "Ngöôi neân ñeán choã Theá toân ñaûnh leã roài chuyeån lôøi cuûa Traãm vaán an Theá toân ñöôïc ít bònh, an vui, töï taïi, khí löïc ñieàu hoøa. Keá chuyeån lôøi cuûa Traãm cuùi xin Theá toân nhôù nghó, cheá hoïc xöù cho caùc Thaùnh chuùng, ñöøng ñeå Bí-soâ ñeán xem quaân traän". Söù giaû vaâng lôøi laøm theo lôøi vua baûo, Theá toân nghe söù giaû noùi roài lieàn im laëng nhaän lôøi. Söù giaû bieát Theá toân nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leã caùo töø, Theá toân do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñeán xem chænh trang quaân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Chænh trang quaân laø chænh ñoán quaân nghi tröôùc khi ra traän nhö maëc aùo giaùp, ñoäi muõ truï... boán binh laø ñoäi quaân thöù nhaát chæ toaøn voi goïi laø Töôïng quaân, ñoäi quaân thöù hai kieâm duøng ngöïa goïi laø Maõ quaân, ñoäi quaân thöù ba kieâm duøng xe goïi laø Xa quaân, ñoäi quaân thöù tö kieâm ñi boä goïi laø Boä quaân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ xem chænh trang quaân phaïm Ñoïa, neâu Bí-soâ treân ñöôøng khaát thöïc gaëp quaân binh ñi ñeán, hoaëc chuøa gaàn Ñaïi-loä, hoaëc quaân ñoäi vaøo trong chuøa, hoaëc ñöôïc vua, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn... thænh môøi duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm, khi thaáy quaân binh khoâng ñöôïc pheâ bình toát xaáu hay dôû, hoaëc moät trong taùm naïn duyeân hieän tieàn duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Saùu: ÔÛ TRONG QUAÂN TRAÄN QUAÙ HAI ÑEÂM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân cho ñeán caâu vua thaân chinh ñaùnh deïp phaûn loaïn vaãn khoâng thu phuïc ñöôïc, Ñaïi thaàn taâu: "Tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc coù phöôùc

löïc lôùn, neáu tröôûng giaû ñeán coù theå khieán giaëc quy haøng", vua lieàn haï chæ cho söù giaû mang ñeán, tröôûng giaû tieáp chæ roài leân ñöôøng, ñeán trong quaân roài vaãn khoâng haøng phuïc ñöôïc giaëc. Nhaø vua thaáy tröôûng giaû gaày yeáu lieàn hoûi: "Phaûi chaêng khanh nhôù ñeán con caùi cuûa mình?", ñaùp: "Khoâng phaûi thaàn nhôù ñeán con caùi maø maø nhôù Thaùnh chuùng". Vua lieàn vieát thö sai söù mang ñeán cho Taêng chuùng noùi laø muoán gaëp Thaùnh chuùng, ñaïi chuùng nghe ñoïc saéc thö roài töø giaø ñeán treû ñeàu vieän côù töø choái khoâng ñi, luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: "Ngaøy naøo Ñaïi sö coøn ôû ñôøi,

chuùng ta coøn thì chaùnh phaùp ñöôïc löu truyeàn roäng raõi. Neáu Ñaïi sö Nieát-baøn, ñeä töû nhaäp dieät theo thì chaùnh phaùp seõ tieâu vong. Nay chuùng ta coù coøn coù söùc phaûi coá gaéng keùo coã xe Chaùnh giaùo khoâng sanh meät moõi", noùi roài cuøng laáy theû leân ñöôøng ñeán choã nhaø vua ñoùng quaân. Ñeán nôi roài noùi phaùp khieán taát caû ñeàu hoan hæ, nhaø vua phaán chaán ra lònh quaân binh chuaån bò ra traän phaù giaëc. Luïc chuùng nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "Ñaõ nhieàu ngaøy nay chuùng ta coá gaéng phoøng hoä oai nghi, nay haõy tuøy yù theo yù mình. Chuùng ta neân ñeán xem nhaø vua chænh trang quaân binh nhö theá naøo", noùi roài cuøng ñi ñeán choã haønh quaân, thaáy ñoäi quaân voi ñeán lieàn hoûi muoán laøm gì, ñaùp laø muoán chieán ñaáu, Luïc chuùng noùi: "Nhöõng con voi naøy daùng veû nhö con heo laøm sao chieán ñaáu", noùi roài naém voøi voi dí xuoáng ñaát. Keá thaáy ñoäi quaân ngöïa ñeán hoûi ñaùp nhö treân , Luïc chuùng noùi: "Nhöõng con ngöïa naøy daùng veû nhö con boø ñaàn", noùi roài lieàn naém laáy ñuoâi ngöïa keùo qua moät beân. Keá thaáy ñoäi quaân xe ñeán hoûi ñaùp nhö treân, Luïc chuùng noùi: "Nhöõng chieác xe naøy hö cuõ roài", noùi roài naém truïc xe neùm qua moät beân. Keá thaáy ñoäi boä binh ñeán lieàn noùi: "Nhöõng ngöôøi naøy daùng veû nhö ngöôøi noäm", noùi roài lieàn naém coå keùo ra ngoaøi haøng nguõ. Boán binh chuûng bò laêng nhuïc khoâng bieát laøm sao ñeàu ñöùng moät beân vôùi veû öu saàu. Luùc ñoù ñoäi quaân chæ huy cuûa vua ñeán, hoûi ñaùp gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu vua haï chæ cho söù giaû ñeán choã Theá toân vaán an vaø yeâu caàu Theá toân cheá hoïc xöù, Theá toân nhaän lôøi roài nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-so coù nhaân duyeân ñeán trong quaân traän chæ ñöôïc ôû laïi chöøng hai ñeâm, neáu quaù thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ôû laïi trong quaân traän quaù hai ñeâm phaïm Ñoïa, neáu vua… thænh môøi ôû laïi, hoaëc coù taùm naïn duyeân phaûi ôû laïi quaù hai ñeâm thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Baûy: NHIEÃU LOAÏN QUAÂN BINH Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö hai giôùi treân cho ñeán caâu nhaø vua ra lònh chænh trang quaân nguõ ñeå ra traän,

Luïc chuùng cuøng ñeán ñoù xem, ñeán nôi aån mình trong röøng chôø khi boán binh ñeán gaàn lieàn heùt lôùn khieán quaân binh sôï haõi boû chaïy, Luïc chuùng böôùc ra hoûi taïi sao laïi sôï, quaân binh ñaùp: “Chuùng toâi töôûng bò phuïc kích neân sôï haõi boû chaïy”, Luïc chuùng noùi: “Chuùng toâi chæ ñuøa caùc oâng thoâi, neáu boïn phaûn loaïn bieát caùc oâng khieáp nhöôïc nhö

theá naøy thì haèng ngaøy seõ baét caùc oâng keùo loâi vaøo trong thaønh. Chuùng toâi muoán giuùp caùc oâng saép baøy quaân traän aét seõ ñaéc thaéng”. Boán binh nghe roài lieàn ñoàng yù cho hoï saép baøy quaân traän, Luïc chuùng thaáy trong ñoäi quaân voi thaáy coù voi nhoû lieàn noùi: “Voi naøy duøng laøm gì”, noùi roài ñaåy qua moät beân; thaáy trong ñoäi quaân ngöïa coù ngöïa hôi yeáu lieàn noùi: “Ngöïa naøy duøng laøm gì”, noùi roài ñaåy qua moät beân; khi thaáy ñoäi quaân xe coù xe cuõ lieàn noùi: “Xe naøy duøng laøm gì”, noùi roài vaát qua moät beân; khi thaáy ñoäi boä binh coù ngöôøi soùi traùn lieàn noùi: “Ngöôøi nhö vaày duøng ñöôïc gì”, noùi roài keùo qua moät beân. Nhö theá caû boán binh ñeàu bò nhuïc… gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu nhaø vua sai söù ñeán choã Phaät vaán an vaø yeâu caàu Phaät cheá hoïc xöù, Phaät nhaän lôøi roài nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong quaân traän hai ñeâm maø xem chænh tranh quaân ñoäi, xem baøy binh boá traän thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Baøy binh boá traän laø baøy binh coù boán loaïi: Sö töû kyø binh, Ñaïi ngöu kyø binh, Kình ngö kyø binh vaø Kim suùy ñieåu kyø binh; boá traän coù boán loaïi: Soùc nhaãn theá traän, Xa vieân theá traän, Baùn nguyeät theá traän vaø Baèng döïc theá traän. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ôû laïi hai ñeâm trong quaân traän xem boán loaïi binh chuûng, khi chöa maëc giaùp truï caàm binh khí thì phaïm AÙc-taùc, khi chænh trang quaân binh xong thì phaïm Ñoïa. Neáu nhaø vua… thænh ôû laïi vaø taùm naïn duyeân xaûy ñeán thì khoâng phaïm nhö giôùi treân. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

Hoïc Xöù Tthöù Boán Möôi Taùm: ÑAÙNH BÍ SOÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø thoï vieân cuï, Thaäp thaát chuùng naøy thöôøng thaân caän Luïc chuùng neân OÂ- ñaø-di thöôøng hay sai baûo laøm vieäc naøy vieäc noï, Thaäp thaát chuùng noùi: “Thaày ñaâu phaûi laø Thaân giaùo sö hay Quyû phaïm sö cuûa chuùng toâi maø sai söû, chung toâi khoâng laøm”, OÂ-ñaø-di nghe roài lieân ñaùnh ngöôøi vöøa noùi vaø maéng: “Ngöôi daùm khoâng nghe lôøi ta phaûi khoâng?”. Luùc ñoù caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ngaõ ngöõa ra keâu khoùc: “Ñaùnh toâi, ñaùnh toâi”, caùc Bí-soâ nghe chaïy ñeán hoûi nguyeân do, OÂ-ñaø-di noùi: “Toâi chæ ñaùnh coù moät ñöùa maø caû möôøi baûy ñöùa ñeàu ngaõ ngöõa ra keâu khoùc”, caùc Bí-soâ hoûi taïi sao thì Thaäp thaát chuùng ñaùp: “Neáu taát caû khoâng keâu khoùc thì seõ bò ñaùnh heát”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc ñeàu cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân

duyeân nay nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ vì saân giaän khoâng vui maø ñaùnh Bí-soââ khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Bí-soâ khaùc laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy ñaõ thoï vieân cuï. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng noäi thaân phaàn hay duøng vaät ngoaøi thaân hoaëc kieâm duøng caû hai ñeàu phaïm Ñoïa. Noäi thaân phaàn laø Bí-soâ do saân giaän duøng moät ngoùn tay ñaùnh Bí-soâ thì phaïm moät toäi Ñoïa, cho ñeán naêm ngoùn tay thì naêm toäi Ñoïa, cuù naém tay, caùnh tay, vai, ñaàu goái... ñeàu phaïm Ñoïa. Duøng vaät ngoaøi thaân laø Bí-soâ do saân giaän duøng coû caây, cung teân hay caùc loaïi khí cuï ñaùnh hay töø xa neùm tôùi tuøy truùng moät choã naøo treân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Kieâm duøng caû hai laø Bí-soâ tay caàm dao, gaäy... ñaùnh tuøy truùng moät nôi naøo treân thaân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu vì muoán ngöôøi kia sôï hoaëc vì thaønh töïu chuù thuaät ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

528 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 38

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Chín: DUØNG TAY DOÏA ÑAÙNH BÍ SOÂ

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân cho ñeán caâu OÂ-ñaø-di baûo Thaäp thaát chuùng laøm vieäc nhöng hoï khoâng nghe theo, OÂ-ñaø-di noåi giaän laáy tay doïa ñaùnh moät ngöôøi, khoâng ngôø caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ngaõ ngöõa ra keâu khoùc. Caùc Bí-soâ nghe keâu khoùc ñeán hoûi nguyeân do gioáng nhö giôùi treân, caùc Bí-soâ cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ vì saân giaän khoâng vui, duøng tay doïa ñaùnh Bí-soâ khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Töôùng phaïm coù noäi, ngoaïi vaø kieâm caû hai gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi: CHE DAÁU TOÄI CHO NGÖÔØI KHAÙC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï caän vieân, Nan-ñaø coù moät thaân ñeä töû teân laø Ñaït-ma khi chöa bieát thaày mình laø ngöôøi aùc haïnh thì cuøng ôû chung thöøa söï cuùng döôøng, nhöng khi bieát roài thì boû ñi ñeán ôû chung vôùi caùc Bí-soâ thieän haïnh. Vì kính lôøi Phaät daïy neân moãi ngaøy ba thôøi ñeán kính leã thaày, moät hoâm Ñaït-ma baïch thaày: "OÂ-ba-ñaø-da, nay con muoán ñeàn choã yeân tónh trong vöôøn chuøa ñeå tu taäp theo yù mình", OÂ-ba-nan-ñaø muoán cuøng ñi theo neân baûo Ñaït-ma caàm toïa cuï cuûa mình, Ñaït-ma noùi: "A-giaù-lôïi-da ban ngaøy cuõng ñeán trong vöôøn chuøa tónh toïa sao?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ngöôi cho raèng taâm ta thöôøng taùn loaïn khoâng bieát tónh toïa hay sao, khoâng coù moân tónh löï

naøo maø ta khoâng bieát", Ñaït- ma noùi: "Con khoâng daùm, con chæ muoán hoûi A-giaù-lôïi-da ban ngaøy coù du hoùa khoâng?". Noùi roài lieàn caàm toïa cuï cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ñeán trong vöôøn chuøa ñeå döôùi moät goác caây roài tìm ñeán moät goác caây khaùc ngoài kieát

giaø tónh toïa, heä nieäm tö duy. OÂ-ba-nan-ñaø sau ñoù ñeán choã ngoài tónh toïa, laáy y truøm caû ñaàu maët heä nieäm tö duy nhöng taâm khoâng theå an ñònh, beøn ñöùng daäy ngoù quanh boán phía, boång thaáy coù moät ngöôøi nöõ muoán phaù raøo vaøo trong chuøa lieàn keâu Ñaït-ma, Ñaït-ma noùi: "A-giaù-lôïi-da haõy heä nieäm nôi kinh röøng Theä-ña", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Thaày khoâng nhôù lôøi Phaät daïy laø ñoái vôùi vaät cuûa Taêng kyø phaûi coi troïng, vaäy ñeå ta ñeán ngaên caûn ngöôøi nöõ kia", noùi roài lieàn ñi ñeán choã ngöôøi nöõ hoûi vì sao laïi phaù raøo, ngöôøi nöõ lieàn cöôøi, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø khôûi taâm duïc nhieãm naém caùnh tay vaø oâm ngöôøi nöõ hoân, sau ñoù ñeán choã Ñaït-ma hoûi coù thaáy gì khoâng, Ñaït-ma noùi: "Caùc vieäc khaùc ñeàu thaáy, chæ tröø giao hoäi", OÂ-ba- nan-ñaø noùi: "Cuï thoï coù bieát cuõng ñöøng noùi vôùi ai", Ñaït-ma noùi: "Cho ñeán khi chöa gaëp Bí-soâ thieän thì toâi hoaøn toaøn khoâng noùi", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Thaân giaùo sö cuûa thaày laøm nhöõng vieäc xaáu xa, toâi ñeàu che daáu, thaày thaáy loãi cuûa toâi maø laïi khoâng che daáu hay sao?", Ñaït-ma noùi: "Bieát ngöôøi khaùc coù thoâ aùc maø che daáu cho nhau, toâi seõ baïch caùc Bí-soââ". Noùi roài lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Bí-soâ khaùc coù toäi thoâ aùc maø che daáu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Bí-soâ khaùc laø chæ cho Nan-ñaø. Toäi thoâ aùc goàm coù toäi Ba-la-thò-ca vaø toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, sôû dó goïi laø thoâ aùc vì nhôn cuûa noù laø thoâ aùc xaáu xa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ khaùc phaïm toäi Tha thaéng, khôûi yù che daáu cho ñeán khi maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc thì phaïm toäi Ñoïa; che daáu toäi Taêng taøn cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu khi Bí-soâ thaáy Bí-soâ khaùc phaïm toäi Ba-daät-ñeå-ca, khôûi taâm che daáu cho ñeán maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Nhö theá bieät saùm cho ñeán toäi AÙc-taùc, toäi phuù taøng cuõng vaäy. Neáu ngöôøi noùi toäi sôï noùi ra seõ gaëp raéc roái hoaëc caùc naïn phaïm haïnh... hoaëc noùi ra seõ khieán Taêng bò phaù neân che daáu thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... gioáng nhö trong caùc giôùi treân. Nhieáp Tuïng Thöù Saùu: Xuùc naõo baïn, chaïm löûa, gôûi duïc, Phaùp ñoàng nguû, nhaø chaúng ngaên che, Chöa xaû, caàu tòch, nhuoäm hoaïi saéc, Caàm vaät baùu, khí trôøi quaù noùng.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Moát: CUØNG ÑEÁN NHAØ THEÁ TUÏC KHOÂNG CHO AÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi naêm möôi cho ñeán caâu Ñaït-ma vì toân troïng lôøi Phaät daïy neân moãi ngaøy ñeán kính leã thaày laø Nan-ñaø. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø noùi vôùi Nan-ñaø: "Ñaïi ñöùc neân bieát, Ñaït-ma tröôùc ñaây coù hieàm khích vôùi toâi, toâi seõ ôû tröôùc Phaät vaø Taêng laøm vieäc khoâng Lôïi-ích vaïch baøy toäi cuûa Ñaït-ma hoaëc khieán cho nhòn ñoùi moät ngaøy", Nan-ñaø noùi: "Ñaït-ma öa thích trì giôùi, bieát hoå theïn thöôøng oâm loøng truy hoái, töøng khoâng coù phaïm, laøm sao coù theå laøm vieäc khoâng Lôïi-ích cho noù ñöôïc", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Neáu vaäy toâi seõ khieán cho nhòn ñoùi moät ngaøy", Nan-ñaø nghe roài lieàn töï nghó: "Thaø ñeå cho Ñaït-ma nhòn ñoùi moät ngaøy". Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû ñeán thænh Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø veà nhaø thoï thöïc, Nan-ñaø noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: "Hoâm nay chuùng ta cho Ñaït-ma nhòn ñoùi". Vöøa luùc ñoù Ñaït-ma ñeán kính leã thaày, Nan-ñaø baûo Ñaït-ma: "Hoâm nay coù thí chuû ñeán môøi ta vaø moät ñeä töû veà nhaø thoï thöïc, con haõy cuøng ñi vôùi ta", Ñaït-ma noùi: "Haù con töøng theo thaày ñi thoï thænh thöïc hay sao?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Naøy Ñaït-ma, ñieàu maø ta nghe tröôùc ñaây khaùc vôùi ñieàu hoâm nay ta thaáy. Ta cho raèng ngöôi öa thích trì giôùi... bieát vaâng lôøi thaày daïy khoâng coù traùi nghòch, haù chuùng ta baûo thí chuû ñem vaät baát tònh cho ngöôi hay sao?". Ñaït-ma bò quôû lieàn im laëng, sau ñoù baïch thaày: "Con ñi laáy ñaõy löôït nöôùc vaø baùt roài ñi vôùi thaày", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Khoûi phaûi ñi laáy ñaõy löôït nöôùc vaø baùt laøm chi, ôû trong nhaø thí chuû coù ñuû tònh khí, nöôùc ñaõ löôït saün roài khoâng coù truøng, cöù ñi vôùi chuùng ta", Ñaït-ma ñaønh phaûi ñi theo hai thaày, coù moät Bí-soâ khaát thöïc gaëp lieàn hoûi ñi ñaâu, Ñaït-ma noùi laø ñi ñeán choã thoï thænh thöïc. Luùc ñoù hai thaày daãn Ñaït-ma ñeán moät quaùn troï, OÂ-ba-nan-ñaø ñeå Nan-ñaø ñöùng vôùi Ñaït-ma ôû ñoù roài ñi ñeán nhaø thí chuû thoï thöïc, aên no roài lieàn trôû laïi quaùn troï ñöùng vôùi Ñaït-ma ñeå cho Nan-ñaø ñi thoï thöïc. Luùc ñoù Ñaït-ma thaáy saép ñeán giôø ngoï lieàn nhaéc OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ngöôi cho raèng ta khoâng coù taâm hoä thi la, thöôøng aên phi thôøi hay sao? Ngöôi haõy ñi ñi, neáu ngöôi ôû ñaây seõ khieán ta khoâng vui, noùi chuyeän hay ngoài vôùi ngöôi ta ñeàu khoâng vui, chaúng baèng ngoài ñöùng moät mình", Ñaït-ma thaàm nghó: "Neáu hoài saùng ta ñem theo ñaõy löôït nöôùc vaø baùt thì baây giôø coù theå ñi khaát thöïc ñöôïc roài", khoâng bieát phaûi laøm sao ñaønh phaûi trôû veà chuøa, do theá löïc cuûa thöùc aên vaãn coøn neân Ñaït-ma tieáp tuïc tu phaåm thieän, ñeán khi theá löïc cuûa thöùc aên heát, caûm thaáy ñoùi Ñaït-ma môùi naèm xuoáng nghæ. Vöøa luùc ñoù Bí- soâ khaát thöïc trôû veà thaáy Ñaït-ma naèm lieàn quôû: "AÊn chi quaù no roài naèm

khoâng tu phaåm thieän", Ñaït-ma noùi: "Toâi khoâng coù ñeán choã thoï thænh thöïc thì laøm gì aên quaù no", Bí-soâ khaát thöïc nghe roài lieàn hoûi roõ nguyeân do, Ñaït-ma ñem söï vieäc treân keå laïi, Bí-soâ khaát thöïc lieàn ñem vieäc naøy baïch

caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ noùi vôùi Bí-soâ khaùc raèng: Cuï thoï haõy cuøng toâi ñi ñeán nhaø theá tuïc, toâi seõ baûo hoï cuùng thöùc aên ngon. Bí-soâ kia nghe roài lieàn cuøng ñi nhöng cuoái cuøng laïi khoâng ñöôïc aên, coøn bò xua ñuoåi noùi raèng: Thaày haõy ñi ñi, toâi cuøng thaày noùi chuyeïân hay ngoài chung ñeàu khoâng vui, toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn. Khi noùi lôøi naøy laø muoán cho Bí-soâ kia sanh phieàn naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Bí-soâ khaùc laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Thaày haõy ñi ñi... laø lôøi xua ñuoåi, khôûi yù xuùc naõo muoán khieán cho ngöôøi kia nhòn ñoùi, chæ do lyù do naøy khoâng vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu laïi coù Bí-soâ coá taâm khieán cho Bí-soâ khaùc nhòn ñoùi thì phaïm ñoïa, neáu vì bònh thaày thuoác baûo nhòn aên, khoâng cho aên thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... gioáng nhö trong caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Hai: ÑOÁT LÖÛA Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi boán möôi boán ôû treân cho ñeán caâu A- nan-ñaø noùi vôùi caùc thöông nhôn: "Xem töôùng coù theå ñoaùn bieát Theá toân seõ ñi ñeán thaønh Vöông xaù", caùc thöông nhôn sau khi hoûi bieát ñöôïc moãi ngaøy Theá toân ñi ñöôïc bao nhieâu daëm ñöôøng lieàn chuaån bò vaät thöïc ñeå cuùng döôøng ôû moãi ñoaïn ñöôøng. Luùc ñoù A-nan-ñaø ñi ñeán moät ngaõ reõ lieàn döøng laïi ñôïi Theá toân ñi ñeán, Theá toân ñeán nôi lieàn hoûi vì sao khoâng tieáp tuïc ñi, A-nan-ñaø baïch Phaät: "Theá toân, ôû ñaây coù hai con ñöôøng, moät laø con ñöôøng thaúng coù nhieàu sö töû hoå lang khuûng boá, hai laø con ñöôøng quanh co nhöng an oån voâ ngaïi. Con khoâng bieát phaûi ñi theo con ñöôøng naøo?", Phaät noùi: "Neân ñi con ñöôøng thaúng, Ñaùt-tha-yeát-ña ñaõ lìa caùc söï sôï haõi". Theá toân choïn ñi con ñöôøng thaúng ñeán moät thoân xoùm, ôû ñaàu thoân coù hai ñoàng töû ñang chôi giôõn, moät ñöùa caàm troáng, moät ñöùa caàm cung. Hai ñoàng töû naøy thaáy Theá toân ñi ñeán lieàn ñaûnh leã baïch Phaät: "Theá toân taïi sao laïi choïn ñi con ñöôøng hieåm, nhöng Theá toân chôù sôï haõi, chuùng con seõ ñi tröôùc daãn ñöôøng", noùi roài ñöùa caàm troáng ñaùnh troáng ñi tröôùc, ñöùa caàm cung ñi sau cuøng daãn ñöôøng cho Phaät. Theá toân thaáy roài lieàn suy

532 BOÄ LUAÄT 7

nghó: "Hai ñoàng töû naøy ñaõ gieo troàng caên laønh töø laâu neân nay môùi gaëp ta", sau ñoù Phaät baûo hai ñoàng töû: "Hai ngöôi haõy trôû veà, Nhö lai ñaïi sö töø laâu ñaõ lìa sôï haõi, sö töû hoå lang ñeàu khoâng laøm gì ñöôïc", hai ñoàng töû nghe roài lieàn ñaûnh leã Phaät quay trôû veà. Luùc ñoù Phaät lieàn móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra caùc aùnh saùng xanh vaøng ñoû traéng... hoaëc chieáu leân hoaëc chieáu xuoáng... gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi thöù boán Ba-la-thò- ca noùi veà tieàn thaân cuûa caù Ma kieät, cho ñeán caâu neáu noùi vieäc chaùnh ñaúng chaùnh giaùc voâ thöôïng thì aùnh saùng vaøo töø ñaûnh. Luùc ñoù aùnh saùng xoay quanh

Phaät ba voøng roài vaøo töø ñaûnh, cuï thoï A-nan-ñaø lieàn baïch Phaät: “Theá toân Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø vui veû móm cöôøi”, lieàn noùi keä tuïng: “Theá toân lìa traïo cöû, kieâu maïn, Trong caùc höõu tình, Phaät baäc nhaát, Haøng phuïc phieãn naõo vaø caùc oaùn, Neáu khoâng duyeân côù khoâng móm cöôøi, Nhö lai töï chöùng chôn dieäu giaùc, Taát caû thính giaû ñeàu muoán nghe, Xin Maâu ni toái thaéng tuyeân döông, Giaûi toûa loøng nghi cuûa ñaïi chuùng”. Theá toân noùi: “Ñuùng vaäy, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø hieän móm cöôøi. Thaày coù thaáy hai ñoàng töû daãn ñöôøng hoài naõy khoâng, hai ñoàng töû naøy nhôø thieän caên naøy ôû ñôøi vò lai trong möôøi ba kieáp khoâng bò ñoïa trong ba ñöôøng aùc, thöôøng sanh trong coõi trôøi ngöôøi ôû thaân sau cuøng thaønh töïu ñaïo quaû voâ thöôïng chaùnh ñaúng boà ñeà voâ thöôïng, moät vò hieäu laø Nhö lai Phaùp coå aâm, moät vò hieäu laø Nhö lai Thí voâ uùy”. Theá toân noùi lôøi thoï kyù naøy roài tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán moät thoân xoùm ôû ven röøng ñeå nghæ qua ñeâm. Nhö lôøi Phaät daïy Bí-soâ duø ôû trong truù xöù hay ôû döôùi goác caây ñeàu theo thöù lôùp lôùn nhoû phaân chia choã nghæ, luùc ñoù luïc chuùng ñöôïc phaân chia ôû caïnh moät caây khoâ. Ban ñeâm bò laïnh böùc baùch Luïc chuùng lieàn duøng löûa ñoát caây khoâ ñeå söôûi aám, khoâng ngôø trong boäng caây laø choã ôû cuûa raén, raén bò khoùi xoâng neân boø leân nhaùnh caây roài buoâng mình xuoáng, Luïc chuùng thaáy roài lieàn lôùn tieáng keâu laø saép rôùt, caùc thöông nhôn nghe tieáng keâu lôùn naøy cho laø coù sö töû ñeán lieàn hoaûng sôï boû chaïy töù taùn. Theá toân lieàn hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo A-nan-ñaø: “Thaày haõy mau ñeán noùi vôùi caùc thöông nhôn, Nhö lai ôû choã naøo thì choã ñoù lìa sôï haõi veà sö töû, haõy neân quay trôû laïi chôù coù sôï haõi nöõa”. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán thoâng baùo khieán caùc thöông nhôn yeân taâm quay trôû laïi

choã cuõ, caùc Bí-soâ thaáy vieäc naøy roài ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, taïi sao Luïc chuùng keâu lôùn saép rôùt laïi khieán caùc thöông nhôn kinh sôï boû chaïy töù taùn, taïi sao Theá toân laïi nhôn vieäc naøy an uûi khieán hoï lìa sôï haõi?”, Phaät noùi: “Chaúng phaûi chæ ngaøy nay Luïc chuùng laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï maø töø thuôû xöa cuõng ñaõ töøng laøm cho hoï kinh sôï boû chaïy töù taùn, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa öu naõo. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù saùu con thoû keát baïn nöông ôû beân nhau caïnh moät ao nöôùc trong röøng caây traùi Taàn loa, luùc ñoù traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao nöôùc phaùt ra tieáng, saùu con thoû naøy vöøa nghe tieáng traùi ruïng naøy do thaân hình nhoû beù nhu nhöôïc neân kinh sôï boû chaïy töù taùn. Luùc ñoù con daõ can thaáy thoû boû chaïy lieàn hoûi nguyeân do, thoû noùi: “Toâi nghe trong ao nöôùc coù tieáng ñoäng laï, sôï coù maõnh thuù ñeán haïi neân boû chaïy”, daõ can nghe roài cuõng boû chaïy theo, cöù nhö Theá-lan ra khaép caùc caàm thuù trong röøng vöøa nghe noùi cuõng ñeàu boû chaïy theo. Caùch ñoù khoâng xa coù moät sö töû chuùa ôû trong hang nuùi thaáy caùc loaøi thuù boû chaïy töù taùn nhö theá lieàn noùi: “Caùc ngöôi ñeàu coù

moùng beùn, raêng nhoïn vaø coù söùc maïnh, taïi sao phaûi hoaûng sôï boû chaïy nhö theá?", taát caû ñeàu noùi nhö lôøi thoû ñaõ noùi ôû treân, sö töû hoûi: "Caùc ngöôi nghe tieáng ñaùng sôï ñoù töø ñaâu", taát caû ñeàu ñaùp laø khoâng bieát töø ñaâu, sö töû noùi: "Neáu chöa bieát goác ngoïn thì ñöøng chaïy nöõa, ñeå ta xem xeùt kyõ tieáng ñaùng sôï ñoù laø tieáng gì, phaùt ra töø ñaâu", noùi roài lieàn hoûi coïp, coïp noùi laø nghe ñöôïc töø con baùo, nhö Theá-laàn löôït hoûi ñeán con thoû, thoû noùi laø chính tai nghe ñöôïc tieáng ñoäng laï ñoù töø trong ao nöôùc, sö töû lieàn daãn caùc loaøi thuù ñeán beân ao nöôùc, taïm ñöùng choác laùt lieàn nghe tieáng traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao phaùt ra, sö töû noùi: "Ñaây laø tieáng cuûa loaïi caây traùi aên ñöôïc ruïng xuoáng ao, khoâng gì phaûi sôï haõi". Luùc ñoù trong hö khoâng chö thieân noùi keä: "Khoâng neân nghe ngöôøi noùi lieàn tin, Phaûi ñích thaân xem xeùt töôøng taän, Ñöøng nhö traùi caây rôùt trong ao, Khieán thuù trong röøng ñeàu hoaûng chaïy". "Naøy caùc Bí-soâ, sö töû chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta, saùu con thoû chính laø Luïc chuùng, xöa kia ñaõ laøm cho caùc loaøi thuù hoaûng sôï, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa sôï haõi; ngaøy nay laïi laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï, ta cuõng an uûi khieán hoï yeân taâm". Sau khi Theá toân noùi duyeân xöa cho caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baûo A-nan-ñaø: "Thaày haõy thoâng baùo cho caùc thöông nhôn hoâm nay ñeå Theá toân ñi tröôùc, hoï ñi phía sau", A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo. Luùc ñoù Theá toân vaø Taêng chuùng ñi tröôùc caùc thöông nhôn khi ñeán trong röøng hieåm coù moät sö töû chuùa muoán ñeán

haïi Phaät, Phaät lieàn ñöa baøn tay höõu ra, ôû naêm ñaàu ngoùn tay hoùa ra naêm sö töû, sö töû chuùa thaáy roài lieàn boû chaïy, Phaät lieàn hoùa ra löûa maïnh bao vaây boán phía, sö töû muoán traùnh choã naøo cuõng khoâng ñöôïc. Luùc ñoù chæ coù beân choã Phaät laø maùt meû thanh löông neân sö töû ñeán beân Phaät suïp laïy, Theá toân lieàn ñöa baøn tay höõu traêm phöôùc trang nghieâm sôø ñaàu sö töû noùi raèng: "Naøy Hieàn thuû, ñôøi tröôùc ngöôi ñaõ taïo nghieäp aùc neân ñoïa trong loaøi baøng sanh, nay laïi khôûi taâm aùc haïi gieát cheát keû khaùc ñeå töï nuoâi soáng, sau khi cheát seõ sanh trôû laïi trong ñöôøng aùc. Naøy hieàn thuû, caùc haønh voâ thöôøng, caùc phaùp voâ ngaõ, Nieát-baøn tòch tònh, ngöôi haõy sanh taâm tònh tín, ôû trong loaøi baøng sanh neân khôûi taâm nhaøm lìa". Luùc ñoù caùc Bí-soâ cuõng ñöa tay sôø ñaàu sö töû, sö töû lieàn gaàm leân toû veû khoâng chòu, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày chôù neân chaïm vaøo sö töû, vì sao, vì loaøi maõnh thuù taùnh voán hung baïo khoù gaàn guõi, neáu voäi sôø coù theå bò toån thöông, neáu caùc Bí-soâ sôø sö töû thì phaïm AÙc-taùc, sôø sö töû baèng ñaù, baèng ñaát hay töôïng veõ ñeàu khoâng phaïm". Ñieàu phuïc ñöôïc sö töû roài Phaät cuøng caùc Bí-soâ tieáp tuïc leân ñöôøng, sö töû chuùa taï töø Phaät roài suy nghó: "Nay ta ñaõ nghe phaùp roài thì khoâng neân gieát caùc loaøi khaùc ñeå töï nuoâi soáng, ta phaûi kieân quyeát tuyeät thöïc khoâng aên thòt nöõa". Loaøi maõnh thuù khoâng theå nhòn ñoùi neân khoâng bao laâu sau sö töû maïng chung ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng, thöôøng phaùp cuûa höõu tình vöøa ñöôïc sanh leân coõi trôøi ñeàu nghó veà ba ñieàu: Ta töø coõi naøo vöøa cheát, nay ñöôïc sanh vaøo coõi naøo vaø do taïo nghieäp

gì maø ñöôïc quaû dò thuïc naøy. Luùc ñoù thieân töû lieàn töï bieát mình töø coõi suùc sanh cheát ñi, nay ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng laø do ôû beân Phaät khôûi taâm tònh tín. Sau khi bieát roài Thieân töû muoán ñeán choã Phaät thöøa söï cuùng döôøng lieàn duøng anh laïc cuûa coõi trôøi ñeå trang nghieâm thaân vaø duøng hoa trôøi ñöïng trong caùi guøi mang ñeán cuùng döôøng Phaät. Qua ñeâm thieân töû ñeán choã Phaät roài raûi caùc loaïi hoa trôøi cuùng döôøng Phaät, aùnh saùng cuûa thieân töû naøy chieáu saùng khaép caû khu röøng, Phaät tuøy theo yù nhaïo tuøy mieân, caên taùnh sai bieät maø noùi phaùp khieán cho thieân töû ñöôïc Kieán ñeá, sau khi kieán ñeá Thieân töû baïch Phaät: “Theá toân, nay con ñöôïc Kieán ñeá laø nhôø Theá toân khai thò, khoâng phaûi do cha meï, thieân chuùng, sa moân, Baø-la-moân… naøo coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt con töø trong coõi Ñòa nguïc, Baøng sanh, Ngaï quyû, ñöa con vaøo coõi trôøi thaéng dieäu, chaám döùt sanh töû höôùng tôùi Nieát-baøn… chöùng quaû döï löu. Nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, cuùi xin Theá toân chöùng tri con laø OÂ-ba-saùch-ca, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï naêm hoïc xöù khoâng saùt sanh cho ñeán khoâng uoáng röôïu”. Thieân töû baïch roài thaân taâm hoan hæ ñöôïc vieäc chöa töøng coù, ñaûnh leã Phaät trôû veà laïi thieân cung. Caùc Bí-soâ

ñaàu ñeâm sau ñeâm tænh giaùc tö duy, thaáy choã Theá toân röïc saùng khoâng bieát coù thieân chuùng naøo ñeán choã Phaät, do phöôùc löïc cuûa hoï neân aùnh saùng cuûa thieân töû chieáu saùng khaép caû khu röøng. Saùng hoâm sau caùc Bí-soâ lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: “Theá toân, ñeâm qua chuùng con khu röøng röïc saùng khoâng bieát laø söùc oai thaàn cuûa Phaïm thieân hay trôøi Ñeá thích hay trôøi Töù thieân vöông… ñaõ ñeán choã Phaät neân khu röøng môùi röïc saùng nhö theá?”, Phaät noùi: “AÙnh saùng trong ñeâm qua khoâng phaûi söùc oai thaàn cuûa Phaïm vöông, Ñeá thích… Caùc thaày coøn nhôù sö töû chuùa trong röøng ôû beân ta nghe phaùp khoâng, sö töû naøy sau khi nghe phaùp ñaõ nhòn ñoùi maø cheát, sau khi cheát ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng, nay muoán baùo ôn neân ñeán choã ta raûi hoa trôøi cuùng döôøng, ta noùi phaùp khieán kia ñöôïc kieán ñeá roài trôû veà laïi thieân cung, do thaàn löïc cuûa vò trôøi naøy neân khaép khu röøng ñeàu röïc saùng”. Caùc Bí-soâ nghe roài baïch Phaät: “Theá toân, vò trôøi sö töû naøy ñaõ töøng laøm nghieäp gì maø chieâu chieâu caûm quaû dò thuïc ñoïa trong loaøi sö töû, laïi do taïo nghieäp gì sau khi cheát ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng, laïi do taïo nghieäp gì nghe Phaät noùi phaùp lieàn ñöôïc kieán ñeá chöùng quaû Döï löu?”, Phaät noùi: “Thieân töû naøy tieàn thaân taïo nghieäp, khi nhaân duyeân vaän hieäp thaønh thuïc khoâng phaûi do ñòa thuûy hoûa phong cuûa giôùi ngoaïi maø thaønh thuïc, chính ngay nôi Uaån xöù giôùi cuûa töï thaân maø thoï laáy quaû baùo”, Phaät lieàn noùi keä: “Daàu cho traûi traêm kieáp, Nghieäp ñaõ laøm khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ngoä, Trôû laïi töï thoï baùo”. Caùc Bí-soâ laéng nghe: Thuôû xöa luùc con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-dieáp-ba ñuû möôøi hieäu, quyeán thuoäc cuûa Phaät coù ñeán hai vaïn ñeä töû

cuøng ôû trong nöôùc Ba-la-neâ-tö. Khi Phaät Ca-dieáp-ba chöa ra ñôøi, trong thaønh naøy coù moät Baø-la-moân thoâng suoát boán minh vaø caùc luaän ñöôïc moùi ngöôøi toân kính laø Ñaïi sö. Sau khi Phaät Ca-dieáp-ba ra ñôøi, moïi ngöôøi ñeàu toân kính Phaät khoâng ñeán thöøa söï vò Baø-la-moân aáy nöõa, Baø-la-moân naøy sanh taâm taät ñoá neân luùc Phaät ñang thuyeát phaùp giöõa ñaïi chuùng lieàn noùi lôøi thoâ raèng: “Sa moân naøy ôû giöõa ñaïi chuùng noùi phaùp khoâng bieát sôï cuõng nhö sö töû, thính chuùng nghe phaùp cuõng nhö caùc loaøi thuù nhoû kính thoï phaùp cuûa sö töû”. Phaät nghe lôøi noùi naøy roài lieàn baûo vò Baø-la-moân: “Nay oâng ôû choã baäc Thieân nhôn sö noùi ra lôøi thoâ aùc seõ thoï khoå baùo trong ñòa nguïc. OÂng neân chí taâm saùm hoái, toäi seõ nheï bôùt”. Vò Baø-la-moân nghe Phaät noùi roài sanh loøng hoå theïn, ñeán tröôùc Phaät saùm hoái xin quy y Tam

baûo, thoï trì naêm hoïc xöù laøm OÂ-ba-saùch-ca. Naøy caùc Bí-soâ, vò Baø-la-moân thuôû xöa do aùc khaåu, ôû tröôùc Phaät noùi lôøi khinh maïn tuy ñaõ saùm hoái nhöng dö baùo cuûa aùc nghieäp aáy khieán cho trong naêm traêm ñôøi laøm thaân sö töû ñeán nay vaãn chöa heát. Do ôû beân ta sanh taâm chaùnh tín nghe phaùp maø ñöôïc sanh leân coõi trôøi; laïi do thuôû xöa ñoái tröôùc Phaät Ca-Dieáp-ba quy y Tam baûo, thoï naêm hoïc xöù neân ñôøi naøy gaëp ta nghe phaùp chöùng quaû Duï löu. Cho neân caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp thuaàn ñen thì quaû dò thuïc thuaàn ñen, taïo nghieäp thuaàn traéng thì quaû dò thuïc thuaàn traéng, neáu taïo nghieäp xen taïp thì quaû dò thuïc cuõng xen taïp. Caùc thaày neân boû nghieäp thuaàn ñen vaø nghieäp xen taïp, neân tu nghieäp thuaàn traéng chôù coù buoâng lung, neân hoïc nhö theá”, caùc Bí-soâ vaø chuùng trôøi ngöôøi nghe Phaät noùi roài ñeàu tín thoï phuïng haønh. Luùc ñoù Theá toân daàn daàn ñeán nöôùc Ma-kieät-ñaø ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát lan ñac ca thaønh Vöông xaù, Luïc chuùng Bí-soâ ngoài beân ñoáng löûa, moãi ngöôøi caàm caây cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn veõ hình troøn..., ngoaïi ñaïo troâng thaáy ñeàu cheâ traùch raèng: “Sa moân Thích töû caàm khuùc cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn coù khaùc gì ñoàng töû, taïi sao caùc ngöôøi laïi giaûm phaàn chi duïng cuûa vôï con cuùng cho nhöõng ngöôøi troïc ñaàu naøy”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soââ... cho ñeán caâu: “... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï ñoát löûa, baûo ngöôøi khaùc ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Theá toân cheá hoïc xöù naøy roài caùc Bí-soâ khoâng daùm ñoát nhang ñeøn cuùng döôøng ôû trong thaùp cuõng khoâng thöøa söï caùc Thaân giaùo sö, Quyõ phaïm sö trong vieäc naáu nöôùc, xoâng baùt, nhuoäm y..., Theá toân bieát nhöng vaãn hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ngöôøi caàn duøng löûa, khi duøng caån thaän giöõ gìn thì khoâng phaïm. Khi duøng löûa neân khôûi nghó raèng ta duøng löûa ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät, hoaëc thöøa söï hai thaày hoaëc vì mình vaø caùc ñoàng phaïm haïnh caàn duøng löûa ñeå laøm vieäc naøy vieäc kia, thì khoâng phaïm”. Caùc Bí-soâ khi duøng löûa ñeå nhuoäm y xoâng baùt... queân khôûi nghó nhö lôøi Phaät ñaõ daïy beøn hoái haän, Phaät noùi neân khôûi nghó trong suoát thôøi gian duøng löûa. Sau coù moät Bí-soâ maéc bònh phong, thaày thuoác baûo neân

gaàn löûa, Bí-soâ noùi Phaät khoâng cho ñoát löûa, thaày thuoác noùi: “Theá toân ñaïi töø do lyù do naøy seõ khai cho ñoát löûa”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ khoâng bònh maø vì mình ñoát löûa hoaëc baûo ngöôøi ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 38 537

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn vôùi nhau veõ thaønh hình troøn… ñeàu phaïm Ñoïa. Khi Bí-soâ ñoát löûa neân khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng, neáu khoâng khôûi nghó maø voäi ñoát löûa thì phaïm Ñoïa, taét löûa cuõng phaïm ñoïa. Neáu Bí-soâ caàm cuûi ñang chaùy böôi löûa trong tro roài ñem löûa aáy duøng naáu thöùc aên, ñoát ñeøn… ñeàu phaïm AÙc-taùc; neáu neáu boû moùng tay… phun nöôùc mieáng vaøo löûa cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu khi duøng löûa coù khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng thì khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Ba: GÔÛI DUÏC ROÀI LAÏI NGAÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di ñaõ ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng A-la-haùn, Bí-soâ Xieån-ñaø ñeán nöôùc Kieàu-thieåm-tyø soáng trong tòch tónh, A-thuyeát-ca vaø Boå-naïi-phaït-toá ñeàu ñaõ qua ñôøi, chæ coøn Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø vaãn ôû trong röøng Theä-ña nhöng tuoåi ñeàu ñaõ giaø. Luùc ñoù Thaát thaäp chuùng ñeàu ñaõ khoân lôùn, söùc khoûe doài daøo laïi thoâng tam taïng, khôûi yù nghó: “Thôøi gian qua chuùng ta thöôøng bò Luïc chuùng coi thöôøng, Nan-ñaø vaø OÂ-ba- nan-ñaø thöôøng haïi chuùng ta nhaát laø OÂ-ba-nan-ñaø, nay chuùng ta neân taùc phaùp xaû trí oâng ta”, moät ngöôøi trong soá Thaäp thaát chuùng noùi: “Thöôïng toïa-nan-ñaø thoâng hieåu phaùp vuï, laøm sao chuùng ta coù theå taùc phaùp yeát ma ñöôïc”, ngöôøi khaùc noùi: “Chuùng ta neân quyeàn xaûo tìm caùch gaït oâng ta ñöøng vaøo trong chuùng, luùc ñoù chuùng ta seõ taùc phaùp yeát ma”. Baøn xong Thaäp thaát chuùng ñeán choã Nan-ñaø thaêm hoûi vaø noùi: “Y cuûa thöôïng toïa dô quaù, sao khoâng giaët?”, Nan-ñaø noùi: “Nay ta ñaõ giaø, thaáy ta giaø suy neân caùc ñeä töû khôûi taâm khinh, khoâng ai chòu giaët y cho ta nöõa”, Thaäp thaát chuùng noùi: “Haõy ñöa cho con giaët”. Nan-ñaø lieàn ñöa y, Thaäp thaát chuùng laïi noùi: “Coøn caùi naøo dô cöù ñöa heát cho con giaët”, Nan-ñaø lieàn ñöa heát ba y chæ maëc aùo trong, Thaäp thaát chuùng laáy y roài ñem ngaâm vaøo nöôùc tro roài ñeán nhaø hoïp chuùng traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, sau ñoù ñeán baïch vôùi Nan-ñaø: “Thöôïng toïa, chuùng taêng coù vieäc, ñaõ ñaùnh kieàn chuøy xin thænh thöôïng toïa vaøo nhaø hoïp chuùng ñeå baøn vieäc”, Nan-ñaø noùi: “Ba y cuûa ta ñaõ ñöa giaët khoâng theå vaøo nhaø hoïp chuùng ñöôïc, neáu chuùng taêng coù taêng söï nhö phaùp thì ta xin gôûi duïc”. Nan-ñaø lieàn gôûi duïc, Thaäp thaát chuùng nhaän duïc roài mang ñeán trong Taêng, sau ñoù moät ngöôøi ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Thöôïng toïa coù toäi, toâi muoán gaïn hoûi xin thöôïng toïa cho pheùp”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi tuøy yù, Thaäp thaát chuùng lieàn khôûi toá vaø hoûi

toäi, OÂ-ba-nan-ñaø nghe khôûi toá lieàn noùi: “Muït gheû ñaõ laønh, khôi laïi laøm

chi khieán noù toån thöông, söï vieäc ñaõ laø quaù khöù nay caàn gì noùi laïi nöõa”, Thaäp thaát chuùng noùi: “Theá toân haù chaúng döïa vaøo vieäc quaù khöù maø cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû hay sao”, noùi roài lieàn cöôõng trao phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-nan-ñaø. Ñaïi chuùng giaûi taùn roài, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn ñeán choã Nan-ñaø khoùc keå, Nan-ñaø hoûi nguyeân do, OÂ-ba-nan-ñaø ñem vieäc treân keã laïi, Nan-ñaø noùi: “Hoï ñaõ trao cho em yeát ma Xaû trí töùc laø trong ba phaïm vi xoùm phöôøng thaønh aáp xua ñuoåi em, nhöng em coù loãi gì, ta seõ ñeán trong Taêng xin loãi giuùp cho em, laïi nöõa hoï taùc phaùp yeát ma bieät chuùng laø taùc phaùp khoâng thaønh vì ta khoâng ñeán nhoùm”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ noùi: “Haù chaúng phaûi ñaïi ñöùc ñaõ gôûi duïc roài hay sao?”, Nan-ñaø noùi: “Neáu laøm vieäc khoâng öa thích nhö theá thì ta khoâng gôûi duïc, trì duïc baát thaønh, laø aùc gôûi duïc”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ gôûi duïc cho Bí-soâ khaùc roài, sau aên naên noùi raèng: Haõy traû duïc laïi cho toâi, toâi khoâng gôûi duïc nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Nan-ñaø, Bí-soâ khaùc laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ tröôùc ñaõ gôûi duïc roài sau laïi hoái haän noùi raèng: Haõy traû duïc laïi cho toâi, toâi khoâng muoán gôûi duïc nöõa thì phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 39

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Boán: CUØNG NGÖÔØI CHÖA THOÏ CAÄN VIEÂN ÑOÀNG NHAØ NGUÛ QUAÙ HAI ÑEÂM

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù nhieàu thí chuû kính tín ñeán chuøa baïch caùc Bí-soâ: “Xin haõy noùi phaùp cho chuùng con, chuùng con raát muoán nghe”, Bí-soâ noùi: “Caùc vò muoán nghe phaùp neân ñeán choã Phaät, Phaät seõ giaûng noùi cho nghe”, thí chuû noùi: “Thaùnh giaû, Ñaïi sö chæ coù moät maø ngöôøi kính ngöôõng laïi ñoâng, taát caû trôøi ngöôøi roàng quyû ñeàu muoán nghe phaùp, Ñaïi sö laøm sao coù theå noùi cho taát caû, hoaëc laø Thaùnh giaû tuïng kinh cho chuùng con nghe”, Bí-soâ noùi: “Theá toân chöa cho pheùp”, caùc thí chuû nghe roài ñeàu cheâ traùch roài boû veà, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Ta cho pheùp caùc Bí- soâ tuøy thôøi tuïng kinh”, caùc Bí-soâ lieàn haèng ngaøy tuïng kinh khoâng nghæ, nhöõng ngöôøi coù phöôùc ñöùc nhaøn roãi haèng ngaøy ñeàu ñeán nghe kinh roài veà nhaø khuyeân nhöõng ngöôøi laøm thueâ möôùn khoâng coù phöôùc ñöùc ñeán nghe kinh, hoï nghe roài lieàn noùi:

“Quyù vò coù phöôùc gaëp Phaät ra ñôøi, ñöôïc nghe phaùp yeáu, ñöôïc ñaïi lôïi ích, ñöôïc ñieàu chöa töøng coù, tuy haèng ngaøy nghe kinh nhöng sinh keá vaãn oån ñònh. Chuùng toâi ít phöôùc phaûi laøm thueâ kieám soáng neáu thöôøng ñi nghe kinh aét seõ cheát ñoùi, neáu chö Taêng coù theå tuïng ban ñeâm thì chuùng toâi ñeán nghe”. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Tuy laø ban ñeâm cuõng coù theå tuïng kinh phaùp”, caùc Bí-soâ do tuïng kinh suoát ñeâm neân moõi meät, Phaät noùi khoâng neân, caùc Bí-soâ lieàn tuøy thôøi tuïng moät ít kinh phaùp maø thoâi, caùc thính giaû ñeàu cheâ traùch, Phaät noùi neân tuïng ñaày ñuû. Tuy caùc Bí-soâ tuïng kinh ban ñeâm nhöng nhöõng ngöôøi laøm thueâ khoâng phaûi ñeâm naøo cuõng ñeán nghe, nhöõng ngöôøi coù phöôùc ñöùc lieàn hoûi taïi sao, hoï noùi: “Chuùng toâi ít phöôùc khoâng theå thöôøng xuyeân ñeán nghe kinh, neáu chö Taêng moãi thaùng vaøo

ngaøy moàng taùm, raèm vaø cuoái thaùng tuïng kinh suoát ñeâm, chuùng toâi seõ thöôøng ñeán nghe ñeå ñöôïc sanh phöôùc lôïi”, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân tuïng. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc truù nôi A-lan-nhaõ noùi vôùi ngöôøi ôû chung: “Hoâm nay laø ngaøy raèm, toâi muoán veà chuøa cuøng laøm leã Tröôûng tònh vaø nghe kinh”, noùi roài lieàn ñeán chuøa ôû laïi nghe kinh ñeán nöûa ñeâm, töï nghó: “Baây giôø laø phi thôøi khoâng theå trôû veà choán Lan-nhaõ”, nghó roài lieàn ôû laïi chuøa nghæ qua ñeâm, ôû ñoù cuõng coù nhieàu ngöôøi theá tuïc nghe phaùp nghó laïi qua ñeâm. Luùc ñoù vò tri töï muoán taét ñeøn, nhöõng ngöôøi theá tuïc yeâu caàu ñöøng taét, taïi ñaây cuõng coù moät Bí-soâ Ma-ha-la ôû laïi nguû qua ñeâm, khi nguû khoâng nhieáp taâm neân trong moäng thaáy cuøng ngöôøi vôï cuõ hoïp maët muoán laøm vieäc phi phaùp, noùi môù ra tieáng khieán ngöôøi tuïc nghe ñöôïc, troâng thaáy Bí-soâ nguû môù nhö vaäy lieàn noùi vôùi nhau: “Bí-soâ giaø coøn nhö vaäy, Bí-soâ treû seõ nhö theá naøo”. Bí-soâ khaát thöïc nghe ngöôøi theá tuïc cheâ traùch nhö vaäy neân trôøi vöøa saùng lieàn trôû laïi choán Lan-nhaõ, ngöôøi cuøng ôû chung hoûi: “Caùc ñoáng phaïm haïnh ôû trong chuøa ñoù tuïng kinh ban ñeâm coù khieán cho ngöôøi theá tuïc sanh tònh tín hay khoâng?”, Bí-soâ khaát thöïc noùi: “Hoï nghe dieäu phaùp ñeàu sanh hyû tín nhöng coù moät Bí-soâ giaø ñaõ laøm cho ngöôøi theá tuïc cheâ traùch”, noùi roài lieàn keå laïi söï vieäc treân. Caùc Bí-soâ nghe bieát ñöôïc lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Do caùc Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï caän vieân ñoàng moät nhaø nguû vaø thaép ñeøn neân coù loãi naøy sanh, töø nay ta khoâng cho pheùp Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï caän vieân ñoàng moät nhaø nguû maø coù thaép ñeøn”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Dieäu-aâm nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû coù hai caàu tòch: Moät teân laø Chuaån-ñaø, hai teân laø La-hoã-la. moät hoâm La-hoã-la coù duyeân söï ñi vaéng, moät Bí-soâ khaùch ñeán chuøa xin nghæ laïi qua ñeâm, vò Thoï söï thaáy La-hoã-la ñi vaéng lieàn baûo khaùch Bí-soâ taïm nghæ trong phoøng cuûa La-hoã-la, vò khaùch Bí-soâ naøy ñem y baùt cuûa La-hoã-la ñeå beân ngoaøi phoøng, La-hoã-la trôû veà thaáy y baùt cuûa mình ôû ngoaøi cöûa neân ñöùng vôùi veû buoàn baõ, Chuaån-ñaø troâng thaáy lieàn hoûi taïi sao, La-hoã-la

noùi: “Toâi vöøa ra ngoaøi, coù khaùch Bí-soâ ñeán ôû trong phoøng toâi, ñem y baùt cuûa toâi ñeå beân ngoaøi, trôøi saép toái laïi saép möa, ñeâm nay toâi nguû ôû ñaâu ñaây?”, Chuaån-ñaø noùi: “Tuøy choã naøo naèm ñöôïc thì naèm, öu phieàn laøm gì, hoaëc döïa tröôùc cöûa phoøng nguû cuõng ñöôïc”. La-hoã-la suy nghó: “Phi thôøi gaëp Phaät thöa hoûi laø khoâng coù lyù ñoù, ta neân ñeán trong nhaø veä sinh nguû qua ñeâm”, nhaø veä sinh naøy tröôùc ñoù ñaõ ñöôïc moät thí chuû tònh tín duøng buøn dieâu höông thoa treùt saïch seõ neân La-hoã-la vaøo trong ñoù nguû taïm, ñeán ñeâm trôøi möa lôùn, nöôùc möa traøn ngaäp khieán cho

con raén ñoäc ôû trong hang döôùi ñaát gaàn ñoù phaûi boø ra ngoaøi vaø boø vaøo trong nhaø veä sinh. Nhö lai ñaïi sö chöùng ñöôïc taâm khoâng queân, luùc ñoù khôûi nghó: “Neáu La-hoã-la bò raén ñoäc naøy caén chaéc phaûi cheát, chæ coøn laïi caùi teân goïi maø thoâi. Doøng hoï Thích kieâu ngaïo seõ sanh baát tín noùi raèng: “Neáu La-hoã-la khoâng xuaát gia seõ keá thöøa ngoâi vò Chuyeån luaân vöông, nay xuaát gia laïi khoâng coù nôi nöông töïa, phaûi naèm nguû trong nhaø veä sinh bò raén caén cheát thaät laø oan uoång”, nghó roài Nhö lai lieàn duoãi tay höõu ra nhö caùi voøi voi ñeán choã La-hoã-la ñang naèm, nhaác leân ñöa ñeán phoøng mình ñaët treân giöôøng, ñeâm ñoù Nhö lai hoaëc ñi hoaëc ngoài cho ñeán saùng. Caùc Bí-soâ sau khi thöùc daäy röûa maët suùc mieäng xong lieàn ñeán choã Nhö lai ñaûnh leã, thöôøng phaùp cuûa Nhö lai laø khi muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ, neáu Bí-soâ naøo chöa ñeán thì ñôïi ñeán ñuû, neáu Bí-soâ naøo ñeán roài thì khoâng cho ñi ñeå taäp trung ñaày ñuû. Luùc ñoù La-hoã-la thöùc daäy bieát mình ñang naèm treân giöôøng cuûa Phaät hoaûng hoát voäi ngoài daäy, Chuaån-ñaø noùi: “Neáu Theá toân khoâng nghó ñeán thaày thì thaày ñaõ bò raén caén cheát roài, chæ coøn löu laïi caùi teân maø thoâi”. Khi caùc Bí-soâ taäp hoïp ñaõ ñuû, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc caàu tòch khoâng cha khoâng meï, chæ coù caùc thaày laø ngöôøi ñoàng phaïm haïnh cuøng thöông töôûng nhau. Haàu heát nhöõng vò naøy ñeàu laø maàm cuûa A-la-haùn seõ ñöôïc xuaát ly, neáu caùc thaày khoâng thöông töôûng nhau, baûo hoä cho nhau thì ai seõ thöông töôûng vaø baûo hoä cho hoï. Nay ta cho pheùp caùc Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng moät phoøng nguû hai ñeâm khoâng phaïm”. Luùc ñoù coù Bí-soâ maéc bònh kieát lî, chaân dính baát tònh vì trong phoøng khoâng coù ñeøn neân tìm choã röûa khoâng ñöôïc, beøn ñöa chaân ra ngoaøi giöôøng naèm suoát ñeâm. Trôøi vöøa saùng, ñeä töû vaøo phoøng thaêm hoûi coù ñöôïc an khoâng, lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi neân ñeå ñeøn saùng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeå ñeøn saùng khieán ngöôøi bònh khoâng nguû ñuôïc, bònh caøng theâm naëng, Phaät noùi: “Bí- soâ coù bònh caàn ñoát ñeøn, naèm ñoái ñaàu ñeå traùnh aùnh saùng khoâng phaïm”, ngöôøi nuoâi bònh luùc ñoù khoâng daùm naèm neân bònh sanh, Phaät noùi: “Ngöôøi nuoâi bònh tuy naèm coù ñeøn cuõng khoâng phaïm”. Luùc ñoù coù ngöôøi bònh caàn uoáng thuoác khoâng coù ngöôøi trao, Phaät baûo neân cuøng nguû vôùi ngöôøi theá tuïc, quaù hai ñeâm caùc Bí-soâ khoâng daùm nguû neân bònh sanh, Phaät noùi: “Ngöôøi bònh tuy cuøng

nguû quaù hai ñeâm cuõng khoâng phaïm". Laïi coù Bí-soâ bònh khoâng theå töï aên ñöôïc phaûi nhôø ngöôøi thoï cuï tuùc ñuùt cho aên, ngöôøi thoï cuï tuùc naøy coù vieäc ra ngoaøi khoâng bieát nhôø ai, Phaät noùi: "Ngöôøi chöa thoï cuï tuùc cuõng ñöôïc pheùp ñuùt cho aên, neáu khoâng coù ngöôøi naøy thì ñaïi Bí-soâ cuõng phaûi ñuùt cho ngöôøi bònh aên". Luùc ñoù caùc Bí-soâ naèm

nôi coù aùnh saùng maët trôøi, maët traêng khoâng daùm nguû, Phaät noùi naèm nguû khoâng phaïm. Phaät ñaõ cheá khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi chöa thoï cuï tuùc nguû quaù hai ñeâm neân qua hai ñeâm caùc Bí-soâ lieàn ñuoåi hoï ra khoûi chuøa bò giaëc, thuù döõ... laøm toån thöông, Phaät noùi khoâng neân ñuoåi. Caùc Bí-soâ ñuoåi ra ngoaøi maùi hieân, Phaät noùi cuõng khoâng neân, chæ neân ñuoåi ra ôû taïm beân ngoaøi theá löïc cuûa phoøng. Coù moät Bí-soâ nuoâi moät Caàu tòch, ban ñeâm baûo ra ngoaøi nguû, moät Bí-soâ phaïm toäi töø ngoaøi vaøo hoûi Caàu tòch laø ñeâm nay nguû ôû ñaâu, ñaùp laø ôû ngoaøi cöûa phoøng, vò sö chuû beân trong phoøng nghe coù tieáng ngöôøi noùi lieàn hoûi laø ai, Caàu tòch ñem vieäc treân baïch thaày, sö chuû lieàn keâu vaøo trong phoøng nguû, töï mình suoát ñeâm hoaëc ñi hoaëc ngoài cho ñeán saùng. Saùng sôùm caùc ñeä töû ñeán vaán an, sö chuû ñem vieäc treân keå laïi, caùc ñeä töû noùi: "Thaày haù khoâng nghe nhö Phaät ñaõ daïy coù hai vieäc môùi thaønh ñaïi nhaân: Moät laø vieäc vieäc ñoù khoâng theå laøm thì khoâng neân laøm, hai laø ñaõ laøm vieäc gì thì khoâng neân boû, phaûi laøm cho xong. Thaày thöông Caàu tòch nuoâi döôõng daïy doã tröôùc sau khoù nhoïc", sö chuû nghe roài lieàn im laëng. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi phaïm toäi ñeán muoán khuyeán duï Caàu tòch, vò thaày xua ñuoåi ñöôïc thì cuøng nhau xua ñuoåi, neáu khoâng xua ñuoåi ñöôïc thì neân ñöa Caàu tòch ñeán chuøa khaùc. Neáu trong Haï an cö coù Bí-soâ xaáu aùc ñeán chuøa, sö chuû neân cuøng Caàu tòch ñoàng phoøng nguû cho ñeán maõn an cö, an cö xong neáu xua ñuoåi ñöôïc Bí-soâ xaáu aùc thì toát, neáu khoâng xua ñuoåi ñöôïc thì neân ñöa Caàu tòch ñeán chuøa khaùc". Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ñi ñöôøng coù daãn Caàu tòch theo, qua hai ñeâm lieàn baûo hoï ra ngoaøi nguû neân bò thuù döõ haïi. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng neân baûo hoï ra ngoaøi, chæ neân phaân chia phaïm vi Bí-soâ laøm hai tuøy ñeâm chöa maõn cuøng nguû khoâng phaïm". Sau ñoù caùc Caàu tòch vì ban ñeâm phaûi thöùc daäy neân doïc ñöôøng nguû gaät, Bí-soâ boû hoï laïi cuõng bò thuù döõ haïi, Phaät noùi khoâng neân. Sau ñoù coù Caàu tòch ñoøi thöùc aên trong böõa tieåu thöïc, Bí-soâ khoâng cho, Phaät noùi neân cho; ñeán giôø cuõng ñoøi thöùc aên, Bí-soâ cuõng khoâng cho, Phaät noùi: "Thieáu nieân sung söùc neân mau ñoùi, haõy cho hoï aên". Laïi coù Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï cuï tuùc ñoàng haønh, do Phaät cheá hoïc xöù naøy neân Bí-soâ suoát ñeâm khoâng nguû sanh moõi meät, Phaät noùi: "Neân hoä ñeán luùc maët trôøi moïc, khoâng neân thöùc suoát ñeâm", tuy vaäy caùc Bí-soâ vaãn moõi meät, Phaät noùi: "Neáu ñi suoát ñeâm thì neân nguû". Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø coù hai Caàu tòch, moät teân laø Lôïi thích, hai teân laø Tröôûng ñaïi, caû ba thaày troø cuøng nguû quaù hai ñeâm, caùc Bí-soâ cheâ traùch, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Ñeâm thöù hai vôùi ñeâm thöù ba coù töôùng gì

khaùc ñaâu, laïi nöõa ñeâm thöù ba ñaâu coù uoáng röôïu hay aên haønh toûi". Caùc Bí-soââ

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 39 543

cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï caän vieân ñoàng nhaø nguû quaù hai ñeâm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø; ngöôøi chöa thoï cuï tuùc laø chæ cho Caàu tòch. Nhaø coù boán loaïi: Moät laø coù che lôïp khaép heát vaø coù vaùch ngaên khaép heát nhö caùc phoøng xaù vaø nhaø khaùch...; hai laø che lôïp khaép heát nhöng chæ coù phaàn lôùn laø coù vaùch ngaên töùc laø coù cöûa soå thoâng vôùi nhau; ba laø phaàn lôùn coù che lôïp nhöng coù vaùch ngaên khaép heát töùc laø boán maët laø nhaø, boán beân laø vaùch nhöng beân trong coù maùi hieân, coù haønh lang thoâng vôùi nhau; boán laø phaàn nhieàu coù che lôïp vaø phaàn nhieàu coù vaùch ngaên, töùc laø nhaø boán maët nhöng coù moät maët khoâng coù vaùch ngaên hoaëc ngaên phaân nöõa hoaëc lôïp phaân nöûa hoaëc maùi hieân giao nhau thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Laêm: KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN, TRAÙI CAN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ teân laø Voâ töôùng töï sanh aùc kieán noùi raèng: "Nhö Phaät ñaõ daïy phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haønh, nhöng toâi bieát khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi", nhieàu Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân trao cho Bí-soâ Voâ töôùng phaùp Bieät giaùn (can ngaên rieâng), neáu laïi coù Bí-soâ naøo gioáng nhö vaäy cuõng neân can rieâng nhö sau: Neân ñeán choã Bí-soâ kia noùi raèng: "Naøy Voâ töôùng, thaày chôù noùi lôøi naøy: Nhö Phaät ñaõ daïy phaùp chöôùng ngaïi... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Thaày chôù neân phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, neáu Theá toân khoâng noùi laø phaùp chöôùng ngaïi thì chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi; nhöng neáu Theá toân ñaõ duøng caùc phöông tieän noùi laø phaùp chöôùng ngaïi, neáu taäp haønh nhaát ñònh laø phaùp chöôùng ngaïi. Thaày neân boû aùc kieán naøy ñi "Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã Voâ töôùng khuyeân can gioáng nhö treân nhöng Voâ töôùng coâ chaáp khoâng boû noùi raèng: "Nhöõng gì toâi noùi laø thaät, nhöõng lôøi khaùc ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ can rieâng khoâng ñöôïc beøn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc thaày neân taùc phaùp Baïch töù yeát ma can Bí-soâ kia nhö sau; ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp chuùng, sau ñoù moät Bí-soâ baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Voâ töôùng naøy töï sanh aùc kieán noùi raèng: Nhö Phaät ñaõ daïy phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haønh nhöng khi taäp haønh toâi bieát chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ taùc phaùp

544 BOÄ LUAÄT 7

can rieâng nhö Bí-soâ naøy coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán coøn noùi raèng: Nhöõng gì toâi noùi laø thaät, nhöõng lôøi khaùc ñeàu laø hö voïng. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng chaáp thuaän nay Taêng trao cho Bí-soâ Voâ töôùng phaùp baïch töù yeát ma ñeå kia hieåu roõ ñieàu naøy nhö sau: Naøy Voâ töôùng, thaày ñöøng noùi raêng nhö Phaät ñaõ daïy phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haønh... cho ñeán caâu thaày neân boû aùc kieán naøy ñi. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch ôû treân maø laøm. Khi caùc Bí-soâ taùc baïch yeát ma can nhö treân roài, Voâ töôùng vaãn coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán coøn noùi raèng: "Nhöõng gì toâi noùi laø thaät, nhöõng lôøi khaùc ñeàu laø hö voïng", caùc Bí-soâ thaáy can khoâng ñöôïc beøn baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc thaày neân trao cho Bí-soâ Voâ töôùng phaùp yeát ma Xaû trí khoâng boû aùc kieán, neáu coù ai khaùc phaïm gioáng nhö vaäy cuõng taùc phaùp Xaû trí nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp taêng vaø sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ Voâ töôùng naøy töï sanh aùc kieán... gioáng nhö ñoan vaên treân cho ñeán caâu Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Bí-soâ Voâ töôùng phaùp yeát ma Xaû trí. Cho ñeán khi naøo Bí-soâ kia chöa chòu boû aùc kieán thì Taêng khoâng neân cuøng noùi chuyeän, vì ñaây laø laø keû ñaùng gheùt, cöïc aùc nhö Chieân-ñaø-la. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm. Luùc ñoù caùc Bí-soâ tuy ñaõ trao phaùp yeát ma Xaû trí cho Voâ töôùng nhöng kia vaãn coá chaáp khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi Bí-soâ kia raèng: Thaày chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi. Thaày ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng noùi nhö vaäy, Theá toân duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø chöôùng ngaïi, thaày haõy boû aùc kieán ñoù ñi. Khi caùc Bí-soâ can giaùn nhö theá, neáu boû thì toát, khoâng boû thì neân taùc phaùp yeát ma aân caàn can ngaên khieán cho boû vieäc aáy, boû thì toát, khoâng boû thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ Voâ töôùng. Phaùp chöôùng ngaïi laø chæ cho boán Tha thaéng, hai Baát ñònh, ba möôi Xaû ñoïa, chín möôi Ñoïa, boán Bieät hoái vaø Chuùng hoïc phaùp. Khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi laø khoâng chöôùng ngaïi Thaùnh quaû cuûa sa moân. Phæ baùng laø noùi lôøi phi lyù, baát thieän chieâu laáy quaû aùc dò thuïc.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 39
545

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ can rieâng neáu boû thì toát, khoâng boû thì phaïm AÙc-taùc. Khi yeát ma chaùnh can, neáu taùc baïch vaø yeát ma laàn nhaát, laàn hai xong maø khoâng boû ñeàu phaïm AÙc-taùc; yeát ma laàn ba xong thì phaïm Ñoïa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp thì khoâng phaïm, khoâng

phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Saùu: THEO NGÖÔØI BÒ XAÛ TRÍ Khi Bí-soâ Voâ töôùng bò yeát ma xaû trí roài lieàn ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø khoùc keå, OÂ-ba-nan-ñaø hoûi nguyeân do, Voâ töôùng noùi: "Toâi bò caùc Haéc- baùt trao cho phaùp yeát ma Xaû trí", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Neáu bò yeát ma Xaû trí thì thaønh aáp thoân xoùm vaø ba coõi höõu tình haù khoâng coù hay sao, thoâi ñöøng coù öu phieàn haõy caàu saùm taï ñi", OÂ-ba-nan-ñaø khuyeân roài cuøng vôùi Voâ töôùng noùi chuyeän, thoï duïng y thöïc vaø ñoàng nhaø naèm ngoài, caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy roài cheâ traùch vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm chuùng vaø cheá hoïc xöù nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát ngöôøi kia noùi lôøi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng vaø khoâng chòu boû aùc kieán laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng thoï duïng vaø ôû chung ñoàng nhaø naèm nguû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø, ngöôøi noùi lôøi nhö vaäy laø chæ cho Voâ töôùng. Chöa tuøy thuaän taêng laø chöa tuøy thuaän saùm hoái. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát ngöôøi noùi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng... laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng ôû chung... thì phaïm Ñoïa. Neáu ngöôøi ñoù bònh chaêm nom thì khoâng phaïm, hoaëc ñoàng ôû ñeå khuyeân hoï boû aùc kieán thì khoâng phaïm; khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu...

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Baûy: NHIEÁP THOÏ CAÀU TÒCH KHOÂNG XAÛ AÙC KIEÁN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø coù hai ñeä töû: Moät teân laø Lôïi thích, hai teân laø Tröôûng ñaïi. ÔÛ truù xöù khaùc coù nhieàu Bí-soâ ñeán cuøng ôû chung vôùi hai Caàu-tòch cuøng ñuøa giôõn, cuøng traïo cöû xuùc chaïm laãn nhau. Sau ñoù caùc Bí-soâ naøy khôûi taâm truy hoái töï traùch nhöõng toäi ñaõ phaïm, toäi naøo caàn traùch taâm saùm thì töï traùch taâm saùm, toäi naøo caàn ñoái thuyeát saùm hoái thì ñoái thuyeát saùm hoái. Saùm hoái roài phaùt taâm doõng maõnh khôûi yù quyeát ñònh ñoaïn caùc phieàn naõo ñöôïc chöùng A-la-haùn vaø ñaïi thaàn thoâng. Thôøi gian sau hai Caàu tòch

kia ñang haùi hoa trong röøng boång thaáy coù Bí-soâ löôùt hö khoâng maø ñi, hai Caàu tòch lieàn hoûi voïng tôùi: "Caùc vò teân laø gì?", caùc Bí-soâ noùi teân, hai Caàu tòch noùi: "Caùc vò coøn nhôù tröôùc kia cuøng ôû chung vôùi toâi, cuøng ñuøa giôõn... phaïm nhieàu toäi loãi, taïi sao hoâm nay laïi ñöôïc chöùng quaû taêng thöôïng", caùc Bí-soâ noùi: "Ñuùng vaäy, nhöng sau ñoù chuùng toâi thaønh taâm saùm hoái nhöõng toäi ñaõ phaïm... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu vaø ñaïi thaàn thoâng". Caàu tòch nghe roài lieàn noùi: "Caùc Bí-soâ naøy tröôùc kia cuøng toâi laøm vieäc phi phaùp nhö vaäy, taïi sao hoâm nay laïi chöùng ñöôïc quaû taêng thöôïng, döïa vaøo nhaân duyeân naøy toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo". Caùc Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Hai Caàu tòch naøy noùi lôøi phi lyù, caùc thaày neân taùc phaùp can rieâng ñeå hieåu duï hoï, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: "Naøy Lôïi thích vaø Tröôûng

ñaïi, ñöøng neân noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo. Ngöôi ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù noùi nhö vaäy, Theá toân duøng moïi phöông tieän noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, hai ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán hieåu duï hai Caàu tòch nhöng hai Caàu tòch coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: "Chæ ñaây laø söï thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân baïch töù yeát ma chaùnh can hai Caàu tòch nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng, baûo hai Caàu tòch ôû choã maét thaáy tai khoâng nghe roài sai moät Bí-soâ baïch töù yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, hai Caàu tòch Lôïi thích vaø Tröôûng ñaïi naøy töï khôûi aùc kieán noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ taùc phaùp can rieâng, hai Caàu tòch naøy coá chaáp khoâng boû coøn noùi raèng: Chæ vieäc naøy laø thaät, ngoaøi ra ñeáu laø hö voïng. Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp Baïch töù yeát ma ñeå hieåu duï khieán cho boû vieäc naøy nhö sau: "Naøy hai Caàu tòch, chôù neân noùi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu hai ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi. Baïch nhö vaäy. Luùc ñoù moät Bí-soâ ñeán noùi vôùi hai Caàu tòch: "Chuùng taêng taùc phaùp moät baïch töù yeát ma nay ñaõ taùc baïch xong, caùc ngöôi neân boû aùc kieán ñoù ñi", neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì Bí-soâ neân trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát laø khoâng chòu boû. Taêng tieáp tuïc taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm, cho ñeán caâu ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát, gioáng nhö tröôùc ñeán noùi vôùi caàu tòch, neáu vaãn khoâng chòu boû thì trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát, keá taùc yeát ma laàn hai, laàn ba cuõng ñeàu nhö tröôùc ñeán khuyeân

caàu tòch neân boû aùc kieán. Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp Baïch töù yeát ma hieåu duï, caàu tòch vaãn khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: "Chæ ñaây laø thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: "Caùc thaày neân taùc phaùp yeát ma baát xaû aùc kieán taån xuaát hai Caàu tòch kia nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp Taêng, sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng nghe, hai Caàu tòch Lôïi thích vaø Tröôûng ñaïi kia töï khôûi aùc kieán... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Taêng ñaõ taùc phaùp can rieâng vaø taùc phaùp Baïch töù yeát ma hieåu duï nhöng hoï vaãn coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi: Chæ ñaây laø thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp yeát ma baát xaû aùc kieán taån xuaát, noùi vôùi hai Caàu tòch kia raèng: Töø nay veà sau, hai ngöôi khoâng ñöôïc noùi Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc laø ñaïi sö cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc ñi theo sau caùc Bí-soâ treân cuøng moät con ñöôøng, cuõng khoâng ñöôïc cuøng vôùi ñaïi Bí-soâ ñoàng nhaø nguû hai ñeâm nhö caùc caàu tòch khaùc, hai ngöôi haõy ñi ñi. Baïch nhö vaäy. Baïch xong moät Bí-soâ ñeán noùi vôùi hai Caàu tòch: "Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma taån xuaát hai ngöôi, taùc baïch xong roài, hai

ngöôi neân boû aùc kieán ñoù ñi", neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ neân trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát, keá taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm, moãi laàn yeát ma xong ñeàu ñeán khuyeân hai Caàu tòch boû aùc kieán gioáng nhö treân, cho ñeán yeát ma laàn ba vaø vaên keát yeát ma chuaån theo ñoù maø laøm. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp yeát ma taån xuaát hai Caàu tòch, hai Caàu tòch naøy ñeán choã OÂ-ba- nan-ñaø khoùc keå vaø keå laïi söï vieäc treân, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Taêng ñaõ taùc phaùp taån xuaát hai con roài thì thoân xoùm, thaønh aáp cho ñeán ba coõi haù laïi khoâng coù hay sao, hai con chôù öu naõo neân ñeán trong Taêng saùm hoái". OÂ- ba-nan-ñaø khuyeân roài beøn thu nhaän hai Caàu tòch naøy cuøng ôû chung, cuøng noùi chuyeän vaø caáp döôõng y thöïc, caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn cheâ traùch roài baïch phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát coù caàu tòch noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ neân noùi vôùi caàu tòch kia raèng: Ngöôi chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Ngöôi chôù neân phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù noùi nhö vaäy, Theá toân ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ khuyeân can nhö vaäy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân Baïch töù yeát ma chaùnh

can cho boû aùc kieán naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Bí-soâ neân noùi vôùi caàu tòch kia raèng: Töø nay trôû ñi, ngöôi khoâng neân noùi Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc laø ñaïi sö cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc ñi theo sau caùc baäc toân tuùc ñoàng phaïm haïnh, cuõng khoâng ñöôïc cuøng Bí-soâ ñoàng nhaø nguû hai ñeâm nhö caùc caàu tòch khaùc, ngöôi haõy mau ñi ñi. Neáu Bí-soâ bieát caàu tòch kia ñaõ bò taån xuaát maø coøn thu nhaän cuøng ôû chung, cuøng noùi chuyeän vaø caáp döôõng y thöïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø; caàu tòch laø chæ cho Lôïi thích vaø Tröôûng ñaïi. Nhieáp thoï laø cho y chæ. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát caàu tòch bò taån xuaát… cho ñeán ñoàng nhaø nguû thì phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hoaëc kia bò bònh hoaëc muoán khieán cho kia boû aùc kieán neân taïm thôøi thu nhaän ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu…

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Taùm: MAËC Y KHOÂNG HOAÏI SAÉC Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù trong thaønh naøy coù hai Long vöông: Moät teân laø Kyø-lôïi, hai teân laø Baït-luõ Nhôø söùc oai thaàn cuûa hai Long vöông naøy neân naêm traêm suoái nöôùc noùng vaø caùc ao hoà trong thaønh Xaù veä thöôøng chaûy khoâng döùt, möa thuaän gioù hoøa, nguõ coác toát töôi. Khi Theá toân ñieàu phuïc ñöôïc hai Long vöông Nan-ñaø vaø OÂ-ba- nan-ñaø roài, moãi thaùng vaøo nhöõng

ngaøy moàng taùm, raèm. Hai möôi ba vaø cuoái thaùng, hai Long vöông naøy töø trong bieån caû bay leân nuùi Dieäu cao ñeán choã Phaät cuùng döôøng vaø nghe phaùp. Luùc ñoù hai Long vöông Kyø-lôïi vaø Baït-luõ gaëp hai Long vöông naøy cuøng ñeán choã Phaät cuùng döôøng neân noùi vôùi nhau: "Hai Long vöông naøy töø nôi xa xoâi coøn ñeán thaønh naøy thöøa söï Theá toân vaø nghe phaùp, taïi sao chuùng ta ôû taïi thaønh naøy laïi khoâng ñeán kính leã, chuùng ta neân ñeán cuùng döôøng Theá toân", noùi roài lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Theá toân lieàn noùi phaùp yeáu khieán cho hai Long vöông naøy quy y Tam baûo vaø thoï trì naêm hoïc xöù. Töø ñoù veà sau thaân roàng vaø cuûa caûi ñeàu taêng thaïnh, ñöôïc taêng thaïnh roài hai roàng baøn vôùi nhau: "Chuùng ta neân vaøo bieån caû cö truù ôû choã saâu roäng nhaát", baøn xong lieàn ñeán baïch Phaät xin Phaät thöông xoùt chaáp thuaän cho vieäc vaøo bieån cö truù, Phaät nghe roài lieàn noùi: "Ñaïi vöông AÛnh-thaéng laø quoác chuû, hai ngöôi muoán ñi thì neân baùo cho ñaïi vöông bieát", hai roàng nghe roài lieàn töø taï ra veà, noùi vôùi nhau: "Nhö lôøi Phaät daïy thì hình nhö Phaät khoâng ñoàng yù, chuùng ta neân nöông ôû choã cuõ". Hai Long vöông naøy neáu ban ñeâm ñeán yeát kieán Phaät thì giöõ nguyeân hình traïng, neáu ban ngaøy ñeán thì

hoùa thaân tröôûng giaû. Thôøi gian sau vaøo moät hoâm giöõa ban ngaøy hai Long vöông hoùa thaân tröôûng giaû ñeán choã Phaät nghe phaùp, cuøng luùc ñoù ñaïi vöông AÛnh-thaéng cuõng ñeán Truùc laâm. Ñeán cöûa ngoû vua ra lònh cho taû höõu ñeán choã Phaät xem coù ai khoâng, taû höõu vaâng lònh ñeán choã Phaät thaáy coù hai tröôûng giaû beøn trôû laïi taâu vôùi nhaø vua, vua nghe roài lieàn suy nghó: "Hai tröôûng giaû laø ngöôøi trong nöôùc ta, thaáy ta ñeán haù khoâng ñöùng daäy hay sao", nghó roài lieàn ñeán choã Phaät. Luùc ñoù hai Long vöông thaáy nhaø vua ñeán lieàn hoûi Phaät: "Theá toân, chuùng con neân kính phaùp hay kính nhaø vua?", Phaät noùi: "Chö Phaät Theá toân vaø A-la-haùn ñeàu toân kính phaùp", lieàn noùi ba baøi keä: "Nhö chö Phaät quaù khöù, Cho ñeán Phaät vò lai, Hieän taïi caùc Theá toân Ñaõ ñoaïn taát caû öu, Ñeàu cuøng toân kính phaùp. Noùi naêng vaø ñi ñöùng, Thöôøng trong taát caû thôøi, Ñeàu toân troïng chaùnh phaùp. Cho neân ngöôøi caàu ích, Mong muoán ñöôïc giaøu vui, Neân phaûi toân kính phaùp, Thöôøng nhôù lôøi Phaät daïy". Hai Long vöông nghe Phaät daïy nhö vaäy neân khi thaáy nhaø vua ñeán khoâng ñöùng daäy kính leã, vua lieàn suy nghó: "Hai tröôûng giaû naøy laø ngöôøi trong nöôùc ta, thaáy ta ñeán maø khoâng kính leã", nghó roài lieàn noåi saân, khi ñeán ñaûnh leã Phaät, Phaät bieát taâm nhaø vua ñang saân neân noùi qua vieäc khaùc maø khoâng noùi phaùp, vua thaáy vaäy lieàn thænh Phaät noùi phaùp, Phaät noùi keä: "Neáu taâm khoâng thanh tònh, Trong loøng coøn saân haän, Khoâng theå hieåu lôøi Phaät, Ñaõ noùi phaùp vi dieäu. Haøng phuïc taâm ñaáu tranh, Khoâng coù yù baát ñònh, Vaø töø taâm phaãn haïi, Môùi hieåu ñöôïc phaùp maàu". Nhaø vua nghe keä roài lieàn suy nghó: "Chính do hai tröôûng giaû naøy neân Theá toân khoâng noùi phaùp cho ta nghe", nghó roài lieàn ñaûnh leã Phaät ra

veà, sau ñoù ra lònh cho taû höõu: “Caùc ngöôi neân tìm hieåu hai tröôûng giaû ôû beân Phaät laø ai, khi hoï caùo töø Phaät ra veà, caùc ngöôi neân baûo hoï raèng: Ñaïi vöông coù daïy hai ngöôøi phaûi mau ra khoûi nöôùc, khoâng neân ôû trong ñaát nöôùc cuûa ñaïi vöông nöõa”. Taû höõu vaâng lònh ôû laïi ñôïi hai Long vöông vaø noùi laïi lôøi cuûa nhaø vua, hai Long vöông nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Ñaây laø ñieàu ta haèng mong muoán, nay khoâng nhoïc coâng maø ñöôïc toaïi nguyeän”, hai Long vöông lieàn maät lònh khieán maây ñen vaø giaùng möa nhö truùt nöôùc, nöôùc töø caùc keânh ngoøi khe suoái ñeàu chaûy vaøo soâng, caùc soâng laàn löôït chaûy ra bieån, töø ñoù trôû ñi thaân vaø tö taøi cuûa hai Long vöông caøng taêng thaïnh. Sau khi hai roàng ra ñi thì naêm traêm suoái nöôùc aám ñeàu khoâ caïn, trôøi haïn haùn khoâng möa khieán cho nguõ coác maát muøa, daân chuùng lo buoàn. Vua AÛnh-thaéng thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “Trong thaønh Vöông xaù coù hai Long vöông, nhôø oai löïc cuûa chuùng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho ñeán caâu taïi sao nay boãng nhieân soâng suoái ao hoà ñeàu caïn khoâ, trôøi haïn haùn khoâng möa khieán cho nguõ coác maát muøa. Phaûi chaêng hai Long vöông naøy ñaõ qua ñôøi hoaëc ñaõ ñi ñeán nöôùc khaùc hoaëc coù keû chuù yeám nhieáp giöõ roàng hoaëc laø ñaõ bò chim Kim suùy ñieåu aên thòt. Theá toân laø baäc Nhaát thieát trí, ta neân ñeán hoûi Phaät nguyeân do”, nghó roài nhaø vua lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã Phaät roài baïch hoûi nhö treân, Phaät noùi: “Ñaïi vöông neân bieát, chaúng phaûi hai roàng kia ñaõ qua ñôøi… cho ñeán chaúng phaûi bò chim Kim suùy ñieåu aên thòt, maø chính laø Ñaïi vöông ñaõ xua ñuoåi chuùng”. Vua noùi: “Con khoâng nhôù laø ñaõ gaëp laàn naøo huoáng chi laø xua ñuoåi”, Phaät lieàn nhaéc cho vua nhôù: “Luùc ñoù nhaø vua ñeán choã ta ñaõ gaëp hai tröôûng giaû ñang ngoài beân ta nghe phaùp, khi ra veà nhaø vua ñaõ noùi gì vôùi söù giaû?”, vua noùi: “Con baûo söù giaû noùi vôùi hoï laø ñöøng ôû trong nöôùc cuûa con nöõa”, Phaät noùi: “Hai tröôûng giaû ñoù laø hoùa thaân cuûa hai Long vöông ñeán choã ta nghe phaùp yeáu”, vua lieàn hoûi: “Hieän nay hoï ñaõ ñi ñaâu?”, Phaät noùi: “Hoï ñaõ ra bieån caû”, vua nghe noùi roài maët hieän veû buoàn lo hoûi Phaät: “Theá toân, quoác giôùi cuûa con coù bò suy toån hay khoâng?”, Phaät noùi: “Quoác giôùi cuûa nhaø vua chöa ñeán noãi suy toån, nhöng nhaø vua neân saùm taï hai Long vöông kia”, vua noùi: “Hoï ôû trong bieån caû con laøm sao gaëp ñeå saùm taï?”, Phaät noùi: “Moãi thaùng vaøo boán ngaøy chay hoï thöôøng ñeán kính leã ta, ngaøy aáy vua neân ñeán ta seõ chæ ñeå nhaø vua saùm taï hoï”, vua hoûi: “Khi saùm taï hoï, con coù leã döôùi chaân hoï khoâng?”, Phaät noùi: “Nhaø vua chæ caàn duoãi tay phaûi ra noùi vôùi hoï raèng: Xin dung thöù cho toâi, xin ñöøng giaän lôøi noùi tröôùc kia. Hai Long vöông nghe roài seõ tha thöù cho nhaø vua”. Thôøi gian sau ñeán ngaøy Baûo-saùi-ñaø, hai Long vöông ñeán choã Phaät, vua AÛnh-thaéng cuõng ñeán, Theá toân hieän töôùng chæ cho vua bieát, vua lieàn

nhö lôøi Phaät daïy saùm taï Long vöông vaø yeâu caàu hai Long vöông trôû laïi, hai Long vöông noùi: “Chuùng toâi ñaõ ra bieån, thaân vaø tö taøi cuûa chuùng toâi caøng roäng lôùn khoâng theå trôû laïi trong ñaây ôû nhö tröôùc kia”, vua noùi: “Neáu nhö vaäy thì nöôùc toâi seõ bò maát”, hai Long vöông noùi: “Nhaø vua chôù lo laéng, vua neân xaây hai thaàn ñöôøng ôû ngoaøi thaønh: Moät caùi goïi laø Kyø-lôïi long thaàn ñöôøng, moät caùi goïi laø Baït-luõ long thaàn ñöôøng. Chuùng toâi seõ baûo quyeán thuoäc ôû trong hai thaàn ñöôøng naøy, cöù saùu thaùng moät laàn coù ñaïi hoäi chuùng toâi seõ ñeán xem xeùt quoác ñoä cuûa nhaø vua, khoâng ñeå cho thieáu thoán”. Sau ñoù vua AÛnh-thaéng y theo lôøi cuûa hai Long vöông cho xaây caát hai thaàn ñöôøng ôû ngoaøi thaønh, moãi naêm hai laàn ñeán ngaøy tieát hoäi daân chuùng khaép nôi tuï veà raát ñoâng. Tieát hoäi laàn ñoù coù ñoäi ca nhaïc töø phöông Nam ñeán Vöông thaønh, hoï noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân laøm phöông tieän gì ñeå loâi cuoán daân chuùng, chuùng ta cuõng thu ñöôïc nhieàu taøi lôïi”, moät ngöôøi noùi: “Neáu chuùng ta trình dieãn noùi veà haønh tích thuø thaéng cuûa baäc ñaïi nhôn, coù theå loâi cuoán ñöôïc nhôn tình”, ñoäi ca nhaïc nhaát trí noùi vôùi nhau: “Trong theá gian naøy ñöùc Phaät laø thuø thaéng, taát caû höõu tình ñeàu toân kính, neáu chuùng ta taùn thaùn Phaät nhaát ñònh seõ loâi cuoán ñöôïc quaàn chuùng”. Baøn xong hoï cuøng ñeán choã Luïc chuùng baïch raèng: “Raát mong caùc Thaùnh giaû thuaät laïi cho chuùng toâi nghe veà quaù trình töø khi Phaät laøm boà taùt ôû treân cung trôøi Ñoå söû saép haï sanh vaøo chaâu Thieäm boä, sau ñoù giaùng thaàn vaøo thai meï vaø ñaûn sanh, ñeán khi lôùn leân daïo chôi boán cöûa thaønh thaáy caûnh giaø bònh cheát maø vöôït thaønh xuaát gia, sau ñoù ñeán trong röøng tu khoå haïnh saùu naêm, sau ñoù ñöôïc thaønh töïu ñaïo quaû cöùu ñoä muoân loaøi”, Luïc chuùng hoûi: “Caùc vò hoûi vieäc aáy ñeå laøm gì?”, hoï noùi: “Chuùng toâi muoán vieát thaønh ca khuùc vaø phoå nhaïc ñeå trình dieãn cho daân chuùng xem”, OÂ-ñaø-di noùi: “OÂng laø ngöôøi ngu si, oâng muoán ñem thaéng söï cuûa Phaät ñöa vaøo ca nhaïc hay sao, haõy ñi mau”. Caùc nhaïc coâng boû ra veà, sau ñoù ñeán choã Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø baïch gioáng nhö treân, Thoå la- nan-ñaø hoûi vaø caùc nhaïc coâng cuõng ñaùp gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Thoå la-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi: “Neáu caùc vò cung caáp cho toâi vaät thöïc ñaày ñuû, toâi seõ noùi cho caùc vò nghe”, caùc nhaïc coâng ñoàng yù, Thoå la-nan-ñaø lieàn trình baøy roõ raøng ñaàu ñuoâi veà cuoäc ñôøi cuûa ñöùc phaät, caùc nhaïc coâng lieàn vieát thaønh ca khuùc vaø phoå nhaïc roài noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân laøm phöông tieän gì khieán ngöôøi tín kính sanh hoan hæ vaø ngöôøi khoâng tin cuõng khôûi taâm hoan hæ”. Noùi roài hoï cuøng trôû laïi choã Luïc chuùng, luùc ñoù Bí-soâ Xieån-ñaø aên no roài xaû oai nghi thì coù thí chuû mang thöùc aên thöôïng dieäu ñeán cuùng, Xieån-ñaø muoán aên nöõa neân röûa tay thoï roài mang ñeán choã OÂ-ñaø-di, luùc ñoù OÂ-ñaø-di chöa aên xong chöa ñöùng daäy, Xieån-ñaø lieàn ñoái

552 BOÄ LUAÄT 7

tröôùc OÂ-ñaø-di taùc phaùp dö thöïc, OÂ-ñaø-di aên vaøi mieáng roài ñöa laïi cho Xieån-ñaø noùi raèng: “Ñaây laø thöùc aên cuûa thaày, thaày cöù tuøy yù aên”. Caùc nhaïc coâng thaáy vieäc naøy roài lieàn vieát thaønh ca khuùc vaø phoå nhaïc, sau ñoù

ñem ra trình dieãn cho coâng chuùng xem. Ngöôøi tín kính xem lieàn sanh taâm hi höõu, khen ngôïi vaø thöôûng tieàn raát haäu, ngöôøi khoâng tín kính sau khi xem xong maøn trình dieãn veà vieäc Bí-soâ Xieån-ñaø ñoái tröôùc Bí-soâ OÂ- ñaø-di taùc phaùp dö thöïc cuõng ñeàu khen laø hi höõu vaø thöôûng tieàn raát haäu. Sau khi giaûi taùn ra veà, ñi ñeán ñaâu hoï ñeàu keå laïi nhöõng gì ñaõ xem ñöôïc cho ngöôøi khaùc nghe, Luïc chuùng Bí-soâ nghe bieát ñöôïc lieàn noùi vôùi nhau: "Ñaùm xöôùng ca voâ thöùc daùm ñöa hình aûnh chuùng ta vaøo trong hyù tröôøng maø cho laø hy kyø, chuùng ta phaûi laøm vieäc baát lôïi cho chuùng". Noùi roài cuøng ñeán choã caùc ñaøo haùt nhôø dieãn laïi vuõ kòch treân, Luïc chuùng xem roài sau ñoù ñeán choã Thaàn ñöôøng caùch hyù tröôøng khoâng xa döïng leân moät hyù tröôøng thöù hai, ñaùnh troáng chieân keâu goïi quaàn chuùng ñeán xem. Luùc ñoù Luïc chuùng ñeàu maëc y phuïc theá tuïc trình dieàn, quaàn chuùng lieàn boû hyù tröôøng kia keùo ñeán hí tröôøng naøy, ñoäi nhaïc coâng kia cuõng keùo ñeán ñeå xem dieãn xuaát ra sao, ñeàu khen laø tuyeät hay vaø noùi vôùi nhau: "Hoï ñeàu laø trôøi, roàng, döôïc xoa, Caøn thaùt baø... ñeán ñaây trình dieãn", khen roài taëng thöôûng raát haäu. Trình dieãn xong Luïc chuùng mang heát tieàn ñöôïc thöôûng trôû veà chuøa, luùc ñoù ñoäi nhaïc coâng ñi theo sau muoán bieát nhöõng ngöôøi trôøi trình dieãn naøy ôû ñaâu thì thaáy Luïc chuùng vaøo Truùc laâm. moät laùt sau thaáy OÂ-ñaø-di böôùc ra, ôû hai beân maù coøn nguyeân veát thö hoaøng, hoï lieàn hoûi: "Ñoaøn kyû nhaïc trình dieãn vöøa roài coù Thaùnh giaû hay sao?", OÂ-ñaø-di noùi: "Phaûi, ñoù laø chuùng ta coá yù muoán laøm nhuïc nhöõng ngöôøi ngu si caùc ngöôi, haù ñeå cho caùc ngöôi möôïn oai quang cuûa chuùng ta ñeå kieám soáng. Caùc ngöôi ñi ñeán ñaâu, chuùng ta theo ñeán ñoù khieán cho caùc ngöôi khoâng kieám ñöôïc ñoàng naøo", ñoäi nhaïc coâng nghe roài lieàn xin saùm taï, OÂ-ñaø-di noùi: "Caùc ngöôi trình dieãn ñaõ thu ñöôïc bao nhieâu haõy ñöa heát cho ta, chuùng ta seõ khoâng ñi theo nöõa". Ñoäi nhaïc coâng lieàn ñöa heát soá tieàn ñaõ thu hoaïch ñöôïc cho OÂ-ñaø-di ñeå Luïc chuùng khoâng theo laøm naõo haïi nöõa roài trôû veà choã ôû vôùi daùng veû öu buoàn, caùc baïn hoûi nguyeân do, ñoäi nhaïc coâng lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc baïn cuûa nhaïc coâng nghe roài lieàn cheâ traùch: taïi sao Bí-soâ laïi maëc saéc phuïc cuûa baïch y töï thaân laøm kyõ nhaïc khieán cho caùc nhaïc coâng ñeàu thua thieät". Caùc Bí-soâ nghe bieát roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñöôïc y môùi neân duøng moät trong ba loaïi maøu ñeå nhuoäm cho hoaïi saéc hoaëc maøu xanh, maøu xaùm, maøu ñoû. Neáu khoâng duøng ba loaïi maøu naøy

nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Y môùi coù hai loaïi: Moät laø theå y môùi, hai laø môùi ñöôïc töø ngöôøi khaùc cuùng cho, trong hoïc xöù naøy laø chæ cho theå y môùi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ñöôïc y môùi khoâng duøng moät trong ba loaïi maøu keå treân nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì

phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

554 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 40

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Chín: CAÀM VAÄT BAÙU

Phaät ôû ñænh nuùi Linh thöùu thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vaøo saùng sôùm Phaät ñaép y mang baùt xuoáng nuùi Linh thöùu vaøo thaønh khaát thöïc coù thò giaû A-nan-ñaø ñi theo. Hoâm ñoù trôøi möa lôùn nöôùc chaûy traøn ngaäp khieán söôøn nuùi suïp lôû, phuïc taøng loä ra vaät baùu maø ngöôøi thôøi kieáp sô ñaõ choân giaáu chieáu saùng röïc, Theá toân baûo A-nan-ñaø: “Thaày haõy nhìn xem, ñaây laø ñaïi haéc xaø raát ñoäc haïi”, A-nan-ñaø cuõng noùi laø vaät ñaùng sôï. Caùch ñoù khoâng xa coù moät ngöôøi ngheøo thöôøng haùi rau traùi ñem baùn kieám soáng, töø xa nghe noùi laø ñaïi haéc xaø ñoäc haïi, lieàn muoán ñeán xem hình daùng cuûa noù nhö theá naøo, ñeán nôi thì thaáy vaät baùu loä ra ngoaøi chieáu saùng röïc. Ngöôøi ngheøo thaáy roài heát söùc vui möøng thaàm nghó: “Xin cho con raén ñoäc naøy thöôøng caén toâi vaø cha meï vôï con quyeán thuoäc cuûa toâi, taát caû ñeàu khoâng töø choái ñau nhöùc”, nghó roài lieàn laáy laù phuû laïi roài kín ñaùo mang daàn vaät baùu veà nhaø, töø ñoù ngöôøi ngheøo trôû thaønh ñaïi phuù tuøy yù thoï duïng. Luùc ñoù Vò-sanh-oaùn gieát cha roài leân ngoâi vua, baûo söù giaû kieåm tra khaép trong nöôùc xem ai laø ngöôøi giaøu coù nhaát, söù giaû kieåm tra thaáy ngöôøi ngheøo kia boãng nhieân trôû thaønh ñaïi phuù lieàn hoûi: “Ngaøy xöa ngöôi ngheøo heøn thieáu aên thieáu maëc, taïi sao hoâm nay boãng nhieân giaøu coù, haù chaúng phaûi ngöôi ñaõ leùn laáy phuïc taøng cuûa nhaø vua”, hoûi roài lieàn baét giaûi ñeán cung vua, vua hoûi: “Ngöôi ñöôïc giaøu boät phaùt nhö vaäy, phaûi chaêng laø ñaõ leùn laáy phuïc taøng cuûa vua?”, ngöôøi ngheøo choái khoâng chòu nhaän, vua lieàn phaùn toäi töû, coøn taát caû quyeán thuoäc ñeàu bò baét giam. Khi bò ñöa ra phaùp tröôøng xöû töû, ngöôøi ngheøo laåm baåm: “Naøy A-nan-ñaø, ñaây laø ñaïi haéc xaø raát ñoäc haïi. A-nan-ñaø noùi ñaây laø vaät ñaùng sôï”. Phaùn quan nghe ngöôøi ngheøo noùi lôøi naøy lieàn taâu leân vua, vua keâu töû toäi laïi hoûi: “Nhöõng lôøi ngöôi noùi laø coù yù nghóa gì?”, teân töû toäi ñem söï vieäc tröôùc kia keå laïi, nhaø vua luùc naøy

ñoái vôùi Theá toân môùi phaùt tín taâm beøn hoûi töû toäi: “Ngöôi coù tin lôøi Phaät noùi hay khoâng?”, ñaùp laø raát tin, vua nghe roài leä rôi öôùt aùo lieàn baûo töû toäi: “Vaät baùu kia seõ cho laïi ngöôi vaø phoùng thích luoân caû quyeán thuoäc cuûa ngöôi”. Ñöôïc phoùng thích laïi ñöôïc vaät baùu neân ngöôøi ngheøo kia heát söùc vui möøng thaàm nghó: “Gia nghieäp giaøu coù naøy ñeàu laø nhôø Phaät ban cho, nay ta neân ñeán ñaûnh leã vaø thænh Phaät cuøng taêng veà nhaø thoï thöïc”, nghó roài lieàn ñeán thænh Phaät vaø taêng… cho ñeán caâu Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong

nghe Phaät noùi phaùp lieàn ngay nôi choã ngoài ñöôïc Kieán ñeá chöùng quaû Döï löu. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû ñænh nuùi Linh thöùu thaønh Vöông xaù, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, treân ñöôøng ñi gaëp vò thaày daïy baén khoâng toû ra kính leã OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø laàn löôït qua töøng nhaø khaát thöïc xong lieàn ñeán nhaø cuûa vò thaày daïy baén ñoù noùi vôùi caùc hoïc troø cuûa oâng ta: “Caùc ngöôi hoïc baén nhö theá naøy uoång phí ngaøy thaùng maø coâng phu khoâng thaønh töïu”, noùi roài lieàn töï tay caàm cung tra teân vaøo baén moät muõi truùng ñích, baén roài noùi vôùi caùc hoïc troø kia: “Caùc ngöôi neân tìm thaày gioûi coù tay ngheà cao ñeå hoïc kyõ naêng”, noùi xong lieàn boû ñi. Sau ñoù vò thaày daïy baén trôû veà, caùc hoïc troø troâng thaáy nhöng khoâng toû ra cung kính thaày nhö tröôùc, vò thaày lieàn hoûi nguyeân do, caùc hoïc troø noùi: “Chuùng toâi boû vieäc sinh keá ñeán ñaây laø muoán hoïc thaønh kyõ naêng baén cung, nhöng hoïc baén nhö theá naøy e chaúng coù thaønh töïu gì, uoång phí ngaøy thaùng”, noùi roài lieàn keå laïi söï vieäc treân, vò thaày nghe roài lieàn ñi ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø ñaûnh leã baïch raèng: “A-giaù-lôïi-da, xin thöông xoùt chôù phaù hoaïi duyeân kieám soáng cuûa con”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “OÂng coù bieát chaêng, thuaät baén cung laø kyõ naêng cuûa ta, oâng muoán kieám soáng maø khoâng kính leã ta hay sao?”, vò thaày daïy baén lieàn saùm taï noùi raèng: “Vieäc ñaõ qua xin Thaùnh giaû mieãn traùch, töø nay con xin nghe theo lònh cuûa thaùnh giaû”, noùi roài trôû veà ñem caùc duïng cuï daïy baén hieän coù baùn laáy tieàn mang ñeán ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø. Caùc thaân höõu ñeán thaêm thaáy oâng öu saàu lieàn hoûi nguyeân do, oâng lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc thaân höõu nghe roài ñeàu cheâ traùch: “Sa moân Thích töû laøm vieäc phi phaùp, taïi sao khieán cho ngöôøi soáng vôùi ngheà daïy baén ñi ñeán choã ngheøo thieáu”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Thôøi gian sau, OÂ-ba-nan-ñaø laïi ñi ñeán nhaø cuûa thaày daïy nhaïc, luùc ñoù nhaïc sö ñi vaéng, OÂ-ba-nan-ñaø töï laáy nhaïc khí ra taáu ñuû baùt aâm… duyeân khôûi cuõng gioáng nhö treân cho ñeán caâu caùc thaân höõu cheâ traùch: “… Taïi sao khieán cho nhaïc sö baùn heát nhaïc cuï ñi ñeán choã ngheøo thieáu”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Luùc ñoù Phaät tuøy duyeân gioùa hoùa töø thaønh Vöông xaù ñeán thaønh

556 BOÄ LUAÄT 7

Quaûng nghieâm ôû trong Cao caùc ñöôøng, OÂ-ba-nan-ñaø vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, treân ñöôøng ñi gaëp nhieàu ñoàng nam cuûa Laät-coâ-tyø côûi ñoà trang söùc ñeå ôû beân ñöôøng roài chôi ñuøa vôùi nhau, OÂ-ba-nan-ñaø khôûi nghó laø cuûa Döôïc xoa neân thaâu laáy. Caùc ñoàng töû thaáy coù ngöôøi laáy ñoà trang söùc cuûa mình lieàn cuøng chaïy ñeán keùo ta keùo chaân ñeå laáy laïi, chuùng coøn neùm ñaát caùt vaøo ngöôøi cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø buoäc loøng phaûi traû laïi. Caùc Bí-soâ thaáy OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà treân ngöôøi dính ñaày ñaát caùt lieàn hoûi nguyeân do, OÂ-ba-nan-ñaø keå laïi sö vieäc treân, ñaây cuõng laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Phaät ôû thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù Luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc theo thöù

lôùp ñi ñeán vöôøn cuûa Laät-coâ-tyø vaøo trong vöôøn thaáy caùc hyù cuï beøn laáy caùi troáng nhaïc taáu leân khuùc nhaïc maø vua Tònh phaïn ñaõ taáu, aâm höôûng cuûa tieáng troáng nhaïc naøy gioáng nhö tieáng troáng traän khieán cho ngöôøi trong thaønh thaûy ñeàu kinh sôï, cho laø vua Vò-sanh-oaùn keùo quaân ñeán ñaùnh thaønh lieàn nghieâm chænh boán binh ra cöûa thaønh ñeå choáng cöï. Luïc chuùng ngöøng taáu troáng nhaïc trôû ra ngoaøi, moïi ngöôøi lieàn hoûi: "Binh chuûng cuûa vua Vò-sanh-oaùn ôû ñaâu?", Luïc chuùng noùi: "Vò-sanh- oaùn ñeán ñaây laøm gì?", moïi ngöôøi noùi: "Neáu khoâng coù ñeán thì taïi sao coù tieáng troáng traän noåi leân", Luïc chuùng noùi: "Ñoù laø chuùng toâi ñaùnh troáng nhaïc chôi trong vöôøn khoâng phaûi laø tieáng troáng traän", moïi ngöôøi nghe roài lieàn noùi: "Thaùnh giaû haõy mau rôøi khoûi nôi ñaây, neáu Laät-coâ-tyø ñeán seõ nhuïc maï thaùnh giaû". Luïc chuùng lieàn trôû veà chuøa, caùc Bí-soâ thaáy Luïc chuùng mang khoâng trôû veà lieàn hoûi nguyeân do, Luïc chuùng keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch ñem vieäc naøy baïch phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Luùc ñoù Theá toân töø thaønh Quaûng nghieâm ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät nöôùc Kieàu-taùt-la ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña. Tyø-xaù- khö-loäc-töû-maãu nghe Phaät veà ñeán lieàn muoán ñeán kính leã, baø trang söùc caùc loaïi anh laïc treân ngöôøi nhöng khi saép gaëp Phaät baø lieàn côûi caùc ñoà trang söùc naøy ñöa cho thò tuøng giöõ roài vaøo gaëp Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong ñaûnh leã Phaät ra veà. Luùc ñoù thò tuøng ñeå caùc ñoà trang söùc cuûa baø ôû döôùi goác caây, khi ra veà queân laáy, toân giaû A-nan-ñaø troâng thaáy chuoãi anh laïc lieàn suy nghó: "Do duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai giôùi ñaõ cheá", nghó roài beøn laáy chuoãi anh laïc ñem caát, sau ñoù ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Laønh thay, naøy A-nan-ñaø, tuy ta chöa tuøy khai nhöng thaày ñaõ bieát thôøi, nay hoïc xöù naøy neân noùi theâm laø töø thôøi nhaân

duyeân". Luùc ñoù Tyø-xaù-khö veà ñeán nhaø môùi baûo thò tuøng ñöa chuoãi anh laïc, thò tuøng môùi nhôù ra laø ñaõ ñeå queân ôû döôùi goác caây trong chuøa, Tyø-xaù-khö baûo ñeán chuøa laáy veà, ngöôøi con noùi: "Trong chuøa ñaâu phaûi nhö trong kho maø meï baûo ñeán ñoù laáy veà, trong chuøa nhieàu ngöôøi ra vaøo chaéc chaén laø maát roài", ngöôøi meï noùi: "Meï töø khi sanh ra ñeán giôø chöa heà maát cuûa", noùi roài baûo thò tuøng mau ñeán chuøa laáy veà, thò tuøng vaâng lôøi ñeán trong chuøa, toân giaû A-nan-ñaø thaáy thò tuøng ñeán lieàn ñöa chuoãi anh laïc cho thò tuøng mang veà, ngöôøi meï luùc ñoù noùi vôùi con: "Meï khoâng maát cuûa, lôøi noùi naøy khoâng sai". Luùc ñoù ngöôøi con muoán thöû nghieäm vieäc khoâng maát cuûa naøy coù thaät khoâng neân laáy chieác caø raù baèng vaøng cuûa meï boû xuoáng gieáng, khi xaùch nöôùc chieác caø raù laïi ñöôïc muùc trôû leân; ngöôøi con ñem quaêng xuoáng soâng, caù töôûng moài nuoát vaøo, ngöôøi ñaùnh caù löôùi ñöôïc

caù ñem ra chôï baùn, ngöôøi nhaø mua caù veà khi laøm caù thaáy ñöôïc chieác caø raù; ngöôøi con laïi boû vaøo ruoät töôïng quaêng ngoaøi ñöôøng, ngöôøi ñi ñöôøng töôûng laø raén traùnh ñi, ngöôøi con phaûi nhaët ñem veà, luùc ñoù ngöôøi con môùi bieát roõ meï mình laø ngöôøi khoâng maát cuûa. Sau coù moät Bí-soâ ra ngoaøi chuøa thaáy tuùi vaøng bò boû queân caàm laáy, khi thaáy coù ngöôøi ñeán lieàn hoûi: "Tuùi vaøng naøy coù phaûi cuûa oâng khoâng?", ngöôøi kia noùi phaûi, Bí-soâ lieàn ñöa. Sau ñoù laïi coù ngöôøi khaùc hôùt haõ chaïy ñeán hoûi Bí-soâ coù thaáy tuùi vaøng boû queân ôû ñaây khoâng, Bí-soâ noùi laø ñaõ ñöa cho ngöôøi kia mang ñi roài, ngöôøi naøy nghe roài buoàn tieác maø cheát. Theá toân baûo caùc Bí-soâ: "Khoâng neân voäi trao cho ngöôøi, neân xeùt hoûi kyõ, noùi ñuùng môùi ñöa, noùi khoâng ñuùng thì khoâng ñöa". Sau coù moät Bí-soâ thaáy tuùi vaøng beøn boû ñi, Phaät noùi: "Khoâng neân boû ñi, neân laáy laù phuû leân", Bí- soâ laáy laù phuû leân roài boû ñi, Phaät noùi: "Khoâng neân boû ñi luoân, neân chöøng vaøi ngaøy sau trôû laïi xem neáu coøn thì laáy caát, neáu coù ngöôøi ñeán nhaän neân hoûi, neáu noùi ñuùng thì ñöa laïi, neáu noùi khoâng ñuùng thì ñem veà chuøa caát trong kho. Traûi qua thôøi gian sau neáu coù ngöôøi chuû ñeán nhaän thì cuõng xeùt hoûi, noùi ñuùng thì ñöa; neáu cuoái cuøng khoâng coù ai ñeán nhaän thì ñem baùn mua vaät duïng caàn duøng. Veà sau neáu ngöôøi chuû ñeán nhaän thì chæ vaät duïng ñaõ mua ñöa cho hoï". Luùc ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi caàm, tröø ôû trong chuøa vaø nhaø baïch y, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. ÔÛ trong chuøa vaø nhaø baïch y neáu thaáy vaät baùu vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu neân khôûi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán nhaän toâi seõ ñöa laïi. Ñaây laø thôøi". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Vaät baùu laø chæ cho baûy

baùu; caùc loaïi thuoäc vaät baùu laø chæ cho caùc binh khí nhö cung, kieám vaø caùc loaïi nhaïc cuï nhö troáng, ñaøn, saùo... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ töï tay caàm hay baûo ngöôøi caàm caùc loaïi vaät baùu ñaõ ñöôïc laøm thaønh ñeàu phaïm Ñoïa, neáu chöa laøm thaønh thì phaïm AÙc-taùc cho ñeán caàm löu ly giaû cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu caàm caùc ñoà trang söùc nhö chuoãi anh laïc ñeàu phaïm Ñoïa, cho ñeán caàm tua ren coät toùc... cuõng AÙc-taùc. Neáu caàm caùc loaïi nhaïc cuï nhö ñaøn caàm, ñaøn saét... ñeàu phaïm Ñoïa, loaïi ñaøn khoâng daây thì AÙc-taùc, cho ñeán oáng tre oáng truùc laøm nhaïc cuï cuõng AÙc-taùc. Caùc loaïi oác soø, tuø vaø thoåi ñöôïc, caàm ñeàu phaïm Ñoïa; khoâng thoåi ñöôïc thì AÙc-taùc. Caùc loaïi troáng keøn... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu caàm cung coù daây thì phaïm Ñoïa, khoâng daây thì AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Do nhaân duyeân gì maø Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu khoâng bò maát tieàn taøi?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân laéng nghe: Thuôû xa xöa sau khi Phaät Ca-dieáp-ba Nieát- baøn, coù moät

baø laõo phuïng trì giôùi haïnh. Luùc ñoù vua Ngaät laät chæ cuøng caùc cung nhôn vui chôi trong vöôøn, coù cung nhôn ñaùnh rôi ñoà trang söùc baø laõo löôïm ñöôïc roài ñem treo ôû ñaàu caây truùc. Khi nhaø vua sai ngöôøi ñi tìm, baø laõo lieàn chæ choã treo ñoà trang söùc, nhaø vua raát vui vaø cho laø vieäc kyø laï neân heát lôøi khen ngôïi lieàn hoûi baø laõo muoán ñöôïc taëng thöôûng caùi gì, baø laõo noùi: "Toâi khoâng muoán caùi gì caû, toâi khoâng mong caàu caùi lôïi hieän tieàn, toâi chæ nguyeän do nhaân duyeân naøy ôû ñôøi vò lai, toâi sanh ra nôi naøo ñeàu ñöôïc quaû baùo khoâng maát cuûa". Naøy caùc Bí-soâ, baø laõo thuôû xöa chính laø Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu, do loøng trong saïch phaùt nguyeän thuôû xöa neân ngaøy nay ñöôïc quaû baùo naøy. Cho neân caùc Bí-soâ khi löôïm ñöôïc taøi vaät cuûa ngöôøi chôù coù taâm tham caát giaáu, neân hoïc nhö theá.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi: TAÉM PHI THÔØI Phaät ôû trong thaønh Vöông xaù, trong thaønh naøy coù ba suoái nöôùc aám: Moät suoái daønh cho nhaø vua taém, Bí-soâ cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho cung nhôn cuûa vua, Bí-soâ ni cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho taát caû moïi ngöôøi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ muoán thöû nghieäm loøng tin cuûa nhaø vua neân taém trong suoái maõi khoâng chòu leân, khieán nhaø vua khoâng theå ñeán taém ñöôïc, ñaønh phaûi sai ngöôøi muùc nöôùc ñeán choã rieâng ñeå taém, taém xong vua ñeán choã Phaät ñaûnh leã, nghe phaùp xong roài trôû veà cung. Luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Vì caùc Bí-soâ taém neân coù loãi naøy phaùt sanh, töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân

taém". Caùc Bí-soâ khoâng taém, thaân theå hoâi dô, khi ñi khaát thöïc caùc cö só hoûi: "Caùc Thaùnh giaû giöõ thaân theå hoâi dô nhö theá maø cho laø thanh tònh hay sao?", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân moãi nöûa thaùng taém moät laàn". Gaëp luùc trôøi noùng böùc, caùc Bí-soâ khoâng thöôøng taém neân thaân vaøng voû gioáng nhö coù bònh, moïi ngöôøi hoûi thì Bí-soâ ñaùp: "Toâi khoâng coù bònh, chæ laø Theá toân khoâng cho taém thöôøng neân thaân noùng böùc ñeán noãi nhö vaäy", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu noùi: "Theá toân töø bi chaéc do nhaân duyeân naøy seõ tuøy khai", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Luùc trôøi noùng böùc neân taém". Laïi coù Bí-soâ bònh, thaày thuoác baûo neân taém, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khi bònh neân taém". Laïi coù Bí-soâ khi laøm vieäc chuùng hoaëc ôû thaùp, thaân theå dô baån bò moïi ngöôøi cheâ traùch neân caùc Bí-soâ baïch phaät, Phaät noùi: "Khi laøm vieäc neân taém". Laïi coù Bí-soâ khi ñi ñöôøng xa veà ñeán, thaân dô baån moõi meät neân naèm nghæ, khoâng tu phaåm thieän bò moïi ngöôøi cheâ traùch, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khi ñi ñöôøng xa trôû veà neân taém". Nhö theá cho ñeán gaëp caùc duyeân nhö möa gioù laøm thaân theå dô baån, Phaät ñeàu noùi neân taém gioáng nhö treân. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Bí- soâ neân nöûa thaùng taém moät laàn, neáu coá y traùi cheá thöôøng taém thì phaïm

Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc. Thôøi khaùc laø khi trôøi noùng böùc, khi bònh, khi laøm vieäc, khi ñi ñöôøng, khi gaëp gioù hoaëc möa hoaëc caû gioù möa, ñaây laø thôøi". Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Nöûa thaùng taém moät laàn töùc laø khoaûng möôøi laêm ngaøy taém moät laàn. Khi trôøi noùng böùc laø muøa xuaân coøn moät thaùng röôõi nöõa laø ñeán ngaøy kieát haï an cö vaø moät thaùng ñaàu cuûa muøa haï töùc laø haï an cö ñöôïc moät thaùng, trong hai thaùng röôõi naøy trôøi raát noùng böùc. Khi bònh laø neáu khoâng taém thì thaân khoâng an. Khi laøm vieäc laø laøm vieäc cuûa Tam baûo cho ñeán queùt ñaát hay lau chuøi. Khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät Du thieän na... caùc tröôøng hôïp keå treân khieán cho thaân dô ñeàu ñöôïc taém khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ gaëp caùc tröôøng hôïp treân khai cho taém thì neân taâm nieäm mieäng noùi luùc ñang taém laø vì giöõ gìn neân taém, neáu khoâng nhö theá thì khi xoái nöôùc chaûy chöa ñeán ruùn, phaïm AÙc-taùc; nöôùc chaûy ñeán ruùn, phaïm Ñoïa; taém trong suoái, ao, soâng... keát phaïm cuõng nhö treân. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñöôïc beân kia soâng thænh môøi khoâng daùm qua soâng ñeán choã thænh, Phaät baûo neân qua; laïi coù Bí-soâ coù vieäc caàn qua soâng, xuoáng nöôùc roài sanh nghi hoái, Phaät noùi khoâng phaïm; laïi coù Bí-soâ qua caàu teù xuoáng soâng ñöôïc ngöôøi vôùt leân, duøng nöôùc xoái röûa cho saïch, Bí-soâ tænh daäy sanh nghi hoái,

Phaät noùi khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nhieáp Tuïng Thöù Baûy:
Gieát baøng sanh, coá xuùc naõo,
Choïc leùt, giôõn nöôùc, ñoàng nguû,
Khuûng boá, giaáu vaät, ñoøi y,
Voâ caên, cuøng nöõ ñoàng ñi.
Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Moát: GIEÁT BAØNG SANH Phaät ôû trong thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc thöù lôùp ñeán nhaø ngöôøi daïy baén, vò thaày ñi vaéng chæ coøn coù caùc hoïc troø, OÂ-ñaø-di thaáy thaày daïy baén ñaët nhöõng muïc tieâu nhaém baén khoâng chính xaùc lieàn laáy naêm muõi teân nhìn leân hö khoâng nhaém vaøo moät con chim ñang bay qua ñeå baén. OÂ-ñaø-di baén boán muõi teân chaën boán beân, con chim lieàn bay thaúng ñöùng leân, OÂ-ñaø-di baén muõi teân thöù naêm xuyeân töø döôùi leân qua mieäng con chim roài baûo caùc hoïc troø: "Caùc ngöôi neân tìm moät vò thaày nhö vaäy ñeå hoïc kyõ thuaät baén naøy". Khi vò thaày veà, caùc hoïc troø keå laïi söï vieäc treân, vò thaày muoán Bí-soâ khoâng laøm vieäc xuùc naõo nhö vaäy nöõa neân laäp keá baûo caùc hoïc troø ñem con chim cheát do OÂ-ñaø-di baén coät treân ñaàu caây tre noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: "Ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di baén cung raát taøi, baén cheát moät con chim ñang bay trong hö khoâng xuyeân töø döôùi leân qua mieäng cuûa con chim", muïc ñích beâu xaáu OÂ-ñaø-di. Caùc Baø-la- moân, cö só nghe thaáy ñeàu cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ töï tay caàm cung baén cheát chim, con chim naøy thòt khoâng

ñuû ñeå aên, da gaân cuõng voâ duïng, ôû choã khoâng neân laøm maø laïi laøm nghieäp aùc". Caùc Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ coá taâm ñoaïn maïng loaøi baøng sanh, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ñoaïn maïng loaøi baøng sanh laø duøng caû ba noäi, ngoaïi vaø caû hai khôûi phöông tieän gieát cheát, neáu Bí-soâ coá taâm saùt haïi cho ñeán duøng moät ngoùn tay laøm toån haïi baøng sanh, khieán noù cheát thì phaïm Ñoïa; neáu luùc ñoù khoâng cheát, sau do nhaân duyeân ñoù maø cheát cuõng phaïm Ñoïa; neáu khoâng cheát thì phaïm AÙc-taùc, taát caû ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù ñoaïn maïng ngöôøi. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
561

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Hai: COÁ YÙ XUÙC NAÕO BÍ SOÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong hoïc xöù thöù boán möôi taùm, boán möôi chín cho ñeán caâu OÂ-ñaø-di nghe Thaäp thaát chuùng khoâng chòu nghe lôøi laøm vieäc neân ñuoåi ra ngoaøi khoâng cho ôû chung, Thaäp thaát chuùng lieàn ñeán choã khaùc ñoïc tuïng. OÂ-ñaø-di ñeán choã OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Maáy tieåu sö naøy khoâng chòu nghe lôøi, thöôïng toïa noùi phaûi laøm sao ñaây?", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Thaày neân tìm caùch laøm cho maáy tieåu sö kia sanh hoái naõo, khieán hoï boû vieäc ñoïc tuïng", noùi roài lieàn chæ caùch xuùc naõo. OÂ-ñaø-di nghe theo lôøi chæ daïy lieàn ñeán choã Thaäp thaát chuùng noùi: "Naøy caùc cuï thoï, caùc ngöôi haù coù theå chöùng ñaéc laäu taän, nhaäp chaùnh ñònh tuï hay sao, vì caùc ngöôi ñeàu khoâng ñuû tuoåi ñeå thoï cuï tuùc, ñaõ khoâng ñuû giôùi thì caùc thieän khoâng sanh... cho ñeán caâu taùc phaùp khoâng thaønh", Thaäp thaát chuùng nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch vôùi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi ñeå tröø nghi hoái raèng: "Phaät daïy ngöôøi phaïm ban ñaàu thì khoâng coù toäi, huoáng chi caùc cuï thoï khoâng coù loãi. Nhöng ai ñaõ noùi ñieàu ñoù khieán caùc cuï thoï sanh taâm truy hoái?", ñaùp laø OÂ-ñaø-di noùi. Caùc Bí-soâ nghe bieát roài lieàn cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ coá taâm xuùc naõo Bí-soâ khaùc cho ñeán trong choác laùt khoâng vui, chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Coá xuùc naõo laø muoán khieán kia taâm sanh truy hoái. Chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân laø khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù hai: Hoaëc hoûi vieäc rieâng hoaëc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo. Sao goïi laø hoûi vieäc rieâng? Neáu Bí-soâ coá taâm naõo loaïn Bí-soâ khaùc, ñeán hoûi raèng: "Cuï thoï coù nhôù nhaø vua , tröôûng giaû teân hay khoâng?", ñaùp laø khoâng nhôù, lieàn noùi: "Khoâng phaûi laø khoâng nhôù maø laø chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï vieân cuï", khi noùi lôøi naøy duø Bí-soâ kia taâm khoâng sanh truy hoái cuõng phaïm

Ñoïa. Sao goïi laø hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo? Neáu Bí-soâ khôûi taâm coá xuùc naõo hoûi raèng: “Cuï thoï tröôùc ñaây thoï caän vieân ôû ñaâu?”, ñaùp: “ÔÛ taïi ”, lieàn noùi: “ÔÛ choã ñoù tröôùc kia khoâng coù keát ñaïi giôùi cuõng khoâng keát giôùi traøng, bieät chuùng taùc phaùp, khoâng phaûi thieän thoï caän vieân, ngöôi neân thoï giôùi laïi”. Hoaëc hoûi: “Ai laø A- giaù-lôïi-da, ai laø OÂ ba ña da cuûa ngöôi?”, ñaùp: “Hai thaày cuûa toâi laø ”, lieàn noùi: “Hai vò ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, khoâng hôïp phaùp laøm thaày, ngöôi khoâng theå goïi laø thieän thoï caän vieân” … Khi noùi nhöõng lôøi naøy laø muoán

562 BOÄ LUAÄT 7

xuùc naõo duø Bí-soâ kia coù bò xuùc naõo hay khoâng ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí- soâ ñeán Bí-soâ khaùc hoûi vieäc rieâng nhö treân, Bí-soâ kia noùi laø khoâng nhôù lieàn noùi: “Tuy ngöôi khoâng nhôù nhöng tuoåi cuõng ñuû hai möôi, thieän thoï caän vieân “Thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ñeán Bí-soâ khaùc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo nhö treân, Bí-soâ kia ñaùp roài lieàn noùi: “Choã ñoù tröôùc coù keát ñaïi giôùi vaø giôùi traøng, ngöôi ñaõ thieän thoï caän vieân…” Ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Ba: DUØNG NGOÙN TAY CHOÏC LEÙT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong hoïc xöù thöù hai. Ba-la-thò-ca cho ñeán caâu möôøi saùu vò ñeán choã vò thoï söï trong Thaäp thaát chuùng xin loãi vì ñaõ khoâng cuøng ñeán phuï giuùp coâng vieäc, vì cuøng öôùc heïn laø heã coù laøm vieäc gì thì caû möôøi baûy ngöôøi cuøng laøm. Thaáy vò kia khoâng noùi coù veû coøn giaän neân moät ngöôøi duøng ngoùn tay choïc leùt khieán cho cöôøi, cho ñeán caû möôøi saùu ngöôøi cuøng choïc leùt khieán ngöôøi kia cöôøi ñeán noãi ñöùt hôi maø cheát. Caùc Bí-soâ cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng ngoùn tay choïc leùt ngöôøi khaùc, phaïm Ba- daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng ñaàu moät ngoùn tay choïc leùt ngöôøi khaùc, phaïm moät toäi Ñoïa cho ñeán naêm ngoùn tay phaïm naêm toäi Ñoïa. Neáu duøng ngoùn tay chæ noát ruoài hoaëc chæ veát thöông hoaëc chæ con truøng, con muoãi… ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Boán: ÑUØA GIÔÕN TRONG NÖÔÙC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong nhoùm Thaát thaäp chuùng coù Bí-soâ lôùn nhaát teân laø OÂ-ba-ly ñaõ ñoaïn phieàn naõo chöùng A-la-haùn, lieàn khôûi nghó caùc baïn ñoàng phaïm haïnh trong nhoùm ai coù caên laønh, ai khoâng coù caên laønh vaø heä thuoäc nôi ai. Khi quaùn bieát laø heä thuoäc nôi mình, OÂ-ba-ly lieàn daãn nhoùm Thaäp thaát chuùng ñeán soâng A-thò-la-baït ñeå löôït nöôùc vaøo bình roài cuøng xuoáng soâng taém. OÂ-ba-ly taém xong leân bôø

nhìn möôøi saùu vò kia taém, möôøi saùu vò naøy khi ñaõ vaøo trong nöôùc roài, keû bôi ngöôøi laën hoaëc ôû beân naøy hoaëc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40 563

ôû beân kia, hoaëc löôùt theo soùng hoaëc ngöôïc soùng, hoaëc ñaäp xuoáng nöôùc keâu thaønh tieáng hoaëc voã nöôùc keâu baønh baïch... ñuû caùc caùch ñuøa giôõn. Luùc ñoù vua Thaéng quang ôû treân laàu cao vôùi phu nhôn Thaéng man, töø xa nhìn thaáy caùc Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc nhö vaäy lieàn noùi vôùi phu nhôn: "Haõy nhìn caùc phöôùc ñieàn maø phu nhôn kính troïng", phu nhôn noùi: "Ñaïi vöông, ñoù laø nhöõng thieáu nieân maïnh khoûe nhöng laïi coù theå tu phaïm haïnh, ñaïi vöông khoâng cho laø kyø laï hay sao, duø hoï coù ñuøa giôõn trong nöôùc cuõng ñaâu ñaùng traùch". Luùc ñoù OÂ-ba-ly quaùn bieát taâm nhaø vua sanh khinh maïn, muoán nhaø vua sanh chaùnh tín neân baûo möôøi saùu vò kia leân bôø maëc y phuïc chænh teà roài mang bình nöôùc cuøng trôû veà. OÂ-ba-ly duøng thaàn thoâng löïc cuøng caùc ñoàng phaïm haïnh bay treân hö khoâng ngang qua taàng laàu cuûa nhaø vua, phu nhôn Thaéng man nhìn leân troâng thaáy lieàn chæ cho vua thaáy noùi raèng: "Ñaïi vöông haõy nhìn xem, caùc phöôùc ñieàn ñang bay treân hö khoâng kìa", nhaø vua troâng thaáy roài lieàn noùi: "Haù coù ngöôøi ñaõ chöùng A-la-haùn maø laïi ñuøa giôõn trong nöôùc hay sao?", phu nhôn noùi: "Ñoù laø vieäc maø nhaø vua nghe bieát, coøn coù vieäc chöa nghe maø nhaø vua khoâng bieát", vua lieàn hoûi laø vieäc gì, phu nhôn noùi: "Taâm nhö ñieän chôùp, trong choác laùt lieàn bieán ñoåi, duøng söùc ñònh kieân coá cöùng nhö kim cang, trong saùt na phaù hoaëc voâ minh", vua nghe roài lieàn im laëng. Sau ñoù phu nhôn sai söù giaû ñeán leã baùi Phaät vaø thænh baïch raèng: "Con thaáy caùc Thaùnh giaû taém vaø ñuøa giôõn trong nöôùc, cuùi xin Theá toân nhôù nghó ñöøng ñeå caùc Thaùnh giaû ñuøa giôõn trong nöôùc taïo thaønh tieáng nhaïc". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp phaïm toäi: Töï vui ñuøa, baûo ngöôøi vui ñuøa; töï cöôøi giôõn, baûo ngöôøi cöôøi giôõn; töï nhaûy, baûo ngöôøi nhaûy; dao ñoäng giôõn vôùi boùng, cuøng nhau voã ñaùnh. Neáu Bí-soâ coù yù ñuøa giôõn trong nöôùc töø khi ñi ñeán soâng hoà côûi quaàn aùo xuoáng nöôùc cho ñeán chöa laën xuoáng ñeàu phaïm AÙc-taùc; khi laën xuoáng lieàn phaïm Ñoïa. Neáu yù muoán ñöôïc maùt meû thì ra vaøo trong nöôùc ñeàu khoâng phaïm, neáu bôi töø bôø naøy qua bôø kia hay töø bôø kia qua bôø naøy, hoaëc löôùt theo soùng hay ngöôïc soùng ñeàu phaïm Ñoïa; neáu hoïc bôi thì khoâng phaïm. Neáu voã ñaùnh nöôùc taïo thaønh tieáng nhaïc... ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

564 BOÄ LUAÄT 7

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Laêm: CUØNG NGÖÔØI NÖÕ ÑOÀNG NHAØ NGUÛ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï

A-ni-loâ-ñaø ñoaïn caùc kieát hoaëc chöùng A-la-haùn, töï thoï thaéng laïc giaûi thoaùt roài suy nghó: “Theá toân coù ñaïi aân vôùi ta, ta phaûi laøm gì ñeå baùo aân, ta neân laøm Lôïi-ích höõu tình laø caùch baùo aân toát nhaát”, nghó roài lieàn chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm. Moät tröôûng giaû trong thoân naøy coù ba ngöôøi con, hai nam moät nöõ; ngöôøi nöõ naøy khi lôùn leân coù haïnh khoâng trinh löông, hai ngöôøi anh khi tranh caûi vôùi ngöôøi thì nghe hoï noùi raèng: “Em gaùi cuûa oâng chöa cöôùi hoûi maø ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng”, ngöôøi anh nghe roài lieàn gaïn hoûi em gaùi, ngöôøi em gaùi naøy choái vaø noùi raèng mình thanh baïch. Thôøi gian sau ngöôøi em gaùi mang thai, hai ngöôøi anh noùi: “Em noùi mình thanh baïch, taïi sao laïi nhö theá?”, ngöôøi em gaùi noùi: “Do ngöôøi troïc ñaàu cöôõng böùc neân môùi coù thai”, vì vaäy ñöùa con sanh ra ñöôïc goïi laø Ngoác töû, ngöôøi meï ñöôïc goïi laø Ngoác töû maãu. Khi cuï thoï A-ni-loâ-ñaø ñeán thoân xoùm naøy thì trôøi suïp toái, muoán tìm choã nghæ ñeâm, ngöôøi trong xoùm chæ ñeán nhaø cuûa Ngoác töû maãu vaø ñöôïc Ngoác töû maãu cho ôû laïi nguû qua ñeâm. Ñeâm ñoù baø ta ñeán choã toân giaû laøm haïnh baát chaùnh, toân giaû lieàn duøng thaàn thoâng bay leân hö khoâng, baø ta thaáy roài lieàn sanh taâm hy höõu caàu xin saùm taï. Toân giaû thöông xoùt hieän thaân trôû xuoáng noùi phaùp khieán cho ngöôøi meï naøy toû ngoä chöùng ñöôïc Sô quaû. Saùng hoâm sau hai ngöôøi anh treân ñuôøng ñeán nhaø em gaùi nghe ngöôøi trong thoân ñaøm tieáu lieàn phaån noä, voäi ñeán nhaø em gaùi ñeå gieát Bí-soâ. Toân giaû quaùn bieát hai ngöôøi anh naøy vaø caùc höõu tình trong thoân caên cô ñaõ chín coù theå hoùa ñoä, lieàn bay leân hö khoâng bieán hieän möôøi taùm caùch, hieän thaàn bieán xong trôû laïi choã ngoài noùi phaùp yeáu khieán cho hai ngöôøi anh cuûa Ngoác töû maãu vaø caùc höõu tình trong thoân ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Töø ñoù veà sau toân giaû A-ni-loâ-ñaø khoâng daùm nghæ qua ñeâm ôû nhaø theá tuïc nöõa. Thôøi gian sau A-ni-loâ-ñaø nghæ ñeâm trong vöôøn Uyeån ven thoân, ñeâm ñoù coù ñaùm giaëc ñeán muoán vaøo trong thoân cöôùp phaù, khi ñi ngang qua vöôøn Uyeån gaëp Bí-soâ ñang nguû lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta saép ñi ñaùnh cöôùp laïi gaëp ñieàm khoâng laønh, ta neân gieát Bí- soâ”. Luùc ñoù töôùng giaëc tröôùc kia coù laøm coâng trong chuøa neân nhaän bieát toân giaû, lieàn noùi: “Caùc vò neân bieát, khaùch buoân ra bieån neáu gaëp aùch naïn xöng teân vò Thaùnh giaû naøy lieàn ñöôïc an oån trôû veà, ngöôøi nhö theá chuùng ta khoâng neân gieát. Chuùng ta cöù vaøo trong thoân ñaùnh cöôùp, neáu khoâng cöôùp ñöôïc gì thì khi trôû veà gieát cuõng khoâng muoän”. Noùi roài lieàn vaøo trong thoân ñaùnh cöôùp, thu ñöôïc nhieàu taøi vaät, luùc trôû veà ngang qua vöôøn uyeån, toân giaû lieàn noùi phaùp yeáu khieán cho boïn giaëc cöôùp ñöôïc Kieán ñeá,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 40
565

ñaõ ñöôïc kieán ñeá roài lieàn ñeå laïi taøi vaät ñaõ cöôùp ôû trong vöôøn uyeån traû laïi cho ngöôøi trong thoân. Ñeâm ñoù chö thieân baùo moäng cho ngöôøi trong thoân bieát ñeå ñeán laáy veà, neân trôøi vöøa saùng hoï lieàn ñeán trong vöôøn Uyeån ñaûnh leã toân giaû roài ngoài moät beân nghe phaùp, toân giaû noùi phaùp yeáu

khieán cho taát caû ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Boïn giaëc cöôùp naêm traêm ngöôøi ñeàu xin xuaát gia, toân giaû lieàn daãn naêm traêm ngöôøi naøy ñeán choã Theá toân; Theá toân thaáy hoï ñeán lieàn noùi: “Thieän lai Bí-soâ”, hoï lieàn trôû thaønh Bí-soââ nhôø phaät giaùo giôùi khoâng bao laâu sau ñeàu chöùng A-la-haùn. Luùc ñoù caùc Bí-soâ hoûi A-ni- loâ-ñaø coù an laïc khoâng, toân giaû noùi: “Vöøa coù khoå, vöøa coù an laïc. Toâi laøm Lôïi-ích cho caùc höõu tình, ñoù laø an laïc; toâi suyùt bò gieát laø khoå”, caùc Bí-soâ lieàn hoûi nguyeân do, toân giaû lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nöõ, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho A-ni-loâ-ñaø. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nöõ, Bí-soâ ôû taàng giöõa, ngöôøi nöõ ôû taàng döôùi thì neân keùo thang leân hoaëc khoùa cöûa hoaëc nhôø ngöôøi coi chöøng; neáu khoâng nhö theá thì khi maët trôøi chöa moïc, phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc, phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ôû taàng döôùi, ngöôøi nöõ ôû taàng giöõa hoaëc Bí-soâ ôû taàng giöõa, ngöôøi nöõ ôû taàng treân vaø ngöôïc laïi... ñeàu keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu ngöôøi nöõ coù phu chuû thì khoâng phaïm, khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, cuï thoï A-ni-loâ- ñaø töøng laøm nghieäp gì maø sanh trong nhaø phuù quyù, xuaát gia ñoaïn hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, roäng ñoä höõu tình laøm vieäc ñaïi Lôïi-ích?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xa xöa thôøi Phaät Ca-dieáp-ba coù moät Bí-soâ soáng trong thoân xoùm, xaây moät ngoâi Tam baûo töï mình troâng coi roài thieát laäp cuùng döôøng nguyeän caàu giaûi thoaùt, ñeä töû coù ñeán naêm traêm ngöôøi, daân chuùng trong thoân ñeàu kính tín Bí-soâ. Do xöa kia xaây chuøa thieát laäp cuùng döôøng neân ngaøy nay ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù; do phaùt nguyeän caàu giaûi thoaùt neân ngaøy nay ñöôïc chöùng quaû, naêm traêm ñeä töû xöa kia chính laø naêm traêm taân Bí-soâ ngaøy nay, daân chuùng trong thoân xöa kia chính laø nhöõng ngöôøi ngaøy nay ñöôïc giaùo hoùa”. Caùc Bí-soâ laïi hoûi: “Do nhaân duyeân gì toân giaû ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát trong soá ñeä töû cuûa Phaät?”, Phaät noùi: “Thuôû xöa nôi thaùp cuûa Phaät Ca-la thoân ñaø thieát laäp ñaïi hoäi cuùng döôøng, ñeâm ñoù coù giaëc cöôùp vaøo trong

566 BOÄ LUAÄT 7

thaùp luùc ñang laáy caép boãng thaáy toân dung cuûa Phaät, taâm sanh hoan hæ lieàn phaùt nguyeän, nguyeän ñôøi sau gaëp Ñaïi sö thöøa söï khoâng moõi meät, ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát. Do nguyeän löïc thuôû xöa neân nay ñöôïc thieân nhaõn vi dieäu baäc nhaát, caùc Bí-soâ neân hoïc nhö theá”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 41
567

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 41

Hoïc xöù thöù saùu möôi saùu: KHUÛNG BOÁ BÍ SOÂ

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñoä möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, möôøi baûy ngöôøi naøy ôû chung vôùi Luïc chuùng ñeå thoï hoïc phaùp nghóa. Luùc ñoù Thaäp thaát chuùng noùi vôùi nhau: "Chuùng ta khoâng hieåu bieát laïi khoâng thoâng kinh ñieån neân bò Luïc chuùng coi thöôøng, chuùng ta neân sieâng naêng tuïng taäp", OÂ-ñaø-di nghe bieát roài lieàn vaøo ñaàu ñeâm luùc hoï ñang tuïng taäp, laät ngöôïc y truøm ñaàu giaû ma nhaùt khieán cho möôøi baûy ngöôøi ñeàu kinh sôï. Thaäp thaát chuùng ñem loøng haän neân vaøo moät hoâm khaùc hôïp nhau laïi ñaùnh OÂ-ñaø-di suyùt cheát, caùc Bí-soâ thaáy vieäc naøy roài lieàn hoûi nguyeân do, OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi ñuøa giôõn chuùng noù moät chuùt maø chuùng noù laøm nhuïc toâi theá naøy", caùc Bí-soâ nghe roài lieàn cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ töï khuûng boá hay baûo ngöôøi khuûng boá Bí-soâ khaùc cho ñeán ñuøa giôõn, ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc hình traïng ñaùng sôï hoaëc hình traïng quyû thaàn ñeå huø nhaùt, duø Bí-soâ ñoù sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc aâm thanh ñaùng sôï... keát phaïm ñeàu nhö treân. Cho ñeán laøm caùc muøi ñaùng sôï, caùc söï xuùc chaïm ñaùng sôï... ñeàu keát phaïm nhö treân. Cho ñeán laøm caùc hình saéc khaû aùi, aâm thanh khaû aùi, caùc muøi khaû aùi, caùc söï xuùc chaïm khaû aùi... ñeå khuûng boá ñeàu keát phaïm nhö treân. Neáu muoán kia sanh taâm nhaøm lìa maø khuûng boá thì khoâng phaïm; Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

568 BOÄ LUAÄT 7

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Baûy: GIAÁU Y BAÙT CUÛA BÍ SOÂ KHAÙC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ ñeàu ñi phoù thöïc chæ coù Phaät khoâng ñi, Luïc chuùng Bí-soâ cuøng Thaäp thaát chuùng chaäm raõi ñi sau, khi ñi ñeán moät caùi ao Luïc chuùng ruû Thaáp thaát chuùng xuoáng taém. Luùc ñang taém Luïc chuùng noùi vôùi Thaäp thaát chuùng: "Chuùng ta cuøng laën thöû xem ai laën laâu hôn", Thaäp thaát chuùng vöøa laën, Luïc chuùng lieàn ra khoûi ao, laáy y baùt cuûa Thaäp thaát chuùng giaáu trong buïi raäm roài ñi ñeán choã thænh thöïc. Thaäp thaát chuùng laën moät hoài laâu môùi troài leân nhìn töù phaùi khoâng thaáy Luïc chuùng cuõng khoâng thaáy y baùt cuûa mình, ñaønh phaûi ñöùng yeân moät choã. Vöøa luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc- kieàn-lieân du haønh veà ñeán, Thaäp thaát chuùng töø xa nhìn bieát laø thaày mình lieán keâu cöùu, baïch thaày raèng: "Chuùng con bò Luïc chuùng giaáu heát y baùt, khoâng bieát

laøm sao ñeán choã thænh thöïc ñöôïc", hai toân giaû lieàn cuøng tìm kieám thì thaáy y baùt giaáu trong buïi raäm beøn laáy ñöa cho hoï. Thaäp thaát chuùng maëc y phuïc roài voäi ñeán choã thænh thöïc thì thaáy caùc Bí-soâ ñaõ thoï thöïc xong ñeàu ñöùng daäy heát roài, caùc Bí-soâ hoûi taïi sao ñeán treã lieàn ñaùp: "Vöøa roài neáu khoâng gaëp ñöôïc OÂ-ba-ñaø-da cuûa chuùng con thì chuùng con ñeàu phaûi ñoaïn thöïc", noùi roài lieàn keå laïi söï vieäc treân. Caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch Luïc chuùng: "Taïi sao Bí-soâ laïi giaáu y baùt cuûa Bí-soâ khaùc. Cuøng naõo loaïn nhau nhö theá", caùc Bí-soâ trôû veà chuøa lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu tòch vaø Caàu tòch nöõ maø töï tay caát giaáu hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Sau ñoù coù Bí-soâ gôûi y cho Bí-soâ khaùc, Bí-soâ naøy khi caát y chæ caát y cuûa mình, khoâng caát y cuûa Bí-soââ kia neân bò keû troäm laáy ñi, khieán Bí-soâ kia thieáu y, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân thì caát khoâng phaïm. Noùi roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu coù Bí-soâ töï caát giaáu hay baûo ngöôøi caát giaáu y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu tòch, Caàu tòch nöõ, tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neâu Bí-soâ töï tay giaáu y baùt, tö cuï cuûa Bí-soâ khaùc hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu ñeàu phaïm ñoïa. Tröø thôøi nhaân duyeân laø chæ cho taùm naïn khôûi thì

khoâng phaïm; Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Taùm: NHAÄN Y CUÛA NGÖÔØI KHAÙC GÔÛI, KHOÂNG HOÛI CHUÛ LIEÀN LAÁY MAËC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñaõ ñoaïn phieàn naõo chöùng A-la-haùn... chæ coøn coù Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø nöông ôû trong chuùng. OÂ-ba-nan-ñaø tuoåi giaø suy, caùc moân nhôn khoâng ai thöøa söï neân y phuïc do baån, muoán nhôø giaët nhuoäm neân ñöa cho moät ñeä töû noùi raèng: "Phaùp y naøy toâi khoâng duøng nöõa, nay cho thaày", ngöôøi ñeä töû naøy nhaän roài lieàn ñem giaët nhuoäm. Luùc ñoù Theá toân muoán du haønh trong nhaân gian, ngöôøi ñeä töû naøy muoán ñi theo Phaät neân ñem phaùp y vöøa môùi giaët nhuoäm gôûi cho Thaân giaùo sö, OÂ-ba-nan-ñaø nhaän y roài lieàn ñaép maëc ñeán khi dô baån môùi ñem caát vaøo choã cuõ. Thôøi gian sau Theá toân trôû veà, coù ngöôøi ñeán thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, ngöôøi ñeä töû cuûa OÂ-ba-nan-ñaø muoán ñaép phaùp y maø mình ñaõ giaët nhuoäm ñi thoï thöïc neân ñeán choã thaày laáy veà, khoâng ngôø khi môû ra thì thaáy y ñaõ dô baån khoâng theå maëc ñöôïc, lieàn phaûi tuøy nghi maëc y cuõ cuûa mình ñi ñeán choã thænh thöïc. Caùc Bí-soâ thaáy maëc y dô lieàn hoûi

nguyeân do, Bí-soâ ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ nhaän y cuûa ngöôøi khaùc gôûi, sau ñoù khoâng hoûi chuû lieàn töï laáy maëc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ nhaän y cuûa ngöôøi khaùc gôûi, khoâng hoûi möôïn maø laáy duøng keát toäi nhö treân; neáu laø thaân tình quen bieát hoaëc bieát nghe mình laáy duøng vaãn hoan hæ, tuy khoâng hoûi möôïn maø laáy duøng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Chín: DUØNG TOÄI CHUÙNG GIAÙO VU BAÙNG BÍ SOÂ THANH TÒNH Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù cuï thoï Thaät-löïc-töû ôû treân nuùi Thöùu phong ñi kinh haønh beân ao Tích thaïch, Bí-soâ ni OÁt-baùt-la troâng thaáy lieàn kính leã, cuùi mình leã baùi xong vöøa ñöùng daäy thì ñaàu coâ vöôùng cheùo y cuûa Thaät-löïc-töû. Hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa thaáy vieäc naøy roài lieàn trôû veà truù xöù noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng:

“Chuùng toâi khoâng bieát döïa vaøo ñaâu ñeå khôûi loøng tin, vöøa roài chính maét chuùng toâi troâng thaáy Thaät-löïc-töû cuøng Bí-soâ ni OÁt-baùt-la hai thaân xuùc chaïm nhau”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân kheùo gaïn hoûi hai Bí-soâ ñoù ñaõ thaáy ôû ñaâu, thaáy nhö theá naøo vaø vì sao hoï ñeán ñoù thaáy ñöôïc …”. Khi caùc Bí-soâ gaïn hoûi hö thaät, hai Bí-soâ naøy lieàn noùi: “Chuùng toâi thaät khoâng thaáy Thaät-löïc-töû cuøng Bí-soâ ni kia hai thaân xuùc chaïm nhau, chæ thaáy khi coâ ni leã baùi xong vöøa ñöùng daäy thì ñaàu vöôùng cheùo y cuûa Thaät-löïc-töû. Chuùng toâi vì coù taâm saân haän neân coá y vu baùng nhö theá”, caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ vì saân haän, bieát Bí-soâ kia thanh tònh khoâng phaïm laïi ñem phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa voâ caên cöù vu baùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu bieát ngöôøi thanh tònh maø ñem phaùp voâ caên cöù vu baùng thì coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm. Sao goïi laø möôøi vieäc thaønh phaïm? Khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi maø khôûi töôûng vaø hieåu bieát hö doái, noùi raèng: Toâi coù thaáy, nghe, nghi; khi noùi lôøi naøy phaïm Ñoïa. Neáu nghe maø queân hoaëc nghi maø queân laïi khôûi töôûng vaø hieåu bieát hö doái, noùi raèng: Toâi nghe, nghi khoâng queân; khi noùi lôøi naøy phaïm Ñoïa. Neáu nghe maø tin hoaëc nghe maø khoâng tin, laïi noùi raèng toâi thaáy; neáu nghe maø nghi hoaëc nghe maø khoâng nghi hoaëc chæ töï nghi laïi noùi raèng toâi thaáy; khi noùi lôøi naøy phaïm Ñoïa. Sao goïi laø naêm vieäc khoâng phaïm? Neáu khoâng thaáy khoâng nghe khoâng nghi, laïi töôûng coù thaáy, hieåu bieát coù thaáy… noùi raèng toâi coù thaáy, nghe, nghi thì khoâng phaïm. Neáu nghe

maø queân hoaëc nghi maø queân, laïi töôûng coù nghe nghi, noùi raèng coù nghe nghi… ñeàu khoâng phaïm. Khi vu baùng ngöôøi thanh tònh coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm, neáu vu baùng ngöôøi thanh tònh maø tôï nhö khoâng thanh tònh cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu vu baùng ngöôøi khoâng thanh tònh coù moät vieäc thaønh phaïm vaø saùu vieäc khoâng phaïm. Sao goïi laø möôøi moät vieäc thaønh phaïm? Neáu khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi laïi khôûi töôûng vaø hieåu bieát hö doái, noùi raèng toâi coù thaáy, nghe, nghi; khi noùi lôøi naøy phaïm Ñoïa. Neáu thaáy maø queân hoaëc nghe maø queân hoaëc nghi maø queân laïi khôûi töôûng vaø hieåu bieát hö doái, noùi raèng thaáy nghe nghi khoâng queân; khi noùi lôøi naøy phaïm Ñoïa. Sao goïi laø saùu vieäc khoâng phaïm? Neáu khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi laïi khôûi töôûng vaø hieåu bieát laø coù thaáy nghe nghi neân noùi laø coù thaáy

nghe nghi thì khoâng phaïm. Neáu thaáy, nghe, nghi maø queân laïi khôûi töôûng vaø hieåu bieát laø coù thaáy nghe nghi neân noùi laø coù thaáy nghe nghi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi: CUØNG NGÖÔØI NÖÕ ÑI CHUNG ÑÖÔØNG Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, trong thaønh naøy coù moät ngöôøi thôï deät taùnh tình thoâ baïo khoù cuøng ôû chung neân khoâng ai chòu gaû con cho oâng ta. Sau ñoù ngöôøi thôï deät naøy ñeán trong thaønh Thaát-la-phieät hoûi cöôùi ñöôïc con gaùi cuûa moät ngöôøi thôï deät laøm vôï roài ñöa veà thaønh Vöông xaù. Ngöôøi con gaùi naøy veà laøm vôï khoâng laâu, vì thöôøng bò choàng haønh haï khoå sôû neân caûm thaáy khoâng an laïc, lieàn taâm söï vôùi moät baø giaø haøng xoùm laø muoán troán ñi, baø giaø nghe roâi im laëng khoâng noùi. Ngöôøi vôï naøy ñi ra ngoaøi gaëp moät Bí-soâ ñang treân ñöôøng ñeán thaønh Thaát-la-phieät, lieàn ñi theo sau Bí-soâ. Luùc ñoù ngöôøi choàng phaùt hieän ngöôøi vôï ñaõ boû ñi, lieàn noi theo daáu tìm thì thaáy vôï mình ñang ñi cuøng ñöôøng vôùi Bí-soâ, noi theo ñeán moät thoân xoùm ngöôøi choàng lieàn keâu goïi nhöõng ngöôøi thôï deät quen bieát ñeán cuøng ñaùnh Bí-soâ suyùt cheát. Khi Bí-soâ ñeán ñöôïc thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ troâng thaáy lieàn hoûi nguyeân do, Bí-soâ naøy ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ngöôøi nöõ ñi chung ñöôøng, khoâng coù nam töû khaùc beân caïnh, cho ñeán ñi trong phaïm vi moät thoân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ moät mình cuøng ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nöõ thì phaïm Ñoïa. Trong phaïm vi moät thoân coù töø moät Caâu-loâ-xaù cho ñeán baûy Caâu- loâ-xaù, neáu chöa ñuû Caâu-loâ-xaù thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñuû thì phaïm Ñoïa. Neáu ñi töø thoân xoùm ra ñeán ñoàng troáng vaéng veû hoaëc töø

ñoàng troáng vaéng veû ñeán trong thoân cuõng tính theo daëm ñöôøng maø keát toäi nhö treân. Neáu ñeán choã xa laï nhôø ngöôøi nöõ daãn ñöôøng thí khoâng phaïm, hoaëc Bí-soâ laïc ñöôøng nhôø ngöôøi nöõ chæ ñöôøng cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nhieáp Tuïng Thöù Taùm: Cuøng giaëc ñi, tuoåi chöa ñuû, Ñaøo ñaát, ñoøi hoûi, traùi giaùo,

Nghe leùn, laøm thinh boû ñi, Khoâng kính, uoáng röôïu, phi thôøi.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Moát: CUØNG ÑI CHUNG VÔÙI GIAËC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ haï an cö ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù xong muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá toân neân tìm caùc thöông nhôn ñeå thaùp tuøng, khoâng ngôø thöông nhôn naøy laø ngöôøi troán thueá. Khi ñeán gaàn traïm thu thueá hoï lieàn laùnh ñi ñöôøng khaùc ñeå troán thueá bò quan thueá baét ñöôïc, quan thueá bieát Bí-soâ voâ toäi neân thaû ra. Khi ñeán trong vöôøn Caáp, caùc Bí-soâ thaêm hoûi coù an khoâng, lieàn noùi khoâng an vaø ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung ñöôøng vôùi thöông nhôn laø giaëc cho ñeán trong phaïm vi moät thoân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm cuõng gioáng nhö trong giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Hai: CHO NGÖÔØI CHÖA ÑUÛ TUOÅI THOÏ CAÄN VIEÂN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø thoï caän vieân, caùc thieáu nieân naøy qua giôø ñeán saùng hoâm sau khoâng ñöôïc aên neân keâu khoùc laøm ñoäng nieäm chuùng. Theá toân nghe tieáng keâu khoùc naøy lieàn hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñem vieäc treân keå laïi, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ cho ngöôøi chöa ñuû tuoåi thoï caän vieân thaønh taùnh Bí-soâ hay sao, neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc laïnh noùng, ñoùi khaùt cho ñeán khoâng theå theo thöù lôùp khaát thöïc thì khoâng neân cho thoï caän vieân". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ...Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï caän vieân thaønh taùnh Bí-soâ thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, ngöôøi naøy khoâng phaûi laø caän vieân, caùc Bí-soâ ñeàu phaïm toäi". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ngöôøi naøy khoâng phaûi caän vieân laø tuy baïch töù yeát ma truyeàn thoï nhöng khoâng thaønh taùnh Bí-soâ. Caùc Bí-soâ phaïm toäi nghóa laø tröø boån sö phaïm Ñoïa, caùc Bí-soâ khaùc ñeàu phaïm AÙc-taùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?

Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng chöa ñuû muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ hoûi ñuû hai möôi tuoåi chöa, neáu ñaùp laø chöa ñuû maø caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân thì ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi, boån sö phaïm Ñoïa, caùc Bí-soâ khaùc phaïm AÙc-taùc; nhöõng ngöôøi khaùc cuøng ôû chung vaø cuøng thoï duïng ñeàu AÙc-taùc. Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng chöa ñuû muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ hoûi ñuû hai möôi tuoåi chöa, neáu ñaùp laø töï nhôù bieát chöa ñuû hai möôi, khoâng coù nghi hoaëc maø caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân thì ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi, caùc Bí-soâ phaïm toäi nhö treân. Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø ñuû hai möôi muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ hoûi ñuû hai möôi tuoåi chöa, neáu ñaùp laø ñuû, caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân thì ngöôøi naøy ñaéc giôùi, caùc Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm. Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø ñaõ ñuû muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ hoûi ñaõ ñuû hai möôi chöa, neáu ñaùp laø töï nhôù bieát ñaõ ñuû hai möôi, taâm khoâng nghi hoaëc, caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân thì ngöôøi naøy ñaéc giôùi, caùc Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm. Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, taâm khoâng töï bieát cuõng khoâng nghi hoaëc muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ cuõng khoâng hoûi, duø hoûi cuõng khoâng bieát traû lôøi; caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân, ngöôøi naøy ñaéc giôùi nhöng caùc Bí-soâ truyeàn giôùi ñeàu coù phaïm, caùc Bí-soâ cuøng ôû cuøng thoï duïng thì khoâng phaïm. Neáu ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø chöa ñuû muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soâ hoûi ñuû hai möôi chöa, neáu ñaùp laø töï nhôù bieát chöa ñuû hai möôi, khoâng coù nghi hoaëc; caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân thì ngöôøi naøy tuy ñaéc giôùi nhöng caùc Bí-soâ truyeàn giôùi ñeàu coù phaïm, caùc Bí-soâ cuøng ôû khoâng phaïm. Neáu ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø ñuû hai möôi, caùc Bí-soâ hoûi ñuû hai möôi chöa, ñaùp laø ñuû; caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân, ngöôøi naøy ñaéc giôùi caùc Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm. Neáu ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø ñuû hai möôi, caùc Bí-soâ hoûi ñaõ ñuû hai möôi chöa, ñaùp laø töï nhôù bieát ñaõ ñuû hai möôi, taâm khoâng nghi hoaëc; caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân, ngöôøi naøy ñaéc giôùi, caùc Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm. Neáu ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi nhöng khoâng töï bieát cuõng khoâng nghi hoaëc muoán thoï caän vieân, caùc Bí-soââ khoâng hoûi, duø hoûi cuõng khoâng bieát traû lôøi; caùc Bí-soâ cho thoï caän vieân, ngöôøi naøy ñaéc giôùi nhöng caùc Bí-soâ truyeàn giôùi coù phaïm, ngöôøi cuøng ôû khoâng phaïm. Trong caùc tröôøng hôïp treân, hai tröôøng hôïp ñaàu laø chaúng phaûi thoï caän vieân, neáu cuøng caùc thieän Bí-soâ cuøng ôû chung hoaëc hai, ba laàn laøm boá taùt thì goïi laø Taëc truù, neân dieät taån.

574 BOÄ LUAÄT 7

Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khôûi töôûng laø ñuû thì ngöôøi naøy thoï ñaéc giôùi thaønh caän vieân; neáu coù thaân thuoäc noùi laø chöa ñuû hai möôi thì neân tính thaùng trong thai vaø thaùng nhuaàn, ñuû thì toát, khoâng ñuû thì cho lui xuoáng laøm Caàu tòch, sau ñoù cho thoï giôùi laïi. Neáu khoâng cho lui xuoáng laøm Caàu

tòch cuõng khoâng cho thoï giôùi laïi maø cuøng ôû chung hoaëc ñaõ hai, ba laàn boá taùt thì goïi laø Taëc truù, neân dieät taån. Neáu ngöôøi môùi möôøi chín tuoåi maø cho thoï caän vieân, chöa quaù moät naêm lieàn töï nhôù bieát laø chöa ñuû hai möôi thì neân tính thaùng trong thai vaø thaùng nhuaàn, ñuû thì toát... gioáng nhö ñoaïn vaên treân... hai, ba laàn boá taùt thì goïi laø Taëc truù, neân dieät taån. Neáu hôn moät naêm môùi nhôù bieát thì goïi laø thieän thoï caän vieân. Neáu ngöôøi môùi möôøi taùm tuoåi maø cho thoï caän vieân, chöa quaù moät naêm lieàn nhôù bieát laø chöa ñuû hai möôi thì neân cho lui xuoáng laøm Caàu tòch... hai, ba laàn boá taùt thì goïi laø taëc truù, neân dieät taån. Neáu hôn moät naêm nhôù laø chöa ñuû hai möôi thì neân tính thaùng trong thai vaø thaùng nhuaàn... neân dieät taån. Neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi maø coù nghi thì neân cho nhôù laïi, tính ngaøy thaùng naêm sanh xem coù ñuû hay khoâng, neáu chöa ñuû thì neân tính thaùng trong thai vaø thaùng nhuaàn... nhö treân. Neáu ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi khôûi töôûng laø ñuû hai möôi, cho thoï caän vieân thì goïi laø thieän thoï. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Ba: PHAÙ HOAÏI ÑAÁT SOÁNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï tay ñaøo ñaát hoaëc baûo ngöôøi ñaøo ñeå ñaép bôø ñeâ laøm thöông toån oå kieán, caùc ngoaïi ñaïo thaáy ñeàu cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi laïm coâng vieäc cuûa ngöôøi theá tuïc, ñaøo ñaát haïi maïng höõu tình, khoâng coù taâm töø bi”. Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay ñaøo ñaát hoaëc baûo ngöôøi ñaøo, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Ñaát coù hai loaïi: Ñaát soáng vaø chaúng phaûi ñaát soáng. Sao goïi laø ñaát soáng? Laø taùnh chaát cuûa ñaát coøn soáng, neáu ñaøo ñaõ traûi qua ba thaùng coù trôøi möa cuõng goïi laø ñaát soáng; neáu trôøi khoâng möa thì phaûi traûi qua saùu thaùng môùi goïi laø ñaát soáng. Ngöôïc laïi laø chaúng phaûi ñaát soáng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 41 575

Nhieáp Tuïng: Töôûng soáng xôùi lôùp ñaát, Ñoùng coïc vaø veõ ñaát, Phaân boø, suïp lôû bôø, Vaùch buøn vôùi taùnh öôùt, Veõ vaùch toån reâu xanh, Caùt ñaù ñaát laãn loän, Giôø toát, khoâng tònh nhôn, Ñoùng coïc saâu boán ngoùn. Neáu Bí-soâ ñaøo ñaát laøm toån haïi ñaát soáng thì phaïm ñoïa, neáu chaúng phaûi ñaát soáng thì AÙc-taùc. Neáu khi Bí-soâ xôùi lôùp da cuûa ñaát coù taùnh öôùt thì phaïm Ñoïa, neáu khoâng coù taùnh öôùt thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ñoùng coïc phaïm Ñoïa, nhoå coïc phaïm AÙc-taùc, neáu veõ treân ñaát phaïm AÙc-taùc, neáu gaïch laøm daáu thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ laøm suïp lôû bôø soâng laøm toån hoaïi ñeán ñaát soáng thì phaïm Ñoïa; neáu ñaát ñaõ nöùt laøm cho suïp lôû xuoáng thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ laøm chao ñoäng buøn trong ao, trong soâng thì AÙc- taùc; keùo caùi huõ ôû trong buøn leân cuõng AÙc-taùc. Ñoùng coïc hay ñoùng ñinh treân töôøng phaïm Ñoïa,

caïo phaân boø dính treân töôøng phaïm AÙc-taùc. Neáu xoâ töôøng ngaõ phaïm Ñoïa, töôøng ñaõ bò nöùt laøm cho ngaõ thì AÙc-taùc. Neáu veõ treân vaùch phaïm AÙc-taùc, ghi daáu cho nhôù thì khoâng phaïm. Caïo reâu xanh treân töôøng phaïm AÙc-taùc. Neáu ñaøo ñaát maø coù ñaù, ñaù ít ñaát nhieàu thì phaïm Ñoïa; ñaát ít thì AÙc-taùc, neáu toaøn laø ñaù thì khoâng phaïm; ñaát soûi cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ coi vieäc xaây caát khi saép laøm neàn moùng, choïn ñöôïc giôø toát maø khoâng coù tònh nhôn, ñöôïc töï tay ñoùng coïc xuoáng ñaát saâu boán ngoùn tay khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Boán: QUAÙ BOÁN THAÙNG ÑOØI HOÛI THÖÙC AÊN Phaät ôû truù xöù Thích ca du haønh trong nhaân gian daàn daàn ñeán thaønh Kieáp-tyû-la ôû trong vöôøn Ña-caên-thoï, luùc ñoù Thích ca Ñaïi danh lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong baïch Phaät: “Theá toân, xin Phaät vaø Taêng thöông xoùt thoï con cuùng döôøng aåm thöïc trong ba thaùng”, Theá toân im laëng nhaän lôøi, Ñaïi danh bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã ra veà, veà ñeán nhaø lieàn baûo caùc gia nhaân lo lieäu ñaày ñuû thöùc aên uoáng cuùng döôøng Phaät vaø Taêng trong ba thaùng. Luïc chuùng nghe bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: “Laøm caùch naøo ñeå trong ba thaùng chuùng ta thöôøng ñöôïc thöùc aên ngon ñeå thaân khinh an khoâng coù bònh

576 BOÄ LUAÄT 7

khoå”, nghó roài lieàn ñeán choã thaày thuoác hoûi phöông thuoác, thaày thuoác baûo neân aên thöùc aên coù daàu môõ. Luïc chuùng nghe roài lieàn trong ba thaùng thöôøng ñoøi thöùc aên ngon nhö thaày thuoác chæ baûo. Qua ba thaùng vaãn coøn ñoøi thöùc aên ngon nhöng nhaø beáp khoâng ñaùp öùng vaø ñem vieäc naøy baïch vôùi thí chuû Ñaïi danh, Ñaïi danh nghe roài lieàn cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn cheâ traùch Luïc chuùng: “Taïi sao Bí-soâ ñaõ thoï heát thôøi haïn ngöôøi khaùc thænh roài, laïi coøn gaéng göôïng ñoøi hoûi nöõa”, roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc thaày chôù neân ñeán choã thí chuû gaéng göôïng caàu xin khieán hoï khoâng vui. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, ôû trong moät khu röøng yeân tænh, beân ao coù moät tieân nhôn ngoài kieát giaø heä nieäm tö duy. Luùc ñoù coù moät con roàng töø trong ao hieän ra haèng ngaøy quaán quanh tieân nhôn ñeå ngaên khoå vì laïnh cho tieân nhôn, khieán tieân nhôn phieàn naõo sanh bònh. Coù tieân nhôn khaùc ñeán thaêm thaáy vaäy lieàn hoûi nguyeân do, tieân nhôn ñem söï vieäc treân keå laïi, tieân nhôn kia noùi: “Neáu roàng ñeán nöõa thì oâng haõy xin haït chaâu treân ñaûnh cuûa noù, noù tieác haït chaâu aét seõ khoâng ñeán nöõa”. Tieân nhôn naøy nghe lôøi, khi roàng ñeán lieàn xin roàng haït chaâu, roàng beøn khoâng ñeán nöõa vaø noùi keä: “AÅm thöïc vaø y phuïc, Ñeàu do ngoïc chaâu coù, Duø tieân nhôn eùp xin, Toâi cuõng khoâng theå cho, OÂng cöù xin chaâu maõi, Lôøi noùi nhö göôm beùn, Cuõng nhö ñaù lôùn ñeø, Töø nay khoâng ñeán nöõa”. Naøy caùc Bí-soâ, roàng laø loaøi baøng sanh nghe eùp xin coøn boû ñi luoân huoáng chi laø ngöôøi, caùc thaày khoâng neân göôïng eùp caàu xin thí chuû”. Laïi nöõa, thuôû xöa

coù moät tieân nhôn ôû trong röøng tu tónh löï, trong röøng naøy coù nhieàu chim keâu la oàn aøo khieán tieân nhôn khoâng theå nhaäp ñònh ñöôïc, tieân nhôn khaùc lieàn chæ veû cho tieân nhôn naøy raèng: "OÂng haõy trong ñeâm ñoát löûa roài ôû döôùi taøng caây noùi vôùi chim raèng: Naøy caùc loaøi chim, caùc ngöôi haõy cho ta caùnh, tröùng chim vaø caùc chim con ñeå ta laøm thöùc aên". Chim nghe roài lieàn tha tröùng vaø caùc chim con dôøi ñeán choã khaùc ôû. Naøy caùc Bí-soâ, loaøi chim kia khi nghe ngöôøi göôïng eùp xin coøn dôøi ñi choã khaùc huoáng chi laø ngöôøi". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ khi thí chuû thænh cuùng döôøng boán thaùng, caàn thì thoï thænh, neáu

thoï quaù thôøi haïn naøy thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Theá toân cheá hoïc xöù roài tuaàn töï du haønh ñeán thaønh Vöông xaù ôû trong Truùc laâm cho ñeán haï an cö, luùc ñoù vua AÛnh-thaéng thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng ba thaùng. Anh reã cuûa cuï thoï Taát-laân-ñaø-baït-ta xin thænh rieâng cuï thoï cuùng döôøng, Taát-laân-ñaø-baït-ta baïch Phaät, Phaät noùi: "Nay ta tuøy khai, neáu coù ngöôøi thænh rieâng, Bí-soâ ñöôïc thoï khoâng phaïm". Luùc ñoù coù khaùch Bí-soâ ñeán nghó raèng mình khoâng ñöôïc vua thænh neân ñi khaát thöïc, vua thaáy lieàn hoûi taïi sao laïi ñi khaát thöïc, Bí-soâ lieàn noùi laø vì mình khoâng ñöôïc thænh, vua nghe roài noùi raèng: "Neáu coøn coù Bí-soâ thì toâi xin thænh laïi", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu thænh laïi thì Bí-soâ neân thoï". Luùc ñoù caùc Bí-soâ suy nghó: "Nhaø vua baän nhieàu vieâc coù theå queân, ta neân ñi khaát thöïc", nghó roài lieàn ñi khaát thöïc, vua thaáy lieàn hoûi taïi sao, Bí-soâ noùi yù nghó cuûa mình cho vua nghe, vua noùi: "Toâi aân caàn thænh laïi, xin haõy thoï toâi thænh thöïc", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu thí chuû aân caàn thænh laïi thì neân thoï". Luùc ñoù thôøi haïn vua thænh thöïc ñaõ maõn, caùc Bí-soâ lieàn theo thöù lôùp khaát thöïc, vua thaáy lieàn hoûi taïi sao, caùc Bí-soâ noùi vì thôøi haïn vua thænh thöïc ñaõ maõn, vua noùi: "Vaäy nay toâi xin thöôøng thænh", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu thöôøng thænh thì Bí-soâ neân thoï". Theá toân lieàn khen ngôïi ngöôøi trì giôùi thieåu duïc vaø quôû traùch keû tham muoán nhieàu roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ coù ngöôøi thænh cuùng döôøng boán thaùng, caàn thì ñöôïc thoï, neáu thoï quaù thôøi haïn ñaõ thænh, tröø thôøi khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Thôøi khaùc laø thænh rieâng, thænh laïi, thænh aân caàn vaø thöôøng thænh; ñaây laø Thôøi." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø vaø luïc chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñöôïc ngöôøi khaùc cuùng thöùc aên thoâ dôû, laïi theo ñoøi hoûi thöùc aên ngon hôn, khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu ngöôøi khaùc cuùng thöùc aên ngon, laïi theo ñoøi thöùc aên dôû, khi ñoøi phaïm AÙc- taùc, khi aên khoâng phaïm. Cuùng söõa ñoøi laïc... cuõng nhö vaäy, neáu bònh thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ thöù lôùp khaát thöïc, thí chuû cuùng thöùc aên, Bí-soâ muoán ñöôïc thöù mình caàn thì neân noùi toâi khoâng caàn côm, neáu thí

chuû hoûi caàn gì töùc laø thænh tuøy yù, Bí-soâ noùi thöù mình caàn thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

578 BOÄ LUAÄT 7

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Laêm: NGAÊN TRUYEÀN LÔØI PHAÄT DAÏY (Ngaên truyeàn ñaït hoïc xöù) Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, thöôøng phaùp cuûa Phaät laø khi cheá hoïc xöù chung cho hai boä taêng thì hai boä taêng ñeàu phaûi taäp hoïp. Khi Phaät cheá hoïc xöù treân chung cho caû hai boä Taêng nhöng ni chuùng khoâng coù maët, Phaät baûo A-nan-ñaø: "Thaày haõy ñeán baûo Chaâu ñoà baùn thaùc ca ñeán choã Bí-soâ ni truyeàn ñaït laïi hoïc xöù naøy", A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät ñeán noùi, Chaâu ñoà baùn thaùc ca lieàn ñi ñeán chuøa ni ñeå truyeàn laïi lôøi Phaät daïy, treân ñöôøng ñi gaëp Luïc chuùng lieàn noùi: "Naøy caùc cuï thoï, Phaät vöøa cheá hoïc xöù cho hai boä taêng", lieàn hoûi laø hoïc xöù gì, Chaâu ñoà baùn thaùc ca lieàn noùi laïi hoïc xöù treân roài noùi hoïc xöù naøy neân tu taäp, Luïc chuùng noùi: "Thaày phaân tích khoâng roõ raøng, toâi haù coù theå nghe theo lôøi thaày maø phuïng haønh theo hay sao. Neáu toâi gaëp Bí-soâ naøo thoâng tam taïng, toâi seõ nghe theo maø thoï haønh hoïc xöù naøy", Luïc chuùng noùi roài lieàn boû ñi. Chaâu ñoà baùn thaùc ca ñeán choã chuùng ni truyeàn ñaït, Thaäp nhò chuùng Bí-soâ ni cuõng noùi lôøi phi phaùp gioáng nhö Luïc chuùng, caùc Bí-soâ ni khaùc nghe roài ñeàu hoan hæ phuïng haønh. Chaâu ñoà baùn thaùc ca trôû veà truù xöù ñem vieäc treân baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi raèng: Naøy cuï thoï, nay neân hoïc taäp theo hoïc xöù naøy. Bí-soâ naøy lieàn noùi: Toâi khoâng theå nghe theo lôøi cuûa ngöôøi khoâng hieåu roõ, khoâng kheùo giaûi thích nhö thaày maø phuïng haønh hoïc xöù; neáu toâi gaëp Bí-soâ naøo roõ thoâng tam taïng, toâi seõ nghe theo lôøi cuûa vò aáy maø thoï haønh; thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu coù Bí-soâ noùi vôùi Bí-soâ khaùc raèng: Cuï thoï haõy taäp haønh theo hoïc xöù naøy, Bí-soâ kia noùi nhö ñoaïn vaên treân thì phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ truyeàn ñaït lôøi Phaät quaû thaät khoâng hieåu bieát thì khoâng phaïm; Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Saùu: NGHE LEÙN VIEÄC NGÖÔØI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñaõ ñoan hoaëc chöùng A-la-haùn…, chæ coøn Nan-ña vaø OÂ- ba-nan-ñaø nöông ôû trong chuùng. Thaäp thaát chuùng ñeán trong nhaø aên baøn tính laøm caùch naøo coù theå taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-nan-ñaø, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñöùng beân cöûa soå nghe leùn ñöôïc lieàn vaøo nhaø aên quôû traùch

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 41
579

vaø noùi: “Ta seõ trò phaït caùc ngöôi, caùc ngöôi haù khoâng nghe: “Nhö coät voi baèng daây da muïc, Gioù thoåi naéng phôi ñaõ nhieàu naêm, Tuy nay söùc yeáu khoâng nhö tröôùc, Vaãn coøn troùi ñöôïc naêm traêm deâ”. Thaäp thaát chuùng bieát OÂ-ba-nan-ñaø ñaõ nghe bieát ñöôïc möu tính cuûa mình lieàn cuøng ñeán trong nhaø aám baøn tính laïi, OÂ-ba-nan-ñaø laïi ñi theo rình nghe; Thaäp thaát chuùng lieàn leân gaùc treân, OÂ-ba-nan-ñaø cuõng ñi theo rình nghe, cöù nhö theá khieán cho Thaäp thaát chuùng khoâng theå baøn tính ñöôïc, ñaønh phaûi ñeán tröôùc OÂ-ba-nan-ñaø xin saùm taï, ñöôïc tha thöù roài lieàn hoûi: “Thöôïng toïa vì sao bieát ñöôïc chuùng toâi ñònh taùc phaùp yeát ma xaû trí cho thöôïng toïa?”, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn keå laïi vieäc treân vaø noùi: “Caùc ngöôi ñi ñeán ñaâu, ta ñi theo rình nghe tôùi ñoù”. Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: “... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ bieát caùc Bí-soâ khaùc luaän baøn vieäc phaùt sanh tranh caûi laêng xaêng maø rình theo nghe leùn, nghó raèng: Ta nghe roài seõ khieán sanh ñaáu loaïn, chæ laáy lyù do naøy laøm duyeân; thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø; caùc Bí-soâ khaùc laø chæ ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ôû gaùc treân baøn luaän, Bí-soâ khaùc muoán leân gaùc phaûi taïo tieáng ñoäng hay taèng haéng hoaëc khaûy moùng tay cho hoï bieát coù ngöôøi leân gaùc, neáu khoâng laøm nhö theá thì khi leân gaùc vöøa nghe tieáng noùi chöa kòp hieåu nghóa lieàn phaïm AÙc-taùc, neáu hieåu ñöôïc nghóa thì phaïm Ñoïa. Ñeán cöûa nhaø ngöôøi hoaëc ñeán choã kinh haønh... chuaån theo treân neân bieát. Neáu Bí-soâ treân ñöôøng ñi baøn luaän, Bí-soâ töø phía sau ñi ñeán cuõng chuaån theo treân neân bieát. Neáu Bí-soâ tình côø nghe ñöôïc hoaëc sau khi nghe ñöôïc muoán laøm phöông tieän khieán cho vieäc tranh caûi chaám döùt thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

580 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 42

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Baûy: KHOÂNG GÔÛI DUÏC LAØM THINH BOÛ ÑI

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng muoán laøm yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-nan-ñaø neân cuøng nhau haønh truø roài ñeán tröôùc Thöôïng toïa-nan-ñaø xin ñöôïc gaïn hoûi... cho ñeán caâu: “Muoán taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho cuï thoï OÂ-ba-nan-ñaø”, Nan-ñaø noùi: “OÂ-ba-nan-ñaø laø baäc thöôïng toïa lôùn tuoåi, ñaâu theå lieàn taùc phaùp yeát ma Xaû trí”, Thaäp thaát chuùng baïch ñaïi chuùng: “Neáu ai cuøng ngöôøi aùc laøm baïn, ñaïi chuùng cuõng taùc phaùp yeát ma Xaû trí luoân”. Nan-ñaø nghe roài lo ngaïi lieàn laáy taám thaûm loâng tuï laïi treân choã ngoài cuûa mình gioáng nhö hình ngöôøi roài laëng leõ ñöùng daäy boû ñi, luùc ñoù ñaïi chuùng taùc phaùp Xaû trí cho

OÂ-ba-nan-ñaø. Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñeán choã Nan-ñaø khoùc vaø baùo cho Nan-ñaø bieát mình bò Xaû trí, Nan-ñaø noùi: "Thaày khoâng neân buoàn, chuùng khoâng taäp hoïp ñuû thì taùc phaùp khoâng thaønh, vì toâi khoâng coù maët trong chuùng luùc ñoù". Caùc Bí-soâ nghe roài cheâ traùch Nan-ñaø vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù khi caùc Bí-soâ nhoùm hoïp, nhöõng vò nuoâi bònh vaø thoï söï phaûi ngoài laâu trong chuùng neân boû coâng vieäc cuûa mình, do nhaân duyeân naøy Phaät cho pheùp neáu coù duyeân söï neân daên laïi roài ñi ra. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, coù Bí-soâ ôû ñoù maø khoâng daën laïi

thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, töø nhaân duyeân khaùc". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Nan-ñaø. Ñaïi chuùng laø ñeä töû cuûa Phaät. Nhö phaùp baøn luaän laø Taêng phaùp yeát ma goàm Ñôn baïch, Baïch nhò vaø Baïch töù. Töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra laø ra khoûi theá phaàn taùc phaùp yeát ma. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát ñaïi chuùng nhö phaùp taùc phaùp, duøng ngoân luaän ñeå quyeát traïch, coù Bí-soâ ôû ñoù maø khoâng baùo, khoâng daën laïi maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, neáu ñeán choã maø coøn nghe ñöôïc tieáng noùi thì phaïm AÙc-taùc; neáu ra ngoaïi phaïm vi naøy thì phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Taùm: KHOÂNG CUNG KÍNH Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù hai Bí-soâ: Moät vò teân laø Taïp-saéc, moät vò teân laø Töôïng-sö-töû, bieát caùc Bí-soâ taäp hoïp trong nhaø aên laø ñeå taùc phaùp chaám döùt söï tranh caûi. Hai Bí-soâ naøy, moät vò tuøy thuaän chuùng, moät vò khoâng tuøy thuaän, khoâng cung kính, choáng traùi lôøi daïy khoâng chòu ñeán hoïp chuùng, khieán cho söï vieäc caøng roái raém theâm. Caùc Bí-soâ ñeàu cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ khoâng cung kính thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Taïp saéc. Khoâng cung kính coù hai: Moät laø ñoái vôùi ñaïi chuùng, hai laø ñoái vôùi rieâng töøng ngöôøi, caû hai haïng treân khoâng cung kính ñeàu phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi Bí-soâ bieát ñaïi chuùng nhoùm hoïp baøn luaän söï vieäc, keâu ñeán maø khoâng chòu ñeán thì phaïm Ñoïa; cho ñeán baûo ñöùng khoâng ñöùng, baûo ñi khoâng ñi... cuõng nhö vaäy, traùi lôøi chuùng daïy ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu hai thaày keâu ñeán maø khoâng

ñeán thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Chín: UOÁNG RÖÔÏU Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù döôùi chaân nuùi Thaát thaâu ma la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø coù nhieàu xoùm laøng, nôi ñoù coù moät tröôûng giaû teân laø Phuø ñoà giaøu coù nhieàu cuûa baùu, cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh ai thaáy cuõng yeâu meán, ñeán tuoåi lôùn khoân ñöôïc gaû cho con trai cuûa tröôûng giaû

582 BOÄ LUAÄT 7

Caáp-coâ-ñoäc. Thôøi gian khoâng laâu sau tröôûng giaû Phuø ñoà laïi coù theâm moät con trai, dung maïo ñaùng yeâu neân khi vöøa môùi sanh ra, ngöôøi cha lieàn goïi laø Thieän lai. Do duyeân naøy neân thaân toäc ñaët teân laø Thieän lai, nhöng ñöùa treû naøy baïc phöôùc neân gia nghieäp ngaøy caøng sa suùt vaø khaùnh kieät, cha meï cuõng qua ñôøi, khoâng coøn nôi nöông töïa phaûi xin aên neân ngöôøi ñöông thôøi ñeàu goïi laø AÙc lai, khoâng goïi laø Thieän lai nöõa. Coù moät ngöôøi baïn cuõ cuûa cha meï AÙc lai thaáy vaäy beøn cho AÙc lai moät kim tieàn duøng cho vieäc aên maëc. Luùc ñoù AÙc lai laàn laàn ñeán ñöôïc thaønh Thaát-la-phieät, noâ tyø cuûa ngöôøi chò tình côø troâng thaáy nhaän ra AÙc lai lieàn veà baùo cho chò cuûa AÙc lai bieát. Ngöôøi chò nghe roài thöông caûm voäi sai gia nhaân ñem tieàn baïc ñeán ñeå giuùp cho em veà vieäc aên maëc, nhöng vì AÙc lai baïc phöôùc neân bò giaëc cöôùp ñoaït heát. Ngöôøi chò nghe roài khoâng bieát phaûi laøm sao, ñaønh phoù maëc cho soá phaän. Luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc, ñang luùc chôø Phaät vaø taêng ñeán thì AÙc lai vaø caùc baïn haønh khaát cuøng keùo ñeán xin aên. Tröôûng giaû töø xa troâng thaáy hoï keùo ñeán lieàn baûo gia nhaân ra xua ñuoåi vì Phaät vaø Taêng saép ñeán, boïn haønh khaát suy nghó: "OÂng tröôûng giaû naøy voán thöông xoùt nhöõng ngöôøi ngheøo khoå coâ ñoäc, laø choã nöông töïa cuûa chuùng ta, taïi sao hoâm nay laïi xua ñuoåi chuùng ta nhö theá, phaûi chaêng do nghieäp aùc cuûa AÙc lai neân môùi nhö theá", nghó roài lieàn cuøng nhau khieâng AÙc lai quaêng vaøo ñoáng phaån, AÙc lai bò ñoàng boïn khinh khi nhö vaäy neân keâu khoùc. Khi söù giaû ñeán baùo ñeán giôø thoï thöïc, Theá toân ñaép y mang baùt cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, nhöng do löïc ñaïi bi neân Theá toân ñi ñeán choã AÙc lai tröôùc vaø baûo caùc Bí- soââ: "Caùc thaày neân nhaøm lìa söï löu chuyeån trong bieån khoå voâ bieân vaø neân nhaøm lìa caùc moùn tö sanh ñöa ñeán sanh töû. Caùc thaày haõy nhìn ngöôøi thoï sanh sau cuøng, khoâng coøn löu chuyeån naøy thoï khoå naõo maø khoâng töï gaéng söùc cöùu laáy", noùi xong Phaät baûo A-nan-ñaø: "Hoâm nay thaày neân ñeå daønh nöûa phaàn aên cho Thieän lai naøy", noùi xong Phaät cuøng ñaïi chuùng ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thöïc. Tröôûng giaû thaáy Phaät vaø Taêng ngoài oån ñònh roài lieán daâng cuùng thöùc aên thöôïng dieäu khieán taát caû ñeàu ñöôïc no ñuû. Luùc ñoù do nghieäp aùc cuûa Thieän lai khieán cho A-nan-ñaø queân ñeå daønh laïi nöõa phaàn aên cho Thieän lai, Theá toân do ñöôïc Nieäm khoâng queân, bieát A-nan- ñaø queân neân ñaõ

ñeå daønh nöûa phaàn aên cuûa mình. A-nan-ñaø aên xong môùi söïc nhôù, Phaät baûo A-nan-ñaø: “Cho duø chö Phaät trong boán bieån lôùn cuûa chaâu Thieäm boä noùi phaùp thaâm dieäu, thaày ñeàu thoï trì khoâng queân soùt; nhöng nay do söùc baïc phöôùc cuûa Thieän lai neân khieán cho thaày khoâng nhôù. Thaày haõy ñi keâu Thieän lai ñeán ñaây”. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán keâu: “Thieän lai, Thieän lai”, AÙc lai khoâng töï nhôù ñeán teân Thieän lai

tröôùc ñaây neân im laëng, A-nan-ñaø lieàn noùi: “Laø con cuûa tröôûng giaû Phuø ñoà tröôùc kia teân laø Thieän lai chöù khoâng phaûi ngöôøi naøo khaùc”. Luùc ñoù Thieän lai lieàn nhôù laïi neân noùi keä: “Toâi maát teân Thieän lai, Nay töø choã naøo ñeán, Phaûi chaêng aùc baùo heát, Nghieäp thieän töø ñaây sanh. Phaät ñuû Nhaát thieát trí, Taát caû chuùng ñeàu nöông, Nhôø lôøi thieän aùi kia, Goïi Thieän lai ñuùng lyù. Toâi laø keû voâ phöôùc, Thaân thuoäc khoâng ngoù ngaøng, Tai hoïa khoå böùc baùch, Haù goïi laø Thieän lai?”. Toân giaû A-nan-ñaø lieàn daãn Thieän lai ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Phaät baûo A-nan-ñaø ñöa nöûa phaàn aên ñaõ ñeå daønh ñoù cho Thieän lai, Thieän lai thaáy nöûa phaàn aên naøy lieàn rôi nöôùc maét noùi raèng: “Tuy Theá toân ñeå daønh nöûa phaàn aên cho con, nhöng chæ chöøng naøy thì laøm sao ñuû no”. Theá toân noùi: “Cho duø buïng ngöôi lôùn nhö bieån caû, moãi mieáng nuoát lôùn nhö nuùi Dieäu cao thì ngöôi cuõng khoâng aên heát nöûa phaàn côm naøy. Ngöôi haõy aên ñi, ñöøng coù aâu lo”. Ñôïi Thieän lai aên xong, Phaät hoûi: “Vaät gì trong cheùo aùo cuûa ngöôi?”, Thieän lai lieàn môû ra xem thì thaáy moät kim tieàn môùi nhôù ra neân baïch Phaät: “Kim tieàn naøy laø cuûa baïn cuõ cuûa cha con cho, vì baïc phöôùc khieán con khoâng nhôù”, Phaät baûo Thieän lai: “Ngöôi haõy duøng kim tieàn naøy ñi mua boâng sen xanh ñeán ñaây”. Sau khi Thieän lai ñi mua boâng, Phaät vaø ñaïi chuùng trôû veà truù xöù. Luùc ñoù Thieän lai ñeán choã ngöôøi baùn hoa teân laø Lam baø ñeå mua hoa thì bò Lam baø xua ñuoåi, Thieän lai noùi: “Phaät baûo toâi ñeán mua boâng sen xanh”, lieàn noùi keä: “Ñoái vôùi hoa sen xanh, Toâi thaät khoâng caàn duøng, Ñaïi sö Nhaát thieát trí, Baûo toâi mua ñem ñeán”. Lam-baø nghe roài lieàn sanh kính ngöôõng, noùi keä: “Maâu ni ñaïi tòch tónh, Trôøi ngöôøi ñeàu cuùng döôøng, Ngöôøi laø söù giaû Phaät, Caàn sen tuøy yù laáy”.

Luùc ñoù Thieän lai ñöa kim tieàn roài laáy nhieàu hoa sen xanh ñem ñeán choã Phaät, Phaät baûo Thieän lai ñem boâng sen daâng cuùng chuùng Taêng, Thieän lai vaâng lôøi daâng cuùng nhöng caùc Bí-soâ khoâng chòu nhaän, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ñoái vôùi thí chuû naøy, caùc thaày neân thöông xoùt thoï nhaän. Muøi höông cuûa sen xanh coù ích cho tyû caên, ngöûi noù khoâng coù loãi”. Caùc Bí-soâ vöøa nhaän hoa thì hoa lieàn heù nôû, Thieän lai thaáy sen xanh nôû lieàn nhôù laïi tieàn thaân cuûa mình ñaõ töøng ôû choã Phaät tu Thanh xöù quaùn aûnh töôïng hieän tieàn. Phaät lieàn noùi phaùp yeáu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài beøn ñöôïc Kieán ñeá, Thieän lai vui möøng noùi keä: “Phaät duøng phöông tieän raát vi dieäu, Kheùo daãn

daét con ñöôïc Kieán ñeá. ÔÛ trong coõi aùc khôûi nieäm bi, Nhö cöùu voi giaø khoûi buøn saâu, Con thuôû nhoû teân goïi Thieän lai, AÙc lai môùi ñöôïc goïi sau naøy, Nay goïi thieän lai laø khoâng sai, Do ôû trong Thaùnh giaùo Nhö lai". Noùi keä roài lieàn ñaûnh leã Phaät baïch raèng: "Theá toân, nay con muoán ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö lai xuaát gia lìa tuïc, tu phaïm haïnh", Theá toân lieàn goïi: "Thieän lai Bí-soâ, haõy tu phaïm haïnh", vöøa noùi xong raâu toùc cuûa Thieän lai lieàn töï ruïng, phaùp phuïc treân thaân trôû thaønh Bí-soâ. Thieän lai phaùt taâm ñaïi doõng maõnh ñaàu ñeâm sau ñeâm tö duy queân caû moõi meät, ñoaïn tröø kieát hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, lieàn noùi keä: "Xöa ôû choã chö Phaät, Chæ giöõ thaân gaïch saét, Nay nghe Theá toân daïy, Chuyeån thaønh thaân vaøng roøng, Con ôû trong sanh töû, Khoâng coøn thoï thaân sau, Phuïng trì phaùp voâ laäu, Thaúng ñeán thaønh Nieát-baøn, Neáu ngöôøi öa chaâu baùu, Vaø sanh thieân, giaûi thoaùt, Phaûi gaàn thieän tri thöùc, Sôû nguyeän ñeàu nhö yù". Sau khi Theá toân hoùa ñoä caùc toân giaû Xaù-lôïi-töû, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ñaïi Ca-dieáp-ba, Taát laêng giaø phaït ta… nhöõng ngöôøi khoâng tín kính trong theá gian ñeàu phæ baùng raèng: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma laø keû giaëc troäm chaâu

baùu cuûa theá gian, vì caùc baäc long töôïng xuaát hieän ôû treân theá gian ñeàu bò oâng ta khuyeán duï xuaát gia ñeå lo vieäc cung caáp vaø haàu haï"; thôøi gian sau Phaät hoùa ñoä ni vaø nhöõng ngöôøi baàn tieän nhö Tieåu loä, Ngöu chuû, naêm traêm ngö phuû beân soâng Thaéng hueä, Thieän lai… nhöõng ngöôøi khoâng tín kính trong theá gian laïi phæ baùng raèng: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma tham caàu ñeä töû khoâng coù döøng nghæ, nhöõng ngöôøi baàn tieän ngu si cuõng hoùa ñoä ñeå sai vaët". Theá toân nghe roài lieàn suy nghó: "Caùc ñeä töû lôùn cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao, ngöôøi ñôøi khoâng bieát lieàn coi thöôøng, voâ côù chieâu toäi töï haïi thaân mình, ta nay neân phaùt khôûi thaéng ñöùc cuûa Thieän lai", bôûi vì thöôøng phaùp cuûa Nhö lai laø neáu trong caùc ñeä töû ngöôøi naøo coù thaéng ñöùc maø ngöôøi ñôøi khoâng bieát thì Phaät duøng phöông tieän ñeå hieån döông thaéng ñöùc aáy. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan-ñaø: "Nhö lai muoán ñeán nuùi Thaát thaâu ma la, Bí-soâ naøo muoán cuøng ñi thì mang theo y baùt" … Cho ñeán caâu Phaät cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán nuùi Thaát-thaâu-ma-la. Taïi ñaây coù moät con roàng ñoäc nöông ôû trong röøng Yeâm-baø, thöôøng phun khí ñoäc laøm toån haïi hoa maàu ôû caùc vuøng phuï caän nuùi naøy. Khi moïi ngöôøi nôi ñaây nghe Phaät vaø ñaïi chuùng ñeán lieàn cuøng ñeán ñaûnh leã vaø cuøng nghe dieäu phaùp roài baïch Phaät: "Cuùi xin Theá toân thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø chuùng con thoï thöïc", Theá toân im laëng nhaän lôøi. Moïi ngöôøi bieát Phaät nhaän lôøi roài lieàn trôû veà nhaø, trong ñeâm ñoù chuaån bò ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, saùng ngaøy traûi toøa saép xeáp moïi vieäc xong lieàn cho ngöôøi ñeán baïch Phaät giôø aên ñaõ ñeán. Phaät cuøng ñaïi chuùng ñaép y mang baùt ñeán choã thieát cuùng… cho ñeán caâu Phaät noùi phaùp yeáu khieán cho moïi ngöôøi ñöôïc lôïi hæ, luùc ñoù moïi ngöôøi baïch Phaät: "Theá toân, chuùng con thöôøng nghe Phaät coù

theå haøng phuïc Döôïc xoa cöïc aùc nhö Döôïc xoa Khoaùng daõ… cho ñeán caùc roàng nhö long vöông Nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø cuõng ñeàu ñöôïc haøng phuïc. Nay ôû nuùi naøy coù con roàng ñoäc thöôøng phun khí ñoäc toån haïi caùc loaøi caàm thuù vaø hoa maàu trong voøng moät traêm daëm, ngöôøi ngöûi phaûi khí ñoäc naøy hình saéc ñen saïm khoâng coøn saéc saùng. Cuùi xin Theá toân thöông xoùt haøng phuïc con roàng ñoäc naøy". Theá toân nghe roài lieàn baûo A-nan-ñaø: "Thaày neân haønh truø, trong ñaïi chuùng vò naøo haøng phuïc ñöôïc con roàng ñoäc naøy thì haõy laáy theû", A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät haønh truø nhöng trong ñaïi chuùng khoâng ai laáy theû, Phaät lieàn baûo Thieän lai: "Thaày haõy laáy theû ñaïi dieän cho Taêng ñi haøng phuïc con roàng ñoäc naøy", Thieän lai vaâng lôøi Phaät laáy theû. Saùng hoâm sau, Thieän lai chaáp trì y baùt vaøo thoân khaát thöïc, thoï thöïc xong lieàn ñeán choã roàng ñoäc ôû, roàng ñoäc töø xa thaáy Thieän lai ñeán lieàn noåi giaän khieân cho maây ñen bao phuû baàu trôøi, saám chôùp vang reàn chaán ñoäng ñaïi ñòa roài giaùng möa ñaù muoán

haïi Thieän lai. Thieän lai lieàn nhaäp ñònh Töø khieán cho möa ñaù bieán thaønh boät höông Traàm thuûy, Chieân ñaøn… töø treân khoâng rôi xuoáng. Roàng ñoäc caøng noåi giaän hoùa hieän baùnh xe kieám vôùi maâu giaùo nhoïn bay tôùi, Thieän lai lieàn bieán thaønh hoa sen trôøi vi dieäu töø khoâng trung rôi xuoáng. Roàng ñoäc lieàn phun khoùi ñoäc, Thieän lai cuõng phoùng ra khoùi; roàng phun löûa, Thieän laïi nhaäp ñònh Hoûa quang khieán thaân phoùng ra löûa bao truøm choã ôû cuûa roàng khieán roàng ñoäc khoâng traùnh ñi ñaâu ñöôïc, chæ coù choã Thieän lai ñang ñöùng laø maùt meû, neân roàng ñoäc ñeán choã Thieän lai caàu xin cöùu hoä. Thieän lai noùi: "Ngöôi ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp aùc neân bò ñoïa trong loaøi baøng sanh, ñôøi naøy laïi taïo nghieäp aùc, sau khi maïng chung seõ sanh vaøo coõi naøo, seõ nöông töïa nôi ñaâu, chaéc chaén laø seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc", roàng ñoäc lieàn noùi: "Xin nghe theo lôøi daïy baûo", Thieän lai noùi: "Ngöôi neân thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm", roàng ñoäc nghe lôøi lieàn thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù, theà troïn ñôøi khoâng phaïm, theä nguyeän roài ñaûnh leã Thieän lai vaø bieán maát. Haøng phuïc roàng ñoäc xong, Thieän lai trôû veà ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch: "Theá toân, con ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc, noù ñaõ thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Trong caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, haøng phuïc roàng ñoäc, Thieän lai laø baäc nhaát". Luùc ñoù moïi ngöôøi ôû chung quanh nuùi naøy nghe bieát roàng ñoäc ñaõ ñöôïc haøng phuïc ñeàu raát vui möøng khen ngôïi laø vieäc chöa töøng coù, cuøng ñeán baïch Phaät: "Theá toân, nhôø coù Thanh löïc ñaõ tröø ñöôïc roàng ñoäc, chuùng con muoán ñuôïc cuùng döôøng, cuùi xin Phaät naïp thoï", Phaät noùi: "Moïi ngöôøi neân bieát, chính Thieän lai Bí-soâ con cuûa tröôûng giaû phuø ñoà ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc, khieán noù caûi aùc theo thieän, thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù, khoâng phaûi laø söùc cuûa ta. Moïi ngöôøi neân ñem nhöõng phaåm vaät naøy cuùng döôøng cho Thieän lai". Moïi ngöôøi nghe roài lieàn mang caùc phaåm vaät ñeán choã Thieän lai ñaûnh leã roài baïch: "Thaùnh giaû ñaõ thöông xoùt chuùng con, duøng voâ uùy boá thí khieán cho chuùng

con ñöôïc an cö laïc nghieäp. Xin Thaùnh giaû chæ daïy chuùng con neân laøm gì", Thieän lai noùi: "Caùc vò neân cuùng döôøng Tam baûo". Moïi ngöôøi nghe Thieän lai noùi roài lieàn thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng trong baûy ngaøy, Phaät im laëng nhaän lôøi, moïi ngöôøi bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leã trôû veà nhaø, ngay trong ñeâm ñoù hoï lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng Phaät vaø taêng nhö theá suoát trong baûy ngaøy. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân laø baïn cuõ cuûa cha Thieän lai do thöôøng truø ruûa roàng ñoäc, sôï roàng ñoäc haïi neân boû ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñoåi teân sinh soáng, nay vì coâng vieäc phaûi ñeán nôi naøy, nghe tin Thieän lai ñaõ haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc neân raát vui möøng, lieàn ñeán choã Thieän lai baïch raèng: "Thaùnh giaû,

chuùng toâi vì sôï roàng ñoäc haïi neân boû ñi ñeán nôi khaùc sinh soáng, nay nghe Thaùnh giaû khôûi taâm töø bi haøng phuïc roàng ñoäc, chuùng toâi raát vui möøng muoán cuùng döôøng, xin Thaùnh giaû thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø toâi thoï thöïc", Thieän lai noùi laø ñaõ thoï thænh cuûa moïi ngöôøi trong thoân xoùm naøy roài, Baø-la-moân noùi: "Neáu vaäy thì ngaøy trôû veà xin haõy ñeán thoï toâi cuùng döôøng tröôùc", Thieän lai nhaän lôøi. Luùc ñoù moïi ngöôøi ôû döôùi chaân nuùi naøy thænh cuùng döôøng baûy ngaøy ñaõ maõn, hoï ñaûnh leã Phaät vaø xin ñöôïc nghe dieäu phaùp, Phaät noùi phaùp yeáu chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ, ngay nôi choã ngoài ñeàu döùt nghi chöùng sô quaû. Sau ñoù Phaät vaø taêng trôû veà thaønh Thaát- la-phieät, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán ñaûnh leã Phaät vaø thænh Phaät cuøng Taêng saùng ngaøy mai ñeán nhaø oâng thoï thöïc, Phaät im laëng nhaän lôøi. Luùc ñoù Baø-la-moân kia nghe tin Phaät vaø taêng ñaõ trôû veà lieàn ñeán choã Thieän lai nhaéc laïi lôøi höùa tröôùc laø thoï oâng thænh thöïc, Thieän laïi baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu ñaõ höùa thì neân phoù thænh". Thieän lai ñeán nhaø Baø-la-moân, Baø- la-moân daâng cuùng caùc moùn aên thöôïng dieäu khieán ñöôïc no ñuû, vì muoán cho Thieän lai ñöôïc tieâu hoùa neân Baø-la-moân roùt moät ít röôïu maïnh vaøo trong thöùc uoáng, Thieän lai khoâng bieát neân uoáng, treân ñöôøng trôû veà röôïu thaám daàn bò say neân ngaõ xuoáng ñaát. Theá toân ñöôïc Nieäm khoâng queân neân hoùa ra moät thaûo am ôû choã Thieän lai naèm, che kín khieán ngöôøi khoâng nhìn thaáy. Sau khi thoï thöïc ôû nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xong, Phaät ñeán choã Thieän lai, chæ Thieän lai roài baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày haõy nhìn xem thieän lai, neáu tröôùc kia coù theå haøng phuïc ñöôïc roàng ñoäc thì nay khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc moät con löôn nhoû. Naøy caùc Bí-soâ, uoáng röôïu coù söï maát maùt lôùn nhö theá", noùi roài Phaät ñöa baøn tay coù luaân töôùng sôø ñaàu Thieän lai vaø baûo raèng: "Naøy Thieän lai, taïi sao khoâng quaùn saùt kyõ tröôùc khi duøng, ñeán noãi chòu khoán ñoán nhö theá naøy". Thieän lai tænh röôïu lieàn theo Phaät trôû veà, sau ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thieän lai. Caùc loaïi röôïu laø röôïu laøm baèng men gaïo hay ñaïi maïch hoaëc laøm töø hoa quaû...

khi uoáng coù theå laøm cho ngöôøi say. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu coù theå khieán cho ngöôøi say thì phaïm Ñoïa, uoáng loaïi röôïu khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaáy caùc loaïi röôïu kia coù saéc röôïu, hôi röôïu vaø vò röôïu coù theå laøm say maø uoáng thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ uoáng caùc loaïi röôïu coù saéc röôïu vaø hôi röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì

phaïm hai AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ uoáng loaïi röôïu chæ coù saéc röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa, khoâng laøm say thì phaïm moät AÙc-taùc. Neáu aên baû röôïu maø say thì phaïm Ñoïa, khoâng say thì AÙc-taùc; neáu aên men röôïu phaïm AÙc-taùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Neáu caùc thaày xem ta laø Ñaïi sö thì khoâng neân uoáng taát caû caùc loaïi ruôïu, cuõng khoâng baûo ngöôøi uoáng, cho ñeán khoâng duøng coïng coû chaám röôïu nhoû vaøo mieäng, neáu coá traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Neáu Bí-soâ uoáng loaïi röôïu ñöôïc naáu chín thì khoâng phaïm, neáu thaày thuoác baûo duøng röôïu thuoác hoaëc duøng röôïu thoa chaø thaân thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Thieän lai Bí-soâ tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc sanh trong nhaø giaøu coù, sau laïi ngheøo khoå ñeán noãi phaûi xin aên goïi laø AÙc lai, bò ñoàng boïn quaêng vaøo ñoáng phaân, laïi do taïo nghieäp gì ñöôïc gaëp Phaät, ñoaïn phieàn naõo vaø ñöôïc chöùng quaû?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc Phaät chöa ra ñôøi, coù moät vò ñoäc giaùc xuaát hieän trong theá gian tuy coù taâm töø bi nhöng khoâng noùi phaùp. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû vaøo trong vöôøn höôûng thoï hoan laïc boång thaáy vò Ñoäc giaùc naøy lieàn noåi saân baûo gia nhaân: “Haõy ñuoåi keû aùc lai aáy”, gia nhaân khoâng nôû ñuoåi neân tröôûng giaû töï naém keùo vò Ñoäc giaùc naøy xoâ ngaõ vaøo ñoáng phaân roài noùi: “Sao ngöôi khoâng ñeán cuøng laøm baïn vôùi nhöõng ngöôøi aên xin”. Vò Ñoäc giaùc thöông xoùt tröôûng giaû neân voït mình treân khoâng trung bieán hieän möôøi taùm caùch, tröôûng giaû thaáy roài taâm sanh hoái haän nhö ñaïi thoï suïp ñoå cuùi mình suïp laïy baïch raèng: “Thaùnh giaû laø phöôùc ñieàn chônthaät, xin thöông xoùt con voâ trí, xin hieän thaân xuoáng cho con saùm taï chôù ñeå con phaûi chòu traàm luaân”. Vò Ñoäc giaùc thöông xoùt hieän thaân trôû xuoáng thoï kia saùm hoái, tröôûng giaû lieàn söûa soaïn caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc vaø phaùt theä nguyeän töø boû nghieäp aùc raèng: “Vôùi thieän caên cuùng döôøng naøy xin nguyeän ñôøi sau con ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, ñöôïc thöøa söï baäc Ñaïi sö thaéng thöôïng khai ngoä cho con höôùng ñeán giaûi thoaùt”. Naøy caùc Bí-soâ, tröôûng giaû xöa kia chính laø Thieän lai, do xöa kia naõo haïi vò Ñoäc giaùc xoâ ngaõ vaøo ñoáng phaân neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng phaûi aên xin, bò ngöôøi ñôøi goïi laø AÙc lai vaø bò ñoàng boïn quaêng vaøo ñoáng phaân. Do xöa kia cuùng döôøng phaùt nguyeän neân ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät cuûa ta, ñoaïn hoaëc ñöôïc chöùng quaû. Naøy caùc Bí-soâ, nghieäp cuûa mình ñaõ taïo trôû laïi töï thoï quaû baùo khoâng maát, cho neân caùc thaày neân tu thieän

haïnh chôù laøm aùc haïnh, neân hoïc nhö theá”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 42 589

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi: VAØO THOÂN XOÙM PHI THÔØI KHOÂNG DAËN LAÏI BÍ SOÂÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân töø nôi khaùc ñeán cöôùi vôï trong thaønh naøy roài trôû veà laïi truù xöù, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät con gaùi, ñeán khi lôùn khoân, ngöôøi cha daãn ñeán nhaø caäu ôû thaønh Thaát-la-phieät. Ngöôøi con gaùi naøy muoán ñeán röøng Theä-ña kính leã, vöøa ra cöûa lieàn gaëp caùc Baø-la-moân, cö só, phuï nöõ cuõng ñeán ñoù neân cuøng ñi. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñöùng ôû tröôùc cöûa chuøa thaáy caùc ngöôøi nöõ naøy lieàn daãn ñi tham quan caùc nôi cuoái cuøng ñeán phoøng cuûa mình, OÂ-ñaø-di thaáy ñoàng nöõ naøy xinh ñeïp lieàn khôûi taâm nhieãm xuùc chaïm thaân coâ vaø oâm hoân khieán ñoàng nöõ naøy ñoäng loøng muoán cuøng laøm vieäc phi phaùp, OÂ-ñaø-di töø choái neân ñoàng nöõ noåi giaän töï caøo vaøo thaân mình. Khi veà ñeán nhaø lieàn noùi vôùi cha laø bò Bí-soâ OÂ-ñaø-di xuùc phaïm, ngöôøi cha töùc giaän taäp hoïp naêm traêm Baø-la-moân laïi cuøng ñaùnh OÂ-ñaø-di suyùt cheát roài daãn ñeán choã vua. Luùc ñoù Theá toân tuy bieát nhöng nghó ñaây laø baøi hoïc sau cuøng cho vieäc laøm cuûa OÂ-ñaø-di neân khoâng can thieäp, chæ duøng thaàn löïc nhaéc nhôû nhaø vua neân kheùo quaùn saùt xeùt xöû, chôù coù voäi vaøng. Nhaø vua ñöôïc Phaät nhaéc nhôû neân keâu ñoàng nöõ ñeán hoûi thaät hö, ñoàng nöõ noùi laø thaät ñaõ bò xuùc phaïm; vua lieàn baûo phu nhôn Thaéng man tìm hieåu ñoàng nöõ thaät coù bò xuùc phaïm hay khoâng, ñoàng nöõ vaãn nhö tröôùc noùi laø thaät ñaõ bò xuùc phaïm. Thaéng man lieàn keâu moät cung nöõ giaø xeùt nghieäm, sau khi xeùt nghieäm cung nöõ giaø naøy noùi khoâng coù bò toån thöông, vaãn coøn trong traéng. Phu nhôn baïch vua, vua nghe roài noåi giaän ra lònh phaùp quan trò phaït khoå hình Baø-la-moân vaø ñoàng nöõ ñoù roài khieån traùch OÂ-ñaø-di, vì muoán hieån baøy Thaùnh giaùo cuûa Nhö lai neân thaû cho veà. Thaéng man baûo söù giaû môøi OÂ-ñaø-di ñeán khuyeân raèng: “Ñaïi ñöùc, Theá toân ñaïi töø bi phuï trong voâ soá kieáp phaùt ñaïi theä nguyeän kieân trì tu phaïm haïnh, boû ngoâi vò luaân vöông, quoác thaønh theâ töû, quyeát chí ly duïc ñeå cöùu vôùt muoân loaøi. Chuùng con ôû theá tuïc coøn caàu mong xuaát ly, Thaùnh giaû ôû trong Thaùnh phaùp luaät xuaát gia sao laïi laøm heä luïy chaùnh phaùp, do taâm nhieãm aùi laøm aùc haïnh khieán theá tuïc maát loøng tín kính. Töø nay veà sau Thaùnh giaû neân caûi hoái”. OÂ-ñaø-di nghe lôøi naøy roài heát söùc hoå theïn, sau ñoù ñeán choã cuï thoï Xaù-lôïi-töû muoán caûi hoái, Xaù-lôïi-töû lieàn quaùn caên cô noùi phaùp vaø giaùo thoï, OÂ-ñaø-di nghe roài thaâm taâm khaéc traùch, phaùt taâm doõng maõnh ñoaïn tröø caùc hoaëc, khoâng bao laâu sau chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn.

590 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 43

Hoïc xöù thöù taùm möôi: VAØO THOÂN XOÙM PHI THÔØI KHOÂNG DAËN LAÏI BÍ SOÂ (Tieáp Theo)

OÂ-ñaø-di chöùng quaû roài lieàn suy nghó: "Phaät coù ñaïi aân vôùi ta, ta neân laøm vieâc gì ñeå baùo aân, chæ coù laøm Lôïi-ích cho höõu tình môùi coù theå baùo aân", nghó roài OÂ-ñaø-di lieàn tuøy duyeân giaùo hoùa, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâå: "Trong caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, giaùo hoùa caùc höõu tình ñöôïc Thaùnh quaû, OÂ-ñaø-di laø baäc nhaát". Nhieáp tuïng: Ñaïi thieân, ñaïi keá, chaâu, Thaày thuoác, Taêng chuùng, buïng, Thang, thoï duïng, löôõng boäi, Baïo aùc vaø ñoàng nieân, Baùt vaø ngöôøi ñaáu nhau, Möôøi ba vieäc nhö vaäy, Hoùa ñoä möôøi taùm, Ñeàu khieán thoaùt beå khoå. 1. Ñaïi thieân: Luùc ñoù OÂ-ñaø-di suy nghó: "Trong caùc höõu tình ai heä thuoäc nôi ta, ñöôïc ta giao hoùa tröôùc", lieàn quaùn bieát moät Baø-la-moân thôø cuùng Ñaïi thieân ñöôïc hoùa ñoä tröôùc, neân saùng sôùm hoâm sau OÂ-ñaø-di ñaép y mang baùt vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc, thaáy Baø-la-moân ñoù ñang thieát cuùng vaø tìm Baø-la-moân ñeå cho thöùc aên ñaõ thieát cuùng. OÂ-ñaø-di ñeán tröôùc Baø-la-moân noùi: "Toâi laø Baø-la-moân, ñaïi sö cuûa toâi laø Baø-la-moân toái thöôïng", Baø-la-moân noùi: "OÂng khoâng phaûi laø Baø-la-moân maø laø sa moân ñaàu troïc", OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi cuøng oâng ñeán hoûi Ñaïi thieân xem toâi coù phaûi laø Baø-la-moân hay khoâng". Luùc ñoù hai ngöôøi cuøng ñeán tröôùc töôïng Ñaïi thieân, OÂ-ñaø-di hoûi: "Toâi laø Baø-la-moân phaûi khoâng?", töôïng Ñaïi thieän ñaùp: "Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di thaät laø Baø-la-moân, ñaïi sö cuûa thaùnh giaû laø Baø-

la-moân toái thöôïng", Baø-la-moân thaáy vieäc naøy roài khen laø vieäc chöa töøng coù lieàn sanh loøng tín kính, môøi OÂ-ñaø-di vaøo nhaø cuùng döôøng. OÂ-ñaø-di thoï thöïc roài noùi phaùp chæ daïy khieán cho Baø-la-moân ngay nôi choã ngoài ñöôïc Kieán ñeá, ñöôïc Kieán ñeá roài xin thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù. Baø-la- moân baïch vôùi OÂ-ñaø-di: "Con nguyeän troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï, cuùi xin Thaùnh giaû naïp thoï", OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi coøn phaûi hoùa duyeân nhieàu ngöôøi khaùc nöõa neân khoâng theå nhaän söï cuùng döôøng naøy", noùi roài boû ñi. 2. Ñaïi keá: Luùc ñoù OÂ-ñaø-di cuõng nhö tröôùc quaùn lieàn bieát moät Baø- la-moân khaùc thôø Ñaïi thieân cuõng ñöôïc mình hoùa ñoä, neân saùng hoâm sau ñeán nhaø Baø-la-moân ñoù thaáy ñang thieát cuùng vaø tìm Baø-la-moân ñeå cho thöùc aên ñaõ thieát cuùng. OÂ-ñaø-di ñeán tröôùc Baø-la-moân ñoù noùi: "Toâi laø Baø- la-moân, ñaïi sö cuûa toâi laø Baø-la-moân toái thöôïng", Baø-la-moân noùi: "OÂng khoâng phaûi Baø-la-moân maø laø sa moân ñaàu troïc, neáu thaät laø Baø-la-moân thì khoâng coù hình töôùng nhö theá", OÂ-ñaø-di noùi: "Hình töôùng cuûa Baø-la-moân nhö theá naøo?", ñaùp: "Baø-la-moân coù buùi toùc cao nhö caùi maõo", OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi chính laø ngöôøi aáy", noùi roài ñöa tay sôø leân ñaàu, treân ñaàu boång hieän ra buùi toùc lôùn nhö caùi maõo, Baø-la-moân thaáy vieäc naøy roài sanh loøng tín kính khen

laø vieäc chöa töøng coù... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu: Nguyeän xin troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï, OÂ-ñaø-di töø choái nhö treân roài boû ñi. 3. Haït chaâu: Luùc ñoù OÂ-ñaø-di cuõng nhö tröôùc quaùn lieàn bieát moät Baø-la-moân khaùc thôø Ñaïi thieân cuõng ñöôïc mình hoùa ñoä, neân saùng hoâm sau ñeán nhaø Baø-la-moân ñoù. OÂ-ñaø-di bieát vôï cuûa Baø-la-moân raát thích ngoïc quyù neân hoùa thaân laøm ngöôøi baùn ngoïc vaøo nhaø giôùi thieäu ngoïc quyù, saéc quang saùng ñeïp raát khaû aùi, Baø-la-moân hoûi giaù, OÂ-ñaø-di noùi: "Tuøy yù oâng noùi giaù", Baø-la-moân noùi giaù chöa ñöôïc moät phaàn traêm nhöng OÂ- ñaø-di laïi baèng loøng baùn. Vôï choàng Baø-la-moân laáy laøm laï noùi thì thaàm vôùi nhau: "Taïi sao laïi baùn vieân ngoïc quyù vôùi giaù reõ nhö vaäy", OÂ-ñaø-di bieát caên cô hai vôï choàng ñaõ thuaàn thuïc neân hieän trôû laïi thaân hình Bí-soâ, hai vôï choàng sanh tín kính cuùng döôøng caùc moùn aên thöôïng dieäu... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu: Nguyeän xin troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï, OÂ-ñaø-di cuõng töø choái nhö treân roài boû ñi. 4. Thaày thuoác: Luùc ñoù ôû thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân khoâng kính tín Tam baûo, ñang maéc bònh tuy ñaõ chuõa trò nhieàu naêm nhöng vaãn khoâng chöõa khoûi neân Baø-la-moân khoâng tìm thaày chöõa trò nöõa, maø chaáp nhaän chôø cheát. OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc Baø-la- moân naøy neân hoùa laøm thaày thuoác ñeán tröôùc nhaø giôùi thieäu phöông thuoác, gia nhaân goïi vaøo, OÂ-ñaø-di noùi vôùi Baø-la-moân: "OÂng yeân taâm, söùc chuù

thuaät cuûa löông döôïc naøy khoâng theå nghó baøn, chæ trong choác laùt oâng seõ bình phuïc", noùi roài lieàn tuïng chuù, xöng danh Tam baûo, Baø-la-moân nghe chuù nguyeän roài, bònh lieàn tieâu tröø bình phuïc nhö xöa, luùc ñoù OÂ-ñaø-di hieän trôû laïi thaønh Bí-soâ. Vôï choàng Baø-la-moân naøy sanh tín kính, khen ngôïi laø vieäc chöa töøng coù lieàn söûa soaïn caùc moùn aên ngon cuùng döôøng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu: Nguyeän xin troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï, OÂ-ñaø-di cuõng töø choái nhö treân roài boû ñi. 5. Taêng chuùng: Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la- moân khoâng kính tín Tam baûo, tuy giaøu coù nhöng raát boûn xeûn, khoâng coù taâm thí xaû chæ muoán tích tuï nhieàu. OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc Baø-la-moân naøy neân thöôøng ñeán nhaø ñoù khaát thöïc, nhöng duø nhoïc coâng tôùi lui nhieàu laàn vaãn khoâng ñöôïc cho caùi gì. Vaøo moät ngaøy khaùc OÂ-ñaø-di laïi ñeán roài cuõng mang baùt khoâng trôû veà, ra ñeán cöûa ngoû thì gaëp Baø-la-moân töø ngoaøi trôû veà, thaáy toân giaû ñi ra lieàn hoûi: "Bí-soâ vaøo nhaø toâi coù xin ñöôïc gì khoâng?", OÂ-ñaø-di duøng maät ngöõ ñaùp: "OÂng ñaõ töø choã khoâng coù thì laáy gì ñeå cho", Baø-la-moân nghe roài lieàn noåi giaän noùi: "Nhaø toâi giaøu coù, taøi saûn voâ soá, taïi sao quyeán thuoäc cuûa oâng laïi noùi lôøi khinh tieän nhau nhö theá", OÂ-ñaø-di noùi: "Vaäy thì saùng mai chuùng toâi seõ ñeán nhaø oâng thoï thöïc ñöôïc khoâng?", Baø-la-moân nhaän lôøi, OÂ-ñaø-di ñeán nhaø khaùc khaát thöïc roài trôû veà truù xöù thoï thöïc, sau ñoù ñeán ñaûnh leã Phaät baïch raèng: "Theá toân, coù moät Baø-la-moân khoâng tin Tam baûo, tuy giaøu coù nhöng raát boûn xeûn, khoâng coù

taâm thí xaû chæ muoán tích tuï nhieàu theâm, hoâm nay boãng noùi vôùi con saùng mai thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø oâng thoï thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi. Saùng hoâm sau tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc vaø caùc tröôûng giaû khaùc nghe Baø-la-moân kia thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc neân ruõ nhau ñeán nhaø Baø-la-moân ñoù xem thöû, thì thaáy Baø-la-moân ñoù khoâng coù söûa soaïn gì caû lieàn hoûi Baø-la-moân: "OÂng thænh cuï thoï OÂ-ñaø-di vaø quyeán thuoäc töùc laø Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, vì sao saép ñeán giôø maø khoâng thaáy söûa soaïn gì caû?", Baø-la-moân noùi: "Toâi khoâng muoán thí cho hoï", caùc tröôûng giaû noùi: "Neáu hoâm nay Phaät vaø taêng ñeán nhaø oâng maø oâng khoâng cuùng thí thì Ñaïi vöông Thaéng quang seõ trò phaït oâng", Baø-la-moân nghe roài kinh sôï, cuõng do caên laønh ñôøi tröôùc khai môû neân Baø-la-moân xuaát nhieàu taøi vaät voäi lo lieäu moïi thöù vaø caùc moùn aên ngon ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng roài cho ngöôøi ñeán baïch Phaät, Phaät vaø Taêng ñeán nhaø ngoài vaøo choã thænh, Baø-la-moân daâng thöùc aên cuùng döôøng, Phaät vaø Taêng thoï thöïc xong trôû veà, OÂ-ñaø-di ôû laïi noùi phaùp cho hai vôï choàng Baø-la-moân nghe, ngay nôi choã ngoài ñöôïc Kieán ñeá... gioáng nhö ñoaïn vaên treân.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 43
593

6. Buïng: Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân cuõng khoâng kính tín Tam baûo, vôï cuûa oâng ñoan chaùnh hieám coù ngöôøi xöùng ñoâi neân ngöôøi choàng Baø-la-moân naøy raát yeâu quyù vôï. OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä neân ñeán cöûa nhaø cuûa Baø-la-moân, Baø-la-moân thaáy nhöng khoâng muoán cho vaøo beøn boû ñi tieåu tieän, OÂ-ñaø-di khieán oâng ta tieåu maõi roài vaøo nhaø gaëp ngöôøi vôï, ngöôøi vôï naøy khoâng theøm nhìn tôùi OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di khieán cho ruoät cuûa baø loøi ra ngoaøi. Luùc ñoù Baø-la-moân trôû vaøo thaáy theá lieàn kinh sôï sanh taâm nhaøm lìa, oâng lieàn ñaûnh leã xin saùm taï, OÂ-ñaø-di thu nhieáp thaàn bieán khieán ngöôøi vôï trôû laïi nhö cuõ, hai vôï choàng sanh tín kính khen ngôïi laø vieäc chöa töøng coù, OÂ-ñaø-di lieàn noùi thaân laø baát tònh... khieán hai vôï choàng nghe phaùp roài ñeàu chöùng sô quaû... 7. Leân thang: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù ngöôøi vôï cuûa moät Baø- la-moân tuy ñoan chaùnh nhöng taâm khoâng tín kính, OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä neân ñeán nhaø ñoù. Luùc ñoù Baø-la-moân ñi vaéng, ngöôøi vôï töø xa thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn traùnh vaøo nhaø trong, toân giaû theo vaøo; ngöôøi vôï leân caàu thang, toân giaû cuõng leân theo; ngöôøi vôï lieàn xoâ caùi thang khieán toân giaû teù ngaõ xuoáng ñaát, toân giaû lieàn nhaäp Dieät taän ñònh. Ngöôøi vôï töôûng toân giaû ñaõ cheát lieàn trôû xuoáng, thaáy toân giaû khoâng thôû neân naém tay keùo thaät maïnh nhöng vaãn khoâng laøm cho nhuùc nhích ñöôïc, lieàn baûo caùc gia nhaân cuøng keùo daäy vaãn khoâng laøm cho nhuùc nhích ñöôïc. Luùc ñoù Baø-la-moân trôû veà thaáy vieäc naøy roài kinh haõi lieàn töï tay ñôõ daäy, vaãn khoâng laøm cho nhuùc nhích, caû nhaø hoaûng hoát khoâng bieát phaûi laøm sao. Vöøa luùc ñoù coù moät OÂ-ba-saùch-ca-laø baïn cuûa gia ñình naøy ñeán thaêm, nhìn thaáy toân giaû nhö vaäy lieàn noùi vôùi gia chuû: "Vò naøy laø toân giaû OÂ-ñaø-di, toân giaû ñang nhaäp

ñònh thanh tònh thuø thaéng chöù khoâng phaûi cheát, vì muoán giaùo hoùa moïi ngöôøi neân môùi ñeán ñaây, moïi ngöôøi neân aân caàn saùm taï", Baø-la-moân nghe roài lieàn naém chaân toân giaû aân caàn caàu saùm taï, toân giaû xuaát ñònh roài noùi phaùp khieán cho hai vôï choàng ñeàu ñöôïc sô quaû... 8. Thoï duïng: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân cöôùi ñöôïc con gaùi cuûa gia moân voïng toäc laøm vôï, ngöôøi vôï nay raát xinh ñeïp vaø raát töï haøo veà saéc ñeïp cuûa mình. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù coù theå hoùa ñoä ñöôïc ngöôøi vôï naøy neân ñeán nhaø ñoù, Baø-la-moân vaéng nhaø, ngöôøi vôï khoâng chaøo hoûi cuõng khoâng boá thí, toân giaû thuaän theo cô duyeân ñôøi tröôùc cuûa ngöôøi vôï ñoù maø noùi keä: "Ngöôi nay thoï duïng nghieäp ñôøi tröôùc, Hieän taïi khoâng coù taâm thí xaû, Töøng thaáy myõ nöõ leä öôùt aùo,

Khoâng bao laâu nöõa laïi khoùc than". Noùi keä xong lieàn boû ñi. Ngöôøi vôï naøy tuy nghe nhöng khoâng hieåu ñöôïc cuù nghóa, cho laø sa moân maéng mình neân trong loøng saân naõo, khi Baø-la-moân veà ñeán lieàn noùi vôùi choàng: "Vöøa roài coù Sa-moân ñeán maéng nhieác em, neáu sa moân kia soáng thì em cheát", ngöôøi choàng nghe roài noåi giaän ruùt kieám ñuoåi theo muoán gieát OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di lieàn hoùa ra caùi thaát nhoû ngoài beân trong, Baø-la-moân ñeán keâu môû cöûa, toân giaû noùi: "Haõy buoâng kieám xuoáng, toâi seõ môû cöûa", Baø-la-moân tuy buoâng kieám nhöng trong loøng saân giaän cöïc ñoä nghó laø seõ duøng tay ñaùnh cheát toân giaû, toân giaû noùi: "Haõy boû caùi yù saân giaän baïo aùc ñoù toâi môùi môû cöûa", Baø-la-moân nghe roài thaàm nghó: "Ñaây laø Thaùnh nhôn neân bieát ñöôïc yù cuûa ta", lieàn töï hoái traùch boû taâm aùc haïi, cöûa thaát lieàn môû, Baø-la-moân vaøo thaát, toân giaû noùi phaùp khieán cho Baø-la-moân ngay nôi choã ngoài chöùng ñöôïc sô quaû, oâng lieàn xin thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi khoâng phaûi maéng nhieác vôï oâng, chæ noùi boán caâu keä muoán vôï oâng suy nghó nhôù laïi vieäc quaù khöù, oâng haõy laéng nghe: Thuôû xöa coù moät ngöôøi ñaøn baø ngheøo thaáy moät myõ nöõ quyù phaùi coù keû haàu ngöôøi haï, ñöôïc moïi ngöôøi yeâu meán neân trong loøng aâu saàu suy nghó: "Laøm theá naøo ñeå ñöôïc nhö theá", lieàn ñem yù nghó cuûa mình noùi cho baïn laø OÂ-ba-saùch-ca bieát, ngöôøi baïn noùi: "Baïn saàu naõo voâ ích, ngöôøi nöõ kia ñöôïc quaû baùo ñoù laø do gieo nhôn ñôøi tröôùc", lieàn hoûi gieo nhôn nhö theá naøo, ngöôøi baïn noùi: "Neân daâng cuùng aåm thöïc cho phöôùc ñieàn thuø thaéng roài chí thaønh phaùt nguyeän, ñôøi sau seõ ñöôïc y nhö sôû nguyeän". Ngöôøi ñaøn baø naøy lieàn ñem thöùc aên daâng cuùng cho moät vò Ñoäc giaùc vaø phaùt nguyeän: "Nguyeän ñem caên laønh cuùng döôøng naøy ñôøi sau sanh baát cöù nôi naøo cuõng khoâng coù ngheøo khoå; neáu ñöôïc thaân ngöôøi thì xinh ñeïp ñöôïc ngöôøi yeâu meán, thoï duïng ñeàu ñaày ñuû". Vôï cuûa oâng do ñôøi tröôùc cuøng döôøng phaùt nguyeän neân ñôøi naøy ñöôïc quaû baùo xinh ñeïp, thoï duïng ñaày ñuû, sanh trong nhaø quyù toäc ñöôïc moïi ngöôøi quyù troïng; nhöng neáu ngaøy nay khoâng coù loøng tin thì ñôøi sau seõ ñöôïc gì". Baø-la-moân ñaõ chöùng quaû laïi nghe duyeân ñôøi tröôùc cuûa vôï mình, beøn thænh toân giaû veà nhaø cuùng döôøng. Toân giaû

thoï thöïc xong noùi phaùp khieán cho ngöôøi vôi cuûa Baø-la-moân cuõng chöùng ñöôïc sô quaû... 9. Löôõng boäi: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân tuy giaøu coù nhöng raát boûn xeûn. moät hoâm coù vieäc phaûi ñi xa neân tröôùc khi ñi tính kyõ khaåu phaàn ñeå cho vôï thoï duïng roài caát taát caû cuûa caûi vaøo trong kho khoùa laïi. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc ngöôøi vôi naøy neân ñeán nhaø ñoù khaát thöïc, ngöôøi vôi ñem phaàn côm vöøa ñuùng

moät thaêng gaïo cuûa mình daâng cuùng, nhöng sau ñoù laïi thaáy côm vaø thöùc aên vaãn coøn nguyeân nhö cuõ. Saùng hoâm sau OÂ-ñaø-di daãn theâm moät Bí-soâ nöõa ñeán khaát thöïc, ngöôøi vôi naøy sau khi daâng cuùng roài trôû vaøo vaãn thaáy côm vaø thöùc aên coøn nguyeân nhö cuõ. Cöù nhö theá moãi ngaøy OÂ-ñaø-di daãn soá ngöôøi ñeán taêng leân gaáp boäi cho ñeán saùuboán ngöôøi maø phaàn côm vaø thöùc aên cuûa thí chuû vaãn coøn nguyeân nhö cuõ. Khi Baø-la-moân veà ñeán nhaø haøng xoùm lieàn maùch laïi vieäc ngöôøi vôi cuûa oâng haèng ngaøy ñeàu cuùng döôøng cho caû traêm vò sa moân, Baø-la-moân nghe roài lieàn quôû traùch ngöôøi vôï, ngöôøi vôi noùi: "Em chæ daâng cuùng khaåu phaàn aên maø anh ñeå laïi cho em, taøi vaät trong kho khoâng heà ñuïng tôùi", ngöôøi choàng sau khi kieåm kho thaáy quaû thaät nhö lôøi vôi noùi lieàn muoán thöû nghieäm thaät hö. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di daãn chuùng Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc nhö thöôøng leä, aên xong ra veà maø thöùc aên trong nhaø vaãn coøn nguyeân nhö cuõ. Baø-la-moân thaáy vieäc naøy roài sanh taâm hy höõu lieàn thænh chuùng taêng veà nhaø cuùng döôøng, aên xong nghe OÂ-ñaø-di thuyeát phaùp ñeàu ñöôïc Kieán ñeá... 10. Baïo aùc: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù ngöôøi vôi cuûa moät Baø- la-moân taùnh baïo aùc hay maéng nhieác choàng, ñeán ngaøy tieát hoäi ngöôøi choàng sôï vôi maéng tröôùc maët nhöõng ngöôøi thaân quen thì xaáu hoå neân daét ñöùa con ñi traùnh qua thoân khaùc. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoù ñoä ñöôïc ngöôøi vôi cuûa Baø-la-moân naøy neân ñeán tröôùc nhaø ñoù gaëp luùc baø ta ñang naáu aên, baø thaáy toân giaû ñöùng gaàn ñoù lieàn noùi: "muoán xin thöùc aên aø, cho duø oâng coá söùc môû to maét nhö caùi baùt cuõng khoâng coù thöùc aên", toân giaû lieàn môû to maét nhö caùi baùt, baø ta laïi noùi: "Cho duø thaân oâng chia laøm hai ñoaïn cuõng khoâng cho thöùc aên", toân giaû lieàn hoùa thaân laøm hai ñoaïn. Luùc ñoù ñöùa tôù gaùi lieàn noùi: "Neáu gieát Bí-soâ thì phaïm hình phaùp seõ bò ñaøy khoå sai chung thaân", baø ta kinh sôï muoán khieâng xaùc cheát quaêng xuoáng haàm, nhöng toân giaû nhaäp Dieät taän ñònh neân baø ta khoâng theå keùo ñi ñöôïc. Baø lieàn naém chaân toân giaû aân caàn saùm taï, nguyeän caàu toân giaû trôû laïi nguyeân hình baø seõ cuùng döôøng theo yù muoán. Toân giaû lieàn trôû laïi nguyeân hình, baø lieàn laáy baùnh trong thaåu ra cuùng, luùc baø ñang löïa laáy caùi baùnh xaáu ñeå cuùng thì bao nhieâu baùnh trong thaåu ñeàu ra theo tay baø, baø hoûi toân giaû: "OÂng muoán laáy heát thaåu baùnh hay sao?", toân giaû noùi: "Ñoàng phaïm haïnh cuûa toâi raát ñoâng, neáu baø ñích thaân mang baùnh ñeán cuùng thì raát toát". Baø lieàn mang baùnh ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc dang cuùng Phaät vaø Taêng moãi

vò moät caùi baùnh nhöng baùnh vaãn khoâng heát, baø thaáy vieäc naøy roài sanh loøng kính tín khen laø vieäc chöa töøng coù, toân giaû lieàn noùi phaùp khieán baø chöùng ñöôïc sô quaû, khi baø trôû veà nhaø thaáy thaåu baùnh vaãn coøn nguyeân. Luùc ñoù ngöôøi choàng daét con trôû veà thaáy baø

596 BOÄ LUAÄT 7

khaùc tröôùc, vieäc laøm cuõng khaùc thöôøng beøn noùi keä: “Chí em tröôùc ngoâng cuoàng, Do ñaâu nay coù khaùc, Anh xem vieäc em laøm, Khoâng gioáng nhö tröôùc ñaây”. Ngöôøi vôi ñaùp: “Xöa khoâng phaûi em cuoàng, Nay cuõng khoâng yù khaùc, Chæ nhôø Theá toân daïy, Kieán ñeá chöùng Döï löu”. Ngöôøi vôi lieàn keå laïi söï vieäc treân, ngöôøi choàng nghe roài khen laø vieäc chöa töøng coù sanh taâm tín kính, lieàn ñeán trong röøng Theä-ña thænh OÂ-ñaø-di vaø Phaät cuøng Taêng saùng mai ñeán nhaø thoï thöïc… Phaät vaø Taêng thoï trai xong trôû veà truù xöù, OÂ-ñaø-di ôû laïi noùi phaùp yeáu khieán ngöôøi choàng cuõng ñöôïc Kieán ñeá… 11. Ñoàng nieân: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù naêm traêm ngöôøi con cuûa caùc Baø-la-moân, ñeán ngaøy tieát hoäi moãi ngöôøi ñeàu mang thöùc aên ñeán trong Vieân laâm aên uoáng vui chôi. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc caùc ñoàng nieân naøy neân ñeán choã caùc ñoàng nieân naøy ñang vui chôi, moïi ngöôøi thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn noùi vôùi nhau: “Bí-soâ naøy töø chuûng toäc naøo xuaát gia”, moät ngöôøi trong boïn noùi: “Vò naøy thuoäc doøng Baø-la-moân boû doøng toäc cao quyù laøm sa moân”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn hoûi toân giaû: “OÂng laø con cuûa vò ñaïi thaàn thuoäc doøng toäc cao quyù, taïi sao laïi boû, xuaát gia vaøo trong giôùi taïp loaïi ôû chung vôùi haïng ngöôøi thaáp keùm, aên khoâng löïa choïn, ngoài khoâng coù thöù lôùp”, toân giaû noùi: “Baø-la-moân cuûa theá gian coù danh maø khoâng coù nghóa, ngöôøi maø toâi nöông töïa laø baäc Ñaïi sö voâ thöôïng, coøn caùc Thaùnh chuùng thì coù theå töø ñöôïc toäi aùc, ñaây môùi chính laø Baø-la-moân chôn thaät”. Caùc ñoàng nieân nghe roài lieàn voã tay cöôøi, OÂ-ñaø-di lieàn duøng thaàn löïc bieán traøng hoa treân ñaàu cuûa hoï thaønh xaâu haønh toûi, baùnh bieán thaønh da boø, thöùc aên ngon bieán thaønh thòt boø, söõa vaø nöôùc uoáng bieán thaønh röôïu ñeàu laø nhöõng moùn maø Baø-la-moân khoâng aên ñöôïc; coøn trong baùt cuûa toân giaû ñeàu laø thöùc aên thanh tònh. Toân giaû noùi: “Caùc ngöôi xem giöõa ta vaø caùc ngöôi ai laø thanh tònh, ai laø aên khoâng choïn löïa”, caùc ñoàng nieân nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: “Toân giaû ñoù ñaõ duøng thaàn löïc bieán hoùa ra nhö theá, chuùng ta neân ñeán saùm taï”, noùi roài lieàn cuøng nhau ñeán ñaûnh leã vaø baïch raèng: “Thaùnh giaû, chuùng con ngu si voâ yù thöùc, yû doøng hoï cuûa mình neân noùi ra lôøi thoâ aùc xuùc phaïm thaùnh giaû, cuùi xin Thaùnh giaû töø bi cho chuùng con saùm taï”, lieàn noùi keä:

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 43
597

“Da thòt, maùu, tieän lôïi, Khoå vui, caên khoâng khaùc, Ñeàu ñoàng thaân caáu ueá, Boán giai caáp khaùc gì. Neáu thaân lìa caáu ueá, Mieäng cuõng khoâng phaïm toäi, Ngöôøi maø taâm thanh tònh, Chôn thaät Baø-la-moân. Phaùp thaéng dieäu trang

nghieâm, Tu phaïm haïnh ñieàu phuïc, Tröø ñöôïc caùc nghieäp aùc, Chôn thaät Baø-la-moân". OÂ-ñaø-di nghe keä roài, bieát caên cô cuûa caùc ñoàng nieân naøy ñaõ thuaàn thuïc lieàn noùi phaùp yeáu khieán cho naêm traêm ñoàng nieân naøy ngay nôi choã ngoài ñoaïn tröø phieàn naõo ñöôïc Kieán ñeá, luùc ñoù thaân vaø thöïc aên ôû choã hoï ñeàu trôû laïi thanh tònh nhö cuõ... 12. Baùt: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät Baø-la-moân gioûi chuù thuaät nhöng khoâng tin Tam baûo, thöôøng duøng söùc chuù thuaät ñeå sai khieán quyû thaàn ñaùnh xe ñöa oâng ñi theo yù muoán. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc Baø-la-moân naøy neân ñeán tröôùc nhaø oâng, thaáy oâng ñang chuù thuaät sai khieán quyû thaàn ñaùnh xe ñöa oâng ñi, luùc xe döøng laïi ñeå cho oâng ta xuoáng ñi tieåu, OÂ-ñaø-di khieán oâng ta tieåu maõi roài giaûi chuù thuaät thaû cho quyû thaàn ñi, khi Baø-la-moân trôû laïi thì khoâng coøn coù quyû thaàn ñaùnh xe cho oâng nöõa, duø oâng chuù thuaät cuõng khoâng hieäu nghieäm. Baø-la-moân bieát laø do OÂ-ñaø-di laøm neân noùi: "Do oâng giaûi thaàn chuù neân khoâng coøn ai ñaùnh xe cho toâi nöõa, laøm sao ñaây?", OÂ-ñaø-di môû bình baùt baûo oâng nhìn vaøo trong baùt roài noùi: "Baùt naøy seõ laø ngöôøi caáp thò cho oâng, tuøy oâng muoán gì trong baùt lieàn hieän ra nhö theá aáy", Baø-la-moân nghe roài lieàn thöû nghieäm, vöøa nghó ñeán thöùc aên traêm vò thì caùc moùn aên ñoù ñeàu hieän ra trong baùt, Baø-la-moân thaáy roài khen laø vieäc chöa töøng coù lieàn noùi vôùi OÂ-ñaø-di: "Ñaây laø dieäu thuaät, xin Thaùnh giaû ban cho con", toân giaû lieàn noùi keä: "Minh chuù khoâng cho ngöôøi, Duøng chuù ñoåi môùi cho, Coù luùc ñöôïc cung caáp, Luùc ñöôïc nhieàu cuûa baùu, Neáu khoâng ñöôïc nhö vaäy, Cheát cuõng khoâng truyeàn trao".

598 BOÄ LUAÄT 7

Baø-la-moân nghe keä roài noùi: "Con khoâng coù dieäu thuaät duøng ñeå trao ñoåi, cuõng khoâng coù cuûa baùu ñeå cung phuïng, chæ duøng thaân naøy cung caáp haàu haï, xin Thanh giaû thöông xoùt ban minh chuù cho con", toân giaû noùi: "Neáu oâng muoán ñöôïc minh chuù thì haõy ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi cuûa Nhö lai xuaát gia", Baø-la-moân vì muoán ñöôïc Minh chuù neân nghe lôøi xuaát gia, xuaát gia roài lieàn ñoøi minh chuù, toân giaû noùi: "OÂng haõy nghe nghóa cuûa minh chuù: Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng, caùc phaùp ñeàu voâ ngaõ, Nieát-baøn chôn tòch dieät, minh chuù ôû trong baùt naøy, neáu oâng trong ba ñeâm sieâng naêng tö duy cuù nghóa, chaéc chaén seõ hieäu nghieäm". Baø-la-moân naøy vì mong caàu thaàn nghieäm neân suoát trong ba ngaøy ñeâm noå löïc tö duy cuù nghóa, cuoái cuøng hieåu thaáu dieäu lyù nguoàn chôn, ñoaïn tröø caùc hoaëc chöùng quaû A-la-haùn. Chöùng quaû roài ngöôøi ñeä töû naøy voäi ñeán choã thaày ñaûnh leã baïch raèng: "Baïch thaày, nay con thaät ñöôïc minh chuù voâ thöôïng, sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, khoâng coøn thoï thaân sau, bieát ñuùng nhö thaät". OÂ-ñaø-di noùi: "laønh thay, thaày laø ngöôøi chôn chaùnh baùo aân Phaät, mình ngöôøi ñeàu ñöôïc lôïi, khoâng coøn luaân hoài trong ba coõi nöõa". 13. Töông phoác nhôn: Coù moät traùng só töø phöông Nam ñeán nöôùc trung phöông tìm ngöôøi ñaáu söùc, khi ñeán cöûa thaønh Thaát-la-phieät lieàn côûi aùo voã ñuøi rao leân raèng: "Toâi töø phöông

Nam ñeán, muoán tìm ngöôøi ñaáu söùc, neáu ai coù khaû naêng thì cuøng toâi ñaáu söùc", luùc ñoù trong thaønh khoâng ai daùm ñoái ñòch. OÂ-ñaø-di quaùn bieát mình coù theå hoùa ñoä ñöôïc traùng só naøy neân ñeán choã traùng só noùi: "OÂng muoán tìm ngöôøi ñaáu söùc phaûi khoâng?", ñaùp phaûi, OÂ-ñaø-di noùi: "Toâi seõ ñaáu söùc vôùi oâng nhöng toâi giao heïn heã toâi ñaùnh ñöôïc thì oâng cuõng phaûi ñaùnh ñöôïc", traùng só lieàn noùi: "heã oâng ñaùnh ñöôïc thì toâi cuõng ñaùnh ñöôïc", OÂ-ñaø-di noùi: "Sôï oâng khoâng ñöông noåi", traùng só noùi: "Chôø khi ñoái ñòch môùi bieát ai maïnh yeáu", OÂ-ñaø-di noùi: "Tham saân si laø ba ñieàu toâi ñaõ haøng phuïc ñöôïc, oâng haõy thöû xem coù ñaùnh baïi ñöôïc chuùng hay khoâng?", traùng só noùi: "Ba ñieàu ñoù coù söùc maïnh aùp ñaûo ñöôïc moïi ngöôøi, toâi laøm sao ñòch laïi ñöôïc", OÂ-ñaø-di noùi: "OÂng phaûi xuaát gia môùi ñòch laïi ñöôïc chuùng". Traùng só lieàn xuaát gia noå löïc tö duy haøng phuïc ba ñoäc, khoâng bao laâu sau ñoaïn heát kieát hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, chöùng quaû roài lieàn ñeán choã OÂ-ñaø-di baïch raèng: "Ñaïi sö, con ñaõ haøng phuïc ñöôïc ba ñoäc". Nhö vaäy toång coäng möôøi ba vieäc Bí-soâ OÂ-ñaø-di ôû trong thaønh Thaát-la-phieät ñaõ giaùo hoùa möôøi taùm ngöôøi ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Luùc toân giaû OÂ-ñaø-di hoùa ñoä ngöôøi vôï baïo aùc cuûa Baø-la-moân noùi phaùp khieán cho hai vôï choàng ñeàu ñöôïc Kieán ñeá, hoï xin ñöôïc troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï, toân giaû töø choái khoâng nhaän neân ngöôøi vôï cuûa Baø-la-

moân nguyeän xin laøm choã ngoài daønh rieâng cho toân giaû ngoài thoï thöïc sau moãi laàn khaát thöïc, toân giaû nhaän lôøi. Thôøi gian sau baø laâm bònh, tröôùc khi cheát baø daën doø con trai vaø con daâu khoâng ñöôïc deïp boû choã ngoài daønh cho toân giaû OÂ-ñaø-di ngoài thoï thöïc. Ngöôøi meï qua ñôøi ñöôïc moät thôøi gian thì ngöôøi con trai vì ñi ñeán phöông khaùc kinh doanh neân ñeå ngöôøi vôï ôû laïi nhaø, ngöôøi vôï naøy do duïc taâm höøng thaïnh neân cuøng töôùng soaùi giaëc tö thoâng. Toân giaû OÂ-ñaø-di moãi laàn ñeán nhaø ñoù vaøo choã ngoài ñaõ daønh saün cho mình ngoài thoï thöïc lieàn quaùn bieát ngöôøi vôï ñoù duïc taâm höøng thaïnh, neân thöôøng noùi phaùp muïc ñích giuùp baø ta lìa duïc. Ngöôøi vôï naøy bieát ñöôïc duïng yù cuûa toân giaû, sôï khi choàng baø ta trôû veà, toân giaû seõ noùi laïi cho choàng bieát neân baø nghó caùch gieát cheát toân giaû. Sau ñoù baø keå laïi noåi lo sôï cuûa mình vaø noùi vôùi töôùng soaùi giaëc: "Neáu Bí-soâ naøy soáng thì em cheát", roài giaû vôø ñau baûo ngöôøi haàu ñeán môøi toân giaû OÂ-ñaø-di ñeán cho baø gaëp maët, toân giaû nghe tin khoâng kòp quaùn saùt voäi ñeán nhaø baø ta, luùc ñoù töôùng soaùi giaëc sôï bò loä vieäc vuïng troäm cuûa mình neân caàm dao gieát cheát toân giaû, ñem thi haøi boû nôi ñoáng phaân. Hoâm ñoù laø ngaøy boá taùt, taát caû Bí-soâ ñeàu taäp hoïp chæ thieáu moãi moät OÂ-ñaø-di, Theá toân ñöôïc nieäm khoâng queân lieàn baûo Ñaïi chuùng: "Trong soá nhöõng vò giaùo hoùa höõu tình, OÂ-ñaø- di laø baäc nhaát. Nay cuï thoï aáy ñaõ bò ngöôøi gieát ñem boû nôi ñoáng phaân, caùc thaày haõy laøm leã tröôûng tònh", caùc Bí-soâ tröôûng tònh xong, Phaät lieàn baûo caùc Bí-soâ ñeán choã OÂ-ñaø-di bò gieát ñeå cuùng döôøng laàn cuoái. Ñeâm ñoù

Phaät vaø ñaïi chuùng ra ñeán cöûa thaønh, phoùng aùnh saùng chieáu khaép thaønh aáp, cöûa thaønh töï môû, moïi ngöôøi töôûng trôøi ñaõ saùng neân ñeàu thöùc daäy, chæ coù ngöôøi tuaàn tra ban ñeâm laø bieát trôøi chöa saùng. Vua Thaéng quang vaø phu nhôn... cuõng ñang kinh ngaïc thì nghe moân nhôn vaøo taâu laø Phaät vaø Thaùnh chuùng ra ñeán cöûa thaønh, vua lieàn ra lònh quaàn thaàn cuøng phu nhôn vaø caùc cung nhôn ra ñeán cöûa thaønh, ñaûnh leã Phaät roài hoûi roõ nguyeân do, Phaät noùi: "Trong soá nhöõng vò giaùo hoùa höõu tình thì OÂ-ñaø-di laø baäc nhaát, nay ñaõ bò ngöôøi gieát ñem xaùc boû nôi ñoáng phaân, ta cuøng ñaïi chuùng muoán ñeán laøm leã traø tyø cuùng döôøng xaù lôïi". Vua nghe roài lieàn cho trang trí xe tang baèng boán baùu, cuøng phu nhaân vaø quaàn thaàn thaùp tuøng theo Phaät ñeán choã ñoù, ñem thi theå cuûa toân giaû röûa saïch baèng nöôùc thôm roài ñeå treân xe tang boán baùu roài cuøng tieãn ñöa ñeán choã traø tyø coù côø phöôùng, kyõ nhaïc vôùi höông traàm nghi nguùt, ñaïi chuùng tuïng kinh voâ thöôøng xong chaâm löûa hoûa thieâu thu laáy xaù lôïi ñeå trong bình vaøng roài xaây thaùp ôû ngaõ tö ñöôøng cuùng döôøng. Sau ñoù taát caû moïi ngöôøi ñeàu trôû veà truù xöù cuûa mình, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Do ñi phi thôøi neân môùi chieâu laáy loãi laàm naøy, nay ta cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ phi thôøi vaøo trong

thoân xoùm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù caùc Bí-soâ coù traùch nhieäm khaùn bònh vì phi thôøi khoâng ñöôïc vaøo thoân xoùm neân khoâng theå ñi nuoâi bònh, Bí-soââ thoï söï cuõng khoâng theå ñi lo vieäc cuûa Taêng, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân daën laïi cho Bí-soâ bieát roài ñi, neân daën nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, toâi coù nhôn duyeân thaêm nuoâi bònh hoaëc lo vieäc cuûa Taêng neân phi thôøi vaøo trong thoân xoùm, baïch cuï thoï bieát cho. Vò ñöôïc daën neân ñaùp laø AÙo tyû da.". Sau ñoù laïi coù Bí-soâ gôûi y baùt trong nhaø theá tuïc, phi thôøi bò löûa chaùy, Bí-soâ voäi chaïy ñeán ñeå laáy laïi y baùt, giöõa ñöôøng söïc nhôù laø chöa daêïn laïi Bí-soâ neân khoâng daùm ñi nöõa beøn trôû veà, luùc ñoù y baùt ñeàu bò chaùy heát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi tröø nhaân duyeân roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ phi thôøi vaøo trong thoân xoùm maø khoâng daën laïi Bí-soâ khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nhaân duyeân". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Phi thôøi laø töø quaù ngoï cho ñeán saùng hoâm sau khi maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ luùc phi thôøi khôûi töôûng laø phi thôøi vaø nghi thì phaïm Ñoïa; neáu laø thôøi maø töôûng laø phi thôøi vaø nghi thì AÙc-taùc, caùc tröôøng hôïp khaùc ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Sau khi phu nhôn Thaéng man bieát ñöôïc chính töôùng soaùi giaëc ñaõ gieát cheát Bí-soâ OÂ-ñaø-di lieàn taâu vua cho quaân ñi baét giaëc ñeå baûo hoä caùc Bí-soâ khaùc, vua lieàn ra lònh cho Höõu-ty ñem quaân ñi baét giaëc. Baét ñöôïc töôùng soaùi giaëc roài vua lieàn ra lònh boû vaøo chaûo daàu soâi ñeå gieát cheát, caùc ñoàng boïn ñeàu bò chaët

tay, ngöôøi nöõ cuøng töôùng soaùi giaëc tö thoâng ñaõ haõm haïi OÂ-ñaø-di thì xöû toäi cheát nguõ maõ phanh thaây. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, töôùng soaùi giaëc kia ñaõ taïo nghieäp gì maø gieát cheát OÂ-ñaø-di ñeå chòu toäi cheát khoán khoå. Ngöôøi nöõ tö thoâng kia vaø caùc giaëc ñoàng boïn cuõng ñeàu bò nhuïc hình?". Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Do nhaø vua cuøng taát caû nhöõng ngöôøi trong cuoäc kia ñôøi tröôùc ñaõ töï taïo nghieäp, nay trôû laïi töï thoï. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ôû thaønh Ba- la-neâ-tö coù vua teân laø Phaïm ma ñaït ña, ñaïi thaàn cuûa vua laø ngöôøi thoâng minh hieåu roäng coù naêm traêm ñeä töû, ví tham lôïi neân taâu vôùi vua raèng: "Thaàn naèm moäng thaáy trong möôøi hai naêm trôøi seõ khoâng möa, quoác ñoä roái ren, daân chuùng ñoùi khoå, vöông vò seõ nguy khoán", vua nghe roài lieàn hoûi phöông caùch traùnh tai öông, ñaïi thaàn noùi: "Neân gieát naêm traêm con boø cuùng teá gioáng nhö ñaïi hoäi thieát cuùng cuûa Baø-la-moân thì coù theû traùnh

ñöôïc tai öông", vua lieàn ra lònh taäp trung naêm traêm con boø laïi moät choã, boø roáng keâu thaûm thieát khieán nhaø vua ñoäng loøng bi lieàn hoûi ñaïi thaàn: "Phaûi gieát caû baày boø naøy hay sao?", ñaïi thaàn noùi: "Trong baày boø naøy neáu khi saép gieát maø con naøo cuøng laøm vieäc daâm duïc thì gieát cheát con ñoù". Cöù nhö theá heã ñaïi thaàn noùi boø naøy ñaùng cheát thì naêm traêm ñeä töû ñeàu noùi laø ñaùng cheát, vôï cuûa ñaïi thaàn cuõng noùi laø ñaùng cheát thì con boø ñoù bò gieát ñeå cuùng teá. Naøy caùc Bí-soâ, ñaïi thaàn xöa kia chính laø töôùng soaùi giaëc, vôï cuûa ñaïi thaàn chính laø ngöôøi nöõ cuøng tö thoâng, naêm traêm ñeä töû cuûa ñaïi thaàn chính laø caùc giaëc ñoàng boïn. Hai con boø bò gieát xöa kia chính laø vua Thaéng quang vaø phu nhôn Thaéng man, xöa bò chuùng gieát neân nay gieát chuùng trôû laïi. Taát caû loaøi höõu tình ñaõ töï taïo nghieäp thì quaû baùo khoâng maát, tuy traûi qua traêm kieáp, khi nhaân duyeân hoäi hoïp thì trôû laïi thoï quaû baùo. Vì vaäy caùc thaày neân tu phaåm thieän chôù taïo nghieäp aùc. Naøy caùc Bí-soâ, OÂ-ñaø-di tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp gì maø nay bò ngöôøi gieát cheát roài bò ñem boû nôi ñoáng phaân? Thuôû xöa, trong moät thoân noï coù moät thôï saên thöôøng saên baét caàm thuù laøm keá sinh nhai, luùc ñoù coù moät vò Ñoäc giaùc du haønh ñeán trong khu röøng ñoù nöông ôû khieán cho ngöôøi thôï saên naøy khoâng saên baét ñöôïc caàm thuù nhö tröôùc ñöôïc nöõa neân muoán tìm hieåu nguyeân nhaân vì sao. Luùc ñoù thôï saên tìm thaáy daáu chaân ngöôøi lieàn noi theo daáu chaân ñeán choã vò Ñoäc giaùc ñang ngoài tónh toïa, thôï saên suy nghó: "Chính laø do ngöôøi naøy neân khieán ta khoâng saên baét ñöôïc caàm thuù", nghó roài lieàn tra muõi teân ñoäc vaøo cung baén vaøo choã hieåm cuûa vò Ñoâïc giaùc. Vò Ñoäc giaùc lieàn bay leân hö khoâng bieán hieän möôøi taùm caùch, thoï saên thaáy roài ñaûnh leã caàu saùm taï, Ñoäc giaùc thöông xoùt nhaän kia saùm taï roài maïng chung, thôï saên traø tyø nhuïc thaân cuûa Ñoäc giaùc roài thu laáy xaù lôïi xaây thaùp cuùng döôøng vaø phaùt nguyeän: "Nguyeän nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng naøy khieán ñôøi sau khoâng thoï baùo ñòa nguïc, seõ gaëp ñöôïc baäc Ñaïi sö thuø thaéng ñeå thöøa söï cuùng döôøng".

Naøy caùc Bí-soâ, thoï saên xöa kia chính laø OÂ-ñaø-di xöa kia gieát ngöôøi neân trôû laïi bò ngöôøi gieát. Laïi nöõa OÂ-ñaø-di naøy ñôøi tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn thöøa söï nôi ta laïi bò ngöôøi gieát cheát roài coøn ñem boû nôi ñoáng phaân, Phaät cuøng Taêng chuùng, vua vaø ñaïi thaàn, phu nhôn vaø caùc cung nhôn cuøng só thöù trong thaønh ñeàu ñeán tieãn ñöa ñeán choã hoûa thieâu roài thu laáy xaù lôïi xaây thaùp cuùng döôøng nhö theá? Thuôû xöa coù moät ngöôøi thôï goám thaáy moät vò Ñoäc giaùc thaân mang bònh taät ñeán khaát thöïc lieàn xua ñuoåi keùo ra nôi ñoáng phaân, vò Ñoäc giaùc do nhaân duyeân naøy maø maïng chung. Luùc ñoù coù moät vò Ñoäc giaùc khaùc ñi ngang qua treân

khoâng trung thaáy thi haøi cuûa vò ñoäc giaùc naøy neân hieän thaân xuoáng duøng höông hoa cuùng döôøng. Ngöôøi thôï goám sau khi bieát ñoù laø vò Ñoäc giaùc lieàn töï hoái traùch, bieát mình khoâng coù khaû naêng hoûa thieâu nhö phaùp neân ñeán taâu vua laøm leã traø tyø. Vua nghe vò Ñoäc giaùc Nieát-baøn phi lyù nhö vaäy neân ra lònh cho quaàn thaàn vaø haäu cung theå nöõ cuøng só thöù trong thaønh mang höông hoa ñeán cuùng döôøng. Leã traø tyø xong, ngöôøi thôï goám laøm caùi bình maøu vaøng ñöïng coát cuûa vò ñoäc giaùc roài ñeán ngaõ tö ñöôøng xaây thaùp thôø vaø phaùt nguyeän: “Nguyeân nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng naøy khieán cho ñôøi sau khoâng sanh vaøo coõi Naïi-laïc-ca, ñöôïc gaëp baäc ñaïi sö thuø thaéng, thaân thöøa söï thaùnh giaùo khoâng coù nhaøm chaùn, chöùng ñöôïc thaàn thoâng töï taïi”. “Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi thôï goám xöa kia chính laø OÂ-ñaø-di, do dö baùo cuûa aùc nghieäp xöa neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng bò ngöôøi gieát roài ñem boû nôi ñoáng phaân. Nhôø dieäu löïc phaùt nguyeän xöa kia neân nay ñöôïc gaëp ta thaønh töïu quaû A-la-haùn; laïi nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng ngaøy xöa neân nay sau khi Nieát-baøn ñöôïc Ta cuøng ñaïi chuùng, vua vaø quaàn thaàn ñeán laøm leã traø tyø cuùng döôøng. Laïi do duyeân gì trong soá nhöõng ngöôøi giaùo hoùa höõu tình, OÂ-ñaø-di laø baäc nhaát vì vaøo thôøi quaù khöù luùc Phaät Ca-dieáp- ba ra ñôøi, OÂ-ñaø-di xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät laø baäc ñaïi phaùp sö kheùo noùi phaùp giaùo hoùa höõu tình coù voâ löôïng öùc soá. Do nghieäp löïc xöa neân nay laø baäc nhaát trong soá nhöõng ngöôøi giaùo hoùa höõu tình. Vì vaäy caùc Bí-soâ, neân quaùn saùt quaû baùo thieän aùc nhö boùng theo hình khoâng maát, caùc thaày neân sieâng tu nghieäp thieän, töø boû aùc haïnh, neân hoïc nhö theá”.

Nhieáp Tuïng Thöù Chín:
AÊn, minh töôùng nay bieát,
OÁng kim, löôïng chaân giöôøng,
Doàn boâng vaø toïa cuï,
Gheû, möa, y Ñaïi sö.
Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Moát: TRÖÔÙC VAØ SAU BÖÕA AÊN ÑEÁN NHAØ NGÖÔØI KHAÙC KHOÂNG DAËN LAÏI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh naøy coù moät tröôûng giaû giaøu coù thoï duïng dö daõ, luùc ñoù OÂ-ba- nan-ñaø khaát thöïc ñeán nhaø oâng, tröôûng giaû ñem côm

ra cuùng thí, OÂ-ba- nan-ñaø lieàn noùi veà ngöôøi thí ñöôïc naêm coâng ñöùc: Soáng laâu, saéc ñeïp, söùc khoûe, an laïc vaø taøi aên noùi. Tröôûng giaû nghe roài sanh hoan hæ ñaûnh leã vaø xin quy y Tam baûo thoï trì naêm hoïc xöù. Vaøo moät ngaøy khaùc OÂ-ba-nan-ñaø

laïi ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, nay toâi muoán thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, xin Thaùnh giaû baïch Phaät”, OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà truù xöù nhôn danh tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng. Ñeán ngaøy thoï thænh vaøo saùng sôùm OÂ-ba-nan-ñaø ñeán noùi vôùi tröôûng giaû: “Toâi coù duyeân söï taïm ñeán nhaø khaùc tröôùc, neáu toâi khoâng ñeán oâng khoûi phaûi doïn thöùc aên”, noùi roài boû ñi. Ñeán giôø Phaät vaø Taêng ñeán nhaø tröôûng giaû, caùc Bí-soâ baûo oâng xöôùng tuøy yù, tröôûng giaû laïi noùi raèng: “Toâi ñaõ vì ñaïi chuùng söûa soaïn ñaày ñuû taát caû roài”, Phaät noùi: Nhö vaäy töùc laø thaønh xöôùng tuøy yù roài”, nhöng Phaät vaø Taêng ngoài ñaõ laâu, saép ñeán giôø ngoï maø tröôûng giaû khoâng daâng thöùc aên cuùng döôøng, Phaät baûo A-nan-ñaø: “Thaày neân nhaéc tröôûng giaû giôø thoï thöïc ñaõ ñeán”, A-nan-ñaø lieàn nhaéc tröôûng giaû, tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, OÂ-ba-nan-ñaø chöa ñeán”, A-nan-ñaø noùi: “Neáu OÂ-ba-nan-ñaø khoâng ñeán thì khoâng doïn thöùc aên ra daâng cuùng hay sao?”, tröôûng giaû noùi ñuùng vaäy, A-nan-ñaø baïch Phaät, Phaät nghe roài lieàn noùi keä: “Heä thuoäc ngöôøi ñeàu khoå, Töï do môùi an vui, Kieâm vieäc coù thieáu soùt, Ngöôøi trí khoâng neân laøm”. Saép qua giôø ngoï OÂ-ba-nan-ñaø môùi ñeán, luùc ñoù tröôûng giaû môùi doïn thöùc aên ra daâng cuùng neân coù Bí-soâ aên ñöôïc moät ít, coù Bí-soâ khoâng aên kòp mieáng naøo vì qua giôø ngoï. Phaät noùi keä boá thí roài cuøng ñaïi chuùng ra veà, OÂ-ba-nan-ñaø ôû laïi nhaø tröôûng giaû khoâng veà chuøa cuøng chuùng taêng laøm leã boá taùt, cuõng khoâng gôûi duïc ñeán khieán chuùng taêng ngoài laâu moõi meät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu cheâ traùch raèng: “Taïi sao Bí-soâ thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc tröôùc böõa aên khoâng ñeán sôùm, aên roài cuõng khoâng veà maø ôû laïi laâu trong nhaø theá tuïc”, sau ñoù baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc vaø sau böõa aên laïi ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Sau ñoù coù Bí-soâ nuoâi bònh vaø Bí-soâ thoï söï tröôùc vaø sau böõa aên khoâng daùm ñi neân pheá boû coâng vieäc cuûa mình, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc vaø sau böõa aên laïi ñeán nhaø ngöôøi khaùc maø khoâng daën doø laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Tröôùc böõa aên laø tröôùc giôø ngoï, neáu gheù qua hai nhaø thì phaïm Ñoïa; Sau böõa aên laø sau giôø ngoï, neáu gheù qua ba nhaø thì phaïm Ñoïa. Khoâng ñaën laïi laø khoâng daën laïi thí

chuû: Toâi ñeán nhaø ñoù; hoaëc khoâng daën laïi Bí-soâ: Toâi ñeán nhaø ñoù. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc böõa aên gheù qua hai haø, sau böõa aên gheù qua ba nhaø maø khoâng daën laïi thì phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ naøy khoâng phaûi laø ngöôøi ñaïi dieän cho thí chuû thænh thöïc thì khoâng phaïm; Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 44
605

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 44

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: VAØO CÖÛA CUNG VUA

Toång Nhieáp Tuïng:
Tröôùc heát hai Nan-ñaø,
Baûy ngaøy vaø Thieän döõ,
Naêm ngöôøi boán hy höõu,
Thaéng man chæ baûo vua,
Hai thaønh coù thaïnh suy,
Nguyeät-quang khuya baïch vua,
Tieân-ñaïo xuaát gia roài,
AÛnh-thaéng hoûi keä tuïng,
Ñaûnh-keá haïi maïng cha,
Seõ ñoïa trong Voâ giaùn,
Nghe lôøi hai nònh thaàn,
Baùng khoâng coù La haùn
Hai thaàn mang baùu ñi,
Buïi caùt ñaày khaép thaønh,
Ñaïi thaàn ñem nöõ nam,
Ñeàu giao cho sö chuû,
Caùm-nhan ñi theo thaày,
Nhaân duyeân cuûa Tieân-ñaïo,
Duyeân Thieän taøi xaây chuøa,
Chuaån-ñaø luaän baûy phöôùc,
Traùng só Khoaùng-daõ-thuû,
Caùm-dung chöùng Baát hoaøn,
Voâ tyû, ngöôøi xoû kim,
Trình baøy vieäc Sö töû,
606 BOÄ LUAÄT 7

Hai ngöôøi noùi thieän aùc, Caùm-dung ñeàu bò thieâu, Khuùc tích cuùng taêng nhôn, Vaøo vöông cung sau cuøng. 1. Hai Long vöông Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø: Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí- soâ: “Caùc thaày neân ôû döôùi goác caây hoaëc nôi Lan-nhaõ… hoaëc choã ñaát troáng hoaëc nôi röøng thaây cheá… ôû nhöõng choã nhö theá phaûi loaïi boû ngoaïi duyeân, chaùnh taâm tónh löï ñeå ñoaïn tröø phieàn naõo, chôù coù buoâng lung sau seõ hoái haän, ñaây laø lôøi giaùo giôùi chaân thaät cuûa ta”. Sau ñoù coù moät Bí-soâ ñöôïc theá tuïc thoâng beøn leân nuùi Dieäu cao tónh löï, beân döôùi nuùi Dieäu cao naøy töø Kim luaân cho ñeán ñaùy bieån coù taùm vaïn Du thieän na, töø maët nöôùc bieån leân cao cuõng nhö vaäy; boán beân nuùi, moãi beân ñeàu coù hai ngaøn Du thieän na. Hình daïng nuùi oai nghieâm huøng vó trôøi ngöôøi ñeàu thích ngaém nhìn, beân treân coù ba möôi ba cung trôøi do boán baùu taïo thaønh, phía Ñoâng laø thuûy tinh, phía Nam laø pheä löu ly, phía Taây laø baïch ngaân, phía Baéc laø huyønh kim. Döôùi nuùi laø bieån, trong bieån coù cung ñieän cuûa Long vöông cuõng do boán baùu taïo thaønh, thoï duïng ñaày ñuû, coù hai Long vöông Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø nöông ôû, moãi Long vöông ñeàu coù taùm vaïn boán ngaøn roàng laøm quyeán thuoäc. Duø laø vua cuûa loaøi Kim suùy ñieåu cuõng khoâng theå haïi ñöôïc hai Long vöông naøy, thöùc aên uoáng cuûa hai Long vöông ñoàng vôùi chö thieân nhöng vì do tham aùi neân moãi con duøng thaân hình cuûa mình quaán quanh nuùi baûy voøng vaø ngaång ñaàu leân, luùc ñoù hai Long vöông suy nghó: “Taát caû ñoà thoï duïng ñeàu do phöôùc nghieäp cuûa ta chieâu caûm ñöôïc”. Hai Long vöông naøy do taâm ganh gheùt naõo haïi neân moãi ngaøy ba laàn phun hôi ñoäc khieán cho taát caû caàm thuù trong voøng hai traêm naêm möôi Du thieän na bò hôi ñoäc naøy maø cheát, caùc Bí-soâ tu tónh löï treân nuùi cuõng bò hôi ñoäc naøy laøm cho da thòt bieán saéc trôû neân vaøng voû, Long vöông phun hôi ñoäc roài lieàn nguû meâ. Nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí-soâ moãi nöûa thaùng tuï hoïp laøm leã tröôûng tònh, cho neân caùc Bí-soâ naøy ñeán taäp hoïp ñeå tröôûng tònh, caùc Bí-soâ truù xöù vöøa gaëp lieàn hoûi: “Vì sao da veû cuûa caùc thaày trôû neân vaøng voû nhö theá?”, caùc Bí-soâ tu tónh löï naøy lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ truù xöù nghe roài lieàn noùi: “Roàng gaây naõo haïi nhö vaäy taïi sao khoâng ñieàu phuïc noù?”, caùc Bí-soâ tu tónh löï noùi: “Chæ coù Phaät vaø caùc baäc ñaïi Thanh vaên môùi coù theå ñieàu phuïc ñöôïc roàng, chuùng toâi khoâng theå”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät lieàn suy nghó: “Trong caùc ñeä töû cuûa ta ai coù theå haøng phuïc ñöôïc hai roàng naøy”, Phaät quaùn bieát chæ coù Ñaïi Muïc-kieàn-lieân môùi haøng phuïc ñöôïc lieàn baûo Muïc-lieân ñeán nuùi ñoù haøng

phuïc hai roàng naøy, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vaâng lôøi Phaät daïy lieàn nhaäp ñònh, bieán maát ôû thaønh Thaát-la-phieät roài hieän thaân ôû treân nuùi Dieäu cao kinh haønh treân thaân cuûa hai Long vöông nhöng hai Long vöông ñang nguû meâ khoâng hay bieát. Luùc ñoù toân giaû suy nghó: “Coù hai caùch haøng phuïc ñöôïc roàng, moät laø laøm cho chuùng noåi giaän, hai laø laøm cho chuùng hoaûng sôï. Neáu ta laøm

cho chuùng noåi giaän thì chaâu Thieäm boä naøy seõ bò chaán ñoäng, ta nay neân laøm cho chuùng hoaûng sôï", nghó roài toân giaû lieàn hoùa laøm con roàng lôùn gaáp ba laàn hai Long vöông quaán beân ngoaøi hai Long vöông baûy voøng roài ngaång ñaàu leân. Hai Long vöông caûm thaáy thaân mình naëng beøn thöùc daäy, thaáy thaân con roàng kia quaù lôùn neân hoaûng sôï khoâng bieát phaûi laøm sao lieàn suy nghó: "Choã ôû naøy ñaõ bò keû khaùc chieám ñoaït roài", nghó roài lieàn hoùa thaønh thaân nhoû beù troán ñi, vöøa ra khoûi Long cung lieàn gaëp toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñöùng ôû phía tröôùc hoûi muoán ñi ñaâu, hai Long vöông noùi: "Coù moät con roàng raát lôùn chieám laáy Long cung muoán haïi chuùng toâi neân chuùng toâi muoán troán ñi nôi khaùc", toân giaû noùi: "Ta vöøa vaøo trong Long cung cuûa ngöôi sao khoâng thaáy", hai Long vöông noùi: "Chính chuùng toâi troâng thaáy noù maø", toân giaû noùi: "Hai ngöôi haõy trôû laïi ñoù chæ cho ta xem", hai Long vöông noùi: "Thaùnh giaû muoán noù gieát chuùng toâi sao?", toân giaû noùi: "Ta cuøng ñi, noù khoâng daùm gieát haïi hai ngöôi ñaâu". Hai roàng cuøng toân giaû trôû laïi truù xöù chæ thaáy Long cung troáng, khoâng coù roàng naøo caû, hai Long vöông lieàn hoûi: "Haù chaúng phaûi Thaùnh giaû thaáy chuùng toâi kieâu maïn hung baïo neân bieán hieän ra nhö theá ñeå khuùng boá chuùng toâi hay sao?", toân giaû noùi: "Cuõng coù theå nhö theá", hai roàng hoûi: "Do duyeân gì Thaùnh giaû ñeán ñaây?", toân giaû noùi: "Hai Long vöông laéng nghe: quaù khöù hai ngöôi ñaõ taïo aùc nghieäp neân nay ñoïa trong loaøi baøng sanh; ñaõ thoï aùc baùo naøy laïi coøn khôûi taâm aùc phun hôi ñoäc naõo haïi höõu tình, sau khi boû thaân naøy tröø coõi Naïi-laïc-ca seõ khoâng thoï sanh vaøo coõi naøo khaùc", hai Long vöông ñaûnh leã roài noùi: "Vaäy chuùng toâi neân laøm theá naøo?", toân giaû noùi: "Hai ngöôi neân quy y Tam baûo thoï trì naêm hoïc xöù, ñoái vôùi caùc loaøi caàm thuù nöông ôû chung quanh nuùi Dieäu cao naøy hai ngöôi neân khôûi taâm boá thí voâ uùy, khieán chuùng khoâng sôï haõi nöõa", hai Long vöông noùi: "Chuùng toâi ngu si khoâng coù hueä giaùc, may nhôø Thaùnh giaû cöùu vôùt khoûi beå khoå, chuùng toâi töø nay xin nghe theo lôøi daïy baûo cuûa Thaùnh giaû quy y Tam baûo vaø thoï trì naêm hoïc xöù, boû taâm saân ñoäc ñoái vôùi chuùng höõu tình khoâng laøm cho khoå naõo nöõa". Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn- lieân haøng phuïc ñöôïc hai roàng roài ñònh trôû veà boån xöù thì hai roàng baïch: "Chuùng con nhôø Thaùnh giaû cöùu vôùt ra khoûi beán meâ, nay Thaùnh giaû trôû veà cho chuùng con kính lôøi thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, khinh

608 BOÄ LUAÄT 7

an khoâng, cuùi xin Theá toân töø bi khi caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni thoï thöïc xong tuïng keä Phöôùc haõy goïi teân chuùng con ñeå cöùu vôùt chuùng con boû aùc nghieäp naøy seõ sanh vaøo coõi laønh", toân giaû nhaän lôøi baïch giuùp hai roàng roài lieàn bieán maát ôû nuùi Dieäu cao, nhö traùng só co duoãi caùnh tay hieän trôû laïi ôû röøng Theä- ña ñeán choã Theá toân ñaûnh leã baïch Phaät: "Theá toân, con ñaõ haøng phuïc ñöôïc hai roàng Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø roài, chuùng cuõng ñaõ thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù neân ñoái vôùi caùc höõu tình chung quanh nuùi Dieäu cao ñeàu khôûi taâm töø bi. Hai Long vöông nhôø con kính chuyeån lôøi thaêm hoûi Theá toân coù

ñöôïc ít bònh… nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ñöôïc sanh vaøo coõi laønh”, Phaät nghe roài khen raèng: “Laønh thay, hai Long vöông ñaõ sanh taâm nhaøm lìa”, Phaät lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Töø nay veà sau, caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni moãi khi aên xong neân noùi keä Ñaïc-kyø-noa, xöng teân cuûa hai Long vöông chuù nguyeän khieán boû coõi aùc sanh vaøo coõi laønh. Neân laøm nhö theá, neáu khoâng y theo thì phaïm AÙc-taùc”. Keå töø ñoù hai Long vöông moãi thaùng vaøo ngaøy moàng taùm, raèm vaø cuoái thaùng neáu laø ban ngaøy thì bieán hình ngöôøi, neáu laø ban ñeâm thì giöõ nguyeân hình traïng roàng ñeå ñeán choã Theá toân nghe phaùp. Moãi laàn töø nuùi Dieäu cao ñeán thaønh Thaát-la-phieät, Long vöông ñeàu boá trí Long binh ôû taû höõu hai beân ñöôøng khaép trong hö khoâng laøm thò veä. Luùc ñoù laø vaøo ban ngaøy neân hai Long vöông bieán thaønh hai tröôûng giaû ñeán choã Phaät nghe phaùp, vua Thaéng quang luùc ñoù cuõng ñeán choã Phaät… duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi naêm möôi taùm, chæ khaùc teân cuûa nhaø vua laø Thaéng quang vaø teân cuûa hai Long vöông naøy laø Nan-ñaø vaø OÂ-ba- nan-ñaø, cho ñeán caâu vua ra lònh taû höõu: “Caùc ngöôøi chôø hai tröôûng giaû ñoù ra veà ñeán cöûa ngoû thì cheùm ñaàu cho ta”. Caùc long binh treân hö khoâng nghe bieát nhaø vua vì phaãn haän maø noùi lôøi naøy ñeàu giaän döõ noùi vôùi nhau: “Chuùng ta coù theå ñaäp tan nuùi Dieäu cao, laøm nghieâng ñoå heát nöôùc trong bieån caû, nhaø vua döïa vaøo ñaâu maø daùm noùi nhö theá”, noùi roài caùc long binh noåi maây giaùng xuoáng möa ñaù vaø saám chôùp, dao kieám khaép trong hö khoâng chöïc chôø rôi xuoáng. Luùc ñoù Theá toân ñöôïc nieäm khoâng queân lieàn baûo toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán cöùu nguy cho vua Thaéng quang vaø daân chuùng trong thaønh. Toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy lieàn nhaäp ñònh Töø khieán cho möa ñaù vaø dao kieám trong hö khoâng bieán thaønh möa hoa trôøi rôi xuoáng. Luùc ñoù vua Thaéng quang vöøa veà ñeán cung thaáy möa hoa trôøi rôi xuoáng cho laø hi höõu lieàn taäp hoïp caùc phi haäu, vöông töû, ñaïi thaàn… noùi raèng: “Ta vöøa töø röøng Theä-ña veà ñeán thaáy coù voâ soá hoa trôøi rôi xuoáng, thaát laø hi höõu khoâng bieát do oai löïc naøo maø coù?”, caän thaàn a dua taâu raèng: “Ñaây laø do ñaïi vöông nhö phaùp giaùo hoùa, khoâng laøm ñieàu aùc kh- ieán daân khoå sôû neân chö thieân hoan hæ möa hoa xuoáng”, vua noùi: “Chính

laø do ta thöôøng duøng phaùp an daân neân phöôùc löïc ñöôïc nhö vaäy”, caùc cung phi noùi: “Do chuùng toâi trinh thuaän moät loøng vôùi quoác chuû neân chö thieân soi xeùt maø hieän ñieàm laønh naøy”, thaùi töû noùi: “Do con bieát hieáu döôõng cha meï neân thaàn linh caûm öùng hieän ñieàm laønh naøy”, ñaïi thaàn noùi: “Do chuùng toâi ñeàu phuïng lònh giuùp vua trò nöôùc an daân neân ñöôïc ñieám laønh naøy”… Nhaø vua nghe roài lieàn suy nghó: “Ñaây laø vieäc hi höõu, ta neân ñeán thænh hoûi Theá toân”, nghó roài vua lieàn mang moät ít hoa trôøi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñaïi vöông, hoa trôøi naøy chaúng phaûi do phöôùc löïc cuûa ñaïi vöông, cuõng chaúng phaûi do caùc cung phi, vöông töû…. Maø chính laø do söùc oai thaàn cuûa toân giaû Ñaïi Muïc- kieàn-lieân. Neáu

vöøa roài Muïc lieân khoâng nhaäp ñònh Töø bieán möa ñaù vaø dao kieám trong hö khoâng thaønh möa hoa trôøi thì vua vaø baù taùnh trong thaønh Thaát-la-phieät ñeàu thaønh tro buïi. Do vaäy vua vaø thaàn daân neân cuùng döôøng Ñaïi Muïc-kieàn-lieân", vua noùi: "Vì sao chæ do phöôùc löïc cuûa moät Thaùnh giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân maø khoâng phaûi do Theá toân hay caùc ñeä töû khaùc?", Phaät noùi: "Neáu vua nghi ngôø thì haõy truùt soá hoa trôøi xuoáng ñaát thì seõ hieåu". Vua nghe lôøi truùt hoa trôøi xuoáng ñaát, lieàn thaáy hoa bieán thaønh dao kieám, vua kinh hoaøng baïch Phaät: "Theá toân, caùc loaïi dao kieám naøy töø ñaâu ñeán?", Phaät noùi: "Nhaø vua coøn nhôù tröôùc ñaây khoâng laâu, vua do taâm saân haän neân noùi ra lôøi baïo aùc laø ra lònh taû höõu gieát cheát hai Long vöông neân caùc long binh noåi giaän giaùng möa ñaù vaø dao kieám xuoáng, nhôø Muïc lieân nhaäp ñònh töø bieán möa ñaù vaø dao kieám naøy thaønh möa hoa trôøi rôi xuoáng", vua noùi: "Theá toân, con chöa heà gaëp hai Long vöông thì laøm sao ra lònh cheùm ñaàu cho ñöôïc?", Phaät noùi: "Nhaø vua khoâng nhôù khi ñeán choã ta gaëp hai tröôûng giaû ñang nghe phaùp, thaáy nhaø vua ñeán khoâng ñöùng daäy chaøo hoûi neân vua saân giaän, sau ñoù ra lònh cho taû höõa cheùm ñaàu hai tröôûng giaû, hai tröôûng giaû ñoù chính laø hai Long vöông bieán hình ñeán choã ta nghe phaùp", vua nghe roài lieàn noùi: "Do con maét thòt khoâng bieát thaàn long neân phaïm loãi, nay con neân laøm theá naøo?", Phaät noùi neân saùm ma, vua noùi: "Hai Long vöông ôû treân nuùi Dieäu cao laøm sao con saùm taï ñöôïc", Phaät noùi: "Moãi thaùng vaøo nhöõng ngaøy moàng taùm vaø ngaøy tröôûng tònh, hai Long vöông ñoù ñeàu ñeán choã ta nghe phaùp, vua cuõng neân ñeán, ta seõ chæ hai Long vöông cho nhaø vua saùm taï", vua hoûi: "Khi con saùm taï Long vöông coù caàn ñaûnh leã hay khoâng?", Phaät noùi: "Vua chæ caàn duoãi tay höõu ra tröôùc roàng noùi raèng: Toâi ñaõ noùi lôøi thoâ aùc xin hai Long vöông dung thöù cho toâi, luùc ñoù hai Long vöông seõ dung thöù cho nhaø vua". Sau ñoù ñeán ngaøy tröôûng tònh, hai Long vöông bieán hính ngöôøi ñeán choã Phaät, vua cuõng ñeán, Phaät lieàn hieän töôùng cho vua bieát, vua lieàn nhö lôøi Phaät daïy

ñeán tröôùc hai roàng noùi lôøi saùm ma, luùc ñoù hai roàng noùi: "Laønh thay ñaïi vöông, chuùng ta cuøng dung thöù cho nhau". 2. Baûy ngaøy: Luùc ñoù vua Thaéng quang muoán baùo aân thaùnh giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân neân thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng trong baûy ngaøy, Theá toân im laëng nhaän lôøi, nhaø vua bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi neân baûo caùc ñaïi thaàn: "Ta duyeân nôi thaùnh giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân neân thænh Phaät vaø Taêng ñeán trong cung cuùng döôøng trong baûy ngaøy. Caùc khanh neân doïn deïp ñöôøng saù vaø trang nghieâm thaønh quaùch vaø lo lieäu caùc böûa aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng". Sau khi lo lieäu moïi vieäc xong, nhaø vua sai söù ñeán thænh Phaät vaø taêng, saùng sôùm Phaät ñaép y mang baùt cuøng ñaïi chuùng ñeán cung vua ngoài vaøo choã thieát thöïc, nhaø vua töï tay daâng cuùng thöùc aên, sau khi aên xong Phaät noùi keä phöôùc thí vaø noùi phaùp cho vua nghe, cöù nhö theá cho ñeán baûy ngaøy. Thôøi gian sau do trong cung phaùt hoûa neân moät con voi lôùn cheát chaùy, vua Thaéng quang lieàn ra

thoâng caùo cho quoác daân bieát: “Töø nay veà sau, ban ñeâm khoâng ñöôïc töï tieän ñoát löûa, neáu ai traùi phaïm seõ bò phaït saùu möôi kim tieàn, khoâng noäp tieàn thì phaûi ngoài tuø”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, hai Long vöông Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan- ñaø ñaõ taïo nghieäp gì phaûi ñoïa trong loaøi baøng sanh; laïi do taïo nghieäp gì maø cung ñieän ñeàu do boán baùu taïo thaønh, thoï duïng thöùc aên uoáng ñoàng nhö chö thieân, quyeán thuoäc coù ñeán taùm vaïn boán ngaøn roàng, duø laø vua cuûa loaøi chim Kim suùy ñieåu cuõng khoâng haïi ñöôïc?”, Phaät baûo caùc Bí- soâ: “Hai Long vöông naøy, nhöõng nghieäp ñaõ taïo trôû laïi thoï laáy quaû baùo khoâng ai thay theá ñöôïc”. Phaät noùi keä: “Duø traûi qua traêm kieáp, Ngieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày laéng nghe: Trong Hieàn kieáp xa xöa, luùc con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi, Phaät Ca-dieáp-ba xuaát hieän ôû ñôøi coù ñuû möôøi hieäu, luùc ñoù vua trò nöôùc ôû thaønh Ba-la-neâ-tö teân laø Ngaät laät chæ khieán ñaát nöôùc giaøu ñeïp, daân chuùng an vui. Hai ñaïi thaàn duøng phaùp vaø phi phaùp giuùp vua trò nöôùc teân laø Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø coù ngöôøi chaùu ngoaïi teân laø Voâ öu xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-dieáp-ba, sieâng naêng tu taäp khoâng bao laâu sau ñoaïn taát caû hoaëc chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù Voâ öu thöôøng ñeán choã hai caäu noùi phaùp khuyeân ngaên khoâng neân duøng phi phaùp giuùp vua trò nöôùc, ñôøi sau seõ thoï quaû baùo aùc, nhöng hai caäu khoâng chòu nghe, noùi raèng: “Thaùnh

giaû, phaùp trò nöôùc khoâng theå chæ duøng thuaàn laø phaùp maø caûm hoùa ngöôøi ñöôïc”, Voâ öu noùi: “Neáu vaäy hai caäu neân tu taäp tö löông daønh cho ñôøi sau”, hai caäu lieàn hoûi laø laøm vieäc gì, Voâ öu noùi: “Neân taïo laäp truù xöù cho Taêng”, hai caäu nghe lôøi lieàn cho xaây caát moät ngoâi chuøa lôùn cuùng döôøng taêng boán phöông, cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû, Bí-soâ trong nöôùc xem ñoàng nhö vöông töû, Bí-soâ ni xem ñoàng nhö cung phi. Nhöng vì hai ñaïi thaàn naøy duøng phaùp vaø phi phaùp giuùp vua trò nöôùc neân coù nghieäp aùc phaûi ñoïa trong loaøi baøng sanh; nhôø coù taïo laäp chuøa cho Taêng neân cung ñieän do boán baùu taïo thaønh; nhôø cuùng döôøng töù söï cho Taêng neân thoï duïng thöùc aên uoáng ñoàng nhö chö thieân; do xem trong caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni neân quyeán thuoäc coù ñeán taùm vaïn boán ngaøn roàng, duø laø vua cuûa loaøi Kim suùy ñieåu cuõng khoâng laøm haïi ñöôïc. Naøy caùc Bí-soâ, neáu taïo nghieäp aùc thì chòu quaû baùo aùc; neáu taïo nhôn laønh thì ñöôïc quaû baùo laønh, caùc thaày neân hoïc nhö theá”.
3. Thieän döõ: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû teân laø Thieän döõ giaøu coù, thoï duïng dö daõ, taøi saûn sôõ höõu ngang baèng vôùi Tyø sa moân thieân vöông. Tröôûng giaû naøy thaùnh khoâng boûn xeûn thöông ra aân cöùu giuùp ngöôøi ngheøo khoù neân ñöôïc teân laø Thieän döõ, luùc ñoù oâng ñeán choã Phaät ñaûnh leã, nghe phaùp roài baïch Phaät: “Theá toân, xin Phaät thöông xoùt cuùng chuùng Taêng saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, Phaät im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Phaät nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leà ra veà, ngay trong ñeâm ñoù

lo lieâu chu taát caùc moùn aên thöôïng dieäu, saùng ngaøy sai söù ñeán baïch Phaät ñaõ ñeán giôø. Saùng sôùm Theá toân ñaép y mang baùt cuøng ñaïi chuùng ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû töï tay daâng cuùng thöùc aên, aên xong Phaät quaùn caên taùnh sai bieät cuûa hai vôï choàng tröôûng giaû noùi phaùp khieán ngay nôi choã ngoài ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Chöùng quaû döï löu... Ngay ngaøy hai vôï choàng ñaéc quaû, ñeâm ñoù baø vôï bieát mình mang thai, töø ñoù hai vôï choàng haèng ngaøy thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc cho ñeán chín thaùng troâi qua, Phaät laïi noùi phaùp khieán cho hai vôï choàng ñeàu ñaéc quaû Baát hoaøn, ñeán ngaøy sanh, baø vôï haï sanh con trai dung maïo ñoan nghieâm ai naáy ñeàu yeâu meán... Cho ñeán caâu toâng thaân nhaát trí ñaët teân cho haøi nhi laø thaàn thoâng vì ngaøy beù nhaäp thai laø ngaøy cha meï ñaéc quaû döï löu, ngaøy beù chaøo ñôøi laø ngaøy cha meï ñaéc quaû Baát hoaøn. Tröôûng giaû giao haøi nhi cho taùm baø vuù chaêm soùc... Ñoàng töû Thaàn thoâng khoân lôùn dung maïo caøng ñoan nghieâm ñónh ñaïc. moät hoâm ñoàng töû ñi ngang qua Vöông thaønh, moät cung nhôn treân laàu cao töø xa nhìn thaáy sanh taâm aùi nhieãm lieàn neùm traøng hoa xuoáng choã ñoàng töû, thò veä troâng thaáy lieàn taâu vua bieát, vua nghe roài noåi giaän khoâng kòp tra xeùt lieàn ra lònh phaùp quan baét ñoàng töû xöû toäi cheát.

612 BOÄ LUAÄT 7

Daân chuùng trong thaønh bieát ñoàng töû phi phaùp cheát uoång neân lôùn tieâng keáu oan cho ñoàng töû, vua nghe ñöôïc nhöõng lôøi keâu oan naøy lieàn suy nghó: “Do ta haáp taáp khoâng tìm hieåu thaät hö, caùc khanh vaø daân chuùng haõy thöù loãi cho ta”. Luùc ñoù tröôûng giaû thaáy con ñaõ cheát, nieàm hy voïng nôi con cuõng tieâu taùn neân ñem taát caû gia saûn boá thí heát, chæ ñeå laïi moät kim tieàn mua caùc phaåm vaät baùn ra ñöôïc boán tieàn, haèng ngaøy laáy moät tieàn muaa boät höông thoa chaø nôi ñieän Phaät, moät tieàn cuùng thöùc aên thöôøng nhaät cho taêng, moät tieàn duøng chi tieâu veà y thöïc, coøn moät tieàn laøm voán. Khoâng bao laâu sau tröôûng giaû khaùnh taän, neáu coù ngöôøi ñeán xin thì chæ cho thöùc aên thoâ dôû neân coøn ñöôïc goïi laø Thieän döõ thoâ dôû. Luùc ñoù tröôûng giaû ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät hoûi: “Luùc naøy oâng vaãn coøn thöôøng boá thí hay sao?”, tröôûng giaû baïch Phaät: “Con vaãn thöôøng boá thí nhöng vì luùc naøy ngheøo khoù neáu coù cho chæ cho ñoà thoâ xaáu”, Phaät noùi: “Naøy tröôûng giaû, vaät boá thí toát hay xaáu ñeàu ñöôïc quaû dò thuïc. Neáu ngöôøi boá thí khoâng coù tín taâm, khoâng sanh cung kính, khoâng töï tay cho, khoâng cho ñuùng luùc, khoâng thanh tònh thì duø vaät thí toát hay xaáu vaãn khoâng theå nhö tröôûng giaû ñöôïc quaû baùo tuøy yù thoï duïng. Ngöôøi aáy ñoái vôùi nhaø cöûa... Saéc thanh höông vò xuùc maø taâm keo kieät thì khoâng theå thoï duïng, vì do khoâng coù loøng tin... Maø boá thí neân ñöôïc quaû baùo nhö theá. Laïi nöõa vaät boá thí toát hay xaáu neáu taâm tin töôûng, cung kính, töï tay cho, cho ñuùng luùc, ñem vaät thanh tònh boá thí cho ngöôøi ñeán xin thì ñöôïc quaû baùo nhö tröôûng giaû tuøy yù thoï duïng. Ngöôøi aáy ñoái vôùi nhaø cöûa... Saéc thanh höông vò xuùc, taâm roäng raõi thì thoï duïng nhieàu. Tröôûng giaû haõy laéng nghe: Thuôû xöa coù moät ñaïi Baø-la-moân laø quyù toäc baäc nhaát teân Beä la ma, thöôøng ôû choã Baø-la-moân ôû duøng taùm

möôi boán ngaøn thôùt voi lôùn vôùi yeân vaøng, luïc laïc vaøng... ñeå boá thí; laïi duøng taùm möôi boán ngaøn con ngöïa vôùi yeân cöông baèng vaøng...; taùm möôi boán ngaøn coã xe do boán baùu laøm thaønh, coù veõ hình sö töû hoå baùo...; taùm möôi boán ngaøn laâu ñaøi ñeïp ñeõ cuõng do boán baùu laøm thaønh; taùm möôi boán ngaøn giöôøng gheá cuõng do boán baùu laøm thaønh vôùi chaên meàn neäm traûi ñeàu laø thöôïng haïng; laïi duøng taùm möôi boán ngaøn caùi baùt vaøng ñöïng ñaày luùa baïc; duøng taùm möôi boán ngaøn caùi baùt baïc ñöïng ñaày luùa vaøng; laïi duøng taùm möôi boán ngaøn caëp baïch ñieäp thöôïng dieäu; laïi duøng taùm möôi boán ngaøn con boø caùi vaø con ngheù; laïi duøng taùm möôi boán ngaøn ñoàng töû vôùi caùc chuoãi anh laïc baèng boán baùu... ñeå boá thí cho caùc Baø-la-moân huoáng chi laø y phuïc vaø thöùc aên thöôïng dieäu. Tröôûng giaû neân bieát, Baø-la-moân ñaïi phuù quyù baäc nhaát boá thí nhö vaäy maø phöôùc ñöùc coù ñöôïc khoâng baèng ngöôøi chæ ñem thöùc aên cuùng döôøng cho moät traêm tieân nhôn nguõ thoâng, ngoaïi ñaïo lìa duïc vì

phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia duøng caùc phaåm vaät nhö ñaõ keå treân cuùng cho caùc Baø-la-moân vaø moät traêm ngoaïi ñaïo aån só cuõng khoâng baèng ngöôøi chæ duøng thöùc aên cuùng döôøng cho moät boà taùt dò sanh chöa lìa duïc nhieãm ngoài döôùi coäi caây Thieäm boä, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia duøng caùc phaåm vaät nhö ñaõ keå treân cuùng döôøng cho caùc Baø-la- moân, moät traêm ngoaïi ñaïo aån só vaø boá taùt dò sanh cuõng khoâng baèng ngöôøi chæ duøng thöùc aên cuùng döôøng cho moät vò chöùng Döï löu höôùng, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn... cöù nhö vaäy nhaân leân cho ñeán khoâng baèng coù ngöôøi chæ duøng thöùc aên cuùng döôøng cho moät vò chöùng quaû A-la- haùn, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la- moân ñaïi phuù quyù kia duøng caùc loaïi nhaïc cuï thaéng dieäu hueä thí cho caùc Baø-la-moân, moät traêm aån só, boà taùt dò sanh... A-la-haùn cuõng khoâng baèng ngöôøi ñem khu vöôøn cuùng cho Taêng boán phöông, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia... cho ñeán ñem khu vöôøn cuùng döôøng cho Taêng boán phöông cuõng khoâng baèng ngöôøi xaây caát chuøa cuùng cho Taêng, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia... cho ñeán xaây chuøa cuùng Taêng cuõng khoâng baèng ngöôøi ôû trong chuøa aáy ñem giöôøng gheá ngoïa cuï chaên meàn cuùng thí cho Taêng, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia... cho ñeán ñem giöôøng gheá... meàn goái cuùng thí Taêng cuõng khoâng baèng ngöôøi ôû trong chuøa aáy haèng ngaøy cuùng thöùc aên cho Taêng, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia... cho ñeán ôû trong chuøa ñoù cuùng thöùc aên haèng ngaøy cho Taêng cuõng khoâng baèng ngöôøi troïn ñôøi quy y Tam baûo, thoï trì giôùi haïnh, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng

hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia… cho ñeán quy y Tam baûo, thoï trì hoïc xöù cuõng khoâng baèng ngöôøi ñoái vôùi taát caû höõu tình tu taäp quaùn Töø chæ trong moät thôøi gian ngaén, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Laïi nöõa, nhö Baø-la-moân ñaïi phuù quyù kia … cho ñeán tu quaùn Töø trong moät thôøi gian ngaén cuõng khoâng baèng ngöôøi thoâng hieåu caùc haønh laø voâ thöôøng, hoaïi dieät, ñaùng nhaøm chaùn, tu töôûng xuaát ly, vì phöôùc ñöùc naøy coù quaû baùo thuø thaéng hôn. Do nhaân duyeân naøy tröôûng giaû neân bieát, thöôøng tu quaùn caùc haønh voâ thöôøng… mong caàu xuaát ly laø phaùp moân chính yeáu mau ñöôïc giaûi thoaùt. Neân hoïc nhö theá, neân tu nhö theá, chôù coù buoâng lung". Luùc ñoù tröôûng giaû Thieän döõ vaø ñaïi chuùng nghe Phaät thuyeát giaûng xong lieàn ñaûnh leã Phaät, hoan hæ phuïng haønh roài lui ra. Tröôûng giaû veà nhaø ngay trong ñeám ñoù thaép ñeøn ñoïc lôøi Phaät daïy, quan

tuaàn tra ñi tuaàn baét gaëp aùnh ñeøn trong nhaø tröôûng giaû lieàn hoûi: "Haù oâng khoâng bieát nhaø vua ñaõ ra thoâng baùo khoâng ñöôïc ñoát ñeøn ban ñeâm, neáu ai traùi nghòch thì phaït saùu möôi kim tieàn, neáu khoâng noäp tieàn thì phaûi ngoài tuø hay sao?", tröôûng giaû noùi coù bieát, quan tuaàn tra hoûi: "Neáu ñaõ bieát taïi sao coøn thaép ñeøn?", tröôûng giaû noùi: "Vì toâi muoán ñoïc lôøi Phaät daïy", quan tuaàn tra baét tröôûng giaû noäp tieàn phaït, tröôûng giaû khoâng coù tieàn noäp phaït neân chòu ngoài tuø. Nhaø vua cho xaây nguïc tuø coù phaân bieät ba baäc, ngöôøi coù phaåm haøm cao quyù thì nhoát ôû taàng treân, ngöôøi baäc trung nhoát ôû taàng giöõa, thöù daân ti tieän thì nhoát ôû taàng döôùi; tröôûng giaû ñöôïc xem laø ngöôøi thuoäc doøng toäc thuø thaéng neân bò nhoát ôû taàng treân. Luùc ñoù Töù thieân vöông bieát tröôûng giaû laø baäc gaàn vôùi quaû vò voâ hoïc neân vaøo ñaàu ñeâm ñeán thaêm tröôûng giaû ôû trong nguïc, tröôûng giaû noùi: "Ñaïi tieân, ñaây khoâng phaûi laø ñieàu toâi muoán", Töù thieân vöông hoûi phaïm toäi gì, tröôûng giaû keå roõ nguyeân nhaân phaïm toäi, Töù thieân vöông noùi: "Chuùng toâi seõ mang vaøng ngoïc ñeán tuøy yù tröôûng giaû thoï duïng", tröôûng giaû noùi: "Ñaïi tieân chôù lo laéng, neáu ñaïi tieân coù raûnh thì neân nghe dieäu phaùp". Töù thieân vöông lieàn ôû laïi nghe phaùp, do thaân quang cuûa Töù thieân vöông chieáu saùng neân töø xa nhaø vua troâng thaáy cho laø trong nguïc ñoát ñeøn. Ñeán nöûa ñeâm thì trôøi Ñeá thích ñeán thaêm hoûi, cuoái ñeâm Phaïm thieân ñeán thaân quang chieáu saùng gaáp boäi chö thieân tröôùc, taát caû ñeàu ôû laïi nghe phaùp xong môùi trôû veà thieân cung. Taát caû aùnh saùng kyø laï naøy nhaø vua ñeàu troâng thaáy neân trôøi vöøa saùng lieàn hoûi ngöôøi giöõ nguïc: "Ñeâm qua ai ñaõ ñoát ñeøn trong nguïc?", ngöôøi giöõ nguïc ñaùp laø khoâng coù, nhaø vua lieàn ra lònh ñaïi thaàn vaøo trong nguïc tra xeùt roài trôû vaøo baïch vua laø khoâng coù ai ñoát ñeøn, nhaø vua hoûi: "Ai bò nhoát ôû taàng treân?", ngöôøi giöõ nguïc ñaùp laø tröôûng giaû Thieän döõ, nhaø vua cho ñoøi tröôûng giaû ñeán ñeå tra hoûi: "Tröôùc kia ñoát ñeøn neân chòu ngoài tuø, taïi sao nay laïi ñoát ñeøn nöõa?", tröôûng giaû ñaùp laø khoâng coù ñoát, nhaø vua noùi: "Töø ñaàu ñeâm ñeán cuoái ñeâm ñeàu thaáy coù aùnh saùng chieáu soi, sao laïi noùi laø khoâng coù ñoát ñeøn?", tröôûng giaû lieàn ñem

vieäc ñeâm qua keå laïi roài noùi: “Ñoù chính laø thaân quang cuûa chö thieân khoâng phaûi laø ñoát ñeøn”, vua nghe roài sanh hoan hæ cho laø hi höõu lieàn noùi: “Tröôûng giaû coù ñaïi löïc, tuøy oâng muoán ñieàu gì ta ñeàu seõ cung Caáp-ñaày ñuû”, tröôûng giaû noùi: “Toâi chæ muoán xin nhaø vua moät ñieàu”, vua hoûi ñieàu gì, tröôûng giaû noùi: “Toâi muoán ban ñeâm ñoïc kinh Phaät, xin ñaïi vöông ñöøng caám ban ñeâm ñoát ñeøn khoâng phaïm toäi”. Luùc ñoù tröôûng giaû Thieän döõ vaø nhöõng ngöôøi phaïm toäi tröôùc ñoù ñeàu ñöôïc nhaø vua tha toäi ñeàu raát vui möøng.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 45 615

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 45

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: VAØO CÖÛA VÖÔNG CUNG (Tieáp theo)

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh naøy coù ba tröôûng giaû: Moät vò teân laø Thieän döõ, moät vò teân laø Thieän hieäp, moät vò teân laø Giôùi thaéng. Caû ba ñeàu coù ñöùc rieâng maø ñöôïc teân, boá thí roäng raõi neân goïi laø Thieän döõ; noùi lôøi khoâng hö doái neân goïi laø Thieän hieäp; ñöôïc moïi ngöôøi tin phuïc neân goïi laø Giôùi thaéng; kheùo nhaãn chòu khoan dung neân goïi laø Thaéng quang; lìa taâm taø duïc laø thaùi töû Ca-la. Luùc ñoù ôû nöôùc Kieàu-taùt-la cöù vaøo khoaûng sau nöûa thaùng taùm thì coù boïn giaëc muøa thu hoaønh haønh cöôùp phaù ñeå coù nhieàu taøi vaät tuøy yù thoï duïng trong moät naêm, moät ngöôøi trong boïn cöôùp noùi: “Hieän nay trong thaønh naøy tröôûng giaû Thieän hieäp coù nhieàu cuûa caûi nhaát, chuùng ta neân ñeán choã tröôûng giaû noùi raèng: Tröôùc ñaây chuùng toâi coù gôûi choã oâng moät öùc kim tieàn, nay caàn neân ñeán laáy. Neáu tröôûng giaû noùi khoâng coù thì chuùng ta daãn tröôûng giaû Giôùi thaéng ñeán laøm chöùng”, ngöôøi khaùc trong boïn cöôùp noùi: “Tröôûng giaû Giôùi thaéng haù chòu laøm chöùng cho chuùng ta hay sao?”, boïn cöôùp cuøng baøn baïc: “Chuùng ta seõ uy hieáp baét buoäc oâng ta phaûi laøm chöùng”, coù ngöôøi hoûi: “Uy hieáp nhö theá naøo?”, moät ngöôøi noùi: “Tröôûng giaû naøy khi ñi ñaïi tieän thöôøng ñi ñeán choã caùch xa thoân ôû trong röøng, chuùng ta chôø luùc naøo oâng ta ñi, chuùng ta caàm dao beùn nuùp ôû trong buïi raäm, luùc ñoù chuùng ta seõ uy hieáp baét buoäc oâng ta laøm chöùng cho chuùng ta”. Sau ñoù boïn cöôùp y theo keá hoaïch maø laøm, luùc tröôûng giaû Giôùi thaéng ñi ñaïi tieän, boïn cöôùp lieàn uy hieáp noùi raèng: “Neáu thuaän theo lôøi chuùng toâi thì soáng, neáu khoâng thuaän theo thì cheát”, tröôûng giaû hoûi thuaän theo nhö theá naøo, boïn cöôùp noùi: “Tröôùc ñaây chuùng toâi coù gôûi ôû choã tröôûng giaû Thieän hieäp moät öùc kim tieàn, nay muoán laáy laïi nhöng sôï oâng ta khoâng chòu ñöa neân muoán oâng laøm chöùng cho chuùng toâi”, tröôûng

616 BOÄ LUAÄT 7

giaû lieàn hoûi laø gôûi thaät hay gôûi hö, boïn giaëc cöôùp noùi laø gôûi hö, tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Ta thaø chòu cheát chöù khoâng laøm vieäc saùi quaáy naøy, haù traùnh caùi khoå moät ñôøi maø chòu quaû baùo aùc trong voâ löôïng kieáp”, nghó roài lieàn noùi keä: “Thaø giöõ theo phaùp choïn caùi cheát, Khoâng laøm traùi phaùp ñeå soáng coøn, Giöõ theo phaùp seõ sanh coõi trôøi, Traùi phaùp seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc”. Tröôûng giaû noùi keä roài lieàn noùi phaùp yeáu cho boïn cöôùp nghe: “Caùc oâng neân bieát, do ñôøi tröôùc taïo nghieäp aùc laøm nhöõng vieäc löøa doái neân nay tuy ñöôïc thaân ngöôøi nhöng y thöïc thöôøng thieáu thoán. Neáu nay tieáp tuïc laøm aùc nöõa thì sau khi cheát seõ sanh vaøo coõi naøo, tröø ba ñöôøng aùc khoâng coøn nôi naøo khaùc”, boïn giaëc cöôùp nghe roài lieàn khôûi loøng tin cuøng ñeán ñaûnh leã tröôûng giaû noùi raèng: “Chuùng toâi ngu si khoâng roõ thieän aùc, muoán phi phaùp vu baùng, nhôø oâng hieåu duï thaâm taâm vui möøng, vaäy nay chuùng toâi neân laøm gì?”, tröôûng giaû noùi neân quy y Tam baûo vaø thoï trì naêm hoïc xöù, boïn cöôùp lieàn xin thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù roài caùo töø. Vua Thaéng quang coù moät thaùi töû teân laø Ca-la, dung maïo ñoan nghieâm ñöôïc moïi ngöôøi yeâu kính, vaøo ngaøy tröôûng tònh ñeán choã Phaät thoï caám giôùi, sau ñoù ñeán choã yeân tónh nhieáp giöõ thaân taâm. Luùc ñoù coù ma nöõ ñeán khuyeán duï thaùi töû höôûng thoï duïc laïc, thaùi töû noùi: “Ngöôi duøng taâm si meâ hoaëc chuùng sanh, ta trì tònh giôùi khoâng theo ñöôøng taø”, ma nöõ bieát thaùi töû yù chí kieân coâ, khoâng toaïi loøng mong caàu neân bieán maát. Luùc ñoù tröôûng giaû Thieän döõ ñeán choã Phaät nghe phaùp, vua Thaéng quang cuõng ñeán choã Phaät, vì toân troïng phaùp neân tröôûng giaû khoâng ñöùng daäy kính leã vua gioáng nhö tröôøng hôïp cuûa hai roàng ôû trong giôùi treân, cho ñeán caâu vua baûo taû höõu khi naøo thaáy tröôûng giaû ñi ra thì truyeàn lònh vua ñuoåi oâng ta ra khoûi nöôùc. Chö thieân voán kính troïng tröôûng giaû, nghe nhaø vua do saân giaän maø noùi lôøi naøy neân töùc giaän phoùng ong ñoäc vaây chích nhaø vua, vua chaïy vaøo cung ong vaãn bay theo chích, sau ñoù vua chaïy ñeán choã Phaät, baïch hoûi Phaät nguyeân do, Phaät noùi roõ nguyeân do vaø khuyeân nhaø vua neân saùm taï tröôûng giaû Thieän döõ, vua nghe lôøi Phaät khuyeân ñeán tröôùc tröôûng giaû noùi lôøi saùm taï vöøa xong thì baày ong bay töù taùn heát, moïi ngöôøi troâng thaáy ñeàu cho laø hi höõu. Sau ñoù vua Thaéng quang baïch Phaät: “Theá toân, con ôû ngoâi vò quoác vöông maø laïi saùm taï moät thöù daân, haù chaúng phaûi laø hi höõu hay sao?”, Phaät noùi: “Quaû thaät laø hi höõu”; Thieän döõ cuõng baïch Phaät: “Con ngheøo khoâng coù cuûa, coù chi cho naáy, haù chaúng phaûi laø hi höõu hay sao?”, Phaät noùi: “Ñaây cuõng laø ñieàu hi höõu”; luùc ñoù tröôûng

giaû Giôùi thaéng vaø thaùi töû Ca-la cuõng coù maët, Giôùi thaéng lieàn ñem vieäc bò giaëc muøa thu uy hieáp keå laïi vaø baïch Phaät: “Con bò uy hieáp maø vaãn khoâng chòu laøm vieäc saùi quaáy, haù khoâng phaûi laø hi höõu hay sao?”, Phaät noùi: “Tuy gaëp maïng naïn maø vaãn giöõ taâm ngay thaúng, ñaây cuõng laø ñieàu hi höõu”; Thaùi töû Ca-la baïch Phaät: “Ma nöõ ñeán duï hoaëc maø con vaãn giöõ giôùi haïnh,

haù khoâng phaûi laø ñieàu hi höõu hay sao?", Phaät noùi: "Ngöôøi ôû trong caûnh giaøu sang maø coù theå thoï trì caám giôùi, xa lìa taø duïc thì ñoái vôùi theá gian ñaây laø hi höõu", Phaät do nhaân duyeân naøy noùi keä: "Neáu ngöôøi ñòa vò cao, Saùm taï keû thaáp heøn, Hoaëc laø ít tieàn cuûa, Coù chi ñeàu cho naáy, Duø gaëp phaûi naïn cheát, Khoâng sanh taâm khi doái, Giaøu coù boû duïc taø, Caû boán ñeàu hy höõu". Luùc ñoù Thieän döõ, Giôùi thaéng vaø Thaùi töû Ca-la cuøng ñeán tröôùc Phaät hoûi nghóa saâu xa, Phaät tuøy vieäc nhö lyù traû lôøi; vua Thaéng quang khoâng laõnh hoäi ñöôïc neân ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Veà ñeán trong cung ngoài choáng caèm vôùi veû lo buoàn, phu nhôn Thaéng man thaáy vaäy lieàn hoûi nguyeân do, vua ñem vieäc treân keå laïi, phu nhôn noùi: "Ñoù laø do vua ít nghe neân khoâng hieåu, khi naøo raûnh roãi vieäc nöôùc nhaø vua neân ñoïc kinh Phaät", vua noùi: "Nay ta tuoåi giaø khoâng theå ñoïc tuïng, vieäc nöôùc laïi nhieàu khoâng raûnh nghieân cöùu kinh Phaät; neâu phu nhôn Thaéng man vaø phu nhôn Haønh vuõ ñoïc kinh Phaät ban ñeâm thì ta seõ nghe vaø thoï vaên nghóa". Phu nhôn Thaéng man nhaân dòp ñoù lieàn taâu: "Thieáp sanh ôû nöôùc Kieàu-taùt-la, thaùnh giaû OÂ-ñaø-di cuõng sanh ôû nöôùc aáy, thieáp seõ ñeán choã Thaùnh giaû ñeå thoï kinh"; phu nhôn Haønh vuõ cuõng taâu: "Thieáp sanh ôû nöôùc Ma-kieät-ñaø, thaùnh giaû Xaù-lôïi-töû cuõng sanh ôû nöôùc aáy, thieáp seõ ñeán choã thaùnh giaû ñeå ñoïc tuïng", vua noùi: "Cöù theo yù muoán cuûa hai ngöôøi". Sau ñoù vua Thaéng quang ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi-töû ñaûnh leã roài baïch raèng: "Phu nhôn Haønh vuõ muoán thoï kinh phaùp nôi toân giaû, xin toân giaû töø bi giaùo thoï", Xaù-lôïi-töû noùi: "Ñeå toâi ñeán baïch Phaät", toân giaû lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi neân laøm, toân giaû trôû laïi noùi cho vua bieát laø Phaät ñaõ cho pheùp. Keá ñoù nhaø vua ñeán choã cuï thoï OÂ-ñaø-di cuõng baïch nhö treân... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu Phaät ñaõ cho pheùp. Vua ñöôïc hai toân giaû nhaän lôøi roài lieàn trôû veà baùo cho hai phu nhôn bieát, töø ñoù hai toân giaû haèng ngaøy vaøo trong cung giaùo thoï hai phu nhôn.

618 BOÄ LUAÄT 7

Thôøi gian sau bieân cöông nöôùc cuûa vua Thaéng quang phaûn nghòch, vua sai töôùng soaùi caàm binh ñaùnh deïp nhöng ñeàu bò baïi trôû veà nhö theá ñeán baûy laàn, vua lieàn suy nghó: "Ta phaûi thaân chinh ñaùnh deïp", nghó roài vua lieàn nghieâm chænh boán binh, ngay trong ñeâm ñoù xuaát binh. Toân giaû Xaù-lôïi-töû kheùo bieát thôøi nghi coøn OÂ-ñaø-di thì khoâng, ban ñeâm nghe tieáng binh maõ lieàn giaät mình thöùc giaác, töôûng laø trôøi saùng lieàn vaøo trong cung, cung nöõ vaøo baùo phu nhôn, phu nhôn voäi maëc aùo sa moûng ra nghinh ñoùn, OÂ-ñaø-di thaáy phu nhôn y phuïc hôû hang neân nhìn chaêm chaêm, phu nhôn caûm thaáy xaáu hoå neân voäi trôû vaøo trong maëc laïi y phuïc khaùc roài môùi trôû ra thoï hoïc. Cung nhôn thaáy vaäy lieàn cuøng baøn taùn: "Tuy vua tín kính nhöng tình khoâng coù giaùn caùch, Bí-soâ khoâng bieát thôøi nghi, trôøi chöa saùng ñaõ ñeán; nhaø vua chöa caát vaät baùu va caùc loaïi baùu khaùc lieàn vaøo trong cung", OÂ-ñaø-di giaùo thoï xong thì trôøi saùng, sau ñoù phu nhôn sôùt thöùc aên ñaày baùt cho OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di nhaän baùt thöùc aên chuù nguyeän cho thí chuû roài ra

veà. Ra ñeán cöûa cung gaëp toân giaû Xaù-lôïi-töû vöøa vaøo ñeán lieàn noùi: “Trôøi vöøa tôø môø saùng toâi ñaõ ñeán trong cung giaùo thoï xong vaø nhaän thöùc aên mang veà, toân giaû baây giôø môùi ñeán khoâng phaûi laø quaù treã hay sao”, toân giaû noùi: “Cuï thoï haõy ra veà, Phaät seõ duyeân vieäc naøy maø cheá hoïc xöù”. Sau ñoù caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ: “Ngöôøi vaøo trong cung vua coù möôøi loãi: Moät laø khi vua cuøng phu nhôn ñang ôû moät choã, neáu Bí-soâ ñeán phu nhôn lieàn cöôøi thì vua seõ nghi ngôø phu nhôn vaø Bí-soâ ñaõ laøm vieäc xaáu. Hai laø khi Bí-soâ vaøo trong cung maø gaëp luùc phu nhôn mang thai, vua aét seõ nghi ngôø Bí-soâ cuøng phu nhôn ñaõ laøm vieäc xaáu neân môùi coù thai. Ba laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc vua maát vaät baùu, vua seõ nghi ngôø Bí-soâ ñaõ troäm laáy. Boán laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc vieäc cô maät cuûa vua bò tieát loä ra ngoaøi, vua seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ tieát loä. Naêm laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc vua ñang giaän thaùi töû maø thay ñoåi chöùc vò, thaùi töû seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ saøm taáu. Saùu laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc thaùi töû baát nghóa vôùi vua cha, moïi ngöôøi seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ hieåu duï thaùi töû. Baûy laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc ñaïi thaàn maø vua quyù troïng bò bieám truaát, ñaïi thaàn naøy seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ saùm taáu. Taùm laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc caùc quan ôû phaäm traät thaáp ñöôïc vua caát nhaác leân thì moïi ngöôøi seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ tieán cöû. Chín laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc vua thöôøng ñi chinh phaït,

moïi ngöôøi seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ luaän thuyeát. Möôøi laø khi Bí-soâ vaøo trong cung gaëp luùc vua thaéng traän trôû veà maø queân khoâng ban thöôûng cho binh só, moïi ngöôøi seõ nghi ngôø laø do Bí-soâ thuyeát phuïc vua. Do nhaân duyeân naøy neân caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc voäi vaøo trong cung hoaëc laøm cho boán binh khoâng an laø ñieàu Bí-soâ khoâng neân laøm”. Nhieáp Tuïng: Phu nhôn cöôøi, thai, baùu, Tieát loä, giaän thaùi töû, Toån, vua truaát, tieán cöû, Thöôøng chinh phaït, ñoaït taøi. Luùc ñoù Phaät cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ maët trôøi chöa moïc, vua doøng Saùt-ñeá-lôïi quaùn ñaûnh chöa caát vaät baùu vaø caùc loaïi baùu maø vaøo trong cöûa cung vua, tröø duyeân khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Luùc ñoù Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù baûo caùc Bí-soâ: Trong chaâu Thieäm boä coù hai ñaïi thaønh laãn nhau coù thaïnh suy laø Hoa-töû vaø Thaéng-aâm, khi thaønh Hoa-töû thaïnh thì thaønh Thaéng-aâm suy, ngöôïc laïi khi thaønh Hoa-töû suy thì thaønh Thaéng-aâm thaïnh. Luùc thaønh Thaéng- aâm ñang thaïnh, coù vò vua teân laø Tieân-ñaïo duøng chaùnh phaùp trò nöôùc khieán nöôùc ñöôïc giaøu ñeïp, daân chuùng an vui..., phu nhôn cuûa vua teân laø Nguyeät-quang dung maïo ñoan chaùnh ñöôïc moïi ngöôøi yeâu kính, thaùi töû teân laø Ñaûnh-keá hai ñaïi thaàn cuûa vua teân laø Lôïi-ích vaø Tröø-hoaïn. Luùc ñoù ôû thaønh Vöông xaù nöôùc Ma-kieät-ñaø coù vua teân laø AÛnh-thaéng cuõng duøng chaùnh phaùp trò nöôùc an daân, phu nhaân teân Thaéng thaân laø tuyeät saéc giai nhaân, thaùi töû

teân laø Vò-sanh-oaùn, ñaïi thaàn teân laø Haønh vuõ thuoäc quyù toäc cuûa chuûng toäc ñaïi Baø-la-moân. Luùc ñoù vua Tieân-ñaïo ôû thaønh Thaéng-aâm trieäu taäp thaàn daân hoûi raèng: “Coù nöôùc naøo khaùc höng thaïnh an laïc nhö nöôùc cuûa ta chaêng?”, trong chuùng hoäi coù moät ngöôøi buoân baùn ôû nöôùc Ma-kieät-ñaø noùi raèng: “Ñaïi vöông, ôû phöông Ñoâng coù thaønh Vöông xaù thuoäc nöôùc Ma-kieät-ñaø, vua teân laø AÛnh-thaéng, nöôùc naøy cuõng höng thaïnh vaø an laïc nhö nöôùc cuûa ñaïi vöông”. Vua nghe roài sanh taâm aùi nieäm ñoái vôùi vua AÛnh-thaéng lieàn hoûi ñaïi thaàn: “Trong nöôùc kia khoâng coù thöù gì?”, ñaùp laø khoâng coù vaät baùu, vua lieàn cho goïi chuyeân gia vaät baùu ñeán choïn laáy vaät baùu quyù nhaát, ñöïng trong hoøm vaøng cuøng saéc thö roài sai söù mang ñeán nöôùc Ma-kieät-ñaø ñöa cho vua AÛnh-thaéng vaø noùi raèng: “Töø nay nhaø vua haõy cuøng vua Tieân-ñaïo keát giao thaân höõu, neáu nhaø vua caàn gì vua Tieân-ñaïo seõ giuùp ñôõ”. Söù giaû tuaân lònh vua ñeán

trong thaønh Vöông xaù gaëp vua AÛnh-thaéng daâng saéc thö vaø baïch laïi lôøi cuûa vua Tieân-ñaïo, vua AÛnh-thaéng xem saéc thö xong lieàn hoûi caùc ñaïi thaàn: “Trong nöôùc kia khoâng coù thöù gì?”, ñaùp laø khoâng coù ñieäp toát, vua lieàn baûo ñaïi thaàn choïn thöù ñieäp thöôïng haûo ñöïng trong röông vaøng roài sai söù mang ñeán trong thaønh Thaéng-aâm ñöa cho vua Tieân-ñaïo cuøng vôùi saéc thö, trong ñoù noùi raèng: “Ñaõ xem thö cuûa ñaïi vöông vaø nhaän ñöôïc traân baûo cuûa quyù quoác, raát tieác laø chöa ñöôïc gaëp maët ñeå baøy toû chaân tình, neáu nöôùc cuûa ñaïi vöông caàn gì toâi seõ giuùp ñôõ”. Luùc ñoù vua Tieân- ñaïo xem thö xong raát hoan hæ hoûi söù giaû veà hình daùng vaø taùnh haïnh cuûa vua AÛnh-thaéng, söù giaû taâu: “Vua AÛnh-thaéng töôùng maïo cao lôùn nhö ñaïi vöông, doõng maõnh thích ñích thaân caàm quaân chinh chieán”, vua Tieân- ñaïo baûo thôï gioûi nhaát döï theo kích côõ cuûa vua AÛnh-thaéng may moät aùo giaùp coù naêm ñöùc: Moät laø khi trôøi noùng böùc maëc vaøo thaáy maùt laïnh, hai laø dao ñaâm khoâng thuûng, ba laø teân baén khoâng xuyeân qua ñöôïc, boán laø kheùo traùnh caùc ñoäc, naêm laø coù theå phaùt saùng. Sau ñoù gôûi aùo giaùp naøy cuøng saéc thö cho vua AÛnh-thaéng, trong thö noùi: “Nay toâi taêng vua aùo giaùp coù naêm ñöùc, neáu nhôù nghó ñeán toâi thì ñaïi vöông haõy maëc chôù coù cho ai”, vua AÛnh-thaéng xem thö xong roài ngaém aùo giaùp, taâm sanh hy höõu lieàn goïi chuyeân gia vaät baùu ñònh giaù trò cuûa aùo giaùp, ngöôøi naøy xem xeùt xong taâu raèng: “AÙo giaùp naøy quaû laø voâ giaù, neáu tính giaù trò thì coù theå laø möôøi öùc kim tieàn”, vua nghe roài lieàn suy nghó: “Ngöôøi baïn phöông xa taêng cho ta aùo giaùp voâ giaù, trong nöôùc ta laïi khoâng coù thöù gì saùnh ngang baèng thì laøm sao ñaùp traû”. Luùc ñoù ñaïi thaàn Haønh vuõ thaáy nhaø vua ngoài choáng caèm lo nghó lieàn hoûi nguyeân do, vua noùi roõ noåi lo nghó cuûa mình, ñaïi thaàn nghe roài lieàn noùi: “Xin vua chôù lo nghó, trong nöôùc ta coù moät taëng vaät raát toát, ñoù chính laø Phaät Theá toân ñöôïc taát caû höõu tình toân kính, möôøi theá giôùi ñeàu khoâng ai saùnh baèng”, vua noùi: “Taëng nhö theá naøo”, ñaïi thaàn noùi: “Haõy veõ töôïng Phaät treân moät loaïi ñieäp thöôïng haïng roái sai söù mang ñeán taëng”, vua noùi:

“Ñeå ta baïch Phaät, Phaät daïy nhö theá naøo ta phuïng haønh theo nhö theá aáy”. vua AÛnh-thaéng lieàn ñeán choã Phaät ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Laønh thay dieäu yù, ñaïi vöông neân veõ, caùch veõ nhö sau: Neân veõ chôn dung, döôùi chôn dung vieát Tam quy ñaày ñuû laø töø nay ñeán troïn ñôøi quy y Phaät ñaø, löôõng tuùc trung toân; quy y Ñaït- ma, ly duïc trung toân; quy y Taêng giaø, chö chuùng trung toân. Keá vieát naêm hoïc xöù ñaày ñuû laø khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø haïnh, khoâng noùi doái vaø khoâng uoáng caùc loaïi röôïu. Keá vieát möôøi hai duyeân sanh löu chuyeån vaø hoaøn dieät ñaày ñuû laø do phaùp naøy coù neân phaùp kia coù, do phaùp naøy sanh neân phaùp kia sanh, töø voâ minh duyeân haønh cho ñeán sanh laõo

töû; do phaùp naøy khoâng neân phaùp kia khoâng, do phaùp naøy dieät neân phaùp kia dieät, töø voâ minh dieät cho ñeán sanh laõo töû dieät. Hai beân chôn dung vieát hai keä tuïng: Ngöôøi neân caàu xuaát ly, Sieâng tu lôøi Phaät daïy, Haøng phuïc quaân sanh töû, Nhö voi xoâ nhaø coû, ÔÛ trong phaùp luaät naøy, Neân tu khoâng phoùng daät, Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo, Döùt heát bôø meù khoå. Veõ xong trao cho söù giaû vaø daën raèng: Khi oâng ñem töôïng veõ naøy ñeán nöôùc ñoù, haõy ôû choã roãng raõi treo côø phöôùn vaø höông thôm roài môùi môû töôïng ra, neáu vua coù hoûi thì neân ñaùp ñaây laø hình töôïng cuûa Theá toân, ngöôøi ñaõ boû ngoâi vò Chuyeån luaân vöông maø thaønh baäc Chaùnh giaùc. Neáu laïi hoûi haøng chöõ döôùi coù nghó gì thì neân ñaùp Quy y Tam baûo laø nhôn xuaát ly; neáu laïi hoûi haøng chöõ keá coù nghóa gì thì neân ñaùp ñaây laø lôøi daïy thoï trì naêm giôùi ñeå ñöôïc sanh thieân; neáu laïi hoûi haøng chöõ keá nghóa gì thì neân ñaùp ñaây laø möôøi hai duyeân sanh noùi roõ ñaïo lyù nhôn quaû luaân chuyeån vaø hoaøn dieät cuûa naêm Ñöôøng trong ba coõi; neáu laïi hoûi hai baøi keä coù nghóa gì thì neân ñaùp ñaây laø keä khuyeân caùc höõu tình neân nöông theo lôøi daïy tu haønh coù theå höôùng ñeán boà ñeà”. Vua AÛnh-thaéng ñaûnh leã Phaät roài ra veà, y theo lôøi Phaät daïy cho veõ chôn dung vaø ghi ñaày ñuû nhöõng lôøi Phaät daïy, duøng höông thôm öôùp toân töôïng, cuoán laïi ñeå trong hoøm vaøng, ñem hoøm vaøng ñeå trong hoøm baïc, keá ñem hoøm baïc ñeå trong hoøm ñoàng roài duøng höông ñieäp thöôïng dieäu goùi kín hoøm ñoàng chôû treân höông töôïng ñöa ñeán thaønh Thaéng-aâm cuøng vôùi saéc thö, trong thö noùi raèng: “Vua taëng cho toâi baûo giaùp hieám coù treân ñôøi, nay toâi hoïa töôïng Theá toân laø baäc toái toân trong ba coõi sai söù mang ñeán, kính mong ñaïi vöông ñích thaân cuùng döôøng. Caùch Vöông thaønh hai traïm röôõi, vua neân cho söûa sang ñöôøng saù trang nghieäm, ñích thaân thoáng laõnh boán binh vôùi côø phöôùn vaø loïng baùu nghinh ñoùn toân töôïng”. Vua Tieân-ñaïo xem thö xong lieàn noåi giaän baûo caùc ñaïi thaàn: “Vua nöôùc Ma- kieät-ñaø khiunh thöôøng ta, ta phaûi nghieâm chænh boán binh ñeán chinh phaït nöôùc Ma-kieät-ñaø”, ñaïi thaàn taâu vua: “Vua nöôùc aáy khoâng theå duøng quoác tín tuøy tieän khinh thöôøng xuùc phaïm ñaïi vöông, ñaïi vöông haõy laøm theo nhö lôøi trong thö ñeán quan saùt, neáu xöùng yù ñaïi vöông thì toát, neáu khoâng xöùng yù thì khôûi binh

cuõng chöa muoän". Vua nghe roài lieán baûo caùc ñaïi

622 BOÄ LUAÄT 7

thaàn laøm theo nhö trong thö ñaõ noùi, khi ñeán nôi nghinh ñoùn toân töôïng, môû ra xem thì ñoaøn thöông nhôn cuûa nöôùc trung phöôøng ñeàu chaép tay ñoàng xöôùng leân caâu nam moâ Phaät ñaø. Vua nhìn thaáy toân nghi laïi nghe xöng hieäu Phaät ñaø, loâng treân thaân ñeàu döïng ñöùng lieàn hoûi: "Danh hieäu Phaät ñaø phaùt xuaát töø ñaâu?", thöông chuû noùi: "Ñaïi vöông, ôû nöôùc trung phöông coù thaønh teân laø Kieáp-tyø-la baïc toát ñoå, vua teân laø Tònh phaïn sanh moät thaùi töû coù ñuû ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp. Thaày töôùng xem töôùng thaùi töû noùi thaùi töû neáu ôû taïi gia seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, baûy baùu ñaày ñuû, coù moät ngaøn ngöôøi con, haøng phuïc boán chaâu duøng phaùp cai trò; neáu xuaát gia seõ chöùng quaû Voâ thöôïng ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, ngöôøi trôøi goïi laø Phaät ñaø. Ñaây laø chôn dung cuûa Phaät", nhaø vua laïi hoûi haøng chöõ phía döôùi coù nghóa gì... laïi hoûi caâu keá nghóa laø gì... gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho ñeán caâu vua Tieân-ñaïo nghe thöông chuû noùi veà ñaïo lyù sanh dieät cuûa möôøi hai duyeân sanh, vua nhôù kyõ roài trôû veà cung, ñaàu ñeâm y theo vaên nghóa suy nghó, cuoái ñeâm xaû heát caùc duyeân, ñeán trôøi saùng ngoài kieát giaø ñoan thaân chaùnh nieäm, heä yù hieän tieàn quaùn ñaïo lyù sanh dieät cuûa möôøi hai duyeân sanh: Do phaùp naøy coù neân phaùp kia coù, do phaùp naøy sanh neân phaùp kia sanh... cho ñeán sanh duyeân laõo töû, öu bi khoå naõo, nhö theá thuaàn ñaïi khoå uaån tích taäp sanh khôûi. Do phaùp naøy khoâng neân phaùp kia khoâng, do phaùp naøy dieät neân phaùp kia dieät... cho ñeán sanh dieät thì laõo töû, öu bi khoå naõo ñeàu dieät, nhö theá thuaàn ñaïi khoå uaån tích taäp ñeàu dieät. Luùc ñoù vua Tieân-ñaïo thaáu roõ ñaïo lyù duyeân sanh roài ngay nôi choã ngoài ñöôïc Kieán ñeá chöùng quaû döï löu, vua vui möøng lieàn noùi keä tuïng: "Kính leã Ñaïi y vöông, Kheùo trò laønh taâm bònh, Theá toân tuy ôû xa, Vaãn khieán maét hueä saùng". Vua lieàn vieát thö cho vua AÛnh-thaéng, trong thö noùi: "Toâi nhôø aân ñaïi vöông bieát coù Tam baûo, ngoä ñöôïc lyù duyeân sanh, ñaõ ñöôïc Kieán ñeá, bieån khoå chìm ñaém coù theå hy voïng ra khoûi, toâi vui möøng bieát bao. Toâi raát muoán ñöôïc gaëp Bí-soâ, xin vua laøm caùch naøo cho hoï ñeán nöôùc toâi", vua AÛnh-thaéng xem thö xong lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñem noäi dung böùc thö treân baïch Phaät roài noùi: "Cuùi xin Theá toân töø bi phaùi Bí-soâ ñeán nöôùc ñoù". Luùc ñoù Theá toân suy nghó: "Ai coù nhaân duyeân vôùi daân chuùng thaønh kia, ñeán ñoù giaùo hoùa ñöôïc nhieàu", lieàn quaùn bieát thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na coù nhaân duyeân giaùo hoùa neân baûo thaùnh giaû ñi ñeán thaønh Thaéng-aâm giaùo hoùa vua Tieân-ñaïo cuøng quyeán thuoäc vaø daân chuùng nôi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 45
623

aáy. Thaùnh giaû vaâng lôøi Phaät daïy saùng hoâm sau sau khi thoï thöïc xong lieàn daãn naêm traêm Bí-soâ ñi ñeán thaønh Thaéng-aâm. Vua AÛnh-thaéng lieàn vieát thö baùo cho vua Tieân-ñaïo bieát, trong thö noùi raèng: "Do ñaïi vöông muoán gaëp

Bí-soâ neân Phaät ñaõ sai Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na cuøng naêm traêm Bí-soâ ñeán, ñaïi vöông neân aân caàn nghinh ñoùn töôûng ñoàng nhö Ñaïi sö; ôû trong thaønh nôi choã yeân tónh neân xaây caát moät ngoâi chuøa coù naêm traêm phoøng, ngoïa cuï ñaày ñuû, thöùc aên vaø nhöõng thöù caàn duøng nhaø vua neân lo lieäu tröôùc …”, vua Tieân-ñaïo xem thö roài lieàn laøm theo nhö trong thö ñaõ noùi ra nghinh ñoùn caùc Bí-soâ vaøo thaønh, thieát laäp ñaïo traøng thænh Bí-soâ an toïa, luùc ñoù coù voâ löôïng traêm ngaøn ñaïi chuùng vaân taäp, thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na tuøy cô duyeân cuûa quaàn chuùng maø noùi phaùp yeáu khieán ñaïi chuùng ñeàu ñöôïc lôïi hæ hoaëc chöùng quaû döï löu… cho ñeán phaùt taâm thuù höôùng ñaïi thöøa. Trong thaønh Thaéng-aâm coù hai tröôûng giaû Ñeå-saùi vaø Boå-saùi ñeán choã thaùnh giaû baïch raèng: “Thaùnh giaû, nay con muoán xuaát gia trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng, ôû choã thaùnh giaû tu phaïm haïnh”, thaùnh giaû quaùn bieát taâm cuûa hoï ñaõ thuaàn thuïc beøn cho xuaát gia vaø thoï vieân cuï, roài quaùn caên khí cuûa hoï maø noùi phaùp yeáu, caû hai nghe phaùp roài ngaøy ñeâm tö duy quaùn chieáu khoâng bieát moõi meät, ñoaïn tröø taát caû hoaëc chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù caû hai lieàn bay leân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán nhö thaân tuoân ra nöôùc löûa… roài nhaäp Voâ dö Nieát-baøn, thaân toäc cuûa hoï hoûa thieâu roài thu laáy xaù lôïi xaây thaùp cuùng döôøng. Luùc ñoù vua Tieân- ñaïo haèng ngaøy ñeán choã Thaùnh giaû nghe phaùp yeáu roài trôû veà cung baûo caùc cung nhôn neân ñi nghe phaùp, caùc cung nhôn noùi: “noäi nhôn chuùng toâi khoâng theå ra ngoaøi, neáu Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na ñöôïc vaøo trong cung noùi phaùp thì chuùng toâi seõ nghe”, vua nghe roài lieàn ñeán choã Thaùnh giaû ñaûnh leã baïch raèng: “Caùc cung nhôn muoán ñöôïc nghe phaùp, cuùi xin thaùnh giaû töø bi taïm vaøo trong cung noùi phaùp ñeå hoï ñöôïc toaïi nguyeän”, thaùnh giaû noùi: “Ñaïi vöông, Theá toân cheá giôùi khoâng cho Bí-soâ vaøo trong cung noùi phaùp cho ngöôøi nöõ nghe”, vua lieàn hoûi ai coù theå vaøo trong cung noùi phaùp cho ngöôøi nöõ, thaùnh giaû noùi laø Bí-soâ ni, vua Tieân-ñaïo nghe roài lieàn vieát thö cho vua AÛnh-thaéng, trong thö noùi: “Caùc cung nhôn muoán ñöôïc nghe phaùp, vua haõy laøm caùch naøo thænh caùc Bí-soâ ni ñeán nöôùc toâi”, vua AÛnh-thaéng xem thö xong lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät nghe roài lieàn suy nghó: “Bí-soâ ni naøo coù nhaân duyeân vôùi caùc cung nhôn trong thaønh kia, coù theå giaùo hoùa hoï ñöôïc giaûi thoaùt”, lieàn quaùn bieát Bí-soâ ni Theá-la coù nhaân duyeân neân baûo Bí-soâ ni Theá-la ñi ñeán thaønh Thaéng-aâm. Bí-soâ ni Theá-la vaâng lôøi Phaät daïy saùng hoâm sau cuøng naêm traêm Bí-soâ ni ñi ñeán thaønh Thaéng-aâm, vua AÛnh-thaéng cuõng nhö tröôùc vieát thö baùo cho vua

624 BOÄ LUAÄT 7

Tieân-ñaïo bieát ra nghinh ñoùn vaø xaây caát chuøa ni coù naêm traêm phoøng, thieát laäp ñaïo traøng cho ni thuyeát phaùp khieán ngöôøi nghe ñöôïc ngoä giaûi, phaùt taâm boà ñeà, töø ñoù Bí-soâ ni haèng ngaøy vaøo trong cung thuyeát phaùp cho caùc phi haäu nghe. Vua Tieân-ñaïo gioûi veà ñaøn tranh, phu nhôn Nguyeät-quang gioûi muùa haùt, vua töøng töï tay ñaøn cho phu nhôn muùa, moät hoâm luùc phu nhôn ñang muùa vua thaáy phu nhôn coù töôùng voâ thöôøng, ñeán ngaøy thöù baûy

aét seõ maïng chung, vua thaáy roài lieàn sanh öu naõo khieán caây ñaøn rôi xuoáng ñaát, Nguyeät-quang lieàn hoûi nguyeân do, vua noùi: “Ta thaáy naøng coù töôùng cheát xuaát hieän noäi trong baûy ngaøy seõ cheát neân öu saàu”, Nguyeät-quang baïch vua: “Neáu nhö vaäy thì xin ñaïi vöông phoùng xaû cho thieáp xuaát gia”, vua noùi: “Chuùng ta cuøng laäp lôøi öôùc heïn, ta seõ ñeå naøng ñöôïc toaïi yù. Neáu sau khi xuaát gia ñoaïn ñöôïc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn thì ta khoâng coøn troâng mong gì; nhöng neáu naøng vaãn coøn kieát hoaëc maø maïng chung, naøng sanh vaøo coõi naøo cuõng phaûi veà baùo cho ta bieát”, Nguyeät-quang ñoàng yù, vua Tieân-ñaïo lieàn daãn phu nhôn ñeán choã Bí-soâ ni Theá-la baïch raèng: “Thaùnh giaû, phu nhôn Nguyeät-quang muoán xuaát gia trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng, xin Thanh giaû thöông xoùt thu nhaän”, Theá-la noùi: “Laønh thay ñaïi vöông”, noùi roài lieàn cho Nguyeät-quang xuaát gia vaø thoï vieân cuï. Theá-la bieát Nguyeät-quang saép maïng chung neân daïy Nguyeät- quang tu phaùp quaùn voâ thöôøng, Nguyeät-quang vaâng theo lôøi daïy haønh trì, ñeán ngaøy thöù baûy maïng chung sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng. Thöôøng phaùp cuûa chö thieän laø khi môùi sanh leân coõi trôøi thöôøng quaùn ba ñieàu: Töø coõi naøo cheát, hieän sanh vaøo coõi naøo vaø ñaõ töøng laøm nghieäp gì. Luùc ñoù Nguyeät-quang quaùn bieát mình töø coõi ngöôøi cheát, hieän sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng vaø ñaõ ôû trong Phaät giaùo tònh tu phaïm haïnh. Quaùn bieát roài Thieân nöõ lieàn laáy chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân vaø hoa trôøi thöôïng dieäu ñi ñeán choã Theá toân kính leã vaø cuùng döôøng. Ñeâm ñoù Thieân nöõ ñeán choã Phaät, aùnh saùng chieáu khaép Truùc laâm raûi hoa cuùng döôøng, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát phaùp, Phaät quaùn caên cô cuûa Thieân nöõ noùi phaùp khieán chöùng quaû Döï löu, Nguyeät-quang lieàn noùi keä: “Theá giôùi nhôn thieân ñeàu cuùng döôøng, Hay töø nghieäp hoaëc, sanh laõo töû, Trong traêm ngaøn ñôøi khoù ñöôïc gaëp, Nay con ñöôïc gaëp thaät hy höõu, Con nöông Ñaïi sö töø kieát hoaëc, Con nay ñaõ ñöôïc nhaõn thanh tònh,

Vöôït qua bieån khoå leân bôø kia, Vaøo ñöôïc thaønh cöùu caùnh Nieát-baøn”. Sau ñoù Thieân nöõ ñeán choã vua Tieân-ñaïo ôû thaønh Thaéng-aâm, vua ñang nguû treân laàu cao, Thieân nöõ khaûy moùng tay ñaùnh thöùc vua daäy, vua thaáy Thieân nöõ thaân quang chieáu saùng neân sôï haõi hoûi laø ai, Thieân nöõ noùi: “toâi laø Nguyeät-quang”, vua baûo Thieân nöõ ñeán cuøng naèm chung, Thieân nöõ noùi: “Ñaïi vöông, nay toâi ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng, coõi trôøi vaø coõi ngöôøi khaùc nhau khoâng theå nguû chung. Neáu vua muoán cuøng ôû chung thì neân xuaát gia, neáu vua ñoaïn töø heát kieát hoaëc thì toâi khoâng coøn hy voïng, nhöng neáu vua coøn kieát hoaëc sau khi maïng chuùng seõ sanh leân coõi trôøi Töù vöông thieân, chuùng ta seõ gaëp nhau”. Thieân nöõ noùi roài lieàn trôû veà thieân cung, vua nghe roài buoàn vui xen laãn neân suoát ñeâm khoâng nguû, nghó ñeán lôøi Thieân nöõ noùi lieàn muoán xuaát gia. Vua suy nghó: “Ta haõy laäp thaùi töû Ñaûnh-keá leân ngoâi, giao phoù vieäc nöôùc roài xuaát gia”, nghó roài lieàn trieäu hai

ñaïi thaàn ñeán noùi raèng: “Hai khanh neân bieát, ta ñoái vôùi Ñaûnh-keá tình thaâm, ñoái vôùi hai khanh nghóa naëng, nay ta muoán xuaát gia nhöôøng ngoâi cho Ñaûnh keá, hai khanh neân khuyeân laøm ñieàu thieän, ngaên laøm ñieàu aùc”. Hai ñaïi thaàn nghe roài ñeàu rôi leä, vua baûo Ñaûnh keá: Tröôùc nay con ñeáu nghe theo lôøi ta daïy, nay con neân nghe theo lôøi khuyeân nhaéc cuûa hai ñaïi thaàn duøng phaùp trò nöôùc, ta muoán boû tuïc xuaát gia”, thaùi töû nghe roài lieàn khoùc, vua Tieân-ñaïo daën doø xong moïi vieäc lieàn phoå caùo khaép trong daân chuùng bieát, daân chuùng nghe phoå caùo roài nghó ñeán aân ñöùc cuûa vua ñeàu buoàn khoùc. Sau khi laäp thaùi töû leân ngoâi, vua thieát hoäi voâ giaø thí cho sa moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi ngheøo khoå roài cuøng moät thò giaû ñi boä ñeán thaønh Vöông xaù. Sau khi ñeán thaønh Vöông xaù truï trong moät khu vöôøn taïm nghæ roài baûo thò giaû ñeán choã vua AÛnh-thaéng baùo cho vua bieát, vua AÛnh-thaéng nghe roài lieàn suy nghó: “Vua Tieân-ñaïo laø vua doøng Saùt- ñeá-lôïi quaùn ñaûnh, ta khoâng neân ñeå vua moät mình vaøo thaønh, neân nghinh ñoùn nhaø vua ñuùng theo nghi thöùc”, nghó roài vua cho söûa sang ñöôøng saù ñích thaân daãn boán binh ñeán nghinh ñoùn vua Tieân-ñaïo, hai vua cuøng ngoài treân moät thôùt voi vaøo thaønh Vöông xaù. Sau khi vua Tieân-ñaïo taém röûa vaø aên uoáng xong, vua AÛnh-thaéng lieàn hoûi nguyeân do, vua Tieân-ñaïo noùi: “Toâi muoán ñeán choã Phaät caàu xuaát gia vaø thoï vieân cuï, tònh tu phaïm haïnh, chí caàu giaûi thoaùt”, vua AÛnh-thaéng nghe roài lieàn nghieâng mình chaép tay noùi: “Laønh thay Phaät ñaø, laønh thay Ñaït-ma, laønh thay Taêng giaø! coù ñaïi oai löïc vaø ñaïi töø bi ñaõ khieán cho vua doøng Saùt-ñeá-lôïi quaùn ñaûnh töø boû ngoâi vò thuø thaéng ñeán choã Phaät caàu xuaát gia, thoï vieân cuï tu haïnh Bí-soâ”. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng daãn vua Tieân-ñaïo ñeán choã Phaät,

626 BOÄ LUAÄT 7

Phaät ñang noùi phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn töù chuùng, vua AÛnh-thaéng cuøng vua Tieân-ñaïo ñeán ñaûnh leã Phaät roài ñöùng moät beân, vua AÛnh-thaéng baïch Phaät: “Theá toân, ñaây laø vua Tieân-ñaïo ôû thaønh Thaéng-aâm ñi boä ñeán ñaây, muoán xuaát gia trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng cuûa Nhö lai vaø thoï vieân cuï tu haïnh Bí-soâ. Cuùi xin Theá toân töø bi thu nhaän”, Phaät lieàn noùi: “Thieän laïi Bí-soâ, haõy tu phaïm haïnh”, noùi vöøa döùt lôøi treân thaân nhaø vua raâu toùc töï ruïng, phaùp phuïc che thaân vôùi baùt treân tay, oai nghi taán chæ nhö Bí-soââ moät traêm tuoåi, töø ñaây Bí-soâ Tieân-ñaïo nöông ôû trong chuùng tu phaïm haïnh. Moät saùng noï, Bí-soâ Tieân-ñaïo vaøo thaønh khaát thöïc, caùc só nöõ nghe bieát ñeàu ñeán chieâm ngöôõng, sau khi ñöôïc thöùc aên roài trôû veà boån xöù thoï thöïc, luùc ñoù caùc quan taû höõu cuûa vua AÛnh-thaéng cuøng ñeán choã Bí-soâ Tieân-ñaïo kính leã vaø noùi keä: “Ñaïi vöông thaønh Thaéng-aâm, Boû traêm ngaøn thaønh aáp, Nay xin thöùc aên thöøa, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc duøng maâm vaøng roøng, Trang nghieâm baèng caùc baùu, Nay chæ mang baùt söù, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc aên gaïo traéng thôm, Moùn ngon tuøy sôû thích, Nay aên thöùc aên thoâ, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc maëc vaûi Ca thi, Dieäu ñieäp vaø luïa laø, Nay maëc y phaán taûo, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc ôû cung ñieän ñeïp, Coù

raát nhieàu thò veä, Nay moät mình döôùi caây, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc naèm giöôøng neäm sang, Meàm maïi tuøy tình muoán, Nay naèm phu cuï coû, Haù khoâng khoå nhoïc ö? Tröôùc cuøng Haäu trong cung, Hoan laïc tuøy taâm muoán,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 45
627

Nay nguû nghæ moät mình,
Haù khoâng khoå nhoïc ö?
Tröôùc côõi voi voâ giaù,
Ngöïa baùu vaø xe vaøng,
Nay chaân khoâng ñi boä,
Haù khoâng khoå nhoïc ö?
Xöa kho taøng ñaày aép,
Thoï duïng tuøy yù muoán,
Nay khoâng coù gì caû,
Haù khoâng khoå nhoïc ö?".
Bí-soâ Tieân-ñaïo nghe roài noùi keä:
"Nhöõng vieäc khoù ñieàu phuïc,
Toâi ñeàu ñaõ ñieàu phuïc,
Khaát thöïc ñeå nuoâi thaân,
Nhö boø mang aùch xe".
Vua AÛnh-thaéng noùi keä:
"Nay ngaøi coù yù gì,
Noùi lôøi öu saàu naøy,
Trong taâm ngaøi muoán gì,
Toâi thaûy ñeàu cung caáp".
Bí-soâ Tieân-ñaïo noùi:
"Nhöõng ngöôøi öa thích phaùp,
Taâm khoâng coù löu luyeán,
Neáu ngöôøi khoâng bieát phaùp,
Töø toái vaøo nôi toái.
Ñaïi vöông neân nghe kyõ,
Nay toâi noùi chaùnh phaùp,
Do hieåu ñöôïc chaùnh phaùp,
Sanh thieân, ñöôïc Nieát-baøn.
Thaân naøy khoâng ñaùng yeâu,
Coù moät ñöùc neân bieát,
Truï caûnh kheùo ñieàu phuïc,
Tuøy taâm lieàn ñöôïc an.
Cho duø soáng traêm naêm,

Maïng soáng roài cuõng heát,
Taïi sao vì vôï con,
Maõi tham aên ñaém cuûa.
Vôï con nhö oan gia,
628 BOÄ LUAÄT 7

Cuûa baùu thöôøng sôï maát,
Nay toâi ñeàu xaû boû,
Giaûi thoaùt caùc öu naõo,
Maïng ngöôøi khi saép heát,
Chuù döôïc khoâng cöùu ñöôïc,
Caùc Thaùnh vaø thaàn tieân,
Khoâng ai choáng cöï ñöôïc.
Tuy trôøi coù oai löïc,
Coõi ñeïp, tuoåi thoï cao,
Khi töôùng suy hieän tieàn,
Phaûi cheát khoâng cöùu ñöôïc.
Caùc vua ñöôïc töï taïi,
Coù oai löïc voâ ñòch,
Tieáng taêm, vaät baùu nhieàu,
Cuoái cuøng cuõng phaûi cheát.
Duø coù tu khoå haïnh,
Duõng maõnh hôn moïi ngöôøi,
Duø nhieàu binh chuùng maïnh,
Haù thoaùt khoûi khoå cheát?
Chaúng phaûi trong bieån, hö khoâng,
Cuõng chaúng phaûi giöõa nuùi ñaù,
Hoaëc ôû baát cöù choã naøo,
Laïi khoâng bò thaàn cheát haïi.
Chaúng phaûi trong bieån, hö khoâng,
Cuõng chaúng phaûi giöõa nuùi ñaù,
Hoaëc ôû baát cöù choã naøo,
Laïi khoâng bò nghieäp löïc haïi.
Cheát roài thaân sình tröôùng,
Da thòt raõ daàn daàn,
Chæ coøn boä xöông traéng,
Coù gì laø ñaùng yeâu,
Boä xöông daàn tieâu taùn,
Coøn laïi ñaàu laâu roãng,
Hình saéc raát ñaùng sôï,

Coøn gì yeâu thích nöõa.
Xöù noùng ôû cung maùt,
Neáu laïnh ôû nhaø aám,
Thöôøng giöõ gìn thaân maïng,

Vaãn khoâng traùnh ñöôïc cheát.
Neáu ai laøm ñieàu thieän,
Seõ thoï quaû baùo thieän,
Vua quan khoâng xaâm haïi,
Cho neân sieâng tu phöôùc.
Laøm möôøi aùc cheát roài,
Vôï con ñeàu khoâng khoùc,
Vieäc toáng taùng tuøy nghi,
Goïi ñoù laø aùc cheát.
Laøm möôøi thieän cheát roài,
Vôï con ñeàu nhôù nghó,
Toáng taùng ñeàu nhö phaùp,
Goïi ñoù laø thieän cheát.
Khi sanh moät mình ñeán,
Khi cheát moät mình ñi,
Töï mình chòu khoå vui,
Khoâng ai cuøng chia sôùt.
Khi thaàn cheát tôùi baét,
Cha con khoâng cöùu ñöôïc,
Thaân thuoäc vaø chaâu baùu,
Khoâng theå chuoäc maïng ñöôïc.
Sanh giaø vaø bònh cheát,
Ngaøy ñeâm thöôøng truy ñuoåi,
Khoâng theå troán traùnh ñöôïc,
Cuoái cuøng vua cheát keùo.
Ngöôøi trí thaáy ñieàu naøy,
Buoâng xaû caàu xuaát gia,
Xa lìa bieån phieàn naõo,
Khoâng coøn thoï baøo thai.
Toâi boû caùc oaùn khoå,
Ñöôïc thaønh taùnh Bí-soâ,
Ra khoûi nguïc sanh töû,
Thuù höôùng thaønh Nieát-baøn”.

Vua AÛnh-thaéng nghe Bí-soâ Tieân-ñaïo noùi dieäu phaùp roài cung kính baïch raèng: “Thaùnh giaû, ñöôøng daøi sanh töû khoù thoaùt ly, toâi ôû vöông vò cuøng neáp soáng tòch tónh traùi nhau, chæ coù tuøy hæ, chöa theå thoaùt khoûi raøng buoäc”, noùi roài kính leã caùo töø ra veà.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: VAØO CÖÛA CUNG VUA

Luùc ñoù ôû thaønh Thaéng-aâm, vua Ñaûnh-keá sau khi ñöôïc vua cha truyeàn ngoâi noi theo cha duøng chaùnh phaùp trò nöôùc, nhöng khoâng bao laâu sau laïi duøng phi phaùp, hai ñaïi thaàn Lôïi-ích vaø Tröø-hoaïn lieàn khuyeân can vua: “Ñaïi vöông neân duøng chaùnh phaùp trò nöôùc ñöøng neân duøng phi phaùp. Quoác daân ví nhö caây coù hoa traùi, phaûi ñuùng thôøi töôùi boùn khoâng laøm cho noù bò suy toån thì hoa traùi seõ töôi toát. Baù taùnh cuõng vaäy, phaûi giaùo döôõng baèng chaùnh phaùp thì vieäc thu thueá seõ khoâng coù sai soùt”. Tuy khuyeân can nhieàu laàn nhö vaäy, nhaø vua vaãn khoâng nghe theo coøn saân haän noùi vôùi ñaïi thaàn raèng: “Ngöôøi traùi nghòch lôøi cuûa vua quaùn ñaûnh thì seõ trò toäi gì?”, nònh thaàn lieàn noùi: “Neân xöû toäi cheát”, lieàn noùi keä: “Neáu quan choáng traùi vua, Nhö haøm raêng chaïm nhau, Neân cho uoáng thuoác ñoäc, Tröø roài môùi an vui. Ñaïi thaàn coù nhieàu trí, Thoâng hieåu caùc phaùp luaät, Giaøu maïnh coù binh chuûng, Khoâng tröø seõ töï haïi”. Vua nghe roài lieàn baûo nònh thaàn: “Hai ñaïi thaàn ñoù laø do vua cha daën doø, ta khoâng theå gia hình, chæ khieán hoï töø nay veà sau ñöøng ñeán gaëp ta nöõa”, vua lieàn truaát pheá vaø laäp hai nònh thaàn leân laøm phuï töôùng, nònh thaàn ñöôïc vua aân suûng, thöôøng noùi keä xuùi giuïc nhaø vua: “Rau dieáp khoâng chöng naáu, Cho ñeán khoâng xay giaõ, Khoâng caàn gia coâng eùp,

Thì laøm sao ñöôïc daàu?. Quoác daân cuõng vaäy, phaûi nghieâm khaéc trò phaït môùi coù theå trò an”, vua nghe roài lieàn noùi: “Töø nay vieäc quoác chính giao cho hai khanh lo lieäu”, nònh thaàn nghe roài lieàn duøng phi phaùp böùc baùch baø taùnh. Luùc ñoù coù thöông nhôn töø thaønh Thaéng-aâm ñeán thaønh Vöông xaù buoân baùn gheù thaêm Bí-soâ Tieân-ñaïo, Tieân-ñaïo lieàn hoûi: “Vua Ñaûnh-keá Thaéng-aâm, Ñaïi thaàn vaø binh chuûng, Khoâng bònh, khoâng khuûng boá, Duøng phaùp cai trò chaêng?”, Thöông nhôn ñaùp: “Vua vaø caùc ñaïi thaàn Binh chuûng ñeàu an oån, Tuy khoâng coù khuûng boá, Nhöng phi phaùp trò daân”. Tieân-ñaïo nghe roài lieàn hoûi: “Ai laø ñeä nhaát ñaïi thaàn, vua nghe lôøi ai böùc baùch baø taùnh?”, thöông nhôn ñem söï vieäc trong thaønh Thaéng-aâm keå laïi, Tieân-ñaïo nghe roài lieàn baûo thöông nhôn: “Ngöôi trôû veà noùi vôùi quoác daân chôù neân öu naõo, ñôïi ba thaùng an cö xong, ta seõ trôû veà khuyeân can nhaø vua”. Thöông nhôn ñaûnh leã roài trôû veà thaønh Thaéng-aâm noùi cho moïi ngöôøi bieát tin vui naøy,

nònh thaàn nghe ñöôïc lieàn taâu vua Ñaûnh keá: “Ñaïi vöông bieát chaêng, laõo vöông seõ trôû veà ñaây, chaéc laø muoán laáy laïi quoác vò”, vua noùi: “Vua cha ñaõ xuaát gia ñaâu coøn caàn vöông vò”, nònh thaàn taâu: “Coù theå laõo vöông ñaõ hoái haän”, vua noùi: “Vaäy phaûi laøm theá naøo?”, nònh thaàn noùi neân gieát, vua noùi: “Ta laøm sao coù theå haïi vua cha”, nònh thaàn lieàn noùi keä: “Duø cha meï anh em, Hoaëc con trai hay gaùi, Nieäm aùc thaønh oan gia, Caàn phaûi cheùm ñaàu ngay, Cho duø moät ngaøn ngöôøi con, Cuøng ñi chung moät thuyeàn, Moät ñöùa laø oan gia, Taát caû phaûi cheát chìm, Giöõ nhaø gieát moät maïng, Giöõ thoân tröø moät nhaø, Giöõ thaønh tröø moät thoân, Giöõ mình boû moät nöôùc”.

632 BOÄ LUAÄT 7

Do vua nghe theo lôøi khuyeán duï naøy neân nònh thaàn ra lònh cho saùt thuû ñi gieát laõo vöông, caùc saùt thuû naøy tuy bò sai phaùi nhöng khoâng muoán ñi gieát, nònh thaàn ba laàn ra lònh, ba laàn höùa thöôûng troïng haäu hoï ñeàu khoâng chòu ñi gieát, nònh thaàn noåi giaän ra lònh baét giam taát caû quyeán thuoäc cuûa hoï, buoäc loøng hoï phaûi tuaân lònh ñi gieát laõo vöông. Luùc ñoù Bí- soâ Tieân-ñaïo haï an cö xong ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch raèng: “Theá toân, nay con muoán trôû veà thaønh Thaéng-aâm”, Phaät noùi: “Tuøy yù nhöng caàn phaûi quaùn chieáu nghieäp löïc khoù traùi”, Bí-soâ Tieân-ñaïo ñaûnh leã Phaät roài trôû veà phoøng thu xeáp leân ñöôøng. Giöõa ñöôøng gaëp saùt thuû lieàn hoûi: “Caùc ngöôi töø thaønh Thaéng-aâm ñeán phaûi khoâng?”, ñaùp phaûi, Tieân-ñaïo lieàn hoûi nhöõng caâu nhö ñaõ hoûi thöông nhôn tröôùc kia, cho ñeán caâu saùt thuû noùi: “Ñaïi vöông khoâng muoán gaëp laõo vöông”, Tieân-ñaïo nghe roài lieàn noùi: “Vaäy thì ta trôû laïi thaønh Vöông xaù”, saùt thuû lieàn noùi keä: “Ñaïi vöông doõng maõnh ñònh veà ñaâu, Ñaûnh-keá khoâng muoán vua cha soáng, Ra lònh chuùng toâi tìm ñeán gieát, Maïng vua nay heát khoâng ñöôøng thoaùt”. Tieân-ñaïo nghe roài lieàn hoûi: “Ñaûnh-keá coá taâm sai caùc ngöôi ñeán gieát ta sao?”, ñaùp phaûi, Tieân-ñaïo nghe roài lieàn suy nghó: “Theá toân coù daïy neân phaûi quaùn chieáu nghieäp löïc khoù traùi laø chæ cho vieäc naøy”, nghó roài lieàn baûo saùt thuû: “Caùc ngöôi haõy taïm chôø moät chuùt, ta ñaõ laø ngöôøi xuaát gia nhöng vieäc cuûa ngöôøi xuaát gia ta vaãn chöa laøm xong, caùc ngöôi chôø ta giaûi quyeát cho xong”, saùt thuû chaáp thuaän, Tieân-ñaïo lieàn ngoài kieát giaø döôùi goác caây quaùn chieáu. Nhö lôøi Phaät daïy ngöôøi ña vaên coù naêm Lôïi-ích: Moät laø Uaån thieän xaûo, hai laø Xöù thieän xaûo, ba laø Giôùi thieän xaûo, boán laø Duyeân khôûi thieän xaûo, naêm laø ñoái vôùi ñieàu caàn giaùo giôùi hay giaùo thoï ñeàu khoâng nhôø ñeán ngöôøi khaùc. Bí-soâ Tieân-ñaïo coù ñuû naêm Lôïi-ích naøy, bieát naêm ñöôøng luaân hoài khoâng coù töôùng ñònh, taát caû caùc haønh ñeàu laø voâ thöôøng, nhö lyù quaùn saùt tö duy lieàn ñoaïn heát caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, xem vaøng khoâng khaùc ñaát nhö dao caét muøi thôm khoâng coù hai töôùng; taâm khoâng vöôùng maéc nhö tay naém hö khoâng, ñöôïc ba minh saùu thoâng vaø boán voâ ngaïi bieän; trong ba coõi khoâng coøn chaáp tröôùc, lôïi döôõng vaø cung kinh thaûy ñeàu xaû boû, ñöôïc giaûi thoaùt laïc lieàn noùi keä: “Ñaõ ñoaïn caùc kieát phöôïc, Kheùo nhoå caùc teân ñoäc, Bí-soâ Tieân-ñaïo toâi, Vaãn khoâng khoûi vöông phaùp”. Noùi keä roài lieàn

baûo saùt thuû: “Ñieàu ta caàn laøm nay ñaõ laøm xong,

ñieàu caùc ngöôi muoán laøm haõy tuøy yù laøm”, saùt thuû noùi: “Khi chuùng toâi veà nöôùc neáu vua Ñaûnh-keá hoûi tröôùc khi Laõo vöông cheát coù noùi laïi ñieàu gì khoâng thì chuùng toâi neân ñaùp nhö theá naøo?”, Tieân-ñaïo noùi: “Caùc ngöôi neân ñaùp laø ta noùi raèng: “Ngöôi taïo nhieàu nghieäp aùc, Tham quoác vò gieát cha, Ta ñöôïc thaéng Nieát-baøn, Ngöôi ñoïc nguïc voâ giaùn”. Caùc ngöôi neân noùi theâm raèng: Ngöôi taïo hai nghieäp voâ giaùn, moät laø gieát cha, hai laø gieát A-la-haùn ñaõ ñoaïn heát caùc laäu hoaëc. Ngöôi seõ bò ñoïa vaøo nguïc Voâ giaùn chòu khoå cuøng toät, haõy chí thaønh aân caàn saùm hoái môùi hy voïng nheï bôùt”. Luùc ñoù Tieân-ñaïo muoán duøng thaàn löïc nöông hö khoâng maø ñi ñeå con mình khoâng vì vieäc naøy maø chòu tai öông, nhöng ñoái vôùi caûnh sôû caàu taâm sanh meâ loaïn, ngay caû hai chöõ thaàn thoâng cuõng khoâng nhôù ñöôïc huoáng chi laø duøng thaàn löïc, Tieân-ñaïo lieàn suy nghó: “Theá toân baûo ta neân quaùn chieáu nghieäp löïc khoâng theå traùnh khoûi”, lieàn noùi keä: “Daàu cho traûi traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ñuû, Tôï thoï laáy quaû baùo”. Luùc ñoù saùt thuû cheùm ñaàu vua, ñaàu vua vöøa rôi xuoáng ñaát, chö thieân treân hö khoâng noùi keä: “Nghieäp löïc khoâng nghó baøn, Xa maáy cuõng keùo nhau, Quaû baùo khi chín muoài, Muoán traùnh cuõng khoù thoaùt”. Luùc ñoù Theá toân ôû trong Truùc laâm boãng móm cöôøi, trong mieäng phoùng ra aùnh saùng hoaëc chieáu leân hoaëc chieáu xuoáng... gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi thöù boán Ba-la-thò-ca, ñoaïn noùi veà tieàn thaân cuûa caù Ma kieät... cho ñeán caâu neáu thoï kyù ñaïo quaû voâ thöôïng boà ñeà thì aùnh saùng vaøo töø ñaûnh. Luùc ñoù aùnh saùng xoay quanh Phaät ba voøng roài vaøo töø döôùi chaân, cuï thoï A-nan-ñaø lieàn baïch Phaät: “Theá toân, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc vui veû móm cöôøi khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân”, lieàn noùi keä thænh Phaät: “Mieäng phoùng ra caùc aùnh saùng dieäu, Chieáu khaép Ñaïi thieân khoâng phaûi moät, Cho ñeán caùc coõi trong möôøi phöông, Phaät laø thaéng nhaân cuûa chuùng sanh,

Hay tröø kieâu maïn vaø lo buoàn, Khoâng nhaân duyeân Phaät khoâng môû lôøi, Mieäng móm cöôøi aét noùi vieäc laï, Ñaáng maâu ni an töôøng xeùt neùt, Chuùng con muoán nghe, xin Phaät noùi, Nhö Sö töû vöông caát tieáng dieäu, Xin haõy giaûi nghi cho chuùng con, Neáu khoâng nhaân duyeân Phaät baát ñoäng, Phaät töø bi mieäng hieän móm cöôøi, Chuùng con mong Phaät noùi nhaân duyeân”. Phaät baûo A-nan-ñaø: “Ñuùng vaäy, khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc lieàn móm cöôøi”, lieàn noùi keä: “Ñaõ ñoaïn caùc kieát phöôïc, Kheùo nhoå caùc teân ñoäc, Bí-soâ Tieân-ñaïo kia, Vaãn khoâng khoûi vöông phaùp”. “Caùc thaày haõy laéng nghe: vua Ñaûnh-keá ôû thaønh Thaéng-aâm do aùc tri thöùc xuùi giuïc neân ñoái vôùi cha laø Bí-soâ Tieân-ñaïo ñaõ chöùng quaû A-la- haùn, khoâng coù loãi laàm maø laïi nghòch haïi, quyeát ñònh seõ ñoïa nguïc Voâ giaùn”,

A-nan-ñaø hoûi Phaät: “Theá toân, Bí-soâ Tieân-ñaïo ñaõ ñaéc quaû A-la- haùn nay bò gieát roài ö?”, Phaät noùi ñuùng vaäy, A-nan-ñaø nghe roài thöông caûm lieàn rôi nöôùc maét. Luùc ñoù saùt thuû mang ñaàu vaø y baùt cuûa Tieân-ñaïo trôû veà thaønh Thaéng-aâm ñeán choã nònh thaàn trình baùo, hai nònh thaàn thaáy roài vui möøng ñeán choã vua Ñaûnh-keá taâu raèng: “Ñaïi vöông haõy vui möøng vì khoâng coøn oan gia nöõa”, vua hoûi: “Ai laø oan gia cuûa ta?”, nònh thaàn noùi: “Chính laø laõo vöông”, vuù nghe roài lieàn hoûi: “Tieân vöông ñaõ bò gieát roài sao?”, ñaùp laø ñaõ bò gieát, vua hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc?”, nònh thaàn lieàn chæ saùt thuû noùi: “Chính caùc saùt thuû naøy ñaõ gieát cheát laõo vöông”, vua lieàn hoûi saùt thuû: “Tieân vöông daãn bao nhieâu quaân binh ñeán ñaây?”, saùt thuû ñaùp: “Laõo vöông ñaõ xuaát gia laøm Bí-soâ, moät minh ñi boä trôû veà ñaây”, noùi roài lieân daâng ñaàu vaø y baùt cuûa Bí-soâ leân cho vua Ñaûnh keá, vua vöøa nhìn thaáy lieàn ngaát xæu, taû höõu röôùi nöôùc hoài laâu môùi tænh laïi. Luùc ñoù nhaø vua khoùc lôùn hoûi saùt thuû: “Tröôùc khi tieân vöông cheát coù daën laïi lôøi gì khoâng?”, saùt thuû ñaùp: Tieân vöông tröôùc khi cheát coù noùi keä baûo toâi veà taâu laïi Ñaïi vöông, keä noùi raèng: “Ngöôi taïo nhieàu nghieäp aùc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu: Ngöôi haõy chí thaønh saùm hoái môùi mong nheï bôùt toäi”. Vua Ñaûnh-keá nghe roài nhö teân baén vaøo tim, dung saéc tieàu tuïy nhö coû lau

bò chaët khoâ heùo, lieàn sai söù vôøi hai ñaïi thaàn tröôùc kia ñeán noùi raèng: “Vì sao hai khanh thaáy ta taïo nghieäp aùc cöïc troïng maø khoâng caûn ngaên?”, hai ñaïi thaàn noùi: “Chuùng toâi khoâng theå gaëp ñöôïc nhaø vua thì laøm sao caûn ngaên cho ñöôïc”, vua Ñaûnh-keá lieàn truaát chöùc hai nònh thaàn vaø phuïc chöùc cho hai cöïu ñaïi thaàn, töø ñoù hai ñaïi thaàn khuyeân vua duøng chaùnh phaùp trò nöôùc. Hai nònh thaàn bò thaát suûng lieàn laäp baøy möu keá muoán laøm cho vua hoài taâm neân ñeán beân thaùp cuûa hai A-la-haùn Ñeå-saùi vaø Boá-saùi ñaøo moät caùi hang nhoû roài boû hai con meøo con vaøo trong hang, haèng ngaøy ñem thòt ñeán cho chuùng aên. Moãi laàn ñem thòt ñeán ñeàu keâu teân hai vò A- la-haùn Ñeå-saùi vaø Boá-saùi, hai con meøo nghe tieáng keâu lieàn chaïy ra, hai nònh thaàn laïi noùi: “Neáu hai oâng taø sieåm doái gaït theá gian, thoï y thöïc cuûa ngöôøi tín taâm cuùng döôøng neân bò ñoïa laøm thaân meøo thì haõy ngaäm laáy thòt ñi quanh thaùp cuûa mình roài trôû vaøo hang”, hai con meøo ngaäm laáy thòt ñi quanh thaùp roài trôû vaøo hang. Haèng ngaøy hai nònh thaàn ñeàu huaán luyeän hai con meøo nhö theá cho ñeán khi thuaàn thuïc roài ñeán choã meï cuûa vua Ñaûnh-keánoùi: “Thaùi phi, nay ñaïi vöông gaày oám, Thaùi phi ñaâu theå boû maëc khoâng hoûi tôùi?”, Thaùi phi noùi: “Chính laø do hai ngöôi xuùi giuïc nhaø vua taïo nghieäp aùc cöïc troïng nhö vaäy, baây giôø ta phaûi laøm gì ñaây”, hai nònh thaàn noùi: “Thaùi phi neân tìm caùch khai giaûi noãi lo buoàn gieát cha cuûa Ñaïi vöông, chuùng toâi seõ giaûi tröø taâm hoái haän gieát A-la-haùn cuûa ñaïi vöông”, thaùi phi hoûi: “Hai ngöôi giaûi tröø nhö theá naøo?”, hai nònh thaàn noùi: “Ñeå- saùi vaø Boá-saùi noùi chöùng A-la-haùn moïi ngöôøi ñeàu bieát, ñoù laø khi doái moïi ngöôøi; hoï noùi khoâng thoï thaân sau

nhöng sau khi cheát laïi sanh trong loaøi meøo, do ñaây chöùng bieát khoâng coù A-la-haùn". Thaùi phi noùi: "Neáu thaät nhö theá thì haõy ñeå nhaø vua töï nghieäm coù theå tröø ñöôïc noãi saàu lo", Thaùi phi lieàn ñeán choã vua Ñaûnh-keá thaêm hoûi, Ñaûnh-keá noùi: "Con laøm sao khoâng ñau khoå, do con nghe lôøi xuùi giuïc cuûa hai nònh thaàn neân taïo hai nghieäp voâ giaùn. Tieân vöông voâ toäi maø bò gieát haïi oan uoång", Thaùi phi noùi: "Con khoûi phaûi öu saàu vì tieân vöông voán khoâng phaûi laø cha thaân sanh cuûa con neân khoâng thaønh toäi nghòch", vua noùi: "Cho duø khoâng phaûi laø cha thaân sanh khoâng thaønh toäi nghòch, nhöng toäi gieát A-la-haùn haù khoâng thaønh toäi nghòch hay sao?", Thaùi phi noùi: "Vieäc naøy con neân hoûi ngöôøi trí ñeå bieát roõ thöïc hö". Sau khi trôû veà cung baø baûo hai nònh thaàn: "Toäi gieát cha ta ñaõ giaûi tröø, coøn toäi gieát A-la-haùn hai ngöôi neân lo lieäu". Luùc ñoù vua Ñaûnh-keánhoùm hoïp baù quan vaø caùc vò tri thöùc, hai nònh thaàn cuõng coù maët, vua hoûi: "Traãm nghe gieát A-la-haùn thaønh toäi ñaïi nghòch, vieäc aáy nhö theá naøo", coù ngöôøi noùi: "A-la-haùn thaàn thoâng töï taïi, ñaïo nhaõn thoâng saùng neáu bieát coù ngöôøi haïi mình sao khoâng traùnh?", hai nònh

thaàn noùi: "treân theá gian naøy khoâng coù A-la-haùn, nay gieát haù thaønh toäi nghòch hay sao?", vua noùi: "Ta vaø moïi ngöôøi ñeàu chöùng kieán Ñeå-saùi vaø Boá-saùi chöùng A-la-haùn hieän caùc thaàn bieán trong hö khoâng roài nhaäp voâ dö Nieát-baøn, sao khanh noùi laø khoâng coù?", hai nònh thaàn noùi: "Xin ñaïi vöông nghieäm xeùt ñeå döùt noãi saàu lo", vua hoûi nghieäm xeùt nhö theá naøo, hai nònh thaàn noùi: "Ñoù ñeàu laø hö nguïy doái gaït theá gian, hoï noùi khoâng thoï thaân sau sao laïi thoï sanh trong loaøi meøo?", vua hoûi: "Laøm sao bieát ñöôïc?". Luùc ñoù hai nònh thaàn höôùng daãn nhaø vua vaø ñaïi chuùng ñeán thaùp cuûa hai A-la-haùn, tay caàm thöt ñeán choã hang goïi hai con meøo vaø noùi vôùi hai con meøo nhöõng lôøi ñaõ huaán luyeän chuùng haèng ngaøy, hai con meøo nghe goïi chaïy ra khoûi hang ngaäm laáy thöt ñi quanh thaùp roài trôû vaøo hang. Nhaø vua sau khi thaáy vieäc naøy roài lieàn khôûi taâm taø khoâng tin coù A-la- haùn neân khoâng cuùng döôøng töù söï cho caùc Bí-soâ vaø Bí-soâ ni nöõa, caùc Bí- soâ vaø Bí-soâ ni ñeàu töù taùn chæ coøn laïi moãi moät Bí-soâ Ca-ña-dieãn-na vaø Bí-soâ ni Theá-la ôû laïi thaønh naøy. Luùc ñoù Ca-ña-dieãn-na ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc gaëp vua Ñaûnh-keá ra ngoaøi saên baén, toân giaû sôï vua thaáy Bí-soâ seõ khoâng vui neân traùnh ñi ñöôøng khaùc, vua hoûi nònh thaàn taïi sao Bí-soâ traùnh ñi ñöôøng khaùc, nònh thaàn taâu: "Bí-soâ nghó raèng: Ñöøng ñeå buïi cuûa keû gieát cha phaïm toäi nghòch dính vaøo mình neân traùnh ñi ñöôøng khaùc", vua nghe roài lieàn noåi giaän ra linh caùc binh só neùm ñaát vaøo mình Bí-soâ, toân giaû lieàn hoùa ra moät ngoâi nhaø nhoû ngoài trong ñoù, caùc binh só neùm ñaát tuï laïi thaønh ñoáng lôùn. Sau ñoù hai ñaïi thaàn Lôïi-ích vaø Tröø-hoaïn ñeán deïp boû ñoáng ñaát roài hoûi toân giaû: "Ngöôøi trong thaønh naøy laøm vieäc khoâng lôïi ích seõ thoï quaû baùo gì?", toân giaû ñaùp: "Trong baûy ngaøy nöõa, thaønh quaùch naøy seõ bò möa buïi ñaát laáp ñaày". Tröôùc ñoù con trai cuûa ñaïi thaàn Lôïi-ích teân laø

Caùm-nhan laøm thò giaû cho toân giaû Ca-ña-dieãn-na, con gaùi cuûa ñaïi thaàn Tröø-hoaïn teân laø Caùm-dung laøm thò giaû cho Bí-soâ ni Theá-la. Trong saùu ngaøy ñaàu möa xuoáng chaâu baùu, hai ñaïi thaàn naøy löôïm laáy chaâu baùu chôû ñaày hai thuyeàn, nöûa ñeâm troán ra khoûi thaønh ñeán moät thaéng ñòa khaùc xaây thaønh ñeå ôû, moät thaønh teân laø Lôïi-ích, moät thaønh teân laø Tröø-hoaïn. Ñeán ngaøy thöù baûy, Bí-soâ ni Theá-la duøng thaàn löïc cuøng thò nöõ ñeán thaønh Kieàu-thieåm-tyø, giao thò nöõ cho tröôûng giaû Cuø-sö-la nuoâi döôõng. Toân giaû Ca-ña-dieãn-na thaáy möa buïi ñaát bieát nghieäp löïc khoâng theå cöùu ñöôïc lieàn cuøng Thieân nöõ cöïu truï ôû thaønh Thaéng-aâm vaø thò giaû nöông hö khoâng ñeán moät thoân xoùm khaùc, döøng nghæ trong moät saân phôi luùa, do phöôùc löïc cuûa Thieân nöõ neân luùa trong saân ñaày daãy, ngöôøi chuû nhaø thaáy roài lieàn bieát laø do söùc oai thaàn cuûa Thieân nöõ neân ñem chìa khoùa cöûa giao cho Thieân nöõ noùi raèng: “Xin ñöøng boû ñi cho ñeán khi naøo toâi trôû

veà”. Gia chuû naøy lieàn ñeán trong thoân taäp hoïp moïi ngöôøi trong thoân laïi noùi raèng: “Coù Thieân nöõ ñeán trong saân luùa nhaø toâi, do phöôùc löïc cuûa Thieân nöõ neân luùa ñaày saân. Neáu caùc vò laäp con toâi leân laøm thoân tröôûng, toâi seõ löu giöõ Thieân nöõ ñeå uûng hoä trong thoân thöôøng an laïc”, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu chaáp thuaän laäp con oâng leân laøm thoân tröôûng, gia chuû naøy lieàn ñeán moät choã vaéng veû töï saùt. Luùc ñoù toân giaû khaát thöïc veà ñeán trong saân luùa chia thöùc aên cho Thieân nöõ roài noùi: “Toâi phaûi ñi tröôùc, coâ ñaõ höùa vôùi gia chuû thì phaûi ôû laïi ñaây”, Thieân nöõ hoûi: “Toâi ñaõ höùa gì?”, toân giaû noùi: “Coâ ñaõ nhaän chìa khoùa cuûa gia chuû, khoâng ñöôïc boû ñi cho ñeán khi naøo gia chuû trôû veà”. Luùc ñoù moïi ngöôøi trong thoân mang höông hoa ñeán cuùng döôøng Thieân nöõ baïch raèng: “Xin Thieân nöõ löu thaàn ôû laïi ñaây, chuùng toâi seõ cung Caáp-ñaày ñuû”, Thieân nöõ noùi: “Neáu caùc vò muoán toâi ôû laïi thì haõy xaây caát moät ngoâi chuøa cho toân giaû vaø moät ngoâi mieáu cho toâi, töù söï cuùng döôøng khoâng ñeå thieáu thoán”. Moïi ngöôøi baèng loøng lieàn xaây caát moät ngoâi chuøa vaø moät thaàn mieáu töù söï cuùng döôøng ñaày ñuû, nöûa ñeâm Thieân nöõ ñeán choã toân giaû nghe dieäu phaùp, ngöôøi trong thoân bieát ñöôïc lieàn cheâ traùch cho laø cuøng Bí-soâ laøm vieäc phi phaùp. Thieân nöõ nghe roài noåi saân chuù nguyeän cho ngöôøi trong thoân ñeàu bò bònh, moïi ngöôøi phaûi ñeán xin saùm taï môùi heát bònh. Toân giaû thaáy vieäc naøy roài lieàn cuøng thò giaû Caùm-nhan nöông hö khoâng ñi, ñeå laïi cho Thieân nöõ caùi cheùn ñoàng laøm kyû nieäm. Thieân nöõ baûo ngöôøi trong thoân xaây thaùp ñeå cheùn ñoàng trong ñoù goïi laø thaùp Cheùn ñoàng. Luùc ñoù Caùm-nhan naém cheùo y cuûa thaày nöông hö khoâng ñi ngang qua moät quoác ñoä, ngöôøi ôû döôùi nhìn thaáy ñeàu goïi laø lam-ba-ñeå, quoác ñoä ñoù sau cuõng ñöôïc goïi laø Lam-ba-ñeå. Toân giaû mang Caùm-nhan ñeán moät nöôùc nhoû, vua nöôùc ñoù maïng chung, ngöôøi trong nöôùc thaáy toân giaû thaàn ñöùc cao sieâu neân ñoàng toân Caùm-nhan leân laøm vua, toân giaû ôû laïi daïy cho Caùm-nhan bieát roõ vieäc nöôùc roài ñi ñeán nöôùc Ca-noa, nôi

thaân maãu cuûa toân giaû ñang ôû, toân giaû noùi phaùp cho meï khieán meï ñöôïc Kieán ñeá. Khi ra ñi toân giaû ñeå laïi cho meï caây tích tröôïng laøm kyû nieäm, baø meï xaây thaùp thôø caây tích tröôïng naøy neân ñöôïc goïi laø thaùp Tích tröôïng. Toân giaû ñi ñeán nöôùc Trung phöông ngang qua Tuyeát laõnh, chö thieân phöông Baéc thænh toân giaû ôû laïi moät thôøi gian. Khi ra ñi toân giaû ñeå laïi ñoâi deùp ñan baèng daây gai laøm kyû nieäm, chö thieân xaây thaùp thôø neân thaùp ñöôïc goïi laø thaùp Boá-la. Sau ñoù toân giaû qua soâng Phöôïc-xoa ñeán thaønh Boá-saùi ñaõ ñeå laïi toùc vaø moùng tay cho ngöôøi ôû ñaây xaây thaùp thôø. Khi toân giaû trôû veà laïi thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ thaêm hoûi coù an laïc khoâng, toân giaû noùi laø khoå vui ñeàu coù, caùc Bí-soâ lieàn hoûi nguyeân do, toân giaû ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc Bí-soâ nghe roài sau ñoù ñeán choã Phaät

ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Theá toân tuy bieát roõ söï vieäc maø vaãn hoûi toân giaû coù an laïc khoâng, toân giaû lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, Theá toân nghe roài ngoài im laëng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Bí-soâ Tieân-ñaïo kia do nhaân duyeân gì baûn thaân laøm quoác chuû thoï moïi khoaùi laïc laïi töø boû taát caû nöông theo Phaät xuaát gia, ñoaïn ñöôïc caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn maø vaãn khoâng traùnh khoûi bò gieát baèng ñao?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Bí-soâ Tieân-ñaïo taïo nghieäp, khi nhaân duyeân thuaàn thuïc töï phaûi thoï laáy quaû baùo…”, Phaät noùi keä: “Daàu traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ laøm khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ngoä, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc Phaät khoâng coù ôû ñôøi, chæ coù moät vò Ñoäc giaùc ôû theá gian, vì thöông xoùt ngöôøi ngheøo khoù neân thoï nhaän vöøa ñuû, khoâng tham caàu nhieàu, laø phöôùc ñieàn duy nhaát ôû theá gian. moät hoâm Ñoäc giaùc ñeán ôû trong moät khu röøng, trong khu röøng naøy coù moät thôï saên thöôøng ñaët baãy baét nhieàu höôu nai, nhöng töø khi coù Ñoäc giaùc ñeán ôû thì khoâng coøn baét ñöôïc nöõa. Thôï saên naøy noi theo daáu thaân tìm ñeán choã vò ñoäc giaùc baén moät muõi teân ñoäc vaøo choã hieåm cuûa vò ñoäc giaùc, nhôn ñoù maïng chung. Thôï saên naøy sau khi bieát ñöôïc laø baäc phöôùc ñieàn duy nhaát ôû theá gian lieàn duøng höông hoa cuùng döôøng, hoûa thieâu xong xaây thaùp phuïng thôø caàu xin saùm hoái, nguyeän caàu ñöôïc thoaùt khoûi quaû baùo trong ba ñöôøng, laïi nguyeän ñôøi sau ñöôïc gaëp baäc Ñaïi sö thuø thaéng thöøa söï cuùng döôøng. Ngöôøi thôï saên naøy chính laø Bí-soâ Tieân-ñaïo. Do xöa kia baén cheát vò Ñoäc giaùc neân trong nhieàu ñôøi thoï khoå nôi ñòa nguïc, sau ñöôïc laøm ngöôøi trong naêm traêm ñôøi thöôøng bò gieát baèng ñao tieån, cuõng do lôøi phaùt nguyeän xöa kia neân nay gaëp ta xuaát gia, ñoaïn hoaëc vaø chöùng quaû nhöng vaãn khoâng thoaùt khoûi bò gieát baèng ñao kieám maø nhaäp Nieát-baøn. Caùc Bí-soâ coøn coù nghi thænh hoûi: “Theá toân, do nhaân duyeân gì vua Ñaûnh-keá vaø taát caø ngöôøi trong thaønh Thaéng-aâm cuøng toân giaû Ca-ña- dieãn-na ñeàu bò buïi ñaát laáp ñeø, coøn hai ñaïi thaàn kia laïi mang ñöôïc vaät baùu ra khoûi thaønh?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “… Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, trong moät thoân xoùm noï coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï khoâng bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai, sau ñoù sanh theâm

moät gaùi. Ñeán khi lôùn khoân, ngöôøi con trai coù vôï, coøn ngöôøi con gaùi laïi khoâng coù ai ñeán cöôùi hoûi. Luùc ñoù coù moät vò Ñoäc giaùc du haønh trong nhaân gian ñeán thoân xoùm naøy, khi vaøo trong thoân khaát thöïc, ngöôøi con gaùi naøy quaêng y phaán taûo leân ngöôøi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 46
639

cuûa vò Ñoäc giaùc thì ngay trong ngaøy hoâm ñoù coù ngöôøi ñeán hoûi cöôùi, moïi ngöôøi ñeàu laáy laøm laï hoûi nguyeân do, ngöôøi con gaùi naøy ñem vieäc treân keå laïi, ngöôøi anh nghe roài lieàn cöôøi, khoâng bao laâu sau vieäc naøy loan truyeàn khaép trong thoân, nhöõng ngöôøi nöõ khoù laáy choàng beøn tranh nhau quaêng y phaán taûo leân ngöôøi cuûa vò Ñoäc giaùc, Ñoäc giaùc sôï moïi ngöôøi gaây toäi neân boû ñi nôi khaùc. Thôøi gian sau coù moät tieân nhôn ñaéc nguõ thoâng ñeán thoân, caùc ngöôøi nöõ lieàn quaêng y phaán taûo, tieân nhôn cuõng boû ñi neân hoï quay sang quaêng leân ngöôøi cha meï. Trong thoân coù hai tröôûng giaû thaáy theá lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi trong thoân: “Vieäc laøm naøy laø phi phaùp seõ chieâu laáy khoå baùo”. Moïi ngöôøi trong thoân tuy bieát tröôûng giaû noùi phaûi nhöng do taø kieán chuyeån taêng neân khoâng boû ñöôïc. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi con gaùi cuûa oâng tröôûng giaû ñoù chính laø vua Ñaûnh keá, moïi ngöôøi sanh taø kieán trong thoân ñoù chính laø daân chuùng trong thaønh Thaéng-aâm. Hai tröôûng giaû can ngaên ngaøy xöa chính laø hai ñaïi thaàn Lôïi-ích vaø Tröø-hoaïn, do xöa can ngaên neân nay traùnh khoûi naïn bò buïi ñaát ñeø. Ngöôøi anhcuûa ngöôøi con gaùi xöa kia chính laø toân giaû Ca-ña- dieãn-na, do xöa kia cöôøi neân nay cuõng bò buïi ñaát ñeø, neáu Ca-ña-dieãn-na khoâng chöùng quaû voâ hoïc aét laø bò buïi ñaát ñeø cheát. Cho neân caùc Bí-soâ, neáu taïo nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn ñen… cho ñeán caâu neân hoïc nhö theá”. Luùc ñoù trong thaønh Kieàu-thieåm-tyø coù tröôûng giaû teân laø Thieän taøi giaøu coù ñeán haøng öùc kim tieàn, vaøo buoài saùng lôùn tieáng ra lònh cho caùc gia nhaân laøm vieäc, do nhaø tröôûng giaû gaàn cung vua neân ngöôøi trong cung ñeàu nghe tieáng, vua nghe gioïng noùi ñoaùn bieát tröôûng giaû naøy giaøu coù ñeán haøng öùc kim tieàn, lieàn cho goïi ñeán hoûi: “Trong nhaø khanh coù bao nhieâu tieàn cuûa chaâu baùu”, lieàn ñaùp laø coù haøng öùc kim tieàn, do nhaø vua nghe gioïng noùi maø bieát ñöôïc ngöôøi giaøu coù neân ñöôïc goïi laø Dieäu-aâm. Tröôûng giaû voán laø ngöôøi khoâng noùi doái neân vua khen ngôïi laäp laøm töôùng quoác, giuùp vua trò nöôùc baèng chaùnh phaùp neân ñöùc ngôøi saùng che aùt caùc ñaïi thaàn khaùc khieán hoï sanh ñoá kî, deøm pha. Vua nghe roài ñem nöûa öùc kim tieàn cho baù taùnh vay, xuaát thu ñeàu do töôùng quoác, khi vua tra xeùt thaáy khoâng sô suaát moät ñoàng naøo neân sanh hy höõu taêng theâm chöùc vò cho oâng. Do Dieäu-aâm hieåu roõ taøi thöïc ñeàu laø voâ thöôøng neân taïo moät nghóa ñöôøng caáp thí vaø baûo ngöôøi giöõ Nghóa ñöôøng neáu thaáy coù ai khaùc laï thì baùo cho oâng bieát. Luùc ñoù coù naêm traêm aãn só aên maëc cuõ raùch, soáng thieåu duïc, töø phöông Nam xa xoâi ñeán nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, giöõa ñöôøng khoâng tìm ñöôïc nöôùc uoáng lieàn ñeán moät goác caây to baûo thaàn caây cho nöôùc uoáng, töø nôi caây loù ra moät caùnh tay coù ñeo

voøng xuyeán caàm bình

640 BOÄ LUAÄT 7

roùt nöôùc cho hoï uoáng, uoáng xong lieàn hoûi laø thaàn gì, thaàn caây ñaùp: “Tieàn thaân toâi ôû gaàn nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc laøm thoï may, nhöõng ngöôøi ngheøo khoå naøo khoâng bieát nhaø tröôûng giaû ôû ñaâu thì toâi chæ cho hoï. Laïi do toâi thoï trì taùm chi giôùi neân sanh leân coõi trôøi Töù ñaïi vöông chuùng nöông ôû caây naøy”. Naêm traêm ngöôøi naøy nghe roài lieàn muoán ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc, treân ñöôøng ñi gheù qua Nghóa ñöôøng cuûa tröôûng giaû Dieäu-aâm, ngöôøi giöõ Nghóa ñöôøng lieàn baùo cho tröôûng giaû bieát, tröôûng giaû lieàn cho ngöôøi keâu ñeán hoûi, hoï noùi: “Chuùng toâi töø phöông Nam ñeán muoán ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ôû thaønh Thaát-la-phieät ñeå thoï taùm chi giôùi”, tröôûng giaû noùi: “Caùc vò haõy ôû laïi ñaây, ñôïi ba thaùng haï xong toâi seõ cuøng ñi”. Sau ba thaùng haï, tröôûng giaû cuøng naêm traêm ngöôøi naøy cuøng ñeán nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc trình baøy söï vieäc, tröôûng giaû lieàn daãn moïi ngöôøi ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn caên cô cuûa hoï tuøy cô thuyeát phaùp. Naêm traêm ngöôøi ñeàu xin xuaát gia sau ñoù ñoaïn töø caùc laäu hoaëc chöùng quaû A-la-haùn, tröôûng giaû Dieäu-aâm ñöôïc quaû Döï löu roài lieàn ñaûnh leã baïch Phaät: “Xin Phaät thöông xoùt ñeán nöôùc Kieàu-thieåm- tyøø, con seõ caát moät Tyø-ha-la cuùng cho Phaät vaø thaùnh chuùng”, Phaät im laëng nhaän lôøi roài baûo cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø cuøng tröôûng giaû Dieäu-aâm trôû veà Kieàu-thieåm-tyøø coi xaây caát Tyø-ha-la. Ñaïi Chuaån-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy cuøng Dieäu-aâm ñeán thaønh Kieàu-thieåm-tyøø coi xaây caát Tyø-ha-la, xaây caát xong sai ngöôøi ñeán baïch Phaät. Luùc ñoù Phaät cuøng ñaïi chuùng ñaép y mang baùt ñeán nhaø cuûa Dieäu-aâm ôû thaønh Kieàu-thieåm-tyø, sau ñoù tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng thoï nhaän Tyø-ha-la roài thieát thöïc cuùng döôøng, aên xong cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø vaø tröôûng giaû Dieäu-aâm cuøng caùc quyeán thuoäc cuûa oâng ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân, Ñaïi Chuaån-ñaø baïch Phaät: “Theá toân, chuùng con neân laøm phöôùc nghieäp gì ñeå ñöôïc quaû lôïi lôùn, ngôøi saùng voâ cuøng, phöôùc thöôøng taêng tröôûng, noái tieáp khoâng döùt?”, Phaät noùi: “Coù baûy loaïi phöôùc nghieäp höõu söï vaø phöôùc nghieäp voâ söï, neáu caùc thieän nam thieän nöõ tònh tín thaønh töïu ñöôïc thì trong taát caû thôøi, ñi ñöùng naèm ngoài hay nguû thöùc ñeáu ñöôïc quaû lôïi lôùn,... noái tieáp khoâng döùt. Caùc ngöôøi haõy laéng nghe baûy phöôùc nghieäp höõu söï laø: Moät laø neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín ñem vöôøn cuùng cho Taêng boán phöông thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn... noái tieáp khoâng döùt. Hai laø neáu ôû trong vöôøn aáy xaây chuøa cuùng cho Taêng boán phöông thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn... noái tieáp khoâng döùt. Ba laø neáu ôû trong chuøa ñoù saém söûa giöôøng gheá ... caùc vaät caàn duøng cuûa sa moân thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn... noái tieáp khoâng döùt. Boán laø neáu ôû trong chuøa ñoù cuùng döôøng thöùc aên uoáng thuaän theo

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 46
641

thôøi ñaày ñuû cho Taêng thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. Naêm laø neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín ñoái vôùi Bí-soâ khaùch môùi ñeán vaø Bí-soâ saép ñi cung caáp cuùng döôøng thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. Saùu laø neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín ñoái vôùi Bí-soâ bònh vaø ngöôøi nuoâi bònh cung caáp cuùng döôøng thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieápkhoâng döùt. Baûy laø neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín coù theå tuøy thôøi laïnh noùng, gioù möa… maø cuùng döôøng cho Taêng khoûi phaûi khoå sôû, an thaân tieán tu thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. Neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín kyø haïn keát nguyeän haønh baûy phöôùc nghieäp höõu söï naøy khoâng giaùn ñoaïn thì ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Ñöôïc phöôùc nhö vaäy, ñöôïc quaû lôïi nhö vaäy, chieâu caûm ñöôïc thaân thaéng dieäu nhö vaäy cuõng chæ coù theå goïi laø Ñaïi phöôùc tuï. Nhö naêm con soâng lôùn hoøa hôïp moät choã ñoàng chaûy ra bieån caû, ñoù laø soâng Kinh giaø, soâng Dieãm maãu, soâng taùt la duï, soâng A-thò-la-phaït-ñeå, soâng Maïc-hy. Löôïng nöôùc cuûa naêm con soâng naøy khoâng theå löôøng bieát ñöôïc, chæ coù theå goïi laø Ñaïi thuûy tuï”. Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø xin Phaät noùi roõ baûy phöôùc nghieäp voâ söï, Phaät noùi: “Coù baûy phöôùc nghieäp voâ söï neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín naøo thaønh töïu ñöôïc thì trong taát caû thôøi, ñi ñöùng naèm ngoài hay thöùc nguû ñeàu ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieäp khoâng döùt. Baûy phöôùc nghieäp voâ söï laø: 1. neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín nghe coù Nhö lai hay ñeä töû cuûa Nhö lai nöông ôû nôi thoân xoùm naøo lieàn khôûi taâm hoan hæ muoán xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. 2. neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín nghe Nhö lai hay ñeä töû cuûa Nhö lai muoán ñeán nôi naøy lieán sanh taâm hoan ly caáu xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. 3. Neáu coù thieän nam thieän nöõ tònh tín nghe Nhö lai hay ñeä töû cuûa nhö lai ñi boä ñeán lieàn khôûi taâm hoan hæ muoán caàu xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. 4. Neáu coù thieän nam thieän nöõ tònh tín nghe Nhö lai hay ñeä töû cuûa Nhö lai saép ñeán thoân xoùm thaønh aáp naøo ñoù lieàn sanh taâm hoan hæ caàu xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. 5. Neáu coù thieän nam thieän nöõ tònh tín ñeân choã nhö lai hay ñeä töû cuûa nhö lai kính leã, gaëp maët roài sanh taâm hoan hæ caáu xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt.

642 BOÄ LUAÄT 7

6. Neáu coù thieän nam thieän nöõ tònh tín ñeán choã nhö lai hay ñeä töû cuûa nhö lai nhaát taâm laéng nghe dieäu phaùp, nghe phaùp roài sanh taâm hoan hæ caàu xuaát ly thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. 7. Neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín sau khi nghe phaùp roài coù theå thoï trì Tam quy vaø naêm hoïc xöù thì seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn… noái tieáp khoâng döùt. Baûy loaïi phöôùc nghieäp voâ söï naøy neáu thieän nam thieän nöõ tònh tín kyø haïn keát nguyeän haønh trì khoâng giaùn ñoaïn thì ñöôïc phöôùc voâ löôïng… chæ coù theå goïi laø Ñaïi phöôùc tuï. Nhö naêm con soâng hoïp laïi moät choã… chæ coù theå goïi laø Ñaïi thuûy tuï”. Theá toân noùi phaùp roài lieàn noùi keä: “Naêm soâng trong saïch taåy saïch vaät, Nhö beán chöùa baùu daãn caùc doøng, Khieán ngöôøi vaø thuù ñöôïc nöông nhôø, Caùc soâng tranh

chaûy khoâng ngöøng döùt. Neáu ai hay tu phöôùc höõu söï, Vaø phöôùc voâ söï sanh hoan hæ, Thaéng phöôùc thöôøng chaûy veà ngöôøi naøy, Nhö nöôùc caùc soâng chaûy ra bieån." Cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø vaø tröôûng giaû Dieäu-aâm cuøng ñaïi chuùng trôøi ngöôøi nghe Phaät noùi phaùp roài ñaûnh leã hoan hæ phuïng haønh. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi hoûi Phaät: "Theá toân, tröôûng giaû Dieäu-aâm naøy töøng taïo nghieäp gì maø vua chæ nghe gioïng noùi lieàn bieát laø ngöôøi coù öùc kim tieàn, nhôn ñoù ñöôïc goïi laø Dieäu-aâm?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö suoát möôøi hai naêm khoâng möa, coù moät tröôûng giaû teân laø Thieän hieäp sai ngöôøi thuû kho xuaát kho boá thí phaåm vaät vaø cuùng döôøng thöùc aên uoáng cho moät ngaøn vò Ñoäc giaùc. Ngöôøi lo vieäc baùo giôø thoï thöïc thöôøng daãn theo moät con choù ñeán choã caùc vò Ñoäc giaùc baùo giôø, moät hoâm baän nhieàu vieäc neân queân, gaàn tôùi giôø ngoï, con choù chaïy ñeán baùo giôø, caùc vò Ñoäc giaùc nghe tieáng choù suûa bieát laø ñeán giôø thoï thöïc neân cuøng ñi ñeán choã thænh thöïc. Luùc ñoù con choù laïi chaïy ñeán choã ngöôøi lo vieäc cuùng döôøng thöùc aên suûa maáy tieáng, ngöôøi kia nghe tieáng choù suûa lieàn bieát caùc Thaùnh giaû ñaõ ñeán, voäi ñem thöùc aên uoáng ra daâng cuùng. Naøy caùc Bí-soâ, tröôûng giaû Thieän hieäp laø tieàn thaân cuûa ta, ngöôøi thuû kho laø tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc, ngöôøi lo vieäc baùo giôø thoï thöïc laø vua OÂ-ñaø-dieãn na, con choù baùo giôø chính laø tröôûng giaû Dieäu-aâm, do xöa kia suûa baùo giôø cho caùc Ñoäc giaùc neân nay ñöôïc gioïng noùi toát. Taát caû ñeàu do nhaân duyeân ñôøi tröôùc nay thoï quaû baùo". Caùc Bí-soâ nghe roài ñeàu hoan hæ tín thoï.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 47
643

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 47

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: VAØO CÖÛA CUNG VUA (Tieáp Theo)

Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù moät traùng só söùc ñòch caû ngaøn ngöôøi töø phöông Nam ñeán gaëp vua AÛnh-thaéng, töï xöng mình laø duõng kieän voâ song; vua nghe roài hoan hæ phong chöùc vò ñaïi töôùng vaø ban nhieàu boång loäc. Luùc ñoù ôû giöõa hai nöôùc Ma-kieät-ñaø vaø nöôùc Kieàu-taùt-la ôû choã ñoàng hoang roäng lôùn coù boïn cöôùp naêm traêm ngöôøi thöôøng gieát haïi thöông khaùch neân ít ai daùm ñi ngang qua nôi ñaây. Vua AÛnh-thaéng lieàn ra lònh ñaïi töôùng daãn binh ñeán ñoù deïp giaëc cöôùp, ñaïi töôùng vaâng lònh vua daãn binh ñeán ñoù, vöøa thaáy boïn cöôùp lieàn moät mình baén teân gieát cheát moät traêm teân cöôùp roài baûo nhöõng teân cöôùp coøn laïi: "Caùc ngöôi haõy buoâng vuõ khí xuoáng vaø haõy nhìn xem nhöõng keû vöøa bò teân baén coù ai coøn soáng khoâng", boïn cöôùp nghe roài ñeán xem thì thaáy nhöõng ngöôøi bò teân baén ñeàu ñaõ cheát, bieát vò ñaïi töôùng naøy gioûi veà xaï phaùp neân khoâng daùm ñaùnh nöõa, cuøng xin ñaàu haøng ñeå ñöôïc soáng. Ñaïi töôùng thöông xoùt cho xaây

moät thaønh môùi nôi ranh giôùi giöõa hai nöôùc cho nhöõng teân cöôùp naøy ôû, khoâng laøm keû cöôùp nöõa, ñöôïc goïi laø thaønh Khoaùng daõ. Vì theá hoï nhôù ôn vaø cuøng laäp quy cheá: Neáu coù tieäc cöôùi hoûi thì phaûi môøi ñaïi töôùng aên tröôùc, hoï aên sau. Luùc ñoù coù moät ngöôøi nhaø ngheøo cöôùi vôï nhöng khoâng coù ñuû tieàn laøm tieäc chieâu ñaõi, ngöôøi aáy suy nghó: “Ta ngheøo khoâng ñuû tieàn laøm tieäc, khoâng theå môøi ñaïi töôùng aên tröôùc, ta neân ñem vôï môùi cöôùi naøy daâng cho ñaïi töôùng tröôùc roài veà vôùi ta sau”, nghó roài lieàn baûo ngöôøi vôï môùi cöôùi ñeán nhaø ñaïi töôùng tröôùc roài môùi veà nhaø mình, töø ñoù veà sau ngöôøi trong thaønh ñeàu laøm theo nhö theá. Sau ñoù coù moät ngöôøi nöõ saép laáy choàng lieàn suy nghó: “Ngöôøi trong thaønh naøy töø laâu nay ñaõ laøm vieäc phi phaùp, töï ñem vôï ñeïp cuûa mình hieán daâng cho ngöôøi höôûng tröôùc, ta neân laøm caùch gì ñeå chaám döùt vieäc

laøm phi phaùp naøy”, nghó roài ngöôøi con gaùi naøy vaøo giöõa ban ngaøy ôû choã ñoâng ngöôøi côûi quaàn tieåu tieän, moïi ngöôøi thaáy roài ñeàu cheâ traùch laø khoâng bieát xaáu hoå, ngöôøi con gaùi naøy noùi: “Ñoái vôùi tröôïng phu coù theå coù xaáu hoå, chöù ñoái vôùi phuï nöõ coù gì laø xaáu hoå, vì neáu laø tröôïng phu thì ñaâu coù chuyeän ñem vôï môùi cöôùi cuûa mình ñöa cho ngöôøi höôûng tröôùc”, moïi ngöôøi nghe roài caûm thaáy xaáu hoå lieàn cuøng nhau baøn tính tìm caùch gieát ñaïi töôùng kia. Sau ñoù chôø khi ñaïi töôùng naøy vaøo trong ao taém, hoï ñoàng loaït caàm dao ñaâm cheùm gieát cheát ñaïi töôùng, ñaïi töôùng naøy luùc saép cheát lieàn suy nghó: “Do caùc ngöôi töï yù laøm quy cheá, khoâng phaûi laø boån yù cuûa ta, ta voâ toäi maø bò cheát oan”, nghó roài lieàn phaùt taø nguyeän: “Ta nguyeän boû thaân naøy thoï sanh laøm Döôïc xoa baïo aùc ñeå aên thòt heát nam nöõ trong thaønh naøy”, nguyeän xong thì cheát, sau ñoù thoï sanh trong loaøi Döôïc xoa nöông ôû trong röøng Khoaùng daõ, do oaùn cöøu ñôøi tröôùc neân gaây naõo haïi khieán cho nhieàu ngöôøi trong thaønh naøy bònh cheát. Ngöôøi trong thaønh sau khi bieát ñöôïc nguyeân do lieàn ñeán trong röøng saùm taï Döôïc xoa vaø giao öôùc haèng ngaøy luaân phieân naïp moät ngöôøi cho döôïc xoa aên thòt, heã nhaø ai ñeán phieân naïp maïng thì ngay tröôùc cöûa nhaø coù treo baûng baùo, nhaø ñoù tuøy yù choïn moät ngöôøi hoaëc chuû nhaø hoaëc cho con ñeán naïp maïng. Luùc ñoù ñeán phieân nhaø cuûa moät tröôûng giaû naïp maïng, tröôûng giaû naøy nhôø khaån caàu traêm thaàn mieáu môùi sanh ñöôïc moät trai neân khi nhìn thaáy taám baûng baùo, ngöôøi vôï lieàn thöông khoùc, tröôûng giaû noùi: “Nghieäp thuoäc nhö vaäy bieát phaûi laøm sao, naøng khoâng neân öu saàu vaø sanh aùi luyeán, neân ñem haøi nhi naïp cho Döôïc xoa”, noùi roài lieàn boàng haøi nhi ñeán ñeå trong röøng naïp cho döôïc xoa roài trôû veà nhaø leân laàu cao khaán vaùi noùi keä: “Linh kyø ñaày khaép trong theá gian, Töï ñieàu phuïc caên cöùu chuùng sanh, Con vì haøi nhi ai caàu khaán, Xin ñöùc töø bi cöùu hoä con”. Luùc ñoù Phaät duøng Phaät nhaõn quaùn chieáu bieát roõ moïi vieäc, thöông xoùt taát caû nam nöõ trong thaønh Khoaùng daõ vaø cuõng bieát hoï ñeán luùc ñöôïc hoùa ñoä neân du haønh ñeán thaønh Khoaùng daõ noùi dieäu phaùp cho Döôïc xoa khieán noù sanh tònh tín, thoï Tam quy vaø naêm hoïc xöù. Sau ñoù

Döôïc xoa noùi keä thænh hoûi Phaät: “Sao goïi laø toái thaéng taøi cuûa tröôïng phu, Tu haønh theá naøo laøm lôïi laïc chuùng sanh, Baäc nhaát trong caùc muøi vò laø vò gì, Toái thaéng trong caùc maïng soáng laø maïng gì?” Phaät ñaùp:

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 47
645

“Tín laø toái thaéng taøi cuûa tröôïng phu,
Phaùp thieän thöôøng tu, lôïi laïc chuùng sanh,
Trong caùc muøi vò, thaät ngöõ baäc nhaát,
Trong caùc maïng soáng, hueä laø toái thaéng”.
Döôïc xoa hoûi:
“Theá naøo ñuû cuûa baùu,
Theá naøo coù danh xöng,
Theá naøo ñöôïc ngöôøi kính,
Theá naøo theâm baïn laønh?”.
Phaät ñaùp:
“Öa thí ñuû cuûa baùu,
Trì giôùi coù danh xöng,
Thaät ngöõ ñöôïc ngöôøi kính,
Khoâng xeûn theâm baïn laønh”.
Döôïc xoa hoûi:
“Do ñaâu theá gian sanh,
Do ñaâu ñöôïc danh xöng,
Do ñaâu ñöôïc thaønh laäp,
Do ñaâu bò suy toån?”.
Phaät ñaùp:
“Theá gian do saùu loaøi sanh,
Cuõng do saùu ñöôïc danh xöng,
Cuõng do saùu ñöôïc thaønh laäp,
Cuõng do saùu bò suy toån.”
Döôïc xoa hoûi:
“Laøm sao lìa ngu si,
Ngaøy ñeâm khoâng troùi buoäc,
Ñoái duyeân gì khoâng truï,
Khoâng sôï nôi haàm saâu?”.
Phaät ñaùp:
“Ñònh hueä lìa ngu si,
Xaû chaáp khoâng troùi buoäc,
Ñoái caûnh duyeân khoâng truï,
Trì giôùi khoûi haàm saâu”.

Döôïc xoa hoûi:
“Ai qua ñöôïc boäc löu,
Ai vöôït qua bieån caû,
Ai lìa ñöôïc caùc khoå,
646 BOÄ LUAÄT 7

Ai ñöôïc taâm thanh tònh?”. Phaät ñaùp: “Tín qua ñöôïc boäc löu, Caån thaän qua bieån caû, Tinh caàn lìa caùc khoå, Coù hueä, taâm thanh tònh. Ngöôi nay caàn neân hoûi: Sa moân, Baø-la-moân Lìa thaät ngöõ, boá thí, Coøn coù thaéng phaùp chaêng?”. Döôïc xoa ñaùp: “Nay con caàn gì hoûi, Sa moân, Baø-la-moân Theá toân ñaïi trí hueä, Hay noùi chôn dieäu phaùp, Con töø nay veà sau, Ñi khaép trong theá gian, Thöôøng kính leã Theá toân, Vaø kính troïng chaùnh phaùp, Theá toân ñaïi töø bi, Giaùng laâm truù xöa con, Nay con chaéc chaén bieát, Seõ döùt ñöôøng sanh töû”. Luùc ñoù Döôïc xoa mang haøi nhi daâng leân Theá toân, Theá toân nhaän roài trao laïi cho cha meï cuûa noù, noùi keä raèng: “Tay Maät tích trao cho toâi, Tay toâi trao laïi cha meï, Do tay truyeàn trao cho nhau, Neân goïi teân Khoaùng-daõ-thuû”. Do vieäc naøy neân haøi nhi mang teân laø Khoaùng-daõ-thuû, daàn daàn lôùn khoân; luùc ñoù ôû thaønh khoaùng daõ chöa coù vua, moïi ngöôøi cho laø ñoàng töû Khoaùng-daõ-thuû coù ñaïi phöôùc ñöùc, ñöôïc Theá toân hoä nieäm neân ñoàng loøng toân leân laøm vua. Veà phía Bí-soâ ni Theá-la töø thaønh Thaéng-aâm daãn con gaùi cuûa ñaïi thaàn Tröø-hoaïn teân laø Caùm-dung giao cho tröôûng giaû Dieäu-aâm nuoâi naáng, ñeán tuoåi tröôûng thaønh, dung maïo ñoan nghieâm ñöôïc moïi ngöôøi yeâu meán. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng nöôùc Ma-kieät-ñaø, vua Thaéng quang nöôùc Kieàu-taùt-la, vua Minh-thaéng nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, caùc vò Laät-coâ-tyø ôû thaønh Quaûng-nghieâm cuøng caùc quyù toäc khaùc ñeàu

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 47
647

sai söù mang tín vaät ñeán nhaø tröôûng giaû Dieäu-aâm hoûi cöôùi Caùm-dung. Tröôûng giaû thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “Ngöôøi ñeán hoûi cöôùi Caùm-dung phaàn nhieàu laø quoác vöông, neáu ta khoâng chaáp thuaän seõ sanh oaùn haän gaây naõo haïi cho ta”, nghó roài lieàn baûo Caùm-dung: “Tuøy yù con löïa choïn”. Luùc ñoù söù giaû cuûa caùc quoác vöông quyù toäc ñeàu tuï taäp trong vöôøn hoa cuûa tröôûng giaû Dieäu-aâm, tröôûng giaû lieàn ñem y phuïc thöôïng dieäu vaø chaâu ngoïc voâ giaù trang söùc cho Caùm-dung, cho ngoài treân ñaïi töôïng, tay caàm voøng hoa ñeán trong vöôøn hoa, daën Caùm-dung raèng: “Neáu con muoán laáy ai laøm choàng thì quaêng voøng hoa naøy vaøo ngöôøi hoï”. Caùm- dung ñeán choã moïi ngöôøi ñang tuï taäp hoûi raèng: “Söù cuûa vua Khoaùng-daõ- thuû hieän ôû ñaâu?”, moïi ngöôøi chæ roài, Caùm-dung lieàn quaêng voøng hoa tôùi phía ñoù vaø noùi raèng: “Ñoàng töû ñöôïc Phaät nhaän töø tay cuûa döôïc xoa seõ laø choàng toâi”, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu giaûi taùn. Sau ñoù tröôûng giaû ñem y phuïc thöôïng dieäu trang söùc cho Caùm-dung roài duøng voi ngöïa khoûe ñeïp chôû chaâu baùu, anh laïc vôùi nhieàu ngöôøi haàu tieãn ñöa Caùm-dung ñeán thaønh Khoaùng daõ, ñeán nôi thì

trôøi toái cöûa thaønh ñaõ ñoùng neân xe ngöïa cuûa Caùm-dung phaûi ôû ngoaøi cöûa thaønh nguû qua ñeâm. Do Theá toân quaùn bieát Khoaùng-daõ-thuû coù theå ñöôïc hoùa ñoä, neáu ñeå cho Khoaùng-daõ-thuû gaëp ñöôïc Caùm-dung thì bò aùi nhieãm raøng buoäc ôû trong sanh töû khoâng theå xu- aát ly, khoâng ñöôïc Thaùnh quaû; cho neân Theá toân lieàn töø thaønh Vöông xaù ñi ñeán thaønh Khoaùng daõ, gaàn ñeán cöûa thaønh thì maët trôøi laën, Theá toân lieàn ôû trong moät traïi nuoâi boø boû hoang nguû qua ñeâm. Luùc ñoù Khoaùng-daõ-thuû nghe tin Theá toân ñaõ ñeán ôû ngoaøi thaønh nguû qua ñeâm trong moät traïi nuoâi boø boû hoang neân trôøi vöøa saùng lieàn ra thaønh ñeán kính leã Theá toân, ra tôùi cöûa thaønh lieàn thaáy ñoaøn xe ngöïa cuûa Caùm-dung lieàn hoûi roõ nguyeân do, Khoaùng-daõ-thuû nghe xong lieàn baûo tuøy tuøng röôùc vaøo cung roài ñi ñeán choã Phaät thaêm hoûi coù an khoâng, Phaät noùi: “Naøy Khoaùng-daõ-thuû, trong theá gian naøy ngöôøi nguû ñöôïc an oån nhaát chính laø Nhö lai”, lieàn noùi keä: “Hay töø ñöôïc toäi aùc, Khoâng bò duïc troùi buoäc, Lìa nhieãm veà vieân tòch, Neân nguû ñöôïc an oån. Töø ñöôïc bònh nhieät naõo, Ñoaïn taát caû mong caàu, Taâm thöôøng ñöôïc tòch tónh, Ngöôøi ñoù nguû an oån”. Luùc ñoù Theá toân lieàn noùi phaùp yeáu khieán cho Khoaùng-daõ-thuû ngay nôi choã ngoài chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn. Sau ñoù Khoaùng-daõ-thuû ñaûnh leã

Phaät roài trôû veà trong cung noùi vôùi Caùm-dung: “Toâi ñaõ lìa duïc, khoâng coøn ham muoán, naøng ñaõ ñeán ñaây tuøy yù ñi hay ôû, khoâng ai ngaên caûn”, Caùm-dung noùi: “Toâi muoán ôû laïi laøm ngöôøi caáp thí cho Phaät töû”. Khoaùng-daõ-thuû sau ñoù cho xaây caát moät truù xöù ôû ngoaøi thaønh cuùng cho Phaät vaø taêng, töù söï cuùng döôøng ñaày ñuû..., thôøi gian sau Khoaùng-daõ-thuû laâm bònh qua ñôøi, sanh leân coõi trôøi Voâ nhieät, khôûi ba taâm bieát roõ roài ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Phaät hoûi: “Naøy Khoaùng-daõ-thuû, do nhôn gì ñöôïc sanh leân coõi trôøi Voâ nhieät?”, thieân töû Khoaùng-daõ-thuû noùi keä ñaùp: “Do con gaëp Theá toân, Nghe Phaät noùi dieäu phaùp, Vaø cuùng döôøng taêng chuùng, Taâm khoâng sanh nhaøm ñuû, Thoï haønh phaùp thöôïng nhôn, Xa lìa caùc tham aùi, Thöôøng tu taäp ba vieäc, Neân sanh trôøi Voâ nhieät”. Noùi keä xong ñaûnh leã Phaät roài bieán maát. Do caùc Bí-soâ trong ñeâm thaáy aùnh saùng chieáu khaép röøng neân trôøi vöøa saùng lieán ñeán choã Phaät thænh hoûi: “Theá toân, Khoaùng-daõ-thuû töøng taïo nghieäp gì vöøa gaëp maët Caùm-dung lieàn boû ñi vaø chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn?”, Phaät noùi: “Naøy caùc Bí-soâ haõy laéng nghe: Thuôû xöa coù hai ngöôøi con cuûa vò ñaïi thaàn, ngöôøi anh teân laø Thuû-tuùc-voõng-man, ngöôøi em teân laø Voâ-voõng-man; ngöôøi anh ñaõ tu ñaéc naêm thoâng coøn ngöôøi em ñang thoï hoïc. Vò thaày daïy coù moät con gaùi teân laø Dieäu dung, dung maïo ñoan trang ñeán tuoåi tröôûng thaønh muoán laáy Voâ-voõng-man laøm choàng neân ñeán noùi vôùi Voâ-voõng-man: “Cha meï baûo toâi ñeán laøm vôï anh”. Voâ-voõng-man khoâng chaáp thuaän, Dieäu dung noåi giaän, Voâ-voõng-man boû troán, Dieäu dung ñuoåi theo yeâu caàu laøm choàng coâ, Voâ-voõng-man vaãn khoâng chaáp thuaän neân Dieäu dung caàm dao muoán gieát.

Voâ-voõng-man bieát khoâng traûnh khoûi naïn naøy neân chaép tay nieäm: “Nam moâ Ñaïi tieân Thuû-tuùc-voõng-man”, vöøa nieäm xong, ñaïi tieân lieàn hieän naém tay Voâ-voõng-man ñöa ñeán trong röøng ôû trong moät traïi boø boû hoang, cho Voâ-voõng-man xuaát gia, daïy tu thaéng phaùp chöùng ñöôïc naêm thoâng. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi anh tu ñaéc naêm thoâng chính laø ta, Voâ-voõng-man chính laø Khoaùng-daõ-thuû, Dieäu dung chính laø Caùm-dung. Xöa kia ta thaáy ngöôøi em saép bò haïi lieàn ñeán cöùu, cho xuaát gia daïy tu thaéng phaùp chöùng ñöôïc naêm thoâng, xa lìa oaùn ñoái cuûa ngöôøi nöõ ; nay laïi khieán cho Khoaùng-daõ-thuû thoaùt khoûi bò Caùm-dung raøng buoäc maø ñöôïc xuaát ly. Cho neân caùc thaày ôû trong phaùp höõu laäu phaûi mau xa lìa.”

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 47 649

Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, do nhaân duyeân gì Khoaùng-daõ-thuû khi vöøa môùi sanh lieàn bò ñem naïp cho Döôïc xoa aên, laïi ñöôïc Theá toân ñeán cöùu thoaùt?”, Phaät noùi: “Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong moät thaønh noï coù nhaø vua thích aên thòt, luùc ñoù coù moät ngöôøi muoán caàu thaân vôùi vua neân ñem con gaø phuïng hieán, vua lieàn sai ngöôøi ñöa xuoáng nhaø beáp laøm moùn aên ngon cho vua, ngöôøi hieán gaø suy nghó: “Ta khoâng neân ñeå cho con gaø vì ta maø bò gieát”, nghó roài lieàn ñem soá tieàn gaáp ñoâi giaù tieàn moät con gaø ñeán trong nhaø beáp chuoäc laïi gaø roài ñem phoùng sanh vaø nguyeän raèng: “Do ta ñem phuïng hieán neân con gaø suyùt bò gieát cheát, nguyeän xin ñôøi sau khoûi bò quaû baùo. Nay ta chuoäc laïi roài ñem phoùng sanh, nguyeän xin ñôøi sau neáu khi gaëp aùch naïn seõ ñöôïc baäc Ñaïi sö thuø thaéng ñeán cöùu. Caùc thaày bieát chaêng, ngöôøi hieán gaø xöa kia chính laø Khoaùng-daõ-thuû, do söùc phaùt nguyeän neân nay ñöôïc ta ñeán cöùu. Neân hoïc nhö theá”. Sau khi Khoaùng-daõ-thuû qua ñôøi, Caùm-dung trôû veà nhaø cuûa tröôûng giaû Dieäu-aâm, vua nöôùc Kieàu-thieåm-tyøø laø OÂ-ñaø-dieân nghe Caùm-dung chöa bò nam töû xuùc chaïm ñaõ trôû veà nhaø cuõ, lieàn ñeán hoûi cöôùi laøm vôï. Cöôùi xong cho Caùm-dung ôû cung Dieäu hoa coù ngaøn thò nöõ haàu haï, haèng ngaøy vua chi ra moät ngaøn kim tieàn ñeå ñaùp öùng moïi thöù caàn duøng. Trong soá caùc thò nöõ coù moät thò nöõ teân laø Khuùc tích (do xöông soáng cong maø thaønh teân) haèng ngaøy caàm moät ngaøn kim tieàn mua höông, nhöng chæ mua höông coù naêm traêm kim tieàn coøn laïi naêm traêm laáy duøng rieâng, laïi leùn tö thoâng vôùi ngöôøi chuû hieäu baùn höông. Thôøi gian sau caû hai ñoàng taâm thieát cuùng Phaät vaø Taêng… Phaät vaø Taêng aên xong lieàn ngoài moät beân nghe noùi phaùp, sau khi nghe phaùp lieàn ñöôïc sô quaû. Sau khi ñöôïc Kieán ñeá, Khuùc tích khoâng xeùn bôùt naêm traêm kim tieàn nöõa maø mua ñuû moät ngaøn kim tieàn höông ñem veà, Caùm-dung thaáy höông nhieàu hôn tröôùc lieàn hoûi nguyeân do, Khuùc tích trình baøy söï thaät, Caùm-dung nghe roài cho laø ñieàu hy höõu neân baûo Khuùc tích: “ta khoâng tieän ra ngoaøi, ngöôi haõy haèng ngaøy ñeán choã Theá toân nghe phaùp roài veà noùi laïi cho ta nghe”. Khuùc tích vaâng lôøi ñeán choã Theá toân nghe phaùp roài trôû veà cung, luùc ñoù Caùm- dung ôû treân toøa cao baûo Khuùc tích noùi laïi,

Khuùc tích noùi: “Leã nghi nghe phaùp khoâng phaûi nhö vaäy”, Caùm-dung lieàn cho traûi thaéng toøa môøi khuùc tích leân toøa noùi laïi phaùp, Caùm-dung ngoài ôû toøa thaáp nghe, nghe phaùp xong lieàn chöùng quaû Baát hoaøn. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân ngöôøi nöôùc Sa-ma teân laø Voâ-öu, vôï teân laø Xaù-lôïi, coù moät ngöôøi con gaùi dung saéc tuyeät traàn, ñöôïc moïi ngöôøi eâu meán neân goïi laø Voâ tyû, ñeán tuoåi tröôûng thaønh Voâ tyû suy nghó: “Neáu ai

dung nghi ñeïp nhö ta, ta môùi chòu laøm vôï”. Luùc ñoù Theá toân vaøo thaønh Kieàu-thieåm-tyøø theo thöù lôùp khaát thöïc roài trôû veà boån xöù, thoï thöïc xong vaøo trong röøng vaéng tónh toïa. Baø-la-moân Voâ öu thaáy dung nghi cuûa Phaät roài lieàn suy nghó: “Tröôïng phu naøy thaät xöùng ñoâi vôùi con gaùi ta”, nghó roài lieàn trôû veà nhaø noùi vôùi vôï: “Ta ñaõ tìm ñöôïc moät ngöôøi raát xöùng ñoâi vôùi con gaùi cuûa ta, baø haõy trang söùc cho con gaùi baèng caùc anh laïc ñeå chuaån bò laøm leã cöôùi”, baø vôï hoûi ngöôøi ñoù laø ai, Baø-la-moân noùi laø sa moân Kieàu-ñaùp-ma, baø vôï nghe roài lieàn noùi keä: “Toâi töøng ôû trong nöôùc, Thaáy Ñaïi tieân khaát thöïc, Ñi choã ñaát khoâng baèng, Theo chaân Ngaøi cao thaáp, Baäc ñaïi nhaân nhö vaäy, Ñaâu nghó chuyeän vôï con”. Baø-la-moân Voâ öu noùi: “Xaù lôïi chaúng kheùo noùi, Vieäc toát noùi thaønh xaáu, Duø taâm kia tinh taán, Coù söùc ñaïi oai thaàn, Neáu thaáy gaùi Voâ tyû, Lieàn sanh taâm öa thích”. Noùi roài Voâ öu lieàn duøng y phuïc thöôïng dieäu vaø caùc anh laïc trang söùc cho con gaùi thaät ñeïp, sau ñoù cuøng ñoaøn tuøy tuøng ñöa con gaùi ñeán choã Phaät. Treân ñöôøng ñi thaáy daáu chaân cuûa Phaät in treân ñaát coù töôùng thieân böùc luaân, Voâ öu chæ cho vôï thaáy vaø noùi: “Ñaây laø daáu chaân cuûa ngöôøi choàng töông lai cuûa Voâ tyû”, baø vôï thaáy roài lieàn noùi keä: “Ngöôøi nhieãm duïc, daáu chaân khoâng thaúng, Ngöôøi saân nhieàu, choã ñaïp ñaát cöùng, Ngöôøi ngu si, daáu chaân khoâng roõ, Daáu chaân naøy cuûa ngöôøi lìa duïc”. Voâ öu noùi: “Xaù lôïi khoâng kheùo noùi, Vieäc toát noùi thaønh xaáu, Duø töôùng kia thieân böùc, Coù söùc ñaïi oai thaàn, Neáu thaáy gaùi Voâ tyû, Lieàn sanh taâm öa thích”. Ñi moät ñoaïn nöõa lieàn thaáy phu cuï coû cuûa Phaät naèm, Voâ öu lieàn noùi

vôùi vôï: “Ñaây laø phu cuï coû cuûa ngöôøi choàng töông lai cuûa Voâ tyû”, baø vôï thaáy phu cuï coû khoâng roái loaïn lieàn noùi keä:

“Ngöôøi nhieãm duïc naèm nhieàu loã huûng,
Choã ngöôøi saân naèm, coû traûi cöùng,
Choã ngöôøi si naèm, coû doïc ngang,
Choã naèm naøy cuûa ngöôøi lìa duïc”.

Voâ öu noùi:

“Xaù lôïi khoâng kheùo noùi,
Vieäc toát noùi thaønh xaáu,

Duø coû kia khoâng roái,
Coù söùc ñaïi oai thaàn,
Neáu thaáy gaùi Voâ tyû,
Lieàn sanh taâm öa thích”.
Khi ñeán choã Phaät, Voâ öu noùi keä:
“Ngöôøi haõy xem naøng naøy,
Saéc ñeïp khoâng ai saùnh,
Caàn vôï toâi trao cho,
Nghi dung ñeïp töông tôï,
Cuõng nhö traêng ñeâm raèm,
Traêng sao cuøng chieáu saùng”.
Phaät nghe keä roài lieàn suy nghó: “Neáu ta noùi lôøi dòu daøng, ngöôøi con gaùi naøy seõ tình sanh quyeán luyeán, sau khi rôøi khoûi nôi ñaây seõ nhôn ñaây maïng chung. Nay ta neân thò hieän söï cheâ hieàm maø noùi vôùi ngöôøi cha”, nghó roài Phaät lieàn noùi keä:
“Ma vöông hieán ba naøng,
Tuyeät saéc nhaát theá gian,
Trang söùc ñaày anh laïc,
Ta coøn khoâng khôûi duïc,
Huoáng chi thaân ti tieän,
Ñaày chaát baát tònh naøy,
Muoán ñeán gaàn chaân ta,
Cuõng khoâng coù vieäc aáy”.
Voâ tyû nghe roài taâm sanh buoàn giaän, nhìn cha roài cuùi ñaàu, Voâ öu nhìn con gaùi roài noùi keä:
“Con toâi ñeïp nhö hoa,
Tuyeät saéc khoâng ai baèng,
Ngöôøi nay taïi sao laïi,
Khoâng coù taâm yeâu thöông?”.
652 BOÄ LUAÄT 7

Phaät noùi: “Ngöôøi ngu si theá gian, Ñoái caûnh sanh aùi chaáp, Neáu thaáy ngöôøi ñeïp naøy, Taâm lieàn sanh ñieân ñaûo. Ta laø Phaät thöù baûy, Chöùng ñöôïc quaû Voâ thöôïng, Nhö sen leân khoûi nöôùc, Khoâng bò duïc traàn nhô”. Voâ öu nghe Phaät noùi roài lieàn cuøng vôï vaø Voâ tyû boû ra veà, luùc ñoù coù moät Bí-soâ giaø voán laø ngoaïi ñaïo xuaát gia ñöùng caùch Phaät khoâng xa nhìn thaáy Voâ tyû lieàn sanh aùi nhieãm lieàn noùi keä caàu xin Phaät: “Phaät nhaõn chieáu saùng khaép, Xin nhaän naøng Voâ tyû, Cho con laøm theâ thaát, Tuøy tình ñöôïc thoï duïng”. Phaät nghe roài im laëng khoâng noùi, Bí-soâ giaø do taâm nhieãm böùc baùch lieàn baïch Phaät: “Y baùt naøy cuûa Phaät, Tích tröôïng vaø quaân trì, Cuøng giôùi ñeàu traû laïi, Con nay theo naøng aáy”. Noùi roài xaû y baùt vaø hoïc xöù ñi ñeán choã Baø-la-moân

Voâ öu noùi raèng: “Cho toâi ñöôïc cöôùi Voâ tyû laøm vôï”, Voâ öu maéng roài khoâng theøm noùi ñeán, Bí-soâ giaø khoâng toaïi ñöôïc sôû nguyeän lieàn hoäc maùu maø cheát. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeáu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, do nhaân duyeân gì Voâ öu ñem Voâ tyû phuïng daâng, Theá toân khoâng naïp thoï?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät ngöôøi thôï reøn sanh ñöôïc moät con gaùi, con gaùi tuy tuoåi ñaõ lôùn nhöng oâng yû nôi ngheà kheùo cuûa mình maø khoâng chòu gaû cho ai, ngheà kheùo cuûa oâng laø ñeå moät caây kim treân maët nöôùc khoâng chìm. Luùc ñoù coù moät ñoàng töû Baø-la-moân laïi cao tay ngheà hôn coù theå duøng baûy caây kim xoû vaøo moät loã kim roài ñeå treân maët nöôùc khoâng chìm. Ñoàng töû naøy muoán ñieàu phuïc ngöôøi thôï reøn kia neân ñeán tröôùc cöûa ngoû nhaø oâng rao baùn kim, ngöôøi con gaùi nghe rao lieàn ra cöûa cheâ cöôøi noùi: “OÂng laø ngöôøi ngu si, Hoaëc khoâng coù taâm thöùc, Ñeán tröôùc nhaø thôï reøn,

Lôùn tieáng rao baùn kim” Ñoàng töû lieàn noùi keä: “Hieàn thuû, toâi khoâng ngu, Khoâng phaûi khoâng taâm thöùc, Muoán phaù loøng kieâu maïn, Neân ñeán rao baùn kim, Cha coâ neáu bieát toâi, Tay ngheà cao hôn nhieàu, AÉt ñem coâ gaû cho, Vaø cho caû gia saûn”. Ngöôøi cha nghe roài lieàn hoûi ñoàng töû: “Ngöôi noùi tay ngheà cao hôn nhieàu laø thaät hay hö?”, ñoàng töû lieàn duøng baûy caây kim xoû qua moät loã kim roài ñeå noåi treân maët nöôùc khoâng chìm, ngöôøi cha thaáy roài lieàn muoán ñem con gaùi gaû cho ñoàng töû laøm vôï, ñoàng töû noùi: “Ta thuoäc toäc taùnh Baø-la-moân cao quyù haù laïi saùnh ñoâi vôùi con gaùi doøng hoï thôï reøn sao?”, noùi roài lieàn boû ñi. Naøy caùc Bí-soâ, ñoàng töû Baø-la-moân xöa kia laø tieàn thaân cuûa ta, ngöôøi thôï reøn chính laø Voâ öu, coâ con gaùi chính laø Voâ tyû. Xöa kia ta coøn ñaày ñuû phieàn naõo vaãn töø boû ngöôøi nöõa kia huoáng chi nay ñaõ ly duïc, laø baäc Voâ thöông sö maø sanh tham nhieãm hay sao? caùc thaày neân hoïc nhö theá.” Caùc Bí-soâ laïi thænh hoûi Phaät: “Vì nhaân duyeân gì Bí-soâ giaø kia laïi vì Voâ tyû maø cheát?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Bí-soâ giaø aáy khoâng phaûi chæ ñôøi naøy vì Voâ tyû maø cheát, töø thuôû xa xöa cuõng ñaõ vì Voâ tyû maø phaûi cheát, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong moät thaønh teân laø Sö töû kieáp, vua teân laø Sö töû ñaûnh laø baäc ñaïi phaùp vöông, trong nöôùc daân chuùng soáng no aám an vui, khoâng coù oaùn ñöch chieán tranh, khoâng coù ngöôøi aùc dua nònh haïi nhau, cuõng khoâng coù tai hoïa vaø caùc bònh khoå… Trong thaønh coù moät thöông chuû teân laø Sö töû giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû… gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi thöù taùm Taêng-giaø-phaït-thi-sa noùi veà Thaät-löïc-töû, chæ khaùc ngöôøi con trai cuûa thöông chuû trong giôùi naøy teân laø Sö-töû-daän… cho ñeán caâu thöông chuû Sö töû haèng ngaøy troâng coi gia nghieäp queân aên boû nguû, Sö töø daän thaáy cha vaát vaû khoù nhoïc nhö vaäy lieàn thöa vôùi cha: “Vaán ñeà mieäng buïng, moãi ngöôøi phaûi töï giaûi quyeát, con ngoài khoâng aên cuûa cha laø ñieàu khoâng neân. Nay con muoán vaøo trong bieån tìm caàu chaâu baùu”. Ngöôøi cha noùi: “Con khoâng caàn khoå nhoïc tìm caàu, trong kho cuûa nhaø ta coù nhieàu vaøng baïc

chaâu baùu tuøy yù con thoï duïng", Sö-töû-daän noùi: "Con raát muoán ra bieån tìm ñeán Baûo chaâu", ngöôøi cha thaáy con ñaõ quyeát yù neân

noùi: "Cha thuaän theo yù nguyeän cuûa con, neáu gaëp caûnh khoå gì thì con phaûi nhaãn chòu". Sau ñoù ngöôøi cha cho ñaùnh troáng thoâng baùo cho caùc thöông chuû xa gaàn trong thaønh aáp bieát: "Caùc thöông chuû neân bieát, ai coù theå cuøng ñi vôùi thöông chuû Sö-töû-daän ra bieån tìm chaâu baùu thì neân chuaån bò lo lieäu haøng hoùa vaø haønh lyù, khi qua caùc traïm quan thueá seõ khoûi ñoùng thueá". Luùc ñoù coù naêm traêm thöông nhôn nghe thoâng baùo roài lieàn ñeán choã thöông chuû Sö-töû-daän cuøng öôùc heïn ngaøy khôûi haønh xong, moãi ngöôøi ñeàu trôû veà töø taï cha meï thaân quyeán roài chuyeân chôû haøng hoùa ñeán ñeå cuøng thöông chuû Sö-töû-daän leân ñöôøng. Traûi qua caùc thaønh aáp cuoái cuøng ñeán beán caûng, thöông chuû laáy naêm traêm kim tieàn thueâ thuyeàn ra bieån vaø tìm thueâ naêm ngöôøi: Moät ngöôøi coù theå nhìn xa hieåu roäng, moät ngöôøi coù theå laùi thuyeàn, moät ngöôøi coù theå söûa chöõa thuyeàn, moät ngöôøi coù theå laën saâu, moät ngöôøi laø thuyeàn tröôûng leøo laùi con thuyeàn ra bieån tìm Baûo chaâu. Khi thuyeàn saép nhoå neo, thuyeàn tröôûng noùi vôùi moïi ngöôøi: "Trong bieån caû nguy an khoâng phaûi moät: Hoaëc gaëp gioù baõo baát ngôø ñöa thuyeàn taáp vaøo vaùch nuùi, hoaëc bò raêng cöa cuûa caù Kình ñaâm luûng thuyeàn phaûi chìm. Khi gaëp naïn gaáp moïi ngöôøi phaûi coù phöông tieän cöùu hoä nhö phao noåi ñeå phoøng thaân"', caùc thöông nhôn nghe roài cuøng noùi vôùi nhau: "Trong bieån caû an nguy khoù bieát tröôùc, chuùng ta neân theo lôøi thuyeàn tröôûng chuaån bò phao noåi ñeå phoøng thaân". Khi thuyeàn vaøo bieån caû gaëp phaûi caù Ma kieät lôùn phaù vôõ thuyeàn, moïi ngöôøi ñeàu nöông phao noåi troâi theo laøn soùng, do maïng soá chöa heát neân gaëp côn gioù Baác thoåi troâi giaït vaøo bôø phía nam ôû chaâu Xích-ñoàng. Treân chaâu naøy coù nhieàu La-saùt nöõ ôû, chuùng coù theå bieán hình theo yù muoán, neáu thaáy caùc thöông nhôn bò vôõ taøu troâi giaït ñeán, chuùng seõ duøng lôøi dòu ngoït caùm doã. Treân thaønh trì cuûa La-saùt nöõ coù döïng hai caây phöôùn: Moät teân laø Khaùnh hæ, hai teân laø Khuûng uùy, khi hai caây phöôùn naøy lay ñoäng laø baùo ñieàm toát hoaëc xaáu. Khi caùc thöông nhôn troâi giaït ñeán nôi naøy thì caây phöôùn khaùnh hæ lay ñoäng, caùc La-saùt nöõ noùi vôùi nhau: "Chuùng ta haõy ra bôø bieån, chaéc laø coù ngöôøi töø chaâu Thieäm boä troâi giaït ñeán ñaây". Chuùng hoùa laøm myõ nöõ ñoan trang cuøng nhau ra bôø bieån nhìn quanh boán phía, thaáy coù nhieàu ngöôøi nöông phao noåi ñang troâi giaït vaøo bôø lieàn hoùa nhieàu anh laïc trang söùc treân ngöôøi vôùi nhieàu vaät thöïc mang ñeán, noùi vôùi caùc thöông nhôn raèng: "Thieän lai caùc hieàn thuû, caùc vò ñaõ troâi giaït theo soùng bieån raát laø khoå sôû, haõy veà nhaø chuùng toâi nghæ ngôi". Trong thaønh naøy ñaõ coù nhieàu thöông nhôn troâi giaït tôùi tröôùc ñeàu bò nhoát trong thaønh saét ñeå caùc La-saùt nöõ aên thòt daàn daàn. Luùc ñoù caùc La-saùt nöõ ñöa caùc thöông nhôn môùi troâi giaït tôùi naøy veà nhaø chuùng roài noùi vôùi moïi ngöôøi: "Nhaø cöûa, y phuïc, thöùc aên vaø

caùc vaät duïng ôû ñaây caùc vò cöù tuøy yù thoï duïng. Chuùng toâi khoâng coù choàng, neáu caùc vò khoâng cheâ bai thì chuùng toâi nguyeän cuøng keát ñoâi", sau ñoù chuùng daãn moïi ngöôøi tham quan caùc vöôøn hoa ñeïp vaø chæ caùc kho taøng chaâu baùu vaø noùi vôùi moïi ngöôøi: "Taát caû vaät baùu trong ñaây nhö vaøng baïc, löu ly, chôn chaâu, ma ni, xa cöø, maõ naõo... caùc vò cöù tuøy yù thoï duïng, vaø haõy cuøng chuùng toâi chung soáng chôù coù nghi ngôø gì. Treân chaâu naøy chæ coù thaønh phía nam laø caùc vò khoâng neân ñeán" Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ta khoâng thaáy coù moät thöù gì laøm meâ say khieán theá gian bò tham nhieãm raøng buoäc hôn laø nöõ saéc. Caùc thaày neân bieát, ngöôøi nöõ coù theå laøm cho taát caû ngöôøi nam chìm ñaém, ngöôøi nam khi thaáy ngöôøi nöõ lieàn meâ muoäi hoang daâm maát chí höôùng, phaåm thieän thaéng dieäu seõ khoâng coøn giöõ nôi taâm. Cho neân caùc thaày phaûi caàu giaûi thoaùt, sieâng naêng tu taäp haïnh ly duïc, ñoái côùi caùc caûnh nhieãm khôûi phaùp quaùn baát tònh, neân hoïc nhö theá". "Luùc ñoù caùc thöông nhôn cuøng caùc La-saùt nöõ chung soáng, traûi qua nhieàu naêm hoï ñeàu coù con, moät hoâm Sö-töû-daän boãng suy nghó: "Taïi sao caùc ngöôøi nöõ naøy khoâng cho chuùng ta ñi ñeán thaønh phía Nam?", Sö-töû- daän lieàn chôø cho vôï nguû say, nöûa ñeâm len leùn ñi ñeán thaønh phía Nam tìm hieåu nguyeân do, ñeán nôi boãng nghe coù tieáng cuûa nhieàu ngöôøi keâu khoùc bi thöông: "Khoå thay, ñau ñôùn thay! cha meï anh em ôû chaâu Thieäm boä...". Sö-töû-daän nghe roài kinh sôï, loâng treân thaân ñeàu döïng ñöùng, tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc thaáy moät thaønh saét lôùn cao ngaát kieân coá nhöng chung quanh khoâng coù cöûa, cuõng khoâng thaáy daáu veát cuûa ngöôøi vaø suùc vaät. ÔÛ phía Baéc cuûa thaønh naøy coù moät caây Thi-lôïi-sa cao hôn bôø thaønh, Sö-töû-daän leo leân caây nhìn vaøo trong thaønh thaáy coù ngöôøi lieàn hoûi voïng tôùi: "Caùc ngöôøi laø ai taïi sao keâu khoùc ôû trong ñaây vaø noùi laø nhôù cha meï anh em ôû chaâu Thieäm boä?", hoï nghe roài lieàn ñaùp voïng leân: "Chuùng toâi laø ngöôøi ôû chaâu Thieäm boä, vaøo trong bieån caû tìm chaâu baùu khoâng may gaëp caù Ma kieät lôùn phaù vôõ thuyeàn... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu chuùng toâi cuøng caùc ngöôøi nöõ treân chaâu naøy chung soáng vôùi nhau traûi qua nhieàu naêm ñeàu ñaõ coù con. Khi caùc ngöôøi nöõ naøy thaáy caây phöôùn khaùnh hyû lay ñoäng bieát coù ngöôøi töø chaâu Thieäm boä bò ñaém taøu troâi giaït ñeán, lieàn ñem chuùng toâi nhoát vaøo trong thaønh naøy ñeå aên thòt daàn daàn. Khi saép aên thòt, chuùng hieän trôû laïi thaân La-saùt, dung maïo ñaùng sôï vôùi moùng vuoát daøi, raêng nanh nhoïn, chuùng xeù ngöôøi ra aên heát khoâng ñeå soùt moät chuùt gì, cho ñeán maùu rôi treân ñaát, chuùng cuõng queït leân lieám heát. Moãi ngaøy chuùng aên moät ngöôøi trong thaønh naøy, chuùng khoâng phaûi laø ngöôøi maø chính laø quyû La-saùt. Caùc oâng phaûi kheùo töï phoøng veä, khoâng bao laâu

nöõa caùc oâng cuõng seõ nhö chuùng toâi". Sö-töû-daän nghe roài khieáp vía lieàn hoûi ngöôøi kia: "Coù caùch naøo khieán caùc vò vaø chuùng toâi thoaùt ñöôïc khoå aùch naøy ñeå ñöôïc bình an trôû veà chaâu Thieäm boä khoâng?", ngöôøi kia noùi: "Khoâng coù caùch naøo caû, chuùng toâi ôû trong ñaây ñaõ cuøng nhau ñaøo moät caùi haàm xuyeân qua loøng ñaát ôû beân döôùi thaønh saét naøy thì thaønh saét naøy laïi nôùi roäng theâm gaáp maáy laàn neân khoâng theå naøo thoaùt ra ñöôïc; chuùng toâi muoán leo leân bôø thaønh ñeå ra ngoaøi thì thaønh laïi cao theâm, cho neân chuùng toâi bieát khoâng theå naøo thoaùt ra ñöôïc, chæ coøn ñôïi cheát maø thoâi, nhöng caùc oâng thì coù theå", Sö-töû-daän lieàn hoûi laø caùch gì, ngöôøi kia noùi: "Cöù vaøo ngaøy möôøi laêm leã Bao-saùi-ñaø, trong hö khoâng coù chö thieân noùi: Hôõi ngöôøi chaâu Thieäm boä, caùc ngöôi khoâng coù trí hueä, coá chaáp ngu si, vaøo ngaøy möôøi laêm leã Bao-saùi-ñaø khoâng bieát ñi veà phöông Baéc ñeå tìm ñöôøng thoaùt ly. Vaøo ngaøy ñoù coù thieân maõ vöông teân laø Baø-la-ha töø bieån hieän leân, leân bôø du ngoaïn vaø aên luùa töï nhieân höông, coù uy löïc lôùn. AÊn xong thieân maõ caát ñaàu leân ngoù boán höôùng noùi ba laàn nhö sau: ai muoán ñeán bôø beân kia trôû veà chaâu Thieäm boä. Caùc oâng ñôïi thieân maõ noùi xong môùi ñöôïc leân tieáng noùi raèng: Chuùng toâi muoán ñeán bôø kia trôû veà chaâu Thieäm boä, xin cöùu giuùp chuùng toâi. Luùc ñoù thieân maõ noùi theá naøo caùc oâng laøm theo nhö theá aáy, thì coù theå trôû veà chaâu Thieäm boä". Sö-töû-daän nghe noùi roài heát loøng ghi nhôù, khen ngôïi laø vieäc chöa töøng coù roài leo xuoáng theo ñöôøng cuõ trôû veà vaø naèm nguû nhö cuõ. Trôøi vöøa saùng Sö-töû-daän lieàn ñeán baûo naêm traêm thöông nhôn: "Caùc vò haõy ñeán trong vöôøn taäp hoïp ñeå baøn vieäc, vôï vaø con khoâng neân coù maët", caùc thöông nhôn nghe roài lieàn cuøng ñeán taäp hoïp, Sö-töû-daän lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi roài noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: "Nhöõng ngöôøi nöõ ôû nôi ñaây ñeáu laø quyû La-saùt, caùc vò haõy caån thaän töï phoøng hoä".

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 48
657

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 48

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: VAØO CÖÛA CUNG VUA (Tieáp Theo)

Luùc ñoù caùc thöông nhôn nghe roài ñeàu khieáp vía, nhaát trí cuøng nhau vaøo ngaøy möôøi laêm leã Bao-saùi-ñaø ñeán phía Baéc ñeå gaëp thieân maõ lieàn thaáy thieân maõ töø bieån hieän ra leân bôø aên luùa töï nhieân. moät thöông nhôn voâ trí khoâng nhôù lôøi daën cuûa Sö-töû-daän lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: "Ñoù chính laø thieân maõ vöông Baø-la-ha, chuùng ta neân ñeán choã thieân maõ noùi raèng chuùng ta muoán ñeán bôø kia trôû veà chaâu Thieäm boä", Sö-töû-daän lieàn noùi: "Khoâng phaûi nhö vaäy, phaûi ñôïi maõ vöông aên no roài caát ñaàu ngoù boán phöông noùi ba laàn: ai muoán ñeán bôø kia trôû veà chaâu Thieäm boä, luùc ñoù chuùng ta môùi leân tieáng". Luùc ñoù maõ vöông ñaõ aên no lieàn caát ñaàu ngoù boán phöông... cho

ñeán caâu maõ vöông baûo moïi ngöôøi: “Caùc vò muoán trôû veà chaâu Thieäm boä ñöôïc an toaøn thì phaûi nghe theo lôøi toâi daën baûo: khi saép qua ñeán bôø kia caùc La-saùt nöõ seõ bieán hoùa xinh ñeïp boäi phaàn, daãn theo con caùi ñeán khuyeán duï caùc vò raèng: … neáu caùc ngöôøi khoâng ôû laïi thì haõy daãn con trai, con gaùi cuûa caùc ngöôøi ñi luoân. Neáu caùc vò nghe nhöõng lôøi khuyeán duï naøy maø sanh taâm luyeán aùi nghó ñeán vôï con, tham tieác chaâu baùu thì duø ôû treân löng toâi cuõng seõ rôùt xuoáng bieån, nhö traùi caây chín muoài khoâng theå dính treân caønh. Luùc ñoù caùc La-saùt nöõ seõ lieän laïi nguyeân hình aên thòt caùc vò. Neáu caùc vò khoâng khôûi taâm tham aùi treân thì duø chæ naém ñöôïc moät sôïi loâng treân ngöôøi toâi, cuõng coù theå ñeán bôø beân kia trôû veà chaâu Thieäm boä an toaøn”, noùi roài maõ vöông cuùi mình xuoáng cho caùc thöông nhôn leo leân hoaëc naém laáy baát cöù nôi naøo treân ngöôøi thieân maõ, sau ñoù voït mình leân hö khoâng bay veà höông chaâu Thieäm boä. Luùc ñoù caây phöôùng khuûng uùy lay ñoäng, caùc La-saùt nöõ thaáy roài lieàn suy nghó: “Khoâng leõ ngöôøi chaâu Thieäm boä boû chuùng ta troán ñi”, nghó roài lieàn ñeán xem caùc phoøng oác thì khoâng thaáy coøn moät ngöôøi naøo. Caùc La-saùt nöõ lieàn

bieán thaønh myõ nöõ daãn theo con caùi ra bôø bieån kieám caùc thöông nhôn, töø xa troâng thaáy caùc thöông nhôn treân mình thieân maõ lieàn bay theo sau khoùc keå: “… Taïi sao caùc ngöôøi laïi boû chuùng toâi vaø caùc con, neáu caùc ngöôøi nhaøm chaùn chuùng toâi thì haõy daãn caùc con theo”. Luùc ñoù caùc thöông nhôn nghe roài ñeàu sanh taâm luyeán aùi… ngay luùc ñoù lieàn töø treân mình thieân maõ rôi xuoáng bieån, caùc La-saùt nöõ hieän laïi nguyeân hình aên thòt gioáng nhö lôøi Maõ vöông ñaõ noùi. Luùc ñoù chæ coøn moãi moät mình Sö-töû-daän ôû treân löng thieân maõ ñöôïc trôû veà chaâu Thieäm boä an toaøn.” Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Neáu ñoái vôùi töï thaân khoâng khôûi nghó: Nhaõn töùc laø ngaõ, ngaõ coù nôi nhaõn cho ñeán nhó tyû thieät thaân yù; saéc töùc laø ngaõ, ngaõ coù nôi saéc cho ñeán thanh höông vò xuùc phaùp; ñòa giôùi laø ngaõ, ngaõ coù nôi ñòa giôùi cho ñeán thuûy hoûa phong khoâng vaø thöùc giôùi; saéc uaån laø ngaõ, ngaõ coù nôi saéc uaån cho ñeán thoï töôûng haønh thöùc uaån cuõng nhö vaäy. Naøy caùc Bí-soâ, neáu coù theå khoâng khôûi töôûng ngaõ vaø ngaõ sôû, khoâng chaáp tröôùc mình ngöôøi, thoï haønh chaùnh giaùo, traùi boû taø ñaïo thì khoâng bò ñoïa laïc trong bieån sanh töû, ñöôïc an laïc thaúng ñeán thaønh Nieát-baøn. Nhö thöông chuû coù trí nghe theo lôøi daën baûo cuûa thieân maõ töø boû La-saùt nöõ môùi coù theå an toaøn trôû veà chaâu Thieäm boä”, Phaät lieàn noùi keä: “Nhöõng ngöôøi khoâng coù trí, Khoâng tin lôøi Phaät daïy, Seõ chòu khoå luaân hoài, Nhö aùi La-saùt nöõ. Neáu ngöôøi coù trí hueä, Tin theo lôøi Phaät daïy, Ra khoûi bieån sanh töû, Nhö nghe lôøi thieân maõ”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Luùc ñoù La-saùt nöõ vôï cuûa Sö-töû-daän khoâng tìm ñöôïc choàng, caùc La-saùt nöõ noùi: “Chaéc choàng cuûa chò ñaõ chaïy thoaùt roài, coù theå ñaõ trôû veà chaâu Thieäm boä, chò neân ñi tìm, tìm ñöôïc thì toát, neáu khoâng tìm ñöôïc chuùng toâi seõ aên thòt chò”, vôï cuûa Sö-töû-daän noùi: “Toâi seõ ñeán chaâu Thieäm boä baét choàng mang veà”, noùi roài lieàn bay leân hö khoâng trong khoaûnh

khaéc ñeán chaâu Thieäm boä, hoùa laøm Döôïc xoa hình daïng ñaùng sôï chaän ñöôøng Sö-töû-daän, Sö-töû-daän lieàn ruùt kieám cheùm, Döôïc xoa lieàn boû chaïy, cöù nhö theá Döôïc xoa baùm theo Sö-töû-daän khoâng rôøi. Ñeán giöõa ñöôøng Sö-töû-daän gaëp laïi baïn cuõ, La-saùt nöõ hoùa laøm myõ nöõ daét tay con ñeán tröôùc ngöôøi baïn cuõ cuûa Sö-töû-daän noùi raèng: "Toâi laø con gaùi cuûa quoác vöông ôû chaâu Xích-ñoàng, cha meï gaû toâi cho thöông chuû Sö-töû- daän, Sö-töû-daän daãn meï con toâi trôû veà chaâu Thieäm boä, giöõa bieån gaëp

phaûi caù ma kieät phaù vôõ thuyeàn, taát caû chaâu baùu ñeáu maát heát, cho meï con toâi laø vaät baát thöôøng neân töø boû. Xin laøm ôn daãn meï con toâi ñeán choã Sö- töû-daän taï toäi", ngöôøi baïn naøy lieàn daãn ñeán choã Sö-töû-daän noùi raèng: "Naøy baïn, vôï cuûa baïn dung maïo khaû aùi, laïi laø vöông nöõ, treân ñôøi naøy khoù kieám ñöôïc ngöôøi xöùng ñoâi nhö theá. Neáu vôï cuûa baïn khoâng coù loãi gì lôùn thì khoâng neân töø boû, haõy thu nhaän laïi naøng", Sö-töû-daän noùi: "Naøy baïn, noù chaúng phaûi laø vöông nöõ maø chính laø nöõ vöông La-saùt baïo aùc ôû chaâu Xích-ñoàng chuyeân aên thòt ngöôøi, khoâng phaûi laø vôï toâi", noùi roài lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, ngöôøi baïn nghe roài khoâng noùi gì, chæ ñöa ít löông thöïc ñi ñöôøng vaø taïp vaät cho La-saùt nöõ roài ñi. Sau ñoù Sö-töû-daän veà ñeán nhaø, La-saùt nöõ daãn con theo sau ñöùng ôû ngoaøi cöûa, moïi ngöôøi nhìn thaáy ñöùa con ñeàu cho laø gioáng Sö-töû-daän, La-saùt nöõ lieàn noùi: "Do chaùu phöôùc ñöùc quaù moûng neân bò cha chaùu töø boû", moïi ngöôøi lieàn hoûi: "Chò töø ñaâu ñeán, laø vôï cuûa ai?", La-saùt nöõ noùi: "Toâi laø con gaùi cuûa quoác vöông ôû chaâu Xích-ñoàng... xin caùc vò daãn meï con toâi ñeán choã cha meï cuûa Sö-töû-daän ñeå toâi saùm taï". Moïi ngöôøi nghe noùi roài lieàn daãn ñeán choã cha meï cuûa Sö-töû-daän vaø keå laïi moïi vieäc nhö lôøi La-saùt nöõ keå, cha meï cuûa Sö-töû-daän baûo con: "Naøng aáy laø vöông nöõ thuoäc doøng toäc cao quyù, theo con töø phöông xa tôùi ñaây laïi daãn theâm chaùu nhoû, thaát ñaùng thöông xoùt, con neân thöông töôûng, khoâng neân töø boû, laøm ñieàu traùi vôùi löông taâm", Sö-töû-daän baùi cha meï ba baùi roài noùi: "Noù khoâng phaûi laø vöông nöõ maø laø nöõ chuùa trong caùc La-saùt nöõ ôû chaâu Xích-ñoàng, taát caû thöông nhôn troâi giaït ñeán ñoù ñeàu bò chuùng aên thòt, con nhôø phöôùc dö môùi ñöôïc trôû veà ñaây gaëp maët song thaân", cha meï Sö-töû-daän noùi: "Ta thaáy ngöôøi nöõ naøy khoâng coù veû gì aùc, con haõy cho noù vaøo nhaø", Sö-töû-daän noùi: "Con bieát noù chaúng phaûi laø ngöôøi neân khoâng theå cuøng soáng chung, neáu cha meï thöông thì tuøy yù dung naïp, con ñeán ôû choã khaùc", cha meï Sö-töû-daän noùi: "Cha meï vì con neân noùi nhö theá, neáu con cho laø khoå naïn thì tuøy yù con baûo meï con noù tuøy duyeân". Meï con La-saùt bò ñuoåi beøn ñeán cöûa cung vua, caùc quan vaøo taâu vua, nhaø vua trieäu vaøo ñeå hoûi nguyeân do. La-saùt nöõ vaøo trong cung, nhaø vua vöøa thaáy lieàn sanh taâm nhieãm, hoûi La-saùt nöõ: "Thieän lai myõ nöõ, naøng töø ñaâu ñeán, ñeán ñaây coù vieäc gì?", La-saùt nöõ taâu: "Ñaïi vöông, toâi laø cn gaùi cuûa quoác vöông ôû chaâu Xích-ñoàng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu meï

con toâi ñeán nhaø cuûa Sö-töû-daän, ñaõ khoâng thu nhaän laïi coøn ñuoåi ra, nay toâi khoâng nôi nöông töïa neân ñeán ñaây baïch vua, xin thöông xoùt keâu Sö-töû-daän ñeán cho toâi taï toäi". Nhaø vua nghe roài lieàn sai söù keâu Sö-töû-daän ñeán roài hoûi: "Vöông nöõ naøy laø vôï cuûa ngöôi ñaõ coù con, theo ngöôi veà ñeán ñaây, vì sao ngöôi laïi phi lyù xua ñuoåi,

duø cho coù toäi cuõng neân dung thöù", Sö-töû-daän taâu: "Ñaïi vöông, noù khoâng phaûi laø vöông nöõ maø laø La-saùt nöõ baïo aùc gieát haïi sanh linh", noùi roài lieàn keå laïi moïi vieäc cho ñeán caâu: "Toâi nhôø phöôùc dö neân ñöôïc soáng soùt trôû veà ñaây, noù chöa chòu buoâng tha neân bieán hình myõ nöõ theo ñeán ñaây", vua nghe roài lieàn noùi: "Neáu ngöôi khoâng thöông töôûng nöõa thì haõy cho ta", Sö-töû-daän taâu: "Toâi töøng nghe hieáu vôùi nhaø trung vôùi nöôùc, naøng ta laø ñaïi hoïa, neáu ñaïi vöông ñaõ aùi nieäm thì toâi khoâng daùm taùn thaønh cuõng khoâng daùm caûn ngaên, sau naøy neáu coù ñaïi hoïa gì thì khoâng phaûi laø loãi cuûa toâi". Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ngöôøi nöõ ñoái vôùi ngöôøi nam laø sôïi daây troùi buoäc, laø choã chìm ñaém. Ngöôøi tham nhieãm dung saéc seõ khoâng tin lôøi trung, khoâng nghó ñeán tai hoïa. Caùc thaày neân bieát: vua Sö töû ñaûnh sanh taâm aùi nhieãm cho La-saùt nöõ vaøo haäu cung, Sö-töû-daän bieát khoâng ngaên caûn ñöôïc lieàn ñeán tröôùc ñieän noùi vôùi quan phuï töôùng: "Caùc quan neân bieát, nhaø vua aùi nhieãm La-saùt nöõ cho vaøo haäu cung seõ laø ñaïi hoïa, vieäc aáy khoâng phaûi laø loãi cuûa toâi", noùi roài lau nöôùc maét ra veà. Thôøi gian sau, nhaø vua caøng luùc caøng say meâ La-saùt nöõ, khoâng nghó gì ñeán vieäc nöôùc neân La-saùt nöõ naém heát quyeàn haønh trong vöông cung khieán vua khoâng töï taïi. Ñeán moät hoâm vaøo nöûa ñeâm, La-saùt nöõ bay leân hö khoâng trôû veà chaâu Xích-ñoàng noùi vôùi caùc La-saùt nöõ: "Töø ngaøy töø bieät caùc chò em, toâi ñeán chaâu Thieäm boä vaøo trong cung vua ôû thaønh Sö töû kieáp, Ñaûnh vöông naïp toâi laøm haäu, nay toâi ñaõ naém heát quyeàn haønh trong cung, caùc chò em haõy ñeán ñoù tha hoà aên thòt". Caùc La-saùt nöõ nghe roài lieàn cuøng nhau bay ñeán trong thaønh Sö töû kieáp aên heát ngöôøi trong cung, saùng hoâm sau cöûa thaønh khoâng môû, treân vöông cung thaáy ñaày dieàu haâu bay löôïn treân khoâng. Luùc ñoù caùc ñaïi thaàn taäp hoïp ôû ngoaøi cöûa thaønh keâu maõi, cöûa thaønh vaãn khoâng môû, tieáng keâu la vang khaép trong thaønh, moïi ngöôøi trong thaønh nghe roài ñeàu kinh hoaøng khoâng bieát tính sao. Sö-töû-daän nghe roài lieàn ruùt kieám chaïy ñeán cöûa thaønh baûo moïi ngöôøi: "Tröôùc ñaây toâi ñaõ noùi, vua naïp La-saùt nöõ laø ñaïi hoïa, nay cöûa thaønh khoâng môû, dieàu haâu bay ñaày treân khoâng, nhaát ñònh ñaïi hoïa ñaõ ñeán roài", caùc ñaïi thaàn hoûi: "Phaûi tính theá naøo?", Sö-töû-daän baûo baéc thang cao ñeå leo leân bôø thaønh xem thöû, khi leo leân bôø thaønh nhìn vaøo trong cung, Sö-töû-daän thaáy thaây cheát ngoån ngang lieàn nhaûy xuoáng tuïng thaàn chuù duøng kieám gieát cheát naêm traêm La-saùt nöõ khieán chuùng boû chaïy töù taùn, bay vuùt leân khoâng ñi maát, moïi ngöôøi ôû ngoaøi thaønh ñeàu troâng thaáy. Sau ñoù Sö-töû-daän môû cöûa thaønh cho moïi ngöôøi vaøo, thaáy caûnh töôïng nhö vaäy ai naáy ñeàu thöông khoùc. Hoâm sau caùc ñaïi

thaàn taäp hoïp cuøng baøn tính, moät ñaïi thaàn noùi: “Nhaø vua naïp La-saùt nöõ töi chieâu laáy ñaïi hoïa, do khoâng nghe lôøi trung

neân bò dieät vong”, ñaïi thaàn khaùc noùi: “Nhaø vua ñaõ cheát, vöông cung hoang taøn ñoå naùt, nöôùc khoâng theå khoâng coù vua, chuùng ta neân suy toân ai?”, moät ñaïi thaàn khaùc noùi:”Phaûi tìm ngöôøi coù trí vaø duõng môùi toân laøm vua”, ñaïi thaàn khaùc noùi: “Sö-töû-daän cuøng naêm traêm thöông nhôn ra bieån tìm chaâu baùu, taát caû ñeàu bò La-saùt nöõ aên thòt, chæ rieâng Sö-töû-daän ñöôïc soáng soùt trôû veà. La-saùt nöõ theo ñeán nhaø vaãn khoâng bò noù meâ hoaëc, nhaø vua tuy nghe can ngaên vaãn khoâng tin, laïi coøn thu naïp bò noù meâ hoaëc boû caû vieäc nöôùc ñeán noãi dieät vong, Sö-töû-daän moät mình caàm kieám leo vaøo thaønh gieát caùc La-saùt nöõ, ñaây chính laø ngöôøi ñaïi trí ñaïi duõng, chuùng ta neân suy toân leân laøm vua”. Caùc ñaïi thaàn baøn xong cuøng nhau ñeán choã Sö-töû-daän noùi raèng: “Nhaø vua ñaõ cheát, nöôùc khoâng theå khoâng vua, chuùng toâi nhaát trí toân ngöôøi leân ngoâi vua, xin ngöôøi thöông xoùt chaáp nhaän”, Sö-töû-daän noùi: “Toâi chæ laø thöông nhôn, ñaâu theå nhaän ngoâi vò quan troïng naøy, xin caùc vò haõy tìm ngöôøi khaùc”, caùc ñaïi thaàn vaø caùc quoác daân cöù thænh caàu maõi, Sö-töû-daän bieát khoâng töø choái ñöôïc lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: “Toâi thaät khoâng coù taøi, khoâng coù taâm ñaûm ñöông ngoâi vò naøy, nay thuaän theo yù moïi ngöôøi thì xin cuøng nhau laäp lôøi theà: Sau khi toâi leân ngoâi, moïi giaùo lònh ñaõ ban haønh khoâng ñöôïc traùi phaïm thì toâi môùi nhaän”, caùc ñaïi thaàn cuøng theà roài lieàn cho taû höõu söûa sang laïi cung ñieän cho trang nghieâm roài duøng nöôùc thôm laøm leã quaùn ñaûnh toân Sö-töû-daän leân ngoâi. Sau khi leân ngoâi chæ trong moät ngaøy nhaø vua ñaõ giaûi quyeát xong haøng vaïn coâng vieäc, sau ñoù suy nghó: “Caùc thöông nhôn ñoàng haønh vôùi ta tröôùc kia ñeàu bò La-saùt nöõ aên thòt heát, luùc ñoù ta khoâng ñuû söùc tröø dieät chuùng, nay ñaõ ñeán luùc ta phaûi taûo tröø chuùng”, nghó roài lieàn trieäu taäp caùc vò sö chuù thuaät cao sai söû ñöôïc quyû thaàn, keá tuyeån choïn quaân binh reøn luyeän cung teân roài ra lònh chuaån bò thuyeàn beø ñi taûo tröø caùc La-saùt nöõ. Luùc ñoù ôû chaâu Xích- ñoàng caây phöôùn Khuûng uùy lay ñoäng, caùc La-saùt nöõ thaáy roài noùi vôùi nhau: “Nhaát ñònh ngöôøi ôû chaâu Thieäm boä tìm ñeán baùo thuø, chuùng ta neân ra bôø bieån xem thöû”, noùi roài cuøng nhau ra bôø bieån thì thaáy chieán thuyeàn lôùp lôùp tieán ñeán, vua Sö-töû-daän ra lònh haï neo, boán binh ñoå boä leân bôø chieán ñaáu vôùi La-saùt nöõ, caùc chuù sö trì minh chuù laøm cho caùc La-saùt nöõ khoâng theå chaïy troán, hôn phaân nöõa bò gieát cheát, soá coøn laïi ñeàu caàu xin tha cheát, nhaø vua baûo: “Haõy laäp lôøi theà laø töø nay phaûi di chuyeån ñeán choã khaùc khoâng ñöôïc trôû laïi ñaây nöõa, cuõng khoâng gieát haïi sanh linh nöõa. Neáu thuaän theo thì ñöôïc soáng”. Caùc La-saùt nöõ cuøng theà xong baùi töø nhaø vua ñi ñeán nôi khaùc, sau ñoù nhaø vua cho phaù nguïc thaønh saét, xaây döïng laïi thaønh môùi roài chieâu moä daân ñeán ñoù laäp nghieäp, chaâu Xích-ñoàng töø ñoù ñöôïc goïi laø chaâu Sö töû”.

662 BOÄ LUAÄT 7

Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Vua Sö-töû-daän thuôû xöa chính laø thaân ta, vua Sö töû ñaûnh chính laø Bí-soâ giaø, La-saùt nöõ chính laø Voâ tyû. Xöa kia vua Sö töû ñaûnh aùi nhieãm La-saùt nöõ neân boû maïng, nay vì tham ñaém Voâ tyû neân phaûi cheát. Naøy caùc Bí-soâ, xöa kia ta ñaõ töøng lìa boû La-saùt nöõ, ngaøy nay haù laïi toaïi taâm mong caàu cuûa noù. Caùc thaày phaûi kheo tö duy: Ngöôøi nöõ laø caûnh giôùi chìm ñaém, neân khôûi töôûng baát tònh, thaân sanh nhaøm lìa, caùc thaày neân phuïng trì lôøi ta daïy”. Caùc Bí-soâ vaø ñaïi chuùng nghe Phaät noùi roài hoan hæ phuïng haønh, leã Phaät roài lui ra. Luùc ñoù Baø-la-moân Voâ öu daãn Voâ tyû ñeán thaønh Kieàu-thieåm-tyø gaû cho vua OÂ-ñaø-dieân, vua saép xeáp cho naøng ôû treân laàu Dieäu hoa coù naêm traêm thò nöõ haàu haï.... Sau ñoù vua phong cho Voâ öu laøm phuï quoác ñaïi thaàn, cuøng ngaøy ñoù coù hai ngöôøi ñeán xin ñöõïc phuïng söï nhaø vua: Moät ngöôøi chuyeân keå chuyeän vui, moät ngöôøi chuyeân keå chuyeän buoàn. moät hoâm vua cuøng hai phu nhaân: Caùm-dung vaø Voâ tyû ôû chung moät choã, Caùm-dung noùi: “Nam moâ Phaät ñaø, chuùc nhaø vua soâng laâu khoâng bònh”, Voâ tyû chuùc: “Nam moâ Ñaïi thieân, chuùc nhaø vua thoï maïng ñaày ñuû, khoâng bònh”. Sau ñoù vì ganh gheùt neân Voâ tyû deøm pha Caùm-dung tröôùc maët vua, vua nghe nhöng khoâng noùi gì; do vua luaân phieân ñeán choã hai phu nhaân duøng côm, hoâm ñoù tôùi phieân ñeán choã Caùm-dung, Voâ tyû lieàn laäp keá sai ngöôøi baét him ñem tôùi daâng vua, vua lieàn baûo ñem con chim naøy ñeán ñöa cho Caùm-dung laøm moùn aên, luùc ñoù Caùm-dung thaáy chim coøn soáng neân khoâng nhaän laáy laøm moùn aên, söù giaû ñem chim trôû veà taâu vua, vua nghe roài töï hoûi: “Vì sao laïi khoâng gieát chim laøm moùn aên, chaéc phu nhaân nghó ñeán ñieàu thieän neân khoâng gieát”, Voâ tyû lieàn taâu: “Neáu vì Phaät vaø Taêng thì Caùm-dung seõ gieát chim laøm moùn aên cuùng döôøng”, vua nghe roài lieàn noùi: “Vaäy haõy baûo Caùm-dung laøm moùn aên cuùng döôøng Phaät vaø taêng”, Voâ tyû lieàn baûo söù giaû gieát cheát chim roài mang ñeán cho Caùm-dung, luùc ñoù Caùm-dung thaáy chim ñaõ cheát neân nhaän laáy laøm thöùc aên, söù giaû trôû veà baùo laïi, vua nghe roài lieàn noåi giaän, caàm cung teân ñeán ñeå baén Caùm-dung, Caùm-dung töø xa troâng thaáy lieàn nhaäp ñònh Töø, muõi teân bay ñeán nöûa chöøng thì rôùt xuoáng ñaát, vua muoán baén laïi laàn thöù hai, Caùm-dung noùi: “Vua chôù töï haïi mình”, vua hoûi: “Noùi Theá-laø yù gì?”, Caùm-dung noùi: “Toâi ñaõ chöùng quaû Baát hoaøn laïi khoâng coù toäi, neáu nhaø vua khôûi yù aùc chaéc chaén seõ chieâu laáy toäi naëng”. Sau ñoù vua hoûi ra môùi bieát roõ söï thaät lieán ñeán saùm taï vaø haäu troïng Caùm-dung hôn tröôùc vaø khôûi töôûng chò em, haèng ngaøy thöôøng ñeán vaán an. Luùc ñoù nôi bieân caûnh coù phaûn nghòch, vua muoán thaân chinh thaûo phaït neân ra lònh cho ñaïi thaàn Voâ öu ôû laïi giöõ thaønh, hai phu nhôn coi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 48
663

ngoù noäi cung, tröôùc ñi ra ñi vua khuyeân nhaéc hai phu nhôn chôù coù ñoá kò nhau, nhöng sau khi vua ra ñi roài Voâ tyû thöôøng xuùi giuïc cha tìm caùch haïi Caùm-dung. Caùm-dung ban ñeâm ñoïc kinh Phaät vaø sao cheùp neân baûo ñem nhöõng vaät duïng caàn cho vieäc sao cheùp nhö boái dieäp, buùt möïc, ñeøn, voû caây nhen löûa… Ñaïi thaàn lieàn baûo ngöôøi haàu mang vaøo, ôû trong voû caây nhen löûa leùn ñeå löûa than vaøo, ñeán nöûa ñeâm gioù thoåi löûa than phaùt chaùy, chaùy lan leân treân laàu, moïi ngöôøi trong thaønh thaáy löûa chaùy ñeàu mang nöôùc ñeán chöõa chaùy, nhöng ñaïi thaàn Voâ öu ngaên khoâng cho vaøo. Luùc ñoù Caùm-dung cuøng naêm traêm thò nöõ leo leân laàu, bieát khoâng thoaùt ñöôïc neân noùi vôùi caùc thò nöõ: “Ta cuøng caùc ngöôi, nghieäp cuûa mình phaûi töï thoï laáy quaû baùo”, lieàn noùi keä: “Toâi ôû loã hoång thaønh, Töø xa thaáy Theá toân, Theo lôøi daïy tu haønh, Neân ñaõ ñöôïc Kieán ñeá”. Noùi roài cuøng caùc thò nöõ gieo mình vaøo ñoáng löûa ñoàng thôøi maïng chung, chæ coù moät mình thò nöõ Khuùc tích chui qua loõ thaùo nöôùc troán ñöôïc ra ngoaøi thoaùt cheát. Saùng hoâm sau ñaïi thaàn Voâ öu cho thu löôïm xaùc cheát cuûa caùc ngöôøi nöõ naøy boû vaøo röøng thaây cheát. moät Bí-soâ vaøo thaønh khaát thöïc thaáy vieäc naøy roài trôû veà baïch Phaät, Phaät noùi roõ nhaân duyeân naøy trong kinh Taêng nguõ roài daãn caùc Bí-soâ ñeán röøng thaây cheát thaáy haøi coát coøn laïi cuûa naêm traêm ngöôøi nöõ naøy roài noùi keä: “Theá gian bò si buoäc, Vieäc aùc cho laø thieän, Tham aùi troùi ngöôøi ngu, Thöôøng ôû nôi nguïc toái. Baát thieän cho laø thieän, Quaùn saùt ñeàu roãng khoâng, Phaûi khôûi taâm nhaøm lìa, Chôù sanh taâm nhieãm ñaém”. Luùc ñoù caùc ñaïi thaàn khaùc thaáy Caùm-dung cheát roài khoâng bieát laøm sao, beøn trieäu ngöôøi chuyeân keå chuyeän buoàn ñeán noùi: “Ngöôi ñaõ töøng thoï boãng loäc cuûa nhaø vua, nay chính laø luùc ngöôi ñeán taâu cho vua bieát phu nhôn Caùm-dung ñaõ cheát”, ngöôøi aáy noùi vôùi caùc ñaïi thaàn: “Neân veû hình phu nhôn Caùm dung vôùi hình daïng cuûa ngöôøi nhaûy vaøo trong löûa, sau ñoù lo lieäu ñaày ñuû naêm traêm con voi, naêm traêm con ngöïa, naêm traêm ñoàng nam, naêm traêm ñoàng nöõ vaø nghieâm chænh boán binh, lo lieäu xong toâi seõ ñi”, caùc quan y theo lôøi lo lieäu ñaày ñuû. Ngöôøi keå chuyeän buoàn naøy

mang böùc hoïa daãn boán binh cuøng voi ngöïa… ñeán choã nhaø vua ñoùng binh, caùch doanh traïi cuûa vua khoâng xa thì döøng laïi, baûo söù giaû mang thö ñeán daâng leân vua, trong thö vieát: “Toâi laø ñaïi vöông cuûa nöôùc , chæ coù moät ñöùa con nhöng laïi bò thaàn cheát daãn ñi maát, nay toâi ñeán nöôùc naøy muoán duøng voi ngöïa, chaâu baùu ñeå chuoäc laïi maïng soáng cho con toâi, neáu vua ñoàng yù thì toát, neáu khoâng ñoàng yù thì toâi seõ chieán ñaáu”. Nhaø vua ñoïc thö xong lieàn cöôøi, baûo söù giaû môøi vua nöôùc ñoù ñeán, ñeán roài vua OÂ-ñaø-dieân lieàn thaêm hoûi: “Ngöôøi xöa nay coù töøng thaáy ai bò thaàn cheát daãn ñi maø coù theå caàu xin ñöôïc hay khoâng?”, vua nöôùc ñoù ñaùp: “Neáu ngöôøi ñaõ bò thaàn cheát daãn ñi roài khoâng theå caàu xin ñöôïc thì ñaïi vöông haõy môû böùc veû naøy xem cho kyõ”, vua OÂ-ñaø-dieân môû ra xem roài hoûi: “Caùm-dung ñaõ bò löûa ñoát cheát roài sao?”, vua nöôùc ñoù lieàn noùi: “Phu nhôn ñaõ cheát, xin nhaø vua tha thöù toäi

naøy, haï thaàn sôï nhaø vua öu naõo neân laäp baøy keá naøy", lieàn noùi keä: "Toâi khoâng phaûi vua, con chaúng cheát, Toâi laø thaàn aên loäc cuûa vua, Muoán taâu vua bieát vieäc khoâng may, Cuùi xin vua tha thöù toäi naøy". Vua OÂ-ñaø-dieân nghe roài lieàn daãn binh trôû veà, ñeán nôi lieàn ra lònh cho phaùp quan baét Voâ öu, treùt boät ñaù maøu tía vaøo mình roài boû trong loø saønh ñoát cheát; keá ra lònh baét Voâ tyû coät toùc vaøo chaân ngöïa cho ngöïa daãm cheát, nhöng phaùp quan laïi khoâng nôû gieát Voâ tyû maø chæ haï nguïc. Traûi qua baûy ngaøy, vua nhôù Voâ tyû neân saàu naõo, ñaïi thaàn thaáy vaäy beøn daãn Voâ tyû ñeán choã vua, vua hoûi roõ söï vieäc khôûi taâm nghi ñeán hoûi Theá toân: "Theá toân, do nhôn duyeân gì Caùm-dung ñaõ ñöôïc quaû Baát hoaøn laïi cuøng naêm traêm thò nöõ cuøng cheát chaùy, chæ coù thò nöõ Khuùc tích ñöôïc thoaùt cheát?", Phaät noùi: "Thuôû xöa ôû nöôùc Baø-la-neâ-tö coù vua teân laø Phaïm- ma-ñaït-ña, phu nhôn cuûa vua raát ñöôïc yeâu quyù vaø coù theá löïc. moät hoâm phu nhôn cuøng naêm traêm thò nöõ ñi daïo hoa vieân, vaøo ao Phöông trì taém, taém xong caûm thaáy laïnh neân caàn löûa söôõi aám. Caùch ñoù khoâng xa coù moät thaûo am cuûa moät vò Ñoäc giaùc nöông ôû, phu nhôn lieàn sai thò nöõ ñeán ñoát am tranh ñeå söôõi aám, thò nöõ ñeán thaáy coù moät Thaùnh giaû ôû trong neân khoâng nôû ñoát, phu nhôn lieàn töï mình ñeán ñoát, caùc thò nöõ khaùc thaáy löûa chaùy ñeàu reo cöôøi. Thaùnh giaû ôû trong am khôûi taâm thöông xoùt neân voït leân hö khoâng hieän thaàn bieán, caùc ngöôøi nöõ naøy thaày roài ai caàu saùm toäi, sau ñoù thieát thöïc cuùng döôøng vaø phaùt nguyeän..., phu nhôn xöa kia chính laø Caùm-dung, caùc thò nöõ xöa kia chính laø naêm traêm thò nöõ ngaøy nay, do dö baùo cuûa nghieäp löïc neân ngaøy nay tuy chöùng Thaùnh ñaïo nhöng vaãn

cuøng caùc thò nöõ bò löûa ñoát cheát; thò nöõ khoâng nôû ñoát am chính laø Khuùc tích, nay ñöôïc quaû baùo thoaùt naïn cheát chaùy. Thieän aùc baùo öùng ñaïi vöông neân bieát". Nhaø vua laïi hoûi: "Theá toân, do nhôn duyeân gì Khuùc tích vöøa nghe kinh lieàn toû ngoä, nhöng laïi soáng vôùi thaân phaän thaáp heøn?", Phaät noùi: "Thuôû xöa ôû thaønh Ba-la-neâ-tö coù moät tröôûng giaû teân laø Thieän tuïc thöôøng thænh naêm möôi Thaùnh giaû veà nhaø thoï thöïc, trong Thaùnh chuùng coù moät vò maéc bònh phong khi aên do tay run neân baùt treân tay muoán rôùt. Luùc ñoù ngöôøi con gaùi nhoû cuûa tröôûng giaû laáy voøng xuyeán treân tay mình duøng ñeå coät caùi baùt vaøo trong tay cuûa Thaùnh giaû cho khoûi bò rôùt roái phaùt nguyeän: "Nguyeän ñôøi sau khi ñöôïc nghe dieäu phaùp taâm con khoâng lay ñoäng, laõnh hoäi khoâng queân". Trong Thaùnh chuùng cuõng coù moät vò bò cong coät soáng, moät hoâm thænh thoï thöïc khoâng thaáy vò aáy ñeán, ngöôøi con gaùi nhoû naøy hoûi cha vì sao vò aáy khoâng ñeán, tröôûng giaû hoûi laø vò naøo, ngöôøi con gaùi nhoû naøy lieàn nhaùi laïi boä daïng cuûa vò Thaùnh giaû bò cong coät soáng; ngöôøi con gaùi naøy laïi thöôøng keâu ngöôøi trong nhaø laø ñöùa ôû. Do xöa kia phaùt nguyeän neân ngaøy nay ñöôïc quaû baùo Vaên trì, vöøa nghe kinh lieàn toû ngoä; do nhaùi theo ñieäu boä cuûa thaùnh nhôn neân ngaøy nay bò quaû baùo cong coät soáng; do xöa

kia coi thöôøng ngöôøi khaùc keáu laø ñöùa ôû neân ngaøy nay bò quaû baùo thöôøng sanh trong haøng haï tieän". Nhaø vua laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì Voâ tyû bò haï nguïc baûy ngaøy maø dung maïo vaãn khoâng thay ñoåi?", Phaät noùi: "Thuôû xöa coù moät Baø-la-moân nöõ cuøng moät Saùt-ñeá-lôïi nöõ keát baïn thaân, Saùt-ñeá-lôïi nöõ coù taâm tín kính thöôøng cuùng döôøng cho caùc Bí-soâ. moät hoâm Baø-la-moân nöõ môøi baïn ñeán nhaø duøng côm, luùc ñoù coù moät vò ñoäc giaùc ñeán nhaø khaát thöïc, Saùt-ñeá-lôïi nöõ baûo baïn cuùng thöùc aên, Baø-la-moân nöõ khoâng chòu cuùng, Saùt-ñeá-lôïi nöõ noùi: "Neáu baïn khoâng daâng cuùng thì toâi trôû veà nhaø", Baø-la-moân nöõ thaáy vaäy beøn daâng cuùng thöùc aên, ngöôøi baïn laïi baûo neân phaùt nguyeän, lieàn nguyeän: "Nguyeän ñôøi sau khoâng mong thoï thaéng baùo, chæ mong neáu gaëp aùch naïn ñöøng bò ñoùi khaùt". Do nguyeän löïc naøy neân ôû trong nguïc baûy ngaøy dung maïo vaãn khoâng thay ñoåi. Thôøi gian sau tröôûng giaû Dieäu-aâm cuùng döôøng Phaät vaø Taêng thöôøng sai moät ngöôøi nöõ lo lieäu vieäc naøy. Sau ñoù ngöôøi nöõ naøy laâm bònh, khi saép maïng chung coù phaùt nguyeän: "Nguyeän phöôùc ñöùc lo lieäu vieäc cuùng döôøng cho Phaät vaø Taêng naøy, sau khi maïng chung thaùc thai vaøo phu nhaân lôùn nhaát cuûa tröôûng giaû Dieäu-aâm, dung maïo töôi ñeïp nhö Dieäu dung, ñöôïc vua OÂ-ñaø-dieân naïp laøm haäu", phaùt nguyeän roài lieàn maïng chung, thaàn thöùc thaùc sanh vaøo thai cuûa ñaïi phu nhôn. Traûi qua chín thaùng phu nhôn haï sanh, luùc ñoù trong nhaø röïc saùng neân ñöôïc goïi

teân laø Kieát töôøng hueä, ñeán khi lôùn khoân do tín taâm saün coù neân nhôù ñöôïc vieäc ñôøi tröôùc. moät hoâm cuï thoï A-nan-ñaø ñeán nhaø khaát thöïc, Kieát töôøng hueä ñaûnh leã roài baïch: "Thaùnh giaû, xin cho con gôûi lôøi kính chuùc Theá toân vaø caùc Thaùnh chuùng ñöôïc ít bònh, ít naõo khinh an", sau khi trôû veà truù xöù A-nan-ñaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät hoûi A-nan-ñaø: "Thaày coù bieát Kieát töôøng hueä laø ai khoâng?", ñaùp laø khoâng bieát, Phaät noùi: "Chính laø ngöôøi nöõ lo vieäc cuùng döôøng cho Phaät vaø Taêng trong vöôøn cuûa tröôûng giaû Dieäu-aâm, do söùc phaùt nguyeän tröôùc khi cheát neân nay thaùc sanh vaøo nhaø cuûa tröôûng giaû". Luùc ñoù Kieát töôøng hueä ôû treân laàu cao thaáy vua OÂ-ñaø-dieân, vua OÂ-ñaø-dieân vöøa nhìn thaáy lieàn goïi laø Voâ tyû, sau ñoù goïi tröôûng giaû ñeán hoûi ngöôøi con gaùi aáy laø ai, tröôûng giaû noùi laø con gaùi, nhaø vua nghe roài lieàn saém ñuû nghi leã ñoùn veà haäu cung vaø caáp cho naêm traêm thò nöõ haàu haï. Luùc ñoù Kieát töôøng hueä muoán ñeán yeát kieán Phaät vaø Taêng neân baïch vua, vua tuøy thuaän yù cuûa Kieát töôøng hueä lieàn söûa soaïn phaåm vaät cuùng döôøng, nhaø vua ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch raèng: "Theá toân, Kieát töôøng hueä kính thænh Phaät vaø taêng vaøo trong cung thoï thöïc baûy ngaøy", Phaät im laëng nhaän lôøi, nhaø vua kính leã roài ra veà, ñeán trong cung noùi cho phu nhôn bieát ñeå chuaån bò caùc moùn aên thöôïng dieäu. Tôùi giôø thoï thöïc Theá toân khoâng ñi, Xaù-lôïi-töû cuøng chuùng taêng ñeán trong cung thoï thöïc, chuùng taêng tôùi cöûa cung khoâng daùm böôùc vaøo, nhaø vua thænh vaøo trong, Xaù-lôïi-töû suy nghó: "Theá toân cheá giôùi khoâng cho vaøo cöûa cung, nay

vua môøi neáu khoâng vaøo thì traùi pheùp, do nhaân duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai", nghó roài lieàn cuøng chuùng Taêng böôùc vaøo trong cung ñeán choã ngoài thoï thöïc, Kieát töôøng hueä vaø nhaø vua töï tay daâng cuùng thöùc aên, thoï thöïc xong cuï thoï Xaù-lôïi-töû vì noùi phaùp, phu nhôn ngay nôi toøa ngoài ñöôïc quaû Döï löu. Traûi qua baûy ngaøy nhö theá xong chuùng taêng ra veà, ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo Xaù-lôïi-töû: "Laønh thay, Nhö lai chöa khai maø thaày ñaõ bieát ñuùng luùc ñeå taïo phöông tieän", noùi roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, nay hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ, maët trôøi chöa moïc vua Saùt ñeá lò quaùn ñaûnh chöa caát cuûa baùu vaø caùc loaïi vaät baùu khaùc maø böôùc qua ngaïch cöûa cung vua, phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø caùc duyeân khaùc." Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di, cöûa cung coù ba: Thaønh moân, cung moân vaø vöông moân. Tröø duyeân khaùc laø tröø ñöôïc thaéng phaùp nhö cuï thoï Xaù-lôïi-töû. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Trôøi chöa saùng, Bí-soâ töôûng laø chöa saùng vaø nghi maø böôïc qua khoûi cöûa thaønh, phaïm AÙc-taùc; chöa saùng töôûng laø saùng vaø nghi cuõng AÙc-

taùc, cöûa vua cuõng vaäy. Neáu böôùc qua cöûa cung, töôûng vaø nghi ñeàu phaïm boån toäi; hai caâu keá phaïm AÙc-taùc; hai caâu sau khoâng phaïm; neáu vöông phi, thaùi töû, ñaïi thaàn môøi vaøo cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

668 BOÄ LUAÄT 7

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 49

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Ba: DOÁI NOÙI KHOÂNG BIEÁT

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ moãi nöûa thaùng neân noùi giôùi Ba-la-ñeà-moäc- xoa, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy nhöng khi Luïc chuùng nghe noùi giôùi lieàn noùi raèng: "Nay toâi môùi bieát ñöôïc phaùp naøy ñöôïc noùi ra töø trong Giôùi kinh", caùc Bí-soâ noùi: "Moãi nöûa thaùng khi noùi Giôùi kinh, cuï thoï haù khoâng nghe hay sao?", Luïc chuùng noùi: "Toâi ñaâu phaûi chæ nghe noùi giôùi naøy maø khoâng nghó ñeán vieäc khaùc, ñoái vôùi caùc caûnh duïc cuõng phaûi suy nghó", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ khi nghe thuyeát giôùi moãi nöûa thaùng noùi raèng: Naøy caùc cuï thoï, nay toâi môùi bieát phaùp naøy noùi ra töø trong Giôùi kinh. Caùc Bí-soâ bieát Bí-soâ naøy ñaõ hai, ba laàn cuøng laøm tröôûng tònh hoaëc nhieàu hôn thì neân noùi vôùi Bí-soâ kia raèng: Naøy cuï thoï, ñaây laø phaùp hy kyø, khoù theå gaëp ñöôïc, khi thuyeát giôùi thaày khoâng cung kính phaûi chaêng, truï taâm khoâng aân troïng phaûi khoâng, khôûi töôûng yù baát nhaát phaûi

khoâng, khoâng nhieáp taâm laéng nghe giôùi phaûi khoâng, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Khi noùi giôùi kinh laø noùi töø boán Tha thaéng cho ñeán baûy Dieät traùnh, theo thöù lôùp noùi roõ yeáu nghóa cuûa giôùi. Noùi nay toâi môùi bieát... laø Luïc chuùng cuøng caùc Bí-soâ khaùc nghe giôùi maø coá yù noùi laø nay môùi bieát, yù muoán laøm cho ngöôøi khaùc sanh taâm öu hoái, laøm naõo loaïn chuùng, neân coù loãi naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ nghe noùi boán Tha thaéng cho ñeán baûy Dieät traùnh maø noùi nhö theá thì moãi moãi lôøi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät söï khoâng hieåu bieát nhö ngöôøi ngu si thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 49
669

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Boán: LAØM OÁNG ÑÖÏNG KIM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät ngöôøi thôï tieän teân laø Ñaït-ma tieän ñoà baèng xöông, söøng raát kheùo tay. Ngöôøi naøy tröôùc kia kính tín ngoaïi ñaïo khoâng y, moät hoâm nhôn nghe Bí-soâ noùi phaùp yeáu beøn sanh taâm kính tín Phaät giaùo. Sau nhôn nghe Bí-soâ naøy noùi veà baûy phöôùc nghieäp höõu söï lieàn suy nghó: "Tröôùc ñaây ta khoâng bieát neân quy y ngoaïi ñaïo loä hình, hoï laáy tu khoå haïnh laøm söï nghieäp, laø taø bieân khoâng phaûi trung ñaïo. Nay ta neân tu phöôùc nghieäp höõu söï ñeå ñôøi naøy ñôøi sau ñöôïc cöùu giuùp, nhöng ta voán ngheøo khoù, chæ coù theå duøng söùc mình tu phöôùc", nghó roài lieàn ñeán baïch caùc Bí-soâ: "Con kheùo tieän ñoà baèng ngaø, söøng, xöông; neáu vò naøo caàn laøm oáng ñöïng kim, con seõ tieän cuùng döôøng". Luùc ñoù coù Bí-soâ baûo laøm oáng ñöïng kim baèng ngaø, ngöôøi thôï tieän lieàn laøm cuùng döôøng, thaáy moùn ñoà tinh xaûo deã thöông caùc Bí-soâ ñeàu khen ngôïi vaø laàn luôït baûo laøm, khieán cho ngaø, söøng xöông ñeàu heát neân ngöôøi thôï tieän phaûi laâm caûnh ngheøo khoán, aùo khoâng ñuû che thaân, côm khoâng ñuû no buïng. Ngoaïi ñaïo loä hình thaáy vaäy lieàn noùi: "Tröôùc kia quy y theo chuùng toâi, gia caûnh coøn ñaày ñuû, nay quy y theo nhöõng ngöôøi caïo toùc neân môùi laâm caùnh ngheøo khoán, do ñaây nghieäm bieát ai laø baïn toát". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ baûo thôï tieän laøm maø khoâng bieát löôïng xeùt ñeán noãi laøm cho ngöôøi ta laâm caûnh ngheøo khoán laïi coøn bò ngoaïi ñaïo cheâ bai", ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ laøm oáng ñöïng kim baèng ngaø, söøng, xöông, phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu ñaõ laøm roài thì neân ñaäp boû." Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy. OÁng ñöïng kim coù hai: Loaïi ñöïng moät caây vaø loaïi ñöïng nhieàu caây, neáu laøm baèng ngaø, söøng, xöông thì khoâng cho; töï laøm hay baûo ngöôøi khaùc laøm ñeàu khoâng ñöôïc, neáu ñaõ laøm roài thì neân ñaäp boû roài saùm toäi, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi Bí-soâ phaïm ñaõ ñaäp boû roài chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc. Hoûi roài môùi cho saùm toäi. Bí-soâ neân duøng oáng tre, oáng truùc hay mieáng vaûi ñeå ñöïng kim hay goùi

kim, thænh thoaûng neân môû ra xem ñöøng ñeå kim bò ræ seùt thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Laêm: LAØM GIÖÔØNG QUAÙ LÖÔÏNG Phaät trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñeán trong röøng Theä-ña, gaëp trôøi toái cöûa ñoùng,

thaáy döôùi maùi hieân coù moät caùi giöôøng chaân ngaén thaáp lieàn röûa chaân leân giöôøng ngoài kieát giaø nhaäp ñònh. ÔÛ döôùi chaân giöôøng coù moät con raén thích maùt laïnh neân boø leân caén ngay traùn cuûa Bí-soâ neân Bí-soâ cheát, thaàn thöùc thaùc sanh leân coõi trôøi ba möôi ba ngoài chaép tay. Trôøi Ñeá thích sai naêm traêm Thieân nöõ haàu haï, aâm thanh cuûa chuoãi anh laïc treân ngöôøi Thieân nöõ vang ra tieáng vi dieäu, vò thieân töû naøy tuy nghe tieáng nhöng khoâng nhìn Thieân nöõ chæ hoûi: “Taïi sao caùc vò ñeán laøm phieàn toâi?”, caùc Thieân nöõ thaáy vieäc naøy roài ñeàu khen laø kyø laï, ñeán baïch trôøi Ñeá thích, thieân chuû baûo ñem taám göông ñeå tröôùc thieân töû ñoù, thieân töû luùc ñoù môùi thaáy treân ngöôøi mình cuõng ñaày chuoãi anh laïc, sanh taâm nhaøm lìa neân noùi keä: “ÔÛ trong theá gian naøy, Thaân ngöôøi raát khoù ñöôïc, Chaùnh tín lôøi Nhö lai, Xuaát gia laïi caøng khoù, Vieäc khoù gaëp nhö theá, Toâi ñeàu ñaõ gaëp ñöôïc. Sao ñeå maát phaùp nhaõn, Vaøo trong lao nguïc naøy? Toâi khoâng ñöôïc chaùnh kieán, Quyeát khoâng thoï duïc laïc, Do ñaây chöôùng giaûi thoaùt, Ñaém chìm trong ñöôøng aùc. Toâi ôû giöõa Thieân nöõ, Nhö bò quyû thaàn vaây, Vaøo röøng ngu si naøy, Laøm sao seõ xuaát ly.” Phaùp thöôøng cuûa chö thieân laø khi môùi sanh leân trôøi lieàn khôûi ba nieäm: Ta töø coõi naøo cheát, nay sanh vaøo coõi naøo vaø do nghieäp löïc gì. Thieân töû naøy lieàn quaùn bieát mình töø loaøi ngöôøi cheát, hieän sanh leân coõi trôøi ba möôi ba vaø do nghieäp löïc kheùo trì tònh giôùi chieâu caûm. Luùc ñoù caùc Thieân nöõ baûo thieân töû: “Ñaïi tieân, haõy ñeán kính leã thieân chuû Ñeá thích”, thieân töû hoûi: “Thieân chuû Ñeá thích ñaõ coù theå xa lìa duïc nhieãm saân si chöa?”, caùc Thieân nöõ ñaùp laø chöa, thieân töû noùi: “Tröôùc ñaây toâi ñaõ quy y nôi Theá toân ñaïi sö laø ngöôøi ñaõ xa lìa duïc nhieãm saân si neân leã kính, nay toâi laøm sao coù theå kính leã ngöôøi coøn ñuû ba ñoäc. Caùc vò haõy chæ giuùp toâi coù nhaân duyeân gì coù theå khieán thieân chuû trôû laïi kính leã toâi hay khoâng?”, caùc Thieân nöõ noùi: “Coù vöôøn Thaéng uyeån teân Dieäu ñòa laø truù xöù cuûa thieân tieân, neáu ôû trong ñoù xuaát gia thieân chuû Ñeá thích seõ ñeán kính leã”. Thieân

töû nghe roài lieàn ñeán trong Dieäu ñòa, truù xöù cuûa thieân tieân caàu xuaát gia, thieân chuû Ñeá thích nghe bieát vieäc naøy roài lieàn ñeán trong vöôøn Uyeån kính leã, khen ngôïi roài caùo lui. Luùc ñoù thieân töû suy nghó: “Neáu ta khoâng ñeán kính leã Theá toân maø lieàn thoï thieân laïc laø ñieàu khoâng neân, nay ta neân ñeán

ñaûnh leã Theá toân", nghó roài, thieân töû laáy hoa trôøi ñöïng ñaày trong caùi y kích (gioû hoa, guøi hoa), thaân trang nghieâm baèng caùc chuoãi anh lac roài nhö traùng só co duoãi caùnh tay bieán maát ôû thieân cung hieän ra ôû röøng Theä- ña. Do söùc oai thaàn neân thaân quang cuûa thieân töû chieáu saùng khaép röøng Theä-ña, thieân töû ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài raõi hoa cuùng döôøng, nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ngoài moät beân, noùi keä thænh hoûi Phaät: "Con ôû giöõa Thieân nöõ, Nhö bò quyû thaàn vaây, Vaøo röøng raäm u toái, Laøm sao tu xuaát ly?", Phaät noùi keä ñaùp: "Coù dieäu ñaïo baèng thaúng, Ñi khoâng sôï seät gì, Phaùp nhaãn laø boø lôùn, Tieáng xe keùo khoâng loaïn. Hoå theïn laøm nieäm phuû, Chuyeân nieäm laø thò tuøng, Trí hueä laø ngöôøi laùi, Chaùnh kieán daãn ñöôøng ñi. Neáu coù thieän nam töû, Ngoài xe an oån naøy, Moät loøng khoâng nghó khaùc, Ñeán ñöôïc choã toái thaéng". Luùc ñoù Theá toân quaùn caên taùnh yù nhaïo tuøy mieân cuûa thieân töû maø thuyeát phaùp khieán thieân töû ñöôïc khai ngoä, ngay nôi toøa ngoài chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Ñaõ Kieán ñeá roài, thieân töû baïch Phaät: "Theá toân, nhôø Phaät khai ngoä khieán con ôû trong caùc naïn maø ñöôïc giaûi thoaùt, ñieàu naøy khoâng phaûi do cha meï... cho ñeán sa moân, Baø-la-moân coù theå laøm ñöôïc. Theá toân laø baäc ñaïi thieän tri thöùc ñaõ cöùu vôùt con ra khoûi ba coõi, ñaët ñeå con vaøo coõi trôøi ngöôøi, heát khoå sanh töû, ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, laøm caïn bieån maùu, vöôït khoûi nuùi xöông, nuùi thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay ñeáu bò phaù tan baèng chaøy trí Kim cang, chöùng ñöôïc Sô quaû. Nay con xin quy y Tam baûo, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi thoï trì naêm hoïc xöù, cuùi xin Theá toân chöùng bieát con laø OÂ-ba-saùch-ca", lieàn noùi keä:

672 BOÄ LUAÄT 7

"Con nhôø thaàn löïc Phaät, Ñoùng haún ba ñöôøng aùc, Môû ñöôïc cöûa thieân dieäu, Thaúng leân ñöôøng Nieát-baøn. Con nöông ñöùc Theá toân , Nay ñöôïc nhaõn thanh tònh, Chöùng Thaùnh ñaïo, kieán ñeá, Vöôït qua bôø sanh töû, Phaät sieâu vieät ngöôøi trôøi, Lìa haún sanh laõo töû, Trong bieån Höõu khoù gaëp, Con nay gaëp, ñaéc quaû, Con duøng thaân trang nghieâm, Hoan hæ ñaûnh leã phaät, Höõu nhieãu töø oaùn keát, Xin trôû veà thieân cung". Thieân töû ñaûnh leã Phaät roài boãng nhieân bieán maát trôû veà laïi thieân cung. Ñeán saùng hoâm sau Bí-soâ Thoï söï ôû röøng Theä-ña ra môû cöûa chuøa thaáy vò Bí-soâ ngoài kieát giaø treân chieác giöôøng nhoû ñaõ maïng chung, laïi thaáy coù con raén ñoäc ôû döôùi chaân giöôøng, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo lo vieäc hoûa taùng roài noùi: "Khoâng neân naèm nguû treân giöôøng nhoû vaø thaáp, cuõng khoâng neân röûa chaân tröôùc giöôøng, neáu laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù Luïc chuùng nghe Phaät cheá roài lieàn laøm giöôøng chaân cao ñeán baûy khuyûu tay roài duøng thang leo leân leo xuoáng, caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy ñeàu cheâ traùch, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ...cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû, chaân giöôøng neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai, neáu cao quaù löôïng phaûi caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di do thaân hình cao lôùn khi ngoài treân loaïi giöôøng naøy thì caèm ñuïng ñaàu goái, caùc Bí-soâ baïch Phaät,

Phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Neáu coù Bí-soâ laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû, chaân giöôøng neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai, tröø khuùc goã tra vaøo loã moäng ôû chaân giöôøng, neáu cao quaù löôïng naøy phaûi caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû laø töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. Chaân giöôøng cao taùm ngoùn tay cuûa Nhö

lai: taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai baèng moät khuyûu tay cuûa ngöôøi trung bình. Tröø khuùc goã tra vaøo loã moäng ôû chaân giöôøng laø khoâng tính chieàu cao naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ laøm giöôøng cho Taêng hay cho rieâng mình, cao quaù taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai ñeàu phaûi caét boû roài saùm toäi Ñoïa, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi laø ñaõ caét boû roài chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc, neáu noùi chöa caét boû thì khoâng cho thuyeát hoái. Neáu laøm ñuùng löôïng thì khoâng phaïm; Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Saùu: DUØNG COÛ, BOÂNG GOØN DOÀN LAØM NEÄM GIÖÔØNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñöôïc caùi giöôøng lôùn lieàn laáy boâng goøn doàn laøm neäm ñeå naèm. Sau ñoù coù moät Bí-soâ giaø töø nôi khaùc ñeán caàn caáp cho ngoïa cuï neân Bí-soââ Thoï söï saép xeáp ñeán ôû trong phoøng cuûa OÂ-ba-nan-ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø luùc ñi mang theo caû neäm boâng. Bí-soâ giaø khoâng ñeå yù boâng goøn rôi rôùt treân giöôøng neân leân giöôøng naèm nguû, saùng daäy ra khoûi phoøng thì treân ngöôøi dính ñaày boâng goøn, caùc Bí-soâ thaáy roài lieàn hoûi nguyeân do, Bí-soâ giaø keå laïi vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu coù Bí-soâ duøng boâng goøn… doàn laøm neäm traûi treân giöôøng cuûa Taêng thì phaûi quaêng boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Vaät doàn coù naêm thöù: Boâng goøn, boâng coû, coû boà, kíp boái, loâng deâ; neáu Bí-soâ duøng naêm thöù naøy töï doàn hay baûo ngöôøi khaùc doàn laøm neäm naèm ñeàu phaïm Ñoïa, toäi neân thuyeát hoái. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ôû treân gheá giöôøng cuûa Taêng duøng boâng goøn… doàn laøm neäm traûi ngoài naèm ñeàu phaïm Ñoïa, phaûi quaêng boû boâng goøn naøy roài saùm toäi, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi laø ñaõ quaêng boû boâng goøn ñoù chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc; neáu noùi chöa quaêng boû thì khoâng cho thuyeát hoái.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Baûy: MAY NI SÖ ÑAÛN NA QUAÙ LÖÔÏNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí-soâ neáu duøng ngoïa cuï cuûa Taêng hay cuûa ngöôøi

khaùc cho ñeán caùc vaät cuûa rieâng mình ñeàu neân duøng vaät loùt ôû döôùi baûo veä. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát may vôùi kích löôïng nhö theá naøo neân may quaù lôùn vaát boû caùi nhoû, hoaëc cheâ daøi ngaén... may laïi caùi khaùc sanh nhieàu vieäc phieàn phöùc thöôøng phaûi tìm caàu, khieán trôû ngaïi vieäc tu phaåm thieän. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm Ni-sö-ñaûn-na neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi hai tröông tay, beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät, neáu laøm quaù löôïng naøy thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu laøm thaønh roài phaûi caét boû". Sau ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di do thaân hình to lôùn, moãi khi ngoài phaûi laáy laù caây loùt ôû hai beân chaân ñeå hoä ngoïa cuï, Theá toân ñi xem xeùt caùc phoøng thaáy laù boû böøa baõi, hoûi roõ nguyeân do roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm Ni-sö-ñaûn-na neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi hai tröông tay, beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät, beà daøi theâm moät tröông tay, neáu laøm quaù löôïng naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu laøm thaønh roài phaûi caét boû". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ni-sö-ñaûn- na töùc laø phu cuï, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñeàu phaïm toäi nhö nhau. Ñuùng löôïng: Moät tröông tay cuûa Phaät baèng ba tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng, toång coäng Phaät cheá tröôùc sau coù chín tröông tay töùc laø boán khuyûu tay röôõi; beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät baèng boán tröông tay vaø saùu ngoùn tay cuûa ngöôøi thöôøng. Neáu Bí-soâ khoâng y theo kích thöôùc naøy maø laøm quaù löôïng thì phaûi caét boû, toäi phaûi thuyeát hoái. (Theo yù cheá trong ñaây thì Ni-sö-ñaûn-na laø vaät ñeå loùt ngoïa cuï khoûi bò hö toån, khoâng duøng cho vieäc gì khaùc. Phaät do thaáy thaân hình cuûa ngöôøi khaùc to lôùn neân cheá kích thöôùc theâm moät tröông tay)

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Taùm: MAY Y CHE GHEÛ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, nhö Theá toân ñaõ daïy, neân may y che gheû, caùc Bí-soâ khoâng bieát may vôùi kích löôïng nhö theá naøo neân may quaù lôùn hoaëc quaù nhoû, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm y che gheû neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi boán tröông tay, beà roäng hai tröông tay cuûa Phaät, neáu may quaù löôïng naøy neân caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ... gioáng nhö giôùi treân.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 49
675

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Chín: MAY Y TAÉM MÖA Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, trong ba thaùng haï an cö Tyø-xaù- khö-loäc-töû-maãu ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät vì noùi phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng, Tyø-xaù-khö baïch Phaät: "Theá toân, con xin thænh Phaät vaø Taêng saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi, Tyø-xaù-khö bieát Phaät nhaän

lôøi roài lieàn ñaûnh leã Phaät ra veà, veà ñeán nhaø ngay trong ñeâm aáy lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu. Hoâm sau trôøi gaàn saùng, Phaät thaáy ôû phöông Ñoâng coù nhieàu ñaùm maây ñen bao phuû lieàn ñoaùn trôøi seõ möa lôùn neân baûo cuï thoï A-nan-ñaø: "Thaày neân ñeán baûo caùc Bí-soâ trôøi chaéc seõ möa lôùn, nöôùc möa thaám nhuaàn coù oai löïc lôùn, neáu taém möa naøy seõ tröø ñöôïc nhieàu bònh", A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo neân khi trôøi möa xuoáng caùc Bí-soâ ñeàu ra ñöùng ôû giöõa saân taém möa. Luùc ñoù Tyø-xaù-khö-loäc-töû-maãu söûa soaïn thöùc aên xong, traûi choã ngoài roài sai thò nöõ ñeán trong röøng Theä-ña baïch ñaõ ñeán giôø thoï thænh thöïc, thò nöõ naøy ñeán nôi thaáy cöûa ñoùng, beøn nhìn qua loã hoãng cöûa thaáy caùc Bí-soâ loä hình taém möa ôû giöõa saân lieàn cho laø ngoaïi ñaïo loä hình, lieàn trôû veà baïch laïi, Tyø-xaù-khö nghe roài lieàn suy nghó: "Saùng nay trôøi möa neân caùc Thaùnh chuùng loä hình taém trong möa chöù chaúng phaûi ngoaïi ñaïo loä hình", nghó roài lieàn sai ngöôøi khaùc ñeán goõ cöûa baïch ñaõ ñeán giôø thoï thænh thöïc. Phaät cuøng ñaïi chuùng ñeán nhaø Tyø-xaù-khö ngoài vaøo choã thoï thöïc... Tyø-xaù-khö baïch Phaät: "Cuùi xin Theá toân thöông xoùt chaáp nhaän taùm ñieàu nguyeän cuûa con: Moät laø con nguyeän cuùng aùo taém möa cho caùc Bí-soâ. Hai laø con nguyeän cuùng aùo taém cho caùc Bí-soâ ni. Ba laø con nguyeän cuùng thöùc aên cho khaùch Bí-soâ môùi ñeán. Boán laø con nguyeän cuùng thöùc aên cho Bí-soâ saép ñi. Naêm laø con nguyeän cuùng thöùc aên uoáng cho Bí-soâ bònh. Saùu laø con nguyeän cuùng thöùc aên cho Bí-soâ nuoâi bònh. Baûy laø con nguyeän cuùng thuoác cho Bí-soâ bònh. Taùm laø con nguyeän thöôøng cuùng chaùo cho Taêng" Phaät hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng aùo taém möa cho caùc Bí-soâ?", Tyø-xaù-khö ñaùp: "Vì hoâm nay ñeán giôø thoï thöïc con sai thò nöõ ñeán baïch, khi ñeán cöûa chuøa nhìn thaáy caùc Bí-soâ loä hình taém trong möa lieàn cho laø ngoaïi ñaïo loä hình, cho neân con nguyeän cuùng aùo taém möa cho caùc thaùnh chuùng che thaân khi taém", Phaät hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng aùo taém cho Bí-soâ ni?", ñaùp: "Con nhôù tröôùc ñaây thaáy coù Bí-soâ ni loä hình taém trong soâng bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, cho neân con cuùng aùo taém cho chö ni che thaân khi taém", Phaät hoûi: "Do nhaân duyeân

gì coâ nguyeän cuùng thöùc aên cho khaùch Bí-soâ môùi ñeán?", ñaùp: "Vì khaùch Bí-soâ môùi ñeán chöa bieát roõ khaát thöïc theo thöù lôùp, laïi coøn meät nhoïc neân caàn aên thöùc aên ngon, cho neân con cuùng", Phaät laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng thöùc aên uoáng cho bi soâ saép ñi?", ñaùp: "Bí-soâ saép ñi vôùi baïn ñoàng haønh, neáu phaûi khaát thöïc thì seõ theo khoâng kòp baïn, cho neân con cuùng", Phaät laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng thöùc aên cho Bí-soâ bònh?", ñaùp: "Vì Bí-soâ bònh neáu khoâng ñöôïc thöùc aên, bònh seõ naëng theâm, cho neân con cuùng". Phaät laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng thöùc aên cho Bí-soâ nuoâi bònh?", ñaùp: "Vì ngöôøi nuoâi bònh neáu phaûi khaát thöïc thì chaêm soùc bònh nhaân seõ khoâng chu toaøn, cho uoáng thuoác traùi thôøi, cho neân con cuùng". Phaät laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän cuùng thuoác cho Bí-soâ

bònh?", ñaùp: "Vì neáu khoâng coù thuoác thang thì bònh seõ khoù laønh, bònh hoaïn keùo daøi seõ pheá boû tu phaåm thieän, cho neân con cuùng", Phaät laïi hoûi: "Do nhaân duyeân gì coâ nguyeän thöôøng cuùng chaùo cho taêng?", ñaùp: "Vì caùc Bí-soâ neáu khoâng aên chaùo saùng thì seõ bò ñoùi böùc baùch, cho neân con cuùng". Tyø-xaù-khö laïi baïch Phaät: "Con nghe ôû choã coù Bí-soâ qua ñôøi, Phaät thoï kyù vò aáy chöùng quaû Döï löu hoaëc chöùng quaû Nhaát lai, Baát lai, A-la-haùn. Baïch Theá toân, caùc vò ñoù ñaõ töøng ñeán thaønh Thaát-la-phieät thoï con cuùng döôøng hay chöa?", Phaät noùi: "Ñaõ töøng thoï", Tyø-xaù-khö noùi: "Neáu caùc vò aáy ñaõ töøng thoï con cuùng döôøng thì vôùi phöôùc maø con ñaõ thí, nhôø nhaân duyeân naøy con seõ ñöôïc phöôùc trí vieân maõn", Phaät noùi: "Laønh thay, phöôùc maø coâ ñaõ thí coâng ñöùc vieân maõn". Sau ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ta cho pheùp caùc Bí-soâ caát chöa aùo taém möa ñeå tuøy choã taém röûa", caùc Bí-soâ khoâng bieát may vôùi kích löôïng nhö theá naøo neân may hoaëc quaù roäng hoaëc quaù chaät, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi khoâng neân may nhö vaäy, neân may ñuùng löôïng, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ may aùo taém möa neân may ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi saùu tröông tay, beà roäng hai tröông tay röôõi cuûa Phaät, neáu may quaù löôïng naøy phaûi caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". AÙo taém möa laø duøng ñeå taém möa, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñeàu phaûi laøm ñuùng löôïng.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi: MAY Y ÑOÀNG VÔÙI KÍCH THÖÔÙC Y CUÛA PHAÄT Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø may y kích thöôùc baèng y cuûa Phaät, chæ khoaùc moät beân, coøn laïi bao nhieâu ñeàu doàn

ôû treân vai, caùc Bí-soâ thaáy töôûng laø khaùch môùi ñeán muoán cho maùt neân môùi ñaép y nhö theá, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn giaûi thích laø do may y baèng kích thöôùc y cuûa Phaät, caùc Bí-soâ che traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ may y baèng kích thöôùc y cuûa Phaät hoaëc hôn thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Kích thöôùc y cuûa Phaät laø beà daøi möôøi tröông tay, beà roäng saùu tröông tay cuûa Phaät". Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Möôøi tröông tay cuûa Phaät baèng ba möôi tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng töùc laø möôøi laêm khuyûu tay; beà roäng saùu tröông tay cuûa Phaät baèng möôøi taùm tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng töùc laø chín khuyûu tay.

VI. BOÁN PHAÙP BA LA ÑEÀ XAÙ NI

Nhieáp Tuïng:

Thoï cuûa ni chaúng thaân thích,
Trong nhaø xöû phaân thöùc aên,
Khoâng thænh maø ñeán Hoïc gia,

Thoï thöùc aên beân ngoaøi chuøa.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: THOÏ THÖÙC AÊN TÖØ NI KHOÂNG THAÂN THÍCH Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù ôû thaønh Ñaéc-xoa- thi-ca coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu sanh ñöôïc moät con gaùi, thaân coù ba ñöùc nhö hoa OÁt-baùt-la xanh: Moät laø thaân coù saéc maøu vaøng roøng nhö tua cuûa hoa sen, hai laø maét maøu xanh bieác nhö maøu laù sen, ba laø thaân coù muøi thôm nhö höông hoa sen. Sau hai möôi moát ngaøy tröôûng giaû môû tieäc aên möøng ñaët teân cho con, thaân toäc baøn vôùi nhau: "Haøi nhi naøy coù ba ñöùc cuûa hoa sen xanh neân ñaët teân laø Thanh-lieân-hoa". Ñeán khi tröôûng thaønh Thanh-lieân-hoa ñöôïc gaû cho con trai cuûa moät tröôûng giaû trong thaønh, veà nhaø choàng chöa bao laâu thì cha cuûa Thanh-lieân-hoa laâm bònh qua ñôøi. Thôøi gian sau, meï cuûa Thanh-lieân-hoa khoâng thuû chí thôø choàng neân cuøng con reã tö thoâng, luùc ñoù Thanh-lieân-hoa ñaõ sanh ñöôïc moät gaùi, moät hoâm tình côø baét gaëp meï vaø choàng cuøng laøm vieäc phi phaùp neân töùc giaän boàng con gaùi noùi vôùi choàng: "Ngöôi laø ñoà voâ loaïi, sao khoâng cuøng ñöùa beù naøy laøm ñieàu phi phaùp luoân ñi", noùi roài quaêng ñöùa beù gaùi leân caønh caây laøm ñöùa beù bò thöông nôi ñaàu. Thanh-lieân-hoa luùc ñoù giaän khoâng ngoù laïi, laáy khaên truøm ñaàu roài boû nhaø ñi, gaëp moät ñoaøn thöông buoân ñi veà höôùng thaønh Vò ñoä beøn thaùp tuøng theo. Vò thöông chuû thaáy Thanh-lieân-hoa nghi dung ñoan trang neân hoûi: "Coâ ñaõ thuoäc veà ai

chöa?", ñaùp: "Ai coù theå lo cho toâi côm aùo thì toâi thuoäc veà ngöôøi ñoù", thöông chuû nghe roài beøn cung caáp y thöïc cöôùi laøm vôï, sau ñoù daãn veà nhaø cuøng ôû traûi qua thôøi gian khaù laâu. Thôøi gian sau nhaân dòp chôû haøng hoùa ñeán thaønh Ñaéc-xoa-thi-ca, moät ngöôøi baïn thaân noùi vôùi thöông chuû: "Coù cuûa caûi maø khoâng thoï laïc, coøn ñôïi ñeán khi naøo. Baïn neân tìm theâm moät ngöôøi con gaùi ñeïp nöõa cöôùi laøm vôï", thöông chuû noùi: "Neáu coù ngöôøi naøo dung nghi töông tôï nhö Thanh-lieân-hoa thì toâi môùi cöôùi", ngöôøi baïn noùi: "Taïi nhaø coù moät ngöôøi con gaùi ñeïp hôn Thanh-lieân-hoa nhieàu", thöông chuû nghe roài lieàn cuøng ñeán ñoù xem thöû, thaáy vöøa yù lieàn hoûi cöôùi laøm vôï roài daãn trôû veà thaønh Vò ñoä, caùch nhaø khoâng xa lieàn ñeå ngöôøi vôï môùi cöôùi vaø phaân nöûa haøng hoùa ôû ñoù roài veà nhaø, Thanh-lieân-hoa thaáy lieàn hoûi: "Sao ít haøng hoùa theá?", thöông chuû noùi laø bò cöôùp, Thanh-lieân- hoa hoûi sao khoâng truy taàm, thöông chuû noùi: "Toâi vì soá haøng hoùa bò cöôùp ñoù neân muoán trôû laïi truy taàm", noùi roài lieàn ra ñi. Sau ñoù ngöôøi baïn kia ñeán nhaø thaêm, Thanh-lieân-hoa noùi laø ñi truy taàm giaëc cöôùp, ngöôøi baïn kia lieàn noùi: "Khoâng phaûi laø ñi truy taàm giaëc cöôùp maø laø ñeán ôû vôùi vôï nhoû", noùi roài lieàn keå laïi vieäc tröôùc ñoù cho Thanh-lieân-hoa nghe. Sau ñoù thöông chuû laïi trôû veà nhaø, Thanh-lieân-hoa lieàn hoûi: "OÂng ñaõ cöôùi vôï khaùc sao khoâng daãn veà ñaây?", thöông chuû noùi: "Toâi sôï coù tranh chaáp neân khoâng daùm daãn veà", Thanh-lieân-hoa noùi: "Neáu naøng aáy töông tôï vôùi toâi thì toâi coi nhö chò em, neáu nhoû hôn toâi nhieàu thì toâi coi nhö con gaùi, seõ khoâng coù tranh

chaáp". Thöông chuû nghe roài lieàn daãn vôï nhoû veà nhaø, Thanh-lieân-hoa nghe noùi laø ñoàng höông neân ñaëc bieät löu taâm töø nieäm, moät hoâm ngoài chaûi toùc cho ngöôøi vôï nhoû thaáy treân ñaàu coù veát seïo lieàn hoûi nguyeân do, ngöôøi vôï nhoû naøy noùi: "Ngöôøi trong nhaø noùi khi em coøn beù, meï em giaän ba em vì moät vieäc gì ñoù neân quaêng em leân caây laøm em bò thöông treân ñaàu, do ñoù coù veát seïo naøy", Thanh-lieân-hoa hoûi theâm veà nhaø cöûa, choã ôû, sau khi nghe noùi roài lieàn bieát ngöôøi vôï nhoû naøy chính laø con gaùi tröôùc kia cuûa mình, trong loøng thöông caûm suy nghó: "Xöa cuøng meï ñoàng choàng, nay cuøng con ñoàng choàng, thaät laø ñau loøng, ñaùng tôûm bieát bao". Nghó roài lieàn laáy khaên truøm ñaàu boû nhaø ñi, thaùp tuøng theo caùc thöông nhôn ñi ñeán thaønh Quaûng nghieâm, taïi ñaây Thanh-lieân-hoa khoâng laøm daâm nöõ maø chæ tö thoâng vôùi caùc ngöôøi nam trong thaønh. Caùc daâm nöõ trong thaønh lieàn ñeán noùi vôùi Thanh-lieân-hoa raèng: "Coâ troäm phaùp cuûa chuùng toâi ñeå kieám soáng maø khoâng noùi moät lôøi tình nghóa gì caû, coâ coù thuaät gì duï hoaëc ñöôïc hoï?", Thanh-lieân-hoa noùi: "Toâi khoâng coù thuaät gì khaùc, nhöng khoâng coù moät ngöôøi nam naøo gaëp maø laïi khoâng theo toâi", caùc daâm nöõ noùi: "Neáu nhö lôøi coâ noùi thì trong thaønh naøy coù

moät nam töû baùn höông ñaõ thaønh töïu phaùp quaùn baát tònh, ñoái vôùi ngöôøi nöõ sanh taâm nhaøm lìa, neáu coâ phaù hoaïi ñöôïc phaïm haïnh cuøa ngöôøi nam ñoù thì chuùng toâi seõ toân coâ laø baäc nhaát trong giôùi daâm nöõ, neáu coâ khoâng laøm ñöôïc thì chuùng toâi seõ phaït coâ saùu möôi kim tieàn", Thanh-lieân-hoa lieàn nhaän lôøi. Sau ñoù Thanh-lieân-hoa doïn tôùi ôû gaàn nhaø ngöôøi nam baùn höông, doái laäp baøy phöông tieän raát yeâu choàng baèng caùch sai thò nöõ ñeán cöûa haøng cuûa ngöôøi nam naøy mua höông thoa vaø caùc loaïi thuoác noùi raèng: "Phu chuû cuûa coâ chuû toâi bò bònh caàn duøng caùc thöù naøy", ngöôøi chuû baùn höông naøy nghe roài lieàn nghó coâ chuû naøy trinh thuaän neân môùi ñoái vôùi choàng taän taâm nhö theá, daàn daàn sanh aùi luyeán. Thôøi gian sau, Thanh- lieân-hoa noùi doái laø choàng cheát, khi ñi ngang qua cöûa haøng baùn höông hieän daùng veû thöông tieác saàu khoå, ngöôøi chuû baùn höông thaáy vaäy caøng theâm aùi luyeán... cuoái cuøng bò Thanh-lieân-hoa phaù hoaïi phaïm haïnh, khoâng bao laâu sau mang thai, caùc daâm nöõ voâ cuøng thaùn phuïc, suy toân laø baäc nhaát trong giôùi daâm nöõ. Luùc ñoù ôû thaønh Quaûng nghieâm, cöûa Ñoâng vaø cöûa taây ñeàu coù nam töû giöõ cöûa, hai ngöôøi naøy coù öôùc heïn vôùi nhau laø neáu beân naøy sanh trai, beân kia sanh gaùi thì cung nhau keát thoâng gia. Thôøi gian sau Thanh-lieân-hoa sanh ñöôïc moät trai, sôï nuoâi con seõ maát ñeïp vaø caùc nam töû khoâng tìm ñeán nöõa neân Thanh-lieân-hoa giao haøi nhi cho thò nöõ vaø moät caây ñeøn noùi raèng: "Ngöôi haõy ñem ñöùa beù naøy ñeå ôû giöõa ñöôøng nôi vaéng veû cuøng vôùi caây ñeøn naøy, roài rình xem ai ñeán mang noù ñi", thò nöõ vaâng lôøi laøm nhö lôøi chuû baûo, thaáy ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng ñeán boàng ñöùa beù ñi lieàn trôû veà baùo laïi. Luùc ñoù ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng boàng haøi nhi

veà giao cho vôï baûo nuoâi naáng daïy doã nhö con ruoät cuûa mình, sau ñoù môû tieäc aên möøng, ngöôøi giöõ cöûa Taây lieàn mang leã vaät ñeán chuùc möøng. Thôøi gian laâu sau Thanh-lieân-hoa laïi mang thai vaø sanh moät gaùi, cuõng nhö laàn tröôùc baûo thò nöõ ñem boû giöõa ñöôøng, laàn naøy ngöôøi giöõ cöûa taây ñeán boàng veà nuoâi naáng, ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng laïi ñem leã vaät ñeán chuùc möøng. Traûi qua thôøi gian laâu sau hai treû ñeàu tröôûng thaønh, con trai cuûa ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng ñöôïc caùc baïn ruõ ñi chôi trong ngaøy tieát hoäi, chuùng huøn vôùi nhau ñöôïc saùu möôi kim tieàn ñeå ñöôïc cuøng Thanh-lieân-hoa hoan laïc. Ñöùa con trai naøy sau khi cuøng Thanh-lieân-hoa giao hoan sanh taâm yeâu quyù neân daãn veà nhaø cuøng ôû chung. Sau ñoù khoâng laâu ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng ñeán hoûi ngöôøi giöõ cöûa Taây coù coøn nhôù lôøi öôùc heïn tröôùc kia khoâng, ngöôøi giöõ cöûa Taây lieàn noùi: “Con trai cuûa baïn ñaõ daãn daâm nöõ veà nhaø ôû chung, sao coøn nhaéc laïi lôøi öôùc heïn tröôùc”, ngöôøi giöõ cöûa Ñoâng noùi: “Nhaéc laïi ñeå hoûi cöôùi thì coù loãi gì?”. Caû hai cuøng thöïc hieän lôøi öôùc heïn tröôùc kia neân con gaùi cuûa ngöôøi giöõ cöûa Taây veà laøm daâu nhaø ngöôøi

giöõ cöûa Ñoâng. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán khaát thöïc nhaø aáy lieàn noùi vôùi ngöôøi con gaùi: “Con coù bieát chaêng, ngöôøi vôï tröôùc cuûa choàng con chính laø meï ruoät cuûa con, choàng con laïi laø anh ruoät cuûa con. Cho neân con chôù neân ñoá kî laãn nhau khieán taïo theâm nghieäp aùc”, noùi roài lieàn boû ñi. Thôøi gian sau Thanh-lieân-hoa laïi sanh ñöôïc moät trai, ngöôøi con gaùi naøy boàng ñöùa beù ra ngoaøi daïo chôi gaëp moät thaày töôùng Baø-la- moân duøng keä hoûi: “Naøng ñeïp nhö dieäu hoa, Thaâm tín nôi tam baûo, Haøi nhi ñang boàng chôi, Baø con chi vôùi naøng?” Ngöôøi con gaùi noùi keä ñaùp: “Baø-la-moân nghe kyõ, Ñaây laø em cuûa toâi, Cuõng laø con anh toâi, Cuõng laø con cuûa toâi, Cuõng laø em cuûa choàng, Cha noù laø cha toâi, Vöøa laø cha laø choàng, Thaùnh giaû töø bi noùi”. Baø-la-moân nghe roài cöôøi boû ñi. Luùc ñoù Thanh-lieân-hoa ôû trong nhaø nghe ñöôïc laáy laøm laï hoûi thò nöõ: “Caû hai vöøa noùi vieäc gì?”, thò nöõ thuaät laïi ñaày ñuû, Thanh-lieân-hoa nghe roài lieàn suy nghó: “Ta do taïo nghieäp gì, tröôùc kia cuøng meï ñoàng choàng, sau cuøng con gaùi ñoàng reã, nay laïi cuøng con gaùi ñoàng choàng vöøa laø con vöøa laø reã”, nghó roài gieo mình xuoáng ñaát, caûm thaáy xaáu hoå bieát bao, nghó roài lieàn boû nhaø ra ñi, thaùp tuøng theo caùc thöông nhôn ñi ñeán thaønh Vöông xaù. Luùc ñoù coù naêm traêm ngöôøi nam trong thaønh naøy thöôøng tuï taäp vui chôi, nghe tieáng taêm cuûa Thanh-lieân- hoa neân ñöa naêm traêm kim tieàn cuøng Thanh-lieân-hoa ñeán trong vöôøn coû thôm hoan laï. Luùc ñoù toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân bieát Thanh-lieân-hoa ñaõ ñeán luùc ñöôïc giaùo hoùa neân ñeán trong vöôøn ñoù kinh haønh döôùi moät goác caây, moät trong nhöõng ngöôùi nam naøy troâng thaáy lieàn noùi vôùi Thanh- lieân-hoa: “Coâ coù thaáy toân giaû kia khoâng, toân giaû ñoù coù ñaïi oai thaàn, giôùi haïnh thanh khieát, buøn laày tham duïc khoâng theå laøm nhieãm oâ, coâ coù theå khieán cho toân giaû sanh taâm nhieãm hay khoâng?”, Thanh-lieân-hoa noùi: “Tröôùc kia toâi ñaõ laøm cho nam töû baùn höông tu quaùn baát tònh thaønh töïu phaûi sanh taâm nhieãm ñaém huoáng

chi laø ngöôøi naøy". Noùi roài lieàn ñeán choã toân giaû hieän veû yeâu kieàu, duøng thaân xuùc chaïm toân giaû, toân giaû lieàn voït

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 49
681

leân hö khoâng noùi keä:
"Ngöôi ñem thaân do xöông noái keát ñaùng nhaøm,
Taát caû gaân maïch raøng buoäc laïi vôùi nhau,
Thaân naøy voán do tinh huyeát ñöôïc thaønh töïu,
Nöông ngöôøi khaùc kieám soáng baûo ñeán khinh ta,
Ñaõy da bao boïc ñaày aép chaát baát tònh,
Ngaøy ñeâm aên vaøo thaûi ra khoâng ngöøng döùt,
Chín loã thöôøng chaûy, gheû khoâng laønh,
Doïc ngang khí ueá chöùa ñaày thaân,
Neáu moïi ngöôøi ngoä bieát vieäc naøy,
Nhö ta bieát thaân ngöôi baát tònh,
Ví nhö nhaø xí khoâng theå gaàn,
Boû ñoù lìa xa, taâm khoâng ñaém,
Do hoï muø môø, khoâng maét hueä,
Thöôøng bò ngu si che khuaát laáp,
Do taâm meâ naøy yeâu thích ngöôi,
Gioáng nhö voi giaø luùn buøn saâu".
Thanh-lieân-hoa maét thaáy toân giaû thaàn löïc hi höõu, nghe keä xeùt thaáy thaân mình laø baát tònh, töø xa kính leã toân giaû roài noùi keä:
"Con bieát thaân do xöông noái keát ñaùng nhaøm,
Taát caû gaân maïch raøng buoäc laïi vôùi nhau,
Thaân naøy voán do tinh huyeát ñöôïc thaønh töïu,
Nöông ngöôøi khaùc kieám soáng baûo lieàn khinh nhau,
Ñaõy da bao boïc ñaày aép chaát baát tònh,
Ngaøy ñeâm aên vaøo thaûy ra khoâng ngöøng döùt,
Chín loã thöôøng chaûy baát tònh, gheû khoâng laønh,
Doïc ngang khí ueá chöùa ñaày thaân,
Neáu moïi ngöôøi ngoä bieát vieäc naøy,
Nhö ñaïi Thaùnh giaû bieát baát tònh,
Ví nhö nhaø xí khoâng theå gaàn,
Boû ñoù lìa xa, taâm khoâng ñaém,
Do hoï muø môø khoâng maét hueä,
Thöôøng bò ngu si che khuaát laáp,
Do taâm meâ naøy yeâu thích con,
Gioáng nhö voi giaø luùn buøn saâu.

Cuùi xin Ñaïi thaùnh hieän thaân xuoáng,
Vì con giaûng noùi phaùp vi dieäu,
Xuaát gia trong Thaùnh giaùo toái thaéng,
682 BOÄ LUAÄT 7

Phaùt nguyeän thöôøng tu haïnh ly duïc". Luùc ñoù toân giaû vì thöông xoùt neân hieän thaân trôû xuoáng, quaùn xeùt caên cô noùi phaùp khieán cho Thanh-lieân-hoa ñöôïc Kieán ñeá. Ñaõ Kieán ñeá roài lieàn ñaûnh leã toân giaû caàu xin xuaát gia, sau ñoù trôû laïi choã naêm traêm ngöôøi nam traû laïi tieàn cho hoï, xaáu hoå taï toäi, moïi ngöôøi tuøy hæ ñoàng ñeán ñaûnh leã toân giaû roài ñi. Ñaïi Muïc-kieàn-lieân sau ñoù daãn Thanh-lieân-hoa ñeán choã Theá toân ñaûnh leã Phaät roài ñem vieäc treân baïch Phaät, Theá toân vieát thö cho Ñaïi theá chuû baûo Thanh-lieân-hoa mang ñeán thaønh Thaát-la-phieät, vua AÛnh-thaéng sai ngöôøi ñöa Thanh-lieân-hoa ñeán ñoù ñeå xuaát gia. Sau khi ñöôïc xuaát gia, coâ noå löïc sieâng tu khoâng ngôi nghæ, khoâng bao laâu sau ñaéc quaû A-la-haùn, ñöôïc Phaät khen laø thaàn löïc baäc nhaát trong caùc Bí-soâ ni. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân quaùn saùt trong bieån sanh töû luaân hoài baát ñònh, ai khoâng phaûi laø cha meï, ai khoâng phaûi laø con trai con gaùi vaø bao nhieâu thaân thöùc khaùc nhö Thanh-lieân-hoa, ngay trong thaân toäc coøn laøm vieäc phi phaùp huoáng chi laø caùch ñôøi, neáu khoâng chöùng Thaùnh quaû thì traàm luaân maõi khoâng thoâi. Caùc thaày ôû trong ba coõi neân caàu xuaát ly nhö löûa chaùy ñaàu, caûnh duïc theá gian khoâng coù haïn kyø nhaøm ñuû neân mau xa lìa, tu töôûng voâ thöôøng, khôûi töôûng thaây hoâi thoái, ngaøy ñeâm heä nieäm quaùn chieáu, neân hoïc nhö theá". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Vì nhaân duyeân gì thaân cuûa Thanh-lieân-hoa coù ñuû ba ñöùc nhö Theá-laïi ñoái vôùi thaân toäc laøm ñieàu taïp loaïn. Sau khi xuaát gia lieàn chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, ñöôïc Phaät khen ngôïi laø thaàn löïc baäc nhaát trong caùc Bí-soâ ni?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Thuôû xöa coù moät thöông chuû mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc kinh doanh ñeå vôï ôû laïi nhaø, thôøi gian sau do phieàn naõo böùc baùch, bò löûa duïc ñoát loøng, ngöôøi vôï thaáy nhaø cuûa daâm nöõ caùch ñoù khoâng xa thöôøng coù nam töû lui tôùi neân tình sanh öa thích. Ngöôøi vôï naøy lieàn hoûi moät baø giaø: "Laøm phöôùc nghieäp gì ñeå nhöõng mong caàu cuûa mình ñöôïc xöùng yù?", baø giaø noùi: "Haõy cuùng döôøng thöùc aên vaø caùc moùn caàn duøng cho vò thaéng phöôùc ñieàn thì moïi sôû nguyeän ñeàu ñöôïc thaønh töïu". Sau ñoù baø giaø chæ ngöôøi vôï cuûa thöông chuû ñeán cuùng döôøng cho moät vò Ñoäc giaùc, ngöôøi vôï naøy cuùng döôøng thöùc aên vaø hoa sen xanh roài phaùt nguyeän: "Nguyeän coâng ñöùc cuùng döôøng naøy ôû ñôøi vò lai ñöôïc thaân ñoan nghieâm nhö saéc hoa sen xanh, muøi thôm vieân maõn thuaân theo yù mong caàu cuûa ngöôøi nam khoâng ñeå thieáu thoán, cho ñeán ñöôïc ñaïi thaàn löïc, gaëp baäc ñaïi sö ñích thaân thöøa söï'." Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Tieàn thaân cuûa Thanh-lieân-hoa thöôøng laøm mai moái cho nhieàu ngöôøi ôû trong thaân toäc cuøng laøm vieäc phi phaùp. Xöa do phaùt nguyeän neân nay ñöôïc thaân thaéng dieäu coù ba ñöùc cuûa hoa sen, do

xöa laøm mai moái cho trong thaân toäc neân nay ôû trong thaân toäc cuûa mình töï chieâu laáy quaû baùo. Laïi do nguyeän löïc neân gaëp Muïc lieân daãn ñeán gaëp ta, ñöôïc xuaát gia chöùng quaû A-la-haùn". Phaät ôû trong thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Bí-soâ ni Thanh-lieân-hoa daõ chöùng quaû roài do kính troïng Tam baûo neân phaùt nguyeän: "Khaát thöïc ñöôïc thöùc aên laàn ñaàu seõ daâng cuùng cho Taêng, khaát thöïc ñöôïc laàn sau môùi töï thoï duïng". Moät hoâm, sau khi khaát thöïc ñöôïc thöùc aên daâng cuùng cho Taêng roài, khaát thöïc laàn sau ñònh thoï duïng thì gaëp moät Bí-soâ mang baùt khoâng trôû veà, coâ lieàn ñöa phaàn aên cuûa mình cuùng cho vò aáy, töï mình phaûi nhòn ñoùi. Qua hoâm sau, thöùc aên khaát thöïc ñöôïc laàn ñaàu ñem cuùng cho Taêng roài, thöùc aên khaát thöïc ñöôïc laàn sau ñònh aên thì gaëp OÂ-ba-nan- ñaø, OÂ-ba-nan-ñaø muoán thöû taâm coâ neân ñeán hoûi xin thöùc aên, coâ lieàn ñem phaàn thöùc aên cuûa mình cuùng cho OÂ-ba-nan-ñaø, töï mình phaûi nhòn ñoùi nhö vaäy laø troïn hai ngaøy. Qua saùng hoâm sau trong luùc theo thöù lôùp khaát thöïc, do bò ñoùi hai ngaøy vaø do khí trôøi noùng böùc neân coâ ngaõ xæu giöõa ñöôøng, ngoaïi ñaïo thaáy roài cuøng nhau baøn taùn: "Nghe noùi Thanh-lieân- hoa lìa duïc ñaéc quaû, taïi sao nay gaëp Thích ca töû laïi khôûi taâm duïc nhieãm ngaõ xæu nhö theá", caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ treân ñöôøng ñi trong thoân xoùm, töø choã Bí-soâ ni khoâng phaûi baø con töï tay thoï thöùc aên ñeå aên thì Bí-soâ naøy sau khi trôû veà truù xöù neân ñeán choã caùc Bí-soâ ôû ngoaøi thoân noùi rieâng töøng vò: Ñaïi ñöùc, toâi phaïm aùc phaùp ñoái thuyeát, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñoái tröôùc ñaïi ñöùc thuyeát hoái. Ñaây goïi laø phaùp ñoái thuyeát". Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Thöùc aên laø chæ cho hai loaïi cuûa naêm moùn aên. Bí-soâ naøy laø chæ cho ngöôøi phaïm toäi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi ni khoâng phaûi baø con, khôûi töôûng khoâng phaûi baø con vaø nghi ôû treân ñöôøng ñi trong thoân töï tay nhaän thöùc aên thuoäc trong hai loaïi cuûa naêm moùn aên, khi aên phaïm toäi Ñoái thuyeát. Neáu ni laø baø con, khôûi töôûng khoâng phaûi laø baø con vaø nghi thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai: THOÏ THÖÙC AÊN DO BÍ SOÂ NI CHÆ TRAO Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong theá gian maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, Luïc chuùng ñeán choã chuùng möôøi hai ni ñöôïc môøi duøng tieåu thöïc, Luïc chuùng khoâng thoï noùi

raèng: "Neáu khi thí chuû thænh Taêng thoï thöïc, caùc coâ neân chæ veõ thí chuû daâng cuùng thöùc aên ngon cho chuùng toâi thì chuùng toâi môùi aên", chuùng möôøi hai ni nhaän lôøi. Sau ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï

thöïc, Phaät khoâng ñeán chæ coù chuùng taêng ñeán, khi chuùng taêng aên, ni Thoå la-nan-ñaø baûo thí chuû: "Thaùnh giaû Nan-ñaø... saùu vò naøy laø thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia thoâng suoát ba taïng, laø baäc ñaïi phaùp sö, coâ haûy daâng thöùc aên ngon tôùi cho caùc thaùnh giaû ñoù", thí chuû nghe roài lieàn daâng thöùc aên ngon ñeán cho saùu vò nhieàu hôn caùc Bí-soâ khaùc, khieán caùc Bí-soâ kia aên khoâng ñuû no. Thí chuû thaáy vaäy bieát mình ñaõ laøm vieäc phi phaùp, cuùng döôøng khoâng coù taâm bình ñaúng beøn cheâ traùch coâ ni, vò thò giaû mang thöùc aên veà cho Phaät ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù nhieàu Bí-soâ thoï thöïc ôû nhaø baïch y, coù Bí-soâ ni chæ veõ thí chuû neân daâng cuùng thöùc aên ngon cho Bí-soâ naøy... thì caùc Bí-soâ neân baûo coâ ni kia raèng: Coâ ñöøng neân laøm nhö vaäy, haõy ñôïi caùc Bí-soâ aên xong. Neáu khoâng coù moät vò naøo noùi lôøi nhö theá thì caùc Bí-soââ sau khi trôû veà truù xöù neân neân choã caùc Bí-soâ ôû ngoaøi thoân noùi rieâng töøng vò: Ñaïi ñöùc, toâi phaïm aùc phaùp ñoái thuyeát, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñoái tröôùc ñaïi ñöùc thuyeát hoái. Ñoù goïi laø phaùp ñoái thuyeát". Neáu coù nhieàu Bí-soâ laø chæ cho hai, ba ngöôøi trôû leân. Bí-soâ ni laø chæ cho ni Thoå la-nan-ñaø. Caùc Bí-soâ laø chæ cho ngöôøi noùi lôøi khieån traùch. Neáu khoâng coù moät vò naøo laø noùi soá löôïng toái thieåu. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ aên aên ôû gaùc treân vaø ôû gaùc giöõa, luùc ñoù ôû gaùc treân coù ni chæ veõ thì trong caùc Bí-soâ nay neân coù moät vò noùi lôøi khieån traùch coâ ni, neáu khoâng coù ai khieån traùch coâ ni thì caùc Bí-soâ ñeàu phaïm phaùp ñoái thuyeát. Bí-soâ aên ôû gaùc giöõa neân hoûi Bí-soâ ôû gaùc treân ñaû coù ai khieån traùch coâ ni ñoù chöa, neáu khoâng hoûi maø aên thæ ñeáu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ aên ôû taàng treät vaø ôû phoøng trong cuõng chuaån theo treân neân bieát. Neáu Bí-soâ töø trong nhaø ñi ra, coù Bí-soâ khaùc töø ngoaøi ñeán, vaøo trong nhaø neáu nghe coù tieáng coâ ni chæ veõ thì neân hoøi Bí-soâ vöøa môùi ñi ra laø coù vò naøo khieån traùch coâ ni chöa, neáu khoâng hoûi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu thí chuû doïn aên ôû nhieàu choã, choã naøo coù coâ ni chæ veõ thì choã ñoù phaïm boån toäi, caùc choã khaùc phaïm khinh. Neáu thí chuû duyeân nôi coâ ni naøy maø daâng cuùng thöùc aên cho Taêng thì tuøy coâ coù chæ veõ gì, Bí-soâ ñeàu khoâng phaïm. Hoaëc tuy coù chæ veõ nhöng vôùi taâm khoâng phaân bieät, hoaëc thaáy coù vò khoâng ñöôïc thöùc aên neân baûo thí chuû mang ñeán ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 50 685

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 50

Hoïc Xöù Thöù Ba: THOÏ THÖÙC AÊN TÖØ HOÏC GIA

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù ôû trong thaønh coù moät tröôûng giaû teân laø Sö töû tröôùc kia theo ngoaïi ñaïo, sau nghe Phaät thuyeát phaùp chöùng ñöôïc Sô quaû, thaáy ngheà noâng taïo nhieàu loãi neân boû ngheà. Tröôûng giaû tín kính Tam baûo, öa thích thuaàn thieän, thöôøng haønh boá thí, do daâng cuùng Tam baûo neân ñi ñeán choã ngheøo khoù. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân töø phöông khaùc ñeán truù xöù naøy gaëp tröôûng giaû môøi ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Baø-la-moân cö só nghe roài lieàn cheâ traùch: "Tröôûng giaû Sö töû khi theo ngoaïi ñaïo, gia saûn phong phuù; töø khi tin Bí-soâ trôû neân ngheøo khoù, aùo khoâng ñuû che thaân, côm khoâng ñuû no mieäng. Ñuû bieát Thích töû khoâng phaûi laø choã quy y". Hai toân giaû nghe roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neân baïch nhò yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû sö töû. Neáu coù ai gioáng nhö theá cuõng neân taùc phaùp cho nhö sau: Nhoùm taêng nhö thöôøng leä, sai moät vò taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, tröôûng giaû Sö töû naøy tín taâm aân troïng, yù öa thuaàn thieän, nhöõng gì ñaõ coù ñeàu ñem hueä thí, ñoái vôùi Tam khoâng coù taâm xeûn, ñoái vôùi nhöõng ngöôøi ñeán xin thaûy ñeàu caáp cho, vì theá gia saûn khaùnh taän. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng chaáp thuaän, Taêng nay taùc yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm. Neáu Bí-soâ bieát Taêng ñaõ taùc yeát ma hoïc gia roài thì khoâng neân ñeán nhaø ñoù thoï aåm thöïc… vaø noùi phaùp cho hoï. "Luùc ñoù hai toân giaû tuy ñaõ thoï thænh nhöng bieát Taêng ñaõ taùc phaùp neân khoâng ñeán phoù thöïc, Phaät baûo neáu ñaõ thoï thænh thì neân ñeán khoâng phaïm". Hai toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy ñeán phoù thænh, Luïc chuùng thaáy vaäy lieàn noùi vôùi nhau: "Tröôûng giaû luùc môùi Kieán ñeá cuõng thöôøng

686 BOÄ LUAÄT 7

thænh chuùng ta, chuùng ta cuõng neân ñeán thoï thöïc", noùi roài ñeán thoï thöïc, thöùc aên khoâng ñuû, treû con trong nhaø thieáu aên keâu khoùc, theá tuïc lieàn cheâ traùch, Bí-soâ thieåu duïc quôû traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu coù Bí-soâ bieát ñoù laø Hoïc gia, Taêng ñaõ taùc yeát ma Hoïc gia, Bí- soââ khoâng coù thoï thænh tröôùc maø ñeán nhaø ñoù thoï thöïc, töï tay thoï hai loaïi thuoäc trong naêm moùn aên Kha-ñaõn-ni vaø Boà-thieän-ni ñeå aên thì sau khi trôû veà truù xöù, Bí-soâ naøy neân ñeán choã caùc Bí-soâ ôû ngoaøi thoân xoùm noùi rieâng töøng vò: Ñaïi ñöùc toâi phaïm aùc phaùp ñoái thuyeát, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñoái tröôùc ñaïi ñöùc thuyeát hoái". Sau khi Theá toân cheá hoïc xöù naøy roài, vôï tröôûng giaû noùi vôùi choàng: "Sau laâu nay khoâng thaáy coù Thaùnh giaû naøo ñeán?", tröôûng giaû noùi: "Taêng bieát nhaø mình trôû neân ngheøo khoù neân taùc yeát ma Hoïc gia khoâng cho Bí- soâ ñeán", ngöôøi vôï noùi: "Neáu vaäy thì gioáng nhö yeát ma uùp baùt, chuùng ta do ñaâu sanh phöôùc nghieäp?", tröôûng giaû ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay caùc Bí-soâ neân ñeán nhaø tröôûng giaû noùi phaùp khoâng phaïm". Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán nhaø tröôûng giaû noùi phaùp, mang baùt khoâng vaøo laïi mang baùt khoâng ra

khieán cho vôï choàng tröôûng giaû caûm thaáy aùy naùy, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi khoâng neân mang baùt khoâng vaøo. Caùc Bí-soâ khaát thöïc xong môùi tôùi nhaø tröôûng giaû, aên xong, caùc treû con muoán aên thöùc aên dö, Bí-soâ khoâng cho chuùng lieàn khoùc, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân cho, Bí-soâ ñem heát baùnh traùi cho chuùng, chuùng mang ra ngoaøi, ngoaïi ñaïo thaáy hoûi thöø ñaâu coù, chuùng ñaùp laø thaùnh giaû cho, ngoaïi ñaïo noùi: "Sö töû nhaän phaàn ñem cho laïi daõ can, laáy bình naøy roùt qua bình noï cung caáp cho nhau", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi chæ neân cho phaàn ít. Coù ngöôøi ñem laù cho Bí-soâ loùt döôùi baùt, Bí-soâ khoâng nhaän, Phaät noùi neân nhaän. Luùc doù ôû thaønh Quaûng ng- hieâm, caùc Laät-coâ-tyø thaáy nhaø cuûa tröôûng giaû taøi saûn khaùnh taän beøn sai ngöôøi laøm coâng ñeán phuï giuùp caøy böøa khai khaån ruoäng ñaát boû hoang cuûa tröôûng giaû, sôû phi khoâng bao nhieâu nhöng laïi thu hoaïch ñöôïc gaáp boäi. Khoâng bao laâu sau gia caûnh sung tuùc hôn tröôùc, tröôûng giaû lieàn ñeán choã Phaät xin giaûi yeát ma, Phaät baûo tröôûng giaû: "Neân vaøo trong taêng baïch vôùi thöôïng toïa, sau khi Taêng nhoùm neân leã Taêng roài ñoái tröôùc Thöôïng toïa chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con laø Sö töû ñoái vôùi Tam baûo coù loøng tin saâu, yù öa thích thuaàn thieän, thöôøng öa hueä thí. Do cuùng döôøng Tam baûo neân taøi saûn khaùnh taän, Taêng vì thöông xoùt neân taùc phaùp yeát ma Hoïc gia ñeå caùc Thaùnh chuùng khoâng ñeán nhaø con. Nay taøi thöïc sung tuùc trôû laïi neân con ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát ma Hoïc gia,

cuùi xin Taêng thöông xoùt giaûi yeát ma Hoïc gia, (3 laàn). Baïch roài leã Taêng lui ra. Luùc ñoù Taêng seû sai moät vò taùc yeát ma giaûi, sau khi taêng taùc phaùp giaûi yeát ma Hoïc gia roài, caùc Bí-soâ seõ ñeán nhaø tröôûng giaû thoï cuùng döôøng khoâng phaïm". Neáu coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Hoïc gia laø chæ cho ngöôøi tín kính Tam baûo ñaõ ñöôïc Kieán ñeá. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ñoái vôùi Hoïc gia maø taøi saûn ñaõ khaùnh taän, neáu Bí-soâ ñeán nhaø thoï hai loaïi cuûa naêm moùn aên Kha-ñaõn-ni vaø Boà-thieän-ni ñeàu phaïm vaø phaûi thuyeát hoái nhö trong giôùi treân, neáu Taêng ñaõ taùc phaùp giaûi yeát ma roài thì thoï khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Tö: THOÏ THÖÏC NGOAØI TRUÙ XÖÙ A-LAN-NHAÕ Phaät haï an cö ôû trong vöôøn Ña-caên thoï thaønh Kieáp-tyû-la-phaït- toát-ñoå, caùc Thích töû bieát caùc Bí-soâ ñaõ tieàn an cö xong, vaøo ngaøy 1boán thaùng taùm cuøng ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät: "Theá toân, saùng mai Thaùnh chuùng an cö xong, chuùng con seõ ñöa thöùc aên ñeán truù xöù cuùng döôøng, cuùi xin Phaät vaø Taêng thöông xoùt thoï nhaän", Phaät im laëng nhaän lôøi, caùc Thích töû bieát Phaät nhaän lôøi roài lieàn ñaûnh leã roái ra veà. Saùng hoâm sau cho xe chôû ñaày thöùc aên ngon vaø baûo caùc thò nöõ ñi theo ñeå daâng cuùng thöùc aên, khoâng ngôø ñi ñeán giöõa ñöôøng gaëp giaëc cöôùp. Tuy töôùng soaùi giaëc ra lònh khoâng ñöôïc cöôùp ñoaït

cuûa Thích ca nöõ nhöng boïn cöôùp khoâng nghe theo neân caùc Thích ca nöõ bò cöôùp ñoaït heát y phuïc, loä hình xaáu hoå phaûi aån mình trong buïi coû. Luùc ñoù luïc chuùng Bí-soâ khoâng bieát vì sao thöùc aên ñöa ñeán treã neân noùi vôùi nhau: "Chuùng ta neân ñi khaát thöïc, khoâng neân chôø ñôïi nöõa", ñi ñeán nöûa ñöôøng thì gaëp xe chôû thöùc aên nhöng khoâng thaáy ngöôøi beøn keâu hoûi coù ai khoâng, caùc thò nöõ töø trong buïi coû noùi voïng ra: "Chuùng toâi bò giaëc cöôùp ñoaït heát y phuïc neân khoâng theå ra ñöôïc, thöùc aên trong xe cöù tuøy yù laáy aên". Luïc chuùng nghe roài lieàn noùi: "Chuùng ta nhö thaân toäc cuûa caùc ngöôøi coù gì phaûi xaáu hoå, haõy böôùc ra ñaây trao thöùc aên cho chuùng ta", caùc thò nöõ ñaønh phaûi loä hình böôùc ra trao thöùc aên, Luïc chuùng aên no roài ñi. Sau ñoù caùc Thích töû ñeán thaáy caùc thò nöõ bò cöôùp beøn bao vaây boán phía baét boïn cöôùp ñònh tröøng trò, caùc thò nöõ noùi: "Töôùng soaùi giaëc khoâng coù taâm cöôùp ñoaït chuùng toâi", töôùng soaùi giaëc ñöôïc tha beøn xin caùc Thích töû tha toäi cho boïn cöôùp voâ yù thöùc, caùc Thích töû tha toäi cheát cho boïn cöôùp roài lieàn ñöa thöùc aên ñeán cho caùc Bí-soâ. Luùc ñoù caùc thò nöõ khoâng ñöa thöùc aên cho Luïc chuùng, caùc Thích töû hoûi taïi sao, caùc thò

nöõ ñaùp laø ñaõ aên tröôùc roài, lieàn ñam vieäc treân keå laïi, caùc Thích töû nghe roài ñeàu cheâ traùch, sau ñoù noùi vôùi caùc Bí-soâ: "Taïi sao nôi ñöôøng hieåm coù giaëc cöôùp, caùc Thaùnh giaû khoâng baùo cho bieát tröôùc ñeå chuùng toâi traùnh bò cöôùp?", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "ÔÛ nôi ñöôøng hieåm neân sai Bí-soâ thaønh töïu naêm phaùp: khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng sôï, khoâng si vaø bieát roõ ñöôøng ñi ñeå laøm ngöôøi coi giöõ. Tröôùc heát neân hoûi, neáu ñaùp laø coù theå thì neân baïch nhò yeát ma sai. Bí-soâ coi giöõ naøy coù haønh phaùp nhö sau: Bí-soâ naøy phaûi quan saùt boán höôùng chung quanh chuøa trong phaïm vi nöûa Du thieän na, neáu thaáy coù nguy hieåm thì neân un khoùi hoaëc treo phöôùn, hoaëc raûi laù caây ngang giöõa ñöôøng hoaëc vieát baûng ñeå baùo cho bieát. Neáu khoâng haønh theo ñaây thì phaïm toäi AÙc-taùc. Neáu vò coi giöõ naøy caàn thì neân aên tieåu thöïc tröôùc, giöõa tröa caàn thì neân sai moät Bí-soâ khaùc ñöa côm ñeán". Luùc ñoù caùc Bí-soâ bieát Luïc chuùng ôû ngoaøi chuøa nôi choã nguy hieåm maø baûo caùc thò nöõ loä hình ra trao thöùc aên cho mình aên, lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu Bí-soâ ôû truù xöù coù khuûng boá nôi A-lan-nhaõ, tröôùc khoâng coù ngöôøi quan saùt vieäc hieåm naïn maø ôû ngoaøi truù xöù thoï thöùc aên ñeå aên thì sau khi trôû veà truù xöù neân ñeán choã caùc Bí-soâ noùi rieâng töøng vò raèng: ñaïi ñöùc, toâi ñaõ phaïm aùc phaùp ñoái thuyeát, laø vieäc khoâng neân laøm, nay toâi ñoái tröôùc ñaïi ñöùc thuyeát hoái. Ñaây laø phaùp ñoái thuyeát". Neáu Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Töôùng phaïm trong hoïc xöù naøy laø: Bí-soâ ôû choã nguy hieåm, khoâng coù ngöôøi coi giöõ khôûi töôûng khoâng coù ngöôøi coi giöõ vaø nghi ñeàu phaïm boån toäi, neáu coù ngöôøi coi giöõ thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

VII. CHUÙNG HOÏC PHAÙP Phaät ôû trong röøng Thi loäc thaønh Baø-la-neâ-tö choã Tieân nhôn ñoïa xöù, luùc ñoù naêm Bí-soâ tuy ñaõ xuaát gia nhöng vaãn coøn maëc y phuïc cuûa theá tuïc neân oai nghi hieån baøy khoâng coù ñoan nghieâm. Phaät thaáy roài lieàn suy nghó: “Quaù khöù chö Phaät ñaõ daïy caùc Thinh vaên maëc y phuïc nhö theá naøo”, vöøa khôûi nghó nhö vaäy, chö thieân lieàn hieän ra tröôùc Phaät baïch raèng: “Maëc y phuïc gioáng nhö trôøi Tònh cö”, Phaät lieàn duøng thieân nhaõn quaùn thaáy ñuùng nhö lôøi chö thieân noùi neân baûo naêm Bí-soâ: “Töø nay neân gioáng nhö trôøi Tònh cö maëc Neâ-baø-san nghieâm chænh”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ maëc y quaù cao khoâng coù teà chænh, caùc Baø- la-moân cö só ñeàu cheâ cöôøi noùi: “Caùc Bí-soâ maëc y khoâng teà chænh gioáng

nhö ngöôøi khoâng bieát xaáu hoå”, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng neân maëc y quaù cao, caàn neân hoïc”. Luïc chuùng sau ñoù laïi maëc y quaù thaáp, cuõng bò cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc maëc y quaù thaáp nhö naøng daâu môùi, caàn neân hoïc”. Hoaëc coù Bí-soâ maëc y ñeå phía tröôùc ruõ daøi xuoáng nhö voøi voi, laïi bò cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân ñeå phía tröôùc ruõ daøi xuoáng”; hoaëc coù Bí-soâ maëc y xeáp nhoû laïi cuõng bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân maëc y xeáp nhoû nhö laù caây Ña la”; hoaëc coù Bí-soâ khi maëc y tuï laïi moät goùc roài laät qua eo löng gioáng nhö ñaàu raén, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân laät ngöôïc y gioáng nhö ñaàu raén”; hoaëc coù Bí-soâ naém cheùo y vo troøn laïi gioáng nhö traùi troøn, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân maëc y vo troøn laïi nhö traùi troøn”. Cho neân Phaät cheá hoïc xöù: - Maëc quaàn aùo teà chænh, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y cao quaù, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y thaáp quaù, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y nhö voøi voi, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y nhö ñaàu raén, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y nhö laù caây Ña la, caàn neân hoïc. - Khoâng maëc y vo troøn nhö traùi troøn, caàn neân hoïc. - Maëc ba y ngay ngaén, caàn neân hoïc. Phaät ôû röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng che ñaàu vaøo nhaø baïch y, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân che ñaàu vaøo nhaø baïch y”; sau ñoù luïc chuùng laïi laät ngöôïc moät beân y vaøo nhaø theá tuïc, bò cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân laät ngöôïc y vaøo nhaø baïch y”; luïc chuùng laïi laät ngöôïc hai beân y vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân laät ngöôïc hai beân y”; luïc chuùng sau ñoù choáng naïnh vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng neân choáng naïnh vaøo nhaø baïch y”; Luïc chuùng ñi choaøng vai vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc ñi choaøng vai vaøo nhaø baïch y”. Cho neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng neân che ñaàu vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng neân laät ngöôïc moät beân y vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng neân laät ngöôïc hai beân y vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng neân choáng naïnh vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng neân choaøng vai ñi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. Phaät ôû röøng Theä-ña, luùc ñoù Luïc chuùng ñi nhaûy xoåm vaøo nhaø baïch y,

bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät daïy: “Khoâng neân ñi nhaûy xoåm vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù Bí-soâ vöøa ñi vöøa nhaûy vaøo nhaø baïch y, bò cheâ

690 BOÄ LUAÄT 7

traùch, Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc vöøa ñi vöøa nhaûy”; hoaëc coù Bí-soâ ñi chaân nghieâng ngöõa vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng neân ñi chaân nghieâng ngöõa vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù Bí-soâ ñi khom ngöôøi vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñi khom ngöôøi vaøo nhaø baïch y. Cho neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñi nhaûy xoåm vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc vöøa ñi vöøa nhaûy vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñi chaân ngöõa nghieâng vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñi khom ngöôøi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. Phaät ôû röøng Theä-ña, luùc ñoù Luïc chuùng ñi laéc mình vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc ñi laéc mình vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù Bí-soâ ñi ñaùnh ñöa caùnh tay vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “khoâng ñöôïc ñi ñaùnh ñöa caùnh tay vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù Bí-soâ luùc laéc ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc luùc laéc ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù caùc Bí-soâ keà saùt vai nhau ñi vaøo nha baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc ñi keà saùt vai nhau vaøo nhaø baïch y”; hoaëc coù caùc Bí-soâ naém tay nhau ñi vaøo nhaø baïch y, bò cheâ traùch, Phaät daïy: “Khoâng ñöôïc ñi naém tay vaøo nhaø baïch y”. Cho neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñi laéc mình vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñi ñaùnh ñöa caùnh tay vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc luùc laéc ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñi keà saùt vai nhau vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc naém tay nhau ñi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. Phaät ôû röøng Theä-ña, luùc ñoù Luïc chuùng vaøo nhaø baïch y, chuû nhaø chöa môøi ngoài lieàn töï yù ngoài, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät cheá hoïc xöù: - ÔÛ trong nhaø baïch y chöa ñöôïc môøi ngoài, khoâng neân voäi ngoài, caàn neân hoïc. Phaät ôû röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng vaøo nhaø baïch y khoâng kheùo quaùn saùt voäi ngoài, bò cheâ traùch, Phaät lieàn cheá hoïc xöù: - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng kheùo quaùn saùt, khoâng neân voäi ngoài, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Theá toân qua möôøi hai naêm sau môùi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la- phaït-toát-ñoå, ngaøy thöù nhaát thoï thöïc ôû vöông cung, ngaøy thöù hai thoï cuùng döôøng trong cung cuûa Phaät tröôùc kia. Khi Phaät vaø chuùng taêng thoï thöïc,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 50
691

phu nhôn Cuø-ty töï tay daâng cuùng thöùc aên, thaáy cuï thoï OÂ-ñaø-di khoâng kheùo nhieáp thaân, phu nhôn khoâng vöøa yù; thôøi gian sau OÂ-ñaø-di moät mình ñeán trong cung, phu nhôn môøi ngoài nôi gheá hö muïc, OÂ-ñaø-di vöøa buoâng mình ngoài xuoáng, chieác gheá lieàn gaõy neân teù ngaõ xuoáng ñaát, nhôn ñoù bò cheâ traùch, Phaät cheá hoïc xöù: - Neáu Bí-soâ ôû nhaø theá tuïc khi ngoài phaûi xem xeùt tröôùc, khoâng neân voäi buoâng thaân ngoài xuoáng, caàn neân hoïc. Hoaëc coù

Bí-soâ ôû trong nhaø theá tuïc ngoài treùo chaân hay ngoài choàng goùt chaân caû trong laãn ngoaøi, hoaëc ngoài co chaân laïi, hoaëc ngoài duoãi chaân ra, hoaëc loä thaân ngoài khieán theá tuïc cheâ traùch, Phaät noùi khoâng ñöôïc nhö vaäy vaø cheá hoïc xöù: - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân, caàn neân hoïc. - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài choàng goùt chaân, caàn neân hoïc. - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài co chaân laïi, caàn neân hoïc. - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài duoãi chaân ra, caàn neân hoïc. - ÔÛ trong nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài loä thaân, caàn neân hoïc. Phaät ôû nuùi Giang trö, luùc ñoù coù moät thí chuû thænh Phaät vaø taêng veà nhaø thoï thöïc, ngöôøi doïn ñöa thöùc aên khoâng kheùo duïng taâm lôõ tay laøm rôùt moät vaät troøn, Bí-soâ khoâng cung kính hoä baùt neân bò beå neân Phaät cheá hoïc xöù: - Phaûi cung kính thoï thöïc, caàn neân hoïc. Phaät ôû nuùi Giang trö, luùc ñoù Luïc chuùng vaøo nhaø cuûa tröôûng giaû Boà ñeà khaát thöïc, tröôûng giaû sôùt thöùc aên ñaày baùt, Luïc chuùng thoï côm ñaày roài laïi thoï canh, baùt ñaày traøn chaûy ra ngoaøi dô ñaát neân bò cheâ traùch, nhaân ñaây Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc thoï côm ñaày baùt laïi thoï theâm canh rau khieán baùt ñaày traøn chaûy ra ngoaøi. Neân thoï thöùc aên caùch döôùi mieäng baùt khoaûng moät ngoùn tay, duïng yù thoï thöïc, caàn neân hoïc. Hoaëc coù Bí-soâ thöùc aên chöa ñöa ñeán lieàn ñöa baùt ra tröôùc ñôïi, nhö ngöôøi ñoùi caàu xin neân bò cheâ traùch. Phaät nhaân ñaây cheá hoïc xöù: - Ngöôøi doïn ñöa thöùc aên chöa ñöa ñeán chôù ñöa baùt ra tröôùc ñôïi, caàn neân hoïc. Hoaëc coù Bí-soâ khi aên hieän töôùng kieâu maïn, hoaëc khi aên vaét mieáng côm quaù lôùn hay quaù nhoû bò cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù: - Neân cung kính khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng neân aên vôùi vaét côm quaù lôùn hay quaù nhoû, nghieâm chænh khi aên, caàn neân hoïc.

692 BOÄ LUAÄT 7

Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, Bí-soâ OÂ-ba-nan-ñaø vaø Bí-soâ Ma-ha-la ngoài gaàn nhau, OÂ-ba-nan-ñaø thaáy Ma-ha-la haù mieäng to maø laïi ngöôùc nhìn leân neân laáy vieân ñaát neùm vaøo trong mieäng vaø noùi aên caùi naøy. Nhaân vieäc naøy Phaät cheá hoïc xöù: - Neáu thöùc aên chöa ñöa ñeán mieäng thì khoâng neân haù mieäng tröôùc, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, Luïc chuùng ngaäm thöùc aên noùi chuyeän bò ngöôøi tuïc cheâ traùch; laïi coù tröôøng hôïp ôû nhaø thí chuû thoï canh rau roài sôï aên khoâng ñuû neân laáy côm phuû canh mong ñöôïc theâm nöõa neân bò ngöôøi tuïc cheâ traùch. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ngaäm côm noùi chuyeän, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc laáy côm phuû leân canh rau ñeå mong ñöôïc theâm nöõa, caàn neân hoïc. Luùc ñoù coù thí chuû thænh Bí-soâ thoï thöïc, thöùc aên quaù ngoït thì Luïc chuùng chaéc löôõi noùi laø quaù chua; hoaëc thöùc aên quaù chua laïi xuyùt xoa noùi laø quaù ngoït; hoaëc thöùc aên quaù noùng laïi haø hôi noùi laø quaù laïnh; hoaëc thöùc aên quaù nguoäi laïi thoåi phuø phuø noùi laø quaù noùng… noùi ñaûo ngöôïc nhö vaäy laø coá yù laøm phieàn loøng thí chuû neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc chaéc löôõi khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc

xuyùt xoa khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc haø hôi khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc thoåi phuø phuø khi aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng thoï thænh thöïc, duøng tay böôi côm vaø thöùc aên ra; hoaëc cheâ thöùc aên dôû; hoaëc doàn thöùc aên ôû hai beân maù roài nhai töø töø; hoaëc aên phaân nöûa chöøa laïi phaân nöûa; hoaëc le löôõi lieám moâi mieäng khi aên... ñeàu bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc duøng tay böôi thöùc aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc cheâ bai thöùc aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc doàn thöùc aên ôû hai beân maù, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc aên phaân nöûa chöøa laïi phaân nöûa, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc le löôõi lieám moâi mieäng khi aên, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû tröôùc kia quy y vôùi ngoaïi ñaïo loä hình, sau sanh taâm tín kính Tam baûo neân thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, thí chuû doïn ñöa caùc moùn aên nhö baùnh boät, rau caûi..., Luïc chuùng cheâ thöùc aên neân laáy baùnh boät naën thaønh töôïng Toát ñoå ba roài laáy rau caûi phuû leân, noùi vôùi nhau: "Ñaây laø thaùp cuûa ngoaïi ñaïo loä

hình Boå-thích-noa", noùi roài laáy töôïng thaùp naøy aên khieán rau caûi phuû ôû treân rôùt xuoáng, lieàn noùi vôùi nhau: "Thaùp cuûa ngoaïi ñaïo loä hình suïp ñoå", thí chuû thaáy haønh ñoäng naøy roài khoâng coøn quy kính Tam baûo nöõa neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khi aên khoâng ñöôïc naën hình Toát-ñoå-ba ñeå aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc, thöùc aên ngon dính nôi tay lieàn le löôõi lieám; hoaëc raûy tay dô; hoaëc raûy baùt dô khieán nöôùc thöùc aên trong baùt vaêng dính dô y phuïc cuûa ngöôøi khaùc, nhöõng tröôøng hôïp nhö vaäy Phaät ñeàu daïy khoâng neân laøm, caàn neân hoïc. Sau ñoù coù thí chuû thænh thöïc khi doïn ñöa thöùc aên noùi raèng: "Coøn nhieàu thöùc aên ngon, khoâng neân thoï nhieàu baùnh boät", Luïc chuùng khoâng tin neân thoï nhieàu baùnh boät, sau thaáy thöùc aên ngon ñöa ñeán muoán boû baùnh boät ñaõ thoï, thaáy moät Bí-soâ Ma-ha-la ngoài gaàn ñang nhìn quanh boán phía beøn boû baùnh boät vaøo ñaày baùt cuûa Ma-ha-la, khieán vò naøy khoâng theå thoï ñöôïc thöùc aên ngon ñöa ñeán. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù: - Thöôøng xem nôi baùt khi aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soââ nhìn sang baùt cuûa Bí-soâ ngoài gaàn thaáy thöùc aên ñaày baùt lieàn khôûi taâm khinh maïn pheâ bình laø aên nhieàu. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù: - Khoâng neân khôûi taâm khinh maïn nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi ngoài gaàn, caàn neân hoïc. Luùc ñoù luïc chuùng duøng tay khoâng saïch caàm bình nöôùc saïch khieán ruoài tranh nhau bu ñeán, bò thí chuû cheâ traùch neân Phaät cheá: - Khoâng ñöôïc duøng tay dô caàm bình saïch, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng thoï thöïc trong nhaø cuûa tröôûng giaû Boà ñeà ôû nuùi Giang trö, aên xong ñem nöôùc röûa baùt ñoå treân ñaát saïch, bò thí chuû cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñoå nöôùc röûa baùt ôû trong nhaø baïch y, tröø tröôøng hôïp ñaõ hoûi ngöôøi chuû, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù haøi nhi cuûa moät Baø-la-moân bò bònh, ngöôøi baïn thaân laø moät OÂ-ba-saùch-ca baûo Baø-la-moân ñeán trong röøng Theä-ña xin nöôùc röûa baùt cuûa Bí-soâ veà

taém cho beù seõ ñöôïc khoûi bònh. Baø-la-moân naøy nghe theo lôøi ñeán trong röøng Theä-ña gaëp OÂ-ba- nan-ñaø lieàn xin nöôùc röûa baùt, OÂ-ba-nan-ñaø laáy nöôùc côm thöùc aên dö trong baùt ñöa, Baø-la-moân thaáy nöôùc dô khôûi taâm nhôøm gôùm noùi raèng: “Con ta thaø cheát chöù khoâng duøng nöôùc do baån naøy cho noù taém”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät daïy: “Khoâng neân ñem nöôùc röûa baùt dô ñöa cho ngöôøi, neáu coù ngöôøi ñeán xin thì neân röûa baùt saïch roài ñoå nöôùc

694 BOÄ LUAÄT 7

thanh tònh vaøo, tuïng ba bieán keä chuù A-lôïi-sa roài trao cho hoï. Nöôùc naøy uoáng hay röûa ñeàu coù theå tröø vaïn bònh”. (A-lôïi-sa laø keä tuïng do Phaät noùi ra trong Thaùnh giaùo, khi ñoïc tuïng coù oai löïc lôùn, caùc kinh luaät khaùc goïi laø Giaø-tha. Khi ôû trong soâng ao, khi taém röûa, uoáng nöôùc... cho ñeán lau queùt thaùp mieáu neáu thöôøng tuïng keä chuù Giaø-tha thì ñöôïc phöôùc. Vì gaàn ñaây phaùp chuùng ít thöïc haønh neân ôû ñaây chuù thích laø trong Thaùnh giaùo coù Giaø-tha, nhö coù baøi tuïng nhö sau: “Nguõ duïc laïc theá gian, Hoaëc laø chö thieân laïc, So vôùi Aùi taän laïc, Ngaøn phaàn khoâng baèng moät . Do Taäp hay sanh Khoå, Nhôn Khoå laïi sanh Taäp, Taùm Thaùnh ñaïo vöôït qua, Ñeán coõi dieäu Nieát-baøn. Ngöôøi ñaõ laøm boá thí, AÉt seõ ñöôïc nghóa lôïi, Neáu vì vui neân thí, Sau seõ ñöôïc an laïc”. Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc duøng thöùc aên dö ñeå vaøo nöôùc trong baùt, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Bí-soâ ñeå baùt treân ñaát, khoâng coù loùt ôû döôùi, bò cheâ traùch laø laøm cho baùt mau beå; laïi coù Bí-soâ ñöùng röûa baùt lôû tay laøm rôùt beå; laïi coù Bí-soâ ñeå baùt treân söôøn doác nguy hieåm, Phaät baûo khoâng neân; laïi coù Bí-soâ ngöôïc doøng nöôùc soâng chaûy maïnh höùng nöôùc laøm baùt bò beå neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñeå baùt ôû treân ñaát maø khoâng coù vaät loùt ôû döôùi, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñöùng röûa baùt, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñeå baùt ôû nôi söôøn doác nguy hieåm, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ngöôïc doøng nöôùc chaûy maïnh höùng nöôùc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng ñöùng noùi phaùp cho ngöôøi ngoài nghe, caùc Baø- la-moân cu só tònh tín cheâ traùch: “Theá toân trong voâ löôïng kieáp sieâng tu khoå haïnh, boá thí ñaàu maét... ñeå caàu phaùp naøy, taïi sao caùc vò laïi vì ngöôøi taâm kieâu maïn ngoài maø noùi ñöùng noùi phaùp”, Phaät baûo khoâng neân; laïi coù ngöôøi bònh khoâng theå ñöùng laâu nghe phaùp, Phaät noùi: “neáu laø ngöôøi

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 50 695

bònh thì trong caùc tröôøng hôïp nhö naèm, ngoài, choã cao, choã thaáp, ôû döôøng chaùnh, ñöôøng phuï cho ñeán ñi xe, mang giaøy deùp, truøm ñaàu, ñoäi maõo, ñeo anh laïc, caàm duø, caàm ñao, tröôïng, maëc giaùp truï... vì hoï noùi phaùp ñeàu khoâng phaïm”, Phaät cheá hoïc xöù nhö sau: - Ngöôøi ngoài mình ñöùng khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi naèm mình ngoài khoâng ñöôïc vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ngoài choã cao mình ngoài choã thaáp khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ñi tröôùc mình ñi sau,

khoâng neân vì noùi phaùp, töø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ñi ñöôøng chaùnh mình ñi ñöôøng phuï, khoâng neân vì noùi phaùp, töø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu, ngöôøi laät ngöôïc y moät beân, ngöôøi laät ngöôïc y hai beân, ngöôøi choáng naïnh, ngöôøi choaøng vai, töø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi côõi voi, ngöôøi côõi ngöïa, ngöôøi ñi kieäu, ngöôøi ñi xe, töø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi mang guoác, mang giaøy deùp, mang uûng, töø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ñoäi maõo, ngöôøi truøm khaên, ngöôøi buùi toùc, ngöôøi quaán ñaàu, ngöôøi ñeo traøng hoa, töø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm duø, töø bònh, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Kieáp-tyû-la-phaït-toát-ñoå luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñöùng tieåu tieän bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät noùi khoâng neân vaø cheá: - Khoâng ñöôïc ñöùng tieåu tieän, töø bònh, caàn neân hoïc. Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø thaáy coû xanh töôi neân ñeán xin nhöng ngöôøi chuû khoâng cho, OÂ-ba-nan-ñaø beøn uoáng thuoác xoå, xoå ñaày trong boâ roài ban ñeâm leùn ñem raûi treân coû xanh ñoù, saùng hoâm sau ñeán nhaø ngöôøi ñoù thaáy hoï öu saàu beøn hoûi nguyeân do, ngöôøi chuû keå laïi, OÂ-ba-nan-ñaø lieàn noùi: “Ñoù laø toâi trò oâng ñaõ khoâng cho toâi coû”, ngöôøi chuû nghe roài lieàn traùch maéng, Phaät noùi khoâng neân vaø cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñoå ñoà ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân coû töôi, töø bònh, caàn neân hoïc. Sau ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñem y cuõ cuûa mình nhôø ngöôøi giaët nhöng bò ngöôøi kia töø choái, beøn noåi giaän phoùng baát tònh vaøo trong nöôùc giaët y. Ngöôøi kia khoâng bieát nhuùng tay vaøo nöôùc dô tay neân traùch maéng, Phaät

noùi khoâng neân vaø cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå trong nöôùc, töø bònh, caàn neân hoïc. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø taêng veà nhaø thoï thöïc, ngöôøi giöõ chuøa ôû laïi trong chuøa coi giöõ, OÂ-ba-nan-ñaø thoï thænh thöïc xong coá tình khoâng mang thöùc aên veà chuøa ngay cho ngöôøi coi giöõ chuøa aên neân ñi töøng böôùc moät , ngöôøi giöõ chuøa laáy laøm laï veà söï chaäm treã naøy sôï giôø ngoï troâi qua neân leo leân caây cao ngoùng nhìn, bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät noùi khoâng neân; laïi coù Bí-soââ bò daây nhieãm raøng buoäc hoaëc gaëp naïn hoå lang… ñeàu khoâng daùm leo leân caây traùnh neân bò haïi. Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, töø gaëp naïn duyeân, caàn neân hoïc.

VIII- BAÛY PHAÙP DIEÄT TRAÙNH Nhieáp Tuïng: Hieän tieàn vaø öùc nieäm, Baát si vaø caàu toäi, Ña nhôn ngöõ, töï ngoân, Coû phuû töø caùc traùnh. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Coù baûy phaùp dieät traùnh caàn neân hoïc: - Ñaùng cho Hieän tieàn Tyø-naïi-da thì neân cho Hieän tieàn Tyø-naïi-da. - Ñaùng cho ÖÙc nieäm Tyø-naïi-da thì neân cho öùc nieäm Tyø-naïi-da. - Ñaùng cho Baát si Tyø-naïi-da thì neân cho baát si Tyø-naïi-da. - Ñaùng cho Caàu toäi töï taùnh Tyø-naïi-da thì neân cho Caàu toäi töï taùnh Tyø-naïi-da. - Ñaùng cho Ña nhôn ngöõ Tyø-naïi-da thì neân cho Ña nhôn ngöõ

Tyønaïi-da. - Ñaùng cho Töï ngoân Tyø-naïi-da thì neân cho Töï ngoân Tyø-naïi-da. - Ñaùng cho coû phuû Tyø-naïi-da thì neân cho Coû phuû Tyø-naïi-da. Neáu coù vieäc tranh caûi khôûi leân neân duøng baûy phaùp naøy thuaän theo lôøi Phaät daïy nhö phaùp nhö luaät döùt dieät". "Trong caàn, nhaãn laø treân, Hay ñöôïc quaû Nieát-baøn, Xuaát gia xuùc naõo ngöôøi, Khoâng goïi laø Sa moân" Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Chaùnh ñaúng giaùc Tyø-baø-thi noùi ra.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 50 697

"Maét saùng traùnh ñöôøng hieåm,
Ñeán ñöôïc choã an oån,
Ngöôøi trí trong Sanh giôùi,
Xa lìa ñöôïc caùc aùc".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Thi-khí noùi ra.
"Khoâng baùng cuõng khoâng haïi,
Kheùo hoä trì giôùi kinh,
AÊn uoáng bieát vöøa ñuû,
Thoï duïng ngoïa cuï xaáu,
Sieâng tu Ñònh taêng thöôïng,
Laø lôøi chö Phaät daïy".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Tyø-xaù-phuø noùi ra.
"Ví nhö ong huùt maät,
Khoâng hoaïi saéc vaø höông,
Chæ huùt laáy höông vò,
Nhö Bí-soâ vaøo thoân".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Caâu-löu-toân noùi ra.
"Khoâng choáng traùi vieäc ngöôøi,
Khoâng xem laøm, khoâng laøm,
Chæ xem laïi haïnh mình,
Laø chaùnh hay khoâng chaùnh".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Yeát-naëc-ca noùi ra.
"Chôù ñaém nôi taâm ñònh,
Sieâng tu choã vaéng laëng,
Ngöôøi neân cöùu khoâng lo,
Thöôøng khieán nieäm khoâng maát.
Neáu ngöôøi hay hueä thí,
Phöôùc theâm, oaùn töï döùt,
Haønh thieän tröø caùc aùc,
Döùt hoaëc ñeán Nieát-baøn".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Ca-dieáp-ba noùi ra.

“Taát caû aùc chôù laøm,
Taát caû thieän neân tu,
Ñieàu phuïc khaép töï taâm,
698 BOÄ LUAÄT 7

Laø lôøi chö Phaät daïy.
Laønh thay, hoä thaân nghieäp,
Laønh thay, hoä ngöõ nghieäp,
Laønh thay, hoä yù nghieäp,
Hoä ba nghieäp toái thieän,
Bí-soâ hoä taát caû,
Giaûi thoaùt moïi khoå ñau.
Kheùo hoä nôi mieäng noùi,
Cuõng kheùo hoä nôi yù,
Thaân khoâng laøm caùc aùc,
Ba nghieäp thöôøng thanh tònh,
Ñaây laø tuøy thuaän theo,
Ñaïo Ñaïi tieân ñaõ haønh”.
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Thích-ca noùi ra.
“Tyø baø thi, Thöùc khí,
Tyø xaù, Caâu löu toân,
Yeát naëc ca maâu ni, Ca dieáp, Thích ca toân,
Ñeàu laø Trôøi trong trôøi,
Voâ thöôïng ñieàu ngöï sö,
Baûy Phaät ñeàu huøng maõnh,
Hay cöùu hoä theá gian,
Ñaày ñuû ñaïi danh xöng,
Ñeàu noùi Giôùi kinh naøy.
Chö Phaät vaø ñeä töû,
Ñeàu cuøng toân kính giôùi,
Do cung kính Giôùi kinh,
Chöùng ñöôïc quaû voâ thöôïng.
Ngöôøi neân caàu xuaát ly,
Sieâng tu lôøi Phaät daïy,
Haøng phuïc quaân sanh töû,
Nhö voi xoâ nhaø coû,
ÔÛ trong phaùp luaät naøy,
Neân tu khoâng phoùng daät,
Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo,
Döùt heát bôø meù khoå.

Nhö Giôùi kinh naøy noùi,
SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 50 699

Hoøa hôïp laøm Tröôûng tònh,
Phaûi cuøng toân kính giôùi,
Nhö traâu mao tieác ñuoâi.
Toâi noùi Giôùi kinh roài,
Chuùng taêng tröôûng tònh xong,
Phöôùc lôïi caùc höõu tình,
Ñeàu cuøng thaønh Phaät ñaïo”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.